KURÂN-I KERÎM “B” MEÂLİ

Değerli dostlarım…

Kurân-ı Kerîm'in, işaret ettiğimiz anlamlarına açıklık getiren bir meâl istenildi yıllardır…

Lûtfu ilahi ile, isteklerinize büyük ölçüde cevap verecek olan ve dahi Türkiye’de bir benzeri olmayan **Kurân “B” Meâli’ni** sizlere takdim ediyoruz!.

Şimdi, yeniden “**OKU**”maya çalışalım, İslâm DİNİ’nin yüce bilgilerini, yepyeni bir anlayışla!.

Dostlarım…

İnsan, ne aradığını bilmezse, gözünün önündekileri dahi göremez olur!.

Kişinin, neyi araması gerektiğini bilmesi işin başıdır!.

Bilmediğinizi aramazsınız!.

Hazreti **Muhammed** aleyhisselâmın sırlar içeren muhteşem mesajları, asırlardır örtüle örtüle; bugün, son derece kısır ve sığ bir “**DİN**” anlayışı ile şartlanmışız!. Bu yüzden de, evrensel insana evrensel gerçekleri anlatan ve kıyâmete kadar geçerliliğini kaybetmeyecek olan Kurân-ı Kerîm’i değerlendiremiyoruz.

Gökte bir yerlerde oturan ulu tanrının, yanındaki melekleri, yeryüzünde seçtiği postacısına yollaması; onun da gökten gelen kitabı(?) insanlara aktarması; diye kabullendiğimiz “DİN” anlayışının kesinlikle yeniden ele alınıp orijin kaynaktaki gerçeklere göre yeniden değerlendirilmesi zamanı gelmiş geçmektedir.

www.ahmedhulusi.org adresindeki web sitemizde yayınlanan tüm çalışmalarımızda, geçmişteki tüm mâneviyât ehli zevâtın bildiği İslâm Dini’ne ait gerçekleri çağımız diliyle anlatmaya çalıştık. Bütün bu bilgilerin kaynağı ise elbette ki elimizdeki tek **BİLGİ** kaynağı olan **Kur’ân-ı Kerîm**’dir.

“**ALLAH**” **ismiyle neye işâret edildiğini**; evrensel sistem ve mekânizmayı; insanın hakikatini ve varlıktaki yerini; tüm incelikleriyle, işâret, mecâz, misâl yollu açıklamalarla anlatan bu **Kitap=BİLGİ** anlaşılmadan, asla konunun özüne ermek mümkün değildir.

Kurân-ı Kerîm kökenli **İslâm Dini** anlayışını elde etmemiz için de bu inceliklere işaret eden noktaları vurgulayan iyi bir **Kurân meâline** ihtiyaç olduğu elbette malûmunuzdur.

Halen **Türkçe olarak yayınlanmış Kurân meâllerinin hiç birinin, Kurân’ın bazı çok önemli inceliklerini hesaba katarak hazırlanmadığı görüşünde olduğum için**; değerli **Kurân âlimi, İstanbul Kanlıca Camii İmamı Sayın Hasan Güler**’den bir “**Kurân “B” Meâli**” hazırlamasını rica etmiştim birkaç yıl önce.

Şimdi size, web sitemizden ilk defa olarak, **Hasan Güler** Hoca’nın birkaç yıllık çalışma sonucu hazırlamış olduğu “**Kurân “B” Meâli**”ni Ramazan hediyesi olarak iletiyorum.

Bu arada şunu da kesinlikle bilmemiz gerekir ki, yeryüzünde hiç kimse tarafından tam hakkıyla bir Kurân meâli yapılması mümkün olmaz!. Zirâ, bir âyetteki bazı kelimelerin birden fazla anlam ihtiva etmesi sebebiyle, aynı âyetten birkaç mânâ anlaşılabilir; okuyanın irfan derecesine göre!.

Bu meâlin benzerlerinde olmayan inceliklerine gelince…

En başta ve en önemli olarak…

İslâm Dini anlayışını insanlara bildiren ve açıklayan Kurân-ı Kerîm, insana, yeryüzünde "HALİFE" oluşunun sırrını, "ALLAH" ismiyle neye, nasıl işâret edildiğini; bir kısım kelimelerin başına koyduğu "B" harfiyle vurgulamaktadır. Aynen "Bismillah'ta" olduğu gibi! "B" sırrını anlayamayan kişi, **Kurân'**ın ana mesajından mahrum kalır ve **O'nu** bir gök tanrısının fermannâmesi gibi algılar.

Kurân-ı Kerîm'in en önemli yanı ihtiva ettiği "B" sırrıdır!. Tanrı kavramıyla "**Allah**" isminin işaret ettiği anlam arasındaki fark da bu sırrı keşfetmeye dayanır!.

Bu sırrın farkedilebilmesi için de mutlaka "**B**" harfiyle başlayan kelimelerin çok iyi değerlendirilmesi zorunludur. Aksi halde, eksik ve yanlış algılama yüzünden kuru bir yasa ve tarih kitabından söz edilebilir.

İşte bu **"B" Meâl**'de, öncelikle, **"B"** sırrına işaret eden âyetlerin veya "**B**" harfiyle başlayan kelimelerin çevirisinde; **bu anlam farkedilecek şekilde düzenleme yapılmıştır;** ki bu yüzden de, bu çalışma, **Kurân-ı Kerîm'in bâtın-derûni-içsel-sır anlamlarını** daha iyi fark etmemize yol açacaktır.

İkinci olarak, **"B" Meâl**'de bir kısım kelimeler orijinalinde olduğu gibi kullanılmıştır düşünen beyinlere yeni kapılar açmak için. Meselâ "**Rasûl**" kelimesi geçen yerde, çeviride de "**Rasûl**"; "**Nebî**" geçen yerde "**Nebî**" kullanılmış; bunlar "***peygamber***" kelimesiyle geçiştirilmemiştir. **Çünkü her bir kelime bir hikmete ve bir sırra dayalı olarak Kurân-ı Kerîm'de öylece kullanılmıştır**. **Ayrıca, her kelimenin işaret ettiği İŞLEV, diğerinden farklı, ayrı bir İŞLEVdir**.

Dilin semantiği gereği, bu kelimelerin yerine başka kelimelerin kullanılması yanlıştır! "**Hak**" ismi ayrı özelliğe işaret eder, içinde geçtiği âyette; "**Rab**" kelimesi ayrı özelliğe-mertebeye-vasfa işaret eder; "**Allah**" kelimesi ayrı özelliğe işaret eder. Bunların tümünü "***tanrı***" diye geçiştirmek çok büyük bir gaflettir! Keza "**konuşmak**" anlamında tercüme edilen "**kelam**", "**kavl**", "**nutk**", "**tahdiys/hadiys**"kelimeleri dahi böyledir.

"B" Meâl'de birçok kelimenin orijinal olarak yer alması yüzünden, ilk bakışta ifadesi ağır gelebilir... Bu uygulama, **Kurân-ı Kerîm,** rasgele bir Arapça metin olarak görülmeyip; "**meal hazırlamak, bir Arapça metni Türkçe'ye çevirmek değildir"** diye düşünüldüğü içindir! Yani, hem, Kurân'ın mânâ ve te'vilini Türkçe tek bir kelimeyle sınırlamamak ve hem de Arapça bilmeyen okuyucuya, **Kur'an** terminolojisini öğrenme ve tefekkür etme fırsatı vermek niyetindendir... Ayrıca o kelimenin anlamının sorgulanması ve araştırılması gerekliliğine işaret içindir. Mesela, Türkçe çevirilerde topluca "**korkmak**" diye tercüme edilen "**havf**", "**haşyet**", "**rahbet**", "**ittika**", "**hazr**", kelimeleri, orijinalleri ile verilmiş olup; gerekliliğine göre parantez içinde sözlük ve te'vili anlamları da Türkçe olarak yazılmıştır... Bunlarla birlikte, **"B" Meâl**'de parantez içerisindeki ifadelerin yanına konmuş soru işaretleri de, üzerinde düşünülüp, sorgulanması gereken, farklı anlamların dahi çıkarılabileceği hususlara işaret etmektedir.

Ayrıca, örneğin, **Kurân**'da "**ölüm" anlamına gelen"mevt**" ile "**yakıyn**" kelimeleri ayrı ayrı geçerken, çevirilerde "**YAKIYN**" kelimesini kaldırıp, onun yerine "**mevt**" kelimesinin karşılığı olan "**ölüm**"ü koymak çok önemli bir yorum hatasıdır!. Sırlara giden yolu kapatmaktır!.

Üçüncü misâl olarak tüm meâllerde gördüğünüz "**KİTAP**" kelimesini ele alalım… **Kurân-ı Kerîm**'de Arapça "**kitap**" kelimesi kullanılarak "**BİLGİ**" kastedilmiştir!. "**Kitap inzâli**" tâbiri ile anlatılmak istenen, **"insan bilincinde ilâhi BİLGİnin açığa çıkarılması"**dır! Yoksa, bizim Türkçe'de kullandığımız anlamda, gökten yeryüzüne yazılı ciltli veya ciltsiz kitap veya herhangi bir lisan ile yazılmış kağıt sayfalar inmemiştir!. "**Kitap indirdik**" türünden çeviriler maalesef insanları tamamen konudan uzak farklı düşüncelere yönlendirmektedir.

Kısacası, "OKU"yabilirseniz, birebir tam karşılığı olmasa da, bu meâlin, şu ana kadar yayınlanmış ve okuyucuya sunulmuş Kurân meâlleri içerisinde çok farklı bir yerde olduğunu göreceksiniz.

Sayın **Hasan Güler**, sadece Allah'a kulluğu ve **Rasûlullah'a hizmet aşkıyla** hazırladığı bu meâli **tüm insanlığa karşılıksız olarak sunmaktadır**. **Bu meâlin telif hakkı yoktur**!. Dileyen herkes orijinaline sadık kalmak kaydıyla çoğaltıp yayabilir. Allah kendisinden razı olsun; makâmı Rasûlullah aleyhisselâmın yakını olsun.

AHMED HULÛSİ
22 Eylül 2006

****

FÂTİHA SÛRESİ (1)

Önce "**EUZÜ-BİSMİLLAH**" üzerine genel bir açıklama:

İSTİAZE:

"**İstiaze**", **sığınma, tecerrüd,**... manasındadır...

Hz.Rasûlullah s.a.v.in öğrettiği üzere, özel olarak:

"**Euzü Billahi mineş Şeytanir Racıym**" veya

"**Euzü Billahis Semi'il Aliymi mineş Şeytanir Racıym**" veya

"**Allahümme inniy euzü Bike mineş Şeytanir Racıym, min hemzihi** (melekiyyetimden perdeleyici dürtülerinden) **ve nefhihi** (benlik körüklemesinden; övünme-kibirden, izafiyetten) **ve nefsihi** (sünnetullah gerçeğine uymayan ilhamlarından, vesvese atmasından, büyüleyici üfürmelerinden)", kelimelerinin OKUnması ile olan sığınmadır...

Kurâni hakikat üzere yaratılan (RAHMÂN: 1-4) halife varlık **AdemOğlu**'na ve her **Kurân OKU**yana "**istiaze**" (sığınma, arınma, tecerrüd) emredilmektedir!...

İşte, bu gerçeği bize açıklayan bazı âyetler:

NAHL: 98-100: "**Kurân'ı** (hakikatını, Rahmân'ın zikrini) **kırâat ettiğin vakit, şeytan-ı raciym'den** (tard edilmiş şeytan'dan, B sırrıyla) **Allah'a sığın... Doğrusu onun** (şeytan'ın) **iman eden ve rablerine tevekkül edenler üzerinde bir sultası/hakimiyeti/tutanağı yoktur... Onun** (vehmi nefsin, alt bilincin) **sultası ancak kendisini veli** (dost) **edinenler ve** (Bi-) **onu** (şeytanı) (Allah'a) **ortak koşanlar** (ona bir varlık, güç, kuvve atfedenler) **üzerindedir** (demek ki, istiaze yapılması, yani <euzü>nün OKUnması şart!?)"...

A'RÂF: 27: "**Ey AdemOğulları!... Şeytan, sizin ebeveyninizi** (baba-ananızı)**, SEV'AT'larını** (cesed, avret mahalli?) **kendilerine göstermek için** (takva) **libaslarını onlardan soyarak cennetten çıkardığı gibi sizi de fitneye düşürmesin!.. Çünkü o ve onun kabilesi, sizin onları göremeyeceğiniz yerden sizi görürler... Biz, şeytanları iman etmeyenler için evliya/dostlar kıldık**"...

YÂSÎN: 60: "**Ey AdemOğulları** (meleki ruh, üst bilinç, akıl sahipleri)**!... Size ahdetmedim** (bildirip bilgilendirmedim) **mi: Şeytana** (vehme) **kulluk yapmayın, muhakkak ki o sizin için apaçık bir düşmandır?**"...

SÂD: 82-83: "(İblis) **dedi ki:** (Bi-) **izzetine** (varlığımdaki izzetine) **kasem ederim ki, onların tümünü mutlaka şaşırtıp saptıracağım... Ancak onlardan ihlaslandırılmış** (hâlis kılınmış) **kulların müstesna**"...

A'RÂF: 16-17: "(İblis) **dedi ki: Beni** (B sırrınca) **sapıttırmana** (mukabil, sebebiyle, onun gereği) **yemin ederim ki** (Hakkın Zatından gafil?)**, elbette senin sırat-ı müstakiym'ine onlar için oturacağım** (onlara engel olacağım; da vasıl olamayacaklar)**... Sonra, andolsun ki onlara önlerinden, arka yönlerinden, sağ yönlerinden ve sol yönlerinden geleceğim... Onların ekseriyetini şükredenler** (değerlendirenler) **olarak bulamayacaksın**"...

MU'MİNÛN: 97-98: "**De ki: Rabbim!... Şeytanların uyartılarından/impalslarından** (B manasınca) **sana sığınırım... Ve** (B manası gerçeğince) **sana sığınırım Rabbim, yanımda hazır bulunmalarından**"...

Hatta **Abdullah İbni Abbas** r.a.dan rivâyet edildiğine göre, **Hz.Rasûlullah** s.a.v.e **Cibriyl** a.s. ilk nâzil olduğunda "**istiaze**" ve "**'B'ismillah**" ile emretmiştir...

Onun için biz eğer **Kurân-ı Kerîm**'e dokunmak istiyorsak, eğer **hakikat**'ı ile **sünnetullah**'ı **OKU**mak istiyorsak,

"**Euzü Billahi mineş Şeytanir Racıym**",

Yani: "**Sığınırım B sırrıyla Allah'a** (hakikatım olan, gayrı olmayan tam varlığa; herhangi bir varlığım, kuvvet ve kudretim sözkonusu olmaksızın; la havleve la kuvvete illa Billah!)**; recmolunmuş** (Allah'a yakîn hâli yaşamaktan tard olunmuş; Rahmân'a âsi-müşrik biri olmuş; doğasının ve işlevinin gereği melekiyyetimden ve hakikatımdan saptırıcı vesvese ve fikirler ilka eden, vehmi benlik verip şirke çeken) **şeytan'dan**", demek zorundayız...

Peki, Kurân, "**Kurân OKUduğun vakit, şeytan-ı raciym'den** (tard edilmiş şeytan'dan B sırrıyla) **Allah'a sığın**" (NAHL: 98), derken, yani "**euzü**"yü emrederken, kendisi -Kitab olarak- "**Bismillah**" ile başlamış ta "**euzü**" ile niye başlamamıştır?... Yani Kurân-ı Kerîm adlı kutsal Kitab'ın ve Onun sûrelerinin başlarında "**Bismillah**" varken, niye "**euzü**" yok?... Oysa "**kıraatın=OKUmanın**" evvelinde "**istiaze**" emrediliyor?... Namaz'a kalkanın abdestle emrolunması gibi, Kurân OKUyanın "**istiaze**" ile emrolunması sözkonusu!...

Bu Kelâm'ın nâzil olduğu boyuta şeytaniyet-cinn varamaz, tesir edemez ki?...

"**O şanlı bir Kurân'dır, bir Levh-i Mahfuzda** (korunmuş levhada)**'dır**" (BURÛC: 21-22), buyuruluyor!...

Dolayısıyla "**istiaze**" (sığınma, tecerrüd, arınma) Kurân'a değil, Kurân'ı OKUyana gerekli... Yani "**istiaze**", **Kurân**'ın evvelinde değil "**kıraat**"ın evvelinde lazımdır...

Nitekim: VÂKIA: 79'da: "**O'na** (Kurân-ı Kerîm'e) **arınıp tahir olanlardan başkası dokunamaz!**"...

ŞUARÂ: 210-211'de: "(Bi-) **O'nu şeytanlar indirmedi**... (Bu iş) **Onlara uymaz** (onlara yakışmaz)**...** (Zaten) **muktedir olamazlar!**", diye konu açıklanır...

"**Bismillah**" ise **Kurân'ın/Kitab'ın** iptidasında tabii olarak vardır!.. Nitekim hadis-i şerif'te: "**Küllü emrin ziy balin lem yübde' Bi-Besmelete, fe huve ebter = Bismillah ile başlamayan her önemli iş, EBTERdir** (güdük kalır, tamamlanamaz)" buyuruluyor...

"**BİSMİLLAH**" ile ilgili diğer önemli açıklamalar...

Önce "**Bismillah**"ın kırâatı ve yazılışı üzerine **Hz.Rasûlullah** s.a.v.in mübarek sünneti ve işaretini değerlendirebilmek için bazı hadis-i şerifler ve açıklamayı okuyalım:

Hz. Enes r.a **Hz. Rasûlullah**'ın Kurân okumasından sorulduğunda şöyle tarif eder: **O**, **"B"ismillahir Rahmânir Rahıym**'i okuduğunda "**Bismillah**"ı, "**er-Rahmân**"ı ve "**er-Rahıym**"i iyice uzatırdı (Bi-ismi Allah olan'ı, Rahmân'ı, Rahıym'i vurgulayarak, isimlerin üzerlerinde durarak okurdu)!...

Hz. Rasûlullah s.a.v.in, 26 vahiy katibinden (ki bu katiblerin başı **Hz.Ali KerremAllahu vechehu**'dur) biri olan Muaviye b. Ebi Süfyan'a "**Bismillah**"ın yazılışını şöyle tarif ettiği rivâyet edilir:

"**Divit'i ilka et** (mürekkeb okkasını önüne koy)**, kalem'i tahrif et** (uçlandır, ucunu sivrilt; harflendir)**, <B>yi ikame et** (doğru çek, doğrult)**, <Siyn>i tefrik et** (dişlerini birbirinden ayır)**, <Miym>i kör yapma** (gözünü belli et)**, <Allah>ı tahsin et** (güzelleştir, güzel yaz)**, <er-Rahmân>ı med et** (uzat)**, <erRahıym>i tecvid et** (harflerini tek tek belirt, okunur-anlaşılır yap)"...

Hz.Enes r.a.dan rivâyet olunuyor... **Hz.Rasûlullah** s.a.v. şöyle buyurmuş: "**Biriniz <Bismillahir Rahmânir Rahıym>i yazdığında, er-Rahmân'ı med etsin** (uzatsın)**!**"...

Hz.Rasûlullah s.a.v.in vahiy katiblerinin önde gelenlerinden olan **Zeyd B. Sabit** r.a., **Hz.Rasûlullah**'ın şöyle dediğini rivâyet eder: "**<Bismillahir Rahmânir Rahıym'i yazdığında, onda <Siyn>i tebyin et** (apaçık belirt)**!**"...

Hz.Rasûlullah s.a.v. "**Bismillah**"ın başındaki "**B**"nın "**Elif**"i nereye gitti (yazılışta ?? olması gerekirken? diye yazılmıştır) diye sorulduğunda: "**Onu, şeytan çaldı!**", diye cevapladı!... Nitekim "**Bismillah**"ın "**Ba**"sına has "**Eliyf**"siz bu yazılış Kurân'da benzer terkiplerde "**Eliyf**"lidir... Örneğin ilk vahiy âyeti olan "**İkra' B'ismi RabbiKE**"de "**Eliyf**" yazılıdır...

Abdullah İbni Abbas r.a.dan, **Hz.Rasûlulullah** s.a.v.in şöyle dediği rivâyet olunuyor: "**<Be>yi, <Miym>e kadar uzatma, ta ki** (aradaki) **<Siyn> ref'olsun** (yükselsin, belli olsun)**!**"...

"**Bismillah**"ın tafsili ya da iniş kademeleri...

"**Besmele**" en kısa-öz haliyle "**'B'ismillah**" demektir...

Daha önce "**Bismi KEl lAhümme" = "Senin adınla Ya Allah!**" idi, ki "**'B'ismillah**" şeklinde okunması emri ile bu söyleniş nesh edildi...

Nitekim **Ulul'Azm** bir **Rasûl** olan **Hz. Nuh** a.s., gemisini "**'B'ismillah**" diyerek yüzdürüp, tufandan selamete çıkardı! (HÛD: 41)...

İslam'ın Hac menasikinin uygulanışında da "**'B'ismillah**" geçerlidir... Ka'be'de tavaf'a başlarken, şeytan taşlarken ve kurban ederken "**Bismillahi, AllahuEkber**" deriz...

Nitekim, "**Evham ve vesveseyi kaldır** (euzü'yü OKU; vehmi varlığından soyutlan)**, Allah'a** (varlığındaki hakikatına) **iman et ve her işe <'B'ismillah> diyerek başla!**" diyenler de bu gerçeği, vukufiyyeti ve marifet gücü dolayısıyla bu netlikte ifadelendiriyor...

Her iş "'**B'ismillah**" iledir... Nitekim bir hadis-i şerfte de: "**Sizden biri bir taam yediğinde <'B'ismillah> desin... Evvelinde unutursa, ahirinde: 'B'ismillahi fi evvelihi ve ahirihi, desin!**", diye buyurulur... Avcılığa eğitilmiş köpekleri (MÂİDE: 5) av'a salarken de "**'B'ismillah**" denilmesi de **Hz.Rasûlullah** s.a.v. tarafından "**Köpeklerini irsal ederken İsmullah'ı zikret**" diye emredilmiştir...

Neden her işe başlarken "**'B'ismillah**"?...

"B" gerçeği ve **"Allah" ismi** dolayısıyla... **Allah ismi**, ismi câmidir... Her iş ve fiilin aslı olan, her işlevin dayandığı kuvve-mana-özellik "**Allah" ismi** kapsamındadır... Ayrı ayrı isimler değil!... Çünkü her isimle işaret edilen, hep aynı TEK nesne-kuvvedir!... Yani tüm isimlerin muhatabı-müsemması hep aynı yapı!...

"B" sırrı ve **"'B'ismillah" gerçeği** dolayısıyla da zati vasıflarıyla, tüm mana, ağırlıklı bir mananın fiil ya da işlevi olarak gerçekleşmektedir; (ki böylece <**Bismillah**>ın açılımı, tam zikir olur) !...

Rivâyet edildiğine göre, "**Bismillah**"ın ikinci kademesi "**Bismillahir Rahmân**"dır (İSRÂ: 110)...

Ve nihâyet (Ebu Davud'un Musannef'inde tesbit ve rivâyet edildiği üzere) 3.kademesi ise "**Bismillahir Rahmânir Rahıym**"dir!? (NEML: 30)...

Gelelim neden sadece "**Allah**" değil de "**ismiAllah**", ya da "**Billah**" değil de "**Bismillah**" denilmesi hususuna?...

"**Bismillah**"ı, **Allah->Rahmân->Rahıym** diye ard arda üç isim, üç müteakıp kademe gibi değil, '**Bi-ismi Allah olan, Rahmân Rahıym'dir**', ya da '**Rahmân ve Rahıym sıfatları ile vasıflanan** (nesne, yapı)**, ismi Allah olandır**', ya da **'Rahmân Allah, Rahıym'dir'** diye değerlendirmek lazım... Yoksa ismi Allah olan ile Rahmân Rahıym olanı ayırıp iki ayrı nesne/yapı var saymış oluruz ki **Ehad-Samed Allah** gerçeğine uymaz...

Zaten "**Allah**" kelimesi isim, "**Rahmân**" ve "**Rahıym**" kelimeleri ise sıfattırlar, "**Bismillah**"da!... Sıfat ise, o ismin müsemmasının sıfatıdır!... Mesela, "**Allah Bâri'dir**", dendiğinde, "**Allah ismi** (lafzı) **Bari'dir**" değil, "**ismi Allah olan müsemma** (yapı, nesne, kuvve) **Bâri'dir**", demektir...

O halde "**Bismillah**": **Rahmâniyyet ve Rahıymiyyet vasıflı ismi Allah olan** (nesne-yapı-kuvve) **olarak...**, demektir...

Nitekim BAKARA: 163'de: "(Ey insanlar) **sizin ilâhınız, İlâh'un Vahid'dir** (bir tek vücud'dur)**...** (O halde) **kendinden gayrı ilâh** (vücud, yaratan, müessir) **olmayan O** (Allah) **Rahmân'dır, Rahıym'dir!**"... ve

İSRÂ: 110'da: **De ki:** "(İster) **'Allah' diye çağırın, veya** (ister) **'Rahmân' diye çağırın... Hangisi ile çağırırsanız** (farketmez); **Esmâ-ül Hüsna O'nundur** (o isimler ile işaret edilen yerde sizin varlığınız sözkonusu değildir; tüm Esmâ ile işaret olunan hep aynı Tek'dir, tek bir varlığın değişik özellikleridir; illa HU!)", buyurulur...

Yani, "**İsmullah**"ın "**ism**"i burada fazladan değil, özelliklerdir; Kurân vahyi'nin ilk âyeti olan "**İkra' 'B'ismi RabbiKE**"de de olduğu gibi!... Nitekim Kurân'da "**Allah**"ı zikretmek ve "**İsmullah**"ı zikretmek diye iki farklı şey geçer... Bu nedenle "**'B'ismillahi**", "**'B'illahi**" manasında tercüme edilemez!... "**İstiaze**" (sığınma) ve "**İstiane**" (yardım dileme) de ise "**ism**" kullanılmaz... Yan, "**euzü Bi-ismillahi**" ve "**isteıynu Bi-ismillah**" olmaz!... "**Euzü Billahi**" ve "**İsteıynu Billahi**"dir, doğrusu... "**'B'ismillahi**"de veya "**'B'ismi RabbiKE**"de o (Rabbani) kuvvenin açığa çıkması sözkonusudur!...

"**İsm = isim**" burada müsemma kuvve yerindedir!... Müsemması olan (müsemma olan) isim, **Allah**'a (Allah lafzına değil, Allah adıyla işaret olunana) aittir de, demektir!... Nitekim, MERYEM: 65'de: "**O'nun bir adaşını**(O'ndan başka isimlenen müsemma) **biliyormusun?**" diye buna işaret edilir...

"B" Sırrı ve "Bismillah" ile ilişkisi:

"ب"="B" sırrı!...

"B" sırrı veya **"B" manası** veya **"B" gerçeği** ya da **"B'ismillah" hakikatı!?**...

Kurân'da "B" sırrı çok çok önemlidir!...

Nitekim **Dar'ül Hikmet**'in (**Hikmet Yurdu**'nun) kapısı **Şah-ı Velâyet Hz.Ali kerremAllahu vechehu** şöyle buyurur:

"**Kur'ân'ın sırrı Fâtiha'da; Fâtiha'nın sırrı 'B'ismillâh'da; 'B'ismillâh'ın sırrı da "B" harfindedir... Ben o 'B'nin altındaki NOKTA'yım!**"

"**'B'ismillah**"ın başındaki "**B**", **harf-i cerr'dir** (kendine doğru çeken-cezbeden harf)!...

Eğer **"B" manâsı** anahtarı olmasaydı, **Kurân**'da temsil yollu anlatılan hakikatların ve **ismi Allah olan**ın, insandaki varlığını, karşılığını, zuhurunu, yansımasını, tasarrufunu, rahmetini ve dolayısıyla

tesbihimizi, zikrimizi, hilâfetimizi bilemezdik; yakiyne eremezdik... Hakk olan bu realiteyi materyalistçe, maddi-mekansal (hayalde) değerlendirerek "**cennet**" denilen gerçek yaşam hâlinden ebedi mahrum olurduk...

Oysa FUSSILET: 54'de açıklandığı üzre "**B**" her bir şey'e ve her birime ait bir gerçektir!... Makro alem için de mikro alem için de işin tekniği, bürünüşü, işleyişi böyledir... Kurân-evrensellik-insan arasındaki birebirliği (RAHMÂN: 1-4) dikkate aldığımızda -ki bu bir gerçek- işin önemi ihmal edilir gibisinden değildir...

Ulûhiyyet gereği, her bir birim ya da her bir şey **"B" gerçeğince**, **ismi Allah olan**ın **Rahmâniyyet ve rahıymiyyeti** olarak alemi şahadettedir... Gerisi duyulara bağlı hayallerdir, dünyalardır... Bu gerçekten ötürü "**la ilâhe illAllah**"; yani, gayrına yer yok!...

"**<B> gerçeği var, o halde <ilâh> yok!**", demektir bu!?...

O'nun gayrı ne bir vücud, ne bir kuvve, ne bir müessir ve ne de bir fail-fiil sözkonusudur!... **İblis, zebani dahi "B"deki gerçek ile işlevdedir!**... **Zebânilerin kuvveti** (19 harfli) **"Bismillah"dandır** (MÜDDESSİR: 30)**!**...

Nitekim, **Hz.Rasûlullah** s.a.v.'in terkisine bir bineğe binen kimse, **Hz.Rasûlullah**'ın kendisine şöyle dediğini rivâyet eder: "**Sen üzerinde iken bineğin olan hayvan tökezleyecek olursa, sakın 'Kahrolasıca şeytan** (sen yaptın!)**' deme... Çünkü o** (şeytan) **bir ev kadar oluncaya kadar büyüdükçe büyür ve kendi kuvveti ile yaptığını söyler... Fakat şöyle de: 'BismillahirRahmânirRahıym'... Muhakkak ki o** (şeytan) **sinek kadar oluncaya kadar küçülür!**"...

Kitabullah (Kurân)'da şöyle işaret edilir:

NİSÂ: 136: "**Ya eyyuhelleziyne amenu, aminu 'B'illahi = Ey** (takliden) **iman edenler!.. 'B' sırrıyla iman edin Allah'a**"...

ŞÛRÂ: 19: "**Allah'u Latıyf'ın Bi-ibadiHİ yerzuku men yeşa' = Allah kullarına** (B sırryla, B gerçeğince, Bizatihi onların vücudu ve hakikatı olarak; onlardan) **Latiyf'dir, dilediğini rızıklandırır**"...

AHZÂB: 43: "**ve kane B'il mü'miniyne Rahıyma = Mü'minlere** (B sırrıyla, B gerçeğince, mü'minlerin vücudu ve hakikatı olarak) **Rahıym'dir**"...

BAKARA: 143: "**innAllahe B'inNasi le Rauf'ur Rahıym = Muhakkak ki Allah insanlara** (B sırrınca, B gerçeğince, insanların vücudu ve hakikatı olarak; insanlardan) **Rauf'dur, Rahıym'dir**"...

ENFÂL: 17: "**felem taktuluhum, ve lakinnAllahe katelehum... ve ma rameyte iz rameyte, ve lakinnAllahe rama... = Siz öldürmediniz onları, fakat Allah onları öldürdü... Attığın zaman da sen atmadın, Allah attı** (B harfi yazılmadan B gerçeği burada bu şekilde vurgulanmaktadır)"**!**.

KAF: 12: "**men haşiyer Rahmâne Bil-Ğaybi ve cae Bi-Kalb'in muniyb = Bil-Gayb** (kendi gaybı-hakikatı olarak) **Rahmân'dan, haşyet eden ve** (hakikatına) **dönen bir kalb ile (**B sırrı gerçeğince**) gelen kimse için** (dir 'cennet' denilen yaşam)**!**"...

YÂSÎN: 11: "**innema tünziru menittebeaz Zikra ve haşiyer Rahmâne Bil-Ğaybi, fe beşşirhu Bi-mağfiretin ve ecrin keriym = Sen ancak Zikre** (hakikatına, Kurân'a) **tabi olan ve Bil-gayb** (gaybı-hakikatı olarak) **Rahmân'dan haşyet duyanı uyarırsın... Onu bir mağfiret ve keriym bir ecir ile** (B sırrınca) **müjdele!**"...

Bu arada "**B**"**ismillah**'ın açıklaması konusuna en güzel yorumu getirmiş Merhûm **Hamdi Yazır**'a kulak verelim.

Türkiye'deki en mükemmel tefsir olan, Diyanet İşleri Başkanlığı'nın bastırtmış olduğu, **Elmalılı Hamdi Yazır'** ın hazırladığı "**HAK DİNİ KURÂN DİLİ**" isimli 9 ciltlik eserin 1. cilt 42 ve 43. sayfalarında " **B** " harfinin manasıyla ilgili olarak özetle şu bilgi vardır:

"Eazımı müfessirin diyorlar ki. "BA"nın buradaki manayı ilsakı, ya MÜLASEBET ve MUSAHEBET veya istianedir...

Bu tevile göre; <" B " ile başlayan> besmelenin meâli "ALLAH'ı Rahmanı Rahim namına" demek oluyor ki; bu da "B"de MÜLÂBESE manâsına râcidir.. Bunun hasılı, bir niyâbet itirafıdır.

Bir işe başlarken, "filan namına" demek, "ben bunu ona izafeten, ona hilafeten, onu temsilen, ONUN BİR ALETİ olarak yapıyorum; bu iş hakikatte benim veya başkasının değil ancak onundur" demek olur.. Bu da vahdeti vücud mülâhazasına râci bir fenâfillah hâlidir."

Bu konuda son devir çelebilerinden değerli mutasavvıf Ahmed Avni Konuk da Fusûs şerhinde (Marmara Üniversitesi İlahiyat Fak. Yay. cilt 2 sayfa l9l), **"B"** harfiyle alâkalı olarak kısaca şöyle der:

"Bİ İBADİHİ' deki "Ba" mülâbese içindir... Demek ki, ALLAH Zü'l-celal ibadının kisve-i taayyününe bürünüp zahir olmuştur"!..

O halde "**B**" harfinin ihtiva ettiği bu anlam ışığında âyetleri nasıl meâllendirelim?... Ya da "**B**" harfi ile başlayan âyetleri nasıl anlayabiliriz?... "**B**" Harfi neyi fark edip anlamamız için kullanılmıştır Kelâmullah'ta?

Bu meâlin en önemli özelliği "B" harfinin ihtivâ ettiği anlam ışığında âyet meâllerinin yazılmasıdır...

Ayrıca meâllendirmede, âyetler içinde geçen Allah isimlerine, Rab, Hak, Rasûl, Nebî gibi kelimelerin de orijinallerine sadık kalınarak, erbâbının konuyu incelemesine olanak sağlanmıştır!.

Dilin ve kelimelerin semantiğinin hakkı verilmiştir!.

Meâlin hazırlanmasında, "**B**" harfinin içinde geçtiği âyetlere, o harfin ihtiva ettiği anlam ışığında manâ verilerek; (âyetin zâhir manâsı gözardı edilmeksizin; ruhu muhafaza ederek) ifadelendirilmiştir... İşin ruhunu yansıtması, maksadı ifade etmesi bakımından "**B**"nin en uygun karşılığı bize göre, "**...olarak**"dır!...

Ezcümle yerine göre "**B**" için şu ifadelendirmeler yapılmıştır:

"**...olarak**"
"**B sırrıyla**",
"**B sırrınca**",
"**B gerçeğince**",
"**B manasıyla**",... gibi...

Allah ismi, nasıl ki **İlahi Esma'yı cami'** ise, "**B**" de **ilahi sırları cami**'dir... Bu sebeple **"B"**yi, "**'B'ismillah**"ı ve "**'B'ismillahirRahmanirRahıym**"i çok iyi OKUmak ve idrak edip algılamak zorundayız!... Onun için herşeyin başlangıcında "**'B'ismillah**" gerekir?...

Kurân'ı ya da **O'nun** âyet ve kelimatını anlamada çok önemli olan,

"**Kurânın/her âyetin bir Zahiri, bir Batını, bir Haddi ve bir Matla'ı vardır**",

Hadis-i şerifi'nin, açıklamağa çalıştığımız **"B" sırrı** ve "**Bismillah**" konusu ile bağlantılı izahı:

Evrensel anlamda, "**Kurân, Zatın sıfat ve esmâsı ile kesret alemine tenezzülüdür**" ki, bunun ne haddi ne hududu ne de sonu olur... Buna ait ilim ihata olunamaz, tafsili bitmez... Bu gerçekten ötürü:

"**Hamd, Semavat'ın Rabbi, Arz'ın Rabbi, alemler'in Rabbi Allah'a aittir... Kibriya, Semavat'ta ve Arz'da O'nundur** (herşey O'nun kemalini izhardadır; acziyet yoktur)**... O, Aziyz'dir, Hakiym'dir**." (CÂSİYE: 36-37),

TÂ-HÂ: 110: "**O'nu ilmen ihata edemezler**"... buyurulur...

Ancak inzâl olunan Kurân-ı Kerîm ve her âyetin, hadis-i şerifte anlatılan yönlerine gelince:

Zahiri: Göresel evrene, halka, beşeriyyetimize, beşduyuya göre algılama ve hükümleri ihtiva eder... Âyetlerin bu yönünü algılamada insansılar da pay sahibidir...

Batını: Hakkani vücuda, gayba ait yönünü; basiretle algılanabilecek manasını ifadedir... Âyetlerin bu manasını ancak iman aklı olanlar, arif insanlar algılayabilirler... İnsansılar (cinler), ancak melaikeden kulak hırsızlığı yapan şeytanlar kabilinden âyetlerin bu yönüne ait manaları bilgi edinebilirler... Fakat idrak edemezler... Bilgili biri olma perdesi, günahı, şirki ile mesuliyet altına girerler, hikmet-i ilâhi!...

Haddi: O kelamın manası, sünnetullahdaki yeri, hikmeti, hükmü, işlevidir... (Belki, haddini bilmeyi de bu manada düşünmek lazım)...

Matla'ı: Tulu' (doğuş) yeri, o âyetin hükmünün-işlevinin dayandığı ilâhi sıfat, müşahade noktası...

"**BismillahirRahmânirRahıym**" Kurân'ın, Kurân'daki sûrelerin ve Fâtiha'nın bir âyeti midir; ya da

"**Bismillah**" bir âyet midir, meselesine gelince:

"**Bismillah**"ın, **Kurâni,** vahyi bir söz olduğu kesindir (NEML: 30)... Nitekim bir hadis-i şerif'te: "**Kim <'B'ismillahirRahmânirRahıym>i terkederse, Kitabullah'dan bir âyeti terk etmiştir**", buyurulur... Zaten "**Bismillah**" mushaf'ta yazılı olduğuna göre, mecburen âyettendir... Çünkü kutsal metin Kurân-ı Kerîm'de (mushaf'ta) vahiy-âyet olmayan bir şey zaten yazılmamıştır!...

"**Bismillah**", **Ümmül'Kurân** olan **FÂTİHA**'nın da bir âyetidir... Nitekim bu konuda Hadis-i Şerif ve sahabenin re'yi vardır ki "**BismillahirRahmânirRahıym**" **FÂTİHA**'nın birinci âyetidir, diye... Zaten "**FÂTİHA'nın sırrı 'Bismillah'da gizli**" buyurulduğu gibi, **Seb-i Mesani** de ancak "**Bismillah**" ile yedi âyete tamamlanınca oluyor (hadis-i şerifte de böyle tarif edilmiştir)... Ancak **Hz.Rasûlullah**'ın ve **Hz.EbuBekr** ile **Hz.Ömer**'in namaz'da FÂTİHA'ya (sesli?) direk "**elHAMDU...**" diyerek başladıkları da bir gerçek ki bunun izahı ayrı bir husustur?...

"**Bismillah**" Kurân'daki diğer sûrelerin başında da var, hususuna gelince?...

Gerçekte "**'B'ismillah**"sız bir şey yoktur... FUSSILET: 54: "**Dikkat edin!... Muhakkak ki O, Bi-külli şey'in muhit'tir** ("**B**" her birime aittir!)", âyeti bunun bir kanıtıdır...

İSRÂ: 46: "**Kalblerinin üzerine, O'nu** (Kurân'ı) **fıkh etmelerine** (anlamalarına mani) **ekinneh** (kılıflar, perdeler)**, kulaklarında da** (algılamalarına mani) **vakra** (ağırlık; örtücü, engelleyici) **koyduk... Kurân'da Rabbini tekliği ile zikrettiğinde, nefretle dübürleri üzere/geriye dönüp giderler**", âyeti de bir başka işarettir...

Esasında Kurân OKUmanın usülü namazdaki tertiptir... Euzü->Bismillah->Fâtiha ve herhangi bir sûre veya âyetler... Bu nedenle **Abdullah İbni Mes'ud** r.a.ın mushafında Fâtiha Sûresi yazılmamıştı, "Eğer yazsam, her sûrenin başına yazmam gerekirdi" diyerek...

Aslında, her Kurân okumaya illa "**'B'ismillahirRahmanirRahıym**" ile zaten başlanır... Mesele, yazılmasında yani mushaf halinde mi çıkıyor!?... "**Bismillah**"sız Kitab olur mu?...

“**Bismillah**”ın sûrelerin başında (başlangıcında) bulunmasının önemi ve özellikle bulunduğunun, fakat o sûrelerin bir ayeti (1.ayeti) olmadığının isbatı Tevbe Sûresi’nin başında “**Bismillah**” olmayışıdır... Çünkü “**Bismillah**” ile başlanılan şey arasında anlamlı bir ilişki vardır... Nitekim Tevbe/Berae Sûresi’nin başlangıcında “**Bismillah**” ile kıraata başlanmadığı halde bu sûrenin herhangi bir kısmından bir bölüm (bir kaç ayet) kıraat edildiğinde “**Bismillah**” ile kıraata başlanılması gerektiği ihtilafsız bir husustur...?

Nitekim **İmam Ca’feri Sadık** k.s.: “**el-Besmeletü tiycanusSuveri = Bismillah, sûrelerin taclarıdır!**”, buyurmuştur!?...

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

Fâtiha Sûresi’nin inzâl edilişi ile ilgili ilginç rivâyetler vardır... İki defa nâzil olduğu, Cebrail’li-Cebrail’siz inzâl olunduğu,... gibi...

Fâtiha Sûresi’nin inzâli ile ilgili meşhur iki rivâyeti yazalım:

1.rivâyet...

Rasûlullah s.a.v., **Hz. Hadice** r.a.ya şöyle dedi: “**Yalnız** (tek) **kaldığımda bir nida işittim... Vallahi, bunun** (fena) **bir iş olmasından korktum**”... **Hz. Hadice** r.a. şöyle dedi: “**MaazAllah** (Allah’a sığınırım)**, Allah sana öyle bir şey yapmaz... Vallahi, muhakkak ki sen emaneti te’diye edersin** (yerine getirirsin)**, sıla-ı rahm yaparsın** (akrabalık hakkını ulaştırırsın) **ve doğru söz söylersin** (yalan yok sende)”...

Derken **Hz.Rasûlullah**’ın evde bulunmadığı bir sırada **Hz.Ebu Bekr** r.a. eve gelir ve **Hz. Hadice** validemiz, **Rasûlullah** a.s.ın kendisine söylediklerini ona anlatır ve: “**Ya Atıyk** (antika, eski adam?)**, Muhammed ile birlikte Varaka B. Nevfel’e git**” der... **Rasûlullah** a.s. yanlarına girdiğinde, **Hz.Ebu Bekr** r.a., **Hz.Rasûlullah**’ın elini tuttu ve dedi ki: “**Bizimle Varaka’ya yürü** (Varaka’ya gidelim)”... **Rasûlullah** s.a.v.: “**Sana kim haber verdi?**” dedi... **Hz. Ebu Bekr**: “**Hadice**” dedi ve beraberce Varaka’ya gittiler ve (meseleyi) ona anlattılar... **Hz. Rasûlullah** şöyle dedi: “**Yalnız** (tek) **kaldığımda arkamdan ‘Ya Muhammed, Ya Muhammed’ diye bir nida işitiyorum, bundan dolayı ben de Arz’da kaçıyorum?**”... Varaka dedi ki: “**Hayır, böyle yapma!... Sana** (bu ses) **geldiğinde, ne dediğini işitinceye kadar** (yerinde) **sabit ol... Sonra bana gel ve** (ne dediğini) **bana haber ver**”... Ne zaman ki **Hz. Rasûlullah** yalnız kaldı ona: “**Ya Muhammed!.. De ki: ‘B’ismillahirRahmânirRahıym, elHamdu lillahi Rabbil Alemiyn... Ve ledDaaalliiiyn** (e ulaşıncaya kadar)”, “**De ki: La ilâhe illAllah!**” (diye bir işittirici) nida etti... Sonra **Hz.Rasûlullah** s.a.v. Varaka’ya gitti ve onu ona zikretti... Bunun üzerine Varaka **O**’na dedi ki: “**Müjde, müjde sana!.. Ben şahadet ederim ki sen Meryemoğlu İsa’nın kendisini müjdelediğisin ve muhakkak ki sen Musa’nın namus’u misli üzeresin ve sen Nebîi Mürsel’sin!.. Ve muhakkak ki bu günden sonra sen Cihad ile emrolunacaksın... Eğer ona erişirsem, muhakkak ki seninle birlikte** (senin yanıda) **cihad ederim**”... Varaka vefat ettiğinde **Rasûlullah** s.a.v. şöyle buyurdu: “**Andolsun ki o kassı** (keşişi)**, üzerinde ipek elbiseler olduğu halde cennette gördüm... Çünkü o bana iman etti ve beni tasdik etti**”...

2.rivâyet...

Abdullah İ. Abbas r.a.dan şöyle rivâyet edilir...

Cibriyl a.s., **Nebî** s.a.v.in yanında oturuyor iken fevklerinden bir ses işitti... Başını kaldırdı da dedi ki: “**Bu, bugüne kadar açılmamış ve ancak bugün açılan Sema kapısıdır / Sema’dan bir kapıdır**”... Ondan (o kapıdan) bir melek nâzil oldu... (Bu melek hakkında da) şöyle dedi: “**Şu yeryüzüne nâzil olan melek, bugüne kadar nazıl olmamış ancak bugün nâzil olan bir melektir**”... (O melek) Selamladı (Selam verdi) ve dedi ki: “**Senden önce hiçbir Nebî’ye verilmemiş ancak sana verilen iki nurun müjdesini sana getiriyorum: Fâtiha’tül Kitab ve Bakara Sûresi’nin hevatimi** (sonları, son âyetleri)**... Bu ikisinden okuduğun her bir harfin** (sevabını, karşılığını) **illa alırsın**”...

Bu iki rivâyeti Kurân vahyinin başlangıcı hakkındaki diğer rivâyetler ile birlikte değerlendirdiğimizde şu durum ortaya çıkıyor:

Ya, FÂTİHA Sûresi, **Mekke-i Mükerreme**'de, **Cebel-i Nur**'da, **Ğar-ı Hira**'da **Alak Sûresi**'nin "**ikra**" ile başlayan ilk 5 âyeti nâzil olmadan önce, melek seslenişi olarak, **Hz.Rasûlullah** s.a.v.e bildirildi... Ki, **Kurân-ı ve İslam'ı** anlamada referans bir isim olan **Şah-ı Velâyet Hz. Ali kerremAllahu vechehu**'nun mushafında -ki Onun mushafı nüzül sırasına göre tertib edilmiştir- da Fâtiha Sûresi ilk sûredir... Yani **Hz.Ali** (r.a.)'a göre Fâtiha Sûresi ilk vahiydir...

Veya, ilk önce Alak Sûresi'nin ilk 5 âyeti nâzil oldu... Daha sonra **Kalem, Müzemmil, Müddessir** (veya müddessir, müzemmil) sûreleri nâzil oldu; 5. Sırada FÂTİHA Sûresi nâzil oldu... Ancak bu rivâyete göre bile gerçek şöyle: Bir kısım âyetlerinin nâzil olması dolayısıyla bu sıralama doğrudur... Ancak **BÜTÜN BİR SÛRE olarak ilk nâzil olan** gene **FÂTİHA Sûresi**'dir... Yani FÂTİHA, sûre olarak Alak, Kalem, Müzemmil ve Müddessir sûrelerinden önce nâzil olmuştur...

Dolayısıyla her halûkârda FÂTİHA SÛRESİ KURÂN'ın İLK NÂZIL OLAN SÛRESİDİR; Kurân tertibinde de ilk sûredir; Allah sistem ve düzenini anlatan ilk sûredir ve manası her an dembedem geçerlidir.

Ya da, her ikisini de bağdaştıran Fâtiha Sûresi'nin iki defa vahyolunduğu rivâyeti ve kabulüdür...

Burada **Hz.Rasûlullah**'ın vahyinin ya da mucizesinin orijinalliğini vurgulayan bir hadis-i şerif de yazalım:

"**Enbiya'dan hiç bir Nebî yoktur, ancak Ona** (Onun nübüvvetinini bir isbatı, Onun alâmeti farıkası olan bir özellik, bir mucize) **verilmiştir ki onun misline** (ondan) **daha önce beşer camiası iman etmiş değildir**(orijinaldir, yenidir)**... Bana verilen ise VAHİYdir ki O'nu ALLAH BANA VAHYETTi... Umarım ki kiyamet günü onların** (Nebîler'in) **en çok tabi olunanı olurum...**"

Fâtiha Sûresi'nin adları:

Bizzat vahiy veya hadis-i şerifler ile tanımlanmış ya da onların maslahatından yorumlanarak çıkarılmış bazı isimleri şunlardır:

Fâtiha'tül Kitab (Kitab'ın açıcısı, anahtarı/girişi)**, Ümm'ül Kurân** (Kurân'ın anası-aslı)**, Ümm'ül Kitab** (Kitab'ın anası-aslı)**, es-Seb'ül Mesaniy** (Senâ edilen Yedi, tekrarlanan yedi)**, el-Hamdu lillah, e-Hamd'ü lillahi Rabbil Alemiyn, Hamd, Salat** (namaz)**, Kurân-ı Azıym, Şifa, Esas, Vafiye** (bölünmeyi, parçalanmayı kabul etmeyen tam; bu sûre iki rek'ata bölünemez**), Kafiye** (Fâtiha, başka sûrelerin yerine yeterli gelir, fakat onlar bunun yerine kafiyeterli gelmez)**,**... gibi...

Fâtiha Sûresi hakkında bazı hadis-i şerifler:

Ebu Saiyd Rafi bin el-Mualla r.a. rivâyet ediyor ki:

Rasûlullah s.a.v. bana: "**Mescid'den çıkmazdan evvel, Kurân'daki en büyük** (azim) **sûreyi sana ta'lim edeyim** (öğreteyim) **mi** (ne dersin) **?**" dedi de elimi tuttu... Derken yürüyüp (Mescid'den) çıkacağımız sırada: "**Ya RasûlAllah!... Muhakkak ki Kurân'daki en büyük** (azim) **sûreyi ta'lim edeceğinizi demiştiniz?**" dedi... (Rasûlullah) dedi ki: "**El-Hamdu lillahi Rabbil'Alemiyn'dir... O, Seb-ü Mesaniy'dir ve bana verilmiş olan Kurân-ı Azıym'dir!**"...

Hz. Ali r.a. diyor ki: **Hz. Rasûlullah** s.a.v. şöyle buyurdu: "**Fâtiha'tül Kitab**", "**Âyet'ül Kürsiy**", "**ŞehidAllahu ennehu la ilâhe illa HU...**", **ve** "**Kulillahümme Malikel Mülki...**" **âyetleri** (B sırrınca) **Arş'a asılıdırlar... Bunlarla Allah arasında bir hicab yoktur!.** (namaz sonrası tesbihlerden önce "Âyet'ül Kürsiy" okunan yerde bunların hepsinin anlamı düşünülerek okunması tavsiye olunur!)...

"**Ümmül'Kurân'ı** (Kurân'ın Anası'nı) **OKUmayanın namazı yoktur**".

"**Fâtiha-tül'Kitab'ı** (Kitab'ın açıcısı, anahtarı/girişi) **OKUmayanın namazı yoktur**".

“**Kim bir rek’at namaz kılar da** (o rek’atın) **içinde Ümm’ül Kurân’ı OKUmazsa, imam’ın arkası** (nda cemaat olması) **müstesna, namaz kılmış olmaz** (rüku’, secde ve kıyam her rek’atta yapıldığı gibi, Fâtiha Sûresi de her rek’at’ta okunmalıdır!)”.

“**İlahi SIRlar, inzâl olunmuş Kitablarda’dır... Bütün indirilmiş Kitablar’ın sırrı Kurân’dadır... KURÂNın SIRrı FÂTİHAda gizlidir**”.

“**Fâtiha’tül Kitab, her hastalığa bir şifadır**”.

“**Fiyha şifaun min külli dain = Onda her derdin şifası vardır**”.

“**Fâtiha’tül Kitab, Kurân’ın üçte birine denktir**”.

“**Kim Fâtiha’tül Kitab’ı kıraat ederse, sanki Tevrat’ı, İncil’i, Zebur’u ve Furkan’ı kıraat etmiştir!**”.

“**Ümmül Kurân, seb-i mesani** (Sena edilen yedi)**’dir**”.

“**Andolsun ki biz sana, Seb-i Mesani’yi** (Senâ edilen Yedi’yi, tekrarlanan yedi’yi, yedi zati sıfatı; fâtiha sûresi’ni) **ve Kurân-ı Azıym’i verdik**” (HİCR: 87).

“**<el-Hamdu>yu okuduğunuzda, <BismillahirRahmânirRahıym>i okuyun... Muhakkak ki o** (Fâtiha Sûresi) **Ümmül Kurân’dır, Ümmül Kitab’tır ve es-Seb’ül Mesani’dir... <BismillahirRahmânirRahıym> onun âyetlerinden biridir**”.

“**Dört** (şey) **Arş’ın altındaki hazineden inzâl oldu, ki onların gayrı ondan bir şey inzâl olmamıştı: Ümm’ül Kitab, Âyet’ül Kürsiy, Bakara Sûresi’nin sona erdirenler** (âyet) **ve el-Kevser**”.

“**Bakara Sûresi ilk zikir’den verildi... Fâtiha’tül Kitab, Bakara Sûresi’nin sona erdirenleri** (sonları) **Arş’ın altından verildi... Mufassal** (sûreler; Hucurat’tan, Nas’a kadar) **ise nafile’den** (bağış, lutuf, fazladan) **dir**”.

“**Namazı** (Fâtiha’ya namaz,diyor?)**, kulumla aramda ikiye taksim ettim...Yarısı benim yarısı kulumundur... Kul: <elHAMDu lillahi Rabbil’Alemiyn>der, Allah: Kulum beni Hamd etti** (Hamd’den-idrak’tan aciz olduğunu bildi; Hamd eden Allah’tır)**, buyurur... Kul: <**erRahmânirRahiym**>, der; Allah: kulum bana SENA etti** (izhar olunanın Rahmâniyet ve Rahımiyetimin sonucu olduğunu bildi)**, buyurur... Kul: <**Maliki yevmid Diyn**>, der; Allah kulum beni temcid etti** (Azametim ve şanımla beni bildi) **buyurur... Kul: <**iyyaKE na’budu ve iyyaKE neste’iyn**> der, Allah: Bu, benimle kulum arasındadır, kulumun istediği onadır... Kul: <**İhdinas Sıratal’Müstakıym, sıratallezine en’amte aleyhim, ğayril mağdubi aleyhim ve laddaaalliyn**> der; Allah: İşte bunlar kulumundur, istediği kulumundur, buyurur**”.

AYETLERİN MÂNÂSI

1-) “BismillahirRahmânirRahıym”;

İsmi Allah olanın Rahmâniyet (yokluktan vücuda getiren, izhar eden sıfatları) **ve Rahimiyyeti** (kemale erdiren, OKUmayı nasibederek birime hakikatini farkettiren rahmeti) **ile** (izhar olmakta; varlığım ve bilişim hakikatım-ismi Allah olan-dandır)**... Veya “B” sırrı itibariyle: Esmâsıyla varlığımı yaratan ismi Allah olanın Rahmaniyeti ve Rahimiyyeti ile**

2-) “ElHamdu Lillahi Rabbil’Alemiyn”;
Hamd (mutlak değerlendirme, kemâlâtlarını izhâr) **Rabb’ül âlemiyn olan Allah’a mahsustur** (bu nedenle her şey O’nu tesbih eder; zira herşey O’nun Esması’nın açığa çıkması içindir)**.**

3-) “er RahmânirRahıym”;
(Hamd kendisine mahsus/kendi hakkı olan Allah) **Rahmân’dır, Rahıym’dir** (Allah’ın rahm sıfatı dolayısıyla Hamd işlevi sözkonusudur; genel ve özel rahmeti ve ni’metleri vardır)**.**

4-) “Maliki YevmidDiyn”;
(Rabb’ül Alemiyn olan Allah) **Diyn** (ceza) **Günü’nün** (**ÂN**’ın) **Mâlik’i** (herşeyin sahibi olarak mülkünde tasarruf eden) **/ Melîk’idir** (hükümranlık ve iktidar sahibi; dilediği gibi kurallandırıp, belli bir fıtrat ile yarattıklarını buna göre de değerlendirmekte)**.**

5-) “İyyaKE na’budu VE iyyaKE nesta’iyn”;
Yalnız sana kulluk ederiz VE yalnız senden yardım dileriz... Yani: Ancak dilediğin (izhar ettiğin) **kulluk halin olarak varız ve bunun devamı gene Sana, Senin Hamd işlevine bağlıdır; Müstean Baki Sensin!.**

6-) “İhdinasSıratal’müstekıym”;
Hidâyet et bizi o Sırat-ı Müstakım’e;

7-) ”Sıratalleziyne en’amte aleyhim”;
O sırat ki İN’ÂM’da (ilâhi sıfatlarla tahakkuk) **bulunduklarının** (Nebîler’in, Sıddıklar’ın, Veliyler’in) **yoludur** (ilâhi özelliklerle yaşayan onların arasında bulundur)**...**

“Ğayril’mağdubi aleyhim”;
Gadap edilmişlerin (müşriklerin, yüzü-kalbi Allah’a dönük olmayanların; seyr-i sülüke girmeyenlerin; zahirle perdelenenlerin, yahudilerin) **değil.**

“Ve laddaaalliyn”;
Ve (Hâkikatlarından) **sapanların** (batın ile perdelenenlerin, nasaranın)**, değil.**

****

BAKARA SÛRESİ (2)

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

İsmi **el-Bakara** (o malum inek, İsrailoğulları’nın ineği) olan sûre, meşhur kabule, Kûfe ekolüne göre 286 ayet olup Kurân’ın en uzun sûresi’dir...

Hicretten sonra, Medine-i Münevvere’de nâzil olan ilk sûre olduğu gibi, bütün Kurân’ın en son inen “**İçinde** /kendisinde **‘Allah’a döndürüleceğiniz o günden korkun/** o gün için korunun**/ o günün bilinci ile yaşayın**... **Sonra zulme uğratılmaksızın her bir nefs’e kazandığı tam verilir!**” (BAKARA: 281) ayeti de bu sûrededir...

Bakara Sûresi’nin tamamı **Medine-i Münevvere**’de ve değişik süreler zarfında, büyük kısmı Hicret’in ilk iki yılında nâzil olmuştur... Sadece 285-286. ayetlerinin Mekke-i Mükerreme’de, Mi’rac gecesinde vasıtasız vahyedildiği de rivayetler arasındadır...

Bakara Sûresi’nin fazileti ve kısaca özelliği:

Bazı Hadis-i Şerifler:

“**Şüphesiz her şeyin bir hörgücü /tepesi/zirvesi vardır, Kurân’ın zirvesi de el-Bakara’dır**” (Darimi)

“**Evlerinizi makbere** (cesed bulunan yer; mezarlık) **lar haline getirmeyiniz** (YÛNUS: 87: evlerinizi kıblegah-namaz kılınan yer yapınız)**; şüphesiz ki şeytan içinde Bakara Sûresi’nin okunduğu evden firar eder**” (Müslim)

Hz. Ömer Bakara Sûresi’ni 12 yılda öğrenmiş, oğlu Abdullah ise 8 yılda öğrenmişti... Hatta Hz.Ömer r.a. Bakara Sûresi’ni hatmedince deve kesmiştir...

El-Bakara, Kurân’ın en kapsamlı ve tafsilli bir sûresidir... Bu nedenle “**FUSTAT’ul-KURÂN**” yani “**Kurân’ın otağı-şehri**”, denmiştir... “**Allah**”ın en azıym meclası (tecelligahı) olan Kurân’ın, bu azametine ve bütünlüğüne ait bütün mefhumlara bu sûrede değinilmiş, gerekli atıflar ve işaretler yapılmış, hükümler açıklanmıştır, **ULUHİYYET** iktizasınca...

Boyutların münasebetini, Yeryüzünde “**diyn**” realitesini ve insanlık zuhurunu tüm boyutları ile, skaladaki katmanlarla mukayeseli olarak ifade etmektedir...

“**Halife**” olarak **Adem**’in yaratılması; “**haniflik**” bilincinin, yani “**insan**” neslinin meydana gelişi...

Fıtrî Zenb, yani esas günah gerçeği...

insanlık boyutunun kemalatları; insanların bilinç farklılıkları: “muttaki”, “mu’min”, “kafir”, “münafık”,... gibi...

Hz.İbrahim ve İbrahim Ailesi’nin önemi; İbrahim milleti; İslâm’ın zuhuru...

İnsanlık için olan Ka’be’nin binası ve özelliği...

İsrailoğulları misyonu ve bu bağlâmda Yahudilik ve Hristiyanlık gerçeği ve İslâm’a nisbetleri...

“**DİYN**”in zahiri olan **İslâm**’ın, insanı hakikatına erdirici, tam teslimiyeti/fenayı ve akabinde hasıl olan vısal ve bakayı maslahat ve temin eden en büyük yol/yöntem/tarikat olduğu... ve nice ibret olaylar, sembolik anlatımlarda gizli (açık) gerçekler?...

Âyetlerin mealine geçmeden önce faydalı bir açıklama:

HARF, KELİME, ÂYET, SÛRE, KİTAB ne demektir?:

HARF:

“**HARF**”: Sözlük olarak, kenar-taraf, lugat-lehçe, vech (yüz, sûret, nefs) manalarına gelir... Kurân’da kullanılışı da bu sözlük anlamları ile münasebetlidir...

Esasında Kurân’ın harfleri, lisanı olan Arapça Lugatı itibarıyla iki, bir de vahyi itibarıyla müteşabihattan olmak üzere, üç çeşittir... (**Müteşabih**: Benzeyen, mecazi, teşbihi, temsili, zahiri kasdedilmeyen, demektir)

1-) “**Huruf-u Mebaniy**”, yani sözcükleri oluşturan temel-bina harfleri; elif-ba...
“ketebe” (=yazdı) daki “kef”, “te”, “be” harfleri gibi...

2-) “**Huruf-u Meaniy**”, yani bir terkibe (kelimenin binasına) girmeden, tek başlarına da anlamı-işlevi olan mana harfleri; edatlar, isimler gibi... “Bismillah”ın ve “**Billahi**”nin başındaki “**BE**”, “**el-Hamdu Lillah**” ve “**inna Lillah**”daki “**Li-llahi**”nin “**Lâm**”ı gibi...

3-) “**Huruf-u Mukatta’a**” (kesikli harfler), yani bazı sûre başlarında olan, yazılışı itibarıyla “**ebcedi**” (kelime gibi, terkibi), telaffuzu itibarıyla “**elif-bai**” (tek tek, hece), manası itibarıyla ise “**te’vili**” olan **müteşabih harfler**...

“**Eliyf, Lâm, Miym**”, “**Eliyf, Lâm, Miym, Sad**”, “**Eliyf, Lâm, Ra**”, “**Eliyf, Lâm, Miym, Ra**”, “**Kâf, Hâ, Ya, Ayn, Sad**”, “**Ta, Ha**”, “**Ta, Siyn, Miym**”, “**Ya, Siyn**”, “**Sad**”, “**Ha, Miym; Ayn, Siyn, Kaf**”, “**Kaf**”, “**Nun**”...diye sûre başlarında yazılı olan bu harfler 14, yani 2 x yedi tanedirler... Başlarında bulundukları sûrelerin nüzül sırasına göre: **nun, kaf, sad, eliyf, Lâm, miym, ye, siyn, kef, he, ayn, tı, ra, ha**...

Kurân'da bu harflerin (Huruf-u Mukattaa'nın) **önemi:**

Müteşabihattan olan **Kurân harfleri**'nin önemi büyüktür... Şöyle ki:

(1) Sûre başlarında bulunan bu harflerin varlığı, yeri ve manaları **kıyasî** (genel bir kurala tabi olan) değil, **tevkıfî** (vahyi) olup, Kurân'ın müteşabihatındandır...

Kurân, kendi ayetlerini **muhkem** ve **müteşabih** diye iki kategoriye ayırır ki bunun açıklaması, ilgili ayette, ÂL-U İMRÂN: 7'de vardır...

(2) Bu tür müteşabih ayetler Kurân'ın **"...mislini getirin..?**" diye ferman okuduğu, en icazkâr ifade ve burhandırlar...

Yani bu rumuzlar, beşer gücünün Kurân'ın bir benzerini getirmekten, **O**nun misli bir "**söz**" söylemekten, hatta bir harfini meydana getirmekten aciz olduklarının bir kanıtıdır... "**Onun misli bir söz getirsinler..?**" (TÛR: 34)

Dolayısıyla da insanların **vahye, Allah Rasûlü'ne** ve **varislere, (yani) Evliyaullah'a** olan ihtiyaçlarını da ifade eder...

Kurân'ın nâzil olduğu o ortamda bulunan müşrik Araplar bile Kurânın diğer kelimât ve ayetlerini duyduklarında kendi sözleri gibi değerlendirip önemsemezken, hatta kaçıp giderlerken "**nun**", "**kaf**", "**sad**", "**kaf, ha, ya, ayn, sad**", "**ta-ha**", "**ha, miym**",..i duyduklarında taaccup edip, dikkat kesildiler...

(3) Kurân'da **muhkem**'le birlikte **müteşabih**'in bulunması, kemâlâtların zuhuru ve mertebelerin varlığı için de hikmetli bir şeydir...

Kurân, gerçeği, gözü ile gördüklerinden ibaret sanan, maddeci gaflet ehlinin anlayışı ile kayıtlanamazdı... Evrensel Sistem ve boyutlarda gerçekleri de açıklayan, her boyut için rehber, hidâyet kaynağı şu Kitab, insan (akıllı) lığının hakkını veren tefekkür ehlini de ödüllendirmiş olur...

Muhkem ve Müteşabih ayetlerin varlığı dolayısıyla Kurân'ın mukalliti olamaz!...

Öyle ise bu harflerin te'villerini, ümmet bilmek zorundadır... Madem ki vahyedilmiş, öyle ise kesinlikle bir ilim ve mesaj taşıyordur... Mefhumu /manası olmayan şeylerin vahiy'de /Kitab'da **olması mümkün değildir... Kelamdan ve vahiy'den maksat farkettirmektir... Manasız kelâm abes olur ki vahye yakışmaz... O halde müteşabih âyetler üzerinde durmak "Eliyf, Lâm, Miym",... gibi şifreleri çözmeye çalışmak, dini bir vecibedir ve Kurân'ın bizler üzerindeki hakkıdır**...

Yani bunların neye işaret ettiğini kimse bilemez, dolayısıyla bilmek zorunluluğu yoktur, o halde biz bunların üzerinde durmayalım, diyemeyiz...

Nitekim bu konunun geçtiği 3:7 de, **rasih alimlerin müteşabih ayetlerin te'vilini biliyor** olduğundan bahsedildiği gibi buna işaret eden Hadis-i Şerifler ve tasavvuf tarihimizden güzel örnekler sözkonusudur...

(4) Bu tür rumûzlu-teşbihi ayetler hakikatıyla "**OKU**"manın önemini de ortaya koymaktadır...

Elinde yazılı bir metin veya nâzil olmuş bir yazılı KİTAB bulunmayan Hz.**Rasûlullah**'a (s.a.v.), Nur dağında, Ğar-ı Hira'da ilk emir "**ıkra**'" **= kıraat et** = **OKU** olup; "**UTLU**" **= tilavet et (*yazılı metni oku*)**, değildir...

Türkçe meallerde her ne kadar ikisi de aynı manada tercüme edilse de; Kurân, özellikle o kelimeleri kullandığına göre, işaret edilen gerçek farkı olmalı, demektir...

Nitekim aynı bir Hadis-i Şerif'de bu kelimelerin atfedilerek birlikte bulunması da farklı anlamda olduklarını kanıtlar:

"**men karâel'Kurâne ve telahu ve hafizahu...**" (Tirmizi)

Yani: "**Kim Kurân'ı KIRAAT eder, ve TİLAVET eder, ve HIFZEDERse, Allah Onu cennetine dahil eder; ve o, ehl-i beytinden on kimseye şefâat eder ki, bunların hepsine ateş vacib olmuştu**"

"**KIRÂAT**": (daha ziyade) manaya, ilme, Sünnetullaha, Sistem'e, Evrenselliğe, küll'e nisbetle "**OKU**"maktır (cebrailîdir)...

"**TİLÂVET**": zikre, enerjiye, kudrete, zerre'ye nisbetle okumaktır...

"**TERTİL**": Kurân'ın "kırâat" maksatlı "tilavet" edilmesidir... Bir nevi tefekkür zikridir, tafsile getirmedir... **Şah-ı Velayet Hz.Ali** r.a. "**tertiyl**"i şöyle tarif etmiştir: **et-Tertiyl'u, tecviyd'ül Hurûfi ve ma'rifet'ül vukûfi**... Yani: **Tertiyl, harfleri hakkını vererek güzel yapmak ve vukuf'un** (vakıfların) **ma'rifeti'dir!**...

Şu âyetler bu tariflerin örnekleridir:

"**Onu KIRÂAT ettiğimizde O'nun Kurânı'na** (OKUmasına; OKUnuşuna) **tâbi ol**" (KIYÂMET: 18)

"**Allahın ayetleri onlar** (mü'minler) **üzerine TİLÂVET olunduğunda, onların imanları artar**" (ENFÂL: 2)

"**Ey O Müzemmil** (örtüsüne bürünen)**!... Birazı müstesna geceleyin kalk /kıyam dur** (uyuma)**;** (gecenin) **yarısı kadar** (kıyam et) **yahut ondan biraz noksanlaştır, yahut ona ziyade et!.. Ve Kurân'ı TERTİL üzre** (tane tane, anlamını tefekkür ederek) **OKU!.**" (MÜZZEMMİL: 1-4)

Kurân harflerinin, sûre başlarındaki huruf-u mukatta'a'nın ve bilhassa "Be" harfinin önemi çok çok büyüktür...

Bunların mana ve te'villeri, hatta mertebeleri vardır ki başta Muhyiddin İbni Arabî (k.s.) olmak üzere İslâm âlim ve ârîflerinin eserlerinde bunlar hayli açıklanmıştır... Ancak, bu meâl kadar "Be" harfinin anlâm ve işlevinin açıkça işaret edilip vurgulandığı bir meâl ve tefsir bilmiyoruz...

Kurân'da yedi harf meselesi:

Konu ile ilgili Hadis-i Şerifler şöyle:

"**Şüphesiz ki bu Kurân, yedi HARF üzere inzâl oldu; o halde siz Ondan kolayınıza geleni** (kolaylaşanı) **OKUyun**" (Buhari, Müslim)

Ubeyy B. Ka'b r.a.dan:

En-Nebî s.a.v. Ben-i Ğıfar'a ait bir gölcüğün yakınında bulunuyordu... **Cebrail** a.s. **O**na gelerek şöyle dedi: **Allah, Kurân'ı ümmetinin bir harf üzere okumasını, sana emreder**...

(Rasûlullah s.a.v.): **Allah'dan bunun af ve mağfiret buyurulmasını dilerim, zira ümmetim** (in hepsi) **ona takat getiremez**, buyurdu...

Sonra **Cibril** a.s., **O**na ikinci defa gelerek: **Allah, Kurân'ı ümmetinin iki harf üzere okumasını, sana emreder**, dedi...

(Rasûlullah s.a.v.): **Allah'dan bunun af ve mağfiret buyurulmasını dilerim, zira ümmetim** (in hepsi) **ona takat getiremez**, buyurdu...

Bu sefer **Cibril** a.s. "**üç harf**" emrini getirdi ve Rasûlullah s.a.v. de: **Allah'dan bunun af ve mağfiret buyurulmasını dilerim, zira ümmetim** (in hepsi) **ona takat getiremez**, buyurdu...

Nihayet **Cibril** a.s. **O**na, 4. defa gelerek: **Muhakkak ki Allah, ümmetinin yedi harf üzere Kurân'ı OKUmasını, sana emreder... Onu hangi harf üzere OKUrlarsa, isabet etmiş olurlar**, buyurdu (Müslim)...

Cebrail a.s. **en-Nebî** s.a.v.e (sağından) gelerek "**bir harf üzere oku**" dedi...

Mikail a.s ise (solundan) Ona "**daha fazlasını iste**" deyince, **Cebrail** a.s.: "**iki harf üzere OKU**" dedi...

Yine **Mikail** a.s.: "**daha fazlasını iste**" dedi...

Nihayet **yedi harfe** kadar ulaştı, ve şöyle dedi:

"**OKU!.. Hepsi şifadır ve kafidir**" (Müsned-ü A.B.Hanbel, Nesai)

Abdullah İ.Abbas r.a.dan rivayet ediliyor... **Rasûlullah** s.a.v. buyurdu ki: "**Cibriyl bana bir harf üzere okuttu... Ben ona müracaat ettim de durmadan onu artırmasını istedim... O da bana artırdı... Nihayet yedi harf'e erişti**" (Buhari)

Hadislerde bahsedilen "**harf**", elbette elif-ba (alfabe, hece) anlamında değildir...

Aşere, takrib türünden yedi kıraat (okuyuş) da değildir...

Belki **zahiren** yedi lugat (lehçe), **batınen** yedi vechdir (yön, boyut, yedi nefs mertebesinin sahib olduğu bilinç, anlayış)... Tüm yelpazeye hitap ve rahmet var demektir...

Nitekim Sûre-i Hac'da şöyle buyurulur: **"insanlardan kimisi Allah'a bir harf** (taraf) **üzere kulluk eder**" (HAC: 11)

Bu ayette, "**harf**" kelimesine bu manayı yükleyen Kurân, "**huruf-u mukatta'a**"yı şöyle tanımlar:

"**Eliyf, Lâm, Miym; işte KİTAB** (bilgi), **Hak olduğu şüphe götürmeyen**" (BAKARA: 1-2)

"**Eliyf, Lâm, Miym, Ra; işte bunlar KİTABın** (bilginin) **âyetleridir**" (RA'D: 1)

"**Taa, Siiiiyn... İşte bunlar Kurân'ın ve Kitab-ı Mubiyn'in** (açık seçik bilginin) **âyetleridir**" (NEML: 1)

Görülüyor ki basit hece harfi kasdedilmiyor... Her bir harf, bir vasfın, bir boyutun **ismi** olarak bir şeye işaret ediyor; teşbih, rumuz yollu...

"**Hikmet**" yurdu'nun kapısı, **Şah-ı Velâyet, Hz. Ali k.v.**ye atfedilen "**bana bir harf öğretenin kırk yıl kölesi olurum**" sözündeki "**harf**", her halde herhangi bir alfabe harfi değil, **müteşabihattan, Kurân harfleri**dir, sanırız... Ve dahi -yukarıda geçen- "**tertil**"le ilgili **Hz.Ali** r.a.ın tarifindeki **harf** ve **vakıf**'ı da ebcedî/lafzî bir maksatla sınırlı anlamıyoruz... Bilakis şu hadis-i şerifin işareti istikametinde değerlendirmek gerekir: "**Her ayetin bir Zâhir'i** (açık anlamı) **ve bir Bâtın'ı** (derin anlamı) **vardır... Her harf'in bir hadd'i vardır ve her hadd'in bir matla'ı vardır**"...

KELİME:

“<u>KELİME</u>”: Sözlük olarak **yaralâmak** manasına gelen “**kelm**” kökünden türemiştir; ki **kelime** de onu işitenin/okuyanın içinde bir iz bırakır... Gramer olarak kısaca “**isim**”, **“fiil**”, “**harf**” çeşitlerine de ayrılan **kelime**’nin Kurânî/Kitabi manası üzerinde biz duracağız...

Mevcûdat, Allah’ın kelimeleridir!.. Her bir şeyin mukaddimesi “Kün= ol!” hükmüdür... Nitekim Nefs-i Küll, Ruh-i Külli tâbirleri sözkonusudur... Hatta hakiki manada “kelime” bunlardır... Bundan dolayı KELÂM, melekut alemindekilerin Rabbi gibidir!... Kelâm, ilimdir, tefekkürdür, vukuftur!..

“**Şâyet Arz’da ağaç olarak bulunan şeyler kalem olsa ve deniz de** (mürekkeb olsa)**, ondan sonra yedi deniz de ona imdad etse** (o denize yardım etse)**, Allah’ın kelimeleri tükenmez... Muhakkak ki Allah Aziyz’dir, Hakiym’dir**” (LUKMAN: 27)

“**Rabbinin kelimesi sıdk ve adl** (adalet) **olarak tamamlanmıştır... O’nun kelimelerini tebdil edecek** (değiştirecek) **yoktur... O’dur Semi’, Aliym**” (EN'ÂM: 115)

“(Rasûlüm) **hani Rabbi İbrahim’i KELİMELER ile İBTİLA / imtihan etmiş; O da onları itmam etmişti** (hakkıyla tamamlamıştı)**...** (Rabbi): **“Ben, seni insanlara İMAM kılacağım” demişti...** (İbrahim): **“zürriyyetimden de”, demişti...** (Rabbi de): **“ahdim erişmez zalimlere” buyurdu**.” (BAKARA: 124)

Şu ayetler olaya daha bir açıklık kazandırmaktadır:

“**Açın gözünüzü!.. Allah Veliy’lerine korku yoktur** (hiç bir şeyleri kalmamış) **ve onlar mahzun da olmazlar** (kemalatları halisdir)**... Onlar ki** (hakikatlerine) **iman etmişler** (yakiyn) **ve** (sünnetullah’ın gereği) **korunmayı gerçekleştirmişlerdir... Dünya hayatında da Ahirette de buşra** (müjde) **vardır onlara... Allah Kelimeleri için asla tebdil** (değişme, bedel) **yoktur... İşte bu aziym kurtuluştur**.” (YÛNUS: 62-64)

“...**Mesih, yani Meryem oğlu İsa, yalnızca Rasûlullah’dır ve <u>O’nun kelimesi</u>’dir**...” (NİSÂ: 171)

<u>ÂYET</u>:

“<u>ÂYET</u>”: Kurân’da; apaçık alamet, delil, mucize, ibret, sıfat,... anlamlarında kullanılmış, benzerini söylemekten veya gerçekleştirmekten beşer gücü aciz olduğu için... <u>Daha ziyade kozmolojik-külli realiteleri ifade etmektedir</u>... <u>Dolayısıyla **KİTAB/Kurân-ı Kerim** mucizelerle (ayetlerle?) ve evrensel sırlarla dolu gerçek bir **mucize**dir</u>...

Neyin ayet olduğu ve Kurân’da ayet tertibi bizZat **Hz.Rasûlullah**’ın (vahyin) tayini ile olmuştur...

Kurân’ın neye ayet dediğinin özgün bazı örnekleri:

“**İşte bunlar <u>Allah’ın Âyetleridir</u>** (sıfatlarıdır)**... Onları sana Hakk olarak tilavet ediyoruz... Allah’dan ve O’nun ayetlerinden sonra hangi söze iman ederler?**” (CÂSİYE: 6)

“**Semavat’ta ve Arz’da nice Âyet var ki, onlar bunlardan** (bu ayetlerden) **yüz çevirerek onlara uğrarlar/üzerlerinden geçip giderler**” (YÛSUF: 105)

“**Andolsun ki** (Rasûlullah Mi’rac’da) **Rabbinin en büyük ayetlerinden ba’zını gördü**” (NECM: 18)

“**MeryemOğlu’nu ve anasını bir ayet kıldık... Ve o ikisini karar sahibi** (yerleşmeye, oturmaya uygun, rahat) **ve gözle görünür akar suyu olan yüksek bir yere** (tepeye; sıfatiyyun?) **yerleştirdik**” (MU'MİNÛN: 50)

<u>SÛRE</u>:

“SÛRE”: Sözlük olarak, yüksek rütbe, mevki, binanın kısımları-katları,..demektir... Nitekim yer’in yüksekçe kısmına da SUR, denir...

Kurânın kısım ve tabakalarını teşkil eden, bişekilde diğerinden orijinal olan Kurân bölümüdür... Yani her bir sûreyi diğerinden açıkça ayırdeden, hususi bir mevkii/makamı ve özel bir enerjisi olan, bu itibarla eksiksiz ve tam olması dolayısıyla da “sûre”, denmiştir... Nitekim namaz kıraatında da “sûre” okumak esastır; (yani) Fâtiha ve zamm-ı sûre...

KİTAB:

“KİTAB”: Sözlük olarak bilgi yazılı nesne anlamına gelen “**kitab**”: Mutlak Vücud, tam/toplu ilim, tafsili ilim, bilgi, Sistem-Diyn, Evren, Levh-i Mahfuz, fıtrat-istidat,... v.b. anlamlarda geçiyor Kurân’da... Amel defteri gibi bazı farklı kullanılışları da var...

Evet şimdi gelelim ayetlerin mealine...

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) Elif, Lââm, Miiiym;
Eliyf, Lâm, Miym.

2-) Zalikel Kitab’u lâ raybe fiyh, hüden lil müttekıyn;
işte O (yani, Hakkani Vücud) **KİTAB** (ı; OKUnması gereken), **kendisinde şüphe-kuşku olmayan** (Hakk olduğu şüphe götürmeyen) **dır**... **HÜDA** (hidayet kaynağı, gerçeği gösterici, rehber) **dır O**, **muttakıyler** (korunmak isteyenler, korunanlar) **için**.

3-) Elleziyne yu'minune Bil ğaybi ve yukıymunas salate ve mimma rezaknahüm yünfikun;
Ki onlar “B”il-Gayb’a (B sırrınca ğayblarına) **iman edenler** (arınanlar) **ve salat’ı**/namaz’ı **ikame edenlerdir... Ve kendilerine rızk olarak verdiklerimizden infak ederler** (Allah yolunda, Allah adına sarfederler).

4-) Velleziyne yu'minune Bi ma ünzile ileyKE ve ma ünzile min kabliK (E) * ve Bil ahıreti hüm yukınun;
Ve dahi onlar sana inzal olunana da senden önce inzal olunana da (B sırrıyla) **iman edenlerdir... Ve onlar ahiret boyutuna da** (B sırrınca) **ikan halindedirler**.

5-) Ülaike alâ hüden min Rabbihim ve ülaike hümül muflihun;
İşte onlar rabblerinden olan bir HUDA (hidayet) **üzerindedirler ve işte onlar muflihun’dur** (hakiki kurtuluşa erenlerdir).

6-) İnnelleziyne keferu sevaün aleyhim eenzertehüm em lem tünzirhüm la yu'minun;
Kesinlikle o kafirleri (gerçeği reddeden kilitlenmişleri; küfrü-perdeliliği ortaya koyanları) **inzar etmiş olsan da olmasan da onlara müsavidir; iman etmezler**.

7-) HatemAllahu alâ kulubihim ve alâ sem'ihim ve alâ ebsarihim ğışaveh* ve lehüm azabün azîym;
Allah, kalblerini, kulaklarını/işitmelerini **mühürlemiş ve gözlerinin üzerinde de bir perde vardır... Ve onların müstahakkı’dır azıym azab**.

8-) Ve minenNasi men yekulü amenna Billahî ve Bil yevmil âhıri ve ma hum Bimu’miniyn;
İnsanlar’dan bir kısmı “(B sırrınca) **Allah’a ve ahir gün’e** (sonsuzluğa) **iman ettik” derler,** (Bi-) **mü’min olmadıkları halde**.

9-) YuhadiʼunAllahe velleziyne amenu ve ma yahdeune illâ enfüsehüm ve ma yeş'urun;
Allah’a ve iman etmiş olanlara hile yarışına kalkışırlar/ (kendi zanlarınca) **aldatmağa çalışırlar...**

Halbuki (gerçekte) **hileyi ancak kendilerine** (nefslerine) **yapıyorlar da bunun şuurunda değiller** (farkında olamıyorlar)**.**

10-) Fiy kulubihim meradun fezadehümüllahü merada* ve lehüm azabün elimün Bima kanu yekzibun;
Onların (münafıkların) **kalblerinde maraz** (hastalık) **vardır... Allah da onların hastalığını artırmıştır... Yalancılık etmeleri dolayısıyla** (B sırrınca) **onlar için eliym azab vardır.**

11-) Ve iza kıyle lehüm lâ tüfsidu fiyl Ardı, kalu innema nahnü muslihun;
Onlara "Yeryüzünde fesad (bozgunculuk) **çıkarmayın" denildiğinde, "biz ancak islahcılarız" dediler**.

12-) Elâ innehüm hümülmüfsidune ve lâkin lâ yeş'urun;
Bu böyle biline ki, gerçekte onlar fesadçı/bozguncuların ta kendileridir... Lakin bunun şuurunda/farkında değillerdir.

13-) Ve iza kıyle lehüm aminu kema amenenNasü, kalu enu'minu kema amenessüfehaü* elâ innehüm hümüssüfehaü ve lâkin lâ ya'lemun;
Onlara "insanların iman ettiği gibi iman edin"denildiğinde, "süfeha'nın (akılsız, beyinsiz, kafası çalışmayan zavallı, anlayışı kıt, gerçeği bilmeyen cahiller'in) **iman ettiği gibi mi iman edelim, yani" derler... Haberiniz olsun ki asıl süfeha onların ta kendileridir; lakin bilmiyorlar**.

14-) Ve iza lekulleziyne amenu kalu amenna* ve iza halev ilâ şeyatıynihim, kalu inna meaküm innema nahnü müstehziun;
İman edenlerle karşılaştıklarında "amenna = iman ettik" derler... Fakat (iman edenlerden ayrılıp) **şeytanları ile başbaşa kaldıklarında "muhakkak biz sizinle beraberiz, yalnızca biz** (iman edenlerle) **alay edicileriz" derler**.

15-) Allahu yestehziu Bihim ve yemüddühüm fiy tuğyanihim ya'mehun;
(Amellerinin cezası; intikam sistemi gereği) **Allah onlarla** (B sırrınca) **alay ediyor da tuğyan** (azgınlık) **ları içinde basiretsizce kendilerini sürüklüyor**.

16-) Ülaikelleziyneşterevüd dalâlete Bilhüda* fema rabihat ticaretühüm ve ma kânu mühtediyn;
İşte bunlar HUDA'ya/hidayet'e mukabil dalaleti (B gerçeğince) **satın almışlardır... Onların ticareti** (bu alışverişleri) **hiçbir kazanç sağlamadı ve doğru yolu, gerçeği de bulanlar olmadılar**.

17-) Meselühüm kemeselillezistevkade naren, felemma edaet ma havlehu zehebAllahu Binurihim ve terakehüm fiy zulümatin la yübsırun;
Onların meseli (ibretlik örneği) **şu kimsenin durumu gibidir: bir ateş tutuşturmak istedi, ateş çevresindekileri aydınlattığında, Allah onların nurunu** (B sırrınca) **giderip, onları karanlıklak içine terketti;** (artık) **görmezler**.

18-) Summün bükmün umyün fehüm la yerciun;
Sağırdırlar, dilsizdirler, kördürler; onlar artık rücu etmezler.

19-) Ev kesayyibin minesSemai fiyhi zulümatun ve ra'dün ve berkun* yec'alune esabiahüm fiy âzânihim minessava'ıkı hazeral mevt* vAllahu muhıytun Bilkafiriyn;
Yahut (malum) **sema'dan boşanan yağmur gibidir** (onların meseli) **ki onda karanlıklar, gök gürültüsü ve şimşek vardır... Yıldırımlardan, ölüm korkusu ile parmaklarını kulaklarına tıkarlar... Allah kafirleri** (B-sırrınca; onların hakikatı olarak) **Muhıyt'tir**.

20-) Yekâdül berku yahtafu ebsarehüm küllema edae lehüm meşev fiyhi ve izâ azleme aleyhim kamu* ve lev şaAllahu lezehebe bisem'ıhim ve ebsarihim innAllahe alâ külli şey'in kadiyr;
O şimşek neredeyse basarlarını (gözlerini, idraklarını) **kapıverecek... Onlara her aydınlık verdiğinde, ışığında yürürler... Üzerlerine karanlık çökünce de dikilip kalırlar... Eğer Allah dileseydi** (B gerçeğince) **sem'lerini** (işitme melekelerini)**, basarlarını** (gözlerini, görmelerini, idraklarını) **elbette alıp götürüverirdi... Muhakkak ki Allah herşey'e daima Kadiyr'dir**.

21-) Ya eyyühenNasu'budu Rabbekümülleziy halekaküm velleziyne min kabliküm lealleküm tettekun;
Ya NAS (ey insanlar)**, siz ve sizden öncekileri halketmiş olan Rabbinize kulluk/ibadet edin** (hayalinizde yarattığınıza değil) **ki, belki takva sahibi olur, korunursunuz**.

22-) Elleziy ce'ale lekümül'Arda firaşen vesSemae binaen* ve enzele mines Semai maen feahrace Bihi minessemerati rızkan leküm* fela tec'alu Lillahi endaden ve entüm ta'lemun;
O ki (Rabbiniz)**, sizin için Arz'ı bir döşek, Sema'yı bina olarak oluşturdu ve sizin için Sema'dan bir su inzal etti de** (B sırrınca) **onunla türlü meyvelerden/mahsullerden size bir rızık çıkardı... Siz de artık bile bile Allah'a eşler oluşturmayın** (enfüs ve afakınızda tüm algıladıklarınız, muhatab olduğunuz varlık ve kuvveler ismi Allah olan yegane var'a aittir; O'nun Esmasının zahir olmasıdır)**.**

23-) Ve in küntüm fiy raybin mimma nezzelna alâ abdina fe'tu Bisûretin min mislihi* ved'u şühedaeküm min dunillahi in küntüm sadikıyn;
Eğer kulumuza indirdiğimizden şüphede iseniz, haydi onun mislinden bir (Bi-) **sûre** (meydana) **getirin... Eğer sadıksanız Allah'dan ğayrı şahitlerinizi çağırın** (da yapın, bakalım mümkün mü?)**.**

24-) Fein lem tef'alu ve len tef'alu fettekunnaralletiy ve kudühenNasu velhıcareh* u'ıddet lil kafiriyn;
Eğer yapamazsanız- ki hiç bir zaman yapamayacaksınız- o halde ittika edin/korunun yakıtı NAS ve taşlar olan o malum NARdan; ki o, kafirler için hazırlanmıştır.

25-) Ve beşşirilleziyne amenu ve amilussalihati enne lehüm cennatin terciy min tahtihel enhar* küllema ruziku minha min semeratin rızkan, kalu hazelleziy ruzıkna min kablu ve utu Bihi müteşabihen, ve lehüm fiyha ezvacün mutahheratun ve hüm fiyha halidun;
İman edip salih amel işleyenleri ise çokça müjdele, ki onlar için altlarından nehirler akan Cennetler vardır... Onlardaki herhangi bir semere'den bir rızk ile her rızıklandıkça onlar derler ki "işte bu daha önce de rızıklandırıldığımız şey-misali-**idi"... Ve o** (rızık) **onlara/ya da onlar o rızka,** (B sırrınca) **müteşabih olarak sunulmuştur... Onlar için orada tertemiz eşler vardır ve onlar orada ebedi kalıcılardır**.

26-) İnnAllahe la yestahyıy en yadrıbe meselen ma beudaten fema fevkaha, feemmelleziyne amenu feya'lemune ennehülHakku min Rabbihim, ve emmelleziyne keferu feyekulune maza eradAllahu Bihaza meselen, yudıllu Bihi kesiyran ve yehdiy Bihi kesiyra* ve ma yudıllu Bihi illel fasikıyn;
Muhakkak ki Allah bir sivrisineği ve (hatta) **onun da fevkındeki bir şeyi misal vermekten haya etmez... Bilfiil iman edenler bunun Rabblerinden** (kendi bünyelerinde müteşabihi olan) **bir Hak/gerçek olduğunu bilirler... Kendi hakıkatlerini örtücü olanlara/kafirlere gelince, onlar da** (temsil ve teşbih yollu anlatımda) **derler ki <Allah** (Bi-) **bunu misal vermekle aceba ne murad etti?>...** (İşte Allah) **bu misal yollu anlatımla** (B gerçeğince) **bir çoklarını saptırır, bir çoğunu ise** (B sırrınca) **gerçeğe hidayet eder...** (Allah) **bu misal yollu anlatımla** (B sırrınca) **fasıklardan** (bilinci gerçeği algılama yeteneği körelmişlerden) **başkasını saptırmaz.**

27-) Elleziyne yenkudune ahdAllahi min ba'di miysakıhi ve yaktaune ma emerAllahu Bihi en yusale ve yüfsidune fiyl' Ardı, ülaike hümülhasirun;
O fasıklar ki Allah Ahdi'ni Miysak'ından sonra bozarlar, Allah'ın BİRleştirilmesini/vusulunu (B sırrınca) **emrettiği şeyi keserler ve Arz'da ifsad/bozgunculuk ederler... İşte bunlardır husrana uğrayanların ta kendileri.**

28-) Keyfe tekfurune Billahi ve küntüm emvaten feahyaküm, sümme yümiytüküm sümme yuhyiyküm sümme ileyhi türceun;
Nasıl da (B sırrınca) **Allah'ı inkar ediyorsunuz?.. Halbu ki siz ölülerdiniz de O sizi diriltti... Sizi yine öldürecek ve sonra sizi diriltecek; nihayet Ona döndürüleceksiniz.**

29-) HUvelleziy halaka leküm ma fiyl'Ardı cemiy'an sümmesteva ilesSemai fesevvahünne seb'a Semavatin, ve HUve Bikülli şey'in Aliym;
O (Allah) **ki, Arz'da olanların tümünü sizin için halketti... Sonra o ma'lum/tek Sema'ya yöneldi/istiva etti de onları yedi semavat olarak tesviye etti... O** (Allah) **Bi-külli şey'in** (herşey'in kendisinde olarak) **Aliym'dir.**

30-) Ve iz kale Rabbüke lilMelaiketi inniy ca'ılün fiyl' Ardı halifeten, kalu etec'alü fiyha men yüfsidü fiyha ve yesfiküddima'e, ve nahnü nüsebbihu BihamdiKE ve nükaddisü leKE, kale inniy a'lemü ma la ta'lemun;
Hatırla ki Rabbin melaike'ye: "Muhakkak ki BEN Arz'da bir HALİYFE meydana getireceğim", dediği vakit, onlar da "orada fesad eden ve kan döken kimseyi mi (halife) **kılacaksın, BİZ** (Bi-) **hamdinle** (B sırrıyla, senin Hamdin olarak) **tesbih ve seni takdis edip dururken", dediler...** (Allah da buyurdu)**: "BEN sizin bilemeyeceğiniz şeyleri bilirim".**

31-) Ve alleme AdemelEsmae külleha sümme aradahüm alelMelaiketi fekale enbiuniy BiEsmai haülai in küntüm sadikıyn;
Ve Adem'e bütün Esma'yı ta'lim etti... Sonra onları (o Esma'dan meydana gelen alemini) **melaikeye arz edip "Hadi dediğinizde sadıksanız bana şunları** (Bi-) **isimleri ile haber verin", buyurdu**.

32-) Kalu sübhaneKE la ılme lena illâ ma 'allemtena, inneKE ENTElAliymülHakiym;
(Melaike de): **"Subhansın** (ya Rab)**, bizim için senin bildirdiğinden başka ilim ne mümkün?; muhakkak ki sensin Aliym ve Hakiym" dediler.**

33-) Kale ya Ademü enbi'hüm BiEsmaihim, felemma enbeehüm BiEsmaihim, kale elem ekul leküm inniy a'lemu ğaybesSemavati vel'Ardı ve a'lemu ma tübdüne ve ma küntüm tektümun;
(Allah): **"Ya Adem, onlara isimleri ile** (B sırrınca, isimleri olarak) **haber ver", buyurdu... Vaktaki** (Adem bu emr üzerine) **onlara** (Bi-) **isimleri ile onları haber verince,** (Allah) **buyurdu ki: "Demedim mi size Ben!.. Muhakkak ki Ben bilirim Semavat ve Arz'ın gaybını, ve bilirim ne açığa çıkarıyorsanız ne gizliyor olmaktasınız".**

34-) Ve iz kulna lilMelaiketiscudu liAdeme fesecedu illâ iblis* eba vestekbera ve kane minelkafiriyn;
Hani (o vakit) **Melaike'ye "secde edin Adem'e", dedik... Behemehal secde ettiler... Ancak İblis dayattı, kibrine yediremedi** (Hakkın ğayrına yerleşti)**; zaten gerçeği örten** (kafir) **lerdendi.**

35-) Ve kulna ya Ademüskün ente ve zevcükelcennete ve küla minha rağaden haysü şi'tüma, ve la takreba hazihişşecerate feteküna minezzalimiyn;
Ve dedik ki "Ya Adem, sen ve eş'in cenneti mesken edinin... İkinizde oradan, dilediğiniz kadar bol bol yiyin... Fakat şu şecere'ye yaklaşmayın, (yaklaşırsanız, o zaman) **zalimlerden olursunuz".**

36-) Feezellehümeşşeytanu anha feahracehüma mimma kâna fiyhi, ve kulnehbitu ba'duküm liba'din adüvvün, ve leküm fiyl'Ardı müstekarrun ve meta'un ila hıyn;
Bunun üzerine Şeytan onları (Adem ve Eşi'ni) **oradan** (cennet yaşantısından) **kaydırdı da onları içinde bulunduklarından çıkardı... Biz de dedik ki: "Bazınız bazınızın düşmanı olarak inin; sizin için Arz'da müstakarr** (istikrar bulma, durma yeri; karargah) **ve belli bir zamana kadar faydalanma, nasip almak vardır".**

37-) Fetelakka Ademü min Rabbihı kelimatin fetabe aleyhi, inneHU HUvetTevvaburRahîym;
Derken Adem Rabbinden bir takım kelimeler telakkı etti de bunun üzerine O da tevbesini kabul etti... Gerçek ki O Tevvab, Rahıym'dir.

38-) Kulnehbitu minha cemi'an, feimma ye'tiyenneküm minniy hüden femen tebi'a hüdaye fela havfün aleyhim ve la hüm yahzenun;
Dedik: "İnin oradan topluca/hepiniz"... Artık Ben'den size bir HUDA (hidayet edici, rehber; Kitab) **gelir de kim HUDA'ma tabi olursa, onlara korku yoktur, onlar mahzun da olmazlar.**

39-) Velleziyne keferu ve kezzebu Biayatina, ülaike ashabünnari hüm fiyha halidun;
Onlar ki (HUDA'mı; KİTABI; SİSTEM'i; gerçeği) **küfr** (red) **edip,** (Bi-) **ayetlerimizi** (sıfatlarımızı) **yalanladılar; işte onlar NAR ashabı'dır; onlar onun içinde ebedi kalıcılardır.**

40-) Ya beniy israilezküru nı'metiyelletiy en'amtü aleyküm ve evfu Biahdiy ufi Biahdiküm ve iyyaye ferhebun;
Ya Ben-i İsrail (İsrailoğulları)**... Size in'amda bulunduğum nimetiMİ hatırlayın;** (Bi-) **ahdimi tam**

yerine getirin/vefa gösterin ki, ben de (size olan) **ahdimi** (B sırrınca) **tam yerine getireyim... Ve yalnız Ben'den korkun.**

41-) Ve aminu Bima enzeltü müsaddikan lima me'aküm ve la tekünu evvele kâfirin Bihi ve la teşteru Biayatiy semenen kaliylen, ve iyyaye fettekun;
Ve (Ya Ben-i İsrail, B sırrıyla) **İman edin, beraberinizdekini** (Tevrat'ı) **tasdik edici olarak inzal ettiğimize** (Kurân'a)**... Ve** (Bi-) **O'nu** (Kurân'ı, Hz.Muhammed'in açıkladığı realiteyi) **ilk inkar eden/inkar edenlerin ilki siz olmayın... Benim ayetlerimi** (B gerçeğince) **az bir paha ile değişmeyin... Ve yalnız Ben'den ittika edin.**

42-) Ve la telbisülHakka Bilbatıli ve tektümülHakka ve entüm ta'lemun;
Ve Hakkı batılla (Bil-batıl, batıl olarak) **karıştırmayın; bilip dururken Hakkı gizliyorsunuz.**

43-) Ve ekıymusSalate ve atuzZekate verke'u ma'arraki'ıyn;
Ve salat'ı İKAME edin, zekat'ı verin; rüku' edenlerle beraber rüku' edin.

44-) Ete'murunen Nase Bilbirri ve tensevne enfüseküm ve entüm tetlunelkitabe, efela ta'kılun;
İnsanlara (Bi-) **BİRR'i** (hakiki iyiliği) **emredip, kendi nefslerinizi unutuyormusunuz?.. Halbuki Kitab'ı tilavet ediyorsunuz** (Sistem'i nasıl ihmal ediyorsunuz)**!... Şimdi akletmiyormusunuz?.**

45-) Veste'ıynu BisSabri vesSalati, ve inneha lekebiyratün illâ alelhaşi'ıyn;
(B sırrınca) **Sabr ve Salat ile yardım isteyin; muhakkak ki bu huşu' edenlerden başkasına büyük/ağır gelir.**

46-) Elleziyne yezunnune ennehüm mülaku Rabbihim ve ennehüm ileyhi raciun;
O huşu' edenler, Rabblerine mulakı olacaklarını zannederler (içten gelen bir hissedişle muhakkak bilirler)**; ve** (bilirler ki) **kesinlikle onlar, O'na rücu edeceklerdir.**

47-) Ya beniy israilezküru nı'metiyelletiy en'amtü aleyküm ve enni faddaltüküm alel alemiyn;
Ya İsrailOğulları, size in'am'da bulunduğum nimetiMİ ve sizi alemlere üstün kıldığımı <u>hatırlayın</u> (demek ki, geçmişte idi?)**.**

48-) Vetteku yevmen la tecziy nefsün an nefsin şey'en ve la yukbelu minha şefaatün ve la yü'hazü minha adlün ve la hum yunsarun;
Ve ittika edin/sakının/korunun o GÜNden ki, hiç bir nefs başka bir nefs için bir şey ödemez/kimsenin kimseye faydası olmaz; ondan (herhangi bir kimseden) **bir şefaat kabul edilmez; ondan adl** (fidye) **alınmaz ve onlara yardım da edilmez.**

49-) Ve iz necceynaküm min ali fir'avne yesumuneküm suel'azabi yüzebbihune ebnaeküm ve yestahyune nisaeküm, ve fiy zâliküm belaun min Rabbiküm azîym;
Ve hani (şunu da hatırlayın) **sizi Al-u Fravun'dan kurtarmıştık... Hani onlar azabın en kötüsünü size** (devamlı) **tattırıyorlardı; erkek çocuklarınızı boğazlıyorlar, kadınlarınızı diri bırakıyorlardı... İşte bunda** (kurtulmanızda) **sizin için, Rabbiniz tarafından aziym bir bela** (büyük imtihan) **vardı.**

50-) Ve iz ferakna Bikümül bahre feenceynaküm ve ağrakna ale fir'avne ve entüm tenzurun;
Ve hani <u>sizinle</u> <u>(B sırrı)</u> **denizi yarmıştık ta sizi kurtarmış, al-u fravun'u ise siz bakıp dururken boğmuştuk.**

51-) Ve iz va'adna Musa erbe'ıyne leyleten sümmettehâztümül'ıcle min ba'dihi ve entüm zalimun;
Ve hani (bundan sonra) **Musa'ya kırk gece va'detmiştik de ondan sonra siz, zalimler olarak, buzağıyı edinmiştiniz.**

52-) Sümme afevna anküm min ba'di zâlike le'alleküm teşkürun;
Sonra, bunun ardından (Musa'nın dönüşü ile) **sizi affetmiştik, umulur ki şükredersiniz diye**.

53-) Ve iz ateyna MuselKitabe velFurkane le'alleküm tehtedun;
Ve hani Musa'ya Kitab'ı ve Furkan'ı vermiştik, belki doğru yolu bulursunuz diye.

54-) Ve iz kale Musa likavmihî ya kavmi inneküm zalemtüm enfüseküm Bittihazikümül'ıcle fetubu ila Bariiküm faktulu enfüseküm, zâliküm hayrun leküm ınde Bariiküm, fetabe aleyküm* inneHU HUvetTevvaburRahîym;
Ve hani Musa kavmine demişti ki "Ey kavmim, muhakkak ki siz buzağıyı edinmenizle (B?) **nefslerinize/kendinize zulmettiniz... Bu sebeple Bari'nize tevbe edin ve hemen nefslerinizi öldürün... Böyle yapmanız Bari'niz indinde sizin için daha hayırlıdır...** (Eğer bunları yaparsanız, Bari'niz) **tevbenizi kabul eder... Muhakkak ki O, evet O, Tevvab'dır, Rahiym'dir".**

55-) Ve iz kultüm ya Musa len nu'mine leke hatta nerAllahe cehreten feehazetkümüssa'ıkatü ve entüm tenzurun;
Ve hani "Ya Musa, biz Allah'ı cehreten görmedikçe sana asla iman etmeyeceğiz" demiştiniz de bu sebeple sizi yıldırım yakalamıştı, siz bakıp dururken.

56-) Sümme be'asnaküm min ba'di mevtiküm le'alleküm teşkürun;
Sonra, mevtinizin akabinden sizi ba'setmiştik, belki şükredersiniz diye.

57-) Ve zallelna aleykümülğamame ve enzelna aleykümülmenne vesselva* külu min tayyibati ma rezaknaküm* ve ma zalemuna ve lâkin kanu enfüsehüm yazlimun;
Ve sizi bulutla gölgeledik/bulutu üstünüze gölge yaptık ve üzerinize Menn (kudret helvası) **ve Selva** (bıldırcın kuşu) **inzal ettik...** (Dedik) **sizi rızıklandırdığımız tayyibattan yiyin... Onlar bize zulmetmediler, lakin nefslerine/kendilerine zulmetmekteydiler.**

58-) Ve iz kulnedhulu hazihilkaryete fekülu minha haysü şi'tüm rağaden vedhulülbabe sücceden ve kulu hıttatün nağfir leküm hatayaküm* ve senezidülmuhsiniyn;
Ve hani (şöyle) **demiştik "Girin şu karye'ye/şehr'e; oradan dilediğiniz şekilde bol bol yiyin...** (o şehrin) **kapısından secde ederek girin ve <hıtta** (mağfiret et bizi) **> diyin ki sizin için hatalarınızı mağfiret edelim... Ve muhsinlere daha da artıracağız".**

59-) Febeddelelleziyne zalemu kavlen ğayrelleziy kıyle lehüm feenzelna alelleziyne zalemu riczen minesSemai Bima kânu yefsukun;
Ne var ki bilfiil zulmedenler Kavl'i/söz'ü, kendilerine söylenenden başka (söz) **ile değiştirdiler... Bunun üzerine bu zalimler üzerine yapmakta oldukları fasıklıkları ile** (B gerçeğince) **Sema'dan ricz** (pislik, vehim, azap) **inzal ettik.**

60-) Ve izisteska Musa likavmihî fekulnadrib Bi'asakelhacer* fenfecerat minhüsneta aşrete aynen, kad alime küllü ünasin meşrabehüm* külu veşrabu min rizkıllahi ve la ta'sev fiyl' Ardı müfsidiyn;
Ve hani Musa kavmi için su istemişti de biz "(Bi-) **asan ile taşa vur" demiştik... Bunun üzerine taştan hemen oniki ayn/pınar/göze fışkırmıştı... Her gurup insan kendi meşrebini** (su'dan içecekleri yeri) **hakıkaten bildi... "Allah rızkından yiyin, için; ifsad ediciler olarak Arz'da taşkınlık yapmayın"** (dedik)**.**

61-) Ve iz kultüm ya Musa len nasbire alâ ta'amin vahıdin fed'u lena Rabbeke yuhric lena mimma tünbitül'Ardu min bakliha ve kıssâiha ve fumiha ve adesiha ve besaliha* kale etestebdilunelleziy huve edna Billeziy huve hayrün, ihbitu mısran feinne leküm ma seeltüm* ve duribet aleyhimüzzilletü velmeskenetü ve bau Biğadabin minAllah* zalike Biennehüm kanu yekfürune Biayatillahi ve yaktülunenNebîyyiyne BiğayrilHakkı, zalike Bima asav ve kanu ya'tedun;
Ve hani (Ey İsrailOğulları) **demiştiniz ki "Ya Musa,** (sırf Sema'dan inzal olunan) **taam-ı vahid'e/bir tek cins yemeğe asla sabretmeyeceğiz; bizim için rabbine dua et te bize Arz'ın bitirdiklerinden, baklasından/sebzesinden, acurundan/kabağından, sarmısağından, mercimeğinden ve soğanından çıkarsın"...** (Musa da) **şöyle dedi: Siz daha hayırlı/daha üstün olanı** (B gerçeğince) **daha aşağı olanla mı değiştirmek istiyorsunuz?... İnin Mısr'a/kasaba'ya;** (o zaman) **istediğiniz muhakkak sizin olacaktır... Üzerlerine zillet ve meskenet vuruldu, Allah'dan** (B gerçeğince) **bir gadaba uğradılar... Böyle oldu, çünkü onlar Allah Âyetlerini** (B sırrınca) **inkar ediyorlardı ve Bi-ğayri Hakk nebîleri öldürüyorlardı... İsyan ettikleri için** (B gerçeğince) **böyle oldu... Ve sınır tanımıyorlardı/aşırı gidiyorlardı**.

62-) İnnelleziyne amenu velleziyne Hadu venNesara vesSabiiyne men amene Billahi velyevmil'ahıri ve amile salihan felehüm ecruhüm ınde Rabbihim* ve la havfün aleyhim ve la hüm yahzenun;
Muhakkak ki (İslam'a takliden) **iman edenler, Yahudiler, Nasara ve Sabiiler'den Allah'a ve ahir**

güne kim (B-sırrıyla) **iman eder ve bunun gereği salih amel işlerse, onların ecirleri rableri indindedir... Onlara korku yoktur ve onlar mahzun da olmazlar.**

63-) Ve iz ehazna miysakaküm ve refa'na fevkakümütture, huzü ma ateynaküm Bikuvvetin vezküru ma fiyhi le'alleküm tettekun;
Hani (ya İsrailOğulları) **sizden Miysak almış ve Tur'u da fevkinize ref'etmiştik... Size verdiğimizi** (B sırrınca) **kuvvetle tutun ve onun içinde olanı zikredin/hatırlayın ki korunabilesiniz.**

64-) Sümme tevelleytüm min ba'di zalike, felevla fadlullahi aleyküm ve rahmetuHU leküntüm minel hasiriyn;
Bunun ardından yüz çevirip döndünüz... Eğer üzerinizde Allah'ın fazlı ve rahmeti olmasaydı muhakkak hüsrana uğrayanlardan olurdunuz.

65-) Ve lekad alimtümülleziyna'tedev minküm fiysSebti fekulna lehüm kûnu kıradeten hasiiyn;
Andolsun ki sizden Sebt'te (Cumartesi gününde) **haddi aşanları siz bilirsiniz... Onlara şöyle dediydik: "Aşağılık maymunlar olun".**

66-) Fece'alnaha nekalen lima beyne yedeyha ve ma halfeha ve mev'ızaten lil müttekıyn;
Bunu (maymunlaşma olgusunu) **olayı bilfiil görenlere ve sonradan onların halefi olarak gelenlere şayani ibret bir ceza, muttekiler için ise bir öğüt kıldık.**

67-) Ve iz kale musa likavmihi innAllahe ye'muruküm en tezbehu bekareten, kalu etettehızüna huzuva* kale e'uzü Billahi en eküne minelcahiliyn;
Ve hani Musa kavmine dedi ki: "Allah size bir bakara/sığır boğazlamanızı emrediyor"... Dediler ki: "sen, bizi alaya mı alıyorsun?"... (Musa) **dedi: "Cahillerden olmaktan** (B sırrıyla) **Allah'a sığınırım".**

68-) Kalüd'u lena Rabbeke yübeyyin lena ma hiye, kale inneHU yekulü inneha bekaretün la faridun ve la bikrün, avanün beyne zalike, fef'alu ma tü'merun;
Dediler ki: "Bizim için rabbine dua et/çağır, açıklasın bize nedir o"... (Musa cevaben dedi ki:) **"**(Allah) **diyor ki, o ne yaşlı/kocamış ne de körpe, ikisi arası bir bakara'dır"... Hadi size emredileni hemen yapın.**

69-) Kalüd'u lena Rabbeke yübeyyin lena ma levnüha* kale inneHU yekulü inneha bekaretün safrau, fakı'un levnüha tesürrünnazıriyn;
Dediler ki: "Bizim için rabbine dua et, açıklasın bize nedir onun rengi?"... (Musa cevap verdi:) **"**(Allah) **diyor ki, o sapsarı, parlak renkli bir bakara'dır; bakanlara sürur verir".**

70-) Kalüd'u lena Rabbeke yübeyyin lena ma hiye, innelbekara teşabehe aleyna ve inna inşaAllahu lemühtedun;
Dediler ki: "Bizim için rabbine dua et/çağır, açıklasın bize nedir o"... Muhakkak ki bu <u>bakara bize müteşabih geldi</u>... Ve biz inşAllah/Allah dilerse elbette doğruya/bunun gerçeğine hidayet ediliriz.

71-) Kale inneHU yekulü inneha bekaretün la zelulün tüsiyrul'Arda ve la teskıylharse, müsellemetün laşiyete fiyha* kalül' ANe ci'te BilHakkı, fezebehuha ve ma kâdu yef'alun;
(Musa cevaben dedi ki:) **"**(Allah) **diyor ki, muhakkak ki o bakara zelül değil/boyunduruk altına girmemiş/amel ile boyun eğdirilmemiştir; Arz'ı/araziyi sürmemiş, ekini sulamamış; müselleme/serbest dolaşan/hiç çalıştırılmamış/salim'dir, alaca** (ikinci bir renk) **yoktur onda** (sırf sarı)**"... Dediler ki: "İşte şimdi** (B sırrınca) **Hakkı getirdin/tam anlattın"... Ve akabinden o** (bakara'yı) **boğazladılar; nerdeyse/az kalsın yapmayacaklardı.**

72-) Ve iz kateltüm nefsen feddare'tüm fiyha* vAllahu muhricün ma küntüm tektümun;
Hani siz bir nefs/kişi öldürmüştünüz de, onun hakkında atışıp duruyordunuz... Oysa Allah sizin saklamakta olduğunuzu meydana çıkarıcıdır.

73-) Fekulnadribuhü Biba'dıha* kezâlike yuhyillahulmevta ve yuriyküm ayatihi le'alleküm ta'kılun;
"Onun (boğazlanan bakara'nın) **bir kısmı ile** (B sırrınca) **ona** (öldürülen nefs'e) **darbedin" dedik... <u>İşte böyle diriltir Allah mevtaları</u>... Ve size ayetlerini gösteriyor ki, belki akledersiniz.**

74-) Sümme kaset kulubüküm min ba'di zâlike fehiye kelhıcareti ev eşeddü kasveten, ve inne minel hıcareti lema yetefecceru minhül' enhar* ve inne minha lema yeşşakkaku feyahrucü minhülma'* ve inne minha lema yehbitu min haşyetillah* ve mAllahu Biğafilin amma ta'melun;
Sonra, bunun ardından (bir müddet geçince) **kalbleriniz yine katılaştı; taş gibidir o** (kalbler)**, belki daha da katı... Muhakkak ki taşlardan bazıları var ki, ondan nehirler kaynar/fışkırır... Ve** (o taşlardan) **bazıları var ki, şakk diye yarılır da ondan su çıkar... Ve öylesi de vardır ki, haşyetullah dolayısıyla aşağılara düşer... Allah amellerinizden** (Bi-) **gafil değildir.**

75-) Efetatme'une en yu'minu leküm ve kad kâne feriykun minhüm yesme'une kelamAllahi sümme yüharrifunehu min ba'di ma' akaluhu ve hüm ya'lemun;
Şimdi (ey İslam'ın mü'minleri) **siz, bunların size inanmalarını mı umuyorsunuz?... Halbuki onlardan bir fırka vardı ki, kelamullah'ı** (Musa'yı) **dinlerlerdi de, onu aklettikten sonra bile bile tahrif ederlerdi.**

76-) Ve iza lekulleziyne amenu kalu amenna* ve iza hâla ba'duhüm ila ba'din kalu etuhaddisünehüm Bima fetehAllahu aleyküm liyühaccuküm Bihi 'ında Rabbiküm* efela ta'kılun;
(İslam'a) **İman edenlerle karşılaştıklarında "iman ettik" derler... Biribirleriyle karşılaştıklarında ise: "Allah'ın size** (B sırrınca ve beş duyu verilerine göre) **fethettiğini/açtığını, rabbinizin indinde** (Bi-) **onu sizinle tartışmada delil yapsınlar diye onlara mı söylüyorsunuz?... Akıl etmiyormusunuz?", derler.**

77-) Evela ya'lemune ennAllahe ya'lemu ma yusirrune ve ma yu'linun;
Bilmiyorlar mı ki, Allah onların gizlediklerini de açıkladıklarını da bilir.

78-) Ve minhüm ümmiyyune la ya'lemunelKitabe illâ emaniyye ve in hüm illâ yezunnun;
Onlardan (idrak-akıl gücü olmayan) **ümmiy olanlar da vardır ki, kuruntu dışında Kitab'ı bilmezler** (ancak kuruntu ve hayaldir bildikleri)**... Ve onlar ancak zannediyorlar.**

79-) Feveylün lilleziyne yektubunelKitabe Bieydiyhim sümme yekulune haza min 'ındillahi liyeşteru Bihi semenen kaliylen, feveylün lehüm mimma ketebet eydiyhim ve veylün lehüm mimma yeksibun;
Veyl olsun kendi elleriyle (B gerçeğince) **Kitab'ı yazıp sonra** (Bi-) **onu az bir paha ile satabilmek için "Bu Allah indindendir", diyenlere** (külli manaları, cüzi manalar olarak tahrif edip satanlara)**... Veyl olsun elleriyle yazdıklarından dolayı onlara... Veyl olsun kesbettikleri yüzünden onlara.**

80-) Ve kalu len temessenennaru illâ eyyamen ma'dudeten, kul ettehaztüm 'ındAllahi ahden felen yuhlifAllahu ahdeHU em tekulune alAllahi ma lâ ta'lemun;
Ve dahi onlar dediler ki: "sayılı günler haricinde asla bize o Nar dokunmayacaktır" (dünyadaki günah <u>zamanı</u> kadar)**... De ki: "İndAllah'dan bir ahd mı edindiniz... Allah ahdine asla muhalefet etmez... Yoksa Allah hakkında bilmediğiniz şeyleri mi söylüyorsunuz?".**

81-) Bela men kesebe seyyieten ve ehatat Bihi hatıyetuhu feülaike ashabünnar* hüm fiyha halidun;
Hayır gerçek onların sandığı gibi değil; kim bir bir kötülük kesbeder ve o kasdi günahı (B gerçeğince) **onu ihata ederse** (o günahın sûreti kişiliğe dönüşürse)**, işte onlar Nar ashabıdır... Onlar orada ebedi kalıcılardır.**

82-) Velleziyne amenu ve amilussalihati ülaike ashabülcenneti hüm fiyha halidun;
Hakikatlerine iman edip, bu iman bilinci ile salih amel işleyenler ise Cennet ashabıdırlar... Onlar da orada ebedi kalıcıdırlar.

83-) Ve iz ehazna miysaka beniy israiyle la ta'büdune illAllahe ve Bilvalideyni ıhsanen ve ziylkurba velyetama velmesakiyni ve kulu linnasi hüsnen ve ekıymusSalate ve atuzZekate, sümme tevelleytüm illâ kaliylen minküm ve entüm mu'ridun;
Hani İsrailOğullarından şöyle bir miysak almıştık: "Allah'dan ğayrına ibadet/kulluk etmeyin; (Bi-) **ana-babanıza, yakınlara, yetimlere, miskinlere ihsanda bulunun; İnsanlara güzelini söyleyin;**

namazı ikame edin ve zekatı verin"... Bütün bunlardan sonra, sizden azınız müstesna yüz çevirdiniz; hala da yüz çevirmektesiniz.

84-) Ve iz ehazna miysakaküm la tesfikune dimaeküm ve la tuhricune enfüseküm min diyariküm sümme akrartüm ve entüm teşhedun;
(Ya İsrailOğulları) **hani sizden "**(biribirinizin) **kanınızı dökmeyin ve** (biribirinizi) **yurtlarınızdan çıkarmayın" diye miysak almıştık... Sonra siz** (buna) **şahitlik eder halde** (bunu) **ikrar/kabul ettiniz.**

85-) Sümme entüm haülai taktülune enfüseküm ve tuhricune feriykan minküm min diyarihim* tezaherune aleyhim Bil'ismi vel 'udvani, ve in ye'tuküm üsara tüfaduhüm ve huve muharremün aleyküm ıhracühüm* efetu'minune Biba'dılKitabi ve tekfurune Biba'din, fema cezaü men yef'alü zâlike minküm illâ hızyün fiylhayatiddünya* ve yevmelkıyameti yuraddune ila eşeddil'azab* ve mAllahu Biğafilin amma ta'melun;
Sonra siz şunlarsınız ki: (biribirinizin) **nefslerinizi öldürüyorsunuz ve içinizden bir fırkayı yurtlarından çıkarıyorsunuz... Onların aleyhlerine** (Bi-) **günah ve düşmanlıkda yardımlaşıyorsunuz... Eğer size esirler olarak gelirlerse, onları çıkarmanız size haram edildiği halde, onlar için fidyeleşirsiniz/fidyelerini verirsiniz... Yoksa siz Kitab'ın bir kısmına** (B sırrınca) **iman edip bir kısmını** (B gerçeğince) **inkar mı ediyorsunuz** (sistem bir bütündür)**?... Sizden bunu yapanın cezası ancak dünya hayatında rezillik/rüsvaylıktır... Kıyamet gününde** (fiziki ölümün akabinde) **ise azabın en şiddetlisine redolunur... Allah amellerinizden** (Bi-) **ğafil değildir.**

86-) Ülaikelleziyneşteravül hayateddünya Bil'ahıreti, fela yuhaffefü anhümül' azabü ve la hüm yünsarun;
İşte bunlar ki ahiret mukabilinde dünya hayatını (B gerçeğince) **satın almışlardır... Onlardan azab hafifletilmez** (dünya cehennemdir?)**... Yardım da edilmez onlara.**

87-) Ve lekad ateyna MuselKitabe ve kaffeyna min ba'dihı BirRusuli ve ateyna Iysebne Meryemelbeyyinati ve eyyednahu Biruhılkudüs* efeküllema caeküm Rasûlün Bima la tehva enfüsükümüstekbertüm* feferıykan kezzebtüm ve ferıykan taktülun;
Andolsun ki Musa'ya Kitab'ı verdik... Ve ondan sonra da birbiri ardınca (Bi-) **Rasûller gönderdik** (takviye ettik)**... MeryemOğlu İsa'ya da beyyineler** (apaçık açık mucizeler) **verdik... Onu** (Bi-) **Ruh-ül'Kudüs ile teyid ettik... Nefislerinizin hevasına uymayan** (şey) **ile** (B sırrınca) **size bir Rasûl geldiği her seferinde büyüklük taslamadınız mı?... Bir fırkasını yalanladınız, bir fırkasını da katlettiniz.**

88-) Ve kalu kulubüna ğulf* bel le'anehümüllahu Biküfrihim fekalıylen ma yu'minun;
Ve dediler ki "kalblerimiz kılıflıdır"... Bilakis küfürleri yüzünden (B gerçeğince) **Allah onları la'netlemiştir... Dolayısıyla çok az iman ederler.**

89-) Ve lemma caehüm Kitabün min 'ındillahi musaddikun lima me'ahüm ve kânu min kablü yesteftihune alelleziyne keferu* felemma caehüm ma 'arefu keferu Bihi, fela'netullahi alelkâfiriyn;
Daha önce (Hz.Rasûlullah'dan önce, böyle bir Zatın geleceğini bilerek) **kafirlerin** (dini reddeden müşriklerin) **aleyhine fetih istiyor oldukları halde, onlara indAllah'dan beraberlerinde olanı tasdik edici bir Kitab gelince;** (yani) **o tanıdıkları** (Hz.Muhammed s.a.v.) **kendilerine geldiğinde, O'nu** (B sırrınca) **inkar ettiler... Artık Allah la'neti o kafirlerin üzerinedir** (Hz.Muhammed'siz Allah'a yakınlık ne mümkün?)**.**

90-) Bi'semeşterav Bihi enfüsehüm en yekfüru Bima enzelAllahu bağyen en yünezzilAllahu min fadlihi alâ men yeşaü min ıbadihi, febau Biğadabin alâ ğadab* ve lilkâfiriyne azabün muhiyn;
Allah'ın, kullarından dilediği kimseye fazlından indirmesini, kıskanarak Allah'ın (B sırrınca) **inzal ettiğini küfr** (örtme, red) **etme mukabilinde** (B gerçeğince) **nefslerini satmaları/ya da satın almaları** (yani değiştirmeleri; halifeliğe bedel perdeli-kayıtlı kişiliği tercih etmeleri?) **ne kötüdür!... Bu yüzdendir ki** (B gerçeğince) **gadap üstüne gadaba uğradılar... Kafirler için küçültücü bir azab vardır.**

91-) Ve iza kıyle lehüm aminu Bima enzelAllahu kalu nu'minu Bima ünzile aleyna ve yekfürune Bima veraehu ve huvelKakku musaddikan lima me'ahüm* kul felime taktülune enbiyaAllahi min kablü in küntüm mu'miniyn;
Onlara (yahudilere) **"Allah'ın inzal ettiğine** (B sırrıyla) **iman edin" denildiğinde: "Biz, bize inzal**

edilene (B sırrınca) **iman ederiz" derler ve ondan gerisini** (ilahi sıfat ve zat'ta fenayı, tam tevhid'i) **de** (B gerçeğince) **inkar ederler... Oysa O beraberlerindekini tasdik edici bir hak/gerçektir... De ki: "madem ki mü'minlerdiniz, öyleyse daha önce niçin Allah Nebîlerini katlediyordunuz?".**

92-) Ve lekad caeküm Musa Bilbeyyinati sümmettehaztümül'ıcle min ba'dihı ve entüm zalimun;
Andolsun ki Musa size (B sırrınca) **beyyineler** (apaçık ayetler, mucizeler) **ile gelmişti... Sonra siz, zalimler olarak, ondan sonra buzağı** (yı ilah) **edindiniz.**

93-) Ve iz ehazna miysakaküm ve refa'na fevkakümütTur* huzû ma ateynaküm Bikuvvetin vesme'u* kalu semı'na ve asayna ve üşribu fiy kulubihimul'ıcle Biküfrihim* kul bi'se ma ye'muruküm Bihi iymanuküm in küntüm mu'miniyn;
Hani biz miysak almıştık sizden ve Tur'u da fevkınızde ref'etmiştik... "Size verdiğimizi (Bi-) **kuvvetle tutun ve işitin-dinleyin"** (demiştik)**... Onlar ise: "İşittik ve isyan ettik" dediler...** (Bi-) **küfürleri yüzünden kalblerine buzağı içirildi** (onunla sarhoş oldular)**... De ki: "eğer mü'minlerseniz, imanınızın** (B sırrınca) **size emrettiği şey ne kötüdür!".**

94-) Kul in kânet lekümüddarul'ahıretü indAllahi halisaten min duninNasi fetemennevülmevte in küntüm sadıkıyn;
De ki: "İndAllah'da Ahiret yurdu (diğer) **insanlara değil halis olarak sizin/size mahsus ise, eğer sözünüzde sadıksanız, o halde ölümü temenni etsenize!".**

95-) Ve len yetemennevhu ebeden Bima kaddemet eydiyhim* vAllahu Aliymun Bizzalimiyn;
Ellerinin önceden takdim ettikleri sebebiyle (B sırrınca) **onu** (ölümü) **asla temenni etmeyeceklerdir** (negativ yük üretenler, o parazitli ortamlarını fıtri olarak hoşlanmazlar)**... Allah, zalimleri** (B sırrınca; onların vücudu ve hakikatı olarak) **Alimdir.**

96-) Ve letecidennehüm ahrasanNasi alâ hayatin, ve minelleziyne eşrekü yeveddü ehadühüm lev yu'ammeru elfe senetin, ve ma huve Bimuzahzihıhi minel'azabi en yu'ammer* vAllahu Basıyrun Bima ya'melun;
(Rasûlüm) **Sen onları** (yahudileri) **elbette, hayat üzerine insanların en harisi bulursun... Bilfiil şirke batanlardan bile... Onlardan her biri bin yıl ömür sürmek ister... Halbuki onun uzun ömür sürmesi** (B gerçeğince) **kendisini azabtan uzaklaştıracak değildir** (zira azab kendinden kaynaklanıyor)**... Allah onların amellerini** (B sırrınca) **Basıyr'dir.**

97-) Kul men kâne adüvven liCibriyle feinnehu nezzelehu alâ kalbike Biiznillahi musaddikan lima beyne yedeyhi ve hüden ve büşra lilmu'miniyn;
De ki: Kim Cibriyl'e düşman oldu ise (bilsin ki) **muhakkak ki O, <u>Biiznillah</u> senin kalbin üzere Onu** (Kurân'ı)**, kendinden öncekini tasdik edici, mü'minlere rehber ve müjde olarak indirmiştir.**

98-) Men kâne adüvven Lillahi ve Melaiketihi ve Rusulihi ve Cibriyle ve Miykâle feinnAllahe adüvvün lilkâfiriyn;
Kim Allah'a (vahdete, varlığındaki uluhiyyet hakikatına ve bu mekanizmaya)**, O'nun meleklerine** (kuvvelerine)**, O'nun Rasûllerine, Cibriyl'e** (sisteme dönük akla) **ve Miykal'e** (himmet, rızık işlevine) **düşman olursa, muhakkak ki Allah kafirlerin** (bu gerçeği reddedenlerin, bundan perdelilerin doğal olarak) **düşmanıdır** (artık ne yakiyn mümkündür ne de şah damarından yakiyn olanın seni bırakması?)**.**

99-) Ve lekad enzelna ileyke ayatin beyyinatin, ve ma yekfuru Biha illelfasikun;
Andolsun ki biz sana apaçık ayetler inzal ettik... Onları (B gerçeğince) **fasıklardan başkası inkar etmez.**

100-) Eveküllema ahedu ahden nebezehu feriykun minhüm* bel ekseruhüm la yu'minun;
Bir ahidle muahede ettikleri her seferinde, onlardan bir fırka onu bozup atmadı mı?... Hayır, onların ekseriyeti iman etmezler.

101-) Ve lemma caehüm Rasûlün min 'ındillahi musaddikun lima meahüm nebeze feriykun minelleziyne utülKitab* KitabAllahi verae zuhurihim keennehüm la ya'lemun;
Onlara indAllah'dan beraberlerinde olanı tasdik edici bir Rasûl gelince, kendilerine Kitab

verilenlerden bir fırka, sanki hiç bilmiyorlarmış gibi Kitabullahı arkalarına attılar (oysa ehl-i kitab demek, diynli demektir; nasıl Allah Sistemini ihmal ederler?)**.**

102-) Vettebe'u ma tetluşşeyatıynu alâ mülki Süleymane, ve ma kefere Süleymanu ve lakinneşşeyatıyne keferu yü'allimunenNasessıhr* ve ma ünzile alel melekeyni Bibabile harute ve marut* ve ma yü'allimani min ehadin hatta yekula innema nahnü fitnetün fela tekfür* feyete'allemune minhüma ma yuferrikune Bihi beynelmer'i ve zevcihi, ve mahüm Bidarrıyne Bihi min ehadin illâ Biiznillah* ve yete'allemune ma yedurruhüm ve la yenfeuhüm* ve lekad alimu lemenişterahü ma lehu fiyl' ahıreti min halak* ve le bi'se ma şerav Bihi enfüsehüm* lev kânu ya'lemun;
Süleyman'ın (Bismillah üzere zahir olan akıl)**'ın mülkü** (Rahmaniyetten kaynaklanan gücü; kuş dili'ni bilmesi, cinnler üzerinde tasarrufu, rüzgara hükmetmesi) **hakkında onlar** (yahudiler)**, o** (ins ve cinn) **Şeytanların okuduklarına** (tılsımlara; evham, hayal ürünlerine) **tabi oldular…** (Halbuki) **Süleyman küfretmemiş/kafir olmamıştır** (mülküyle gafil değil; kudret ve kuvvetin, her türlü te'sir ve tasarrufun yalnız Allah'a ait olduğundan emin, mutmain)**… Lakin o Şeytanlar kafir olmuşlardır; insanlara sihr'i** (nesnelere güç isnad etmek) **ve** (Bi-) **Babil'de Harut ve Marut adlı iki melek** (meleke) **üzerine inzal olunanı öğretiyorlardı… Oysa** (o iki melek)**: Biz yalnızca bir fitneyiz/imtihan vesilesiyiz, sakın (**sihir yaparak**) küfretmeyin/kafir olmayın, demedikçe hiçbir kimseye öğretmezlerdi…** (İnsanlar da) **onlardan** (Harut ve Marut'tan) (Bi-) **kendisi ile erkek kişi ile eşinin arasını açacak şeyleri öğreniyorlardı… Oysa onlar** (sihir öğrenmiş kişiler) **onunla Allah'ın izni** (Bi-iznillah) **olmadıkça hiçbir kimseye zarar veremezler… Onlar kendilerine zarar vereni ve fayda vermeyeni öğreniyorlardı… Andolsun ki onu** (sihri) **satın alanların Ahirette** (kudret-bilinç boyutunda müsbet) **hiçbir nasibi olmayacağını kati olarak bilmişlerdir…** (Karşılığında B sırrınca) **nefslerini/benliklerini sattıkları** (özdeşleştikleri) **şey ne kötüdür… Keşke bilselerdi.**

103-) Ve lev ennehüm amenu vettekav lemesübetün min 'ındillahi hayrün, lev kânu ya'lemun;
Eğer onlar iman etmiş ve (şirkten) **korunmuş olsalardı, indAllah'dan olan bir sevab elbette daha hayırlı olurdu... Keşke bilselerdi.**

104-) Ya eyyühelleziyne amenu la tekulu ra'ına ve kulunzurna vesme'u ve lilkâfiriyne azabün eliym;
Ya iman edenler, (Hz.Rasûlullah'a) **"raina"** (bizi gözet, bizi bekle, bizi dinle; biz de seni?) **demeyin; "unzurna"** (bize nazar et-bak) **deyin ve dinleyin... Kafirler için elim azab vardır.**

105-) Ma yeveddülleziyne keferu min ehlilKitabi ve lelmüşrikiyne en yünezzele aleyküm min hayrin min Rabbiküm* vAllahu yahtassu BirahmetiHİ men yeşa'u, vAllahu zülfadlil azîym;
Ehl-i Kitab'tan kafir olanlar ile müşrikler, Rabbinizden size bir hayır indirilmesini istemezler... (Ancak) **Allah rahmetini** (B sırrınca) **dilediğine has kılar** (özel rahmeti vardır)**... Allah, Zül'Fadlil'Azıym'dir.**

106-) Ma nensah min ayetin ev nünsiha ne'ti Bi hayrin minha ev misliha* elem ta'lem ennAllahe alâ külli şey'in kadiyr;
Biz bir ayeti nesh eder (hükmünü iptal eder) **yahud unutturursak, ondan daha hayırlısını veya mislini** (B sırrınca) **getiririz** (biz, ondan daha hayırlısını veya mislini getirmedikçe, bir ayeti nesh etmeyiz veya unutturmayız)**... Bilmedin mi ki Allah her şeye kadirdir?.**

107-) Elem ta'lem ennAllahe leHU mülküsSemavati vel Ard* ve ma leküm min dunillahi min veliyyin ve la nasıyr;
Bilmedin mi ki Semavat ve Arz'ın mülkü Allah'ındır (tüm varlığınızda tasarruf eden Allah'dır; sizde ortağı yoktur; siz ölüsünüz)**... Ve** (ey mü'minler) **sizin için Allah'dan ğayrı ne bir Veliy ve ne de bir Nasıyr vardır.**

108-) Em türiydune en tes'elu Rasûleküm kema süile Musa min kablu, ve men yetebeddelil küfre Bil' imani fekad dalle sevaessebiyl;
Yoksa siz de Rasûlünüz'den daha önce Musa'dan sual edildiği/istendiği (BAKARA: 55-61) **gibi sual etmeyi mi diliyorsunuz?... Kim imanla küfrü** (B gerçeğince) **tebdil ederse yolun denge noktasını saptırmış olur.**

109-) Vedde kesiyrün min ehlil Kitabi lev yeruddunekümmin ba'di imaniküm küffara* haseden min ındi enfüsihim min ba'di ma tebeyyene lehümülHakk* fa'fu vasfehu hatta ye'tiyAllahu BiemriHİ, innAllahe alâ külli şey'in kadiyr;

Ehl-i Kitab'tan bir çoğu, Hak kendilerine tebeyyün ettikten sonra, nefsleri indinden olan bir hased yüzünden, sizi imanınızdan sonra küfre döndürmek ister... (Ey mü'minler) **Allah, Emri'ni getirinceye değin/ya da** (B sırrınca) **Allah Emri** (olarak) **gelinceye kadar affedin ve musamaha gösterin... Muhakkak ki Allah her şeye kadirdir.**

110-) Ve ekıymus Salate ve atuzZekate, ve ma tukaddimu lienfüsiküm min hayrin teciduhu indallah* innAllahe Bi ma ta'melune Basıyr;
Ve namazı ikame edin, zekatı verin... Nefsleriniz/kendiniz için (önceden) **hayırdan ne takdim ederseniz indAllah'da onu bulursunuz... Muhakkak ki Allah amellerinizi** (B sırrınca) **Basıyr'dir.**

111-) Ve kalu len yedhulel cennete illâ men kâne huden ev nesara* tilke emaniyyühüm* kul hatu bürhaneküm in küntüm sadikıyn;
Dediler ki: "Yahudi veya Nasara olandan başkası asla cennete giremeyecek"... Bu onların kuruntularıdır (zira hem onların adetleşmiş-örfi dinleri ile cennet'in bir bağlantısı yoktur; hem de Allah, onlara olan zuhuru ve onlara olan va'di ile kayıtlanamaz)**... De ki: "Eğer doğru söyleyenler iseniz, hadi getirin burhanınızı** (itiraz edilemez kanıtınızı)**".**

112-) Bela men esleme vechehu Lillahi ve huve muhsinun felehu ecruhu 'ında Rabbihi, ve la havfün aleyhim ve la hüm yahzenun;
Hayır (iş onların sandığı gibi değil)**, Kim muhsin olarak** (varlığının Hakka ait olduğu müşahadesiyle) **vechini** (aşikar olan varlığını) **Allah'a teslim ederse** (fena-i tam olursa; Zaten "vechin" O'nun Esmasının belli bir zuhurundan başka bir şey değildir)**, işte onun ecri Rabbi indindedir... Onlara korku yoktur ve onlar mahzun da olmazlar.**

113-) Ve kaletil yehudü leysetinnesara alâ şey'in, ve kaletinnesara leysetilyehudü alâ şey'in ve hüm yetlunel Kitab* kezâlike kalelleziyne la ya'lemune misle kavlihim* fAllahu yahkümü beynehüm yevmel kıyameti fiyma kânu fiyhi yahtelifun;
Yahudiler: "Nasara, (sayılacak) **bir şey üzere değildir" dediler... Nasara da:"Yahudiler,** (sayılacak) **bir şey üzere değildir" dediler... Ve bunlar Kitabı da tilavet edip dururlar?... Bilmeyenler** (ehl-i kitab olmayan müşrikler) **de tıpkı onların dediği gibi söylediler... İhtilaf ettikleri hususta, Allah hükmeder aralarında, kiyamet günü.**

114-) Ve men azlemü mimmen menea mesacidAllahi en yüzkera fiyhesmuHU ve se'a fiy harabiha* ülaike ma kâne lehüm en yedhuluha illâ haifiyn* lehüm fiyddünya hızyün ve lehüm fiyl ahıreti azabün azîym;
Allah mescidlerinde, O'nun isminin (özel ismi ALLAH; ki, **kalbler Allah zikri ile tatmin olur**, RA'D: 28) **zikredilmesine mani olandan ve onların harab olmasına çalışandan** (nefsani yaşayandan) **daha zalim kim olabilir?... Böyleleri oralara ancak** (namaz-secde için) **korka korka girebilmelidir... Onlar için dünyada rüsvaylık vardır... Ahiret'te ise aziym azab yine onlarındır.**

115-) Ve Lillahil meşriku vel mağribü feeynema tüvellu fesemme VECHULLAH * innAllahe Vasi'un 'Aliym;
Maşrik (doğu, doğma yeri) **de mağrib** (batı, batma yeri) **de Allah'ındır** (O'nun Esması'nın açığa çıkışıdır, 2: 107)**... O halde nereye dönerseniz Allah'ın vechi oradadır... Muhakkak ki Allah Vasi'dir, Aliym'dir.**

116-) Ve kalüttehazAllahu veleden sübhaneHU, bel leHU ma fiysSemavati vel Ard* küllün leHU kanitun;
Ve dediler ki: "Allah çocuk edindi"... Subhan'dır O... Bilakis Semavat ve Arz'da ne varsa O'nundur... Hepsi O'na kanittir/boyun eğicilerdir.

117-) Bedi'üs Semavati vel Ard* ve iza kada emran feinnema yekulü lehu kün feyekün;
Semavat ve Arz'ın Bedi'i'dir (örneksiz icad edenidir)**... Bir işin olmasını hükmederse onun için yalnızca "ol" der; o da oluverir.**

118-) Ve kalelleziyne la ya'lemune lev la yükellimunAllahu ev te'tiyna ayetün, kezâlike kalelleziyne min kablihim misle kavlihim* teşabehet kulubühüm* kad beyyennel 'Ayati likavmin yukınun;
Bilmeyenler: "Allah bizimle konuşsaydı yahut bize bir ayet/mucize gelseydi ya!", dediler...

Onlardan öncekiler de tıpkı onlar gibi böyle demişlerdi... (Demek ki) **kalbleri müteşabihleşmiş/birbirine benzemiş... Biz ayetleri, ikan sahibi olan kavme hakikaten beyan etmişizdir.**

119-) İnna erselnake BilHakkı beşiyran ve neziyran, ve la tüs'elü an ashabilcehıym;
Doğrusu biz seni beşiyr (müjdeci) **ve neziyr** (uyarıcı) **olarak Bil-Hakk** (Hakk ile) **irsal ettik... Ashab-ı Cahıym'den sual edilmezsin** (sorumlu tutulmazsın; demek ki salih amellerimiz, imanlı yaşantımız **O**'nu da ilgilendirir)**.**

120-) Ve len terda ankelyehudü ve lennesara hatta tettebia milletehüm* kul inne hüdAllahi hüvel hüda* ve leinitteba'te ehvaehüm ba'delleziy caeke minel ılmi, ma leke minAllahi min veliyyin ve la nasıyr;
Onların milletine/dinlerine tabi olmadıkça ne yahudiler ne de nasara, senden asla razı olmazlar... De ki: "Muhakkak ki Allah'ın hidayeti/rehberliği, hidayetin/rehberliğin ta kendisidir"... Andolsun ki (mutlak) **ilimden sana gelenden sonra onların hevasına tabi olursan, Allah'dan sana ne bir Veliy ve ne de bir Nasıyr vardır/ ya da Allah'dan seni koruyacak hiçbir Veliy ve hiçbir Nasıyr yoktur.**

121-) Elleziyne ateynahümül Kitabe yetlunehu Hakka tilavetih* ülaike yu'minune Bihi, ve men yekfür Bihi feülaike hümül hasirun;
Kendilerine Kitab verdiklerimiz, onu hakkıyla tilavet ederler... İşte bunlar ona (B sırrıyla) **iman ederler... Ve her kim onu** (B sırrınca) **inkar ederse** (örterse)**, onlar hüsrana uğrayanların ta kendileridir.**

122-) Ya beniy israilezküru nı'metiyelletiy en'amtü aleyküm ve enniy faddaltüküm alel alemiyn;
Ya İsrailOğulları, size in'am'da bulunduğum nimetiMİ ve sizi alemlere üstün kıldığımı hatırlayın.

123-) Vetteku yevmen la tecziy nefsün an nefsin şey'en ve la yukbelu minha adlün ve la tenfe'uha şefaatün ve la hüm yünsarun;
Ve ittika edin/sakının/korunun o GÜNden ki, (o gün) **hiç bir nefs başka bir nefs için bir şey ödemez/kimsenin kimseye faydası olmaz; ondan** (herhangi bir kimseden) **bir ADL** (fidye) **kabul edilmez; ona** (bir kimseye) **şefaat fayda vermez ve onlara yardım da edilmez.**

124-) Ve izibtela İbrahîyme Rabbühu Bikelimatin feetemmehünne* kale inniy caılüke linNasi imama* kale ve min zürriyyetiy* kale la yenalu ahdiyzzalimiyn;
(Rasûlüm) **hani Rabbi İbrahim'i** (Bi-) **Kelimeler ile İBTİLA/imtihan etmiş; O da onları itmam etmişti** (hakkıyla tamamlamıştı)**...** (Rabbi)**: "Ben, seni insanlara İMAM kılacağım" demişti...** (İbrahim)**: "zürriyyetimden de", demişti...** (Rabbi de)**: "ahdim erişmez zalimlere" buyurdu.**

125-) Ve iz cealnel' Beyte mesâbeten linNasi ve emna* vettehızu min makami İbrahîyme müsalla* ve ahidna ila İbrahîyme ve İsmaıyle en tahhira Beytiye litTaifiyne velAkifiyne verRükke'ıs Sücud;
Hani, Biz el-BEYTi (Beytullah'ı, Kalb'i)**, insanlar için MESABE** (rücu' yeri, sevap kazanma yeri, sığınak) **ve emin** (yer) **kıldık... Makam-ı İbrahim'den** (hüllet makamı; kendi hüviyetinde, kendi vasıfları ile, kendine ait manaları seyreden makamdan) **bir musalla/namazgah edinin... İbrahim'e ve İsmail'e "Beytimi, tavaf edenler, i'tikaf ile ibadete kapananlar ve secde eden rüku' edenler için tahir kılın/temizleyin" diye bilgilendirdik** (emir verdik)**.**

126-) Ve iz kale İbrahîymü Rabbic'al haza beleden aminen varzuk ehlehu mines semerati men amene minhüm Billahi vel yevmil ahır* kale ve men kefera feümetti'uhu kaliylen sümme adtarruhu ila azabinnar* ve bi'selmesıyr;
Ve hani İbrahim şöyle demişti: "Rabbim şunu emin bir belde kıl ve onun ehlinin, <B> sırrıyla Allah'a ve Ahir Gün'e iman edenlerini semarattan (meyvalardan, ma'rifetlerden) **rızıklandır"...** (Rabbi) **buyurdu: "Kim kafir** (gerçeği reddeden, nankör, kilitli) **olursa, onu bile az bir şekilde rızıklandırır, sonra Nar'ın azabına muzdar ederim... Ne kötü bir dönüş/varış yeridir".**

127-) Ve iz yarfeu İbrahîymül kavaıde minel Beyti ve İsmaıyl* Rabbena tekabbel minna* inneKE ENTEsSemi'ul 'Aliym;
Ve hani İbrahim, İsmail ile el-Beyt'ten (Beytullah'ın) **kaidelerini** (temellerini, ana duvarlarını)

ref'ederek (onun için Hz.İbrahim 7.Sema'da arkasını Beyt-i Ma'mura dayamıştı?) (şöyle dua ettiler)**: "Rabbimiz, bizden kabul buyur; muhakkak ki sen Semi' ve Aliym'sin".**

128-) Rabbena vec'alna müslimeyni leKE ve min zürriyyetina ümmeten müslimeten leKE, ve erina menasikena ve tüb aleyna* inneKE ENTEtTevvaburRahîym;
"Rabbimiz, bizi sana teslim olmuş iki müslim kıl; ve zürriyyetimizden de sana teslim olmuş müslim bir ümmet (oluştur)**... Bize MENASİKİMİZİ** (Hac-ibadet yerlerimizi ve yöntemini) **göster ve tevbemizi kabul buyur... Kesinlikle sen, evet sensin Tewwab, Rahıym".**

129-) Rabbena veb'as fiyhim Rasûlen minhüm yetlu aleyhim ayatike ve yüallimuhümül Kitabe velHikmete ve yüzekkiyhim* inneKE ENTEl Aziyz'ül Hakiym;
"Rabbimiz, onların içinde, senin ayetlerini onlara tilavet eden, onlara Kitab'ı ve Hikmet'i (doğru-sistemli-akıllı tefekkürü, din ilmini) **öğreten, onları tezkiye eden, onlardan bir Rasûl ba'set... Muhakkak ki sen, evet sensin Aziyz, Hakiym".**

130-) Ve men yarğabu an milleti İbrahîyme illâ men sefihe nefseh* ve lekadıstafeynahu fiyd dünya* ve innehu fiyl ahıreti le mines salihıyn;
İbrahim'in milletinden/tevhid dininden, kendini tahkir eden/kendini bilmez/ akılsızlardan başka kim yüz çevirir?... Andolsun ki biz Onu dünyada ıstıfa ettik/seçtik; ve o kesinlikle ahirette de salihlerdendir.

131-) İz kale lehu Rabbuhu eslim, kale eslemtü liRabbil Alemiyn;
Hani Rabbi O'na (İbrahim'e)**: "eslim = teslim ol = müslim ol" demiş, O da: "Alemlerin Rabbine teslim oldum" demişti.**

132-) Ve vassa Biha İbrahîymu benihi ve Ya'kub* ya beniyye innAllahestafa lekümüdDiyne fela temutünne illâ ve entüm müslimun;
İbrahim bununla oğullarına (B sırrınca) **vasiyette bulundu, Ya'kub da** (vasiyette bulundu): **<u>Oğullarım, Allah sizin için bu Diyn'i</u>** (Allah'a teslim olma sistemi'ni) **<u>seçti</u>; <u>o halde müslim olmadan ölmeyin</u>/ancak müslimler olarak ölün, dedi.**

133-) Em küntüm şühedae iz hadara Ya'kubel mevtü, iz kale libenihi ma ta'büdune min ba'diy* kalu na'büdü ilaheke ve ilahe abaike İbrahîyme ve İsmaıyle ve İshaka ilâhen vahıden* ve nahnü leHU müslimun;
(Ey İbrahim ve evladlarının yahudi ve nasara olduğunu ileri sürenler) **yoksa siz "mevt"in Ya'kub'a gelmesine şahidlermiydiniz?... Hani o, oğullarına "Benden sonra neye ibadet/kulluk edeceksiniz?" demişti... Onlar da: "Senin ilahına** (meydana getiricine) **ve senin babaların İbrahim, İsmail ve İshak'ın, <u>ilah'un vahid</u> olan ilahına kulluk edeceğiz... Biz O'na müslimleriz", dediler.**

134-) Tilke ümmetün kad halet* leha ma kesebet ve leküm ma kesebtüm* ve la tüs'elune amma kânu ya'melun;
İşte onlar bir ümmetti, (gelip) **geçtiler... Onların kazandıkları kendilerinindir ve sizin kazandıklarınız da sizindir... Ve siz onların amellerinden sorulmayacaksınız.**

135-) Ve kalu kunu huden ev nesara tehtedu* kul bel millete İbrahîyme Haniyfen, ve ma kâne minel müşrikiyn;
(Yahudi ve Nasara) **dediler ki: "Yahudi olun veya Nasara olun ki doğru yolu bulasınız"... De ki: "Hayır, haniyf olarak İbrahim'in milletinden** (dininden olalım)**; O, müşriklerden değildi".**

136-) Kulu amenna Billahi ve ma ünzile ileyna ve ma ünzile ila İbrahîyme ve İsmaıyle ve İshaka ve Ya'kube velEsbatı ve ma utiye Musa ve Iysa ve ma utiyen Nebîyyune min Rabbihim* la nüferriku beyne ehadin minhüm* ve nahnü leHU müslimun;
Deyin ki: "Biz, <B> sırryla Allah'a; bize inzal olunana; İbrahim'e, İsmail'e, İshak'a, Yakub'a ve esbat'a (torunlara) **inzal olunana; Musa ve İsa'ya verilenlere; Rablerinden Nebîlere verilenlere iman ettik... Onlardan hiçbirini tefrik etmeyiz... Biz, O'na teslim olmuşlarız".**

137-) Fein amenu Bi misli ma amentüm BiHİ fekadihtedev* ve in tevellev feinnema hüm fiy şıkak* feseyekfiykehümüllahu ve HUves Semi'ul 'Aliym;
(Ey mü'minler) **eğer onlar** (yahudi ve nasara; haniflik'ten bile mahrum olanlar) **da sizin O'na** (Allah'a, B sırrıyla) **iman ettiğinizin** (Bi-) **misli iman ederlerse/sizin O'na** (Allah'a, B sırrıyla) **iman ettiğiniz gibi** (B sırrıyla) **iman ederlerse doğru yola hidayet bulurlar... Eğer yüz çevirirlerse** (o takdirde) **onlar yalnızca şıkak** (ayrılık, muhalefet, parçalanmışlık, taassub) **içindedirler... Onlara karşı Allah sana kafiydir... O'dur Semi', Aliym.**

138-) Sıbğatallah* ve men ahsenü minAllahi sıbğaten, ve nahnü leHU abidun;
(Şıkak-taassub ile boyananlar) **Allah boyası** (?)**!... Boyaca Allah'dan daha güzel kim olabilir?.. Ve biz O'na abidleriz.**

139-) Kul etühaccunena fiyllahi ve HUve Rabbuna ve Rabbüküm* ve lena a'maluna ve leküm a'malüküm* ve nahnü leHU muhlisun;
De ki: "Allah hakkında bizimle tartışıyormusunuz?... O, bizim de Rabbimiz, sizin de rabbinizdir... Bizim amellerimiz bize, sizin amelleriniz size aittir... Biz, O'na muhlisleriz".

140-) Em tekulune inne İbrahîyme ve İsmaıyle ve İshaka ve Ya'kube velEsbata kânu huden ev nesara* kul eentüm a'lemü emillahu, ve men azlemü mimmen keteme şehadeten ındehu minAllah* ve mAllahu Biğafilin amma ta'melun;
Yoksa siz: "Şüphesiz ki İbrahim, İsmail, İshak, Ya'kub ve Esbat (torunlar)**, Yahudi yahut Nasara idi" mi diyorsunuz?... De ki: "Siz mi daha iyi bilirsiniz yoksa Allah mı?"... İndinde, Allah'dan olan bir şahitliği saklayandan daha zalim kim olabilir?... Allah amellerinizden** (Bi-) **ğafil değildir.**

141-) Tilke ümmetün kad halet* leha ma kesebet ve leküm ma kesebtüm* ve la tüs'elune amma kânu ya'melun;
Onlar bir ümmetti, (gelip) **geçtiler... Onların kazandıkları kendilerinindir ve sizin kazandıklarınız da sizindir... Ve siz onların amellerinden sorulmayacaksınız.**

142-) Seyekulüssüfehaü minenNasi ma vellahüm an kıbletihimülletiy kânu aleyha* kul Lillahil meşriku velmağrib* yehdiy men yeşau ila sıratın müstekıym;
İnsanlar'dan SEFİH (kendini tanımayan, diyn'in aslını, sistemi anlamayan anlayışı kıt) **olanlar: "Onları** (mü'minleri) **yönelmekte oldukları kıble'den çeviren nedir?", diyecekler... De ki: "maşrik** (doğu, doğma yeri) **de, mağrib** (batı, batma yeri) **de Allah'ındır** (Allah'a ait özelliklerin bir açığa çıkışıdır; gerçekte ise vech, Hak tektir)**... Kimi dilerse, onu sırat-ı müstakıme hidayet eder".**

143-) Ve kezâlike cealnaküm ümmeten vesetan litekunu şühedae alenNasi ve yekunerRasûlü aleyküm şehiyda* ve ma cealnel kıbletelletiy künte aleyha illâ lina'leme men yettebi'urRasûle mimmen yenkalibü alâ akıbeyh* ve in kânet lekebiyraten illâ alelleziyne hedAllah* ve ma kânAllahu liyudıy'a iymaneküm* innAllahe BinNasi leRauf'un Rahîym;
Böylece (Ey Ümmet-i Muhammed) **sizi, insanlar üzerine şahidler olasınız ve Rasûlullah da sizin üzerinize bir Şehiyd olsun için, Ümmet-i Vasat** (doğu ile batıyı BİRleştiren, orta/denge ümmet) **kıldık...** (Rasûlüm) **Senin üzerinde olduğun/yöneldiğin** (O asıl kıble, mutlak tek enerji; Ka'be)**'i, ancak Rasûlullah'a tabi olan bilinçleri, ökçeleri üzerinde gerisin geri dönenlerden** (irtidat edenlerden) **ayırt edip bilelim diye KIBLE yaptık... Gerçi Allah'ın hidayet ettiklerinin dışındakilere bu elbette büyük gelecektir... Allah imanınızı zayi edecek değildir... Muhakkak ki Allah** (B sırrınca) **insanlara** (insanların vücudu ve hakikatı olarak; insanlardan) **Rauf'dur, Rahıym'dir.**

144-) Kad nera tekallübe vechike fiys Semai, felenüvelliyenneke kıbleten terdaha* fevelli vecheke şatralMescidil Haram* ve haysü ma küntüm fevellu vucuheküm şatrehu, ve innelleziyne utülKitabe leya'lemune ennehülHakku min Rabbihim* ve mAllahu Biğafilin amma ya'melun;
Biz, vechinin Sema'da takallub ettiğini (habire dönüp durduğunu, halden hale dönüştüğünü) **görmekteyiz... Artık seni, razı olacağın bir Kıble'ye elbette döndüreceğiz... O halde vechini hemen Mescid-i Haram tarafına döndür... Ve** (siz ey tevhid ümmeti) **nerede olsanız vechlerinizi O'nun tarafına çeviriniz... Muhakkak ki kendilerine Kitab verilenler elbette bilirler ki o** (tahvil-i kıble)**, Rabblerinden bir Hak'dır... Allah onların amellerinden** (Bi-) **gafil değildir.**

145-) Ve lein eteytelleziyne utülKitabe Bikülli ayetin ma tebiu kıbletek* ve ma ente Bitabi'ın kıbletehüm* ve ma ba'duhüm Bitabi'ın kıblete ba'din, ve leinitteba'te ehvaehüm min ba'di ma caeke

minel ılmi, inneke izen le minezzalimiyn;
Andolsun ki kendilerine Kitab verilenlere her ayeti (mucizeyi-sıfatı, B sırrınca) **getirsen,** (onlar gene de) **senin kıblene tabi olmazlar... Sen de onların kıblesine** (Bi-) **tabi olucu değilsin...** (Hatta) **Onlar da birbirlerinin kıblesine** (Bi-) **tabi olucu değillerdir... Yemin olsun ki İLİM'den sana gelenden sonra onların hevalarına tabi olursan, o zaman sen kesinlikle o zalimlerden olursun.**

146-) Elleziyne ateynahümül Kitabe ya'rifunehu kema ya'rifune ebnaehüm* ve inne feriykan minhüm leyektümunelHakka ve hüm ya'lemun;
O kendilerine Kitab verdiklerimiz, O'nu (Hz.Rasûlullah'ı) **oğullarını tanır gibi tanırlar...** (Hal böyle iken) **onlardan bir fırka bilerek Hakkı gizlerler.**

147-) ElHakku min Rabbike fela tekûnenne minel mümteriyn;
Hakk, Rabbindendir... O halde sakın şüphe edenlerden olma.

148-) Ve liküllin vichetün huve müvelliyha festebikul hayrat* eyne ma tekûnu ye'ti Bikümullahu cemiy'a* innAllahe alâ külli şey'in Kadiyr;
Herkesin bir VİCHE'si (yönü, tarafı, vechi) **vardır,** (ki o) **ona döner... O halde hayratta yarışın** (Rabbinizi tanıyın)**... Nerede olursanız olun, Allah sizi** (B sırrınca siz olarak) **cem' eder... Şüphesiz ki Allah herşeye Kadiyr'dir.**

149-) Ve min haysü haracte fevelli vecheke şatralMescidil Haram* ve innehu lelHakku min Rabbike, ve mAllahu Biğafilin amma ta'melun;
Nereden çıkarsan çık, vechini Mescid-i Haram tarafına çevir... Bu elbette Rabbinden (olan) **bir Hak'dir... Allah amellerinizden** (Bi-) **gafil değildir.**

150-) Ve min haysü haracte fevelli vecheke şatralMescidil Haram* ve haysü ma küntüm fevellu vücuheküm şatrehu, li ella yeküne linNasi aleyküm huccetün, illelleziyne zalemu minhüm fela tahşevhüm vahşevniy ve liütimme nı'metiy aleyküm ve lealleküm tehtedun;
Her nereden çıkarsan çık, vechini Mescid-i Haram tarafına döndür... Nerede olursanız olun, vechlerinizi O'nun (Mescid-i Haram'ın) **tarafına çevirin ki, insanların sizin aleyhinize bir hücceti olmasın... Ancak onlardan bilfiil zulm işleyenler başka... O halde onlardan korkup çekinmeyin, benden korkup çekinin; ki sizin üzerinize/üzerinizdeki nimetimi tamamlayayım ve umulur ki** (bu sayede) **ideal olana hidayet olunursunuz.**

151-) Kema erselna fiyküm Rasûlen minküm yetlu aleyküm ayatina ve yüzekkiyküm ve yüallimükümül Kitabe vel Hikmete ve yüallimüküm ma lem tekünu ta'lemun;
Nitekim içinizde, sizden bir Rasûl irsal ettik; ki, ayetlerimizi size tilavet ediyor, sizi tezkiye ediyor, Kitab'ı ve Hikmet'i size ta'lim ediyor ve sizin daha önce bilmediğiniz/ (O olmasa idi) **bilmeniz mümkün olmayan şeyleri ta'lim ediyor** (kalıcı öğretiyor; aklettiriyor)**.**

152-) Fezküruniy ezkûrküm veşküruliy ve la tekfurun;
O halde zikredin BENi (ki)**, zikredeyim** (BEN) **sizi... Şükredin bana... Ve** (sakın) **küfr** (nankörlük) **etmeyin** (gerçeği reddetmeyin, hakikatınızdan perdelenmeyin)**.**

153-) Ya eyyühelleziyne amenüste'ıynu BisSabri vesSalati, innAllahe ma'asSabiriyn;
Ya iman edenler, sabır ve salat (namaz) **ile** (B sırrınca) **yardım dileyin** (BAKARA: 155?)**... Muhakkak ki Allah sabredenlerle beraberdir.**

154-) Ve la tekulu limen yuktelu fiy sebiylillahi emvat* bel ahyaün ve lâkin la teş'urun;
Allah yolunda öldürülenler için "ölüler" demeyin... Bilakis (onlar) **dirilerdir** (yaşıyorlar)**, lakin siz şuur edemiyorsunuz/algılayıp idrak edemiyorsunuz.**

155-) Ve leneblüvenneküm Bişey'in minelhavfi velcuı ve naksın minel emvali vel enfüsi vessemerat* ve beşşirisSabiriyn;
Ve elbette (Hz.Rasûlullah'a gerçekten tabi olanı, olmayandan ayırmak için?) **sizi korku ve açlıktan; mallardan, canlardan, semarattan** (meyvalar, emek mahsulü ürünler) **noksanlaştırma şeklinde bir şeyler ile** (B sırrınca) **muhakkak deneyeceğiz... Müjdele o sabredenleri.**

156-) Elleziyne iza esabethüm müsıybetün kalu inna Lillahi ve inna ileyhi raciun;
Onlar ki kendilerine bir musibet isabet ettiği zaman "inna lillahi ve inna ileyhi raciun = doğrusu biz Allah'ınız/Allah'a aidiz/Allah içiniz ve O'na dönücüleriz (yani: Allah'a ait özelliklerin açığa çıkması için varız ve sonuçta bunun böyle olduğunu farkedip yaşayacağız)**", derler.**

157-) Ülaike aleyhim salevatun min Rabbihim ve rahmetün ve ülaike hümül mühtedun;
İşte bunlar üzerine Rablerinden SALEVAT (salatlar, ilahi özellikler) **ve** (özel) **bir RAHMET vardır... Ve işte bunlardır hidayet bulanların ta kendileri.**

158-) İnnesSafa velMervete min şeairillah* femen haccel Beyte evı'temera fela cünaha aleyhi en yettavvefe Bihima* ve men tetavve'a hayren feinnAllahe Şakirün Aliym;
(Mescid-i Haram'ın önemi sadece kıble ile sınırlı değil.) **Muhakkak ki Safa ve Merve Allah Şeair** (alametler, işaretler)**'indendir** (o halde buralarda yalnız Allah hissedilmelidir; ibadet yerleri olarak yalnızca Allah'a tahsis edilmeli?)**... Kim el-BEYT'İ** (o tek ev'i) **Hacceder** (kasdeder) **veya Umre** (ziyaret) **yaparsa onları/** (B sırrınca) **onlar** (Safa, Merve) **olarak tavaf etmesinde kendisi üzerine bir günah/sakınca yoktur... Kim hayır olarak TATAVVU' ederse** (gönüllü olarak, nafile, fazla fazla yaparsa)**, şüphesiz ki Allah Şakir** (daim şükreden; şükürleri daim değerlendiren)**'dir, Aliym'dir.**

159-) İnnelleziyne yektümune ma enzelna minel beyyinati velhüda min ba'di ma beyyennahü linNasi fiyl Kitabi ülaike yel'anühümullahu ve yel'anühümülla'ınun;
Şüphesiz ki, inzal ettiğimiz BEYYİNAT (apaçık, inkar edilemez ayet ve kanıtlar)**'tan ve HUDA** (rehber, hidayet kaynağı ilim) **yı, insanlar için O'nu Kitab'ta beyan ettikten** (kendileri için anlaşılır hale getirdikten) **sonra, gizleyenlere; işte onlara Allah la'net eder ve la'net ediciler de la'net eder.**

160-) İllelleziyne tabu ve aslehu ve beyyenu feülaike etubü aleyhim* ve enetTevvabür Rahîym;
Ancak tevbe edenler, islah edenler ve açıklayanlar müstesna... İşte bunların tevbelerini kabul ederim... Ben, Tevvab'ım, Rahıym'im.

161-) İnnelleziyne keferu ve matu ve hüm küffarun ülaike aleyhim la'netüllahi vel Melaiketi venNasi ecmeıyn;
Muhakkak ki kafir olanlar (gerçeği reddedenler) **ve küffar olarak ölenlere** (perdelilikte geri dönülmez, çare bulunmaz hale gelenlere) **gelince; Allah'ın, meleklerin ve bütün insanların la'neti** (bunlardan tard edilme, uzaklık) **işte onlar üzerinedir.**

162-) Halidiyne fiyha* la yuhaffefü anhümül azabu ve la hüm yünzarun;
Onun (o la'netin) **içinde ebedidirler... Onlardan azab hafifletilmez ve onlara bakılmaz** (mühlet verilmez) **de.**

163-) Ve ilahüküm İlah'ün Vahıd* la ilahe illâ HUverRahmanurRahîym;
(Ey insanlar) **sizin ilahınız, İlah'un Vahid'dir** (mutlak tek'tir)**...** (O halde) **ilah** (gayrı vücud) **yoktur; ancak HU** (ki O) **Rahman'dır, Rahim'dir.**

164-) İnne fiy halkıs Semavati vel Ardı vahtilafilleyli vennehari vel fülkilletiy tecriy fiylbahri Bima yenfe'unNase ve ma enzelAllahu mines Semai min main feahya Bihil'Arda ba'de mevtiha ve besse fiyha min külli dabbetin, ve tasrıyfir riyahı vessehabil müsahhari beynesSemai vel Ardı le âyâtin li kavmin ya'kılun;
Şüphesiz ki Semavat ve Arz'ın halkedilişinde, gece ile gündüzün birbiri ardınca gelişinde, (Bi-) **insanların faydası için deniz'de akıp giden gemide/gemilerde, Allah'ın Sema'dan su inzal edip de onunla** (B sırrınca) **Arz'ı ölümünden sonra diriltmesinde ve** (böylece) **onda tüm hareket eden canlıları yaymasında, rüzgarları yönlendirmesinde, Sema ile Arz arasında emre amade bulutlarda, akleden bir kavim için elbette ayetler vardır.**

165-) Ve minen Nasi men yettehızü min dunillahi endaden yuhıbbunehüm kehubbillah* velleziyne amenu eşeddü hubben Lillah* velev yerelleziyne zalemu iz yeravnel azabe ennel kuvvete Lillahi cemiy'an, ve ennAllahe şediydül azab;
İnsanlardan kimi de Allah'dan başkayı endad (eş, denk) **edinip** (bizzat ve hakikaten var sanıp) **de onları Allah'ı sever gibi** (algıladıklarında açığa çıkan kuvveler onlara aitmiş gibi) **severler...** (Tekliğe, sistem'e) **iman etmiş olanlar ise Allah'a muhabbette daha şiddetlidirler** (muhatap oldukları varlığı

tanıyarak severler)**... O zulmedenler, azabı gördükleri zaman** (görecekleri gibi; mesela ölüm kıyamette) **bütün kuvvetin Allah'a ait olduğunu ve Allah'ın Şediyd'ül Azab olduğunu göreceklerini keşke** (daha önceden, şimdi) **görselerdi.**

166-) İz teberraelleziynet tübiu minelleziynettebeu ve raevül azabe ve tekattaat Bihimül esbab;
O zaman kendilerine tabi olunanlar, azabı görerek kendilerine tabi olanlardan uzaklaşıp gitmişlerdir... Ve aralarındaki esbab (sebepler, bağlar, B gerçeğince) **parçalanıp kopmuştur.**

167-) Ve kalelleziynet tebeu lev enne lena kerraten feneteberrae minhüm kema teberrau minna* kezâlike yüriyhimullahu a'malehüm haseratin aleyhim* ve ma hüm Bi hariciyne minennar;
Tabi olanlar: "Keşke bize bir kere daha fırsat verilseydi (dünyada bir daha yaşama imkanı bulsaydık) **de** (şu tabi olduklarımızın) **bizden uzaklaştıkları gibi bizde onlardan uzaklaşsak", dediler... Böylece Allah onlara amellerini, kendilerine hasretlikler/acı pişmanlıklar olarak gösterir... Ve onlar** (B gerçeğince) **Nar'dan çıkıcılar değillerdir.**

168-) Ya eyyühenNasu külu mimma fiyl Ardı halalen tayyiben, ve la tettebiu hutuvatişşeytan* innehu leküm adüvvün mübiyn;
Ey insanlar, Arz'da olanlardan helal ve tayyib olmak üzere yeyiniz... Şeytanın adımlarına tabi olmayın... Muhakkak ki o sizin için açık bir düşmandır.

169-) İnnema ye'muruküm Bissui vel fahşai ve en tekulu alAllahi ma la ta'lemun;
O (şeytan) **size ancak** (Bi-) **kötülüğü** (nefsani iş)**, fahşayı** (fuhuş gibi bedensel şeyleri) **ve Allah hakkında ilimlenmediğiniz şeyleri söylemenizi emreder.**

170-) Ve iza kıyle lehümüttebiu ma enzellAllahu kalu bel nettebiu ma elfeyna aleyhi abaena* evelev kâne abaühüm la ya'kılune şey'en ve la yehtedun;
Onlara: "Allah'ın inzal ettiğine tabi olun" denildi zaman onlar: "Hayır, biz atalarımızı üzerinde bulduğumuza/gördüğümüze tabi oluruz", derler... Ya ataları bir şeye akıl erdirememiş ve doğruyu bulamamış/seçememiş idiyseler?.

171-) Ve meselülleziyne keferu kemeselilleziy yen'ıku Bi ma la yesmeu illâ duaen ve nidaen, summün bükmün umyün fehüm la ya'kılun;
O kafirlerin misali (yani o kafirleri Hakka, İslam'a da'vet edenin misali)**, sadece dua/çağırma ve nida/bağırmadan başka bir şey işitmeyene** (hayvanlara, koyunlara) (Bi-) **bağıranın** (çobanın) **misali gibidir... Onlar sağırlar, dilsizler, körlerdir;** (çünkü) **onlar akletmezler.**

172-) Ya eyyühelleziyne amenu külu min tayyibati ma razaknaküm veşküru Lillahi in küntüm iyyahü ta'büdun;
Ey iman edenler, sizi rızıklandırdığımız şeylerin tayyib (temiz, hoş) **olanlarından yeyiniz... Ve Allah'a şükrediniz, eğer yalnızca O'na kulluk ediyorsanız** (zira tayyib rızık O'nun Esmasının ilminden size açık ettiği, kudretiyle sizi beslediği şeydir... Yaratandan gafil ve nankör olmayın)**.**

173-) İnnema harreme aleykümül meytete veddeme ve lahmel hınziyri ve ma ühille Bihi li ğayrillah* femenidturre ğayre bağın ve la adin fela isme aleyhi, innAllahe Ğafur'ün Rahîym;
(Allah) **size yalnızca meyte'yi** (İslami esasla zebh edilMEyerek kendi kendine ölmüş, kanı içinde kalmış tezkiyesiz hayvan; leş)**, kan'ı, domuz eti'ni ve Allah'dan başkası adına** (B gerçeğince) **boğazlananı haram etmiştir... Ama muzdar olanın** (zarurette kalanın) **zulmetmeden** (arzulamayarak, helal saymayarak) **ve haddi aşmadan** (bunlardan yemesinde) **kendisi üzerine bir günah yoktur... Muhakkak ki Allah Ğafur'dur, Rahıym'dir.**

174-) İnnelleziyne yektümune ma enzelAllahu minel Kitabi ve yeşterune Bihi semenen kalıylen, ülaike ma ye'külune fiy butunihim illen nara ve la yükellimühümüllahu yevmelkıyameti ve la yüzekkiyhim* ve lehüm azabün elim;
Şüphesiz ki, Allah'ın KİTAB'tan inzal ettiğini gizleyip, onu (B gerçeğince) **az bir fiyat mukabilinde satanlar; işte onlar batınlarında** (karınlarında) **Nar'dan başka bir şey yemiş olmazlar... Kıyamet günü Allah onlarla konuşmaz ve onları tezkiye etmez... Onlar için eliym azab vardır.**

175-) Ülaikelleziyneşteravüd dalalete Bil hüda vel azabe Bil mağfirati, fema asberahüm alennar;
İşte bunlar var ya (Bi-) **HUDA/hidayet mukabilinde dalaleti,** (B sırrınca) **mağfiret mukabilinde azabı satın almışlardır... Onlar Nar'a karşı ne kadar da sabırlıdırlar!.**

176-) Zâlike Bi ennAllahe nezzelel Kitabe Bil Hakk* ve innelleziynahtelefu fiyl Kitabi lefiy şikakın beıyd;
Şundan ki, kesinlikle Allah Kitab'ı Bil-Hakk (Hak olarak) **indirmiştir... Muhakkak ki KİTAB'ta** (Vahdet'te, Sistem'de) **ihtilaf edenler, kesinlikle Şıkak-ı Baiyd** (uzak bir ayrılık) **içindedirler.**

177-) Leysel birra en tüvellu vücuheküm kıbelel meşrikı vel mağribi ve lakinnel birra men amene Billahi vel yevmil ahıri vel Melaiketi vel Kitabi ven Nebîyyiyn* ve atelmale alâ hubbihı zevil kurba vel yetama vel mesakiyne vebnes sebiyli ves sailiyne ve fiyrrikab* ve ekamesSalate ve atezZekate vel mufune Bi ahdihim iza ahedu* vas Sabiriyne fiyl be'sai ved darrai ve hıynel be's* ülaikelleziyne sadeku* ve ülaike hümül müttekun;
Vechlerinizi maşrik ve mağrib yönüne döndürmeniz BİRR (hakiki iyilik, gerçek tevhid) **değildir... Fakat** (asıl) **BİRR** (e eren)**, <B> sırrıyla Allah'a, ahir gün'e, melaike'ye, Kitab'a ve Nebîler'e iman eden; onun muhabbeti üzere malı akrabaya, yetimlere, miskinlere, yolun oğluna, isteyenlere ve kölelere veren; salatı ikame eden ve zekatı veren; ahidleştiğinde** (B gerçeğince) **ahdini tam yerine getirenler, sıkıntı/fakirlik, hastalık durumlarında, savaşta/öfkenin şiddetlendiği anda sabredenlerdir... İşte bilfiil sadık olanlar bunlardır... Ve işte korunanlar da bunlardır.**

178-) Ya eyyühelleziyne amenu kütibe aleykümül kısasu fiyl katla* el hurru Bil hurri vel abdu Bil abdi vel ünsa Bil ünsa* femen ufiye lehu min ahıyhi şey'ün fettiba'un Bil ma'rufi ve edaün ileyhi Bi ıhsan* zâlike tahfiyfün min Rabbiküm ve rahmetün, femenı'teda ba'de zâlike felehu azabun eliym;
Ey iman edenler, öldürülenler hakkında sizin üzerinize kısas yazıldı/farz kılındı... (B gerçeğince?) **hür karşılığında hür, köle karşılığında köle, dişi karşılığında dişi... Her kim** (ölenin) **kardeşi tarafından bir şey ile affa uğrarsa, o zaman** (Bi-) **ma'rufa ittiba' etmek** (sisteme uygun olanı, marifeti izlemek) **ve ona** (Bi-) **ihsan ile** (diyeti) **ödemek gerekir... Bu Rabbinizden bir hafifletme ve bir rahmettir... Kim bundan sonra haddi aşarsa, artık onun için eliym bir azab vardır.**

179-) Ve leküm fiylkısası hayatün ya ulil'elbabi lealleküm tettekun;
Ey öz akıl sahipleri, kısasta sizin için hayat vardır... Umulur ki siz (bu sayede) **korunursunuz.**

180-) Kütibe aleyküm iza hadara ehadekümül mevtü in terake hayra* elvasıyyetü lilvalideyni vel akrabiyne Bil ma'ruf* hakkan alel müttekıyn;
Üzerinize yazıldı/farz kılındı ki: Sizden birine ölüm gelip çattığında, eğer bir hayır terkedecekse (geriye mal bırakacaksa)**, ana-babası ve akrabaları için** (Bi-) **ma'ruf ile bir vasiyyet etsin...** (Bu) **muttekiler üzerine bir haktır.**

181-) Femen beddelehu ba'de ma semiahu feinnema ismühu alelleziyne yübeddilunehu, innAllahe Semiun Aliym;
Artık kim bunu işittikten sonra onu (vasiyyeti) **tebdil ederse/değiştirirse, onun günahı yalnızca onu değiştirenlerin üzerinedir... Muhakkak ki Allah Semi'dir, Aliym'dir.**

182-) Femen hafe min musın cenefen ev ismen feasleha beynehüm fela isme aleyh* innAllahe Ğafurun Rahîym;
Artık kim vasiyyet edicinin zulmetmesinden yahut günah işlemesinden korkar da onların (vasiyetle ilgili kimselerin) **arasını islah ederse, onun üzerine bir günah yoktur... Muhakkak ki Allah Ğafur'dur, Rahıym'dir.**

183-) Ya eyyühelleziyne amenu kütibe aleykümusSıyamu kema kütibe alelleziyne min kabliküm lealleküm tettekun;
Ey iman edenler, sıyam (oruç, imsak, susmak) **sizden öncekilerin üzerine yazıldığı gibi sizin üzerinize de yazıldı/farz kılındı... Umulur ki** (bu sayede) **korunursunuz.**

184-) Eyyamen ma'dudat* femen kâne minküm merıydan ev alâ seferin feıddetün min eyyamin ühar* ve alelleziyne yutıykunehu fidyetün taamu miskiyn* femen tetavvaa hayran fehuve hayrun lehu, ve en tesumu hayrun leküm in küntüm ta'lemun;
(Oruç) **sayılı günlerde/günlerdir... Sizden kim hasta veya bir sefer üzere olursa,** (kendisine)

diğer/başka günlerden bir iddet lazımdır (onlar sayısınca başka günlerde oruç tutmalıdır)**... Oruç tutmaya takatı sınırda olanların üzerine/ona gücü yetenlere miskin'in yemeği bir fidye düşer... Kim hayır olarak TATAVVU' ederse** (fazla fazla verirse)**, işte bu onun için daha hayırlıdır... Ve oruç tutmanız, sizin için** (fidye vermekten) **daha hayırlıdır, eğer bilirseniz.**

185-) Şehru Ramadanelleziy ünzile fiyhil Kur'ânu hüden linNasi ve beyyinatin minel hüda velFurkan* femen şehide minkümüş şehre felyesumhu, ve men kâne merıydan ev alâ seferin feıddetün min eyyamin uhar* yuriydullahu Bikümül yüsra ve la yuriydu Bi kümül usr* ve li tükmilül ıddete ve li tükebbirullahe alâ ma hedaküm ve lealleküm teşkürun;
Ramazan ayı ki, insanlar için bir hidayet rehberi, HUDA (hakikata, tekliğe ait ilim) **ve FURKAN** (fark'a, tafsile ait ilim)**'dan da beyyineler** (apaçık ayetler, deliller) **olarak şu Kurân, o vakt içinde inzal edildi... Sizden her kim bu ay'a şahid olursa, orucunu tutsun... Kim de hasta veya bir sefer üzere olursa, o günler sayısınca başka/diğer günlerde** (orucunu tutsun)**... Allah size/** (B sırrınca siz olarak) **kolaylık diler,** (Bi-) **size zorluk dilemez... İddeti ikmal etmenizi** (o sayılı günleri tamamlamanızı)**, size olan hidayeti üzerine Allah'ı tekbir etmenizi** (diler)**... Umulur ki şükredersiniz.**

186-) Ve iza seeleke ıbadiy anniy feinniy kariyb* uciybu da'vetedda'ı iza deani, felyesteciybu liy vel yu'minu Biy leallehüm yerşudun;
(Rasûlüm) **kullarım sana, Ben'den sorarlarsa, şüphesiz ki Ben Kariyb'im/yakınımdır... Dua ettiğinde dua edenin duasına** (duası anında) **icabet ederim... O halde onlar da Bana isticabet** (icabet) **ve** (B sırrıyla) **Bana iman etsinler, ki doğru yolu bulup olgunlaşabilsinler** (rüşdlerine nail olabilsinler)**.**

187-) Ühılle leküm leyletesSıyamirrefesü ila nisaiküm* hünne libasun leküm ve entüm libasun lehünne, alimAllahu enneküm küntüm tahtanune enfüseküm fetabe aleyküm ve afa anküm* fel' ANe başiruhünne vebteğu ma ketebAllahu leküm* ve külu veşrebu hatta yetebeyyene lekümül haytul' ebyedu minel haytıl'esvedi minel fecr* sümme etimmusSıyame ilelleyl* ve la tübaşiruhünne ve entüm akifune fiyl mesacid* tilke hududullahi fela takrebuha* kezâlike yübeyyinullahu ayatihi linNasi leallehüm yettekun;
Oruç gecesi kadınlarınıza (cinsel olarak) **yaklaşmak size helal kılındı... Onlar sizin için bir elbise, siz de onlar için bir elbisesiniz... Allah sizin nefslerinize hainlik etmekte olduğunuzu bilmiş, tevbelerinizi kabul etmiş ve sizi affetmiştir... Artık onlara mubaşarette bulunun** (cinsel olarak yaklaşın) **ve Allah'ın size yazdığını isteyin... Fecr'den** (olan) **beyaz iplik siyah iplikten sizin için tebeyyün edinceye** (seçilip belli oluncaya) **kadar yeyin, için... Sonra orucu geceye kadar tamamlayın... Mescidlerde i'tikafda bulunduğunuz halde onlara** (kadınlara) **mubaşerette bulunmayın... Bunlar hududullahdır** (Allah'ın sınırlarıdır)**, sakın onlara yaklaşmayın... İşte Allah ayetlerini insanlara böyle açıklar ki bilfiil korunabilsinler.**

188-) Ve la te'külu emvaleküm beyneküm Bil batıli ve tüdlu Biha ilelhukkami lite'külu ferıykan min emvalinNasi Bil ismi ve entüm ta'lemun;
Mallarınızı aranızda batıl olarak (Bil-batıl) **yemeyin... Ve bilip durduğunuz halde, insanların mallarından bir kısmını** (Bi-**) günah sûrette/zalimane yemeniz için,** (Bi-) **onları hükkam'a** (hükmedenlere) **aktarmayın/elçi yapmayın/peşkeş çekmeyin.**

189-) Yes'eluneke anil ehilleti, kul hiye mevakıytu linNasi velHacc* ve leysel birru Bi en te'tül buyute min zuhuriha ve lakinnel birra menitteka* ve'tül buyute min ebvabiha* vettekullahe lealleküm tüflihun;
(Rasûlüm) **sana hilaller'den** (doğan aylar'dan) **soruyorlar... De ki: "onlar <u>insanlar için</u> ve bir de Hac için miykatlar/vakit ölçüleridir"... BİRR, evlere arkalarından** (B sırrınca) **girmeniz/gelmeniz değildir; fakat BİRR, kişinin ittika etmesidir... Evlere kapılarından girin... Allah'dan ittika edin ki felaha erebilesiniz.**

190-) Ve katilu fiy sebiylillahilleziyne yukatiluneküm ve la ta'tedu* innAllahe la yuhıbbul mu'tediyn;
Sizinle mukatele edenlerle (öldürmek kasdı ile sizinle savaşanlarla) **siz de fiysebilillah/Allah yolunda savaşın... Ve haddi aşmayın... Muhakkak ki Allah haddi aşanları sevmez.**

191-) Vaktüluhüm haysü sekıftümuhüm ve ahricuhüm min haysü ahrecuküm vel fitnetü eşeddü minel katl* ve la tükatiluhüm ındelMescidil Harami hatta yükatiluküm fiyh* fein kateluküm faktüluhüm* kezâlike cezaül kafiriyn;

Onları nerede yakalarsanız öldürün ve çıkarın onları sizi çıkardıkları yerden... Fitne, öldürmekten daha şiddetlidir... Mescid-i Haram'ın yanında onlarla savaşmayın, onlar orada sizinle savaşıncaya kadar... Eğer onlar sizinle mukateleye/savaşmaya kalkışırlarsa, siz de onları öldürün... İşte böyledir kafirlerin cezası.

192-) Feinintehev feinnAllahe Ğafurun Rahîym;
Eğer (şirk'ten, savaş'tan) **vazgeçerlerse, muhakkak ki Allah Ğafur'dur, Rahıym'dir.**

193-) Ve katiluhüm hatta la tekûne fitnetün ve yekûned diynu Lillah* feinintehev fela udvane illâ alezzalimiyn;
Bir fitne olmayıncaya ve diyn yalnız Allah'ın oluncaya (vehminiz, beşeri tabiat ve duygularınız karışmaksızın, sırf Allah Esmasının açığa çıkışı olan bir yaşam haline) **kadar onlarla savaşın... Eğer vazgeçerlerse, artık zalimlerden başkasına düşmanlık yoktur.**

194-) Eşşehrülharamu Bişşehrilharami vel hurumatu kısas* femenı'teda aleyküm fa'tedu aleyhi Bi misli ma'teda aleyküm* vettekullahe va'lemu ennAllahe maalmüttekıyn;
Haram ay (B gerçeğince) **haram aya karşılıktır/bedeldir... Hürmetler kısastır/karşılıklıdır... O halde haddi aşıp size saldırana, size saldırdığının** (Bi-) **misli ile** (siz de) **saldırın... Allah'dan ittika edin ve bilin ki Allah muttakiylerle beraberdir.**

195-) Ve enfiku fiy sebiylillahi ve la tülku Bi eydiyküm ilet tehlüketi ve ahsinu* innAllahe yuhıbbul muhsiniyn;
Allah yolunda infak edin... Kendi ellerinizi/kendi elleriniz ile kendinizi (B sırrınca)**, tehlikeye atmayın... Muhakkak ki Allah muhsinleri sever.**

196-) Ve etimmül Hacce vel Umrete Lillah* fein uhsırtüm femesteysera minel hedy* ve la tahliku rüuseküm hatta yeblüğal hedyü mahılleh* femen kane minküm merıydan ev Bihi ezen min re'sihi fefidyetün min Sıyamin ev Sadakatin ev Nüsükin, feiza emintüm* femen temettea Bil Umreti ilel Hacci femesteysera minel hedy* femen lem yecid feSıyamü selaseti eyyamin fiyl Hacci ve seb'atin iza raca'tüm* tilke aşeratün kamiletün, zâlike li men lem yekün ehlühu hadıril Mescidil Haram* vettekullahe va'lemu ennAllahe şediydül ıkab;
Haccı da Umreyi de Allah için (yani hakikatınız olan Allah'a ait özelliklerin, ilahi ilim ve ma'rifetlerin açığa çıkması, yaşanır olması için) **tamamlayın... Eğer hasr'a maruz kalırsanız** (engellenirseniz)**, o zaman HEDY'den** (Ka'be'ye hediye olan kurban) **kolayınıza gelen** (kafidir)**... Hedy, mahalline ulaşıncaya kadar başlarınızı traş etmeyin... İçinizden kim hasta olur veya** (B gerçeğince) **başından bir eziyyeti bulunursa,** (traş için) **oruç yahut bir sadaka veya nüsük** (kurban)**'dan bir fidye** (gerekir)**...** (Engellenmeden) **emin olduğunuzda, kim Hacc'a kadar** (B sırrınca) **Umreden yararlanmak isterse, kolayına gelen bir hedy kurbanı** (kessin)**... Fakat kim bulamazsa, üç gün Hac'da, yedi de döndüğünüz zaman** (olmak üzere kendisine) **oruç gerekir; ki kamil on** (gündür) **bu** (kurban yerine geçecek oruç)**... Bu, ehli** (ailesi) **Mescid-i Haram'ın hazırı olmayan** (aile ikametgahı Mescid-i Haram'da olmayan) **içindir... Allah'dan ittika edin ve iyi bilin ki Allah şediyd'ül ıkab'dır** (azabı çok şiddetlidir)**.**

197-) ElHaccü eşhürun ma'lumat* femen ferada fiyhinnel Hacce fela rafese ve la füsuka ve la cidale fiyl Hacc* ve ma tef'alu min hayrin ya'lemhüllah* ve tezevvedu feinne hayrez zadit takva* vettekuni ya ulil elbab;
Hac, ma'lum aylardır/aylardadır... Kim o aylar içinde Hacc'ı kendine farz ederse, artık Hacc'da refes (kadına cinsel olarak yaklaşmak, şehvet)**, fusuk** (Hacc'ın amacından çıkarıcı fiiller, fasık işler) **ve cidal** (sataşma, çekişme, tartışma) **yoktur... Hayırdan ne işlerseniz, Allah onu bilir...** (Hacc için) **azık ederin... Muhakkak ki azığın en hayırlısı TAKVA'dır... Ey öz akıl sahipleri BEN'den ittika edinin** (nefsinizle yapmayın)**.**

198-) Leyse aleyküm cünahun en tebteğu fadlen min Rabbiküm* feiza efadtüm min Arafatin fezkürullahe ındel Meş'aril Haram* vezküruHU kema hedaküm* ve in küntüm min kablihı le minaddalliyn;
Rabbinizden bir FAZL (lutuf, nimet) **istemenizde sizin üzerinize bir günah yoktur... Arafat'tan** (kab'dan suyun dolup da etrafına taşıp akması gibi) **akıp gittiğinizde/vakfeden boşanıp aktığınızda, Meş'ari Haram'da** (saygı değer şuur yerinde) **Allah'ı zikredin... O'nu, size hidayet ettiği gibi zikredin... Doğrusu bundan önce siz gerçekten sapmışlardan idiniz.**

199-) Sümme efıydu min haysü efadanNasu vestağfirullah* innAllahe Ğafurun Rahîym;
Sonra insanların akıp döndüğü yerden siz de akıp gelin ve Allah'dan mağfiret dileyin... Muhakkak ki Allah Ğafur'dur, Rahıym'dir.

200-) Feiza kadaytüm menasikeküm fezkürullahe kezikriküm abaeküm ev eşedde zikra* feminenNasi men yekulü Rabbena atina fiyddünya ve ma lehu fiyl ahırati min halak;
Menasikinizi (Hac ibadetlerinizi) **bitirince, babalarınızı zikrettiğiniz gibi hatta daha şiddetli bir zikredişle Allah'ı zikredin... İnsanlardan kimisi: "Rabbimiz, bize dünyada ver", der... Ahirette, onun bir nasibi yoktur.**

201-) Ve minhüm men yekulü Rabbena atine fiyddünya haseneten ve fiyl ahırati haseneten vekına azaben nar;
Onlardan kimi de: "Rabbimiz, bize dünyada bir hasene (iyilik, güzellik) **ver, ahirette de bir hasene ver; ve bizi Narın azabından** (Hak'dan perdelenmekten) **koru", der.**

202-) Ülaike lehüm nasıybün mimma kesebu* vAllahu Seriy'ul hısab;
İşte bunlara kesbettiklerinden bir nasib vardır... Allah Seri'ül Hisab'dır.

203-) Vezkürullahe fiy eyyamin ma'dudat* femen teaccele fiy yevmeyni fela isme aleyhi ve men teahhara fela isme aleyhi limenitteka* vettekullahe va'lemu enneküm ileyhi tuhşerun;
Sayılı günlerde (Hac bayramında) **Allah'ı zikredin... Kim iki gün içinde acele ederse** (işini bitirirse) **ona günah yoktur... Kim tehir ederse ona da günah yoktur;** (bu) **ittika eden** (korunabilen) **kimse içindir... Allah'dan ittika edin ve iyi bilin ki muhakkak O'na haşrolunacaksınız.**

204-) Ve minenNasi men yu'cibüke kavlühu fiyl hayatid dünya ve yüşhidüllahe alâ ma fiy kalbihi ve huve eleddül hısam;
İnsanlardan öylesi vardır ki dünya hayatı hakkında onun sözü, senin hoşuna gider ve (o kimse) **kalbindekine** (samimiyet iddasına) **Allah'ı şahid yapar... Halbuki o, husumeti en yaman olandır.**

205-) Ve iza tevella sea fiyl Ardı li yüfside fiyha ve yühlikel harse vennesl* vAllahu la yuhıbbül fesad;
O dönüp gittiği zaman/iş başına geçtiği zaman Arz'da fesad çıkarmaya, ekini ve nesli helak etmeye koşar... Allah fesadı sevmez.

206-) Ve iza kıyle lehüttekıllahe ehazethül ızzetü Bil ismi fehasbühu cehennem* ve le bi'sel mihad;
Ona: "Allah'dan ittika edin" denildiği zaman, izzet (gurur) **kendisini Bil-ism** (günah olarak) **yakalar/günah işlemeye sürükler... İşte ona cehennem yeter... Hakikaten ne kötü yataktır o.**

207-) Ve minenNasi men yeşriy nefsehübtiğae merdatillah* vAllahu Raufün Bil ıbad;
İnsanlardan öyle kimse de vardır ki Allah rızasını talep ederek nefsini satar/feda eder... Allah kullarına/ (B sırryla kulları olarak; kullarından) **Rauf'dur.**

208-) Ya eyyühelleziyne amenüdhulu fiys silmi kâffeten, ve la tettebiu hutuvatiş şeytan* innehu leküm adüvvün mübiyn;
Ey iman edenler, hepiniz toptan SİLM'e/barışa/selamete/teslimiyete girin... Şeytanın adımlarına tabi olmayın... Muhakkak ki o sizin için açık bir düşmandır.

209-) Fein zeleltüm min ba'di ma caetkümül beyyinatu fa'lemu ennAllahe Aziyzün Hakiym;
Size beyyineler (apaçık deliller) **geldikten sonra yine kayarsanız, iyi bilin ki Allah Aziyz'dir, Hakiym'dir.**

210-) Hel yenzurune illâ en ye'tiyehümüllahu fiy zulelin minel ğamami vel Melaiketü ve kudıyel emr* ve ilAllahi turceul umur;
Onlar bulutlardan gölgelikler içinde Allah'ın ve melaikenin gelmesinden ve işin bitirilmesinden başka neyi bekliyorlar ki?.. İşler Allah'a döndürülür.

211-) Sel beniy israiyle kem ateynahüm min ayetin beyyinetin, ve men yübeddil nı'metAllahi min ba'di ma caethü feinnAllahe şediydül ıkab;

Sor İsrailOğullarına: Onlara nice/kaç apaçık ayet'ten verdik... Kim kendisine geldikten sonra Allah ni'meti'ni tebdil ederse şüphesiz ki Allah şediyd'ül ıkab'dır (azabı şiddetlidir)**.**

212-) Züyyine lilleziyne keferul hayatüd dünya ve yesharune minelleziyne amenu* velleziynettekav fevkahüm yevmel kıyameti, vAllahu yerzuku men yeşau Bi ğayri hısab;
Dünya hayatı (en aşağı hayat) **kafirler için süslenmiştir...** (O kafirler) **iman edenlerle alay ederler... Halbuki** (hakikatlerine iman ederek korunan) **takva sahipleri kıyamet günü onların fevkındedir... Allah dilediğine** (B sırrınca) **hesabsız rızık verir.**

213-) KânenNasu ümmeten vahıdeten febe'asellahün Nebîyyiyne mübeşşiriyne ve münziriyn* ve enzele mealhümül Kitabe Bil Hakkı liyahküme beynenNasi fiymahtelefu fiyh* ve mahtelefe fiyhi illelleziyne utuhu min ba'di ma caethümül beyyinatü bağyen beynehüm* fehedAllahulleziyne amenu limahtelefu fiyhi minel Kakkı Bi izniHİ, vAllahu yehdiy men yeşau ila sıratın müstekıym;
İnsanlar tek bir ümmet idi... (Sonra) **Allah, müjdeleyiciler ve uyarıcılar olarak Nebîleri ba'setti... Onlarla** (Nebîlerle) **beraber, ayrılığa düştükleri konularda insanlar arasında hükmetsinler diye, Bil-Hakk** (Hakk olarak) **Kitab'ı inzal etti... Kendilerine Kitab verilmiş** (Kitab'ın muhatabı) **olanlar, kendilerine beyyineler geldikten sonra, aralarındaki kıskançlık yüzünden onda** (o Kitab'ta) **ihtilafa düştüler... Nihayet Allah, Bi-iznihi** (izniyle)**, iman edenleri, onların hakkında ihtilafa düştükleri Hakk'a hidayet etti... Allah dilediğini sırat-ı mustakıym'e hidayet eder.**

214-) Em hasibtüm en tedhulül cennete ve lemma ye'tiküm meselülleziyne halev min kabliküm* messethümül be'sau veddarrau ve zülzilu hatta yekulerRasûlü velleziyne amenu meahu meta nasrullah* ela inne nasrAllahi kariyb;
Yoksa siz, sizden önce gelip geçmişlerin karşılaştıkları başınıza gelmeden cennete gireceğinizi mi sandınız?... Onlara be'sa (yoksulluk, bela)**, darra** (hastalık, sıkıntı) **gelip çattı da sarsıldılar... Hatta Rasûlullah ve onunla beraber iman edeneler "Allah'ın nusreti ne zaman" derlerdi... Haberiniz olsun ki Allah'ın nusreti Kariyb'dir/yakındır.**

215-) Yes'eluneke mazâ yunfikun* kul ma enfaktüm min hayrin felil valideyni vel akrabiyne vel yetama vel mesakiyni vebnissebiyl* ve ma tef'alu min hayrin feinnAllahe Bihi 'Aliym;
(Rasûlüm) **sana neyi/nasıl infak edeceklerini soruyorlar... De ki: Hayırdan** (maldan) **infak edip verdiğiniz, ana-baba, akrabalar, yetimler, miskinler ve yolun oğlu içindir... Hayırdan ne işlerseniz, muhakkak onu** (B sırrınca) **Allah bilir** (karşılığı vardır)**.**

216-) Kütibe aleykümül kıtalu ve huve kürhün leküm*,ve asa en tekrahu şey'en ve huve hayrun leküm,ve asa en tuhıbbu şey'en ve huve şerrun leküm* vAllahu ya'lemü ve entüm la ta'lemun;
Hoşunuza gitmediği halde, savaş üzerinize yazıldı/farz oldu... Bir şey sizin için bir hayır iken siz ondan hoşlanmayabilirsiniz... Yine bir şey sizin için bir şerr iken siz onu sevebilirsiniz... Allah bilir, siz bilmezsiniz.

217-) Yes'eluneke aniş şehril harami kıtalin fiyh* kul kıtalun fiyhi kebiyr* ve saddün an sebiylillâhi ve küfrün Bihi velMescidil Harami ve ıhracü ehlihi minhu ekberu indAllah* velfitnetü ekberu minel katl* ve la yezalune yukatiluneküm hatta yerudduküm an diyniküm inistetau* ve men yertedid minküm an diynihi feyemut ve huve kafirun fe ülaike habitat a'malühüm fiyddünya vel ahireti, ve ülaike ashabünnari, hüm fiyha halidun;
(Rasûlüm) **sana haram ay'dan ve o ay içinde savaşmaktan soruyorlar... De ki: "onda** (o ay içinde) **savaş kebiyr** (büyük bir iş) **dir... Ve Allah yolundan alakoymak,** (B gerçeğince) **O'na** (Allah'a) **ve Mescid-i Haram'a küfr** (kafir olma, perdeli olma, nankörlük) **ve O'nun** (Mescid-i Haram'ın) **ehlini O'ndan çıkarmak Allah indinde EKBERdir** (daha büyük bir iştir)**... Fitne, öldürmekten daha büyük** (bir iştir)**... Eğer güç yetirebilseler sizi dininizden döndürünceye kadar sizinle savaşmayı sürdürürler...Sizden her kim dininden irtidat eder ve kafir olarak ölürse, işte onların dünyada da ahirette de amelleri boşa gitmiştir... Ve işte onlar Nar ashabıdır... Onlar, orada ebedi kalıcılardır.**

218-) İnnelleziyne amenu velleziyne haceru ve cahedu fiy sebiylillâhi ülaike yercune rahmetAllah* vAllahu Ğafur'un Rahîym;
Şüphesiz ki iman edenler, hicret edenler ve Allah yolunda mücahade edenler (e gelince)**; işte onlar Allah Rahmeti'ni umarlar... Allah Ğafur'dur, Rahıym'dir.**

219-) Yes'eluneke anil hamri vel meysir* kul fiyhima ismün kebiyrun ve menafiu linNas* ve ismühüma ekberu min nef'ıhima* ve yes'eluneke ma zâ yunfikun* kulil afv* kezâlike yübeyyinullahu lekümül ayati lealleküm tetefekkerun;
(Rasûlüm) **sana şarap ve kumar'dan sorarlar... De Ki: "O ikisinde büyük bir günah ve insanlar için de menfaatler vardır... Fakat onların günahları menfaatlerinden daha büyüktür"... Ve** (Rasûlüm) **sana neyi infak edeceklerini sorarlar... De ki: "el-AFV =** (zaruri ihtiyaçlarınızdan) **arta kalanı"... İşte böylece Allah, sizin için ayetlerini açıklıyor... Tefekkür edebilesiniz diye.**

220-) Fiyddünya vel ahireti, ve yes'eluneke anil yetama* kul ıslahun lehüm hayrün ve in tühalituhüm feıhvanüküm* vAllahu ya'lemül müfside minel muslıh* ve lev şaAllahu lea'neteküm* innAllahe Aziyz'ün Hakiym;
(Tefekkürünüz) **Dünya ve Ahiret/** (mülk ve melekut) **hakkında** (içinde)**...** (Rasûlüm) **sana yetimler'den sorarlar... De ki: "Onların lehine bir ıslah hayırlıdır... Eğer onlarla bir arada olursanız, onlar sizin kardeşlerinizdir"... Allah ifsad edeni de bilir ıslah edeni de... Eğer Allah dileseydi, elbette sizi zora sokardı... Muhakkak ki Allah Aziyz'dir, Hakiym'dir.**

221-) Ve la tenkihul müşrikati hatta yü'minn* ve le emetün mü'minetün hayrun min müşriketin velev a'cebetküm* ve la tünkihul müşrikiyne hatta yu'minu* ve le abdün mü'minün hayrun min müşrikin velev a'cebeküm* ülaike yed'une ilennari, vAllahu yed'u ilel cenneti vel mağfirati Bi izniHİ, ve yübeyyinü ayatihi linNasi leallehüm yetezekkerun;
Müşrik kadınları, onlar iman edinceye kadar nikahlamayın (onlarla evlenmeyin)**... Mü'min bir cariye** (köle kadın)**, müşrik bir kadından -** (o müşrik kadın) **hoşunuza gitse bile - elbette daha hayırlıdır... Müşrik erkeklere de onlar iman edinceye kadar nikahlamayın** (kadınlarınızı onlarla evlendirmeyin)**... Mü'min bir köle, müşrik bir erkekten -** (o müşrik erkek) **hoşunuza gitse bile - elbette daha hayırlıdır... Onlar** (müşrikler) **Nar'a davet eder... Allah ise Bi-izniHi** (kendi izni olarak) **cennet** (in) **e ve mağfiret** (in) **e davet eder... Ve** (Allah) **ayetlerini insanlar için açık açık beyan eder ki, belki onlar tezekkür ederler.**

222-) Ve yes'eluneke anilmehıyd* kul huve ezen fa'tezilün nisae fiylmehıydı ve la takrabuhünne hatta yathürne, feizâ tetahherne fe'tuhünne min haysü emerakümullah* innAllahe yuhıbbut Tevvabiyne ve yuhıbbul mütetahhiriyn;
(Rasûlüm) **sana** (kadınların) **ay başı/adet halinden sorarlar... De ki: "O bir eza'dır... Hayızlı iken kadınlardan uzlet edin/uzaklaşın ve temizleninceye kadar onlara yaklaşmayın... İyice temizlendiklerinde, Allah'ın emrettiği yerden onlara varın"... Muhakkak ki Allah çokça tevbe edenleri sever, çokça temizlenenleri sever.**

223-) Nisaüküm harsün leküm* fe'tu harseküm enna şi'tüm* ve kaddimu lienfusiküm* vettekullahe va'lemu enneküm mulakuh* ve beşşiril mu'miniyn;
Kadınlarınız sizin tarlanızdır... O halde tarlanıza nasıl dilerseniz öyle varın... Nefsleriniz için takdimde bulunun/önceden gönderin... Ve Allah'dan ittika edin... İyi bilin ki siz O'na mulakı olacaksınız/kavuşacaksınız... Müjdele mü'minleri.

224-) Ve la tec'alullahe urdaten lieymaniküm en teberru ve tetteku ve tuslihu beynen Nas* vAllahu Semi'un 'Aliym;
Birr/iyilik yapmanız, takvaya ermeniz ve insanlar arasını ıslah etmeniz hakkında, Allah'ı yeminleriniz için (O'nun adı ile yapmış bulunduğunuz yeminleriniz dolayısıyla) **engel/siper yapmayın** (yeminleriniz bu hayırlı işlere engel olmasın)**... Allah Semi'dir, Aliym'dir.**

225-) La yuahızükümüllahu Bil lağvi fiy eymaniküm ve lâkin yuahızüküm Bi ma kesebet kulubüküm* vAllahu Ğafur'un Haliym;
Allah sizi yeminlerinizdeki LAĞV (kasıtsız yeminler)**'den dolayı** (B gerçeğince) **muaheze etmez/sorumlu tutmaz... Fakat kalblerinizin kazandıkları ile** (B sırrınca) **sizi muaheze eder... Allah Ğafur'dur, Rahıym'dir.**

226-) Lilleziyne yu'lune min nisaihim terabbusu erbeati eşhur* fein fau feinnAllahe Ğafur'un Rahîym;
Kadınları hakkında İ'LA (karısına yaklaşmamaya kocanın yemin etmesi) **yapanlar için dört ay bekleme vardır... Eğer** (o süre içinde) **fey' ederlerse/ dönerlerse, muhakkak ki Allah Ğafur'dur, Rahıym'dir.**

227-) Ve in azemüttalaka feinnAllahe Semi'un 'Aliym;
Eğer Talak'a (boşamaya) **azmederlerse, şüphesiz ki Allah Semi'dir, Aliym'dir.**

228-) Vel mütallekatu yeterabbasne Bi enfüsihinne selasete kuru'* ve la yehıllu lehünne en yektümne ma halekAllahu fiy erhamihinne in künne yu'minne Billahi vel yevmil ahır* ve büuletühünne ehakku Bi raddihinne fiy zalike in eradu ıslaha* ve lehünne mislülleziy aleyhinne Bil ma'ruf* ve lirRicali aleyhinne deracetün, vAllahu Aziyz'ün Hakiym;
Boşanmış kadınlar üç kur' müddeti (üç adet veya üç temizlik müddeti) **kendilerini** (B sırrınca) **gözetlerler** (hamile olup olmadıklarına bakarlar)**... Eğer Allah'a ve ahir güne** (B sırrınca) **iman ediyorlarsa, Allah'ın rahimlerinde halkettiğini gizlemeleri kendilerine helal olmaz... Kocaları da bu süre içinde ıslah/barışmak isterlerse,** (B sırrınca) **onları geri almaya** (herkesden) **daha çok hak sahibidirler... Erkeklerin onlar üzerinde olan haklarının misli, kadınların da** (erkekler üzerinde) (Bi-) **ma'ruf şekilde hakları vardır... Rical** (erkekler) **kadınlar üzerinde bir dereceye sahiptirler** (erkeklerin kadınlar üzerindeki hakları bir derece fazladır)**... Allah Aziyz'dir, Hakiym'dir.**

229-) EtTalaku merretan* fe imsakün Bi ma'rufin ev tesriyhun Bi ıhsan* ve la yahıllu leküm en te'huzu mimma ateytümuhünne şey'en illâ en yehafa ella yukıyma hududAllah* fein hıftüm ella yukıyma hududAllahi fela cünaha aleyhima fiymeftedet Bihi, tilke hududullahi fela ta'teduha* ve men yeteadde hududAllahi feülaike hümüz zalimun;
Talak (boşama) **iki defadır... Ya** (Bi-) **ma'ruf ile imsak** (meşru olarak tutmak) **veya** (Bi-) **ihsan ile tasrih** (güzellikle salmak, boşamak) **dır... Onlara verdiklerinizden bir şey almanız, size helal değildir... Ancak ikisinin** (erkek ve kadının) **hududullahı ikame edememekten korkmaları** (evliliği yürütememeleri, kadının ayrılma talebi) **müstesna... Eğer korkarsanız ki, o ikisi hududullahı ikame edemezler, o zaman kadının** (B sırrınca) **fidye vermesinde** (hul'de) **o ikisi üzerine bir günah yoktur** (boşanabilirler)**... İşte bunlar hududullah'dır, sakın bunları tecavüz etmeyin... Kim hududullahı aşarsa, işte onlar zalimlerin ta kendileridir.**

230-) Fein tallekaha fela tehıllü lehu min ba'dü hatta tenkıha zevcen ğayrehu, fein tallekaha fela cünaha aleyhima en yeteracea in zanna en yukıyma hududAllah* ve tilke hududullahi yubeyyinuha li kavmin ya'lemun;
(Bütün bunların ardından) **eğer onu** (erkek) **yine boşarsa, artık o** (kadın) **eşinin dışında başka biri ile nikahlanmadıkça** (evlenmedikçe)**, kendisine** (boşayan kocasına) **helal olmaz... Şayet o** (yeni koca) **da onu** (o kadını) **boşarsa,** (ilk eş ile kadın) **hududullahı ikame edeceklerini zannederlerse,** (birbirlerine) **dönmelerinde kendileri üzerine bir günah yoktur... İşte bunlar hududullahdır, ki** (Allah) **bilen bir kavim için onları açıklıyor.**

231-) Ve iza tallaktümün nisae febelağne ecelehünne feemsikühünne Bi ma'rufin ev serrihuhünne Bi ma'ruf* ve la tümsikühünne dıraren lita'tedu* ve men yef'al zâlike fekad zaleme nefsehu, ve la tettehızu ayatillahi hüzüva* vezküru nı'metAllahi aleyküm ve ma enzele aleyküm minel Kitabi vel Hikmeti yeızuküm Bih* vettekullahe va'lemu ennAllahe Bi külli şey'in 'Aliym;
Kadınları boşadığınızda, bekleme sürelerinin nihayetine ulaştıklarında, ya onları (Bi-) **ma'ruf ile tutun ya da onları** (Bi-) **ma'ruf ile salın... Ancak** (haklarına) **tecavüz etmek/zulmetmeniz için zararlarına olacak şekilde onları tutmayın... Kim bunu yaparsa muhakkak kendi nefsine zulmetmiş olur... Allah ayetlerini** (geçerli hükümlerini) **oyuncak edinmeyin... Üzerinizdeki Allah ni'metini, size** (B sırrınca) **öğüt/ibret vermek için Kitab'tan ve Hikmet'ten üzerinize inzal ettiğini zikredin/anın... Allah'dan ittika edin ve iyi bilin ki Allah Bi-külli şey'in Aliym'dir.**

232-) Ve iza tallaktümünnisae febelağne ecelehünne fela ta'duluhünne en yenkıhne ezvacehünne iza teradav beynehüm Bil ma'ruf* zâlike yuazu Bihi men kane minküm yu'minü Billahi vel yevmil ahıri, zâliküm ezka leküm ve ather* vAllahu ya'lemu ve entüm la ta'lemun;
Kadınları boşadığınızda, bekleme sürelerinin nihayetine ulaştıklarında, Aralarında (Bi-) **ma'ruf ile karşılıklı rızalaştıkları takdirde, artık** (eski) **kocalarına nikahlanmalarına mani olmayın... Bu, sizden kim** (B sırrınca) **Allah'a ve ahir güne iman ediyorsa, ona** (B sırrınca) **verilen bir öğüttür... İşte bu sizin için daha iyi/fazla ve daha temizdir... Allah bilir, siz bilmezsiniz.**

233-) Vel validatu yurdı'ne evladehünne havleyni kâmileyni limen erade en yütimmerredaate ve alel mevludi lehu rizkuhünne ve kisvetühünne Bil ma'ruf* la tükellefü nefsün illâ vüs'aha* la tudarre validetün Bi veledihi ve la mevludün lehu Bi veledihi ve alel varisi mislü zâlik* fein erada fisalen an teradın minhüma ve teşavürin fela cünaha aleyhima* ve in eradtüm en testerdıu evladeküm fela

cünaha aleyküm iza sellemtüm ma ateytüm Bil ma'ruf* vettekullahe va'lemu ennAllahe Bi ma ta'melune Basıyr;
Süt emzirmeyi tamamlamak isteyenler (babalar) **için, anneler çocuklarını tam/kamil iki** (hicri) **yıl emzirirler... Onların** (annelerin) **rızkı** (yeme-içmeleri) **ve kisveleri** (giyecekleri) (Bi-) **ma'ruf** (örf) **üzere çocuğun babasının üzerinedir... Hiç bir nefse vüs'atinden başkası teklif edilmez... Ne bir ana** (B gerçeğince) **çocuğu sebebiyle zarar görsün, ne de bir baba** (B gerçeğince) **çocuğu yüzünden zarara sokulsun... Varis'e düşen de bunun gibidir** (bu kurala uymaktır)**... Eğer** (ana-baba) **kendi rızaları ile ve meşvere ederek** (çocuğu) **sütten kesmek isterlerse kendilerine bir günah yoktur... Ve eğer çocuklarınızı** (süt annesi tutup) **emzirtmek dilerseniz,** (Bi-) **ma'ruf ile verdiğinizi** (ücreti) **teslim etmeniz şartıyla, yine üzerinize bir günah yoktur... Allah'dan ittika edin ve iyi bilin ki Allah tüm yaptıklarınızı** (B sırrınca; onların meydana getiricisi olarak) **Basıyr'dir.**

234-) Velleziyne yüteveffevne minküm ve yezerune ezvacen yeterebbasne Bi enfüsihinne erbeate eşhürin ve aşra* feiza belağne ecelehünne fela cünaha aleyküm fiyma fealne fiy enfüsihınne Bil ma'ruf* vAllahu Bi ma ta'melune Habiyr;
Sizden vefat edip te geriye eşler bırakanların bu eşleri dört ay on gün kendilerini (B sırrınca) **gözetlerler** (beklerler)**... Sürelerinin nihayetine ulaştıklarında, artık onların kendileri hakkında** (Bi-) **ma'ruf ile yaptıklarından dolayı size bir günah yoktur... Allah tüm amellerinizi** (B sırrınca; onların hakikatı ve oluşturucusu olarak) **Habiyr'dir.**

235-) Ve la cünaha aleyküm fiyma arradtüm Bihi min hıtbetin nisai ev eknentüm fiy enfüsiküm* alimAllahu enneküm setezkürunehünne ve lâkin la tüvaıduhünne sirran illâ en tekulu kavlen ma'rufa* ve la ta'zimu ukdeten nikahı hatta yeblüğal Kitabu eceleh* va'lemu ennAllahe ya'lemu ma fiy enfüsiküm fahzeruh* va'lemu ennAllahe Ğafur'un Haliym;
Böyle (iddet bekleyen) **kadınlara evlenme isteğinizi** (B sırrınca) **üstü kapalı iletmenizde veya içinizde tutmanızda size bir günah yoktur... Allah onları hatırlayacağınızı bilmiştir... Fakat ma'ruf bir söz söylemeniz dışında sakın gizli bir şeye** (gizli bir buluşmaya) **sözleşmeyin... Farz olan iddet süresi doluncaya kadar nikah akdini bağlamaya azmetmeyin... Ve bilin ki Allah içinizde olani bilir, artık O'ndan hazer edin** (sakının)**... Ve iyi bilin ki Allah Ğafur'dur, Haliym'dir.**

236-) La cünaha aleyküm in tallaktümün nisae ma lem temessuhünne ev tefridu lehünne feriydaten, ve mettiu'hünn* alel musıı kaderuhu ve alel muktiri kaderuh* metaan Bil ma'ruf* Hakkan alel muhsiniyn;
Kendilerine dokunmadan veya onlar için herhangi bir mehr kesmeden kadınları boşarsanız, size bir günah yoktur... Onları faydalandırın... Eli geniş olan da kendi gücünce, eli dar olan da kendi kaderince (Bi-) **ma'ruf üzere faydalandırmalı...** (Bu) **muhsinler üzerine bir haktır.**

237-) Ve in tallaktümuhünne min kabli en temessuhünne ve kad feradtüm lehünne feriydaten fenısfü ma feradtüm illâ en ya'fune ev ya 'fuvelleziy Bi yedihi ukdetün nikah* ve en ta'fu akrabu littakva* ve la tensevül fadle beyneküm* innAllahe Bi ma ta'melune Basıyr;
Kendilerine bir mehr tayin etmiş iken ve onlara dokunmadan önce kadınları boşamışsanız, tayin ettiğinizin yarısını verin... Ancak kendileri (kadınlar) **veya nikah akdi** (Bi-) **elinde olan** (erkekler) **bağışlarsa/vazgeçerse o başka...** (Erkekler) **sizin bağışlamanız/** (mehr'in tümünü vermeniz) **takva'ya daha yakındır... Aranızda fazileti unutmayın... Muhakkak ki Allah yaptıklarınızı** (B sırrınca) **Basıyr'dir.**

238-) Hafizu ales Salevati ves Salatil Vüsta ve kumu Lillahi kanitiyn;
Salatları (namazları) **ve salat-ı vusta'yı** (orta namazı) **muhafaza edin... Kanitiyn** (tam teslim olmuşlar) **olarak Allah** (baka) **için kıyam edin.**

239-) Fein hıftüm fericalen ev rükbana* feiza emintüm fezkürullahe kema allemeküm ma lem tekünu ta'lemun;
Eğer (herhangi bir tehlikeden) **korkarsanız, RİCALEN** (yaya, yürüyerek) **veya RÜKBANEN/binit üzerinde**(namazınızı kılın)**...Emin olduğunuzda** (güvene kavuştuğunuzda)**, bilmiyor olduklarınızı size öğrettiği gibi Allah'ı zikredin.**

240-) Velleziyne yüteveffevne minküm ve yezerune ezvacen, vasıyyeten liezvacihim metaan ilel havli ğayra ıhrac* fein haracne fela cünaha aleyküm fiy ma fealne fiy enfüsihinne min ma'ruf* vAllahu Aziyz'ün Hakiym;
İçinizden vefat edip de geriye eşler bırakan (erkekler)**, eşlerinin** (evden) **çıkarılmaksızın bir yıla**

kadar geçimlerinin sağlanmasını vasiyyet etsinler... Eğer kendileri çıkarlarsa, onların kendi haklarında ma'ruf üzere yaptıklarından dolayı size bir günah yoktur... Allah Aziyz'dir, Hakiym'dir.

241-) Ve lil mütallekati metaun Bil ma'ruf* Hakkan alel müttekıyn;
Boşanmış kadınların lehine (Bi-) **ma'ruf üzere** (örfen normal geçim şartlarına göre, sünnetullah gereği) **faydalandırma** (hakları) **vardır; ki** (bu) **muttekiler üzerine bir haktır/vazifedir.**

242-) Kezâlike yübeyyinullahu leküm ayatihi lealleküm ta'kılun;
İşte Allah sizin için ayetlerini böyle açıkça beyan ediyor ki belki akledersiniz.

243-) Elem tera ilelleziyne harecu min diyarihim ve hüm ülufün hazerel mevt* fekale lehümüllahu mutu sümme ahyahüm* innAllahe lezufadlin alenNasi ve lâkinne ekseranNasi la yeşkürun;
Ölüm korkusuyla, binlerce (kişi) **oldukları halde yurtlarından çıkanları görmedin mi?.. Allah onlara: "ölün" dedi; sonra da onları diriltti... Şüphesiz ki Allah insanlara gerçekten FAZL** (lutuf) **sahibidir... Ama insanların ekseriyeti şükretmezler.**

244-) Ve katilu fiy sebiylillâhi va'lemu ennAllahe Semi'un 'Aliym;
Allah yolunda savaşın ve iyi bilin ki Allah Semi'dir, Aliym'dir.

245-) Menzelleziy yukridullahe kardan hasenen feyudaıfehu lehu ad'afen kesiyreten, vAllahu yakbidu ve yebsut* ve ileyhi türceun;
Kimdir o (adam) **ki Allah'a karz-ı hasen** (güzel bir ödünç) **versin de Allah da onu** (verdiğini) **ona** (veren ele) **bir çok kez katlayarak artırsın... Allah kabz eder** (daraltır, kısar) **ve bast eder** (yayar, açar)**... O'na döndürülmektesiniz.**

246-) Elem tera ilel melei min beniy israiyle min ba'di Musa* iz kalu li Nebîyyin lehümüb'as lena meliken nükatil fiy sebiylillâh* kale hel aseytüm in kütibe aleykümül kıtalu ella tukatilu* kalu ve ma lena ella nukatile fiy sebiylillâhi ve kad uhricna min diyarina ve ebnaina* felemma kütibe aleyhimül kıtalu tevellev illâ kaliylen minhüm* vAllahu Aliym'ün Biz zalimiyn;
Musa'dan sonra İsrailOğullarından MELE'-i (bir görüşü paylaşan ileri gelenler grubu) **görmedin mi?... Hani onlar, Nebîlerine: "Bizim için bir Melik ba'set, Allah yolunda savaşalım", demişlerdi...** (O Nebî) **dedi ki: "Ya size savaş yazılır/farz kılınır da savaşmazsanız?"... Dediler ki: "Bize ne oluyor ki Allah yolunda savaşmayalım?... Hem yurtlarımızdan ve oğullarımızdan çıkarılıp uzaklaştırıldık"... Vaktaki üzerlerine savaş yazılınca/farz olunca, onlardan pek azı hariç, yüz çevirdiler... Allah zalimleri** (B sırrınca; onların hakikatı olarak) **Aliym'dir.**

247-) Ve kale lehüm Nebîyyühüm innAllahe kad bease leküm talute meliken, kalu enna yekünu lehül mülkü aleyna ve nahnu ehakku Bil mülki minhu ve lem yü'te seaten minel mal* kale innAllahastefahu aleyküm ve zadehu bestaten fiyl ılmi vel cism* vAllahu yü'tiy mülkeHU men yeşa'* vAllahu Vasi'un Aliym;
Nebîleri onlara dedi ki: "Muhakkak ki Allah, Talut'u sizin için Melik olarak ba'setti"... Dediler ki: "Nasıl olur da o bizim üzerimize mülk sahibi olur?... Biz (Bi-) **mülke ondan daha ehakkız...** (Ona) **maldan bir genişlik de verilmemiştir** (hem)**"...** (Nebîleri) **dedi ki: "Muhakkak ki Allah O'nu sizin üzerinize ıstıfa etti/seçti, ilim'de ve cisim'de beste** (derinlilik, güçlülük) **olarak onu ziyade etti"... Allah mülkünü dilediğine verir... Allah Vasi'dir, Aliym'dir.**

248-) Ve kale lehüm Nebîyyühüm inne ayete mülkiHİ en ye'tiyekümüt tabutu fiyhi sekiynetüm min Rabbiküm ve bekıyyetün mimma terake alu Musa ve alu Harune tahmilühül Melaiketü, inne fiy zâlike leayeten leküm in küntüm mu'miniyn;
Nebîleri onlara dedi ki: "Muhakkak ki O'nun mülkü'nün ayeti (alameti)**, o tabut'un size gelmesidir... Ki onun içinde Rabbinizden bir sekine, Al-u Musa ve Al-u Harun'un bıraktığından bir bakıyye vardır... Onu melaike taşır... Muhakkak ki bunda sizin için kesin bir ayet** (alamet) **vardır, eğer mü'minler iseniz".**

249-) Fe lemma fesale talutu Bil cunudi, kale innAllahe mübteliyküm Bi neher* femen şeribe minhu feleyse minniy* vemen lem yat'amhü feinnehu minniy illâ menığterafe gurfeten Bi yedih* feşeribu minhu illâ kaliylen minhüm* felemma cavezehu huve velleziyne amenu meahu, kalu la takate lenel

yevme Bi calute ve cunudih* kalelleziyne yezunnune ennehüm mulakullahi kem min fietin kaliyletin ğalebet fieten kesiyraten Bi iznillah* vAllahu meas Sabiriyn;
Talut, (Bi-) **ordusuyla ayrıldığında** (askerlerine) **dedi ki: "Muhakkak ki Allah sizi** (Bi-) **nehir ile deneyecektir... Kim ondan içerse benden değildir... Kim onu tatmayansa işte o bendendir...** (Bi-) **eli ile bir avuç alan müstesna"... Fakat içlerinden pek azı hariç ondan içtiler... Vakta ki O ve Onun beraberindeki mü'minler nehri geçince: "Bugün,** (Bi-) **Calut ve ordusuna karşı bizim bir takatımız yoktur" dediler... Allah'a mulakı olacaklarını/kavuşacaklarını içlerinden gelen bir şekilde bilenler ise: "**(Sayıca) **nice az bir topluluk, Biiznillah** (Allahın izniyle) (sayıca) **çok bir topluluğa galip gelmiştir... Allah sabredenlerle beraberdir", dediler.**

250-) Ve lemma berezu licalute ve cunudihi kalu Rabbena efrığ aleyna sabren ve sebbit akdamena vansurna alel kavmil kâfiriyn;
(Talut'un askerleri) **Calut ve onun ordusunun karşısına çıktıklarında: "Rabbimiz, üzerimize sabır dök/yerleştir, ayaklarımızı sabit kıl/kaydırma ve kafirler topluluğuna karşı bize nusret ver".**

251-) Fehezemuhüm Bi iznillahi ve katele Davudu calute ve atahullahul Mülke vel Hikmete ve allemehu mimma yeşa'* ve levla def'ullahin Nase ba'dahüm Bi ba'din le fesedetil Ardu ve lakinnAllahe zu fadlin alel alemiyn;
Nihayet Bi-iznillah (Allah'ın izniyle) **onları hezimete uğrattılar... Davud, Calut'u öldürdü... Ve Allah Ona** (Davud'a) **Mülk'ü ve Hikmet'i verdi ve Ona dilediğinden ta'lim etti... Eğer Allah** (B sırrınca) **insanların bazısı ile, onların bazılarını defetmeseydi, elbette Arz fesada uğrar/bozulurdu... Fakat Allah alemler üzerine gerçekten lutuf sahibidir.**

252-) Tilke ayatullahi netluha aleyke Bil Hakk* ve inneke le minel mürseliyn;
Bunlar Allah ayetleridir... Onları sana Bil-Hakk (Hak olarak) **tilavet ediyoruz... Ve sen kesinlikle mürseliyndensin** (irsal olunanlardansın)**.**

253-) Tilker Rusülü faddelna ba'dahüm alâ ba'd* minhüm men kellemAllahu ve refea ba'dahüm derecat* ve ateyna Iysebne Meryemel beyyinati ve eyyednahü Bi Ruh-ıl Kudüs* ve lev şaAllahu maktetelelleziyne min ba'dihim min ba'di ma caethümül beyyinatu ve lakınıhtelefu feminhüm men amene ve minhüm men kefer* ve lev şaAllahu maktetelu ve lakinnAllahe yef'alu ma yüriyd;
İşte Rasûller (ki) **onların bazısını bazısı üzerine üstün kıldık... Onlardan kimi ile Allah konuşmuş, kimini de dereceler olarak ref'etmiş/yükseltmiştir... Meryem Oğlu İsa'ya beyyineler verdik ve O'nu** (B sırrınca) **Ruh'ül Kudüs ile teyid ettik... Eğer Allah dileseydi onlardan sonra gelenlerden, kendilerine beyyineler geldikten sonra birbirlerini öldürmezlerdi... Fakat ihtilafa düştüler de onlardan kimi iman etti kimi de inkar etti... Eğer Allah dileseydi birbirlerini öldürmezlerdi... Lakin Allah dilediğini yapar.**

254-) Ya eyyühelleziyne amenu enfiku mimma razaknaküm min kabli en ye'tiye yevmün la bey'un fiyhi ve la hulletün ve la şefaatün, vel kâfirune hümüz zalimun;
Ey iman edenler, ne alış-verişin, ne dostluğun ve ne de şefaatın olmadığı gün gelmeden önce sizi rızıklandırdığımızdan infak edin... Kafirler, zalimlerin ta kendileridir.

255-) Allahu la ilahe illâ HUvel Hayy'ül Kayyum* la te'huzuHU sinetün vela nevm* leHU ma fiys Semavati ve ma fiyl Ard* men zelleziy yeşfeu ındeHU illâ Bi iznih* ya'lemu ma beyne eydiyhim ve ma halfehüm* ve la yuhıytune Bi şey'in min ılmiHİ illâ Bi ma şa'* vesia Kürsiyyühüs Semavati vel Ard* ve la yeuduhu hıfzuhüma* ve HUvel Alıyy'ül Azıym;
ALLAH ki, tanrı yoktur ancak O vardır (O'ndan gayrı vücud yoktur)**; Hayy** (gerçek diri) **ve Kayyum'dur** (kendi kendine kaim; zira kıyambinefsihi)**... Ne uyuklama** (gaflet) **ne de uyku Onu yakalayabilir** (kayyumiyet sıfatı?)**... Semalar'da ve Arz'da ne varsa Onundur... Onun katında kim şefaat edebilir ki Bi-izniHİ** (O'nun izni olarak) **olmaksızın?... Bilir önlerinde ve arkalarında olanların hepsini...** (B sırrıyla) **dilemesi** (izni) **olmadan Onun ilminden bir** (Bi-) **şeyi kapsamak mümkün değildir... Kürsüsü** (bilinç)**, Semalar'ı ve Arz'ı içine almıştır... Onların muhafazası O'na ağır/zor gelmez... O, Aliy** (sınırsız yüce)**'dir, Azıym'dir** (azameti sonsuz)**.**

256-) La ikrahe fid Diyni kad tebeyyenerrüşdü minel ğayy* femen yekfür Bittağuti ve yu'min Billahi fekadistemseke Bil urvetil vüska, lenfisame leha* vAllahu Semi'un 'Aliym;
Diyn'de zorlama yoktur (İslam'da?)**... Gerçekten rüşd** (hidayet, hak, doğruluk) **ğayy'dan** (azgınlık, dalalet) **apaçık ayrılmıştır** (deliller ortadadır)**... Artık her kim** (Bi-) **Tağut'u** (tapılacak nesne, Allah

dışında vücud, ilah kabul etmeyi) **inkar edip Allah'a** (B sırrıyla) **iman ederse muhakkak o kopması/ayrılması olmayan sapasağlam bir kulpa** (B sırrınca) **yapışmış olur... Allah Semi'dir, Aliym'dir.**

257-) Allahu Veliyyülleziyne amenu yuhricühüm minez zulümati ilenNur* velleziyne keferu evliyaühümüt tağutu yuhricunehüm minen Nuri ilez zulümat* ülaike ashabün nar* hüm fiyha halidun;
Allah iman edenlerin Veliy'sidir... Onları karanlıkLARdan Nur'a çıkarır... Fiilen küfür (hakikatlerini örtme) **halinde olanlara gelince, onların evliyası Tağut'tur** (Allah dışındaki ilahları)**...** (O taptıkları ilahlar) **onları Nur'dan karanlıkLARa çıkarırlar... İşte onlar Nar ashabıdır... Onlar onda** (Nar'da) **ebedi kalıcılardır.**

258-) Elem tera ilelleziy hacce İbrahîyme fiy Rabbihi en atahullahul mülk* iz kale İbrahîymu Rabbiyelleziy yuhyiy ve yumiytu, kale ene uhyiy ve umiyt* kale İbrahîymu feinnAllahe ye'tiy BişŞemsi minel meşrikı fe'ti Bi ha minel mağribi febühitelleziy kefer* vAllahu la yehdil kavmez zalimiyn;
Allah kendisine mülk (hükümdarlık, saltanat, hükmetme gücü) **verdi diye Rabbi hakkında İbrahim ile niza edeni/tartışanı görmedin mi?... İbrahim: "Benim Rabbim O'dur ki diriltir ve öldürür", dediğinde o da: "ben de diriltir ve öldürürüm" dedi... İbrahim: "Muhakkak ki Allah Güneş'i** (B sırrınca) **maşrik'ten getiriyor, hadi sen** (Bi-) **onu mağrib'ten getir" deyince; o kafir** (hakikatından perdeli) **kimse apışıp kaldı... Allah zalimler topluluğuna hidayet etmez.**

259-) Ev kelleziy merra alâ karyetin ve hiye haviyetün alâ uruşiha* kale enna yuhyiy hazihillahu ba'de mevtiha* feematehullahu miete amin sümme beaseh* kale kem lebist* kale lebistü yevmen ev ba'da yevm* kale bel lebiste miete amin fenzur ila taamike ve şerabike lem yetesenneh* venzur ila hımarike ve li nec'aleke ayeten lin Nasi venzur ilel ızami keyfe nünşizüha sümme neksuha lahmen, felemma tebeyyene lehu kale a'lemü ennAllahe alâ külli şey'in Kadiyr;
Yahut şu kimse (Üzeyir) **gibisini** (görmedin mi) **ki çatıları, damları/duvarları üstüne çökmüş/alt üst olmuş** (ahalisi helak olmuş) **bir karye'ye** (kasaba'ya, kente) **uğramıştı da: "Allah şurayı ölümünden sonra nasıl diriltir?", demişti...** (Bunun üzerine) **Allah onu yüz sene** (lik bir süre için) **öldürmüş, sonra ba'setmişti... "Ne kadar kaldın?" dedi** (Allah)**... O da: "Bir gün veya bir günün ba'zı/birazı" dedi...** (Allah) **buyurdu: "Hayır, yüz sene kaldın... İşte yiyeceğine ve içeceğine bir bak; hiç bozulmamış... Eşeğine bak... Seni insanlar için bir ayet** (ibret) **kılalım diye** (bunu yaptık)**... Kemiklere bak, nasıl onları çatıyor/iskeletini kuruyor sonra et giydiriyoruz onlara"... Kendisine iş açıkça belli olunca/durum netleşince şöyle dedi: "**(Şimdi) **biliyorum, ki Allah herşeye Kadiyr'dir".**

260-) Ve iz kale İbrahîymu Rabbi eriniy keyfe tuhyil mevta* kale evelem tu'min* kale belâ ve lâkin liyatmeinne kalbiy* kale fe huz erbeaten minet tayri fesurhünne ileyke sümmec'al alâ külli cebelin minhünne cüz'en sümmed'uhünne ye'tiyneke sa'ya* va'lem ennAllahe Aziyz'un Hakiym;
Hani İbrahim (de bir zaman)**: "Rabbim <u>göster</u> bana, ölüleri nasıl diriltirsin?", demişti...** (Rabbi) **dedi: "İman etmedin mi ki?"...** (İbrahim) **dedi: "Elbette** (iman ettim; ilmel yakin olarak bildim)**; ama <u>kalbimin</u> mutmain olması için"...** (Allah) **buyurdu: "O halde KUŞ'tan** (kuş cinsinden) **dört** (çeşit) **al/tut... Onları kendine çek/alıştır/zabdet, sonra onlardan birer cüz olarak her bir dağın üzerine koy... Sonra onları çağır, sa'yederek/koşarak sana gelirler** (zira boğazlanmalarından sonra artık onları sen dirilttin)**... Bil ki Allah Aziyz'dir, Hakiym'dir".**

261-) Meselülleziyne yunfikune emvalehüm fiy sebiylillâhi kemeseli habbetin enbetet seb'a senabile fiy külli sünbületin mietü habbetin, vAllahu yudaıfu limen yeşa'* vAllahu Vasi'un 'Aliym;
Mallarını Allah yolunda infak edenlerin misali, yedi başak bitiren ve her başağında yüz habbe/dane bulunan tek bir habbe/dane gibidir... Allah dilediği kimse için kat kat artırır... Allah Vasi'dir, Aliym'dir.

262-) Elleziyne yunfikune emvalehum fiy sebiylillâhi sümme la yutbiune ma enfeku mennen ve la ezen lehüm ecruhüm ınde Rabbihim* ve la havfün aleyhim ve la hüm yahzenun;
Mallarını Allah yolunda infak edip sonra bu infaklarına minnet etme/başa kalkma ve eziyet katmayanların, Rableri indinde kendilerine özel ecirleri vardır... Onlara korku yoktur ve onlar mahzun da olmazlar.

263-) Kavlün ma'rufun ve mağfiratün hayrun min sadekatin yetbeuha eza* vAllahu Ğaniyy'un Haliym; (Kalbine ferahlık olan) **Ma'ruf bir söz ve mağfiret, arkasından bir eziyyet gelen sadakadan daha hayırlıdır... Allah Ğaniy'dir, Haliym'dir.**

264-) Ya eyyühelleziyne amenu la tubtılu sadekatiküm Bil menni vel eza, kelleziy yunfiku malehu riaenNasi ve la yu'minu Billahi vel yevmil ahır* femeselühu kemeseli safvanin aleyhi türabün fe esabehu vabilün feterakehu salda* la yakdirune alâ şey'in mimma kesebu* vAllahu la yehdil kavmel kafiriyn;
Ey iman edenler, malını insanlara riya olarak harcayan ve (B sırrıyla) **Allah'a ve ahir güne iman etmeyen bir kimse gibi sadakalarınızı** (Bi-) **menn** (başa kalkma) **ve eza** (eziyyet etme) **ile iptal etmeyin... Onun misali üzerinde bir miktar toprak bulunan** (şu) **kaya'ya/kayalara benzer ki; şiddetli/sağanak bir yağmur ona isabet etti ve onu sald'a/** (topraksız) **dümdüz sert bir kaya halinde bıraktı... Onlar kazandıklarından hiç bir şey elde edemezler... Allah kafirler topluluğuna hidayet etmez.**

265-) Ve meselülleziyne yunfikune emvalehümüb tiğae merdatillahi ve tesbiyten min enfüsihim kemeseli cennetin Bi rabvetin esabeha vabilün fe atet üküleha dı'feyn* fe in lem yusıbha vabilün fe tall* vAllahu Bi ma ta'melune Basıyr;
Allah rızasını isteyerek/arayarak ve kendi enfüslerinden bir tesbit (rablerine ait bir özellik) **ile mallarını infak edenlerin misaline gelince; kendisine kuvvetli bir sağanak yağmur isabet edip de yemişlerini iki kat vermiş** (Bi-) **tepedeki cennet'e/bahçeye benzer... O'na** (böyle bir tepedeki bahçeye) **bol yağmur isabet etme se bile,** (onun yemiş vermesi için) **bir çise/nem olur/yeter... Allah yapmakta olduklarınızı** (B sırrınca; onların hakikatı ve meydana getiricisi olarak) **Basıyr'dir.**

266-) Eyeveddü ehadüküm en tekûne lehu cennetün min nehıylin ve a'nabin tecriy min tahtihel enharu, lehu fiyha min küllis semerati, ve esabehül kiberu ve lehu zürriyyetün duafa'*, feesabeha ı'sarun fiyhi narun fahterakat* kezâlike yübeyyinullahu lekümül ayati lealleküm tetefekkerun;
Sizin biriniz ister mi ki hurmalardan ve üzümlerden bir cennet'i/bahçesi olsun, altından nehirler aksın, içinde her meyvadan olsun da kendisine ihtiyarlık isabet etsin ve zayıf zürriyyeti olsun... (Derken) **ona** (o bahçeye) **içinde nar/ateş olan bir bora isabet etsin ve** (o bahçe baştan başa) **yanıversin... İşte Allah, tefekkür edesiniz diye, ayetlerini sizin için açıklıyor.**

267-) Ya eyyühelleziyne amenu enfiku min tayyibati ma kesebtüm ve mimma ahrecna leküm minel Ard* ve la teyemmemül habiyse minhu tunfikune ve lestüm Bi ahıziyhi illâ en tüğmidu fiyh* va'lemu ennAllahe Ğaniyy'ün Hamiyd;
Ey iman edenler, kazandıklarınızın ve Arz'dan sizin için çıkardıklarımızın tayyib (temiz-helal-pozitiv) **olanlarından infak edin... Göz yummaksızın** (B sırrınca) **alıcısı olmayacağınız habis** (pis/negativ) **i infak etmeye yeltenmeyin... İyi bilin ki Allah Ğaniy'dir, Hamiyd'dir.**

268-) Eşşeytanü yeıdükümül fakre ve ye'muruküm Bil fahşa'* vAllahu yeıduküm mağfiraten minhu ve fadlen, vAllahu Vasi'un 'Aliym;
Şeytan size fakirlik/yoksulluk va'deder ve size fahşa (çirkinlik, cimrilik) **ile** (B sırrınca) **emreder... Allah ise kendinden bir mağfiret** (kendi nuru ile örtme, yakin) **ve fazl** (üstünlük, fazlalık) **va'deder... Allah Vasi'dir, Aliym'dir.**

269-) Yü'til Hıkmete men yeşau'* ve men yü'tel Hıkmete fekad utiye hayren kesiyra* ve ma yezzekkeru illâ ülül elbab;
(O) **Hikmet'i dilediğine verir... Kime Hikmet verilirse, gerçekten** (ona) **pek çok hayır verilmiştir...** (Bunu) **öz** (vehimden arı) **akıl sahiplerinden başkası anlayamaz.**

270-) Ve ma enfaktüm min nefekatin ev nezertüm min nezrin fe innAllahe ya'lemuh* ve ma lizzalimiyne min ensar;
Nafakadan neyi infak ettiniz ve adaktan neyi nezrettiniz/adadınız ise, muhakkak Allah onu bilir (karşılığı kesindir)**... Zalimler için ensar/yardımcılar yoktur.**

271-) İn tübdüs sadekati feniımma hiye, ve in tuhfuha ve tü'tuhel fukarae fe huve hayrun leküm* ve yükeffiru anküm min seyyiatiküm* vAllahu Bi ma ta'melune Habiyr;
Sadakalarınızı açıkça verirseniz, o ne güzeldir!... Eğer onları gizler ve onları fakirlere verirseniz,

işte bu sizin için daha hayırlıdır, ve kötülüklerinizden bir kısımını örter/keffaret olur... Allah yapmakta olduklarınızı (B sırrınca; onların hakikatı ve oluşturucusu olarak) **Habiyr'dir.**

272-) Leyse aleyke hüdahüm ve lakinnAllahe yehdiy men yeşa'* ve ma tünfiku min hayrin felienfüsiküm* ve ma tünfikune illebtiğae vechillah* ve ma tünfiku min hayrin yüveffe ileyküm ve entüm la tuzlemun;
(Rasûlüm) **onların hidayeti senin üzerine** (bir borç) **değildir... Fakat Allah dilediğine hidayet eder... Hayırdan ne infak ederseniz, ancak kendi nefsiniz içindir/kendi lehinizedir...** (Nitekim) **ancak vechullah'ı arzulayarak/vechullah için infak edersiniz... Hayırdan ne infak ederseniz, tamı tamına size ödenir; ve siz zulme uğratılmazsınız.**

273-) Lil fukaraillezıyne uhsıru fiy sebiylillâhi la yestetıy'une darben fiyl Ardı, yahsebühümül cahilü ağniyae minet teaffüf* ta'rifühüm Bi siymahüm* la yes'elunen Nase ilhafa* ve ma tünfiku min hayrin fe innAllahe Bihi 'Aliym;
(İnfaklarınız-sadakalarınız) **şu Fukara içindir ki Allah yolunda** (mücahade için) **hasredilmişler** (kapanıp kalmışlar)**; Arz'da gezip dolaşmağa güç yetiremezler** (ticaret ve dünyalık kazanç için vakitleri yok)**... İffetlerinden ötürü, cahil kişiler** (onları tanımayanlar) **onları zengin kimseler sanır...** (Rasûlüm) **Sen onları** (B sırrınca) **simalarından tanırsın...** (Onlar) **yüzsüzlük edip insanlardan istemezler...** (Artık) **hayırdan ne infak ederseniz, muhakkak Allah onu** (B sırrınca; onun hakikatı olarak) **Aliym'dir.**

274-) Elleziyne yünfikune emvalehüm Bil leyli vennehari sirran ve alaniyeten felehüm ecruhüm ınde Rabbihim* ve la havfün aleyhim ve la hüm yahzenun;
Mallarını, (B sırrınca) **gece ve gündüz, gizli ve aleni infak edenler var ya, işte onların ecirleri Rableri indindedir... Onlara korku yoktur ve onlar mahzun da olmazlar.**

275-) Elleziyne ye'külunerRiba la yekumune illâ kema yekumülleziy yetehabbetuhüşşeytanu minel mess* zâlike Bi ennehüm kalu innemel bey'u mislürRiba* ve ehalellahul bey'a ve harremerRiba* fe men caehu mevızatün min Rabbihi fenteha felehu ma selef* ve emruhu ilellah* ve men ade feülaike ashabünnar* hüm fiyha halidun;
Riba/faiz yiyenler (?)**,** (kıyamet günü) **ancak şeytanın mess için** (cinlendirme, delirtme için) **çarptığı kimsenin kıyam ettiğinden başka türlü kalkıp doğrulamazlar... Bu onların: "Bey'** (alış-veriş) **de ancak riba** (faiz) **misli** (gibi) **dir", demelerinden dolayıdır... Halbuki Allah bey'i helal ve riba'yı haram kılmıştır... Artık kime Rabbinden bir mev'ıze** (öğüt) **gelir de** (bu nedenle faizden) **vazgeçerse, geçmişte olan kendisinindir... Ve onun emri/işi de Allah'a kalmıştır... Kim** (tekrar faize) **dönerse, işte onlar Nar ashabıdırlar... Onlar orada ebedi kalıcılardır** (çünkü faiz, şirk?)**.**

276-) YemhakullahurRiba ve yurbis Sadekat* vAllahu la yuhıbbu külle keffarin esiym;
Allah riba'yı/faizi mahveder ve sadakaları ise artırır... Allah günahta israr eden, ziyadesiyle nankörlerin (faiz yiyenlerin) **hiçbirini sevmez.**

277-) İnnelleziyne amenu ve amilus salihati ve ekamus Salate ve atevüz Zekate lehüm ecruhüm ınde Rabbihim* ve la havfün aleyhim ve la hüm yahzenun;
İman edip salih amel işleyen, namazı ikame eden ve zekatı verenlerin Rableri indinde kendilerine has ecirleri vardır... Korku yoktur onlara ve onlar mahzun da olmazlar.

278-) Ya eyyühelleziyne amenüttekullahe vezeru ma bekıye miner Riba in küntüm mu'miniyn;
Ey iman edenler Allah'dan ittika edin ve riba'dan kalanı (bakiyesini) **de bırakın, eğer mü'minler iseniz.**

279-) Fein lem tef'alu fe'zenu Bi harbin minAllahi ve RasûliHİ, ve in tübtüm feleküm ruusü emvaliküm* la tazlimune ve la tuzlemun;
Eğer (bunu) **yapmazsanız Allah <u>ve</u> Rasûlü tarafından** (B sırrınca) **harb ilan edildiğini duyun/bilin... Eğer tevbe ederseniz, o zaman mallarınızın başları** (sermayeleriniz) **sizindir...** (Ki böylece) **ne zulmedersiniz, ne de zulme uğrarsınız.**

280-) Ve in kâne zu usretin fe nezıratün ila meyseretin, ve en tesaddeku hayrun leküm in küntüm ta'lemun;

Eğer o (borçlu) **zorluk sahibi/darlık içinde ise kolaylıkla ödeyebilecekleri duruma kadar mühlet** (tanıyın)**... Ve** (bu gibi borçlulara alacağınızı) **tasaddukta bulunmanız sizin için daha hayırlıdır, eğer bilirseniz.**

281-) Vetteku yevmen turceune fiyhi ilellahi sümme tüveffa küllü nefsin ma kesebet ve hüm la yuzlemun;
Kendisinde Allah'a döndürüleceğiniz GÜN'den ittika edin... Sonra her nefse (kendi) **kazandığı tamı tamına verilecek ve onlar zulme uğratılmayacaklar.**

282-) Ya eyyühelleziyne amenu iza tedayentüm Bi deynin ila ecelin müsemmen fektübuh* vel yektüb beyneküm kâtibun Bil adl* ve la ye'be kâtibun en yektübe kema allemehullahu fel yektüb* velyümlililleziy aleyhil hakku vel yettekıllahe Rabbehu ve la yebhas minhu şey'a*, fein kânelleziy aleyhil hakku sefiyhen ev daıyfen ev la yestetıy'u en yümille huve felyümlil veliyyuhu Bil adl* vesteşhidu şehiydeyni min Ricaliküm* fe in lem yekûna Racüleyni feRacülün vemreetani mimmen terdavne mineş şühedai en tedılle ıhdahüma fe tüzekkira ıhdahümel uhra* ve la ye'beş şühedau iza ma düu* ve la tes'emu en tektübuhu sağıyran ev kebiyran ila ecelih* zâliküm aksetu ındAllahi ve akvemu liş şehadeti ve edna ella tertabu illâ en tekûne ticareten hadıreten tüdiyruneha beyneküm feleyse aleyküm cünahun ella tektübuha* ve eşhidu iza tebaya'tüm* ve la yudarre katibün ve la şehiyd* ve in tef'alu fe innehu füsukun Biküm* vettekullah* ve yuallimukümüllah* vAllahu Bi külli şey'in 'Aliym;
Ey iman edenler... Belirli bir vadeye kadar birbirinize (Bi-) **borç verdiğinizde, onu yazın... Aranızda** (Bi-) **adaletli bir katip** (yazmayı bilen adil biri) **yazsın** (noter?)**... Katip/yazıcı, Allah'ın kendisine ta'lim ettiği/öğrettiği gibi yazmaktan imtina etmesin; yazsın... Hak kendi üzerinde olan** (borçlu) **da yazdırsın, Rabbi olan Allah'dan ittika etsin, ondan** (borcundan) **hiçbir şeyi eksiltmesin... Eğer hak üzerinde olan** (borçlu) **sefih** (anlayışı kıt) **veya zayıf** (küçük çocuk, çaresiz) **ya da kendisi bizzat yazdırmağa gücü yetmezse, onun velisi** (Bi-) **adaletle yazdırsın... Ricalinizden** (erkeklerinizden) **iki** (kişiyi) **de şahid tutun... Eğer iki** (tane) **erkek yoksa, o zaman razı olacağınız şahidlerden bir erkek iki kadın** (olsun)**... Onlardan** (kadınlardan) **biri şaşırırsa/unutursa, öteki biri diğerine hatırlatır** (diye)**... Da'vet edildiklerinde şahidler de imtina etmesinler** (şahidlik yapsınlar)**...** (Sizler, katipler de) **küçük veya büyük onu** (borcu) **eceline** (vadesine) **kadar yazmaktan usanmayın... Bu Allah indinde uluhiyyet hükümlerince en uygun/en adaletli, şahadet/şahitlik için en sağlam ve şekke düşmemeniz için en yakın/elverişlidir... Ancak aranızda döndürüp/devredip durduğunuz** (tamamen) **peşin bir ticaret olursa onu yazmamanızda üzerinize bir günah yoktur... Karşılıklı alışveriş yaptığınızda da şahid tutun... Katib'e de, şahid'e de bir zarar olmasın/verilmesin... Eğer** (bir zarar) **yaparsanız, muhakkak ki bu** (B gerçeğince) **sizin fusukunuz** (sistem'den çıkmanız) **dır... Allah'dan ittika edin... Allah size öğretiyor... Allah Bi-külli şey'in Aliym'dir.**

283-) Ve in küntüm alâ seferin ve lem tecidu katiben ferihanun makbudatün, fein emine ba'duküm ba'dan felyüeddillezi'tümine emanetehu velyettekıllahe Rabbehu, ve la tektümüş şehadete, ve men yektümha fe innehu asimün kalbüh* vAllahu Bi ma ta'melune 'Aliym;
Ve eğer bir sefer üzere olursanız da bir katip bulamazsanız, o zaman kabzedilmiş rehinler (değerli nesneler/belgeler de yeter)**... Eğer biriniz diğerine güvenirse/birbirinize güvenmiş** (emin olmuş) **iseniz, kendisine güvenilen emanetini ödesin; ve Rabbi olan Allah'dan ittika etsin... Şahadeti/şahitliği de gizlemeyin... Kim onu** (şahadeti) **gizlerse, muhakkak onun kalbi günahkardır... Allah yapmakta olduklarınızı** (B sırrınca; onların hakikatı ve meydana getiricisi olarak) **Aliym'dir.**

284-) Lillahi ma fiys Semavati ve ma fiyl Ard* ve in tübdu ma fiy enfüsiküm ev tuhfuhu yuhasibküm BiHİllah* feyağfiru limen yeşau ve yuazzibu men yeşa'* vAllahu alâ külli şey'in Kadiyr;
Semavat'ta ne var ve Arz'da ne var ise Allah'ındır (O'nun Esmasının zuhurudur; Hakdır)**... Nefislerinizde** (enfüsünüzde) **olanı açıklasanız da gizleseniz de Allah sizi onunla** (B sırrınca) **hesaba çeker/çekiyor... Dilediğini mağfiret eder** (yakiyn nasip eder) **ve dilediğine de azab eder... Allah her şeye Kadiyr'dir.**

285-) Amener Rasûlü Bi ma ünzile ileyhi min Rabbihi vel mu'minun* küllün amene Billahi ve MelaiketiHİ ve KütübiHİ ve RusuliHİ, la nuferriku beyne ehadin min RusuliHİ, ve kalu semi'na ve eta'na ğufraneke Rabbena ve ileykel masıyr;
Er-Rasûl (Rasûlullah)**, Rabbinden kendisine İNZAL olana** (B sırrıyla) **iman etti, mü'minler de** (iman ettiler)**... Hepsi,** (B sırrıyla) **Allah'a, meleklerine, kitaplarına ve Rasûllerine iman etmiştir... O'nun**

Rasûllerinden hiçbirini ayırt etmeyiz... "işittik ve itaat ettik, Ğufran'sın (mağfiretini isteriz) **Rabbimiz, dönüşümüz sanadır", dediler.**

286-) La yükellifullahu nefsen illâ vüs'aha* leha ma kesebet ve aleyha mektesebet* Rabbena la tüahızna in nesiyna ev ahta'na* Rabbena ve la tahmil aleyna ısran kema hameltehu alelleziyne min kablina* Rabbena ve la tühammilna ma la takate lena Bih* va'fü anna, vağfir lena, verhamna, ente mevlana fensurna alel kavmil kafiriyn;
Allah, hiçbir nefse/kimseye teklif etmez (mükellef tutmaz)**, kapasitesi dışındakini... Kişinin kulluk vazifesi olarak** (Allah için) **yaptığının kazancı lehine, nefsi için çabalayıp kazandığı aleyhinedir...Rabbimiz, eğer unutursak veya** (kasdi olmaksızın) **hataya düşersek, bununla bizi mes'ul tutma** (affet?)**... Rabbimiz, bizden evvelkilere yüklemiş olduğun ağır yükleri bize yükleme** (mağfiret et?)**... Rabbimiz, güç yetiremeyeceğimiz şeyleri** (B sırrınca) **bize yükleme** (rahmet/merhamet et?)**... Affeyle bizleri** (sil günahlarımızı)**... Mağfiret et bizleri** (varlık günahımızı ört)**...** (Özel rahmetinle) **rahmet buyur bizlere... SEN MEVLAmızsın; o halde kafirlere** (hakikatı reddedenlere, gerçeği örtenlere) **karşı bize zafer ihsan et...**

****

ÂL-U İMRÂN SÛRESİ (3)

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

Âl-u İmrân (İmrân Ailesi) Sûresi **Medine-i Münevvere** döneminde Bakara Sûresinden sonra nazil olmuştur... 200 ayettir...

Mushaf tertibi olarak da bu sûreden bir önceki sûre olan Bakara Sûresinde, mucizevi bir yaratılışla meydana gelen ilk insan **Adem** ve **Ehl-i Kitab**'tan **yahudiler** üzerinde çok ağırlıklı durulurken, nüzül ve tertip olarak ondan bir sonraki bu sûrede yani Âl-u İmrân sûresinde ise gene yaratılış mucizesi olan **Meryem Oğlu İsa**'dan ve **Ehl-i Kitab**'tan **Nasara** (hristiyanlar) üzerinde çok ağırlıklı durulmaktadır... **İsa** a.s. konusu, hakkındaki ifrat ve tefritleri ortadan kaldıracak şekilde çözüme bağlanıp (nitekim sûrenin ismi, Hz.Meryem'in ailesinin, soyunun ismidir), **Allah-insan** münasebeti, vahdet realitesinde halledilmektedir... Bu bağlamda nasara ekolünün İslam'a göre konumu üzerinde ibretle durulmaktadır...

Bu sûrede üzerinde durulan en önemli bir husus "**İSLAM**" vurgulamasıdır... "**Allah indinde diyn İslam'dır**", "**Kim İslam'dan ğayrı bir diyn ararsa o, ondan ebediyyen kabul edilmeyecektir**" gibi ayetler bu sûrede olup; **teslimiyyeti** muşahhas bir şekilde ortaya koymaktadır...

Gelmiş geçmiş tüm Nebîler ve nazil olmuş tüm Kitablar hakkındaki insanların ihtilaflarını, bir adı da "**furkan**" (Hak ile batılı ayırıcı) olan **Kur'an**'ın halledeceği; insanlığın gerçek kurtuluşunun **Hz. Muhammed**'e ve **O**'nun vahyine iman etmek olduğunu vurgular... **Allah sevgisi**ne (ilahi yakınlığa ermenin) **Hz. Rasûlullah**'a tabi olmakla mümkün olduğu; emrine tabi olmamanın ise kafirlik (gerçeği reddetmek; gerçekten ebedi perdelilik) olduğu ihbar edilir...

Muhkem ve **müteşabih** ayetler konusu, vahyin anlaşılmasında bir incelik/bir esas olarak anlatılır ve tüm bunların ancak **ilimle** anlaşılacağı vurgulanır...

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) Elif, Lâââm, Miiiym;
Eliyf, Lâm, Miym.

2-) Allahu la ilahe illâ HUvel Hayy'ul Kayyum;
Kendinden ğayrı vücud olmayan Allah, Hayy'dır, Kayyum'dur.

3-) Nezzele aleykel Kitabe Bil Hakkı musaddikan lima beyne yedeyhi ve enzelet Tevrate vel İnciyl;
(O) **sana, önündekileri** (kendinden önceki Kitabları) **tasdikleyen** (şu) **Kitab'ı, Bil-Hakk** (Hak olarak) **indirdi... Tevrat'ı ve İncil'i de** (O)**, inzal etti/etmişti.**

4-) Min kablü hüden lin Nasi ve enzelel Furkan* innelleziyne keferu Bi ayatillahi lehüm azabün şediyd* vAllahu Aziyz'un Züntikam;
Daha önce (şu Kitab'ın/Kur'ani Aklın sana nazil olmasından önce) **insanlara bir huda** (rehber, hidayet kaynağı) **olarak** (Tevrat'ı ve İncil'i inzal etmişti)**... Ve FURKAN'ı da** (O) **inzal etti... Muhakkak ki Allah ayetlerini** (sıfatları, B sırrınca) **örtüp/inkar edenler var ya işte onlar için şiddetli bir azab vardır... Allah Aziyz'dir, Züntıkam** (intikam sahibi) **dir.**

5-) İnnAllahe la yahfa aleyHİ şey'ün fiyl Ardı ve la fiys Sema';
Allah... Şu muhakkak ki Arz'da ve Sema'da hiç bir şey O'na gizli (hafiy) **kalmaz.**

6-) HUvelleziy yüsavviruküm fiyl erhami keyfe yeşa'* la ilahe illâ HUvel Aziyz'ul Hakiym;
Sizi rahimlerde, nasıl dilerse (öylece) **tasvir eden** (sûretlendiren, şekillendiren, tüm teferruatıyla ortaya çıkaran) **O'dur... İlah** (başka vücud) **yoktur, ancak HÛ** (; ki O) **Aziyz'dir, Hakiym'dir.**

7-) HUvelleziy enzele aleykel Kitabe minhu ayatun muhkematun hünne Ümmül Kitabi ve uharu müteşabihat* fe emmelleziyne fi kulubihim zeyğun feyettebiune ma teşabehe minhübtiğael fitneti vebtiğae te'viylih* ve ma ya'lemu te'viylehu illAllahu, ver Rasihune fiyl ılmi yekulune amenna Bihi küllün min ındi Rabbina* ve ma yezzekkeru illâ ulul elbab;
O (HÛ, tek hüviyet ki)**, Kitab'ı** (Zati ilmi, cem'i vahdaniyeti) **sana <u>inzal</u> etti... Ondan** (O Kitab'tan olan) **ayetler muhkemdirler; ki onlar Ümmül'Kitab** (Kitab anası/Kitab'ın aslı) **dır... Ve diğerleri** (ilk-ana-kök olmayanlar) **ise müteşabihdirler... Amma kalplerinde zey'** (maksattan dönmüşlük, Hakk'dan inhiraf etme, seçememezlik; perde) **olanlar, fitne isteyerek ve onun** (kendilerine göre) **te'vilini arzu ederek ondan** (sadece) **müteşabih olanına tabi olurlar** (çoklukla perdelenirler)**... O'nun te'vilini ancak Allah ve ilim'de rasih** (derinleşmiş, tahkik ehli) **olanlar bilir...** (Bu alimler) **şöyle derler: "O'na** (B sırrıyla) **iman ettik; hepsi Rabbimizin indindendir"...** (Bunu) **öz** (vehimden arı) **akıl sahiplerinden başkası tezekkür edemez.**

8-) Rabbena la tuzığ kulubena ba'de iz hedeytena ve heb lena min ledünKE rahmeten, inneKE entel Vehhab;
"Rabbimiz, bize hidayet ettikten (gerçeği bize gösterdikten) **sonra kalplerimizi** (nefs yönüne) **döndürme ve bize ledünnünden** (sana ait olandan) **bir rahmet** (tecelli, nur) **ver... Muhakkak ki sen, evet sen Vahhab'sın".**

9-) Rabbena inneKE camiun Nasi liyevmin la raybe fiyh* innAllahe la yuhliful mıy'ad;
"Rabbimiz, muhakkak ki sen, kendisinde şek-şüphe olmayan GÜN'de insanları Cami'sin... Şüphesiz ki Allah va'dinden dönmez".

10-) İnnelleziyne keferu len tuğniye anhüm emvalühüm ve la evladühüm minAllahi şey'a* ve ülaike hüm ve kudünnar;
Muhakkak ki kafir olanlara, onların ne malları ne de evladları onlara Allah'dan olacak bir şeye karşı herhangi bir fayda sağlamayacaktır... İşte onlar Nar'ın yakıtıdırlar.

11-) Kede'bi ali fir'avne velleziyne min kablihim* kezzebu Bi ayatina* feehazehümullahu Bi zünubihim* vAllahü şediydül ıkab;
Tıpkı Al-i Fravun ve onlardan öncekilerin gidişatı gibi... (Onlar) **ayetlerimizi** (B gerçeğince) **tekzib etmişlerdi...** (Bunun üzerine) **Allah da onları günahları ile** (B sırrınca) **yakalayıverdi... Allah Şediyd'ül Ikab'dır.**

12-) Kul lilleziyne keferu setuğlebune ve tuhşerune ila cehennem* ve bi'sel mihad;
Kafirlere de ki: "Mağlub olacaksınız ve Cehennem'e haşredileceksiniz... Ne fena döşektir o!".

13-) Kad kâne leküm ayetün fiy fieteynil tekata* fietün tükatilü fiy sebiylillâhi ve uhra kâfiretün yeravnehüm misleyhim ra'yel ayn* vAllahu yüeyyidü Bi nasrihi men yeşa'* inne fiy zâlike le ıbreten liülil ebsar;
Hakikat ki karşı karşıya gelen (üst bilinç ve alt bilinç ehli) **iki toplulukta sizin için bir ayet vardır...** (Biri) **Allah yolunda savaşıyordu ve diğeri kafirdi...** (Ki kafir topluluk) **onları** (Allah yolunda savaşanları)**, göz görmesi/kafa gözleri ile kendilerinin iki misli görüyorlardı... Allah dilediğini nusreti ile** (B sırrınca) **teyid eder... Muhakkak ki bunda basiret sahipleri için gerçek bir ibret vardır.**

14-) Züyyine linNasi hubbüş şehevati minen Nisai vel beniyne vel kanatıyril mükantareti minezzehebi vel fiddati vel haylil müsevvemeti vel en'ami vel hars* zâlike metaul hayatid dünya* vAllahü ındehu husnül meab;
Kadınlardan, oğullardan, kanrat kantar altın ve gümüşten, salma atlardan, davarlardan ve ekinden (kaynaklanan zevklere) **şehvetli bir düşkünlük insanlara süslenmiştir...** (Oysa) **bunlar en aşağı hayatın meta'ıdır** (materyelidir)**... Ve Allah** (a gelince)**; varılacak yerin en güzeli O'nun indindedir.**

15-) Kul eünebbiüküm Bi hayrin min zâliküm* lilleziynettekav ında Rabbihim cennatun tecriy min tahtihel enharu halidiyne fiyha ve ezvacün mütahharetün ve rıdvanun minellah* vAllahu Besıyr'un Bil ıbad;
De ki: "Size bunlardan daha (Bi-) **hayırlısını haber vereyim mi?... Bilfiil korunanlar için Rableri indinde altlarından nehirler akan cennetler vardır; ki orada ebedi kalıcılardır... Hem tertemiz eşler ve Allah'dan Rıdvan** (ebedi razı olma da vardır)**... Allah kullarını** (B sırrınca) **Basiyr'dir".**

16-) Elleziyne yekulune Rabbena innena amenna fağfir lena zünubena ve kına azaben nar;
Onlar (o kullar) **ki şöyle derler: "Rabbimiz biz muhakkak iman ettik... Artık bizim için günahlarımızı mağfiret et ve bizi Nar'ın azabından koru".**

17-) EsSabiriyne ves Sadikıyne vel Kanitiyne vel münfikıyne vel müstağfiriyne Bil eshar;
(O kullar) **sabredenlerdir, sadıklardır, kanitlerdir/** (Allah huzurunda) **elpençe boyun eğenlerdir, infak edenlerdir ve** (B sırrınca) **seherlerde istiğfar edenlerdir.**

18-) ŞehidAllahu enneHU la ilahe illâ HUve, vel Melaiketü ve ülül ılmi kaimen Bil kıst* la ilahe illâ HUvel Aziyz'ül Hakiym;
Allah "La ilahe illa HU"ya, yani "O'ndan başka vücud yok"a şahid olmuştur... (Dolayısıyla çeşitli birim isimleri adı altında gene kendisi) **Melaike ve kaimen Bil-Kıst** (uluhiyyet hükümlerini kaim kılan, adil) **olarak İLİM sahipleri de** (bu şahadeti izhar etmiştir)**...** (Demek ki) **Aziyz, Hakiym olan O'ndan başka ilah** (vücud) **yoktur.**

19-) İnned Diyne ındAllahil İslam* ve mahtelefelleziyne utülKitabe illâ min ba'di ma caehümül ılmü bağyen beynehüm* ve men yekfur Bi ayatillahi fe innAllahe seriy'ul hısab;
Muhakkak ki Allah indinde ed-Diyn (geçerli tek diyn)**, İSLAM** (teslim olma)**'dır... Kendilerine Kitab verilenler** (ehl-i kitab)**, onlara ilim geldikten sonra, aralarındaki hased/zulüm yüzünden ancak ihtilafa düştüler... Kim Allah ayetlerini** (B gerçeğince) **örterse, muhakkak ki Allah Seri'ül Hisab'dır.**

20-) Fein haccuke fe kul eslemtü vechiye Lillahi ve menittebean* ve kul lilleziyne utül Kitabe vel ümmiyyiyne eeslemtüm* fein eslemu fekadihtedev* ve in tevellev fe innema aleykel belağ* vAllahu Basıyr'un Bil ıbad;
(Rasûlüm) **seninle munazaraya girerlerse de ki: "**(Ben) **vechimi Allah'a teslim ettim** (zaten vechim O'nun Esmasının bir açığa çıkışıdır; 18. ayette bahsedilen büyük şahadeti yapıp İslam oldum)**; ve bana tabi olanlar da"... Kendilerine Kitab verilenlere ve ümmilere: "Siz de teslim oldunuz mu/İslam oldunuz mu?" de... Eğer İslam olurlar ise hidayete ermiş olurlar... Şayet yüz çevirirlerse sana düşen yalnızca tebliğdir... Allah kullarını** (B sırrınca; onların hakikatı olarak) **Basıyr'dir.**

21-) İnnelleziyne yekfurune Bi ayatillahi ve yaktulunen Nebîyyiyne Bi ğayri Hakkın ve yaktulunelleziyne ye'murune Bil kıstı minen Nasi febeşşirhüm Bi azabin eliym;
Allah ayetlerini (B gerçeğince) **inkar edenlere** (sistem realitesinden gafil olanlara)**, Bi-ğayri Hak** (haksız yere) **Nebîleri öldürenlere ve insanlardan Bil-kıst** (uluhiyyet hükümlerine göre, adaletle) **hükmetmeyi emredenleri öldürenlere gelince, onları elim** (Bi-) **azab ile müjdele.**

22-) Ülaikelleziyne habitat a'malühüm fid dünya vel ahireti, ve ma lehüm min nasıriyn;
İşte onlar, amelleri dünya ve ahirette boşa gitmiştir... Ve onların hiç bir yardımcıları da yoktur.

23-) Elem tera ilelleziyne utu nasıyben minel Kitabi yüd'avne ila Kitabillahi li yahküme beynehüm sümme yetevella feriykun minhüm ve hüm mu'ridun;
(Kendilerine) **Kitab'tan bir nasip verilmiş olanları görmedin mi,** (ki) **aralarında hüküm vermesi için Allah Kitabı'na da'vet olunuyorlar, sonra onlardan bir zümre yüz çevirerek dönüp gidiyor.**

24-) Zâlike Bi ennehüm kalu len temessenen naru illâ eyyamen ma'dudat* ve ğarrehüm fiy diynihim ma kânu yefterun;
Bu onların: "Sayılı günlerden başka bize Nar asla dokunmayacak" demelerinden ötürüdür... Uydura geldikleri gerçek dışı kabulleri, dinleri hakkında kendilerini aldatmıştır.

25-) Fekeyfe iza cema'nahüm li yevmin la raybe fiyhi ve vuffiyet küllü nefsin ma kesebet ve hüm la yuzlemun;
Ya kendisinde şek-şüphe olmayan GÜN'de onları cem'ettiğimiz vakit ve kendilerine zulmedilmeksizin her nefse kazandığı tas tamam verildiğinde nasıl olacak (halleri)**?.**

26-) Kulillahumme malikel mülki tü'til mülke men teşau ve tenziul mülke mimmen teşa'* ve tuızzü men teşau ve tüzillü men teşa'* Bi yediKEl hayr* inneKE alâ külli şey'in Kadiyr;
De ki: "Mülk'ün Maliki olan Allahım... (Sen) **Mülk'ü dilediğine verirsin ve dilediğinden de Mülk'ü çekip alırsın...** (Sen) **dilediğini aziz eder ve dilediğini de zelil edersin... Hayır** (külliyyen) **Senin** (Bi-) **ELİNdedir... Muhakkak Sen her şeye Kadiyr'sin".**

27-) Tulicül leyle fiynnehari ve tulicün nehara fiyl leyl* ve tuhricül hayye minel meyyiti ve tuhricül meyyite minel hayy* ve terzüku men teşau Bi ğayri hısab;
"Geceyi gündüzün içine sokarsın, gündüzü de gecenizin içine sokarsın... Diri'yi ölüden çıkarırsın, ölü'yü Diri'den çıkarırsın... Dilediğine (B sırrınca) **hesabsız rızık verirsin".**

28-) La yettehızil mu'minunel kafiriyne evliyae min dunil mu'miniyn* ve men yef'al zâlike feleyse minAllahi fiy şey'in illâ en tetteku minhüm tükaten, ve yuhazzirukümullahu nefsehu, ve ilAllahil masıyr;
Mü'minler, mü'minleri bırakıp da kafirleri evliya/dost edinmesin... Kim böyle yaparsa Allah ile dostluğu kalmaz/ilişkisi kopar... Ancak onlardan korunmanız (onların hakikatlerinden perdelenmemeniz için olan ilginiz) **müstesna... Allah sizi** (başkasından değil) **kendisinden tahzir eder** (hazer ettirir, korkutur) **/Hakk varlığından sakındırır... Dönüş Allah'adır.**

29-) Kul in tuhfu ma fiy suduriküm ev tübduhu ya'lemhullah* ve ya'lemu ma fiys Semavati ve ma fiyl Ard* vAllahu alâ külli şey'in Kadiyr;
De ki: "Sadrlerinizde olanı gizleseniz de açıklasanız da Allah O'nu bilir... Hem Semavattakileri ve Arz'dakileri de bilir... Allah herşeye Kadiyr'dir".

30-) Yevme tecidü küllü nefsin ma amilet min hayrin muhdara* ve ma amilet min su'* teveddü lev enne beyneha ve beynehu emeden beıyda* ve yühazzirukümüllahu nefseHU vAllahu Rauf'un Bil ıbad;
Gün (gelir; fiziki ölümden sonra) **her nefs hayırdan ne amel yaptıysa** (önünde onu) **hazır bulacak... Kötülükten ne amel yaptıysa da** (aynı)**... Arzu edecektir ki onunla** (yaptığı kötülüklerle; amellerinin sûretleri ile) **kendi arasında uzun bir mesafe olsun...** (Oysa) **Allah sizi** (başka şeyden değil, yalnızca) **kendisinden tahzir eder** (hazer ettirir, korkutur) **/Hakk varlığından sakındırır... Allah kullarına** (B sırrınca kulları olarak; kullarından) **Rauf'dur.**

31-) Kul in küntüm tuhıbbunAllahe fettebiuniy yuhbibkümullahu ve yağfir leküm zünubeküm* vAllahu Ğafur'un Rahîym;

(Rasûlüm) **de ki: "Eğer Allah'ı seviyorsanız** (o zaman) **bana tabi olun; ki Allah da sizi sevsin ve zenblerinizi mağfiret etsin... Allah Ğafur'dur, Rahıym'dir".**

32-) Kul etıy'ullahe verRasûle, fein tevellev feinnAllahe la yuhıbbul Kafiriyn;
De ki: "Allah'a ve Rasûlullah'a itaat edin"... Eğer yüz çevirirlerse muhakkak ki Allah kafirleri sevmez.

33-) İnnAllahestafa Ademe ve Nuhan ve ale İbrahîyme ve ale ımrane alel alemiyn;
Muhakkak ki Allah Adem'i, Nuh'u, Al-i İbrahim'i ve Al-i İmran'ı alemler (insanlar) **üzerine ıstıfa etmiş/seçmiştir.**

34-) Zürriyyeten ba'duha min ba'd* vAllahu Semi'un 'Aliym;
(Bunlar) **zürriyyet olarak birbirinden gelmedir... Allah Semi'dir, Aliym'dir.**

35-) İz kaletimraetü ımrane Rabbi inniy nezertü leKE ma fiy batniy muharreren fetekabbel minniy* inneKE entes Semiy'ul 'Aliym;
Hani İmran'ın karısı: "Rabbim batnımda/karnımda olanı hür olarak sana nezrettim; benden kabul buyur (kemalatını izhar eyle)**, muhakkak ki sen, yalnız sen Semi'sin, Aliym'sin", demişti.**

36-) Felemma vedaatha kalet Rabbi inniy veda'tüha ünsa* vAllahu a'lemu Bi ma vedaat* ve leysez zekeru kel ünsa* ve inniy semmeytüha Meryeme ve inniy üıyzüha BiKE ve zürriyyeteha mineş şeytanirraciym;
Vaktaki onu doğurunca (Allah onun ne doğurduğunu daha iyi bildiği halde)**: "Rabbim ben onu dişi olarak doğurdum... Erkek dişi gibi değildir... Onu Meryem diye isimlendirdim... Muhakkak ki ben, O'nu da O'nun zürriyyetini de recmolunmuş şeytandan** (B sırrıyla) **sana sığındırırım" dedi.**

37-) Fetekabbeleha Rabbuha Bi kabulin hasenin ve enbeteha nebaten hasenen ve keffeleha Zekeriyya* küllema dehale aleyha Zekeriyyel mıhrabe, vecede ındeha rizka* kale ya Meryemu enna leki haza* kalet huve min ındillah* innAllahe yerzuku men yeşau Bi ğayri hısab;
Rabbi onu güzel bir kabul ile kabul etti... Onu güzel bir nebat gibi yetiştirdi... Onu Zekeriyya'ya tekfil etti (Zekeriyya'nın sorumluluğuna verdi)**... Zekeriyya, O'nun yanına, mihrab'a** (İmam'ın cemaatına namaz kıldırdığı yer?) **her girişinde O'nun yanında bir rızık bulurdu...** (Zekeriyya) **derdi: "Ya Meryem bu sana nasıl/nerden?"...** (Meryem) **derdi: "O, Allah indindendir... Muhakkak ki Allah dilediğine** (B sırrınca) **hesabsız rızık verir".**

38-) Hünalike dea Zekeriyya Rabbehu, kale Rabbi heb liy min ledünKE zürriyyeten tayyibeten, inneKE Semi'ud dua';
İşte orada Zekeriyya Rabbine dua etti... "Rabbim, bana ledünnünden tertemiz bir zürriyyet hibe et; muhakkak ki sen duayı çok iyi işitensin".

39-) FenadethülMelaiketü ve huve kaimun yusalliy fiyl mıhrabi, ennAllahe yübeşşiruke Bi Yahya musaddikan Bi Kelimetin minAllahi ve seyyiden ve hasuran ve Nebîyyen minas salihıyn;
O (Zekeriyya) **mihrab'da kaim olarak** (kıyamda) **bilfiil namaz kılarken melaike O'na nida etti: "Allah seni, Allah'dan bir Kelimeyi** (İsa'yı, B sırrınca) **tasdik edici, Seyyid** (kuvvelerinin efendisi)**, Hasur** (nefsine hakim) **ve salihlerden bir Nebî olarak Yahya'yı** (B sırrınca) **müjdeler".**

40-) Kale Rabbi enna yekûnu liy ğulamun ve kad beleğaniyel kiberu vemraetiy akır* kale kezâlikÂllahu yef'alu ma yeşa';
(Zekeriyya) **dedi ki: "Rabbim benim nasıl bir oğlum olur?... İhtiyarlık tam olarak bana ulaşmış ve** (üstelik) **karım da kısır** (iken)***"...*** (Allah) **buyurdu: "İşte böyle Allah dilediğini yapar".**

41-) Kale Rabbic'al liy ayeten, kale ayetüke ella tükellimen Nase selasete eyyamin illâ ramzen, vezkür Rabbeke kesiyran ve sebbıh Bil aşiyyi vel ibkar;
(Zekeriyya) **dedi ki: "Rabbim benim için bir ayet/alamet oluştur"...** (Allah) **buyurdu: "Senin ayetin/alametin işaret müstesna üç gün** (üç oluş aşaması) **insanlara kelam etmemendir/insanlara konuşamamandır...** (Bu üç gün içinde) **Rabbini çok zikret ve akşam sabah** (B sırrıyla) **tesbih et".**

42-) Ve iz kaletil Melaiketu ya Meryemu innAllahestafaki ve tahhereki vastafaki alâ nisail alemiyn;
Hani melaike dedi ki: "Ya Meryem (Aliye; Âli kadın)**!... Muhakkak ki Allah, seni ıstıfa etti/seçti, seni tertemiz kıldı ve alemlerin kadınlarına** (ıstıfa yollu; çalışma gerekmeden) **üstün kıldı".**

43-) Ya Meryemuknütiy li Rabbiki vescüdiy verkeıy maar rakiıyn;
"Ya Meryem, Rabbına kanit ol (Rabbine, onun ibadetleri ile itaat et)**, secde et ve rüku edenlerle beraber rüku et".**

44-) Zâlike min enbail ğaybi nuhıyhi ileyk* ve ma künte ledeyhim iz yülkune aklamehüm eyyühüm yekfülü Meryem* ve ma künte ledeyhim iz yahtesımun;
İşte bu (nlar) **sana vahyetmekte olduğumuz ğayb haberlerindendir...** (Yoksa ki) **"Meryem'i, onların hangisi kefil olup himayesini üstlenecek" diye kalemlerini attıklarında, sen onların yanında değildin...** (Bu konuda) **tartışıp yarışırlarken de sen onların yanında değildin.**

45-) İz kaletil Melaiketu ya Meryemu innAllahe yübeşşiruki Bi Kelimetin minHU, ismühül Mesiyhu Iysebnü Meryeme veciyhen fid dünya vel ahıreti ve minel mükarrebiyn;
Hani melaike şöyle dedi: "Ya Meryem, Allah kendisinden bir Kelime'yi (B sırrınca) **sana müjdeliyor... O'nun ismi, el-Mesih** (ki ondan maksad) **MeryemOğlu İsa'dır...** (O Mesih) **dünyada'da ahirette de Veciyh** (şan ve şerefi ziyadesiyle yüce; her iki boyutta O'nu üstte-yüzde tutan kuvvelere-ruha sahip) **ve mukarrebun** (yaklaştırılmışlardan)**'dandır".**

46-) Ve yükellimün Nase fiyl mehdi ve kehlen ve mines salihiyn;
"Beşikte ve kehl'de (30-50 arası yaşta) **insanlara konuşacaktır... Ve** (O) **salihlerdendir".**

47-) Kalet Rabbi enna yekûnu liy veledün ve lem yemsesniy beşer* kale kezalikillahu yahlüku ma yeşa'* iza kada emren feinnema yekulü lehu kün feyekûn;
(Meryem) **dedi ki: "Rabbim nasıl benim bir çocuğum olur, bana bir beşer dokunmamış olduğu halde?"...** (Allah) **buyurdu: "İşte böyle, Allah dilediğini yaratır...** (O) **bir işin olmasını hükmederse ona yalnızca <Ol!> der; o da olur".**

48-) Ve yuallimuhül Kitabe vel Hikmete vet Tevrate vel İnciyl;
O'na Kitab'ı, Hikmet'i, Tevrat'ı ve İncil'i ta'lim edecek.

49-) Ve Rasûlen ilâ beni israiyle enniy kad ci'tüküm Bi ayetin min Rabbiküm, enniy ahlüku leküm minet tıyni kehey'etit tayri feenfühu fiyhi feyekûnu tayran Bi iznillah* ve übriül ekmehe vel ebrasa ve uhyil mevta Bi iznillah* ve ünebbiüküm Bi ma te'külune ve ma teddehırune fiy buyutikum* inne fıy zâlike le ayeten leküm in küntüm mu'miniyn;
(Onu) **İsrailOğullarına** (şöyle diyecek olan) **Rasûl yapacak: "Hakikaten ben size Rabbinizden** (B sırrınca) **bir ayet/mucize olarak geldim/getirdim... Ben size çamurdan kuş şeklinde** (bir şey) **yaratırım; onda nefhederim** (Can üflerim) **de Bi-iznillah** (Allah'ın izniyle o gerçek) **bir kuş olur...** (Anadan doğma) **körü ve alacalıyı iyileştiririm... Bi-iznillah ölüleri diriltirim... Evlerinizde ne yiyip ne biriktirdiğinizi de** (B sırrınca) **size haber veririm... Eğer mü'minler iseniz bunda sizin için gerçekten bir ayet/ibret vardır".**

50-) Ve musaddikan lima beyne yedeyye minet Tevrati ve li uhılle leküm ba'dalleziy hurrime aleyküm ve ci'tüküm Bi ayetin min Rabbiküm fettekullahe ve etıy'un;
"Tevrat'tan önümde (ellerimin arasında) **bulunanı tasdik ediciyim... Size haram kılınanların bazısını sizin için helal edeyim diye** (irsal olundum)**... Rabbinizden** (B sırrınca) **bir ayet/mucize olarak size geldim...** (O halde) **Allah'dan ittika edin ve bana itaat edin".**

51-) İnnAllahe Rabbiy ve Rabbuküm fa'büduh* hazâ sıratun müstekıym;
"Muhakkak ki Allah benim de Rabbimdir, sizin de Rabbinizdir... O halde O'na (Rabbiniz olan Allah'a) **kulluk edin... İşte bu sırat-ı mustakıym'dir".**

52-) Felemma ehasse Iysa minhümül küfre kale men ensarıiy ilAllah* kalel Havariyyune nahnu ensarullah* amenna Billah* veşhed Bi enna müslimun;
Vaktaki İsa onlardan küfrü hissedince şöyle dedi: "Kimdir ensar'ım (yardım edicilerim) **Allah'a**

(giden yolda)**?"... Havariler dedi ki: "Biz'iz ensarullah/Allah yardımcıları... İman ettik** (B sırrıyla) **Allah'a...** (B sırrınca) **Şahid ol, doğrusu biz müslimleriz".**

53-) Rabbena amenna Bi ma enzelte vetteba'ner Rasûle fektübna maaş şahidiyn;
"Rabbimiz (B sırrıyla) **iman ettik inzal ettiğine ve Rasûlüne de tabi olduk; bizi şahidlerle beraber yaz".**

54-) Ve mekeru ve mekerAllah* vAllahu hayrul makiriyn;
Bilfiil mekr işlediler (helak etmek için tuzak kurdular)**... Allah da mekr yaptı** (tuzaklarını iptal edecek kuvveleri galip getirdi)**... Allah mekr yapanların en hayırlısıdır.**

55-) İz kalAllahu ya Iysa inniy müteveffiyke ve rafiuke ileyYE ve mutahhiruke minelleziyne keferu ve caılülleziynettebeuke fevkalleziyne keferu ila yevmil kıyameti, sümme ileyYE merciuküm feahkümü beyneküm fiyma küntüm fiyhi tahtelifun;
Hani Allah şöyle buyurmuştu: "Ya İsa seni, BEN vefat ettireceğim (fiziki ölümünü gerçekleştireceğim)**, seni kendime ref'edeceğim** (yükselteceğim)**, seni bilfiil kafir olanlardan** (gerçeği reddeden perdelilerden) **tertemiz edeceğim ve sana tabi olanları kıyamete kadar kafir olanların fevkında kılacağım... Sonra merci'niz/dönüşünüz banadır; ihtilafa düştüğünüz hususlarda, aranızda Ben hüküm vereceğim".**

56-) Feemmelleziyne keferu feüazzibühüm azaben şediyden fid dünya vel ahireti, ve ma lehüm min nasıriyn;
"Amma bilfiil kafir olanlara gelince, onlara hem dünyada hem de ahirette şiddetle azab edeceğim... Onların hiç bir yardımcıları da yoktur".

57-) Ve emmelleziyne amenu ve amilus salihati feyüveffiyhim ucurehüm* vAllahu la yuhıbbuz zalimiyn;
"(Hakikatına) **iman edip salih amel ileyenlere gelince,** (Allah) **onların ecirlerini tamı tamına verecektir... Allah zalimleri sevmez".**

58-) Zâlike netluhu aleyke minel ayati vez zikril hakiym;
İşte bu sana tilavet ettiğimiz, ayetlerden ve hikmetli zikir'dendir.

59-) İnne mesele Iysa ındallahi kemeseli Adem* halekahu min turabin sümme kale lehu kün feyekûn;
Muhakkak ki Allah indinde İsa'nın (oluş) **meseli Adem'in** (oluş) **meseli gibidir...** (Allah) **onu topraktan** (Mülk'ün ahirinde) **halketti, sonra ona: "Ol", dedi** (Ruh nefhetti)**; artık o, olur.**

60-) ElHakku min Rabbike fela tekün minel mümteriyn;
Hakk, Rabbindendir... O halde sakın şüphe edenlerden olma.

61-) Femen hacceke fiyhi min ba'di ma caeke minel ılmi fekul tealev ned'u ebnaena ve ebnaeküm ve nisaena ve nisaeküm ve enfüsena ve enfüseküm sümme nebtehil fenec'al la'netallahi alel kazibiyn;
Sana İLİM'den geldikten sonra, onun (İsa) **hakkında seninle kim tartışırsa de ki: "Gelin, oğullarımızı ve oğullarınızı, kadınlarımızı ve kadınlarınızı, nefslerimizi** (kendimizi) **ve nefslerinizi çağıralım... Sonra la'netleşelim; Allah la'netini yalancılar üzerine kılalım".**

62-) İnne hazâ lehüvel kasasul hakk* ve ma min ilahin illAllahu* ve innAllahe leHUvel Azîyz'ul Hakiym;
Muhakkak ki işte (İsa hakkındaki) **o hak kıssalar... <u>İlah</u>** <u>(tanrı)</u>**<u>'dan</u>** <u>(bir şey)</u> **<u>yoktur</u>; yalnız** (tek bir vücud) **Allah** (vardır)**... Ve muhakkak ki Allah Aziyz'dir, Hakiym'dir.**

63-) Fein tevellev fe innAllahe Aliym'un Bil müfsidiyn;
Eğer yüz çevirirlerse, şüphesiz ki Allah ifsad edicileri (B sırrınca; onların hakikatı olarak) **Aliym'dir.**

64-) Kul ya ehlel Kitabi tealev ila kelimetin sevain beynena ve beyneküm ella na'büde illAllahe ve la nüşrike Bihi şey'en ve la yettehıze ba'duna ba'dan erbaben min dunillahi, fein tevellev fekulüşhedu Bi enna müslimun;
De ki: "Ey Ehl-i Kitab!... (Hepiniz) **bizimle sizin aramızda seva'** (adil) **olan şu kelimeye gelin: Allah'dan başkasına ibadet/kulluk etmeyelim, O'na** (B gerçeğince) **hiç bir şeyi ortak koşmayalım**

ve Allahı bırakıp da/Allahın gayrından bazımız bazımızı rabler edinmesin”... Eğer yüz çevirirlerse o vakit deyin ki: “(B gerçeğince) **Şahid olun biz müslimleriz”.**

65-) Ya ehlel Kitabi lime tühaccune fiy İbrahîyme ve ma ünziletit Tevratu vel İnciylu illâ min ba'dihi, efela ta'kılun;
Ey Ehl-i Kitab!... İbrahim hakkında niçin munazara ediyorsunuz (tartışıp duruyorsunuz)**?...** (Halbuki) **Tevrat ve İncil Ondan sonra inzal edilmiştir** (Tevrat ve İncil Hz.İbrahim’den bahsetmiştir... Fakat?)**... Akletmiyormusunuz?.**

66-) Ha entüm haülai hacectüm fiyma leküm Bihi ılmün felime tühaccune fiyma leyse leküm Bihi ‘ılm* vAllahu ya'lemu ve entüm la ta'lemun;
İşte siz şunlarsınız!... Hadi hakkında (B sırrınca) **bir ilminiz olan şey hakkında tartıştınız; ya** (B sırrınca) **hiç ilminiz olmayan şey hakkında niçin münakaşa ediyorsunuz?...** (Oysa) **Allah bilir, siz bilmezsiniz.**

67-) Ma kâne İbrahîymu yahudiyyen ve la nasraniyyen ve lâkin kâne haniyfen müslima* ve ma kâne minel müşrikiyn;
İbrahim ne Yahudi idi ne de nasraniy (hristiyan) **idi... Fakat o haniyf bir müslim idi... O, müşriklerden değildi.**

68-) İnne evlenNasi Bi İbrahîyme lelleziynettebeuhu ve hazen Nebîyyu velleziyne amenu* vAllahu Veliyyül mu’miniyn;
Muhakkak ki (Bi-) **İbrahim’e insanların evlası** (en yakını, en layıkı)**, elbette O’na tabi olanlar, şu en-Nebî** (Hz.Muhammed s.a.v.) **ve iman edenlerdir... Allah mü’minlerin Veliy’sidir.**

69-) Veddet taifetün min ehlil Kitabi lev yudıllüneküm* ve ma yudıllune illâ enfüsehüm ve ma yeş'urun;
Ehl-i Kitab’tan bir taife arzu etti ki sizi saptırsınlar... (Oysa onlar) **nefslerinden/kendilerinden başkasını saptırmazlar...** (Ama bunu) **algılamıyorlar/şuur edemiyorlar.**

70-) Ya ehlel Kitabi lime tekfürune Bi ayatillahi ve entüm teşhedun;
Ey Ehl-i Kitab!.. Siz (gerçeğe) **şahid olduğunuz halde niçin Allah ayetlerini** (B sırrınca) **inkar ediyorsunuz?.**

71-) Ya ehlel Kitabi lime telbisunel Hakka Bil batıli ve tektümunel Hakka ve entüm ta'lemun;
Ey Ehl-i Kitab!... Niçin Hakk’ı (Bi-) **batıla karıştırıyor ve bilip dururken Hakkı gizliyorsunuz?.**

72-) Ve kalet taifetün min ehlil Kitabi aminu Billeziy ünzile alelleziyne amenu vechen nehari vekfuru ahırehu leallehüm yerciun;
Ehl-i Kitab’tan bir taife şöyle dedi: “Şu iman edenlere inzal olunana gündüzün vechinde (yüzünde, başlangıcında) (B sırrınca) **iman edin, sonunda inkar edin... Belki onlar** (da) **dönerler”.**

73-) Vela tu'minu illâ limen tebia diyneküm* kul innel hüda hüdAllahi, en yü'ta ehadün misle ma utiytüm ev yühaccuküm ınde Rabbiküm* kul innel fadle Bi yedillahi, yü'tıhi men yeşa'* vAllahu Vasi’un ‘Aliym;
“Dininize tabi olandan başkasına iman etmeyin”... (Rasûlüm) **de ki: “Hidayet, Allah hidayetidir... Size verilenin mislinin birine verilmesi yahut Rabbinizin indinde sizinle tartışırlar** (onu size karşı delil getirirler) **diye mi** (bütün bunlar?)***”...*** (Rasûlüm) **de ki: “Muhakak ki FAZL** (lutuf, hibe) (B sırrınca) **Allah’ın YEDİnde** (elinde) **dir, onu dilediğine verir... Allah Vasi’dir, Aliym’dir”.**

74-) Yahtassu Bi rahmetiHİ men yeşa'* vAllahü zül fadlil azîym;
(Allah) (Bi-) **rahmetini dilediğine has kılar... Allah Zül’Fadlil’Azıym’dir** (büyük lutuf sahibidir)**.**

75-) Ve min ehlil kitabi men inte'menhü Bi kıntarin yüeddihı ileyke, ve minhüm men in te'menhü Bi diynarin la yüeddihı ileyke illâ ma dümte aleyhi kaima* zâlike Bi ennehüm kalu leyse aleyna fiyl ümmiyyiyne sebiyl* ve yekulune alAllahil kezibe ve hüm ya'lemun;
Ehl-i Kitab’tan öylesi vardır ki, ona (Bi-) **kantarla** (değerli nesne) **emanet bıraksan, onu sana** (aynen) **öder... Onlardan öylesi de vardır ki, ona bir tek** (Bi-) **dinar** (altın para) **emanet etsen, tepesine dikilip durmadıkça onu sana ödemez... Bu onların: “Ümmiler hakkında bizim**

aleyhimize bir yol yoktur" demeleri (kabulleri) **dolayısıyladır... Onlar bile bile Allah üzerine yalan söylüyorlar.**

76-) Bela men evfa Bi ahdihi vetteka feinnAllahe yuhıbbul müttekıyn;
Hayır!... Kim ahdini (B sırrınca) **tam yerine getirir ve bilfiil korunursa, şüphe yok ki Allah muttekileri sever.**

77-) İnnelleziyne yeşterune Bi ahdillahi ve eymanihim semenen kaliylen ülaike la halaka lehüm fiyl ahireti vela yükellimühümullahu vela yenzuru ileyhim yevmel kıyameti ve la yüzekkiyhim* ve lehüm azabun eliym;
(Bi-) **Allah ahdini ve yeminlerini az bir pahaya satanlara gelince, onların ahirette hiç bir nasibi yoktur... Allah kiyamet günü onlarla konuşmaz, onlara bakmaz ve onları tezkiye etmez... Onlar için elim azab vardır.**

78-) Ve inne minhüm le feriykan yelvune elsinetehüm Bil Kitabi li tahsebuhu minel Kitabi ve ma huve minel Kitab* ve yekulune huve min ındillahi ve ma huve min ındillah* ve yekulune alAllahil kezibe ve hüm ya'lemun;
Onlardan (Ehl-i Kitab'tan) **bir zümre vardır ki Kitab'tan sanasınız diye** (Bi-) **Kitabla dillerini eğip bükerler...** (Oysa) **o Kitab'tan değildir... "O, Allah indindendir" derler;** (halbuki) **o Allah indinden değildir... Bile bile Allah üzerine yalan söylerler.**

79-) Ma kâne li beşerin en yü'tiyehüllahul Kitabe vel Hükme ven Nübüvvete sümme yekule lin Nasi kûnu ıbaden liy min dunillahi, ve lâkin kûnu Rabbaniyyine Bima küntüm tüallimunel Kitabe ve Bima küntüm tedrusun;
Bir beşer için olacak şey değildir (yakışmaz)**; Allah kendisine Kitab, Hüküm ve Nübüvvet versin de sonra o** (kalkıp) **insanlara: "Allahı bırakıp bana kullar olun" desin** (nefsine çağırsın)**... Fakat: "Öğrettiğiniz** (şu) **Kitab'a ve okuyup ders yaptığınız çalışmalara göre** (B sırrınca) **RABBANİLER olun** (beşeriyyetinizden kurtulun)**"** (der)**.**

80-) Ve la ye'mureküm en tettehızül Melaikete ve Nebîyyiyne erbaba* eye'muruküm Bil küfri ba'de iz entüm müslimun;
Size melaike'yi ve Nebîleri rabler edinmenizi de emretmez (o beşer)**... Siz müslimler olduktan sonra, sizi** (hiç) **küfür ile** (B sırrıyla, küfür olarak) **emreder mi?.**

81-) Ve iz ahazAllahu miysakan Nebîyyiyne lema ateytüküm min Kitabin ve Hikmetin sümme caeküm Rasûlün musaddikun lima maaküm letü'minünne Bihi ve letensurunnehu, kale eakrertüm ve ehaztüm alâ zâliküm ısriy* kalu akrerna* kale feşhedu ve ene maaküm mineş şahidiyn;
Hani Allah Nebîler'den MİYSAK (sağlam söz) **alıp şöyle dedi: "Size Kitab'tan ve Hikmet verdim; sonra size, beraberinizde olanı tasdik eden bir Rasûl geldiğinde, ona** (B sırrınca) **mutlaka iman edecek ve ona yardım edeceksiniz** (demek ki: tüm Nebîler ve Arif-i Billah olanlar birbirlerini tanır ve bilirler?)**... İkrar ettiniz ve ağır yükümü üzerinize aldınız mı?"... <ikrar ettik> dediler... "Şahid olun; sizinle maiyyeten Ben şahidlerdenim", dedi.**

82-) Femen tevella ba'de zâlike feülaike hümül fasikun;
Artık bundan (bu miysak ve tebliğden) **sonra kim yüz çevirirse, işte onlar fasıklardır** (Diyn'den çıkmışlardır)**.**

83-) Efeğayre diynillahi yebğune ve lehu esleme men fiys Semavati vel Ardı tav'an ve kerhen ve ileyhi yurceun;
Semavat ve Arz'da kim varsa, ister istemez O'na teslim olmuş olduğu halde onlar, Allah Dini'nden (İSLAM'dan) **ğayrısını mı arıyorlar?... Ve O'na döndürüleceklerdir.**

84-) Kul amenna Billahi ve ma ünzile aleyna ve ma ünzile alâ İbrahîyme ve İsmaıyle ve İshaka ve Ya'kube vel Esbatı ve ma utiy Musa ve Iysa ven Nebîyyune min Rabbihim* la nüferriku beyne ehadin minhüm* ve nahnü leHU müslimun;
De ki: "Biz, <B> sırryla Allah'a; bizim üzerimize inzal olunana; İbrahim, İsmail, İshak, Yakub ve esbat (torunlar) **üzerine inzal olunana; Musa ve İsa'ya ve Nebîlere Rablerinden verilenlere iman ettik... Onlardan hiçbirini tefrik etmeyiz... Biz, O'na teslim olmuşlarız".**

85-) Ve men yebteğı ğayrel İslami diynen felen yukbele minhu, ve huve fiyl ahireti minel hasiriyn;
Kim İslam'dan ğayrı bir diyn (teslim olmaktan gayrı bir yol) **isterse,** (bilsin ki o) **kendisinden ebediyyen kabul olunmaz** (asla vuslata eremez)**... Ve ahirette de hüsrana uğrayanlardandır.**

86-) Keyfe yehdillahu kavmen keferu ba'de iymanihim ve şehidu ennerRasûle Hakkun ve caehümül beyyinat* vAllahu la yehdil kavmez zalimiyn;
İmanlarından, Rasûlullah'ın Hak olduğuna şehadet ettikten ve kendilerine beyyineler geldikten sonra kafir olan (gerçeği reddeden) **bir kavme Allah nasıl hidayet eder?... Allah zalimler topluluğuna hidayet etmez.**

87-) Ülaike cezauhum enne aleyhim la'netAllahi vel Melaiketi ven Nasi ecmeıyn;
İşte onların cezası: Allah'ın, melaikenin ve tüm insanların la'neti onların üzerinedir (bunlardan tard edilirler)**.**

88-) Halidiyne fiyha* la yuhaffefu anhümül azabu ve la hüm yünzarun;
Onun (o la'netin) **içinde ebedidirler... Onlardan azab hafifletilmez ve onlara bakılmaz.**

89-) İllelleziyne tabu min ba'di zâlike ve aslahu feinnAllahe Ğafur'un Rahîym;
Ancak bundan sonra tevbe edip ve (hallerini) **ıslah edenler müstesna... Muhakkak ki Allah Ğafur'dur** (sıfatlarının tecellisi ile sizi örtüp mağfiret eder)**, Rahıym'dir** (Zatına hidayet ederek kemalini izhar eder)**.**

90-) İnnelleziyne keferu ba'de iymanihim sümmezdadu küfren len tukbele tevbetühüm* ve ülaike hümüd dallun;
İmanlarından sonra kafir olup, sonra küfürlerinde daha da ileri gidenlerin (küfürleri artanların ise) **asla tevbeleri kabul edilmez... İşte onlar sapanların ta kendileridir.**

91-) İnnelleziyne keferu ve matu ve hüm küffarun felen yukbele min ehadihim mil'ül Ardı zeheben ve levifteda Bihi, ülaike lehüm azabun eliymun ve ma lehüm min nasıriyn;
Muhakkak ki kafir olup ve kafir oldukları halde ölenlere gelince, (onların her biri)**, Arz dolusu altını** (olup da kurtulmak için) **onu** (B sırrınca) **fidye verecek olsa** (bu) **onların hiç birinden kabul edilmez... Onlar için eliym azab vardır ve onların hiç yardımcıları yoktur.**

92-) Len tenalül birra hatta tünfiku mimma tuhıbbun* ve ma tünfiku min şey'in fe innAllahe Bihi 'Aliym;
Sevdiğinizden infak etmedikçe asla BİRRe nail olamazsınız... Şey'den ne infak ederseniz, muhakkak ki Allah onu (B sırrınca; onun hakikatı olarak) **Aliym'dir.**

93-) Küllüt taami kâne hıllen li beni israiyle illâ ma harreme israiylü alâ nefsihi min kabli en tünezzelet Tevratü, kul fe'tu Bit Tevrati fetluha in küntüm sadikıyn;
Tevrat indirilmeden önce, İsrail'in (Ya'kub'un) **kendi nefsine haram kıldığı müstesna, tüm yiyecekler İsrailOğullarına helal idi... De ki: "Eğer doğru söyleyenler iseniz, hadi** (B sırrınca) **Tevrat'ı getirin; onu tilavet edin".**

94-) Fe meniftera alAllahilkezibe min ba'di zâlike feülaike hümüz zalimun;
Artık kim bundan sonra Allah üzerine yalan iftira ederse, işte onlar zalimlerdir.

95-) Kul sadakAllahu, fettebiu millete İbrahîyme haniyfa* ve ma kâne minel müşrikiyn;
De ki: "Allah doğru söylemiştir... O halde haniyf olarak İbrahim'in milletine (diynine) **tabi olun...** (O)**, müşriklerden değildi".**

96-) İnne evvele beytin vudıa linNasi lelleziy Bi bekkete mübareken ve hüden lil alemiyn;
Muhakkak ki insanlar için konulan ilk ev, alemler için mübarek ve bir hidayet (kaynağı) **olarak** (konulmuş) (Bi-) **Bekke** (Mekke'nin batını)**'deki** (ev) **dir.**

97-) fiyhi ayatun beyyinatun Makamu İbrahîym* ve men dehalehu kâne amina* ve Lillahi alenNasi hıccül beyti menistetaa ileyhi sebiyla* ve men kefere feinnAllahe Ğaniyyün anil alemiyn;
Onda apaçık ayetler ve Makam-ı İbrahim vardır... Kim O'na dahil olursa emin olan olur... O'na

bir yol bulabilenin O EV'i Hac etmesi insanlar üzerinde (hakikatları olan) **Allah'ın hakkıdır... Kim de küfreder** (örter, nankörlük ederse)**, muhakkak ki Allah alemlerden Ğaniy'dir.**

98-) Kul ya ehlel Kitabi lime tekfürune Bi ayatillahi, vAllahu Şehiydün alâ ma ta'melun;
De ki: "Ey Ehl-i Kitab!... Allah tüm amellerinize şahid iken, niçin Allah ayetlerini (B gerçeğince) **inkar ediyorsunuz** (küfr hali ile örtüyorsunuz?)**"*.***

99-) Kul ya ehlel Kitabi lime tasuddune an sebiylillâhi men amene tebğuneha ıvecen ve entüm şüheda'* ve mAllahu Bi ğafilin amma ta'melun;
De ki: "Ey Ehl-i Kitab!... Sizler şahidler olduğunuz halde onu (Allah yolunu) **eğri göstermeye yeltenerek, niçin iman edenleri Allah yolundan alıkoyuyorsunuz?... Allah amellerinizden** (Bi-) **gafil değildir".**

100-) Ya eyyühelleziyne amenu in tutıy'u feriykan minelleziyne utül Kitabe yerudduküm ba'de iymaniküm kafiriyn;
Ey iman edenler, eğer kendilerine Kitab verilenlerden bir fırkaya itaat ederseniz, imanınızdan sonra sizi kafirler olarak geri çevirirler.

101-) Ve keyfe tekfürune ve entüm tütla aleyküm ayatullahi ve fiyküm RasûluHU, ve men ya'tesım Billahi fekad hüdiye ila sıratın müstekıym;
Allah ayetleri üzerinize/size tilavet olunurken ve içinizde de O'nun Rasûlü varken nasıl kafir olursunuz?... Kim "ALLAH"a ı'tısam ederse (ğayrından kesilip sımsıkı bağlanırsa) **gerçekten sırat-ı müstakım'e hidayet olunmuştur o.**

102-) Ya eyyühelleziyne amenüttekullahe hakka tükatiHİ ve la temutünne illâ ve entüm müslimun;
Ey iman edenler!... Allah'dan hakkıyla ittika edin (tam fani olun) **ve ancak müslimler olarak ölün** (müslim olmanın dışında bir hal üzere sakın ölmeyin)**.**

103-) Va'tasımu Bihablillahi cemiy'an ve la teferreku* vezküru nı'metAllahi aleyküm iz küntüm a'daen feellefe beyne kulubiküm feasbahtüm Bi nı'metiHİ ıhvana* ve küntüm alâ şefahufratin minennari feenkazeküm minha* kezâlike yübeyyinullahu leküm ayatiHİ lealleküm tehtedun;
Ve topluca Allah'ın ipi'ne (B sırrıyla) **sımsıkı tutunun ve tefrikaya düşmeyin... Üzerinizdeki Allah ni'meti'ni zikredin... Hani sizler düşmanlar idiniz de** (O)**, kalblerinizin arasını telif edip bir araya getirdi...** (B sırrınca) **O'nun ni'meti sayesinde kardeşler oldunuz... Siz Nar'dan bir çukurun tam kenarında idiniz;** (O)**, sizi kurtardı ondan... İşte böylece Allah, ayetlerini size açıkça beyan ediyor; gerçeğe/asıl olana eresiniz diye.**

104-) Veltekün minküm ümmetün yed'une ilel hayri ve ye'murune Bil ma'rufi ve yenhevne anil münker* ve ülaike hümül müflihun;
İçinizden hayr'a (Hakk'a) **çağıran,** (Bi-) **ma'ruf'u emreden ve münker** (Diyn'in ve imanlı aklın reddettiğin)**'den nehyeden bir ümmet olsun!... İşte onlar felaha erenlerdir.**

105-) Ve la tekûnu kelleziyne teferreku vahtelefu min ba'di ma caehümül beyyinat* ve ülaike lehüm azâbün azıym;
Kendilerine apaçık deliller geldikten sonra parçalanıp ihtilafa düşenler gibi olmayın... İşte bunlar için azim bir azab vardır.

106-) Yevme tebyaddu vucuhün ve tesveddü vucuh* feemmelleziynesveddet vucuhühüm* ekefertüm ba'de imaniküm fezukul azâbe Bima küntüm tekfürun;
O gün (bazı) **vechler/yüzler** (Hakkın nuru ile) **ağarır, bazı vechler** (benlik zulumatı ile) **kararır... Vechleri kararanlara** (şöyle denir)**: "**(Gerçeğe) **imanınızdan sonra küfrettiniz** (reddettiniz) **ha!... Kafirlik yapmanız yüzünden** (hadi B sırrınca) **tadın azabı".**

107-) Ve emmelleziynebyaddat vucuhühüm fe fiy rahmetillah* hüm fiyha halidun;
Amma yüzleri ağaranlar ise, Allah rahmeti içindedirler... Onlar orada ebedi kalıcılardır.

108-) Tilke ayatullahi netluha aleyke Bil Hakk* ve mAllahu yüriydu zulmen lil alemiyn;
Bunlar Allah ayetleridir, (ki) **Bil-Hakk** (Hakk olarak) **sana tilavet ediyoruz. Allah alemlere zulüm dilemez.**

109-) Ve Lillahi ma fiys Semavati ve ma fiyl Ard* ve ilAllahi turceul umur;
Semavat ve Arz'da ne var ise hepsi Allah'ındır (O'nun Esmasının açığa çıkışı ile yaratılanlardır; onların zatları yoktur)**...** (Bütün) **umur** (işler) **Allah'a döndürülür.**

110-) Küntüm hayre ümmetin uhricet linNasi te'murune Bil ma'rufi ve tenhevne anil münkeri ve tu'minune Billah* ve lev amene ehlül Kitabi le kâne hayren lehüm* minhümül mu'minune ve ekseruhümül fasikun;
Siz insanlar için çıkarılmış ümmetin en hayırlısısınız/en hayırlı bir ümmetsiniz; (Bi-) **ma'ruf'u** (sünnetullah'a uygun amelleri) **emreder, münker'den nehyeder ve Allah'a** (B sırrıyla) **iman edersiniz... Şayet Ehl-i Kitab da iman etseydi, elbette kendileri için daha hayılı olurdu... Onlardan mü'minler de vardır,** (ama) **onların ekseriyeti fasıklardır.**

111-) Len yedurruküm illâ eza* ve in yukatiluküm yüvellukümül edbar* sümme la yünsarun;
Eza'dan (eziyyetten) **başka size bir zarar veremezler... Eğer sizinle savaşırlarsa, size arkalarını dönerler** (kaçarlar)**... Sonra** (onlara) **yardım da edilmez.**

112-) Duribet aleyhimüz zilletü eyne ma sükıfu illâ Bi hablin minAllahi ve hablin minen Nasi ve bau Bi ğadabin minAllahi ve duribet aleyhimül meskenetü, zâlike Bi ennehüm kânu yekfürune Bi ayatillahi ve yaktulunel Enbiyae Bi ğayri hakkın, zâlike Bi ma asav ve kânu ya'tedun;
Allah'dan (B sırrınca) **bir ip'e** (ahd'e) **ve insanlardan bir ip'e** (ahd'e, himaye'ye tutunmaları) **hariç, onlar** (hakikatlarından perdeliler) **nerede bulunsalar üzerlerine zillet darbedilmiştir... Allah'dan** (B sırrınca) **bir gadaba uğradılar ve üzerlerine meskenet vuruldu... Bunun sebebi, onların** (B gerçeğince) **Allah ayetlerini küfr/inkar etmeleri ve Bi gayri hakk** (haksız yere, hakkın gayrı olarak) **Nebîleri öldürmeleridir... Bu onların isyan etmeleri ve haddi aşmaları dolayısıyladır.**

113-) Leysu sevaen, min ehlil Kitabi ümmetün kaimetün yetlune ayatillahi anael leyli ve hüm yescüdun;
Hepsi bir değildir... Ehl-i Kitab'tan secdeye kapanmış olarak, gecenin vakitlerinde, Allah ayetlerini tilavet eden ümmet'ün kaimetun (kıyam eden bir topluluk) **vardır.**

114-) Yu'minune Billahi vel yevmil ahıri ve ye'murune Bil ma'rufi ve yenhevne anil münkeri ve yüsariune fiyl hayrat* ve ülaike mines salihiyn;
(Onlar B-sırrıyla) **Allah'a ve ahir gün realitesine iman ederler,** (Bi-) **ma'ruf'u emrederler, münkerden nehyederler ve hayratta** (varoluş gayelerinin kemaline ulaştırıcı işlerde) **koşuşurlar... İşte onlar salihlerdendir.**

115-) Ve ma yef'alu min hayrin felen yükferuh* vAllahu Aliymün Bil müttekıyn;
Hayırdan yapmakta oldukları asla inkar olunmayacak/karşılıksız bırakılmayacaktır... Allah muttekileri (B sırrınca; Bi-Hakkın) **Aliym'dir.**

116-) İnnelleziyne keferu len tuğniye anhüm emvalühüm ve la evladühüm minAllahi şey'en, ve ülaike ashabünnari, hüm fiyha halidun;
Kafir olanlara gelince, onların ne malları ne de evladları, onlara Allah'a karşı hiç bir yarar sağlamayacaktır... Onlar Nar ashabıdır... Onda ebedi kalıcılardır.

117-) Meselü ma yünfikune fiy hazihil hayatid dünya kemeseli riyhın fiyha sırrun esabet harse kavmin zalemu enfüsehüm fe ehlekethu, ve ma zalemehümullahu ve lâkin enfüsehüm yazlimun;
Onların şu dünya hayatında infak ettiklerinin/harcadılaklarının misali, (şirk ile) **kendi nefslerine zulmeden bir kavmin ekinlerine isabet edip de onu helak eden, içinde kavurucu bir soğuk** (dünya, tard) **bulunan rüzgarın** (heva-i nefs, şirk'in) **misali gibidir... Allah onlara zulmetmedi, fakat** (onlar) **kendilerine zulmediyorlar.**

118-) Ya eyyühelleziyne amenu la tettehızu bitaneten min duniküm la ye'luneküm habalen, veddu ma anittüm* kad bedetil bağdaü min efvahihim* ve ma tuhfiy suduruhüm ekber* kad beyyenna lekümül

ayati in küntüm ta'kılu;
Ey iman edenler!... Gayrınızdan (kendinize) **sırdaş edinmeyin...** (Onlar) **size noksanlık/zarar vermekte gevşeklik göstermezler/geri kalmazlar... Size sıkıntı vereni** (hoşlanarak) **isterler... Buğzları ağızlarından taşmaktadır... Sadırlarının gizlediği ise daha büyüktür... Eğer aklederseniz, gerçekten biz sizin için ayetleri açıkladık.**

119-) Ha entüm ülai tühıbbunehüm ve la yühıbbuneküm ve tü'minune Bil Kitabi küllihi, ve iza lekuküm kalu amenna* ve iza halev addu aleykümül enamile minel ğayz* kul mutu Bi ğayzıküm* innAllahe Aliymün Bizatis sudur;
İşte siz öyle kimselersiniz ki (Hakk'dan dolayı) **onları seversiniz...** (Onlar ise) **sizi sevmezler... Ve siz** (B sırrıyla) **Kitab'ın tümüne iman edersiniz...** (Onlar ise) **sizinle karşılaştıklarında "iman ettik" derler... Kendi başlarına kaldıklarında ise size öfkelerinden parmaklarını ısırırlar... "**(Bi-) **öfkenizle ölün" de... Muhakkak ki Allah, Aliym'un Bİ- ZatisSudur'dur** (sadrlerin zatı olarak bilir)**.**

120-) İn temsesküm hasenetün tesu'hüm* ve in tusıbküm seyyietün yefrehu Biha* ve in tasbiru ve tetteku la yedurruküm keydühüm şey'a* innAllahe Bima ya'melune mühıyt;
Size bir iyilik dokunsa (bu) **onların fenasına gider...** (Ama) **size bir kötülük isabet etse,** (Bi-) **onunla ferahlanırlar... Eğer sabreder ve takva üzre olursanız, onların hilesi size hiç bir zarar veremez... Muhakkak ki Allah onların amellerini** (B sırrınca) **muhittir.**

121-) Ve iz ğadevte min ehlike tübevviül mu'miniyne mekaıde lil kıtal* vAllahu Semi'un 'Aliym;
(Rasûlüm) **hani sen erkenden ehlinden** (ailenden) **ayrılmıştın** (da) **mü'minleri savaş mak'adlarına** (savaş için oturacakları yerlere, mevzilerine) **yerleştiriyordun... Allah Semi'dir, Aliym'dir.**

122-) İz hemmet taifetani minküm en tefşela vAllahu Veliyyuhüma* ve alAllahi fel yetevekkelil mu'minun;
O zaman sizden iki taife korkup bozulmaya yüz tutmuştu... (Halbuki) **Allah onların Veliysi idi... Mü'minler** (yalnız) **Allah'a tevekkül etsinler.**

123-) Ve lekad nasarakümüllahu Bi bedrin ve entüm ezilletün, fettekullahe lealleküm teşkürun;
Andolsun ki siz zeliller olduğunuz halde, (B sırrınca) **Bedir'de Allah size nusret/zafer verdi...** (O halde) **Allah'dan ittika edin ki şükredebilesiniz.**

124-) İz tekulu lil mu'miniyne elen yekfiyeküm en yümiddeküm Rabbuküm Bi selaseti alafin minel Melaiketi münzeliyn;
(Rasûlüm) **hani mü'minlere: "İnzal olunmuş üç bin melaike ile** (B sırrınca) **Rabbinizin size imdad etmesi, size kafi gelmez mi?" diyordun.**

125-) Bela in tasbiru ve tetteku ve ye'tuküm min fevrihim hazâ yümdidküm Rabbuküm Bi hamseti alafin minel Melaiketi müsevvimiyn;
Evet... Eğer sabreder ve ittika ederseniz (korunursanız)**; ve** (onlar da) **şu fevrlerinden** (hemen şu anlarında/ bu cihetlerinden) **size gelseler** (saldırsalar bile)**, Rabbiniz size nişanlı/damgalayıcı beş bin melekle** (B sırrınca) **imdad eder.**

126-) Ve ma caalehullahu illâ büşra leküm ve li tatmeinne kulubüküm Bihi, ve men nasru illâ min ındillahil Aziyzil Hakiym;
Allah bunu, size bir müjde olsun ve kalbleriniz (B sırrınca) **onunla mutmain olsun diye yaptı... Yardım ancak ve yalnız, Aziyz ve Hakiym olan Allah indindendir** (çoklukla perdelenmeyin)**.**

127-) Li yaktaa tarafen minelleziyne keferu ev yekbitehüm feyenkalibu haibiyn;
(Allah bunu yaptı ki) **kafir olanlardan bir tarafı** (kesimi) **kessin, yahut rezil edip geriye atsın da yıkılmış/ümitsiz olarak dönsünler.**

128-) Leyse leke minel emri şey'ün ev yetube aleyhim ev yüazzibehüm feinnehüm zalimun;
(Rasûlüm) **EMR'den bir şey senin değil;** (Allah) **ya onların tevbesini kabul eder** (İslam'a sokar)**, ya da zalimler oldukları için onlara azab eder.**

129-) Ve Lillahi ma fiys Semavati ve ma fiyl Ard* yağfiru limen yeşau ve yüazzibü men yeşa'* vAllahu Ğafur'un Rahîym;
Semavat ve Arz'da ne varsa (hepsi) **Allah'ındır** (Esmasıyla varettikleridir; mülkünde ve hükümranlığında ortağı yoktur)**... Dilediğini mağfiret eder ve dilediğine azab eder... Allah Ğafur'dur, Rahıym'dir.**

130-) Ya eyyühelleziyne amenu la te'külürRiba ad'afen mudaafeten, vettekullahe lealleküm tüflihun;
Ey iman edenler!... Kat kat artırılmış olarak Riba/faiz yemeyin... Allah'dan ittika edin ki felaha eresiniz.

131-) Vettekunnaralletiy uıddet lil kafiriyn;
Kafirler (gerçeği reddedenler) **için hazırlanmış olan NAR'dan korunun.**

132-) Ve etıy'ullahe ver Rasûle lealleküm türhamun;
Allah'a ve Rasûlullah'a itaat edin ki rahmete erdirilesiniz.

133-) Ve sariu ila mağfiretin min Rabbiküm ve cennetin arduhes Semavatu vel Ardu, uıddet lil müttekıyn;
Rabbinizden bir mağfirete ve genişliği Semavat ve Arz kadar olan (kapsayan) **cennet'e** (mekansızlık boyutuna, Hakikat yaşamına) **koşun...** (Ki o) **muttakiler için hazırlanmıştır.**

134-) Elleziyne yünfikune fiys serrai ved darrai vel kazımiynel ğayza vel afiyne aninNas* vAllahu yuhıbbul muhsiniyn;
Onlar (muttakiler) **ki bollukta ve darlıkta infak ederler; öfkeyi yutanlar ve insanları af edenlerdir** (onlar)**... Allah muhsinleri sever.**

135-) Velleziyne iza faalu fahışeten ev zalemu enfüsehüm zekerullahe festağferu li zünubihim* ve men yağfiruz zünube illellah* ve lem yusırru alâ ma fealu ve hüm ya'lemun;
Onlar bir fahişa (utanılacak şey) **işlediklerinde** (oluşları kendilerinden gördüklerinde) **yahut nefslerine zulmettiklerinde, hemen Allah'ı zikrederler/hatırlayıp düşünürler... Böylece günahları için mağfiret isterler... Kim mağfiret eder günahları; ancak Allah?... Ve** (onlar) **yaptıklarında bile bile ısrar etmezler.**

136-) Ülaike cezauhüm mağfiretün min Rabbihim ve cennatün tecriy min tahtihel enharu halidiyne fiyha* ve nı'me ecrul amiliyn;
İşte onların cezası, Rablerinden bir mağfiret ve altlarından nehirler akan cennetlerdir... Onda ebedi kalıcılardır... Amel edenlerin ecri ne güzeldir!.

137-) Kad halet min kabliküm sünenün fesiyru fiyl Ardı fenzuru keyfe kâne akıbetül mükezzibiyn;
Sizden önce sünnetler (Allah Sünnetinden mucize örnekler; eyyamullah) **gelip geçti... Arz'da seyredin/gezinin de yalanlayanların akibeti nasıl oldu görün.**

138-) Hazâ beyanun linNasi ve hüden ve mev'ızatün lil müttekıyn;
Bu, insanlar için bir beyan, muttekiler için bir hidayet/hidayet rehberi ve mev'ıze (öğüt) **dir.**

139-) Ve la tehinu ve la tahzenu ve entümül a'levne in küntüm mu'miniyn;
Gevşemeyin, mahzun olmayın; eğer mü'min iseniz siz en üstünlersiniz.

140-) İn yemsesküm karhun fekad messel kavme karhun mislüh* ve tilkel eyyamu nüdavilüha beynen Nas* ve liya'lemAllahulleziyne amenu ve yettehıze minküm şüheda'* vAllahu la yuhıbbuz zalimiyn;
Eğer size bir yara dokunuyorsa, o kavme de onun misli bir yara dokunmuştur... İşte el-Eyyam/o günler... Onları insanlar arasında dolandırır dururuz... (Bu) **Allah'ın iman edenleri bilmesi ve sizden şahidler edinmesi içindir... Allah zalimleri** (arınmadığı için kalıp - vehmi bir kişilikle kalanları) **sevmez.**

141-) Ve li yümahhısAllahulleziyne amenu ve yemhakal kafiriyn;
Ve Allah'ın, iman edenleri (bu imtihanlarla) **arındırması, kafirleri** (gerçeği reddeden kilitlenmişleri) **de mahvetmesi içindir** (o günler)**.**

142-) Em hasibtüm en tedhulül cennete ve lemma ya'lemillahulleziyne cahedu minküm ve ya'lemes sabiriyn;
Yoksa, Allah sizden mücahade edenleri bilmeden ve sabredenleri bilmeden cennete (Hakkani yaşama) **dahil olacağınızı mı sandınız?.**

143-) Ve lekad küntüm temennevnel mevte min kabli en telkavhu, fekad raeytümuhu ve entüm tenzurun;
Andolsun siz, onunla karşılaşmadan önce ölümü temenni ediyordunuz (yakin halini, müşahadeyi arzuluyordunuz)**... İşte onu gördünüz ve/** (ama) **bakıp duruyorsunuz.**

144-) Ve ma Muhammedün illâ Rasûl* kad halet min kablihirRusül* efein mate ev kutilenkalebtüm alâ a'kabiküm* ve men yenkalib alâ akıbeyhi felen yadurrAllahe şey'a* ve seyeczillahuş şakiriyn;
Muhammed ancak bir Rasûl'dür... Ondan önce de Rasûller gelip geçti... Şimdi O, ölse veya öldürülse, ökçeleriniz üzerine (eski halinize mi) **döneceksiniz?... Kim iki ökçesi üzerine** (geriye) **dönerse, Allah'a hiç bir zarar veremez... Allah şükredenleri cezalandıracaktır** (karşılığı oluşacaktır)**.**

145-) Ve ma kâne li nefsin en temute illâ Bi iznillahi Kitaben müeccela* ve men yürid sevabed dünya nü'tihi minha* ve men yürid sevabel ahireti nü'tihi minha* ve senecziş şakiriyn;
Hiç bir nefs için ölmek yoktur; ancak Bi-iznillah (programlarındaki Allah izniyle olanlar) **başka... Te'cil edilmiş** (muayyen bir vakt tayin edilmiş) **bir yazıdır** (o da)**... Kim dünya sevabı dilerse ona, ondan veririz... Kim de ahiret sevabını dilerse ona da ondan veririz... Biz şükredenleri cezalandıracağız.**

146-) Ve keeyyin min Nebîyyin katele meahu ribbiyyune kesiyr* fema vehenu lima esabehüm fiy sebiylillâhi ve ma daufu ve mestekânu* vAllahu yuhıbbus sabiriyn;
Nice Nebîler (vardı ki)**, kendileri ile beraber bir çok RİBBİYler** (rabbiler, topluluk) **savaştı... Allah yolunda kendilerine isabet edenlerden dolayı gevşemediler, zaaf göstermediler ve boyun eğmediler... Allah sabredenleri sever.**

147-) Ve ma kâne kavlehüm illâ en kalu Rabbenağfir lena zünubena ve israfena fiy emrina ve sebbit akdamena vensurna alel kavmil kafiriyn;
Onların sözleri ancak şu idi: "Rabbimiz zenblerimizi ve işimizdeki taşkınlığımızı bizim için mağfiret et... Ayaklarımızı sabit kıl/kaydırma... Kafirler toplumuna karşı bize nusret et".

148-) Featahumullahu sevabeddünya ve husne sevabil ahireti, vAllahu yuhıbbul muhsiniyn;
Allah da onlara hem dünya sevabını verdi hem de ahiret sevabının güzelliğini verdi... Allah muhsinleri sever.

149-) Ya eyyühelleziyne amenu in tütıy'ulleziyne keferu yeruddüküm alâ a'kabiküm fetenkalibu hasiriyn;
Ey iman edenler!... Eğer kafir olanlara (gerçeği reddeden, taassubla kilitlenmişlere) **itaat ederseniz, sizi ökçeleriniz üzerine geri çevirirler** (de) **hüsrana uğrayanlar olarak dönersiniz.**

150-) Belillahu mevlaküm* ve HUve hayrun nasıriyn;
Hayır!... Sizin mevlanız Allah'tır (O'na itaat edin)**... O, yardım edenlerin en hayırlısıdır.**

151-) Senulkıy fiy kulubilleziyne keferürru'be Bima eşrekû Billahi ma lem yünezzil Bihi sultanen ve me'vahümün nar* ve bi'se mesvez zalimiyn;
Allah'ın (B gerçeğince) **hakkında hiç bir sultan** (kuvvet sahibi, delil, sıfat) **indirmediği şeyleri Allah'a** (B gerçeğince) **ortak koşmaları** (var sanmaları) **dolayısıyla kafir olanların kalblerine korku ilka edeceğiz/bırakacağız... Onların barınakları Nar'dır... Zalimlerin dönüp varacağı yer ne kötüdür.**

152-) Ve lekad sadakakümullahu va'dehu iz tehussunehüm Bi iznihi, hatta iza feşiltüm ve tenaza'tüm fiyl emri ve asaytüm min ba'di ma eraküm ma tuhıbbun* minküm men yüriydüd dünya ve minküm men yüriydül ahirete, sümme sarafeküm anhüm liyebteliyeküm* ve lekad afa anküm* vAllahu zü fadlin alel mu'miniyn;

Andolsun ki Bi-izniHİ (O'nun izni ile) **onları** (düşmanlarınızı) **öldürmekte iken Allah size olan va'dini doğru çıkardı... Nihayet** (Allah) **sevdiğinizi** (zafer, ganimet) **size gösterdikten sonra zaaf gösterdiniz, o iş hakkında çekiştiniz ve isyan ettiniz... Sizden kimi dünyayı diliyordu kimi de ahireti... Sonra sizi denemek için** (Allah) **sizi onlardan uzaklaştırdı... Andolsun ki** (Allah) **sizi affetti... Allah mü'minlere fazl** (fazlalık, lutuf) **sahibidir.**

153-) İz tus'ıdune ve la telvune alâ ehadin ver Rasûlü yed'uküm fiy uhraküm feesabeküm ğammen Bi ğammin likey la tahzenu alâ ma fateküm ve la ma esabeküm* vAllahu Habiyrun Bi ma ta'melun;
Hani Rasûlullah uhranızda (öteki tarafınızda, arkanızda) **sizi çağırıyor iken** (siz) **yukarı doğru kaçıyor ve kimseye dönüp bakmıyordunuz...** (Allah da) **sizi** (B sırrınca) **gam üstüne gam ile cezalandırdı ki kaybettiğinize ve size isabet eden** (musibet) **e üzülmeyesiniz... Allah yapmakta olduklarınızı** (B sırrınca; onların hakikatı ve meydana getiricisi olarak) **Habiyr'dir.**

154-) Sümme enzele aleyküm min ba'dil ğammi emeneten nüasen yağşa taifeten minküm ve taifetün kad ehemmethüm enfüsühüm yezunnune Billahi ğayrel Hakkı zannel cahiliyyeti, yekulune hel lena minel emri min şey'* kul innel emre küllehu Lillahi, yuhfune fiy enfüsihim ma la yübdune leke, yekulune lev kâne lena minel emri şey'ün ma kutilna hahüna* kul lev küntüm fiy buyutiküm le berezelleziyne kütibe aleyhimül katlü ila medaciıhim* ve liyebteliyAllahu ma fiy suduriküm ve liyumahhısa ma fiy kulubiküm* vAllahu Aliymun Bi zatis sudur;
Sonra, o gamın ardından üzerinize bir emene (emniyet, güven, itmi'nan)**, sizden bir taifeyi bürüyen bir uyuklama inzal etti... Bir taife** (münafıklar) **de gerçekten onların kendi nefslerinin kaygısına düşmüştü** (Allah Rasûlü umurlarında değildi)**... Allah'a** (B sırrınca)**, hak olmayan bir şekilde, cahiliyye zannı gibi zan ediyorlar: "Bu emr'den bize bir şey var mı** (bize ne) **?", diyorlardı... De ki: "EMR, bütünüyle Allahındır"... Onlar sana açmadıklarını kendi nefslerinde gizliyorlar... "Şu emr'den bize de bir şey olsaydı burada öldürülmezdik" derler... De ki: "Evlerinizde dahi kalsaydınız, üzerlerine öldürülme yazılmış/takdir edilmiş olanlar, elbette yine devrilip yatacakları yerlere çıkıp gideceklerdi"... Bu, Allah sadırlarınızdakini denesin ve kalblerinizin içinde olani arındırp temizlesin diyedir... Allah sadırlarınızın zatı olarak** (B sırrınca) **Aliym'dir.**

155-) İnnelleziyne tevellev minküm yevmel tekal cem'ani innemestezellehümüş şeytanü Bi ba'dı ma kesebu* ve lekad afAllahu anhüm* innAllahe Ğafurun Haliym;
İki topluluğun karşılaştığı gün sizden (geri) **dönenlere gelince, onları ancak kazandıklarının** (günahlarının) **ba'zısı yüzünden** (B gerçeğince) **şeytan kaydırmak istemişti... Andolsun Allah onları affetti... Muhakkak ki Allah Ğafur'dur, Haliym'dir.**

156-) Ya eyyühelleziyne amenu la tekûnu kelleziyne keferu ve kalu li ıhvanihim iza darebu fiyl Ardı ev kânu ğuzzen lev kânu ındena ma matu ve ma kutilu* li yec'alellahu zâlike hasreten fiy kulubihim* vAllahu yuhyiy ve yümıt* vAllahu Bi ma ta'melune Basıyr;
Ey iman edenler!... Siz, kafir olanlar ve Arz'da gezip dolaşan yahut gazaya çıkan kardeşlerine: "Eğer yanımızda olsalardı ölmezler ve öldürülmezlerdi" diyenler gibi olmayın... Allah bunu onların kalblerine bir hasret (boşu boşuna, imkansız özlem) **yaptı... Allah diriltir** (bu hayata getirir) **ve öldürür... Allah yapmakta olduğunuz amellerinizi** (B sırrınca; onların hakikatı ve oluşturucusu olarak) **Basıyr'dir.**

157-) Ve lein kutiltüm fiy sebiylillâhi ev müttüm le mağfiretün minAllahi ve rahmetün hayrun mimma yecmeun;
Andolsun ki Allah yolunda öldürülür yahut ölürseniz, elbette Allah'dan bir mağfiret ve rahmet onların cem'etmekte olduklarından daha hayırlıdır.

158-) Ve lein müttüm ev kutiltüm le ilAllahi tuhşerun;
Andolsun ki ölseniz yahut öldürülseniz, kesinlikle Allah'a haşrolunursunuz (hangi durum daha iyi?)**.**

159-) FeBima rahmetin minAllahi linte lehüm* ve lev künte fazzan ğaliyzal kalbi lenfaddu min havlike, fa'fü anhüm vestağfir lehüm ve şavirhüm fiyl emr* fe iza azemte fe tevekkel alAllah* innAllahe yuhıbbül mütevekkiliyn;
(Rasûlüm sen) **Allah'dan** (B sırrınca) **bir rahmet ile onlara yumuşak davrandın... Eğer kaba, sert kalpli olsaydın, elbette çevrenden dağılıp giderlerdi...** (Artık) **onları affet, onlar için mağfiret dile**

ve Emr/iş hususunda onlarla meşvere et... (Bir de) **azmettin mi artık Allah'a tevekkül et... Muhakkak ki Allah tevekkül edenleri sever.**

160-) İn yensurkümullahu fela ğalibe leküm* ve in yahzülküm femen zelleziy yensuruküm min ba'dih* ve alAllahi felyetevekkelil mu'minun;
Eğer Allah size yardım eder ise size galip olacak yoktur... Şayet sizi yardımsız ortada bırakırsa O'ndan sonra size kim yardım eder?... Ve mü'minler (ancak) **Allah'a tevekkül etsinler.**

161-) Ve ma kâne li Nebîyyin en yeğull* ve men yağlül ye'ti Bi ma ğalle yevmel kıyameti, sümme tüveffa küllü nefsin ma kesebet ve hüm la yuzlemun;
Bir Nebî için ganimete hiyanet etmesi olur şey değildir (Nebîler masumdurlar)**... Kim böyle bir hıyanet ederse, kıyamet günü** (B sırrınca) **yaptığı bu hıyanet ile/aşırdığı ile gelir... Sonra her nefse kazandığı tam ödenir... Onlar zulme uğramazlar.**

162-) Efemenittebea rıdvanAllahi kemen bae Bi sehatın minAllahi ve me'vahu cehennem* ve bi'sel masıyr;
Allah'ın rıdvanına tabi olan kimse, Allah'dan (B sırrınca) **bir gadaba uğrayan ve barınağı cehennem olan kimse gibi midir?.. O ne kötü varış yeridir.**

163-) Hüm derecatün indAllah* vAllahu Basıyrun Bi ma ya'melun;
Onlar Allah indinde derecelerdir (insanlar derece derecedir)**... Allah onların yapmakta olduklarını** (B sırrınca) **Basıyr'dir.**

164-) Lekad mennAllahu alel mu'miniyne iz baase fiyhim Rasûlen min enfüsihim yetlu aleyhim ayatihi ve yüzekkiyhim ve yuallimuhümül Kitabe vel Hikmete ve in kânu min kablü lefiy dalalin mübiyn;
Andolsun ki Allah mü'minlere (onları minnettar bırakacak) **büyük lutufta bulunmuştur... Zira onların içinde kendilerinden/enfüslerinden bir Rasûl ba'setti** (de) **onlara, O'nun ayetlerini tilavet ediyor, onları tezkiye ediyor, onlara Kitab'ı ve Hikmet'i ta'lim ediyor...** (Halbu ki) **onlar daha önce apaçık bir dalalet içinde idiler**.

165-) Evelemma esabetküm musıybetün kad esabtüm misleyha, kultüm enna hazâ* kul huve min ındi enfüsiküm* innAllahe alâ külli şey'in Kadiyr;
(Onları) **onun iki misline uğrattığınız bir musibet size isabet edince mi: "Bu nasıl/nereden" dediniz?... De ki: "O, sizin nefslerinizdendir** (nefslerinizin kabul etmesindendir)***"*... Muhakkak ki Allah herşeye Kadiyr'dir.**

166-) Ve ma esabeküm yevmeltekal cem'ani fe Bi iznillahi ve li ya'lemel mu'miniyn;
İki topluluğun karşılaştığı gün size isabet eden, Bi-iznillah (Allah'ın izniyle) **ve** (Allah) **mü'minleri bilsin/temyiz etsin diyedir.**

167-) Ve li ya'lemelleziyne nafeku* ve kıyle lehüm tealev katilu fiy sebiylillâhi evidfeu* kalu lev na'lemu kıtalen letteba'naküm* hüm lilküfri yevmeizin akrebu minhüm lil iyman* yekulune Bi efvahihim ma leyse fiy kulubihim* vAllahu a'lemu Bi ma yektümun;
Ve (bir de) **münafik olanları bilmesi için idi... Onlara: "Hadi Allah yolunda savaşın veya mudafa yapın" denildiğinde: "Eğer savaş** (olacak diye) **bilseydik elbette size tabi olurduk" dediler... O gün onlar imandan çok küfre yakın idiler... Kalblerinde olmayanı ağızlarıyla** (B gerçeğince) **söylüyorlar... Onların gizlemekte olduklarını Allah** (B sırrınca) **daha iyi bilir.**

168-) Elleziyne kalu li ıhvanihim ve kaadu lev etauna ma kutilu* kul fedreu an enfüsikümül mevte in küntüm sadıkıyn;
Onlar ki oturup kaldıkları halde kardeşleri için derler ki: "Eğer bize itaat etseydiler öldürülmezlerdi"... De ki: "Eğer sözünüzde sadıklarsanız hadi kendinizden ölümü defedin".

169-) Ve la tahsebennelleziyne kutilu fiy sebiylillâhi emvata* bel ahyaun ınde Rabbihim yurzekun;
Allah yolunda öldürülenleri sakın "ölüler" sanmayın... Bilakis onlar dirilerdir; Rableri indinde rızıklanmaktadırlar.

170-) Ferihıyne Bi ma atahumullahu min fadliHİ, ve yestebşirune Billeziyne lem yelhaku Bihim min halfihim ella havfün aleyhim ve la hüm yahzenun;
Fazlından (B sırrınca) **Allah'ın kendilerine verdikleri ile sevinçlidirler... Arkalarından kendilerine kavuşmamış/katılmamış olanlara "kendilerine bir korku yoktur ve onlar üzülmeyecektir" i** (B gerçeğince) **müjdelemek isterler** (haliyle)**.**

171-) Yestebşirune Bi nı'metin minAllahi ve fadlin, ve ennAllahe la yudıy'u ecrel mu'miniyn;
Allah'dan bir ni'met ve fazl/lutuf ile ve Allah'ın mü'minlerin ecrini zayi etmeyeceğini de (B gerçeğince) **müjdelemek isterler.**

172-) Elleziynestecabu Lillahi verRasûli min ba'di ma esabehümül karh* lilleziyne ahsenu minhüm vettekav ecrun azîym;
(Bu şehiydler) **kendilerine yara isabet ettikten sonra** (hakikatları olan) **Allah ve Rasûlüne icabet ettiler** (batını ve zahiri çağrıya cevap verdiler?)**... Onlardan ihsan sahibi olanlar ile takvaya erenler için aziym bir ecir vardır.**

173-) Elleziyne kale lehümün Nasu innen Nase kad cemeu leküm fahşevhüm fezadehüm iymana* ve kalu hasbünAllahu ve nı'mel vekiyl;
Onlar ki insanlar kendilerine: "Muhakkak ki insanlar sizin için cem'oldular, onlardan haşyet duyun" dediklerinde bu onların imanını artırdı (da) **şöyle dediler: "HasbunAllahu ve ni'melVekiyl = Allah bize yeter;** (O)**, ne güzel Vekiyl'dir".**

174-) Fenkalebu Bi nı'metin minAllahi ve fadlin lem yemseshüm suün vettebeu rıdvanAllah* vAllahu zu fadlin azîym;
Bundan dolayı kendilerine hiç bir kötülük dokunmadan, (B sırrınca) **Allah'dan bir ni'met ve fazl ile** (hakikatlarına) **geri döndüler... Allah rıdvanına tabi oldular... Allah aziym bir fazl sahibidir.**

175-) İnnema zâlikümüş şeytanu yuhavvifü evliyaehu, fela tehafuhüm ve hafuni in küntüm mu'miniyn;
İşte size şeytan; ancak kendi dostlarını (kendi gibilerini) **korkutur... O halde onlardan** (şeytanın dostlarından) **korkmayın** (hakikatınız olan) **Ben'den korkun** (da Rasûlullah'a tabi olun)**, eğer mü'minler iseniz!.**

176-) Ve la yahzünkelleziyne yüsariune fiyl küfr* innehüm len yedurullahe şey'a* yüriydullahu ella yec'ale lehüm hazzan fiyl ahireti, ve lehüm azabün azîym;
Küfürde koşuşanlar (Rasûlüm) **seni mahzun etmesin... Muhakkak ki onlar Allah'a hiç bir şekilde zarar veremezler... Allah onlara ahirette bir haz/nasip oluşturmamayı diliyor... Onlar için aziym azab vardır.**

177-) İnnelleziyneşterevül küfre Bil iymani len yedurullahe şey'a* ve lehüm azabün eliym;
İmana karşılık (B gerçeğince) **küfrü satın alanlara gelince, Allah'a hiç bir zarar veremezler... Onlara eliym aza vardır.**

178-) Ve la yahsebenneleziyne keferu ennema nümliy lehüm hayrun lienfüsihim* innema nümliy lehüm liyezdadu isma* ve lehüm azabün mühiyn;
Kafir olanlar kendilerine mühlet vermemizin, kendi nefsleri için hayırlı olduğunu sanmasınlar... Onlara ancak günahça artsınlar diye mühlet veriyoruz... Onlara alçaltıcı azab vardır.

179-) Ma kânAllahu li yezeral mu'miniyne alâ ma entüm aleyhi hatta yemiyzel habiyse minettayyib* ve ma kânAllahu liyutliaküm alel ğaybi ve lakinnAllahe yectebiy min RusuliHİ men yeşau, feaminu Billahi ve rusuliHİ, ve in tu'minu ve tetteku feleküm ecrun azîym;
Allah mü'minleri, şu üzerinde bulunduğunuz (zahiri) **hal üzere bırakacak değildir... Hatta habis'i** (şakiyi) **tayyib'ten** (saidden) **ayıracaktır... Allah sizi gayba muttali kılacak da değildir... Fakat Allah Rasûllerinden dilediğini ictiba eder** (seçer de ğayb'dan nice sırlara muttali kılar)**...** (O halde B sırrıyla) **Allah'a ve O'nun Rasûllerine iman edin... İman eder ve takva üzere korunursanız, size aziym ecir vardır.**

180-) Ve la yahsebennelleziyne yebhalune Bi ma atahumullahu min fadliHİ huve hayren lehüm* bel huve şerrun lehüm* seyütavvekune ma behılu Bihi yevmel kıyameti, ve Lillahi miyrasüs Semavati vel

Ard* vAllahu Bi ma ta'melune Habiyr;
Fazlından (B sırrınca) **Allah'ın kendilerine verdiği ile cimrilik edenler, onun kendileri için hayırlı olduğunu sanmasınlar... Bilakis bu onlar için bir şerdir... Cimrilik ettikleri şey** (B sırrınca) **kıyamet günü boyunlarına dolanacaktır** (onları kayıtlayacaktır)**... Semavat ve Arz'ın mirası Allah'ındır** (zira Semavat, Arz ve bunlardan açığa çıkan herşey O'nun Esmasının bir zuhuru olarak varettikleridir, vücud hepten O'nundur)**... Allah yapmakta olduğunuz şeyleri** (B sırrınca) **Habiyr'dir.**

181-) Lekad semiAllahu kavlelleziyne kalu innAllahe fakiyrun ve nahnü ağniya'* senektübü ma kalu ve katlehümül Enbiyae Bi ğayri Hakkın ve nekulü zuku azâbel hariyk;
Andolsun ki Allah "Muhakkak ki Allah fakirdir, bizler zenginleriz" diyenlerin sözünü işitti... Dediklerini ve Bi-gayrı Hak (haksız olarak) **Nebîleri öldürmelerini yazacağız... Ve şöyle deriz: "Tadın yakıcı azabı".**

182-) Zâlike Bima kaddemet eydıiyküm ve ennAllahe leyse Bi zallamin lil abiyd;
"Bu, (B gerçeğince) **kendi ellerinizin önden gönderdiği dolayısıyladır"... Allah kullarına** (Bi-) **zulmedici değildir.**

183-) Elleziyne kalu innAllahe ahide ileyna ella nu'mine liRasûlin hatta ye'tiyena Bi kurbanin te'külühün nar* kul kad caeküm Rusulün min kabliy Bil beyyinati ve Billeziy kultüm felime kateltümuhüm in küntüm sadıkıyn;
Onlar ki şöyle demişlerdi: "Doğrusu Allah bize, Nar'ın (Aşk ateşinin) **yiyeceği bir kurban** (B sırrınca) **getirinceye kadar bir Rasûl'e iman etmememizi, ahdetti"...** (Onlara) **de ki: "Benden önce apaçık deliller/mucizeler ve dediğiniz** (şey) **ile size** (B sırrınca) **Rasûller geldi...** (İşi zahir yönü ile algılamanıza göre bile) **eğer söylediğinizde sadıklar iseniz niçin onları öldürdünüz?".**

184-) Fein kezzebuke fekad küzzibe Rusulün min kablike cau Bil beyyinati vezZübüri vel Kitabil müniyr;
(Rasûlüm) **seni yalanladılar ise, gerçekten senden önce** (Bi-) **beyyineler** (apaçık deliller, ayetler, mucizeler)**, zübur** (zeburLAR; kutsal sayfalar) **ve Kitab-ı Muniyr** (Nurlandırıcı Kitab) **ile gelmiş Rasûller de yalanlandılar.**

185-) Küllü nefsin zaikatül mevt* ve innema tüveffevne ücureküm yevmel kıyameti, femen zuhziha anin nari ve udhılel cennete fekad faz* ve mel hayatüd dünya illâ metaul ğurur;
Her nefs ölümün tadıcısıdır/ölümü tadacaktır... Kiyamet günü ecirleriniz (size) **eksiksiz verilecektir...** (O vakit) **kim Nar'dan uzaklaştırılır da Cennet'e dahil edilirse, gerçekten o kurtulmuştur... Dünya hayatı aldatıcı bir meta** (faydalanma) **dan başka bir şey değildir.**

186-) Le tüblevünne fiy emvaliküm ve enfüsiküm ve letesmeunne minelleziyne utül Kitabe min kabliküm ve minelleziyne eşrekû ezen kesira* ve in tasbiru ve tetteku fe inne zâlike min azmil umur;
Andolsun ki mallarınızda ve nefslerinizde deneneceksiniz... Sizden önce kendilerine Kitab verilenlerden ve şirk koşanlardan pek çok eziyyet verici (söz) **işiteceksiniz... Eğer sabreder ve korunursanız** (takva)**, muhakkak ki bu işlerin azmindendir** (yüksek himmet gerektiren değerli işlerdendir)**.**

187-) Ve iz ehazAllahu miysakalleziyne utül Kitabe letübeyyinünnehu lin Nasi ve la tektümunehu, fe nebezuhu verae zuhurihim veşterav Bihi semenen kaliyla* fe bi'se ma yeşterun;
Hani Allah, kendilerine Kitab verilenlerden, "O'nu kesinlikle insanlara açıklayacaksınız ve O'nu gizlemeyeceksiniz" diye miysak almıştı... Onlar ise bunu sırtlarının ardına attılar ve (Bi-) **onu az bir bahaya değiştiler... Ne kötü şey satın alıyorlar!.**

188-) La tahsebennelleziyne yefrehune Bi ma etev ve yuhıbbune en yuhmedu Bi ma lem yef'alu fela tahsebennehüm Bi mefazetin minel azabi, ve lehüm azabün eliym;
O (Bi-) **ettikleri ile sevinip şımaranlar ve** (hakikatte kendilerinin) (Bi-) **yapmadıkları ile övülmeyi sevenleri** (bir şey) **sanma... Onların azabtan kurtulacaklarını da sanma... Onlara eliym azab vardır.**

189-) Ve Lillahi mülküs Semavati vel Ard* vAllahu alâ külli şey'in Kadiyr;
Semavat ve Arz'ın mülkü Allah'ındır (zira kendi Esmasıyla yoktan yaratmıştır)**... Allah herşeye Kadiyr'dir.**

190-) İnne fiy halkıs Semavati vel Ardı vahtilafil leyli ven nehari leâyâtin li ülil elbab;
Muhakkak ki Semavat ve Arz'ın halkedilişinde, gece ile gündüzün birbiri ardınca gelişinde öz akıl sahipleri için elbette ayetler vardır.

191-) Elleziyne yezkürunAllahe kıyâmen ve kuuden ve alâ cünubihim ve yetefekkerune fiy halkıs Semavati vel Ard* Rabbena ma halakte haza batıla* sübhaneKE fekına azaben nar;
Onlar (o akıl sahipleri) **ki kıyam'da** (ayakta)**, kuud'da** (otururken) **ve yanları üzere oldukları halde Allahı zikrederler ve Semavat ve Arz'ın halkedilişi içinde/hakkında tefekkür ederler** (de şöyle derler:) **"Rabbimiz bunu batıl olarak yaratmadın... SUBHANsın sen... Nar'ın azabından bizi koru".**

192-) Rabbena inneKE men tüdhılinnare fekad ahzeytehu, ve ma lizzalimiyne min ensar;
"Rabbimiz, muhakkak ki sen kimi Nar'a dahil etmişsen, gerçekten onu rezil etmişsindir... Zalimler için yardımcılar yoktur".

193-) Rabbena innena semi'na münadiyen yünadiy lil iymani en aminu Bi Rabbiküm fe amenna* Rabbena fağfir lena zünubena ve keffir anna seyyiatina ve teveffena maal' ebrar;
"Rabbimiz, doğrusu biz, <Rabbinize (B sırrıyla) **iman edin> diye imana çağıran münadiyi işittik ve hemen iman** (tanıdık, tasdik ve şahadet) **ettik... Rabbimiz mağfiret et günahlarımızı, kötülüklerimizi keffaretle/sil ve bizi EBRAR ile beraber vefat ettir".**

194-) Rabbena ve atina ma veadtena alâ RusuliKE ve la tuhzina yevmel kıyameti, inneKE la tuhlifül miy'ad;
"Rabbimiz bize Rasûllerine va'dettiğini ver ve bizi kıyamet günü rezil etme... Muhakkak ki Sen va'dine hulf etmezsin".

195-) Festecabe lehüm Rabbühüm enniy la udıy'u amele amilin minküm min zekerin ev ünsa* ba'duküm min ba'd* felleziyne haceru ve uhricu min diyarihim ve uzu fiy sebiyliy ve katelu ve kutilu leükeffirenne anhüm seyyiatihim ve leüdhılennehüm cennatin tecriy min tahtihel enhar* sevaben min ındillah* vAllahu ındeHU husnüs sevab;
Rableri onlara (şöyle) **karşılık verdi: "Sizden erkek olsun dişi olsun amel edenin amelini zayi etmem...** (Zira) **hep birbirinizdensiniz** (aynı ruh-beyin sistemi geçerli)**... Hicret edenler, yurtlarından çıkarılanlar, Benim yolumda eziyete uğratılanlar, savaşanlar ve öldürülenlere gelince elbette onların kötülüklerini keffaretleyeceğim/sileceğim ve elbette onları altlarından nehirler akan cennetlere dahil edeceğim, Allah indinden bir sevab** (karşılık) **olarak"... Allah; sevab'ın güzeli O'nun indindedir.**

196-) La yeğurrenneke tekallübülleziyne keferu fiyl bilad;
Kafir olanların beldelerde tekallub etmesi (teklikten perdeli olarak gezip dolaşmaları; kişilikten kişiliğe girmeleri) **seni aldatmasın.**

197-) Metaun kaliylün sümme me'vahüm cehennem* ve bi'sel mihad;
Az bir meta'dır (faydalanmadır o)**... Sonra onların varış yeri cehennemdir... O ne kötü yataktır o!.**

198-) Lakinilleziynettekav Rabbehüm lehüm cennatün tecriy min tahtihel enharu halidiyne fiyha nüzülen min ındillah* ve ma ındAllahi hayrun lil ebrar;
Fakat Rablerinden ittika edenlere (Rablerinde fani olanlara) **gelince, onlara altlarından nehirler akan cennetler vardır... Onda ebedi kalıcılardır... Allah indinden bir nüzül** (iniş, ikram, ziyafet) **olarak... Allah indinde olanlar ise Ebrar** (Berr'ler, Hakka itaatkar saidler) **için daha hayırlıdır.**

199-) Ve inne min ehlil Kitabi lemen yu'minu Billahi ve ma ünzile ileyküm ve ma ünzile ileyhim haşııyne Lillahi, la yeşterune Bi ayatillahi semenen kaliyla* ülaike lehüm ecruhüm ında Rabbihim* innAllahe seriy'ul hısab;
Muhakkak ki Ehl-i Kitab'tan öyleleri var ki, (B sırrıyla) **Allah'a, size inzal olunana ve kendilerine**

inzal olunana, (hakikatleri olan) **Allah'a huşu' duyucular olarak, iman ederler; Allah ayetlerini** (B gerçeğince) **az bir bahaya değişmezler... İşte onlar için Rabbleri indinde** (kendilerine has) **ecirleri vardır... Muhakkak ki Allah Seri'ül Hisab'tır** (hesabı anında görür)**.**

200-) Ya eyyühelleziyne amenusbiru ve sabiru ve rabitu vettekullahe lealleküm tüflihun;
Ey iman edenler!... Sabredin (Allah için nefsinizi alakoyun)**, musabere edin** (O'nunla sabırlaşın)**, murabata yapın** (sonsuz sınırsız ilahi kuvveler haline gelin)**; ve Allah'dan ittika edin** (tam teslimiyet halinde olun) **ki felaha eresiniz.**

****

NİSÂ SÛRESİ (4)

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

Nisâ Sûresi, bazı ayetleri hariç Medine döneminde nazil olmuştur... Meşhur kabule göre 176 ayettir... "**NİSÂ**", kadınlar demektir...

Evlilik, aile, kadın, çoluk-çocuk, miras hukuklarından bahseder...

Tevbe imkanı; "**şirk**"in bağışlanmayacağı, fakat onun dışında tüm günahların bağışlanabileceği açıkça ifade olunur...

Emanetin ehline verilmesi, çeşitli nisbetlerle sair insanlara karşı vazifelerimiz, adalet, cinayet konuları...

Hz.İsa'nın çarmıha gerilmesi vakasının gerçeği, Onun mukarrebundan oluşu ve Ehl-i Kitab nisbetleri...

Önemli bir esas ve İslami işlev olan "**HİCRET**" konusu...

Teyemmüm ve abdest meselesi... vb... gibi bir çok konu...

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) Ya eyyühen Nasutteku Rabbekümülleziy halekaküm min nefsin vahıdetin ve haleka minha zevceha ve besse minhüma ricalen kesiyran ve nisaen, vettekullahelleziy tesaelune Bihi vel erham* innAllahe kâne aleyküm Rakıyba;
Ey insanlar!... Sizi nefs-i vahide'den (bir tek nefs'ten; tek bir öz'den; kozmik bilinçten) **halkeden ve ondan da kendi eşini halkeden ve o ikisinden bir çok rical** (erkekler) **ve nisa** (kadınlar) **üretip** (böylece) **yayan Rabbinizden ittika edin... Ve** (ancak) **O'nunla** (B sırrı?) **birbirinizden istemekte olduğunuz Allah'dan ve RAHMler'den** (yakınlardan) **de ittika edin** (haklarını dikkate alın; o tarafla alakanızı sıkı tutun)**... Muhakkak ki Allah üzerinizde Rakıyb** (kontrolünde tutan)**'dir.**

2-) Ve atül yetama emvalehüm ve la tetebeddelül habiyse Bittayyibi ve la te'külu emvalehüm ila emvaliküm* innehu kâne huben kebiyra;
Yetimlere mallarını verin, temiz'i habis/pis ile (B gerçeğince) **değiştirmeyin... Onların mallarını mallarınıza** (karıştırarak) **yemeyin... Muhakkak ki o büyük bir günahtır.**

3-) Ve in hıftüm ella tuksitu fiyl yetama fenkihu ma tabe leküm minen nisai mesna ve sülase ve ruba'a, fein hıftüm ella ta'dilu feVahıdeten ev ma meleket eymanüküm* zâlike edna ella teulu;
Eğer yetimler hakkında uluhiyyet hükümlerine göre davranamayacağınızdan/adaletli olamayacağınızdan korkarsanız, o zaman sizin için temiz/hoş olan kadınlardan ikişer, üçer ve dörder olarak nikahlayın... Eğer (bu durumda) **adalet yapamayacağınızdan korkarsanız,** (o vakit) **bir tek** (kadın) **veya ellerinizin malik oldukları** (ile yetinin)**... Zulmetmemeniz için bu en aşağı/yakın olanıdır.**

4-) Ve atün nisae sadukatihinne nıhleten, fein tıbne leküm an şey'in minhu nefsen feküluhu heniy'en meriy'a;
Kadınlara mehirlerini gönülden verin... Şayet içlerinden gelerek gönül rızası ile size (o mehirden) **bir şey bağışlarlar ise, onu da afiyetle yeyin.**

5-) Ve la tü'tüs süfehae emvalekümülletiy cealellahu leküm kıyâmen verzukuhüm fiyha veksuhüm ve kulu lehüm kavlen ma'rufa;
Allah'ın sizin için KIYAM (ayakta tutan nesne/yıkılıp düşmeme aracı) **yaptığı mallarınızı** (ilim ve marifetlerinizi) **sefihlere** (kendini bilmez anlayışı kıtlara) **vermeyin...** (Ancak) **o mallarda onları rızıklandırın, onları giydirin; ve onlara ma'ruf** (onların hayrına olan) **bir söz söyleyin.**

6-) Vebtelül yetama hatta iza beleğun nikah* fein anestüm minhüm rüşden fedfeu ileyhim emvalehüm* ve la te'küluha israfen ve bidaren en yekberu* ve men kâne ğaniyyen felyesta'fif* ve men kâne fakıyren felye'kül Bil ma'ruf* feiza defa'tüm ileyhim emvalehüm feeşhidu aleyhim* ve kefa Billahi Hasiyba;
Yetimleri nikah'a (bulüğ çağına) **ulaşıncaya kadar deneyin... Şayet onlardan bir rüşd** (reşidlik) **farkederseniz, mallarını kendilerine def'edin...** (Onlar) **büyüyecekler diye onları** (mallarını) **israf ederek ve bidar** (aceleyle) **yemeyin... Kim ğani ise o iffetli davransın** (yetim malı yemekten çekinsin)**... Kim fakir ise o** (Bi-) **ma'ruf ile** (sisteme uygun) **yesin... Mallarını kendilerine def'ettiğiniz zaman da onlar üzerine şahid bulundurun... Hasiyb olarak** (B sırrınca) **Allah kafiydir.**

7-) LirRicali nasıybün mimma terekel validani vel akrabune, ve linnisai nasıybün mimma terekel validani vel akrabune mimma kalle minhu ev kesür* nasıyben mefruda;
Ana-baba'nın ve akrabaların terkettiklerinden (miraslarından) **rical** (erkekler) **için bir nasip/pay vardır... Ve kadınlar için de ana-baba'nın ve akrabaların terkettiklerinden bir pay vardır... Bu ondan** (o miras malı) **az olsun çok olsun farzlaşmış bir nasiptir.**

8-) Ve iza hadarel kısmete ulülkurba vel yetama vel mesakiynu ferzukuhum minhu ve kulu lehüm kavlen ma'rufa;
Yakınlık sahipleri (miras düşmeyen akrabalar)**, yetimler ve miskinler de o kismet'te** (paylaştırmada) **hazır bulunurlarsa, onları da ondan rızıklandırın ve onlara ma'ruf bir söz söyleyin** (hayırlarına olan bir mana ilka edin)**.**

9-) Velyahşelleziyne lev tereku min halfihim zürriyyeten dıafen hafu aleyhim* felyettekullahe velyekulu kavlen sediyda;
Haşyetle ürpersin şol kimseler ki, eğer arkalarında zayıf bir zürriyyet bıraksalardı onlar üzerine korkmuş olacaklardı... (O halde) **Allah'dan ittika etsinler ve doğru söz söylesinler.**

10-) İnnelleziyne ye'külune emvalel yetama zulmen innema ye'külune fiy butunihim nara* ve seyaslevne seıyra;
Muhakkak ki yetimlerin mallarını zulmen yiyenler var ya, (onlar) **ancak batınlarına/karınlarına bir ateş yemiş olurlar... Onlar sa'ir'a** (alevlendirilen ateşe) **yaslanacaklar.**

Not: Takibeden miras ayetleri dolayısıyla bir açıklama:

Miras hukukuna ait farzlar (vahyin tayin ettiği hisseler), tüm Kur'an'da sadece Nisâ Sûresinde geçen şu üç ayette, Nisâ: 11, 12 ve 176. ayetlerde belirlenmiştir...

Bu konuda bazı hadis-i şerifler de şunlardır:

“**Kur’an’ı öğreniniz ve O’nu insanlara öğretiniz... Feraiz’i** (farz olan miras haklarını) **öğreniniz ve onu insanlara öğretiniz... İlm’i öğreniniz ve O’nu insanlara öğretiniz... Çünkü ben kabzolunacak birisiyim... Muhakkak ki ilim de kabzolunacak ve** (bu yüzden, cehaletten) **fitneler zuhur edecek... Hatta iki kişi fariyza’da** (miras haklarının taksiminde) **ihtilafa düşecekler de aralarında hüküm verip ayıracak bir kimseyi bulamayacaklar**”**...**

“**İlim üçtür; bunun dışında kalan bir fazldır** (fazlalıktır)**... Ya muhkem** (hükmü geçerli; neshedilmesi, te’vil ile hükmünün kalkması sözkonusu olmayan) **bir ayettir yahut kaim** (geçerli, sabit) **bir sünnettir veyahut adil bir fariza’dır** (miras taksimi ilmi)”**...**

“**Ya Eba Hüreyre!... Feraiz’i** (farz hisseler ilmini) **öğrenin ve onu öğretin... Çünkü o ilmin yarısıdır... O unutulur** (unutulan bir ilimdir)**... Ve <u>o ümmetimden çekilip alınacak ilk şeydir!!!?</u>**”**...**

“**Biz** (Nebîler dünya malı itibarıyla) **varis olunmayız** (bizim mirascımız olmaz)**... Bizim terkettiğimiz** (terikemiz) **sadakadır**”**...** (Buhari)

Nitekim **Hz.Rasûlullah**’ın vefatından sonra 1.halife **Hz.Ebu Bekr es-Sıddık** r.a., **Hz.Fatıma ve Hz.Abbas**’ın miras taleb etmelerine rağmen, fey malından Medine, Fedek ve Hayber’deki **Hz.Rasûlullah**’ın hissesine düşen (terike) den miras vermemiştir... Diğer reşiyd halifelerde bu uygulamayı sürdürmüştür... Muhtemeldir ki **Hz.Ali**’nin talebi de o arazilerin işletilmesi ile ilgili idi...

Burada önemli bir noktada şudur: **<u>Miras hakkı ayetle sabit bir farz olmasına rağmen, Ümmet-i Muhammed’in imanının abide ismi Hz.Ebu Bekir r.a. Hz.Rasûlullah’ın sözüne tabi olmuştur... Onu takiben Hz.Ömer, Hz.Osman ve Hz.Ali r.a.da bu uygulamaya devam etmişlerdir!</u>...**???

“**Ey AdemOğlu!... İki şey var ki bunlardan hiçbiri senin olmadı** (yani senin malın ve hakkın değildir; ben rahmetimle lutfettim)**... Birincisi:** (Vefat anında) **gırtlağından tuttuğum vakit malından sana bir nasip kıldım** (malının üçte birini tasadduk olarak vasiyyet etme hakkı verdim) **ki, onunla seni tahir ve tezkiye edeyim** (temizleyip arındırayım)**... İkincisi: Ecelinin tamamlanmasından sonra kullarımın senin üzerine salatı** (namazı)”**...** (Kudsi Hadis)

“**Kim varisinin mirasçılığından kaçarsa, Allah kıyamet günü onun cennetten mirasçılığını keser**”**...**

“**Allah her hak sahibine hakkını vermiştir... Dikkat edin, varise** (mirasçıya) **vasiyyet yoktur** (miras onun hakkıdır)”**...**

“**Fazrları** (miras hisselerini) **ehillerine ilhak ediniz** (sahiblerine veriniz)”**...**

“**Müslüman, kafire varis olmaz... Kafir de müslümana varis olamaz**”**...**

“**İki milletin ehli** (yani: iki farklı millete-dine mensub olanlar) **birbirlerine varis olamazlar**”**...**

Nihayet;

Miras olgusu bir gerçektir... Hangi isimle olursa olsun “Varis”e, hakkı verilir!... Ancak risalet kapsamındaki bir hüküm ile nübüvvet kapsamındaki bir hüküm arasında da fark vardır... Kur’anın ruhu itibarıyla ve Kur’an aklıyla daima her konuyu ele almalıyız... Kur’anın ruhu mushafla sınırlı değildir, Kur’an vahyine mazhar olan Hz.Rasûlullah’ın sünnetini, hadislerini de kapsar...

Böylece, mesela, miras hisselerinin taksiminde bir müşkül olarak gözüken “avliyye = hisselerin toplamının müşterek mahrecden (ortak paydadan) fazla gelmesi” meselesi de hikmetiyle anlaşılır...?

11-) Yusıykümullahu fiy evladiküm lizzekeri mislü hazzıl ünseyeyn* fein künne nisaen fevkasneteyni felehünne sülüsa ma tereke, ve in kânet vahıdeten felehen nısf* ve liebeveyhi likülli vahıdin minhümessüdüsü mimma tereke in kâne lehu veled* fein lem yekün lehu veledün ve verisehu ebevahü feliümmihissülüs* fein kane lehu ıhvetün feli ümmihissüdüsü min ba'di vasıyyetin yusıy Biha

ev deyn* abaüküm ve ebnaüküm* la tedrune eyyühüm akrabu leküm nef'a* feriydaten minellah* innAllahe kâne Aliymen Hakiyma;
Allah, evladlarınız hakkında size (şöyle) **vasiyyet ediyor: Erkek için iki dişinin payı'nın mislidir... Eğer** (çocuklar) **ikinin fevkinde kadınlar iseler,** (o zaman) **onlar için** (miras bırakan) **ne terk etti ise onun üçte ikisidir; eğer** (çocuk) **bir tek** (kadın) **ise, mirasın yarısı onundur... Eğer** (ölüp) **miras bırakanın** (baba-ana'sı yanısıra bir de) **çocuğu varsa, baba-ana'nın her birine mirasın altıda biridir; şayet hiç çocuğu** (ve kardeşleri) **yok ve baba-ana'sı kendisine varis olmuşsa,** (bu takdirde) **anasına mirasın üçte biridir** (demek ki babasına da kalan üçte ikisi)**... Eğer** (miras bırakanın) **kardeşleri varsa, anasının** (miras payı)**,** (B sırrınca) **yaptığı vasiyyetten ve borcundan sonra** (kalanın) **altıda biridir... Babalarınız ve oğullarınız** (var)**... Bilemezsiniz, onların hangisi faydaca size daha yakındır...** (Bunlar) **Allah'dan bir fariza** (tayin edilmiş, farz)**'dır... Muhakkak ki Allah Aliym'dir, Hakiym'dir.**

12-) Ve leküm nısfü ma tereke ezvacüküm in lem yekün lehünne veledün, fein kâne lehünne veledün felekümür rubüu mimma terekne min ba'di vasıyyetin yusıyne Biha ev deyn* ve lehünner rübüu mimma terektüm in lem yekün leküm veledün, fein kâne leküm veledün felehünnes sümünü mimma terektüm min ba'di vasıyyetin tusune Biha ev deyn* ve in kâne recülün yuresü kelaleten evimraetün ve lehu ehun ev uhtün feli külli vahıdin minhümes südüs* fein kânu eksere min zâlike fehüm şürekaü fiys sülüsi min ba'di vasıyyetin yusa Biha ev deynin ğayra mudarr* vasıyyeten minellah* vAllahu Aliymun Haliym;
(Erkekler!.) **Eğer çocukları yoksa, eşlerinizin bıraktıklarının** (miraslarının) **yarısı sizindir; şayet çocukları varsa,** (B sırrınca) **yaptıkları vasiyyetten ve borçlarından sonra** (kalanın) **dörtte biri sizindir...** (Erkekler!.) **Eğer sizin çocuğunuz yoksa bıraktığınızın dörtte biri eşlerinizindir; şayet çocuğunuz varsa,** (B sırrınca) **yapacağınız vasiyyetten ve borcunuzdan sonra** (kalanın) **sekizde biri onlarındır... Eğer** (kendisine) **varis olunulan erkek veya kadın KELALE** (ana-baba ve evlad mirasçısı yok) **ise ve onun bir erkek veya bir kız kardeşi varsa, bu iki kardeşden her birine altıda birdir...** (Kardeşler) **bundan çok ise,** (bu takdirde) **onlar,** (B sırrınca) **yapılmış bulunan vasiyyetten ve borçtan sonra** (kalanın) **üçte birinde ortaktırlar...** (Bu taksim) **zarar verici olmamalıdır da... Allah'dan bir vasiyyettir** (bu)**... Allah Aliym'dir, Haliym'dir.**

13-) Tilke hududullah* ve men yutıillahe ve RasûleHU yudhılhu cennatin tecriy min tahtihel enharu halidiyne fiyha* ve zâlikel fevzül Azîym;
İşte (bunlar) **hududullah** (Allah'ın sınırları) **dır... Kim Allah'a ve O'nun Rasûlüne itaat ederse, onu, onda ebedi kalıcılar olarak altlarından nehirler akan cennetlere dahil eder... İşte budur aziym bir kurtuluş/başarı.**

14-) Ve men ya'sıllahe ve RasûleHU ve yeteadde hududeHU yudhılhu naren haliden fiyha* ve lehu azabün mühiyn;
Kim de Allah ve O'nun Rasûlüne isyan eder ve haddi aşarsa, onu da onda ebedi kalmak üzere Nar'a dahil eder... Onun için alçaltıcı azab vardır.

15-) Vellatiy ye'tiynel fahışete min nisaiküm festeşhidu aleyhinne erbeaten minküm* fein şehidu fe emsikûhünne fiyl büyuti hatta yeteveffa hünnel mevtü ev yec'alellahu lehünne sebiyla;
Kadınlarınızdan (eşcinsel) **fuhuş yapanların aleyhlerine sizden dört şahid getirin... Şayet** (o fuhşu yaptıklarına dair) **şahidlik ederlerse, ölüm onları vefat ettirinceye kadar yahut Allah onlara** (çıkar) **bir yol oluşturuncaya kadar onları evlerde tutun.**

16-) Vellezani ye'tiyaniha minküm feazuhüma* fein taba ve asleha fea'ridu anhüma* innAllahe kâne Tevvaben Rahîyma;
Onu (eşcinselliği) **sizden iki erkek işlerse, onlara eziyyet edin... Şayet tevbe edip** (hallerini) **ıslah ederlerse, artık onlardan vazgeçin... Muhakkak ki Allah Tevvab'dır, Rahıym'dir.**

17-) İnnemettevbetü alAllahi lilleziyne ya'melunessue Bi cehaletin sümme yetubune min kariybin feülaike yetubullahu aleyhim* ve kânAllahu Aliymen Hakiyma;
Allah'ın kabulünü üzerine aldığı tevbe, ancak (Bi-) **cehalet ile kötülük yapıp, sonra da çok geçmeden/hemen yakından tevbe edenler içindir... İşte Allah bunların tevbesini kabul eder... Ve Allah Aliym'dir, Hakiym'dir.**

18-) Ve leysetittevbetü lilleziyne ya'melunes seyyiat* hatta iza hadara ehadehümül mevtü kale inniy tübtül ANe ve lelleziyne yemutune ve hüm küffar* ülaike a'tedna lehüm azaben eliyma;
Yoksa kötülükleri yapıp duran, nihayet onlardan birine ölüm gelip çattığında "İşte şimdi tevbe ettim" diyenlerinki değildir tevbe... Kafir olarak ölenlere de tevbe yoktur... İşte onlar için elim azab hazırladık.

19-) Ya eyyühelleziyne amenu la yahıllu leküm en terisün nisae kerhen, ve la ta'duluhünne litezhebu Bi ba'dı ma ateytümuhünne illâ en ye'tıne Bi fahışetin mübeyyinetin, ve aşiruhünne Bil ma'ruf* fein kerihtümuhünne feasa en tekrahu şey'en ve yec'alellahu fiyhi hayren kesiyra;
Ey iman edenler!... Kadınlara zorla mirasçı olmanız (miras yoluyla zorla almanız) **size helal olmaz... Kendilerine vermiş olduklarınızın bir** (Bi-) **kısmını alıp götürmeniz için onları sıkıştırmayın... Açık** (şahitlerle isbatlanmış) **bir** (Bi-) **fuhuş yapmaları durumu müstesna... Onlarla** (Bi-) **ma'ruf ile muaşeret edin** (sünnetullaha uygun beraber olun/iyi ve güzel geçinin)**... Eğer kendilerinden hoşlanmadınız ise, olabilir ki siz bir şeyden hoşlanmasanız da Allah onda** (o tiksindiğiniz şeyde) **pek çok hayır kılmıştır/koymuştur.**

20-) Ve in eredtümüstibdale zevcin mekâne zevcin ve ateytüm ıhdahünne kıntaren fela te'huzu minhu şey'a* ete'huzunehu bühtanen ve ismen mübiyna;
Eğer bir eşin yerine bir başka eş almak istemişseniz, onlardan birine (önceki eşinize) **yüklerle** (mehir) **vermiş olsanız dahi ondan bir şey** (geri) **almayın... Onu bir buhtan ve açık bir günah yaparak geri alırsınız mı?.**

21-) Ve keyfe te'huzunehu ve kad efda baduküm ila ba'din ve ehazne minküm miysakan ğaliyza;
(Hem daha önce) **birbirinize kaynaşıp-geçmiş/içli dışlı olmuş ve onlar sizden katı miysak** (sağlam söz) **almışlar iken onu nasıl alırsınız ki?.**

22-) Ve la tenkihu ma nekeha abaüküm minen nisai illâ ma kad selef* innehu kâne fahışeten ve makta* ve sae sebiyla;
Kadınlardan babalarınızın nikahladıklarını nikahlamayın (onlarla evlenmeyin)**... Ancak geçmiş olan müstesna... Muhakkak ki o fahiş bir hayasızlık ve gazaba sebep bir kötülüktür... Ve ne kötü bir yol/adettir.**

23-) Hurrimet aleyküm ümmehatüküm ve benatüküm ve ehavatüküm ve ammatüküm ve halatüküm ve benatül'ehı ve benatül'uhti ve ümmehatükümüllatiy erda'neküm ve ahavatüküm miner redaati ve ümmehatü nisaiküm ve rebaibükümüllatiy fiy hucuriküm min nisaikümüllatiy dehaltüm Bihinn* fe in lem tekunu dehaltüm Bihinne fela cünaha aleyküm* ve halailü ebnaikümül leziyne min aslabiküm, ve en tecmeu beynel uhteyni illâ ma kad selef* innAllahe kâne Ğafuren Rahiyma;
Size (şunlarla evlenmek) **haram edildi: Analarınız, kızlarınız, kız kardeşleriniz, halalarınız, teyzeleriniz, erkek kardeşlerinizin kızları, kız kardeşlerinizin kızları, sizi emziren süt anneleriniz, süt kız kardeşleriniz, kadınlarınızın anneleri ve kendileri ile** (B sırrınca) **gerdeğe girdiğiniz kadınlarınızdan** (doğmuş) **odalarınızda** (evlerinizde himayeniz altında) **bulunan üvey kızlarınız... Eğer üvey kızlarınızın anneleri ile** (B sırrınca) **birleşmemişseniz** (onlarla evlenmenizde) **sizin üzerinize bir günah yoktur... Ve sizin sülbünüzden gelen oğullarınızın hanımları ve iki kız kardeşi birlikte almanız** (da size haram edilmiştir)**... Ancak geçmişte kalan müstesna... Muhakkak ki Allah Ğafur'dur, Rahıym'dir.**

24-) Vel muhsanatü minen nisai illâ ma meleket eymanüküm* kitabAllahi aleyküm* ve ühılle leküm ma verae zâliküm en tebteğu Bi emvaliküm muhsiniyne ğayre müsafihıyn* femestemta'tüm Bihi minhünne featuhünne ücurehünne feriydaten, ve la cünaha aleyküm fiy ma teradaytüm Bihi min ba'dil feriydah* innAllahe kâne Aliymen Hakiyma;
(Harpte elinize geçmiş) **malik olduğunuz** (cariyeler) **müstesna, kadınlardan muhsanat** (evli kadınlar) **da** (size haram kılınmıştır)**...** (Bunlar) **üzerinize Allah'ın yazısıdır** (farzdır)**... Bütün bunların dışında kalanlar, metres-dost tutmaksızın iffetli yaşamayı arayarak,** (Bi-) **mallarınızla** (mehirlerini vererek) **istemeniz size helal kılındı... Onlardan** (B gerçeğince) **ne mukabilinde faydalandınız ise, onlara ecirlerini/ücretlerini bir fariza olarak verin... Fariza'dan** (takdir edilen mehrden) **sonra karşılıklı rızalaştığınız şey hususunda size bir günah yoktur... Muhakkak ki Allah Aliym'dir, Hakiym'dir.**

25-) Ve men lem yestetı' minküm tavlen en yenkihal muhsanatil mu'minati femin ma meleket eymanüküm min feteyatikümül mu'minat* vAllahu a'lemü Bi iymaniküm* ba'duküm min ba'd* fenkihuhünne Bi izni ehlihinne ve atuhünne ücurehünne Bil ma'rufi muhsanatin ğayre müsafihatin ve la müttehızati ahdan* feiza uhsınne fein eteyne Bi fahışetin fealeyhinne nısfu ma alel muhsanati minel azab* zâlike limen haşiyel anete minküm* ve en tasbiru hayrun leküm* vAllahu Ğafurun Rahîym;
Sizden, mü'mine hür kadınlarla evlenme genişliğine gücü yetmeyeniniz, ellerinizin malik olduğu mü'mine genç kızlarınızdan (nikahlasın)**... Allah sizin imanınızı** (B sırrınca) **daha iyi bilir...** (Hep) **birbirinizdensiniz... Onları, onların ehillerinin** (ailelerinin, velilerinin) (Bi-) **izniyle nikahlayın; ve gizli dost edinmeyerek, zinadan uzak durarak, iffetli kadınlar olmaları halinde** (Bi-) **ma'ruf ile ecirlerini/ücretlerini** (mehirlerini) **de verin... Evliliğe geçtikten sonra eğer bir** (Bi-) **fuhuş yaparlar ise,** (o vakit) **hür kadınlara tatbik edilen azabın yarısı onlara verilir... Bu** (cariyeler ile evlenme yolu)**, sizden günaha/sıkıntıya girmekten ürperen/korkan kimse içindir... Sabretmeniz, sizin için daha hayırlıdır... Allah Ğafur'dur, Rahıym'dir.**

26-) Yüriydullahu liyübeyyine leküm ve yehdiyeküm sünenelleziyne min kabliküm ve yetube aleyküm* vAllahu Aliymn Hakiym;
Allah size (bilmediklerinizi) **açıklamak, sizi sizden öncekilerin sünnetlerine hidayet etmek ve tevbelerinizi** (asıllarınıza rücunuzu) **kabul etmek diler... Allah Aliym'dir, Hakiym'dir.**

27-) VAllahu yuriydu en yetube aleyküm ve yuriydülleziyne yettebiuneş şehevati en temiylu meylen azîyma;
Allah, tevbelerinizi kabul etmek diler... Şehvetlerine (nefslerine) **tabi olanlar ise sizin aziym bir meyl'le** (şirk'e) **meyletmenizi** (vuslattan geri kalmanızı) **dilerler.**

28-) Yuriydullahu en yuhaffife anküm* ve hulikal insanu daıyfa;
Allah (seyr-i süluk disiplinleri ile) **sizden yükünüzü hafifletmek diler... İnsan zayıf olarak halkedilmiştir.**

29-) Ya eyyühelleziyne amenu la te'külu emvaleküm beyneküm Bilbatıli illâ en tekûne ticareten an teradın minküm ve la taktülu enfüseküm* innAllahe kâne Biküm Rahîyma;
Ey iman edenler!... Mallarınızı aranızda (Bi-) **batıl olarak yemeyin... Kendi rızanızla bir ticaret olması hali müstesna... Nefslerinizi öldürmeyin... Muhakkak ki Allah size** (B sırrınca, siz olarak) **Rahıym'dir.**

30-) Ve men yef'al zâlike udvanen ve zulmen fesevfe nusliyhi nara* ve kâne zâlike alAllahi yesiyra;
Kim düşmanlık/haddi aşma ve zulümle bunu (şirk, intihar) **işlerse, onu Nar'a yaslıyacağız... Bu Allah'a çok kolayıdır.**

31-) İn tectenibu kebaira ma tünhevne anhü nükeffir anküm seyyiatiküm ve nüdhılküm müdhalen keriyma;
Şayet nehyedildiğiniz KEBİR (büyük günahlar; şirk)**'den kaçınırsanız,** (nefsinizden kaynaklanan) **kötülüklerinizi sizden keffaretleriz/sileriz ve sizi keriym/şerefli bir mekana dahil ederiz.**

32-) Ve la tetemennev ma faddalAllahu Bihî ba'deküm alâ ba'd* lirRicali nasıybün mimmektesebu ve linnisai nasıybün mimmektesebne, ves'elullahe min fadliHİ, innAllahe kâne Bikülli şey'in Alîyma;
Allah'ın onunla (B sırrınca) **bazınızı bazınıza üstün kıldığı şeyi temenni etmeyin... Rical** (erkekler) **için kazandıklarından bir nasip vardır; ve kadınlar için de kazandıklarından bir nasip vardır... Allah'dan, O'nun fazlından isteyin... Muhakkak ki Allah şeyin külliyyeni/komplesi olarak** (her şeyi B sırrınca) **Aliym'dir.**

33-) Ve liküllin caalna mevaliye mimma terekel validani vel akrebun* velleziyne akadet eymanüküm featuhüm nasıybehüm* innAllahe kâne alâ külli şey'in şehiyda;
Ana-baba ve akrabanın bıraktığından her biri için mevaliy (mirasçılar) **kıldık... Yeminlerinizin bağladığı** (yemin akdiyle mirasçı olan) **kimselere de nasiplerini verin... Muhakkak ki Allah her şeye şahid'dir.**

34-) ErRicalu kavvamune alen nisai Bi ma faddalAllahu ba'dahüm alâ ba'din ve Bi ma enfeku min emvalihim* fessalihatü kanitatün hafizatün lil ğaybi Bi ma hafızAllah* vellatiy tehafune nüşüzehünne

feızuhünne vehcüruhünne filmedacıı vadribuhünne, fein eta'neküm fela tebğu aleyhinne sebiyla* innAllahe kâne Aliyyen Kebiyra;
Rical (erkekler)**, kadınlar üzerine kavvam'dırlar** (hakim, yönetici)**... Şundan ki Allah** (B sırrınca) **onların** (insanların) **bazısını bazısı üzerine üstün kılmıştır ve** (erkekler B sırrınca) **mallarından onlara infak etmişlerdir... Saliha kadınlar kanit'tirler** (saygılı, itaatkar)**, Allah'ın** (kendilerini B sırrınca) **hıfzetmesi ile ğaybı hıfzedip koruyucudurlar... Huysuzluk etmelerinden endişe ettiğiniz kadınlara öğüt verin** (idraklarına çalışın)**,** (bu yeterli olmazsa) **yataklarında yalnız bırakın** (libidoları yükselsin) **ve onlara darbedin** (dokunun?)**... Eğer size itaat ederlerse, artık aleyhlerine bir yol aramayın... Muhakkak ki Allah Aliy'dir, Kebiyr'dir.**

35-) Ve in hıftüm şıkaka beynihima feb'asu hakemen min ehlihı ve hakemen min ehliha* in yürıyda ıslahan yuveffikıllahu beynehüma* innAllahe kâne Aliymen Habîyra;
Eğer onların (karı-kocanın) **aralarının açılmasından korkarsanız, bir hakem erkek ailesinden ve bir hakem de kadının ailesinden ba'sedin** (gönderin)**... Eğer** (o hakemlerin her ikisi de) **ıslah** (ara bulma) **dilerler ise, Allah onların arasını** (ıslaha, düzeltmeye) **muvaffak kılar... Muhakkak ki Allah Aliym'dir, Habiyr'dir.**

36-) Va'budullahe ve la tüşrikû BiHİ şey'en ve Bil valideyni ıhsanen ve Bi zil kurba vel yetama vel mesakiyni velcari zil kurba vel caril cünübi ves sahıbi Bil cenbi vebnis sebiyli ve ma meleket eymanüküm* innAllahe la yuhıbbu men kâne muhtalen fahura;
Allah'a kulluk yapın (arınıp fani olun)**... O'na hiç bir şeyi** (B gerçeğince) **ortak etmeyin** (hiç bir şeye; isim ve resimlere varlık vermeyin)**... Ana-baba'ya, yakınlık sahiplerine** (idrak yakınlarına)**, yetimlere, miskinlere, yakın komşuya** (bilinç komşuna)**, uzak komşuya** (bilinç yeri sana çok uzak olana)**, yanınızdaki** (aynı mertebedeki) **arkadaşa, yolun oğluna** (Allah yolunda olana) **ve ellerinizin malik olduklarına** (B sırrınca) **ihsanda bulunun... Muhakkak ki Allah kibirlenip övünenleri sevmez.**

37-) Elleziyne yebhalune ve ye'murunen nase Bil buhli ve yektümune ma atahumullahu min fadliHİ, ve a'tedna lil kafiriyne azaben mühiyna;
Onlar (öyle kimselerdir) **ki cimrilik ederler, insanlara** (B sırrınca) **cimriliği emrederler ve Allah'ın fazlından verdiğini gizlerler... Kafirler için alçaltıcı azab hazırladık.**

38-) Velleziyne yünfikune emvalehüm riaen nasi ve la yu'minune Billahi ve la Bil yevmil ahıri, ve men yeküniş şeytanü lehu kariynen fesae kariyna;
Ve onlar (B sırrıyla) **Allah'a ve** (B sırrıyla) **ahir gün'e iman etmedikleri halde, mallarını insanların riyası için harcarlar... Şeytan kime arkadaş olursa, o ne kötü bir arkadaştır.**

39-) Ve ma za aleyhim lev'amenu Billahi vel yevmil ahıri ve enfeku mimma rezekahümullahu, ve kânAllahu Bihim Alîyma;
(B sırrıyla) **Allah'a ve ahir güne iman etselerdi ve Allah'ın onları rızıklandırdığından infak etselerdi, onların aleyhine ne olurdu?... Allah onları/**(B sırrınca onların hakikatı, kendisi olarak) **Aliym'dir.**

40-) İnnAllahe la yazlimü miskale zerretin, ve in tekü haseneten yudaıfha ve yü'ti min ledünHU ecran azîyma;
Muhakkak ki Allah zerre (düşünülebilen en küçük) **ağırlığı** (yükü) **kadar bile zulmetmez... Eğer** (o yapılan iyilik) **bir hasene dahi olsa, onu kat kat artırır ve** (üstelik) **kendi ledünnünden de aziym bir ecir verir.**

41-) Fekeyfe iza ci'na min külli ümmetin Bi şehiydin ve ci'na Bike alâ haülai şehiyda;
Her ümmetten bir (Bi-) **Şehiyd** (şahid) **getirip,** (Rasûlüm) **seni de** (B sırrınca, işte) **bunlara Şehiyd** (şahid) **getirdiğimiz vakit** (iş) **nasıl olur?.**

42-) Yevmeizin yeveddülleziyne keferu ve asavür Rasûle levtüsevva Bihimül Ard* ve la yektümunallahe hadiysa;
O gün kafir olanlar <u>ve</u> Rasûlullah'a asi olanlar, (B gerçeğince) **Arz'a geçirilip yerle bir olmayı/Arz'ın onları silmesini temenni edip arzularlar... Allah'dan bir sözü de gizleyemezler.**

43-) Ya eyyühelleziyne amenu la takrebusSalate ve entüm sükâra hatta ta'lemu ma tekulune ve la cünüben illâ abiriy sebiylin hatta tağtesilu* ve in küntüm merda ev alâ seferin ev cae ehadün minküm minel ğaitı ev lamestümün nisae felem tecidu maen feteyemmemu saıyden tayyiben femsehu Bi vücuhiküm ve eydiyküm* innAllahe kâne Afüvven Ğafura;
Ey iman edenler!... Sarhoşken, ne söylediğinizi bilinceye kadar ve bir de cünüb iken -yolcu olmanız müstesna- gusledinceye kadar salat'a/namaz'a yaklaşmayın... Eğer hasta olmuşsanız veya bir sefer üzere iseniz veya sizden biri def'i hacetten gelirse yahut kadınlara dokunmuşsanız, (bu durumlarda bir de) **su bulamamışsanız,** (o vakit) **tayyib/temiz toprağa teyemmüm edin...** (Şöyleki) **vechlerinizi/yüzlerinizi ve ellerinizi** (B sırrınca) **mesh edin... Muhakkak ki Allah Afuvv'dur, Ğafur'dur.**

44-) Elem tera ilelleziyne utu nasıyben minel Kitabi yeşteruned dalalete ve yüriydune en tedıllüs sebiyl;
Kendilerine Kitab'tan bir nasip verilmiş olanları görmüyormusun; dalaleti satın alıyorlar ve (sizin de) **yoldan sapmanızı diliyorlar?.**

45-) VAllahu a'lemü Bi a'daiküm* ve kefa Billahi Veliyyen ve kefa Billahi nasıyra;
Allah sizin düşmanlarınızı (B sırrınca) **daha iyi bilir... Veliy olarak Allah** (B sırrınca) **kafidir... Nasıyr olarak Allah** (B sırrınca) **kafidir.**

46-) Minelleziyne hadu yüharrifunel Kelime an mevadıihi ve yekulune semı'na ve asayna vesma' ğayre müsmeın ve raına leyyen Bi elsinetihim ve ta'nen fid diyn* velev ennehüm kalu semi'na ve ata'na vesma' venzurna lekâne hayren lehüm ve akveme, ve lâkin leanehümullahu Bi küfrihim fela yu'minune illâ kaliyla;
Yahudi olanlardan öyleleri vardır ki, KELİMELERİ mevzilerinden tahrif ederler (kaydırırlar; vahyin orijinalliğini muhafaza etmezler)**...** (Bi-) **dillerini eğip bükerek ve Diyn'de yermeler üreterek: "İşittik ve isyan ettik", "Dinle, dinlemez olası" ve "Raina; bizi gözet, bizi dinle" derler... Eğer onlar, "İşittik ve itaat ettik", "Dinle" ve "Nazar et bize" deseler idi, elbette kendileri için daha hayırlı ve daha doğru olurdu... Fakat Allah küfürleri ile** (B gerçeğince) **onları la'netlemiştir... Pek azı müstesna** (artık onlar) **iman etmezler.**

47-) Ya eyyühelleziyne utül Kitabe aminu Bi ma nezzelna musaddikan lima maaküm min kabli en natmise vucuhen feneruddeha alâ edbariha ev nel'anehüm kema leanna ashabes sebt* ve kâne emrullahi mef'ula;
Ey (izhar edip okusunlar diye) **kendilerine Kitab verilenler!... Vechleri/yüzleri silerek arkalarına döndürmeden yahut ashab-ı sebt'i** (Cumartesi adamlarını) **la'netlediğimiz gibi kendilerini la'netlemeden önce, sizin beraberinizde olanı** (Tevrat'ı) **tasdik edici olarak indirdiğimize** (Kur'an'a, B sırrınca) **iman edin!. Emrullah, fiile dönüşmüştür.**

48-) İnnAllahe la yağfiru en yüşreke BiHİ ve yağfiru ma dune zâlike limen yeşa'* ve men yüşrik Billahi fekadiftera ismen azîyma;
Muhakkak ki Allah (B gerçeğince) **kendisine şirk koşulmasını** (şakıliği) **mağfiret etmez... Ondan başkasını dilediği kimseler için mağfiret eder... Kim Allah'a** (B gerçeğince) **şirk koşarsa** (yanısıra bir varlık kabul ederse; ortak tutarsa)**, gerçekten aziym bir günah olarak uydurmuş/**(Allah'a) **iftira etmiş olur** (çünkü la ilahe illAllah!?)**.**

49-) Elem tera ilelleziyne yüzekkûne enfüsehüm* belillahu yüzekkiy men yeşau ve la yüzlemune fetiyla;
Nefslerini (kendileri) **tezkiye edenleri görmedin mi?... Hayır, Allah dilediğini tezkiye eder** (arındırır)**... Ve bir hurma lifi** (kıl) **kadar zulme uğratılmazlar.**

50-) Ünzur keyfe yefterune alellahil kezib* ve kefa BiHİ ismen mübiyna;
Bak, nasıl Allah üzerine yalan iftira ediyorlar?... Apaçık bir günah olarak (B gerçeğince) **o kafidir.**

51-) Elem tera ilelleziyne utu nasıyben minel Kitabi yu'minune Bil cibti vettağuti ve yekulune lilleziyne keferu haülai ehda minelleziyne amenu sebiyla;
Kendilerine Kitab'tan bir nasip verilenleri görmüyormusun!... Cibt'e (tapınılan put) **ve Tağut'a** (batıl vücud) (B sırrınca) **iman ediyorlar ve kafir olanlar için: "İşte bunlar iman eden** (tevhid ehlin) **den daha doğru yoldadırlar" diyorlar.**

52-) Ülaikelleziyne leanehümullahu, ve men yel'anillahu felen tecide lehu nasıyra;
İşte onlar Allah'ın la'net ettiği kimselerdir... Allah kime la'net eder ise, artık (sen) **ona asla bir yardımcı bulamazsın.**

53-) Em lehüm nasıybün minel mülki feizen la yü'tunen nase nekıyren;
Yoksa onların Mülk'den bir nasibi mi var?.. Eğer öyle olsaydı, insanlara hurma çekirdeğinin çukurcuğu kadar dahi (bir şey) **vermezlerdi.**

54-) Em yahsüdunen Nase alâ ma atahumullahu min fadliHİ, fekad ateyna ale İbrahîymel Kitabe vel Hıkmete ve ateynahüm mülken aziyma;
Yoksa (onlar)**, insanları, Allahın fazlından kendilerine verdiği** (nimet) **üzerine kıskanıyorlar mı?... Gerçekten biz Al-i İbrahim'e de Kitab ve Hikmet verdik... Ve onlara aziym bir mülk verdik.**

55-) Feminhüm men amene Bihî ve minhüm men sadde anhu ve kefa Bi cehenneme seıyren;
Onlardan bazısı O'na (İbrahim'e B sırrınca) **iman etti ve onlardan bazısı da Ondan yüz çevirdi/ondan alakoydu... Sair** (alevli ateş olarak; B sırrınca) **cehennem kafidir** (senden bağımsız, ötede bir cehennem düşleme)**.**

56-) İnnelleziyne keferu Bi ayatina sevfe nusliyhim nara* küllema nedıcet cüludühüm beddelnahüm cüluden ğayreha liyezukul azab* innAllahe kâne Aziyzen Hakiyma;
Muhakkak ki (B gerçeğince) **ayetlerimizi küfredenleri** (örtüp inkar edenleri) **Nar'a yaslayacağız... Cildleri her piştikçe, azabı tatsınlar diye,** (önceki) **cildlerin başkası ile onları** (cildlerini) **değiştireceğiz... Muhakkak ki Allah Aziyz'dir, Hakiym'dir.**

57-) Velleziyne amenu ve amilus salihati senüdhılühüm cennatin tecriy min tahtihel enharu halidiyne fiyha ebeda* lehüm fiyha ezvacün mütahheretün, ve nüdhılühüm zıllen zaliyla;
İman edip salih amel işleyenlere gelince, onları altlarından nehirler akan cennetlere dahil edeceğiz... Onda ebedi olarak kalıcılardır... Orada, onlar için tertemiz eşler vardır... Ve onları (Güneş sızmayan; yakin serinliği sağlayan) **gölgenin gölgesine/eşsiz bir gölgeye sokacağız.**

58-) İnnAllahe ye'müruküm en tüeddül emanati ila ehliha ve iza hakemtüm beynenNasi en tahkümü Bil adli, innAllahe niımma yeızuküm Bihi, innAllahe kâne Semi'an Basiyra;
Muhakkak ki Allah emanetleri, onların ehillerine te'diye (ödeme, teslim) **etmenizi ve insanlar arasında hükmettiğinizde de Bil-ADL** (adil olarak) **hükmetmenizi emreder... Muhakkak ki Allah** (B sırrınca) **bununla size ne güzel va'z ediyor** (ibretlik öğüt veriyor)**... Muhakkak ki Allah Semi'dir, Basıyr'dir.**

59-) Ya eyyühelleziyne amenu etıy'ullahe ve etıy'urRasûle ve ülil emri minküm* fein tenaza'tüm fiy şey'in ferudduhu ilAllahi verRasûli in küntüm tu'minune Billahi vel yevmil ahır* zâlike hayrun ve ahsenü te'viyla;
Ey iman edenler!... Allah'a itaat edin, Rasûlullah'a itaat edin, ve sizden Ulul'Emr'e (Emr sahiplerine) **de** (itaat edin)**... Bir şey hakkında tartışmaya/anlaşmazlığa düştünüz mü -şayet** (B sırrıyla) **Allah'a ve ahir güne iman ediyorsanız- onu Allah'a ve Rasûlü'ne döndürün... Bu hem daha hayırlı ve hem de te'vil olarak** (işin aslına ulaşma bakımından) **daha güzeldir.**

60-) Elem tera ilelleziyne yez'umune ennehüm amenu Bi ma ünzile ileyke ve ma ünzile min kablike yüriydune en yetehakemu ilettağuti ve kad ümiru en yekfüru Bihi, ve yüriydüşşeytanü en yudıllehüm dalalen beiyda;
Sana inzal olunana ve senden önce inzal olunana (B sırrınca) **iman ettiklerini sananları görmüyormusun;** (ki, onu B sırrı gereği) **inkar etmeleri emredildiği halde Tağut'u aralarına hakem yapmak/Tağut'a göre muhakemeleşmek dilerler... Şeytan** (vehim) **da onları uzak** (bir daha dönmeleri mümkün olmayan) **bir sapıklığa** (şirk'e) **ıdlal etmek** (saptırmak) **diliyor.**

61-) Ve iza kıyle lehüm tealev ila ma enzelAllahu ve ilerRasûli raeytel münafikıyne yesuddune anke sududa;
Onlara: "Allah'ın inzal ettiğine VE O'nun Rasûlüne gelin" denildiğinde, münafıkların senden iyice yüz çevirip uzaklaştıklarını görürsün.

62-) Fekeyfe iza esabethüm musıybetün Bi ma kaddemet eydiyhim sümme cauke yahlifune Billahi in eredna illâ ıhsanen ve tevfiyka;
Ya nasıl, ellerinin takdim ettikleri sebebiyle (B gerçeğince) **onlara bir musibet isabet ettiğinde hemen "Biz ihsan ve tevfik'den başka bir şey dilemedik" diye yemin ederek sana gelirler?.**

63-) Ülaikelleziyne ya'lemullahu ma fiy kulubihim fe a'rıd anhüm ve ızhüm ve kul lehüm fiy enfüsihim kavlen beliyğa;
İşte onlar ki, Allah onların kalblerinde olanı biliyor... O halde onlardan yüzçevir, onlara öğüt ver ve onlara kendi enfüsleri hakkında kavl-i beliyğ (içlerine işleyen, meramı tam anlatan, tesirli güzel söz) **söyle.**

64-) Ve ma erselna min Rasûlin illâ li yütaa Bi iznillah* ve lev ennehüm iz zalemu enfüsehüm cauke festağferullahe vestağfere lehümür Rasûlü levecedullahe Tevvaben Rahiyma;
Biz hiçbir Rasûlü, Bi-iznillah (Allah'ın izniyle kendisine) **itaat edilmekten başka bir işlevle irsal etmedik... Şayet kendi nefslerine zulmettiklerinde sana gelselerdi de Allah'dan mağfiret dileselerdi ve Rasûlullah da onlar için mağfiret dileseydi, elbette Allah'ı Tevvab ve Rahıym bulurlardı.**

65-) Fela ve Rabbike la yu'minune hatta yühakkimuke fiyma şecera beynehüm sümme la yecidu fiy enfüsihim haracen mimma kadayte ve yüsellimu tesliyma;
Hayır, Rabbine yemi olsun ki (iş bildikleri gibi değil)**, aralarında çıkan ihtilaflarda seni hakem kılıp sonra da verdiğin hükümden** (zira, senin hükmün Allah'ın hükmüdür) **içlerinde hiç bir sıkıntı duymaksızın, tam bir teslimiyetle teslim olmadıkça iman etmiş olmazlar.**

66-) Ve lev enna ketebna aleyhim enıktülu enfüseküm evıhrucu min diyariküm ma fealuhü illâ kaliylün minhüm* ve lev ennehüm fealu ma yuazune Bihi lekâne hayren lehüm ve eşedde tesbiyta;
Eğer onların üzerine "nesflerinizi öldürün yahut yurtlarınızdan çıkın" diye yazmış (farz kılmış) **olsaydık, onlardan pek azı müstesna** (onlar) **bunu yapmazlardı... Eğer onlar kendilerine** (B sırrınca) **öğütleneni yapsalardı, elbette onlar için daha hayırlı ve daha sağlam/değişkensiz/kararlı olurdu.**

67-) Ve izen le ateynahüm min ledünNA ecren azîyma;
Ve o takdirde onlara ledünnümüzden aziym bir ecir verirdik (ilahi özelliklerle tahakkuk)**.**

68-) Ve lehedeynahüm sıratan müstekıyma;
Ve onları elbette sırat-ı müstakim'e (Zat'a giden yola) **hidayet ederdik.**

69-) Ve men yutıllahe verRasûle feülaike maalleziyne en'amAllahu aleyhim minen Nebîyyiyne vasSıddıkıyne veşŞühedai vasSalihıyn* ve hasüne ülaike refiyka;
Kim Allah'a ve O'nun Rasûlüne itaat eder ise, işte onlar Allah'ın kendilerine in'amda bulunduğu Nebîler, sıddıklar, şehidler ve salihler ile beraberdirler... Ne güzel refik (arkadaş) **tir onlar.**

70-) Zâlikel fadlü minellahi, ve kefa Billahi Alîyma;
Bu Fazl (bu mertebelere muvaffak olma) **Allah'dandır... Aliym olarak** (B sırrınca) **Allah kafidir.**

71-) Ya eyyühelleziyne amenu huzu hızreküm fenfiru sübatin evinfiru cemiy'a;
Ey iman edenler, korunmanızı alın (sağlayın)**; sübet'ler** (seçilmiş cemaatlar) **halinde veya top yekün** (İslam Ümmeti) **olarak savaşa geçin.**

72-) Ve inne minküm lemen leyübattıenn* fein esabetküm müsıybetün kale kad en'amAllahu aleyye iz lem ekün meahüm şehiyda;
Muhakkak ki sizden öylesi de var ki, (bu işe) **ağır davranır... Eğer size** (bu yolda) **bir musibet isabet eder ise: "Allah gerçekten bana in'amda bulundu da onlarla beraber şehid olmadım/bulunmadım" der.**

73-) Ve lein esabeküm fadlün minAllahi leyekulenne keen lem teküm beyneküm ve beynehu meveddetün ya leyteniy küntü meahüm feefuze fevzen azîyma;
Ve eğer size Allah'dan bir fazl erişir ise, sanki sizinle onun arasında bir mevedde (sevgi) **hiç**

olmamış gibi, elbette şöyle der: "Ah keşke onlarla beraber olsaydım da aziym bir başarı kazansaydım/büyük murada erseydim".

74-) Fel yükatil fiy sebiylillahilleziyne yeşrunel hayated dünya Bil'ahıreti, ve men yükatil fiy sebilillâhi feyuktel ev yağlib fe sevfe nü'tiyhi ecren aziyma;
Ahiret mukabilinde (B gerçeğince) **dünya hayatını satanlar, Allah yolunda savaşsınlar** (artık)**... Kim Allah yolunda savaşır da öldürülür veya galip gelir ise,** (her iki durumda da biz) **kendisine** (yakında, çok geçmeden) **aziym bir ecir** (büyük bir mükafat) **vereceğiz.**

75-) Ve ma leküm la tükatilune fiy sebiylillâhi vel müstad'afiyne minerRicali vennisai vel vildanilleziyne yekulune Rabbena ahricna min hazihil karyetiz zalimi ehlüha* vec'al lena min ledünKE Veliyyen vec'al lena min ledünKE Nasıyra;
Size ne oluyor da Allah yolunda ve "Rabbimiz, ehli zalim olan şu karyeden (şehirden) **bizi çıkar; ledünnünden bize bir Veliy** (işimizi üzerine alan sahib) **meydana getir; ledünnünden bize bir Nasıyr** (yardımcı) **kıl" diye** (yakaran) **mustaz'af** (zayıf, mazlum) **erkekler, kadınlar ve çocuklar için savaşmıyorsunuz?.**

76-) Elleziyne amenu yükatilune fiy sebiylillâhi, velleziyne keferu yükatilune fiy sebiylit tağuti fakatilu evliyaeşşeytan* inne keydeşşeytani kâne daıyfa;
İman edenler Allah yolunda savaşırlar... Kafir (gerçeği reddeden) **lere gelince,** (onlar da) **Tağut** (Hakkın ğayrını isbat) **yolunda savaşırlar... O halde şeytanın velileri ile savaşın... Muhakkak ki şeytanın tuzağı çok zayıftır.**

77-) Elem tera ilelleziyne kıyle lehüm küffu eydiyeküm ve ekıymusSalate ve atüzZekate, felemma kütibe aleyhimül kıtalü iza feriykun minhüm yahşevnenNase kehaşyetillahi ev eşedde haşyeten, ve kalu Rabbena lime ketebte aleynel kıtal* levla ahhartena ila ecelin kariyb* kul meta'uddünya kaliylün, vel ahıretü hayrun limenitteka ve la tuzlemune fetiyla;
Kendilerine: "Ellerinizi çekin; salat'ı/namazı ikame edin ve zekatı verin" denilenleri görmedin mi?... Vaktaki üzerlerine savaş yazıldı/farz oldu, bir de ne göresin, onlardan bir fırka insanlardan Allah'dan haşyet edip ürperdikleri gibi, hatta daha şiddetli bir haşyetle korkuyorlar... "Rabbimiz, niçin üzerimize savaşı yazdın; bizi yakın bir ecele kadar te'hir etseydin (de biraz daha nefsanilikten, dünyamızdan zevklenseydik) **ya?", dediler... De ki: "Dünya meta'ı** (faydalanması, zevki, materyelleri) **pek azdır... Ahiret ise ittika edenler** (korunanlar) **için daha hayırlıdır... Ve size kıl kadar zulmedilmez".**

78-) Eyne ma tekûnu yüdrikkümül mevtü velev küntüm fiy burucin müşeyyedetin, ve in tusıbhüm hasenetün yekulu hazihi min ındillahi, ve in tusıbhüm seyyietün yekulu hazihi min ındike, kul küllün min ındillah* femali haülail kavmi la yekâdune yefkahune hadiysa;
Nerede olursanız (olun) **ölüm size ulaşır... Buruc-i Müşşeyyede'de** (sağlam/yüksek burçlarda) **olsanız bile... Eğer onlara bir hasene isabet ederse: "Bu Allah indindendir" derler... Şayet onlara bir seyyie isabet ederse: "Bu senin indindendir" derler... De ki: "Küllün min indillah = hepsi Allah indindendir** (zira ğayrı bir vücud ve müessir yoktur)***"*... Şu kavme ne oluyor ki, nerede ise bir söz** (bile) **anlamıyorlar** (akılsızlar)**?.**

79-) Ma esabeke min hasenetin feminallahi, ve ma esabeke min seyyietin femin nefsike, ve erselnake lin Nasi Rasûla* ve kefa Billahi şehiyda;
Hasene'den (pozitiv, Hakka ait şey) **sana ne isabet ederse, Allah'dandır... Seyyie'den** (negativ, terkibi yük) **sana ne isabet ederse, nefsin'dendir... Seni insanlara Rasûl olarak irsal ettik... Şahid olarak Allah** (B sırrınca) **kafidir.**

80-) Men yutı'ırRasûle fekad etaAllah* ve men tevella fema erselnake aleyhim hafiyza;
Kim er-Rasûl'e (Allah Rasûlü'ne) **itaat ederse, gerçekte Allah'a itaat etmiştir** (çünkü Risalet Allah hükümlerini tebliğ işlevidir)**... Kim de yüz çevirirse, zaten biz seni onlar üzerine hafiyz** (koruyucu, bekçi) **olarak irsal etmedik.**

81-) Ve yekulune taatün, feiza berezu min ındike beyyete taifetün minhüm ğayrelleziy tekulü, vAllahu yektübü ma yübeyyitun* fea'rıd anhüm ve tevekkel alellahi, ve kefa Billahi vekiyla;
"Taat = başüstüne", derler ama yanından çıkınca da onlardan bir taife (gündüz) **senin söylemiş olduğunun ğayrını geceleyin/gizlice tedbir eder... Allah** (onların) **geceleyin/gizlice kurduklarını**

yazıyor... Artık yüz çevir onlardan ve Allah'a tevekkül et (hiç bir şey senden değil; işi Allah'a tevfiz et)**... Vekiyl olarak Allah** (B sırrınca) **kafidir.**

82-) Efela yetedebberunel Kur'an ve lev kâne min ındi ğayrıllahi levecedu fiyhıhtilafen kesiyra;
Kur'an'ı tedebbür etmiyorlar (derinlemesine düşünmüyorlar) **mı?... Eğer** (O Kur'an) **Allah indi'nin ğayrından olsaydı, elbette onun içinde bir çok ihtilaf/çelişki bulurlardı.**

83-) Ve iza caehüm emrün minel emni evil havfi ezau Bihi, ve lev redduhu ilerRasûli ve ila ülil emri minhüm lealimehülleziyne yestenbitunehu minhüm* ve levla fadlullahi aleyküm ve rahmetuHU letteba'tümüş şeytane illâ kaliyla;
Kendilerine emn (emniyet) **veya korkudan bir iş geldiğinde, onu** (B gerçeğince) **ifşa ettiler... Halbuki onu Rasûlullah'a ve onlardan emr sahiplerine döndürselerdi, onlardan işin iç yüzünü araştırıp ortaya çıkarmak isteyen kimseler onu** (o işin aslını) **elbette bilirdi... Eğer üzerinizde Allah'ın fazlı** (olan AKIL) **ve O'nun rahmeti** (iman) **olmasaydı, pek az hariç, elbette** (hepiniz) **şeytana** (vehme) **tabi olup gitmiştiniz.**

84-) Fekatil fiy sebiylillâhi, la tükellefü illâ nefseke ve harridıl mu'miniyn* asellahu en yeküffe be'selleziyne keferu* vAllahu eşeddü be'sen ve eşeddü tenkiyla;
(Rasûlüm) **Allah yolunda savaş... Nefsinden başkasından mükellef değilsin... Mü'minleri de** (Allah yolunda savaşmaya) **teşvik et... Umulur ki Allah kafir olanların şiddetini/gücünü önler... Allah be's** (güç, şiddet) **olarak da daha şiddetlidir, tenkiyl** (ibret verici ceza) **bakımından da daha şiddetlidir.**

85-) Men yeşfa' şefa'aten haseneten yekün lehu nasiybün minha* ve men yeşfa' şefa'aten seyyieten yekün lehu kiflün minha* ve kânAllahu alâ külli şey'in mukıyta;
Kim güzel bir şefaatte bulunursa, ondan kendisi için bir nasip olur... Kim de kötü bir şefaatte bulunursa, ondan da onun için bir nasip olur... Allah herşey üzerine Mukıyt'tir (her şeyin gıdasını vericidir)**.**

86-) Ve iza huyyiytüm Bi tehıyyetin fehayyu Bi ahsene minha ev rudduha* innAllahe kâne alâ külli şey'in Hasiyba;
(B sırrınca) **bir selamlama ile selamlandığınızda,** (B sırrınca) **ondan daha güzeli ile selamlayın yahut onun aynısını döndürün** (aynen iade edin)**... Muhakkak ki Allah herşey'i Hasiyb'dir.**

87-) Allahu la ilahe illâ HU* leyecme'anneküm ila yevmil kıyameti la raybe fiyh* ve men asdeku minAllahi hadiysa;
Allah, O'ndan başka vücud olmayandır... Kendisinde şek-şüphe olmayan kıyamet gününde sizi muhakkak cem'eder... Hadis/söz olarak Allah'dan daha doğru söyleyen kimdir?.

88-) Fema leküm fiyl münafikıyne fieteyni vAllahu erkesehüm Bi ma kesebu* etüriydune en tehdu men edallellah* ve men yudlililllahu felen tecide lehu sebiyla;
Allah onları kazandıkları ile (B sırrınca) **baş aşağı etmişken, size ne oluyor da munafıklar hakkında iki grupa ayrıldınız?... Allah'ın saptırdığını doğru yola getirmek mi diliyorsunuz?... Allah kimi saptırır ise, artık onun için bir yol asla bulamazsın.**

89-) Veddu lev tekfürune kema keferu fetekunune sevaen fela tettehızu minhüm evliyae hatta yühaciru fiy sebiylillâh* fein tevellev fehuzûhüm vaktüluhüm haysü vecedtümuhüm* ve la tettehızu minhüm veliyyen ve la nasıyra;
Onlar, (kendileri) **kafir oldukları gibi sizin de kafir olmanızı ve** (böylece onlarla) **eşit olmanızı arzu ettiler... O halde** (onlar) **Allah yolunda hicret edinceye kadar onlardan kimseyi evliya/dostlar edinmeyin... Eğer yüz çevirirlerse, onları yakalayın ve onları bulduğunuz yerde öldürün onları... Onlardan Veliy ve Nasıyr** (yardımcı) **edinmeyin.**

90-) İllelleziyne yesılune ila kavmin beyneküm ve beynehüm miysakun ev cauküm hasıret suduruhüm en yukatiluküm ev yukatilu kavmehüm* ve lev şaAllahu leselletahüm aleyküm felekateluküm* feını'tezeluküm felem yukatiluküm ve elkav ileykümüs seleme, fema cealAllahu leküm aleyhim sebiyla;
Ancak sizinle onlar arasında miysak (anlaşma) **olan bir kavme vasıl olanlar yahut ne sizinle ne de kendi kavimleri ile savaşmak'tan** (savaşmak istemediklerinden) **sadırları** (göğüsleri) **sıkılarak**

size gelenler müstesna... Eğer Allah dileseydi elbette onları size musallat ederdi de (onlar da) **sizinle savaşırlardı... Eğer** (onlar) **sizden uzlet ederler** (uzaklaşırlar)**, sizinle savaşmazlar ve size barış ilka ederlerse** (beyan ederlerse)**, artık Allah onların aleyhine bir yol sizin için oluşturmaz.**

91-) Setecidune ahariyne yüriydune en ye'menuküm ve ye'menu kavmehüm* küllema rüddu ilel fitneti ürkisu fiyha* fein lem ya'teziluküm ve yulku ileykümüsseleme ve yeküffu eydiyehüm fehuzuhüm vaktüluhüm haysü sekıftümuhüm* ve ülaiküm cealna leküm aleyhim sultanen mübiyna;
Diğer bazılarını da bulacaksınız ki; hem sizden emin olmak, hem de kendi kavimlerinden emin olmak dilerler... Her fitneye döndürüldüklerinde, onda (o fitnede) **baş aşağı olurlar... Şayet sizden uzak durmazlar, size barış ilka etmezler ve ellerini çekmezler ise onları yakalayın ve onları ele geçirdiğiniz yerde öldürün onları... İşte bunlar varya, onların aleyhine size apaçık bir sultan** (ferman, yetki, hüccet, güç) **oluşturduk** (verdik)**.**

92-) Ve ma kâne li mu'minin en yaktule mu'minen illâ hataen, ve men katele mu'minen hataen fetahriyru rakabetin mu'minetin ve diyetün müsellemetün ila ehlihi illâ en yessaddeku* fein kâne min kavmin adüvvin leküm ve huve mu'minun fe tahriyru rekabetin mü'minetin, ve in kâne min kavmin beyneküm ve beynehüm miysakun fediyetün müsellemetün ila ehlihi ve tahriyru rekabetin mu'minetin, femen lem yecid fesıyamu şehreyni mütetabi'ayni, tevbeten minAllahi, ve kânAllahu Aliymen Hakiyma;
Hataen (kasdi olmaksızın, yanlışlıkla) **olmak müstesna, bir mü'min için** (başka) **bir mü'mini öldürmesi olacak şey değildir... Hataen bir mü'mini öldürenin, mü'min bir köleyi hürriyyetine kavuşturması ve onun** (öldürülenin) **ehline** (ailesine) **teslim edilmiş bir diyet** (vermesi) **gerekir...** (Varislerin diyeti katile) **sadaka vermeleri** (bağışlamaları) **müstesna... Eğer** (öldürülen) **mü'min olmakla beraber size düşman olan bir kavimden ise,** (o zaman katilin) **mü'min bir köleyi hürriyyetine kavuşturması gerekir... Şayet** (öldürülen) **sizinle aralarında miysak bulunan bir kavimden ise,** (o zaman katilin) **onun** (öldürülenin) **ehline** (ailesine) **teslim edilmiş bir diyet** (vermesi) **ve mü'min bir köleyi hürriyyetine kavuşturması gerekir... Kim bulamazsa** (imkanı olmazsa)**, Allah'dan bir tevbe olmak üzere, iki** (kameri) **ay kesiksiz oruç tutmalıdır... Allah Aliym'dir, Hakiym'dir.**

93-) Ve men yaktül mu'minen müteammiden fecezauhu cehnnemü haliyden fiyha ve ğadıbAllahu aleyhi ve leanehu ve eadde lehu azaben aziyma;
Kim bir mü'mini taammüden öldürürse onun cezası, içinde ebedi kalmak üzere Cehennem'dir... Allah ona gadap etmiştir; la'netlemiştir onu, ve onun için aziym bir azab hazırlamıştır.

94-) Ya eyyühelleziyne amenu iza darabtüm fiy sebiylillâhi fetebeyyenu ve la tekulu limen elka ileykümüs Selâme leste mu'minen, tebteğune aradal hayatid dünya* feındAllahi meğanimü kesiyratün, kezâlike küntüm min kablü femennAllahu aleyküm fe tebeyyenu* innAllahe kâne Bi ma ta'melune Habîyra;
Ey iman edenler!... Allah yolunda gazaya çıktığınızda, iyice araştırın ve size selam verene, dünya hayatının geçici menfaatını arayarak, "Sen mü'min değilsin" demeyin... Allah indinde çok ganimetler var... Daha önce siz de böyle idiniz de Allah size lutufta bulundu... O halde iyice araştırın... Muhakkak ki Allah yapmakta olduğunuz şeyleri (B sırrınca) **Habiyr'dir.**

95-) La yestevil kaıdune minel mu'miniyne ğayru ülid darari vel mücahidune fiy sebiylillâhi Bi emvalihim ve enfüsihim* faddalellahul mücahidiyne Bi emvalihim ve enfüsihim alel kaıdiyne dereceten, ve küllen veadAllahul husna* ve faddalellahul mücahidiyne alel kaıdiyne ecren azîyma;
Zarar (mazeret) **sahiblerinden hariç olmak üzere mü'minlerden oturup kalanlar ile Allah yolunda** (B sırrınca) **mallarıyla, nefsleriyle mücahade edenler müsavi olmazlar... Allah,** (B sırrınca) **mallarıyla ve nefsleriyle mücahade edenleri oturup kalanlaradan derece olarak üstün kıldı... Hepsine Allah Hüsna'yı** (en güzeli) **va'd etmiştir...** (Ama) **Allah mücahidleri oturup kalanların üzerine aziym bir ecir ile üstün kılmıştır.**

96-) Derecâtin minhü ve mağfireten ve rahmeten, ve kânAllahu Ğafuren Rahîyma;
(Yani) **kendinden dereceler, bir mağfiret ve bir rahmet... Allah Ğafur'dur, Rahıym'dir.**

97-) İnnelleziyne teveffahümül Melaiketü zalimiy enfüsihim kalu fiyme küntüm* kalu künna müstad'afiyne fiyl Ard* kalu elem tekün Ardullahi vasiaten fe tühaciru fiyha* feülaike me'vahüm cehennem* ve saet mesıyra;
Muhakkak ki Melaike, nefslerine zulmedici oldukları halde vefat ettirdiği kimselere, "Ne işte

idiniz? bu haliniz ne?)**" derler...** (Onlar da) **dediler ki: "Biz Arz'da mustaz'afiyn** (zayıf, çaresizler) **idik"...** (Melaike de) **dedi ki: "Allah Arz'ı geniş olmadı mı, orada hicret etseydiniz?"... İşte bunların varacağı yer cehennemdir... Ne kötü dönüş yeridir!.**

98-) İllel müstad'afiyne minerRicali ven nisai vel vildani la yestetıy'une hıyleten ve la yehtedune sebiyla;
Ancak Erkeklerden, kadınlardan ve çocuklardan hiçbir maharete gücü yetmeyen ve (hicret için) **bir yol bulamayan mustaz'afiyn müstesna.**

99-) Feülaike asallahu en ya'füve anhüm* ve kânAllahu Afüvven Ğafura;
İşte, Allah'ın onları affetmesi umulur... Allah Afüv'dür, Ğafur'dur.

100-) Ve men yühacir fiy sebiylillâhi yecid fiyl Ardı mürağamen kesiyren veseaten, ve men yahruc min beytihi muhaciren ilAllahi ve RasûliHİ sümme yüdrikhül mevtü fekad vekaa ecruhu alellah* ve kânAllahu Ğafuren Rahîyma;
Kim Allah yolunda (özüne doğru) **hicret ederse, Arz'da** (fıtrat alanınızda) **pek çok gidilecek yer ve güç/genişlik bulur... Kim Allah'a ve O'nun Rasûlüne muhacir olarak evinden çıkar, sonra da ona ölüm yetişirse, artık onun ecri Allah üzerinedir... Allah Ğafur'dur, Rahıym'dir.**

101-) Ve iza darebtüm fiyl Ardı feleyse aleyküm cünahun en taksuru mines Salati, in hıftüm en yeftinekümülleziyne keferu* innel kafiriyne kânu leküm adüvven mübiyna;
Arz'da gezip dolaştığınızda (seferilikte, gazada)**, kafir olanların sizi fitnelemesinden** (size bir sıkıntı vermesinden) **korkarsanız, salat'tan/namaz'dan kasr etmenizde** (kısaltmanızda) **sizin üzerinize bir günah yoktur** (tahkike, yakine önem verin)**... Muhakkak ki kafirler, sizin için apaçık düşmandır.**

102-) Ve iza künte fiyhim feekamte lehümüs Salate feltekum taifetün minhüm meake vel ye'huzü eslihatehüm* feiza secedu felyekûnu min veraiküm* velte'ti taifetün uhra lem yusallu fel yusallu meake velye'huzü hızrehüm ve eslihatehüm* veddelleziyne keferu lev tağfülune an eslihatiküm ve emtiatiküm feyemiylune aleyküm meyleten vahıdeten, ve la cünaha aleyküm in kâne Bi küm ezen min metarin ev küntüm merda en tedau eslihateküm* ve huzu hızraküm* innAllahe eadde lil kafiriyne azaben mühiyna;
(Rasûlüm sen) **onların içlerinde olup da onlara salat'ı ikame ettirdiğinde, onlardan bir taife seninle beraber kıyam etsin** (namaza dursun)**... Silahlarını da alsınlar...** (Bunlar) **secde ettiğinde,** (diğerleri) **sizin arkanızda olsunlar...** (Sonra) **namaz kılmamış diğer taife gelsin, seninle birlikte bilfiil namaz kılsın... Ve** (onlar da) **korunmalarını/tedbirlerini ve silahlarını alsınlar... Kafir olanlar arzu ederler ki, keşke siz silahlarınızdan ve eşyalarınızdan gafil olasınız da, tek bir meyl ile üzerinize meyletsinler** (birden tek bir baskınla üzerinize çullansınlar)**... Eğer** (B sırrınca) **size yağmurdan bir eziyyet olur yahut hasta olursanız, silahlarınızı bırakmanızda size bir günah yoktur...** (bununla beraber) **korunmanızı/tedbirinizi alın... Muhakkak ki Allah kafirler için alçaltıcı bir azab hazırlamıştır.**

103-) Feiza kadaytümüs Salate fezkürullahe kıyamen ve kuuden ve alâ cünubiküm* feizatme'nentüm feekıymus Salate, innesSalate kânet alel mu'miniyne kitaben mevkuta;
(O korku vaktinde) **salat'ı** (namaz'ı) **kaza ettiğinizde** (açıp fethettiğinizde, tamamladığınızda)**, artık kıyam'da, kuud'da ve yanlarınız üzerine iken Allah'ı zikredin... Mutmain olduğunuzda salat'ı ikame edin... Muhakkak ki salat/namaz mü'minler üzerine vakitlenmiş bir yazı** (farz) **dır.**

104-) Ve la tehinu fibtiğail kavm* in tekûnu te'lemune feinnehüm ye'lemune kema te'lemun* ve tercune minAllahi ma la yercun* ve kânAllahu Aliymen Hakiyma;
O kavmi takip etmekte gevşeklik göstermeyin... Şayet siz elem duyuyorsanız, onlar da tıpkı sizin elem duyduğunuz gibi elem duyuyorlar... (Üstelik siz) **Allah'dan onların umamayacağı şeyleri umuyorsunuz... Allah Aliym'dir, Hakiym'dir.**

105-) İnna enzelna ileykel Kitabe Bil hakkı li tahküme beynenNasi Bi ma erakellah* ve la tekün lil hainiyne hasıyma;
Doğrusu biz sana Kitab'ı, Allah'ın sana gösterdiği ile (B sırrınca) **insanlar arasında hükmedesin diye, Bil-Hakk** (Hak olarak) **inzal ettik... Hainler için hasıym** (savunucu) **olma.**

106-) Vestağfirillah* innAllahe kâne Ğafuren Rahîyma;
Allah'dan mağfiret dile... Muhakkak ki Allah Ğafur'dur, Rahıym'dir.

107-) Ve la tücadil anilleziyne yahtanune enfüsehüm* innAllahe la yuhıbbı men kâne havvanen esiyma;
Kendi nefslerine hainlik edenleri savunma (onlar için mücadele etme)**... Muhakkak ki Allah havvan-ı esiym'i** (çok günah işleyen, sürekli hainlik yapanı) **sevmez.**

108-) Yestahfune minen Nasi ve la yestahfune minAllahi ve HUve meahüm iz yübeyyitune ma la yerda minel kavl* ve kânAllahu Bi ma ya'melune muhıyta;
İnsanlardan gizlerler de Allah'dan gizlemezler... Halbuki O, kavl'den (söz'den) **razı olmayacağını** (onlar) **gizlice/gece boyu kurarlarken onların beraberinde idi... Allah yapmakta olduklarını** (B sırrınca) **muhiyt'tir.**

109-) Ha entüm haülai cadeltüm anhüm fiyl hayatid dünya femen yücadilullahe anhüm yevmel kıyameti emmen yekûnü aleyhim vekiyla;
İşte siz, dünya hayatında onları savundunuz/onlar için mücadele ettiniz (diyelim)**... Ya kıyamet günü onlar için Allah'a** (karşı) **kim mücadele verir yahut onlar üzerine kim vekiyl olur?.**

110-) Ve men ya'mel suen ev yazlim nefsehu sümme yestağfirillahe yecidillahe Ğafuren Rahîyma;
Kim bir kötülük yapar veya nefsine zulmeder (birimsellikle zuhur eder) **de sonra Allah'dan mağfiret dilerse, Allah'ı Ğafur, Rahıym olarak bulur.**

111-) Ve men yeksib ismen feinnema yeksibuhu alâ nefsih* ve kânAllahu Aliymen Hakiyma;
Kim bir günah kazanırsa, ancak kendi aleyhine onu kazanmış olur... Allah Aliym'dir, Hakiym'dir.

112-) Ve men yeksib hatıy'eten ev ismen sümme yermi Bihi beriy'en fekadıhtemele bühtanen ve ismen mübiyna;
Kim (kasdi) **bir hata veya günah kazanırda sonra da** (Bi-) **onu** (o günahtan) **beri birine** (suçsuz olana) **atarsa, gerçekten bir buhtan ve apaçık bir günah yüklenmiş olur.**

113-) Ve levla fadlullahi aleyke ve rahmetuHU lehemmet taifetün minhüm en yudılluke, ve ma yudıllune illâ enfüsehüm ve ma yedurruneke min şey'in, ve enzellAllahu aleykel Kitabe vel Hıkmete ve allemeke ma lem tekün ta'lemu, ve kâne fadlullahi aleyke azîyma;
Eğer senin üzerinde Allah fazlı (olan İlahi Akıl) **ve O'nun** (Zat'ın) **rahmeti olmasaydı, onlardan bir taife seni saptırmaya elbette yeltenirdi...** (Halbuki) **onlar ancak kendilerini saptırırlar... Sana hiçbir zarar veremezler... Allah senin üzerine Kitab'ı** (Sistem bilincini, vücud ilmini) **ve Hikmet'i** (diyn ilmini, sünnetullah marifetini) **inzal etmiş ve bilmediğini** (batını, ledünni ilimleri) **sana ta'lim etmiştir... Allah'ın senin üzerinde Fazlı Aziym'dir.**

114-) La hayre fiy kesiyrin min necvahüm illâ men emera Bi sadakatin ev ma'rufin ev ıslahın beynen Nas* ve men yaf'al zalikebtiğae merdatillahi fesevfe nü'tiyhi ecren azîyma;
Onların fısıldaşmalarının çoğunda hayır yoktur... Ancak bir sadakayı veya bir ma'rufu yahut insanlar arasını ıslahı (B sırrınca) **emreden müstesna... Kim** (başka bir düşünce ile değil) **Allah rızasını isteyerek bunu yaparsa, biz ona aziym bir ecir vereceğiz.**

115-) Ve men yuşakıkırRasûle min ba'di ma tebeyyene lehül hüda ve yettebı' ğayre sebiylil mu'miniyne nüvellihi ma tevella ve nuslihi cehennem* ve saet mesıyra;
Kim hidayet kaynağı/rehber kendisine açıkça belli olduktan sonra Rasûlullah'a karşı gelir/muhalefet eder ve mü'minlerin yolunun ğayrına tabi olursa, onu yöneldiğine döndürür ve (nihayet) **onu cehenneme yaslarız... Ne kötü bir dönüş yeridir o!.**

116-) İnnAllahe la yağfiru en yüşreke Bihi ve yağfiru ma dune zâlike li men yeşaü, ve men yüşrik Billahi fekad dalle dalalen beıyda;
Muhakkak ki Allah kendisine (B sırrınca) **şirk koşulmasını** (şakiliği) **mağfiret etmez... Ondan başkasını dilediği kimseler için mağfiret eder... Kim Allah'a** (B sırrınca) **ortak tutarsa, gerçekten uzak bir sapıklığa** (şirk'e) **sapmıştır.**

117-) İn yed'une min duniHİ illâ inasen, ve in yed'une illâ şeytanen meriyda;
Ondan ğayrına davette bulunanlar (gayrını çağıranlar)**, ancak dişi** (nefs) **leri çağırır da'vette bulunurlar... Ve** (böylece onlar) **ancak inatçı/asi şeytanı** (vehmi) **dua edip çağırıyorlar.**

118-) Leanehullah* ve kale leettehızenne min ıbadike nesıyben mefruda;
Allah ona (o şeytana) **la'net etmiştir...** (O şeytan da)**: "Senin kullarından farzlaşmış/belirli bir nasip elbette edineceğim", dedi.**

119-) Ve leüdıllennehüm ve le ümenniyennehüm ve le amürrennehüm fele yübettikünne azanelen'ami ve leamürennehüm fele yüğayyirunne halkallah* ve men yettehıziş şeytane veliyyen min dunillahi fekad hasira husranen mübiyna;
"Elbette onları saptıracağım, onları boş kuruntulara (gerçekleşmesi mümkün olmayan hayallere) **boğacağım, onlara** (şartlanmaları ve nefsani arzuları ile) **emredeceğim de en'am'ın** (kendilerinden kurban olan davarların) **işitme araçlarını/kulaklarını yarıp-kesecekler** (yaşamı toplumsal şartlanmalara göre kabul ederler) **ve onlara emredeceğim de Allah'ın yarattığını** (fıtratlarını) **değiştirecekler** (geri dönülmez bir şekilde madde kaydına girecekler)**"** (dedi)**... Kim Allah'ı bırakır da şeytanı veliy edinirse, gerçekten o apaçık bir hüsrana uğramıştır.**

120-) Yaıduhüm ve yümenniyhim* ve ma yeıduhümüş şeytanü illâ ğurura;
(Şeytan, alt düzey bilinç) **onlara vaadlerde bulunur ve onlara umut verip hayal kurdurur/temenni ettirir...** (Halbuki) **şeytan onlara ğururdan** (aldatmadan) **başka bir şey va'detmez.**

121-) Ülaike me'vahüm cehennemü ve la yecidune anha mehıysa;
İşte bunlar var ya, onların varacakları yer cehennemdir (birimsellik, fitne boyutu)**... Oradan kurtulacakları bir kaçış yeri de bulamazlar** (zira kendilerini o bilinç düzeyinde sabitlemişler)**.**

122-) Velleziyne amenu ve amilus salihati senudhılühüm cennatin tecriy min tahtihel enharu halidiyne fiyha ebeda* va'dAllahi hakkan, ve men asdaku minAllahi kıyla;
İman edip salih amel işleyenlere gelince, onları altlarından nehirler akan cennetlere dahil edeceğiz... Orada ebedi olarak kalıcılardır (çünkü kendi sıfatları)**...** (Bu) **Allah'ın Hak olan va'didir... Söz söyleme bakımından Allah'dan daha doğru sözlü kimdir?.**

123-) Leyse Bi emaniyyiküm ve la emaniyyi ehlil Kitab* men ya'mel suen yücze Bihi ve la yecid lehu min dunillahi veliyyen ve la nesıyra;
(Gerçeğiniz)**, ne sizin kuruntularınızla ne de Ehl-i Kitab'ın kuruntularıyla değildir... Kim bir kötülük yaparsa** (B gerçeğince) **onunla cezalanır** (onunla vasıflanır)**... Ve kendisi için Allah'dan başka ne bir Veliy ve ne de bir Nasıyr bulabilir.**

124-) Ve men ya'mel mines salihati min zekerin ev ünsa ve huve mu'minun feülaike yedhulunel cennete ve la yuzlemune nekıyra;
Erkek veya dişi'den kim mü'min olarak salih amel işlerse, işte onlar cennet'e girerler ve hurma çekirdeğinin çukuru kadar (bile) **zulmedilmezler.**

125-) Ve men ahsenü diynen mimmen esleme vechehu Lillahi ve huve muhsinun vettebea millete İbrahîyme haniyfa* vettehazAllahu İbrahîyme haliyla;
Muhsin olarak (varlığının Hakka ait olduğu müşahadesiyle) **vechini** (aşikar olan varlığını) **Allah'a teslim edenden** (yani, Allah Esmasının bir zuhuru olarak varolduğunun, zatının hiç bir zaman varolmadığının idrak ve irfanı ile vahdeti müşahade edenden) **ve haniyf olarak** (tanrı kabulsüz) **İbrahim'in milletine tabi olandan, diyn olarak daha güzel kimdir?... Allah, İbrahim'i halil edindi.**

126-) Ve Lillahi ma fiys Semavati ve ma fiyl Ard* ve kânAllahu Bikülli şey'in muhıyta;
Semavat ve Arz'da ne varsa Allah'ındır... Allah, Bi-külli şey'in Muhiyt'tir (Semavat ve Arz ve onlarda olan herşey O'nun sıfatlarının tecellileridir; vücud O'nundur)**.**

127-) Ve yesteftuneke fiyn nisa'* kulillahu yüftiyküm fiyhinne, ve ma yütla aleyküm fiyl Kitabi fiy yetamen nisaillatiy la tü'tunehünne ma kütibe lehünne ve terğabune en tenkihuhünne vel müstad'afiyne minel vildani ve en tekumu lil yetama Bil kıst* ve ma tef'alu min hayrin feinnAllahe kâne Bihi Aliyma;

Kadınlar hakkında senden fetva istiyorlar... De ki: "Onlar hakkında fetvayı size Allah veriyor"... Onlar için yazılmış (farz olmuş) **hakları kendilerine vermediğiniz ve** (üstelik) **kendilerini nikahlamaya** (evlenmeye) **rağbet ettiğiniz yetim kadınlar ile mustaz'af** (zavallı/horlanacak) **çocuklar ve bir de yetimlere kıst'ı/uluhiyyet hükümlerini** (B sırrınca) **ikame etmeniz** (adaleti ayakta tutmanız, adaletle muamele etmeniz) **hakkında** (kadınlar hakkında Allah'ın hükümleri) **Kitab'ta sizin üzerinize tilavet ediliyor... Hayırdan ne işlerseniz, muhakkak ki Allah onu** (B sırrınca; onun hakikatı ve meydana getiricisi olarak) **Aliym'dir.**

128-) Ve inimraetün hafet min ba'liha nüşuzen ev ı'radan fela cünaha aleyhima en yusliha beynehüma sulha* ves sulhu hayr* ve uhdıretil enfüsüş şuhha, ve in tuhsinu ve tetteku fe innAllahe kâne Bi ma ta'melune Habîyra;
Eğer bir kadın kocasının geçimsizliğinden veya yüz çevirip uzaklaşmasından korkarsa, aralarını sulh ile ıslah etmelerinde kendileri üzerine bir günah yoktur... Sulh (daima) **hayırlıdır... Nefsler cimriliğe/hırsa hazır hale getirilmiştir... Eğer ihsan üzere olur ve takva yaşarsanız, muhakkak ki Allah yapmakta olduklarınızı** (B sırrınca) **Habiyr'dir.**

129-) Ve len testetıy'u en ta'dilu beynen nisai ve lev harastüm fela temiylu küllelmeyli fetezeruha kelmuallekati, ve in tuslihu ve tetteku feinnAllahe kâne Ğafuren Rahiyma;
Düşkünlük derecesinde isteseniz de kadınlar arasında adalete asla güç yetiremezsiniz... (Bari) **tüm meylinizle birine meyledip diğerini askıdaymış gibi bırakmayın... Eğer** (halinizi) **ıslah eder ve** (nefsinizden) **korunursanız, muhakkak ki Allah Ğafur'dur, Rahıym'dir.**

130-) Ve in yeteferreka yuğnillahu küllen min seatiHİ, ve kânAllahu Vasian Hakiyma;
Eğer (karı-koca) **ayrılırlarsa, Allah kendi genişliğinden/zenginliğinden hepsini** (onların her birini) **ğani eder... Allah Vasi'dir, Hakiym'dir.**

131-) Ve Lillahi ma fiys Semavati ve ma fiyl Ard* ve lekad vasseynelleziyne utül Kitabe min kabliküm ve iyyaküm enittekullah* ve in tekfüru feinne Lillahi ma fiys Semavati ve ma fiyl Ard* ve kânAllahu Ğaniyyen Hamiyda;
Semavat'ta ne var ve Arz'da ne varsa (hepsi hakikatınız olan) **Allah'ındır** (Allah'a ait özelliklerin bir zuhurudur; zati bir varlıkları ve şahsi amaçları yoktur; bir işlev üzere yoktan yaratılmışlardır; vücud Allah'ındır, abes yoktur)**... Sizden önce kendilerine Kitab verilenlere ve size "Allah'tan ittika edin"diye vasiyyet ettik... Eğer kafir olursanız, muhakkak ki Semavat ve Arz'da ne varsa** (hepsi) **Allah'ındır** (Allah dilediğinde dilediği gibi zahir olur)**... Allah Ğaniy'dir, Hamiyd'dir.**

132-) Ve Lillahi ma fiysSemavati ve ma fiyl' Ard* ve kefa Billahi Vekiyla;
Semavat'ta ne var ve Arz'da ne var (hepsi hakikatınız olan) **Allah'ındır... Vekiyl olarak** (B sırrınca) **Allah kafidir** (her boyutta, muhtelif isim ve sûretler ile dilediğini yapan O'dur)**.**

133-) İn yeşe' yüzhibküm eyyühenNasü ve ye'ti Bi ahariyn* ve kânAllahu alâ zâlike Kadiyra;
Eğer (Allah) **dilerse, -ey insanlar- sizi giderir ve** (B sırrınca) **başkalarını getirir... Allah bunun üzerine de Kadiyr'dir.**

134-) Men kâne yüriydü sevabed dünya fe ındAllahi sevabüd dünya vel ahireti, ve kânAllahu Semi'an Basıyra;
Kim dünya hayatının sevabını dilerse, (bilsin ki) **dünyanın da, ahiretin de sevabı Allah indindedir... Allah Semi'dir, Basıyr'dir.**

135-) Ya eyyühelleziyne amenu kûnu kavvamiyne Bil kıstı şühedae Lillahi ve lev alâ enfüsiküm evil valideyni vel akrabiyn* in yekün ğaniyyen ev fakıyren fAllahu evla Bihima fela tettebiul heva en ta'dilu* ve in telvu ev tu'ridu fe innAllahe kâne Bi ma ta'melune Habiyra;
Ey iman edenler!... Bil-Kıst'ı (uluhiyyet hükümlerine göre olan adaleti; her boyutun hakkını) **kaim kılıcılar ve** (nefsiniz için değil, hakikatınız olan) **Allah için** (Allah ahlakının açığa çıkması için) **şahidler olun... Velev ki kendiniz, ana-babanız ve yakınlarınız aleyhine de olsa...** (Şahidlik ettiğiniz kimseler) **zengin veya fakir olsunlar...** (Çünkü) **Allah ikisine de daha yakındır... O halde adaleti sağlamada hevanıza** (beşeri düşüncelerinize) **tabi olmayın... Eğer dilinizi eğip büker veya yüz çevirirseniz, muhakkak ki Allah yaptıklarınızı** (B sırrınca) **Habiyr'dir.**

136-) Ya eyyühelleziyne amenu Aminu Billahi ve RasûliHİ vel Kitabilleziy nezzele alâ RasûliHİ vel Kitabilleziy enzele min kabl* ve me yekfür Billahi ve MelaiketiHİ ve KütübiHİ ve RusuliHİ vel yevmil ahıri fekad dalle dalâlen baıyda;
Ey (takliden) **iman edenler!...** (B sırrıyla) **iman edin Allah'a, O'nun Rasûlüne, Rasûlüne** (kısım kısım) **indirdiği** (tenziyl; tafsile indirme?) **Kitab'a ve daha önce** (Rasûlüne bir defada) **inzal ettiği Kitab'a/** (veya Kur'an-ı Kerim'den önce nazıl olan Kitablara)**... Kim Allah'a, O'nun melaikesine, O'nun Kitablarına, O'nun Rasûllerine ve ahir gün'e** (B gerçeğince) **kafirlik ederse** (örter, inkar ederse)**, gerçekten** (o) **uzak bir sapıklığa** (şirk'e) **sapmıştır.**

137-) İnnelleziyne amenu sümme keferu sümme amenu sümme keferu sümmezdadu küfren lem yekünillahu li yağfire lehüm ve la liyehdiyehüm sebiyla;
Muhakkak ki (gerçeğe) **iman edip, sonra kafir olan** (reddeden)**; sonra** (fıtratlarındaki meyil ve astrolojik etkiler dolayısıyla yeniden) **iman edip, sonra** (yine) **kafir olan, sonra** (nihayet) **küfrü artıranlara** (mekr gereği perdeleri kalınlaşanlara) **gelince, Allah onları ne mağfiret eder ve ne de onları bir yola hidayet eder.**

138-) Beşşiril münafikıyne Bi enne lehüm azaben eliyma;
Münafıkları müjdele ki, onlar için elim azab vardır.

139-) Elleziyne yettehızunel kafiriyne evliyae min dunil mu'miniyn* eyebteğune ındehümül ızzete feinnel ızzete Lillahi cemiy'a;
Onlar ki mü'minleri bırakıp kafirleri dost edinirler... İzzet'i onların yanında mı arıyorlar?... Muhakkak ki izzet bütünüyle Allah'ındır (birimsellik zillettir)**.**

140-) Ve kad nezzele aleyküm fiyl Kitabi en iza semi'tüm ayatillahi yükferu Biha ve yüstehzeü Biha fela tak'udu maahüm hatta yehudu fiy hadiysin ğayrih* inneküm izen mislühüm* innAllahe camiul münafikıyne vel kafiriyne fiy cehenneme cemiy'a;
(Allah) **size Kitab'ta** (şunu) **indirmiştir ki: Allah ayetlerinin** (B sırrınca) **inkar edildiğini ve onlarla** (B sırrınca) **alay edildiğini işittiğinizde** (o munafıklar) **ondan başka bir söze dalıncaya kadar onlarla beraber oturmayın... Aksi halde kesinlikle siz de onların misli olursunuz... Muhakkak ki Allah münafıkları ve kafirleri cehennem'de toptan cami'dir.**

141-) Elleziyne yeterebbesune Biküm* fen kâne leküm fethun minAllahi kalu elem nekün maaküm ve in kâne lil kafiriyne nesıybün kalu elem nestahviz aleyküm ve nemna'küm minel mu'miniyn* fAllahu yahkümü beyneküm yevmel kıyameti, ve len yec'alellahu lil kafiriyne alel mu'miniyne sebiyla;
Onlar (Bi-) **sizi** (size gelecekleri) **gözetleyip duruyorlar... Eğer size Allah'dan bir feth olursa: "Biz de sizinle beraber değilmiydik?" dediler... Şayet** (size düşman olan) **kafirlere** (zaferden) **bir nasip olursa: "Biz size üstünlük sağlayıp, mü'minlere karşı** (siper olarak) **sizi korumadık mı?" dediler... Allah kıyamet günü aranızda hükmeder... Allah mü'minlerin aleyhine kafirler için bir yol asla oluşturmaz.**

142-) İnnel münafikıyne yuhadiunAllahe ve HUve hadiuhüm* ve iza kamu iles Salati kamu küsala yüraunen Nase ve la yezkürunAllahe illâ kaliyla;
Muhakkak ki munafıklar Allah'ı aldatmağa kalkışırlar, (oysa) **O onları aldatır... Ve** (munafıklar) **namaz kalktıklarında tembelce kalkarlar** (ihsan makamına istekleri yok)**, insanlara riya yaparlar ve Allah'ı çok az zikrederler.**

143-) Müzebzebiyne beyne zâlike, la ila haülai ve la ila haüla'* ve men yudlilillahu fe len tecide lehu sebiyla;
Arada (ikisi arasında; iman-küfr) **yalpalayıp duran** (gidip gelen, kararsız) **lardır... Ne bunlara, ne de onlara** (katılırlar)**... Allah kimi saptırırsa, artık onun için bir yol bulamazsın.**

144-) Ya eyyühelleziyne amenu la tettehızül kafiriyne evliyae min dunil mu'miniyn* etüriydune en tec'alu Lillahi aleyküm sultanen mübiyna;
Ey iman edenler, mü'minleri (vahdet ehlini) **bırakıp da kafirleri** (Gerçeği reddeden perdelileri, vehim hükmünde olanları) **veliler** (sohbet arkadaşı) **edinmeyin... Aleyhinize, Allah'a apaçık bir kanıt oluşturmak** (vermek) **dilermisiniz** (hakikatınız olan Allah'a ait kuvveler ile koza oluşturmayın)**?.**

145-) İnnel münafikıyne fidderkil' esfeli minennar* ve len tecide lehüm nasıyra;
Muhakkak ki munafıklar Nar'ın en esfeli'nin dibindedirler... Onlar için bir Nasıyr (yardımcı) **asla bulamazsın.**

146-) İllelleziyne tabu ve aslehu va'tesamu Billahi va ahlesu diynehüm Lillahi fe ülaike meal mu'miniyn* ve sevfe yü'tillahul mu'miniyne ecren azîyma;
Ancak tevbe edenler, (hallerini) **ıslah edenler,** (B sırrıyla) **Allah'a sımsıkı** (tam) **tutunanlar ve dinlerini** (hakikatleri olan) **Allah için halis kılanlar** (şirkten korunanlar; beşeri şartlanmalar, taasub ve duygular karışmaksızın; Allah ahlakı olarak) **müstesna... Onlar mü'minlerle beraberdirler... Allah mü'minlere aziym bir ecir verecektir.**

147-) Ma yef'alullahu Bi azabiküm in şekertüm ve amentüm* ve kânAllahu Şakiyren Alîyma;
Eğer şükrederseniz ve iman ederseniz, (B gerçeğince) **Allah size azabı neylesin?.. Allah Şakir** (daim şükreden; özelliklerini ve şükür fiillerini daim değerlendiren)**'dir, Aliym'dir.**

148-) La yuhıbbullahul cehre Bissui minel kavli illâ men zulim* ve kânAllahu Semi'an Alîyma;
Allah (Bi-) **kötü sözün cehrini** (açıkça ifade edilmesini) **sevmez... Ancak zulme uğrayan müstesna... Allah Semi'dir, Aliym'dir.**

149-) İn tübdu hayren ev tuhfuhu ev ta'fü an suin feinnAllahe kâne Afüvven Kadiyra;
Bir hayrı açıklar veya onu gizlerseniz yahut bir kötülüğü affederseniz, (bilin ki) **Allah Afüvv'dür, Kadiyr'dir.**

150-) İnnelleziyne yekfürune Billahi ve RusuliHİ ve yüriydune en yüferriku beynAllahi ve RusuliHİ ve yekulune nu'minu Bi ba'din ve nekfürü Bi ba'din ve yüriydune en yettehızu beyne zâlike sebiyla;
Onlar ki (B sırrınca) **Allah'a ve O'nun Rasûllerine kafir olurlar, Allah ile O'nun Rasûllerinin arasını tefrik etmek dilerler** (Teklik realitesinden perdelenirler) **ve "**(B sırrınca) **ba'zısına iman ederiz, ba'zısına küfr ederiz" derler;** (böylece) **arada bir yol edinmek dilerler.**

151-) Ülaike hümül kafirune hakka* ve a'tedna lil kafiriyne azaben mühiyna;
İşte onlar hakiki kafirlerin (gerçeği tümden reddedenlerin) **ta kendileridirler...** (Biz) **kafirler için alçaltıcı bir azab hazırladık.**

152-) Velleziyne amenu Billahi ve RusuliHİ ve lem yüferriku beyne ehadin minhüm ülaike sevfe yü'tiyhim ücurehüm* ve kânAllahu Ğafuren Rahîyma;
(B sırrıyla) **Allah'a ve O'nun Rasûllerine iman edip, Onlardan birini** (bile) **ayırmayanlara gelince, işte onlara ecirlerini** (Allah) **verecektir... Allah Ğafur'dur, Rahıym'dir.**

153-) Yes'elüke ehlül Kitabi en tünezzile aleyhim Kitaben mines Semai fekad seelü Musa ekbere min zâlike fekalu erinAllahe cehreten feehazethümüs saıkatü Bi zulmihim* sümmettehazül ıcle min ba'di ma caethümül beyyinatu fe afevna an zâlik* ve ateyna Musa sultanen mübiyna;
(Rasûlüm) **ehl-i kitab senden, kendilerine Sema'dan bir Kitab indirmeni istiyorlar... Gerçekten** (onlar) **bundan daha büyüğünü Musa'dan istediler... "Allah'ı cehreten = açıkça, bize göster" demişlerdi** (ancak ölmeden önce ölmek ile, ruh boyutunda mümkün olan müşahadeyi birimsel nefsleri ile dilediler) **de, zulümleri yüzünden** (B sırrınca) **onları yıldırım yakaladı... Hatta kendilerine beyyineler** (açık deliller) **geldikten sonra buzağıyı** (tanrı) **edindiler... Bunu da affettik... Ve Musa'ya apaçık bir sultan** (güç, yetki) **verdik.**

154-) Ve refa'na fevkahümütTure Bi miysakıhim ve kulna lehümüdhulül babe sücceden ve kulna lehüm la ta'du fiys sebti ve ahazna minhüm miysakan ğaliyza;
Onların (Bi-) **Miysakları** (ilk fıtratları) **ile, kendilerinin fevkında** (üst taraflarında) **Tur'u** (beyin) **ref'ettik... Onlara hem: "Secde ederek o kapıdan girin" dedik ve hem de: "Cumartesinde haddi aşmayın" dedik... Ve onlardan miysak-ı ğaliz** (katı söz) **almıştık.**

155-) Fe Bi ma nakdıhim miysakahüm ve küfrihim Bi ayatillahi ve katlihimül Enbiyae Bi ğayri Kakkın ve kavlihim kulubüna ğulf* bel tabeAllahu aleyha Bi küfrihim fela yu'minune illâ kaliyla;
Miysaklarını (B sırrınca) **bozmaları,** (B sırrınca) **Allah ayetlerini** (küfr halleri dolayısıyla) **inkar**

etmeleri, Bi-ğayri Hak Nebîleri öldürmeleri ve "Kalblerimiz kılıflıdır" demeleri yüzünden (lanetledik)**... Bilakis küfürleri ile Allah kalblerini** (B sırrınca) **tab' etmiştir/damgalamıştır.**

156-) Ve Bi küfrihim ve kavlihim alâ Meryeme bühtanen azîyma;
Ve (B sırrınca) **küfürleri** (Mesih İsa'yı inkarları) **ve Meryem aleyhine aziym bir buhtan söylemeleri yüzünden.**

157-) Ve kavlihim inna katelnel Mesiyha Iysebne Meryeme RasûlAllah* ve ma kateluhu ve ma salebuhu ve lâkin şübbihe lehüm* ve innelleziynahtelefu fiyhi lefiy şekkin minhu, ma lehüm Bihi min ılmin illettibaaz zann* ve ma kateluhu yakıyna;
Ve "Biz Allah Rasûlü MeryemOğlu İsa Mesih'i öldürdük" sözleri yüzünden... (Aslında) **O'nu** (Hayat sıfatının mazharı, ruh'ül kuds) **öldürmediler ve O'nu asmadılar; ancak** (o) **onlara benzer gösterildi** (teşbih olundu)**... Onun hakkında ihtilafa düşenler, O'ndan yana tam bir şek içindedirler... Zanna tabi olmaları müstesna, O'nunla ilgili ilimden bir şeye sahip değiller** (gerçek bilgileri yok)**...** (Onlar) **O'nu yakiynen öldürmediler.**

158-) Bel rafeahullahu ileyHİ, ve kânAllahu Aziyzen Hakiyma;
Bilakis, Allah O'nu kendine ref'etti (yükseltti)**... Allah Aziyz'dir, Hakiym'dir.**

159-) Ve in min ehlil Kitabi illâ le yu'minenne Bihi kable mevtihi, ve yevmel kıyameti yekûnu aleyhim şehiyda;
Ehl-i Kitab'tan hiç bir kimse yoktur ki ölümünden önce O'na (Hz.İsa'ya B sırrınca) **iman etmiş olmasın** (O nüzül eder, ehl-i kitab olanlar da O'nu tanırlar illa)**... Kıyamet günü** (O) **onlar üzerine şahid olur.**

160-) Fe Bi zulmin minelleziyne hadu harremna aleyhim tayyibatin uhıllet lehüm ve Bi saddihim an sebiylillâhi kesiyra;
(B sırrınca) **zulümleri sebebiyle ve** (B sırrınca) **Allah yolundan pek çok mani olmalarından dolayı, onlara helal kılınmış tayyibatı** (tertemiz rızıkları; ilahi tecellileri) **Yahudilere** (?) **haram ettik.**

161-) Ve ahzihimür riba ve kad nühu anhu ve eklihim emvalenNasi Bil ba'tıl* ve a'tedna lil kafiriyne minhüm azaben eliyma;
Ve riba'yı (faizi) **almaları yüzünden -ki ondan nehyedilmişlerdi- ve insanların mallarını** (Bi-) **batıl** (Hakkın gayrı) **olarak yemelerinden ötürü** (o tayyibatı kendilerine haram ettik)**... Onlardan kafirler için elim bir azab hazırladık.**

162-) LakinirRasihune fiyl ılmi minhüm vel mu'minune yu'minune Bi ma ünzile ileyke ve ma ünzile min kablike vel mukıymiynes Salate vel mü'tunez Zekate vel mu'minune Billahi vel yevmil ahır* ülaike senü'tiyhim ecren azîyma;
Fakat onlardan ilimde rasih olanlar ile mü'minler (tahkik ehli)**, sana inzal olunana ve senden önce inzal olunana** (B sırrıyla) **iman ederler, namazı ikame edicidirler, zekatı vericidirler ve** (B sırrıyla) **Allah'a ve ahir gün'e mü'minlerdir... İşte onlara aziym bir ecir vereceğiz.**

163-) İnna evhayna ileyke kema evhayna ila Nuhın ven Nebîyyiyne min ba'dih* ve evhayna ila İbrahîyme ve İsmaıyle ve İshaka ve Ya'kube vel Esbatı ve Iysa ve Eyyube ve Yunuse ve Harune ve Süleyman* ve ateyna Davude Zebura;
Doğrusu biz Nuh'a ve Ondan sonraki Nebîlere vahyettiğimiz gibi sana da vahyettik... İbrahim'e, İsmail'e, İshak'a, Ya'kub'a, Esbat'a (torunlara)**, İsa'ya, Eyyub'e, Yunus'a, Harun'a ve Süleyman'a da vahyettik... Ve Davud'a Zebur'u verdik.**

164-) Ve Rusülen kad kasasnahüm aleyke min kablü ve Rusülen lem naksushüm aleyk* ve kellemAllahu Musa tekliyma;
Daha önce kıssalarını sana anlattığımız Rasûllere ve kıssalarını sana anlatmadığımız Rasûllere de (vahyettik)**... Ve Allah Musa'ya Kelime Kelime konuştu.**

165-) Rusülen mübeşşiriyne ve münziriyne liella yekûne linNasi alellahi huccetün ba'der rusül* ve kânAllahu Azîyzen Hakiyma;

Müjdeleyici ve uyarıcı Rasûller olarak (gönderdik) **ki, insanların Rasûllerden sonra Allah'a karşı bir hüccetleri olmasın... Allah Aziyz'dir, Hakiym'dir.**

166-) Lakinillahu yeşhedü Bi ma enzele ileyke enzelehu Bi ılmiHİ, vel Melaiketü yeşhedun* ve kefa Billahi şehiyda;
Fakat Allah sana inzal ettiği ile (B sırrınca) **şahidlik eder ki, Bi-ilmiHİ** (yani, HU'nun ilmi olarak) **Onu sana inzal etmiştir... Ve melaike de şahidlik ederler... Şahid olarak** (B sırrınca) **Allah kafiydir.**

167-) İnnelleziyne keferu ve saddu an sebiylillâhi kad dallu dalâlen beıyda;
Kafir (gerçeği reddeden) **olup, Allah yolundan alakoyanlar, gerçekten uzak bir sapıklığa sapmışlardır.**

168-) İnnelleziyne keferu ve zalemu lem yekûnillahu li yağfire lehüm ve la liyehdiyehüm tariyka;
Muhakkak ki Allah, (yaşam gerçeklerine) **kafir olanları ve zulmedenleri ne mağfiret eder ve ne de bir tarik'a/yola hidayet eder.**

169-) İlla tariyka cehenneme halidiyne fiyha ebeda* ve kâne zâlike alellahi yesiyra;
Tarik-i Cehennem (cehennem yolu; deccalın cenneti) **müstesna... Orada ebediyyen kalıcılardır... Bu Allah'a çok kolaydır.**

170-) Ya eyyühen Nasü kad caekümür Rasûlü Bil Kakkı min Rabbiküm feaminu hayren leküm* ve in tekfüru feinne Lillahi ma fiys Semavati vel Ard* ve kânAllahu Aliymen Hakiyma;
Ey insanlar!... Gerçekten Rasûlullah, Rabbinizden size Hakkı getirmiştir/(B sırrınca, Hakk olarak gelmiştir)**... Artık iman edin** (nefsinize hoş ve kolay gelmese de) **sizin için hayırlı olana... Eğer kafir olursanız, muhakkak ki Semavat ve Arz'da ne varsa** (hepsi hakikatınız olan) **Allah'ındır** (Allah'a ait özelliğin açığa çıkması içindir)**... Allah Aliym'dir, Hakiym'dir.**

171-) Ya ehlel Kitabi la tağlu fiy diyniküm ve la tekulu alellahi illel Hakk* innemel Mesiyhu Iysebnü Meryeme Rasûlullahi ve KelimetuHU, elkaha ila Meryeme ve ruhun minHU, fe aminu Billahi ve RusuliHİ, ve la tekulu selasetün, intehu hayren leküm* innemAllahu ilahun vahıd* subhaneHU en yekûne leHU veled* leHU ma fiys Semavati ve ma fiyl Ard* ve kefa Billahi vekiyla;
Ey Ehl-i Kitab (zahiri yahudi ve nasara)**!... Diyninizde ölçüyü kaçırıp haddi aşmayın... Allah üzerine Hakk olmayanı söylemeyin... MeryemOğlu İsa Mesih yalnızca Allah Rasûlü ve O'nun** (kudsi) **Kelimesi'dir... O'nu** (O Kelime'yi) **Meryem'e ilka etmiştir ve kendinden** (Allah'dan) **bir ruh'dur** (O)**... O halde** (B sırrıyla) **Allah'a ve Rasûllerine iman edin...** (Zat'tan sıfatları ayırıp) **"Üçtür"** (baba-oğul-kutsal ruh; Zat-Hayat-İlim) **demeyin** (itikat etmeyin)**... Sizin hayrınıza olarak** (buna) **son verin... Allah ancak İlah'un Vahid'dir** (Tek Bir Vücud'dur)**... Subhandır O** (Zat) **çocuğu** (ortağı) **olmaktan... Semavat ve Arz'da ne varsa O'nundur... Vekiyl olarak** (B sırrınca) **Allah kafidir.**

172-) Len yestenkifel Mesiyhu en yekûne abden Lillahi ve lel Melaiketül Mukarrebun* ve men yestenkif an ıbadetiHİ ve yestekbir fe seyahşüruhüm ileyHİ cemiy'a;
Ne Mesih (İsa) **ve ne de Mukarreb Melaike Allah'a bir kul olmaktan asla çekinmezler** (Allah ismiyle işaret edilenin dilemiş olduğu manaları açığa çıkartan bir mahaldirler, bundan da çekinmezler, zira kayıtlanma kaygısı yoktur)**... Kim O'nun ibadetinden burun kıvırıp** (benliği ile) **uzak olur ve kibirlenmeyi dilerse** (iyi bilinsin ki O) **onların hepsini kendine haşr edecektir.**

173-) Feemmelleziyne amenu ve amilus salihati fe yüveffiyhim ücurehüm ve yeziydühüm min fadliHİ, ve emmelleziynestenkefu vestekberu feyü'azzibühüm azaben eliymen, ve la yecidune lehüm min dunillahi veliyyen ve la nesıyra;
Amma, (tecezzi kabul etmez bir tek vücuda, hakikatlerine) **iman edip salih amel işleyenlere** (bu imanlarına göre davrananlara) **gelince,** (O) **onlara ecirlerini tam verecek ve** (HU'nun) **fazlından onları artıracaktır... Amma istinkaf** (Allah'a kullukta çekimser olmak, nefsani kişiliğinden kopamamak) **ve istikbar** (ego hali ile büyüklük istemek) **edenlere gelince, onlara elim bir azab ile azab edecektir... Kendileri için Allah'dan ğayrı bir Veliy ve Nasıyr bulamazlar.**

174-) Ya eyyühenNasu kad caeküm burhanun min Rabbiküm ve enzelna ileyküm nuren mübiyna;
Ey insanlar!... Hakikaten Rabbinizden size bir burhan (varlığın bütün katmanlarına kati delil; Hz.Muhammed s.a.v.) **geldi... Size apaçık bir Nur inzal ettik.**

175-) Feemmelleziyne amenu Billahi va'tesamu Bihi feseyüdhıluhüm fiy rahmetin minHU ve fadlin ve yehdıyhim ileyHİ sıratan müstekıyma;
Amma (B sırrıyla) **Allah'a iman edip, O'na** (B sırrınca) **sımsıkı tutunanlara gelince, onları** (HU'dan)**/kendinden bir rahmetin ve fazlın içine sokacak ve onları kendisine/**(HU'ya, Zatına) **varan sırat-ı müstakıme hidayetleyecektir.**

176-) Yesteftunek* kulillahu yüftiyküm fiyl kelaleti, inimruün heleke leyse lehu veledün ve lehu uhtün feleha nısfü ma terek* ve huve yerisüha in lem yekün leha veled* fe in kanetesneteyni felehümessülüsani mimma terek* ve in kânu ıhveten Ricalen ve nisaen felizzekeri mislü hazzıl ünseyeyn* yübeyyinullahu leküm en tedıllu* vAllahu Bi külli şey'in Aliym;
Senden fetva isterler... De ki: "Kelale (usul ve füru'u olmayan kimse) **hakkında size Allah** (şöyle) **fetva verir: Eğer çocuğu olmayıp, bir kızkardeşi bulunan bir erkek kişi ölürse, terkettiği** (mirası) **nin yarısı onun** (kızkardeşinin) **dur... Çocuğu olmayan kız kardeş ölürse, erkek kardeş ona** (tüm terekesine) **varis olur... Eğer** (ölen erkek kişinin kız kardeşleri) **iki iseler,** (erkek kardeşlerinin) **terkettiğinin üç'te ikisi onlarındır... Eğer** (mirasçı) **kardeşler erkekler, kadınlar olurlar ise** (erkek-kız kardeşler durumunda bir çok iseler)**,** (o zaman) **bir erkeğe iki dişinin payıdır"... Allah, sapmayasınız diye size beyan ediyor... Allah Bi-külli şey'in Aliym'dir.**

****

MÂİDE SÛRESİ (5)

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

Kur'an'da "**ey iman edenler**" diye başlayan 3 sûreden biridir; ki bu hitapla olan ayet ve sûrelerin hepsi **Medine** döneminde nazil olmuştur... 120 ayettir...

Nitekim "**bu gün dininizi ikmal ettim...**" ayeti, Kur'an vahyinin son ayetidir... Bir rivayete göre de Bakara: 281, vahyin son ayetidir... Ki bu durumda bile en son inen ayetlerden olduğu kesindir... Nitekim Hadis-i Şerif'te: "**Mâide Sûre'si Allah'ın inzal ettiğinin ahirindendir** (sonlarındandır)**; o halde onun helaline ve haramına titizlik gösterin**", buyurulur...

"**MÂİDE**", nimetlerle donatılmış sofra, ziyafet demektir... Sûre'ye bu adın verilmesi **Hz. İsa** a.s.ın "**ALLAHÜMME RABBENA...**" diye ibtida eden incelikli duası bereketi ile **Sema**'dan inen **mâide = sofra** mucizesinin bu sûrede geçmesi iledir, diye genel kabul vardır... Bizce bu mucizeye dikkatimizin çekilip, tanıtılması yanısıra, dahasını bize sunan **İSLAM ni'meti**nin ve bunu gerçekleştirmenin, açılımının yönteminin açıklanıp, bir sofrada sunulur gipi toplu olarak verilmesidir... **İSLAM**'ın **Nebî**'si, **Kevser** sahibi **Hz. Rasûlullah** şöyle buyurur:

"ya Ali, üzerime Mâide Sûresinin nazil olduğunu farkettin mi?... Onun faydası ne kadar da büyüktür!"

"**Mâide Sûresi, Allah Melekutunda <el-MUNKIZE>** (yani: kurtarıcı) **diye çağrılır... Çünkü bu sûre, sahibini azab meleklerinin** (astrolojik etkilerin, nefsani sûretlerin) **ellerinden kurtarır**"

Evet...

Gelelim, Veda Haccında (Ümmet-i Muhammed'in kurbanlığı; KEVSER: 2, HAC: 36) Deve'yi çökerten sûrenin mealine...

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) Ya eyyühelleziyne amenu evfu Bil ukud* uhıllet leküm behiymetül en'ami illâ ma yütla aleyküm ğayre muhıllis saydi ve entüm hurum* innAllahe yahkümü ma yüriyd;
Ya iman edenler, (Bi-) **akidlerinizi tam olarak yerine getirin... Siz** (Hac ve Umre için) **ihramlı iken avlanmayı helal saymamak şartıyla ve** (haram oldukları) **size** (mesela 3.ayette) **okunacaklar müstesna olmak üzere, en'am'dan behime** (kurban edilmesi mümkün olan mismil dört ayaklı hayvanlar) **size helal kılındı... Muhakkak ki Allah dilediğini hükmeder.**

2-) Ya eyyühelleziyne amenu la tuhıllu ŞeairAllahi ve leş Şehrel Harame ve lel Hedye ve lel Kalaide ve la Ammiynel Beytel Harame yebteğune fadlen min Rabbihim ve rıdvana* ve iza haleltüm fastadu* ve la yecrimenneküm şeneanü kavmin en sadduküm anil Mescidil Harami en ta'tedu* ve teavenu alel Birri vet Takva* ve la teavenu alel ismi vel udvan* vettekullah* innAllahe şediydül ıkab;
Ya iman edenler!... ŞeairAllah (Allah nişaneleri, Allah'ı çağrıştıran-hissettiren)**'ı, haram aylar'ı** (soyunma, vuslat zamanları)**, HEDY** (Beytullah'a hediye olunan kurbanlıklar)**'i, kalaid** (gerdanlıklar/gerdanlık sahipleri)**'i, Rablerinden bir FAZL ve RIDVAN isteyerek Haram Beyt'i kasdedip yönelenleri** (orası için memleketlerinden yola çıkıp gelenleri) **mubah sayarak** (haklarını) **ihlal etmeyin/hürmetsizlik yapmayın... İhramdan çıktığınızda avlanabilirsiniz... Mescid-i Haram'a** (daha önce) **girmenizi engellediler diye bir kavme olan buğzunuz, sizi haddi aşmaya sevketmesin... BİRR ve TAKVA üzere yardımlaşın; zulüm/günah ve düşmanlık üzere yardımlaşmayın... Allah'dan ittika edin... Muhakkak ki Allah, Şedid'ül Ikab'dır.**

3-) Hurrimet aleykümül meytetü veddemü ve lahmül hınziyri ve ma ühille li ğayrillahi Bihi velmünhanikatü velmevkuzetü velmüteraddiyetü vennetıyhatü ve ma ekeles sebüu illâ ma zekkeytüm ve ma zübiha alen nüsubi ve en testaksimu Bil ezlam* zâliküm fisk* elyevme yeiselleziyne keferu min diyniküm fela tahşevhüm vahşevni, elyevme ekmeltü leküm diyneküm ve etmemtü aleyküm nı'metiy ve radıytü lekümül İslame diyna* femenidturre fiy mahmesatin ğayre mütecanifin liismin feinnAllahe Ğafurun Rahîym;
(Şunlar) size (İslam'ı Diyn edinen mü'minlere; Ümmet-i Muhammed'e) **haram kılınmıştır: MEYTE** (İslami esasla zebh edilMEyerek kendi kendine ölmüş, kanı içinde kalmış tezkiyesiz hayvan; leş)**, DEM** (kan)**, domuz Eti,** (B gerçeğince) **Allah'dan ğayrı adına** (şirkle) **boğazlananlar;** (henüz canlı iken) **yetişip tezkiye ettikleriniz müstesna MÜNHANİKA** (boğularak öldürülmüş)**, MEVKUZE** (dış bir darbe ile vurularak öldürülmüş)**, MÜTEREDDİYE** (yuvarlanarak ölmüş)**, NATIYHA** (toslanarak/süsülerek ölmüş)**, yırtıcı canavarlar tarafından yenmiş hayvanlar; NUSUB** (dikili adak taşı, put) **üzerinde boğazlananlar ve fal oklarıyla** (B sırrınca) **kısmet aramanız... Bütün bunlar FISKtır** (Diyn'den çıkmaktır)**... İşte bu gün** (bu haramların anlaşılıp, gereğinin yaşanması sonucu) **kafirler sizin dininizden ye'se düşmüşlerdir** (bu haramlara riayet edildiğinde hiç tesirleri kalmaz)**... Artık onlardan korkmayın, ben'den haşyet edin...** (Bu ayetin anlattığı sistem dolayısıyla) **bu gün sizin için diyninizi ikmal ettim, üzerinizdeki ni'metimi tamamladım ve sizin için diyn olarak İSLAM'a** (Allah'a tam teslimiyet'e) **razı oldum... Her kim batnın boşluğu/açlık dolayısıyla muzdar kalırsa, günaha meyletmeksizin** (bunlara) **mecbur olursa, muhakkak ki Allah Ğafur, Rahıym'dir.**

4-) Yes'eluneke maza uhılle lehüm* kul uhılle lekümüt tayyibatü, ve ma allemtüm minel cevarihı mükellibiyne tüallimunehünne mimma allemekümüllah* fekülu mimma emsekne aleyküm vezkürüsmAllahi aleyh* vettekullah* innAllahe seriy'ul hısab;
Sana, kendilerine neyin HELAL kılındığını, soruyorlar... De ki: Size TAYYİBAT (vahiy ve ilham yollu gelen rızıklar, marifetler) **helal kılınmıştır... Ve bir de Allah'ın size ta'lim ettiğinden öğrettiğiniz, alıştırıp eğittiğiniz avcı hayvanların, sizin için tuttuklarından yiyin ve üzerine Allah İsmi'ni zikredin... Allah'dan ittika edin... Muhakkak ki Allah Seri'ül Hisab'dır.**

5-) Elyevme uhılle lekümüt tayyibat* ve taamülleziyne utül Kitabe hıllun leküm* ve taamüküm hıllun lehüm* vel muhsanatü minel mu'minati vel muhsenatü minelleziyne utül Kitabe min kabliküm iza ateytümuhünne ücurehünne muhsıniyne ğayre müsafihıyne ve la müttehıziy ahdan* ve men yekfür Bil iymani fekad habita ameluhu, ve huve fiyl ahireti minel hasiriyn;
Bu gün size TAYYİBAT helal kılınmıştır... Kendilerine Kitab verilmiş (insan istidadı üzere/yahudi ve nasara) **olanların yemekleri size helaldir... Sizin yemekleriniz de onlara helaldir... Mü'min kadınların iffetli olanları ile sizden önce kendilerine Kitab verilenlerden iffetli olan kadınlar da, ecrlerini** (mihirlerini) **vermeniz, zinadan uzak durmaları ve** (şunu bunu gizli) **dost tutmamaları şartıyla size helaldır... Kim el-İMAN'ı** (şu malum tek İslam İmanı'nı) **tanımayıp** (B gerçeğince) **gerçeği örterse/nankörlük ederse, elbette onun ameli boşa gider** (İslam'a iman etmemek şirktir)**.**

6-) Ya eyyühelleziyne amenu iza kumtüm iles Salati fağsilu vucuheküm ve eydiyeküm ilel merafikı vemsehu Bi ruusiküm ve ercüleküm ilel ka'beyn* ve in küntüm cünüben fattahheru* ve in küntüm merda ev alâ seferin ev cae ehadün minküm minel ğaitı ev lamestümün nisae felem tecidu maen fe teyemmemu saıyden tayyiben femsehu Bi vucuhiküm ve eydiyküm minhu, ma yüriydullahu liyec'ale aleyküm min harecin ve lâkin yüriydu li yütahhireküm ve li yütimme nı'meteHU aleyküm lealleküm teşkürun;
Ey iman edenler!... Salat'a doğrulduğunuzda/namaz'a kalktığınızda vechlerinizi (yüzlerinizi) **ve dirseklere kadar ellerinizi gusledin** (su ile yıkayın)**; mesh edin** (B sırrınca) **başlarınızı ve iki topuğunuza kadar ayaklarınızı da** (mesh edin yahut) **gusledin... Eğer cünüp iseniz tadahhur edin/tam arının... Eğer hasta olmuşsanız veya bir sefer üzere iseniz veya sizden biri def'i hacetten gelirse yahut kadınlara dokunmuşsanız,** (bu durumlarda bir de) **su bulamamışsanız,** (o vakit) **tayyib/temiz toprağa** (fıtratlarınıza) **teyemmüm edin...** (Şöyleki, B sırrınca) **vechlerinizi ve ellerinizi ondan mesh edin... Allah size güçlük oluşturmak dilemez, fakat sizi arındırmak ve** (HU'nun) **nimetini sizin üzerinize tamamlamak diler** (kemal?)**, ki şükredesiniz.**

7-) Vezküru nı'metAllahi aleyküm ve miysakaHUlleziy vasekaküm Bihi iz kultüm semi'na ve eta'na* vettekullah* innAllahe Aliymün Bi zatis sudur;
Üzerinizdeki Allah Nimeti'ni ve (B sırrınca) **sizi onunla bağladığı Miysakını zikredin/hatırlayın; hani "İşittik ve itaat ettik" demiştiniz... Allah'dan ittika edin... Muhakkak ki Allah sadrlerin zatı olarak** (sinelerde olanı B sırrınca) **Aliym'dir.**

8-) Ya eyyühelleziyne amenu kûnu kavvamiyne Lillahi şühedae Bil kıst* ve la yecrimenneküm şeneanü kavmin alâ ella ta'dilu* ı'dilu* huve akrebü lit takva vettekullah* innAllahe Habîyrun Bi ma ta'melun;
Ey iman edenler!... (Hakikatınız olan) **Allah için** (Allah ahlakının açığa çıkması için, adaleti) **ikame ediciler/gözetleyiciler,** (öyle ki) **Bil-Kıst** (uluhiyyet hükümleri iktizasınca, adil) **şahidler olun... Bir kavme olan buğzunuz sizi adaletsizliğe sevketmesin** (onların hakkını da gözetin)**... Adil olun;** (çünkü) **o** (üst bilinç) **takvaya daha yakındır... Allah'dan ittika edin... Muhakkak ki Allah tüm amellerinizi** (B sırrınca; onların hakikatı ve oluşturucusu olarak) **Habiyr'dir.**

9-) VeadAllahulleziyne amenu ve amilus salihati lehüm mağfiretün ve ecrun azîym;
Allah, iman edip salih amel işleyenlere (şöyle) **va'detmiştir: "Onlar için mağfiret ve ecr-i aziym vardır".**

10-) Velleziyne keferu ve kezzebu Bi ayatina ülaike ashabül cahıym;
Kafir olanlara (gerçeği reddeden Sünnetullah'tan perdelilere) **ve ayetlerimizi** (sıfatlarımızı B sırrınca) **yalanlayanlara gelince, işte onlar ashab-ı cahiym'dir** (cehennem halkıdır)**.**

11-) Ya eyyühelleziyne amenüzküru nı'metAllahi aleyküm iz hemme kavmün en yebsütu ileyküm eydiyehüm fekeffe eydiyehüm anküm* vettekullah* ve alellahi fel yetevekkelil mu'minun;
Ey iman edenler!... Üzerinizdeki Allah Ni'meti'ni hatırlayın/zikredin... Hani bir kavim ellerini size uzatmaya kasdetmişti de, (Allah) **onların ellerini sizden çekmişti... Allah'dan ittika edin... Mü'minler Allah'a tevekkül etsinler.**

12-) Ve lekad ehazAllahu miysaka beni israiyl* ve beasna minhümüsney aşere nekıyba* ve kalAllahu inniy meaküm* lein ekamtümüs Salate ve ateytümüz Zekate ve amentüm Bi rusuliy ve azzertümuhüm ve akradtümullahe kardan hasenen leükeffirenne anküm seyyiatiküm ve leüdhılenneküm cennatin tecriy min tahtihel enhar* femen kefere ba'de zâlike minküm fekad dalle sevaes sebiyl;
Andolsun ki Allah, İsrailOğullarının Miysakı'nı aldı... Onlardan on iki Nakıyb (temsilci, müfettiş)

ba’settik... Allah şöyle buyurdu: “Ben muhakkak sizinleyim... Namazı ikame ettiğiniz, zekatı verdiğiniz, Rasûllerime (B sırrıyla) **iman edip onlara yardımcı olduğunuz, ve Allah’a karz-ı hasen ile borç verdiğiniz takdirde, kötülüklerinizi elbette keffaretlerim/sizden silerim ve elbette sizi altlarından nehirler akan cennetlere dahil ederim... Bundan sonra sizden kim kafir olursa** (gerçeği reddederse)**, gerçekten yolun denge/nötr noktasından sapmıştır”.**

13-) Fe Bi ma nakdıhim miysakahüm leannahüm ve cealna kulubehüm kasiyeten, yuharrifunel kelime an mevadııhı ve nesu hazzan mimma zükkiru Bihi, ve la tezalu tattaliu alâ hainetin minhüm illâ kaliylen minhüm fa'fü anhüm vasfah* innAllahe yuhıbbul muhsiniyn;
Miysaklarını (B sırrınca) **bozmaları ile onları la’netledik ve kalblerini** (nefsani terkiblerle) **kaskatı yaptık...** (B sırrınca) **hatırlatıldıkları** (fıtratlarına bahşedilen) **şeyden bir pay** (edinmeyi) **unutmuş oldukları halde Kelimeleri mevzilerinden tahrif ederler... Onlardan pek azı müstesna, daima onlardan hainlik görürsün... Onları affet, aldırma... Muhakkak ki Allah muhsinleri sever.**

14-) Ve minelleziyne kalu inna nesara ehazna miysakahüm fe nesu hazzan mimma zükkiru Bih* feağreyna beynehümül adavete vel bağdae ila yevmil kıyameti, ve sevfe yünebbiuhumullahu Bi ma kanu yasneun;
“Biz nasarayız” diyenlerden de Miysaklarını aldık... (Onlar da B sırrınca) **hatırlatıldıkları şeyden bir pay** (edinmeyi) **unuttular... Biz de onların arasına kıyamet gününe kadar düşmanlık ve buğz saldık... Allah onlara ne üretip imal ettiklerini** (B sırrınca) **haber verecektir.**

15-) Ya ehlel Kitabi kad caeküm Rasûlüna yübeyyinü leküm kesiyren mimma küntüm tuhfune minel Kitabi ve ya'fu an kesiyr* kad caeküm minAllahi nurun ve Kitabun mübiyn;
Ey Ehl-i Kitab!... Kitab’tan gizlediklerinizin bir çoğunu size açıklayan ve bir çoğunu da affeden (vazgeçen) **Rasûlümüz size geldi... Gerçeketen size Allah’dan bir Nur ve Kitab-ı Mubiyn** (Hz. Rasûlullah) **gelmiştir.**

16-) Yehdiy Bihillahu menittebea rıdvaneHU sübüles selâmi ve yuhricühüm minaz zulümati ilennuri Bi izniHİ ve yehdiyhim ila sıratın müstekıym;
Allah Onunla (Kitab-ı Mubiyn ile) **/** (B sırrınca O olarak)**, rıdvanına** (razı olmasına, seçmesine) **tabi olanları Selam yollarına iletir/hidayet eder... Ve onları Bi-izniHİ** (kendi izniyle) (tabiat, nefs,vehim) **karanlıklardan** (akıl, yakin) **Nura çıkarır ve onları** (Zatına varan) **sırat-ı müstakıym’e klavuzlar.**

17-) Lekad keferalleziyne kalu innAllahe HUvel Mesiyhubnü Meryem* kul femen yemlikü minAllahi şey'en in erade en yühlikel Mesiyhabne Meryeme ve ümmehu ve men fiyl Ardı cemiy’a* ve Lillahi mülküs Semavati vel Ardı ve ma beynehüma* yahlüku ma yeşa' * vAllahu alâ külli şey'in Kadiyr;
Andolsun ki “Allah, MeryemOğlu Mesih’tir” diyenler kafir olmuşlardır... De ki: “Şayet MeryemOğlu Mesih’i, O’nun anasını ve Arz’da kim varsa cem’an helak etmek dilerse Allah’a karşı kim bir şeye maliktir?”... Semavat’ın, Arz’ın ve ikisi arasındakilerin mülkü (hakikatınız olan) **Allah’ındır** (herşey O’na ait özelliklerin bir tecellisidir; O’ndan gayrı vücud yoktur)**... Dilediğini halkeder... Allah her şey üzerine Kadiyr’dir.**

18-) Ve kaletil yehudü vennesara nahnü ebnaullahi ve ehıbbauHU, kul felime yüazzibüküm Bi zünubiküm* bel entüm beşerün mimmen haleka, yağfiru limen yeşaü ve yüazzibü men yeşa'* ve Lillahi mülküs Semavati vel Ardı ve ma beynehüma* ve ileyhil mesıyr;
Yahudi ve Nasara: “Biz Allah’ın oğulları ve O’nun sevdikleriyiz” dediler... De ki: “Öyle ise günahlarınız sebebiyle (B sırrınca) **sizi niçin azablandırıyor?”... Hayır, siz de Onun halkettiği kimselerden bir beşersiniz... Dilediğini mağfiret eder, dilediğine azab eder... Semavat’ın, Arz’ın ve ikisi arasındakilerin mülkü** (hakikatınız olan; herşeyi B sırrınca Esmasıyla yaratan) **Allah’ındır... O’nadır dönüş.**

19-) Ya ehlel Kitabi kad caeküm Rasûlüna yübeyyinü leküm alâ fetretin miner Rusuli en tekulu ma caena min beşiyrin ve la neziyr* fekad caeküm beşiyrun veneziyr* vAllahu alâ külli şey'in Kadiyr;
Ey Ehl-i Kitab!... Rasûllerin fetreti üzerine (Rasûllerin arasının kesildiği bir vakitte) **size ayan beyan açıklayan Rasûlümüz size gelmiştir... “Bize bir müjdeleyici ve uyarıcı gelmedi” demeyesiniz** (diye)**... İşte size müjdeleyici ve uyarıcı** (Rasûl) **geldi... Allah herşey üzerine Kadiyr’dir.**

20-) Ve iz kale Musa li kavmihi ya kavmizküru nı'metAllahi aleyküm iz ceale fiyküm enbiyae ve cealleküm müluken, ve ataküm ma lem yü'ti ehaden minel alemiyn;

Hani Musa kavmine şöyle demişti: "Ey kavmim, üzerinizdeki Allah Ni'meti'ni hatırlayın; içinizde Nebîler meydana getirdi ve sizi Melikler kıldı; alemlerden (insanlardan) **hiç kimseye vermediğini size verdi".**

21-) Ya kavmidhulül Ardal mukaddesetelletiy ketebAllahu leküm ve la terteddu alâ edbariküm fetenkalibu hasiriyn;
"Ey kavmim, Allah'ın sizin için yazdığı (takdir ettiği) **Arz-ı Mukaddes'e dahil olun, arkanıza dönmeyin; yoksa hüsrana uğrayanlar olarak dönersiniz".**

22-) Kalu ya Musa inne fiyha kavmen cebbariyn* ve inna len nedhuleha hatta yahrucu minha* fein yahrucu minha feinna dahılun;
Dediler ki: "Ya Musa, muhakkak ki orada (orasını zorla istila etmiş) **Cebbar/zorba bir kavim var... Doğrusu onlar oradan çıkıncaya kadar biz oraya asla giremeyiz... Şayet oradan** (kendiliklerinden, bizim savaşmamız olmadan) **çıkarlarsa biz gireriz".**

23-) Kale racülani minelleziyne yehafune en'amAllahu aleyhimedhulu aleyhimül bab* fe iza dehaltümuhu feinneküm ğalibune ve alellahi fetevekkelu in küntüm mu'miniyn;
Korkanlardan, Allah'ın kendileri üzerine in'am'da bulunduğu iki recul (adam) **şöyle dedi: "Onların üzerine kapıdan girin... Ona** (o kapıdan) **girdiğinizde muhakkak ki siz galiplersiniz... Eğer mü'minler iseniz Allah'a <u>tevekkül</u> edin".**

24-) Kalu ya Musa inna len nedhuleha ebeden ma damu fiyha fezheb ente ve Rabbüke fe katila inna hahüna kaıdun;
Dediler ki: "Ya Musa (onlar) **orada oldukları müddetçe biz oraya ebediyyen girmeyeceğiz... Git, sen ve Rabbin;** (onlarla) **ikiniz savaşın** (bir itikat olan, hristiyanların Hz.İsa'dan beklentilerinin temeli nerelere dayanıyor?)**... İşte burada oturucularız".**

25-) Kale Rabbi inniy la emlikü illâ nefsiy ve ehıy fefruk beynena ve beynel kavmil fasıkıyn;
(Musa) **şöyle dedi: "Rabbim!... Muhakkak ki ben, nefsim ve** (baba bir büyük) **kardeşimden başkasına malik değilim... Artık bizimle o fasıklar** (Sistem'den perdelenmişler) **topluluğunun arasını ayır".**

26-) Kale feinneha muharremetün aleyhim erbeıyne seneten, yetiyhune fiyl Ardı fela te'se alel kavmil fasıkıyn;
(Rabbi) **buyurdu ki: "Artık orası** (izafilikten mukaddes arz) **onlara kırk sene haram edilmiştir... Arz'da şaşkın şaşkın dolaşacaklardır... Artık sen de o fasıklar topluluğu için üzülme".**

27-) Vetlü aleyhim nebeebney Ademe BilHakk* iz karreba kurbanen fetukubbile min ehadihima ve lem yütekabbel minel ahar* kale leaktülenneke, kale innema yetekabbelullahu minel müttekıyn;
Onlara Adem'in iki oğlunun haberini Bil-Hakk (Hak olarak) **tilavet et... Hani** (ikisi de) **bir** (er) **kurban** (Allah'a yaklaştırıcı şey) **takdim etmişlerdi de, ikisinden birinden kabul olunmuş** (kurban amacına ulaşmış, vuslat gerçekleşmiş)**, diğerinden kabul olunmamıştı...** (Kurbanı kabul olunmayan) **şöyle dedi: "Kesinlikle seni öldüreceğim"...** (Kurbanı kabul olunan) **ise: "Allah yalnızca muttekilerden kabul eder", dedi.**

28-) Lein besatte ileyye yedeke li taktüleniy ma ene Bi basıtın yediye ileyke li aktülek* inniy ehafullahe Rabbel alemiyn;
"Yemin olsun ki sen, beni öldürmek için elini bana yaysan/uzatsan da ben (B sırrınca) **elimi, öldürmek için sana uzatacak değilim... Çünkü ben Alemler'in Rabbi olan Allah'dan korkarım".**

29-) İnniy üriydü en tebue Bi ismiy ve ismike fetekûne min ashabinnar* ve zâlike cezaüz zalimiyn;
"Ben diliyorum ki (sen) **benim günahımı da senin günahını da** (B sırrınca) **yüklenesin** (böylece) **Nar'ın halkından olasın... İşte budur zalimlerin** (vehmi ile hüküm verenlerin) **cezası".**

30-) Fe tavveat lehu nefsühu katle ehıyhi fekatelehu feasbeha minel hasiriyn;
Nihayet nefsi ona kardeşini öldürmeyi kolaylaştırdı/sevdirdi, (o da nefsine uyma sebebiyle) **onu öldürdü...** (Böylece) **hüsrana uğrayanlardan oldu.**

31-) Febeasellahu ğuraben yebhasü fiyl Ardı li yüriyehu keyfe yüvariy sev'ete ehıyh* kale ya veyleta eaceztü en ekûne misle hazel ğurabi feüvariye sev'ete ehıy* fe asbeha minen nadimiyn;
Derken (Akıl örtüldüğü için) **Allah ona kardeşinin cesedini nasıl gömeceğini göstermek için, Arz'ı eşeleyen bir karga ba'setti...** (Katil kardeş) **dedi ki: "Yazıklar olsun bana!... Şu karga kadar olmaktan da acizmiyim ki kardeşimin cesedini** (tabiat haşerelerine) **gömeyim!"... Artık nadim olanlardan olmuştu.**

32-) Min ecli zâlike ketebna alâ beni israiyle ennehu men katele nefsen Bi ğayri nefsin ev fesadin fiyl Ardı fe keennema katelen Nase cemiy'a* ve men ahyaha fekeennema ahyenNase cemiy'a* ve lekad caethüm Rusulüna Bil beyyinat* sümme inne kesiyren minhüm ba'de zâlike fiyl Ardı lemüsrifun;
Bunun içindir ki İsrailOğulları üzerine (şunu) **yazdık** (farz kıldık)**: "Kim bir nefsi** (B gerçeğince) **bir nefse mukabil veya Arz'da fesad'a karşılık olmaksızın öldürürse, cem'an/toptan nası** (insanları) **öldürmüş gibidir** (insan türü bir ferd'dir?)**... Kimde onu** (bir nefsi) **diriltirse, cem'an insanları diriltmiş gibidir"... Andolsun ki onlara beyyineler ile** (B sırrınca beyyineler olarak) **Rasûllerimiz geldi... Sonra, onlardan bir çoğu bunun ardınan Arz'da israf etmektedirler/aşırı gitmektedirler.**

33-) İnnema cezaülleziyne yuharibunAllahe ve RasûleHU ve yes'avne fiyl Ardı fesaden en yukattelu ev yusallebu ev tukattaa eydiyhim ve ercülühüm min hılafin ev yünfev minel Ard* zâlike lehüm hızyün fiyd dünya ve lehüm fiyl ahireti azabün azîym;
Allah ve O'nun Rasûlü ile muharebe edenlerin ve Arz'da fesad için sa'yedenlerin/çalışanların cezası, ancak öldürülmeleri yahut asılmaları yahut ellerinin ve ayaklarının çaprazlama kesilmesi yahut Arz'dan sürülmeleridir... Bu onlara dünyada bir rezilliktir... Ahirette ise onlara aziym bir azab vardır.

34-) İllelleziyne tabu min kabli en takdiru aleyhim* fa'lemu ennAllahe Ğafurun Rahîym;
Ancak, onlara gücünüzün yetmesinden önce tevbe edenler müstesna... İyi bilin ki Allah Ğafur'dur, Rahıym'dir.

35-) Ya eyyühelleziyne amenüttekullahe vebteğu ileyHİlvesiylete ve cahidu fiy sebiyliHİ lealleküm tüflihun;
Ey (takliden) **iman edenler!... Allah'dan ittika edin; O'na** (yaklaşmaya, ermeye; O'na yaklaştırıcı niteliği olan o ma'lum) **VESİLE** (yi) **isteyin ve O'nun yolunda MÜCAHADE edin ki felaha eresiniz.**

36-) İnnelleziyne keferu lev enne lehüm ma fiyl Ardı cemiy'an ve mislehu meahu liyeftedu Bihi min azabi yevmil kıyameti ma tukubbile minhüm* ve lehüm azabün eliym;
(Bunu yapmayan) **kafirlere** (gerçeği reddeden kilitlenmişlere) **gelince, eğer Arz'da bulunanlar toptan ve bir misli de onunla beraber onların olsa da kıyamet gününün azabından kurtulmak için onu** (n hepsini B sırrınca) **fidye verseler, onlardan bu asla kabul edilmez** (artık gerçekleşmesi mümkün değil)**... Onlar için elem verici azab vardır.**

37-) Yüriydune en yahrucu minen nari ve ma hüm Bi hariciyne minha ve lehüm azabün mukıym;
(Bu kafirler, o ma'lum) **Nar'dan çıkmak dilerler, ama** (B gerçeği gereği) **ondan çıkamazlar... Onlar için mukim/daimi bir azab vardır.**

38-) Ves sariku vas sarikatü faktau eydiyehüma cezaen Bi ma keseba nekâlen minellah* vAllahu Azîyzün Hakiym;
Başkasının malını gizli alan/hırsızlık yapan erkek ve hırsızlık yapan kadını, kazandıklarına mukabil bir ceza ve Allah'dan ibret verici bir azab olarak onların ellerini (o davranışa sebep olan nefsani zaaflarını) **kesin** (önleyin)**... Allah Aziyz'dir, Hakiym'dir.**

39-) Femen tabe min ba'di zulmihı ve asleha feinnAllahe yetubü aleyh* innAllahe Ğafurun Rahîym;
Ama kim zulmünden sonra tevbe eder ve (halini) **ıslah ederse, muhakkak ki Allah onun** (o kimsenin) **üzerine tevbe gerçekleştirir/onun tevbesini kabul eder... Kesinlikle Allah Ğafur'dur, Rahıym'dir.**

40-) Elem ta'lem ennAllahe leHU mülküs Semavati vel Ardı yuazzibu men yeşau ve yağfiru limen yeşa'* vAllahu alâ külli şey'in Kadiyr;

Semavat ve Arz'ın mülkü Allah'ındır'ı bilmedin mi?.. Dilediğini azablandırır ve dilediğini mağfiret eder... Allah herşey'e Kadiyr'dir.

41-) Ya eyyüher Rasûlü la yahzünkelleziyne yüsariune fiyl küfri minelleziyne kalu amenna Bi efvahihim ve lem tü'min kulubühüm* ve minelleziyne hadu semmaune lil kezibi semmaune li kavmin ahariyne lem ye'tuk* yuharrifunel kelime min ba'di mevadııh* yekulune in utiytüm haza fehuzuhu ve in lem tü'tevhu fahzeru* ve men yüriydillahu fitnetehu felen temlike lehu minAllahi şey'a* ülaikelleziyne lem yüriydillahu en yutahhire kulubehüm* lehüm fiyd dünya hızyün ve lehüm fiyl ahireti azabün azîym;
Ey O Rasûl!... Kalbleriyle iman etmedikleri halde (Bi-) **ağızlarıyla "iman ettik" diyenlerden küfürde koşuşanlar seni mahzun etmesin... Yahudi olanlardan öylesi var ki sürekli yalan/yalan için dinleyen ve sana gelmemiş bir kavmi/bir kavim için dinleyenlerdir... Mevzilerine konulduktan sonra Kelimeleri tahrif ederler** (fıtratlarındaki ilahi manaları beşeri özellikler ile değiştirirler)**... "Size şu** (nefslerine hoş gelen) **verilirse alın, eğer o verilmez** (Allah hükmü ile hükmedilir) **ise sakının" derler... Allah bir kimsenin fitnesini dilerse, artık onun için sen Allah'dan bir şeye malik olamazsın... İşte onlar Allah'ın kalblerini arındırmak dilemediği kimselerdir... Dünyada onlar için rezillik vardır... Ve ahirette de onlar için aziym azab vardır.**

42-) Semmaune lil kezibi ekkâlune lissuht* fein cauke fahküm beynehüm ev a'rıd anhüm* ve in tu'rıd anhüm felen yedurruke şey'a* ve in hakemte fahküm beynehüm Bil kıst* innAllahe yuhıbbul muksitıyn;
(Onlar) **alabildiğine yalan dinleyenler, ziyadesiyle haram yiyenlerdir... Eğer sana gelirler ise aralarında hükmet yahut onlardan yüz çevir... Eğer onlardan yüz çevirir isen, sana hiç bir şekilde zarar veremezler... Şayet hükmedersen onların arasında Bil-KIST** (uluhiyyet hükümlerine göre, B sırrınca adaletle) **hükmet... Muhakkak ki Allah muksitleri** (ilahi akılla hükmedenleri) **sever.**

43-) Ve keyfe yuhakkimuneke ve ındehümüt Tevratu fiyha hukmullahi sümme yetevellevne min ba'di zâlik* ve ma ülaike Bil mu'miniyn;
İçinde Allah hükmü bulunan Tevrat yanlarında iken, (ayrıca hükmetmen için) **nasıl seni hakem yapıyorlar?... Sonra** (bir de) **bunun** (senin verdiğin hükmün) **ardından yüz çevirirler?... Onlar** (Bi-) **mü'min değillerdir.**

44-) İnna enzelnet Tevrate fiyha hüden ve nur* yahkümü Bihen Nebîyyunelleziyne eslemu lilleziyne hadu ver Rabbaniyyune vel 'ahbaru Bimestuhfizu min Kitabillahi ve kânu aleyhi şüheda'* fela tahşevünNase vahşevni ve la teşteru Bi ayatiy semenen kaliyla* ve men lem yahküm Bi ma enzelAllahu feülaike hümül kafirun;
Tevrat'ı biz inzal ettik (biz)**... Onda Huda** (rehberlik, hidayet) **ve Nur vardır... Teslim/İslam olmuş Nebîler** (Bi-) **Onunla** (Tevrat'la)**, Rabbaniyler** (beşeriyyetinden arınmış, Rabbini tanımışlar) **ve Ahbar** (İlim ve Hikmet sahipleri) **da Onun üzerine şahidler olarak Kitabullah'dan** (B sırrınca) **korumakla görevli oldukları ile Yahudi olanlara hükmeder... O halde insanlardan korkup ürpermeyin, benden ürperin... Benim ayetlerimi** (B sırrınca) **az bir bahaya satmayın... Kim Allah'ın inzal ettiği ile** (B sırrınca) **hükmetmez ise, işte onlar kafirlerin ta kendileridir.**

45-) Ve ketebna aleyhim fiyha ennen nefse Bin nefsi vel ayne Bil ayni vel 'enfe Bil' enfi vel'üzüne Bil'üzüni vessinne Bissinni velcüruha kısas* femen tesaddeka Bihi fe huve keffaretün leh* ve men lem yahküm Bima enzelAllahu feülaike hümüz zalimun;
Onda (Tevrat'ta)**, onlar üzerine** (şunu) **yazdık: "Nefs'e nefs, göze göz, buruna burun, kulağa kulak ve dişe diş** (tümü B sırrınca)**... Yaralar da** (karşılıklı) **kısastır"... Ama kim onu** (kısas hakkını B sırrıyla) **tasadduk eder ise, o onun için bir keffarettir... Kim Allah'ın inzal ettiği ile** (B sırrınca) **hükmetmez ise, işte onlar zalimlerin ta kendileridir.**

46-) Ve kaffeyna alâ asarihim Bi Iysebni Meryeme musaddikan lima beyne yedeyhi minetTevrati ve ateynahul İnciyle fiyhi hüden ve nurun, ve musaddikan lima beyne yedeyhi minet Tevrati ve hüden ve mev'ızaten lil müttekıyn;
Ardlarından onların (teslim olmuş Nebîlerin) **izleri üzere, Tevrat'tan yanında/önünde olanı tasdik edici olarak MeryemOğlu İsa'yı** (B sırrınca) **gönderdik** (takviye ettik)**... O'na, içinde Huda** (rububiyyet sırrı) **ve Nur** (kudret, ilim) **bulunan ve Tevrat'tan önünde olanı tasdikleyici, muttekiler için bir hidayet rehberi ve mev'ıze olmak üzere İncil'i verdik.**

47-) Vel yahküm ehlül İnciyli Bi ma enzelAllahu fiyh* ve men lem yahküm Bi ma enzelAllahu feülaike hümülfasikun;

Ehl-i İncil, onda (İncilde) **Allah'ın inzal ettiği ile** (B sırrınca) **hükmetsin... Kim Allah'ın inzal ettiği ile** (B sırrınca) **hükmetmez ise, işte onlar fasıkların ta kendileridir.**

48-) Ve enzelna ileykel Kitabe Bil Hakkı musaddikan lima beyne yedeyhi minel Kitabi ve Müheyminen aleyhi fahküm beynehüm Bima enzelAllahu ve la tettebı' ehvaehüm amma caeke minel Hakkı, li küllin cealna minküm şir'aten ve minhaca* ve lev şaAllahu lecealeküm ümmeten vahideten ve lâkin liyeblüveküm fiyma ataküm festebikul hayrat* ilellahi merciuküm cemiy'an feyünebbiüküm Bi ma küntüm fiyhi tahtelifun;
Sana da, Kitab'tan önünde olanı (daha önce nazil olan tüm vahiyleri) **tasdikleyici ve O'nun** (nazil olmuş tüm kitabların) **üzerine Muheymin** (himaye eden, koruyan) **olmak üzere, Bil-Hakk** (Hak olarak) **Kitab'ı**(Sistem Aklını, tam ilmi) **inzal ettik... O halde onların aralarında Allah'ın inzal ettiği ile** (B sırrınca) **hükmet... Hak'dan sana geleni bırakıp onların hevalarına tabi olma... Sizden her biriniz** (her bir ümmet düzeyi) **için bir şir'at** (şeriat, yol) **ve bir minhac** (program) **oluşturduk... Eğer Allah dileseydi, elbette sizi bir tek ümmet yapardı** (tek diyni kolaylaştırırdı)**... Fakat size verdiğinde** (ilahi hükümlerden size ulaşanda; dininizde) **sizi denemek için** (bir tek ümmet yapmadı)**... O halde hayratta yarışın** (istidatınızda olanı ortaya çıkarın)**... Cemian/toptan merciniz/dönüşünüz Allah'adır... Hakkında ihtilaf edip tartıştığınız şeyleri** (B sırrınca) **size haber verecektir.**

49-) Ve enıhküm beynehüm Bi ma enzelAllahu ve la tettebı' ehvaehüm vahzerhüm en yeftinuke an ba'dı ma enzelAllahu ileyk* fein tevellev fa'lem ennema yüriydullahu en yusıybehüm Bi ba'dı zünubihim* ve inne kesiyren minen Nasi lefasikun;
(Sana Kitab'ı Hak olarak inzal ettiğimizin yanında şu emri de verdik)**: Aralarında Allah'ın inzal ettiği** (İlahi İlim) **ile** (B sırrınca) **hükmet... Onların** (beşeri) **hevalarına tabi olma... Allah'ın sana inzal ettiğinin ba'zısından seni fitneye düşürmelerinden sakın** (ne Zahir ne de Batın galebe çalmasın; Teklikte müstakıym ol)**... Eğer yüz çevirirler ise iyi bil ki, bazı günahlarından dolayı** (idrak düzeylerine göre) **Allah onları** (B gerçeğince) **yalnızca musibetlendirmek diliyor... Muhakkak ki, insanların çoğu gerçekten fasıktırlar** (diyn'den çıkmışlar, bilinçleri asıllarına dönme kabiliyetini kaybetmiş)**.**

50-) Efe hukmel cahiliyyeti yebğun* ve men ahsenü minAllahi hukmen likavmin yukınun;
(Onlar yoksa İslam öncesi) **cahiliyye hükmünü mü istiyorlar?... İkan sahibi bir kavim için, Allah'dan daha güzel hüküm veren kimdir?.**

51-) Ya eyyühelleziyne amenu la tettehızül yehude ven nesara evliya'* ba'duhüm evliyaü ba'd* ve men yetevellehüm minküm feinnehu minhüm* innAllahe la yehdil kavmez zalimiyn;
Ey iman edenler!.. Yahudileri ve Hristiyanları evliya (sohbet dostları**) edinmeyin... Onlar birbirlerinin evliyasıdır... Sizden kim onları veli edinirse, muhakkak ki o onlardandır... Muhakkak ki Allah zalimler topluluğunu (**Zatına**) hidayet etmez**.

52-) Feteralleziyne fiy kulubihim meredun yüsariune fiyhim yekulune nahşa en tusıybena dairetün, feasAllahu en ye'tiye Bil fethı ev emrin min ındiHİ feyusbihu alâ ma eserru fiy enfüsihim nadimiyn;
Kalblerinde hastalık olanların, "*Daire'nin (**zafer yerine mağlubiyetin, refah yerine sıkıntı ve darlığın****) bize isabet etmesinden korkuyoruz*" diyerek onların (**yahudi ve nasara'nın**) arasına süratle daldıklarını görürsün... Umulur ki Allah, (**B sırrınca**) feth olarak gelir (**fethi getirir**) veya (**kendi, HU**) indinden bir Emr getirir de (**onlar**) enfüslerinde/içlerinde sırladıkları (**sakladıkları**) üzerine nadim olurlar**.

53-) Ve yekulüllezine amenu ehaülailleziyne aksemu Billahi cehde eymanihim innehüm lemeaküm* habitat a'malühüm feasbehu hasiriyn;
İman edenler derler ki: "*Yeminlerinin cehdi ile (**tam güçleriyle, yeminde mubalağa yaparak****), kesin olarak sizinle beraber olduklarına, (****B sırrınca****) Allah'a kasem edenler bunlar mı?*"... Amelleri boşa gitmiştir (**onların**), hüsrana uğrayanlar olmuşlardır**.

54-) Ya eyyühelleziyne amenu men yertedde minküm an diynihı fesevfe ye'tillahu Bi kavmin yuhıbbuhüm ve yuhıbbuneHU ezilletin alel mu'miniyne e'ızzetin alel kafiriyn* yücahidune fiy sebiylillâhi ve la yehafune levmete laim* zalike fadlullahi yü'tıyhi men yeşa'* vAllahu Vasiun 'Aliym;
Ey iman edenler!.. Sizden kim dininden dönerse (bilsin ki**) Allah (**B sırrınca, fıtratları müsayit**) öyle bir kavim getirecek ki (**O**) onları sever, (**onlar da**) O'nu (**Allah'ı**) severler... (**O kavim**) mü'minlere karşı zelil/yumuşak kafirlere (**gerçeği reddedenlere**) karşı izzetli/şiddetlidirler... (**Onlar**) hiç bir**

levm edenin levmetmesinden korkmaksızın Allah yolunda mücahade ederler... Bu Allah'ın fazlıdır ki, onu dilediğine verir... Allah Vasi'dir, Aliym'dir.

55-) İnnema Veliyyükümullahu ve RasûluHU velleziyne amenülleziyne yukıymunes Salate ve yü'tunez Zekate ve hüm rakiun;
Sizin Veliy'niz ancak Allah'dır, O'nun Rasûlü'dür ve (şu**) iman edenlerdir ki, onlar salat'ı ikame ederler ve rüku' halinde zekatı verirler**.

56-) Ve men yetevelellahe ve RasûleHU velleziyne amenu feinne hızbAllahi hümül ğalibun;
Kim Allah'ı, O'nun Rasûlü'nü ve iman edenleri Veliy edinir ise, (bilsin ki**) muhakkak ki Hizbullah (**Allah taraftarı, Allah ehli**) galip geleceklerin ta kendileridir**.

57-) Ya eyyühelleziyne amenu la tettehızülleziynettehazu diyneküm hüzüven ve leıben minelleziyne utül Kitabe min kabliküm vel küffare evliya'* vettekullahe in küntüm mu'miniyn;
Ey iman edenler!.. Sizden önce kendilerine Kitab verilenlerden dininizi alay/eğlence ve oyun edinenleri (dinlerini ciddiye alıp uygulayarak amacına ermeyenleri**) ve küffarı (**kafirleri; Sistem'den ve hakikatlerinden perdeli kalanları**) evliya edinmeyin (**onlardan Veliy olmaz**)... Eğer mü'minler iseniz Allah'dan ittika edin**.

58-) Ve iza nadeytüm iles Salatittehazuha hüzüven ve leıben zâlike Bi ennehüm kavmün la ya'kılun;
Salat'a nida edip çağırdığınızda, onu alay ve eğlence edindiler... Bu (B sırrınca**) onların akletmeyen bir kavim olmalarından ötürüdür**.

59-) Kul ya ehlel Kitabi hel tenkımune minna illâ en amenna Billahi ve ma ünzile ileyna ve ma ünzile min kablü, ve enne ekserekümfasikun;
De ki: "*Ey Ehl-i Kitab!.. Yalnızca (*B sırrıyla*) Allah'a, bize inzal olunana ve daha önce inzal olunana iman ettiğimiz için mi bizden hoşlanmıyorsunuz?.. Sizin ekseriyyetinizi fasıklardır*".

60-) Kul hel ünebbiüküm Bi şerrin min zâlike mesubeten indAllah* men leanehullahu ve ğadıbe aleyhi ve ceale minhümül kıradete vel hanaziyre ve abedet tağut* ülaike şerrun mekanen ve edallü an sevais sebiyl;
De ki: "(*Ey Ehl-i Kitab!..***) Allah indinde yeri/***mesabesi* ***bundan daha şerrini/***kötüsünü *(B sırrınca***) size haber vereyim mi?.. Allah'ın la'netlediği ve ğadap ettiğidir o kimse... (***Allah***) bunlardan maymunlar, domuzlar ve tağut'a (***tapınılan nesne***) kulluk yapanlar oluşturmuştur... İşte bunlardır yer bakımından daha şerli ve yolun denge noktasından daha sapkın olanlar*"**.

61-) Ve iza cauküm kalu amenna ve kad dehalu Bil küfri ve hüm kad harecu Bih* vAllahu a'lemü Bi ma kânu yektümun;
Size geldiklerinde "*iman ettik*" dediler... Gerçekte ise (yanınıza B sırrınca**) küfürle girip, yine onunla (**küfürle**) çıkmışlardır... Allah gizlemekte olduklarını (**B sırrınca**) daha iyi bilir**.

62-) Ve tera kesiyren minhüm yüsariune fiyl' ismi vel udvani ve eklihimüssuht* le bi'se ma kânu ya'melun;
Onlardan pek çoğunun günah'da, düşmanlıkta ve haram yemekte sür'atli gittiklerini görürsün... Yapmakta oldukları ne kadar da kötüdür!.

63-) Levla yenhahümur rabbaniyyune vel ahbaru an kavlihimül' isme ve eklihimüs suht* le bi'se ma kânu yasneun;
Rabbaniyler ve Ahbar (Maide:44?**) onları günah söylemekten ve haram yemekten nehyetseler ya... Onların yapıp üretmekte oldukları ne kötüdür!**.

64-) Ve kaletil yahudü yedullahi mağluletün, ğullet eydiyhim ve luınu Bi ma kalu* bel yedahu mebsutatani yünfiku keyfe yeşa'* ve leyeziydenne kesiyren minhüm ma ünzile ileyke min Rabbike tuğyanen ve küfra* ve elkayna beynehümül adavete velbağdae ila yevmil kıyameti, küllema evkadu naren lil harbi atfeehAllahu ve yes'avne fiyl Ardı fesaden, vAllahu la yuhıbbul müfsidiyn;
Yahudiler, "*Allah'ın eli bağlıdır*" dediler... Söyledikleri ile (B sırrınca**) kendi elleri bağlandı ve la'netlendiler... Bilakis, Allah'ın iki eli de bast olunmuştur/yayılmıştır/açıktır; dilediği gibi infak ediyor... Andolsun ki Rabbinden sana inzal olunan, onlardan çoğunun küfr (**perdelilik**) ve**

tuğyanını (taşkınlık, haddi aşmak**) artırır... Onların arasına kiyamet günü'ne kadar (**devam edecek**) düşmanlık ve buğz ilka ettik/bıraktık... Her ne zaman harb için bir ateş yaksalar, Allah onu söndürdü... (**Gene de**) Arz'da fesada koşarlar... Allah müfsidleri sevmez**.

65-) Ve lev enne ehlel Kitabi amenu vettekav lekefferna anhüm seyyiatihim ve leedhalnahüm cennatin naıym;
Eğer Ehl-i Kitab iman edip, (şirk'ten**) korunsaydı, elbette onların kötülüklerini keffaretler ve onları Naim cennetlerine dahil ederdik**.

66-) Ve lev ennehüm ekamüt Tevrate vel İnciyle ve ma ünzile ileyhim min Rabbihim leekelu min fevkıhim ve min tahti erculihim* minhüm ümmetün muktesıdeh* ve kesiyrun minhüm sae ma ya'melun;
Şayet onlar Tevrat'ı, İncil'i ve Rablerinden onlara inzal olunanı ikame etselerdi, elbette fevklerinden ve ayaklarının altından yerlerdi... Onlardan ümmet-i mukteside (orta yolu tutan, hepsinin hükmünü koruyan zümre**) vardır... Onların çoğunun yaptıkları ne kötüdür!**.

67-) Ya eyyüherRasûlü bellığ ma ünzile ileyke min Rabbike, ve in lem tef'al fema bellağte risaleteHU, vAllahu ya'sımüke minenNas* innAllahe la yehdil kavmel kafiriyn;
Ey O Rasûl!.. Rabbinden sana inzal olunanı tebliğ et!... Eğer (bunu**) yapmazsan, O'nun risaletini tebliğ etmemiş olursun... Allah seni Nas'dan (**insanlardan**) korur... Muhakkak ki Allah kafirler kavmini hidayet etmez**.

68-) Kul ya ehlel Kitabi lestüm alâ şey'in hatta tukıymut Tevrate vel İnciyle ve ma ünzile ileyküm min Rabbiküm* ve le yeziydenne kesiyren minhüm ma ünzile ileyke min Rabbike tuğyanen ve küfra* fela te'se alel kavmil kafiriyn;
De ki: "*Ey Ehl-i Kitab!.. Tevrat'ı, İncil'i <u>ve</u> Rabbinizden size inzal olunanı ikame etmedikçe (**bilfiil** *ortaya koymadıkça****), bir şey üzere değilsiniz*"... Andolsun ki Rabbinden sana inzal olunan, onlardan çoğunun küfr (**kilitlenmişlik, perdelilik**) ve tuğyanını (**taşkınlık, haddi aşmak**) artırır... O halde kafirler kavmine üzülme**.

69-) İnnelleziyne amenu velleziyne hadu vassabiune vennesara men amene Billahi vel yevmil ahıri ve amile salihan fela havfün aleyhim ve la hüm yahzenun;
Muhakkak ki (İslam'a takliden**) iman edenler, Yahudiler, Sabiiler ve Nasara'dan kim (**B-sırrıyla**) Allah'a ve ahir güne iman eder ve (**bunun gereği**) salih amel işlerse, onlara korku yoktur ve onlar mahzun da olmazlar**.

70-) Lekad ehazna miysaka beni israiyle ve erselna ileyhim rusula* küllema caehüm Rasûlün Bi ma la tehva enfüsühüm feriykan kezzebu ve feriykan yaktulun;
Andolsun biz, İsrailOğullarının Miysakını aldık ve onlara Rasûller irsal ettik... Onlara ne zaman nefslerinin hoşlanmayacağı ile (B sırrınca**) bir Rasûl gelse, (**bu Rasûllerden**) bir kısmını yalanladılar ve bir kısmını öldürdüler**.

71-) Ve hasibu ella tekûne fitnetün feamu ve sammu sümme tabellahu aleyhim sümme amu ve sammu kesiyrun minhüm* vAllahu Basıyrun Bima ya'melun;
Bir fitne olmayacak sandılar da kör oldular, sağır kesildiler... Sonra Allah onların tevbelerini kabul etti... Sonra onlardan çoğu (yine**) kör ve sağır kesildiler... Allah onların yapmakta olduklarını (**B sırrınca; onların hakikatı ve meydana getiricisi olarak**) Basıyr'dir**.

72-) Lekad keferelleziyne kalu innAllahe HUvel Mesiyhubnü Meryem* ve kalel Mesiyhu ya beni israila'büdullahe Rabbiy ve Rabbeküm* innehu men yüşrik Billahi fekad harramallahu aleyhil cennete ve me'vahün nar* ve ma lizzalimiyne min ensar;
Andolsun ki: "*Allah, MeryemOğlu Mesih'dir*" diyenler kafir oldular... (Oysa**) Mesih şöyle dedi: "*Ey İsrailOğulları!.. Benim de Rabbim, sizin de Rabbiniz (****olan****) Allah'a kulluk/ibadet yapın... Çünkü kim Allah'a (****B gerçeğince****) ortak koşarsa, muhakkak Allah ona cenneti haram kılmıştır... Onun varacağı yer Nar'dır... Zalimler için ensar yoktur*"**.

73-) Lekad keferelleziyne kalu innAllahe salisü selasetin, ve ma min ilahin illâ ilahun vahıd* ve in lem yentehu amma yekulune leyemessennelleziyne keferu minhüm azabün eliym;
Andolsun ki: "*Allah, üç'ün üçüncüsüdür*" diyenler de kafir olmuşlardır (gerçeği reddetmiş,

perdelenmişlerdir**)... İlah'dan bir şey yok, ancak İlah'un Vahid... Söyleyegeldiklerinden vazgeçmezler ise, onlardan kafir olanlara elbette elim azab dokunacaktır**.

74-) Efela yetubune ilellahi ve yestağfiruneHU, vAllahu Ğafurun Rahîym;
Hala Allah'a tevbe (rücu'**) etmeyecek ve O'nun mağfiretini dilemeyecekler mi?... Allah Ğafur'dur, Rahıym'dir**.

75-) mel Mesiyhubnü Meryeme illâ Rasûl* kad halet min kablihir Rusül* ve ümmühu sıddiykah* kâna ye'külanit ta'am* ünzur keyfe nübeyyinü lehümül ayati sümmenzur enna yü'fekun;
MeryemOğlu Mesih ancak bir Rasûl'dür... O'ndan önce de Rasûller gelip geçti... O'nun anası sıddıyka (?)'dır... İkisi de yemek yerlerdi... Ayetleri onlara nasıl açıkladığımıza bir bak!... Sonra bak nasıl çevriliyorlar!.

76-) Kul eta'büdune min dunillahi ma la yemlikü leküm darren ve la nef'a* vAllahu HUves Semiy'ul 'Alîym;
De ki: "*Allah'ı bırakıp da sizin için bir zarar veya faydaya malik olmayanlara mı kulluk ediyorsunuz?.. Allah (*ki*) O'dur Semi'un Aliym*".

77-) Kul ya ehlel Kitabi la tağlu fiy diyniküm ğayrel Hakkı ve la tettebiu ehvae kavmin kad dallu min kablü ve edallu kesiyren ve dallu an sevais sebiyl;
De ki: "*Ey Ehl-i Kitab!.. Diyninizde, haksız yere (*Hakkın ğayrı*) ölçüyü kaçırıp haddi aşmayın... Daha önce sapmış, bir çoğunu saptırmış ve yolun denge noktasından (*Zatına vardıran fena yolundan*) sapmış bir kavmin hevalarına tabi olmayın*".

78-) Luınelleziyne keferu min beni israiyle alâ lisani Davude ve Iysebni Meryem* zâlike Bima asav ve kânu ya'tedun;
İsrailOğullarından kafir olanlar, Davud'un ve MeryemOğlu İsa'nın lisanı üzere la'netlenmişlerdir (ruhani kuvvelerinden, semavi yaşamdan mahrumdurlar**)... Bu (**sonuç, B gerçeğince**), onların isyan etmeleri ve haddi aşmaları yüzündendir**.

79-) Kânu la yetenahevne an münkerin fealuh* lebi'se ma kânu yef'alun;
İşledikleri herhangi bir münkerden birbirlerini vazgeçirmezlerdi/vazgeçmezlerdi... İşledikleri ne kötü idi!.

80-) Tera kesiyren minhüm yetevellevnelleziyne keferu* le bi'se ma kaddemet lehüm enfüsühüm en sehıtAllahu aleyhim ve fiyl azabi hüm halidun;
Onlardan bir çoğunun kafirleri Veliy edindiklerini görürsün... Nefslerinin onlar için takdim ettiği ne kötüdür!.. Allah onlara gadap etmiştir (rızası kapalıdır**)... Azab'ta onlar ebedi kalıcıdırlar**.

81-) Ve lev kânu yu'minune Billahi ven Nebîyyi ve ma ünzile ileyhi mettehazuhüm evliyae ve lâkinne kesiyren minhüm fasikun;
Eğer (B sırrıyla**) Allah'a, en-Nebî'ye (**Hz.Muhammed'e**) ve O'na (**en-Nebî'ye**) inzal olunana iman etmiş olsalardı, onları (**perdelileri**) evliya edinmezlerdi... Fakat onlardan bir çoğu fasıklardır**.

82-) Letecidenne eşedden Nasi adaveten lilleziyne amenül yahude velleziyne eşrekû* ve letecidenne akrabehüm meveddeten lilleziyne amenülleziyne kalu inna nesara* zâlike Bi enne minhüm kıssiysiyne ve ruhbanen ve ennehüm la yestekbirun;
Muhakkak ki (İslam'a**) iman edenlere (**vahdet ehline; "**B**"sırrıyla Allah'a iman edenlere**), düşmanlık (**idrak uzaklığı**) bakımından, insanların en şiddetlisi (**perdeleri en kalın**) olarak Yahudileri ve şirk koşanları (**iki zümrede de tanrı itikadı esas; Allah'ın zat ve sıfatlarından perdeliler**) bulursun... Ve elbette** (İslam'a**) iman edenlere (**Kur'an mü'minlerine**) sevgi (**istidat yakınlığı**) bakımından onların en yakını olarak da <*biz nasarayız=Hristiyanlarız*> diyenleri (**teşbih müşahadesi sahiplerini, tevhid-i sıfat yapanları**) bulursun... Ki onlardan (**nasaradan**) kissisiyn (**derin ilim sahibi keşişler**) ve ruhban (**kendini Allah'a adamış rahipler**) vardır ki kesinlikle onlar kibre sapmazlar**.

83-) Ve iza semiu ma ünzile iler Rasûli tera a'yünehüm tefıydu mined dem'ı mimma arefu minel Hakk* yekulune Rabbena amenna fektübna meaş şahidiyn;
Er-Rasûl'e (O ma'lum Rasûl'e, Hz.Rasûlullah'a**) inzal olunanı işittiklerinde, Hak'dan tanıyıp-**

bildiklerinden (arif olduklarından**), gözlerinin yaşla dolup taştığını (**işittiklerinin şevki ile pınarlarının kaynayıp aktığını**) görürsün... Derler ki: "*Rabbimiz!.. İman ettik (*senin Tekliğine şahid olduk***)... Artık bizi şahidlerle beraber yaz**"**.**

84-) Ve ma lena la nu'minu Billahi ve ma caena minel Hakkı ve natmeu en yüdhılena Rabbüna meal kavmisSalihıyn;
"*Rabbimizin bizi, salihler kavmi ile beraberliğe dahil etmesini umarken, ne diye (*B sırrıyla*) *Allah'a ve Hak'dan bize gelmiş olana iman etmeyelim?*"**.

85-) Fe esabehümullahu Bi ma kalu cennatin tecriy min tahtihel enharu halidiyne fiyha* ve zâlike cezaül muhsiniyn;
Böyle söylemeleri (sebebi**) ile (**B sırrınca**) Allah onları içinde ebedi kalacakları, altlarından nehirler akan cennetler ile sevablandırdı... İşte budur muhsinlerin cezası**.

86-) Velleziyne keferu ve kezzebu Bi ayatina ülaike ashabül cehıym;
Kafir olanlara ve ayetlerimizi (B gerçeğince**) yalanlayanlara gelince, işte onlar ashab-ı cahıym'dir (**cehennemin arkadaşları'dır**).**

87-) Ya eyyühelleziyne amenu la tuharrimu tayyibati ma ehallAllahu leküm ve la ta'tedu* innAllahe le yuhıbbul mu'tediyn;
Ey iman edenler!.. Allah'ın sizin için helal ettiği tayyibatı (pak rızıklar; ilim-marifetleri**) haram kılmayın (**onları hasıl edecek çalışmalardan geri kalmayın**) ve haddi aşmayın (**bedeninize kulluk yapmayın**)... Muhakkak ki Allah haddi aşanları sevmez**.

88-) Ve külu mimma razekakümullahu halalen tayyiba* vettekullahelleziy entüm Bihi mu'minun;
Allah'ın sizi rızıklandırdığı şeylerden helal ve tayyib olarak yeyin... İttika edin (o**) Allah'dan ki siz O'na (**B sırrınca**) mü'minlersiniz**.

89-) La yüahızükümullahu Billağvi fiy eymaniküm ve lâkin yüahızüküm Bima akkadtümül eyman* fekeffaratühu ıt'amü aşereti mesakiyne min evsetı ma tut'ımune ehliyküm ev kisvetühüm ev tahriyru rakabetin, femen lem yecid fesıyamu selaseti eyyam* zâlike keffaretü eymaniküm iza haleftüm* vahfezu eymaneküm* kezâlike yübeyyinullahu leküm ayatiHİ lealleküm teşkürun;
Allah sizi yeminlerinizdeki (Bi-**) lağv (**kasıtsız yemin sözleri**) ile muaheze etmez... Fakat kasıtlı-bilinçli yeminleriniz (**yemin-i mün'akıd**) ile (**B sırrınca**) sizi sorumlu tutar... O'nun (**bilinçli yeminin**) keffareti, ehlinize (**ailenize**) yedirdiğinizin orta yollusundan on miskini doyurmak, yahut onları giydirmek, yahut bir köleyi hürriyyetine kavuşturmaktır... Kim (**bunları**) bulamaz ise, (**o vakit ona**) üç gün oruç (**gerekir**)... İşte yemin ettiğinizde yeminlerinizin keffareti budur... Yeminlerinizi muhafaza edin... Şükredesiniz diye Allah ayetlerini sizin için işte böyle açıklıyor**.

90-) Ya eyyühelleziyne amenu innemel hamru vel meysiru vel'ensabü vel'ezlamü ricsün min amelişşeytani fectenibuhu lealleküm tüflihun;
Ey iman edenler!.. Hamr (Aklı örtücüler,içki, uyuşturucu; makam-mevki-şan-şöhret-servet-şehvet vb.**), Meysir (**kumar; hileli oyun, bedensel-hormonal hazlar**), Ensab (**putlar; şartlanmalar**) ve Ezlam (**fal okları; tevekkülsüzlük**) ancak şeytan amelinden birer pisliktir... Artık ondan kaçının ki felaha eresiniz**.

91-) İnnema yüriydüş şeytanü en yukıa beynekümül adavete vel bağdae fiyl hamri vel meysiri ve yesuddeküm an zikrillahi ve anisSalati fehel entüm müntehun;
Şeytan, Hamr ve Meysir'de aranıza düşmanlık ve buğz düşürmek/yerleştirmek, sizi Allah zikrinden ve namazdan engellemek diler, ancak... Artık vazgeçtiniz değil mi?.

92-) Ve etıy'ullahe ve etıy'ur Rasûle vahzeru* fein tevelleytüm fa'lemu ennema alâ Rasûlinel belağul mübiyn;
Allah'a itaat edin, Rasûlullah'a itaat edin ve sakının (boyutların hakkını verin**)... Eğer yüz çevirir iseniz, iyi bilin ki bizim Rasûlümüze yalnızca apaçık tebliğ etmek düşer**.

93-) Leyse alelleziyne amenu ve amilus salihati cünahun fiyma taımu iza mettekav ve amenu ve amilus salihati sümmettekav ve amenu sümmettekav ve ahsenu* vAllahu yuhıbbul muhsiniyn;

(Hakikatlarına**) iman edip salih amel işleyenler, bilfiil ittika ettikleri (**arınma-korunma çalışmaları yaptıkları**), (**bunun devamı olarak bir üst mertebede**) iman edip (**o imanın gereği**) salih amel işledikleri, sonra (**başka bir düzeyi ile**) bilfiil ittika edip (**o mertebeye göre korunup**) iman ettikleri, sonra (**başka bir düzeyi ile**) bilfiil ittika edip (**takvaya erip**) ihsan (**müşahade**) üzere oldukları takdirde (**daha önce**) taddıkları/yedikleri dolayısıyla onlara bir günah yoktur... Allah muhsinleri sever**.

94-) Ya eyyühelleziyne amenu le yeblüvenne kümullahu Bi şey'in minas saydi tenalühu eydiyküm ve rimahuküm liya'lemAllahu men yehafuHU Bil ğayb* femenı'teda ba'de zâlike felehu azabün eliym;
Ey iman edenler!.. Allah sizi, ellerinizin ve mızraklarınızın (dokunma-görme duyuları, dil**) erişeceği av'dan bir (**Bi-**) şey ile dener ki Bil-Ğayb (**ğaybları olarak**) O'ndan korkan kim'i Allah bilsin (**tüm sıfatlar O'na aittir; ğaybınız olan bu hakikatı ihmal edip kendinize bir varlık vehmetmeyin?**)... Artık bundan sonra kim sınırı/haddi aşarsa onun için elim azab vardır**.

95-) Ya eyyühelleziyne amenu la taktülüs sayde ve entüm hurum* ve men katelehu minküm müteammiden fecezaün mislü ma katele minen neami yahkümü Bihi zeva adlin minküm hedyen baliğal ka'beti ev keffaretün taamü mesakiyne ev adlü zâlike sıyamen liyezuka vebale emrih* afAllahu amma selef* ve men ade feyentekımullahu minh* vAllahu Azîyzun züntikam;
Ey iman edenler!... Siz ihramda iken av öldürmeyin... Sizden kim (ihramda iken**) kasden onu (**avı**) öldürürse, o işin vebalini tatması için (**gereken**) ceza: En'am'dan öldürdüğünün misli, Ka'be'ye ulaşacak bir Hedy (**kurban gerekir**) ki onu da sizden iki adalet sahibi (**B sırrınca**) hükmeder; yahut miskinleri yedirme/doyurma olan bir keffarettir; yahut ona denk bir oruç tutmak... Allah geçmişi affetmiştir... Fakat kim bir daha yaparsa Allah ondan intikam alır... Allah Aziyz'dir, intikam sahibidir**.

96-) Uhılle leküm saydül bahri ve taamühu metaan leküm ve lisseyyareti, ve hurrime aleyküm saydül berri ma dümtüm huruma* vettekullahelleziy ileyHİ tuhşerun;
Hem size hem de yolculara bir faydalanma olmak üzere deniz avı (ruhani gıdalar**) yapmak ve onun yemeğini yemek helal kılınmıştır... Fakat ihramlı olduğunuz sürece kara avı (**bedensel-nefsani zevkler**) yapmak size haram kılınmıştır... O'na (**kendisine**) haşrolunacağınız (**Zatında yok olduğunuz**) Allah'dan ittika edin**.

97-) Cealellahul Kâ'betel Beytel Harame kıyamen lin Nasi veşŞehrel Harame vel Hedye vel Kalaid* zâlike li ta'lemu ennAllahe ya'lemü ma fiys Semavati ve ma fiyl Ardı ve ennAllahe Bi külli şey'in 'aliym;
Allah Ka'be'yi, (yani**) O (**gayrına**) Haram Evi, (**birimsellikle zuhur**) Haram Ay'ı, Hedy'i (**kurban, nefs**) ve Kalaid'i (**şeref-güç alameti gerdanlıklar/ veya boynu bağlı kurbanlıklar; itaat, teslimiyet sahibi nefsleri**) insanlar için kıyam (**ayakta tutan nesne/dayanak/hayat unsuru**) yaptı... Bu, Allah'ın Semavat ve Arz'da olanı bildiğini ve Allah'ın her şeyi (**B sırrınca; şeylerin kendisinde olarak şeyleri**) Aliym olduğunu sizin de bilmeniz (**???**) içindir**.

98-) I'lemu ennAllahe şedıdül ıkabi ve ennAllahe Ğafurun Rahîym;
Bilin ki Allah azabı çok şiddetli olandır... Ve hem de Allah Ğafur'dur, Rahıym'dir.

99-) Ma aler Rasûli illel belağ* vAllahu ya'lemü ma tübdune ve ma tektümun;
Rasûl'e düşen ancak tebliğ etmektir... Allah, açığa vurduklarınızı da sakladıklarınızı da bilir.

100-) Kul la yestevil habiysü vattayyibü velev a'cebeke kesretül habiys* fettekullahe ya ülil elbabi lealleküm tüflihun;
De ki: "*Habis (pis; şakavet, benlikle yapılan herşey**), tayyib (**temiz; iman nuru, vahiy**) ile müsavi olmaz... Velev ki habisin çokluğu (**nefsinin**) hoşuna gitse de*"... O halde ey öz akıl sahipleri Allah'dan ittika edin ki felaha eresiniz**.

101-) Ya eyyühelleziyne amenu la tes'elu an eşyae in tübde leküm tesü'küm* ve in tes'elu anha hıyne yünezzelül Kur'anu tübde leküm* afAllahu anha* vAllahu Ğafurun Haliym;
Ey iman edenler!.. Size açıklandığında kötünüze gidecek şeylerden sual etmeyin... Eğer Kur'an indiriliyor iken onlardan sorarsanız size açıklanır... Allah onları affetmiştir... Allah Ğafur'dur, Haliym'dir.

102-) Kad seeleha kavmün min kabliküm sümme asbehu Biha kafiriyn;
Sizden önce de bir kavim onları sordu; sonra onları (istedikleri için açıklananları, B sırrınca**) kafir oldular (**örtüp görmezden geldiler, inkar ettiler**).**

103-) Ma cealellahu min behıyratin ve la saibetin ve la vasıyletin ve la hamin, ve lakinnelleziyne keferu yefterune alellahil kezib* ve ekseruhüm la ya'kılun;
Allah Bahire (beş doğum yapmış ve beşincisi dişi olan, kulağı yarılıp putlara adanan deve/çobansız, serbest dolaşan dişi deve**), Saibe (**adak deve/koyun... ki serbest bırakılır sütünden yalnızca misafirler yararlanır**), Vasıyle (**bir erkek bir dişi ikiz doğurmuş koyun/deve; yada erkek ikizi ile doğmuş hayvan**) ve Ham (**on nesli dölleyen erkek deve**) diye bir şey oluşturmamıştır (**bunların kutsallığı, bu örflerde olduğu gibi dokunulmazlık ve kurbanlığı meşru değildir**)... Fakat kafir olanlar Allah üzerine yalan uyduruyorlar... Onların ekseriyyeti akletmez**.

104-) Ve iza kıyle lehüm tealev ila ma enzelAllahu ve iler Rasûli kalu hasbüna ma vecedna aleyhi abaena* evelev kâne abaühüm la ya'lemune şey'en ve la yehtedun;
Onlara: "*Allah'ın inzal ettiğine ve Rasûlullah'a geliniz*" denildiğinde: "*babalarımızı üzerinde bulduğumuz şey bize yeter*" dediler... Babaları bir şey bilmeyen ve doğru yolda gitmeyen olsalarda mı?.

105-) Ya eyyühelleziyne amenu aleyküm enfüseküm* la yadurruküm men dalle izehtedeytüm* ilellahi merciuküm cemıy'an feyünebbiüküm Bi ma küntüm ta'melun;
Ey iman edenler!... Nefsleriniz sizin üzerinizedir/siz kendinize bakın (tezkiye ve takvaya bakın**)... Siz doğru yolda oldukça, sapmış olan size zarar veremez... Sizin cem'an merciniz/dönüşünüz Allah'adır... (**O**), ne amel etmekte olduğunuzu (**B sırrınca**) size haber verir**.

106-) Ya eyyühelleziyne amenu şehadetü beyniküm iza hadare ehadekümül mevtü hıynel vasıyyetisnani zeva adlin minküm ev aharani min ğayriküm in entüm darebtüm fiyl ardı feesabetküm musıybetülmevt* tahbisunehüma min ba'dis Salati feyuksimani Billahi inirtebtüm la neşteriy Bihi semenen ve lev kâne za kurba, ve la nektümü şehadetAllahi inna izen leminel' asimiyn;
Ey iman edenler!.. Sizden birine ölüm geldiğinde (alametleri ile belirdiğinde**), vasiyyet vaktinde aranızdaki şahitlik, sizden adalet sahibi iki (**şahid**) dir... Ya da eğer Arz'da dolaşmaya/gazaya/yolculuğa çıkmışsanız ve ölüm musibeti de size isabet etmişse sizin ğayrınızdan diğer iki (**şahid**) dir... Kuşkulanırsanız, namazdan sonra onların ikisini habsedersiziniz (**de onlar**): "*Onu (yeminimizi) akrabada olsa hiç bir bahaya satmayacağız, Allah şahitliğini saklamayacağız; yoksa biz o zaman günahkarlardan oluruz*" diye Allah'a (**B sırrınca**) kasem ederler**.

107-) Fein usira alâ ennehümestehakka ismen feaharani yakumani mekamehüma minelleziynestehakka aleyhimül evleyani feyuksimani Billahi leşehadetüna ehakku min şehadetihima ve ma'tedeyna* inna izen leminez zalimiyn;
Eğer o iki şahidin bir günahı (yalan söyledikleri**) kesin olarak farkedilir ise, bunların yerine, aleyhlerinde bulundukları taraftan daha evla (**vefat edene daha yakın, dolayısıyla daha iyi tanıyan**) iki kimse kaim olur/geçer (**ve**): "*Bizim şahidliğimizi o iki şahidin şahidliğinden elbette daha hakdır... Biz haddi de aşmadık; yoksa o takdirde zalimlerden olurduk*", diye Allah'a (**B sırrınca**) yemin ederler**.

108-) Zâlike edna en ye'tu Bişşehadeti alâ vechiha ev yehafu en türadde eymanün ba'de eymanihim* vettekullahe vesmeu* vAllahu la yehdil kavmel fasıkıyn;
İşte bu, şahadetlerini onun (şahitliğin**) vechi üzere (**B sırrınca**) getirmeleri (**şahitliklerini gereği gibi yapmalar**) yahut (**yalancı şahitlerin**) yeminlerinden sonra yeminlerinin reddolmasından korkmalarına daha yakındır... Allah'dan ittika edin ve dinleyin/işitin... Allah fasıklar kavmine hidayet etmez**.

109-) Yevme yecmeullahrr Rusüle feyekulü ma za ücibtüm* kalu la ilme lena* inneKE ente allamül ğuyub;
Allah, Rasûlleri cem'edeceği gün (Kıyamet**): "*Size ne cevap verildi?*" der... "*Hiç bir bilgimiz yok... Muhakkak ki sen, yalnız sensin ğaybları bilen*" derler**.

110-) İz kalAllahu ya Iysebne Meryemezkür nı'metiy aleyke ve alâ validetik* iz eyyedtüke Bi ruhıl kudüsi tükellimün Nase fiyl mehdi ve kehla* ve iz allemtükel Kitabe vel Hıkmete vetTevrate vel'İnciyl* ve iz tahlüku minet tıyni kehey'etit tayri Bi izniy fetenfühu fiyha fe tekûnü tayren Bi izniy ve tübri-ül' ekmehe vel ebrasa Bi izniy* ve iz tühricül mevta Bi izniy* ve iz kefeftü beni israiyle anke iz ci'tehüm Bil beyyinati fekalelleziyne keferu minhüm in haza illâ sıhrün mübiyn;
Hani Allah şöyle dedi: "*Ey MeryemOğlu İsa!... Senin ve validenin (doğuranının) üzerindeki ni'metiymi zikret/an... Hani seni Ruh'ül Kudüs ile (B sırrınca) te'yid etmiştim... Beşikte iken de, yetişkin iken de insanlarla kelam ediyordun... Hani sana Kitab'ı, Hikmet'i, Tevrat'ı ve İncil'i ta'lim etmiştim... Hani Bi-izniy (benim iznimle) tıyn'den (balçıktan) kuş şeklinde (bir şey) yaratıyor, onun içine/içinde (Ruh olarak) nefhediyordun da Bi-izniy (benim iznimle) bir kuş oluyordu... Ekmeh'e (kör, basiret nuru kesik) ve Ebras'a (alaca tenli) benim iznimle (Bi-izniy) şifa veriyordun... Hani Bi-izniy (benim iznimle) ölüleri çıkarıyordun... Ve hani İsrailOğullarını senden menetmiştim... Hani sen kendilerine (B sırrınca) beyyineler ile gelmiştin de onlardan kafir olanlar şöyle demişti: <Bu, apaçık bir sihirden başka bir şey değil>*".

111-) Ve iz evhaytü ilel Havariyyine en aminu Biy ve Bi Rasûliy* kalu amenna veşhed Bi ennena müslimun;
Hani Havariyyun'a (Ruh'ül Kudüs'den feyiz alanlara**): "*Bana ve Rasûlüme (B sırrıyla) iman edin (cem' ve tafsilde)*" diye vahyetmiştim... "*İman ettik... Sen şahid ol biz gerçekten müslimleriz*" dediler**.

112-) İz kalel havariyyune ya Iysebne Meryeme hel yestetıy'u Rabbüke en yünezzile aleyna maideten mines Sema'* kalettekullahe in küntüm mu'miniyn;
Hani Havariyyun: "*Ey MeryemOğlu İsa!.. Senin Rabbin Sema'dan bizim üzerimize bir maide (sofra; ilahi hakikat ve marifete ait yeni ilimler, yeni hükümler) indirebilir mi?*" dediler... (O da**): "*eğer mü'minlerseniz Allah'dan ittika edin*", dedi**.

113-) Kalu nüriydü en ne'küle minha ve tatmeinne kulubüna ve na'leme en kad sadaktena ve nekûne aleyha mineş şahidiyn;
Dediler ki: "*Diliyoruz ki o sofradan yiyelim (o ilimler ve hükümler ile amel edelim), kalblerimiz mutmain olsun (yakin hasıl olsun), senin bize (mutlak) doğru söylediğini bilelim (Nebî, Veliy olduğunu tasdik edelim) ve onun üzerine şahidlerden olalım*".

114-) Kale Iysebnü MeryemAllahumme Rabbena enzil aleyna maideten minesSemai tekûnü lena ıyden lievvelina ve ahırina ve ayeten minke, verzukna ve ente hayrur razikıyn;
MeryemOğlu İsa: "*Allahım!.. Rabbimiz!.. Bizim üzerimize Sema'dan bir maide/sofra inzal et de bizim için, hem evvelimiz ve hem ahirimiz için bir bayram (hepimizce yaşanan bir diyn; gerçek diyn; İslam) ve senden bir ayet (mucize, sıfat) olsun... Rızıklandır bizi; sen rızıklandıranların en hayırlısısın*", dedi.

115-) KalAllahu inniy münezzilüha aleyküm* femen yekfür ba'dü minküm feinniy üazzibühu azaben la üazzibühu ehaden minel alemiyn;
Allah buyurdu ki: "*Muhakkak Ben, onu sizin üzerinize indireceğim... Bundan sonra sizden kim küfr (nankörlük) eder (inzal olunan bu nimeti değerlendirmez) ise, Ben ona öyle azab edeceğim ki, alemlerden hiç bir kimseye böyle azab yapmadım*".

116-) Ve iz kalAllahu ya Iysebne Meryeme eente kulte linNasittehızuniy ve ümmiye ilaheyni min dunillah* kale sübhaneKE ma yekûnü liy en ekule ma leyse liy Bi hakk* in küntü kultühu fekad alimtehu, ta'lemü ma fiy nefsiy ve la a'lemü ma fiy nefsik* inneKE ente allamül ğuyub;
Ve hani Allah şöyle dedi: "*Ey MeryemOğlu İsa!... İnsanlara, <Allah'ın gayrından beni ve annemi iki ilah edinin>, diye sen mi söyledin?*"... (İsa**) dedi ki: "*Subhaneke (Haşa, tenzih ve tesbih ederim seni)... (Bi-) Hakk olmayanı söylemek benim için nasıl olur?... Eğer onu söylemişsem, muhakkak sen onu bilmişsindir... Sen nefsimde olanı bilirsin, fakat ben senin nefsinde olanı bilmem... Muhakkak ki gaybları en ala bilen sensin, sen*"**.

117-) Ma kultü lehüm illâ ma emerteniy Bihi enı'büdullahe Rabbiy ve Rabbeküm* ve küntü aleyhim şehiyden ma dümtü fiyhim* felemma teveffeyteniy künte enter Rakıybe aleyhim* ve ente alâ külli şey'in Şehiyd;
"*Onlara: <Benim ve sizin Rabbiniz olan Allah'a kulluk edin> diye senin bana (B sırrınca)*

emrettiğinden başkasını demedim... Ben aralarında bulunduğum sürece üzerlerine bir şehiyd/şahid idim... Vaktaki beni vefat ettirdin (*Sende fani oldum****), onlar üzerine Rakıyb Sen oldun... Sensin her şey üzerine şehiyd/şahid*****”**.

118-) İn tüazzibhüm feinnehüm ıbaduKE, ve in tağfir lehüm feinneKE entel Azîyzül Hakiym;
“*Eğer onları azablandırır (**birimliliklerine terkeder, tezkiye etmez****) isen, muhakkak ki onlar senin kullarındır... Ve eğer onları mağfiret edersen (****yakine erdirir isen****), muhakkak ki sensin sen Aziyz, Hakiym*****”**.

119-) KalAllahu haza yevmü yenfeus sadikıyne sıdkuhüm* lehüm cennatün tecriy min tahtihel enharu halidiyne fiyha ebeda* radıyAllahu anhüm ve radu anHU, zâlikel fevzül azîym;
Allah buyurdu: “*Bu, sadıklara sıdklarının fayda verdiği gündür... İçinde ebedi kalıcılar olarak, altlarından nehirler akan cennetler var onlar için*”... Allah onlardan razı olmuştur, onlar da O’ndan razı... İşte budur büyük kurtuluş.

120-) Lillahi mülküs Semavati vel Ardı va ma fiyhinne, ve HUve alâ külli şey'in Kadiyr;
Semavat’ın, Arz’ın ve onlarda ne varsa hepsinin mülkü (hakikatleri olan**) Allah’ındır (**dilediği gibi açığa çıkar**)... O, herşey üzerine Kadiyr’dir**.

****

EN'ÂM SÛRESİ (6)

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

Sûre’nin adı olan “**En’am**”, (deve, inek, koyun cinsi) hayvanlar demektir (ayet:142-144?)... En’am Sûresi, bir kaç ayeti (3 - 6 kadar ayet) hariç (mesela:91, 145 ve 151.ayetleri) tamamına yakını Mekke döneminde 55. sırada nazıl olmuştur... 165 ayettir...

Kur’an’da “**elHAMDU LİLLAH**” ile başlayan sûrelerden biri olup, Fatiha Sûresi gibi (Mekke’de nazıl olan tamamına yakını) bir defada nazıl olmuştur...

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) Elhamdu Lillahilleziy halekas Semavati vel Arda ve cealez zulümati venNur* sümmelleziyne keferu Bi Rabbihim ya'dilun;
Hamd, Semavat ve Arz’ı halkeden, karanlıkları ve Nur’u var kılan (mevcudat sûretlerinde açığa çıkan tüm kuvve ve sıfatların sahibi**) Allah’a aittir... Sonra, kafir olanlar (**gerçeği reddedenler**) (**Bi-**) Rablerine denk tutarlar (**O’nun dışında varlıklar zannedip, O’nun yanısıra başka varlık sayarlar**).**

2-) HUvelleziy halekaküm min tıynin sümme kada ecela* ve ecelün müsemmen ındeHU sümme entüm temterun;
O (Allah’tır**) ki sizi tiyn’den (**balçıktan; atom boyutundan**) halketti sonra bir ecel (**ilmi sûret**) kaza etti (**hükmetti**)... Ecel-i Müsemma (**belirlenmiş, takdir edilmiş ecel**) O’nun indindedir... (**Bütün bunlardan**) sonra (**kudret-i ilahiyyenin sonucu olan realitenize rağmen**) hala şüphe ediyorsunuz**.

3-) Ve HUvAllahu fiys Semavati ve fiyl Ard* ya'lemü sirraküm ve cehreküm ve ya'lemü ma teksibun;
O’dur Semavat’ta ve Arz’da (tek vech-tek vücud**) Allah... Bilir sırrınızı da açığınızı da... Ne kazanmakta olduğunuzu da bilir**.

4-) Ve ma te'tiyhim min ayetin min ayati Rabbihim illâ kânu anha mu'ridıyn;
Onlara Rablerinin ayetlerinden bir ayet gelmez ki, ondan yüz çevirmesinler.

5-) Fekad kezzebu Bil hakkı lemma caehüm* fesevfe ye'tiyhim enbaü ma kânu Bihi yestehziun;
Böylece (Bi-**) Hakk'ı, kendilerine geldiği anda yalanladılar... Fakat (**B gerçeğince**) alay etmekte olduklarının haberleri yakında onlara gelecek**.

6-) Elem yerav kem ehlekna min kablihim min karnin mekkennahüm fiyl Ardı ma lem nümekkin leküm ve erselnesSemae aleyhim midrara* ve cealnel enhare tecriy min tahtihim feehleknahüm Bi zünubihim ve enşe'na min ba'dihim karnen ahariyn;
Görmediler mi ki, onlardan önce nice karn (nesil, medeniyet**) helak ettik... (**Üstelik**) onları, sizi muktedir kılmadığımız bir şekilde Arz'da yerleştirmiş, Sema'yı bol yağmurlu bir bulut olarak üzerlerine irsal etmiş; ve nehirleri altlarından akar hale getirmiştik... (**Hal böyle iken**) onların günahları ile (**B gerçeğince**) onları helak ettik ve onlardan sonra başka bir karn (**nesil**) inşa ettik**.

7-) Ve lev nezzelna aleyke Kitaben fiy kırtasin felemesuhu Bi eydiyhim lekalelleziyne keferu in haza illâ sıhrun mübiyn;
Eğer biz sana kağıt'ta (yazılı**) bir kitab indirseydik de o'na kendileri (**Bi-**) elleriyle dokunsalardı, elbette kafir olanlar (**gerçeği reddenler; hakikatlarından perdeliler**) yine: "*Bu apaçık bir sihirden başka bir şey değildir*" derlerdi**.

8-) Ve kalu lev la ünzile aleyhi melek* ve lev enzelna meleken lekudıyel emru sümme la yunzarun;
"*O'nun üzerine bir melek indirilmeli değilmiydi? (yani Hz.Rasûlullah'a dışdan bir melek gelmeli idi?)*", dediler... Eğer (öyle**) bir melek inzal etseydik iş bitirilmiş olurdu... Sonra kendilerine bakılmazdı/mühlet verilmezdi (**bile**).**

9-) Ve lev cealnahu meleken lecealnahu racülen ve lelebesna aleyhim ma yelbisun;
Eğer O'nu (Hz.Rasûlullah'ı**) bir melek kılsaydık, (**algılayabilmeniz için**) gene de O'nu elbette bir recul (**beşer sûretinde bir adam**) yapardık... Ve onları (**içine**) düşmüş oldukları iltibasa gene düşürürdük (**o melek'e de <*bu bizim gibi bir beşer*> derlerdi!?**).**

10-) Ve lekadistühzie Bi Rusulin min kablike fehaka Billeziyne sehıru minhüm ma kânu Bihi yestehziun;
(Rasûlüm**) andolsun ki senden önce de (**Bi-**) Rasûller ile alay edildi... Fakat onlardan alay edenleri, alay ettikleri şey (**B gerçeğince**) kuşatıverdi**.

11-) Kul siyru fiyl Ardı sümmenzuru keyfe kâne akıbetül mükezzibiyn;
De ki: "*Arz'da seyredin (dolaşın) da, yalanlayanların akibeti nasıl oldu, bir bakın*".

12-) Kul li men ma fiys Semavati vel Ard* kul Lillah* ketebe alâ nefsiHİr rahmete, le yecmeanneküm ila yevmil kıyameti la raybe fiyh* elleziyne hasiru enfüsehüm fehüm la yu'minun;
De ki: "*Semavat ve Arz'da olanlar kimindir?*"... De ki: "*Allah'ındır (Allah'a ait özelliklerin, Allah ahlakının açığa çıkması için B sırrınca yoktan yarattıklarıdır)*"... (O**) rahmeti nefsi üzerine yazmıştır... (**O**) sizi kendisinde hiç şüphe olmayan kıyamet gününde cem'edecektir... Nefslerini hüsrana uğratanlar (**var ya**), işte onlar iman etmezler (**sünnetullah'a uymayan zevklerle kayıtlanmaları dolayısıyla cem'den mahcubturlar**).**

13-) Ve leHU ma sekene fiyl leyli vennehar* ve HUves Semiy'ul 'Alîym;
Gece'de ve gündüz'de iskan eden (barınan, yeralan**) ne varsa O'nundur (**O'nun isimlerinin tecellisinden başka bir şey değildir**)... O'dur Semi', Aliym**.

14-) Kul eğayrAllahi ettehızü veliyyen Fatıris Semavati vel Ardı ve HUve yut'ımu ve la yut'am* kul inniy ümirtü en ekûne evvele men esleme ve la tekûnenne minel müşrikiyn;
De ki: "*Semavat ve Arz'ın Fatırı olan ve O besleyip-doyuran, kendisi beslenmeyen Allah'dan ğayrını mı Veliy edineyim?*"... "*Ben İslam olanların ilki olmakla emrolundum*", de ve sakın müşriklerden olma.

15-) Kul inniy ehafü in asaytü Rabbiy azabe yevmin azîym;
De ki: "*Eğer Rabbime ısyan edersem, gerçekten ben aziym gün'ün azabından korkarım*".

16-) men yusraf anhu yevmeizin fekad rahımehu, ve zâlikel fevzül mübiyn;
O gün kimden o (azab**) çevrilip savılırsa, hakikaten ona (**Allah**) rahmet etmiştir... İşte apaçık kurtuluş budur**.

17-) Ve in yemseskâllahu Bidurrin fela kâşife lehu illâ HU* ve in yemseske Bihayrin feHUve alâ külli şey'in Kadiyr;
Allah sana (B sırrınca**) bir zarar dokundurursa, onu O'ndan başka keşfedecek (**açacak**) yoktur... Eğer sana (**B sırrınca**) bir hayır dokundurursa, (**muhakkak**) O her şeye Kadiyr'dir (**dilediğini yapabilir**).**

18-) Ve HUvel Kahiru fevka ıbadiHİ, ve HUvel Hakiymül Habîyr;
O'dur, kullarının fevkında (üstünde**) Kaahir... O'dur, Hakiym, Habir**.

19-) Kul eyyü şey'in ekberu şehadeten, kulillahu Şehiydun beyniy ve beyneküm ve uhıye ileyye hazel Kur'anu liünziraküm Bihi ve men belağ* einneküm le teşhedune enne meAllahi aliheten uhra* kul la eşhed* kul innema HUve ilahun vahidün ve inneniy beriyün mimma tüşrikûn;
De ki: "*Şahidlik bakımından hangi şey daha büyüktür?*"... De ki: "*Benimle sizin aranızda Allah şahid'dir... Şu Kur'an bana vahyolundu ki (*Bi-*) O'nunla sizi ve ulaştığı (*her*) kimseyi uyarayım... (*Yoksa*) siz gerçekten Allah yanısıra başka ilahlar bulunduğuna şahitlik ediyormusunuz?*"... De ki: "*Ben (*buna*) şahitlik etmem*"... De ki: "*O, İlah'un Vahid'dir... Ve doğrusu ben, sizin ortak koştuğunuz şeylerden beriyim*".

20-) Elleziyne ateynahümül Kitabe ya'rifunehu kema ya'rifune ebnaehüm* elleziyne hasiru enfüsehüm fehüm la yu'minun;
O kendilerine Kitab verdiklerimiz var ya, O'nu (Hz.Rasûlullah'ı**) kendi oğullarını tanıdıkları gibi tanırlar... Nefslerini hüsrana uğratanlar (**var ya**), işte onlar iman etmezler**.

21-) Ve men azlemü mimmeniftera alellahi keziben ev kezzebe Bi ayatiHİ, innehu la yüflihuz zalimun;
Allah üzerine yalan (zat**) uydurandan yahut O'nun ayetlerini (**sıfatlarını, B sırrınca**) yalanlayandan daha zalim kimdir?.. Şu muhakkak ki zalimler (**şirk koşanlar**) felaha eremez**.

22-) Ve yevme nahşüruhüm cemiy'an sümme nekulü lilleziyne eşrekû eyne şürekaükümülleziyne küntüm tez'umun;
Cem'ian onları haşredip, sonra da şirk koşanlara "*zannettiğiniz ortaklarınız nerede?*" dediğimiz gün.

23-) Sümme lem tekün fitnetühüm illâ en kalu vAllahi Rabbina ma künna müşrikiyn;
Sonra onların "*Rabbimiz olan Allah'a yemin olsun ki biz müşriklerden olmadık*" demelerinden başka bir fitneleri olmaz.

24-) Ünzur keyfe kezebu alâ enfüsihim ve dalle anhüm ma kânu yefterun;
Kendi nefsleri aleyhine nasıl yalan söylediklerine ve (tanrı olarak**) uydurdukları (**hayallerinde vücud verdikleri, kendileri yanısıra var zannettikleri**) şeylerin nasıl da onlardan kaybolup gittiğine bir bak**.

25-) Ve minhüm men yestemiu ileyke, ve cealna alâ kulubihim ekinneten en yefkahuhu ve fiy azanihim vakra* ve in yerav külle ayetin la yu'minu Biha* hatta iza cauke yücadiluneke yekulülleziyne keferu in haza illâ esatıyrul evveliyn;
Onlardan seni dinleyenler vardır... (Fakat**) biz O'nu anlamalarına engel kalblerinin üstüne perdeler, kulaklarının içine de ağırlık koyduk... Her ayeti görseler yine onlara (**B sırrınca**) iman etmezler... Hatta sana geldiklerinde seninle tartışırlar da... Kafir olanlar şöyle derler: "*Bu öncekilerin masallarından başka bir şey değil*"**.

26-) Ve hüm yenhevne anhü ve yen'evne anhü, ve in yühlikûne illâ enfüsehüm ve ma yeş'urun;
Onlar hem O'ndan (Hz.Rasûlullah'dan**) engellerler hem de (**kendileri**) O'ndan uzaklaşırlar... (**Başka değil**) ancak kendi nefslerini helak ediyorlar, ama şuurunda/farkında değiller**.

27-) Velev tera iz vukıfu alennari fekalu ya leytena nureddü ve la nükezzibe Bi ayati Rabbina ve nekûne minel mu'miniyn;
(Onlar**) Nar üzerinde (**kayıtlılık boyutunda**) durduruldukları vakit: "*Keşke geri döndürülsek, Rabbimizin ayetlerini (B sırrınca) yalanlamasak (Rabbani özellikleri, kuvvelerimizi farketsek) ve mü'minlerden olsak*" dediklerini bir görsen**.

28-) Bel beda lehüm ma kânu yuhfune min kablu, ve lev ruddu leadu lima nühu anhü ve innehüm lekazibun;
Hayır, önceden gizliyor oldukları kendilerine zahir oldu... Eğer geri döndürülseler elbette (gene**) nehyolunduklarına (**mevcud özelliklerine, amellerine**) geri dönerlerdi... Şüphesiz ki onlar yalancılardır**.

29-) Ve kalu in hiye illâ hayatüned dünya ve ma nahnü Bi meb'usiyn;
Dediler ki: "*Dünya hayatımızdan başka (bir hayat) yoktur... Biz (Bi-) ba'solunacaklar da değiliz*".

30-) Velev tera iz vukıfu alâ Rabbihim* kale eleyse hâza BilHakk* kalu bela ve Rabbina* kale fezukul azabe Bi ma küntüm tekfürun;
(Kıyamet'te**) Rableri üzerinde durduruldukları vakit (**onları**) bir görsen!.. "(***Bi-) Hak değil miymiş bu (ba's, haşr, lıka) ?*"**, dedi... "*Evet, Rabbimize kasem olsun (ki hakmış)*", dediler... "*O halde kafir olmanızdan dolayı (B sırrınca) tadın azabı*", buyurur**.

31-) Kad hasiralleziyne kezzebu Bi Lıkaillah* hatta iza caethümüs saatü bağteten kalu ya hasretena alâ ma ferratna fiyha, ve hüm yahmilune evzarehüm alâ zuhurihim* ela sae ma yezirun;
Allah'a lıka (kavuşma**)'yı (**B gerçeğince**) yalanlayanlar (**yani, Allah'ın varlığında açığa çıkışını yaşamayı yalanlayanlar**) gerçekten hüsrana uğradılar... Nihayet O SAAT ansızın kendilerine geldiğinde, günahlarını/yüklerini sırtlarına yüklenmiş olarak şöyle dediler: "*Orada (vefattan önce, dünyada) ki tefridimiz (yetersiz çalışmalarımız, zayıf ve eksik kalmamız) dolayısıyla vay hasretimize (telafisi mümkün olmayan temennimize)*"... Dikkat edin, yüklendikleri ne kötüdür!**.

32-) Ve melhayatüd dünya illâ leibun ve lehv* ve leddarul ahıretü hayrun lilleziyne yettekun* efela ta'kılun;
Dünya hayatı (en aşağı hayat**) bir oyun (**o halde oyunu kurallarına göre oynamalı, boşa değil?**) ve eğlence (**oyun kadar ciddiye al**)'den başka bir şey değildir... Bilfiil korunanlar için ahiret yurdu (**ruhani boyut**) elbette daha hayırlıdır... Hala akletmeyecek misiniz?**.

33-) Kad na'lemü innehu le yahzünükelleziy yekulune feinnehüm la yükezzibuneke ve lakinnez zalimiyne Bi ayatillahi yechadun;
Onların söylediklerinin seni mahzun ettiğini hakikaten biliyoruz... Gerçek şu ki onlar (aslında**) seni yalanlamıyorlar; lakin o zalimler bile bile (**B gerçeğince**) Allah ayetlerini inkar ediyorlar (**zahir olan ilim ve sıfatlar Allah'a ait**).**

34-) Ve lekad küzzibet Rusulün min kablike fesaberu alâ ma küzzibu ve uzu hatta etahüm nasruna* ve la mübeddile li Kelimatillah* ve lekad caeke min nebeil murseliyn;
Andolsun ki senden önce de Rasûller yalanlanmıştı... Nusretimiz kendilerine gelinceye kadar yalanlanmalarına ve eziyyet edilmelerine sabrettiler... Allah kelimelerini (fıtratları**) tebdil edecek/değiştirecek yoktur... Andolsun ki irsal olunanların haberinden bir kısmı sana gelmiştir**.

35-) Ve in kâne kebüre aleyke ı'raduhüm feinisteta'te en tebteğıye nefekan fiyl Ardı ev süllemen fiys Semai fe te'tiyehüm Bi ayetin, ve lev şaAllahu le cemeahüm alel hüda fela tekûnenne minel cahiliyn;
Eğer onların yüzçevirmesi sana büyük geldiyse, haydi gücün yetiyorsa Arz'da bir nefak (tünel, menfez**) yahut Sema'da bir süllem (**merdiven, basamak**) ara ki, onlara bir ayet (**mucize, B sırrınca**) getiresin... Eğer Allah dileseydi elbette onları HUDA (**hidayet**) üzere cem'ederdi... O halde sakın cahillerden olma**.

36-) İnnema yesteciybülleziyne yesmeun* vel mevta yeb'asühümullahu sümme ileyhi yurceun;
Ancak dinleyip işitenler icabet eder... Ölülere gelince, Allah onları ba'seder, sonra O'na rücu' olunurlar.

37-) Ve kalu levla nüzzile aleyhi ayetün min Rabbih* kul innAllahe Kadirun alâ en yünezzile ayeten ve lâkinne ekserehüm la ya'lemun;
Dediler ki: "*O'na Rabbinden bir ayet (*mucize*) indirilseydi ya*"... De ki: "*Muhakkak ki Allah bir ayet (*mucize*) indirmeye Kaadir'dir... Ama onların ekseriyeti (*inen ayetleri*) bilmezler*".

38-) Ve ma min dabbetin fiyl Ardı ve la tairin yetıyru Bicenahayhi illâ ümemün emsalüküm* ma ferratna fiyl Kitabi min şey'in sümme ila Rabbihim yuhşerun;
Arz'da debelenir hiçbir canlı ve (B sırrınca**) iki kanadıyla uçan hiç bir kuş yoktur ki, sizin emsaliniz ümmetler olmasınlar (**mesh'e uğrayan ümmetler?**)... Biz Kitab'ta hiç bir şeyi tefrid etmedik (**eksik bırakmadık; mustahaklarını buldular**)... Sonra (**onlar**) rablerine haşrolunurlar**.

39-) Velleziyne kezzebu Biayatina summün ve bükmün fiyz zulümat* men yeşeillahu yudlilhu, ve men yeşe'yec'alhu alâ sıratın müstekıym;
Ayetlerimizi (B sırrınca**) yalanlayanlar, karanlıklar içinde kalmış sağırlar (**hakikatlerini algılayamayanlar**) ve dilsizlerdirler (**şartlanmaları dolayısıyla anlayamayanlardır**)... Allah dilediğini saptırır, dilediğini de sırat-ı müstakıym üzere kor**.

40-) Kul eraeyteküm in etaküm azabullahi ev etetkümüssaatü eğayrAllahi ted'un* in küntüm sadikıyn;
De ki: "*Gördün mü siz'i (*kendinizi hiç düşündünüz mü*), şayet Allah azabı yahut o saat (*kiyamet*) size gelse, Allah'ın gayrına mı dua eder-yakarırsınız?.. Eğer sadıklar iseniz (*söyleyin*)"*.

41-) Bel iyyahü ted'une feyekşifü ma ted'une ileyhi in şae ve tensevne ma tüşrikûn;
Bilakis, yalnız O'na yalvarırsınız... O da dilerse O'na yalvardığınız şeyi keşfeder (açar-giderir**) ve (**siz de**) ortak koştuğunuz şeyleri unutursunuz (**?**).**

42-) Ve lekad erselna ila ümemin min kablike feehaznahüm Bil be'sai vaddarrai leallehüm yetedarreun;
Andolsun ki senden önce de ümmetlere (nebî/Rasûl**) irsal ettik... Belki tazarru ederler (**boyun eğerek özlerine dönerler, kalbten dua ederler**) diye onları be's (**sıkıntı, darlık**) ve darr (**hastalık, zarar**) ile (**B sırrınca**) yakaladık**.

43-) Felevla iz caehüm be'süna tedarreu ve lâkin kaset kulubühüm ve zeyyene lehümüşşeytanu ma kânu ya'melun;
Bari be'simiz (azabımız**) onlara geldiğinde tazarru etselerdi ya!.. Fakat kalbleri (**üst bilinçleri**) katılaştı ve şeytan (**alt bilinçleri**) da yaptıkları amellerini kendilerine süslü gösterdi**.

44-) Felemma nesu ma zükkiru Bihi fetahna aleyhim ebvabe külli şey'* hatta iza ferihu Bi ma utu ehaznahüm bağteten feizahüm mublisun;
Ne zaman ki kendilerine (B sırrıyla**) hatırlatılan şeyi unuttular, onlara herşey'in (**çokluğun, göreselliğin**) kapılarını açtık... Nihayet (**kendilerine**) verilenler ile (**B sırrınca**) ferahlayıp şımardıklarında, onları ansızın yakaladık... Birdenbire ümitsiz kalıverdiler**.

45-) Fekutıa dabirul kavmilleziyne zalemu* vel Hamdu Lillahi Rabbil alemiyn;
Böylece zulmeden kavmin kökü kesildi... Hamd, alemlerin Rabbi olan (yani, dilediği manaları izhar etsinler diye bunları kendi Esmasıyla yaratan**) Allah'â aittir (**muayyen bir mana ile kayıtlanmaktan beridir; sonsuz özellik ve kemalat sahibidir**).**

46-) Kul eraeytüm in ehazAllahu sem'aküm ve ebsareküm ve hateme alâ kulubiküm men ilahun ğayrullahi ye'tiyküm Bih* ünzur keyfe nüsarrifül ayati sümme hüm yasdifun;
De ki: "*Gördünüz mü (*düşünün bakalım*), şayet Allah işitme (*kuvve*) nizi ve gözlerinizi alsa, kalblerinizi mühürlese, Allah'ın gayrı onu (*B gerçeğince*) size getirecek ilah kimdir?*".. Bak nasıl ayetleri tasrif ediyoruz (**türlü şekillerle evirip çevirip anlatıyoruz**), sonra (**gene de**) onlar yüz çevirip ayrılıyorlar**.

47-) Kul eraeyteküm in etaküm azabullahi bağteten ev cehreten hel yühlekü illel kavmüz zalimun;
De ki: "*Gördün mü siz'i (**kendinizi düşündünüz mü?****), şayet Allah azabı size ansızın veya açıkça gelse, zalimler topluluğundan başkası mı helak edilir?*"**.

48-) Ve ma nursilül murseliyne illâ mübeşşiriyne ve münziriyn* femen amene ve asleha fela havfün aleyhim ve la hüm yahzenun;
Biz mürseliyn'i (irsal olunanları**) ancak müjdeciler ve uyarıcılar olarak irsal ediyoruz... Artık kim iman eder ve (**durumunu**) ıslah eder ise, işte onlara korku yoktur ve onlar mahzun da olmazlar (**demek ki mürseliyn'e iman etmekten amaç Veliy olmaktır**).**

49-) Velleziyne kezzebu Bi ayatina yemessühümül azabü Bi ma kânu yefsükun;
Ayetlerimizi (rabbani özellikleri beşeri nefs haliyle yaşayarak, B sırrınca**) yalanlayanlara gelince, fasıklık etmeleri (**istidatlarını köreltmeleri**) dolayısıyla (**B gerçeğince**) onlara azab dokunacaktır**.

50-) Kul la ekulü leküm ındiy hazainullahi ve la a'lemül ğaybe ve la ekulü leküm inniy melek* in ettebiu illâ ma yuha ileyye, kul hel yestevil' a'ma vel basıyr* efela tetefekkerun;
De ki: "*Size, Allah'ın hazineleri benim yanımdadır, demiyorum... (**Mutlak****) gaybı da bilmem... Size <Muhakkak ki ben bir meleğim> de demiyorum... Ben ancak bana vahyolunana tabi olurum*"... De ki: "*A'ma ile gören müsavi olur mu?.. Hala tefekkür etmiyormusunuz?*"**.

51-) Ve enzir Bihilleziyne yehafune en yuhşeru ila Rabbihim leyse lehüm min dunihî veliyyün ve la şefiy'un leallehüm yettekun;
Rablerine haşrolunmalarından korkanları O'nunla (B sırrınca**) uyar... Onların O'ndan gayrı ne bir Veliy'leri ve ne de bir şefi'y'leri (**şefaatçıları**) vardır... Umulur ki takvayı gerçekleştirirler**.

52-) Ve la tatrudilleziyne yed'une Rabbehüm Bil ğadaveti vel aşiyyi yüriydune vecheHU, ma aleyke min hısabihim min şey'in ve ma min hısabike aleyhim min şey'in fetatrudehüm fetekûne minez zalimiyn;
(Sırf**) O'nun vechini dileyerek, (**B gerçeğince**) sabah akşam Rablerine dua edenleri tard etme (**huzurundan uzaklaştırma**)... Onların hesabından sana bir şey/bir sorumluluk düşmediği gibi, senin hesabından da onlara bir şey düşmez ki (**bu sebeple**) onları tard edesin (**huzurundan uzak kılasın**)... (**Tard edersen**) o zaman zalimlersen olursun**.

53-) Ve kezâlike fetenna ba'dahüm Bi ba'din liyekulu ehaülai mennAllahu aleyhim min beynina* eleysAllahu Bi a'leme Bişşakiriyn;
İşte böylece onların bazısını (Bi-**) bazısı ile imtihan ettik, "*Allah aramızdan şunlara mı menn (****lütuf****) ta bulundu?*", desinler diye... Allah, şükredenleri (**B sırrınca**) daha iyi bilen değil midir?**.

54-) Ve iza caekelleziyne yu'minune Bi ayatina fekul Selâmun aleyküm ketebe Rabbüküm alâ nefsiHİr rahmete, ennehu men amile minküm suen Bi cehaletin sümme tabe min ba'dihi ve asleha feenneHU Ğafurun Rahîym;
Ayetlerimize (B sırrıyla**) iman edenler sana geldiklerinde de ki: "*Selamun aleyküm (****vehmi nefsinizden, birimsellik özelliklerinizden arının****)... Rabbiniz rahmeti nefsine yazmıştır (****kişilik hali azabtır****)... (****Bilin ki****) sizden her kim Bi-cehaletle (****bilmeyerek****) bir kötülük işler de, sonra arkasından tevbe eder ve (****halini****) ıslah eder ise, muhakkak ki O (****Rabbiniz****) Ğafur'dur, Rahıym'dir*"**.

55-) Ve kezâlike nüfassılül' ayati ve li testebiyne sebiylül mücrimiyn;
Mücrimlerin (vehmi varlıkları ile perdelenenlerin**) yolu açığa çıksın diye ayetleri işte böylece tafsil ediyoruz**.

56-) Kul inniy nühiytü en a'büdelleziyne ted'une min dunillah* kul la ettebiu ehvaeküm, kad daleltü izen ve ma ene minel mühtediyn;
De ki: "*Muhakkak ki ben, sizin Allah'dan gayrı çağırdıklarınıza ibadet/kulluk etmekten nehyolundum*"... De ki: "*Sizin hevalarınıza (**felsefi inaçlarınıza, beşeri safsatalarınıza****) asla uymam... O takdirde gerçekten sapmış olurum, ve ben doğru yolu bulanlardan olmam*"**.

57-) Kul inniy alâ beyyinetin min Rabbiy ve kezzebtüm BiHİ, ma ındiy ma testa'cilune Bih* inil hukmü illâ Lillah* yekussul Hakka ve HUve hayrul fasıliyn;

De ki: "*Doğrusu ben RabbİMden (*olan*) bir beyyine (*apaçık, aydınlık delil; üst akıl*) üzereyim... Ve siz O'nu (*B gerçeğince*) yalanladınız... Acele istediğiniz o (*azab*), benim yanımda değil... Hüküm ancak (*herşeyi kendi Esmasıyla bir işlev üzere izhar eden, gayb ve şahadet ilminde olan*) Allah'ındır... Hakkı (*ancak *O*) kıssa eder (*anlatır*)... O, ayırt edenlerin en hayırlısıdır*".

58-) Kul lev enne ındiy ma testa'cilune Bihi lekudiyel emru beyniy ve beyneküm* vAllahu a'lemü Bizzalimiyn;
De ki: "*Eğer o (*B sırrınca*) acele istediğiniz benim yanımda olsaydı, benimle sizin aranızda iş bitirilmiş olurdu*"... Allah zalimleri (B sırrınca**) daha iyi bilir**.

59-) Ve ındeHU mefatihul ğaybi la ya'lemuha illâ HU* ve ya'lemü ma fiyl berri vel bahr* ve ma teskutu min verakatin illâ ya'lemüha ve la habbetin fiy zulümatil Ardı ve la ratbin ve la yabisin illâ fiy Kitabin mübiyn;
Gayb'ın anahtarları O'nun indindedir (o halde gayb'a değil, O'na yönelin**)... (**Hiç kimse**) bilmez onları, ancak O (**bilir**)... O bilir, Kara'da ve Deniz'de ne var ise... O'nun bilmesi dışında bir yaprak düşmez... Ne Arz'ın karanlıklarında bir habbe (**tane**), ne de yaş ve kuru (**bir şey**) yoktur ki Kitab-ı Mubiyn'de ("İNSAN**"'da**) bulunmasın**.

60-) Ve HUvelleziy yeteveffaküm Bil leyli ve ya'lemü ma cerahtüm Bin nehari sümme yeb'asüküm fiyhi liyukda ecelün müsemma* sümme ileyhi merciuküm sümme yünebbiüküm Bi ma küntüm ta'melun;
O'dur ki, (Bi-**) geceleyin sizi vefat ettirir; (**Bi-**) gündüzün (**korteksinizle; kesitsel algılama araçlarınızla**) ne işlediğinizi/kazandığınızı bilir... Sonra Ecel-i Müsemma (**ba's için takdir edilmiş ecel**) tamamlanıncaya kadar onda (**kesitsel algılama araçları ile ilgili beyin işlevinde**) sizi (**O**) ba'seder... Sonra merci'niz (**dönüşünüz**) O'nadır... Sonra (**O**) neler yaptıklarınızı (**B sırrınca**) size haber verir**.

61-) Ve HUvel Kahiru fevka ıbadihHİ, ve yursilu aleyküm hafezaten, hatta iza cae ehadekümül mevtü teveffethu Rusulüna ve hüm la yüferritun;
O'dur, kullarının fevkında (üstünde**) Kaahir (**kul isminin karşılığı bir varlık mevcud değil; yalnız O**)... (**O**) irsal eder üzerinize hafaza'yı (**koruyucuları, melekeleri**)... Nihayet sizden birine ölüm geldiği vakit, Rasûllerimiz onu vefat ettirir... Ve onlar geri kalmazlar (**tam vaktinde gereğince iş gerçekleşir**).**

62-) Sümme ruddu ilAllahi mevlahümül Hakk* ela leHUl hukmü ve HUve esreul hasibiyn;
Sonra (onlar**) Hakk Mevlaları olan Allah'a döndürülürler... Dikkat edin, hüküm (**ancak**) O'nundur ve O, hesab görenlerin en sür'atlisidir**.

63-) Kul men yünecciyküm min zulümatil berri vel bahri ted'unehu tedarruan ve hufyeten, lein encana min hazihi lenekûnenne mineş şakiriyn;
De ki: "Kara'nın ve Deniz'in karanlıklarından (tabiat perdelerinden**) sizi kim kurtarır, ki (**bu durumda siz**) <*bizi bundan kurtarırsa, elbette şükredenlerden olacağız*> diye tazarruen (**içten yalvararak**) ve hufyeten (**gizli, sırren**) O'na dua edip duruyorsunuz?"**.

64-) Kulillahu yünecciyküm minha ve min külli kerbin sümme entüm tüşrikûn;
De ki: "*Allah kurtarıyor sizi, ondan (?) da, (*kalan*) bütün gam-kederden de... Sonra da siz şirk koşarsınız (*kendinizi ortak edersiniz*)"*.

65-) Kul HUvel Kadiru alâ en yeb'ase aleyküm azaben min fevkıküm ev min tahti ercüliküm ev yelbiseküm şiyean ve yüziyka ba'daküm be'se ba'd* ünzur keyfe nusarrifül ayati leallehüm yefkahun;
De ki: "*O, fevkınızden (*üstünüzden*) yahut ayaklarınızın altından sizin üzerinize bir azab ba'sedip göndermeye, ya da fırkalar halinde sizi birbirinize katıp bazınızın şiddetini bazınıza tattırmağa Kaadir'dir*"... Bak nasıl tasrif ediyoruz (türlü şekillerle anlatıyoruz**) ayetleri, derinliğine düşünüp anlasınlar diye**.

66-) Ve kezzebe Bihi kavmüke ve huvel hakk* kul lestü aleyküm Bi vekiyl;
O (bahsedilen azab**) hakk olduğu halde, kavmin onu (**B gerçeğince**) yalanladı... De ki: "*Ben sizin üzerinize (Bi-) Vekiyl değilim*"**.

67-) Likülli nebein müstakkarun, ve sevfe ta'lemun;
Her haberin müstakarrı (kararlaştırılmış, gerçekleşecek bir zamanı ve yeri**) vardır... (**Siz de**) yakında bileceksiniz**.

68-) Ve iza raeytelleziyne yehudune fiy ayatina fea'rıd anhüm hatta yehudu fiy hadiysin ğayrih* ve imma yünsiyennekeş şeytanu fela tak'ud ba'dez zikra meal kavmiz zalimiyn;
Ayetlerimiz'de (nefsani sözlere**) dalanları gördüğünde, onun gayrı (**Hak**) bir sözde dalıncaya kadar, onlardan yüz çevir... Eğer şeytan sana unutturur ise, hatırlamadan sonra artık zalimler topluluğu ile beraber oturma**.

69-) Ve ma alelleziyne yettekune min hısabihim min şey'in ve lâkin zikra leallehüm yettekun;
Bilfiil korunanlara, onların hesabından bir şey yoktur... Fakat Zikra (hatırlatma olmalı**)... Belki onlar (**da**) bilfiil korunurlar**.

70-) Ve zerilleziynettehazu diynehüm leiben ve lehven ve ğarrethümül hayatüd dünya ve zekkir Bihi en tübsele nefsün Bima kesebet* leyse leha min dunillahi veliyyün ve la şefiy'un, ve in ta'dil külle adlin la yü'haz minha* ülaikelleziyne übsilu Bima kesebu* lehüm şerabün min hamiymin ve azabün eliymün Bima kânu yekfürun;
Dinlerini bir oyun ve bir eğlence edinmiş, kendilerini dünya hayatının aldatmış olduğu kimseleri bırak da bununla (Kur'an ile, B sırrınca**) hatırlat ki (**herhangi**) bir nefs kazandığı ile (**B gerçeğince**) helake düşmesin (**bedensel varlık zannı ile kalıplaşıp rehin kalmasın**)... Onun (**bir nefs'in**) Allah'dan gayrı ne bir Veliy'si (**kayıttan ve kalıptan kurtaracak sıfatlar O'nundur**) ve ne de bir şefiy'i (**şefaatçısı**) olmaz... Her (**çeşit**) fidyeyi verse de, ondan alınmaz (**işe yaramaz**)... İşte bunlar kazandıkları ile (**B gerçeğince**) rehin tutulacak olanlardır... Onlar için kaynar (**yakıcı**) bir içecek ve kafirlik yapıyor olmaları dolayısıyla (**B sırrınca**) eliym bir azab vardır**.

71-) Kul ened'u min dunillahi ma la yenfeuna vela yedurruna ve nureddü alâ a'kabina ba'de iz hedanAllahu kellezistehvethüş şeyatıynü fiyl Ardı hayran* lehu ashabün yed'unehu ilelhüde'tina* kul inne hüdAllahi hüvel hüda* ve ümirna linüslime liRabbil alemiyn;
De ki: "*Allah'ı bırakıp da, bize ne fayda ve ne de zarar vermeyen şeylere mi dua edip yakaralım?... Allah bizi doğru yola hidayet ettikten sonra, ökçelerimiz üzerine (gerisin geri şirke**) mi döndürülelim?... Tıpkı şeytanların heveslendirerek ayartıp Arz'da şaşkın bir halde bıraktığı kimse gibi (**mi?**)... (**Oysa**) onun* <bize gel> *diye doğru yola çağıran ashabı (**arkadaşları**) vardır*"... De ki: "*Allah hidayeti (**varya işte**) o'dur hidayet... Ve Alemlerin Rabbine teslim olmakla emrolunduk biz*"**.

72-) Ve en ekıymüs Salate vettekuHU,* ve HUvelleziy ileyHİ tuhşerun;
Ve "*Salat'ı ikame edin (aynel yakin muşahadesi**) ve O'ndan ittika edin (**tam fani olun**)*" (**diye emrolunduk**)... O, odur ki, (**böylece**) O'na haşrolunursunuz**.

73-) Ve HUvelleziy halekas Semavati vel Arda Bil Hakk* ve yevme yekulü kün feyekûn* kavluHUl Hakk* ve lehül mülkü yevme yünfehu fiys sur* Alimül ğaybi veş şehadeti, ve HUvel Hakiymul Habiyr;
O, odur ki, Semavat ve Arz'ı Bil-Hakk (Hakk olarak**) yaratmıştır... "Ol" dediği Gün, hemen oluverir... O'nun kavli Hakk'tır... Sur'a (**sûretlere can**) nefholunduğu Gün, mülk O'nundur... Gaybı ve şahadeti bilendir... O'dur Hakiym, Habiyr**.

74-) Ve iz kale İbrahiymu liebiyhi Azere etettehızü asnamen aliheten, inniy erake ve kavmeke fiy dalalin mübiyn;
Hani İbrahim, babası Azer'e: "*Esnam'ı (putları; eşyayı**) ilahlar mı ediniyorsun?... Doğrusu ben, seni ve kavmini apaçık bir sapıklık içinde görüyorum*", demişti**.

75-) Ve kezâlike nüriy İbrahiyme melekutes Semavati vel Ardı ve liyekûne minel mukıniyn;
Böylece İbrahim'e, ikan sahibi olsun diye, Semavat ve Arz'ın melekutunu gösteriyoruz (eşya ile perdelenmesin**).**

76-) Felemma cenne aleyhil leylü rea kevkeba* kale haza Rabbiy* felemma efele kale la uhıbbül afiliyn;

Gece onu bürüyüp örtünce bir Kevkeb (gezegen; bunlarla manüple edilen yapı**) gördü... "*İşte bu Rabbim*" dedi... (**Kevkeb**) batınca/sönünce de: "*Batanları/sönüp kaybolanları sevmem*" dedi**.

77-) Felemma rael Kamera baziğan kale haza Rabbiy* felemma efele kale lein lem yehdiniy Rabbiy le ekûnenne minel kavmid dalliyn;
Kamer'i (Ay'ı; nübüvvet mahallini**) doğarken gördü... "*İşte bu Rabbim*" dedi... (**Kamer**) batınca şöyle dedi: "*Yemin olsun ki eğer Rabbim bana hidayet etmemiş olsaydı, elbette sapmışlar topluluğundan olurdum*"**.

78-) Felemma raeşŞemse baziğaten kale haza Rabbiy haza ekber* felemma efelet kale ya kavmi inniy beriyün mimma tüşrikûn;
Şems'i (Güneş; Can**) doğarken gördü... "*İşte bu Rabbim, bu daha büyük*" dedi... (**Güneş de**) batınca şöyle dedi: "*Ey kavmim, doğrusu ben sizin ortak koştuğunuz şeylerden beriyim*"**.

79-) İnniy veccehtü vechiye lilleziy fetaresSemavati vel Arda Haniyfen ve ma ene minel müşrikiyn;
"***Muhakkak ki ben vechiymi (****varlığımı****), haniyf olarak, Semavat ve Arz'ın Fatırına tevcih ettim (****teslim oldum****)... Ve ben müşriklerden değilim (****varlık kalmadı bende****)"****.**

80-) Ve haccehu kavmüh* kale etühaccunniy fiyllahi ve kad hedan* ve la ehafü ma tüşrikûne Bihi illâ en yeşae Rabbiy şey'a* vesia Rabbiy külle şey'in ılma* efela tetezekkerun;
Kavmi O'na karşı çıkıp kanıt getirmeye (onunla, ilahlaştırdıkları yıldızlar-planetler ve etkileri hakkında tartışmağa**) kalkıştı... (**İbrahim**) dedi ki: "*Beni doğru yola hidayet etmiş iken, Allah'da/Allah hakkında benimle tartışıyormusunuz?... O'na (****B sırrınca****) ortak koştuğunuz şeylerden (****onların tesirlerinden****) korkmam... Ancak Rabbimin dilediği şey müstesna (****aslında astrolojiyi reddetmiyor?****)... Rabbim herşeyi ilmen kuşatmıştır... Hala tezekkür etmeyecekmisiniz?*"**.

81-) Ve keyfe ehafü ma eşrektüm ve la tehafune enneküm eşrektüm Billahi ma lem yünezzil Bihi aleyküm sültana* feeyyül feriykayni ehakku Bil emni in küntüm ta'lemun;
"***Hem, (****varlıklarına dair****) size (****B sırrınca****) hiç bir delil/kanıt indirmediği şeyleri, siz, (****B sırrınca****) Allah'a ortak koştuğunuz halde korkmuyorsunuz da ben sizin ortak koştuklarınızdan nasıl korkarım?*"**... Eğer biliyorsanız (**söyleyin**), iki fırkanın hangisi (**Bi-**) emn'e (**güvende olmağa**) daha ehakktır?**.

82-) Elleziyne amenu ve lem yelbisu iymanehüm Bi zulmin ülaike lehümül emnü ve hüm mühtedun;
(Haniyf olarak**) iman edenler ve imanlarını (**Bi-**) zulüm (**gizli şirk**) ile karıştırmayanlar... İşte emn (**güvende olma**) onlarındır... Ve onlardır doğruya yolu bulanlar**.

83-) Ve tilke huccetüna ateynaha İbrahîyme alâ kavmih* nerfe'u derecâtin men neşa'ü, inne Rabbeke Hakiymun Aliym;
İşte bu, kavmine karşı İbrahim'e verdiğimizi hüccetimizdir (kesin kanıtımızdır**)... Kimi diler isek (**onu**) dereceler olarak ref'ederiz (**yükseltiriz**)... Muhakkak ki Rabbin Hakiym'dir, Aliym'dir**.

84-) Ve vehebna lehu İshaka ve Ya'kub* küllen hedeyna* ve Nuhan hedeyna min kablü ve min zürriyyetihi Davude ve Süleymane ve Eyyube ve Yusufe ve Musa ve Harun* ve kezâlike neczil muhsiniyn;
Biz O'na (İbrahim'e**) İshak'ı ve Ya'kub'u hibe ettik... Hepsine hidayet ettik (**vahdet ehlidirler**)... Daha önce Nuh'a ve O'nun zürriyyetinden Davud'a, Süleyman'a, Eyyub'e, Yusuf'a, Musa'ya ve Haruna da hidayet etmiştik... Muhsinleri böyle mükafatlandırırız**.

85-) Ve Zekeriyya ve Yahya ve Iysa ve İlyas* küllün mines salihıyn;
Zekeriyya'ya, Yahya'ya, İsa'ya ve İlyas'a da... Hepsi salihlerdendi.

86-) Ve İsmaıyle vElyesea ve Yunuse ve Luta* ve küllen faddalna alel alemiyn;
İsmail'e, Elyesa'a, Yunus'a ve Lut'a da... Hepsini alemlere üstün kıldık.

87-) Ve min abaihim ve zürriyyatihim ve ıhvanihim* vectebeyna hüm ve hedeynahüm ila sıratın müstekıym;

Onların babalarından, zürriyyetlerinden ve kardeşlerinden bazılarını da... Onları ictiba ettik (seçtik**) ve sırat-ı müstakıym'e (**tevhid-i zat'a**) hidayet ettik onları**.

88-) Zâlike hüdAllahi yehdiy Bihi men yeşaü min ıbadiHİ, velev eşrekû le habita anhüm ma kânu ya'melun;
Bu Allah hidayetidir... Kullarından kimi dilerse, onunla (B sırrınca**) hidayet eder... Eğer onlar dahi şirk koşsalardı, elbette yaptıkları tüm amelleri hiç olur boşa giderdi**.

89-) Ülaikelleziyne ateynahümül Kitabe vel Hukme ven Nübüvvete, fein yekfür Biha haülai fekad vekkelna Biha kavmen leysu Biha Bikafiriyn;
İşte onlar, kendilerine Kitab, Hüküm ve Nübüvvet verdiğimiz kimselerdir... Eğer bunlar (şu vahyi bilgileri duyanlar**), onları (**B sırrınca**) inkar ederlerse (**iyi bilsinler ki**), bütün bunlara (**B sırrınca**) kafir olmayacak bir kavmi onlara (**B sırrınca**) vekil yapmışızdır (**o toplum bunların yerine gelir, o kemalatları yaşar**).**

90-) Ülaikelleziyne hedAllahu fe Bi hüdahumuktedih* kul la es'elüküm aleyhi ecra* in huve illâ zikra lil alemiyn;
İşte bunlar, Allah'ın hidayet ettiği kimselerdir... (Rasûlüm**) sen de onların hidayetine (**B sırrınca**) iktida et (**uy**)... De ki: "*Ona (*tebliğ işime*) karşılık sizden bir ecir istemiyorum... O sadece alemlere Zikra (*hatırlatma, öğüt*) dır*"**.

91-) Ve ma kaderullahe hakka kadriHİ iz kalu ma enzelAllahu alâ beşerin min şey'* kul men enzelel Kitabelleziy cae Bihi Musa nuren ve hüden linNasi tec'alunehu karatıyse tübduneha ve tuhfune kesiyra* ve ullimtüm ma lem ta'lemu entüm ve la abaüküm* kulillahu sümme zerhüm fiy havdıhim yel'abun;
"*Allah hiç bir beşer'e bir şey inzal etmemiştir*" demekle, Allah'ı hakkıyla (gereği gibi**) takdir edemediler (**tanıyamadılar**)... De ki: "*Musa'nın (*B sırrınca*) insanlar için Nur ve Huda olarak getirdiği Kitab'ı (*ilmi*) kim inzal etti?... (*Ki*) siz O'nu kağıtlar haline getirip (*O Kitab'ı yazılı kağıtlar olarak görüp*) gösteriyorsunuz, bir çoğunu da gizliyorsunuz... Ve ne sizin ne de babalarınızın bilmediği şeyler öğretildi size*"**... "Allah" de, sonra bırak onları daldıklarında oynayadursunlar**.

92-) Ve haza Kitabun enzelnahu mübarekün musaddikulleziy beyne yedeyhi ve li tünzira Ümmel Kura ve men havleha* velleziyne yu'minune Bil ahireti yu'minune Bihi ve hüm alâ salatihim yuhafizun;
Bu (Kur'an**) ise, Ümmül Kura'yı (**şehirlerin anası, Mekke; ora halkı**) ve O'nun havlinde (**çevresinde**) olanları uyarman için O'nu inzal ettiğimiz, mübarek ve kendinden öncekini tasdik edici bir Kitab'tır... Ahirete (**B sırrıyla**) iman edenler, O'na da (**B sırrıyla**) iman ederler... Ve onlar salatlarını (**namazlarını**) muhafaza ederler**.

93-) Ve men azlemü mimmeniftera alellahi keziben ev kale uhıye ileyye ve lem yuha ileyhi şey'ün ve men kale seünzilü misle ma enzelAllah* velev tera iziz zalimune fiy ğameratil mevti vel melaiketü basitu eydiyhim* ahricu enfüseküm* elyevme tüczevne azabelhuni Bi ma küntüm tekulune alellahi ğayrel Hakkı ve küntüm an ayatiHİ testekbirun;
Allah üzerine yalan uyduran, yahut kendisine bir şey vahyolunmamışken "*bana da vahyolundu*" diyen ve bir de "*Allah'ın inzal ettiğinin misli ben de inzal edeceğim*" diyenden daha zalim kimdir?... Zalimleri, ğamaratil'mevt'te (ölüm sıkıntıları, ölüm dalgaları, şiddeti içinde**) bir görsen!.. Melaike de ellerini bast etmiş (**uzatmış, yaymış**): "*nefslerinizi (*kozanızdan, beden kaydından*) çıkarın hadi!.. Allah üzerine Hak olmayanı söylemeniz ve O'nun ayetlerinden kibirleniyor olmanız (*nefsinizle perdelenmeniz*) dolayısıyla (*B gerçeğince*) bu gün alçaklık azabı ile cezalandırılıyorsunuz*" (**derken bir görsen!**).**

94-) Ve lekad ci'tümuna furada kema halaknaküm evvele merretin ve terektüm ma havvelnaküm verae zuhuriküm* ve ma nera meaküm şüfeaekümülleziyne zeamtüm ennehüm fiyküm şüreka'* lekad tekattaa beyneküm ve dalle anküm ma küntüm tez'umun;
Andolsun sizi ilk defa yarattığımız (durumdaki**) gibi (**beşeri özelliklerden, dünyevi nisbetlerden soyutlanarak**) FERDler olarak biz'e geldiniz... Size verdiğimiz/hayaline daldırdığımız şeyleri, sırtlarınızın arka tarafında (**geride**) bıraktınız... Siz'de, ortaklar sandığınız şefaatçılarınızı da sizinle beraber görmüyoruz (**?**)... Andolsun ki aranızdaki (**bağlar**) kesilmiş ve (**var**) zannediyor olduğunuz şeyler sizden kaybolup gitmiştir**.

95-) İnnAllahe falikulhabbi venneva* yuhricül hayye minel meyyiti ve muhricül meyyiti minel hayy* zâlikümullahu feenna tü'fekûn;
Muhakkak ki Allah habbe'yi (tane cinsi, kalb habbesi**) ve neva'yı (**çekirdekler**) çatlatıp yarandır (**yarıp içinden başka bir şey çıkarandır**)... (**O**) ölü'den Hayy/diri'yi çıkarır... Diri'den de ölü'yü çıkarandır (**O**)... İşte (**size**) Allah budur!... O halde nasıl (**O'ndan**) çevriliyorsunuz?**.

96-) Falikul ısbah* ve cealelleyle sekenen veşŞemse vel Kamera husbana* zâlike takdiyrul Azîyzil Alîym;
Isbah'ı (fecir vakti'ni**) yarıp ortaya çıkarandır (**O**)... Geceyi seken (**sükun, sükun dönemi**), Şems ve Kamer'i hüsban (**hesab, saymak**) kıldı... Bu, Aziyz ve Aliym olanın takdiridir**.

97-) Ve HUvelleziyceale lekümünNücume litehtedu Biha fiy zulümatil berri velbahri, kad fassalnel ayati likavmin ya'lemun;
Kara'nın ve Deniz'in karanlıklarında, onlarla (B sırrınca**) doğru yolu bulasınız (**hidayete eresiniz**) diye, sizin için yıldızları oluşturan O'dur... Gerçekten biz, bilen bir kavim için ayetleri tafsil ettik**.

98-) Ve HUvelleziy enşeeküm min nefsin vahıdetin femüstakkarun ve müstevdeun, kad fessalnel'ayati likavmin yefkahun;
O'dur ki, sizi Nefs-i Vahide'den inşa etti... Müstekarr (zuhur neticesi istikrar bulma yeri**)... Müstevda' (**emaneten kalma yeri**)... Hakikaten biz, derinlemesine düşünüp iyi anlayan bir kavim için ayetleri tafsil ettik**.

99-) Ve HUvelleziy enzele mines Semai ma'en, feahrecna Bihi nebate külli şey'in feahrecna minhü hadıren nuhricü minhü habben müterakiba* ve minennahli min tal'iha kınvanün daniyetün ve cennâtin min a'nabin vezzeytune verrummane müştebihen ve ğayre müteşabih* ünzuru ila semerihi iza esmera ve yen'ıh* inne fiy zâliküm le âyâtin li kavmin yu'minun;
Sema'dan su'yu inzal eden de O'dur... (Biz**) onunla (**B sırrınca**) herşey'in nebatı'nı çıkardık... Ondan (**nebat'tan**) da bir yeşillik çıkardık... Ondan da müterakib (**karşılıklı terkiplenmiş, birbiri üzerine binmiş**) habbeler (**taneler**);hurma (**ağacı**) nın tomurcuğundan sarkan salkımlar, üzüm bağları, zeytiyn ve nar çıkarıyoruz... (**Bunların**) müteşabih (**birbirine benzeyenleri var**) ve ğayri müteşabih (**benzemeyen tarafları da**)... O'nun semeresine (**ürünlerine**) bir (**ham, ilk**) meyve verdiğinde ve bir de olgunlaştığında bakın... Muhakkak ki bunlarda iman eden kavim için elbette ayetler vardır**.

100-) Ve cealu Lillahi şürakâelCinne ve halekahüm ve hareku leHU beniyne ve benâtin Biğayri 'ılm* subhaneHU ve teala amma yesıfun;
(Onlar bir de**) CİNNi (**örtülü-görünmeyen varlıkları, cinleri**) Allah'a ortak kıldılar... (**Oysa**) onları (**Allah**) yaratmıştır (**yani, o kuvveler ve onları meydana getiren özellikler Zaten Allah ismiyle ile işaret edilen tek vücuda ait**)... Bi-ğayri ilm (**bilgisizce**) olarak O'na (**Allah'a**) oğullar ve kızlar yordular/yakıştırdılar... Subhan'dır O; onların vasıflamalarından münezzeh ve yücedir**.

101-) Bediy'usSemavati vel Ard* enna yekûnü leHU veledün velem tekün leHU sâhıbeh* ve haleka külle şey'* ve HUve Bikülli şey'in 'Aliym;
Semavat ve Arz'ın Bedi'dir (örneksiz yoktan yaratanıdır**)... Sahibe'si (**Eş'i**) de olmadığı halde nasıl O'nun çocuğu olur?... Herşey'i (**O**) halketmiştir... O, Bi-külli şey'in Aliym'dir**.

102-) Zâlikümullahu Rabbüküm* la ilahe illâ HU* haliku külli şey'in fa'buduHU, ve HUve alâ külli şey'in Vekiyl;
İşte budur Rabbiniz Allah... İlah yok, ancak O... (O**) herşey'in Halık'ıdır... (**O halde yalnız**) O'na kulluk edin... O, herşeye Vekiyl'dir**.

103-) La tüdrikühUl ebsaru ve HUve yüdrikül ebsar* ve HUvelLatıyfül Habiyr;
Gözler O'nu görmez (zira onların Nur'u O'ndandır**)... O, gözleri görür... O, Latiyf'dir, Habiyr'dir**.

104-) Kad caeküm basâiru min Rabbiküm* femen ebsara feli nefsih* ve men amiye fealeyha* ve ma ene aleyküm Bi Hafiyz;
Doğrusu size Rabbinizden basiyretler (apaçık ayetler**) gelmiştir... Kim (**basiretiyle**) görürse nefsi lehine, kim de görmez (**a'ma**) ise kendi aleyhinedir... Ve ben üzerinize (**Bi-**) Hafiyz (**bekçi**) değilim**.

105-) Ve kezâlike nusarrifül ayati ve liyekulu dereste ve linübeyyinehu likavmin ya'lemun;
İşte biz ayetleri tasrif ediyoruz (evirip çevirip anlatıyoruz**)... "*Sen ders almışsın (*bunları bir yerden öğrenmişsin*)"* desinler ve bilen bir kavim için de onu iyice açıklayalım diye**.

106-) İttebı' ma uhıye ileyke min Rabbike, la ilahe illâ HU* ve a'rıd anil müşrikiyn;
Rabbinden sana vahyolunana tabi ol... İlah yok, yalnız O (tek vücud**)... Müşriklerden yüz çevir**.

107-) Velev şaAllahu ma eşrekû* ve ma cealnake aleyhim hafıyza* ve ma ente aleyhim Bi Vekiyl;
Eğer Allah dileseydi, şirk koşmazlardı... (Biz**) seni onlar üzerine Hafiyz (**bekçi**) kılmadık... Ve sen onlara (**Bi-**) Vekiyl değilsin**.

108-) Ve la tesübbülleziyne yed'une min dunillahi feyesübbullahe adven Biğayri 'ılm* kezâlike zeyyenna likülli ümmetin amelehüm sümme ila Rabbihim merciuhüm feyünebbiuhum Bi ma kânu ya'melun;
Allah'dan gayrı çağırdıklarına/başkasını çağıran kimselere sövmeyin... (Zira bu sebeple onlar da**) Bi-gayri ilim (**cahillikle**) haddi aşarak Allah'a söverler... İşte böylece her ümmete amellerini süsledik... Sonra merci'leri (**dönüşleri**) rablerinedir... (**O da**) onlara yapmakta olduklarını haber verir**.

109-) Ve aksemu Billahi cehde eymanihim lein caethüm ayetün le yu'minünne Biha* kul innemel ayatü ındAllahi ve ma yüş'ıruküm enneha iza caet la yu'minun;
Eğer onlara bir ayet (mucize**) gelirse ona mutlaka (**B sırrıyla**) iman edeceklerine, yeminlerinin cehdi (**en ağır yeminleri, var güçleri**) ile Allah'a (**B sırrınca**) kasem ettiler... De ki: "*Ayetler yalnız indAllah'dadır*"... O (**ayet/mucize**) geldiği vakit te (**onlar**) iman etmezler'i siz nerden bileceksiniz?**.

110-) Ve nukallibü ef'idetehüm ve ebsarehüm kema lem yu'minu Bihi evvele merretin ve nezeruhüm fiy tuğyanihim ya'mehun;
(Biz**) onların fuadlarını (**kalblerini**) ve gözlerini kalbederiz (**evirip çevirirz, tersine çevirirz**), ilk keresinde (**mucize gelmeden önce**) Ona (**B sırrınca**) iman etmedikleri gibi, onları kendi tuğyanları içerisinde kör ve şaşkın bocalar halde terkederiz**.

111-) Ve lev ennena nezzelna ileyhimül Melaikete ve kelemmehümül mevta ve haşerna aleyhim külle şey'in kubülen ma kânu liyu'minu illâ en yeşaAllahu ve lâkinne ekserehüm yechelun;
Eğer biz onlara melaikeyi indirseydik, ölüler onlarla konuşsaydı ve herşeyi onlara önlerinde haşretseydik, Allah dilemesi hariç (onlar gene de**) iman etmezlerdi... Fakat onların ekseriyeti cahillik yapıyorlar**.

112-) Ve kezâlike cealna likülli Nebîyyin adüvven şeyatıynel'insi vel cinni yuhıy ba'duhüm illâ ba'din zuhrufel kavli ğurura* velev şae Rabbüke ma fealuhu, fezerhüm ve ma yefterun;
Ve böylece her Nebî'ye ins ve cinn şeytanlarını düşman kıldık... Onlardan bazısı bazısına, aldatmak (zıddını göstermek, idrak ettirmek**) için yaldızlı söz vahyeder (**fısıldar**)... Eğer Rabbin dileseydi onu yapmazlardı... Artık bırak onları iftiraları ile başbaşa**.

113-) Ve li tesğa ileyhi ef'idetülleziyne la yu'minune Bil ahireti ve li yerdavhu ve liyakterifu ma hüm mukterifun;
Ta ki, (B sırrıyla**) ahirete iman etmeyenlerin fuadları (**gönülleri**) ona (**yaldızlı sözlere**) meyletsin, ondan hoşlansınlar ve (**böylece**) kazanıyor olduklarını elde etmeğe devam etsinler**.

114-) EfeğayrAllahi ebteğıy hakemen ve HUvelleziy enzele ileykümül Kitabe müfassala* velleziyne ateynahümül Kitabe ya'lemune ennehu münezzelün min Rabbike Bil Hakkı, fela tekûnenne minel mümteriyn;
O, size Kitab'ı mufassal (tafsil edilmiş, açıklanmış**) olarak inzal etmişken, Allah'dan gayrı bir hakem mi arayayım?... Kendilerine kitab verdiklerimiz, O'nun Rabbinden BilHakk (**Hakk olarak**) münezzel (**indirilmiş**) olduğunu bilirler... Sakın şüphe edenlerden olma**.

115-) Ve temmet kelimetü Rabbike sıdkan ve adla* la mübeddile li kelimatiHİ, ve HuvesSemiy'ul 'Alîym;

Rabbinin Kelimesi sıdk ve adl olarak tamamlanmıştır... O'nun Kelimelerini tebdil edecek yoktur... O'dur Semi', Aliym.

116-) Ve in tutı' eksere men fiyl Ardı yudılluke an sebıylillah* in yettebiune illazzanne ve in hüm illâ yahrusun;
Eğer Arz'da bulunanların ekseriyetine itaat edersen, seni Allah yolundan saptırırlar... (Zira**) onlar ancak zanna tabi olurlar (**yakinleri yok**) ve onlar ancak tahmin üzere konuşup saçmalarlar**.

117-) İnne Rabbeke HUve a'lemü men yedıllu an sebiyliHİ, ve HUve a'lemü Bil mühtediyn;
Muhakkak ki senin Rabbin, O daha iyi bilir O'nun yolundan sapanı... Ve O (B sırrınca**) daha iyi bilir doğru yolda olanları**.

118-) Fekülu mimma zükiresmullahi aleyhi in küntüm Bi ayatiHİ mu'miniyn;
Eğer O'nun ayetlerine (B sırrıyla**) mü'minler iseniz, üzerine Allah İsmi zikredilenden (**İnsan-ı Kamil'in tezkiye ettiğini**) yeyin**.

119-) Ve ma leküm ella te'külu mimma zükiresmullahi aleyhi ve kad fassale leküm ma harreme aleyküm illâ madturirtüm ileyhi, ve inne kesiyren leyudıllune Bi ehvaihim Bi ğayri 'ılm* inne Rabbeke HUve a'lemü Bil mu'tediyn;
Size ne oluyor da üzerine Allah İsmi zikredilenden yemiyorsunuz?... Mecburiyetten/zaruri olarak ona ihtiyaç duymanız müstesna, size neyi haram kıldığını size (Allah**) tafsil etmiştir... Muhakkak ki bir çoğu Bi-gayri ilim (**ilimsizce**) (**Bi-**) hevaları ile saptırıyorlar... Muhakkak ki senin Rabbin, O (**B sırrınca**) daha iyi bilir haddi aşanları**.

120-) Ve zeru zahirel ismi ve batıneh* innelleziyne yeksibunel isme seyüczevne Bi ma kânu yakterifun;
Günah'ın zahirisini de batınısını da bırakın... Muhakkak ki günah kesbedenler, kazanmakta oldukları ile (B sırrınca**) cezalandırılacaklardır**.

121-) Ve la te'külu mimma lem yüzkerismullahi aleyhi ve innehu lefısk* ve inneş şeyatıyne leyuhune ila evliyaihim li yücadiluküm* ve in eta'tümuhüm inneküm le müşrikûn;
Üzerine Allah İsmi zikredilmeyenden (insani bilince ait olmayandan**) yemeyin... Çünkü o, kesinlikle fısk'tır (**bilincin bozulması, işlevini yitirmesi; Din'den çıkmadır**)... Muhakkak ki şeytanlar kendi dostlarına sizinle mücadele etmeleri için vahyederler... Eğer onlara itaat ederseniz, kesinlikle siz de müşrikler olursunuz**.

122-) Evemen kâne meyten feahyeynahu ve cealna lehu nuren yemşiy Bihi fiynNasi kemen meselühu fiyz zulümati leyse Bi hâricin minha* kezâlike züyyine lilkafiriyne ma kânu ya'melun;
Ölü iken kendisini (Hakikat İlmi ile**) dirilttiğimiz, insanlar içinde onunla (**B sırrınca**) yürümesi için kendisine bir nur oluşturduğumuz kimse (**nin durumu**), karanlıklar içinde kalıp (**birimselliği ile**) ondan (**B gerçeğince**) çıkamayan kimseninki gibi olur mu?... Yapmakta oldukları kafirlere böylece süslendirildi**.

123-) Ve kezâlike cealna fiy külli karyetin ekabira mücrimiyha liyemküru fiyha* ve ma yemkürune illâ Bi enfüsihim ve ma yeş'urun;
Böylece her karye'de (şehirde; Nebî/Rasûllerin ba'solduğu yerde**) ekabir (**ulular, büyükler**)'i, oranın mücrimleri (**suçluları, günahkarları**) kıldık, ki orada hile-tuzak kursunlar... (**Halbuki onlar B sgerçeğince**) kendilerinden başkasına tuzak kurmuyorlar, ama farkında değiller**.

124-) Ve iza caethüm ayetün kalu len nu'mine hatta nu'ta misle ma utiye Rusulullah* Allahu a'lemü haysü yec'alü risaleteHU, seyusıybülleziyne ecramu sağarun ındAllahi ve azabün şediydün Bi ma kânu yemkürun;
Onlara bir ayet geldiğinde: "*Allah Rasûllerine (?) verilenin misli bize verilmedikçe asla iman etmeyeceğiz*", dediler... Allah risaletini nerede oluşturacağını daha iyi bilir... Mücrimlere (suç işleyenlere**) yaptıkları hilelerinden-tuzaklarından dolayı (**B gerçeğince**) indAllah'da küçüklük ve şiddetli azab isabet edecektir**.

125-) Femen yüridillahu en yehdiyehu yeşrah sadrehu li'İslam* ve men yürid en yudıllehu yec'al sadrehu dayyikan harecen keennema yassa'adu fiys Sema'* kezâlike yec'alullahurricse alelleziyne la

yu'minun;
Allah kimi doğru yola iletmek/hidayet etmek dilerse, onun sadrını İslam'a (teslim olmaya**) açar (**genişletir**)... Kimi de saptırmayı dilerse, onun da sadrını (**öyle**) daraltıp zorlaştırır (**ki o**) sanki Sema'da yükseliyor gibidir... Böylece Allah, iman etmeyenler üzerine pislik/azab çökertir**.

126-) Ve haza sıratu Rabbike müstekıyma* kad fassalnel ayati li kavmin yezzekkerun;
İşte bu, Rabbinin sırat-ı müstakıym'idir... Hatırlayıp ibret alan bir kavim için ayetleri gerçekten (biz**) tafsil ettik**.

127-) Lehüm DarusSelâmi ınde Rabbihim ve HUve Veliyyühüm Bi ma kânu ya'melun;
Rableri indinde DarüsSelam (selam yurdu**) onlarındır... Yapmakta oldukları amelleri dolayısıyla O (**B sırrınca**), onların Veliy'sidir**.

128-) Ve yevme yahşurühüm cemiy'a* ya ma'şeral cinni kadisteksertüm minel ins* ve kale evliyaühüm minel insi Rabbenestemte'a ba'duna Bi ba'din ve belağna ecelenelleziy eccelte lena* kalennaru mesvaküm halidiyne fiyha illâ ma şaAllah* inne Rabbeke Hakiymun 'Aliym;
(Allah**) onları cemi'an haşrettiği gün: "*Ey cinn topluluğu gerçekten ins'in ekseriyyetini hükmünüze alıp kendinize kattınız/ins'den çokluk yaptınız*" (**der**)... İns'den onların dostları olanlar şöyle der: "*Bazımız (*Bi-*) bazımız ile faydalandı... (*Nihayet*) bizim için belirlediğin ecelimiz (*biyolojik ölüm*) bize ulaştı*"... Şöyle der: "*Nar (*kayıtlılık boyutu*) sizin barınağınızdır; Allah'ın dilemesi hariç onda ebedi kalıcılarsınız*"... Muhakkak ki senin Rabbin Hakiym'dir, Aliym'dir**.

129-) Ve kezâlike nüvelliy ba'daz zalimiyne ba'dan Bi ma kânu yeksibun;
İşte (biz**), kazanmakta oldukları ile (**B sırrınca**) zalimlerin bazısını bazısına dost ederiz (**Nar'da beraberdirler**).**

130-) Ya ma'şeral cinni vel insi elem ye'tiküm Rusulün minküm yekussune aleyküm ayatiy ve yünziruneküm lıkae yevmiküm haza* kalu şehidna alâ enfüsina ve ğarrethümül hayatüd dünya ve şehıdu alâ enfüsihim ennehüm kânu kafiriyn;
"*Ey cinn ve ins topluluğu (*yani, ey insansı ve insan?*) !.. Sizden, ayetlerimi size kıssa eden ve şu gününüze kavuşma (*nız, gerçeği*) için sizi uyaran Rasûller gelmedi mi size?*"... "*Nefslerimiz üzerine/kendi aleyhlerimize şahidlik ettik*", dediler... Dünya hayatı onları aldattı ve kendilerinin kafir olduklarına (**gerçeği reddettiklerini**), nefsleri üzerine şahidlik ettiler**.

131-) Zâlike en lem yekün Rabbüke mühlikel kura Bi zulmin ve ehlüha ğafilun;
Bu şundandır: Rabbin, ehli gafil (halkı habersiz; risaletle uyarılmamış**) iken Bi-zulm (**zulmen**) karyeleri (**ülkeleri**) helak edici değildir (**Demek ki insanda risalet boyutu var, hakkı verilmelidir**).**

132-) Ve li küllin derecâtun mimma amilu* ve ma Rabbüke Bi ğafilin amma ya'melun;
Her birinin amellerine göre dereceleri vardır... Rabbin onların amellerinden (Bi-**) gafil değildir**.

133-) Ve Rabbükel Ğaniyyü Zür rahmeti, in yeşe' yüzhibküm ve yestahlif min ba'diküm ma yeşaü kema enşeeküm min zürriyyeti kavmin ahariyn;
Rabbin Ğaniyy'dir, ZürRahmet (rahmet sahibi**)'dir... Eğer dilerse sizi giderir ve sizden sonra dilediğini halife yapar... Başka bir kavmin zürriyyetinden sizi inşa ettiği gibi**.

134-) İnne ma tuadune leatin ve ma entüm Bi mu'ciziyn;
Muhakkak ki (size**) va'dolunanlar kesinlikle gelecektir... Siz aciz bırakamazsınız**.

135-) Kul ya kavmı'melu alâ mekanetiküm inniy amil* fe sevfe ta'lemune men tekûnu lehu akıbetüddar* innehu la yüflihuzzalimun;
De ki: "*Ey kavmim, mekanetiniz (*mertebeniz*) üzere amel edin... Muhakkak ki ben de (*makamım üzere*) amilim... Yurdun akibetinin kimin olacağını yakında bileceksiniz*"... Muhakkak ki zalimler felaha ermezler.

136-) Ve cealu Lillahi mimma zerae minel harsi vel en'ami nasıyben fekalu haza Lillahi Bi za'mihim ve haza lişürekaina* fema kâne li şürekaihim fela yesılu ilAllah* ve ma kâne Lillahi fehuve yesılu ila şürekaihim* sae ma yahkümun;

(O'nun**) yarattığı hers (**ekin**)'den ve en'am (**hayvan**)'dan (**herşey kendi Esmasının bir zuhuru ve onlara bir in'amı iken**) Allah'a bir pay ayırdılar... Kendi zanlarınca şöyle dediler: "*Bu Allah'ın, bu da ortak koştuklarımızındır (*Hakikatten gafiller*)"*... (**Oysa**) ortak koştukları için olan Allah'a vasıl olmaz... (**Ama**) Allah için olan, onların ortak koştuklarına ulaşır... Ne kötü hüküm veriyorlar!**.

<u>Not</u>: **Rasûlullah** s.a.v. diyor ki: **Muhakkak ki Allah şöyle buyurdu: "*Ben ortağın en hayırlısıyım... Her kim benimle beraber bir ortak koşarsa o (*ortak koştuğu şey*) ortağıma aittir (*onu ortağıma bırakırım*)"*... Ey insanlar!.. Amellerinizi Allah'a halis kılınız... Çünkü Allah ancak kendisi için halis olarak yapılanı kabul eder... "*Bu Allah için bu da rahım (*akrabalık*) için*", demeyin; çünkü o sadece rahım (**akrabalık**) için olur, ondan Allah için (**Allah'a ait**) bir şey olmaz... "*Bu Allah için ve ve sizin yüzünüz (*hatırınız*) için*" demeyin... Çünkü o "**sizin hatırınız**" için olur, ondan Allah için (**Allah'a ait**) bir şey olmaz!...**

137-) Ve kezâlike zeyyene li kesiyrin minel müşrikiyne katle evladihim şürakâühüm liyurduhüm ve liyelbisu aleyhim diynehüm* velev şaAllahu ma fealuhu fezerhüm ve ma yefterun;
Ve yine böylece onların ortakları (kafalarında yarattıkları**), müşriklerden bir çoğuna evladlarını öldürmeyi süslü gösterdi ki, hem onları helak etsinler hem de dinlerini onlara karmakarışık etsinler... Eğer Allah dileseydi onu yapmazlardı... (**O halde**) onları uydurdukları ile başbaşa bırak**.

138-) Ve kalu hazihi en'amün ve harsün hıcr* la yat'amüha illâ men neşaü Bi za'mihim ve en'amün hurrimet zuhuruha ve en'amün la yezkürunesmallahi aleyheftiraen aleyh* seyecziyhim Bi ma kânu yefterun;
(Örflerindeki şartlanma ve değer yargılarını, Allah hükmü diyn kabul edenler**) (**Bi-**) zanları ile şöyle dediler: "*Bu en'am (*hayvanlar: deve+sığır+koyun cinsi*) ve hers (*ekin*) hicr'dir (*haram, dokunulmaz; saygı değer*)... Onları dilediğimizden başkası yiyemez*"... (**Bu kısım**) en'am (**ın**) sırtları haram kılınmıştır (**binek yapılmaz**)... (**Bir takım**) en'am da (**var ki; -putlarına kurban ettikleri-**) üzerlerine Allah İsmi'ni zikretmezler; O'na (**Allah'a**) iftira ederek... (**Allah**) onları (**B gerçeğince**) uydurmakta oldukları ile cezalandıracaktır**.

139-) Ve kalu ma fiy butuni hazihil en'ami halisatün lizükürina ve muharremün alâ ezvacina* ve in yekün meyteten fehüm fiyhi şürekâ'* seyecziyhim vasfehüm* inneHU Hakiymun 'Aliym;
Ve dediler ki: "*Şu en'am'ın batnın (*karnın*) dakiler yalnız erkeklerimize hastır (*helaldir*), eşlerimize (*kadınlarımıza*) haram kılınmıştır... Eğer (*doğan*) meyte (*leş, ölü*) olur (*doğar*) sa onlar (*erkek+kadın*) onda ortaktırlar*"... (Allah'a nisbet ederek yaptıkları**) bu vasıflamaları (**ile Allah**) onları cezalandıracaktır... Muhakkak ki O, Hakiym'dir, Aliym'dir**.

140-) Kad hasiralleziyne katelu evladehüm sefehen Bi ğayri ilmin ve harremu ma razekahümullahuftiraen alellah* kad dallu ve ma kânu mühtediyn;
Bi-gayri ilim (ilmin gayrı olarak**) evladlarını ahmakça (**anlayışı kıtlıktan**) öldürenler ve Allah'ın kendilerine ihsan ettiği rızkı, Allah üzerine iftira ederek haram yapanlar, gerçekten hüsrana uğramıştır... Hakikaten (**bunlar**) sapmışlardır ve doğru yolu bulanlar da olmamışlardır**.

141-) Ve HUvelleziy enşee cennâtin ma'ruşatin ve ğayre ma'ruşatin vennahle vezzer'a muhtelifen ükülühu vezzeytune verrummane müteşabihen ve ğayre müteşabih* külu min semerihi iza esmere ve atu hakkahu yevme hasadih* ve la tüsrifu* inneHU la yuhıbbul müsrifiyn;
Çardaklı ve çardaksız bahçeleri, hurma (lar**) ı, yemişleri muhtelif ekin (**leri, tarlaları**), zeytinleri ve narları, müteşabih ve gayri müteşabih olarak inşa eden O'dur... O'nun semeresini (**ürünlerini ilk**) meyve verdiğinde (**ham iken**) yiyin; hasadının gününde (**kemala erdiğinde**) ise onun hakkını verin (**zekat, infak; adalet**)... (**Sakın**) israf etmeyin (**adaletsizlik yapmayın**)... Çünkü O, israf edenleri sevmez**.

142-) Ve minel en'ami hamuleten ve ferşa* külu mimma razekakümullahu ve la tettebiu hutuvatiş şeytan* innehu leküm adüvvün mübiyn;
En'am'dan yük taşıyanı da (yününden**) döşek-sergi yapılanı da (**inşa eden O'dur**)... Allah'ın size verdiği rızıktan yiyin ve şeytanın adımlarına uymayın... Kesinlikle o sizin apaçık düşmanınızdır**.

143-) Semaniyete ezvac* minedda'nisneyni ve minel ma'zisneyni kul azzekereyni harrame emil ünseyeyni emmeştemelet aleyhi erhamül'ünseyeyn* nebbiuniy Bi ılmin in küntüm sadikıyn;

Sekiz çift/eş: Koyundan iki, keçiden iki (çift**)... De ki: "*İki erkeği mi (*Allah*) haram kıldı, iki dişiyi mi yoksa iki dişinin rahimlerinin iştimal ettiğini (*sarıp içine aldığını*) mi?.. Eğer doğru iseniz bana (*Bi-*) ilimle haber verin*"**.

144-) Ve minel ibilisneyni ve minel bakarisneyn* kul azzekereyni harrame emil ünseyeyni emmeştemelet aleyhi erhamül ünseyeyn* em küntüm şühedae iz vassakümullahu Bi haza* femen azlemü mimmeniftera alellahi keziben li yudıllenNase Bi ğayri 'ılm* innAllahe la yehdilkavmezzalimiyn;
Ve deveden iki, sığırdan iki (çift**)... De ki: "*İki erkeği mi (*Allah*) haram kıldı, iki dişiyi mi yoksa iki dişinin rahimlerinin iştimal ettiğini (*içine aldığını*) mi?... Yoksa Allah size bunu (*B sırrınca*) vasiyyet ettiğinde şahidler mi idiniz?*"**... İnsanları saptırmak için, Bi-gayri ilim (**ilimsizce**) Allah üzerine yalan uydurandan daha zalim kimdir?.. Muhakkak ki Allah zalimler kavmine hidayet etmez**.

145-) Kul la ecidü fiyma uhıye ileyye muharremen alâ taımin yat'amühu illâ en yekûne meyteten ev demen mesfuhan ev lahme hınziyrin feinnehu ricsün ev fiskan ühille li ğayrillahi Bihi, femenidturre ğayre bağın ve la adin feinne Rabbeke Ğafurun Rahîym;
De ki:"*Bana vahyolunanlar içinde (*bu haram dediklerinizi*) yiyen biri üzerine haram edilmiş (*bir şey*) bulamıyorum... Ancak meyte (*leş*), akıtılmış kan, domuz eti-*ki **o gerçekten pistir- ve (*B gerçeğince*) Allah'dan gayrı adına boğazlanan bir fısk olursa müstesna (***yani bu dört'ü haramdır*)*"... Ama kim muzdar olursa (***zarurette kalanın*) zulmetmeksizin (***arzulamayarak, helal saymayarak*) ve haddi aşmaksızın (***bunlardan yiyebilir*)*"*... Muhakkak ki senin Rabbin Ğafur'dur, Rahıym'dir**.

146-) Ve alelleziyne hadu harramna külle zıy zufür* ve minel bekari vel ğanemi harramna aleyhim şuhumehüma illâ ma hamelet zuhuruhüma evil havaya ev mahteleta Bi azm* zâlike cezeynahüm Bi bağyihim* ve inna lesadikun;
Yahudi olanlara bütün tırnaklıları (her tırnak sahibini**) haram kıldık... Onlara sığır ve koyunun iç yağlarını da haram kıldık... Ancak o ikisinin (**sığır ve koyunun**) sırtlarının ve bağırsaklarının taşıdığı, ya da (**B sırrınca**) kemiğe karışan müstesna... Bu (**şundandır**), onların zulümleri/haddi aşmaları ile (**B gerçeğince**) onları cezalandırdık... Ve biz elbette sadıklarız**.

147-) Fein kezzebuke fekul Rabbüküm zü rahmetin vasiatin, ve la yüreddü be'sühu anil kavmil mücrimiyn;
(Rasûlüm**) eğer seni yalanladılar ise de ki: "*Rabbiniz vasi' rahmet sahibidir... O'nun azabı mücrimler kavminden geri çevrilmez (*Rahmeti azaba mani olmaz, bilakis azabı bile rahmet gereğidir*)"*.

148-) Seyekulülleziyne eşrekü lev şaAllahu ma eşrekna ve la abaüna ve la harramna min şey'in, kezâlike kezzebelleziyne min kablihim hatta zâku be'sena* kul hel ındeküm min ılmin fetuhricuhu lena* in tettebiune illezzanne ve in entüm illâ tahrusun;
Şirk koşanlar: "*Eğer Allah dileseydi biz de babalarımız da şirk koşmazdık... Hiç bir şeyi de haram kılmazdık*" diyecekler... Onlardan öncekiler de azabımızı tadıncaya kadar işte böyle yalanladılar (var zannettikleri birimsel varlık halleri ile bunları söylediler?**)... De ki: "*İndinizde bize çıkaracağınız bir ilim var mı? (*mümkün mü hiç?*)... Siz ancak zanna tabi oluyorsunuz... Ve siz ancak tahmin üzere konuşup saçmalıyorsunuz*"**.

149-) Kul feLillahil huccetül baliğatü, felev şae lehedaküm ecmeıyn;
De ki: "*Hüccetül'Baliğa (*üstün, tam, doğrulayıcı, zıddı olmayan delil*) Allah'ındır*"... Eğer dileseydi elbette sizin hepinizi hidayete erdirirdi.

150-) Kul helümme şühedaekümülleziyne yeşhedune ennAllahe harrame haza* fein şehidu fela teşhed meahüm* ve la tettebı' ehvaelleziyne kezzebu Bi ayatina velleziyne la yu'minune Bil ahireti ve hüm Bi rabbihim ya'dilun;
De ki: "*Hadi, Allah şunu haram etmiştir diye şahidlik eden şahidlerinizi getirin!*"... Eğer şahidlik ettiler ise, sen onlar ile beraber şahitlik etme... Ayetlerimizi (B sırrınca**) yalanlayanların ve ahirete (**B sırrıyla**) iman etmeyenlerin hevalarına tabi olma!... Onlar Bi-Rabbihim (**Bi-Rablerine**) denk tutarlar**.

151-) Kul tealev etlü ma harrame Rabbüküm aleyküm ella tüşrikü Bihi şey'en, ve Bil valideyni ıhsana* ve la taktülu evladeküm min imlak* nahnü nerzukuküm ve iyyahüm* ve la takrebül fevahışe ma zahere minha ve ma betan* ve la taktülün nefselletiy harramAllahu illâ Bil hakk* zâliküm vassaküm Bihi lealleküm ta'kılun;
De ki: "*Gelin, Rabbinizin size (*neleri*) haram ettiğini tilavet edeyim: O'na (*B sırrınca*) bir şeyi ortak koşmayın... (*Bi-*) ana-baba'ya ihsan üzere olun... Yoksullaşma/fakirlik'den dolayı evladlarınızı öldürmeyin... (*Bilin ki*) sizi de onları da biz rızıklandırırız... Fevahiş'in (*çirkin günahlar'ın*) zahir olanına (*içki, fuhuş,.. gibi*) da batın olanına (*günahın düşüncesi, fantaziler, hırsızlık,.. gibi*) da yaklaşmayın... Bil-Hakk (*hak ile olması*) müstesna, Allah'ın haram kıldığı nefsi öldürmeyin... İşte, akledesiniz diye (*Allah*) onu (*bu ilkeleri B sırrınca*) size vasiyyet etti*".

152-) Ve la takrebu malel yetiymi illâ Billetiy hiye ahsenü hatta yeblüğa eşüddeh* ve evfül keyle vel miyzane Bilkıst* la nükellifü nefsen illâ vüs'aha, ve iza kultüm fa'dilu velev kâne zâ kurba* ve Bi ahdillahi evfu* zâliküm vassaküm Bihi lealleküm tezekkerun;
Yetim'in malına yaklaşmayın... Ancak (yetim**) rüşdüne (**?**) ulaşıncaya (**babasından miras malından yararlanıncaya**) kadar (Bi-) en güzeli ile olması müstesna... Ölçme ve tartma'yı Bil-kıst (**uluhiyyet hükümlerine, sünnetullah'a göre, adaletle**) tam yapın... (**Biz**) hiç bir nefs'i vus'atının (**kapasitesinin**) üstündeki ile mükellef kılmayız... Söylediğiniz zaman da adil olun (**Hakkı söyleyin**), velev ki yakınınız olsun... Allah Ahdi'ni (**B sırrınca**) ifa edin... İşte, tezekkür edesiniz diye (**Allah**) size onu (**bu ilkeleri B sırrınca**) vasiyyet etti (**bu kadar önemli!?**).**

153-) Ve enne haza sıratıy müstekıymen fettebiuhu ve la tettebius sübüle feteferraka Biküm an sebiylih* zâliküm vassaküm Bihi lealleküm tettekun;
Bu (tevhiyd diyni İslam**) benim müstakiym (**dosdoğru**) sıratımdır, (**o halde**) ona tabi olun, (**başka**) sebillere (**yollara; dinlere**) tabi olmayın (**zira**) sizi (**B gerçeğince**) O'nun sebilinden (**sırat-ı müstakıym'den; vahdet'ten**) ayırırlar... İşte, bilfiil korunasınız diye (**Allah**) size onu (**bu ilkeleri B sırrınca**) vasiyyet etti (**çok önemli!?**).**

154-) Sümme ateyna Musel Kitabe temamen alelleziy ahsene ve tafsıylen likülli şey'in ve hüden ve rahmeten leallehüm Bi Lıkai Rabbihim yu'minun;
Sonra muhsin olanlar üzerine (nimetimizi?**) tamamlamak, her şeyi tafsil etmek, huda (**kılavuz, hidayet**) ve rahmet olarak Musa'ya Kitab'ı verdik ki onlar (**B sırrınca**) Rablerine kavuşacaklarına (**Rablerinin B sırrınca varlıklarında açığa çıktığını yaşamaya**) iman etsinler**.

155-) Ve haza Kitabun enzelnahu mübarekün fettebiuhu vetteku lealleküm turhamun;
İşte bu (Kur'an**) da (**bizim**) inzal ettiğimiz, mübarek bir bir Kitab'tır... (**O halde**) O'na tabi olun ve ittika edin ki, size rahmet edilsin**.

156-) En tekulu innema ünzilel Kitabu alâ taifeteyni min kablina ve in künna an dirasetihim leğafiliyn;
"*Kitab, sadece bizden önceki iki taife (*yahudi+nasara*) üzerine inzal edildi; biz ise onların okuyup ders yapmasından elbette gafiller idik*" demeyesiniz (diye inzal ettik**).**

157-) Ev tekulu lev enna ünzile aleynel Kitabu lekünna ehda minhüm* fekad caeküm beyyinetün min Rabbiküm ve hüden ve rahmetün, femen azlemü mimmen kezzebe Bi ayatillahi ve sadefe anha* seneczilleziyne yasdifune an ayatina suel azabi Bi ma kânu yasdifun;
Yahut: "*Eğer bizim üzerimize de Kitab inzal olunsaydı, elbette onlardan (*o iki taifeden*) daha hidayete ererdik*" demeyesiniz diye... (Artık**) Rabbinizden size bir beyyine (**yolunuzun apaçık delilleri**), huda (**gayenize götürecek rehber**) ve rahmet gelmiştir... Allah ayetlerini (**B sırrınca**) yalanlayıp, onlardan yüz çevirenden daha zalim kimdir?.. Ayetlerimizden yüz çevirenleri, yüz çevirmeleri sebebiyle (**B gerçeğince**), azabın kötüsü ile cezalandıracağız**.

158-) Hel yenzurune illâ en te'tiyehümül Melaiketü ev ye'tiye Rabbüke ev ye'tiye ba'du ayati Rabbik* yevme ye'tiy ba'du ayati Rabbike la yenfeu nefsen imanüha lem tekün amenet min kablü ev kesebet fiy imaniha hayra* kulintezıru inna müntezırun;
(Onlar iman etmek için**) illa kendilerine melaike'nin gelmesini (**fiziki ölüm**), yahut Rabbinin gelmesini, ya da Rabbinin bazı ayetlerinin gelmesini mi bekliyorlar?... Rabbinin ayetlerinin bazısı geldiği gün, daha önce iman etmemiş (**tanımamış**), yahut imanında bir hayır kazanmamış nefse/kimseye imanı hiç bir fayda sağlamaz... De ki: "*Bekleyin; biz de beklemekteyiz*"**.

159-) İnnelleziyne ferreku diynehüm ve kânu şiyean leste minhüm fiy şey'in, innema emruhüm ilAllahi sümme yünebbiuhüm Bi ma kânu yef'alun;
Dinlerini parça parça edip, fırka fırka olanlar varya, (Rasûlüm**) senin onlarla hiç bir ilişiğin yoktur... Onların işi ancak Allah'a kalmıştır... Sonra (**O**), onlara yapmakta oldukları fiillerini (**B sırrınca**) haber verecektir**.

160-) Men cae Bil haseneti felehu aşru emsaliha* ve men cae Bisseyyieti fela yücza illâ misleha ve hüm la yuzlemun;
Kim (Bi-**) hasene (**iyilik**) ile gelirse, ona onun (**getirdiğinin**) on misli vardır... Kim de (**Bi-**) seyyie (**kötülük; ki nefsindendir?**) ile gelirse, ancak onun misliyle cezalandırılır... Onlar zulme uğratılmazlar**.

161-) Kul inneniy hedaniy Rabbiy ila sıratın müstekıym* diynen kıyemen millete İbrahîyme haniyfa* ve ma kâne minel müşrikiyn;
De ki: "*Muhakkak ki beni, Rabbim sırat-ı müstakım'e, (yani) pek kaim/payidar/değişmeyen diyn'e, haniyf olan İbrahim'in milletine hidayet etti... (İbrahim) müşriklerden olmadı*".

162-) Kul inne Salatiy ve Nüsükiy ve mahyaye ve mematiy Lillahi Rabbil alemiyn;
De ki: "*Muhakkak ki salat'ım (namazım), nusuk'um (yaklaştırıcı işlevi olan şey; kurban, ibadet gibi), hayatım ve mematım Rabbul'Alemiyn olan Allah içindir (Allah'a ait özelliklerin ve Allah ahlakının açığa çıkması içindir)"*.

163-) La şeriyke leHU, ve Bi zâlike ümirtü ve ene evvelül müslimiyn;
"*Ortağı yoktur O'nun... (Ben) işte (B sırrınca) bununla (gayrını görmemekle) emrolundum ve ben müslimlerin (ön safta olanların) ilkiyim*".

164-) Kul eğayrAllahi ebğıy Rabben ve HUve Rabbü külli şey'in, ve la teksibü küllü nefsin illâ aleyha* ve la teziru vaziretun vizra uhra* sümme ila Rabbiküm merciuküm feyünebbiuküm Bi ma küntüm fiyhi tahtelifun;
De ki: "*O herşeyin Rabbi iken, (ben) Allah'ın gayrı Rab mı talep edeyim (mümkün mü) ?.. Her nefsin kazandığı ancak kendi üzerine (aleyhine) dir... Bir yük taşıyıcı/günahkar, başka birinin yükünü/günahını taşımaz... Sonra merci'niz (dönüşünüz) Rabbinizedir... Hakkında ihtilaf ettiğiniz hususları (O) size (B sırrınca) haber verecektir*".

165-) Ve HUvelleziy cealeküm halaifel' Ardı ve refea ba'daküm fevka ba'din deracatin liyeblüveküm fiyma ataküm* inne Rabbeke seriy'ul ıkab* ve inneHU le Ğafurun Rahîym;
O'dur sizi Arz'ın halifeleri kılan ve size verdiklerinde sizi denemek (o özelliklerinizi kuvveden fiile çıkarmak**) için, bazınızı bazınızın fevkında derecelerle ref'edendir... Muhakkak ki Rabbin seri'-ül'ıkab'dır (**cezası sür'atli**)... Ve O, elbette Ğafur'dur, Rahıym'dir**.

****

A'RÂF SÛRESİ (7)

<u>SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ</u>

A'raf Sûre'si, sekiz ayeti (163-170) hariç Mekke döneminde, 39.sırada nazıl olmuştur... Kitab tertibi itibarıyla 7.sûredir... 206 ayettir...

Sûre adını, 46-49 ayetlerinde bahsedilen, "**A'raf**" ya da **Rical-i A'raf**/**Ashab-ı A'raf**'dan alır...Sözlük olarak *yüksek yer, bir dalganın tepe noktası, extremum nokta; orta yer (Teşbihen KALB),* demektir... Ayette ise **ne cennet ehline ne de nar ehline dahil olmayan, bunları simalarından tanıyıp ayırt eden Rical için bir <u>süper pozisyon</u> hali**, olarak tanımlanıyor...

A’raf sûresinde bir çok Nebî’nin kavimleri ve ümmetleri ile ibret verici kıssaları anlatılır... Bilhassa **Adem-iblis** ve **Musa-fravun** münasebeti çok ibret verici ve detaylı olarak kıssa edilir...

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) Eliyf, Lâââm, Miiiym, Saaad;
Eliyf, Lâm, Miym, Sad.

2-) Kitabün ünzile ileyke fela yekün fiy sadrike harecün minhü li tünzire Bihi ve zikra lil mu’miniyn;
(O,**) sana inzal edilen bir Kitab’tır... Onunla (**B sırrınca**) uyarman ve mü’minlere öğüt (**vermen**) /hatırlatman için... Artık sadrında ondan bir sıkıntı olmasın**.

3-) İttebiu ma ünzile ileyküm min Rabbiküm ve la tettebiu min duniHİ evliya'* kaliylen ma tezekkerun;
Rabbinizden size inzal olunana tabi olun... O’ndan gayrı velilere tabi olmayın... Ne kadar da az tezekkür ediyorsunuz!.

4-) Ve kem min karyetin ehleknaha fecaeha be'süna beyaten ev hüm kailun;
Nice karye’ler (şehir, topluluk; beden, nefs**) helak ettik; beyaten (**geceleyin**) veya onlar kaylule (**gündüz uykusu**) yaparlarken, azabımız ona (**karye’ye**) geldi**.

5-) Fema kâne da'vahüm iz caehüm be'süna illâ en kalu inna künna zalimiyn;
Azabımız onlara geldiğinde, onların çağırmaları: “*Doğrusu biz zalimler imişiz*” demelerinden başka bir şey olmadı.

6-) Felenes'elennelleziyne ürsile ileyhim velenes'elennel murseliyn;
Andolsun ki, kendilerine (Rasûl**) irsal edilenlere (**ümmetlere**) de soracağız, murseliyn’e (**irsal olunan Rasûller’e**) de elbette soracağız (**zira onlar şahidlerdir?**).**

7-) Felenekussanne aleyhim Bi ilmin ve ma künna ğaibiyn;
Ve elbette onlara (Bi-**) ilim ile (**B sırrınca, olup-biteni**) kıssa edeceğiz... Biz gaibler (**onlardan öte, olanlardan habersiz**) değil idik**.

8-) Vel veznü yevmeizinil Hakk* femen sekulet mevaziynuhu feülaike hümül müflihun;
O gün vezn (ölçü**) Hak’tır... Artık kimin miyzanları (**terazileri**) ağır gelirse, işte onlar felaha erenlerin ta kendileridir**.

9-) Ve men haffet mevaziynuhu feülaikelleziyne hasiru enfüsehüm Bi ma kânu Bi ayatina yazlimun;
Kimin de miyzanları hafif gelirse, işte onlar da ayetlerimize (sıfatlarımıza**) zulmetmeleri dolayısıyla (**B gerçeğince**) kendi nefslerini hüsrana uğratanların ta kendileridir**.

10-) Ve lekad mekkennaküm fiyl Ardı ve cealna leküm fiyha meayiş* kaliylen ma teşkürun;
Andolsun ki (biz**) sizi Arz’da temkiyn ettik (**yerleştirdik**) ve sizin için orada meayiş (**maişetler, geçimlikler**) oluşturduk... Ne kadar az şükrediyorsunuz!**.

11-) Ve lekad halaknaküm sümme savvernaküm sümme kulna lil melaiketiscüdu liAdeme, fesecedu illâ ibliys* lem yekün mines sacidiyn;
(Ey Ademoğlu**) andolsun (**ki**) sizi halkettik (**insani manayı takdir ve izhar ettik**)... Sonra sizi tasvir ettik (**sûretlendirdik**)... Sonra melaike’ye (**kuvvelere**): “*Secde edin Adem’e*” dedik... İblis (**vehim**) hariç (**hepsi**) secde ettiler... (**O**) secde edenlerden olmadı**.

12-) Kale ma meneake ella tescüde iz emertük* kale ene hayrun minhu, halakteniy min narin ve halaktehu min tıyn;
Buyurdu: “*Sana emrettiğimde seni secde etmekten ne menetti?*”... “*Ben daha hayırlıyım ondan; beni Nar’dan (*manyetik beden?*) halkettin, onu tıyn’den (*hücresel yapıdan*) halkettin*” dedi.

13-) Kale fehbıt minha fema yekûnü leke en tetekebbera fiyha fahruc inneke mines sağıriyn;
Buyurdu: "(*O halde***) *in oradan!.. Orada büyüklük taslamak senin için olacak şey değildir... Çık!.. Muhakkak ki sen küçülenlerdensin*"**.

14-) Kale enzırniy ila yevmi yüb'asun;
"(*İnsanların***) *ba'solacakları güne (****vefatlarına***) *kadar bana mühlet ver*" dedi**.

15-) Kale inneke minel münzariyn;
Buyurdu: "*Muhakkak ki sen mühlet verilmişlerdensin*".

16-) Kale feBima ağveyteniy leak'udenne lehüm sıratakel müstekıym;
"*Beni (*B sırrınca**) *sapıttırmana (****mukabil, sebebiyle, onun gereği***) *yemin ederim ki (****Hakkın Zatından gafil?***), elbette senin sırat-ı müstakiym'ine onlar için oturacağım (****onlara engel olacağım; da vasıl olamiyacaklar***)"*.

17-) Sümme leatiyennehüm min beyni eydiyhim ve min halfihim ve an eymanihim ve an şemailihim* ve la tecidü ekserehüm şakiriyn;
"*Sonra, andolsun ki onlara ön/eller yönlerinden, arka yönlerinden, sağ yönlerinden ve sol yönlerinden geleceğim... Onların ekseriyetini şükredenler bulamayacaksın*".

18-) Kalahruc minha mez'umen medhura* lemen tebiake minhüm leemleenne cehenneme minküm ecmeıyn;
Buyurdu: "*Çık oradan, aşağılanmış ve tard edilmiş olarak... Andolsun ki, onlardan kim sana tabi olursa, elbette cehennemi tamamen sizden dolduracağım*".

19-) Ve ya Ademüskün ente ve zevcükel cennete feküla min haysü şi'tüma ve la takreba hazihiş şecerete feteküna minez zalimiyn;
"*Ya Adem!... Sen ve eş'in cenneti mesken edinin... İkiniz de istediğiniz yerden yiyin... (**Ancak***) *şu şecere'ye yaklaşmayın... (****O zaman***) *zalimlerden olursunuz*"**.

20-) Fe vesvese lehümeş şeytanu liyübdiye lehüma ma vuriye anhüma min sev'atihima ve kale ma nehaküma Rabbüküma an hazihiş şecereti illâ en teküna melekeyni ev teküna minel halidiyn;
Derken şeytan, SEV'AT'larından (yani cesedlerinden kendilerine örtülüp gizlenen yerleri**) ortaya çıkarmak için onlara vesvese verdi... Dedi ki: "*Rabbinizin, işte şu şecere'den sizi nehyetmesi, iki melek/veya iki melik olmayasınız yahut ebediler (****ölümsüzler***) *den olmayasınız, diyedir*"**.

21-) Ve kasemehüma inniy leküma le minen nasıhıyn;
Ve onlara: "*kesinlikle ben size nasihat edicilerdenim*" diye de kasem etti.

22-) Fedellahüma Biğurur* felemma zâkaş şecerete bedet lehüma sev'atühüma ve tafika yahsifani aleyhima min verekıl cenneti, ve nadahüma Rabbühüma elem enheküma an tilkümeş şecereti ve ekul leküma inneş şeytane leküma adüvvün mübiyn;
Böylece onları (B sırrınca**) aldatarak aşağı sarkıttı... O ikisi, o malum şecere'den TADınca, SEV'ATları (**cesedleri, avret yerleri**) kendilerine zahir oldu... Cennet yapraklarından üzerlerine örtmeye başladılar... Rableri (**akıl**) onlara nida etti: "*Ben size şu şecereyi nehyetmedim mi; ve ben size demedim mi muhakkak şeytan sizin için apaçık düşmandır?*"**.

23-) Kala Rabbena zalemna enfüsena ve in lem tağfir lena ve terhamna lenekûnenne minel hasiriyn;
Dediler ki: "*Rabbimiz!... Zulmettik nefsimize... Eğer bizi mağfiret etmez ve bize rahmet etmez isen, muhakkak ki biz hüsrana uğrayanlardan oluruz*".

24-) Kalehbitu ba'duküm li ba'din adüvv* ve leküm fiyl Ardı müstekarrun ve metaun ila hıyn;
Buyurdu: "*Bazınız bazınıza düşman olarak inin... Sizin için Arz'da müstakarr (**istikrar bulma yeri; karargah***) *ve belli bir zamana kadar faydalanma, nasip almak vardır*"**.

25-) Kale fiyha tahyevne ve fiyha temutune ve minha tuhrecun;
"*Orada hayat bulacaksınız, orada öleceksiniz ve oradan çıkarılacaksınız*" dedi.

26-) Ya Beniy Ademe kad enzelna aleyküm libasen yüvariy sev'atiküm ve riyşa* ve libasüt takva zâlike hayr* zâlike min ayatillahi leallehüm yezzekkerun;
Ya AdemOğulları... Hakikaten size SEV'AT'ınızı (cesed, avret mahalli**) örtecek libas ve süs-zinet olan giysi İNZAL ettik... Takva Libası elbette en hayırlısıdır... İşte bu Allah Ayetlerindendir; ki belki düşünüp öğüt alırlar**.

27-) Ya Beniy Ademe la yeftinennekümüş şeytanu kema ahrece ebeveyküm minel cenneti yenziu anhüma libasehüma li yüriyehüma sev'atihima* innehu yeraküm huve ve kabılühu min haysü la teravnehüm* inna cealneş şeyatıyne evliyae lilleziyne la yu'minun;
Ya AdemOğulları!... Şeytan, sizin ebeveyninizi (baba-ananızı**), SEV'AT'larını (**cesed, avret mahalli**) kendilerine göstermek için libaslarını onlardan soyarak cennetten çıkardığı gibi sizi de fitneye düşürmesin (**26.ayetteki libas?**) !.. Çünkü o ve onun kabilesi, sizin onları göremeyeceğiniz yerden sizi görürler... Biz, şeytanları iman etmeyenler için evliya/dostlar kıldık**.

28-) Ve iza fealu fahışeten kalu vecedna aleyha abaena vAllahu emerena Biha* kul innAllahe la ye'muru Bil fahşa'* etekulune alellahi ma la ta'lemun;
(Onlar**) fahişet (**hayasızlık, şirk**) işlediklerinde: "*Babalarımızı da bunun üzerinde bulduk ve Allah da bununla bizi emretti*" dediler... De ki: "*Kesinlikle Allah (*Bi-*) fahşa'yı (*sünnetullah'a uymayan amelleri*) emretmez... Allah üzerine bilmediğiniz şeyleri mi söylüyorsunuz?*"**.

29-) Kul emera Rabbiy Bil kıst* ve ekıymu vücuheküm ınde külli mescidin veduhu muhlisıyne lehüddiyn* kema bedeeküm teudun;
De ki: "*Rabbim beni Bil-kıst ile (*sünnetullah'a göre muamele ile*) emretti... Her mescid (*secde yeri*) indinde vechlerinizi ikame edin (*O'na döndürün*) ve Diyn'i yalnız O'na has kılan (*ihlaslılar*) olarak O'na dua edin/yalnızca O'nu çağırın... Sizi (*ilk*) izhar ettiği (*başlangıcınızdaki*) gibi, (*O'na*) döneceksiniz*".

30-) Feriykan heda ve feriykan hakka aleyhimüd dalaletü, innehümüt tehazüş şeyatıyne evliyae min dunillahi ve yahsebune ennehüm mühtedun;
Bir fırka'ya hidayet etti, bir fırka üzerine de dalalet hak oldu... Muhakkak ki onlar Allah'ı bırakıp şeytanları (hakikatleri olan Allah'dan engelleyenleri**) dostlar edindiler... Ve sanıyorlar ki kendileri hidayete erenlerdir**.

31-) Ya Beniy Ademe huzu ziyneteküm ınde külli mescidin ve külu veşrebu ve la tüsrifu* inneHU la yuhıbbul müsrifiyn;
Ya AdemOğulları her mescid (secde yeri**) indinde ziynetinizi alın... Yeyin, için, israf etmeyin... Çünkü O, israfedenleri sevmez (**vasıfları ile vasıflamaz**).**

32-) Kul men harrame ziynetellahilletiy ahrece li ıbadiHİ vettayyibati miner rızk* kul hiye lilleziyne amenu fiyl hayatid dünya halisaten yevmel kıyameti, kezâlike nufassılul ayati li kavmin ya'lemun;
De ki: "*Kim haram etti Allah Ziyneti'ni -ki kulları için çıkarmıştır- ve rızkın tayyibatını?"... De ki: "O, dünya hayatında iman edenlerindir, kiyamet gününde ise yalnız (*onlarındır; zira amellerinin hasılasıdır*)"*... Bilen bir kavim için ayetleri işte böyle tafsil ediyoruz.

33-) Kul innema harrame Rabbiyel fevahışe ma zahera minha ve ma betane vel isme vel bağye Bi ğayril hakkı ve en tüşriku Billahi ma lem yünezzil Bihi sültanen ve en tekulu alellahi ma la ta'lemun;
De ki: "*Rabbim, ancak fevahiş'i (*hayvani dürtü ve davranışları*), ondan (*fevahiş'den*) zahir olanını ve batın olanını, ismi (*günahı; vicdanı rahatsız eden ameli; dil vasıtasıyla işlenen günahı*), haksız bir şekilde bağy'i (*zulmü, saldırmayı*), onunla ilgili (*B sırrınca*) hiç bir delil indirmediği şeyleri Allah'a (*B gerçeğince*) ortak koşmanızı ve Allah üzerine bilmediğiniz şeyleri konuşmanızı haram kılmıştır*".

34-) Ve li külli ümmetin ecel* feiza cae ecelehüm la yeste'hırune saaten ve la yestakdimun;
Her ümmetin bir eceli (ilmi ilahide hükmedilmiş bir kemalatı**) vardır... Onların eceli geldiğinde, ne bir saat tehir edebilirler, ne de öne alabilirler**.

35-) Ya Beniy Ademe imma ye'tiyenneküm Rusulün minküm yekussune aleyküm ayatİY, femenitteka ve asleha fela havfün aleyhim ve lahüm yahzenun;

Ya AdemOğulları!... Sizden (sizin cinsinizden**), ayetlerimi size kıssa eden Rasûller size geldiğinde, (**artık**) kim ittika eder ve (**halini**) ıslah eder ise, onlara korku yoktur ve onlar mahzun olmazlar (Akıllarını değerlend**.

36-) Velleziyne kezzebu Bi ayatina vestekberu anha ülaike ashabün nar* hüm fiyha halidun;
Ayetlerimizi (B sırrınca**) yalanlayanlar ve onlara karşı kibirlenenler (**var ya**), işte onlar Nar ashabıdır... Onlar orada ebedi kalıcılardır**.

37-) Femen azlemü mimmeniftera alellahi keziben ev kezzebe Bi ayatiHİ, ülaike yenalühüm nasıybuhüm minel Kitab* hatta iza caethüm Rusulüna yeteveffevnehüm kalu eyne ma küntüm ted'une min dunillah* kalu dallu anna ve şehidu alâ enfüsihim ennehüm kânu kafiriyn;
Allah üzerine yalan uydurandan (Allah yanısıra kendini var sanan**) yahut O'nun ayetlerini (**sıfatlarını B gerçeğince**) yalanlayandan daha zalim kimdir?.. İşte onlara Kitab'tan kendi nasipleri nail olur... Nihayet onları vefat ettirmek için Rasûllerimiz (**kuvvelerimiz**) kendilerine geldiği vakit: "*Allah'ın gayrından dua edip çağırdıklarınız (*isimlendirip var sandıklarınız*) nerede?*" dediler... "*Bizden kaybolup gittiler*" dediler ve (**böylece**) kafir (**Hakk'dan perdeli; genel gaflet üzre**) olduklarına dair kendi aleyhlerine şahidlik ettiler**.

38-) Kaledhulu fiy ümemin kad halet min kabliküm minel cinni vel'insi fiyn nar* küllema dehalet ümmetün leanet uhteha* hatta ized dareku fiyha cemiy'an kalet uhrahüm li ulahüm Rabbena haülai edalluna featihim azaben dı'fen minen nar* kale li küllin dı'fün ve lâkin la ta'lemun;
Buyurdu: "*Sizden önce geçmiş cinn'den ve ins'den ümmetler içinde (*siz de***) Nar'a dahil olun*"... Her ümmet (**Nar'a**) dahil oldukça, kızkardeşine (**Nar ehli, nefs ehlidir?.. Ruhani kuvveler oğullar, nefsani kuvveler kızlardır!**) la'net etti... Nihayet hepsi orada bir araya gelip birikince, sonrakileri öncekileri için: "*Rabbimiz!.. İşte bunlar bizi saptırdılar... Onlara Nar'dan iki kat azab ver*" dedi... Buyurdu: "*Hepsi için bir katı vardır, fakat siz bilmezsiniz*"**.

39-) Ve kalet ulahüm li uhrahüm fema kâne leküm aleyna min fadlin fezukul azabe Bi ma küntüm teksibun;
Öncekileri de sonrakilerine: "*Sizin bize bir üstünlüğünüz yok... Kazandıklarınızdan dolayı (*B sırrınca***) tadın azabı!*" dedi**.

40-) İnnelleziyne kezzebu Bi ayatina vestekberu anha la tüfettehu lehüm ebvabüs Semai ve la yedhulunel cennete hatta yelicel cemelü fiy semmilhıyat* ve kezâlike neczil mücrimiyn;
Ayetlerimizi (B sırrınca**) yalanlayıp, onlara karşı kibirlenenlerler (**var ya muhakakkak ki**) onlara Sema kapıları açılmaz ve deve iğne deliğinden geçinceye kadar (**onlar**) cennete dahil olamazlar... Mücrimleri işte böyle cezalandırırız (**mücrim olmanın karşılığı budur**).**

41-) Lehüm min cehenneme mihadün ve min fevkıhim ğavaş* ve kezâlike necziyz zalimiyn;
Onlara cehennem'den bir döşek ve fevklerinden ğavaş (örtüler, perdeler, kılıflar**) vardır... Zalimleri işte böyle cezalandırırız**.

42-) Velleziyne amenu ve amilus salihati la nükellifü nefsen illâ vüs'aha* ülaike ashabül cenneti, hüm fiyha halidun;
İman edip salih amel işleyenlere gelince -*ki (*biz***) hiç bir nefs'i vus'atının (***kapasitesinin***) üstündeki ile mükellef kılmayız*- işte onlar Cennet ashabıdır... Onlar orada ebedi kalıcılardır**.

43-) Ve neza'na ma fiy sudurihim min ğıllin tecriy min tahtihimül enhar* ve kalül hamdü Lillahilleziy hedana lihaza ve ma künna li nehtediye levla en hedanAllahu, lekad caet Rusulü Rabbina Bil Hakk* ve nudu en tilkümül cennetü uristümuha Bi ma küntüm ta'melun;
(Biz**) onların (**cennet ashabının**) sadrlarında ğıl'dan (**kin, sevgisizlik**) ne varsa söküp attık... Onların altlarından nehirler akar... "*Bizi, buna hidayet eden Allah'a aittir HAMD (***O'nun sıfatları ile oldu bu iş***)... Eğer Allah bize hidayet etmeseydi, biz buna ulaşamazdık... Andolsun ki Rabbimizin Rasûlleri Bil-Hakk (***Hak olarak***) gelmiştir*" dediler... "*İşte size, yaptığınız çalışmalar sebebiyle (***B sırrınca***) ona mirasçı kılındığınız cennet*" diye (**onlara**) nida edilir**.

44-) Ve nada ashabül cenneti ashaben nari en kad vecedna ma veadena Rabbüna hakkan fehel vecedtüm ma veade Rabbüküm hakka* kalu neam* feezzene müezzinün beynehüm en la'netullahi

alez zalimiyn;
Cennet ashabı, Nar ashabına: "*Rabbimizin bize va'dettiğini Hak bulduk... (*Siz de*) Rabbinizin va'dettiğini Hak buldunuz mu?*" diye nida ettiler... Onlar da: "*Evet*" dediler... (Derken**) aralarında bir müezzin: "*Allah'ın la'neti zalimler üzerinedir*" diye ilan eder**.

45-) Elleziyne yesuddune an sebiylillâhi ve yebğuneha ıveca* ve hüm Bil ahireti kafirun;
Onlar ki, Allah yolundan engellerler ve onu eğriltmek isterler... Onlar ahirete de (B sırrınca**) kafirlerdir.**

46-) Ve beynehüma hıcab* ve alel a'rafi ricalun ya'rifune küllen Bisiymahüm* ve nadev ashabel cenneti en selâmün aleyküm lem yedhuluha ve hüm yatmeun;
Onların ikisi (cennet ve cehennem ashabı**) arasında bir hicab vardır... A'raf üzerinde ise (**B sırrınca**) her birini onların simalarından tanıyan RİCAL (**Allah Adamları**) vardır... Cennet ashabına: "*Selamun aleyküm*" diye nida ederler (**onları selamete taşırlar**)... (**Bu Rical**) cennete dahil olmamıştır... Onlar (**ise**) umarlar**.

47-) Ve iza surifet ebsaruhüm tilkae ashabin nari kalu Rabbena la tec'alna maal kavmiz zalimiyn;
Basarları (görme duyuları, idrakları**) Nar ashabı yönüne çevrildiği vakit: "*Rabbimiz!.. Bizi zalimler kavmi ile beraber kılma*" dediler**.

48-) Ve nada ashabül a'rafi ricalen ya'rifunehüm Bisiymahüm kalu ma ağna anküm cem'uküm ve ma küntüm testekbirun;
Ashab-ı A'raf, (B sırrınca**) simalarından kendilerini tanıdıkları (**bazı**) rical'e (**adamlara**) nida ederek şöyle dediler: "*Ne cem'inizin/cemaatınızın (*ya da toplayıp güvendiğiniz amellerinizin, nesnelerinizin*) ne de büyüklenmenizin size hiç bir faydası olmadı!*"**.

49-) Ehaülailleziyne aksemtüm la yenaluhumullahu Bi rahmetin, üdhulül cennete la havfün aleyküm ve la entüm tahzenun;
"***Allah kendilerini (**Bi-**) rahmete nail etmez, diye yemin ettiğiniz kimseler şunlar mıydı?.. (**Oysa onlara**): "Dahil olun cennete!.. Size bir korku yoktur... Ve siz mahzun da olmayacaksınız (**denilmiş; yani velayet verilmiş?**)"***.

50-) Ve nada ashabün nari ashabel cenneti en efıdu aleyna minelmai ev mimma razekakümüllah* kalu innAllahe harramehüma alel kafiriyn;
Nar ashabı, Cennet ashabına: "*O Su'dan (ilim**) veya Allah'ın sizi rızıklandırdıklarından (**takva, cennet halini sağlayan ilahi kuvveler**) bizim üzerimize de akıtın*" diye nida ettiler... (**Cennet ashabı da**): "*Muhakkak ki Allah o ikisini kafirler üzerine haram kılmıştır*" dediler**.

51-) Elleziynet'tehazu diynehüm lehven ve leiben ve ğarrethümül hayattüd dünya* fel yevme nensahüm kema nesu lıkae yevmihim haza, ve ma kânu Bi ayatina yechadun;
Onlar, dinlerini (selim itikatlarını, sistem'i**) bir eğlence ve bir oyun edinmiş, dünya hayatının kendilerini aldattığı kimselerdir... Onlar bu günlerine kavuşacaklarını unuttukları gibi, (**onlar**) ayetlerimizi (**B sırrınca nasıl**) bile bile inkar ediyorlardı ise, biz de bu gün onları unuturuz**.

52-) Ve lekad ci'nahüm Bi Kitabin fassalnahü alâ ılmin hüden ve rahmeten likavmin yu'minun;
Andolsun ki onlara (onları**), iman eden kavme bir rahmet ve bir hidayet rehberi olarak, bir ilim üzere O'nu tafsil ettiğimizi (**B sırrınca**) "B"ir Kitab (**olarak**) getirdik**.

53-) Hel yenzurune illâ te'vıleh* yevme ye'tiy te'viyluhu yekulülleziyne nesuhu min kablü kad caet Rusulü Rabbina Bil Hakk* fehel lena min şüfeae feyeşfeu lena ev nureddü fena'mele ğayrelleziy künna na'mel* kad hasiru enfüsehüm ve dalle anhüm ma kânu yefterun;
O'nun ancak te'vilini (asıl manasını**) bekliyorlar?.. O'nun te'vilinin geldiği gün, daha önce onu unutmuş olanlar şöyle derler: "*Gerçekten Rabbimizin Rasûlleri (**B sırrınca**) Hakkı getirmiş... Aceba bizim için şefaatçılardan var mı ki, bize şefaat etsinler; yahut (**mümkün mü ki tekrar geri**) döndürülelim de (**daha önce**) yaptıklarımızın gayrını yapalım (**yeni ruh beden inşa edelim?**)"*... (**Onlar**) gerçekten kendilerini hüsrana uğrattılar ve uydurup durdukları şeyler onlardan uzaklaşıp kayboldu**.

54-) İnne Rabbekümullahulleziy halekas Semavati vel Arda fiy sitteti eyyamin sümmesteva alel Arşi yuğşil leylen nehare yatlubuhu hasiysen veşŞemse velKamera venNücume musahharatin BiemriHİ, ela leHUl halku vel emr* tebarekâllahu Rabbül alemiyn;
Muhakkak Rabbiniz O Allah'dır ki, Semavat ve Arz'ı altı günde halketti, sonra Arş'a istiva etti (Allah'ın istiva ettiği Arş?**)... Gündüz'e, hasis (**sür'atli, aralıksız**) olarak onu talep eden geceyi bürür... Güneş'i, ay'ı, yıldızlar'ı (**Bi-**) EMRine musahhar (**boyun eğdirilmiş halde yaratan O'dur**)... Dikkat edin, halk (**yaratma**) da O'nundur, Emr de... Alemlerin Rabbi olan Allah ne yücedir!**.

55-) Üd'u Rabbeküm tedarruan ve hufyeten, inneHU la yuhıbbul mu'tediyn;
Rabbinize tazarru' (içten yalvararak, nefsinizde boyun eğerek**) ve gizlice (**sırren, munacat halinde**) dua edin... Muhakkak ki O, haddi aşanları sevmez**.

56-) Ve la tüfsidu fiyl Ardı ba'de ıslahıha ved'uhu havfen ve tame'an, inne rahmetAllahi kariybun minel muhsiniyn;
Islah edildikten sonra Arz'da ifsad yapmayın... Korkarak ve umarak O'na dua edin/O'nu çağırın... Muhakkak ki Allah Rahmeti muhsinlere/muhsinlerden (size**) yakındır**.

57-) Ve HUvelleziy yursilurRiyaha büşran beyne yedey rahmetiHİ, hatta iza ekallet sehaben sikalen suknahu libeledin meyyitin feenzelna Bihilmae feahrecna Bihi min küllis semerat* kezâlike nuhricül mevta lealleküm tezekkerun;
Rahmetinin önünden rüzgarları (ilahi nefhaları**) müjdeci olarak irsal eden O'dur... Nihayet (**rüzgarlar**) ağır bulutları (**sıfatları**) yüklenip ref'edince, onu ölü bir beldeye sevk eder, onunla (**B sırrınca**) su inzal eder ve onunla (**B sırrınca**) her türlü semereden (**meyva; marifet, kemalat**) çıkarırız... İşte (**biz**), ölüleri böyle çıkarırız... Umulur ki tezekkür edersiniz**.

58-) Vel beledüt tayyibu yahrucü nebatuhu Bi izni Rabbihi, velleziy habüse la yahrucü illâ nekida* kezâlike nusarrifül ayati likavmin yeşkürun;
Tayyib belde'nin (said, kalb**) nebatı (**o beldenin**) Rabbinin izni ile (**Bi-izni RabbiHİ**) çıkar... Habis olandan (**şaki, nefs**) ise, faydasız/fos (**nebattan**) başkası çıkmaz... İşte böyle, şükreden bir kavim için ayetleri tasrif ediyoruz (**evirip çevirip anlatıyoruz**).**

59-) Lekad erselna Nuhan ila kavmihi fekale ya kavmı'budullahe maleküm min ilahin ğayruHU, inniy ehafü aleyküm azabe yevmin azîym;
Andolsun ki Nuh'u kavmiNE irsal ettik de: "*Ey kavmim!.. Allah'a kulluk edin... O'nun gayrından bir ilahınız yoktur... Muhakkak ki ben, sizin üzerinize (inecek**) aziym günün azabından korkuyorum*" dedi.**

60-) Kalel meleü min kavmihi inna lenerake fiy dalalin mübiyn;
Kavminden Mele' (aynı görüşü paylaşan meclis, geleneksel toplumun ileri gelenleri**) dedi ki: "*Doğrusu biz seni apaçık dalalet içinde görüyoruz (**bugüne kadar duymadığımız, bilmediğimiz şeyler söylüyorsun?**)*"**.

61-) Kale ya kavmi leyse Biy dalaletün ve lakinniy Rasûlün min Rabbil alemiyn;
(Nuh**) dedi ki: "*Ey kavmim!.. Bir dalalet yok (**B sırrınca**) bende... Fakat ben, Rabbul'Alemiyn'den bir Rasûl'üm*"**.

62-) Übelliğuküm risalati Rabbiy ve ensahu leküm ve a'lemü minAllahi ma la ta'lemun;
"*Rabbimin risaletlerini size tebliğ ediyorum... Size nasihat ediyorum (sizi halisleştiriyorum**)... Ve '*Allah*'dan sizin bilmediklerinizi biliyorum*"**.

63-) Eve acibtüm en caeküm zikrün min Rabbiküm alâ raculin minküm liyünzireküm ve litetteku ve lealleküm turhamun;
"(Şirk halinden, birimsellik özelliklerinden**) *Korunasınız ve belki rahmete (**sıfat tecellisine**) eresiniz diye, sizi uyarmak için, sizden bir adam üzerine, rabbinizden bir* zikr*'in (**hatırlatma, öğüt**) size gelmesine şaştınız mı?*"**.

64-) Fekezzebuhu feenceynahu velleziyne meahu fiyl fülki ve ağraknelleziyne kezzebu Bi ayatina* innehüm kânu kavmen 'amiyn;

O’nu (Diyn’i**) yalanladılar... (**Biz de**) o’nu ve onunla beraber olanları gemide (**şeriatı ile**) kurtardık... Ayetlerimizi yalanlayanları ise (**su’da?**) boğduk... Muhakkak ki onlar a’ma bir kavim idi**.

65-) Ve ila Adin ehahüm Huda* kale ya kavmı'budullahe ma leküm min ilahin ğayruHU, efela tettekun;
Ad’a (Ad kavmine**) de kardeşleri Hud’u (**irsal ettik**)... (**O da**): “*Ey kavmim!.. Allah’a kulluk edin... O’nun gayrından bir ilahınız yoktur... Hala korunmayacakmısınız?*” dedi**.

66-) Kalel meleülleziyne keferu min kavmihî inna lenerake fiy sefahetin ve inna le nezunnüke minel kazibiyn;
(Hud’un**) kavminden (**Vahdet’ten, Sistem’den**) kafir olan Mele’ (**o toplumun ileri gelenleri**) dedi ki: “*Doğrusu biz seni sefahet’te (aptallık, çılgınlık içinde) görüyoruz... Ve biz seni yalancılardan zannediyoruz*”**.

67-) Kale ya kavmi leyse Biy sefahetün ve lakinniy Rasûlün min Rabbil alemiyn;
(Hud**) dedi ki: “*Ey kavmim!.. Bir sefahet (akıl hafifliği) yok (B sırrınca) bende... Fakat ben, Rabbul’Alemiyn’den bir Rasûl’üm*”**.

68-) Übelliğuküm risalati Rabbiy ve ene leküm nasıhun emiyn;
“*Rabbimin risaletlerini size tebliğ ediyorum... Ve ben sizin için emiyn bir nasihat ediciyim*”.

69-) Eve acibtüm en caeküm zikrun min Rabbiküm alâ racülin minküm li yünzireküm* vezküru iz cealeküm hulefae min ba'di kavmi Nuhın ve zadeküm fiyl halkı bestaten, fezküru alâAllahi lealleküm tüflihun;
“*sizi uyarmak için, sizden bir adam üzerine, rabbinizden bir zikr’in (hatırlatma, öğüt) size gelmesine şaştınız mı?... Zikredin (hatırlayın, düşünün) ki (Allah) sizi, Nuh kavminden sonra halifeler kıldı ve sizi, yaratılışta besta (ilmen ve cismen genişlik, derinlik) olarak ziyade etti... Allah nimetlerini (Rabbinizle) zikredin ki felaha eresiniz*”.

70-) Kalu eci'tena lina'budAllahe vahdeHU ve nezere ma kâne ya'büdü abaüna* fe'tina Bima teıdüna in künte mines sadikıyn;
Dediler ki: “*Allah’a O’nun TEKliği ile kulluk edelim, babalarımızın kulluk etmekte olduklarını bırakalım diye mi bize geldin?.. Eğer sadıklardan isen bizi tehdit ettiğini (B sırrınca hadi) bize getir*”.

71-) Kale kad vekaa aleyküm min Rabbiküm ricsün ve ğadab* etücadiluneniy fiy esmain semmeytümuha entüm ve abaüküm ma nezzelAllahu Biha min sültan* fentezıru inni meaküm minel müntezırın;
(Hud**) dedi ki: “*Gerçek ki Rabbinizden, üzerinize bir* rics *(azab, engellenme) ve* gadab *(şirk hali) vaki olmuş (zaten?)... (Varolduklarına dair) Allah’ın (B sırrınca) hiç bir kanıt-kuvve inzal etmediği, (sadece) sizin ve babalarınızın taktığı (o isimlerin karşılığı bir varlık sözkonusu olmaksızın bir takım kuru) isimler hakkında benimle tartışıyormusunuz?.. Bekleyin (o halde), ben de sizinle beraber bekleyenlerdenim*”**.

72-) Feenceynahu velleziyne meahu Bi rahmetin minna ve kata'na dabiralleziyne kezzebu Bi ayatina ve ma kânu mu’miniyn;
(Biz de**) onu ve onunla beraber olanları, bizden (**Bi-**) rahmet ile kurtardık... Ayetlerimizi (**B sırrınca**) yalanlayanların ise kökünü kestik... (**Onlar**) mü’minler olmadılar**.

73-) Ve ila Semude ehahüm Saliha* kale ya kavmi'budullahe ma leküm min ilahin ğayruHU, kad caetküm beyyinetün min Rabbiküm* hazihi nakatullahi leküm ayeten fezeruha te'kül fiy Ardıllahi ve la temessuha Bi suin feye'huzeküm azabün eliym;
Semud’a da kardeşleri Salih’i (irsal ettik**)... (**O da**): “*Ey kavmim!.. Allah’a kulluk edin... O’nun gayrından bir ilahınız yoktur... Size Rabbinizden bir beyyine (vazıh hüccet, apaçık kanıt) geldi... İşte şu Nakatullah (Allah’ın dişi devesi; mübarek nefs), sizin için bir ayet (mucize) dir... Bırakın onu, Allah’ın Arz’ında yesin (de süt alalım)... (Sakın) ona (B sırrınca) kötülük ile dokunmayın... (Yoksa) sizi eliym bir azab yakalar*”dedi**.

74-) Vezküru iz cealeküm hulefae min ba'di âdin ve bevveeküm fiyl Ardı tettehızune min sühuliha kusuran ve tenhıtunel cibale buyuta* fezküru alâAllahi ve la ta'sev fiyl Ardı müfsidiyn;
"*Hani (**düşünün ki Allah****) sizi, Ad'dan sonra halifeler kıldı ve sizi Arz'da yerleştirdi... O (****Arz'ın****) ovalarından kasırlar (****köşkler****) ediniyor ve dağlarını da evler olarak yontup-oyuyorsunuz... (****O halde****) Allah ni'metlerini zikredin (****tefekkür edin****) ve ifsad ediciler olarak Arz'da taşkınlık yapmayın"**.

75-) Kalel meleülleziynestekberu min kavmihi lilleziynes tud'ıfu limen amene minhüm eta'lemune enne salihan murselün min Rabbih* kalu inna Bi ma ursile Bihi mu'minun;
(Salih'in**) kavminden müstekbir olan (**kibre sapan**) Mele' (**o örfün ileri gelenleri**), mustad'af olanlara (**ezilen zayıflara**), yani kendilerinden iman edenlere: "*Salih'in Rabbinden mürsel biri olduğunu biliyormusunuz?*" dedi... (**Onlar da**): "*Doğrusu biz onunla (****B sırrınca****) irsal olunana (****B sırrınca****) mü'minleriz*" dediler**.

76-) Kalelleziynestekberu inna Billeziy amentüm Bihi kafirun;
O müstekbir olanlar: "*Doğrusu biz (**de****), sizin (****B sırrınca****) o iman ettiğinize kafirleriz*", dediler**.

77-) Feakarun nakate ve atev an emri Rabbihim ve kalu ya salihu'tina Bi ma teıdüna in künte minel murseliyn;
(Derken**) dişi deve'yi boğazladılar, Rablerinin emrine itaattan çıktılar/haddi aştılar ve: "*Ya Salih!.. Eğer mürseliyn'den isen bizi tehdit ettiğini (****B sırrınca hadi****) bize getir*" dediler**.

78-) Fe ehazethümür recfetü fe asbehu fiy darihim casimiyn;
(Bunun üzerine; Can çekilince?**) onları o racfe (**o şiddetli sarsıntı, ölüm**) yakaladı... Yurtlarında (**kudretsiz**) çökekaldılar**.

79-) Fetevella anhüm va kale ya kavmi lekad eblağtüküm risalete Rabbiy ve nesahtü leküm ve lâkin la tuhıbbunen nasıhıyn;
(Salih de**) onlardan yüz çevirdi ve: "*Ey kavmim!.. Andolsun ki Rabbimin risaletlerini size tebliğ ettim ve size nasihat ettim; fakat siz nasihat verenleri (****rafine edenleri; arındıranları****) sevmiyorsunuz*" dedi**.

80-) Ve Lutan iz kale li kavmihi ete'tunel fahışete ma sebekaküm Biha min ehadin minel alemiyn;
Ve Lut... Hani kavmine dedi ki: "*Sizden önce alemlerden hiç kimsenin (**B gerçeğince****) yapmadığı o fahişet'i mi yapıyorsunuz?*"**.

81-) İnneküm lete'tuner Ricale şehveten min dunin nisa'* bel entüm kavmün müsrifun;
"*Muhakkak ki siz, kadınlar'ı bırakıp şehvetle rical'e (**erkeklere****) vasıl oluyorsunuz!.. Hayır siz israf eden bir kavimsiniz*"**.

82-) Ve ma kâne cevabe kavmihi illâ en kalu ahricuhüm min karyetiküm* innehüm ünasün yetetahherun;
Kavminin cevabı ancak: "*Çıkarın onları karyeniz (**şehriniz****)'den... Çünkü onlar çok temizlenen İNSANLARdır*" demek oldu**.

83-) Feenceynahu ve ehlehu illemraetehu, kânet minel ğabiriyn;
(Biz de**) onu ve onun ehlini kurtardık... Karısı müstesna... (**O**), kalıp yere geçenlerden oldu**.

84-) Ve emtarna aleyhim metara* fenzur keyfe kâne akıbetül mücrimiyn;
Ve onların üzerine bir yağmur yağdırdık ki!... Mücrimlerin akibeti nasıl oldu bir bak!.

85-) Ve ila Medyene ehahüm Şüayba* kale ya kavmı'budullahe ma leküm min ilahin ğayruHU, kad caetküm beyyinetün min Rabbiküm feevfül keyle vel miyzane ve la tebhasünNase eşyaehüm ve la tüfsidu fiyl Ardı ba'de ıslahıha* zâliküm hayrun leküm in küntüm mu'miniyn;
Medyen'e de kardeşleri Şuayb'ı (irsal ettik**)... (**O da**): "*Ey kavmim!.. Allah'a kulluk edin... O'nun gayrından bir ilahınız yoktur... Size Rabbinizden bir beyyine (****vazıh hüccet, apaçık kanıt****) geldi... (****Artık****) ölçmeyi ve tartmayı tam yapın... İnsanların eşyalarını eksiltmeyin/hakkını vermezlik**

***etmeyin... Islahından sonra Arz'da ifsad yapmayın... Eğer mü'minler iseniz böylesi sizin için daha hayırlıdır*"**.

86-) Ve la tak'udu Bi külli sıratın tuıdune ve tesuddune an sebiylillâhi men amene Bihi ve tebğuneha ıveca* vezküru iz küntüm kaliylen fekessereküm venzuru keyfe kâne akıbetül müfsidiyn;
"*Tehdit ederek, O'na (B sırrıyla) iman edenleri Allah yolundan alakoyarak ve o yolun eğriliğini isteyerek (öyle) her (bir) sırat'a oturmayın... Düşünün ki hani siz az idiniz, (O) sizi çoğalttı...Bir bakın nasıl oldu müfsidlerin akibeti!*".

87-) Ve in kâne taifetün minküm amenu Billeziy ursiltü Bihi ve taifetün lem yu'minu fasbiru hatta yahkümAllahu beynena* ve HUve hayrul hakimiyn;
"*Şayet sizden bir taife (B sırrınca) kendisiyle irsal olunduğuma (B sırrıyla) iman etmiş ve bir taife de iman etmemişse, aramızda Allah hükmedinceye kadar sabredin... O, hakiymlerin (hükmedenlerin) en hayırlısıdır*".

88-) Kalel meleülleziynestekberu min kavmihi lenuhricenneke ya Şuaybü velleziyne amenu meake min karyetina ev leteudünne fiy milletina* kale eve lev künna karihiyn;
(Şuayb'ın**) kavminden müstekbir olan (**büyüklük güden**) Mele' (**o örfün kodamanları**): "*Ya Şuayb!... Kesinlikle ya seni ve seninle beraber iman edenleri karyemiz (şehrimiz) den çıkaracağız, yahut mutlaka bizim milletimize (örf dinimize) döneceksiniz*" dedi... (**Şuayb da**): "*Eğer istemesek de mi (zorla mı) ?*" dedi**.

89-) Kadiftereyna alellahi keziben in udna fiy milletiküm ba'de iz neccanAllahu minha* ve ma yekunü lena en neude fiyha illâ en yeşaAllahu Rabbüna* vesia Rabbüna külle şey'in ılma* alellahi tevekkelna* Rabbeneftah beynena ve beyne kavmina Bil Hakkı ve ente hayrul fatihıyn;
"*Allah bizi ondan kurtardıktan sonra, eğer sizin milletinize (örf dininize, şirkinize) geri dönersek, gerçekten Allah üzerine yalan uydurmuş oluruz... Ona (milletinize, inancınıza) dönmemiz bizim için olacak şey değildir... Rabbimiz olan Allah'ın dilemesi müstesna... Rabbimiz, ilmen herşeyi kuşatmıştır... Allah'a tevekkül ettik... Rabbimiz, bizimle kavmimizin arasını Bil-Hakk (Hak olarak) fethet (hükmet; aç);Sen fatiyhler (fethedenler) in en hayırlısısın*".

90-) Ve kalel meleülleziyne keferu min kavmihi leinitteba'tüm Şuayben inneküm izen lehasirun;
Kavminden kafir olan Mele' (ileri gelenler**): "*Eğer Şuayb'a tabi olursanız, o takdirde siz mutlaka hüsrana uğrayanlar olursunuz*" dedi**.

91-) Feehazethümürrecfetü feasbehu fiy darihim casimiyn;
(Bunun üzerine**) onları o racfe (**o şiddetli sarsıntı**) yakaladı... Yurtlarında diz üstü (**kudretsiz**) çökekaldılar**.

92-) Elleziyne kezzebu Şuayben keen lem yağnev fiyha* elleziyne kezzebu Şuayben kânu hümül hasiriyn;
Şuayb'ı yalanlayanlar, sanki orada hiç yaşamamış gibi (oldular**)... Şuayb'ı yalanlayanlar (**var ya işte**) hüsrana uğrayanlar onlar oldular**.

93-) Fetevella anhüm ve kale ya kavmi lekad eblağtüküm risalati Rabbiy ve nesahtü leküm* fekeyfe asa alâ kavmin kafiriyn;
(Bunun üzerine Şuayb**) onlardan yüz çevirdi ve: "*Ey kavmim!.. Andolsun ki Rabbimin risaletlerini size tebliğ ettim... Ve size nasihat ettim... (Artık) kafir bir kavme nasıl üzülürüm?*"**.

94-) Ve ma erselna fiy karyetin min Nebîyyin illâ ehazna ehleha Bil be'sai veddarrai leallehüm yeddarraun;
Biz (hangi**) bir karye'de (**ülke'de**) bir Nebî irsal ettiysek, mutlaka onun ehlini (**halkını**) sıkıntı/fakirlik/zorluk, hastalık ile (**B sırrınca**) yakaladık ki, tazarru etsinler (**içten yönelsinler**).**

95-) Sümme beddelna mekanes seyyietil hasenete hatta afev ve kalu kad messe abaened darraü ves serraü feahaznahüm bağteten ve hüm la yeş'urun;
Sonra kötülüğün mekanını iyilik ile tebdil ettik (değiştirdik**)... Nihayet (**mal, evlad**) çoğaldılar ve: "*Babalarımıza da hastalık/darlık ve bolluk/saadet dokunmuştur (bizim arınmamız ve ibret*

almamızla bir ilgisi, hikmeti yok)" **dediler... Biz de onları, kendileri farkına varmadan aniden yakaladık**.

96-) Velev enne ehlel kura amenu vettekav le fetahna aleyhim berakatin mines Semai vel Ardı ve lâkin kezzebu feehaznahüm Bi ma kânu yeksibun;
Eğer o karyeler (ülkeler, şehirler**) ehli (**halkı**) iman edip ve korunsalardı, elbette onlar üzerine Sema'dan ve Arz'dan bereketler fethederdik (**açardık**)... Fakat onlar yalanladılar... Biz de onları kazanmakta oldukları ile (**B gerçeğince**) yakalayıverdik**.

97-) Efeemine ehlül kura en ye'tiyehüm be'süna beyaten ve hüm naimun;
O karyeler (şehirler**) ehli, geceleyin uyurlarken azabımızın kendilerine geleceğinden (**yana**) emin mi oldular?**.

98-) Eve emine ehlül kura en ye'tiyehüm be'süna duhan ve hüm yel'abun;
Yoksa o karyeler ehli, kuşluk vakti oynarlarken azabımızın kendilerine geleceğinden (yana**) emin mi oldular?**.

99-) Efeeminu mekrAllahi fela ye'menü mekrAllahi illel kavmül hasirun;
(Yoksa**) Allah'ın mekri'nden emin mi oldular?.. Hüsrana uğrayan kavimden başkası Allah'ın mekri'nden emin olamaz**.

100-) Eve lem yehdi lilleziyne yerisunel Arda min ba'di ehliha en lev neşaü esabnahüm Bi zünubihim* ve natbeu alâ kulubihim fehüm la yesmeun;
(O arz'ın**) ehlinden sonra Arz'a mirasçı olanlara (**hala**) şu gerçek belli olmadı mı: Eğer dilesek onların günahları ile (**B sırrınca**) onlara (**musibetler**) isabet ettirir, kalbleri üzere (**mühür**) tab'ederiz de artık onlar işitemezler**.

101-) Tilkel kura nekussu aleyke min enbaiha* ve lekad caethüm Rusulühüm Bil beyyinat* fema kânu li yu'minu Bi ma kezzebu min kabl* kezâlike yatbeullahu alâ kulubil kafiriyn;
İşte o karyeler (şehirler, ülkeler**);ki onun haberlerinden sana kıssa ediyoruz (**ard arda anlatıyoruz**)... Andolsun ki Rasûlleri onlara (**B sırrınca**) beyyineler (**akledebilecekleri açık kanıtlar**) ile gelmiştir... (**Fakat**) önceden yalanladıklarına (**Diyn'e, B sırrınca**) iman etmediler... İşte Allah, kafirlerin kalblerini böyle tab'eder (**mühürler**).**

102-) Ve ma vecedna liekserihim min ahd* ve in vecedna ekserehüm lefasikıyn;
Onların ekseriyetinde ahd (e vefa**) bulamadık... Onların ekseriyetini fasıklar bulduk (**bilinçleri bozulduğu için fıtrattan düştüler**).**

103-) Sümme beasna min ba'dihim Musa Bi ayatina ila fir'avne ve meleihi fezalemu Bi ha* fenzur keyfe kâne akıbetül müfsidiyn;
Sonra, onların ardından Musa'yı (B sırrınca**) ayetlerimiz ile Fravun ve onun Mele'sine (**aynı fikirdeki ileri gelenlerine**) ba'settik/gönderdik... (**Fravun ve mele'si ise**) onlara (**ayetlerimize**) zulmettiler... Müfsidlerin akibeti nasıl oldu, bir bak!**.

104-) Ve kale Musa ya fir'avnü inniy Rasûlün min Rabbil alemiyn;
Musa dedi ki: "*Ey Fravun!.. Muhakkak ki ben alemlerin Rabbinden bir Rasûlüm*".

105-) Hakıykun alâ en la ekule alellahi illel Hakk* kad ci'tüküm Bi beyyinetin min Rabbiküm feersil meıye beniy israiyl;
"*Allah üzerine Hak olmayanı söylememek (Allah hakkında ancak Hak olanı söylemek) benim üzerime hakiki bir borçtur/bir görevdir... Gerçekten ben size Rabbinizden bir (Bi-) beyyine ile geldim... (O halde) İsrailOğullarını benimle beraber irsal et/gönder!*".

106-) Kale in künte ci'te Bi ayetin fe'ti Bi ha in künte mines sadikıyn;
(Fravun**): "*Eğer bir (Bi-) ayet (mucize) ile geldin ise, hadi (B sırrınca) onu getir; eğer sadıklardan isen*" dedi**.

107-) Feelka asahu feiza hiye su'banün mübiyn;
(Bunun üzerine Musa**), asa'sını attı/bıraktı (**asa'sı ile ortaya çıkıp onlara karşılık verdi**), birden o (**asa**) apaçık bir sü'ban (**kocaman ejderha oluverdi**).**

108-) Ve nezea yedehu feiza hiye beydaü linnazıriyn;
Ve (Musa**) elini çekip çıkardı, birden o (**el**) bakanlar için bembeyaz (**idi**).**

109-) Kalel meleü min kavmi fir'avne inne haza lesahırun 'aliym;
Fravun'un kavminden Mele' (ileri gelenler**): "*Muhakkak ki bu aliym bir büyücü*" dedi**.

110-) Yüriydu en yuhriceküm min Ardıküm* fema zâ te'mürun;
"*Sizi Arzınız'dan çıkarmak diliyor*"... (Bunun üzerine Fravun sordu**): "(***O halde siz*) *ne buyurursunuz?*"**.

111-) Kalu ercih ve ehahü ve ersil fiyl medaini haşiriyn;
Dediler ki: "*O'nu ve kardeşini geri bırak/alakoy... Medineler'e (şehirlere) de haşrediciler irsal et*".

112-) Ye'tuke Bi külli sahırin 'alîym;
"*Bütün aliym sihirbazları/büyücüleri sana getirsinler*".

113-) Ve caes seharetü fir'avne kalu inne lena leecren in künna nahnül ğalibiyn;
O sihirbazlar fravun'a geldi... Dediler ki: "*Eğer biz galipler olur isek, muhakkak ki bize bir ecir (mükafat) var, değil mi?*".

114-) Kale neam ve inneküm le minel mukarrebiyn;
(Fravun**): "*Evet*" dedi... "*Muhakkak ki siz benim mukarreblerim den olacaksınız*"**.

115-) Kalu ya Musa imma en tulkıye ve imma en nekûne nahnül mulkıyn;
(Sihirbazlar**): "*Ey Musa!... Ya sen (ilk) atacaksın, ya da (ilk) atanlar biz oluruz*" dediler**.

116-) Kale elku* felemma elkav seharu a'yunen Nasi vesterhebuhüm ve cau Bi sıhrin azîym;
(Musa**): "*Siz atın*" dedi... (**Sihirbazlar**) atınca, insanların gözlerini büyülediler ve onlara korku saldılar... (**Sihirbazlar B sırrınca**) aziym bir sihir getirdiler**.

117-) Ve evhayna ila Musa en elkı asak* feiza hiye telkafü ma ye'fikûn;
Biz de Musa'ya: "*Asa'nı at (hünerini göstersin)*" diye vahyettik... Bir de ne görsünler, o (asa**), onların uydurdukları şeyleri kapıp yutuyor!**.

118-) Fevekaal Hakku ve betale ma kânu ya'melun;
İşte böylece Hak vaki' oldu ve onların yapmakta oldukları batıl olup (boşa gitti**).**

119-) Feğulibu hünalike venkalebu sağıriyn;
Orada mağlub oldular... Küçülmüşler olarak inkılab ettiler (döndüler**).**

120-) Ve ulkıyes seharetü sacidiyn;
Sihirbazlar (ise**), sacidiyn (**secde edenler**) olarak atıldılar (**secdeye kapandılar; yakiyn hasıl oldu**).**

121-) Kalu amenna Bi Rabbil alemiyn;
Dediler ki: "*İman ettik Rabbul'Alemiyn'e*".

122-) Rabbi Musa ve Harun;
"*Musa ve Harun'un Rabbi'ne*".

123-) Kale fir'avnü amentüm Bihi kable en azene leküm* inne hazâ le mekrun mekertümuhu fiyl mediyneti li tuhricu minha ehleha* fesevfe ta'lemun;
Fravun (kendini var zanneden birimsel-nesnel benlik bilinci**): "*Ben size izin vermeden önce mi O'na (B sırrınca) iman ettiniz?... Muhakkak ki bu bir mekr'dir (tuzak), (öyle ki) onu mediyne'de (şehirde)***

tezgahlayıp kurdunuz, onun ehlini (*nefsani kuvveleri****) oradan çıkarmanız için... (****Ama****) yakında bileceksiniz*" **dedi**.

124-) Le ukattıanne eydiyeküm ve ercüleküm min hılafin sümme le usallibenneküm ecmeıyn;
"***Mutlaka ellerinizi ve ayaklarınızı çaprazlama keseceğim... Sonra da sizin hepinizi toptan asacağım***".

125-) Kalu inna ila Rabbina münkalibun;
(İman eden sihirbazlar da**): "*Doğrusu biz (****zaten****) Rabbimize munkalibleriz (****dönücüleriz****)*" dediler**.

126-) Ve ma tenkımü minna illâ en amenna Bi ayati Rabbina lemma caetna* Rabbena efrığ aleyna sabren ve teveffena müslimiyn;
"***Sen, bizden ancak, Rabbimizin ayetlerine (****B sırrınca****), onlar bize geldiğinde iman ettik diye intikam alıyorsun... Rabbimiz üzerimize sabır boşalt ve bizi müslimler olarak vefat ettir***".

127-) Ve kalel meleü min kavmi fir'avne etezeru Musa ve kavmehu li yüfsidu fiyl Ardı ve yezerake ve alihetek* kale senukattilu ebnaehüm ve nestahyiy nisaehüm* ve inna fevkahüm kahirun;
Fravun kavminden mele' (ileri gelenler**): "*Musa'yı ve kavmini Arz'da fesadçılık yapsınlar, seni ve ilahlarını terk etsinler diye mi bırakıyorsun?*" dediler... (**Fravun da**): "*Oğullarını öldürüp, kadınlarını diri bırakacağız... Ve (****hem****) biz onların fevkında kahirleriz*" dedi**.

128-) Kale Musa li kavmihisteıynu Billahi vasbiru* innel Arda Lillah* yurisüha men yeşaü min ıbadiHİ, vel akıbetü lil müttekıyn;
Musa kavmine dedi ki: "(B sırrıyla**) *Allah'dan (****özünüzdeki uluhiyyet hakikatından****) yardım isteyin ve sabredin... Muhakkak ki o Arz (****Allah'a ait özelliklerin açığa çıktığı o yer****) Allah'ındır... Kullarından dilediğine onu miras yapar... Akıbet ise muttekiylerindir***".

129-) Kalu uziyna min kabli en te'tiyena ve min ba'di ma ci'tena* kale asa Rabbüküm en yühlike adüvveküm ve yestahlifeküm fiyl Ardı feyenzure keyfe ta'melun;
(Musa'nın kavmi**) dediler ki: "*Senin bize gelişinden önce de eziyet edildik, gelişinden sonra da*"... (**Musa**) dedi ki: "*Umulur ki Rabbiniz, düşmanınızı helak eder ve (****onların yerine****) Arz'da sizi halifeler kılar da nasıl amel edeceğinize bakar***".

130-) Ve lekad ehazna ale fir'avne Bissiniyne ve naksın mines semerati leallehüm yezzekkerun;
Andolsun ki Al-u Fravun'u, belki tezekkür ederler diye senelerle (kuraklık yılları ile**) ve semerattan (**meyva ve ürünlerden**) noksanlaştırma ile (**B sırrınca**) yakaladık**.

131-) Feiza caethümül hasenetü kalu lena hazih* ve in tusıbhüm seyyietün yettayyeru Bi Musa ve men meahu, elâ innema tairuhüm ındAllahi ve lâkinne ekserehüm la ya'lemun;
Onlara bir hasene geldiğinde: "*Bu bizimdir*" dediler... Eğer onlara bir kötülük isabet eder ise, (Bi-**) Musa ve onunla beraber olanların uğursuzluğuna yorarlar... Dikkat edin, onların uğursuzluğu/uğursuzluk kuşu ancak Allah indindedir... Fakat onların ekseriyeti bilmezler**.

132-) Ve kalu mehma te'tina Bihi min ayetin li tesharena Biha, fema nahnü leke Bi mu'miniyn;
Ve dediler ki: "*Onunla bizi büyülemek için (**B sırrınca****) her ne ayet (****mucize****) getirirsen getir, biz sana (****Bi-****) mü'minler değiliz***".

133-) Feerselna aleyhimüt tufane vel cerade vel kummele veddafadia veddeme ayatin mufassalatin festekberu ve kânu kavmen mücrimiyn;
Biz de onların üzerine mufassal ayetler olarak tufan, çekirge, haşerat, kurbağalar ve kan irsal ettik... (Yine de**) kibirlendiler ve mücrim bir kavim oldular**.

134-) Ve lemma vekaa aleyhimürriczü kalu ya Mused'u lena Rabbeke Bi ma ahide ındek* lein keşefte annerricze lenu'minenne leke ve le nursilenne meake beniy israiyl;
Üzerlerine bu azab vaki olunca: "*Ey Musa!... (**B sırrınca****) senin indindeki ahdi ile bizim için Rabbine dua et... Şayet bu azabı bizden keşfeder isen, muhakkak ki sana iman edeceğiz ve mutlaka İsrailOğullarını seninle beraber irsal edeceğiz***" dediler**.

135-) Felemma keşefna anhümürricze ila ecelin hüm baliğuhu iza hüm yenküsun;
Ona ulaşacakları (bitecek**) bir ecel'e kadar onlardan bu azabı keşfettiğimizde, bir de bakarsın ki onlar ahidlerini bozuyorlar**.

136-) Fentekamna minhüm feağraknahüm fiyl yemmi Bi ennehüm kezzebu Bi ayatina ve kânu anha ğafiliyn;
(Biz de bu sebeple**) onlardan intikam aldık ve onları yemm'de (**deniz'de**) boğduk, ayetlerimizi (**B sırrınca**) yalanlamaları ve onlardan gafil olmaları dolayısıyla**.

137-) Ve evresnel kavmelleziyne kânu yüstad'afune meşarikal'Ardı ve meğaribehelletiy barekna fıyha* ve temmet kelimetü Rabbikel husna alâ beniy israiyle Bi ma saberu* ve demmerna ma kâne yasneu fir'avnü ve kavmühu ve ma kânu ya'rişun;
Hor görülüp zaafa uğratılagelmiş kavmi, içinde bereketler oluşturduğumuz Arz'ın doğularına ve batılarına mirasçı kıldık... Rabbinin İsrailOğullarına olan o en güzel kelimesi, (onların**) sabretmeleri dolayısıyla (**B sırrınca**) tamamlandı... Fravun ve kavminin (**sanayi, san'at cinsinden**) yapageldikleri şeyleri ve dikip yükselttikleri nesneleri dumura uğrattık (**yerle bir ettik**).**

138-) Ve cavezna Bi beniy israiylel bahre feetev alâ kavmin ya'küfune alâ asnamin lehüm* kalu ya Musec'al lena ilahen kema lehüm aliheh* kale inneküm kavmün techelun;
İsrailOğullarına (B sırrınca**) deniz'i geçirttik/atlattık... Kendilerine ait putlara ibadete kapanmış bir kavim üzerine vardılar... Dediler ki: "*Ey Musa!... Onların sahip olduğu (*özel*) ilahlar gibi bizim için bir ilah oluştur*"... (**Musa**) dedi ki: "*Muhakkak ki siz cahillik eden bir kavimsiniz*"**.

139-) İnne haülai mütebberun mahüm fiyhi ve batılün ma kânu ya'melun;
"*Muhakkak ki onların içinde bulundukları çöküp helak olmuştur... Ve yapıyor oldukları da batıldır*".

140-) Kale eğayrAllahi ebğıyküm ilâhen ve HUve faddaleküm alel alemiyn;
"*O sizi alemlere üstün kılmışken, sizin için Allah'dan gayrı bir ilah mı arayayım*" da dedi.

141-) Ve iz enceynaküm min ali fir'avne yesumuneküm suel azab* yükattilune ebnaeküm ve yestahyune nisaeküm* ve fiy zâliküm belaün min Rabbiküm azîym;
Hani (şunu da hatırlayın**) sizi Al-u Fravun'dan kurtarmıştık... (**Hani onlar**) azabın (**engellemenin**) en kötüsünü size (**devamlı**) tattırıyorlardı; (**akıl,...gibi**) erkek çocuklarınızı öldürüyorlar, (**duygular, vehim,.. gibi**) kadınlarınızı diri bırakıyorlardı... İşte bunda (**kurtulmanızda**) sizin için, Rabbiniz tarafından aziym bir bela (**büyük imtihan**) vardı**.

142-) Ve vaadna Musa selasiyne leyleten ve etmemnaha Bi aşrin fetemme miykatü Rabbihi erbeıyne leyleten, ve kale Musa liehıyhi Harunahlüfniy fiy kavmiy ve aslıh ve la tettebı' sebiylel müfsidiyn;
Musa'ya Otuz Gece'yi (perdelerin kalkmasını**) va'dettik... Ve onu (**B sırrınca**) on ile tamamladık; böylece (**Musa'nın**) Rabbinin mi'kat'ı (**tayin ettiği süreç**) Kırk Gece'ye tamamlandı... Musa, kardeşi Harun'a: "*Kavmim içinde benim yerime geç, ıslah et ve ifsadcıların yoluna tabi olma!*", dedi**.

143-) Ve lemma cae Musa limiykatina ve kellemehu Rabbuhu, kale Rabbi eriniy enzur ileyKE, kale len teraNİY ve lakininzur ilelcebeli feinistekarre mekanehu fesevfe teraNİY* felemma tecella Rabbuhu lilcebeli cealehu dekken ve harra Musa saıka* felemma efaka kale subhaneKE tübtü ileyKE ve ene evvelül mu'miniyn;
Musa, miykatımız'a (tayin ettiğimiz vakt'e, yer'e**) geldiğinde ve Rabbi de ona konuşunca, (**şöyle**) dedi: "*Rabbim rü'yet ettir/göster bana (*kendini*), nazar edeyim sana!*"... (**Rabbi**) buyurdu: "*Beni, asla göremeyeceksin!.. Fakat şu dağa (*teşbih dağı*) nazar et... Şayet o (*dağ*) mekanında istikrar eder ise, beni göreceksin!*"... (**Musa'nın**) Rabbi dağa tecelli edince, onu darmadağın-dümdüz (**yok**) etti... Musa da baygın (**şuursuz; varlıksız**) olarak düştü... (**Musa fena'dan sonra**) ayılınca: "*Subhansın sen (*Seni tenzih ederim*) !.. Sana tevbe (*rücu'*) ettim (*senin gayrın vücud yok*)... Ve ben mü'minlerin ilkiyim*" dedi**.

144-) Kale ya Musa innistafeytüke alenNasi Bi risalatiy ve Bi kelamiy* fehuz ma ateytüke ve kün mineş şakiriyn;
Buyurdu ki: "*Ya Musa!... Muhakkak ki Ben seni, (Bi-) risaletlerimle (*ilahi hükümlerin tebliği ile*) ve*

(Bi-) kelamım (*konuşmam; manalara vukufun****) ile insanlar üzerine ıstıfa ettim (****seçtim****)... Al, sana verdiğimi ve ol şükredenlerden!*****"**.

145-) Ve ketebna lehu fiyl'elvahı min külli şey'in mev'izaten ve tafsıylen li külli şey'in, fehuzha Bi kuvvetin ve'mür kavmeke ye'huzu Bi ahseniha* seüriyküm darel fasıkıyn;
Ve biz Musa için levhalar'da mev'ize (ibrete şayan, idraka vesile) **ve her şey için tafsile dair (**yaşamın gerçeğine ait**) ne varsa hepsinden yazdık... "*Bunları (****Bi-****) kuvvetle tut ve kavmine, bunları en güzel şekilde (****himmetle, B sırrınca****) tutmalarını emret... (****Bu levhalara sarılmayan****) fasıkların yurdunu göstereceğim size*****"**.

146-) Seasrifü an ayatiyellezine yetekebberune fiyl Ardı Bi ğayril Hakk* ve in yerav külle ayetin la yu'minu Biha* ve in yerav sebiyler rüşdi la yettehızuhu sebiyla* ve in yerav sebiylel ğayyi yettehızuhu sebiyla* zâlike Bi ennehüm kezzebu Bi ayatina ve kânu anha ğafiliyn;
Bi-gayri Hak (Hakkın gayrı olarak**) Arz'da büyüklenenleri, ayetlerimdem (**sıfatlarımdan**) uzak tutacağım... Şayet (**onlar**) her ayeti görseler, onlara (**B sırrıyla**) iman etmezler... Rüşd yolunu görseler, onu yol edinmezler... Ğay (**azgınlık, sapma**) yolunu görseler, onu yol edinirler... Bu, onların ayetlerimizi (**B sırrınca**) yalanlamaları ve onlardan gafiller olmaları dolayısıyladır**.

147-) Velleziyne kezzebu Bi ayatiNA ve Lıkail Ahireti habitat a'malühüm* hel yüczevne illâ ma kânu ya'melun;
(B sırrınca**) ayetlerimizi ve ahiret lika'sını (**ahiret kavuşmasını; ahiretin varlıklarında açığa çıktığını yaşamayı**) yalanlayanların amelleri boşa gitmiştir... (**Onlar**) ancak yapmakta oldukları ile (**B sırrınca**) cezalanmıyorlar mı?**.

148-) Vettehaze kavmü Musa min ba'dihi min huliyyihim ıclen ceseden lehu huvar* elem yerav ennehu la yükellimühüm ve la yehdiyhim sebiyla* ittehazuhu ve kânu zalimiyn;
Musa'nın kavmi, ondan sonra (yani: Musa'nın Tur'a çıkışından sonra**), kendilerinin (**bedensel**) süs eşyalarından meydana gelen, (**buzağı gibi**) böğürebilen İCLEN CESEDEN (**buzağı cesedi**) edindiler (**yani bir buzağı edindiler ki ondan maksad böğürebilen bir CESEDdir; cesed kişi, hayvani bilinç**)... Görmediler mi ki o (**cesed**) onlarla ne kelam edebiliyor ne de bir yola hidayet edebiliyor (**bütün bunlar insani ruhun özellikleri**) ?.. Onu (**ilah**) edindiler (**bedensel bilincin hükmüne girdiler, sırf o oldular**) ve zalimler oldular (**nefslerine zulmettiler**).**

149-) Ve lemma sükıta fiy eydiyhim ve raev ennehüm kad dallu, kalu lein lem yerhamna Rabbuna ve yağfir lena lenekûnenne minel hasiriyn;
Vaktaki (nedametlerinden başları**) ellerinin içine düşürüldü (**düşündüler**) ve gördüler ki kendileri gerçekten sapmışlar: "*Yemin olsun ki, eğer Rabbimiz bize rahmet etmez ve bizi mağfiret etmez ise, kesinlikle hüsrana uğrayanlardan oluruz*" dediler**.

150-) Ve lemma racea Musa ila kavmihi ğadbane esifen, kale bi'sema haleftümuniy min ba'diy, eaciltüm emre Rabbiküm* ve elkal'elvaha ve ehaze Bi re'si ehıyhi yecurruhu ileyh* kalebne ümme innel kavmestad'afuniy ve kâdu yaktüluneniy* fela tüşmit Biyel a'dae ve la tec'alniy maal kavmiz zalimiyn;
Musa kavmine gadaplı ve üzgün olarak döndüğünde dedi ki: "*Benden sonra, bana ne kötü halef oldunuz (**arkamdan ne kötü işler yaptınız****) !.. Rabbinizin emrini acele ettiniz (****bir an önce gelmesini istediniz, bekleyemediniz****) mi?*"... (**Derken**) Levhaları ilka etti (**attı**) ve kardeşinin başını (**B sırrınca**) tuttu, onu kendine çekiyor (**du**)... (**Harun**) dedi ki: "*Anamın oğlu!.. Muhakkak ki bu kavim beni zayıf-güçsüz buldu ve nerede ise beni öldüreceklerdi... (****B sırrınca****) bana düşmanları güldürme/sevindirme ve beni şu zalimler kavmi ile bir tutma*"**.

151-) Kale Rabbığfirliy ve liehıy ve edhılna fiy rahmetiKE, ve ENTE Erhamür Rahîymiyn;
(Musa**) dedi ki: "*Rabbim!.. Beni de kardeşimi de mağfiret et (****setr et****) ve bizi rahmetine (****sıfat makamına****) dahil et... Sen, ErhamurRahımiyn (****Rahiymlerin en Rahiymi****)'sin*"**.

152-) İnnelleziynet tehazül ıcle seyenalühüm ğadabün min Rabbihim ve zilletün fiyl hayatid dünya* ve kezâlike neczil müfteriyn;
Muhakkak ki buzağıyı (ilah**) edinenlere Rablerinden bir gadap ve dünya hayatında bir zillet ulaşacaktır... İftiracıları böyle cezalandırırız biz**.

153-) Velleziyne amilüs seyyiati sümme tabu min ba'diha ve amenu* inne Rabbeke min ba'diha le Ğafurun Rahîym;
(Fakat**) o kimseler (**de var**) ki, kötülükler işlediler, sonra onun ardından tevbe yaptılar ve iman ettiler... Muhakkak ki senin Rabbin ondan (**tevbe ve imandan**) sonra elbette Ğafur'dur, Rahıym'dir**.

154-) Ve lemma sekete am Musel ğadabü ahazel elvah* ve fiy nüshatiha hüden ve rahmetün lilleziyne hüm liRabbihim yerhebun;
Gadap, Musa'dan sükut edince, (Musa**) levhaları (**tekrar**) aldı... Onların nüshasının (**yazı sûretinin; Musa'ya inzal olunanın**) içinde, Rablerinden korkanlar için huda (**klavuz, hidayet**) ve rahmet vardır**.

155-) Vahtâre Musa kavmehu seb'ıyne racülen limiykatiNA* felemma ehazethümür recfetü kale Rabbi lev şi'te ehlektehüm min kablü ve iyyaye, etühliküna Bi ma feales süfehaü minna* in hiye illâ fitnetüKE, tudıllü Biha men teşaü ve tehdiy men teşa'* ENTE Veliyyüna fağfir lena verhamna ve ENTE hayrul Ğafiriyn;
Musa, miykatımız için kavminden yetmiş adam seçti... Ne zaman ki racfe (şiddetli sarsıntı; tecelli?**) onları (**ın bedenlerini**) yakaladı, (**Musa şöyle**) dedi: "*Rabbim... Eğer dileseydin (*perdelilikten dolayı*) onları da beni de daha önce helak ederdin... Bizden süfeha'nın (*anlayışı kıtların*) yaptığı dolayısıyla, (*B gerçeğince*) bizi helak mı edeceksin?... (*Zaten*) o ancak senin bir fitnendir; kimi dilersen onunla (*B sırrınca*) saptırır ve kimi dilersen hidayet edersin... Sen Veliy'mizsin; (*o halde*) bizi mağfiret et ve bize rahmet kıl... Sen Ğaafir'lerin (*mağfiret edenlerin*) en hayırlısısın*"**.

156-) Vektüb lena fiy hazihid dünya haseneten ve fiyl ahireti inna hüdna ileyKE, kale azabiy usıybu Bihi men eşa'* ve rahmetiy vesiat külle şey'* feseektübüha lilleziyne yettekune ve yü'tunez Zekate velleziyne hüm Bi ayatina yu'minun;
"*Bize hem şu dünyada hasene (*ölüm ötesinde de geçerliliği olan iyilik; arınma, yakin, ihsan hali*) yaz hem ahirette... Doğrusu biz sana yöneldik*"... Buyurdu ki: "*Kimi dilersem azabımı (*bana düşkünlüğü*) ona (*B sırrınca*) isabet ettiririm... Rahmetim herşeyi kuşatıcı genişliktedir... Onu, bilfiil korunanlara, zekatı verenlere ve ayetlerimize (*B sırrıyla*) iman edenlere yazacağım*".

157-) Elleziyne yettebiuner Rasûlen Nebîyyel Ümmiyyelleziy yecidunehu mektuben ındehüm fitTevrati vel' İnciyl* ye'müruhüm Bil ma'rufi ve yenhahüm anil münkeri ve yuhıllu lehümüt tayyibati ve yüharrimü aleyhimül habaise ve yedau anhüm ısrahüm vel ağlalelletiy kânet aleyhim* felleziyne amenu Bihi ve azzeruhu ve nasaruhu vettebeunNuralleziy ünzile maahu, ülaike hümül mülflihun;
Onlar ki nezdlerindeki Tevrat'ta ve İncil'de yazılmış bulacakları O Rasûl'e, (yani**) Ümmiy Nebî'ye tabi olurlar... (**İşte O Ümmiy Nebî Rasûl**) onlara marufu (**B sırrınca**) emreder ve onları münkerden nehyeder; onlara tayyibatı (**her halde temiz, hiç haram olma gereği, helal olmasının sınırı yok; hakikat ilmi, ma'rifetler**) helal, habisleri (**murdar; şirk düşüncesi**) haram kılar; onlardan ağırlıklarını (**beden kayıtlarını**) ve üzerlerindeki zincirleri (**şartlanmaları, bağımlılıkları**) kaldırır... İşte Ona (**B sırrıyla**) iman eden, Ona saygı gösteren (**destekleyen**), Ona yardım eden ve Onunla birlikte inzal olunan (**Muhammedi**) Nur'a tabi olanlar var ya, işte onlardır felaha erenlerin ta kendileri**.

158-) Kul ya eyyühenNasü inniy Rasûlullahi ileyküm cemiy'anilleziy leHU mülküs Semavati vel Ard* la ilahe illâ HUve yuhyiy ve yümiyt* fe aminu Billahi ve Rasûlihin Nebîyyil Ümmiyyilleziy yu'minu Billahi ve kelimatiHİ vettebiuhu lealleküm tehtedun;
De ki: "*Ey insanlar!.. Muhakkak ki ben sizin tümünüze Allah Rasûlü'yüm... (*O Allah*) ki, Semaların ve Arz'ın mülkü O'nundur... İlah (*vücud, müessir*) yoktur O'ndan ğayrı... (*O*) diriltir, (*O*) öldürür... O halde iman edin (*B sırrıyla*) Allah'a ve Ümmiy Nebî olan O Rasûl'e -ki O (**B sırrıyla**) Allah'a ve O'nun Kelimeleri'ne iman eder- *ve O'na tabi olun ki (*Şuhud-i Zat'a*) hidayet olunasınız*"**.

159-) Ve min kavmi Musa ümmetün yehdune Bil Hakkı ve Bihi ya'dilun;
Musa kavminden (tevhid ehli**) bir ümmet bulunur ki Bil-Hakkı (**B sırrınca Hak olarak**) hidayet ederler ve Bi-Hİ (**B sırrınca Onunla/O olarak**) adil olurlar (**hakkını verirler**).**

160-) Ve katta'na hümüsnetey aşrete esbatan ümema* ve evhayna ila Musa izisteskahü kavmühu enıdrib Bi asakel hacer* fenbeceset minhüsneta aşrete ayna* kad alime küllü ünasin meşrabehüm* ve zallelna aleyhimül ğamame ve enzelna aleyhimül menne vesselva* külu min tayyibati ma razaknaküm*

ve ma zalemuna ve lâkin kânu enfüsehüm yazlimun;
Biz onları (İsrailOğullarını**) on iki toruna (**nükeba**), (**yani on iki**) ümmetlere ayırdık... Kavmi ondan (**Musa'dan**) su istediklerinde Musa'ya: "*Asanı (B sırrınca) taşa vur*" diye vahyettik... Ondan (**taştan, beyinden?**) on iki kaynak fışkırdı... Her insan topluluğu kendi meşrebini (**içeceği yeri**) hakikaten bildi... Onları bulutla (**rahmetimizle**) gölgeledik/bulutu üzerlerine gölge yaptık ve üzerlerine Menn (**kudret helvası**) ve Selva (**bıldırcın kuşu**) inzal ettik... (**Dedik**): "*Sizi rızıklandırdığımız tayyibattan (fıtratınızdaki rızıktan) yiyin*"... Onlar bize zulmetmediler, lakin nefslerine/kendilerine zulmetmekteydiler**.

161-) Ve iz kıyle lehümüskünu hazihil karyete ve külu minha haysü şi'tüm ve kulu hıttatün vedhulül babe sücceden nağfir leküm hatıy'atiküm* seneziydül muhsiniyn;
Hani onlara: "*Şu karye'de (şehirde; ruh boyutunda) iskan edin... Ondan istediğiniz yerden (ruhani gıdalar) yiyin... 'Hıttah= mağfiret et', deyin ve kapısından secde ederek girin ki hatalarınızı (beşeri birimsellik özelliklerinizi) sizin için mağfiret edelim... Muhsinlere daha da ziyade edeceğiz*" denildi.

162-) Febeddelelleziyne zalemu minhüm kavlen ğayrelleziy kıyle lehüm feerselna aleyhim riczen mines Semai Bi ma kânu yazlimun;
Onlardan bilfiil zulmedenler Kavl'i/söz'ü, kendilerine söylenenden başka (söz**) ile değiştirdiler... Bunun üzerine onlar üzerine yapmakta oldukları zulümleri ile (**B gerçeğince**) Sema'dan ricz (**pislik, vehim, azap**) irsal ettik**.

163-) Ves'elhüm anilkaryetilletiy kanet hadıratel bahr* iz ya'dune fiys sebti iz te'tiyhim hıytanühüm yevme sebtihim şürrean ve yevme la yesbitune la te'tiyhim* kezâlike nebluhüm Bi ma kânu yefsükun;
Onlara, deniz kıyısında olan karye'den (o şehir halkından**) sor!.. Hani (**onlar**) sebt'te (**Cumartesi gününde**) haddi aşmışlardı... Hani kendilerinin (**balina**) balıkları onlara, sebt (**dünyadan istirahat**) yaptıkları günde ortaya çıkıp görünerek gelirdi... Sebt yapmadıkları gün onlara gelmezdi... Yapmakta oldukları fasıklıkları ile (**B sırrınca**) onları böyle (**nefse hoş gelen şeylerle**) deneriz**.

164-) Ve iz kalet ümmetün minhüm lime teızune kavmanillahu mühlikühüm ev müazzibühüm azaben şediyda* kalu ma'ziraten ila Rabbiküm ve leallehüm yettekun;
Hani onlardan bir ümmet şöyle dedi: "*Allah'ın kendilerini helak edeceği yahut şiddetli bir azabla azablandıracağı bir kavme niçin va'z ediyorsunuz/öğüt veriyorsunuz?*"... Dediler ki: "*Rabbinize bir ma'zeret (olsun diye) ve belki onlar da bilfiil korunurlar (diye)*".

165-) Felemma nesu ma zükkiru Bihi enceynelleziyne yenhevne anissui ve ahaznelleziyne zalemu Bi azabin beiysin Bima kânu yefsükun;
Onunla (B sırrınca**) hatırlatıldıklarını (**kendilerine yapılan öğütleri**) unuttuklarında, (**biz**) kötülükten nehyedenleri kurtardık ve zulmedenleri yapmakta oldukları fasıklıkları dolayısıyla (**B gerçeğince**), çetin bir (**Bi-**) azab ile yakaladık**.

166-) Felemma atev an ma nühu anhü kulna lehüm kûnu kıradeten hasiiyn;
Ne zaman ki kendisinden nehyedildiklerinden kibirlenip haddi tecavüz ettiler, kendilerine "*Aşağılık/zelil/hakir maymunlar olun*" dedik.

167-) Ve iz teezzene Rabbüke leyeb'asenne aleyhim ila yevmil kıyameti men yesumühüm suel azab* inne Rabbeke le seriy'ul ıkab* ve inneHU leĞafurun Rahîym;
Rabbin (onlara şunu**) ilan edip bildirmiştir ki: "*Kiyamet gününe kadar kendilerine azabın en kötüsünü yapacak kimseleri mutlaka onlara ba'sedecektir*"... Muhakkak ki Rabbin, elbette seri'ül hisab'dır... Ve muhakkak ki O elbette Ğafur'dur, Rahıym'dir**.

168-) Ve katta'nahüm fiyl Ardı ümema* minhümüs salihune ve minhüm dune zâlik* ve belevnahüm Bil hasenati vesseyyiati leallehüm yerciun;
Onları Arz'da ümmetler halinde parçaladık... Onlardan salihler vardır... Ve onlardan bunun altında olanları da vardır... Belki rücu' ederler diye onları iyiliklerle ve kötülüklerle (B sırrınca**) denedik**.

169-) Fehalefe min ba'dihim halfün verisül Kitabe ye'huzune arada hazel edna ve yekulune seyuğferulena* ve in ye'tihim aradun mislühu ye'huzuh* elem yü'haz aleyhim miysakul Kitabi en la yekulü alellahi illel Hakka ve deresu ma fiyh* veddarul ahıretü hayrun lilleziyne yettekun* efela ta'kılun;
Onlardan sonra, yerlerine geçen halef (ler**) geldi... (**Öyle ki**) Kitab'a da varis oldular... Şu en aşağı (**dünya**) nın arazı'nı (**malını, menfaatını**) alıyorlar ve şöyle diyorlar (**dı**): "(***Nasıl olsa) mağfiret olunacağız*"**... Şayet onlara onun misli bir araz gelse, onu da alırlar... (**Peki**) kendilerinden, Allah üzerine Hakk olmayanı söylemeyecekler diye Kitab Miysak'ı alınmamış mıydı?.. Onun içinde olanı ders edip incelemediler mi?... Bilfiil korunanlar için ahiret yurdu daha hayırlıdır... Akletmiyor musunuz?**.

170-) Velleziyne yümessiküne Bil Kitabi ve ekamüs Salate, inna la nudıy'u ecral muslihıyn;
Kitab'a (B sırrıyla**) sımsıkı sarılanlar ve namazı ikame edenler (**e gelince**);doğrusu biz ıslah edicilerin ecrini zayi etmeyiz**.

171-) Ve iz netaknel cebele fevkahüm keennehu zulletün ve zannu ennehu vakıun Bihim* huzu ma ateynaküm Bi kuvvetin vezküru ma fiyhi lealleküm tettekun;
Hani o dağı sanki bir gölgelik gibi fevklerine ref'edip kaldırmıştık da onu kendilerine (kendileri olarak**) vaki (**olan**) zannettiler (**bildiler?**)... "*Size verdiğimizi (*B sırrınca*) kuvvetle tutun ve onda olanı zikredin ki korunabilesiniz*"**.

172-) Ve iz ehaze Rabbüke min beniy Ademe min zuhurihim zürriyyetehüm ve eşhedehüm alâ enfüsihim* elestü BiRabbiküm* kalu bela şehidna* en tekulu yevmel kıyameti inna künna an haza ğafiliyn;
Hani Rabbin AdemoğulLARından, onların bellerinden (sülblerinden, genlerinden**) kendi zürriyyetlerini ahzedip (**alıp**);onları kendi enfüslerine (**nefslerine**) işhad ederek (**şahidlendirerek; ruhlarını kuvveden fiile çıkararak**): "*Elestu Bi-Rabbiküm= (*Ben*) değilmiyim Bi-Rabbiniz (*olarak*) ?*"**, (**onlar da**) "*KALU=dediler, BELA=evet, Şehidna=bilfiil şahidiz*"**... Kıyamet Günü, "*Biz bundan gafil idik" demeyesiniz*.

173-) Ev tekulu innema eşrake abaüna min kablü ve künna zürriyyeten min ba'dihim* efetühliküna Bima fealel mubtılun;
Ve bir de "*Daha önce atalarımız yalnızca müşrik olarak yaşarlardı; biz de onlardan sonra (*onların devamı*) bir zürriyetiz; batıl işleyenler (*Hakkı inkar edenler*) yüzünden (*B sırrınca*) bizi helak mı edeceksin?*" demeyesiniz (için**).**

174-) Ve kezâlike nufessılul ayati ve leallehüm yerciun;
Belki rücu' ederler diye işte böylece ayetleri tafsile getiriyoruz.

175-) Vetlü aleyhim nebeelleziy ateynahu ayatina fenseleha minha feetbeahüş şeytanü fekâne minel ğaviyn;
Onlara şol kimsenin haberini tilavet et; ki ona ayetlerimizi (sıfatlarımızı**) verdik de onlardan sıyrılıp çıktı (**nefsi ile zuhur etti**)... (**Derken**) şeytan (**vehim**) onu (**kendine**) tabi kıldı ve (**nihayet o**) azgınlardan oldu**.

176-) Ve lev şi'na lerafa'nahu Biha ve lakinnehu ahlede ilel Ardı vettebea hevahu, femeseluhu kemeselil kelb* in tahmil aleyhi yelhes ev tetrükhü yelhes* zâlike meselül kavmilleziyne kezzebu Bi ayatina* faksusıl kasasa leallehüm yetefekkerun;
Eğer dileseydik onu bunlarla (ayetlerimizle B sırrınca**) ref'ederdik (**yükseltirdik**)... Fakat o Arz'a yerleşti ve hevasına tabi oldu... Artık onun (**nefs halini yaşayanın**) meseli şu köpeğin meseli gibidir: Üstüne varsan da dilini sarkıtıp solur, terketsen de dilini sarkıtıp solur... İşte ayetlerimizi (**B sırrınca**) yalanlayan (**beşeri birimsellik özellikleri ile zuhur eden, Rasûl'e iman etmeyen**) kavmin meseli budur... (**Sen bu**) kıssayı anlat, belki tefekkür ederler**.

177-) Sae meselanilkavmülleziyne kezzebu Bi ayatina ve enfüsehüm kânu yazlimun;
Ayetlerimizi (B sırrınca**) yalanlayan ve (**böylece**) nefslerine zulmetmiş olan kavmin meseli ne kötüdür!**.

178-) men yehdillahu fe huvel mühtediy* ve men yudlil feülaike hümül hasirun;
Allah kime hidayet eder ise, odur hidayete eren... Kimi de saptırır ise, işte onlar hüsrana uğrayanların ta kendileridir.

179-) Ve lekad zere'na licehenneme kesiyran minel cinni vel ins* lehüm kulubün la yefkahune Biha, ve lehüm a'yünün la yubsırune Biha, ve lehüm azânun la yesmeune Biha* ülaike kel en'ami belhüm edall* ülaike hümül ğafilun;
Andolsun ki Cinn ve İns'den (o katmanlardan meydana gelen**) çok'u cehennem (**göresel evren**) için yaratıp çoğalttık... Ki, onların kalbleri var, onlarla (**kalbleri ile hakikatleri B sırrınca**) anlamazlar; gözleri var bunların, onlarla (**idrak edip B sırrınca**) görmezler; kulakları var bunların, onlarla (**algılayıp B sırrınca**) işitmezler... İşte bunlar en'am (**hayvanları, davarlar**) gibidirler... Belki daha da sapkın... Onlar gafillerin ta kendileridir**.

180-) Ve Lillahil Esmaül Husna fed'uHU Biha* ve zerulleziyne yulhıdune fiy EsmaiHİ, seyüczevne ma kânu ya'melun;
Esma-ül'Hüsna Allah'ındır (o isimlerin işaret ettiği sıfatlarla var olan Allah'dır... Dolayısıyla bu isimler ve bu isimlerin işaret ettiği sıfatlar yalnız O'nundur; ve O, ancak vahyettiği bu isimler ile tanımlanabilir, sizin tanımlamalarınızdan münezzehtir... Nitekim, Mü'minun:91'de: ***SubhanAllahi amma yesıfun= onların vasıflamalarından Allah münezzeh'tir***, buyurulur**);(**o halde**) O'nu onlarla (**B sırrınca onlar olarak; dua işlevi realitesiyle**) çağırın... O'nun Esması'nda ilhada sapanları (**şirke düşenleri**) terkedin... Yapıyor olduklarının cezasını göreceklerdir**.

181-) Ve mimmen halakna ümmetün yehdune Bil Hakkı ve BiHİ ya'dilun;
Yarattıklarımızdan (öyle**) bir ümmet var ki,** (nefsleri ile değil**) Hak ile (**B sırrıyla Hak olarak**) hidayet ederler ve O'nun ile (**B sırrınca O olarak**) adil olurlar (**her boyutun hakkını verirler**).**

182-) Velleziyne kezzebu Bi ayatina senestedricühüm min haysü la ya'lemun;
Ayetlerimizi (B sırrınca**) yalanlayanları hiç bilmedikleri taraftan tedrici olarak helake götüreceğiz (**istidrac yaparız**).**

183-) Ve umliy lehüm* inne keydiy metiyn;
Mühlet (te**) veririm onlara... Muhakkak ki benim tuzağım metiyn'dir (**pek sağlamdır**).**

184-) Evelem yetefekkeru ma Bi sahıbihim min cinnetin, in huve illâ neziyrun mübiyn;
Düşünmediler mi ki, sahiplerinde/arkadaşlarında (B sırrınca**) hiç bir cinnet (**akılsızlık**) yoktur... O ancak apaçık bir neziyr (**uyarıcı**) dır**.

185-) Evelem yenzuru fiy Melekutis Semavati vel Ardı ve ma halekAllahu min şey'in, ve en asa en yeküne kadıkterebe ecelühüm* fe Bi eyyi hadiysin ba'dehu yu'minun;
Semavat ve Arz'ın melekutuna, Allah'ın yarattığı herhangi bir şeye ve ecellerinin yaklaşmış olabileceğine bakmadılar mı?.. Artık bundan sonra hangi (Bi-) söze iman ederler?.

186-) men yudlilillahu fela hadiye lehu, ve yezeruhüm fiy tuğyanihim ya'mehun;
Allah kimi saptırırsa, artık ona hidayet edecek yoktur... Onları kendi tuğyanları içerisinde kör ve şaşkın bocalar halde bırakır.

187-) Yes'eluneke anis saati eyyane mursaha* kul innema ılmuha ınde Rabbiy* la yücelliyha livaktiha illâ HU* sekulet fiys Semavati vel Ard* la te'tiyküm illâ bağteten, yes'eluneke keenneke hafiyyün anha* kul innema ılmuha ındAllahi ve lâkinne ekseran Nasi la ya'lemun;
Sana, ne zaman (?**) gelip çatacak diye O SAATi (**kiyamet vaktini?**) soruyorlar... De ki: "*Onun ilmi ancak Rabbimin indindedir... Onun VAKTi için onu aşikar edecek yalnız O'dur (*o tecellide zaman-mekan, eşya-kişi sözkonusu olmaz; Rabbin önceliği aşılamaz*)... (*Bu nedenle*) Semavat'a ve Arz'a (*onun ilmi*) ağır gelmiştir... (*O*) size ancak birden/ansızın gelir*"**... Sanki sen onu (**deneyimleyerek**) bilensin gibi sana soruyorlar... De ki: "*O'nun ilmi, Allah indindedir... Fakat insanların ekseriyeti bilmiyorlar*"**.

188-) Kul la emlikü li nefsiy nef'an ve la darren illâ maşaAllah* ve lev küntü a'lemül ğaybe lesteksertü minel hayr* ve ma messeniyessuü in ene illâ neziyrun ve beşiyrun likavmin yu'minun;

De ki: "*Nefsim için Allah'ın dilediğinden başka bir fayda ve bir zarara malik değilim... Şayet gayb'ı biliyor olsaydım, elbette hayırdan çoğaltırdım... Ve bana kötülük dokunmamıştır (*da*)... Ben ancak bir uyarıcı ve iman eden kavme bir müjdeleyiciyim*".

189-) HUvelleziy halekaküm min nefsin vahıdetin ve ceale minha zevceha li yesküne ileyha* felemma teğaşşaha hamelet hamlen hafiyfen femerrat Bih* felemma eskalet deavAllahe Rabbehüma lein ateytena salihan lenekünenne mineş şakiriyn;
O (Allah**) ki, sizi nefs-i vahide'den/tek bir nefs'den yarattı ve ondan da eşini oluşturdu, ona yerleşsin/onda sükun bulsun (**nötürleşsin; kemalatını izhar etsin; çocuklarını oluştursun**) diye... Onu (**eşini, nefsi**) örtüp bürüyünce, (**eşi**) hafif bir yük yüklendi (**hamile kaldı ve belli bir süreç**) onu (**B sırrınca**) taşıdı/gezdirdi... Ağırlaştığında (**siklet**), ikisi birden Rableri olan Allah'a: "*Andolsun ki, eğer bize bir salih/ (*ya da salih bir çocuk*) verirsen, mutlaka biz şükredenlerden oluruz*" diye dua ettiler**.

190-) Felemma atahüma salihan ceala leHU şürekae fiyma atahüma* fetealellahu amma yüşrikûn;
Onlara bir salih (salih bir evlad**) verince, onlara verdiği hakkında O'na ortaklar oluşturdular... Allah onların ortak koştuklarından a'li'dir**.

191-) Eyüşrikûne ma la yahluku şey'en ve hüm yuhlekun;
Kendileri yaratılıyor oldukları halde (ve**) bir şey (**de**) yaratmayanları mı ortak koşuyorlar?**.

192-) Ve la yestetıy'une lehüm nasran ve la enfüsehüm yensurun;
(Bunlar; Allah'a ortak koşulanlar**) onlara yardıma muktedir olamadıkları gibi kendi nefslerine de yardım edemezler**.

193-) Ve in ted'uhüm ilel hüda la yettebiuküm* sevaün aleyküm ede'avtümuhüm em entüm samitun;
Şayet onları huda'ya (hidayete, kılavuza**) da'vet etseniz, size tabi olmazlar... Ha onları da'vet etmişsiniz ha (**çağırmayıp**) susmuşsunuz, size müsavidir**.

194-) İnnelleziyne ted'une min dunillahi ıbadun emsalüküm fed'uhüm felyesteciybu leküm in küntüm sadikıyn;
Allah'dan mada çağırdıklarınız, muhakkak sizin emsaliniz kullardır (hiç bir güçleri yoktur**)... Eğer (**itikadınızda**) doğru iseniz hadi çağırın onları da size icabet etsinler**.

195-) Elehüm ercülün yemşune Biha, em lehüm eydin yebtışune Biha, em lehüm a'yunün yubsırune Biha, em lehüm azânün yesmeune Biha* kulid'u şürekaeküm sümme kiyduni fela tunzırun;
Onlar kendileri ile (B sırrınca**) yürüdükleri ayaklara mı sahip; yahut kendileri ile (**B sırrınca**) tuttukları ellere mi sahip; yahut kendileri ile (**B sırrınca**) gördükleri gözlere mi sahip; yahut kendileri ile (**B sırrınca**) işittikleri kulaklara mı sahip?... De ki: "*Çağırın ortak (*koştuk*) larınızı, sonra bana tuzak kurun ve hiç göz açtırmayın bana (*işimi, idaremi elinize alın*)!"***.

196-) İnne Veliyyiyellahulleziy nezzelel Kitabe, ve HUve yetevelles salihıyn;
Muhakkak ki benim Veliy'm, O Kitab'ı indiren Allah'dır!.. Ve O, salihleri Veliy edinir/salihlere Veliy olur.

197-) Velleziyne ted'une min duniHİ la yestetıy'une nasreküm ve la enfüsehüm yensurun;
Sizin O'ndan mada (yardıma**) çağırdıklarınız ise ne size yardım etmeye muktedirdirler ve ne de kendilerine yardım edebilirler**.

198-) Ve in ted'uhüm ilelhüda la yesmeu* ve terahüm yenzurune ileyke ve hüm la yubsırun;
Şayet onları huda'ya (hidayete, rehbere**) çağırsanız, işitmezler... Onları sana bakıyorlar görürsün, onlar görmüyor oldukları halde**.

199-) Huzil afve ve'mur Bil urfi ve a'rıd anil cahiliyn;
Afv'ı tut, (Bi-**) ma'ruf (**selim aklın kabul ettiği, ruhun huzur bulduğu şey**) ile emret ve cahillerden yüzçevir**.

200-) Ve imma yenzeğanneke mineş şeytani nezğun festeız Billah* inneHU Semiy'un 'Alîym;
Eğer şeytandan bir nezğ (fit, dürtme, impals**) seni dürterse, hemen (**B sırrıyla**) Allah'a (**özündeki uluhiyyet hakikatına; o bilince**) sığın... Çünkü O, Semi'dir, Aliym'dir**.

201-) İnnelleziynettekav iza messehüm taifün mineş şeytani tezekkeru feizahum mubsırun;
(Nefslerinden, şirk halinden**) korunanlara gelince, onlara şeytandan bir taife (**duygular, hormonal zaaflar,..**) dokunduğunda, (**Teklik realitesini, hakikatlerini**) tezekkür ederler... (**Tam o anda**) birden onlar görürler (**Hak Baki'dir**).**

202-) Ve ıhvanühüm yemüddunehüm fiyl ğayyi sümme la yuksırun;
(Şeytanların**) kardeşleri ise onları ğayy'da (**aklın ters istikametinde; azgınlıkta**) uzatıp yayarlar (**uzaklaştırırlar; yakin'den perdelerler?**)... Sonra da hiç bırakmazlar**.

203-) Ve iza lem te'tihim Bi ayetin kalu lev lectebeyteha* kul innema ettebiu ma yuha ileyye min Rabbiy* haza basâiru min Rabbiküm ve hüden ve rahmetün likavmin yu'minun;
Onlara bir (Bi-**) ayet getirmediğinde: "*Onu (*kendinden*) düzüp uydursaydın ya!*" dediler... De ki: "*Ancak, Rabbimden bana vahyolunana tabi olurum... Bu (*Kur'an*) Rabbinizden basiretlerdir (*idrak ettirir*), huda'dır (*hakikat rehberi*) ve iman eden kavim için rahmettir (*kemalatlarını açığa çıkarır*)"*.

204-) Ve iza kuriel Kur'anu festemiu lehu ve ensıtu lealleküm turhamun;
Kur'an kıraat edildiğinde, O'nu dinleyin ve (siz?**) susun ki size rahmet edilsin**.

205-) Vezkür Rabbeke fiy nefsike tedarruan ve hıyfeten ve dunel cehri minel kavli Bil ğuduvvi vel asali ve la tekün minel ğafiliyn;
Rabbini nefsinde, tazarruan (içten çağırarak**) ve hıyfeten (**gizli, sırren**), söz cehri (**nefsinizden**) olmaksızın, (**Bi-**) sabah-akşam zikret (**müşahade et**) !.. Gafillerden olma!**.

206-) İnnelleziyne ınde Rabbike la yestekbirune an ıbadetiHİ ve yüsebbihuneHU ve leHU yescüdun;
(206. Ayet secde ayetidir.) **Muhakkak ki senin Rabbinin indindekiler, O'nun ibadetinden** (O'na kulluktan) **asla büyüklenmezler** (nefsleriyle perdelenmezler) **... O'nu tesbih** (ortaktan tenzih) **ederler ve O'na <u>secde ederler</u>** (Allah Baki'dir).

****

ENFÂL SÛRESİ (8)

<u>SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ</u>

Medine-i Münevvere'de, Bedir'de nazıl olmuştur (İbni Abbas r.a.'den bir rivayette: 30.ayetten itibaren 7 ayet hariç)... 75 ayettir...

Bu nedenle Bedir savaşından, ganimetlerden ve bu sahneleme ile anlatılması gereken kıtal-cihad hususlarından bahsetmektedir... Ve elbette hakiki iman, zikir ve seyri sülük işlevlerini çok incelikli olarak anlatmaktadır...

'**Ganimetler**' manasında kullanılan "**Enfal**", "nefel" kelimesinin çoğuludur...

"**nefel**", sözlük olarak *bir şeye ilave edilen kısım* demektir... Nitekim ibadet adı altındaki çalışmalarımızda "nafile" kelimesi de buradan gelir... Yani *farz olana-o farzın cinsinden (sünnete uygun) - ilave edilen* çalışmalar...

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) Yes'eluneke anil enfal* kulil enfalü Lillahi verRasûl* fettekullahe ve aslihu zate beyniküm* ve etıy'ullahe ve RasûleHU in küntüm mu'miniyn;
Sana enfal'i (savaş ganimetlerini**) soruyorlar (**o faili hakikiden perdeliler**)... De ki: "*Enfal (*ancak savaş-cihad sonunda hasıl olan bu ganimetler?, bu başarı?*), Allah ve Rasûlünündür (*O'nun sıfatlarının bir tecellisidir, Rasûlullah'ın bir şefaatıdır*)... (*O halde*) Allah'dan ittika edin ve aranızı ıslah edin... Eğer (*hakiki*) mü'minler iseniz, Allah'a ve O'nun Rasûlüne itaat edin*"**.

2-) İnnemel mu'minunelleziyne iza zükirAllahu vecilet kulubühüm ve iza tüliyet aleyhim ayatuHU zadethüm iymanen ve alâ Rabbihim yetevekkelun;
(Hakiki**) mü'minler ancak şol kimselerdir ki, "Allah" zikredildiğinde onların kableri korkar (**tanır?**) ve onlara O'nun ayetleri tilavet edildiğinde, onların imanlarını (**derece olarak**) artırır... Ve onlar Rablerine tevekkül ederler**.

3-) Elleziyne yukıymunes Salate ve mimma razaknahüm yünfikun;
Onlar ki, namazı ikame ederler (Hakkani sıfatlarla muşahade ederler**) ve onları rızıklandırdıklarımızdan infak ederler**.

4-) Ülaike hümül mu'minine Hakka* lehüm deracatün ınde Rabbihim ve mağfiretün ve rizkun keriym;
İşte onlardır tahkiki iman ile (yakine ermiş**) mü'minler... Onlar için rableri indinde dereceler, mağfiret (**birimsellik özelliklerinin ilahi özellikler ile örtülmesi**) ve keriym rızık (**cömert-şerefli rızık; esma-sıfat'tan tecelliler**) vardır**.

5-) Kema ahraceke Rabbüke min beytike Bil Hakk* ve inne feriykan minel mu'miniyne le karihun;
Nitekim (onların hali**), Rabbin seni, (**birimselliğinle değil**) Bil-Hakk (**Hak olarak**) evinden çıkardığında gerçekten mü'minlerden bir fırka hoşlanmıyorlardı (**daki durumları gibidir**).**

6-) Yücadiluneke fiyl Hakkı ba'de ma tebeyyene keennema yüsakune ilel mevti ve hüm yenzurun;
Ayan beyan olduktan sonra (bile**) Hak hakkında seninle mücadele ediyorlar (**tartışıyorlardı**)... Sanki onlar bakıyor oldukları halde ölüme sevkolunuyorlar (**dı**).**

7-) Ve iz yeıdükümullahu ıhdet taifeteyni enneha leküm ve teveddune enne ğayre zatiş şevketi tekûnü leküm ve yüriydullahu en yuhıkkal hakka Bi kelimatiHİ ve yaktaa dabirel kafiriyn;
Hani Allah size iki taifeden (Kureyş ordusu veya kervan**) birinin sizin olacağını va'dediyordu... Kuvvet/silah sahibi olmayanın sizin olmasını arzu ediyordunuz (**neticeyi maddi sebeplere göre düşünüyordunuz**)... Allah da (**Bi-**) Kelimeleri (**ayet:9?**) ile Hakkı gerçekleştirmek ve kafirlerin ardını kesmek irade ediyordu**.

8-) Li yuhıkkal hakka ve yübtılel batıle ve lev kerihel mücrimun;
Hakkı gerçekleştirsin ve batılı ibtal etsin için... Velev ki mücrimler (birimsellik özellikleri ile, vehmi varlıkları ile perdelenenler**) kerih görsün**.

9-) İz testeğiysune Rabbeküm festecabe leküm enniy mümiddüküm Bi elfin minel Melaiketi murdifiyn;
Hani siz Rabbinizden yardım istiyordunuz da: "*Muhakkak ki ben, mürdif olarak (*birbiri ardınca, birbirine tabi*) bin melek ile (*B sırrınca*) size imdad ediciğim*" diye size icabet etmişti.

10-) Ve ma cealehullahu illâ büşra ve li tatmeinne Bihi kulubüküm* ve men nasru illâ min ındillah* innAllahe Azîyzün Hakiym;
Allah bunu (melaike ile imdadı**) ancak bir müjde olsun ve (**B sırrınca**) onunla kalbleriniz mutmain olsun diye yaptı... Nasr (**yardım, zafer**) ancak Allah indindendir... Muhakkak ki Allah Aziyz'dir, Hakiym'dir**.

11-) İz yüğaşşiykümünnüase emeneten minhü ve yünezzilü aleyküm mines Semai maen liyutahhireküm Bihi ve yüzhibe anküm riczeşşeytani ve li yarbita alâ kulubiküm ve yüsebbite Bihil akdam;

Hani O, kendinden bir emniyet (güven, sükun hali**) olmak üzere sizi hafif bir uykuya daldırıyor (**du**);sizi onunla (**o su ile B sırrınca**) tathir etmek (**arındırmak**), sizden şeytanın pisliğini (**korku, evham**) gidermek, kalblerinizi rabt (**takviye**) etmek ve ayakları (**nızı**) onunla (**o su ile B sırrınca**) sabit tutmak için de üzerinize Sema'dan bir su indiriyor (**du**).**

12-) İz yuhıy Rabbüke ilel Melaiketi enniy meaküm fesebbitülleziyne amenu* seulkıy fiy kulubilleziyne keferurru'be fadribu fevkal a'nakı vadribu minhüm külle benan;
Hani Rabbin melaike'ye: "*Muhakkak ben sizinle beraberim... İman edenleri (**iman-yakin üzere****) sabitleyin... Kafir olanların kalblerine korku bırakacağım... (****Kafirlerin****) boyunlarının üstüne darb edin (****vehim üzere sabitleyin****);ve onlardan her parmağa darbedin (****kuvvetlerini etkisiz kılın, felç edin****)"* diye vahyediyor (du).**

13-) Zâlike Bi ennehüm şakkullahe ve RasûleHU, ve men yuşakıkıllahe ve RasûleHU fe innAllahe şediydül ıkab;
Bunun sebebi onların Allah'a ve Rasûlü'ne muhalefet etmeleri/kendilerini Allah ve Rasûlü'nden ayırıp koparmalarıdır... Kim Allah'a (Hakikat; vahdet**) ve Rasûlü'ne (**Diyn'e**) muhalefet eder ise, muhakkak ki Allah Şediyd'ül Ikab'dır (**cezası çok şiddetli**).**

14-) Zâliküm fezukuhu ve enne lilkafiriyne azâben nar;
İşte size (azab, Bedir'deki yenilgi);tadın onu... Kafirler için bir de Nar (kayıtlılık**) azabı vardır**.

15-) Ya eyyühelleziyne amenu iza lekıytümülleziyne keferu zahfen fela tüvelluhümül edbar;
Ey iman edenler!.. Toplu olarak kafir olanlar ile karşılaştığınızda, sakın onlara ardlarınızı çevirmeyin!.

16-) Ve men yüvellihim yevmeizin dübürehu illâ müteharrifen likıtalin ev mütehayyizen ila fietin fekad bae Bi ğadabin minAllahi ve me'vahu cehennem* ve bi'sel masıyr;
Savaşmak için (başka bir yer tutmak amacıyla**) çekilmek yahut başka bir bölüğe katılmak (**için çekilmek**) dışında onlara (**kafirlere**) arkasını kim döner ise, mutlaka Allah'dan bir (**Bi-**) gadab ile döner... Onun yeri cehennem'dir... Ne kötü varış yeridir o!**.

17-) Felem taktüluhüm ve lakinnAllahe katelehüm ve ma rameyte iz rameyte ve lakinnAllahe rema* ve liyübliyel mu'miniyne minhü belaen hasena* innAllahe Semiy'un Aliym;
Siz öldürmediniz onları, fakat Allah onları öldürdü... Attığın zaman da sen atmadın, Allah attı (B harfi yazılmadan?**)... Mü'minleri kendinden güzel bir bela ile denemek için... Muhakkak ki Allah Semi'dir, Aliym'dir**.

18-) Zâliküm ve ennAllahe muhinü keydil kafiriyn;
İşte böyle (sizin haliniz, denenmeniz**)... Muhakkak Allah kafirlerin tuzağını zayıf düşürendir**.

19-) İn testeftihu fekad caekümül feth* ve in tentehu fehuve hayrun leküm* ve in teudu neud* velen tuğniye anküm fietüküm şey'en velev kesüret, ve ennAllahe meal mu'miniyn;
Eğer siz fetih (zafer, yardım, hüküm**) istiyorsanız, işte size (**Bedir'de**) fetih geldi... Eğer (**Rasûlullah'a direnmekten**) vazgeçerseniz, o sizin için daha hayırlıdır... Şayet (**şirk dinine**) dönerseniz, biz de döneriz... (**O zaman**) topluluğunuz çok ta olsa size hiç bir faydası olmaz... Çünkü Allah mü'minler iledir**.

20-) Ya eyyühelleziyne amenu etıy'ullahe ve RasûleHU ve la tevellev anHU ve entüm tesmeun;
Ey iman edenler!... Allah'a ve O'nun Rasûlü'ne itaat edin... İşitip durduğunuz (anladığınız**) halde O'ndan yüz çevirmeyin!**.

21-) Ve la tekûnu kelleziyne kalu semı'na ve hüm la yesmeun;
Kendileri işitmiyor (Allah ve Rasûlüne itaat etmiyor**) oldukları halde, "*işittik*" diyenler gibi olmayın!**.

22-) İnne şerred devabbi ındAllahis summül bükmülleziyne la ya'kılun;
Muhakkak ki Allah indinde canlıların en şerlisi akletmeyen (akıl nurundan perdeli**) sağırlar ve dilsizlerdir**.

23-) Velev alimAllahu fiyhim hayren leesmeahüm* velev esmeahüm letevellev ve hüm mu'ridun;
Eğer Allah onlarda bir hayır (uygun veri tabanı**) bilseydi, elbette onlara işittirirdi... Şayet onlara işittirmiş olsaydı (**bile**) onlar arkalarını dönerek yüz çevirirlerdi**.

24-) Ya eyyühelleziyne amenüsteciybu Lillahi ve lirRasûli iza deaküm lima yuhyıyküm* va'lemu ennAllahe yehulü beynel mer'i ve kalbihi ve ennehu ileyHİ tuhşerun;
Ey iman edenler!.. Sizi, sizi (hakiki hayat ile**) dirilten şeye çağırdığında, Allah'a ve Rasûlü'ne icabet edin (**Hakikatınıza ve O'nun hükümlerine tabi olun**)... Ve iyi bilin ki (**diynin maslahatı olan çalışmaları geciktirirseniz**) Allah (**sünnetullah, sistem**) kişi ile kalbi arasına girip engel olur... Ve (**iyi bilin ki**) siz O'na haşrolunacaksınız**.

25-) Vetteku fitneten la tusıybennelleziyne zalemu minküm hassaten, va'lemu ennAllahe şediydül ıkab;
Sizden sadece zulmedenlere isabet etmekle kalmayan bir fitneden korunun... Ve iyi bilin ki Allah şediyd'ül ıkab'dır (cezalandırması şiddetli**).**

26-) Vezküru iz entüm kaliylün müstad'afune fiyl Ardı tehafune en yetehattafekümün Nasü feavaküm ve eyyedeküm Bi nasriHİ ve razekaküm minat tayyibati lealleküm teşkürun;
Zikredin (düşünün**) ki, hani siz (**idrak gücü itibarıyla**) azdınız, Arz'da mustad'af (**zayıf, ezilen**) idiniz, insanların sizi kapıvermesinden korkuyordunuz... (**O**) sizi (**vahiy nuru ile**) barındırdı, nusreti ile (**B sırrınca**) sizi teyid etti ve şükredesiniz diye sizi tayyibattan (**marifetullah'tan**) rızıklandırdı**.

27-) Ya eyyühelleziyne amenu la tehunullahe ver Rasûle ve tehunu emanatiküm ve entüm ta'lemun;
Ey iman edenler!.. Allah'a ve er-Rasûl'e (Rasûlullah'a**) hainlik/hiyanet etmeyin... Ve siz biliyor olduğunuz halde emanetlerinize (**nübüvvet ve risalet ile size ulaşan ilim ve ma'rifetlere**) hainlik etmeyin**.

28-) Va'lemu ennema emvalüküm ve evladüküm fitnetün, ve ennAllahe ındeHU ecrun azîym;
Ve iyi bilin ki, mallarınız ve evladlarınız ancak bir fitnedir... Allah'a gelince, aziym ecir (ilahi özelliklerle tecelli**) O'nun indindedir (**tüm göreselliklerden, tabiat ve şartlanmalardan arınınca**).**

29-) Ya eyyühelleziyne amenu in tettekullahe yec'al leküm furkanen ve yükeffir anküm seyyiatiküm ve yağfir leküm* vAllahu ZülFadlilAzîym;
Ey iman edenler!... Eğer Allah'dan ittika ederseniz (fıtri ahdinize ve Rasûlullah ile ulaşanlara hiyanet etmezseniz**), sizin için Furkan (**Hak ile batılı temyiz aklı, keşfi ilim**) oluşturur, kötülüklerinizi (**beşeri birimsellik özelliklerinizi**) keffaretler ve sizi mağfiret (**setr**) eder (**Hakk zahir**)... Allah, Zül'Fadlil Azıym'dir**.

30-) Ve iz yemküru Bikelleziyne keferu liyüsbituke ev yaktüluke ev yuhricuk* ve yemkürune ve yemkürullah* vAllahu hayrul makiriyn;
Hani o kafir olanlar (gerçeği reddedenler**) seni tutup sabitlemeleri yahut seni öldürmeleri ya da seni (**yurdundan**) çıkarmaları için sana (**B sırrınca**) mekr (**tuzak**) kuruyorlardı (**B sırrı gereği, aslında kendilerine tuzak kuruyorlardı**)... Onlar mekr kurarlar (**iken**), Allah (**onlara**) mekr kurar... Allah mekr kuranların en hayırlısıdır (**onların evham ve hayallerini boşa çıkarır**).**

31-) Ve iza tütla alehim ayatüna kalu kad semi'na lev neşaü lekulna misle haza in haza illâ esatıyrul evveliyn;
Onlara ayetlerimiz tilavet edildiğinde: "*Gerçekten işittik... Eğer dilesek elbette bunun mislini biz de söylerdik... Evvelkilerin masallarından başka bir şey değil bu!*", dediler.

32-) Ve iz kalullahümme in kâne haza hüvel hakka min ındike feemtır aleyna hıcareten mines Semai evi'tina Bi azâbin eliym;
Hani, "*Ey Allahım!.. Eğer bu senin indinden (olan) Hakkın kendisi ise, (o vakit) Sema'dan üzerimize taşlar yağdır... Yahut bize elim (Bi-) azab ver*" demişlerdi.

33-) Ve ma kânAllahu liyüazzibehüm ve ente fiyhim* ve ma kânAllahu müazzibehüm ve hüm yestağfirun;
Halbuki sen (vücud olarak**) onların içinde (**mevcud**) iken Allah onlara (**gadablanarak**) azab edecek değildi... Onlar istiğfar ediyor oldukları halde de Allah onlara azab edici değildir**.

34-) Ve ma lehüm ella yüazzibehümullahu ve hüm yasuddune anil Mescidil Harami ve ma kânu evliyaeh* in evliyauhu illel müttekune ve lâkinne ekserehüm la ya'lemun;
Onlar Mescid-i Haram'dan alakoyup durdukları halde, Allah onlara ne diye azab etmesin?.. (Hem**) onlar, O'nun (**Mescid-i Haram'ın**) evliyası değillerdir... O'nun evliyası ancak muttekilerdir (**benlik duygularından, beşeri birimsellik özelliklerinden korunanlardır**)... Fakat onların ekseriyeti (**Mescid- Haram'ın ne olduğunu**) bilmezler**.

35-) Ve ma kâne Salatühüm ındel beyti illâ mükâen ve tasdiyeten, fezukul azâbe Bi ma küntüm tekfürun;
Onların el-Beyt'in (Beytullah'ın; Mescid-i Haram'ın**) indinde (**yanında, katında**) ki salatları (**namazları, duaları**) ıslık çalmak ve el çırpmaktan (**getirisi olmayan, babalarının diyni davranışlarından**) başka bir şey değildir... O halde gerçeği inkar etmenizden (**küfrünüzden**) ötürü (**B gerçeğince**) tadın azabı**.

36-) İnnelleziyne keferu yünfikune emvalehüm li yasuddu an sebiylillâh* fe seyünfikuneha sümme tekûnu aleyhim hasreten sümme yuğlebun* velleziyne keferu ila cehenneme yuhşerun;
O kafir olanlar (Hz.Rasûlullah'ı ve Hz.Rasûlullah'ın açıklayıp bildirdiği gerçeği reddedenler**) Allah yolundan (**arınmadan, mücahadeden**) alakoymak için mallarını (**fıtratlarına bahşedilmiş kuvvelerini, mallarını, tertemiz nurlarını**) infak ederler (**nefsani, bedensel yönde harcarlar**)... Yakında (**bu dünyada**) onları harcayacaklar (**da**)... Sonra (**ahiret'te**) bu onlar üzerine bir hasretlik (**pişmanlık, yürek acısı, çaresi olmayan özlem**) olur... Sonra (**zaten Bedir'de**) mağlub olurlar... (**Nihayet**) kafir olanlar (**gerçeği reddeden perdeliler**) cehenneme haşrolunurlar**.

37-) Li yemiyzAllahul habiyse minet tayyibi ve yec'alel habiyse ba'dahu alâ ba'din feyerkümehu cemiy'an feyec'alehu fiy cehennem* ülaike hümül hasirun;
Habis'i (şaki, insansı**) tayyib'ten (**said, insan**) temyiz etsin ve habis'i birbiri üzerine koyup topluca yığsın da onu (**o yığıntıyı**) cehennem'de kılsın diye... İşte bunlar hüsrana uğrayanların ta kendileridir**.

38-) Kul lilleziyne keferu in yentehu yuğfer lehüm ma kad selef* ve in yeudu fe kad medat sünnetül 'evveliyn;
Kafir olanlara de ki: "*Eğer vazgeçerler (tevhid'e, iman'a dönerler**) ise, geçmiş olan (**günah**) lar onlar için mağfiret edilir... Eğer (**eski akidelerine**) dönerler ise, evvelkilerin sünneti mazi olmuş olur (**onlara da gerçekleşir**)"***.

39-) Ve katiluhüm hatta la tekûne fitnetün ve yekûned diynü küllühu Lillah* feinintehev feinnAllahe Bi ma ya'melune Basıyr;
Bir fitne (şirk, zulüm**) kalmayıncaya ve diyn (**yaşam sistemleri**) bütünüyle Allah'ın oluncaya kadar onlarla mukatele edin (**zira aslolan Allah ahlakının açığa çıkışıdır**)... Eğer (**tevhid'den, Sistem'den**) vazgeçerler ise, muhakkak ki Allah onların yapmakta olduklarını (**B sırrınca; onların hakikatı ve oluşturucusu olarak**) Basiyr'dir**.

40-) Ve in tevellev fa'lemu ennAllahe Mevlaküm* nı'mel Mevla ve nı'men Nesıyr;
Eğer yüzçevirirler ise, iyi bilin ki Allah sizin Mevlanız'dır... Ne güzel Mevla'dır (sahib'dir O**), ve ne güzel Nasıyr'dir (**zafere ulaştırıcı'dır O**) !**.

41-) Va'lemu ennema ğanimtüm min şey'in feenne Lillahi hümüsehu ve lirRasûli ve lizil kurba vel yetama vel mesakiyni vebnissebiyli, in küntüm amentüm Billahi ve ma enzelna alâ abdina yevmel furkani yevmel tekalcem'an* vAllahu alâ külli şey'in Kadiyr;
Eğer Allah'a ve Furkan (Hak ile batılın ayırt edildiği**) günü, (**yani**) iki topluluğun karşılaştığı (**Bedir**) gün (**ki Kadir Gecesi günü idi**) kulumuza inzal ettiğimize iman etmişseniz, bilin ki (**savaş, çaba neticesinde**) ganimet olarak elde ettiklerinizin beşte biri (**hakikatınız olan**) Allah'a, er-Rasûl'e (**Rasûlullah'a**), Kurba (**karabet, yakınlık**) sahibine, yetimlere, miskinlere ve yolun oğluna aittir... Allah herşeye Kadiyr'dir**.

42-) İz entüm Bil udvetid dünya ve hüm Bil udvetil kusva verrekbü esfele minküm* velev tevaadtüm lahteleftüm fiyl miyadi ve lâkin li yakdıyAllahu emren kâne mef'ulen, liyehlike men heleke an beyyinetin ve yahya men hayye an beyyinetin, ve innAllahe leSemiy'un 'Aliym;
Hani siz (ilim mahalli O Rasûl'e, Hakk'a**) en yakın (**Bi-**) kenarda idiniz, onlar ise en uzak (**Bi-**)**

kenarda... Rakb (kervan**) sizden aşağıda idi... Eğer onlarla vaidleşseydiniz, mutlaka tayin ettiğiniz vakitte ihtilaf ederdiniz (**zamanlarınız farklı**)... Fakat Allah, fiile dönüşmüş (**indinde tahakkuk etmiş**) olan işi gerçekleştirmek için (**sizi tam vaktinde karşılaştırdı**)... Ta ki helak olan bir beyyine (**fenanın gerçekleşeceği somut bir kanıt**) üzere helak olsun, hayatta kalan da bir beyyine üzere yaşasın... Muhakkak ki Allah elbette Semi'dir, Aliym'dir**.

43-) İz yüriykehümullahu fiy menamike kaliyla* velev erakehüm kesiyren le feşiltüm ve letenaza'tüm fiyl emri ve lakinnAllahe sellem* inneHU Aliymün Bi zatis sudur;
Hani Allah onları uykunda sana az gösteriyor (du**)... Eğer onları sana çok gösterseydi, elbette korkuya kapılırdınız ve iş hakkında niza ederdiniz... Ama Allah (**sizi**) selamete çıkardı... Muhakkak ki O, sadrların zatı olarak (**sadırlarınızda olanları B sırrınca**) Aliym'dir**.

44-) Ve iz yüriykümuhüm izil tekaytüm fiy a'yuniküm kaliylen ve yukallilüküm fiy a'yunihim li yakdıyAllahu emren kâne mef'ula* ve ilAllahi turceul umur;
Hani siz karşılaştığınız vakit onları gözlerinizde az gösteriyor, sizi de onların gözlerinde azaltıyordu... Ta ki, Allah, fiile dönüşmüş (indinde tahakkuk etmiş, olmuş bitmiş**) işi gerçekleştirsin... (**Nihayet tüm**) işler Allah'a döndürülür**.

45-) Ya eyyühelleziyne amenu iza lekıytüm fieten fesbütu vezkürullahe kesiyren lealleküm tüflihun;
Ey iman edenler!.. Bir topluluk ile karşılaştığınız vakit (imanınızla**) sabit durun... Allah'ı çok çok zikredin ki felaha eresiniz**.

46-) Ve etıy'ullahe ve RasûleHU ve la tenazeu fetefşelu ve tezhebe riyhüküm vasbiru* innAllahe maas sabiriyn;
Allah'a ve O'nun Rasûlü'ne itaat edin, birbirinizle nizalaşmayın; (yoksa**) korkuya kapılırsınız ve rüzgarınız (**gücünüz**) gider... Sabredin... Muhakkak ki Allah sabredenler ile beraberdir**.

47-) Ve la tekûnu kelleziyne harecu min diyarihim betaran ve riaen Nasi ve yesuddune an sebiylillâh* vAllahu Bi ma ya'melune Muhıyt;
Yurtlarından şımarıp çalım satarak ve insanlara gösteriş yaparak (benlikle**) çıkan ve Allah yolundan alakoyanlar gibi olmayın!.. Allah onların yaptıklarını (**B sırrınca**) Muhıt'tir (**amellerinin karşılığını almaktadırlar**).**

48-) Ve iz zeyyene lehümüş şeytanü a'malehüm ve kale la ğalibe lekümül yevme minen Nasi ve inniy carun leküm* felemma teraetil fietani nekesa alâ akıbeyhi ve kale inniy beriyün minküm inniy era ma la teravne inniy ehafullah* vAllahu şediydül ıkab;
Hani şeytan (vehim**) onlara amellerini süsledi ve (**şöyle**) dedi: "*Bugün insanlardan size galip gelecek yoktur... Ben de muhakkak sizin yanınızdayım*"...İki grup birbirini görünce (**şeytan**) iki topuğunun üzerine gerisin geri çarketti ve: "*Muhakkak ben sizden beriyim (**sizin türünüzden değilim**)... Gerçekten ben sizin göremediğiniz (**bir şeyleri**) görüyorum... Muhakkak ben Allah'dan korkarım... Allah şediyd'ül ıkab'dır*" dedi**.

49-) İz yekulül münafikune velleziyne fiy kulubihim meredun ğarre haülai diynühüm* ve men yetevekkel alellahi feinnAllahe Azîyzün Hakiym;
Hani (o vakit**) münafıklar ile kalblerinde hastalık olanlar: "*Bunları dinleri aldatmış*" diyor (**du**)... (**Halbu ki**) kim Allaha tevekkül ederse (**özünde mevcud olan O'nun sıfat ve kuvvelerini değerlendirir ise; halifeliğini farkeder ise**), muhakkak Allah Aziyz (**mutlak galip**)'dir, Hakiym'dir**.

50-) Ve lev tera iz yeteveffelleziyne keferul Melaiketü yadribune vucuhehüm ve edbarehüm* ve zuku azâbel harıyk;
Melaike, kafir olanları (hakikatlerinden perdeli olmaları dolayısıyla**) yüzlerine ve (**bedensel, nefsani bağımlılıkları, zaafları dolayısıyla**) arkalarına darbederek ve "*Tadın yangın (**engellenme, kayıtlılık**) azabını*" (**diyerek**) vefat ettirir iken bir görseydin!**.

51-) Zlike Bima kaddemet eydiyküm ve ennAllahe leyse Bi zallamin lil abiyd;
"*Bu, ellerinizin (aklınızın, nefsinizin B sırrınca**) takdim ettikleri dolayısıyladır... Ve Allah, kullar (**ın**) a (**Bi-**) zulmedici değildir (**dolayısıyladır**)*"**.

52-) Kede'bi ali fir'avne velleziyne min kablihim* keferu Bi ayatillahi fe ehazehümullahu Bi zünubihim* innAllahe Kaviyyün Şediydül Ikab;
(Bunların vaziyeti**) Al-u Fravun (**Fravun hanedanı, benliği ile Hak'dan perdelenenler) **) ve onlardan öncekilerin gidişatı gibi... (**Onlar**) Allah ayetlerini (**küfür olarak, B gerçeğince**) inkar ettiler (**beşeri özellikler ile yaşayıp, hakikatlerinde mevcud ilahi özellikleri setr ettiler**), Allah da onları kendi günahları (**benlikleri, birimsellikleri**) ile yakaladı... Muhakkak ki Allah Kaviy'dir, şediyd'ül ıkab'dır**.

53-) Zâlike Bi ennAllahe lem yekü müğayyiren nı'meten en'ameha alâ kavmin hatta yüğayyiru ma Bi enfüsihim ve ennAllahe Semiy'un 'Aliym;
Bu böyledir... Çünkü bir kavim kendi nefslerinde olanı (B sırrınca**) değiştirmedikçe, Allah onlara ina'm ettiği nimeti değiştirici olmaz... Ve Allah Semi'dir, Aliym'dir**.

54-) Kede'bi ali fir'avne velleziyne min kablihim* kezzebu Bi ayati Rabbihim* fe ehleknahüm Bi zünubihim ve ağrakna ale fir'avn* ve küllün kânu zalimiyn;
Tıpkı Al-u Fravun (Fravun hanedanı**) ve onlardan öncekilerin vaziyeti gibi... (**Onlar**) Rablerinin ayetlerini (**Rabbani özellikleri, diyn'i B sırrınca**) yalanladılar, (**Biz de**) onları günahları ile (**B gerçeğince**) helak ettik ve Al-u Fravun'u ğark ettik (**suda boğduk**)... Hepsi zalimler (**müşrik**) idiler**.

55-) İnne şerred devabbi ındAllahilleziyne keferu fehüm la yu'minun;
Allah indinde (kımıldayan, yürüyen**) canlıların en şerlisi kafir olanlardır (**gerçeği reddedenlerdir**)... (**Artık**) onlar iman etmezler**.

56-) Elleziyne ahedte minhüm sümme yenkudune ahdehüm fiy külli merretin ve hüm la yettekun;
Onlar (Medine-i Münevver'e civarındaki yahudi kabileleri**) kendileri ile ahidleştiğin (**antlaşma yaptığın**) kimselerdir... Sonra her defasında ahdlerini bozarlar... Onlar korunmazlar (**arınmazlar, tevhidi idrak edip yaşamazlar**).**

57-) Feimma teskafennehüm fiyl harbi feşerrid Bihim men halfehüm leallehüm yezzekkerun;
Eğer onları harb'te yakalar isen, onlar (a olan muamelen**) ile onların arkalarında bulunanları (**B sırrınca**) teşrid et (**dağıt, ürküt, yıldır**) ki ibret alsınlar**.

58-) Ve imma tehafenne min kavmin hıyaneten fenbiz ileyhim alâ seva'* innAllahe la yuhıbbül hainiyn;
Şayet bir kavmin hiyanetinden korkarsan, aynı şekilde (onlarla yaptığın anlaşmayı**) onlara at... Muhakkak ki Allah hainleri sevmez**.

59-) Ve la yahsebennelleziyne keferu sebeku* innehüm la yu'cizun;
O kafir olanlar sakın öne geçtiklerini sanmasınlar... Kesinlikle onlar (bizi, vahdet ehlini**) aciz bırakamazlar**.

60-) Ve eıddu lehüm mesteta'tüm min kuvvetin ve min ribatıl hayli turhibune Bihi adüvvAllahi ve adüvveküm ve ahariyne min dunihim* la ta'lemunehüm*Allahu ya'lemuhüm* ve ma tünfiku min şey'in fiy sebiylillâhi yüveffe ileyküm ve entüm la tuzlemun;
Onlar için gücünüz yettiğince kuvvet ve (cihad için**) bağlanıp beslenen atlar (**nitelikler, marifetler**) hazırlayın; ki onunla Allah düşmanı'nı, sizin düşmanınızı ve onlardan başka Allah'ın bilip sizin bilmediğiniz diğerlerini (**B sırrınca**) korkutasınız... Allah yolunda ne infak ederseniz, size tam ödenir ve siz asla zulmedilmezsiniz**.

61-) Ve in cenehu lisselmi fecnah leha ve tevekkel alellah* inneHU HUves Semiy'ul 'Alîym;
Eğer barışa yanaşırlar ise, sen de ona (barışa**) yanaş... Allah'a tevekkül et... Çünkü O, Semi'dir, Aliym'dir**.

62-) Ve in yüriydu en yahdeuke feinne hasbekâllah* HUvelleziy eyyedeke Bi nasriHİ ve Bil mu'miniyn;
Eğer sana hile yapmak dilerler ise, muhakkak Allah sana yeter!... O ki, (Bi-**) nusreti ve (**Bi-**) mü'minler ile seni te'yid etmiştir**.

63-) Ve ellefe beyne kulubihim* lev enfakte ma fiyl Ardı cemiy'an ma ellefte beyne kulubihim ve lakinnAllahe ellefe beynehüm* inneHU Azîyzün Hakiym;
Ve kalblerinin arasını te'lif etmiştir (ülfet**)... Şayet sen Arz'da ne varsa toptan infak etseydin,**

onların kalblerinin arasını te'lif edemezdin (uzlaştıramazdın**)... Fakat Allah onların arasını te'lif etti (**uzlaştırdı, birleştirdi**)... Muhakkak ki O, Aziyz'dir, Hakiym'dir**.

64-) Ya eyyühen Nebîyyü hasbükâllahu ve menittebeake minel mu'miniyn;
Ey O Nebî!.. Allah sana ve mü'minlerden sana tabi olanlara yeter.

65-) Ya eyyühen Nebîyyü harridıl mu'miniyne alelkıtal* in yekün minküm ışrune sabirune yağlibu mieteyn* ve in yekün minküm mietün yağlibu elfen minelleziyne keferu Bi ennehüm kavmün la yefkahun;
Ey O Nebî!.. Kıtal (savaş; mücahede**) üzere mü'minleri teşvik et!.. Eğer sizden sabreden yirmi (**kişi**) olursa, ikiyüze galip gelirler... Ve şayet sizden yüz (**kişi**) olursa, kafir olanlardan bin (**kişiye**) galip gelirler... Çünkü onlar derinlemesine anlamayan bir kavimdir**.

66-) El ANe haffefAllahu anküm ve alime enne fiyküm da'fa* fein yekün minküm mietün sabiretün yağlibu mieteyn* ve in yekün minküm elfün yağlibu elfeyni Bi iznillah* vAllahu meas sabiriyn;
El-AN (Şimdi**) Allah sizden tahfif etti (**hafifletti**) ve bildi ki sizde bir zaaf/zayıflık var... (**O halde**) sizden sabreden yüz olursa, ikiyüze galip gelirler... Ve sizden bin olursa, Bi-iznillah (**Allah izniyle**), ikibine galip gelirler... Allah sabredenlerle beraberdir**.

67-) Ma kâne li Nebîyyin en yekûne lehu esra hatta yüshıne fiyl Ard* türiydune aradaddünya* vAllahu yüriydül ahirete, vAllahu Azîyzün Hakiym;
Bir Nebî'ye, Arz'da ağır basıncaya kadar (BakaBillah**), (**savaşsız**) esirler sahibi olması sahih olmaz... Siz dünya'nın arazını (**hayali-fani şeyleri**) diliyorsunuz; Allah ise ahireti (**bilinç-kudret boyutunu**) diliyor... Allah Aziyz'dir, Hakiym'dir**.

68-) Lev la Kitabün minAllahi sebeka lemesseküm fiyma ahaztüm azâbün azîym;
Eğer Allah'dan (hükmedilmiş**) geçmiş bir yazı olmasaydı, aldığınız şey (**fidye**) de elbette size aziym azab dokunacaktı**.

69-) Fe külu mimma ğanimtüm halalen tayyiba* vettekullah* innAllahe Ğafurun Rahîym;
(Artık savaş, çaba; mücahade neticesinde**) elde ettiğiniz ganimetten helal ve tayyib olarak yeyin... Allah'dan ittika edin (**benliğinizle zahir olmayın**)... Muhakkak ki Allah Ğafur'dur, Rahıym'dir**.

70-) Ya eyyühen Nebîyyü kul limen fiy eydiyküm minel esra, in ya'lemillahu fiy kulubiküm hayren yü'tiküm hayren mimma uhıze minküm ve yağfir leküm* vAllahu Ğafurun Rahîym;
Ey O Nebî!.. Esirlerden elinizde bulunanlara de ki: "*Eğer Allah kalblerinizde bir hayır (*iman*) bilirse, size sizden alınandan daha hayırlısını (*yakin, keşif*) verir ve sizi mağfiret eder (*ilahi sıfatlar izhar eder*)... Allah Ğafur'dur, Rahıym'dir*".

71-) Ve in yüriydu hıyaneteke fekad hanullahe min kablü feemkene minhüm* vAllahu Aliymun Hakiym;
Eğer sana hiyanet dilerler ise, (iyi bilsinler ki**) gerçekten onlar daha önce Allah'a hainlik yapmışlardı da (**O da**) onlara karşı (**sana**) imkan (**kudret**) vermişti... Allah Aliym'dir, Hakiym'dir**.

72-) İnneleziyne amenu ve haceru ve cahedu Bi emvalihim ve enfüsihim fiy sebiylillâhi velleziyne avev ve nesaru ülaike ba'duhüm evliyaü ba'd* velleziyne amenu ve lem yühaciru ma leküm min velayetihim min şey'in hatta yühaciru* ve inistensaruküm fiyd diyni fealeykümün nasru illâ alâ kavmin beyneküm ve beynehüm miysak* vAllahu Bi ma ta'melune Basıyr;
Onlar ki iman ettiler ve (bu uğurda**) hicret ettiler, Allah yolunda mallarıyla ve canlarıyla (**B sırrınca**) mücahade ettiler, ve onlar ki (**hicret edenleri**) barındırdılar ve yardım ettiler, işte bunlar birbirlerinin evliyasıdır... İman edip hicret etmeyenlere gelince, hicret edinceye kadar onların velayetinden bir şeye (**bir sorumluluğa**) sahip değilsiniz (**yani: Hicret edinceye kadar onlara velayet'ten bir şey yok?**)... Eğer Diyn'de (**arınma-yaşam sisteminde**) sizden yardım isterler ise, yardım etmek sizin üzerinize borçtur (**farzdır**)... Ancak sizinle onlar arasında bir miysak (**sağlam söz**) olan kavmin (**ruhani kuvvelerin**) aleyhine olmamak üzere... Allah yapmakta olduklarınızı (**B sırrınca**) Basiyr'dir**.

73-) Velleziyne keferu ba'duhüm evliyau ba'd* illâ tef'aluhü tekün fitnetün fiyl Ardı ve fesadün kebiyr;
Kafir olanlar da biribirlerinin evliyasıdır... Eğer siz onu yapmazsanız Arz'da fitne (şirk**) ve büyük fesad olur**.

74-) Velleziyne amenu ve haceru ve cahedu fiy sebiylillâhi velleziyne avev ve nesaru ülaike hümül mu'minune Hakka* lehüm mağfiretün ve rizkun keriym;
Ve o kimseler ki iman ettiler, hicret ettiler, Allah yolunda mucahade ettiler, ve onlar ki (hicret edenleri**) barındırdılar ve yardım ettiler; işte onlar tahkiki iman ile mü'minlerdir... Onlar için mağfiret ve rızk-u keriym (**bol-keramet rızkı**) vardır**.

75-) Velleziyne amenu min ba'dü ve haceru ve cahedu meaküm feülaike minküm* ve ulül erhami ba'duhüm evla Bi ba'din fiy Kitabillah* innAllahe Bi külli şey'in 'Alîym;
Ve onlar ki daha sonra iman ettiler, hicret ettiler ve sizinle beraber mucahade ettiler; işte onlar da sizdendir... Ulul Erham (rahim sahipleri; aynı rahimden türeyenler; idrak yakınları; kan akrabaları**), Allah Kitabı'nda, birbirlerine (**dostluk, yakınlık bakımından**) daha evladır... Muhakkak ki Allah Bi-külli şey'in Aliym'dir**.

****

TEVBE SÛRESİ (9)

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

Kur'an'ın 114 sûresi içinde "Bismillah"sız başlayan tek sûre bu "**tevbe**" (rücu', inabe) sûresidir... Bir diğer adı "**Berae**", yani *berat, ultimatom* sûresidir... Esasında gerçek bir tevbe ile berat arasında doğrudan bir bağlantı da sözkonusudur!... 129 ayettir... Medine döneminde en sonlarda nazıl olmuştur... (Tevbe: 113 Mekke döneminde nazıl olmuştu)...

Mü'min-müşrik, müşriklerle kıtal (savaş), müşriklerin necisliği, mescidleri ancak B sırrıyla Allah'a ve ahir güne iman edenlerin imar edecekleri, haram aylar, zekat-sadaka, Tebuk seferi, mescidlerin işlevi, diyn ilminin önemi ve bunun için özel bir cemaatın gerekliliği, **Hz.Rasûlullah**'ın insanlara nefslerinden aziz olduğu, onların sıkıntılarını kendi üzerineymiş gibi hissettiği ve mü'minlere **Rauf** ve **Rahıym** olduğu,.. gibi bir çok önemli konu açıklanmakta... Elbette temsili anlatımı ve batını işaretleri dikkate almak şartıyla bütün bunları anlamağa çalışmalıyız...

AYETLERİN MÂNÂSI

1-) Beraetün minAllahi ve RasûliHİ ilelleziyne ahedtüm minel müşrikiyn;
Allah ve O'nun Rasûlü'nden, müşriklerden anlaşma yaptıklarınıza (sizinle münasebetlerinin kesik olduğuna dair**) bir berat'tır (**Zahir'de ne ise Batında da öyledir**) !**.

2-) Fesiyhu fiyl Ardı erbaate eşhürin va'lemu enneküm ğayru mu'cizillahi ve ennAllahe muhzil kafiriyn;
Arz'da (halifeliğinizin gerçekleştiği yer'de**) dört ay (**?**) gezip dolaşın/yol alın... İyi bilin ki, (**Allah'dan ve Sisteminden perdeli olarak yaşamakla**) siz Allah'ı aciz bırakamazsınız... Allah kafirleri (**gerçeği reddeden perdelileri**) rüsvay edendir**.

3-) Ve ezanün minAllahi ve RasûliHİ ilenNasi yevmel haccilekberi ennAllahe beriyün minel müşrikiyne ve RasûluHU, fein tübtüm fehuve hayrun leküm* ve in tevelleytüm fa'lemu enneküm ğayru mu'cizillah* ve beşşirilleziyne keferu Bi azâbin eliym;
Haccı Ekber (Büyük Hac; Vahdeti Zatiy**) Gün'ü Allah ve Rasûlü'nden insanlara bir ezan'dır (**duyuru**) ki, Allah da O'nun Rasûlü de müşriklerden beridir... (**O halde**) eğer tevbe ederseniz (**birimliliğiniziden-dünyanızdan, Hakikatınıza-Allah'a rücu ederseniz**), o sizin için daha hayırlıdır...**

Şayet (Hak'dan**) yüz çevirirseniz, iyi bilin ki siz Allah'ı aciz bırakacak değilsiniz... O kafir olanları (**B sırrınca**) elim (**hissedecekleri**) bir azab ile müjdele**.

4-) İllelleziyne ahedtüm minel müşrikiyne sümme lem yenkusuküm şey'en ve lem yüzahiru aleyküm ehaden feetimmu ileyhim ahdehüm ila müddetihim* innAllahe yuhıbbul müttekıyn;
Antlaşma yaptığınız müşriklerden (antlaşma şartlarınızda**) siz karşı bir noksanlık yapmamış, sizin aleyhinize hiç bir kimseye yardım etmemiş olanlar müstesna... Onların müddetlerine kadar ahidlerini onlara tamamlayın... Muhakkak ki Allah muttekiyleri sever**.

5-) Feizenselehal eşhürulhurumu faktülül müşrikiyne haysü vecedtümuhüm ve huzuhüm vahsuruhüm vak'udu lehüm külle mersad* fein tabu ve ekamus Salate ve atevüz Zekate fehallu sebiylehüm* innAllahe Ğafurun Rahîym;
Haram aylar (sıyrılıp**) çıkınca, kendilerini nerede bulursanız müşrikleri öldürün; onları yakalayın, hasr edin (**alakoyun**) onları ve her gözetleme/geçit yerinde onlar için oturun (**onları gözetleyin, onların geçit noktalarını tutun**)... Eğer tevbe eder, salat'ı ikame eder ve zekat'ı verirler ise o vakit yollarını açın onların... Muhakkak ki Allah Ğafur'dur, Rahıym'dir**.

6-) Ve in ehadün minel müşrikiynestecarake feecirhu hatta yesmea kelamAllahi sümme eblığhu me'meneh* zâlike Bi ennehüm kavmün la ya'lemun;
Eğer müşriklerden biri senden eman dileyip yakınlaşmak isterse (senin himayeni dilerse**), ona eman ver ki (**sana yakınlaşarak**) Allah Kelamı'nı işitsin; sonra onu emniyet içinde olacağı yere ulaştır... (**B sırrınca**) böyle (**yapmalısın**), çünkü onlar (**Hakikatı**) bilmeyen bir kavimdirler**.

7-) Keyfe yekûnü lilmüşrikiyne ahdün ındAllahi ve ında RasûliHİ illelleziyne ahedtüm ındel MescidilHaram* fe mestekamu leküm festekıymu lehüm* innAllahe yuhıbbul müttekıyn;
Müşriklerin, Allah indinde ve O'nun Rasûlü'nün indinde bir ahidleri nasıl olur?.. Mescid-i Haram indinde ahidleştikleriniz müstesna... (Bunlara**), onlar size dosdoğru (**ahidlerine bağlı**) davrandıkça, siz de onlara dosdoğru (**ahdin getirdiği haklara riayet ederek**) davranın... Muhakkak ki Allah muttekıyleri sever**.

8-) Keyfe ve in yazheru aleyküm la yerkubu fiyküm illen ve la zimmeten, yurduneküm Bi efvahihim ve te'ba kulubühüm* ve ekseruhüm fasikun;
(Onlarla antlaşma**) nasıl?.. Eğer sizin üzerinize çıkarlar (**size üstünlük sağlarlar**) ise sizin hakkınızda bir *ill* (**and-yemin, karabet ve bunlardan kaynaklanan sorumluluk**) ve bir *zimmet* (**ahit, sözleşme ve bunlardan kaynaklanan sorumluluk**) gözetmezler... (Bi-) ağızlarıyla sizi razı ederler, (**fakat**) kalbleri razı olmaz/imtina eder... Onların ekseriyeti fasıklardır (**Sistem'e körelmiş bilinçlerdir**).**

9-) İşterav Biayatillahi semenen kaliylen fesaddu an sebiyliHİ, innehüm sae ma kânu ya'melun;
(Onlar**) Allah ayetlerini (**sıfatlarını**) az bir baha (**nefsani özellikler, dünyevi hazlar**) mukabilinde (**B sırrınca**) sattılar da O'nun yolundan alakoydular... Yapmakta oldukları gerçekten ne kötüdür!**.

10-) La yerkubune fiy mu'minin illen ve la zimmeten, ve ülaike hümül mu'tedun;
Bir mü'min hakkında (onlar**) bir ahid/and ve bir zimmet gözetmezler... İşte onlar haddi aşanların ta kendileridir**.

11-) Fein tabu ve ekamus Salate ve atevüz Zekate feıhvanüküm fiyd diyn* ve nufassılül' ayati likavmin ya'lemun;
Eğer tevbe eder, salat'ı ikame eder ve zekat'ı verirler ise, artık Diyn'de kardeşlerinizdirler... Bilen bir kavim için ayetleri tafsil ediyoruz.

12-) Ve in nekesü eymanehüm min ba'di ahdihim ve taanu fiy diyniküm fekatilu eimmetelküfri, innehüm la eymane lehüm leallehüm yentehun;
Eğer ahdlerinden sonra yeminlerini bozarlar ve Diyn'inizi ta'n ederler/kusurlarlar ise, (o vakit**) küfr'ün imamlarını öldürün... Çünkü onların yeminleri yoktur... Umulur ki onlar vazgeçerler**.

13-) Ela tukatilune kavmen nekesü eymanehüm ve hemmu Bi ıhracir Rasûli ve hüm bedeuküm evvele merratin, etahşevnehüm* fAllahu ehakku en tahşevhü in küntüm mu'miniyn;

Yeminlerini bozmuş, erRasûl'ü (Rasûlullah'ı, B sırrınca yurdundan**) ihraca kasdetmiş ve üstelik ilk kere (**kendileri**) size (**savaşa**) başlamış bir kavime karşı savaşmayacak mısınız?... Onlardan korkuyormusunuz?.. Eğer mü'minler iseniz, haşyet duymanız için ehakk Allah'dır**.

14-) Katiluhüm yüazzibhumllahu Bi eydiyküm ve yuhzihim ve yansurküm aleyhim ve yeşfi sudûre kavmin mu'miniyn;
Mukatele edin onlarla (ki,**) Allah sizin elleriniz ile (**B sırrınca**) onları azablandırsın, rezil etsin onları, onların aleyhine size nusret versin ve (**böylece**) mü'minler kavminin sadırlarına şifa versin**.

15-) Ve yüzhib ğayza kulubihim* ve yetubullahu alâ men yeşa'* vAllahu Aliymun Hakiym;
Kalblerindeki ğayzı (gadap**) gidersin... Allah dilediğinin tevbesini kabul eder... Allah Hakiym'dir, Aliym'dir**.

16-) Em hasibtüm en tütrakû ve lemma ya'lemillahulleziyne cahedu minküm ve lem yettehızu min dunillahi ve la RasûliHİ ve lel mu'miniyne veliyceten, vAllahu Habîyrun Bi ma ta'melun;
Yoksa siz, Allah, sizden mücahade edenleri, Allah'dan, O'nun Rasûlü'nden ve mü'minlerden gayrısını veliyce (sırdaş, dost**) edinmeyenleri bilmeden (**izhar etmeden kendi halinize**) terkedileceğinizi mi sandınız?... Allah yapmakta olduğunuz şeyleri (**B sırrınca**) Habiyr'dir**.

17-) Ma kâne lil müşrikiyne en ya'muru mesacidAllahi şahidiyne alâ enfüsihim Bilküfr* ülaike habitat a'malühüm* ve fiynnari hüm halidun;
Küfr ile (B sırrıyla, küfr olarak**) kendi nefsleri üzerine şahidler iken Allah mescidlerini (**kalbleri**) imar etmeleri müşrikler için mümkün değildir... Onların tüm amelleri boşa gitmiştir... Ve onlar Nar'da ebedi kalıcılardır**.

18-) İnnema ya'muru mesacidAllahi men amene Billahi vel yevmil ahıri ve ekames Salate ve atezZekate ve lem yahşe illAllahe feasa ülaike en yekûnu minel muhtediyn;
Allah mescidlerini (kalbleri**) ancak (**B sırrıyla**) Allah'a ve ahir güne iman eden, salat'ı ikame eden, zekat'ı veren ve Allah'dan başkasından haşyet duymayan kimse i'mar eder (**Allah'a secde edilir hale getirir**)... İşte bunların hidayete erenlerden oldukları umulur**.

19-) Ece'altüm sikayetelHacci ve imaratel Mescidil Harâmi kemen amene Billahi vel yevmil ahıri ve cahede fiy sebiylillah* la yestevune indAllah* vAllahu la yehdil kavmez zalimiyn;
(Ey müşrikler**) siz, hacıları sulamayı ve Mescid-i Haram'ı imar etmeyi, (**B sırrıyla**) Allah'a ve ahir güne iman eden ve Allah yolunda mücahade eden gibi mi kıldınız?... (**Bunlar**) Allah indinde müsavi olmazlar... Allah, zalimler kavmine hidayet etmez**.

20-) Elleziyne amenu ve haceru ve cahedu fiy sebiylillâhi Bi emvalihim ve enfüsihim a'zamü deraceten indAllah* ve ülaike hümül faizun;
İman eden, hicret (seyr-i sülük**) eden ve Allah yolunda (**B sırrıyla**) mallarıyla canlarıyla mücahade edenler, derece itibarıyla Allah indinde daha aziymdir... İşte bunlardır kurtuluşa erenlerin ta kendileri**.

21-) Yübeşşiruhüm Rabbühüm Bi rahmetin minHU ve rıdvanin ve cennatin lehüm fiyha ne'ıymun mukıym;
Rableri onları kendinden bir (Bi-**) rahmet (**çalışmaları ile zahir olan ilahi özellikler**), rıdvan ve içlerinde kendileri için mukıym (**kesiksiz, sonsuz**) ni'metler olan cennetler (**mertebeler**) ile müjdeler**.

22-) Halidiyne fiyha ebeda* innAllahe ındeHU ecrun azîym;
Onlar orada ebedi kalıcılardır... Muhakkak ki Allah, ecr-u azıym O'nun indindedir!.

23-) Ya eyyühelleziyne amenu la tettehızu abaeküm ve ıhvaneküm evliyae inistehabbül küfre alel iyman* ve men yetevellehüm minküm feülaike hümüz zalimun;
Ey iman edenler!.. Eğer küfrü iman üzerine sevip tercih ediyorlarsa, babalarınızı ve kardeşlerinizi veliler (dostlar**) edinmeyin... Sizden kim onları veliy edinir ise, işte onlar zalimlerin ta kendileridirler**.

24-) Kul in kâne abaüküm ve ebnaüküm ve ıhvanüküm ve ezvacüküm ve aşiyretüküm ve emvalü nıktereftümuha ve ticaratün tahşevne kesadeha ve mesakinü terdavneha ehabbe ileyküm minAllahi ve RasûliHİ ve cihadin fiy sebiyliHİ feterabbesu hatta ye'tiyAllahu Bi emriHİ, vAllahu la yehdil kavmel fasıkıyn;
De ki: "*Eğer babalarınız, oğullarınız, kardeşleriniz, eşleriniz, aşiretiniz, elde ettiğiniz mallar, kesad gitmesinden korktuğunuz ticaret ve hoşlandığınız meskenler, size Allah'dan, O'nun Rasûlü'nden ve O'nun yolunda cihad'dan daha sevimli ise, artık Allah'ın Bi-emriHİ (**emri olarak****) gelmesini bekleyin... Allah fasıklar (****bilinçleri Hakk'a ve Diyn'e karşı körelmişler****) kavmine hidayet etmez*"**.

25-) Lekad nesarekümullahu fiy mevatıne kesiyretin ve yevme Huneynin, iz a'cebetküm kesretüküm felem tuğni anküm şey'en ve dakat aleykümül Ardu Bi ma rehubet sümme velleytüm müdbiriyn;
Andolsun ki, Allah size bir çok mevtın (vatan, harb yeri; çeşitli kademelerde özelliklerinizin zuhur yerlerin**) de ve Huneyn gününde yardım etti... Hani (**duyularınızın ve vehmin hükmü ile**) çokluğunuz hoşunuza gitmiş/sizi böbürlendirmişti de (**çokluğunuzun**) size hiç bir faydası olmamıştı... (**Huneyn günün'de**) (**B sırrınca**) tüm genişliğine rağmen Arz size dar gelmişti... Sonra (**da**) arkanızı dönüp gitmiştiniz**.

26-) Sümme enzelAllahu sekiyneteHU alâ RasûliHİ ve alel mu'miniyne ve enzele cünuden lem teravha ve azzebelleziyne keferu* ve zâlike cezaul kafiriyn;
Sonra Allah, Rasûlü'nün üzerine ve mü'minlerin üzerine sekinetini (yakin nuru, itmi'nan**) inzal etti, sizin görmediğiniz ordularını da inzal etti ve kafir olanları azablandırdı... Kafirlerin cezası işte budur**.

27-) Sümme yetubullahu min ba'di zâlike alâ men yeşa'* vAllahu Ğafurun Rahîym;
Sonra Allah, bunun ardından dilediğinin tevbesini kabul eder... Allah Ğafur'dur, Rahıym'dir.

28-) Ya eyyühelleziyne amenu innemel müşrikûne necesün fela yakrabül Mescidel Harame ba'de amihim haza* ve in hıftüm ayleten fesevfe yuğniykümullahu min fadliHİ in şa'e, innAllahe Aliymun Hakiym;
Ey iman edenler!... Müşrikler ancak bir neces (pislik**) tir... Artık bu senelerinden sonra Mescid-i Haram'a yaklaşmasınlar!... Eğer yoksulluğa düşmekten korkarsanız, Allah dilerse sizi yakında fazlından zenginleştirir... Muhakkak ki Allah Aliym'dir, Hakiym'dir**.

29-) Katilülleziyne la yu'minune Billahi ve la Bil yevmil'ahıri ve la yuharrimune ma harremAllahu ve RasûluHU ve la yediynune diynel hakkı minelleziyne utül Kitabe hatta yu'tul cizyete an yedin ve hüm sağırun;
(Kuvveden fiile çıkartıp okusunlar diye genetik**) Kitab (**bilgi**) verilen kimselerden (**B sırrıyla**) Allah'a ve (**B sırrıyla**) ahir gün'e iman etmeyen, Allah'ın ve O'nun Rasûlü'nün (**cem' ve tafsil hükmünün**) haram kıldığını haram saymayan ve Hak Diyn'i (**ihmal edilemez somut yaşam realitesini, hak sistem'i**) din edinmeyenlerle, küçülmüşlerden olarak kendi elleriyle cizye verinceye kadar mukatele edin**.

30-) Ve kaletil yehudü Uzeyrunibnullahi ve kaletin nesarel Mesiyhubnullah* zâlike kavlühüm Bi efvahihim* yudahiune kavlelleziyne keferu min kabl* katelehumullah* enna yü'fekûn;
Yahudiler: "*Üzeyr, Allah'ın oğludur*", dediler... Nasara da: "*Mesih, Allah'ın oğludur*", dediler... Bu onların kendi (Bi-**) ağızlarının sözüdür... Daha önce kafir olanların sözüne benzetme yapıyorlar... Allah onları öldürsün!.. Nasıl da (**Hak'dan**) çevriliyorlar!**.

31-) İttehazu ahbarehüm ve ruhbanehüm erbaben min dunillahi vel Mesiyhabne Meryem* ve ma ümiru illâ liya'büdu ilâhen vâhıda* la ilahe illâ HU* subhaneHU amma yüşrikûn;
Allah'ın gayrından ahbar'larını (hahamlarını, bilginlerini**), ruhban'larını (**rahiblerini**) rabler edindiler... MeryemOğlu Mesih'i de (**rab edindiler**)... (**Oysa onlar**) yalnızca İlah'un Vahid'e (**tek bir vücud, tek müessir olan Allah'a**) ibadet/kulluk etmekle emrolunmuşlardı... La ilahe illa HU= O'ndan başka vücud yoktur... O, onların ortak tuttuklarından Subhan'dır (**münezzehtir**).**

32-) Yüriydune en yutfiu nurAllahi Bi efvahihim ve ye'bAllahu illâ en yütimme nureHU velev kerihel kafirun;
Allah Nuru'nu (Bi-**) ağızlarıyla söndürmek irade ediyorlar... Allah (**ise**) NuruNU tamamlamaktan**

başka bir şeye razı değildir (açığa çıkarmak istediğini muhakkak açığa çıkaracak**)... Velev ki kafirler (**gerçeği reddedenler**) hoşlanmasa da**.

33-) HUvelleziy ersele RasûleHU Bil hüda ve diynil hakkı li yuzhirehu aled diyni küllihi velev kerihel müşrikûn;
O (Allah**) odur ki, bütün dinlere üstün kılmak için Rasûlü'nü Huda (**hidayet potansiyeli, klavuz, ilim**) ve Hak Diyn (**tam tevhid, ilahi ma'rifet, sistem bilinci**) ile (**B sırrınca**) irsal etti... Velev ki müşrikler (**fena'ya yanaşmayan, gayrına tutunan**) hoşlanmasa da**.

34-) Ya eyyühelleziyne amenu inne kesiyren minel'ahbari ver ruhbani leye'külune emvalenNasi Bil batıli ve yesuddune an sebiylillâh* velleziyne yeknizunez zehebe vel fiddate ve la yünfikuneha fiy sebiylillâhi febeşşir hüm Bi azâbin eliym;
Ey iman edenler!... Muhakkak ki ahbar (hahamlar**)'dan ve ruhban'dan bir çoğu insanların mallarını (**diyni ilimler, enerjileri**) (**Bi-**) batıl olarak yerler ve Allah yolundan alakoyarlar... Altın ve gümüşü depolayıp gizleyen ve onları Allah yolunda infak etmeyenlere gelince, onları (**B sırrınca**) elim bir azab ile müjdele!**.

35-) Yevme yuhma aleyha fiy nari cehenneme fetükva Bi ha cibahühüm ve cünubühüm ve zuhurühüm* haza ma keneztüm lienfüsiküm fezuku ma küntüm teknizun;
Cehennem Narı'nda, onların (altın-gümüş'ün**) üzeri kızdırılıp, bunlarla onların alınları, yanları ve sırtları (**B sırrınca**) dağlanacağı (**dört yönden azab görecekleri**) gün (**onlara**): "*İşte bu kendi nefsiniz için toplayıp sakladıklarınız; artık tadın hazine edindiğinizi*" (**denir**).**

36-) İnne ıddeşşühuri ındAllahisna aşere şehren fiy Kitabillahi yevme halekas Semavati vel'Arda minha erbaatün hurum* zâliked diynül kayyimü fela tazlimu fiyhinne enfüseküm ve katilül müşrikiyne kâffeten kema yükatiluneküm kâffeten, va'lemu ennAllahe maal müttekıyn;
Muhakkak ki Allah indinde, Semavat'ı ve Arz'ı halkettiği gündeki Allah Kitabı (yazısı**) nda, ayların adedi oniki'dir... Onlardan dördü haram (**aylar**) dır (**Muharrem, Receb, Zilkaide, Zilhicce**)... İşte Diyn-i Kayyım (**illa geçerli, payidar sistem**) budur... Onlar (**haram aylar; o arınma-fena vakitleri**) içinde nefslerinize zulmetmeyiniz... Müşriklerle kaffeten mukatele edin, onların sizinle kaffeten savaştıkları gibi... İyi bilin ki Allah muttekıylerle beraberdir**.

37-) İnnemen Nesiy'ü ziyadetün fiyl küfri yudallu Bihilleziyne keferu yuhıllunehu âmen ve yuharrimunehu âmen liyüvatıu ıddete ma harramAllahu feyuhıllu ma harramAllah* züyyine lehüm suü a'malihim* vAllahu la yehdil kavmel kafiriyn;
Nesiy (Haram ayları ertelemek; arınmayı ihmal edip geciktirmek**) ancak küfür'de bir ziyadedir (**Nesiy, zahiri manası itibarıyla, kaza namazı da yok demektir... Vaktin hürmeti kaza edilemiyorsa?**)... Kafir olanlar (**B sırrınca**) onunla saptırılır... Onu bir yıl helal sayarlar, bir yıl da onu haram yaparlar ki, Allah'ın haram kıldığının (**yalnızca**) sayısına (**niceleğine, taklidine**) muvafakat etsinler de (**akabinden işlevsel olan asıl maslahatı atlayıp**) Allah'ın haram kıldığını helal kılsınlar... Amellerinin kötülüğü onlara süslü gösterildi... Allah kafirler kavmine hidayet etmez**.

38-) Ya eyyühelleziyne amenu ma leküm iza kıyle lekümünfiru fiy sebiylillahis sakaltüm ilel'Ard* eredıytüm Bil hayatid dünya minel' ahireti, fema metaul hayatid dünya fiyl' ahireti illâ kaliyl;
Ey iman edenler!.. Size ne oldu ki: "(*Yerleştiğiniz yerden ayrılıp)* ***Allah yolunda sefere/savaşa çıkın*****", denildiğinde ağırlaşıp Arz'a (**bedene**) çakıldınız... Ahiret (**kudret-bilinç boyutu**) mukabilinde dünya hayatına (**fani, rüya-hayal alemine**) mı (**B sırrınca**) razı oldunuz?... (**Halbu ki**) dünya hayatının metaı (**faydası, nimeti**) ahiret içinde pek azdır**.

39-) İlla tenfiru yuazzibküm azâben eliymen ve yestebdil kavmen ğayreküm ve la tedurruhu şey'a* vAllahu alâ külli şey'in Kadiyr;
Eğer (Allah yolunda**) seferber olmaz/cihada çıkmaz (**arınma çalışmaları yapmaz**) sanız (**Allah**) sizi elim bir azabla azablandırır ve sizin gayrınız bir kavmi istibdal eder (**yerinize, size bedel başka bir kavim getirir; zira o ilahi işlerin olması muhakkak?**);ve siz O'na hiç şekilde zarar veremezsiniz... Allah herşey'e Kadiyr'dir**.

40-) İlla tensuruhu fekad nasarehullahu, iz ahrecehülleziyne keferu saniyesneyni, iz hüma fiyl ğayri, iz yekulü lisahıbihi la tahzen innAllahe meana* feenzelAllahu sekiynetehu aleyhi ve eyyedehu Bi cünudin lem teravha ve ceale kelimetelleziyne keferus süfla* ve kelimetullahi hiyel ulya* vAllahu Azîyzün

Hakiym;
Eğer siz O'na (Rasûlullah'a**) yardım etmezseniz, (**bilin ki**) hakikaten Allah O'na yardım etti... Hani kafir olanlar O'nu (**yurdundan**) çıkardıklarında O, iki'nin ikincisi (**iki kişiden biri**) idi... Hani onlar (**Hz.Rasûlullah ve Hz.Ebu Bekr**) Ğar (**mağara**) da idiler... Hani arkadaşına: "*Mahzun olma, muhakkak ki Allah bizimle beraberdir*" diyordu... Allah, sekinetini (**itmi'nan, sükun**) O'nun üzerine inzal etmiş ve O'nu görmediğiniz ordularla (**B sırrınca**) teyid etmişti de kafir olanların kelimesini süfla (**en aşağı**) kılmıştı... Allah Kelimesi, işte O'dur ulya (**en üstün**)... Allah Aziyz'dir, Hakiym'dir**.

41-) İnfiru hıfafen ve sikalen ve cahidu Bi emvaliküm ve enfüsiküm fiy sebiylillâh* zâliküm hayrun leküm in küntüm ta'lemun;
Gerek hafif ve gerek ağır olarak sefere/cihada çıkın... Mallarınızla (beden, kuvve**), nefslerinizle (**zatlarınızla**) Allah yolunda (**B sırrınca**) mücahede edin... Eğer bilirseniz bu sizin için daha hayırlıdır**.

42-) Lev kâne aradan kariyben ve seferen kasıden lettebeuke ve lâkin beudet aleyhimüş şükkatü, ve seyahlifune Billahi levisteta'na leharecna meaküm* yühlikûne enfüsehüm* vAllahu ya'lemü innehüm lekazibun;
Eğer araz-ı kariyb (yakın bir araz/dünya malı**) ve sefer-i kasıd (**orta bir yolculuk, meşakkatsız sefer**) olsaydı, elbette (**Tebuk Seferinde ve?..**) sana tabi olurlardı... Fakat şukka (**meşakkatlı yol; riyazat, mücahade, fena gibi gerekleri olan yol; arınma**) onlara uzak geldi... (**Bununla beraber onlar**), "*Eğer gücümüz yetseydi, elbette sizinle beraber biz de* -**sefere**- çıkardık*" diye (**B sırrınca**) Allah'a yemin edecekler... (**Onlar**) kendilerini helak ediyorlar... Allah biliyor ki onlar kesinlikle yalancılardır**.

43-) AfAllahu ank* lime ezinte lehüm hatta yetebeyyene lekelleziyne sadeku ve ta'lemel kazibiyn;
Allah affetti seni... (Tebuk Seferi dolayısıyla**) sadık olanlar/doğru söyleyenler senin için apaçık belli oluncaya ve sen yalancıları bilinceye kadar niçin onlara izin verdin?**.

44-) La yeste'zinükelleziyne yu'minune Billahi vel yevmil ahıri en yücahidu Bi emvalihim ve enfüsihim* vAllahu Aliymun Bil müttekıyn;
(B sırrıyla**) Allah'a ve ahir gün'e iman edenler, mallarıyla, canlarıyla (**B sırrınca**) mücahede etmekten (**geri kalmak için**) senden izin istemezler... Allah muttekıyleri (**B sırrınca; onların hakikatı olarak**) Aliym'dir**.

45-) İnnema yeste'zinükelleziyne la yu'minune Billahi vel yevmil'ahıri vertabet kulubühüm fehüm fiy raybihim yetereddedun;
Ancak Allah'a ve ahir gün'e (B sırrınca**) iman etmeyen ve kalbleri şüphe etmiş/işkilli (**şaki**) kimseler (**seninle sefere çımaktan ve mücahadeden geri kalmak için**) senden izin isterler... Onlar şüpheleri içinde tereddüt edip dururlar**.

46-) Velev eradül huruce lee'addu lehu uddeten ve lâkin kerihellahünbiasehüm fesebbetahüm ve kıylak'udu meal kaıdiyn;
Eğer (onlar sefere**) çıkmak dileselerdi elbette onun için bir hazırlık hazırlarlar idi... Fakat Allah onların inbiasını (**ba'solunmalarını, sefere çıkmalarını**) kerih gördü de onları (**yerlerinde**) oturttu/durdurdu ve: "*Oturun, oturanlarla beraber*" denildi**.

47-) Lev harecu fiyküm ma zaduküm illâ habalen ve le evdau hılaleküm yebğunekümül fitnete, ve fiyküm semmaune lehüm* vAllahu Aliymun Bizzalimiyn;
Eğer (onlar**) sizin içinizde (**sefere**) çıksalardı, sizi habal'dan (**külfet, fesad, bozgunculuk,helak'dan**) başka bir şey artırmazlardı... Mutlaka size fitne (**ayrılık, şirk**) arzulayarak aranıza sokulurlardı... İçinizde onlara iyice kulak verecek/işitenler vardır... Allah zalimleri (**B sırrınca; onların hakikatı olarak**) Aliym'dir**.

48-) Lekadibteğavül fitnete min kablü ve kallebu lekel' umure hatta cael Hakku ve zahere emrullahi ve hüm karihun;
Andolsun ki, daha önce de fitne aradılar ve işleri senin için tersine (olduğundan başkaya**) çevirdiler... Nihayet Hakk geldi ve onlar kerih görse de Emrullah (**Allah Emri?**) zahir oldu**.

49-) Ve minhüm men yekulü'zen liy ve la teftinniy* ela fiyl fitneti sekatu* ve inne cehenneme lemuhıytatün Bil kafiriyn;
Onlardan bazısı: "*Bana izin ver, beni fitneye düşürme*" der... Dikkat edin, fitnenin (fitne boyutunun, şirkin**) ta içine (**kendileri zaten**) düşmüşler... Muhakkak ki Cehennem, kafirleri (**B sırrınca**) muhıyt'tir**.

50-) İn tusıbke hasenetün tesü'hüm* ve in tusıbke musıybetün yekulu kad ehazna emrena min kablü ve yetevellev ve hüm ferihun;
Eğer sana bir hasene isabet etse, (bu**) onları kötü yapar (**kötülerine gider**)... Şayet sana bir musibet isabet etse: "*İşimizi önceden* -**sağlam**- *tutmuşuz*" derler ve sevinerek dönüp giderler**.

51-) Kul len yusıybena illâ ma ketebAllahu lena* HUve mevlana* ve alellahi fel yetevekkelil mu'minun;
De ki: "*Allah'ın bizim için yazdığından başkası, asla bize isabet etmeyecektir... O'dur bizim Mevla'mız... Mü'minler ancak Allah'a tevekkül etsinler*".

52-) Kul hel terebbesune Bina illâ ıhdel husneyeyn* ve nahnü neterabbesu Biküm en yusıybekümullahu Bi azabin min ındiHİ ev Bi eydiyna* feterabbesu inna meaküm müterabbisun;
De ki: "(*Bi-) bizi ancak iki hüsna'dan (en güzel'den; şehidlik veya fetih/ganimet) biri (olsun diye) mi gözetip duruyorsunuz?... (Halbu ki) biz, Allah'ın, kendi indinden yahut bizim ellerimizle size (B sırrınca) bir azab çarptırmasını (B gerçeğince) bekliyoruz... O halde umutla bekleyin, biz de sizinle beraber bekleyenleriz (her akibet mü'min için saadet ve hayır, kafir için hüsran ve azabtır)"*.

53-) Kul enfiku tav'an ev kerhen len yütekabbele minküm* inneküm küntüm kavmen fasıkıyn;
De ki: "*Tav'an (kendi arzunuzla) veya kerhen (zorla) infak edin (fena'ya çalışın), sizden asla kabul olunmayacaktır... Çünkü siz fasık (sistem'den çıkmış, bilinçleri körelmiş) bir kavim oldunuz*".

54-) Ve ma meneahüm en tukbele minhüm nefekatühüm illâ ennehüm keferu Billahi ve Bi RasûliHİ ve la ye'tunes Salate illâ ve hüm küsala ve la yünfikune illâ ve hüm karihun;
Harcamalarının onlardan kabul edilmesine mani olan ancak şudur: *Onlar Allah'a ve O'nun Rasûlü'ne (B sırrınca) kafir oldular; Salat'a ancak tembel tembel gelirler ve ancak istemeye istemeye infak ederler*.

55-) Fela tu'cibke emvalühüm ve la evladühüm* innema yüriydullahu liyuazzibehüm Biha fiyl hayatid dünya ve tezheka enfüsühüm ve hüm kafirun;
Onların ne malları ve ne de evladları senin hoşuna gitmesin (imrendirmesin; mekr?**)... Allah (**B sırrınca**) bunlarla ancak dünya hayatında onlara azab etmeyi ve kafirler olarak canlarının çıkmasını irade ediyor**.

56-) Ve yahlifune Billahi innehüm leminküm* ve mahüm minküm ve lakinnehüm kavmün yefrakun;
Allah'a (B sırrınca**) yemin ediyorlar ki kendileri kesinlikle sizdenmişler... (**Halbu ki**) onlar sizden değillerdir... Fakat onlar korkak bir kavimdir**.

57-) Lev yecidune melceen ev meğaratin ev müddehalen levellev ileyhi ve hüm yecmehun;
Eğer melce' (sığınacak bir yer**) yahut mağaralar veya içine girilerek saklanılan bir yer/girilecek bir delik bulsalar, gemi azıya almış serkeş at gibi ona yönelirlerdi**.

58-) Ve minhüm men yelmizüke fiys sadakat* fein u'tu minha radu ve in lem yu'tav minha iza hüm yeshatun;
Onlardan kimi de sadakalar hakkında sana dil uzatırlar... Eğer onlardan (kendilerine**) verilmiş ise razı olurlar... Şayet onlardan (**kendilerine**) verilmemişse, birden öfkelenirler**.

59-) Velev ennehüm radu ma atahumullahu ve RasûluHU ve kalu hasbünAllahu seyü'tiynAllahu min fadliHİ ve RasûluHU, inna ilellahi rağıbun;
Keşke onlar, Allah'ın ve O'nun Rasûlü'nün onlara verdiğine razı olsalardı ve: "*Allah bize yeter... Yakında Allah bize fazlından verecek, O'nun Rasûlü de (verecek)... Doğrusu biz Allah'a rağbet edicileriz*" deselerdi.

60-) İnnemes sadakatü lilfükarai velmesakiyni vel amiliyne aleyha vel müellefeti kulubühüm ve fiyrrikabi vel ğarimiyne ve fiy sebiylillâhi vebnis sebiyl* feriydaten minAllah* vAllahu Aliymun Hakiym;
Sadakalar Allah'dan bir farz olarak ancak fakirler, miskinler, sadakalar üzerine amiller (sadaka işleri ile ilgili çalışanlar**), kalbleri alıştırılıp ısındırılacak olanlar, köleler, borçlular, Allah yolunda (**harcama**) ve yolun oğlu (**yolcular**) içindir... Allah Aliym'dir, Hakiym'dir**.

61-) Ve minhümülleziyne yü'zünen Nebîyye ve yekulune huve üzün* kul üzünü hayrin leküm yu'minu Billahi ve yu'minu lil mu'miniyne ve rahmetün lilleziyne amenu minküm* velleziyne yü'züne RasûlAllahi lehüm azâbün eliym;
Onlardan bazıları da en-Nebî'ye (Hz.Rasûlullah'a**) eziyet ederler ve: "*O, bir kulak'tır*" derler... De ki: "*Sizin için bir hayır kulağıdır (O)... (B sırrıyla) Allah'a iman eder, mü'minlere inanır ve sizden iman etmişlere de bir rahmettir*"... Allah Rasûlü'nü incitenlere gelince, onlar için eliym bir azab vardır**.

62-) Yahlifune Billahi leküm liyurduküm* vAllahu ve RasûluHU ehakku en yurduhu in kânu mu'miniyn;
Sizi razı etmek (gönlünüzü hoş etmek**) için, sizin için (**B sırrınca**) Allah'a yemin ederler... Eğer mü'minler olsalardı, kendisini razı etmeğe Allah ve O'nun Rasûlü daha ehakk'dır**.

63-) Elem ya'lemu ennehu men yuhadidillahe ve RasûleHU feenne lehu nare cehenneme haliden fiyha* zâlikel hızyül azîym;
Hala bilmediler mi ki, kim Allah'a ve O'nun Rasûlü'ne muhaddeleşirse (sınırdaşlık, muhalefet eder ise**), onun için içinde ebedi kalacağı Cehennem Narı vardır... İşte azim rüsvaylık budur**.

64-) Yahzerul münafikune en tünezzele aleyhim sûretün tünebbiühüm Bi ma fiy kulubihim* kulistehziu* innAllahe muhricün ma tahzerun;
Münafıklar, kalblerinde olanı onlara (B sırrınca**) haber veren bir sûre'nin üzerlerine inmesinden hazer ederler/çekinirler... De ki: "*İstihza edin (bakalım)... Muhakkak ki Allah o çekinip durduğunuzu ortaya çıkarıcıdır*"**.

65-) Ve lein seeltehüm le yekulünne innema künna nehudu ve nel'ab* kul eBillahi ve ayatiHİ ve RasûliHİ küntüm testehziun;
Eğer kendilerine sorsan kesinlikle şöyle derler: "*Biz yalnızca lafa dalmış, şakalaşıp eğleniyorduk*"... De ki: "(*Bi-) Allah ile, O'nun ayetleri ile ve O'nun Rasûlü ile mi alay edip duruyordunuz?*".

66-) La ta'teziru kad kefertüm ba'de iymaniküm* in na'fü an taifetin minküm nüazzib taifeten Bi ennehüm kânu mücrimiyn;
Mazeret beyan etmeyin!... İmanınızdan sonra gerçekten kafir oldunuz... Sizden bir taifeyi affeder isek, mücrimler olmaları sebebiyle (B sırrınca diğer**) bir taifeyi azablandırırız**.

67-) Elmünafikune vel münafikatü ba'duhüm min ba'd* ye'mürune Bil münkeri ve yenhevne anil ma'rufi ve yakbidune eydiyehüm* nesullahe fenesiyehüm* innel münafikıyne hümül fasikun;
Münafık erkekler ve münafık kadınlar birbirlerindendir... Münkeri (sünnetullah'a uymayan şeyi B sırrınca**) emrederler, ma'ruf'dan (**sünnetullah'ın gereği olan ameli**) nehyederler ve ellerini kabzederler (**sıkarlar; infak edemezler**)... Allah'ı unuttular (**zikretmezler; tefekkür etmezler**), (**O da**) onları unuttu... Muhakkak ki münafıklar fasıkların (**bilinci hakikata körelmiş; Diyn'den çıkmışların**) ta kendileridirler**.

68-) VaadAllahul münafikıyne vel münafikati vel küffara nare cehenneme halidiyne fiyha* hiye hasbühüm* ve leanehümullah* ve lehüm azâbün mukıym;
Allah, erkek münafıklara da, kadın münafıklara da, kafirlere de, içinde ebedi kalıcılar olmak üzere, Cehennem Narı'nı va'detmiştir... Bu onlara kafidir... Allah onlara la'net etmiştir (yakınlık yok onlara**)... Onlara mukıym (**aralıksız, sonu gelmez**) bir azab vardır**.

69-) Kelleziyne min kabliküm kânu eşedde minküm kuvveten ve eksera emvalen ve evlada* festemteu Bi halakıhim festemta'tüm Bi halakıküm kemestemtealleziyne min kabliküm Bi halakıhim ve hudtüm kelleziy hadu* ülaike habitat a'malühüm fiyd dünya vel ahireti, ve ülaike hümül hasirun;
Sizden önceki kimseler gibi (tıpkı**)... Onlar kuvvet olarak sizden daha eşedd (**şiddetli**) idiler...**

Mallar ve evladlar itibarıyla (sizden**) daha çoktular... Nasipleri/payları ile (**B sırrınca**) faydalandılar... Sizden öncekilerin nasipleri ile (**B sırrınca**) faydalandıkları gibi siz de nasibinizle (**B sırrınca**) faydalandınız ve onların (**hayale, faniye**) daldıkları gibi siz de daldınız... İşte bunların dünyada da, ahirette de amelleri boşa gitmiştir... İşte bunlar hüsrana uğrayanların ta kendileridir**.

70-) Elem ye'tihim nebeülleziyne min kablihim kavmi Nuhın ve Adin ve Semude ve kavmi İbrahîyme ve ashabi Medyene velMü'tefikât* etethüm Rusulühüm Bil beyyinat* fema kânAllahu liyazlimehüm ve lâkin kânu enfüsehüm yazlimun;
Onlara kendilerinden öncekilerin; Nuh kavmi'nin (su-risaleti hazmedememek ile helak olan**), Ad'ın (**Hud a.s.ın kavmi; şiddetli rüzgarla-heva-i nefsle helak olan**), Semud'un (**Salih a.s.ın kavmi; şiddetli sarsıntı-zahir ile helak olan**), İbrahim kavmi'nin (**Nemrud toplumu; tanrıya tapanlar**), Ashab-ı Medye'nin (**Şuayıb a.s.ın kavmi; ateşle-tabiatla helak olan**) ve Mu'tefikat'ın (**Lut kavmi'nin; altı üstüne gelmiş, helak olmuş şehirlerin; ruhani-bilinç boyutundan beden boyutuna düşmüşlerin**) haberi gelmedi mi?... Onların Rasûlleri kendilerine beyyineler ile (**B sırrınca**) gelmişti... Allah onlara zulmediyor değildi; fakat onlar kendi nefslerine zulmediyorlardı**.

71-) Vel mu'minune vel mu'minatu ba'duhüm evliyau ba'd* ye'murune Bil ma'rufi ve yenhevne anilmünkeri ve yukıymunes Salate ve yü'tunez Zekate ve yutıy'unAllahe ve RasûleHU, ülaike seyerhamühumullah* innAllahe Azîyzun Hakiym;
Mü'min erkekler ve mü'min kadınlar birbirlerinin dostlarıdırlar... Ma'ruf'u (B sırrınca**) emrederler, münker'den nehyederler, salat'ı ikame ederler, zekat'ı verirler, Allah'a ve O'nun Rasûlü'ne itaat ederler... İşte bunlara Allah rahmet edecektir... Muhakkak ki Allah Aziyz'dir, Hakiym'dir**.

72-) VaadAllahul mu'miniyne vel mu'minati cennatin tecriy min tahtihel enharu halidiyne fiyha ve mesakine tayyibeten fiy cennati adn* ve rıdvanun minAllahi ekber* zâlike hüvel fevzül azîym;
Allah, mü'min erkeklere de mü'min kadınlara da, içlerinde ebedi kalmak üzere, altlarından nehirler akan cennetler va'detmiştir... (Bir de**) Adn cennetlerinde (**hoşlarına giden**) tertemiz meskenler... Allah'dan bir Rıdvan (**ilahi sıfatlarla tahakkuk**) Ekberdir... Aziym kurtuluş işte budur**.

73-) Ya eyyühen Nebîyyü cahidilküffare vel münafikıyne vağluz aleyhim* ve me'vahüm cehennem* ve bi'sel mesıyr;
Ey en-Nebî (HatemünNebî**) !..Kafirler ve münafıklar ile mücahade et ve onlara sert (**tavizsiz, etkilenmez**) ol... Onların barınağı Cehennem'dir... Ne kötü bir dönüş yeridir o!**.

74-) Yahlifune Billahi ma kalu* ve lekad kalu kelimetel küfri ve keferu ba'de İslamihim ve hemmu Bi ma lem yenalu* ve ma nakamu illâ en ağnahumullahu ve RasûluHU min fadliHİ, fein yetubu yekü hayren lehüm* ve in yetevellev yuazzibhumullahu azâben eliymen fiyd dünya vel ahireti, ve ma lehüm fiyl Ardı min veliyyin ve la nasıyr;
Söylemediklerine (dair**), (**B sırrınca**) Allah'a yemin ederler... Andolsun ki, o küfür kelimesi'ni (**Hz.Rasûlullah hakkında ileri geri**) söylediler, İslam'larından sonra kafir oldular ve nail olamadıkları şeye (**sui kasde**) kasd ettiler... Başka değil, ancak Allah ve O'nun Rasûlü, fazlından onları zenginleştridiği için intikam almağa kalktılar (**nankörlük ettiler**)... Eğer tevbe ederler ise onlar için daha hayırlı olur... Eğer dönerler ise, Allah onları dünyada da ahirette de elim bir azab ile azablandırır... Arz'da onların ne bir Veliy'si ve ne de bir Nasıyr'i vardır**.

75-) Ve minhüm men ahedAllahe lein atana min fadliHİ le nassaddekanne ve lenekunenne mines salihıyn;
Onlardan kimi de Allah'a muahededе bulundu (şöyle and içti**): "*Eğer bize fazlından verirse, andolsun ki kesinlikle tasaddukda bulunacağız ve elbette salihlerden olacağız*"**.

76-) Felemma atahüm min fadliHİ behılu Bihi ve tevellev ve hüm mu'ridun;
Ne vakit ki onlara (Allah**) fazlından verdi, onunla (**o verilenle B sırrınca**) cimrilik ettiler ve yüz çevirerek döndüler**.

77-) Fe a'kabehüm nifakan fiy kulubihim ila yevmi yelkavneHU Bi ma ahlefullahe ma veaduhu ve Bi ma kânu yekzibun;
Allah'a va'dettiklerine (B sırrınca**) muhalefet etmeleri ve (**B sırrınca**) yalan söyleyegelmeleri**

dolayısıyla, O'nunla karşılaşacakları gün'e kadar (Allah**) onların kalblerinin içine bir nifak (**iki yüzlülük**) koydu**.

78-) Elem ya'lemu ennAllahe ya'lemu sirrahüm ve necvahüm ve ennAllahe allamül ğuyub;
(Hala**) bilmediler mi ki Allah, onların sırrını da, fısıldaşmalarını da bilir, ve Allah gaybleri ziyadesiyle bilicidir (**diye**).**

79-) Elleziyne yelmizunel muttavviıyne minel mu'miniyne fiys sadakati velleziyne la yecidune illâ cühdehüm feyesharune minhüm* sehırAllahu minhüm* ve lehüm azâbün eliym;
Sadakalar hususunda mü'minlerden tatavvu'da bulunanlara (mükellef olduğundan fazlasını gönüllü verenlere**) dil uzatanlar ile, cühdlerinden (**fakirlikleri dolayısıyla güçlerinin elverdiğinden**) başkasını bulamayanları alaya alan kimselere gelince, Allah onları maskaraya çevirmiştir... Onlar için elim bir azab vardır**.

80-) İstağfir lehüm evla testağfirlehüm* in testağfir lehüm seb'ıyne merraten felen yağfirAllahu lehüm* zâlike Bi ennehüm keferu Billahi ve RasûliHİ, vAllahu la yehdil kavmel fasikıyn;
(Ey Nebî**) onlar için ister mağfiret dile, ister mağfiret dileme... Onlar için yetmiş kere mağfiret dilesen de, Allah onları asla mağfiret etmeyecektir... Bu şundandır ki onlar (**B sırrınca**) Allah'a ve O'nun Rasûlü'ne kafir oldular... Allah fasıklar kavmini hidayet etmez**.

81-) Ferihal muhallefune Bi mak'adihim hılafe Rasûlillahi ve kerihu en yücahidu Bi emvalihim ve enfüsihim fiy sebiylillâhi ve kalu la tenfiru fiyl harr* kul naru cehenneme eşeddü harra* lev kânu yefkahun;
Arkada kalanlar (B sırrınca**), Allah Rasûlü'nün hilafına yerlerinde oturmakla sevindiler; Allah yolunda mallarıyla, canlarıyla (**B sırrınca**) mücahade etmeyi kerih buldular ve dediler ki: "*Harr'da (şu sıcakta) savaşa/sefere çıkmayın*"... De ki: "*Cehennem Narı harr olarak daha şiddetlidir*"... Keşke derinlemesine anlasalardı**.

82-) Felyedhaku kaliylen velyebkû kesiyra* cezaen Bi ma kânu yeksibun;
Artık kazanıyor olduklarının (B sırrınca**) bir cezası/oluşan karşılığı olarak az gülsünler, çok ağlasınlar**.

83-) Fein raceakellahu ila taifetin minhüm feste'zenuke lil huruci fekul len tahrucu maıye ebeden ve len tukatilu maıye adüvva* inneküm radıytüm Bil kuudi evvele merretin fak'udu maal halifiyn;
Eğer Allah seni onlardan bir taifeye rücu ettirir (geri döndürür**) de (**onlar savaşa**) çıkmak için senden izin isterler ise, (**o vakit**) de ki: "*Siz ebediyyen benimle beraber (Allah yolunda sefere) çıkmayacaksınız ve benimle beraber düşmanla mukatele etmeyeceksiniz... Muhakkak ki siz ilk keresinde oturmaya (B sırrınca) razı oldunuz... Artık geri kalanlar ile beraber oturun (yerinizde)"*.

84-) Ve la tusalli alâ ahadin minhüm mate ebeden ve la tekum alâ kabrih* innehüm keferu Billahi ve RasûliHİ ve matu ve hüm fasikun;
Onlardan ölen hiç bir kimsenin üzerine ebediyyen salat (dua-namaz-şefaat**) etme ve onun kabri başında dikilme... Muhakkak ki onlar (**B sırrınca**) Allah'a ve O'nun Rasûlü'ne kafir oldular ve onlar fasıklar (**bilinçleri hakikata kapalı**) olarak öldüler**.

85-) Ve la tu'cibke emvalühüm ve evladühüm* innema yüriydullahu en yuazzibehüm Biha fiyd dünya ve tezheka enfüsühüm ve hüm kafirun;
Onların malları ve evladları senin hoşuna gitmesin (imrendirmesin; mekr?**)... Allah (**B sırrınca**) bunlarla ancak dünyada onlara azab etmeyi ve kafirler olarak canlarının çıkmasını irade ediyor**.

86-) Ve iza ünzilet sûretün en aminu Billahi ve cahidu mea RasûliHİste'zeneke uluttavli minhüm ve kalu zerna nekün meal kaıdiyn;
"(*B sırrıyla***) *iman edin Allah'a, ve O'nun Rasûlü ile beraber mucahade edin*" diye bir sûre inzal edildiğinde, onlardan tawl (**servet, güç**) sahibi olanlar (**seninle beraber cihada çıkmamak için**) senden izin istediler ve:"*Bırak bizi, oturanlarla (kadınlarla) beraber olalım*" dediler**.

87-) Radu Bi en yekûnu meal havalifi ve tubia alâ kulubihim fehüm la yefkahun;
Havalif (savaşa katılmayıp geride kalanlar; kadınlar, çocuklar, acizler**) ile beraber olmaya (**B sırrınca**) razı oldular... Kalblerine mühür vuruldu... Artık onlar derinlemesine anlamazlar**.

88-) Lakinir Rasûlü velleziyne amenu meahu cahedu Bi emvalihim ve enfüsihim* ve ülaike lehümül hayrat* ve ülaike hümül müflihun;
Fakat erRasûl (Rasûlullah**) ve O'nunla beraber iman etmiş olanlar, mallarıyla, canlarıyla (**B sırrınca**) mücahade ettiler... İşte hayrat (**bütün hayırlar, iyilikler**) onlarındır... İşte bunlardır felaha erenler**.

89-) EaddAllahu lehüm cennatin tecriy min tahtihel' enharu halidiyne fiyha* zâlikel fevzül azîym;
Allah onlara, içinde ebedi kalacakları altlarından nehirler akan cennetler hazırladı... İşte budur aziym kurtuluş/başarı.

90-) Ve cael muazzirune minel'a'rabi liyü'zene lehüm ve kaadelleziyne kezebullahe ve RasûleHU, seyusıybülleziyne keferu minhüm azâbün eliym;
Bedevilerden (küfre yatkın, ilahi hükümlerdeki incelikleri, hududu ilahiyi tanıma hassasiyeti zayıf, katı yapılardan**) muazzirun (**mazeret uyduranlar**), kendilerine izin verilsin için geldiler... Allah'a ve O'nun Rasûlü'ne yalan söyleyenler de oturup kaldılar... Onlardan kafir olanlara elim bir azab isabet edecektir**.

91-) Leyse aled duafai ve la alel merda ve la alelleziyne la yecidune ma yünfikune harecün iza nasahu Lillahi ve RasûliHİ, ma alel muhsiniyne min sebiyl* vAllahu Ğafurun Rahîym;
Allah ve Rasûlü için nasihat yaparlar (halis, samimi, hakikatlerine ayna olurlar**) ise, zuafa'ya (**zayıflara**), hastalara ve infak edecek bir şeyi bulamayanlara (**sefere çıkmadıkları için**) bir günah yoktur... Muhsinler'in aleyhine bir yol yoktur!... Allah Ğafur'dur, Rahıym'dir**.

92-) Ve la alelleziyne iza ma etevke li tahmilehüm kulte la ecidü ma ahmilüküm aleyh* tevellev ve a'yünühüm tefıydu mineddem'ı hazenen ella yecidu ma yünfikun;
Kendilerini yükleyip/bindirmen (savaşa göndermen**) için sana geldiklerinde: "*Sizi, üzerine yükleyip/bindirecek bir şey bulamıyorum*" dediğinde, infak edecek bir şey bulamadıklarından dolayı üzüntüden pınarları/gözleri yaş akıtır bir halde dönen kimselerin aleyhine de (**bir yol yoktur**).**

93-) İnnemes sebiylü alelleziyne yeste'zinuneke ve hüm ağniya'* radu Bi en yekûnu meal havalifi ve tabeAllahu alâ kulubihim fehüm la ya'lemun;
Aleyhlerine yol ancak şol kimseleredir ki, onlar zenginler oldukları halde (seninle cihada çıkmamak için**) senden izin isterler... Havalif (**savaşa katılmayıp geride kalanlar; kadınlar, çocuklar, acizler**) ile beraber olmaya (**B sırrınca**) razı oldular... Allah da kalblerini mühürledi... Artık onlar (**hakikatı**) bilmezler**.

94-) Ya'tezirune ileyküm iza reca'tüm ileyhim* kul la ta'teziru len nu'mine leküm kad nebbeenAllahu min ahbariküm* ve seyerAllahu ameleküm ve RasûluHU sümme türaddune ila Alimil ğaybi veşşehadeti feyünebbiuküm Bi ma küntüm ta'melun;
Onlara (savaştan dönüp**) rücu ettiğinizde size mazeret beyan edecekler... De ki: "*Özür beyan etmeyin... Size asla inanmayacağız... (*Zaten*) Allah bizi, sizin haberlerinizden haberdar etti... Allah ve O'nun Rasûlü sizin amelinizi görecek (*gizleyemezsiniz?*), sonra gayb ve şahadet'in Alimi'ne reddolunursunuz (*döndürülürsünüz*)... (*O da*) size yapmakta olduklarınızı (*B sırrınca*) haber verir*"**.

95-) Seyahlifune Billahi leküm izenkalebtüm ileyhim litu'ridu anhüm* fea'ridu anhüm* innehüm ricsün, ve me'vahüm cehennem* cezaen Bi ma kânu yeksibun;
Onlara inkilab ettiğinizde (döndüğünüzde**), onlardan yüzçeviresiniz (**rahat bırakasınız**) diye sizin için (**B sırrınca**) Allah'a yemin edeceklerdir... Siz de onlardan yüzçevirin... Muhakkak ki onlar pisliktirler... Kazanmakta olduklarının (**B sırrınca**) cezası olarak onların sığınağı Cehennem'dir**.

96-) Yahlifune leküm literdav anhüm* fein terdav anhüm feinnAllahe la yerda anil kavmil fasıkıyn;
Kendilerinden razı olasınız diye size yemin ederler... Şayet siz onlardan razı olsanız da Allah o fasıklar kavminden razı olmaz.

97-) El'arabu eşeddü küfren ve nifakan ve ecderu ella ya'lemu hudude ma enzelAllahu alâ RasûliHİ, vAllahu Aliymun Hakiym;
Bedeviler, küfür ve nifak itibarıyla daha şiddetlidirler... Ve Allah'ın Rasûlü'ne inzal ettiğinin hadlerini/sınırlarını bilmemeye daha layıktırlar... Allah Aliym'dir, Hakiym'dir.

98-) Ve minel a'rabi men yettehızü ma yünfiku mağremen ve yeterabbesu Bikümüd devair* aleyhim dairetüssev'* vAllahu Semiy'un 'Aliym;
Bedevilerden kimi vardır ki, infak ettiğini mağrem (borç, mecburiyet**) sayar (**infak'ın bilincinde değildir**) ve size daire'ler (**kötü devirler, hezimetler, bozgun, belalar**) gelmesini (**B sırrınca**) gözetip bekler... Kötü daire (**devir, hezimet, bela**) kendileri üzerine olsun!.. Allah Semi'dir, Aliym'dir**.

99-) Ve minel a'rabi men yu'minu Billahi vel yevmil ahıri ve yettehızü ma yünfiku kurubatin ındAllahi ve salevatir Rasûl* ela inneha kurbetün lehüm* seyudhıluhumullahu fiy rahmetiHİ, innAllahe Ğafurun Rahîym;
Bedevilerden kimi de vardır ki, (B sırrıyla**) Allah'a ve ahir gün'e iman eder ve infak ettiğini Allah indinde kurubat (**kurbetler, yakınlıklar; fena-tecelli ilişkisi?**) ve er-Rasûl'ün (**Rasûlullah'ın**) salatları (**dualları, kemalatları**) sayar/edinir... Dikkat edin, muhakkak ki o (**infak ettikleri**), kendileri için bir kurbet'tir (**yakınlık vesilesidir**)... Allah onları (**sıfat tecellisi ile**) rahmetine dahil edecektir... Muhakkak ki Allah Ğafur'dur, Rahıym'dir**.

100-) Vessabikunel evvelune minel muhaciriyne vel'ensari velleziynettebeuhüm Bi ihsanin radıyAllahu anhüm ve radu anHU, ve eadde lehüm cennatin tecriy tahtehel'enharu halidiyne fiyha ebeda* zâlikel fevzül azîym;
Muhacir (yerinden/izafi kişiliğinden hicret eden**) ve Ensar'dan (**hicret yurdunun sakini, muhaciri barındırıp yardım edenden**) ilk öne geçenler (**İslam'a-tam tevhid'e nail olanlar**) ile onlara (**Bi-**) ihsan (**hakıkatı müşahade**) ile tabi olmuşlar var ya, işte onlardan Allah razı olmuştur... (**Onlar da**) O'ndan razı olmuşlardır... Onlar için içinde ebedi kalacakları altlarından nehirler akan cennetler hazırlamıştır... İşte bu aziym bir kurtuluştur**.

101-) Ve mimmen havleküm minel a'rabi münafikun* ve min ehlil Mediyneti meradu alennifakı la ta'lemuhüm* nahnü na'lemuhüm* senüazzibuhüm merreteyni sümme yüreddune ila azâbin azîym;
Bedevilerden etrafınızda münafıklar var... Ehl-i Medine'den de nifak üzere tiryaki olmuş/münafıklıkta maharetli kimseler var... Sen onları bilmezsin... Biz onları biliriz... Biz onlara iki kere (dünya-kabir**) azab edeceğiz... Sonra da aziym azab'a (**cehennem'e**) reddolunurlar/döndürülürler**.

102-) Ve aharuna'terefu Bi zünubihim haletu amelen salihan ve ahare seyyia* asellahu en yetube aleyhim* innAllahe Ğafurun Rahîym;
(Hz.Rasûlullah ile cihad için sefere çıkmayan**) diğer bir kısmı ise (**B sırrınca**) günahlarını itiraf ettiler... Onlar salih (**imanlarına göre**) amel ile diğer kötü (**nefsani**) bir ameli karıştırdılar... Umulur ki Allah onların tevbesini kabul eder... Muhakkak ki Allah Ğafur'dur, Rahıym'dir**.

103-) Huz min emvalihim sadakaten tütahhiruhüm ve tüzekkiyhim Biha ve salli aleyhim* inne salateke sekenün lehüm* vAllahu Semiy'un 'Aliym;
Onların mallarından bir sadaka al (ki böylece**) onları temizlersin (**yani: kendilerini tahir kıldığın bir sadaka al**) ve onunla (**o sadaka ile B sırrınca**) kendilerini tezkiye edersin/arındırırsın (**ve kendilerini B sırrınca tezkiye edeceğin bir sadaka al**)... Onlara salat et... Muhakkak ki senin salat'ın (**sohbet namazın**) onlar için seken'dir (**sekinet, huzur, emniyet; yakin sağlayıcıdır**)... Allah Semi'dir, Aliym'dir**.

104-) Elem ya'lemu ennAllahe HUve yakbelüt tevbete an ıbadiHİ ve ye'huzüs sadakati ve ennAllahe HUvet Tevvabur Rahîym;
Onlar bilmediler mi ki Allah'dır kullarından tevbeyi (her mertebede**) kabul eden ve (**bunun için**) sadakaları alan... Ve (**bilmediler mi**) Allah Tevvab (**dilediğini Zatına döndürür**), Rahıym'dir (**bunu sağlayıcı rahmet sistemi vardır**).**

105-) Ve kulı'melu fese yerAllahu ameleküm ve RasûluHU vel mu'minun* ve setüreddune ila Alimil ğaybi veş şehadeti feyünebbiuküm Bi ma küntüm ta'melun;
De ki: "*Amel edin!.. Allah, O'nun Rasûlü ve mü'minler sizin amelinizi görecek... Ve siz gayb ve şahadet'in Alimi'ne reddolunacaksınız... (O), size yaptıklarınızı (B sırrınca) haber verir*".

106-) Ve aharune mürcevne liemrillahi imma yuazzibuhüm ve imma yetubu aleyhim* vAllahu Aliymun Hakiym;
(Savaş için sefere çıkmayan**) diğer bir kısım da Allah Emri için tehir edilmişler/Allah Emrine bırakılmışlardır... (**Allah**) ya onlara azab eder ya da tevbe nasip eder/tevbelerini kabul eder... Allah Aliym'dir, Hakiym'dir**.

107-) Velleziynettehazu mesciden dıraren ve küfren ve tefriykan beynel mu'miniyne ve ırsaden limen harebAllahe ve RasûleHU min kabl* ve leyahlifünne in eradna illel hüsna* vAllahu yeşhedü innehüm le kâzibun;
Bir de (insanlara; iman edenlere**) zarar vermek, küfür (**Rasûlullah'a muhalefet ve O'nu inkar; gerçeğin örtülü kalması**), mü'minler arasında tefrika ve daha önce Allah'a ve O'nun Rasûlü'ne harb açmış kimseyi gözetleme (**yeri**) için mescid edinmişler var... "*Hüsna= iyilik/güzellik'ten başka bir şey irade etmedik*" diye yemin ederler... Allah şahidlik eder ki, onlar kesinlikle yalancılardır**.

108-) La tekum fiyhi ebeda* lemescidün üssise alet takva min evveli yevmin ehakku en tekume fiyh* fiyhi Ricalün yuhıbbune en yetetahheru* vAllahu yuhıbbul muttahhiriyn;
O mescidin (107.ayette açıklanan mescid-i dırar'ın**) içinde asla (**kıyam**) durma/namaza durma... Ta ilk gününden temeli takva üzere (**halis niyyetle, korunma-arınma çalışmaları için**) tesis edilmiş mescid (**Hz.Rasûlullah'ın bina ettiği Mescid-i Nebî; ki Hz.İbrahim'in bina ettiği Ka'be ve başka Nebîler tarafından bina edilen Mescid-i Aksa da bu kabildendir**), içinde kıyam etmene elbette daha layıktır... Orada (**o mescidin içinde**) tertemiz olmayı seven (**vuslatı dilemiş özgün**) Rical (**yolunda yürüyen Er kişiler**) vardır... Allah (**şirkin her çeşitinden**) temizlenenleri sever**.

109-) Efemen essese bünyanehu alâ takva minellahi ve rıdvanin hayrun emmen essese bünyanehu alâ şefa cürüfin harin fenhare Bihi fiy nari cehennem* vAllahu la yehdil kavmez zalimiyn;
Binasını (mescidini**) Allah'dan bir takva (**fena**) ve rıdvan (**ilahi sıfatlar**) üzere kuran kimse mi hayırlıdır yoksa binasını yıkılmaya yüz tutmuş uçurumun (**bedensel kişiliğinin, beş duyu dünyasının**) kenarı üzere kurup da onunla (**B sırrınca**) Cehennem Narı'nın içine yuvarlanan kimse mi?... Allah zalimler kavmini (**şirk ve nifak ehlini kendine**) hidayet etmez**.

110-) La yezalu bünyanühümülleziy benev riybeten fiy kulubihim illâ en tekattaa kulubühüm* vAllahu Aliymun Hakiym;
Onların kurdukları binaları (mescidleri**), kalbleri parçalanmadıkça, kalblerinde bir kuşku-şüphe olarak devam edecektir... Allah Aliym'dir, Hakiym'dir**.

111-) İnnAllaheştera minel mu'miniyne enfüsehüm ve emvalehüm Bienne lehümül cennete, yukatilune fiy sebiylillâhi feyaktülune ve yuktelune va'den aleyhi hakkan fiyt Tevrati vel İnciyli vel Kur'an* ve men evfa Bi ahdiHİ minAllahi festebşiru Bi bey'ıkümülleziy baya'tüm BiHİ, ve zâlike hüvel fevzül azîym;
Muhakkak ki Allah mü'minlerden, karşılığında onlara cennet vermek üzere, nefslerini (benliklerini, zatlarını**) ve mallarını (**özelliklerini**) (**B sırrınca**) satın almıştır... (**Mü'minler**) Allah yolunda mukatele (**mücahade**) ederler, öldürürler (**tabiat, şatlanmalar, beşeri özellikleri**) ve öldürülürler (**fena fillah**)... (**Bu Allah'ın**) Tevrat'ta (**Zahiri hükümler**), İncil'de (**Batını hükümler**) ve Kur'an'da (**Zahir ve Batını cami İlahi Ahkam ve Ma'rifetler**) kendi üzerine alıp üstlendiği hakk bir vaad'dir!... <u>Kim Allah'dan daha çok (**Bi-**) ahdini yerine getirebilir</u>?.. O halde O'nunla (**B sırrınca**) yaptığınız bu alış verişten dolayı sevinin!.. Aziym kurtuluş işte budur**.

112-) EtTaibunel Abiydunel Hamidunes Saihuner Rakiunes Sacidunel Amirune Bil ma'rufi venNahune anil münkeri vel Hafizune li hududillah* ve beşşiril mu'miniyn;
(Onlar; yani bu alışverişi yapan mü'minler**) tevbe edenler (**Allah'a dönenler**), ibadet (**bilinçli kulluk**) edenler, hamd edenler (**Rabbani sıfatları, kemalatlarını izhar edenler**), (**hakikatlerine**) seyahat edenler, rüku' edenler (**Azamet-i İlahiyye'yi görüp huşu duyanlar**), secde edenler (**tam fena**), ma'ruf'u (**B sırrınca**) emredenler, münker'den nehyedenler ve hududullahı muhafaza edenler (**Baka**)... Müjdele o mü'minleri!**.

113-) Ma kâne linNebîyyi velleziyne amenu en yestağfiru lil müşrikiyne velev kânu üliy kurba min ba'di ma tebeyyene lehüm ennehüm ashabül cahıym;
Ne en-Nebî'ye (Hz.Rasûlullah'a**) ne de iman edenlere, akraba dahi olsalar, ashab-ı cahıym (**çılgın ateşlikler, cehennemlik**) oldukları açıkça belli olduktan sonra müşrikler için mağfiret dilemeleri olur şey değil (**zira "*Allah şirki mağfiret etmez*"; şakiliğin çaresi yoktur**).**

114-) Ve ma kânestiğfaru İbrahîyme li ebiyhi illâ an mev'ıdetin veadeha iyyah* felemma tebeyyene lehu ennehu adüvvün lilhahi teberrae minhü, inne İbrahîyme le Evvahün Haliym;
Babası için İbrahim'in istiğfarı, ancak ona verdiği bir söz yüzünden idi... Onun bir Allah düşmanı olduğu açıkça kendisine belli olunca, ondan uzaklaştı... Muhakkak ki İbrahim Evvah (ince kalbli, Allah'a hassas**) ve Haliym (**hilm sahibi**)'dir**.

115-) Ve ma kânAllahu liyudılle kavmen ba'de iz hedahüm hatta yübeyyine lehüm ma yettekun* innAllahe Bi külli şey'in Aliym;
Allah bir kavme hidayet ettikten sonra, korunacakları şeyler kendilerine açıkça belli olmadıkça saptırmaz (korunulması gerekenleri açıkça bildirilmedikçe sorumlu tutmaz**)... Muhakkak ki Allah Bi-külli şey'in Aliym'dir**.

116-) İnnAllahe leHU mülküs Semavati vel Ard* yuhyiy ve yümiyt* ve ma leküm min dunillahi min veliyyin ve la nasıyr;
Muhakkak ki Semalar'ın ve Arz'ın mülkü Allah'ındır... Diriltir ve öldürür... Sizin için Allah'dan gayrı ne bir Veliy ve ne de bir Nasıyr vardır.

117-) Lekad tabAllahu alenNebîyyi vel mühaciriyne vel'ensarilleziyn ettebeuhu fiy saatil usreti min ba'di ma kade yeziyğu kulubü feriykın minhüm sümme tabe aleyhim* inneHU Bihim Raufun Rahîym;
Andolsun ki Allah, (hem de**) onlardan bir fırkanın kalbleri neredeyse kaymak üzere iken, en-Nebî'yi (**Hz.Rasûllullah'ı**) da, o güçlük saatinde (**Tebuk Seferi esnasında**) O'na tabi olan Muhacirler ile Ensarı da tevbeye muvaffak kıldı (**gafletten korudu, durumlarını gerçeği ile farkettirdi**)... Sonra onların tevbelerini kabul etti (**nefslerinden koruyup kendine hidayet etti**)... Çünkü O, onlara (**B sırrınca onlar olarak, onlardan**) Rauf'dur, Rahıym'dir**.

118-) Ve ales selasetilleziyne hullifu* hatta iza dakat aleyhimül' Ardu Bi ma rahubet ve dakat aleyhim enfüsühüm ve zannu en la melcee minAllahi illâ ileyh* sümme tabe aleyhim li yetubu* innAllahe HUvetTevvabur Rahîym;
Geride bırakılan o üç kişinin de (tevbesini kabul etti**)... (**Çünkü B sırrınca**) genişliğine rağmen Arz onlara dar gelmiş, nefsleri kendilerine dar gelmiş ve (**nihayet**) Allah'dan (**herhangi bir rabbani/kayıtlayıcı hükümden kurtulmak için**) sığınılacak yer ancak O'nadır'ı zannetmişlerdi (**içlerinden gelen bir şekilde inandılar**)... Sonra, tevbe (**rücu'**) etmeleri için (**Allah**) onların tevbesini kabul etti... Muhakkak ki Allah Tevvab'dır, Rahıym'dir**.

119-) Ya eyyühelleziyne amenüttekullahe ve kunu meas sadikıyn;
Ey iman edenler!... Allah'dan ittika edin ve sadıklarla (ahdlerine sadık, doğru sözlülerle**) beraber olun!**.

120-) Ma kâne li ehlil Mediyneti ve men havlehüm minel a'rabi en yetehallefu an Rasûlillahi ve la yerğabu Bi enfüsihim an nefsih* zâlike Bi ennehüm la yusıybuhüm zameün ve la nesabün ve la mahmesatün fiy sebiylillâhi ve la yetaune mevtıen yağıyzul küffare ve la yenalune min adüvvin neylen illâ kütibe lehüm Bihi amelün salih* innAllahe la yudıy'u ecrel muhsiniyn;
Gerek Ehl-i Medine'ye (Medine halkına**) ve gerek bedevilerden etraflarında olanlara, Allah Rasûlü'nden geri kalmaları ve O'nun nefsinden (**öne alıp, kendi nefslerini tercih ederek**) kendi nefslerine (**B sırrınca**) rağbet etmeleri olmaz/yakışmaz... Çünkü Allah yolunda (**B sırrınca**) onlara isabet edecek bir susuzluk, bir yorgunluk, bir açlık, kafirleri öfkelendirecek bir yere ayak basmaları, düşmana karşı bir muzafferiyet kazanmaları/*nail olacaklarına düşmandan nail olmaları*, kendilerine illa salih amel yazılmıştır (**ki bunları yaptılar**)... Muhakkak ki Allah muhsinlerin ecrini zayi etmez**.

121-) Ve la yünfikune nefekaten sağıyreten ve la kebiyreten ve la yaktaune vadiyen illâ kütibe lehüm li yecziyehümullahu ahsene ma kânu ya'melun;
(Ve yine**) küçük veya büyük bir nafaka (**harcama**) infak ederler ve bir vadiyi katederler/geçerler**

ise (bu da**) onlara illa yazılmıştır (**ki onlar bu amelleri yapıyor**)... Allah, yapmakta olduklarının en güzeliyle kendilerini mukafatlandırsın diye (**; işin tekniği böyle**).**

122-) Ve ma kânel mu'minune li yenfiru kaffeten, felevla nefera min külli firkatin minhüm taifetün li yetefakkahu fiyd diyni ve li yünziru kavmehüm iza raceu ileyhim leallehüm yahzerun;
Mü'minler'in kaffeten/hepsinin birden (Allah yolunda**) sefere çıkmaları (**mümkün**) olur şey değil... (**Ama**) onlardan her bir fırkadan bir taife'nin (**en az bir kişinin**), Diyn'de tefakkuh etmeleri (**Diyn'de derin kavrayışa, Allah'ı bilmenin ve sünnetullah ma'rifeti'nin hasılası olan yetkinliğe nail olmaları**) ve onlara geri döndüklerinde, belki sakınırlar diye, kavimlerini uyarmaları için sefere çıkmaları gerekmez mi?**.

123-) Ya eyyühelleziyne amenu katilülleziyne yeluneküm minel küffari velyecidu fiyküm ğılzaten, va'lemu ennAllahe meal müttekıyn;
Ey iman edenler!.. Küffar'dan (gerçeği örtenlerden**) size yakın olanlar ile mukatele edin (**cihad-ı ekber yapın**)... Sizde ğılza (**sertlik, şiddet, azim, iman bilinci yoğunluğu**) bulsunlar... Bilin ki Allah muttakıylerle beraberdir**.

124-) Ve iza ma ünzilet sûretün fe minhüm men yekulü eyyüküm zadethü hazihi iymana* feemmelleziyne amenu fe zadethüm iymanen ve hüm yestebşirun;
Bir sûre inzal edildiğinde, onlardan kimi: "*Bu hanginizin imanını artırdı?*" der... İman etmiş olanlara gelince, onların imanını artırmıştır, (nitekim**) onlar (**sûre ile ulaşanlar dolayısıyla**) müjdeleşip seviniyorlar.**

125-) Ve emmelleziyne fiy kulubihim meradun fezadethüm ricsen ila ricsihim ve matu ve hüm kafirun;
Kalblerinde hastalık (şek, samimiyetsizlik**) olanlara gelince, onların pisliğine pislik katıp artırmış ve onlar kafirler oldukları halde ölmüşlerdir**.

126-) Evela yeravne ennehüm yüftenune fiy külli amin merreten ev merreteyni sümme la yetubune ve la hüm yezzekkerun;
Görmüyorlar mı ki onlar her yıl içinde bir veya iki kere (fitne-bela ile**) deneniyorlar?.. Sonra (**hala**) tevbe etmiyorlar (**Allah'a dönmüyorlar**), ibret te almıyorlar**.

127-) Ve iza ma ünzilet sûretün nezara ba'duhüm ila ba'd* hel yeraküm min ehadin sümmensarefu* sarafAllahu kulubehüm Biennehüm kavmün la yefkahun;
Bir sûre inzal edildiğinde: "*Sizi (**gerçekten iman edenlerden****) birisi görüyor mu? (****Kur'an vahyini dinlemeye tahammulleri yoktur/ (yada) kalbimizde olanı, nifak halimizi gören biri mi var?****)"* diye birbirlerine bakıp sonra insıraf ettiler (**sıvışarak gittiler**)... Anlamayan (**düşünmeyen, akletmeyen**) bir topluluk olmaları dolayısıyla da (**B sırrınca**) Allah (**sistem**) kalblerini (**ters**) çevirdi**.

128-) Le kad caeküm Rasûlun min enfüsiküm azîyzun aleyhi ma anittüm hariysun aleyküm Bil mu'miniyne Raufun Rahîym;
Andolsun ki size Rasûl geldi enfüsünüzden, Aziyz'dir; sizin sıkıntıya uğramanız (zorluk-meşakkatla karşılaşmanız; beden boyutunda kalmanız**) O'na (**Aziyz**) ağır-güç gelir... (**Zira O Rasûl**) size haristir (**sizin kaybolmanızı, kendinize zarar verip zayi olup gitmenizi hiç bir şekilde istemez**)... (**O Rasûl,**) (**Bi-**) mü'minlere (**bilinç boyutunun hakikatına iman edip, gereğince davrananlara; buna sadık ve samimi kalarak yaşayanlara**) Rauf (**şefkatli, acıyan; kendilerini sıkıntıya sokacak davranışlardan uzaklaştırıcı**) ve Rahıym (**merhametli; kemalatlarını ortaya çıkaracak yol ve yöntemi öğretici, şefaat edici**)'dir**.

129-) Fein tevellev fekul hasbiyAllahu, la ilahe illâ HUve, aleyhi tevekkeltü ve HUve Rabbül arşil azîym;
Eğer yüzçevirirler ise de ki: "*Allah bana kafidir... (**Zaten****) Ondan gayrı vücud/müessir yok... O'na tevekkül ettim... Ve O'dur, Arş-ı Azıym'in Rabbi (****her şeyi ihata etmiştir****)"***.

****

YÛNUS SÛRESİ (10)

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

109 ayetten meydana gelen sûre, 40, 94-96 ayetleri dışında tamamı Mekke döneminde 51.sırada nazıl olmuştur...

İsmini 98.ayette adı geçen Yunus a.s.dan alır... Bu ayette, bir ülke halkının müstahak olduğu bir azabın, o kavmin yanlışlarını fark ve idrak edip, tevbe ve iman etmesi dolayısıyla onlardan kalkması, dengelenmesi gibi orijinal ve istisna bir olay bahsedilir... İşte bu "tanrı"yı gereksiz kılan bir sistem'in ifadesidir...

Bu sûre'de ayrıca vahiy, nübüvvet, velayet, evliyaullah'ın nitelikleri, haşır, neşir, nar ve cennet ehlinin durumları, iyilik ve kötülük, Kur'an'ın hem önceki inzal olunan Kitablar'ın referans bir tasdikçisi ve hem de ihtiva ettiği ilmin te'vilinin belli bir zaman ve süreçte ortaya çıkacağı, tüm insanların iman etmeyecekleri, akletmeyenler üzerine pislik-azab konduğu, Nuh a.s.ın kavmi ile ilişkisi, Musa a.s. ve firavunun boğulma anında olan iman ve tevbesi gibi konular anlatılır...

Bir de 2.ayette istisna bir olgudan bahsedilir... Kur'an hep iman ile birlikte o imanın gereği fiili bir ameli vurgular ve buna göre va'deder... Ama öyle derece vardır ki ancak o dereceye münasip bir iman/ikan hali ile vukuf gerçekleşir (ya da o makama amel ile erişilmez)... "**kadem-i sıdk**" denilen ve **Hz.Ebu Bekir** r.a.ın nail olduğu bu derece amel ile hasıl olacak bir şey değildir... Bu nedenle **Hz.Rasûlullah** s.a.v.: "**Şayet Ebu Bekr'in imanı bir kefeye, sair insanların imanı da diğer kefeye konsa, Ebu Bekr'in imanı ağır basar**" ve "**Ebu Bekr, namaz ve oruç çokluğu ile size üstün olmadı (**sizi geçmedi**);fakat Onun sadrında (**kalbinde**) bir şey vaki' oldu**" diye bu noktaya işaret buyurmuştur...

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) Eliyf Lâââm Ra* tilke ayatül Kitabil Hakiym;
Elif, Lâm, Ra... İşte bunlar Kitab'ı Hakiym'in (hikmet dolu Kitab'ın**) ayetleridir**.

2-) Ekâne linNasi aceben en evhayna ila Racülin minhüm en enzirin Nase ve beşşirilleziyne amenu enne lehüm kademe sıdkın ınde Rabbihim* kalel kafirune inne haza le sahırun mübiyn;
İnsanlar için şaşılacak bir şey mi oldu: "*insanları uyar ve iman edenlere de kendileri için Rableri katında Kadem-i Sıdk* (sıdk kıdemi-makamı, sıddıklık mertebesi**) *olduğunu müjdele*" diye içlerinden bir rical'e vahyetmemiz?.. Kafirler: "*Muhakkak ki bu (*Adam*) apaçık bir büyücüdür*"dedi**.

3-) İnne Rabbekümullahulleziy halekas Semavati vel Arda fiy sitteti eyyamin sümmesteva alel Arşi yüdebbirul emr* ma min şefiy'in illâ min ba'di izniHİ, zâlikümullahu Rabbuküm fa'buduHU, efela tezekkerun;
Muhakkak Rabbiniz O Allah'dır ki, Semavat ve Arz'ı altı günde halketti, sonra Arş'a istiva etti (Allah'ın istiva ettiği Arş?**), Emr'i tedbir ediyor (**mertebesine indiriyor**)... Onun izninden sonra müstesna, hiçbir kimse şefaatçı olamaz... İşte budur Rabbiniz olan Allah... O halde O'na kulluk edin... Hala tezekkür etmiyor musunuz (**bu özellikler kendinizde**) ?**.

4-) İleyHİ merciuküm cemiy'a* va'dAllahi Hakka* inneHU yebdeül halka sümme yuıydühu li yecziyellezine amenu ve amilus salihati Bil kıst* velleziyne keferu lehüm şerabün min hamiymin ve azâbün eliymün Bima kânu yekfürun;
(Hepiniz**) toptan dönüşünüz O'nadır... Allah'dan Hakk bir vaad'dır (**bu**)...Muhakkak ki O, halk'ı ibda' eder (**yaratmaya ilk başlar, halkı izhar eder**), sonra iman edip salih amel işleyenleri Bil-kıst (**uluhiyyet hükümlerine göre, B sırrınca**) cezalandırmak (**karşılığını oluşturmak**) için onu (**halkı**) iade**

eder... Kafir (perdeli**) olanlara gelince, kafirlik yapmaları (**gerçeği reddetmeleri**) yüzünden (**B gerçeğince**) onlara kaynar sudan bir şarap ve elim bir azab vardır**.

5-) HUvelleziy cealeş şemse dıyâen vel kamere nuren ve kadderehu menazile li ta'lemu adedes siniyne vel hısab* ma halekAllahu zâlike illâ BilHakk* yüfassılül ayati likavmin ya'lemun;
O (Allah'dır**) ki, Güneş'i (**Can'ı**) zıya (**bizatihi ışık, ışın kaynağı**) ve Kamer'i (**Ay'ı**) nur kıldı, senelerin adedini ve hesabı bilesiniz diye Ay'ı menziller sahibi olarak takdir etti... Allah bunları Bil-Hakk (**Hak olarak**) yaratmıştır (**özellikleri ve düzenleri geçerlidir**)... Bilen bir kavim için (**Allah**) ayetleri tafsil ediyor.**

6-) İnne fiyhtilafilleyli ven nehari ve ma halekAllahu fiys Semavati vel Ardı le âyâtin li kavmin yettekun;
Gece ve gündüz'ün ihtilafında (birbiri ardınca değişip durmasında**), Allah'ın Semavat ve Arz'da halkettiklerinde, korunan bir kavim için elbette ayetler vardır**.

7-) İnnelleziyne la yercune Lıkaena ve radu Bil hayatid dünya vatmeennu Biha velleziyne hüm an ayatina ğafilun;
Bize kavuşmayı (varlıklarında açığa çıkışımızı yaşamayı, fıtratlarına dönmeyi**) ummayanlar, dünya hayatına razı olup onunla (**B sırrınca**) tatmin olanlar ve ayetlerimizden gafiller var ya.**

8-) Ülaike me'vahümün naru Bima kânu yeksibun;
İşte onların, kazanıyor oldukları yüzünden (B sırrınca**) sığınakları Nar'dır**.

9-) İnnelleziyne amenu ve amilus salihati yehdiyhim Rabbühüm Bi iymanihim* tecriy min tahtihimül enharu fiy cennatin naıym;
İman edip salih amel işleyenlere gelince, Rableri onları kendi iman (nur**) ları ile (**B sırrınca**) hidayete erdirir... Naim cennetlerinde, onların altlarından nehirler akar**.

10-) Da'vahüm fiyha subhanekellahümme ve tehıyyetühüm fiyha Selâm* ve ahıru da'vahüm enil Hamdu Lillahi Rabbil alemiyn;
Onların orada (Naim Cennetlerinde**) ki duaları/çağrıları: "*Subhanekellahümme= Subhansın Sen Allahım; Seni tenzih ve tesbih ederiz (*başkaca varlığımız yok*)"*dir... Orada (**her mertebede**) ki tahiyyeleri (**tanışıp selamlaşmaları**) "*Selam*"dır... Dualarının ahiri ise "*elHamdu Lillahi Rabbil'alemiyn*"dir**.

11-) Velev yuaccilullahu lin Nasişşerresti'calehüm Bil hayri lekudiye ileyhim ecelühüm* fenezerulleziyne la yercune Lıkaena fiy tuğyanihim ya'mehun;
Eğer Allah insanlara, onların hayrı (B sırrınca**) acele istedikleri gibi, şerri de çarçabuk etseydi, onların eceli gerçekleştirilmiş (**süreçleri bitirilmiş**) olurdu... Fakat bize kavuşmayı (**7.ayet?**) ummayanları kendi tuğyanları içerisinde kör ve şaşkın bocalar halde bırakırız**.

12-) Ve iza messel İnsaneddurru deana licenbihi ev kaıden ev kaima* felemma keşefna anhü durrahu merre keen lem yed'una ila durrin messeh* kezâlike züyyine lil müsrifiyne ma kânu ya'melun;
İnsan'a durr (sıkıntı, zorluk, hastalık, acizlik**) dokunduğunda, yanı üzereyken, otururken veya kıyamda (**ayakta**) iken bize dua eder/çağırır... Fakat durr'unu keşfettiğimizde (**açıp giderdiğimizde**), sanki kendisine dokunan durr için bize dua etmemiş gibi yürür gider... İşte müsriflere (**haddi aşanlara, zayi edenlere**), yapmakta oldukları böylece süslendirilmiştir**.

13-) Ve lekad ehleknel kurune min kabliküm lemma zalemu ve caethüm Rusulühüm Bil beyyinati ve ma kânu li yu'minu* kezâlike neczil kavmel mücrimiyn;
Andolsun ki sizden önceki muasır nesilleri/kuşakları, Rasûlleri kendilerine (B sırrınca**) beyyineler (**açık deliller, mucizeler**) ile geldikleri halde zulmettikleri zaman ve iman etmedikleri için helak ettik... Mücrimler kavmini işte böyle cezalandırırız**.

14-) Sümme cealnaküm halaife fiyl Ardı min ba'dihim li nenzure keyfe ta'melun;
Sonra, onların ardından sizi Arz'da halifeler kıldık ki, nasıl amel edeceğinize bakalım diye.

15-) Ve iza tütla aleyhim ayatüna beyyinatin kalelleziyne la yercune Lıkaene'ti Bi Kur'anin ğayri hazâ ev beddilhu, kul ma yekûnü liy en übeddilehu min tilkai nefsiy* in ettebiu illâ ma yuha ileyye, inniy

ehafü in asaytü Rabbiy azâbe yevmin azîym;
Ayetlerimiz onlara beyyineler (apaçık belgeler**) halinde tilavet edildiğinde, bize kavuşmayı (**7.ayet**) ummayanlar: "(***B sırrınca*) ***bunun gayrı bir Kur'an getir yahut onu tebdil et (***değiştir***)" dedi... De ki: "O'nu nefsim tarafımdan değiştirmem benim için olacak şey değildir... Ben ancak bana vahyolunana tabi olurum... Eğer Rabbime ısyan edersem muhakkak ki ben aziym gün'ün azabından korkarım"**.

16-) Kul lev şaAllahu ma televtühu aleyküm ve la edraküm Bihi, fekad lebistü fiyküm umüren min kablih* efela ta'kılun;
De ki: "*Eğer Allah dileseydi O'nu (*Kur'an'ı***) size tilavet etmezdim (***telaffuz edip okumazdım***) ve (***O da***) O'nu (***B sırrınca***) size bildirmezdi... O'ndan önce sizin içinizde gerçekten bir ömür kaldım... Akletmiyor musunuz?"***.

17-) Femen azlemü mimmeniftera alellahi keziben ev kezzebe BiayatiHİ, innehu la yüflihul mücrimun;
Allah'a yalan iftira eden (O'nu tanrı yerine koyan**) yahut O'nun ayetlerini (**sıfatlarını B sırrınca**) yalanlayandan daha zalim kimdir?.. Muhakkak ki mücrimler iflah etmezler**.

18-) Ve ya'büdune min dunillahi ma la yadurruhüm ve la yenfeuhüm ve yekulune haülai şüfeauna indAllah* kul etünebbiunAllahe Bima la ya'lemü fiys Semavati ve la fiyl Ard* subhaneHU ve tealâ amma yüşrikûn;
Allah'ı bırakıp, kendilerine ne zarar ve ne de fayda vermeyen (isim ve resimle perdelenip, Allah yanısıra varlıkları ve bir nitelikleri olmayan**) şeylere kulluk yaparlar... Ve: "*İşte bunlar Allah indinde bizim şefaatçılarımız*" derler... De ki: "*Siz, Allah'a, Semavat ve Arz'da bilmediği şeyi mi (***B sırrınca***) haber veriyorsunuz?*"... Subhan'dır O; onların ortak koştuklarından münezzeh ve yücedir**.

19-) Ve ma kânenNasu illâ ümmeten vahıdeten fahtelefu* ve levla kelimetün sebekat min Rabbike lekudiye beynehüm fiyma fiyhi yahtelifun;
İnsanlar ancak ümmet-i vahide (bir tek ümmet; fıtrat üzere**) idi... (**Sonra**) ihtilaf ettiler... Eğer Rabbinden öne geçmiş bir kelime (**ezeli takdir**) olmasaydı, hakkında ihtilafa düştükleri konuda aralarında hüküm verilirdi**.

20-) Ve yekulune levla ünzile aleyhi ayetün min Rabbih* fekul innemel ğaybü Lillahi fentezıru* inniy meaküm minel müntezıriyn;
"*O'nun üzerine Rabbinden bir ayet (*mucize, sıfat***) inzal edilmeli değil miydi?*" derler... De ki: "*Ğayb yalnızca Allah'a aittir (***birimsellikle, beşeriyetle bilinemez***)... Bekleyin; muhakkak ki ben de sizinle beraber bekleyenlerdenim*"**.

21-) Ve iza ezaknenNase rahmeten min ba'di darrae messethüm iza lehüm mekrun fiy ayatina* kulillahu esrau mekra* inne Rusulena yektübune ma temkürun;
İnsanlara, (arındırmak, genişletmek için**) kendilerine dokunmuş bir zarar-şiddet-hastalık-sıkıntı'dan sonra bir rahmet (**güzel özellikler**) tattırdığımızda, ayetlerimiz hakkında hemen bir mekr'e sahib olurlar... De ki: "*Mekr itibarıyla Allah daha sür'atlidir (***siz tuzağa düşersiniz***)... Muhakkak ki Rasûllerimiz kurduğunuz tuzakları yazıyorlar*"**.

22-) HUvelleziy yüseyyiruküm fiyl berri vel bahr* hatta iza küntüm fiyl fülki ve cerayne Bihim Bi riyhın tayyibetin ve ferihu Biha caetha riyhun asıfün ve caehümül mevcü min külli mekanin ve zannu ennehüm uhıyta Bihim, deavullahe muhlisıyne lehüd diyn* lein enceytena min hazihi le nekûnenne mineş şakiriyn;
Sizi kara'da ve deniz'de seyrettiren/gezdiren O'dur... Hatta (düşünün**) siz gemide olduğunuzda, onlar (**gemiler**), (**B sırrınca**) içindekileri (**Bi-**) riyh-ı tayyib (**tayyib bir rüzgar**) ile akıp götürdükleri ve (**taşıdıkları yolcuları B sırrınca**) bununla ferahlandıklarında, onlara (**gemilere**) riyh-ı asıf (**şiddetli rüzgar; fırtına**) gelip çatar, onlara her mekandan (**her yerden, taraftan**) dalgalar gelip ve onlar da kendilerinin o dalgalarla (**B gerçeğince**) kuşatıldıklarını zannettiklerinde (**içlerinden gelen bir şekilde öyle inanıp idrak ettiklerinde**), diyni yalnız O'na (**Allah'a**) halis kılarak: "*Andolsun ki eğer bizi şundan kurtarırsan, kesinlikle şükredenlerden olacağız*" diye Allah'a dua ettiler (**taptıklarını unuttular**).**

23-) Felemma encahüm iza hüm yebğune fiyl Ardı Biğayril Hakkı, ya eyyühenNasu innema bağyüküm alâ enfüsiküm metaal hayatid dünya sümme ileyna merciuküm fenünebbiuküm Bima küntüm ta'melun;
Vakta ki Allah onları kurtarır, hemen Arz'da Bi-gayri Hak (haksız/Hakkın gayrı olarak**) taşkınlık/zulüm yaparlar... Ey insanlar, sizin bağyiniz (**zulüm ve tecavüzünüz**) ancak kendi aleyhinizedir, (**yalnızca**) dünya hayatının metaı'ndan faydalanmaktan ibarettir... Sonra dönüşünüz bizedir... (**O vakit**) yapmakta olduklarınızı (**B sırrınca**) size haber veririz**.

24-) İnnema meselül hayatid dünya kemain enzelnahu minesSemai fahteleta Bihi nebatül Ardı mimma ye'külün Nasu vel en'am* hatta iza ehazetil Ardu zuhrufeha vezzeyyenet ve zanne ehlüha ennehüm kadirune aleyha, etaha emruna leylen ev neharen fecealnaha hasıyden keen lem tağne Bil ems* kezâlike nufessılül ayati likavmin yetefekkerun;
Dünya hayatının meseli, Sema'dan inzal ettiğimiz bir su gibidir... (Sonra**) onunla (**o su ile B sırrınca**) insanların ve hayvanların yediği Arz'ın nebatı karışmıştır... Nihayet Arz, kendi zinetlerini takındığı ve süslendiği, onun ehli de onun (**Arz'ın**) üzerine kaadirler olduklarını zannettilerinde geceleyin veya gündüzleyin emrimiz ona geldi... Ve onu, sanki (B sırrınca) dün hiç şenlenmemiş gibi hasıyd (**hasad edilmiş**) kılarız... Tefekkür eden bir kavim için ayetleri işte böyle tafsil ediyoruz**.

25-) VAllahu yed'u ila DarisSelâm* ve yehdiy men yeşau ila sıratın müstekıym;
Allah, Dar'üs Selam'a (Selam Yurdu'na; kayıtlardan beri hakikatınızdaki kuvvelerle yaşam boyutuna**) çağırır ve dilediğini sırat-ı müstakıym'e hidayet eder**.

26-) Lilleziyne ahsenül hüsna ve ziyadetün, ve la yarheku vucuhehüm katerun ve la zilletün, ülaike ashabül cenneti, hüm fiyha halidun;
İhsan yapanlara (muhsince amel edenlere**) el-Hüsna (**daha güzeli**) ve ziyade (**mertebeler**) vardır... Onların vechlerini (**bilinçlerini**) ne (**kara**) toz zerresi (**nefsani özellik**), ne de zillet (**birimsellik**) kaplar... Onlar ashab-ı cennet'tir... Onlar, orada ebedi kalıcılardır**.

27-) Velleziyne kesebüs seyyiati cezaü seyyietin Bi misliha, ve terhekuhüm zilletün, ma lehüm minAllahi min asım* keennema uğşiyet vucuhuhüm kıtaan minel leyli muzlima* ülaike ashabün nari, hüm fiyha halidun;
Kötülükler kazanmış olanlara gelince, kötülüğün cezası (B gerçeğince**) onun misli iledir (**rablerinin kemalinden, melekiyetlerinden örtülüdürler**)... Onları zillet bürür... Onları Allah'dan koruyacak yoktur (**ma'sum değildirler**)... Vechleri karanlık haldeki gece parçalarına (**cismani alem sûretleri**) bürünmüş gibidir... Onlar ashab-ı nar'dır... Onlar, orada ebedi kalıcılardır**.

28-) Ve yevme nahşuruhüm cemiy'an sümme nekulü lilleziyne eşrekû mekâneküm entüm ve şürekâüküm* fezeyyelna beynehüm ve kale şürekâühüm ma küntüm iyyana ta'budun;
Cemian (toplu halde**) onları haşredeceğimizin günü (**nü düşün**) !.. Sonra da şirk koşanlara: "*Siz ve ortak koştuklarınız, mekanınıza*" deriz... Akabinde onların aralarını ayırmışızdır... Onların ortak koştukları ise: "*Siz bize kulluk etmiyordunuz (**kendi evham ve hayallerinize kulluk yapıyordunuz**)*" dedi**.

29-) Fekefa Billahi şehiyden beynena ve beyneküm in künna an ıbadetiküm leğafiliyn;
"*Bizimle sizin aranızda şahidliğe (B sırrınca**) Allah kafiydir... Muhakkak ki biz sizin ibadetinizden gafiller idik*"**.

30-) Hünalike teblu küllü nefsin ma eslefet ve ruddu ilellahi MevlahumülHakkı ve dalle anhüm ma kânu yefterun;
Orada her nefs, önceden ne gönderdi ise onu dener... (Onlar**) Hakk Mevlaları olan Allah'a döndürülmüş ve uydurmakta oldukları (**dünyaları, tapınma objeleri**) kendilerinden kaybolup gitmiştir**.

31-) Kul men yerzükuküm mines Semai vel Ardı emmen yemliküs sem'a vel ebsare ve men yuhricülhayye minel meyyiti ve yuhricül meyyite minel hayyi ve men yüdebbirul emre, feseyekulunAllah* fekul efela tettekun;
(Müşriklere**) de ki: "*Sizi Sema'dan ve Arz'dan kim rızıklandırıyor?.. Yahut işitme ve görme kuvvelerine kim malik?.. Ölüden diriyi kim çıkarıyor ve diriden ölüyü kim çıkarıyor?... Kim EMRi***

tedbir ediyor (*hakikatının hükmüne göre mertebesine indiriyor****) ?"... "Allah"*****, diyecekler… De ki: "*****O halde niye bilfiil muttaki olmuyorsunuz?"***.

32-) Fezâlikümullahu RabbukümülHakk* femazâ ba'del Hakkı illedDalal* feenna tusrafun;
İşte budur Hakk Rabbiniz olan Allah... Hak'dan sonra dalal (sapıklık**) dan başka ne var ki?.. (**O halde**) nasıl çevriliyorsunuz?**.

33-) Kezlike hakkat kelimetü rRabbike alelleziyne feseku ennehüm la yu'minun;
İşte böylece, Rabbinin, fasık olanlar hakkında: "***Onlar iman etmezler*****" kelimesi gerçekleşmiştir**.

34-) Kul hel min şürekâiküm men yebdeül halka sümme yuıydühu, kulillahu yebdeül halka sümme yuıydühu feenna tü'fekûn;
De ki: "***Ortak koştuklarınızdan halkı ibda'*** *(*izhar***) edip, sonra onu iade eden (***bu sıfatlara sahip***) kimse var mı?"..** **De ki: "*****Allah halkı ibda'*** *(*izhar***) eder, sonra onu iade eder (***bu sıfatlara sahip tek bir vücud O***)... Nasıl döndürülüyorsunuz?"***.

35-) Kul hel min şürekâiküm men yehdiy ilel Hakkı, kulillahu yehdiy lil Hakk* efemen yehdiy ilel Hakkı ehakku en yüttebea emmen la yehiddiy illâ en yühda* fema leküm keyfe tahkümun;
De ki: "***Ortak koştuklarınızdan Hakk'a klavuzlayacak kimse var mı?"..** **De ki: "*****Allah, hidayet eder Hakk'a... (***Aceba***) Hakka klavuzlayan mı tabi olunmaya ehakk'dır, yoksa hidayet edilmedikçe doğru yolu bulamayan mı?... Ne oluyor size?... Nasıl hüküm veriyorsunuz?"***.

36-) Ve ma yettebiu ekseruhüm illâ zanna* innez zanne la yuğniy minel Hakkı şey'a* innAllahe Aliymun Bima yef'alun;
Onların ekseriyeti zandan başka bir şeye tabi olmazlar... Muhakkak ki zann Hakk'dan bir şey ifade etmez/Hakk olan bir şeyin yerini tutmaz... Şüphesiz ki Allah yapmakta olduklarını (B sırrınca**) Aliym'dir**.

37-) Ve ma kâne hazel Kur'anu en yüftera min dunillahi ve lâkin tasdiykalleziy beyne yedeyhi ve tafsıylel Kitabi la raybe fiyhi min Rabbil alemiyn;
Bu Kur'an, Allah'dan başkası tarafından uydurulmadı... Fakat kendinden öncekini (Levhi Mahfuz'u**) tasdik ve (**Ümmül**) Kitab'ı tafsil'dir (**O**)... Onda şüphe yoktur... Rabbül'Alemiyn'dendir (**O**).**

38-) Em yekulunefterah* kul fe'tu Bi sûretin mislihi ved'u menisteta'tüm min dunillahi in küntüm sadıkıyn;
Yoksa "***O'nu uydurdu*****" mu diyorlar… De ki: "*****Hadi siz de onun misli*** *(*uydurma***) bir (***Bi-***) sûre getirin... Allah'tan ğayrı gücünüz yettiği kim varsa (***onu da yardıma***) çağırın... Eğer sözünüzde sadıklar iseniz (***yapın bunu***)"***.

39-) Bel kezzebu Bima lem yuhıytu Bi ılmihi ve lemma ye'tihim te'viyluhu, kezâlike kezzebelleziyne min kablihim fenzur keyfe kâne akıbetüz zalimiyn;
Hayır... İlmi'ni (B sırrınca**) ıhata etmedikleri ve <u>henüz</u> te'vili kendilerine gelmemiş bir şeyi yalanladılar... Onlardan öncekiler de böyle yalanladılar... Zalimlerin akıbeti nasıl oldu bir bak!**.

40-) Ve minhüm men yu'minu Bihi ve minhüm men la yu'minu Bihi, ve Rabbuke a'lemu Bil müfsidiyn;
Onlardan O'na (B sırrınca**) iman edecek kimse de vardır, O'na (**B sırrınca**) iman etmeyecek kimse de... Rabbin ifsad edicileri (**B sırrınca**) daha iyi bilir**.

41-) Ve in kezzebuke fe kul liy ameliy ve leküm amelüküm* entüm beriyune mimma a'melü ve ene beriy'ün mimma ta'melun;
Eğer seni yalanladılar ise de ki: "***Benim amelim bana, sizin ameliniz size aittir... Siz benim yaptığımdan uzaksınız ben de sizin yaptığınızdan beriyim*****"**.

42-) Ve minhüm men yestemiune ileyke, efeente tüsmi'ussumme velev kânu la ya'kılun;
Onlardan sana kulak verip dinleyenler de vardır... (Fakat**) sağırlara sen mi işittireceksin?.. Hele bir de akletmiyorlarsa!**.

43-) Ve minhüm men yenzuru ileyke, efeente tehdil umye velev kânu la yubsırun;
Onlardan sana bakanlar da vardır... Körlere sen mi klavuzluk edip doğru yolu (vahdet'i**) göstereceksin?.. Eğer basiretleri ile görmüyorlarsa!**.

44-) İnnAllahe la yazlimunNase şey'en ve lakinnenNase enfüsehüm yazlimun;
Muhakkak ki Allah insanlara (en ufak**) bir şey itibarıyla (**dahi**) zulmetmez (**la yukellifullahu nefsen illa vüs'aha**)... Fakat insanlar kendi nefslerine zulmederler**.

45-) Ve yevme yahşuruhüm keen lem yelbesu illâ sa'aten minennehari yetearefune beynehüm* kad hasirelleziyne kezzebu BiLıkaillahi ve ma kânu mühtediyn;
Onları haşredeceği gün, sanki gündüzden bir saat'tan başka kalmamışlar gibi, aralarında tanışırlar (biyolojik beden dünya rüyasındaki nisbetlere dayalı kişiler olarak değil**)... Allah'a Lıkayı (**Allah'ın varlığında açığa çıkışını yaşamayı, B sırrınca**) yalanlamış olanlar gerçekten hüsrana uğramıştır... Ve (**onlar**) muhtediyn (**doğru ve gerçek olanı bulmuş, hidayete elverişli**) değillerdi**.

46-) Ve imma nüriyenneke ba'dalleziy naıdühüm ev neteveffeyenneke feileyna merciuhüm sümmAllahu şehiydün alâ ma yef'alun;
Onlara va'dettiğimizin bazısını sana göstersek yahut seni vefat ettirsek (bu takdirde de görürsün**), yine onların dönüşleri bizedir... Sonra, Allah yaptıkları üzerine şahid'dir**.

47-) Ve likülli ümmetin Rasûl* feiza cae Rasûlühüm kudiye beynehüm Bil kıstı ve hüm la yuzlemun;
Her ümmet için (Hakikat'a hidayet eden, o idrakı oluşturan ve nihayet onlara şahid olan**) bir Rasûl vardır... Rasûlleri geldiği vakit aralarında Bil-kıst (**uluhiyyet hükümlerince, sünnetullah'a göre, B sırrınca**) hükmolunur... Onlar zulme uğratılmazlar**.

48-) Ve yekulune meta hazel va'dü in küntüm sadikıyn;
"*Eğer doğru söyleyenler iseniz, bu va'd (**kıyamet, haşr****) ne zaman?*" derler**.

49-) Kul la emlikü linefsiy darren ve la nef'an illâ ma şaAllah* likülli ümmetin ecel* iza cae ecelühüm fela yeste'hırune saaten ve la yestakdimun;
De ki: "*Nefsim için Allah'ın dilediğinden başka bir zarar ve bir faydaya malik değilim... Her ümmet'in bir eceli vardır... Ecelleri geldiği vakit, artık ne bir saat geri kalırlar ve ne de ileri giderler*".

50-) Kul eraeytüm in etaküm azâbuHU beyaten ev neharen ma zâ yesta'cilü minhül mücrimun;
De ki: "*Gördünüz mü (**düşünün bakalım****), şayet O'nun azabı geceleyin veya gündüzleyin size gelmiş olsa, (****söyleyin****) mücrimler ondan neyi acele isterler?*"**.

51-) E sümme iza ma vekaa amentüm Bihi, al' ANe ve kad küntüm Bihi testa'cilun;
(Azab**) vaki olduktan sonra mı ona (**B sırrınca**) iman ettiniz?.. ŞİMDİ mi?.. (**Halbuki**) onu (**B sırrınca**) çarçabuk-aceleden istiyordunuz!**.

52-) Sümme kıyle lilleziyne zalemu zuku azâbel huld* hel tüczevne illâ Bima küntüm teksibun;
Sonra zulmedenlere: "*azab-ı huld'u=sonsuz azab'ı tadın*" denildi... "*Yalnız kazanmakta olduklarınız ile (**B gerçeğince****) cezalandırılmıyor musunuz?*"**.

53-) Ve yestenbiuneke ehakkun hu* kul iy ve Rabbiy innehu lehakkun ve ma entüm Bi mu'ciziyn;
"*O (**azab****) Hak mıdır?*" diye senden haber isterler... De ki: "*Evet, Rabbim hakkı için o elbette Hakk'dır (****gerçektir; ihmali, atlanması sözkonusu değildir****)... Ve siz (****Bi-****) aciz bırakıcılar değilsiniz (****çünkü Hakk****)"***.

54-) Velev enne likülli nefsin zalemet ma fiyl Ardı leftedet Bih* ve eserrun nedamete lemma raevül azâb* ve kudiye beynehüm Bil kıstı ve hüm la yuzlemun;
Zülmetmiş her nefs, eğer Arz'da bulunan her şeye sahib olsaydı, elbette onu (B sırrınca**) fidye verirdi... Azabı gördüklerinde nedametlerini gizlerler (**içlerinde hissederler**)... Aralarında Bil-kıst (**sünnetullah'a, uluhiyyet hükümlerine göre**) hükmolunmuştur... Onlar zulme uğratılmazlar (**hakiki adalet**).**

55-) Ela inne Lillahi ma fiys Semavati vel Ard* ela inne va'dAllahi Hakkun ve lakinne ekserehüm la ya'lemun;
Dikkat edin, Semavat ve Arz'da ne varsa muhakkak ki Allah'ındır (O'nun Esması'nın bir zuhurudur; dilediği manaları açığa çıkarsın diye yoktan yaratmıştır**)... İyi bilin ki Allah'ın vaadi Hakk'dır... Fakat onların ekseriyeti bilmezler**.

56-) HUve yuhyiy ve yümiytü ve ileyHİ turceun;
O diriltir ve öldürür... O'na rücu' ettirileceksiniz.

57-) Ya eyyühen Nasu kad caetküm mev'ızatün min Rabbiküm ve şifaün lima fiys suduri ve hüden ve rahmetün lil mu'miniyn;
Ey insanlar!.. Size, Rabbinizden bir mev'ıze (ibret ihtiva eden haber ve uyarı**), sadırlarda (**kalblerde**) olanlar (**ilahi tecellileri almaya mani beşeri özellikler, insansı güdüler**) için bir şifa, mü'minler için bir huda (**hakikatlerine rehber**) ve rahmet gelmiştir**.

58-) Kul Bi fadlillahi ve Bi RahmetiHİ fe Bi zâlike felyefrahu* huve hayrun mimma yecmeun;
De ki: "(Bi-**) *Allah fazlı ve O'nun (*Bi-*) rahmetiyle, işte onunla sevinip ferahlasınlar (*hayali, fani, cüzi şeylerle değil*)... O (*ilahi özellikler ile hasıl olan yaşam*), onların cem'ettiklerinden daha hayırlıdır*"**.

59-) Kul eraeytüm ma enzelAllahu leküm min rizkın fecealtüm minhü haramen ve halala* kul Aallahu ezine leküm em alellahi tefterun;
De ki: "*Gördünüz mü rızıktan (*vahyen*) Allah'ın sizin için inzal ettiğini; ki ondan bir kısmını haram, bir kısmını da helal kıldınız*"... De ki: "*Allah mı size izin verdi (*Rasûl-Nebî misiniz?*), yoksa Allah'a iftira mı ediyorsunuz?*".

60-) Ve ma zannülleziyne yefterune alellahil kezibe yevmel kıyameti, innAllahe lezu fadlin alenNasi ve lâkinne ekserehüm la yeşkürun;
Allah'a yalan iftira edenler kıyamet gününü ne zannederler?... Muhakkak ki Allah insanlara (akli istidatları dolayısıyla**) fazl (**lutuf**) sahibidir... Fakat onların ekseriyeti şükretmezler (**bunu değerlendirmezler**).**

61-) Ve ma tekûnü fiy şe'nin ve ma tetlu minhü min Kur'anin ve la ta'melune min amelin illâ künna aleyküm şühuden iz tüfiydune fiyh* ve ma ya'zübü an Rabbike min miskali zerretin fiyl Ardı ve la fiys Semai ve la asğare min zâlike ve la ekbere illâ fiy Kitabin mübiyn;
Bir şe'n (oluş-hal**)'de olsan, ondan (**o şe'n'e dair**) Kur'an'dan (**bir şey**) tilavet etsen ve amelden ne yaparsanız, ona daldığınızda biz illa sizin üzerinize şahidler idik... Arz'da olsun, Sema'da olsun zerre ağırlığınca (**bir şey**) Rabbinden gizli kalmaz... (**Hatta**) ondan daha küçüğü ve daha büyüğü de (**olsa**), illa Kitab-ı Mubiyn'dedir (**insan'dadır; eşyanın vücudu...?**).**

62-) Ela inne evliyaAllahi la havfün aleyhim ve la hüm yahzenun;
Açın gözünüzü!.. Allah Veliy'lerine korku yoktur (hiç bir şeyleri kalmamış**) ve onlar mahzun da olmazlar (**kemalatları halisdir**).**

63-) Elleziyne amenu ve kânu yettekun;
Onlar ki (hakikatlerine**) iman etmişler (**yakiyn**) ve (**sünnetullah'ın gereği**) korunmayı gerçekleştirmişlerdir**.

64-) Lehümül büşra fiyl hayatid dünya ve fiyl ahireti, la tebdiyle likelimatillahi, zâlike hüvel fevzül azîym;
Dünya hayatında da Ahirette de buşra (müjde**) vardır onlara... Allah Kelimeleri için asla tebdil (**değişme, bedel**) yoktur... İşte bu aziym kurtuluştur**.

65-) Ve la yahzünke kavlühüm* innel ızzete Lillahi cemiy'an, HUves semiy'ul Alîym;
Onların kavli (sözü**) seni mahzun etmesin... Muhakkak ki izzet bütünüyle Allah'ındır... O Semi'dir, Aliym'dir (**senden onları işiten ve bilen Allah'dır?**).**

66-) Elâ inne Lillahi men fiys Semavati ve men fiyl Ard* ve ma yettebiulleziyne yed'une min dunillahi şüreka'* in yettebiune illezzanne ve in hüm illâ yahrusun;

Dikkat edin!... Semavat'ta kim var, Arz'da kim varsa muhakkak ki Allah'ındır (onların hakikatı olarak dilediği manaları açığa çıkarmakta ve mutlak olarak hüküm ve tasarruf etmektedir**)... (**O halde**) Allah'ın gayrı şeylere dua eden/çağıranlar (**dahi**), (**buna rağmen hakikatte**) şürekalarına (**ortak koştuklarına**) tabi olmuş olmuyorlar... (**Onlar**) ancak zanna (**kendi evham ve hayallerine**) tabi oluyorlar ve onlar sadece yalan söylüyorlar**.

67-) HUvelleziy ceale lekümül leyle liteskünu fiyhi vennehare mubsıra* inne fiy zâlike leâyâtin li kavmin yesmeun;
Sizin için, geceyi (bedeni**) onda sükun bulasınız (**boşalıp rahatlayasınız; nötürleşesiniz**) diye ve gündüzü (**insani nefsi**) mubsır (**gören, idrak eden**) kılan O'dur... Muhakkak ki bunda işiten bir kavim için ayetler vardır**.

68-) Kalüttehazallahu veleden subhaneHU, HUvel Ğaniyy* leHU ma fiys Semavati ve ma fiyl Ard* in ındeküm min sültanin Bi hazâ* etekulune alellahi ma la ta'lemun;
"*Allah çocuk edindi*" dediler... Subhan'dır O! (gayrı vücud olmaktan, benzeşmekten**).. (**Zira**) O, Ğaniy'dir... Semavat'ta ve Arz'da ne varsa, O'nundur... İndinizde bununla ilgili bir kanıt yoktur... Allah üzerine bilmediğiniz şey mi söylüyorsunuz?**.

69-) Kul innelleziyne yefterune alellahil kezibe la yüflihun;
De ki: "*Allah üzerine yalan uyduranlar elbette iflah etmezler*".

70-) Metaun fiyd dünya sümme ileyna merciuhüm sümme nüziykuhümül azâbeş şediyde Bima kânu yekfürun;
Dünyada bir meta' (faydalanma**), sonra dönüşleri bizedir... Sonra gerçeği örtüyor olmaları dolayısıyla (**B gerçeğince**) şiddetli azab'ı onlara tattıracağız**.

71-) Vetlü aleyhim nebee Nuh* iz kale li kavmihî ya kavmi in kâne kebüre aleyküm mekamiy ve tezkiyriy Bi ayatillahi fe alellahi tevekkeltü feecmiu emreküm ve şürekâeküm sümme la yekün emruküm aleykum ğummeten sümmakdu ileyye ve la tünzırun;
Onlara Nuh'un haberini tilavet et... Hani kavmine: "*Ey kavmim!.. Eğer (vahdet**) makamım ve Allah ayetleri ile (**B sırrınca**) sizi tezkirim (**öğütleyişim, hatırlatışım; Risaletim**) size büyük geldi ise, (**artık ben**) Allah'a tevekkül ettim, (**siz de**) işinizi ve ortaklarınızı icma' edin (**işinizi sağlam tutun, tüm kuvvetlerinizi bir araya getirin**)... Sonra işiniz üzerinize ğumme (**tasa/örtülü**) olmasın... Sonra bana hükmünüzü uygulayın, (**bana**) mühlet vermeyin*"**.

72-) Fein tevelleytüm fema seeltüküm min ecrin, in ecriye illâ alellahi ve ümirtü en ekûne minel müslimiyn;
"*Şayet yüzçeviridyseniz (çevirin, zaten**) sizden bir ecr (**karşılık**) istemedim... Benim ecrim ancak Allah üzerinedir (**Rasûlüm!**)... Müslimlerden (**ilk safta olanlardan**) olmakla emrolundum*"**.

73-) Fekezzebuhu fenecceynahu ve men meahu fiyl fülki ve cealnahüm halaife ve ağraknelleziyne kezzebu Bi ayatina* fenzur keyfe kâne akıbetül münzeriyn;
(Yine de**) O'nu (**Nuh'u**) yalanladılar... Biz de O'nu ve gemide onunla beraber olanları kurtardık ve onları halifeler kıldık... Ayetlerimizi (**B sırrınca**) yalanlamış olanları ise (**su'da**) boğduk... Uyarılanların (**Rasûlle karşılaşanların**) akibeti nasıl oldu bir bak!**.

74-) Sümme beasna min ba'dihi Rusulen ila kavmihim fecauhüm Bil beyyinati fema kânu li yu'minu Bima kezzebu Bihi min kabl* kezâlike natbau alâ kulubil mu'tediyn;
Ve O'ndan (Nuh'dan**) sonra kendi kavimlerine Rasûller ba'settik... Onlara (**B sırrınca**) beyyineler (**nur gibi apaçık belgeler, ilahi özellikler**) ile geldiler... Daha önceden (**B sırrınca**) yalanlamış oldukları şeye (**gene**) iman etmediler... İşte haddi aşanların kalbleri üzerine böyle tab' ederiz (**damga-mühür vururur**).**

75-) Sümme baasna min ba'dihim Musa ve Harune ila fir'avne ve meleihi Bi ayatina festekberu ve kânu kavmen mücrimiyn;
Sonra, bunların ardından Musa'yı ve Harun'u, (B sırrınca**) ayetlerimiz ile, Fravun'a ve onun mele'sine (**aynı görüşü paylaşan meclis, geleneksel toplumun ileri gelenlerine**) ba'settik... (**Onlar ise**) kibirlendiler ve mücrimler kavmi oldular**.

76-) Felemma caehümül Hakku min ındina kalu inne hazâ lesıhrun mübiyn;
İndimizden onlara Hakk geldiğinde: "*Muhakkak ki bu apaçık bir sihir'dir*" dediler.

77-) Kale Musa etekulune lil Hakkı lemma caeküm* esıhrun hazâ* ve la yüflihus sahırun;
Musa dedi ki: "*Size geldiğinde Hak için (böyle mi) dersiniz?... Bu bir sihir midir?.. Sihirbazlar asla iflah etmezler*".

78-) Kalu eci'tena litelfitena amma vecedna aleyhi abaena ve tekûne lekümel kibriyau fiyl Ard* ve ma nahnü leküma Bi mu'miniyn;
Dediler ki: "*Sen bizi, atalarımızı üzerinde bulduğumuz (din) den çeviresin ve Arz'da kibriya ikinizin olsun diye mi bize geldin?... Biz size (ikinize; Musa ve Harun'a) (Bi-) mü'minler değiliz*".

79-) Ve kale fir'avn ü'tuniy Bi külli sahırin 'alîym;
Fravun: "*Bütün alim sihirbazları (B sırrınca) bana getirin!*" dedi.

80-) Felemma caes seharetü kale lehüm Musa elku ma entüm mulkun;
Vaktaki sihirbazlar geldi, Musa onlara: "*Atacağınızı atın*" dedi.

81-) Felemma elkav kale Musa ma ci'tüm Bihis sihr* innAllahe seyubtıluh* innAllahe la yuslihu amelel müfsidiyn;
Ne zaman ki attılar, Musa: "*Sizin (B sırrınca) getirdiğiniz sihirdir... Muhakkak ki Allah onu ibtal edecektir... Şüphesiz ki Allah ifsad edicilerin amelini ıslah etmez*".

82-) Ve yhıkkullahul hakka Bi kelimatiHİ velev kerihel mücrimun;
Allah (Bi-) Kelimeleri ile Hakkı gerçekleştirecektir... Velev ki mücrimler kerih görse de.

83-) Fema amene li Musa illâ zürriyyetün min kavmihî alâ havfin min fir'avne ve meleihim en yeftinehüm* ve inne fir'avne lealin fiyl Ard* ve innehu leminel müsrifiyn;
Fravun ve mele'sinin (ileri gelenlerinin) kendilerini fitneye uğratacağı korkusundan Musa'ya, kendi kavminden bir zürriyetten (genç bir topluluktan) başka kimse iman etmedi... Muhakkak ki fravun Arz'da üstün/zorba idi... Ve o elbette müsriflerden idi.

84-) Ve kale Musa ya kavmi in küntüm amentüm Billahi fealleyhi tevekkelu in küntüm müslimiyn;
Musa: "*Ey kavmim!.. Eğer Allah'a (B sırrıyla) iman etmiş ve eğer müslimler olmuşsanız, O'na tevekkül edin*", dedi.

85-) Fekalu alellahi tevekkelna* Rabbena la tec'alna fitneten lil kavmiz zalimiyn;
(Onlar da) dediler ki: "*Allah'a tevekkül ettik biz... Rabbimiz, zalimler kavmi için bizi fitne kılma (onlar karşısında bizi zayıf bırakma)*".

86-) Ve neccina Bi rahmetiKE minel kavmil kafiriyn;
"*Kafirler kavminden bizi (Bi-) rahmetinle kurtar*".

87-) Ve evhayna ila Musa ve ahıyhi en tebevvea likavmiküma Bi mısra buyuten vec'alu buyuteküm kıbleten ve akıymus Salate, ve beşşiril mu'miniyn;
Musa ve erkek kardeşine: "(*Bi-*) *Mısır'da (beden memleketinde) kavminiz için bir ev (kalb) hazırlayın... Evlerinizi kıble (namaz mahalli) yapın ve namaz'ı ikame edin... (O hakiki) mü'minleri müjdele (Ya Musa!)*" diye vahyettik.

88-) Ve kale Musa Rabbena inneKE ateyte fir'avne ve meleehu ziyneten ve emvalen fiyl hayatid dünya, Rabbena li yudıllu an sebiyliKE, Rabbenatmis alâ emvalihim veşdüd alâ kulubihim fela yu'minu hatta yeravül azâbel eliym;
Musa dedi ki: "*Rabbimiz!.. Muhakkak ki sen verdin fravun ve mele'sine dünya hayatında ziynet ve mallar... Rabbimiz, senin yolundan saptırsınlar diye mi?.. Rabbimiz mallarını (nefsani özelliklerini) sil, kalblerini sık (?);çünkü onlar elim azabı görmedikçe iman etmezler*".

89-) Kale kad ücıybet da'vetüküma festekıyma ve la tettebianni sebiylelleziyne la ya'lemun;
(Allah**) dedi ki: "İkinizin (**?**) duası gerçekten icabet edildi... O halde istikamet edin (**dosdoğru olun; boyutların hakkını verin**)... Bilmeyenlerin yoluna tabi olmayın!"**.

90-) Ve cavezna Bi beniy israiylelbahre feetbeahüm fir'avnü ve cünudühu bağyen ve adva* hatta iza edrekehül ğareku kale amentü ennehu la ilahe illelleziy amenet Bihi benu israiyle ve ene minel müslimiyn;
İsrailOğullarını deniz'den (B sırrınca**) geçirdik... (**Hemen**) fravun ve onun ordusu bağyen (**haddi aşarak, zalimce**) ve adven (**düşmanca**) onları izledi... Ta ki ğarak (**batış, suda boğulma**) ona erişince: "*İman ettim ki ilah yoktur, ancak İsrailOğullarının kendisine (*B sırrınca*) iman ettiği vardır (*İsrailOğullarının kendisine B sırrınca iman ettiğinden başka vücud yoktur*)... Ben müslimlerdenim*" dedi**.

91-) Al' ANe ve kad asayte kablü ve künte minel müfsidiyn;
"*İMDİ mi?.. Daha önce gerçekten (*hakikatına, sistem'e*) ısyan etmiş ve ifsad edicilerden olmuştun*" (denildi**).**

92-) Felyevme nünecciyke Bi bedenike li tekûne limen halfeke ayeten, ve inne kesiyren minen Nasi an ayatina le ğafilun;
(Ey fravun**) bu gün seni bedenin ile (**B sırrınca bedensel olarak**) tenciye edeceğiz (**kurtaracağız/ıssız ve uzak yere atacağız/seviyeni yükselteceğiz**), arkandan gelen kimseler için bir ayet olasın diye... Çünkü insanlardan bir çoğu ayetlerimizden kesinlikle gafillerdir**.

93-) Ve lekad bevve'na beniy israiyle mübevvee sıdkın ve razaknahüm minet tayyibat* femahtelefu hatta caehümül 'ılm* inne Rabbeke yakdıy beynehüm yevmel kıyameti fiyma kânu fiyhi yahtelifun;
Andolsun ki biz İsrailOğullarını mübevvee sıdk'a (seçkin ve üstün mevki, güzel ve emin yere**) yerleştirdik... Onları tayyibattan rızıklandırdık... İlim (**Hz.Muhammed s.a.v.**) kendilerine gelinceye kadar ihtilafa düşmediler... Muhakkak ki Rabbin, ihtilafa düştükleri hususta kiyamet günü aralarında hüküm verecektir**.

94-) Fein künte fiy şekkin mimma enzelna ileyke fes'elilleziyne yakreunel Kitabe min kablike* lekad caekel Hakku min Rabbike fela tekûnenne minel mümteriyn;
(Ey Rasûl**) eğer sana inzal ettiğimizden şekk içinde oldun ise, (**o vakit**) senden önce (**Ümmül**) Kitab'ı OKUyanlara sor... Andolsun ki sana Rabbinden Hakk gelmiştir... O halde sakın kuşkulananlardan olma**.

95-) Ve la tekûnenne minelleziyne kezzebu Bi ayatillahi fetekûne minel hasiriyn;
Allah ayetlerini (B sırrınca**) yalanlayanlardan da olma... (**O takdirde**) hüsrana uğrayanlardan olursun**.

96-) İnnelleziyne hakkat aleyhim kelimetü Rabbike la yu'minun;
Muhakkak ki üzerlerine Rabbinin kelimesi (ezeli hükmü, şakavet**) hakk olmuş kimseler iman etmezler**.

97-) Velev caethüm küllü ayetin hatta yeravül azâbel eliym;
Velev ki onlara her ayet/tüm ayetler gelse bile (iman etmezler**)... Elim azabı görünceye kadar (**?**).**

98-) Felevla kânet karyetün amenet fenefeaha iymanuha illâ kavme Yunus* lemma amenu keşefna anhüm azâbel hızyi fiyl hayatid dünya ve metta'nahüm ila hıyn;
Bir karye (ülke, şehir halkı toptan, azab gelmeden**) iman etmiş olsaydı da onun imanı ona fayda verseydi (**azabtan kurtarsaydı**) ya!.. Yunus'un kavmi müstesna (**Onun kavmi, Onun haber verdiği azabın, Yunus'un aralarından ayrılıp gitmesinden sonra kendilerine geleceğini hissedip toptan iman ve tevbe ettiler**)... (**Onlar**) iman edince, dünya hayatında rüsvaylık azabını onlardan keşfettik (**kaldırdık**) ve onları muayyen bir süreye kadar faydalandırdık**.

99-) Velev şae Rabbüke leamene men fiyl Ardı küllühüm cemiy'a* efeente tükrihün Nase hatta yekûnu mu'miniyn;

Eğer Rabbin dileseydi Arz'da kim varsa onların hepsi toptan elbette iman ederdi... Böyle iken sen, mü'minler olsunlar diye insanları zorlayacak mısın?.

100-) Ve ma kâne li nefsin en tu'mine illâ Biiznillah* ve yec'alürricse alelleziyne la ya'kılun;
Bi-iznillah (Allah'ın izni**) müstesna bir nefs için iman etmek mümkün değildir... (**Allah**) rics'i (**şirk pisliği, küfür la'neti, imansızlık azabı, vesvese**) akletmeyenlerin üzerine bırakır**.

101-) Kulinzuru ma za fiys Semavati vel Ard* ve ma tuğnil ayatü vennüzüru an kavmin la yu'minun;
De ki: "*Semavat'ta ve Arz'da ne oluyor, bir bakın!*"... O ayetler ve uyarmalar iman etmeyen kavme fayda vermez.

102-) Fehel yentezırune illâ misle eyyamilleziyne halev min kablihim* kul fentezıru inniy meaküm minel müntezıriyn;
Onlar kendilerinden önce geçmişlerin günleri misli (gibisini**) mi ancak bekliyorlar?... De ki: "*O halde bekleyin... Ben de sizinle birlikte bekleyenlerdenim*"**.

103-) Sümme nünecciy Rusülena velleziyne amenü kezâlik* Hakkan aleyna nüncil mu'miniyn;
Sonra biz Rasûllerimizi ve iman etmişleri böylece (nasıl ki iman etmeyenleri helak ettik**) kurtarırız... Mü'minleri kurtarmamız, üzerimize bir haktır**.

104-) Kul ya eyyühen Nasu in küntüm fiy şekkin min diyniy fela a'budülleziyne ta'budune min dunillahi ve lâkin a'budullahelleziy yeteveffaküm* ve ümirtü en ekûne minel mu'miniyn;
De ki: "*Ey insanlar!... Eğer benim diynimden şek içinde iseniz, (*bilin ki*) ben sizin Allah'dan gayrı tapıp ibadet ettiklerinize ibadet etmem... Fakat sizi vefat ettirecek olan Allah'a ibadet/kulluk ederim... Ve ben mü'minlerden olmakla emrolundum*".

105-) Ve en ekım vecheke lid diyni haniyfa* ve la tekûnenne minel müşrikiyn;
Ve (şununla da emrolundum**): "*Vechini haniyf olarak (*o tek*) Diyn'e tut (*bir haniyf olarak vechini O Diyn için kaim tut*) ve sakın müşriklerden olma*"**.

106-) Ve la ted'u min dunillahi ma la yenfeuke ve la yedurruke, fein fealte feinneke izen minez zalimiyn;
"*Ve Allah'ı bırakıp, sana fayda ve zarar vermeyecek şeylere dua etme (*yönelme; her an her işi yapan sadece Allah*)... Eğer böyle yaparsan o zaman muhakkak ki sen zalimlerden olursun*".

107-) Ve in yemseskellahu Bidurrin fela kâşife lehu illâ HU* ve in yüridke Bihayrin fela radde li fadliHİ, yusıybu Bihi men yeşau min ıbadiHİ, ve HUvel Ğafurur Rahîym;
Allah sana (B sırrınca**) bir zarar dokundurursa, onu O'ndan başka keşfedecek (**açacak**) yoktur... Eğer sana (**B sırrınca**) bir hayır irade ederse, O'nun fazlını geri çevirecek yoktur... Kullarından dilediğine onu (**B sırrınca**) isabet ettirir... O Ğafur'dur, Rahıym'dir**.

108-) Kul ya eyyühenNasu kad caekümülHakku min Rabbiküm* femenihteda fe innema yehtediy linefsih* ve men dalle feinnema yedıllü aleyha* ve ma ene aleyküm BiVekiyl;
De ki: "*Ey insanlar!.. Hakikaten size Rabbinizden Hak gelmiştir... Artık kim doğru yola yönelirse ancak kendi nefsi için yönelmiş olur, kim de saparsa ancak kendi nefsi aleyhine sapmış olur... Ve ben sizin üzerinize (Bi-) Vekiyl değilim*".

109-) Vettebı' ma yuha ileyke vasbir hatta yahkümAllah* ve HUve hayrul hakimiyn;
(Rasûlüm**) sana vahyolunana tabi ol ve Allah hükmedinceye kadar sabret... O, hükmedenlerin en hayırlısıdır**.

****

HÛD SÛRESİ (11)

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

Mekke döneminde 52.sırada nazıl olan **Hud Sûresi** 123 ayettir... 12, 17 ve 114. ayetlerin **Medine** döneminde nazıl olduğu da rivayet edilir...

İbrahim, Lut, Salih, Hud, Nuh aleyhimusselam gibi Nebîlerin nübüvvet ve risalet işlerinden ve onların kavimlerinden bahseder... Böylece insan'ın türlü yönleri sahnelenir... Özellikle sûreye **Hz.Hud** a.s.ın kıssasındaki esaslar vurgu yaptığı için sûre bu isimle anılmıştır...

Nitekim **Hz.Rasûlullah** s.a.v.: "**Ya Rasûlallah, seni saçı ağarmış görüyoruz?**" diye soranlara: "**Hud ve kardeşleri (**Vakıa, murselat, Nebe', Küvviret sûreleri**) beni ağarttı**" buyurdu... (120.ayete de bak?)

"**Ela!**", yani "**Dikkat edin!**" kelimesi bu sûrede çok sık geçer!?...

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) Elif Lâââm Ra* Kitabun uhkimet ayatuhu sümme fussılet min ledün Hakiymin Habîyr;
Eliyf, Lâm, Ra... (O'nun**) Ayetleri muhkem kılınmış sonra Hakiym ve Habiyr'in ledünnünden tafsil edilmiş bir Kitab'tır**.

2-) Ella ta'budu illAllah* inneniy leküm minhu neziyrun ve beşiyr;
Allah'dan başkasına kulluk/ibadet etmeyin, diye (Bu Kitab inzal olundu**)... "*Muhakkak ki ben size O'ndan bir uyarıcı ve bir müjdeleyiciyim*"**.

3-) Ve enistağfiru Rabbeküm sümme tubu ileyHİ yümettı'küm metaan hasenen ila ecelin müsemmen ve yü'ti külle ziy fadlin fadlehu, ve in tevellev fe inniy ehafü aleyküm azâbe yevmin kebiyr;
"*Ve mağfiret isteyin Rabbinizden (**diye de****)... Sonra O'na tevbe edin (***arınma çalışmaları ile O'na rücu edin***) ki, ecel-i müsemma'ya (****vefatınıza****) kadar sizi güzel bir faydalanma ile faydalandırsın ve her fazl sahibine fazlını (****ilim ve irfanlarının hakkını, derecelerini****) versin... Eğer yüz çevirirseniz, sizin için büyük bir gününü azabından korkarım*"**.

4-) İlellahi merciuküm* ve HUve alâ külli şey'in Kadiyr;
"*Allah'adır dönüşünüz... O herşeye Kadiyr'dir*".

5-) Ela innehüm yesnune sudurehüm liyestahfu minHU, ela hıyne yestağşune siyabehüm ya'lemü ma yüsirrune ve ma yu'linun* inneHU Aliymun BiZatis sudur;
Dikkat edin!.. Onlar O'ndan gizlenmek için sadırlarını dürüp bükerler... Dikkat edin!... Onlar elbiselerine (kişiliğe**) büründüklerinde, onların (**ğayb olarak**) sırladıklarını ve (**şahadet olarak**) aleni-açığa vurduklarını da bilir... Çünkü O, sadırların zatı olarak (**B sırrınca**) Aliym'dir**.

6-) Ve ma min dabbetin fiyl Ardı illâ alellahi rizkuha ve ya'lemu müstekarreha ve müstevdeaha* küllün fiy Kitabin mübiyn;
Arz'ad yürür hiç bir canlı yoktur ki onun rızkı Allah'a ait olmasın... Bilir onun müstakarr'ını (zuhur mahalli olan beden halini**) ve müstevda'ını (**emaneten kalma yeri, fena'dan sonraki durumu**)... Hepsi apaçık bir kitab'tadır**.

7-) Ve HUvelleziy halekasSemavati vel Arda fiy sitteti eyyamin ve kâne ArşuHU alelMai li yeblüveküm eyyüküm ahsenü amela* ve lein kulte inneküm meb'usüne min ba'dil mevti le yekulennelleziyne keferu in haza illâ sıhrun mübiyn;
O (Allah'dır**) ki, Semavat ve Arz'ı altı gün içinde halketmiştir... Ve O'nun Arşı da Su üzerinde idi...**

Sizin hanginizin amel olarak daha güzel olduğunu denemek/belirlemek için (bunu böyle yaptı**)... Andolsun ki: "*Muhakkak ki siz ölümden sonra ba'solunacaksınız*" desen, kafir olanlar kesinlikle: "*Bu apaçık bir büyüden başka bir şey değildir*" derler**.

8-) Ve lein ahharna anhümül azâbe ila ümmetin ma'dudetin le yekulünne ma yahbisüh* ela yevme ye'tiyhim leyse masrufen anhüm ve haka Bihim ma kânu Bihi yestehziun;
Andolsun ki eğer azabı onlardan sayılı bir ümmete (vakte**) kadar onlardan tehir etsek, kesinlikle: "*Onu habseden (*engelleyen*) nedir?*" derler... Dikkat edin!... Onlara (**azab**) geldiği gün, onlardan geri çevrilecek değildir... (**B sırrınca**) alay etmekte oldukları şey (**B gerçeğince**) onları çepeçevre kuşatmıştır.**

9-) Ve lein ezâknel İnsane minna rahmeten sümme neza'naha minh* innehu leyeusün kefur;
Andolsun ki, eğer insan'a bizden bir rahmet tattırsak da sonra ondan onu çekip alsak, muhakkak ki o çok umudunu kesmiş ve çok nankör olur.

10-) Ve lein ezâknahu na'mae ba'de darrae messethü le yekulenne zehebes seyyiatü anniy* innehu leferihun fehur;
Ve şayet ona dokunan darra' (hastalık, sıkıntı**) dan sonra ona ni'met tattırsak, elbette: "*Kötülükler benden gitti*" der... Muhakkak ki o, şimarıktır, fahur'dur (**çok iftihar eden, çok böbürlenen**).**

11-) İllelleziyne saberu ve amilus salihat* ülaike lehüm mağfiretün ve ecrun kebiyr;
Sabredip ve salih amel işleyenler müstesnadır... İşte onlara mağfiret (beşeri kişilikten arınma**) ve ecr-u kebiyr (**büyük ecir; hakikatlerine ait özelliklerin tecellisi ve yaşamı**) vardır**.

12-) Felealleke tarikün ba'da ma yuha ileyke ve daikun Bihi sadruke en yekulu levla ünzile aleyhi kenzün ev cae meahu melek* innema ente neziyr* vAllahu alâ külli şey'in Vekiyl;
(Rasûlüm!**) Belki de sen, "*O'na bir hazine inzal edilseydi, yahut beraberinde bir melek gelseydi ya*" demelerinden (**vahiy mucizesini ihmal edip kevni mucize istemelerinden ötürü**), sana vahyolunanın ba'zısını terkedecek ve sadrın (**B sırrınca**) onunla daralacak (**mı?**)... Sen ancak bir uyarıcısın... Allah herşeye Vekiyl'dir**.

13-) Em yekulunefterah* kul fe'tu Bi aşri süverin mislihi müftereyatin ved'u menisteta'tüm min dunillahi in küntüm sadikıyn;
Yoksa "*O'nu uydurdu*" mu diyorlar… De ki: "*Hadi siz de onun misli* (uydurma*) on sûre (*B sırrınca*) getirin... Allah'tan ğayrı gücünüz yettiği kim varsa (*onu da yardıma*) çağırın... Eğer sözünüzde sadıklar iseniz (*yapın bunu*)"*.

14-) Fe illem yesteciybu leküm fa'lemu ennema ünzile Bi ılmillahi ve en la ilahe illâ HU* fehel entüm müslimun;
Eğer size cevap vermediler ise, (şunu**) iyi bilin; O/ (**Kur'an**) ancak Allah İlmi olarak (**B sırrıyla**) inzal olunmuştur, ve ilah yoktur ancak HU (**O'ndan başka vücud yoktur**)... Artık siz (**Zat'ta fani**) müslimlersiniz (**değil**) mi?**.

15-) Men kâne yüriydül hayated dünya ve ziyneteha nüveffi ileyhim a'malehüm fiyha ve hüm fiyha la yübhasun;
Kim dünya hayatını ve onun zinetini irade eder ise (niyeti bunun için ise**), onlara amellerinin tam karşılığını orada veririz... Onlar orada (**dünyada**) hiçbir eksiltmeğe uğratılmazlar (**amellerin karşılığı, çalışmaların faydası dünyada tam verilir**).**

16-) Ülaikelleziyne leyse lehüm fiyl ahireti illen nar* ve habita ma saneu fiyha ve batılun ma kânu ya'melun;
İşte onlar öyle kimselerdir ki Ahiret'te kendileri için Nar'dan başkası yoktur... Yapıp ürettikleri şeyler orada boşa gitmiştir (bir işe yaramaz**)... Yapmakta oldukları şey batıldır**.

17-) Efemen kâne alâ beyyinetin min Rabbihi ve yetluhu şahidün minhu ve min kablihi Kitabu Musa imamen ve rahmeten, ülaike yu'minune Bihi* ve men yekfür Bihi minel ahzabi fennaru mev'ıduh* fela tekü fiy miryetin minhu innehül Hakku min Rabbike ve lâkinne ekseren Nasi la yu'minun;

Böyleleri (bu yaşantıyı tercih edenler**), Rabbinden bir beyyine (**açık kanıt; Rabbani delil**) üzere olan kimse gibi midir?.. (**Hem**) O'ndan (**Rabbinden**) bir şahid (**Kur'an**) onu takib eder, Ondan önce bir imam ve rahmet olarak Musa'nın Kitab'ı da (**tasdikler**)... İşte onlar O'na (**B sırrıyla**) iman ederler... Şu hiziblerden kim O'nu (**B sırrınca**) inkar ederse, onun mev'idi (**va'dedilen yeri**) Nar'dır... Ondan bir şüphe içinde olma... Muhakkak ki O Rabbinden bir Haktır... Fakat insanların ekseriyeti (**mu'cizene, Kur'an'a**) iman etmezler**.

18-) Ve men azlemü mimmeniftera alellahi keziba* ülaike yu'radune alâ Rabbihim ve yekulül eşhadü haülailleziyne kezebu alâ Rabbihim* ela la'netullahi alez zalimiyn;
Allah üzerine (Onu bir tanrı yerine koyup**) yalan uydurandan daha zalim kimdir?.. Onlar Rablerine arzolunurlar... (**Hakikat'a**) Şahidler de: "*İşte bunlar Rableri üzerine yalan söyleyenlerdir*" der... Dikkat edin, Allah la'neti zalimler (**müşrikler**) üzerinedir**.

19-) elleziyne yesuddune an sebiylillâhi ve yebğuneha ıveca* ve hüm Bil ahireti hüm kafirun;
Onlar (o zalimler**) ki, Allah yolundan alakoyarlar ve onu eğriltmek isterler... Onlar, (**işte**) onlar ahirete de (**B sırrınca**) kafirlerdir**.

20-) Ülaike lem yekûnu mu'ciziyne fiyl Ardı ve ma kâne lehüm min dunillahi min evliya'* yudaafü lehümül azâb* ma kânu yestetıy'unes sem'a ve ma kânu yubsırun;
Onlar Arz'da aciz bırakıcılar olmadılar (sistem'i atlayamazlar**)... Onların Allah'dan başka velileri de yoktur... Onlara azab kat kat olur... (**Zira onlar**) işitmeğe muktedir olamadılar ve basiretleri ile görmediler**.

21-) Ülaikelleziyne hasiru enfüsehüm ve dalle anhüm ma kânu yefterun;
İşte bunlar kendi nefslerini hüsrana uğratanlardır... Uydurmakata oldukları şeyler de onlardan kaybolup gitti.

22-) La cerame ennehüm fiyl ahireti hümül ahserun;
Gerçek şu ki onlar Ahiret'te en hüsrana uğrayanlar olacaklardır.

23-) İnnelleziyne amenu ve amilus salihati ve ahbetu ila Rabbihim, ülaike ashabül cenneti, hüm fiyha halidun;
Muhakkak ki iman edip salih amel işleyenler ve Rablerine ıhbat edenler (huşu ve itaat halinde olanlar; Rablerine ortak olmayanlar**) var ya, işte onlar ashab-ı cennet'tir... Onlar orada ebedi kalıcılardır**.

24-) Meselül feriykayni kel a'ma vel esammi vel basıyri ves semiy'i, hel yesteviyani mesela* efela tezekkerun;
Bu iki fırkanın meseli (ibret verici durumu**) kör ve sağır (**insansı**) ile Basıyr ve Semi' (**?**) farkına benzer... Mesele göre bu ikisi müsavi olur mu?... Hala tezekkür etmiyor musunuz?**.

25-) Ve lekad erselna Nuhan ila kavmih* inniy leküm neziyrun mübiyn;
Andolsun biz Nuh'u kavmine irsal ettik... (O da**): "*Muhakkak ki ben sizin için apaçık bir uyarıcıyım*"**.

26-) En la ta'budu illAllah* inniy ehafü aleyküm azâbe yevmin eliym;
"Allah'dan başkasına ibadet/kulluk yapmayın... Gerçekten ben sizin üzerinize elim bir günün azabından korkarım" **(**dedi**).**

27-) Fekalel meleülleziyne keferu min kavmihi ma nerake illâ beşeren mislena ve ma neraket tebeake illelleziyne hüm erazilüna badiyerre'y* ve ma nera leküm aleyna min fadlin bel nezunnüküm kazibiyn;
O'nun (Nuh'un**) kavminden kafir olanların (**gerçeği reddedenlerin**) ileri gelenleri: "*Biz seni ancak bizim mislimiz bir beşer olarak görüyoruz... Ve basit görüşle hareket eden (**fikirsiz**) ayak takımlarımızdan (**mal ve mevkıleri olmayan**) başkasının sana tabi olduğunu görmüyoruz... Sizin bizim üzerimize bir fazlınızı (**üstünlüğünüzü**) da görmüyoruz... Aksine sizi yalancılar zannediyoruz*" dedi**.

28-) Kale ya kavmi eraeytüm in küntü alâ beyyinetin min Rabbiy ve ataniy rahmeten min ındiHİ feummiyet aleyküm* enülzimükümuha ve entüm leha karihun;
(Nuh**) dedi ki: "*Ey kavmim!... Gördünüz mü (**bir düşünün**) ?!.. Ya Rabbimdem bir beyyine üzere isem ve O indinden bir rahmet (**yakiyn, nübüvvet**) bana vermiş de sizin gözlerinizden gizlenmişse (**zahirle perdelenmişseniz**) ?.. Siz onu kerih görücüler olduğunuz halde, biz sizi ona ilzam mı edeceğiz/zorla gerekli mi kılacağız?*"**.

29-) Ve ya kavmi la es'elüküm aleyhi malen, in ecriye illâ alellahi ve ma ene Bi taridilleziyne amenu* innehüm mülaku Rabbihim ve lakinniy eraküm kavmen techelun;
"*Ey kavmim!.. Bunun üzerine sizden bir mal istemiyorum... Benim ecrim ancak Allah üzerinedir... Ve ben (siz onları aşağı görseniz de**) iman edenleri (**B sırrınca**) tard edici değilim... Muhakkak ki onlar Rablerine mulakı olacaklardır (**kavuşacaklardır**)... Fakat ben sizi cahillik eden bir kavim görüyorum*"**.

30-) Ve ya kavmi men yensuruniy minAllahi in taredtühüm* efela tezekkerun;
"*Ey kavmim!.. Eğer onları tard edersem Allah'dan (korumak için**) bana kim yardım eder?.. Tezekkür etmiyor musunuz?*"**.

31-) Ve la ekulü leküm ındiy hazainullahi ve la a'lemül ğaybe ve la ekulü inniy melekün ve la ekulü lilleziyne tezderiy a'yunüküm len yü'tiyehümullahu hayra* Allahu a'lemü Bima fiy enfüsihim* inniy izen leminez zalimiyn;
"*Size, Allah'ın hazineleri benim yanımdadır, demiyorum... Gayb'ı (nızı**) da bilmem... Ben bir meleğim de demiyorum... Gözlerinizin hor-hakir gördüğü kimseler için, Allah onlara bir hayır asla vermez de demiyorum... Onların enfüslerinde ne neyin olduğunu (**B sırrınca**) Allah daha iyi bilir... (**Aksi**) takdirde ben kesinlikle zalimlerden olurum*"**.

32-) Kalu ya Nuhu kad cadeltena feekserte cidalena fe'tina Bima teıdüna in künte minas sadikıyn;
Dediler ki: "*Ey Nuh!.. Bizimle gerçekten mücadele ettin... Bizim cidalimizi çoğalttın (bizimle mücadelede çok ileri gittin**)... Eğer doğru söyleyenlerden isen bizi tehdit ettiğin şeyi bize (**B sırrınca**) getir*"**.

33-) Kale innema ye'tiyküm Bihillahu inşae ve ma entüm Bi mu'ciziyn;
(Nuh**) dedi ki: "*Eğer diler ise onu (**B sırrınca**) size ancak Allah getirir... Siz aciz birakıcılar değilsiniz (**sistem gereği oluşanı reddedemezsiniz**)"*.

34-) Ve la yenfeuküm nushıy in eredtü en ensaha leküm in kânAllahu yüriydü en yuğviyeküm* HUve Rabbuküm ve ileyHİ turceun;
"*Eğer Allah sizi saptırmak irade eder ise, ben size nasihat etmek dilesem de nasihatım size fayda vermez... O, Rabbinizdir ve O'na rücu' ettiriliyorsunuz*".

35-) Em yekulunefterah* kul iniftereytühu fealeyye icramiy ve ene beriy'ün mimma tücrimun;
Yoksa: "*O'nu uydurdu*" mu diyorlar... De ki: "*Eğer O'nu uydurdum ise, cürüm (suç**) işlemem benim üzerimedir... Ve ben sizin cürüm yapmanızdan beriyim*"**.

36-) Ve uhıye ila Nuhın ennehu len yu'mine min kavmike illâ men kad amene fela tebteis Bima kânu yef'alun;
Nuh'a vahyolundu ki: "*Kavminden, (daha önce**) iman etmiş olanlar hariç kimse iman etmeyecek... (**O halde**) onların yapmakta olduklarından dolayı (**B sırrınca**) üzgün olma*"**.

37-) Vasnaılfülke Bi a'yunina ve vahyina ve la tuhatıbniy fiylleziyne zalemu* innehüm muğrekun;
(Bi-**) ayn (**göz, pınar**) larımız ve vahyimiz olarak (**B sırrıyla**) gemiyi yap... Zalim olanlar hakkında benimle muhataplaşma... Kesinlikle onlar boğulacaklardır**.

38-) Ve yasnaul fülke ve küllema merra aleyhi meleün min kavmihi sehıru minh* kale in tesharu minna feinna nesharu minküm kema tesharun;
Gemiyi yapıyor (du**)... Kavminden ileri gelenler Ona her uğradığında, Onunla alay ediyorlardı... (**Nuh**) dedi ki: "*Eğer bizimle alay ederseniz, sizin alay ettiğiniz gibi biz de sizinle alay ederiz*"**.

39-) Fesevfe ta'lemune men ye'tiyhi azâbün yuhziyhi ve yehıllu aleyhi azâbün mukıym;
"*Kendisini rezil eden azabın kime geleceğini ve mukıym (*kalıcı, sürekli*) azabın kimin üzerine ineceğini yakında bileceksiniz*".

40-) Hatta iza cae emruna ve farettennuru, kul nahmil fiyha min küllin zevceynisneyni ve ehleke illâ men sebeka aleyhil kavlü ve men amen* ve ma amene meahu illâ kaliyl;
Nihayet emrimiz geldiği ve tennur (kaynak, fırın?**) feveran ettiği (**kuvvet ve şiddetle fışkırdığı, kaynadığı**) vakit dedik ki: "*Ona her çift/eş'den iki (*her eşi olandan bir çift*), aleyhine daha önce söz geçmiş olan hariç ehlini ve iman etmiş olanları yükle*"... Zaten Onunla beraber iman eden çok az idi**.

41-) Ve kalerkebu fiyha Bismillahi mecraha ve mursaha* inne Rabbiy leĞafurun Rahîym;
Dedi ki: "*Binin onun içine!.. Onun (*geminin, hakiki şeriatın; insan'ın vücudu'nun*) akıp gitmesi de durması da <B>i-ismi Allah (*Allah İsmi,kuvveleri- gücü; hükümleri*) iledir... Muhakkak ki benim Rabbim, elbette Ğafur'dur, Rahıym'dir*".

42-) Ve hiye tecriy Bihim fiy mevcin kel cibali ve nada Nuhun ibnehu (Nuhu nibnehu) ve kâne fiy ma'zilin ya büneyyerkeb meana (ya büneyyerkemmeana) ve la tekün meal kafiriyn;
(Gemi; Nuh'un şeriatı**) onlarla dağlar gibi (**tabiat-made denizinde**) dalga içinde (**B sırrınca**) akıp gidiyor (**du**)... Nuh, ma'zil'de (**ırak-kenar'da**) olan oğluna (**beşeri akla**): "*Ey oğulcuğum!.. Bizimle beraber (*sen de*) bin (*diynim'e gir*)... Kafirler ile beraber olma!*" diye nida etti**.

43-) Kale seaviy ila cebelin ya'sımuniy minel ma'* kale la asımel yevme min emrillahi illâ men rahîm* ve hale beynehümel mevcü fe kâne minel muğrakıyn;
(Nuh'un oğlu**) dedi ki: "*Beni su'dan koruyan bir dağa (*beyne*) sığınacağım*"... (**Nuh**) dedi ki: "*Bugün, rahmet ettiği kimse müstesna, Allah Emrinden koruyucu kimse yoktur*"... İkisi arasına o ma'lum dalga (**benlik**) girdi de o (**Nuh'un oğlu su'da**) boğulanlardan oldu**.

44-) Ve kıyle ya Ardubleıy maeki ve ya Semau akliıy ve ğıydalmau ve kudıyel emru vestevet alel cudiyyi ve kıyle bu'den lil kavmiz zalimiyn;
"*Ey Arz, suyunu yut!... Ey Sema, (*yağmurunu*) kes*" denildi... Su çekildi... Emr gerçekleşti... (Gemi**) Cudi'ye istiva etti... "*Zalimler kavmine uzaklık olsun*" denildi**.

45-) Ve nada Nuhun Rabbehu fekale Rabbi innebniy min ehliy ve inne ve'adekel Hakku ve ente ahkemül hakimiyn;
Nuh Rabbine nida etti de dedi ki: "*Rabbim, muhakkak ki oğlum benim ehlimdendir... Senin va'din ise hak'tır ve sen hakimlerin en hakimisin*".

46-) Kale ya Nuhu innehu leyse min ehlik* innehu amelün ğayru salih* fela tes'elni ma leyse leke Bihi 'ılm* inniy eızuke en tekûne minel cahiliyn;
Buyurdu ki: "*Ey Nuh!.. Muhakkak ki o senin ehlinden değildir... Muhakkak ki o ğayr-i salih bir ameldir... Senin için (*B sırrınca*) bir ilim (*ilmin, bilgin*) olmayan şeyi benden isteme... Muhakkak ki Ben sana cahillerden olmamanı öğütlerim*".

47-) Kale Rabbi inniy euzü BiKE en es'eleKE ma leyse liy Bihi 'ılm* ve illâ tağfirliy ve terhamniy ekün minelhasiriyn;
(Nuh**) dedi ki: "*Rabbim!.. Benim için (*B sırrıyla*) bir ilim olmayan şeyi senden istemekten (*B sırrınca*) sana sığınırım... Ve eğer beni mağfiret etmez ve bana rahmet etmez isen hüsrana uğrayanlardan olurum*"**.

48-) Kıyle ya Nuhuhbıt BiSelâmin minna ve berakatin aleyke ve alâ ümemin mimmen meak* ve ümemün senümettiuhüm sümme yemessühüm minna azâbün eliym;
"*Ey Nuh!.. Sana ve seninle beraber olan ümmetlere bizden (*Bi-*) Selam ve bereketler ile (*aşağı*) in... Ve ümmetler (*olacak*) ki, biz onları faydalandıracağız, sonra onlara bizden elim azab dokunur (*Tufan gibi*)"* denildi.

49-) Tilke min enbail ğaybi Nuhıyha ileyk* ma künte ta'lemüha ente ve la kavmüke min kabli hazâ* fasbir, innel akıbete lil müttekıyn;

İşte bunlar Ğayb haberlerindendir... Bunları sana vahyediyoruz... Bundan önce ne sen bunları biliyordun ne de kavmin... O halde sabret... Muhakkak ki akıbet muttekılerindir.

50-) Ve ila Adin ehahüm Huda* kale ya kavmı'budullahe ma leküm min ilahin ğayruHU, in entüm illâ müfterun;
Ad (kavmine**) de kardeşleri Hud'u (**irsal ettik**)... (**Hud**) dedi ki: "*Ey kavmim!.. Allah'a kulluk edin... O'nun gayrı bir ilahınız yoktur... (*Şirk düşünceniz dolayısıyla*) siz ancak iftra ediyorsunuz*"**.

51-) Ya kavmi la es'elüküm aleyhi ecra* in ecriye illâ alelleziy fetareniy* efela ta'kılun;
"*Ey kavmim!.. Bunun üzerine sizden bir ecir istemiyorum... Benim ecrim ancak beni fıtratlattırana (*Fatırım'a*) aittir... Hala akletmiyor musunuz?*".

52-) Ve ya kavmistağfiru Rabbeküm sümme tubu ileyHİ yursilisSemae aleyküm midraren ve yezidküm kuvveten ila kuvvetiküm ve la tetevellev mücrimiyn;
"*Ey kavmim!.. Rabbinizden mağfiret dileyin (*O'nun gayrı bir varlığınız yok*)... Sonra O'na tevbe (*rücu'*) edin ki, üzerinize Sema'yı (*bilinç boyutunu*) yoğun olarak irsal etsin ve kuvvetinize kuvvet katsın... Mücrimler olarak yüz çevirmeyin*".

53-) Kalu ya Hudu ma ci'tena Bi beyyinetin ve ma nahnu Bi tarikiy alihetina an kavlike ve ma nahnu leke Bi mu'miniyn;
Dediler ki: "*Ey Hud!... Bize (*B sırrınca*) bir beyyine (*açık delil, hüccet, mu'cize*) ile gelmedin... Biz (*sırf*) senin sözünden dolayı ilahlarımızı (*Bi-*) terkedici değiliz... Biz sana (*Bi-*) mü'minler de değiliz*".

54-) İn nekulü illâ'terake ba'du alilhetina Bi su'in, kale inniy üşhidullahe veşhedu enniy beriy-ün mimma tüşrikûn;
"*Ancak şunu deriz: İlahlarımızdan bazısı (*Bi-*) kötülük ile (*içine girerek*) sana isabet etmiş"... (*Hud*) dedi ki: "Muhakkak ki ben Allah'ı şahid ediyorum... Siz de şahid olun ki ben kesinlikle sizin ortak koştuklarınızdan beriyim*".

55-) Min duniHİ, fekiyduniy cemiy'an sümme la tunzırun;
"*O'ndan gayrı (*ortak saydıklarınızdan*)... Hadi hepiniz bana tuzak kurun, sonra hiç mühlet vermeyin*".

56-) İnniy tevekkeltü alellahi Rabbiy ve Rabbiküm* ma min dabbetin illâ HUve ahızün Binasıyetiha* inne Rabbiy alâ sıratın müstekıym;
"*Muhakkak ki ben, benim de Rabbim sizin de Rabbiniz olan Allah'a tevekkül ettim (*Rububiyet hakikatı*)... Yürür hiç bir canlı yoktur ki O (*Rabbimiz*) onun (*Bi-*) nasiye'sinden (*başının ön kısmından*) tutmuş olmasın (*terbiye gerçeği*)... Muhakkak ki benim Rabbim (*vahdet gerçeği dolayısıyla*) sırat-ı mustakıym üzeredir*".

57-) Fein tevellev fekad eblağtüküm ma ursiltu Bihi ileyküm* ve yestahlifü Rabbiy kavmen ğayreküm* ve la tedurrunehu şey'a* inne Rabbiy alâ külli şey'in Hafiyz;
"*Eğer yüzçevirir iseniz, ben gerçekten kendisiyle (*B sırrınca*) size irsal olunduğum şeyi (*Hakikat bilgisini, Vahdet gerçeğini*) size tebliğ ettim... Rabbim sizin gayrınız bir kavmi yerinize getirir ve siz O'na bir şey zarar veremezsiniz... Muhakkak ki benim Rabbim herşey üzerine Hafıyz'dır*".

58-) Ve lemma cae emruna necceyna Huden velleziyne amenu meahu Bi rahmetin minna* ve necceynahüm min azâbin ğaliyz;
Emrimiz geldiği vakit Hud'u ve Onunla beraber iman etmiş (muvahhid**) leri (**B sırrınca**) bizden bir rahmet olarak kurtardık... Onları ğalıyz (**katı-ağır**) bir azabtan kurtardık**.

59-) Ve tilke Adün cehadu Bi ayati Rabbihim ve asav RusuleHU vettebeu emre külli cebbarin aniyd;
İşte Ad (kavmi buydu**)... Rablerinin ayetlerini (**B sırrınca**) bile bile inkar ettiler (**Rablerinin varlığını kabul edip inanmalarına rağmen, yanısıra varlık vehmettiler; O'nun özelliklerini vehmi nefslerine nisbet ettiler**)... O'nun Rasûllerine (**uyarıcılarına, kuvvelerine, Diyn'e, Sistem'e**) isyan ettiler... Ve her inatçı cebbar'ın (**nefs-i emmare'nin**) emrine tabi oldular**.

60-) Ve ütbiu fiy hazihid dünya la'neten ve yevmel kıyameti, ela inne Aden keferu Rabbehüm* ela bu'den li Adin kavmi Hud;
Hem şu dünya'da hem de kıyamet gününde bir la'net'e tabi olundular (uzaklığa tard edildiler**)... Dikkat edin, Ad (**Ad kavmi, heva-i nefs ile**) Rablerine kafir oldular... Dikkat edin, uzaklık Hud'un kavmi olan Ad içindir**.

61-) Ve ila Semude ehahüm Saliha* kale ya kavmi'budullahe ma leküm min ilahin ğayruHU, HUve enşeeküm minel Ardı vesta'mereküm fiyha festağfiruHU sümme tubu ileyHİ, inne Rabbiy Kariybun Muciyb;
Semud'a (Semud kavmi'ne**) kardeşleri Salih'i (**irsal**) ettik... Dedi ki: "*Ey kavmim!.. Allah'a kulluk edin... O'nun gayrından bir ilahınız yoktur... O, sizi Arz'dan inşa etti ve orada isti'mar etti (**vefatınıza kadar, ömür boyu yaşattı**)... O halde O'ndan mağfiret dileyin ve O'na tevbe edin... Muhakkak ki benim Rabbim, Karıyb (**yakın**)'dır, Muciyb (**icabet eden**)'dir*"**.

62-) Kalu ya Salihu kad künte fiyna mercüvven kable hazâ etenhana enna'büde ma ya'budu abaüna ve innena lefiy şekkin mimma ted'una ileyhi muriyb;
Dediler ki: "*Ey Salih!... Bundan önce içimizde gerçekten mercüvven (ümit beslenen**) idin... Babalarımızın tapıp ibadet ettiklerine ibadet etmemizden bizi nehy mi ediyorsun?.. Doğrusu biz, bizi kendisine davet ettiğinden muriyb (**evham veren, şüpheci**) bir şek içindeyiz*"**.

63-) Kale ya kavmi eraeytüm in küntü alâ beyyinetin min Rabbiy ve ataniy minHU rahmeten femen yansuruniy minAllahi in asaytühu fema teziyduneniy ğayre tahsiyr;
Dedi ki: "*Ey kavmim, gördünüz mü (bir düşünün**) ?.. Ya Rabbimden bir beyyine üzerinde isem ve O kendinden bana bir rahmet vermiş ise?.. (**Bu durumda**) eğer O'na ısyan eder isem beni Allah'dan (**korumak için**) kim yardım eder?... Siz de tahsir (**hüsrana götürme, zarar verme**)'den gayrı bana bir ziyadeniz olmaz*"**.

64-) Ve ya kavmi hazihi nakatullahi leküm ayeten fezeruha te'kül fiy Ardıllahi ve la temessuha Bi suin feye'huzeküm azâbün kariyb;
"*Ey kavmim!.. İşte size bir ayet (mucize, hakikatınıza ait özellikler için bir alamet**) olarak Nakatullah (**Allah'ın dişi devesi; nefs-i insani**)... Onu bırakın Allah Arz'ında (**fıtrat noktasında**) yesin... Ona (**Bi-**) kötülükle (**maddeci bilinçle**) dokunmayın... Yoksa azab-ı karıyb (**yakın bir azab**) sizi yakalar*"**.

65-) Feakaruha fekale temetteu fiy dariküm selasete eyyam* zâlike va'dün ğayru mekzub;
(Fakat**) onu (**o deveyi**) ayaklarını keserek öldürdüler/kesip devirdiler... (**Bunun üzerine Salih**) dedi ki: "*Yurdunuzda üç gün faydalanın... İşte bu yalanlanmayacak bir vaad'dır*"**.

66-) Felemma cae emruna necceyna Salihan velleziyne amenu meahu Bi rahmetin minna ve min hızyi yevmeiz* inne Rabbeke HUvel Kaviyyul Aziyz;
Emrimiz geldiği vakit Salih'i ve O'nunla beraber iman etmişleri, bizden bir (Bi-**) rahmet olarak kurtardık... O günün rüsvaylığından da (**kurtardık**)... Muhakkak ki senin Rabbin Kaviy'dir, Aziyz'dir**.

67-) Ve ehazelleziyne zalemus sayhatü feasbehu fiy diyarihim casimiyn;
O zulmedenleri (dördüncü gün**) o ma'lum sayha (**şiddetli titreşimli korkunç ses; İsrafil'in Sur'u**) yakaladı da yurtlarında yapışıp-ağırlaşıp-mıhlanıp (**kudretsiz**) çökekaldılar**.

68-) Keen lem yağnev fiyha* ela inne Semude keferu Rabbehüm* ela bu'den li Semud;
Sanki orada hiç yaşam-şenlik ortaya koymamışlardı... Dikkat edin, kesinlikle Semud (kavmi**) Rablerine kafir olmuşlardı... Dikkat edin, uzaklık (**zahir ile, maddecilikle perdelenen**) Semud (**kavmi**) içindir**.

69-) Ve lekad caet Rusülüna İbrahîyme Bil büşra kalu selâma* kale selâmun fema lebise en cae Bi ıclin haniyz;
Andolsun ki (Melaike'den**) Rasûllerimiz İbrahim'e (**Bi-**) müjde ile gelip, "*Selam*" dediler... (**O da**): "*Selam*" dedi ve akabinden/çok durmadan (**ateş değmeksizin, taşların harareti ile; beyin ile**) kızartılmış (**öldürülüp pişirilmiş**) bir buzağı getirdi**.

70-) Felemma rea eydiyehüm la tesılu ileyhi nekirehüm ve evcese minhüm hıyfeten, kalu la tehaf inna ursilna ila kavmi Lut;
Ne vakit ki (Rasûllerin**) ellerinin ona (**kızarmış buzağı'ya**) ulaşmadığını görünce, (**İbrahim**) onları yadırgadı/tanımadı ve onlardan (**içine**) bir korku girdi/hissetti... "*Korkma!.. Doğrusu biz Lut kavmine irsal olunduk*" dediler**.

71-) Vemraetühu kaimetün fedahıket febeşşernaha Bi İshaka ve min verai İshaka Ya'kub;
(İbrahim'in**) karısı da kaime (**ayakta, kıyam halinde**) idi... (**Ve o müjdeden dolayı**) güldü... Ona (**İbrahim'in karısına**) İshak'ı (**B sırrınca**) müjdeledik ve İshak'ın ardından da Ya'kub'u (**müjdeledik**).**

72-) Kalet ya veyleta eelidü ve ene acuzün ve hazâ ba'liy şeyha* inne hazâ leşey'ün aciyb;
(İbrahim'in karısı**) dedi ki: "*Vay bana!.. Ben bir kocakarı ve şu kocam da şeyh (piri fani ihtiyar) iken doğuracak mıyım?.. Muhakkak ki bu şaşılacak bir şeydir*"**.

73-) Kalu eta'cebiyne min emrillahi rahmetullahi ve berakâtühu aleykum ehlel beyt* inneHU Hamiydun Meciyd;
Dediler ki: "*Allah'ın Emri'ne (RUH'un gücüne) mi şaşıyorsun?.. Allah'ın rahmeti (ilahi sıfatlar) ve O'nun bereketleri (ma'rifetler) sizin üzerinizdedir (ya) Ehl-i Beyt!.. Muhakkak ki O, Hamiyd'dir, Meciyd'dir*".

74-) Felemma zehebe an İbrahîymerrev'u ve caethül büşra yücadilüna fiy kavmi Lut;
Ne vakit ki İbrahim'den rav' (korku**) gitti ve buşra (**müjde**) kendisine geldi, Lut kavmi hakkında bizimle mücadeleşti**.

75-) İnne İbrahîyme leHaliymun Evvahun Muniyb;
Muhakkak ki İbrahim, Haliym (hilm sahibi**), Evvah (**ince kalbli**), Muniyb (**rücu' eden, fani olan**)'dir**.

76-) Ya İbrahîymu a'rıd an hazâ* innehu kad cae emru Rabbik* ve innehüm atiyhim azâbun ğayru merdud;
(Melaike de**): "*Ya İbrahim!.. Bundan vazgeç... Rabbinin emri gerçekten gelmiştir... Muhakkak ki onlara reddolunmayacak bir azab gelicidir*" (**dedi**).**

77-) Ve lemma caet rusulüna Lutan siy'e Bihim ve daka Bihim zer'an ve kale hazâ yevmün asıyb;
Rasûllerimiz Lut'a geldikleri vakit (Lut,**) (**B sırrınca**) onlarla fena oldu, (**B sırrınca**) onlardan dolayı içi daraldı ve: "*Bu zor bir gün'dür*" dedi**.

78-) Ve caehu kavmühu yühraune ileyhi ve min kablü kânu ya'melunes seyyiat* kale ya kavmi haülai benatiy hünne atheru leküm fettekullahe ve la tuhzuni fiy dayfiy* eleyse minküm racülün raşiyd;
(Lut'un**) kavmi, sağa sola yalpa yapar şekilde koşarak O'na geldiler... Ki onlar daha önce o kötülükleri yapıyorlardı... (**Lut**) dedi ki: "*Ey kavmim!.. İşte şunlar kızlarımdır... Onlar sizin için daha tahir (temiz) dir... Allah'dan ittika edin ve misafirim içinde beni rezil etmeyin... Sizden reşiyd (aklı başında; Hak ile batılı ayıran) bir adam yok mu?*"**.

79-) Kalu lekad alimte ma lena fiy benatike min hakk* ve inneke le ta'lemü ma nuriyd;
Dediler ki: "*Andolsun ki kızlarında bir hakka sahip olmadığımızı bildin... Ve bizim (aslında) ne dilediğimizi de elbette sen bilirsin*".

80-) Kale lev enne liy Biküm kuvveten ev aviy ila rüknin şediyd;
(Lut**) dedi ki: "*Ah keşke (Bi-) size yetecek bir kuvvetim olsaydı, yahut bir rükn-i şedid'e (sağlam bir direk'e/kale'ye) sığınsaydım*"**.

81-) Kalu ya Lutu inna Rusulü Rabbike len yasılu ileyke feesri Bi ehlike Bi kıt'ın minel leyli ve la yeltefit minküm ehadün illemraetek* innehu musıybuha ma esabehüm* inne mev'ıdehümus subh* eleysasubhu Bi kariyb;
(Melaike**) dediler ki: "*Ya Lut!... Doğrusu biz senin Rabbinin Rasûlleriyiz... (Onlar) sana asla vasıl olamazlar (korkma)... (Bi-) ehlin (ailen) le gecenin bir (Bi-) bölümünde yürü... Karın hariç sizden hiç biri iltifat etmesin (arkaya bakmasın; geri kalmasın)... Çünkü onlara isabet eden, ona da isabet**

edecek... Onların mev'id'i (*va'dolunan vakti şu****) sabahtır... Sabah (****da zaten B sırrınca****) kariyb (****yakın****) değil mi?"***.

82-) Felemma cae emruna cealna aliyeha safileha ve emtarna aleyha hıcareten min sicciylin mendud;
Emrimiz geldiği vakit oranın a'lisini safil kıldık (üstünü altına getirdik**) ve üzerlerine mendud (**istiflenmiş**) siccil' (**Sema'daki dağlar'dan; pişirilmiş, taşlaşmış çamur; riyazat ile hasıl olan alternatif kuvveler) **den taşlar yağdırdık**.

83-) Müsevvemeten ınde Rabbik* ve ma hiye minez zalimiyne Bi beıyd;
Rabbinin indinde simalandırılmış/işaretlenmiş (taşlar**)... (**Bu helak**) zalimlerden (**Bi-**) uzak değildir**.

84-) Ve ila Medyene ehahüm Şuayba* kale ya kavmı'budullahe ma leküm min ilahin ğayruHU, ve la tenkusul mikyale vel miyzane inniy eraküm Bi hayrin ve inniy ehafü aleyküm azâbe yevmin muhıyt;
Medyen'e de kardeşleri Şuayb'ı (irsal ettik**)... (**Şuayıb**) dedi ki: "*Ey kavmim!.. Allah'a kulluk edin... O'nun gayrından bir ilahınız yoktur... Ölçmeyi ve tartmayı noksan yapmayın... Ben sizi (****Bi-****) hayır ile görüyorum (****dünya malı, bolluk, zenginlik sizi, fıtratınıza bahşedilmiş özelliklerinizden meşgul edip perdelemesin****)... Ve sizin üzerinize, ihata eden bir günün azabından korkuyorum"***.

85-) Ve ya kavmi evfül mikyale vel miyzane Bil kıstı ve la tebhasün nase eşyaehüm ve la ta'sev fiyl Ardı müfsidiyn;
"*Ey kavmim!.. Ölçmeyi ve tartmayı Bil-kıst (**uluhiyyet hükümlerine göre, B sırrınca adaletle****) tastamam yapın, insanların eşyalarını eksiltmeyin/hakkını vermezlik etmeyin ve ifsad ediciler olarak Arz'da taşkınlık yapmayın"***.

86-) Bekıyyetullahi hayrun leküm in küntüm mu'miniyn* ve ma ene aleyküm Bi Hafiyz;
"*Eğer mü'minler iseniz, Allah Bakiyyesi (**salihat, kemalat****) sizin için daha hayırlıdır (****mal, makam,.. fanidir?****)... Ben sizin üzerinize (****Bi-****) Hafiyz değilim"***.

87-) Kalu ya Şuaybü e Salatüke te'müruke en netruke ma ya'budu abaüna ev en nef'ale fiy emvalina ma neşa'* inneke leentelHaliymürReşiyd;
Dediler ki: "*Ya Şuayb!.. NamazlN mı sana emrediyor, babalarımızın tapınarak ibadet ettiklerini terketmemizi yahut mallarımızda dilediğimizi yapmaktan (**vazgeçmemizi****)... Muhakkak ki sen Haliym'sin, Reşiyd'sin"***.

88-) Kale ya kavmi eraeytüm in küntü alâ beyyinetin min Rabbiy ve razekaniy minhu rizkan hasena* ve ma üriydü en ühalifeküm ila ma enhaküm anh* in üriydü illel ıslaha mesteta'tü, ve ma tevfiykıy illâ Billahi, aleyhi tevekkeltü ve ileyhi üniyb;
(Şuayıb**) dedi ki: "*Ey kavmim!.. Gördünüz mü (****bi düşünün****) ?.. Ya Rabbimden bir beyyine (****kesin delil****) üzere isem ve O bana kendinden güzel bir rızık (****ilim****) verdi ise?... Kendisinden sizi nehyettiğim şeyde size muhalefet etmek dilemiyorum... Gücüm yettiğince (****kendim ve sizin için****) ıslahtan başka bir şey dilemiyorum...Tevfiyk'im (****her muvaffakıyetim****) ancak (****B sırrınca****) Allah iledir... O'na tevekkül ettim ve O'na yöneliyorum"***.

89-) Ve ya kavmi la yecrimenneküm şikakıy en yusıybeküm mislü ma esabe kavme Nuhın ev kavme Hudin ev kavme Salih* ve ma kavmü Lutin minküm Bi beıyd;
"*Ey kavmim!.. Şıkakım (**bana düşmanlık ve muhalefet etmeniz****) sakın size suç işletmesin; (****böylece****) Nuh kavmine veya Hud kavmine yahut Salih kavmine isabet edenin mislinin size isabet etmesi ile sizi tecrim etmesin (****cezalandırmasın****)... Lut kavmi de (****B sırrınca****) sizden uzak değil"***.

90-) Vestağfiru Rabbeküm sümme tubu ileyHİ, inne Rabbiy Rahîymun Vedud;
"*Rabbinizden mağfiret isteyin (**benliğinizle perdelenmeyin****), sonra O'na tevbe (****rücu'****) edin... Muhakkak ki Rabbim Rahıym'dir, Vedud'dur"***.

91-) Kalu ya Şuaybü ma nefkahu kesiyren mimma tekulü ve inna lenerake fiyna daıyfa* ve levla rahtuke le racemnake, ve ma ente aleyna Bi aziyz;
Dediler ki: "*Ya Şuayb!.. Biz senin dediklerinden bir çoğunu anlamıyoruz... Ve doğrusu biz seni*

***içimizde zayıf görüyoruz... Eğer raht'ın** (içinde kadın olmayan erkek grubu, aşiret'in) **olmasaydı kesinlikle seni recmederdik... Sen bizim üzerimize (Bi-) Aziyz değilsin**"*.

92-) Kale ya kavmi erahtıy eazzu aleyküm minAllah* vettehaztümuhu veraeküm zıhriyya* inne Rabbiy Bi ma ta'melune Muhıyt;
(Şuayıb**) dedi ki: "*Ey kavmim!... Raht'ım** (aşiretim) **size Allah'dan daha mı aziz?... Ki O'nu arkanıza atıp unutulan edindiniz** (halk ile Hak'dan perdelendiniz)**... Muhakkak ki Rabbim yapmakta olduklarınızı** (B sırrınca) **muhıyt'tir** (yaptıklarınızın cezası muhakkak)**"***.

93-) Ve ya kavmı'melu alâ mekanetiküm inniy amil* sevfe ta'lemune men ye'tiyhi azâbün yuhziyhi ve men huve kazib* vertekıbu inniy meaküm Rakıyb;
"*Ey kavmim!.. Mekanetiniz (skaladaki yeriniz) **üzere amel edin, muhakkak ki ben de amilim** (amel edenim)**... Kendisini rüsvay edecek azabın kime geleceğini ve yalancının kim olduğunu yakında bileceksiniz... Gözetleyin, muhakkak ki ben de sizinle beraber Rakıyb'im**"*.

94-) Ve lemma cae emruna necceyna Şuayben velleziyne amenu meahu Bi rahmetin minna ve ehazetilleziyne zalemus sayhatü feasbehu fiy diyarihim casimiyn;
Emrimiz geldiği vakit, Şuayıb'ı ve Onunla beraber iman etmişleri bizden bir (Bi-**) rahmet olarak kurtardık... Zulmedenleri ise sayha (**şiddetli titreşimli korkunç ses; İsrafil?**) yakaladı da yutlarında yere mıhlanmışcasına çöküp kaldılar**.

95-) Keen lem yağnev fiyha* ela bu'den liMedyene kema beıdet Semud;
Sanki hiç şenliklememişler orada... Dikkat edin, uzaklık (tabiat boyutu**) Medyen (**halkı**) içindir, Semud (**kavmi**) uzak oldukları gibi**.

96-) Ve lekad erselna Musa Bi ayatina ve sültanin mübiyn;
Andolsun ki biz Musa'yı (Bi-**) ayetlerimiz ve sultan-ı mubiyn (**apaçık hüccet**) ile irsal ettik**.

97-) İla fir'avne ve meleihi fettebeu emre fir'avn* ve ma emru fir'avne Bi reşiyd;
Fravun ve Mele'sine (ileri gelen adamlarına**)... Onlar fravun'un emrine tabi oldular... (**Oysa**) fravun'un emri (**Bi-**) reşiyd değildir**.

98-) Yakdümü kavmehu yevmel kıyameti fe evradehümün nar* ve bi'sel virdül mevrud;
(Fravun**) kıyamet günü kavminin önüne geçip önderlik eder (**Rasûl?**)... (**İşte**) onları Nar'a vardırdı... O varılan yer ne kötü bir yerdir**.

99-) Ve utbiu fiy hazihi la'neten ve yevmel kıyameti, bi'ser rifdül merfud;
Hem şunda (dünya'da**) hem de kıyamet gününde bir la'net'e tabi olundular (**uzaklığa tard edildiler**)... O a'ta/vergi ne kötü bir bağıştır!**.

100-) Zâlike min enbail kura nekussuhu aleyke minha kaimün ve hasıyd;
İşte bunlar o karyelerin (ülkelerin, medeniyetlerin**) haberlerindendir... Sana kıssa ediyoruz... Onlardan bir kısmı kaim (**ayakta**) ve (**bir kısmı da**) hasıyd (**biçilmiş ekin gibi**) dir**.

101-) Ve ma zalemnahüm ve lâkin zalemu enfüsehüm fema ağnet anhüm alihetühümül letiy yed'une min dunillahi min şey'in lemma cae emru Rabbike* ve ma zaduhüm ğayre tetbiyb;
Biz onlara zulmetmedik, fakat onlar kendi nefslerine zulmettiler... Rabbinin emri geldiği vakit, Allah'dan gayrı tapındıkları ilahları kendilerine hiç bir fayda sağlamadı... (İlahları**) helakdan başka onların bir şeyini artırmadılar**.

102-) Ve kezâlike ahzü Rabbike iza ehazel kura ve hiye zalimetün, inne ahzehu eliymün şediyd;
Rabbinin, zalim oldukları halde yakaladığı karyeleri (şehirleri**) işte böyledir yakalaması... Muhakkak ki O'nun yakalaması eliym'dir, şediyd'dir**.

103-) İnne fiy zâlike le ayeten limen hafe azâbel ahireti, zâlike yevmün mecmu'un lehunNasu ve zâlike yevmün meşhud;
Muhakkak ki bunda Ahiret Azabı'ndan korkan için elbette bir ayet vardır... İşte bu mecmu' (tüm

insanların cem' olduğu**) bir gün'dür... Ve işte bu meşhud (**şahid olunan, kendisinde hiç bir şeyin gizli kalmadığı**) bir gün'dür**.

104-) Ve ma nüehhıruhu illâ liecelin ma'dud;
Biz onu ancak ma'dud (sayılı, sayısı belli**) bir ecel için te'hir ediyoruz**.

105-) Yevme ye'ti la tekellemü nefsün illâ BiizniHİ, feminhüm şakıyyün ve sa'ıyd;
O geldiği gün, Bi-izniHİ (O'nun izni**) müstesna hiç bir nefs konuşamaz... Onlardan kimi şakıy (**iman nuru olmayan, müşrik; cehennemlik**) kimi de saıyd (**iman nuru olan, mü'min; cennetlik**) dir**.

106-) Feemmelleziyne şeku fefiynnari lehüm fiyha zefiyrun ve şehiyk (un);
Şakıy olanlar, Nar'dadırlar... Onlar orada zefiyr (inleyerek nefes vermek**) ve şehıyk'a (**hırıltılı nefes almak**) sahiptirler (**öyle kayıtlı ve engellilerdir!?**).**

107-) Halidiyne fiyha ma dametis Semavatü vel Ardu illâ ma şae Rabbüke, inne Rabbeke fa'alün lima yüriyd;
(Şakıler**) orada, Semavat ve Arz durdukça ebedi kalıcılardır... Rabbinin dilemesi müstesna (**cehennem katmanların azablarından çıkmak, arınıp terakki etmek mümkündür**)... Muhakkak ki Rabbin irade ettiğini ziyadesiyle yerine getirir**.

108-) Ve emmelleziyne suıdu fe fiyl cenneti halidiyne fiyha ma dametis Semavatü vel Ardu illâ ma şae Rabbük* ataen ğayre meczuz;
Saıyd olanlar ise, Cennet'tedirler... Semavat ve Arz durdukça onda ebedi kalıcılardır... Rabbinin dilemesi müstesna (derece derece geçiş var**)... Kesilmeyen bir a'ta (**bağış**)'dır**.

109-) Fela tekü fiy miryetin mimma ya'budu haüla'* ma ya'budune illâ kema ya'budu abauhüm min kabl* ve inna lemüveffuhüm nasıybehüm ğayre menkus;
Şunların tapınıp kulluk yapmakta olduklarından şüphe içinde olma!... Daha önce babalarının tapındıkları gibi tapınıyorlar ancak... Doğrusu biz onlara nasiplerini noksansız, tamı tamına vereceğiz.

110-) Ve lekad ateyna Musel Kitabe fahtülife fiyh* ve levla kelimetün sebekat min Rabbike lekudiye beynehüm* ve innehüm le fiy şekkin minhu muriyb;
Andolsun ki Musa'ya Kitab'ı verdik de onda ihtilaf edildi... Eğer Rabbinden (hükmedilmiş**) geçmiş bir kelime olmasaydı, mutlaka aralarında iş bitirilirdi... Muhakkak ki onlar O'ndan muriyb (**evham veren, şüpheci**) bir şek içindeler**.

111-) Ve inne küllen lemma leyüveffiyennehüm Rabbüke a'malehüm* inneHU Bima ya'melune Habiyr;
Muhakkak ki Rabbin onların herbirinin amellerinin karşılığını kendilerine tam verir... Çünkü O, yapmakta olduklarını (B sırrınca; onların hakikatı ve meydana getiricisi olarak**) Habiyr'dir**.

112-) Festekım kema ümirte ve men tabe meake ve la tatğav* inneHU Bi ma ta'melune Basıyr;
O halde sen emrolunduğun gibi müstakım ol, seninle beraber tevbe (rücu'**) edenler de... Sakın tuğyan etmeyin... Çünkü O, yapmakta olduklarınızı (**B sırrınca**) Basıyr'dir**.

113-) Ve la terkenu ilelleziyne zalemu fetemessekümünnaru ve ma leküm min dunillahi min evliyae sümme la tunsarun;
Zulmedenlere (nefsani kuvveler,..**) meyletmeyin, (**o takdirde**) size Nar dokunur... Sizin için Allah'dan başka evliya yoktur (**Veliyniz O'dur?**)... Sonra yardım da görmezsiniz**.

114-) Ve ekımıs Salate tarafeyin nehari ve zülefen minel leyl* innel hasenati yüzhibnes seyyiat* zâlike zikra liz zakiriyn;
Gündüz'ün iki tarafında (dönüşümlerinin ikisinde; öğlen-ikindi vakitlerinde**) ve geceden zülfelerde (**gecenin gündüze yakın saatlerinde; akşam-yatsı-sabah vakitlerinde**) namaz'ı ikame et/ettir... Muhakkak ki hasenat (**Hakikatına, sonsuz-sınırsızlığa yönelmek; meleki amel**), seyyiatı (**madde dünyasının tesirini; nefsani amelin negativ yükünü**) giderir... Bu, (**Allah'ı**) zikredenler için bir hatırlatma/öğüttür**.

115-) Vasbir feinnAllahe la yudıy'u ecrel muhsiniyn;
(Namaz'a**) sabret... Muhakkak ki Allah muhsinlerin (**namaz müşahadesinde olanların**) ecrini zayi etmez**.

116-) Felevla kâne minel kuruni min kabliküm ülu bakıyyetin yenhevne anil fesadi fiyl Ardı illâ kaliylen mimmen enceyna minhüm* vettebealleziyne zalemu ma ütrifu fiyhi ve kânu mücrimiyn;
Sizden önceki devirlerden/kuşaklardan bakıyye (Kitab Ehli, kemalat**) sahipleri Arz'da fesad'dan vazgeçirmeli değillermiydi?... Onlardan kurtarmış olduklarımızdan az bir kısmı hariç (**bunu yapan olmadı**)... Zalim olanlar ise şımartıldıkları refahın peşine düştüler... Ve mücrimler oldular**.

117-) Ve ma kâne Rabbüke li yühlikel kura Bi zulmin ve ehlüha muslihun;
Senin Rabbin, ehli ıslah ediciler iken, zulm ile (B sırrı; zulm olarak**) karyeleri (**ülkeleri, şehirleri**) helak edecek değildir**.

118-) Velev şae Rabbüke lecealenNase ümmeten vahıdeten ve la yezalune muhtelifiyn;
Eğer Rabbin dileseydi (tüm**) insanları elbette ümmet-i vahide (**tek bir ümmet, tevhid ümmeti**) yapardı... Hala ihtilaf edip duruyorlar (**farklı inanmaya devam edecekler**).**

119-) İlla men rahıme Rabbük* ve lizâlike halekahüm* ve temmet kelimetü Rabbike leemleenne cehenneme minel Cinneti venNasi ecmeıyn;
Ancak Rabbinin rahmet ettiği (iman nuru nasip ettiği**) kimse müstesna... İşte bunun için onları halketti... Rabbinin: "*Andolsun ki Cehennem'i tamamen cinn ve nas'dan dolduracağım*" kelimesi tamamlanmıştır**.

120-) Ve küllen nekussu aleyke min enbair Rusuli ma nüsebbitü Bihi fuadek* ve caeke fiy hazihil hakku ve mev'ızatün ve zikra lil mu'miniyn;
Rasûllerin haberlerinden senin fuadı'nı (kalbini**) kendisiyle (**B sırrınca**) tesbitleyeceğimiz her'i (**her kıssayı**) sana kıssa ediyoruz... Bunda (**Hud Sûresi'nde**) sana Hakk (**tahkik**), mü'minlere ise bir mev'ize (**ibret, öğüt; idrak vesilesi**) ve hatırlatma/uyarı gelmiştir**.

121-) Ve kul lilleziyne la yu'minuna'melu alâ mekanetiküm* inna amilun;
İman etmeyenlere de ki: "*Mekanetiniz (**skaladaki yeriniz****) üzere amel edin... Biz de amilleriz*"**.

122-) Ventazıru* inna müntezırun;
"*İntizar edin (**görmek için bekleyin****) !.. Biz de intizar edicileriz*"**.

123-) Ve Lillahi ğaybüs Semavati vel Ardı ve ileyHİ yurceul emru küllühu fa'budHU ve tevekkel aleyHİ, ve ma Rabbüke Bi ğafilin amma ta'melun;
Semavat'ın ve Arz'ın gaybı (ilmi herşeyi kapsamış**) Allah'a aittir... Emr bütünüyle O'na döndürülür... O halde O'na kulluk/ibadet et ve O'na tevekkül et... Rabbin, yapmakta olduklarınızdan (**Bi-**) gafil değildir**.

****

YÛSUF SÛRESİ (12)

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

Mekke döneminde 53. sırada nazıl olmuştur... 111 ayettir...

Üçüncü ayetinde "**ahsenel kasasi**", yani **Hz.Rasûlullah**'a vahyedilen "**KISSALARIN en güzeli**" olan, güzelliği ile de tanınan **Yusuf** a.s.ın kıssası bu sûre'nin konusudur... Kur'an'da kıssaları anlatılan

Nebîler'in zuhur ve muameleleri birden çok sûrede, muhtelif yerlerde anlatılır iken, **Yusuf** a.s.ın kıssasının tamamı bu sûrede ilk 101 ayette kıssa ediliyor... Bu kıssada anlatılanlar batını-sembolik manaları yanında zahiren de bilfiil gerçekleşmiş müstesna bir mev'ıze kıssadır...

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) Elif Lâââm Ra* tilke ayatul Kitabil mübiyn;
Eliyf, Lâm, Ra... Bunlar Kitab-ı Mubiyn'in ayetleridir.

2-) İnna enzelnahu Kur'anen arabiyyen lealleküm ta'kılun;
Doğrusu biz O'nu, akledesiniz diye Arapça Kur'an olarak inzal ettik.

3-) Nahnu nekussu aleyke ahsenel kasası Bima evhayna ileyke hazel Kur'an* ve in künte min kablihi leminel ğafiliyn;
Şu Kur'an'ı sana (B sırrıyla**) vahyetmekle biz, kıssaların en güzelini sana kıssa ediyoruz (**uygun ard ardalıkla, ibret verici şekilde anlatıyoruz**)... Bundan önce şüphesiz (**sen bunlardan**) gafillerden idin**.

4-) İz kale Yusufu li ebiyhi ya ebeti inniy raeytü ehade aşere Kevkeben veşŞemse vel Kamere raeytühüm li sacidiyn;
Hani Yusuf babasına: "*Babacığım!.. Muhakkak ki ben onbir kevkeb'i (*gezegenler, kardeşleri*), Güneş'i (*Baba, Ruh*) ve Kamer'i (*Ay, ana, kalb*) rü'yet ettim (*gördüm*)... Onları, bana secde ediyorlar gördüm (*hilafet, nübüvvet*)"*, dedi.

5-) Kale ya büneyye la taksus rü'yake alâ ıhvetike feyekiydu leke keyda* inneş şeytane lil İnsani adüvvün mübiyn;
(Babası**) dedi ki: "*Oğulcuğum!.. Rüyanı kardeşlerine kıssa etme, sonra sana bir tuzak kurarlar... Muhakkak ki şeytan (*vehim*) insan için apaçık bir düşmandır*"**.

6-) Ve kezâlike yectebiyke Rabbüke ve yuallimüke min te'viylil ehadiysi ve yütimmu nı'meteHU aleyke ve alâ ali Ya'kube kema etemmeha alâ ebeveyke min kablü İbrahîyme ve İshak* inne Rabbeke Aliymun Hakiym;
"*İşte böylece Rabbin seni ictiba eder (*seçer; çalışma-imtihan yollu tanıma?*), hadiselerin te'vili'nden (*rüya analizini*) sana öğretir, daha önce iki atan İbrahim ve İshak'a tamamladığı gibi ni'metini senin ve Al-i Ya'kub'un üzerine de tamamlar... Muhakkak ki senin Rabbin Aliym'dir, Hakiym'dir*".

7-) Lekad kâne fiy Yusufe ve ıhvetihi ayatün lissailiyn;
Andolsun ki Yusuf ve kardeşleri hakkında, sual edip isteyenler için ayetler vardır.

8-) İz kalu le Yusufü ve ehuhü ehabbu ila ebiyna minna ve nahnü usbetün, inne ebana lefiy dalalin mübiyn;
Hani (kardeşleri**) dediler ki: "*Biz usba (*kalabalık-sargın-mutaassıb bir topluluk*) olduğumuz halde, Yusuf ve kardeşi (*Bünyamin*) babamıza bizden daha sevgili... Muhakkak ki babamız apaçık bir dalalet içindedir*"**.

9-) Uktülu Yusufe evitrahuhu Ardan yahlü leküm vechü ebiyküm ve tekûnu min ba'dihi kavmen salihıyn;
"*Öldürün Yusuf'u, yahut Onu (*başka*) bir Arz'a tarh edin (*dışlayıp atın*) ki babanızın vechi (*bilinci*) size dönsün/yalnız size kalsın... Ondan sonra salih bir kavim olursunuz*".

10-) Kale kailün minhüm la taktülu Yusufe ve elkuhu fiy ğayabetil cübbi yeltekıthu ba'düs seyyareti in küntüm faıliyn;
Onlardan bir diyici dedi ki: "*Öldürmeyin Yusuf'u!... Onu (*duvarları örülmemiş*) kuyu'nun dibi'ne (*bedensel yaşantıya*) atın da seyyare'den bazısı (*gezici bir yolcu kafilesi*) Onu alsın... Eğer yapacaksanız*".

11-) Kalu ya ebana ma leke la te'menna alâ Yusufe inna lehu lenasihun;
Dediler ki: "*Ey babamız, sana ne oluyor da Yusuf hakkında bize güvenmiyorsun!.. Doğrusu biz Ona nasihatcılarız (*halis kılıcılarız*)"*.

12-) Ersilhu meana ğaden yerta' ve yel'ab ve inna lehu lehafizun;
"*Yarın Onu bizimle beraber irsal et de (*tabiattan*) serbestçe yesin ve oynasın... Doğrusu biz Onu koruyucularız*".

13-) Kale inniy le yahzununiy en tezhebu Bihi ve ehafü en ye'külehüzzi'bü ve entüm anhu ğafilun;
(Ya'kub**) dedi ki: "*Onu (*B sırrınca*) götürmeniz beni muhakkak mahzun eder... Siz ondan gafiller iken kurt'un Onu yemesinden korkarım*"**.

14-) Kalu lein ekelehüzzi'bü ve nahnu usbetün inna izen lehasirun;
Dediler ki: "*Andolsun ki biz usba (*kuvvetli bir topluluk*) iken eğer Onu kurt yer ise, o takdirde doğrusu biz hüsrana uğrayanlar olururz*".

15-) Fe lemma zehebu Bihi ve ecmeu en yec'aluhu fiy ğayabetil cübbi, ve evhayna ileyhi le tünebbiennehüm Bi emrihim hazâ ve hüm la yeş'urun;
Nihayet Onu (B sırrınca**) götürdüler ve Onu kuyu'nun dibi'nde bırakmağa cem' oldular... Biz de Ona: "*Andolsun ki onların şu işlerini (*B sırrınca*) kendilerine haber vereceksin, onlar farkına varmadıkları halde iken*" diye vahyettik**.

16-) Ve cau ebahum ışaen yebkûn;
Işaen (akşamleyin, yatsı vakti**), ağlayarak babalarına geldiler**.

17-) Kalu ya ebana inna zehebna nestebiku ve terekna Yusufe ınde metaına fe ekelehüzzi'bü, ve ma ente Bi mu'minin lena velev künna sadikıyn;
Dediler ki: "*Ey babamız!... Doğrusu biz gittik, yarışıyorduk... Yusuf'u da meta'mızın (*eşya, azık*) yanına bırakmıştık... Onu o kurt yemiş... Biz doğru söyleyenler olsak bile, sen bize (*Bi-*) inanmazsın*".

18-) Ve cau alâ kamıysıhi Bidemin kezib* kale bel sevvelet leküm enfüsüküm emra* fesabrun cemiyl* vallAhulMüsteanu alâ ma tasıfun;
Onun gömleğinin üstünde (Bi-**) yalan kan/yalancıktan kan/taze kan ile geldiler... (**Babaları**) dedi ki: "*Hayır... Nefisleriniz sizi bir emr'e/iş'e teşvik etmiş/sevdirmiştir... Sabr, cemiyl'dir... Allah, sizin vasıflamalarınız üzerine Müstean (*yardımına, vasıflarına sığınılan*) dır*"**.

19-) Ve caet seyyaretün feerselu varidehüm feedla delveh* kale ya büşra hazâ ğulam* ve eserruhu bidaaten, vAllahu Aliymun Bi ma ya'melun;
Seyyare (gezici bir yolcu kafilesi**) gelmişti... Varidlerini (**inenlerini, gelenlerini**) irsal ettiler... (**O da**) kovasını sarkıttı... Dedi ki: "*Hey müjde!... Bu bir oğlan (*ĞULAM, İsa'nın Meryem'e müjdelenme ifadesi de*)"*... Onu bıtaa (**ticaret malı, sermaye**) olarak sırladılar (**sakladılar**)... Allah onların yapmakta olduklarını (**B sırrınca; onların hakikatı ve meydana getiricisi olarak**) Aliym'dir**.

20-) Ve şeravhü Bi semenin bahsin derahime ma'dudetin, ve kânu fiyhi minez zahidiyn;
Onu (Mısr'ın Aziyzi'ne?**) (**B sırrınca**) eksik bir bahaya, sayılı (**gümüş?**) dirhemlere sattılar... Onun hakkında zahidlerden idiler**.

21-) Ve kalellezişterahu min mısra limraetihi ekrimiy mesvahu asa en yenfeana ev nettehızehu veleda* ve kezâlike mekkenna li Yusufe fiyl Ard* ve linuallimehu min te'viylil ehadiys* vAllahu ğalibün alâ emrihi ve lâkinne ekseranNasi la ya'lemun;
Onu satın alan Mısır'lı karısına dedi ki: "*Onun mesva'sına (*konak yerine*) ikram et/hürmet et... Umulur ki bize faydası olur, yahut Onu evlad ediniriz*"... Böylece Yusuf'u o Arz'da temkin ettik (Nefs-i Mutmainne?**) ki, hadiselerin te'vilini Ona ta'lim edelim (**Yusuf'a has kemalat ortaya çıksın**)... Allah, EMRi üzere gaalib'dir (**Hükmü muhakkak yerine gelir, zira Emir'dir**)... Fakat insanların ekseriyeti bilmezler**.

22-) Ve lemma beleğa eşüddehu ateynahü hükmen ve ılma* ve kezâlike neczil muhsiniyn;
(Yusuf**) eşüdde'sine (**buluğu'na, fıtrat noktasına**) erişince Ona bir hüküm ve bir ilim verdik... Muhsinleri işte böyle mükafatlandırırız**.

23-) Ve ravedethülletiy huve fiy beytiha an nefsihi ve ğallekatil ebvabe ve kalet heyte lek* kale meazâllahi inneHU Rabbiy ahsene mesvaye, innehu la yüflihuz zalimun;
Yusuf'un evinde kaldığı dişi kişi, Onun (Yusuf'un**) nefsinden murad almak istedi/yumuşak bir şekilde talep etti... Kapıları sımsıkı kapattı/kilitledi... "*Çabuk, haydi; seninim, gel*" dedi... (**Yusuf**) dedi ki: "*Maazallah= Allah'a sığınırım!... Muhakkak ki O (Allah/Mısır'ın Aziyzi) Rabbim'dir, mesva'mı (kalma yerim, mevkim) ihsan etmiştir... Muhakkak ki zalimler iflah etmezler*"**.

24-) Ve lekad hemmet Bihi ve hemme Biha* levla en rea burhane Rabbih* kezâlike linasrife anhüssue velfahşa'* innehu min ıbadinel muhlesıyn;
Andolsun ki (o kadın**) Onu (**Yusuf'u B sırrınca**) arzulamıştı/meyletmişti... (**Yusuf da**) ona (**B sırrınca**) meyletmişti, eğer Rabbinin burhanını görmeseydi (**akıl gücü**)... Biz böylece Ondan kötülüğü (**benliği, duygusallığı**) ve fahşa'yı (**şehveti**) uzak tutarız... Çünkü O, ihlaslı (**kemalatı saf**) kullarımızdandır**.

25-) Vestebekal babe ve kaddet kamısahu min dübürin ve elfeya seyyideha ledel bab* kalet ma cezaü men erade Bi ehlike suen illâ en yüscene ev azâbün eliym;
(İkisi de**) kapıya (**yarışırcasına**) koştular... (**Kadın**) Onun gömleğini dübüründen (**Yusuf'un nefs-beden tarafından?**) boylu boyunca/uzunlamasına yırttı... Kapının (**hemen**) yanında, kadının efendisi (**Aziyz?**) ile karşılaştılar... (**Kadın**) dedi ki: "*Ehline (B sırrınca) kötülük irade edenin cezası, zindana atılmaktan veya elim bir azabtan başka nedir?*"**.

26-) Kale hiye ravedetniy an nefsiy ve şehide şahidün min ehliha* in kâne kamiysuhu kudde min kubulin fesadekat ve huve minel kâzibiyn;
(Yusuf**) dedi ki: "*Nefsimden murad almak isteyen odur"... Onun (kadının) ehlinden bir şahid şöyle şahidlik etti: "Eğer Onun (Yusuf'un) gömleği ön tarafından yırtılmışsa, (kadın) doğru söylemiştir, O (Yusuf) yalancılardandır*"**.

27-) Ve in kâne kamiysuhu kudde min dübürin fekezebet ve huve mines sadikıyn;
"*Ve eğer Onun gömleği dübürden yırtıldı ise, (kadın) yalan söylemiştir, O (Yusuf) sadıklardandır*".

28-) Felemma rea kamiysahu kudde min dübürin kale innehu min keydikünne, inne keydekünne azîym;
Ne vakit (Aziyz**) Onun (**Yusuf'un**) gömleğini dübürden (**yırtılmış**) görünce, şöyle dedi: "*Şüphesiz bu siz kadınların hilesindendir... Muhakkak ki siz kadınların hilesi azıym'dir*"**.

29-) Yusufu a'rıd an hazâ vestağfiriy li zenbiki, inneki künti minel hatıiyn;
"*Yusuf!... Yüz çevir bundan (bu olanları unut)... (Kadın!) Sen de günahın için mağfiret dile... Muhakkak ki sen (kasten) hata edenlerden (günahkarlardan) oldun*".

30-) Ve kale nisvetün fiyl Medinet imraetül aziyzi türavidü fetaha an nefsih* kad şeğafeha hubba* inna leneraha fiy dalalin mübiyn;
O Medine'de (şehirde**) ki kadınlar dediler ki: "*Aziyz'in karısı fetası'nın nefsinden murad almak istiyormuş... Hubb (sevgi) itibarıyla, (Yusuf) onun şugaf'ına (Kalbi'nin içine) işlemiş (muhabbetül halk)... Doğrusu biz onu apaçık bir dalalet içinde görüyoruz*"**.

31-) Felemma semiat Bi mekrihinne erselet ileyhinne ve a'tedet lehünne müttekeen ve atet külle vahıdetin minhünne sikkiynen ve kaletıhruc aleyhinne, felemma raeynehu ekbernehu ve katta'ne eydiyehünne ve kulne haşe Lillahi ma hazâ beşera* in hazâ illâ melekün keriym;
(Aziyz'in karısı**) onların (**şehirli kadınların**) mekrini (**B sırrınca**) işitince, onlara (**haber**) irsal etti (**da'vette bulundu**)... Onlar için müttekeen (**yaslanarak rahatça oturacakları yer, ziyafet**) hazırladı... Onlardan her birine de bir bıçak verdi ve (**Yusuf'a**): "*Onların üzerine/karşılarına çık (görün)!*" dedi... (**Şehirli kadınlar**) Onu (**Yusuf'u**) görünce, Onu (**Yusuf'u**) büyüklediler/büyük gördüler ve**

kendi ellerini kestiler... Dediler ki: "*Haşa!.. Allah için, bu bir beşer değildir... Bu ancak keriym (şerefli) bir melektir*".

32-) Kalet fe zâlikünnelleziy lümtünneniy fiyh* ve lekad ravedtühu an nefsihi festa'sam* ve lein lem yef'al ma amüruhu leyüscenenne ve leyekûnen mines sağıriyn;
(Aziyz'in karısı**) dedi ki: "*Kendisi hakkında beni levmettiğiniz işte bu... Andolsun ki Onun nefsinden murad almak istedim de O, ismetli (ma'sum, temiz) olmayı istedi (kendini korudu)... Yemin ederim eğer Ona emrettiğimi işlemez ise kesinlikle zindana atılacak ve alçalanlardan olacak*"**.

33-) Kale Rabbissicnü ehabbu ileyye mimma yed'uneniy ileyh* ve illâ tasrif anniy keydehünne asbü ileyhinne ve ekün minel cahiliyn;
(Yusuf**) dedi ki: "*Rabbim!.. Zindan, (bu kadınların) beni kendisine da'vet ettikleri şeyden daha sevimlidir bana... Eğer sen onların tuzaklarını benden savmazsan, onlara meyleder ve cahillerden olurum*"**.

34-) Festecabe lehu Rabbuhu fesarefe anhü keydehünne, inneHU HUves Semiy'ul Alîym;
(Yusuf'un**) Rabbi Onun duasına icabet etti de onların tuzaklarını Ondan savdı... Muhakkak ki O, Semi'dir, Aliym'dir**.

35-) Sümme beda lehüm min ba'di ma raevül ayati le yescününnehu hatta hıyn;
Sonra, (bunca**) ayetleri (**delilleri**) gördükten sonra (**bile**) Onu belli bir süreç için zindana (**halvet'e; yalnızlığa**) atmaları kendilerine zahir oldu**.

36-) Ve dehale meahüssicne feteyan* kale ehadühüma inniy eraniy a'sıru hamra* ve kalel aharu inniy eraniy ahmilü fevka ra'siy hubzen te'külüt tayru minh* nebbi'na Bi te'viylih* inna nerake minel muhsiniyn;
Onunla (Yusuf ile**) beraber zindana iki de feta (**delikanlı**) girdi... Onlardan biri dedi ki: "*Muhakkak ki ben (rüyamda) görüyorum ki, hamr (şarap, aklı örten; aşk) sıkıyorum*"... Öbürü de dedi ki: "*Muhakkak ki ben de (rüyamda) görüyorum ki, başımın fevkınde ekmek taşıyorum, kuş (cinsi) de ondan yiyor*"... "*Onun te'vilini (B sırrınca) bize haber ver... Doğrusu biz seni muhsinlerden görüyoruz*"**.

37-) Kale la ye'tiyküma taamün türzekanihi illâ nebbe'tüküma Bi te'viylihi kable en ye'tiyeküma* zâliküma mimma alemeniy Rabbiy* inniy terektü millete kavmin la yu'minune Billahi ve hüm Bil ahireti hüm kafirun;
(Yusuf**) dedi ki: "*Kendisinden rızıklanacağınız bir taam size gelmez ki, o size gelmeden önce onun (Bi-) te'vilini sizin ikinize illa haber veririm... Bu Rabbimin bana ta'lim ettiklerindendir... Muhakkak ki ben, Allah'a (B sırrıyla) iman etmeyen ve kendileri (B sırrınca) ahirete kafirler olan bir kavmin milletini (dinini, yaşamını) terkettim*"**.

38-) Vetteba'tü millete abaiy İbrahîyme ve İshaka ve Ya'kub* ma kâne lena en nüşrike Billahi min şey'* zâlike min fadlillahi aleyna ve alenNasi ve lâkinne ekseranNasi la yeşkürun;
"***Ve atalarım İbrahim, İshak ve Ya'kub'un milletine (tevhid diyni'ne) tabi oldum... Allah'a herhangi bir şeyi (B gerçeğince) ortak koşmamız bizim için olacak şey değildir... Bu hem bizim üzerimize ve hem de insanlar üerine Allah'ın fazlındandır... Fakat insanların ekseriyeti şükretmezler***"**.

39-) Ya sahıbeyissicni e erbabün müteferrikune hayrun emillahul Vahıdül Kahhar;
"(*Yusuf dedi:***) *Ey zindan arkadaşlarım!.. Müteferrık (çeşitli/başka başka) rab'lar mı daha hayırlı, yoksa Vahid'ül Kahhar olan Allah mı?*"**.

40-) Ma ta'budune min duniHİ illâ Esmaen semmeytümuha entüm ve abaüküm ma enzelAllahu Biha min sültan* inil hükmü illâ Lillah* emera ella ta'budu illâ iyyaHU, zâlikedDiynül kayyimü ve lâkinne ekseranNasi la ya'lemun;
"***Onun yanısıra (?) ibadet/kulluk ettikleriniz, <u>sadece İSİMler</u> (yani o isimlerin müsemması olarak hiçbir varlıkları yoktur; hayal ve zandır) ki, o isimleri de siz ve atalarınız verdiniz; Allah onların varlıkları hakkında (B sırrınca) herhangi bir kanıt indirmemiştir... Hüküm ancak ve yalnız (tek***

vücud) ***Allah'ındır; Emretmiştir, ancak O'na (****kendisine****) ibadet/kulluk etmenizi... İşte dosdoğru/payidar/geçerli Diyn budur... Fakat NASın ekserisi bilmezler*"**.

41-) Ya sahıbeyissicni emma ehadüküma feyeskıy Rabbehu hamra* ve emmel aharu feyuslebü fete'külüt tayru min ra'sih* kudıyel emrulleziy fiyhi testeftiyan;
"*Ey zindan arkadaşlarım!... İkinizden biri (**zindandan kurtulup****) Rabbine hamr (****aşk****) sunacak... Diğerine gelince, asılacak da başından kuş (****cinsi****) yiyecek (****ölecek?****)... Hakkında fetva istediğiniz emr böyle hükmedilmiş/olup bitmiştir*"**.

42-) Ve kale lilleziy zanne ennehu nacin minhümezkürniy ınde Rabbik* feensahuş şeytanü zikre Rabbihi felebise fiyssicni bid'a siniyn;
(Yusuf,**) bu ikisinden kurtulacağını zannettiği kimseye dedi ki: "*Rabbinin indinde beni zikret!*"... Şeytan (**vehim**) Ona (**Yusuf'a**) Rabbinin zikrini unutturdu da nice yıllar zindanda kaldı**.

43-) Ve kalel melîkü inniy era seb'a bekaratin simanin ye'külühünne seb'un ıcafün ve seb'a sünbülatin hudrin ve uhara yabisat* ya eyyühel meleü eftuniy fiy ru'yaye in küntüm lirru'ya ta'bürun;
Melik dedi ki: "*Muhakkak ki ben (**rüyada****) yedi semiz bakara görüyorum ki, onları yedi zayıf bakara yiyor (****fena****)... Ve bir de yedi yeşil başak ile diğerleri kuru (****yedi başak****) görüyorum... Ey mele' (****ileri gelenlerim****) !.. Eğer rüya ta'birliyorsanız, rüyam hakkında bana fetva verin (****hükmünü açıklayın****)"***.

44-) Kalu adğasü ahlam* ve ma nahnü Bi te'viylil ahlami Bi alimiyn;
Dediler ki: "*Adğasü Ahlam= demet demet hayal halitası, hayalet yığını vizyon... Biz, Ahlam'ın (**rüyalar'ın****) (****Bi-****) te'vilinin (****B sırrınca****) alimleri değiliz*"**.

45-) Ve kalelleziy neca minhüma veddekera ba'de ümmetin ene ünebbiüküm Bi te'viylihi feersilun;
O ikisinden (Yusuf'un zindan arkadaşlarından**) kurtulmuş olan, bir ümmet (**müddet**) sonra hatırladı da dedi ki: "*Ben size bunun (****Bi-****) te'vilini haber vereyim... Hemen beni (****zindana, halvete; Yusuf'un yanına****) irsal edin!*"**.

46-) Yusufu eyyühes sıddiyku eftina fiy seb'ı bekaratin simanin ye'külününne seb'un ıcafün ve seb'ı sünbülatin hudrin ve uhara yabisatin, lealliy erciu ilenNasi leallehüm ya'lemun;
"*Yusuf!... Ey Sıddık!... Yedi semiz bakara ile onları yiyen yedi zayıf bakara ve bir de yedi yeşil başak ile diğerleri kuru (**yedi başak****) hakkında bize fetva ver (****sembollerinin hükmünü açıkla****)... Umarım ki (****gerçeğini açıklayan te'vilin ile****) insanlara rücu' ederim... Belki onlar da bilirler*"**.

47-) Kale tezreune seb'a siniyne deeba* fema hasadtüm fezeruhu fiy sünbülihi illâ kaliylen mimma te'külun;
(Yusuf**) dedi ki: "*Yedi sene adetiniz üzere/müdavemetle-aralıksız ziraat yaparsınız (****ekersiniz****)... Hasad ettiklerinizi (****biçtiklerinizi****) başağında bırakın... Yiyeceğiniz az (****bir miktar****) hariç*"**.

48-) Sümme ye'tiy min ba'di zâlike seb'un şidadün ye'külne ma kaddemtüm lehünne illâ kaliylen mimma tuhsınun;
"*Sonra bunun ardından yedi şediyd (**şiddetli-kurak yedi yıl****) gelir... Onlar (****o seneler****) için takdim ettiklerinizi (****önceden biriktirdiklerinizi****) yerler... Sakladığınız az (****bir miktar****) hariç*"**.

49-) Sümme ye'tiy min ba'di zâlike amün fiyhi yüğasün Nasu ve fiyhi ya'sırun;
"*Sonra bunun ardından bir yıl gelir ki, onda (**o yılın içinde****) insanlar (****rahmet olan****) bol yağmura kavuşturulur ve onda (****o senenin içinde****) asr edecekler (****süt sağmak, yağ çıkarmak, meyve-üzüm suyu sıkmak****)"***.

50-) Ve kalel melîkü'tuniy Bih* felemma caehür Rasûlü kalercı' ila Rabbike fes'elhü ma balünnisvetilletiy katta'ne eydiyehünne, inne Rabbi Bi keydihinne Alîym;
Melik dedi ki: "*Onu (**Yusuf'u****) bana (****B sırrınca****) getirin!*"... Ne zaman ki O'na (**Yusuf'a**) Rasûl geldi, (**Yusuf o Rasûl'e**): "*Rabbine rücu' et!... O'na, '*ellerini kesen kadınların hali ne idi?' *diye sor... Muhakkak ki Rabbim, onların tuzaklarını (****B sırrınca****) Aliym'dir*"**.

51-) Kale ma hatbükünne iz ravedtünne Yusufe an nefsih* kulne haşe Lillahi ma alimna aleyhi min su'in, kaletimraetül azîyzil'ANe hashasal hakku, ene ravedtühu an nefsihi ve innehu lemines sadikıyn;
(Melik, kadınlara**) dedi ki: "*Yusuf'un nefsinden murad almak istediğinizde durumunuz/mevzunuz ne idi?*"... "*Haşa!.. Allah için, Onun aleyhine bir kötülük bilmedik*" dediler... Aziyz'in karısı ise: "*Şimdi Hak ortaya çıktı... Ben Onun nefsinden murad almak istedim... Muhakkak ki O (*Yusuf*) sadıklardandır*"**.

52-) Zâlike li ya'leme enniy lem ehunhü Bil ğaybi ve ennAllahe la yehdiy keydel hainiyn;
"*Bu, Bil-gayb (*gaybı olarak, gaybında*) Ona hıyanet etmediğimi ve Allah'ın hainlerin tuzağını hidayet etmeyeceğini bilsin içindi*".

53-) Ve ma uberriu nefsiy* innen nefse leemmaretun Bissui illâ ma rahıme Rabbiy* inne Rabbiy Ğafurun Rahîym;
"*Ben nefsimi temize çıkarmam... Muhakkak ki nefs, var gücüyle kötülüğü (*B sırrıyla; kötülük (benlik) olarak*) emreder... Rabbimin rahmet ettiği müstesna... Muhakkak ki Rabbim Ğafur'dur, Rahıym'dir*".

54-) Ve kalel melîkü'tuniy Bihi estahlıshu li nefsiy* felemma kellemehu kale innekel yevme ledeyna mekiynün emiyn;
Melik dedi ki: "*O'nu (*Yusuf'u*) bana (*B sırrınca*) getirin; O'nu nefsim için has/halis kılayım*"... Vakta ki O'nunla kelam etti (konuştu**), şöyle dedi: "*Muhakkak ki sen bugün yanımızda kesinlikle Mekiyn'sin (*temkiyn-makam sahibi*), Emiyn' (*güvenilir, mutmain*) sin*"**.

55-) Kalec'alniy alâ hazainil Ard* inniy Hafiyzun Aliym;
(Yusuf**) dedi ki: "*Beni Arz'ın hazinelerinin üzerine koy (*yetkili, muktedir kıl*)... Muhakkak ki ben Hafiyz'im, Aliym'im*"**.

56-) Ve kezâlike mekkenna li Yusufe fiyl Ard* yetebevveü minha haysü yeşa'* nusıybu Bi rahmetina men neşau ve la nudıy'u ecrel muhsiniyn;
İşte böylece o Arz'da Yusuf'u temkin ettik... Ondan dilediği yerde konaklardı... Rahmetimizi dilediğimize (B sırrınca**) isabet ettiririz... Muhsinlerin ecrini zayi etmeyiz**.

57-) Ve leecrul'ahireti hayrun lilleziyne amenu ve kânu yettekun;
Ahiret ecri ise, iman etmiş ve korunuyor olanlar için elbette daha hayırlıdır.

58-) Ve cae ıhvetü Yusufe fedehalu aleyhi fearefehüm ve hüm lehu münkirun;
(Nihayet**) Yusuf'un kardeşleri geldi... O'nun üzerine (**yanına**) girdiler... Onlar O'nu (**Yusuf'u**) inkar ediyor/tanımıyor oldukları halde (**Yusuf**), onları tanıdı**.

59-) Ve lemma cehhezehüm Bi cehazihim kale'tuniy Bi ehın leküm min ebiyküm* ela teravne enniy ufil keyle ve ene hayrul münziliyn;
(Yusuf**) onların cehaz'ları (**yükleri**) ile onları (**B sırrınca**) techiz edince/yüklerini hazırlatınca dedi ki: "*Bana, sizin baba bir kardeşinizi (*B sırrınca*) getirin... Görüyorsunuz, ben ölçeği tam ölçüyorum/veriyorum ve ben inzal edenlerin/konuk severlerin en hayırlısıyım*"**.

60-) Fein lem te'tuniy Bihi fela keyle leküm ındiy ve la takrebun;
**"*Eğer onu bana (*B sırrınca*) getirmezseniz, benim indimde sizin için bir keyl (*ölçek; cüz-i anlam*) yoktur ve (*bana*) yaklaşmayın (*da*)"*.

61-) Kalu senüravidü anhu ebahu ve inna le faılun;
Dediler ki: "*Onu babasından almaya çalışacağız... Ve kesinlikle bunu yapacağız*".

62-) Ve kale liftiyanihic'alu bidaatehüm fiy rihalihim leallehüm ya'rifuneha izenkalebu ila ehlihim leallehüm yerciun;
(Yusuf**) feta'larına (**genç adamlarına**) dedi ki: "*Sermayelerini yüklerinin içine koyun... Ehillerine (*ailelerine*) inkılab ettiklerinde belki bunu tanırlar da umulur ki rücu' ederler (*bize geri dönerler*)"*.

63-) Felemma raceu ila ebiyhim kalu ya ebana münia minnel keylü feersil meana ehana nektel ve inna lehu lehafizun;
Babalarına rücu' ettiklerinde (geri döndüklerinde**) dediler ki: "*Ey babamız!... Bizden keyl (**ölçek**) men' edildi... Bu sebeple kardeşimizi (**ölçecek akıl, metod**) bizimle irsal et ki ölçek alabilelim... Ve biz onu mutlaka koruyacağız*"**.

64-) Kale hel amenüküm aleyhi illâ kema emintüküm alâ ehıyhi min kabl* fAllahu hayrun hafizan ve HUve Erhamur Rahımiyn;
(Babaları**) dedi ki: "*Daha önce kardeşi'ni (**Yusuf'u**) size güvenip emanet ettiğim gibi onu size güvenip emanet edeyim mi (**yani**) ?... Koruyucu olma itibarıyla Allah en hayırlıdır... Ve O, ErhamurRahimiyn'dir*"**.

65-) Ve lemma fetehu metaahüm vecedu bidaatehüm ruddet ileyhim* kalu ya ebana ma nebğiy* hazihi bidaatüna ruddet ileyna* ve nemiyru ehlena ve nahfezu ehana ve nezdadü keyle beıyr* zâlike keylün yesiyr;
Meta'larını (eşyalarını, erzak yüklerini**) fethettikleri/açtıkları vakit, sermayelerinin kendilerine reddolunduğunu buldular... Dediler ki: "*Ey babamız!... Daha ne isteriz?... İşte sermayemiz bize iade olunmuş (**verilenler bedelsiz verilmiş**)... Ailemiz için erzak alırız, kardeşimizi kororurz ve bir deve yükü de artırırız (**fazla alırız**)... Zaten bu (**aldığımız**) kolay bir keyl'dir (**ölçektir**)"*.

66-) Kale len ursilehu meaküm hatta tu'tuni mevsikan minAllahi lete'tünneniy Bihi illâ en yühata Biküm* felemma atevhu mevsikahüm kalellahu alâ ma nekulü vekiyl;
(Babaları**) dedi ki: "(***B sırrınca**) ihata edilip çepe çevre kuşatılmanız müstesna, Onu bana (**B sırrınca**) kesin olarak getireceğinize dair Allah'dan bir sağlam söz (**sahih iman**) vermediğiniz sürece Onu sizinle beraber asla irsal etmeyeceğim*"**... Ne vakit ki güvenilir-sağlam sözlerini verdiler, (**babaları**) dedi ki: "*Allah, söylediklerimize Vekiyl'dir (**muvaffakiyet var**)"*.

67-) Ve kale ya beniyye la tedhulu min babin vahıdin vedhulu min ebvabin müteferrikatin, ve ma uğniy anküm minAllahi min şey'in, inil hükmü illâ Lillah* aleyhi tevekkeltü, ve aleyhi fel yetevekkelil mütevekkilun;
Ve dedi ki: "*Ey oğullarım!.. Bab-ı vahid'den (tek bir kapı'dan**) girmeyin... Ayrı ayrı kapılardan girin (**Zatı bir nisbeti ile kayıtlamayın; farklı bilinçli deneyimler ve yaklaştırıcı ameller yapın**)... (**Gerçi**) Allah'dan hiç bir şeyi sizden savamam (**dilediğini keşfeder-açar**)... Hüküm ancak (**dilediğinde dilediği gibi açığa çıkan tek vücud**) Allah'ındır... O'na tevekkül ettim... Tevekkül edenler O'na tevekkül etsin*"**.

68-) Ve lemma dehalu min haysü emerehüm ebuhüm* ma kâne yuğniy anhüm minAllahi min şey'in illâ haceten fiy nefsi Ya'kube kadaha* ve innehu lezu ılmin lima allemnahu ve lâkinne ekseren Nasi la ya'lemun;
Babalarının emrettiği taraflardan (Yusuf'un şehrine?**) girdiklerinde, (**bu**) Allah'dan (**hükmolunmuş**) bir şeyi (**perdeyi**) onlardan savmış olacak değildi... Ancak Ya'kub'un nefsindeki bir hacet olup, onu açığa çıkardı... Muhakkak ki O (**Ya'kub**), (**nitekim**) kendisine bizim ta'lim etmemiz dolayısıyla ilim sahibiydi (**bir çalışmanın hasılası, dışarıdan edinilen bir şey değil**)... Fakat insanların ekseriyeti bilmezler**.

69-) Ve lemma dehalu alâ Yusufe ava ileyhi ehahü kale inniy ene ehuke fela tebteis Bima kânu ya'melun;
(Kardeşler**) Yusuf'un üzerine girdiklerinde, (**Yusuf**) kardeşini kendine yerleştirdi (**yanına çekip aldı ve**): "*Muhakkak ki ben senin kardeşinim... Onların yaptıkları ile (**B sırrınca**) üzülme!*"**, dedi**.

70-) Felemma cehhezehüm Bi cehazihim ceales sikayete fiy rahli ehıyhi sümme ezzene müezzinün eyyetühel ıyru inneküm le sarikun;
(Yusuf**) onların (**Bi-**) cehaz'ları (**yükleri**) ile onları techiz edince sıkaye'yi (**su içme kabı'nı**) kardeşinin yükü içine koydu... Sonra bir müezzin: "*Ey kervan!... Muhakkak ki siz hırsızlık yapanlarsınız (**şeytanların mele-i a'la'dan bilgi çalmaları gibi?**)!"* diye ilan etti**.

71-) Kalu ve akbelu aleyhim mazâ tefkıdun;
Onlara ikbal ettiler (döndüler**): "*Neyi kaybettiniz?*", dediler**.

72-) Kalu nefkıdu suvaalmeliki ve limen cae Bihi hımlu beıyrin ve ene Bihi zaıym;
Dediler ki: "*Melik'in suvaı'nı (**su içme tası'nı****) kaybettik... Onu (****B sırrınca****) getiren için bir deve yükü var... Ben ona (****B sırrınca****) zaıym (****kefil****)'im"**.

73-) Kalu tAllahi lekad alimtüm ma ci'na li nüfside fiyl Ardı ve ma künna sarikıyn;
(Kardeşler**) dediler ki: "*Tallahi!.. Gerçekten siz de bilmişsinizdir ki biz Arz'da/şu yer'de fesad yapmak için gelmedik... Hırsızlık yapanlar da değiliz*"**.

74-) Kalu fema cezauhu in küntüm kâzibiyn;
Dediler ki: "*Eğer yalan söyleyenler iseniz onun (**hırsızlık yapanın****) cezası nedir?*"**.

75-) Kalu cezauhu men vucide fiy rahlihi fehuve cezauh* kezâlike necziz zalimiyn;
(Kardeşler**) dediler ki: "*Onun cezası: (****Melik'in su tası****) kimin yükünde bulundu ise o (****yükün sahibi****) onun cezasıdır (****o tasa karşılık tutulur****)... Zalimleri işte böyle cezalandırırız*"**.

76-) Febedee Bi ev'ıyetihim kable viai ehıyhi sümmestahreceha min viai ehıyh* kezâlike kidna liYusuf* ma kâne liye'huze ehahu fiy diynilmelikı illâ en yeşaAllahu, nerfeu derecâtin men neşa'* ve fevka külli zıy ılmin Aliym;
Bunun üzerine (Yusuf**), kardeşinin heybesinden önce onların (**anneleri farklı olan diğer kardeşlerinin**) heybelerini (**B sırrınca aramaya**) başladı... Sonra onu (**su maşrabasını**) kardeşinin heybesinden çıkarttı... Yusuf'un lehine (**meseleyi**) işte böyle yaptık (**ona akıl, hikmet, nübüvvet ve mülk verdik**)... Yoksa o (**Yusuf**), Allah'ın dilemesi hariç, Melik'in diyninde (**Melik'in diyni'ne/aklına göre**) kardeşini alacak değildi... Dilediğimizi dereceler olarak ref'ederiz... Her ilim sahibinin fevkında bir bilen/Aliym vardır**.

77-) Kalu in yesrık fekad sereka ehun lehu min kabl* feeserreha Yusufu fiy nefsihi ve lem yübdiha lehüm kale entüm şerrün mekâna* vAllahu a'lemü Bima tasıfun;
(Kardeşler**) dediler ki: "*Eğer o çaldı ise, daha önce onun kardeşi de çalmıştı (****Yusuf'a Hz.İbrahim'in kuşağı/gömleği benzer yolla giydirilmişti?****)"*... Yusuf bunu nefsinde sır etti ve onlara bunu hiç belli etmedi (**zira anlayamazlardı**): "*Mekan itibarıyla siz şersiniz... Vasıflamalarınızı Allah (****B sırrınca****) daha iyi bilir*" dedi**.

78-) Kalu ya eyyühel aziyzu inne lehu eben şeyhan kebiyran fehuz ehadena mekaneh* inna nerake minel muhsiniyn;
(Kardeşler**) dediler ki: "*Ey Aziyz!... Muhakkak ki onun şeyh-i kebiyr (****büyük ihtiyar****) bir babası var... Onun yerine bizden birini al... Doğrusu senin muhsinlerden olduğunu görüyoruz*"**.

79-) Kale meazâllahi en ne'huze illâ men vecedna metaana ındehu inna izen lezalimun;
(Yusuf**) dedi ki: "*MaazAllah, eşyamızı yanında bulduğumuz kimseden başkasını almaktan (****Allah'a sığınırız****)... Doğrusu o takdirde zalimler oluruz*"**.

80-) Felemmestey'esu minhu halesu neciyya* kale kebiyruhüm elem ta'lemu enne ebaküm kad ehaze aleyküm mevsikan minAllahi ve min kablü ma ferrattüm fiy Yusuf* felen ebrahal'Arda hatta ye'zene liy ebiy ev yahkümAllahu liy* ve HUve hayrul hakimiyn;
Ne vakit ki Ondan (Yusuf'tan**) ümit kestiler, fısıldaşarak halis oldular (**çekilip aralarında gizlice konuştular**)... Büyükleri dedi ki: "*Babanızın sizden Allah'dan bir sağlam söz aldığını ve daha önce Yusuf hakkında da tefrid'de bulunduğunuzu (****kusur işlediğinizi****) bilmediniz mi?... Babam (****Ona dönmem için****) bana izin verinceye yahut Allah benim için hükmedinceye kadar şu arz'dan ayrılmayacağım... O, hükmedenlerin en hayırlısıdır*"**.

81-) İrciu ila ebiyküm fekulu ya ebana innebneke seraka, ve ma şehidna illâ Bima alimna ve ma künna lilğaybi hafizıyn;
"*Babanıza rücu' edin de deyin ki: Ey babamız!... Muhakkak ki senin oğlun hırsızlık yaptı... Biz ancak bildiğimize (**B sırrınca****) şahidlik yaptık... (****Yoksa biz****) ğayb'ın hafızları (****koruyucuları, bekçileri****) değiliz*"**.

82-) Ves'elil karyetelletiy künna fiyha vel ıyralletiy akbelna fiyha* ve inna lesadikun;
"*İçinde olduğumuz karye'ye (**şehre, beden****) ve içinde ikbal ettiğimiz/döndüğümüz kervan'a sor!.. Biz kesinlikle sadıklarız*"**.

83-) Kale bel sevvelet leküm enfüsüküm emra* fesabrun cemiyl* asellahu en ye'tiyeniy Bihim cemiy'a* inneHU HUvel Aliymul Hakiym;
(Babaları**) dedi ki: "*Hayır!... Nefisleriniz sizi bir emr'e/iş'e teşvik etmiş/sevdirmiştir... Sabr, cemiyl'dir... Umulur ki Allah onların hepsini bana (****B sırrınca****) getirir... Muhakkak ki O, Aliym'dir, Hakiym'dir*"**.

84-) Ve tevella anhüm ve kale ya esefa alâ Yusufe vebyaddat aynahu minel huzni fehuve kezıym;
Onlardan yüz çevirdi ve hüzünden iki gözü beyazlaşmış olduğu halde: "*Ey Yusuf üzerine olan gamım (**neredesin, Onu hatırımda tutmaya devam et****)!"* dedi... Artık O (**gam ve kederini**) yutkunan (**hazmetmiş**) idi**.

85-) Kalu tAllahi tefteü tezküru Yusufe hatta tekûne haradan ev tekûne minel halikiyn;
Dediler ki: "*Tallahi, sen hala Yusuf'u anmaya devam ediyorsun... Nihayet ya hastalanıp eriyeceksin veya helak olanlardan (**ölüp gidenlerden****) olacaksın*"**.

86-) Kale innema eşku bessiy ve huzniy ilellahi ve a'lemu minAllahi ma la ta'lemun;
(Ya'kub**) dedi ki: "*Bessi'mi (****saklayamadığım vaziyetimi, şiddetli gamımı, kederimi****) ve hüznümü ancak Allah'a şikayet ediyorum... Ve Allah'dan sizin bilmediklerinizi biliyorum (****hüsnü zannım tamdır****)"***.

87-) Ya beniyyezhebu fe tehassesu min Yusufe ve ehıyhi ve la tey'esu min ravhıllah* innehu lâ yey'esu min ravhıllahi illel kavmül kafirun;
"*Ey oğullarım!... Gidin, Yusuf'dan ve kardeşinden tahassus edin (**haber edinin, araştırın; arınma çalışmalarınızı gevşetmeyin****)... Ravhullah'dan (****Allah rahmetinden****) ye'se düşmeyin... Çünkü kafirler kavminden başkası Allah rahmetinden ümit kesmez*"**.

88-) Felemma dehalu aleyhi kalu ya eyyühel aziyzü messena ve ehlened durru ve ci'na Bi bidaatin müzcatin feevfi lenel keyle ve tesaddak aleyna* innAllahe yeczil mütesaddikıyn;
Onun (Yusuf'un**) üzerine (**kardeşler yeniden**) girdiklerinde: "*Ey Aziyz!... Bize ve ehlimize durr (****zorluk, sıkıntı, zayıflık****) dokundu... Pek değerli olmayan bir bedel-sermaye ile (****B sırrınca****) de geldik (****kayıtlı, zayıf kuvveler****)... Bize tam ölçek ver ve bize tasadduk eyle... Muhakkak ki Allah tasadduk edenleri cezalandırır (****karşılığı oluşur****)"***.

89-) Kale hel alimtüm ma fealtüm Bi Yusufe ve ehıyhi iz entüm cahilun;
(Yusuf**) dedi ki: "*Hani siz cahiller iken, Yusuf'a ve kardeşine (****B sırrınca****) ne yaptığınızı (****şimdi****) bildiniz mi?*"**.

90-) Kalu einneke leente Yusuf* kale ene Yusufu ve hazâ ehıy* kad mennAllahu aleyna* innehu men yettekı ve yasbir feinnAllahe la yudıy'u ecrel muhsiniyn;
(Kardeşler**) dediler ki: "*Muhakkak ki sen, evet sen sahidenYusuf (****mu****) sun?*"... (**Yusuf**) dedi ki: "*Ben Yusuf'um ve şu da kardeşimdir... Gerçekten Allah bize lutfu ihsanda bulundu... Çünkü kim korunur ve sabreder ise, muhakkak ki Allah muhsinlerin ecrini zayi etmez*"**.

91-) Kalu tAllahi lekad aserekâllahu aleyna ve in künna le hatıiyn;
(Kardeşler**) dediler ki: "*Tallahi!.. Andolsun ki Allah seni bize tercih etmiş/üstün tutmuştur... Ve biz kesinlikle hata edenler idik*"**.

92-) Kale la tesriybe aleykümül yevm* yağfirullahu leküm, ve HUve Erhamur Rahımiyn;
(Yusuf**) dedi ki: "*Bugün size tesriyb (****başa kakma, kınama, ayıplama****) yoktur... Allah sizi mağfiret eder/etsin... O, ErhamurRahımiyn'dir*"**.

93-) İzhebu Bi kamiysıy hazâ feelkuhu alâ vechi ebiy ye'ti basıyra* ve'tuniy Bi ehliküm ecmeıyn;
"*Şu gömleğim ile (**babamıza****) (****B sırrınca****) gidin... Onu (****gömleğimi****) babamın vechinin üzerine ilka edin (****yüzüne sürün****), Basıyr (****gören****) olarak gelir... Tüm ehlinizi toptan (****B sırrınca****) bana getirin!*"**.

94-) Ve lemma fesaletil ıyru kale ebuhüm inniy le ecidü riyha Yusufe levla en tüfennidun;
Ne vakit ki kervan (Yusuf'un şehrinden**) ayrıldı, (**babayurtlarında**) babaları dedi ki: "*Eğer bana bunaklık isnat etmezseniz, muhakkak ki ben Yusuf'un rıyhı'nı (*kokusunu*) alıyorum*"**.

95-) Kalu tAllahi inneke lefiy dalalikel kadiym;
Dediler ki: "*Tallahi!... Muhakkak ki sen kadiym sapıklığının içindesin*".

96-) Fe lemma en cael beşiyru elkahü alâ vechihi fertedde basıyra* kale elem ekul leküm inniy a'lemu minAllahi ma la ta'lemun;
Ne vakit ki müjdeci geldi, onu (gömleği**) Onun (**Ya'kub'un**) vechinin üzerine ilka etti, (**Ya'kub**) hemen Basıyr olarak (**geri**) döndü (**Hakk'ın nuru ile görmeye başladı**)... (**Ya'kub**) dedi ki: "*Size dememiş miydim, muhakkak ki ben Allah'dan sizin bilmediklerinizi bilirim*"**.

97-) Kalu ya ebanestağfirlena zünubena inna künna hatıiyn;
(Yusuf'un kardeşleri**) dediler ki: "*Ey babamız!...Bizim için günahlarımızın mağfiretini dile... Doğrusu biz hata edenler olduk*"**.

98-) Kale sevfe estağfiru leküm Rabbiy* inneHU HUvel Ğafurur Rahıym;
(Ya'kub**) dedi ki: "*Sizin için Rabbimden mağfiret dileyeceğim... Muhakkak ki O, Ğafur'dur, Rahıym'dir*"**.

99-) Felemma dehalu alâ Yusufe ava ileyhi ebeveyhi ve kaledhulu mısra inşaAllahu aminiyn;
Vaktaki Yusuf'un üzerine (nezdine, yanına**) girdiler, (**Yusuf**) ebeveynini (**baba-anası'nı**) kendine çekti ve dedi ki: "*İnşaAllah, aminler olarak (*güven içinde*) Mısır'a (*vahdet şehrine*) girin!*"**.

100-) Ve refea ebeveyhi alel Arşi ve harru lehu sücceda* ve kale ya ebeti hazâ te'viylü ru'yaye min kabl* kad cealeha Rabbiy Hakka* ve kad ahsene Biy iz ahreceniy minessicni ve cae Biküm minel bedvi min ba'di en nezeğaşşeytanu beyniy ve beyne ıhvetiy* inne Rabbiy Latıyfün lima yeşa'* inneHU HUvel Aliymul Hakiym;
(Yusuf**) ebeveyni'ni (**baba-anası'nı**) Arş üzerine ref'etti... O'nun (**Yusuf**) için (**hepsi**) secdeye kapandılar... (**Yusuf**) dedi ki: "*Babacığım!.. İşte bu önceden (*gördüğüm*) rüyanın te'vilidir (*hedefine varmasıdır*)... Rabbim onu hakk kıldı (*gerçekleştirdi*)... (*Rabbim*) bana hakikaten (*B sırrınca*) ihsanda bulundu... Şeytan benimle kardeşlerim arasına nezğ ettikten (*fit soktuktan, ifsad ettikten*) sonra, (*Rabbim*) beni zindandan çıkardı ve sizi de (*B sırrınca*) bedv'den (*badiye, taşra, çöl*) getirdi... Muhakkak ki Rabbim dilediğine Latıyf'tir... Çünkü O, Aliym'dir, Hakiym'dir*"**.

101-) Rabbi kad ateyteniy minel mülki ve allemteniy min te'viylil ehadiys* FatıresSemavati vel Ardı ente veliyyiy fiyd dünya vel ahireti, teveffeniy müslimen ve elhıkniy Bissalihıyn;
"Rabbim!... Gerçekten sen bana Mülk'den verdin ve bana hadiselerin te'vilinden öğrettin... Semavat ve Arz'ın Fatırı!.. Dünya'da ve Ahiret'te Sen'sin Veliym... Müslim olarak beni vefat ettir ve beni salihlere kat!".

102-) Zâlike min enbail ğaybi nuhıyhi ileyk* ve ma künte ledeyhim iz ecmeu emrehüm ve hüm yemkürun;
İşte bu Ğayb haberlerindendir, ki onu sana vahyediyoruz... Onlar (Yusuf'a tuzak kuran kardeşleri**) mekr yaparak işlerine cem'olduklarında onların yanında değildin**.

103-) Ve ma ekserunNasi velev haraste Bi mu'miniyn;
Sen hırs göstersen de insanların ekseriyeti (Bi-**) mü'min olmazlar**.

104-) Ve ma tes'eluhüm aleyhi min ecr* in huve illâ zikrun lil alemiyn;
(Halbuki**) onun (**tebliğin**) üzerine onlardan bir ecir istemiyorsun... O, ancak alemler için bir hatırlatma/öğüttür**.

105-) Ve keeyyin min ayetin fiys Semavati vel Ardı yemürrune aleyha ve hüm anha mu'ridun;
Semavat'ta ve Arz'da nice ayet var ki, onlar bunlardan (bu ayetlerden**) yüz çevirerek onlara uğrarlar/üzerlerinden geçip giderler**.

106-) Ve ma yu'minu ekseruhüm Billahi illâ ve hüm müşrikûn;
Onların ekseriyeti ancak müşrikler olarak (B sırrından gafil, vehmi varlıkları ile**) Allah'a (**B sırrınca**) iman ederler**.

107-) Efeeminu en te'tiyehüm ğaşiyetün min azâbillahi ev te'tiyehümüssaatü bağteten ve hüm la yeş'urun;
(Yoksa**) onlar Allah azabından bir ğaşiye'nin (**hepsini sarıp sarmalayacak bir şeyin; perdenin**) kendilerine gelmesinden veya onlar farkında değillerken o saat'in (**kıyamet'in, vefatın**) ansızın kendilerine gelmesinden emin mi oldular?**.

108-) Kul hazihi sebiyliy ed'u ilellahi alâ basıyretin ene ve menittebe'aniy* ve subhanAllahi ve ma ene minel müşrikiyn;
De ki: "*İşte bu benim yolumdur; basiyret üzre Allah'a da'vet ederim... Ben ve bana tabi olanlar (**bu yoldayız... Hz.Rasûlullah'ın geçmiş ve geleceklere üstünlüğü ve tasavvuf'un hakiki yeri****)... SubhanAllah (****hiç var olamıyorum****) !.. Ben müşriklerden değilim*"**.

109-) Ve ma erselna min kablike illâ ricalen nuhiy ileyhim min ehlil kura* efelem yesiru fiyl Ardı feyenzuru keyfe kâne akıbetülleziyne min kablihim* ve ledarul ahireti hayrun lilleziynettekav* efela ta'kılun;
Senden önce, karyeler (şehirler**) halkından kendilerine vahyettiğimiz rical'den başkasını (**Rasûl/Nebî**) irsal etmedik (**Ümmet-i Muhammed dönemindeki velayet sistemi yoktu**)... Arz'da (**beden'de**) seyir etmediler (**yürüyüp ilerlemediler**) mi ki kendilerinden öncekilerin akibetinin nasıl olduğunu görsünler... Bilfiil korunanlar için Ahiret yurdu elbette daha hayırlıdır... Akletmeyecekmisiniz?**.

110-) Hatta izestey'eser Rusulü ve zannu ennehüm kad küzibu caehüm nasruna, fenücciye men neşa'u, ve la yuraddu be'süna anil kavmil mücrimiyn;
Ta ki Rasûller (onlardan yana**) ümitlerini kestiler ve zannettiler ki kendileri yalanlandılar (**va'd olunan zaferi beklediler**), (**işte o vakit**) nusretimiz onlara (**Rasûllere**) geldi (**Veliy oldular**)... Dilediğimiz kimseler kurtarıldı... Mücrimler kavminden be'simiz (**azab, zorluk**) geri çevrilmez**.

111-) Lekad kâne fiy kasasıhim ıbretün li ülil elbab* ma kâne hadiysen yüftera ve lâkin tasdiykalleziy beyne yedeyhi ve tafsıyle külli şey'in ve hüden ve rahmeten li kavmin yu'minun;
Andolsun ki onların kıssalarında ulul'elbab (üst akıl-öz sahipleri**) için bir ibret vardır... O (**Kur'an**) uydurulan bir söz değildir... Fakat önünde (**Levh-i Mahfuz'da**) olanı tasdik eden, herşeyi tafsil eden ve iman eden bir kavim için de huda (**rehber**) ve rahmettir (**hakiki kendini bilmekdir**).**

****

RA'D SÛRESİ (13)

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

43 ayettir... Adı, 13.ayetinde tanımlanarak geçen "**ra'd**" isminden gelir ki sûre'nin muhtevası ile de ilgilidir... "**ra'd**", *gök gürültüsü*, demektir ki ayet ve hadis'de "**HU'nun (**Allah'ın**) Hamdı ile tesbih eden bilinç**"olarak nitelenir...

Sûre'nin Mekke döneminde mi yoksa Medine döneminde mi nazıl olduğu hususunda farklı rivayetler vardır... Uslubu, konusu (ahkam değil imanla ilgili), şifreli harflerle (Elif, Lam, Miym, Ra) başlaması Mekke dönemine daha uygun...

Sûre'de tüm var olma halinin bir tesbih olgusu olduğu, varlığın Allah sıfatlarının tecellisi olarak herşeyin aynı zamanda bir ayet olduğu, herşeyin aslının bir olduğu vurgulanır... Herşey'deki bu

“**tesbih**” realitesinin “**insan**”da “**zikir**” olarak zirveleşmesi açıklanır... İnsan kalbi/bilinci’nin ancak “**Allah zikri**” ile tatmin olacağı beyan edilir...

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) Elif Lâââm Miiiym Ra* tilke ayatül Kitab* velleziy ünzile ileyke min Rabbikel Hakku ve lâkinne ekseren Nasi la yu'minun;
Elif, Laaa, Miiiym, Raa... Bunlar Kitab’ın ayetleridir... Ve (O Kitab**) Rabbinden sana inzal olunan Hakk’dır... Fakat insanların ekseriyeti iman etmezler**.

2-) Allahulleziy rafeas Semavati Bi ğayri amedin teravneha sümmesteva alel Arşi ve sahhareş Şemse vel Kamere küllün yecriy liecelin müsemma* yüdebbirul’emre yufassılül’ayati lealleküm Bi Lıkai Rabbiküm tukınun;
Allah, O’dur ki Semavat’ı (bilinç katmanlarını**) gördüğünüz bir (**Bi-**) direk olmaksızın ref’etti (**yükseltti**)... Sonra Arş (**Kalb**) üzerine istiva etti... Güneş’i (**Can’ı**), Kamer’i musahhar kılmıştır (**hükmüne boyun eğdirmiştir**)... Herbiri bir ecel-i müsemma (**fıtratları**) için akıp gider... Emr’i tedbir eder, ayetleri tafsil eder; Rabbinize lıka’ya (**varlığınızda Rabbinizin açığa çıkışını yaşamaya B sırrınca**) ikan edesiniz (**yakiynen göresiniz**) diye**.

3-) Ve HUvelleziy meddel’Arda ve ceale fiyha revasiye ve enhara* ve min küllissemerati ceale fiyha zevceynisneyni yuğşil leylen nehar* inne fiy zâlike leâyâtin likavmin yetefekkerun;
O, odur, ki Arz’ı (beden’i**) med etti (**uzatıp yaydı**), onda sabit dağlar ve nehirler (**lenf-kan**) oluşturdu... Her semerattan (**ürün, meyve; idrak mahsülleri**), kendilerinin içinde eşi olan’dan iki (**kromozomlar, zıd karakterler**) oluşturdu... Gece’yi gündüze bürür... Muhakkak ki bunlarda tefekkür eden bir kavim için elbette ayetler vardır**.

4-) Ve fiyl Ardı kıtaun mütecaviratün ve cennatün min a’nabin ve zer'un ve nehıylün sınvanün ve ğayru sınvanin yüska Bi main vahıd* ve nufaddılu ba'daha alâ ba'din fiyl ükül* inne fiy zâlike le âyâtin likavmin ya'kılun;
Arz’da birbirine yaslanmış komşu kıt’alar, üzümden bahçeler, ekinler ve çatallı ve çatalsız hurmalıklar vardır... (Hepsi**) (Bi-) ma-i vahid ile (**tek bir su’dan; tek bir enerji’den B sırrınca**) sulanır... Yemişlerinde onların bazısını bazısına üstün tutarız (**bazı kuvve ve ahlaklar öze dönüktür**)... Muhakkak ki bunda akleden bir kavim için elbette ayetler vardır**.

5-) Ve in ta'ceb feacebün kavlühüm eiza künna türaben einna lefiy halkın cediyd* ülaikelleziyne keferu Bi Rabbihim* ve ülaikel ağlalü fiy a'nakıhim* ve ülaike ashabün nar* hüm fiyha halidun;
Eğer şaşıyorsan, asıl şaşılacak olan onların (halk-ı cediyd realitesini inkar edenlerin**) şu sözüdür: “*Biz toprak olduğumuz da mı, biz mi halkı cedid’de olacağız (hep yeniden yaratılacağız) ?*”... İşte bunlar (**Bi-**) Rablerine kafir olmuşlardır (**madde müşahadesi ile Rabbani vasıflardan perdelenmişlerdir**)... Boyunlarında bukağılar (**halkalar**) olanlar da bunlardır... Bunlar Nar Ashabı (**ateş halkı**)’dır... Onlar orada ebedi kalıcılardır**.

6-) Ve yesta'ciluneke Bis seyyieti kablel haseneti ve kad halet min kablihimül mesülat* ve inne Rabbeke lezû mağfiretin linNasi alâ zulmihim* ve inne Rabbeke leşediydül ıkab;
Senden hasene’den (iyilik, hayır**) önce seyyie’yi (**kötülük-şerr’i B sırrınca**) acele isterler... (**Halbu ki**) onlardan önce mesulat (**misaller, ibret verici cezalar**) gelip geçmiştir... Muhakkak ki senin Rabbin zulümlerine rağmen insanlara elbette mağfiret sahibidir (**kazandıkları kötülükler ile istidatlarını kapatmadıkları sürece**)... Ve muhakkak ki senin Rabbin Şediyd’ül Ikab’dır da**.

7-) Ve yekulülleziyne keferu levla ünzile aleyhi ayetün min Rabbih* innema ente münzirun ve likülli kavmin had;
O kafir olanlar (gerçeği reddeden perdeliler**): “*O’na Rabbinden bir ayet (ilahi bir sıfat) inzal edilmeli değil mi idi?*” derler... Sen ancak bir uyarıcısın... Her kavmin (**her mertebe halkının, idrak düzeyinin**) bir Hadi’si (**hidayet edicisi**) vardır**.

8-) Allahu ya'lemu ma tahmilu küllü ünsa ve ma teğıydul' erhamu ve ma tezdad* ve küllü şey'in ındehu Bimıkdar;
Allah, her dişi'nin (nefsin**) neye hamile olduğunu, rahimlerin (**astrolojik realite, yaşam tarzı,.. dolayısıyla**) neyi noksanlaştıracağını ve neyi ziyade edeceğini bilir... O'nun indinde her şey bir (**Bi-**) mikdar iledir**.

9-) Alimul ğaybi veşşehadetil Kebiyrul Müteal;
Gayb ve şahadeti (kuvve'de olanı ve fiile çıkanı**) Aalim'dir (**bilen'dir**)... (**O gayb ve şahadeti bilen**) Kebiyr'dir (**sonsuz manalara sahip üstünlük sahibidir; istidatların gerektirdiğini kapsar**), Müteali'dir (**yüceliği yayandır**).**

10-) Sevaün minküm men eserral kavle ve men cehera Bihi ve men huve müstahfin Bil leyli ve saribün bin nehar;
Sizden kavl'i (hükmolunan hazineyi B sırrınca**) sırlayan (**gizlide saklayan, ortaya çıkarmayan**) da açıklayan da ve (**Bi-**) gece ile gizlenip saklanan da (**Bi-**) gündüz ile görünen/çıkıp yoluna giden de (**O'na**) birdir**.

11-) LeHU muakkıbatün min beyni yedeyhi ve min halfihı yahfezunehu min emrillah* innAllahe la yuğayyiru ma Bi kavmin hatta yuğayyiru ma Bi enfüsihim* ve iza eradAllahu Bi kavmin suen fela meradde leh* ve ma lehüm min dunihi min val;
Onun (sizden her bir kimsenin**) önünden de, arkasından da kendisini Allah Emri'nden (**gelen bir şekilde, kişisel bir ta'kip gibi olmaksızın**) muhafaza eden muakkıbat (**dişi ta'kipçiler, izleyenler**) vardır... Muhakkak ki Allah, bir kavmin halini (**yansımasını**), onlar kendi nefslerini (**B sırrınca**) değiştirmedikçe (**B sırrınca**) değiştirmez... Allah bir kavme kötülük irade etti mi, artık onun geri çevrilmesi yoktur... Onlar için O'ndan başka yardım edici dost yoktur**.

12-) HUvelleziy yüriykümül berka havfen ve tamean ve yünşiüssehabessikal;
Size havf ve tama' (korku ve umut**) olarak şimşeği (**berk-ı tecelli**) gösteren, (**ilim ve ma'rifet ile**) yüklü bulutları inşa eden O'dur**.

13-) Ve yüsebbihurra'dü Bi hamdiHİ vel Melaiketü min hıyfetiHİ, ve yursilussavaıka feyusıybu Biha men yeşau ve hüm yücadilune fiyllah* ve HUve şediydül mihal;
Ra'd (gök gürültüsü**) O'nun Hamdı ile (**B sırrıyla; O'nun Hamdi olarak**) tesbih eder, Melaike ise O'nun korkusundan (**tesbih eder**)... Onlar Allah hakkında (**fikirle**) mücadele edip dururlarken, (**O**) yıldırımları irsal eder de onlarla dilediğine (**B sırrınca**) isabet eder... O, Şediyd'ül Mıhal'dır (**mukavemet edilemeyen düzeni, kuvvet ve azabı şiddetli'dir**).**

14-) LeHU da'vetül Hakk* velleziyne yed'une min dunihi la yesteciybune lehüm Bi şey'in illâ kebasıtı keffeyhi ilelmai li yeblüğa fahu ve ma huve Bi baliğıh* ve ma duaül kafiriyne illâ fiy dalal;
Hak Da'vet (ancak**) O'nundur/O'nadır... Ondan gayrı çağırıp durdukları ise onlara hiç bir şekilde (**B sırrınca**) icabet edemezler (**çünkü hiç bir kudretleri yok, çünkü asla var olmadılar**)... (**Onların durumu**) ancak, ağzına ulaşsın diye Su'ya doğru iki avucunu bast edenin (**açanın**) ki gibidir... (**Halbuki Su'ya ağzını dayamadıkça**) o (**su**) ona ulaşacak değildir... (**İşte böyle**) kafirlerin duası ancak sapkınlık ve boşadır**.

15-) Ve Lillahi yescüdü men fiys Semavati vel Ardı tav'an ve kerhen ve zılaluhum Bil ğudüvvi vel asal; (15. Ayet secde ayetidir.) **Semavat ve Arz'da kim varsa gölgeleri (**kişilik ve bedenleri**) de (**dahil**) tav'an ve kerhen (**isteyerek yahut zorunlu olarak**), (**B sırrınca**) sabah ve akşam Allah'a secde ederler (**hakikatleri olan Allah'a mutlak teslimiyet halindedirler**).**

16-) Kul men Rabbüs Semavati vel Ard* kulillah* kul efettehaztüm min dunihi evliyae la yemlikûne lienfüsihim nef'an ve la darra* kul hel yestevil a'ma vel basıyru, em hel testeviz zulümatü vennur* em cealu Lillahi şürekâe haleku kehalkıhı feteşabehel halku aleyhim* kulillahu haliku külli şey'in ve HUvel Vahıdül Kahhar;
De ki: "*Semavat ve Arz'ın Rabbi kim?*"... De ki: "*Allah*"... De ki: "*O'nun gayrından, kendi nefslerine bir fayda ve bir zarara malik olamayan veliler mi edindiniz?*"... De ki: "*A'ma (kör) ile basıyr (gören) müsavi olur mu?... Yahut zulumatLAR ile Nur müsavi olur mu?*"... Yoksa (kendinden gayrı vücud olmayan, algıladıkları tüm kuvve ve özellikler kendisine ait olan**) Allah'a O'nun halkettiği gibi halkeden ortaklar mı kıldılar (**algıladıklarında açığa çıkan kuvveler onlara

aitmiş gibi**) da halk (**yaratma, yaratış**) onlar üzerine müteşabih mi oldu?... De ki: "*Allah'dır, herşeyin Halik'ı... O, Vahid'dir, Kahhar'dır*"**.

17-) Enzele minesSemai maen fesalet evdiyetün Bi kaderiha fahtemelesseylü zebeden rabiya* ve mimma yukıdune aleyhi fiynnaribtiğae hılyetin ev metaın zebedün mislüh* kezâlike yadribullahul Hakka vel batıl* feemmezzebedü feyezhebü cüfaa* ve emma ma yenfeun Nase feyemküsü fiyl Ard* kezâlike yadribullahul emsal;
(O**), Sema'dan bir su inzal etti de (**böylece**) vadiler kendi (**Bi-**) kaderlerince (**terkibiyetlerindeki kuvvelerin mikdarlarınca**) sel olup aktı... O sel, artan/üste çıkan köpüğü yüklenmiş taşır... Bir süs veya bir meta' (**fayda, ma'rifet**) arzulayarak Nar'da yakıp erittiklerinden olan da bunun misli bir köpüktür (**madenlerin saflaştırılmasında da tortular atılır**)... İşte Allah, Hak ile batıl'ı böylece darbeder (**misallendirir**)... Köpük (**tortu**) ise, cüfa' (**köpük, çerçöp**) olarak atılır gider... Fakat insanlara faydalı olan şeye gelince, (**işte o**) Arz'da kalır (**kaybolması mümkün olmayanla ilgilenin**)... İşte Allah, emsal'i (**misilleri, benzerleri**) böyle darb eder (**böyle örnek verir**).**

18-) Lilleziynestecabu li Rabbihimül hüsna* velleziyne lem yesteciybu leHU lev enne lehüm ma fiyl Ardı cemiy'an ve mislehu meahu leftedev Bih* ülaike lehüm suül hısabi, ve me'vahüm cehennem* ve bi'sel mihad;
Rablerine icabet edenlere (arınanlara**) Hüsna (**en güzel; Rabbanilik, cennet**) vardır... O'na icabet etmeyenlere gelince, eğer ki Arz'dakilerin tamamı ve onunla beraber bir misli daha onların olsa elbette (**Bi-**) onu fidye verirlerdi... Hesab'ın kötüsü işte onlar içindir... Onların barınakları Cehennem'dir... Ne kötü yataktır o!**.

19-) Efemen ya'lemu ennema ünzile ileyke min Rabbikel Hakku kemen huve a'ma* innema yetezekkeru ulül 'elbab;
Ancak Rabbinden sana inzal olunan Hak'dır'ı bilen kimse, a'ma kimse gibi midir?... Yalnızca ulul'elbab (öz-halis akıl sahipleri**) tezekkür eder!**.

20-) Elleziyne yufune Bi ahdillahi ve la yenkudunel miysak;
Onlar (o halis akıl sahipleri**) Allah ahdi'ni (**ezeli hüküm**) (**B sırrınca**) ifa ederler, miysak'ı (**fıtratlarını**) bozmazlar**.

21-) Velleziyne yasılune ma emerAllahu Bihi en yusale ve yahşevne Rabbehüm ve yehafune suel hısab;
Ve onlar, Allah'ın (B sırrınca**) BİRleştirilmesini/vusulunu emrettiği şeyi BİRleştirirler, Rablerinden haşyet ederler ve hesab'ın kötüsünden (**çoklukta sistem adaletine mecbur kalmaktan**) korkarlar**.

22-) Velleziyne saberubtiğae vechi Rabbihim ve ekamus Salate ve enfeku mimma razaknahüm sirran ve alaniyeten ve yedreune Bil hasenetisseyyiete ülaike lehüm ukbeddar;
Ve yine onlar Rablerinin vechini taleb ederek sabrettiler, namaz'ı ikame ettiler, kendilerini rızıklandırdıklarımızdan gizli ve aleni olarak infak ettiler ve kötülüğü (Bi-**) hasene ile (**beşeri bir özelliği, Rabbani bir özellikle**) yok ederler... İşte onlarındır yurdun sonu (**mekansızlık boyutu**).**

23-) Cennatü Adnin yedhuluneha ve men saleha min abaihim ve ezvacihim ve zürriyyatihim vel Melaiketü yedhulune aleyhim min külli bab;
(Yurdun/yolun sonu:**) Adn cennetleridir (**ilahi özelliklerle yaşam mertebesi**)... Babalarından, eşlerinden ve zürriyyetlerinden salah'a erenler (**düzelip uyumlu hale gelenler**) ile BİRlikte oraya girerler... Melaike de her kapıdan onların üzerine girerler**.

24-) Selâmün alayküm Bima sabertüm fenı'me ukbed dar;
"*Selamun aleyküm (Bi-) sabretmenizden dolayı... Yurdun sonu ne güzel!*", (der, melaike**).**

25- Velleziyne yenkudune ahdAllahi min ba'di miysakıhı ve yaktaune ma emerAllahu Bihi en yusale ve yüfsidune fiyl Ardı, ülaike lehümülla'netü ve lehüm suüddar;
Miysak'ından (Nebîler ile te'yid edildikten**) sonra Allah Ahdi'ni bozanlar, Allah'ın (**B sırrınca**) BİRleştirilmesini/vusulunu emrettiği şeyi kesip koparanlar ve Arz'da ifsad yapanlara gelince, işte la'net onlar içindir... Yurdun kötüsü de onlaradır**.

26-) Allahu yebsüturrizka limen yeşau ve yakdir* ve ferihu Bil hayatid dünya* ve mel hayatüd dünya fiyl ahireti illâ meta';
Allah dilediğine rızkı bast eder (genişletir, belli bir ölçüyle sınırlamaz**), kadr eder (**belli bir mikdar ile sınırlar**)... (**Onlar**) (**Bi-**) dünya hayatı ile ferahlayıp şımardılar... (**Oysa**) Ahiret'in içinde dünya hayatı ancak bir meta (**geçici bir faydalanma**)'dır**.

27-) Ve yekulülleziyne keferu levla ünzile aleyhi ayetün min Rabbih* kul innAllahe yudıllu men yeşau ve yehdiy ileyHİ men enab;
O kafir olanlar (gerçeği reddeden perdeliler**): "*O'na Rabbinden bir ayet (**ilahi bir sıfat, mucize**) inzal edilmeli değil mi idi?*" derler... De ki: "*Muhakkak ki Allah dilediğini saptırır, Kendisi'ne dönüp yöneleni de hidayet eder*"**.

28-) Elleziyne amenu ve tatmeinü kulubühüm Bizikrillah* ela Bi zikrillahi tatmeinnül kulub;
Onlar (O'na dönüp yönelenler şol kimselerdir ki**), iman etmişler ve Allah Zikri ile (**B sırrınca**) kalbleri mutmain olur... Dikkat edin, kalbler Bi-zikrillah (**Allah Zikri ile**) itmi'nan olur!**.

29-) Elleziyne amenu ve amilus salihati Tûba lehüm ve hüsnü meab;
İman edip salih amel işleyenler var ya, onlara Tûba (cennet ağacı, ebedi mutluluk; fıtrat**) ve hüsn-ü meab (**güzel merci'**) vardır**.

30-) Kezâlike erselnake fiy ümmetin kad halet min kabliha ümemün litetlüve aleyhimülleziy evhayna ileyke ve hüm yekfürune BirRahman* kul HUve Rabbiy la ilahe illâ HU* aleyhi tevekkeltü ve ileyHİ metab;
Seni de böylece, kendinden önce nice ümmetler gelip geçmiş bir ümmet içinde irsal ettik ki, onlar Rahman'a (B gerçeğince**) kafir olurlarken sana vahyettiğimizi kendilerine tilavet edesin... De ki: "*O, Rabbim'dir... O'ndan başka vücud yok... O'na tevekkül ettim ve O'nadır metab (**tevbe-dönüş**)*"**.

31-) Ve lev enne Kur'ânen süyyirat Bihil cibalu ev kuttıat Bihil Ardu ev küllime Bihil mevta* bel Lillahil'emru cemiy'a* efelem yey'esilleziyne amenu en lev yeşaullahu lehedenNase cemiy'a* ve la yezalülleziyne keferu tusıybühüm Bima sana'u kariatün ev tehullu kariyben min darihim hatta ye'tiye va'dullah* innAllahe la yuhlifül miy'ad;
Eğer ki, kendisiyle (B sırrınca**) dağların yürütüldüğü yahut kendisiyle (**B sırrınca**) Arz'ın parça parça edildiği veya kendisiyle (**B sırrınca**) ölülerin konuşturulduğu bir Kur'an olsaydı (**işte bu Kur'an olurdu/gene iman etmezlerdi**) !... Hayır, Emr bütünüyle (**kendinden gayrı yaratan olmayan**) Allah'ındır... İman edenler umut kesmediler/açıkça bilmediler mi ki, eğer Allah dileseydi elbette insanları toptan hidayet ederdi... Kafir olanlara gelince, yapıp ürettikleri dolayısıyla (**B sırrınca**) kendilerine bir karia (**şiddetli ses çıkararak çarpan; musibet; ölüm**) isabet etmekten yahut yurtlarının yakınına inmekten geri kalmaz... Ta ki Allah va'di gelinceye kadar... Muhakkak ki Allah va'dine hulf etmez**.

32-) Ve lekadistühzie Bi rusulin min kablike fe emleytü lilleziyne keferu sümme ehaztühüm, fekeyfe kâne ıkab;
Andolsun ki senden önceki (Bi-**) Rasûller ile de istihza edilmiştir... Ben o kafir olanlara mühlet verdim, sonra onları yakaladım... Ikab (**azab**) nasılmış!**.

33-) Efemen HUve kaimün alâ külli nefsin Bima kesebet* ve cealu Lillahi şüreka'* kul semmuhüm* em tünebbiunehu Bima la ya'lemu fiyl Ardı em Bi zahirin minel kavl* bel züyyine lilleziyne keferu mekruhüm ve suddu anissebiyl* ve men yudlilillahu fema lehu min had;
Her nefsin bütün kazandığı ile (B sırrınca**) üzerine kaim olan (**tapındıklarınız ile bir tutulur, ya da alaya alınır**) mı?.. (**Onlar ise kendinden gayrı olmayan tek vücud**) Allah'a ortaklar koştular... De ki: "*Onları isimlendirin (**böylece bilincinizde yaratın bakalım**) !... Yoksa siz O'na (**Allah'a**) Arz'da bilmediği şeyi mi (**B sırrınca**) haber veriyorsunuz?... Yoksa söz'den (**Bi-**) zahiri mi (**manası olmayan şekli bir söz mü**) söylüyorsunuz?*"... Hayır, kafir olanlara mekrleri süslendi ve es-Sebiyl'den (**Allah yolundan**) alakondular... Allah kimi saptırırsa, artık onun için hidayet edici yoktur**.

34-) Lehüm azâbün fiyl hayatid dünya ve le azâbül'ahireti eşakk* ve ma lehüm minAllahi min vak;
Onlara dünya hayatında bir azab vardır... Ahiret azabı ise elbette daha meşakkatlidir... Onları Allah'dan koruyucu da yoktur.

35-) Meselül cennetilletiy vuıdel müttekun* tecriy min tahtihel enhar* ükülüha daimün ve zılluha* tilke ukbelleziynettekav ve ukbel kafiriynennar;
Muttakıyler'e va'dolunan cennet'in meseli (sembolik anlatımı**) şudur: Altından nehirler akar... Yemişi de daimdir gölgesi de... İşte bu takva sahiplerinin ukbası (**akibeti**) dir... Kafirlerin ukbası ise o ma'lum Nar'dır**.

36-) Velleziyne ateynahumül Kitabe yefrahune Bima ünzile ileyke ve minel'ahzabi men yünkiru ba'dah* kul innema ümirtü en a'budAllahe ve la üşrike BiHİ, ileyHİ ed'u ve ileyHİ meab;
Kendilerine Kitab (istidat, ilahi bilgi**) verdiklerimiz, sana inzal olunan ile (**B sırrınca**) ferahlar/sevinç duyarlar... Hiziblerden O'nun bir kısmını inkar edenler de var... De ki: "*Ben yalnızca Allah'a kulluk/ibadet etmekle ve (Bi-) O'na ortak koşmamakla emrolundum... O'na da'vet ederim ve O'nadır dönmek (dönüşüm)"***.

37-) Ve kezâlike enzelnahu hukmen arabiyya* ve leinitteba'te ehvaehüm ba'de ma caeke minel ılmi, ma leke minAllahi min Veliyyin ve la Vak;
Ve işte biz O'nu arapça bir hüküm olarak inzal ettik... Andolsun ki ilim'den sana geldikten sonra onların hevalarına tabi olursan, senin Allah'dan ne bir Veliy'in ve ne de bir Koruyanın olur.

38-) Ve lekad erselna Rusulen min kablike ve cealna lehüm ezvacen ve zürriyyeten, ve ma kâne li Rasûlin en ye'tiye Bi ayetin illâ Bi iznillah* li külli ecelin Kitab;
Andolsun biz senden önce de Rasûller irsal ettik ve onlara eşler ve zürriyyet verdik... Bir Rasûl için, Bi-iznillah (Allah izni olarak**) müstesna, (**B sırrınca**) bir ayet getirmesi mümkün değildir... Her ecel (**tayin edilmiş vakit, dönem**) için bir Kitab (**hüküm**) vardır**.

39-) Yemhullahu ma yeşau ve yüsbit* ve ındeHU ÜmmülKitab;
Allah dilediğini mahv eder ve (dilediğini de**) sabit kılar (**isbat-mahv boyutu**)... Ve O'nun indindedir Ümmül'Kitab (**mutlak evren**).**

40-) Ve in ma nüriyenneke ba'dalleziy neıdühüm ev neteveffeyenneke feinnema aleykel belağu ve aleynel hısab;
Onlara va'dettiğimizin bazısını sana göstersek yahut (göremeden**) seni vefat ettirsek, (**gene de**) sana ancak tebliğ etmek düşer... Hesab bizim üzerimizedir**.

41-) Evelem yerav enna ne'til Arda nenkusuha min etrafiha* vAllahu yahkümü la muakkıbe li hükmiHİ, ve HUve Seriy'ul Hısab;
Görmediler mi ki biz Arz'a (fiziksel bedene**) geliyoruz, onun etrafından onu noksanlaştırıyoruz (**ta ki yaşlanır ve ölür... Hadis-i Şerif: ***Yaşlanma ve ölüme çare yoktur!***.**)... (**Bunu**) Allah hükmediyor; O'nun hükmünü ta'kib edici (**bozup değiştirici**) yoktur... O, Seri'ul Hisab'dır**.

42-) Ve kad mekeralleziyne min kablihim fe Lillahil mekru cemiy'a* ya'lemu ma teksibü küllü nefs* ve seya'lemül küffaru limen ukbed dar;
Onlardan öncekiler de mekr (tuzak**) yapmıştı... Mekr (**hakikatleri ve faili hakiki olarak**) toptan Allah'a aittir (**mekrleri ile sünnetullahda mekre uğradılar**)... (**O**) bilir, her nefs ne kazanır... Küffar (**gerçeği reddedenler**) da bilecek, yurdun sonu kimindir**.

43-) Ve yekulülleziyne keferu leste mursela* kul kefa Billahi Şehiyden beyniy ve beyneküm, ve men ındeHU ılmül Kitab;
Kafir olanlar (gerçeği reddeden perdeliler**): "*Sen mürsel (irsal olunmuş bir Rasûl) değilsin*" der... De ki: "*Benimle sizin aranızda, Şahiyd olarak (B sırrınca) Allah kafidir, ve bir de indinde Kitab'ın İlmi bulunanlar (kafidir)"***.

****

İBRÂHİM SÛRESİ (14)

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

İbrahiym a.s.ın misyonu, makamı, duaları,.. ile ilgili konuları bahsettiği için sûre, bu ad ile isimlenmiştir...

Özellikle ilk ayetlerinde, **Hz.Rasûlullah**'ın zuhurunun insanlık için eşsiz bir müjde ve fırsat olduğu, "**vahdet**" için **Kur'an**'ın operasyonel bir rehber olduğu vurgulanır...

Mekke döneminde 72. sırada nazıl olmuştur (28-30 ayetlerinin Medine döneminde nazıl olduğu da rivayet edilir)... 52 ayettir...

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) Elif Lâââm Ra* Kitabün enzelnahu ileyke li tuhricenNase minez zulümati ilen Nuri Bi izni Rabbihim ila sıratıl Aziyzil Hamiyd;
Eliyf, Lâm, Ra... O (Eliyf, Lam, Ra ile işaret edilen sıfatlar**), insanları Rablerinin izniyle (**Bi-izni Rabbihim**) karanlıklardan Nur'a ve Aziyz ve Hamiyd'in sıratına çıkarman için sana inzal ettiğimiz bir Kitab'dır**.

2-) Allahilleziy leHU ma fiys Semavati ve ma fiyl Ard* ve veylün lil kafiriyne min azâbin şediyd;
(Aziyz ve Hamiyd olan O**) Allah ki, Semavat'ta ve Arz'da ne varsa O'nundur... (**Gerçek böyle iken**) Azab-ı Şediyd'den dolayı veyl olsun o kafirlere (**gerçeği reddeden, hakikatlerinden perdelilere**) !**.

3-) Elleziyne yestehıbbunel hayated dünya alel ahireti ve yesuddune an sebiylillâhi ve yebğuneha ıveca* ülaike fiy dalalin baıyd;
Onlar (o kafirler**) ki, dünya hayatını ahiret'e tercih ederler ve Allah yolundan alakoyup onun eğrilmesini isterler... İşte onlar uzak (**dönüşü zor**) bir dalal (**sapmışlık**) içindedirler**.

4-) Ve ma erselna min Rasûlin illâ Bi lisani kavmihi li yübeyyine lehüm* feyudıllullahu men yeşau ve yehdiy men yeşa'* ve HUvel Aziyzül Hakiym;
Biz her Rasûlü ancak kendi kavminin lisanı ile (B sırrınca**) irsal ettik ki, onlara apaçık beyan etsin... (**Artık**) Allah dilediğini saptırır ve dilediğini de hidayet eder... O, Aziyz'dir, Hakiym'dir**.

5-) Ve lekad erselna Musa Bi ayatina en ahric kavmeke minez zulümati ilenNuri ve zekkirhüm Bi eyyamillah* inne fiy zâlike le âyâtin li külli sabbarin şekur;
Andolsun ki biz Musa'yı: "*Kavmini karanlıklardan Nur'a çıkar ve onlara* <Allah Günleri'ni (ilk hallerini, fıtratlarını**) > (*B sırrınca*) *hatırlat*" diye (**B sırrınca**) ayetlerimiz ile irsal ettik... Muhakkak ki bunda çok sabreden ve çok şükreden herkes için elbette ayetler vardır**.

6-) Ve iz kale Musa li kavmihizkuru nı'metAllahi aleyküm iz encaküm min ali fir'avne yesumuneküm suel azabi ve yüzebbihune ebnaeküm ve yestahyune nisaeküm* ve fiy zâliküm belaün min Rabbiküm azîym;
Hani Musa kavmine dedi ki: "*Üzerinizdeki Allah Ni'meti'ni hatırlayın... Hani (**şunu da hatırlayın ki****) sizi Al-u Fravun'dan (****benlik,...****) kurtardı... Onlar azabın en kötüsünü size (****devamlı****) tattırıyorlardı; erkek çocuklarınızı (****akıl,...****) boğazlıyorlar, kadınlarınızı (****duygular,..****) diri bırakıyorlardı... İşte bunda (****kurtulmanızda****) sizin için, Rabbiniz tarafından aziym bir bela (****büyük imtihan****) vardır*"**.

7-) Ve iz teezzene Rabbüküm lein şekertüm le eziydenneküm ve lein kefertüm inne azabiy leşediyd;
"*Ve hani (**hatırlayın ki****) Rabbiniz ilan etmişti: Andolsun eğer şükrederseniz size artıracağım... Şayet nankörlük ederseniz, muhakkak ki azabım elbette Şediyd'dir*"**.

8-) Ve kale Musa in tekfüru entüm ve men fiyl Ardı cemiy'an feinnAllahe le Ğaniyyün Hamiyd;
Musa dedi ki: "*Şayet siz ve tüm Arz'dakiler küfür (**gerçeği red, nankörlük****) etseniz, (****iyi bilin ki****) Allah elbette Ğaniy'dir (****bunlarla kayıtlı değildir****), Hamiyd'dir (****değerlendirme O'na aittir****)"****.**

9-) Elem ye'tiküm nebeülleziyne min kabliküm kavmi Nuhın ve Adin ve Semude velleziyne min ba'dihim* la ya'lemuhüm ilellah* caethüm Rusulühüm Bil beyyinati feraddü eydiyehüm fiy efvahihim ve kalu inna keferna Bima ursiltüm Bihi ve inna lefiy şekkin mimma ted'unena ileyhi muriyb;
Sizden öncekilerin, Nuh Kavmi'nin, Ad'ın, Semud'un ve onlardan sonrakilerin haberleri gelmedi mi size?... (Ki**) onları Allah'dan başkası bilmez... Onlara Rasûlleri (**B sırrınca**) beyyineler ile gelmişti de onlar ellerini ağızlarında reddedip (**ellerini ağızlarına sokup**) şöyle dediler: "*Doğrusu biz kendisiyle (****B sırrınca****) irsal olunduğunuzu (****sıfatları, hükümleri, hakikat bilgisini****) (****B sırrınca****) küfr (****inkar****) ettik ve gerçekten biz, bizi kendisine davet ettiğinden muriyb (****evham veren, şüpheci****) bir şekk içindeyiz*"**.

10-) Kalet Rusulühüm efillahi şekkün FatırisSemavati vel Ard* yed'uküm li yağfire leküm min zünubiküm ve yuahhıreküm ila ecelin müsemma* kalu in entüm illâ beşerun mislüna* türiydune en tesudduna amma kâne ya'budu abaüna fe'tuna Bi sultanin mübiyn;
Rasûlleri demişti ki: "*Semavat ve Arz'ın Fatırı Allah hakkında şekk mi?.. (**O****), sizin için zenblerinizi (****nefsani sıfatlarınızı****) mağfiret etsin ve ecel-i müsemma'ya (****fıtrat kemalatınıza****) kadar sizi te'hir etsin diye sizi da'vet ediyor?".. Dediler ki: "Siz ancak bizim gibi bir beşersiniz (****fazladan bir yanınız yok****)... Babalarımızın kulluk ettiklerinden bizi alakoymak irade ediyorsunuz... (****O halde****) bize (****B sırrınca****) apaçık bir sultan (****hüccet, kanıt, güç****) getirin*"**.

11-) Kalet lehüm Rusulühüm in nahnu illâ beşerun mislüküm ve lakinnAllahe yemünnü alâ men yeşau min ıbadiHİ, ve ma kâne lena en ne'tiyeküm Bi sultanin illâ Bi iznillah* ve alellahi fel yetevekkelil mu'minun;
Rasûlleri onlara dediler ki: "*Biz ancak sizin misliniz bir beşeriz... Fakat Allah kullarından dilediğine menn eder (**lutfeder; özel nimetler, ilim ve ma'rifetler ihsan eder****)... Bi-iznillah (****Allah izni olarak****) müstesna, size (****B sırrınca****) bir sultan (****ilahi bir sıfat, hüccet****) getirmemiz bizim için mümkün değildir... (****O halde****) mü'minler Allah'a tevekkül etsinler (****hakikatlarına ait sınırsız-sonsuz özellik ve kuvvelerinden emin olsunlar, birimselliklerinden fani olsunlar****)"****.**

12-) Ve ma lena ella netevekkele alellahi ve kad hedana sübülena* ve lenasbiranne alâ ma azeytümuna* ve alellahi fel yetevekkelil mütevekkilun;
"*Hem bize yollarımızı hidayet etmiş iken ne diye Allah'a tevekkül etmeyelim ki?.. Bize eziyet etmenize elbette sabredeceğiz... Tevekkül edenler Allah'a tevekkül etsinler (**fenadan sonra baka****)"****.**

13-) Ve kalelleziyne keferu li Rusulihim le nuhricenneküm min Ardına ev leteudünne fiy milletina* feevha ileyhim Rabbuhüm lenühlikennez zalimiyn;
Kafir olanlar (nefsani kuvveler**) Rasûllerine (**akıl**) dedi ki: "(***Ya****) sizi Arz'ımızdan çıkaracağız yahut bizim milletimiz (****içind****) e döneceksiniz*"**... Rableri (**hakikatlerine ait kuvveler**) onlara vahyetti ki: "*Zalimleri elbette helak edeceğiz*"**.

14-) Ve lenüskinennekümül'Arda min ba'dihim* zâlike limen hafe mekamiy ve hafe veıyd;
"*Ve onlardan sonra o Arz'a sizi iskan edeceğiz... İşte bu, benim makamım'dan korkanlara ve vaıyd'imden (**tehdidimden****) korkanlara (****hakikatlerine ve sistem'e ikan üzere yaşayanlara****) mahsustur*"**.

15-) Vesteftehu ve habe küllü cebbarin aniyd;
(Rasûller**) fetih istediler... (**Nitekim**) her inatcı zorba kaybetti**.

16-) Min veraihi cehennemü ve yüska min main sadiyd;
Onun ardından da Cehennem (var**)... Sadiyd (**irin; alıkoyma**) su (**Cehennem suyu'n**)'dan sulanır**.

17-) Yetecerrauhu ve la yekâdü yusiyğuhu ve ye'tiyhilmevtü min külli mekanin ve ma huve Bi meyyit* ve min veraihi azâbun ğaliyz;
Onu yudum yudum içmeye çalışır, (fakat**) neredeyse boğazından geçiremez... Kendisine her**

mekandan/taraftan ölüm gelir fakat o (Bi-**) ölü değildir (**ölmez; daimi ölüm anı gibi bir azab hali**)... Onun ardından da azab-ı galıyz (**katı bir azab**).**

18-) Meselülleziyne keferu Bi Rabbihim a'malühüm keremadinişteddet BihirRıyhu fiy yevmin asıf* la yakdirune mimma kesebu alâ şey'in, zâlike hüved dalalülbaıyd;
(Bi-**) Rablerine kafir (**red hali, nankör**) olanların amellerinin meseli (**ibret verici durumu**), fırtınalı bir gün'de rüzgarın (**B sırrınca**) şiddetle savurduğu bir küle benzer... Kazandıklarından bir şey elde edemezler (**kuvveden fiile çıkmamış, Rabbani özelliklerinden mahrum; nurları yok**)... İşte bu, uzak dalal'ın (**dönüşü zor sapmanın**) ta kendisidir**.

19-) Elem tera ennAllahe halekas Semavati vel Arda Bil Hakk* in yeşe' yüzhibküm ve ye'ti Bi halkın cediyd;
Görmedin mi ki Allah Semavat'ı ve Arz'ı Bil-Hakk (Hakk olarak**) yaratmıştır... Eğer dilerse (**me'şiyyeti ile**) sizi giderir ve (**Bi-**) halk-ı cediyd (**yepyeni, orijinal bir yapı**) olarak (**B sırrı?**) gelir/*yeni bir halk getirir***.

20-) Ve ma zâlike alellahi Bi aziyz;
Bu, Allah'a (Bi-**) aziyz (**zor, meşakkatli**) değildir**.

21-) Ve berazu Lillahi cemiyan fekaled duafau lilleziynestekberu inna künna leküm tebean fehel entüm muğnune anna min azâbillahi min şey'* kalu lev hedanAllahu le hedeynaküm* sevaün aleyna ecezı'na em saberna ma lena min mahıys;
Hepsi cemi'an (kendinden gayrı vücud olmayan, onları her mertebede kaim ve ilmiyle kapsamış olan**) Allah'a barizdirler (**gizlilikleri sözkonusu değildir**)... Zayıflar, müstekbirlere (**büyüklük isteyenlere**): "*Doğrusu biz, sizin izinizden gidenler/size tabi olanlar idik... (Şimdi) siz Allah'ın azabından bir şeyi bizden savabilir misiniz*?"... (**Müstekbirler**) dediler ki: "*Eğer Allah bize hidayet etseydi, elbette biz de size hidayet ederdik... (Şimdi) sızlanıp feryad etsek de yahut sabretsek de bize eşittir... (Zira) bizim sığınak/kaçış yerimiz yoktur*"**.

22-) Ve kaleş şeytanu lemma kudıyel'emru innAllahe veadeküm va'del hakkı ve veadtüküm feahleftüküm* ve ma kâne liye aleyküm min sültanin illâ en deavtüküm festecebtüm liy* fela telumuniy ve lumû enfüseküm* ma ene Bi musrihıküm ve ma entüm Bi musrihıyy* inniy kefertü Bima eşrektümuni min kabl* innez zalimiyne lehüm azâbün eliym;
İş bitirildiğinde (hakikat ortaya çıktığında**), şeytan (**vehim**) der ki: "*Muhakkak ki Allah size Hak vaad'ı vaadetti (gerçektir)... Ben de size vaad'de bulundum fakat akabinden hulfettim (vaadimden döndüm)... (Zaten) sizin üzerinizde ben bir sultan'a (güç, sıfat, sulta) sahip olmadım... Ancak sizi da'vet ettim, siz de bana icabet ettiniz (şeytanın, vehmin çağrısı Hakk'a değildir)... O halde bana levmetmeyin, nefislerinizi levmedin... Ne ben (B sırrınca) sizin imdadınıza/yardımınıza koşanım (sizi kurtarabilirim) ne de siz (B sırrınca) beni (m imdadıma koşup) kurtarabilirsiniz... Daha önce beni ortak tutmanızı da ben (B sırrınca) kesinlikle küfretmiştim (reddetmiştim, tanımamıştım)... Muhakkak ki zalimler için elim bir azab vardır*"**.

23-) Ve üdhılelleziyne amenu ve amilus salihati cennatin tecriy min tahtihel enharu halidiyne fiyha Bi izni Rabbihim* tehıyyetühüm fiyha Selâm;
(Hakikatlerine**) iman edip salih amel işleyenler (**arınanlar**) ise, Rablerinin izni ile (**Bi-izni Rabbihim**), içinde ebedi kalmak üzere, altlarından nehirler akan cennetlere dahil edilmişlerdir... Onların orada tahiyyeleri (**selamlaşmaları**) "*Selam*"'dır**.

24-) Elem tera keyfe darebAllahu meselen kelimeten tayyibeten keşeceratin tayyibetin asluha sabitün ve fer'uha fiys Sema';
Görmedin mi Allah nasıl bir mesel (sembollerle anlatım, teşbih**) yaptı: Tayyib Kelime (**hoş-temiz kelime; temiz nefs**);aslı (**kökü, kaynağı; i'tikadı**) sabit, fer'i (**üstü, dalı, hasılası**) Sema'da, Tayyib Şecere (**temiz ağaç; Nur35: mübarek ağaç**) gibidir**.

25-) Tü'tiy üküleha külle hıynin Bi izni Rabbiha* ve yadribullahul emsale linNasi leallehüm yetezekkerun;
(O ağaç**) Rabbinin izniyle (**Bi-izni Rabbiha**) her hıyn (**vakit, mevsim**) yemişini (**ilim ve ma'rifet**) verir... Allah insanlara, belki tezekkür ederler diye, misaller verir**.

26-) Ve meselü kelimetin habiysetin keşeceratin habiysetinictüsset min fevkıl ‘Ardı maleha min karar;
Habis Kelime’nin (pis kelime, habis nefs**) meseli de Arz’ın fevkınden kesilip koparılmış (**kökü bile yok**), istikrarı-sebatı olmayan Habis Şecere (**meyve vermeyen ağaç**) gibidir**.

27-) Yüsebbitullahulleziyne amenu Bil kavlis sabiti fiyl hayatid dünya ve fiyl ahireti, ve yudılullahuz zalimiyne ve yef'alullahu ma yeşa';
Allah (gerçekten**) iman edenlere dünya hayatında da, ahirette de (**Bi-**) kavl-i sabit (**la ilahe illallah’a ikan**) ile sabitler... Allah zalimleri saptırır... Allah dilediğini yapar**.

28-) Elem tera ilelleziyne beddelu nı'metellahi küfren ve ehallu kavmehüm darel bevar;
Görmedin mi (bakmaz mısın**), “*Allah*” ni’meti (**?**) ni küfr ile değiştiren ve kendi kavimlerini dar’ül bevar’a (**çorak, ürün vermez yer’e**) indiren/konduran kimseleri?**.

29-) Cehennem* yaslevneha* ve bi'sel karar;
(Dar’ül Bevar**) Cehennem’dir ki ona yaslanırlar... Ne kötü bir karar (**gah**)’dır o!**.

30-) Ve cealu Lillahi endaden li yudıllu an sebiyliHİ, kul temetteu feinne masıyreküm ilennar;
(Onlar, kendinden gayrı vücud, müessir olmayan**) Allah’a, O’nun yolundan saptırmak için endad (**eşler, denkler**) oluşturdular (**halk ile perdelendiler**)... De ki: “*Faydalanmağa uğraşın (**bakalım**);olacağınız yer Nar’dır*”**.

31-) Kul liıbadiyelleziyne amenu yukıymus Salate ve yünfiku mimma razaknahüm sirran ve alaniyeten min kabli en ye'tiye yevmün la bey'un fiyhi ve la hılal;
İman etmiş kullarıma de ki: “*Namaz’ı ikame etsinler, alış-veriş ve dostluğun olmadığı gün gelmeden önce, kendilerini rızıklandırdıklarımızdan gizli ve aleni infak etsinler*”.

32-) Allahulleziy halekas Semavati vel Arda ve enzele mines Semai maen fe ahrece Bihi mines semerati rizkan leküm* ve sahhare lekümül fülke li tecriye fiyl bahri Bi emriHİ, ve sahhare lekümül enhar;
(Hakikatınız olan**) Allah O’dur ki Semavat’ı ve Arz’ı yarattı, Sema’dan (**Esma mertebesinden**) bir su inzal etti de onunla (**B sırrınca**) sizin için rızık olarak semerat’tan (**meyveler; ma’rifetler, keşif-idraklar**) çıkardı, Bi-EmriHİ (**Emri ile**) deniz’de (**cisimler aleminde**) akıp yüzsün diye gemi’yi (**bedeni**) size musahhar kıldı (**boyun eğdirdi**) ve nehirleri (**ilimleri**) de size musahhar kıldı**.

33-) Ve sahhare lekümüş Şemse vel Kamere daibeyn* ve sahhare lekümül leyle vennehar;
Tam bir mudavametle mutad işlerini yapmakta olan Güneş’i ve Kamer’i (ay’ı**) size musahhar kıldı (**boyun eğdirdi**)... Gece’yi ve gündüz’ü de size musahhar kıldı**.

34-) Ve ataküm min külli ma seeltümuHU, ve in teuddu nı'metAllahi la tuhsuha* innel İnsane lezalumün keffar;
O, O’ndan istemiş olduklarınızın hepsinden size vermiştir... Eğer Allah ni’meti’ni ta’dad edip saysanız, onları ıhsa edemezsiniz (sayıp bitiremezsiniz**)... Muhakkak ki insan çok zalim ve çok örtücü/nankördür**.

35-) Ve iz kale İbrahiymu rabbic'al hazel belede aminen vecnübniy ve beniyye en na'büdel asnam;
Hani İbrahim şöyle dedi: “*Rabbim, şu belde’yi amin (emniyetli**) kıl... Beni de oğullarımı da putlara (**Hak’dan perdeleyen nesnelere, kuvvelere**) kulluktan uzak tut*”**.

36-) Rabbi innehünne adlelne kesiyren minen Nas* femen tebianiy fe innehu minniy* ve men asaniy feinneKE Ğafurun Rahıym;
“*Rabbim!... Muhakkak ki onlar (putlar**) insanlardan pek çoğunu saptırdılar... (**Artık**) kim bana tabi olur ise, muhakkak ki o bendendir... Kim de bana ısyan eder ise, muhakkak ki sen Ğafur’sun, Rahıym’sin*”**.

37-) Rabbena inniy eskentü min zürriyyetiy Bi vadin ğayri ziy zer'ın ınde BeytiKElmuharremi, Rabbena li yukıymus Salate fec'al ef'ideten minen Nasi tehviy ileyhim verzukhüm mines semerati leallehüm yeşkürun;
“*Rabbimiz!... Muhakkak ki ben, zürriyyetimden ba’zını senin muharrem (haram kılınmış**) evi’nin***

***(**kalb**) yanında, zıraatsız (**ekin bitmez?**) bir (**Bi-**) vadi'ye yerleştirdim... Rabbimiz, namaz'ı ikame etsinler diye!... (**O halde**) insanlardan ba'zı fuadları onlara (**zürriyyetime**) meylettir ve kendilerini semerattan (**ilim ve ma'rifetlerden**) rızıklandır... Umulur ki şükrederler**"**.*

38-) Rabbena inneKE ta'lemü ma nuhfiy ve ma nu'lin* ve ma yahfa alellahi min şey'in fiyl Ardı ve la fiys Sema';
"*Rabbimiz!... Muhakkak ki sen gizlediğimizi (kuvvede olanı**) de bilirsin, açığa çıkardığımızı da... (**Zira**) Arz'da ve Sema'da hiç bir şey Allah'a gizli kalmaz*"**.

39-) ElHamdu Lillahilleziy vehebe liy alel kiberi İsmaıyle ve İshak* inne Rabbiy le Semiy'ud dua';
"*Hamd, (Allah'a ait özelliğin, ilahi kemalatın açığa çıkması için**) ihtiyarlığım üzere bana İsmail ve İshak'ı hibe eden Allah'a aittir... Muhakkak ki Rabbim, elbette ed-Dua'yı (**o ma'lum duayı; gerçek duamı**) semi'dir (**özümden**)"*.**

40-) Rabbic'alniy mukıymes Salati ve min zürriyyetiy, Rabbena ve tekabbel dua';
"*Rabbim!.. Beni ve zürriyyetimden ba'zını namaz'ı mukıym kıl... Ve Rabbimiz, duamı kabul eyle (gerçekleştir, tamamlanmış kıl**)"*.**

41-) Rabbenağfir liy ve li valideyye ve lil mu'miniyne yevme yekumül hısab;
"*Rabbimiz!... Hesab'ın ortaya çıktığı gün beni, ana-babamı ve mü'minleri mağfiret eyle!*".

42-) Ve la tahsebennAllahe ğafilen amma ya'meluz zalimun* innema yuahhıruhüm li yevmin teşhasu fiyhil ebsar;
Zalimlerin yapmakta olduklarından Allah'ı gafil sanma... Onları ancak, gözlerin dışarı fırlayacakları/dehşetten bakakalacakları bir gün için te'hir ediyor.

43-) Mühtıyne mukniıy ruusihim la yerteddü ileyhim tarfühüm* ve ef'idetühüm heva';
(İşte o gün onlar**) zillet içinde bakarak, başlarını dikerek koşuşur haldedirler... Gözleri/bakışları kendilerine bile dönmez... Fuadları (**gönülleri**) heva'dır (**hava, boşluk; bomboş**).**

44-) Ve enzirin Nase yevme ye'tiyhimül azâbü feyekulülleziyne zalemu Rabbena ahhırna ila ecelin kariybin, nücib da'veteKE ve nettebiırRusul* evelem tekûnu aksemtüm min kablü ma leküm min zeval;
Kendilerine azabın geleceği gün hususunda insanları uyar... O vakit zalim olanlar şöyle der: "*Rabbimiz, bizi yakın bir ecele te'hir et, da'vetine icabet edelim (arınalım**) ve Rasûllerine tabi olalım (**vahdeti yaşayalım**)"*... Önceden sizin için bir zeval olmadığına kasem etmemiş mi idiniz?**.

45-) Ve sekentüm fiy mesakinilleziyne zalemu enfüsehüm ve tebeyyene leküm keyfe fealna Bihim ve darebna lekümül emsal;
Kendilerine zulmetmiş olanların meskenlerinde iskan ettiniz... Onlara (B sırrınca**) nasıl yaptığımız size tebeyyün etmişti... Ve size misaller de verdik (**anlamalı idiniz?**).**

46-) Ve kad mekeru mekrehüm ve ındAllahi mekruhüm* ve in kâne mekruhüm li tezule minhül cibal;
Gerçekten onlar, mekrlerini/tuzaklarını kurdular... Onların mekrleri Allah indindedir (karşılığından kurtulamazlar**)... Onların mekrleri dağları yerinden oynatacak kadar olsa (**neye yarar!**).**

47-) Fela tahsebennAllahe muhlife va'diHİ RusuleHU, innAllahe Aziyzün Züntikam;
Sakın Allah'ı, Rasûllerine verdiği sözden cayıcı sanma... Muhakkak ki Allah Aziyz'dir, Züntıkam'dır (intikam sahibidir**).**

48-) Yevme tübeddelül Ardu ğayrel Ardı vesSemavatu ve berazu Lillahil Vahıdil Kahhar;
O gün Arz, başka Arz'a tebdil edilir (değiştirilir**), Semavat ta (**başka Semavat'a değiştirilir**)... (**Hepsi**) Vahid, Kahhar olan Allah'a buruz etmiştir (**gizlenmeleri sözkonusu olmaksızın barizdirler; Hak zahirdir**).**

49-) Ve teral mücrimiyne yevmeizin mukarreniyne fiyl'asfad;
O gün, mücrimleri (beşeri kişilikleri, nefsleri ile olanları; müşrikleri**) asfad (**bukağılar, zincirler; bedensel, nefsani bağımlılık ve meyiller**) içinde bağlanmışlar olarak görürsün**.

50-) Serabiylühüm min katıranin ve tağşa vucuhehümün nar;
Gömlekleri katran'dandır, vechlerini de Nar (perdelilik azabı**) bürür**.

51-) Li yecziyAllahu külle nefsin ma kesebet* innAllahe Seriy'ul Hısab;
Çünkü Allah, her nefsi kazandığı ile cezalandırsın diye... Muhakkak ki Allah Seri'ul Hisab'dır.

52-) Hazâ belağun linNasi ve liyünzeru Bihi ve liya'lemu ennema HUve İlahün Vahidün ve liyezzekkere ulül elbab;
İşte bu insanlara bir tebliğ/bildiridir... Onunla (B sırrınca**) uyarılsınlar, O'nun ancak İlah-un Vahid olduğunu bilsinler ve öz akıl sahipleri de tezekkür etsinler (**ibret alsınlar, hatırlasınlar**) diye**.

****

HİCR SÛRESİ (15)

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

Mekke döneminde 54.sırada nazıl olmuştur... 99 ayettir...

"**HİCR**", 80.ayette geçen Semud kavmi olan **ashab-ı hicr**'in yaşadıkları yurdun adına veya kelimenin çıkış yerindeki "**engel olmak, sınırlamak**" anlamlarına nisbetle ibret için bir isimlendirmedir.

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) Elif Lâââm Ra* tilke ayatul Kitabi ve Kur'ânin mübiyn;
Eliyf, Lâm, Ra... Bunlar O Kitab'ın (mutlak vücudun**) ve Mubiyn (**apaçık, apaçık edici**) bir Kur'an'ın (**İNSAN'ın**) ayetleridir (**sıfatlarıdır**).**

2-) Rubema yeveddülleziyne keferu lev kânu müslimiyn;
(Öyle olur ki**) kafir olanlar (**hakikatlerinden perdeliler**), *keşke müslimler olsaydılar* diye şiddetli arzu duyarlar**.

3-) Zerhüm ye'külu ve yetemetteu ve yülhihimül emelü fesevfe ya'lemun;
Bırak onları, (hayvani olarak**) yesinler, faydalansınlar (**zevklensinler**) ve emel (**sonu gelmez arzu, faniye olan bağlılık/umut**) onları oyalasın/alakoysun... Yakında bilecekler**.

4-) Ve ma ehlekna min karyetin illâ ve leha Kitabun ma'lum;
Biz (helak ettiğimiz**) hiç bir karye'yi (**şehri**) ma'lum bir kitab'ı (**belli-bilinen bir yazısı**) olmaksızın helak etmedik**.

5-) Ma tesbiku min ümmetin eceleha ve ma yeste'hırun;
Hiçbir ümmet ne eceli'nin önüne geçebilir, ne de te'hir edebilir.

6-) Ve kalu ya eyyühelleziy nüzzile aleyhiz Zikru inneke lemecnun;
Dediler ki: "*Ey kendisine Zikr indirilen kimse!.. Muhakkak ki sen mecnunsun (**delisin, cinnlenmişsin*****)"***.

7-) Lev ma te'tiyna BilMelaiketi in künte mines sadikıyn;
"Eğer doğru söyleyenlerden isen, bize (*B sırrınca****) melaike (****melekler****) getirmeli değil misin?"***.

8-) Ma nünezzilül Melaikete illâ Bil Hakkı ve ma kânu izen munzariyn;
Biz melaike'yi ancak Bil-Hakk (Hakk olarak**) indiririz... O vakit te onlara zaten mühlet verilmez/göz açtırılmaz**.

9-) İnna nahnu nezzelnez Zikra ve inna lehu leHafizun;
Doğrusu O Zikri biz indirdik, Biz!... Ve muhakkak O'nun hafızları (koruyucuları**) biz'iz!**.

10-) Ve lekad erselna min kablike fiy şiyeıl evveliyn;
Andolsun senden önceki ilk şia'lar (hemfikir topluluklar, milletler**) içinde de (**Rasu'ler**) irsal ettik**.

11-) Ve ma ye'tiyhim min Rasûlin illâ kânu Bihi yestehziun;
Onlara bir Rasûl gelir gelmez, mutlaka onunla (B sırrınca**) alay ederlerdi**.

12-) Kezâlike neslükühu fiy kulubilmücrimiyn;
İşte böylece onu (idrak edemediğini inkar etmek, yalanlamak**) mücrimlerin kalbine sokarız**.

13-) La yu'minune Bihi ve kad halet sünnetül evveliyn;
Ona (Zikr'e; hakikatlerine**) (**B sırrıyla**) iman etmezler... Evvelkilerin sünneti (**iman etmeyenlerin akibetleri**) de gelip geçmiştir (**ibrete açıktır da?**).**

14-) Ve lev fetahna aleyhim baben mines Semai fezallu fiyhi ya'rucun;
Üzerlerine Sema'dan (üst bilinç boyutundan**) bir kapı feth etsek (**açsak**) da, onun içinde uruc ediyor olsalardı**,

15-) Lekalu innema sükkirat ebsaruna bel nahnu kavmün meshurun;
Elbette şöyle derlerdi: "*Gözlerimiz bağlandı/sarhoş oldu, hatta biz büyülenmiş bir kavimiz*".

16-) Ve lekad cealna fiys Semai burucen ve zeyyennaha lin nazıriyn;
Andolsun ki biz Sema'da (üst bilinç boyutunda**) burc'lar (**mertebeler**) oluşturduk ve onu (**Sema'yı**) naziriyn (**nazar edenler, bakanlar; düşünenler**) için süsledik**.

17-) Ve hafıznaha min külli şeytanin raciym;
Ve onu (Sema'yı?**) şeytan-ı raciym'den (**cinn kökenli evham ve düşüncelerden**) biz koruduk (**9.ayette korunan ile ilgisi?**).**

18-) İlla menisterakassem'a feetbeahu şihabün mübiyn;
İşitme/kulak hırsızlığı yapan müstesna!.. (Zaten**) onu da apaçık bir şihab (**ışık saçan ateş topu**) izler/ardından ona kavuşur (**yakar, yok eder**).**

19-) Vel Arda medednaha ve elkayna fiyha ravasiye ve enbetna fiyha min külli şey'in mevzun;
Arz'ı med ettik (uzatıp yaydık, genişlettik**)... Ve onda sabit dağlar ilka ettik (**attık, koyduk**)... Ve orada mevzun (**tartılmış, ağırlıklanmış, ölçülü**) her şeyden bitirdik**.

20-) Ve cealna leküm fiyha meayişe ve men lestüm lehu Bi razikıyn;
Orada hem sizin için ve hem de (B sırrınca**) rızıklandırıcısı siz olmadığınız kimseler için maayiş (**maişetler, geçimlikler**) oluşturduk**.

21-) Ve in min şey'in illâ ındena hazainuh* ve ma nünezziluhu illâ Bi kaderin ma'lum;
Hiçbir şey yoktur ki onun hazineleri (her mertebedeki karşılığı**) bizim indimizde olmasın... Biz onu ancak ma'lum bir kader (**belli bir mikdar**) ile (**B sırrınca**) indiririz**.

22-) Ve erselnerriyaha levakıha feenzelna mines Semai maen fe eskaynakümuh* ve ma entüm lehu Bi haziniyn;
Biz rüzgarları (rahmet nefhalarını**) aşılayıcılar (**bir takım tecelliler için hazırlayıcılar**) olarak irsal ettik... Sema'dan bir su (**hakikat ilmi**) inzal ettik de sizi onunla suvardık... Onu (**o suyu**) (**Bi-**) hazineleyen (**saklayıcı/depolayıcı**) siz değilsiniz**.

23-) Ve inna le nahnu nuhyı ve nümiytü ve nahnul varisun;
Muhakkak ki biz, evet biziz (o su, hakikat ilmi ile**) hayat veren/dirilten de öldüren de (**fena**)... Ve biz varisleriz (**sizin varlığınız yoktur**).**

24-) Ve lekad alimnelmüstakdimiyne minküm ve lekad alimnelmüste'hıriyn;
Andolsun ki sizden mustakdimiyn'i (ileri geçenleri; vuslat hedeflerinde samimi ve sadık olanları**) bildik ve andolsun ki (**sizden**) müsta'hiriyn'i (**geriye kalanları; nefslerine tavizkarları**) de bildik**.

25-) Ve inne Rabbeke HUve yahşüruhüm* inneHU Hakiymun Aliym;
Muhakkak ki Rabbin, O, onları haşreder (cem' eder**)... Muhakkak ki O, Hakiym'dir, Aliym'dir**.

26-) Ve le kad halaknel İnsane min salsalin min hamein mesnun;
Andolsun ki biz insanı (insan cinsini**), mesnun (**değişikliğe uğrayan, sûret kabule hazır**) bir hame' (**kara çamur; toprak+su**) den salsal (**kuru çamur; ateş+hava**)'dan halkettik**.

27-) Vel Canne halaknahu min kablü min narisSemum;
Cann'ı (cinn cinsini, insansı'yı**) da daha önce (**hem ilk insan Adem için hem de her bir insan geçerli olmak üzere, insan'dan önce?**) semum'un narı'ndan (**insan bedeninin gözeneklerinden geçici ateş'ten; radyasyondan**) yarattık**.

28-) Ve iz kale Rabbüke lilMelaiketi innİY Halikun beşeran min salsalin min hamein mesnun;
Hani Rabbin Melaike'ye: "*Muhakkak ki ben salsal'dan (**kuru balçıktan****), mesnun bir hame'den (****değişmiş kara balçıktan****) bir beşer halkedeceğim*" demişti**.

29-) Feiza sevveytühu ve nefahtü fiyhi min RuhİY fekau lehu sacidiyn;
"*Onu tesviye edip (**o hücresel yapıyı düzenleyip, dengeleyip; o beyni nefhi ruhu kabil hale getirip****), o yapının içinde RuhUM'dan nefhettiğim vakit, Ona secdeye kapanın*"**.

30-) Fesecedel Melaiketü küllühüm ecmeun;
O Melaike'nin hepsi, toptan secde ettiler.

31-) İlla ibliys* eba en yekûne meas sacidiyn;
İblis müstesna; (o**) secde ediciler ile beraber olmaktan imtina etti**.

32-) Kale ya ibliysü ma leke ella tekûne meas sacidiyn;
(Ruhun'dan nefheden**) buyurdu ki: "*Ey İblis!.. Sana ne oluyor da secde edenlerle beraber olmuyorsun?*"**.

33-) Kale lem ekün liescüde libeşerin halaktehu min salsalin min hamein mesnun;
(İblis**) dedi ki: "*Salsal'dan (****kuru balçıktan****), hame'i mesnun'dan (****belli bir sûret ve sünnet ile biçimlenmiş kara balçıktan****) yarattığın bir beşere secde etmem için olmadım (****vehmin kaynağıyım; secdem mümkün değil?****)"***.

34-) Kale fahruc minha feinneke raciym;
(Ruhun'dan nefheden**) buyurdu: "*O halde çık oradan (****kudsi yerden****) !... Muhakkak ki sen raciym'sin (****tard edilmiş, taşlanmış****)"***.

35-) Ve inne aleykel la'nete ila yevmid diyn;
"*Muhakkak ki, Diyn Günü'ne kadar la'net (**uzaklık****) senin üzerinedir*"**.

36-) Kale Rabbi feenzırniy ila yevmi yüb'asun;
(İblis**) dedi ki: "*Rabbim!.. (****İnsanların****) ba'solunacakları gün'e kadar bana mühlet ver (****ertele, bekle****)"***.

37-) Kale feinneke minel münzariyn;
Buyurdu: "*Muhakkak ki sen mühlet verilenlerdensin!*".

38-) İla yevmil vaktil ma'lum;
"*Ma'lum vaktin (**fiziksel ölüm****) günü'ne kadar*"**.

39-) Kale Rabbi Bima ağveyteniy le üzeyyinenne lehüm fiyl Ardı ve leuğviyennehüm ecmeıyn;
(İblis**) dedi ki: "*Rabbim!.. Beni (****Bi-****) azdırman dolayısı ile, yemin ederim ki, Arz'da onlara (****günahları; sünnetullah'a uymayan fiilleri****) süsleyeceğim ve onları toptan azdıracağım*"**.

40-) İlla ıbadeKE minhümül muhlesıyn;
"*Onlardan ihlaslandırılmış kulların müstesna*".

41-) Kale hazâ sıratun aleyYE müstekıym;
Buyurdu ki: "*İşte benim üzerime aldığım mustakıym yol budur (**iblis'in süslemelerine taviz vermeyecek şekilde ihlaslı, imanında samimi olanların yolu****)"*.**

42-) İnne ıbadİY leyse leke aleyhim sültanün illâ menittebeake minel ğaviyn;
"*Muhakkak ki Benim kullarım üzerinde senin bir sultan yoktur... Azgınlardan sana tabi olanlar müstesna*".

43-) Ve inne cehenneme lemev'ıdühüm ecmeıyn;
"*Muhakkak ki onların hepsinin va'dolunan yeri Cehennem'dir*".

44-) Leha seb'atü ebvab* likülli babin minhüm cüz'ün maksum;
"*Onun yedi kapısı vardır... Her kapı için onlardan maksum (**taksim edilmiş, ayrılmış; nasip****) bir cüz' (****bölüm****) vardır*"**.

45-) İnnel müttekıyne fiy cennatin ve uyun;
Muttakıyler ise cennetlerde ve ayn (pınar, kaynak**)'lardadırlar**.

46-) Üdhuluha Bi Selâmin aminiyn;
"*Oraya aminler olarak (**kaybolmaz güvene kavuşmuşlar olarak****) (****Bi-****) Selam ile girin*"**.

47-) Ve neza'na ma fiy sudurihim min ğıllin ıhvanen alâ sürurin mütekabiliyn;
Biz onların, ğıl'dan (ayrı görmekden kaynaklanan kin-düşmanlık**) sadrlarında (**göğüslerinde, içlerinde**) olanı söküp attık... Kardeşler olarak serirler üzerinde mutekabildirler (**karşılıklı otururlar**).**

48-) La yemessühüm fiyha nesabün ve mahüm minha Bi muhreciyn;
Orada onlara bir yorgunluk dokunmaz (enerjileri bitmez, zira aykırılık yok**)... Onlar oradan (**B gerçeğince**) çıkarılacak da değillerdir**.

49-) Nebbi' ıbadİY ennİY enel Ğafurur Rahıym;
Haber ver kullarıma ki, Ben, gerçekten Ben Ğafur'um, Rahıym'im.

50-) Ve enne azâbİY hüvel azâbül eliym;
Ve muhakkak ki azablM (var ya**), odur eliym azab**.

51-) Ve nebbi'hüm an dayfi İbrahiym;
Onlara İbrahim'in dayf'ından (konuklarından**) haber ver**.

52-) İz dehalu aleyhi fekalu Selâma* kale inna minküm vecilun;
Hani Onun üzerine girmişlerdi de "*Selam*" demişlerdi... (İbrahim de**) dedi ki: "*Doğrusu biz sizden korkuyoruz*"**.

53-) Kalu la tevcel inna nübeşşiruke Bi ğulamin aliym;
(Onlar da**) dediler ki: "*Korkma!.. Doğrusu biz sana Aliym bir (****Bi-****) ğulam (****oğlan çocuğu****) müjdeliyoruz*"**.

54-) Kale e beşşertümuniy alâ en messeniyel kiberu febime tübeşşirun;
(İbrahim**) dedi ki: "*İhtiyarlık bana dokunduktan sonra mı bana müjde veriyorsunuz?... (*O halde*) ne ile müjdeliyorsunuz?*"**.

55-) Kalu beşşernake Bil Hakkı fela tekün minelkanitıyn;
Dediler ki: "*Seni Bil-Hakk (*Hakk ile*) müjdeliyoruz... Sakın ümit kesenlerden olma!*".

56-) Kale ve men yaknetu min rahmeti Rabbihi illed dallun;
(İbrahim**) dedi: "*Rabbının rahmetinden, sapmışlardan başka kim ümit keser?*"**.

57-) Kale fema hatbuküm eyyühel murselun;
(İbrahim**): "*Ey mürseliyn (*irsal olunanlar*) !.. (*Başka*) işiniz nedir?*" dedi**.

58-) Kalu inna ursilna ila kavmin mücrimiyn;
Dediler ki: "*Doğrusu biz mücrimler kavmine irsal olunduk*".

59-) İlla ale Lut* inna lemüneccuhüm ecmeıyn;
"*Al-u Lut müstesna!... Biz onların hepsini kurtaracağız*".

60-) İllemraetehu kadderna inneha leminel ğabiriyn;
"(*Lut'un*) *karısı hariç... Onun kalanlardan olmasını takdir ettik*"**.

61-) Felemma cae ale Lutınil murselun;
Vaktaki mürseliyn (irsal olunan melaike**) Al-u Lut'a geldiler**.

62-) Kale inneküm kavmün münkerun;
(Lut**) dedi ki: "*Muhakkak ki siz münker (*inkar edilen, tanınmayan, yadırganan*) bir kavimsiniz*"**.

63-) Kalu bel ci'nake Bima kânu fiyhi yemterun;
Dediler ki: "*Bilakis, biz sana onların hakkında şüphe ettiklerini (*B sırrınca*) getirdik*".

64-) Ve eteynake Bil Hakkı ve inna le sadikun;
"*Biz sana Bil-Hakk (*Hakk olarak*) geldik ve doğrusu biz sadıklarız*".

65-) Feesri Bi ehlike Bi kıt'ın minel leyli vettebı' edbarehüm ve la yeltefit minküm ehadün vemdu haysü tü'merun;
"*O halde (*Bi-*) geceden bir bölümde ehline (*ailene B sırrınca*) gece yürüyüşü yaptır... Sen de arkalarından izle... Sizden hiç bir kimse iltifat etmesin (*geriye, sağa-sola bakmasın*)... Emrolunduğunuz tarafa geçin-gidin*".

66-) Ve kadayna ileyhi zâlikel emre enne dabire haülai maktuun musbihıyn;
O'na şu emri hükmettik ki: "*Muhakkak ki şunlar sabahlarlarken arkaları kesilmiş olacaktır*".

67-) Ve cae ehlül Mediyneti yestebşirun;
Ehl-i Medine (şehir halkı**) sevinerek geldi**.

68-) Kale inne haülai dayfıy fela tefdahun;
(Lut**) dedi ki: "*Muhakkak ki şunlar benim misafirlerimdir... Beni ayıplı kılmayın/utandırmayın*"**.

69-) Vettekullahe ve la tuhzun;
"*Allah'dan ittika edin ve beni rezil etmeyin*".

70-) Kalu evelem nenheke anil alemiyn;
Dediler ki: "*Biz seni alemlerden (*başkalarının işine karışmaktan*) nehyetmedik mi?*".

71-) Kale haülai benatiy in küntüm faıliyn;
(Lut**) dedi ki: "*Eğer yapacaksanız, işte kızlarım!*"**.

72-) Le amruke innehüm lefiy sekretihim ya'mehun;
(Rasûlüm**) ömrün hakkı için/ömrüne yemin olsun ki onlar sarhoşlukları içinde kör ve şaşkın bocalıyorlar**.

73-) Feehazethümüs sayhatü müşrikıyn;
(Sabah**) güneş doğarken, o sayha (**korkunç titreşimli ses; İsrafil'in üflemesi?**) onları yakaladı**.

74-) Fecealna aliyeha safileha ve emtarna aleyhim hıcareten min sicciyl;
Oranın a'lisini safil kıldık (üstünü altına getirdik**) ve üzerlerine siccil' (**Sema'daki dağlar'dan; pişirilmiş, taşlaşmış çamur; riyazat ile hasıl olan alternatif kuvveler**) den taşlar yağdırdık**.

75-) İnne fiy zâlike leâyâtin lilMütevessimiyn;
Muhakkak ki bunda mütevessimiyn (feraset sahipleri; işaretlerden anlam çıkaranlar**) için ayetler vardır**.

76-) Ve inneha lebisebiylin mukıym;
Muhakkak ki o (o şehir**), mukıym (**daim işleyen**) bir yol iledir/üzerindedir**.

77-) İnne fiy zâlike leayeten lil mu'miniyn;
Muhakkak ki bunda mü'minler için elbette ayetler vardır.

78-) Ve in kâne ashabül eyketi lezalimiyn;
Ashab-ı Eyke (orman halkı; Şuayb a.s.ın kavmi**) de gerçekten zalimler idi**.

79-) Fentekamna minhüm* ve innehüma le Bi imamin mübiyn;
Bu sebeple onlardan intikam aldık... Her ikisi (Şuayb ve Lut a.s.ın kavimlerinin helak olduğu yerler?**) de (**Bi-**) imam-ı mubiyn (**açık seçik, önde, görülebilen bir yerde**) dir**.

80-) Ve lekad kezzebe ashabül hıcril murseliyn;
Andolsun ki Ashab-ı Hicr (Semud kavmi**) de mürseliyn'i (**irsal olunanları, Rasûlleri**) yalanladı**.

81-) Ve ateynahüm ayatina fekânu anha mu'ridıyn;
Onlara ayetlerimizi verdik; fakat onlardan yüz çeviriyorlardı.

82-) Ve kânu yenhıtune minel cibali buyuten aminiyn;
Aminler (güvene kavuşmuşlar**) olarak dağlardan evler yontuyorlardı**.

83-) Feehazethümussayhatü musbihıyn;
O sayha (korkunç titreşimli ses; sur'un sesi?**), onları da sabah vaktine girerlerken yakaladı**.

84-) Fema ağna anhüm ma kânu yeksibun;
Kazanmakta oldukları, onlardan hiçbir şeyi savmadı (bir şeyi önleyemedi, bir fayda sağlayamadı**).**

85-) Ve ma halaknesSemavati vel Arda ve ma beynehüma illâ BilHakk* ve innes saate leatiyetün fasfahıssafhal cemiyl;
Biz, Semavat'ı, Arz'ı ve ikisi arasındakileri ancak Bil-Hakk (Hakk olarak**) yarattık... Muhakkak ki o saat elbette gelicidir... O halde güzel bir safh (**af edicilik, hoş görü; Hakkani görüş**) ile davran**.

86-) İnne Rabbeke HUvel Hallakul Aliym;
Muhakkak ki senin Rabbin, Hallak'dır (yaratma sıfatının mutlak sahibidir; herşeyi yaratandır**), Aliym'dir**.

87-) Ve lekad ateynake Seb'an minel Mesani vel Kur'ânel Azıym;
Andolsun ki biz, sana, Seb-ü Mesani'yi (Senâ edilen Yedi'yi/tekrarlanan yedi'yi; yedi zati sıfat; fatiha sûresi**) ve Kur'an-ı Azıym'i verdik**.

88-) La temüddenne ayneyke ila ma metta'na Bihi ezvacen minhüm ve la tahzen aleyhim vahfıd cenahake lil mu'miniyn;
Onlardan çiftleri, (B sırrınca**) kendisi ile faydalandırdığımıza (**dünyalık zevklere, bedensel-fani şeylere**), sakın gözlerini dikme... Onlara üzülme de... Mü'minlere kanadını indir/kanadının altına al**.

89-) Ve kul inniy enen neziyrulmübiyn;
Ve de ki: "*Muhakkak ki ben, evet ben apaçık bir uyarıcıyım*".

90-) Kema enzelna alel muktesimiyn;
Muktesimiyn'e (kısım kısım edenlere**) inzal ettiğimiz gibi**.

91-) Elleziyne cealül Kur'âne ıdıyn;
Onlar (muktesimiyn**) ki, Kur'an'ı (**zat-ı şuhud'u**), grup grup/parça parça/darmadağan kıldılar**.

92-) FeveRabbike lenes'elennehüm ecmeıyn;
Rabbine yemin olsun ki, onların hepsine elbette soracağız (mes'uldurlar**).**

93-) Amma kânu ya'melun;
Yapmakta olduklarından.

94-) Fasda' Bima tü'meru ve a'rıd anil müşrikiyn;
(Artık**) emrolunduğunu (**B sırrınca**) açıkla/ilan et ve müşriklerden yüz çevir (**aldırma**).**

95-) inna kefeynakel'müstehziiyn;
O alay edenlere karşı, muhakkak ki biz sana kafiyiz.

96-) Elleziyne yec'alune meAllahi ilahen ahar* fesevfe ya'lemun;
Onlar (o alay edenler**) ki, Allah ile beraber diğer bir ilah (**vücud**) yaparlar... Yakında bilecekler!**.

97-) Ve lekad na'lemu enneke yedıyku sadruke Bima yekulun;
Andolsun ki, onların söyledikleri dolayısıyla (B sırrınca**) senin sadrının (**içinin**) daraldığını elbette biliyoruz**.

98-) Fesebbıh Bi Hamdi Rabbike ve kün minessacidiyn;
(O halde**) Rabbinin Hamdi ile (**B sırrınca; Rabbinin Hamdi olarak**) tesbih et (**Onun sıfatlarını izhardasın, o halle kayıtlanma; gayrından tenzih et**) ve secde edenlerden ol (**Zatında fani ol**) !**.

99-) Va'bud Rabbeke hatta ye'tiyekel yakıyn;
Ve Yakiyn sana gelene (ibadet eden ve ibadet edilen ayrımı ortadan kalkana**) kadar, Rabbine ibadet et!**.

****

NAHL SÛRESİ (16)

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

Nahl Sûresi, **Mekke** döneminde 70./veya 73. sırada nazıl olmuştur... 95-97. ve 126-128. ayetlerinin **Medine** döneminde indiği de rivayet edilir... Hatta sadece ilk 40 ayetinin **Mekke** döneminde indiği de söylenmiştir... Toplam 128 ayetttir...

Nahl Sûresi, **Allah** nimetlerinden çok bahsetmesi dolayısıyla **SûretünNiam** (nimetler sûresi) diye de isimlenir...

Sûre'nin meşhur adı "**Nahl**"dır... "**Nahl**", ***bal arısı*** (balı yapan dişi arı) demektir... 68-69. ayetlerinde bal arısı'nın vahiy ile bal yapmasını ve yaptığı balın insanlara şifa olduğunu bahsetmesi dolayısıyla bu adı almıştır...

Esasında sûrede bir çok sistem gerçeği, insanla ilgili bir çok olgu vahdet realitesi ile birlikte anlatılmaktadır...

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) Eta emrullahi fela testa'ciluh* subhaneHU ve teâla amma yüşrikûn;
Emrullah (Büyük Kiyamet; Ruh'u A'zam müşahadesi, Hz.Muhammed**) geldi!.. Artık onu (**n tafsilini, Hz.Mehdi ile olan zuhurunu?**) acele istemeyin... O, onların şirk koştuklarından Subhan'dır, âlidir**.

2-) Yünezzilül Melaikete Bir Ruhı min emriHİ alâ men yeşau min ıbadiHİ en enziru ennehu la ilahe illâ ene fettekun;
O, Emrinden, kullarından dilediği üzerine, (Bi-**) Ruh (**ilim**) ile melaike indirir: "*Uyarın ki Ben'den gayrı vücud yok; o halde benden ittika edin*" (**desinler diye**).**

3-) Halekas Semavati vel Arda Bil Hakk* teala amma yüşrikûn;
(O**), Semavat'ı ve Arz'ı Bil-Hakk (**Hakk olarak**) yarattı... Onların ortak koştuklarından âlidir**.

4-) Halakal İnsane min nutfetin feiza huve hasıymun mübiyn;
İnsan'ı bir nutfe'den (sperm tohumu**) yarattı... Bir de bakarsın ki o apaçık bir hasımdır (**konuşkan bir karşı koyucu, tasavvur ve fikir gücüne haiz nizacı bir taraf; birim**).**

5-) Vel en'ame halekaha* lemük fiyha dif'ün ve menafiu ve minha te'külun;
En'am'ı (Kurbanlık olabilen çiftlik hayvanları; beden bilinci**) da (**O**) yarattı... Onlarda sizin için bir dif' (**ısınma, sıcaklık, ısıtıcı şey**) ve faydalar vardır... Ve onlardan yersiniz de**.

6-) Ve leküm fiyha cemalün hıyne turiyhune ve hıyne tesrahun;
(O hayvanları**) akşamleyin (**hayvan otlağından; dünyadan**) getirdiğiniz (**uyku dolayısıyla dünyadan örtüldüğünüz**) vakit ve sabahleyin (**o otlağa**) saldığınız vakit onlarda sizin için bir cemal (**güzellik**) vardır**.

7-) Ve tahmilü eskaleküm ila beledin lem tekûnu baliğıyhi illâ Bi şıkkıl enfüs* inne Rabbeküm le Raufun Rahıym;
(O hayvanlar**), ağırlıklarınızı yüklenir, (**onlarsız**) ancak Bi-Şıkkıl'Enfüs (**nefslerinizin meşakkatı, yarı can, canib-i enfüs**) ile ulaşacağınız bir belde'ye taşır... Muhakkak ki Rabbiniz, elbette Rauf'dur, Rahıym'dir**.

8-) Vel hayle vel biğale vel hamiyra li terkebuha ve ziyneten, ve yahluku ma la ta'lemun;
Onlara binesiniz ve bir ziynet olsun diye atları, katırları ve eşekleri de (yarattı**)... Ve bilemeyeceğinizi şeyleri de yaratır**.

9-) Ve alellahi kasdus sebiyli ve minha cair* ve lev şae lehedaküm ecmeıyn;
KasdüsSebiyl (yolun doğrusu, maksada ulaştıran yol**) Allah üzerinedir... Ondan (**o yoldan**) sapan (**yol**) da vardır... Eğer (**O**) dileseydi elbette sizi toptan hidayet ederdi**.

10-) HUvelleziy enzele mines Semai maen leküm minhu şerabun ve minhu şecerun fiyhi tüsiymun;
O'dur ki, sizin için Sema'dan bir su (hakikat ilmi**) inzal etti... Şarab (**içecek**) da ondan (**su'dan**) dır, (**hayvanları**) kendisinde yaymakta/otlatmakta olduğunuz şecer (**ağaç, bitki**) de ondandır**.

11-) Yünbitü leküm Bihizzer'a vezzeytune vennahıyle vel' a'nabe ve min küllis semarat* inne fiy zâlike le ayeten li kavmin yetefekkerun;
Onunla (o su ile**) sizin için ekin, zeytin, hurma/hurmalıklar, üzümler ve her semerattan bitirir (**ilimleri, marifetler, kemalatlar,..**)... Muhakkak ki bunda tefekkür eden kavim için elbette bir ayet vardır**.

12-) Ve sahhare lekümülleyle vennehare veşŞemse vel Kamer* venNücumu müsahharatün Bi emriHİ, inne fiy zâlike leâyâtin likavmin ya'kılun;
Gece'yi, gündüz'ü, Güneş'i (akıl, üst bilinç**) ve Ay'ı size musahhar kıldı (**boyun eğdirdi**)... Yıldızlar (**duyular**) da O'nun (**Bi-**) emri ile musahharat'tır (**boyun eğdirilmişler**)... Muhakkak ki bunda akleden kavim için elbette bir ayet vardır**.

13-) Ve ma zerae leküm fiyl Ardı muhtelifen elvanüh* inne fiy zâlike le ayeten li kavmin yezzekkerun;
Ve gene sizin için Arz'da, muhtelif renklerde yarattığı (birbirine göre var kıldığı**) şeyleri de (**size musahhar kılmıştır**)... Muhakkak ki bunda tezekkür eden kavim için elbette bir ayet vardır**.

14-) Ve HUvelleziy sahharal bahre lite'külu minhu lahmen tariyyen ve testahricu minhu hılyeten telbesuneha* ve teralfülke mevahıre fiyhi ve li tebteğu min fadliHİ ve lealleküm teşkürun;
Ve O'dur ki, deniz'i, ondan taze et yiyesiniz ve kendisini giyineceğiniz bir süsü ondan çıkarasınız diye musahhar kıldı (boyun eğdirdi**)... Gemileri, onda yara yara gidenler görürsün... O'nun fazlından isteyesiniz ve şükredesiniz diye**.

15-) Ve elka fiyl Ardı revasiye en temiyde Biküm ve enharen ve sübülen lealleküm tehtedun;
Ve (Allah**), sizi (**B gerçeğince**) sarsar/çalkalayıp sallar diye Arz'da sabit dağlar, doğru yolu bulasınız/yolunuzu bulup hidayete eresiniz diye nehirler ve yollar koydu**.

16-) Ve alamat* ve BinNecmi hüm yehtedun;
Ve alametler (de koydu yolunuzu bulup hidayete eresiniz diye**) ?.. Necm (**yıldız, şiron; akıl?**) ile (**B sırrınca, necm olarak**) onlar hidayet bulurlar**.

17-) Efemen yahluku kemen la yahluk* efela tezekkerun;
Yaratan, yaratmayan gibi midir?.. Tezekkür etmiyor musunuz?.

18-) Ve in teuddu nı'metAllahi la tuhsuha* innAllahe le Ğafurun Rahıym;
Eğer Allah ni'meti'ni ta'dad edip saysanız, onları ıhsa edemezsiniz (sayıp bitiremezsiniz**)... Muhakkak ki Allah Ğafur'dur, Rahıym'dir**.

19-) VAllahu ya'lemu ma tüsirrune ve ma tu'linun;
Allah gizlediklerinizi de, aleni ettiklerinizi/açığa çıkardıklarınızı da bilir.

20-) Velleziyne yed'une min dunillahi la yahlukune şey'en ve hüm yuhlekun;
Allah'dan mada çağırdıkları, kendileri yaratılıyor oldukları halde bir şey yaratamazlar.

21-) Emvatün ğayru ahya'* ve ma yeş'urune eyyane yüb'asun;
(Onlar**) Hayy olmayan ölülerdir (yokturlar)... Ne zaman ba'solunacaklarını da şuur edemezler/bilmezler**.

22-) İlahüküm ilahun vahıd* felleziyne la yu'minune Bil ahireti kulubuhüm münkiretün ve hüm müstekbirun;
İlahınız ilah'un vahid'dir (bölünmez bir tek vücud'dur**)... Ahiret'e (**kudret-bilinç boyutuna B sırrınca**) iman etmeyenlere gelince, onların kalbleri inkar edici ve kendileri müstekbirun'dur (**büyüklük taslayanlar; benlikle kalanlar**).**

23-) La cerame ennAllahe ya'lemu ma yüsirrune ve ma yu'linun* inneHU la yuhıbbul müstekbiriyn;
Elbette ki Allah gizlediklerini de, aleni ettiklerini/açığa çıkardıklarını da bilir... Muhakkak ki O, müstekbirun'u (benlikleri ile gayrına oturanları**) sevmez**.

24-) Ve iza kıyle lehüm mazâ enzele Rabbuküm kalu esatıyrul evveliyn;
Onlara: "*Rabbiniz ne inzal etti?*" denildiğinde: "*Evvelkilerin efsanelerini*" dediler.

25-) Li yahmilu evzarehüm kamileten yevmel kıyameti, ve min evzarilleziyne yudıllunehum Bi ğayri ılm* ela sae ma yezirun;
Kıyamet günü kendi yüklerini/günahlarını kamilen yüklenip taşımaları ve Bigayri ilim (ilimsizce**) saptırdıkları kimselerin yüklerinden de (**bir kısmını**) yüklenmeleri için (**böyle söylerler**)... Dikkat edin, yüklendikleri ne kötüdür!**.

26-) Kad mekeralleziyne min kablihim feetAllahu bünyanehüm minel kavaıdi feharra aleyhimüs sakfü min fevkıhim ve etahümül azâbü min haysü la yeş'urun;
Onlardan öncekiler mekr yaptı... Allah, onların binalarına kaidelerinden (temellerinden**) geldi... Sakf (**tavan**) fevklerinden üzerlerine çöktü ve azab onlara farkında olmadıkları taraftan geldi**.

27-) Sümme yevmel kıyameti yuhziyhim ve yekulu eyne şürekâiyelleziyne küntüm tüşakkune fiyhim* kalelleziyne utül ılme innel hızyel yevme vessue alelkafiriyn;
Sonra kıyamet gününde onları rezil-rüsvay eder ve der ki: "*Nerede haklarında (*Allah Rasûlü'ne*) muhalefet edip düşman kesildiğiniz/uğurlarında (*Hak'dan, vahdet'ten*) ayrı düştüğünüz ortaklarım?*"... Kendilerine ilim verilenler: "*Bugün rezil-rüsvaylık ve kötülük kafirler (*perdeliler*) üzerinedir*" dedi.

28-) Elleziyne teteveffahümül Melaiketü zalimiy enfüsihim* feelkavüs seleme ma künna na'melü min su'* belâ innAllahe Aliymun Bima küntüm ta'melun;
Nefslerine zulmedici oldukları halde kendilerini melaike'nin vefat ettirdiği kimseler: "*Biz hiç bir kötülük yapmıyorduk*" diyerek teslim olurlar... "*Hayır!... Muhakkak ki Allah yaptıklarınızı (*B sırrınca; onların hakikatı ve oluşturucusu olarak*) Aliym'dir*".

29-) Fedhulu ebvabe cehenneme halidiyne fiyha* felebi'se mesvel mütekebbiriyn;
"*O halde, içinde ebedi kalıcılar olmak üzere cehennem'in kapılarına girin!.. Mütekebbirun'un (*kibirlenenler'in; Hakk'a direnenlerin*) yeri ne kötüdür!*".

30-) Ve kıyle lilleziynettekav ma zâ enzele Rabbüküm* kalu hayra* lilleziyne ahsenu fiy hazihid dünya hasenetün, ve le darul ahireti hayr* ve le nı'me darul müttekıyn;
Bilfiil korunanlara: "*Rabbiniz ne inzal etti?*" denildi... "*Hayır (*inzal etti*)*" dediler... Şu dünyada ihsan işleyenlere/güzel davrananlara hasene vardır... Ahiret yurdu elbette daha hayırlıdır... Muttekıyler'in yurdu ne güzeldir!.

31-) Cennatu Adnin yedhuluneha tecriy min tahtihel enharu lehüm fiyha ma yeşaun* kezâlike yeczillahul müttekıyn;
(Muttekıyler'in yurdu**) Adn cennetleri (**Hakkani vücudla yaşam hali**)... Altlarından nehirler akan o cennetlere dahil olurlar (**farkedip paylaşırlar**)... Orada/Onlarda diledikleri kendilerinindir... Allah, muttekıyleri işte böyle cezalandırır**.

32-) Elleziyne teteveffahümül Melaiketü tayyibiyne yekulune Selâmün aleykümüdhulul cennete Bima küntüm ta'melun;
Melaike, tayyibler (nurani yapılar**) oldukları halde kendilerini vefat ettirdiği o kimselere (**muttakıyler'e**): "*Selam'un aleyküm!.. Yaptığınız amellere mukabil (*B sırrınca*) girin cennete*" derler**.

33-) Hel yenzurune illâ en te'tiyehümül Melaiketü ev ye'tiye emru Rabbik* kezâlike fealelleziyne min kablihim* ve ma zalemehümullahu ve lâkin kânu enfüsehüm yazlimun;
(Onlar iman etmek için**) illa melaikenin gelmesini (**fiziki ölüm**), yahut Rabbinin emri'nin (**kıyamet'in**) gelmesini mi bekliyorlar?... Onlardan öncekiler de işte böyle yapmıştı (**Rasûlleri yalanlamıştı**)... Allah onlara zulmetmedi, fakat onlar kendi nefslerine zulmediyorlardı**.

34-) Feesabehüm seyyiatü ma amilu ve haka Bihim ma kânu Bihi yestehziun;
Bu yüzden yaptıklarının kötülükleri kendilerine isabet etti ve kendisiyle (B sırrınca**) alay edip durdukları şey (**B gerçeğince**) kendilerini çepeçevre kuşattı**.

35-) Ve kalelleziyne eşrakü lev şaAllahu ma abedna min duniHİ min şey'in nahnu ve la abauna ve la harremna min duniHİ min şey'* kezâlike fealelleziyne min kablihim* fe hel alerRusuli illel belağul mübiyn;
Şirk koşanlar dediler ki: "*Eğer Allah dileseydi biz de babalarımız da O'ndan başka bir şeye kulluk/ibadet etmezdik ve O'ndan mada (O'nun gayrı olarak) bir şeyi haram yapmazdık*"... Kendilerinden öncekiler de işte böyle yapmıştı... Rasûller üzerine apaçık tebliğden başka ne düşer?.

36-) Ve lekad beasna fiy külli ümmetin Rasûlen enı'budullahe vectenibüt tağut* feminhüm men hedAllahu ve minhüm men hakkat aleyhid dalaletü, fesiyru fiyl Ardı fenzuru keyfe kâne akıbetül mükezzibiyn;
Andolsun ki her ümmet içinde: "*Allah'a kulluk edin ve tağut'tan (Allah dışında vücud kabul etme'den) kaçının!*" diye bir Rasûl ba'settik... Onlardan kimine Allah hidayet etti... Ve onlardan kiminin de üzerine dalalet hak oldu/gerçekleşti... (Hadi**) Arz'da seyredin (**gezinin**) de yalanlayanların akibeti nasıl oldu bakın?**.

37-) İn tahrıs alâ hüdahüm feinnAllahe la yehdiy men yudıllu ve ma lehüm min nasıriyn;
Onların hidayete ermeleri üzerine hırs göstersen de, Allah saptırdığı kimseye hidayet etmez... Onların hiçbir yardımcıları yoktur.

38-) Ve aksemu Billahi cehde eymanihim la yeb'asüllahu men yemut* belâ va'den aleyhi hakkan ve lakinne ekserenNasi la ya'lemun;
(Onlar**) yeminlerinin cehdi (**en ağır yeminleri, var güçleri**) ile (**kesin inanarak**): "*Allah, ölen kimseyi ba'setmez*" diye (**B sırrınca**) Allah'a kasem ettiler... Hayır, O'nun (**Allah'ın**) üzerine hak bir vaad'dir (**ki ölen ba'solup dirilecektir!**)... Fakat insanların ekseriyeti (**ölmeden önce ölünce, gerçek diriliğe kavuşacaklarını**) bilmezler (**de fiziki ölümle zaten bitecek olan dünyevi-imaj kişiliklerini kaybetmekten korkarlar**).**

39-) Li yübeyyine lehümülleziy yahtelifune fiyhi ve li ya'lemelleziyne keferu ennehüm kânu kazibiyn;
Hakkında ihtilaf ettikleri şeyi kendilerine açıklasın ve kafir olanlar da kendilerinin yalancılar olduklarını bilsin için (öleni ba'sedecektir**).**

40-) İnnema kavlüna lişey'in iza eradnahu en nekule lehu kün feyekûn;
Bir şeyi (n olmasını**) irade ettiğimiz vakit yalnızca kavlimiz ona: "*Ol!*" dememizdir... (**Artık**) o olur (**tekevvün eder, hikmetle kevne gelir**).**

41-) Velleziyne haceru fillahi min ba'di ma zulimu le nübevviennehüm fiyd dünya haseneten, ve leecrul ahireti ekber* lev kânu ya'lemun;
Zulmedildikten sonra Allah'da muhacir olanlara gelince, elbette onları dünyada güzel bir yerleştirme ile yerleştireceğiz/güzel (bir yer**) e yerleştireceğiz... Ahiret ecri ise elbette ekber'dir... Eğer bilselerdi!**.

42-) Elleziyne saberu ve alâ Rabbihim yetevekkelun;
Onlar (Allah'da hicret edenler**) ki, sabrettiler ve Rablerine tevekkül ederler**.

43-) Ve ma erselna min kablike illâ ricalen nuhıy ileyhim fes'elu ehlez Zikri in küntüm la ta'lemun;
Senden önce, kendilerine vahyettiğimiz rical'den başkasını (Rasûl**) irsal etmedik (**Hz.Muhammed'den sonraki velayet sistemi, O'ndan önce yoktu**)... Eğer bilmiyorsanız Zikr (**Hazire-i Kuds; Zati şuhud**) Ehli'ne sorun**.

44-) Bil beyyinati vez zübür* ve enzelna ileykezZikra litübeyyine linNasi ma nüzzile ileyhim ve leallehüm yetefekkerun;
Beyyineler (apaçık deliller, mucizeler; sıfatlar**) ve zeburlar (**yazılı kitablar; ilim**) ile (**B sırrınca irsal ettik**)... Ve sana da Zikr'i (**Kur'an'ı**) inzal ettik ki, insanlara kendilerine indirileni açıklayasın ve onlar da tefekkür etsinler**.

45-) Efe eminelleziyne mekerus seyyiati en yahsifAllahu Bihimül Arda ev ye'tiyehümül azâbü min haysü la yeş'urun;

Kötülükleri yapmak için planlayıp tuzak kuranlar, Allah'ın kendilerini (B sırrınca**) Arz'a batıracağından, yahut farkedemedikleri taraftan kendilerine azab geleceğinden yana emin mi oldular?**.

46-) Ev ye'huzehüm fiy tekallübihim fema hüm Bi mu'ciziyn;
Yahut onları, kendilerinin takallubu (Teklikten, sistem'den perdeli olarak gezip dolaşmaları; kişilikten kişiliğe girmeleri**) içinde yakalamasından (**yana emin mi oldular?**)... Onlar (**Bi-**) aciz bırakıcı değillerdir**.

47-) Ev ye'huzehüm alâ tehavvüf* feinne Rabbeküm le Raufun Rahıym;
Yahut tahavvuf (korkmak/eksilmek, tedrici yok oluş**) üzere onları yakalamasından (**yana emin mi oldular?**)... Muhakkak ki Rabbiniz, Rauf'dur, Rahıym'dir**.

48-) Evelem yerav ila ma halekAllahu min şey'in yetefeyyeü zılaluhu anil yemiyni veş şemaili sücceden Lillahi ve hüm dahırun;
Allah'ın yarattığı şeyleri bakıp görmediler mi ki, (onların**) gölgeleri (**zatları değil?**) boyun bükerek, Allah'a secde eder (**orijinlerinde açığa çıkan kuvvelerle musahhar**) halde, sağdan ve sollardan döner (**gölge yapar, temessül eder**) durur**.

49-) Ve Lillahi yescüdü ma fiys Semavati ve ma fiyl Ardı min Dabbetin vel Melaiketü ve hüm la yestekbirun;
Semavat'ta ve Arz'da bulunan (hareketi olan/yürür tüm**) canlılar ve melaike (**ruhani ve cismani alemlere ait varlıklar ve kuvveler**) hiç kibirlenmeksizin Allah'a secde eder (**orijinlerini kudret elinde tutan Allah'a mutlak teslimiyet halindedirler**).**

50-) Yehafune Rabbehüm min fevkıhim ve yef'alune ma yü'merun;
(49.ayet secde ayetedir.) **Fevklerinden olan Rablerinden korkarlar ve emrolunduklarını yaparlar**.

51-) Ve kalellahu la tettehızu ilaheynisneyn* innema HUve ilahun vahıd* feiyyaYE ferhebun;
Allah buyurdu ki: "*İki ilah (*vücud*) edinmeyin!... O, ancak ilah'un vahid'dir (*tecezzi kabul etmez tek bir vücud'dur*)... O halde yalnız Benden korkun (*arınıp, fani olun*)!"*.

52-) Ve leHU ma fiys Semavati vel Ardı ve lehüd diynü vasıba* efeğayrAllahi tettekun;
Semavat'ta ve Arz'da ne varsa O'nundur... Diyn de daimi-ebedi-yalnız O'nundur... Allah'ın gayrından mı sakınıyorsunuz?.

53-) Ve ma Biküm min nı'metin feminAllahi sümme iza messekümüddurru feileyHİ tec'erun;
Ni'met'ten (B sırrınca**) neyiniz varsa Allah'dandır... Sonra size bir durr (**acz, zayıflık, keder, sıkıntı**) dokunduğu vakit te (**ancak**) O'na yakarırsınız**.

54-) Sümme iza keşefeddurre anküm iza feriykun minküm Bi Rabbihim yüşrikûn;
Sonra (Allah**) sizden o durru keşfettiği vakit, bir de bakarsın ki sizden bir fırka hemen (**Bi-**) Rablerine ortak koşarlar (**o durr'u ve onun keşfini başka bir tesire bağlarlar**).**

55-) Li yekfüru Bima ateynahum* fetemetteu* fesevfe ta'lemun;
Kendilerine verdiğimiz ile (B sırrınca**) küfr/örtme/nankörlük etsinler diye (**böyle yaparlar**)... O halde faydalanın (**zevklenin**)... Yakında bileceksiniz**.

56-) Ve yec'alune lima la yalemune nasıyben mimma razaknahum* tAllahi letüs'elünne amma küntüm tefterun;
Kendilerini rızıklandırdığımız şeylerden o bilmezlere (putlara**) bir nasib kılarlar/ayırırlar... Tallahi (**Allah'a yemin olsun ki-'**Te**' harfi izafeti ile **Allah**'a yemin?**), yaptığınız uydurmalardan elbette sorulacaksınız**.

57-) Ve yec'alune Lillahil benati subhaneHU ve lehüm ma yeştehun;
Kızları da Allah'a kılarlar/nisbet ederler... SubhaneHU (Haşa, O, münezzeh'tir**) !.. Hoşlarına giden (**erkek çocukları**) da kendilerine (**tercih ederler**).**

58-) Ve iza büşşira ehadühüm Bil ünsa zalle vechuhu müsvedden ve huve kezıym;
Onlardan biri (Bi-**) dişi ile müjdelendiğinde, öfkeli/gamlı bir halde, vechi simsiyah gölge kesilir (**yüzü simsiyah kesilir**).**

59-) Yetevara minel kavmi min sui ma büşşira Bih* eyümsikühu alâ hunin em yedüssühu fiyttürab* ela sae ma yahkümun;
Kendisi ile (B sırrınca**) müjdelendiği şeyin (**ona göre**) kötülüğünden (**dolayı**) kavminden gizlenir... Horlanma/aşağılanmayı göze alarak onu tutacak mı, yoksa onu toprağın içinde gizleyip saklayacak mı (**diri diri toprağa mı gömecek**) ?.. Dikkat edin, hükmettikleri şey ne kötüdür!**.

60-) Lilleziyne la yu'minune Bil ahıreti meselüssev'* ve Lillahil meselül a'la* ve HUvel Aziyzül Hakiym;
Ahirete (B sırrıyla**) iman etmeyenler için kötülük meseli vardır... En a'la mesel (**en yüce misal, kendinden gayrı vücud olmayan**) Allah'ındır (**Teklik o kadar açık?**)... O, Aziyz'dir, Hakiym'dir**.

61-) Ve lev yuahızullahun Nase Bi zulmihim ma tereke aleyha min dabbetin ve lâkin yuahhıruhüm ila ecelin müsemma* feiza cae ecelühüm la yeste'hırune saaten ve la yestakdimun;
Eğer Allah insanları (Bi-**) zulmleri ile muaheze etseydi (**cezalandırsaydı**), (**Arz**) üzerinde hiç bir dabbe (**hareket eden canlı**) terketmezdi... Fakat onları bir ecel-i müsemma'ya (**hükmedilmiş bir vakte**) te'hir ediyor... Ecelleri geldiği vakit te ne bir saat geri kalırlar, ne de öne geçebilirler**.

62-) Ve yec'alune Lillahi ma yekrehune ve tasıfu elsinetühümül kezibe enne lehümül hüsna* la cerame enne lehümünnare ve ennehüm müfretun;
(Müşrikler**) kerih gördükleri (**hoşlanmadıkları**) şeyleri Allah'a kılarlar (**nisbet ederler, verirler**)... Lisanları da yalan yere niteler ki Hüsna (**en güzel**) kendilerinindir... Şüphesiz onlara Nar vardır ve onlar (**o nar'a**) en önden (**en önce**) götürüleceklerdir**.

63-) TAllahi lekad erselna ila ümemin min kablike fezeyyene lehümüşşeytanu a'malehüm fehuve veliyyühümül yevme ve lehüm azâbün eliym;
Tallahi (risalet yönünden yemin**) !.. Andolsun ki senden önceki ümmetlere de (**Rasûller**) irsal ettik te şeytan onlara amellerini (**vehimleri ile yaptıklarını**) süsledi (**de Rasûllere uymadılar**)... O (**şeytan; vehim**) bugün (**de**) onların velisidir... Onlar için elim bir azab vardır**.

64-) Ve ma enzelna aleykel Kitabe illâ litübeyyine lehümüllezihtelefu fiyhi ve hüden ve rahmeten li kavmin yu'minun;
Biz sana bu Kitab'ı ancak hakkında ihtilaf ettikleri şeyi (vahdeti**) kendilerine açıklayasın diye ve iman eden bir kavim için de hidayet (**rehber, ilim**) ve rahmet (**vasıflar**) olarak inzal ettik**.

65-) VAllahu enzele mines Semai maen feahya Bihil'Arda ba'de mevtiha* inne fiy zâlike leayeten likavmin yesmeun;
Allah Sema'dan bir su inzal etti de Onunla (B sırrınca**), Arz'ı ölümünden sonra diriltti... Muhakkak ki bunda işiten kavim için elbette bir ayet vardır**.

66-) Ve inne leküm fiyl en'ami le ıbraten, nüskıyküm mimma fiy butunihi min beyni fersin ve demin lebenen halisan saiğan lişşaribiyn;
En'am'da (kurban olabilecek çiftlik hayvanları**) da sizin için elbette bir ibret vardır...Size onun (**en'am'ın**) batınlarında (**karınlarında olan şeyden**), fers (**fışkı**) ve dem (**kan**) arasından, içenler için boğazdan kolaylıkla geçen halis bir süt içiriz**.

67-) Ve min semeratin nehıyli vel a'nabi tettehızune minhu sekeren ve rizkan hasena* inne fiy zâlike le ayeten li kavmin ya'kılun;
Hurma ağaçlarının semeratından (meyvalarından**) ve üzümlerden, *seker* (**sarhoşluk verici şey?, içki, sirke**) ve güzel bir rızk edinirsiniz... Muhakkak ki bunda akleden kavim için elbette bir ayet vardır**.

68-) Ve evha Rabbüke ilenNahli enittehıziy minel cibali buyuten ve mineşşeceri ve mimma ya'rişun;
Rabbin bal arısına: "*Dağlardan, ağaçlardan ve (insanların) yaptıkları çardaklardan evler edin*" diye vahyetti.

69-) Sümme küliy min küllis semarati feslükiy sübüle Rabbiki zülüla* yahrucü min butuniha şerabun muhtelifün elvanuhu fiyhi şifaun linNas* inne fiy zâlike le ayeten li kavmin yetefekkerun;
"*Sonra, her semerattan (*meyvelerden*) ye de (*eğer her semerattan yersen*) zelüller olarak (*mecburi bir boyun eğmişlikle, inkıyad ve teslimiyetle*) sülük et (*gir, git*) Rabbinin yollarına*"... Onun batın (karın**) larından, renkleri muhtelif bir şarab çıkar ki, onun içinde insanlar için şifa vardır... Muhakkak ki bunda tefekkür eden kavim için elbette bir ayet vardır**.

70-) VAllahu halekaküm sümme yeteveffaküm ve minküm men yureddü ila erzelil umuri likey la ya'leme ba'de ılmin şey'a* innAllahe Aliymun Kadiyr;
Allah sizi yarattı... Sonra sizi vefat ettirir... Sizden kimi de erzel-i ömür'e (ömrün en rezil, en aşağı, en aciz çağına**) reddolunur (**çevrilir**), bir ilimden (**bildikten**) sonra bir şey bilmesin (**akledemesin**) diye... Muhakkak ki Allah Aliym'dir, Kadiyr'dir**.

71-) VAllahu faddale ba'daküm alâ ba'din fiyrrızk* femelleziyne fuddılu Bi raddiy rızkıhim alâ ma meleket eymanühüm fehüm fiyhi seva'* efe Bi nı'metillahi yechadun;
Allah rızık'ta bazınızı bazınıza tafdil etti (üstün tuttu, fazla verdi**)... Üstün tutulan kimseler rızıklarını, sağ ellerinin malik olduklarına (**ellerinin altındakilere**) (**B sırrınca**) döndürücü değillerdir (**vermezler**)... (**Oysa**) onlar onda (**rızıkta/ vahyin açıklanmasında, sistem realitesinde**) eşittirler... Allah nimetini (**B sırrınca, Allah ni'meti olarak**) bilerek inkar mı ediyorlar?**.

72-) VAllahu ceale leküm min enfüsiküm ezvacen ve ceale leküm min ezvaciküm beniyne ve hafedeten ve razekaküm minettayyibat* efe Bil batıli yu'minune ve Bi nı'metillahi hüm yekfurun;
Allah sizin için kendi nefslerinizden eşler oluşturdu... Eşlerinizden de sizin için oğullar ve torunlar oluşturdu... Sizi tayyibattan rızıklandırdı... (Şimdi bunlar**) (**Bi-**) batıla mı iman ediyorlar?... Onlar Allah ni'metine (**B sırrınca, Allah ni'meti olarak**) küfr/inkar/nankörlük mü ediyorlar?**.

73-) Ve ya'budune min dunillahi ma la yemlikü lehüm rizkan mines Semavati vel Ardı şey'en ve la yestetıy'un;
Allah'ın gayrından (Allah'ı bırakıp**) Semavat'tan ve Arz'dan kendileri için bir rızka malik olmayan ve güç yetiremeyen (**kudret ve kuvvetleri olmayan**) şeylere tapınıyor/kulluk yapıyorlar**.

74-) Fela tadribu Lillahil emsal* innAllahe ya'lemu ve entüm la ta'lemun;
Allah'a emsal darb etmeyin (meseller vermeyin, Zaten bilendir; misal ile tafsile getiren de O'dur**) !.. Muhakkak ki Allah bilir ve siz bilmezsiniz**.

75-) DarebAllahu meselen abden memluken la yakdiru alâ şey'in ve men razaknahu minna rizkan hasenen fehuve yünfiku minhu sirran ve cehra* hel yestevun* elHamdu Lillah* bel ekseruhüm la ya'lemun;
Allah (şöyle**) bir mesel verdi: Bir şeye gücü yetmeyen, memluk (**başka birinin mülkü**) bir kul (**köle**) ile kendisini bizden güzel bir rızk ile rızıklandırdığımız ve ondan sırran (**gizli**) ve cehren (**açık**) infak eden kişiyi... Bunlar hiç bir/eşit olur mu?... Hamd, Allah'ındır!.. Hayır, onların ekseriyeti bilmezler**.

76-) Ve darebAllahu meselen racüleyni ehadühüma ebkemü la yakdiru alâ şey'in ve huve kellün alâ mevlahu, eynema yüveccihhu la ye'ti Bi hayr* hel yesteviy huve ve men ye'muru Bil adli, ve huve alâ sıratın müstekıym;
Allah iki adamı da mesel verdi: Bunlardan biri lal'dır, bir şeye kudreti yoktur; mevlası üzerine bir yüktür... Onu nereye tevcih etse, (B sırrınca**) bir hayırla gelmez... Hiç bu, (**B sırrınca**) adl'ı emreden (**akl-ı küll?**) ve kendisi sırat-ı müstekıym üzere bulunan kişi ile bir/eşit olur mu?**.

77-) Ve Lillahi ğaybüs Semavati vel Ard* ve ma emrussaati illâ kelemhıl basari ev huve akreb* innAllahe alâ külli şey'in Kadiyr;
Semavat'ın ve Arz'ın gaybı (ilmi herşeyi kapsamış olan**) Allah'ındır... O Saat'in (**kıyamet'in**) Emri (**hükmü, işi, realitesi**) ancak bir göz kırpması gibi, yahut o daha da yakındır (**zaman sözkonusu olmayan bir iş**)... Muhakkak ki Allah herşeye Kadiyr'dir**.

78-) VAllahu ahreceküm min butuni ümmehatiküm la ta'lemune şey'en ve ceale lekümüs sem'a vel' ebsara vel' ef'idete lealleküm teşkürun;

Allah sizi analarınızın batın (karın**) larından bir şey bilmiyor olduğunuz halde (**korteks, duyular?**) çıkardı... Şükredesiniz diye size sem' (**işitme kuvvesi**), basarlar (**gözler, idraklar**) ve fuadlar (**gönüller**) verdi**.

79-) Elem yerav ilettayri musahharatin fiy cevvisSema'* ma yümsikühünne illAllah* inne fiy zâlike leâyâtin li kavmin yu'minun;
Sema'nın cevvi'nin içinde (cevv: Sema ile Arz arası yer, uzay**) musahharat (**boyun eğdirilmiş**) kuşları görmüyorlar mı?... Onları Allah'dan başkası tutmuyor... Muhakkak ki bunda iman eden kavim için elbette ayetler vardır**.

80-) VAllahu ceale leküm min buyutiküm sekenen ve ceale leküm min culudil en'ami buyuten testehıffuneha yevme za'niküm ve yevme ikametiküm, ve min asvafiha ve evbariha ve eş'ariha esasen ve metaan ila hıyn;
Allah evlerinizi sizin için seken (huzur evi, mesken**) kıldı... Sizin için en'am'ın (**hayvanların**) cildlerinden, (**onları otlatma ve sulama için**) göç gününüzde ve ikamet gününüzde, kolayca taşıyıp kullanacağınız evler; ve yünlerinden, yapağılarından (**yumuşak deve yünü, kürk kısım**) ve kıllarından esâs (**ev-giyim-kuşam eşyası**) ve muayyen bir süreye kadar faydalanma (**kıldı**).**

81-) VAllahu ceale leküm mimma haleka zılalen ve ceale leküm minelcibali eknanen ve ceale leküm serabiyle tekıykümül harre ve serabiyle tekıyküm be'seküm* kezâlike yütimmu nı'metehu aleyküm lealleküm tüslimun;
Allah, yarattığı şeylerden sizin için gölgeler yaptı ve sizin için dağlardan eknan (sığınıp barınılacak yerler**) oluşturdu ve sizin için, sizi sıcaktan koruyan serabil (**gömlekler, elbiseler**) ve sizi be'sinizden (**kuvvetinizden, şiddetinizden, harpten**) koruyan serabil (**zırhlar**) yarattı... İşte böylece (**Allah,**) üzerinize ni'metini tamamlıyor ki müslimler olasınız**.

82-) Fein tevellev feinnema aleykel belağul mübiyn;
Eğer yüz çevirirler ise, sana düşen ancak apaçık tebliğden ibarettir.

83-) Ya'rifune nı'metAllahi sümme yünkiruneha ve ekseruhümül kafirun;
(Onlar**) Allah ni'metini (**Hz.Rasûlullah'ı, O'nun nübüvveti'ni**) tanırlar, sonra da onu inkar ederler... Onların ekseriyeti kafir (**gerçeği reddeden**) lerdir**.

84-) Ve yevme neb'asü min külli ümmetin şehiyden sümme la yü'zenü lilleziyne keferu ve la hüm yüsta'tebun;
(An o**) Gün (**ü**) ki, her ümmetten bir şahid ba'sederiz... Sonra kafir olanlara izin de verilmez ve onlardan (**aleyhlerine olan olumsuzluğu kaldıracak, güzel düşünceye çevirip razı edecek bir çaba, mazeret ile**) razı etmeleri de istenilmez**.

85-) Ve iza raelleziyne zalemül azâbe fela yuhaffefü anhüm ve la hüm yünzarun;
Zalim olanlar azabı gördükleri vakit, (artık**) kendilerinden azab hafifletilmez ve onlara bakılmaz/fırsat verilmez**.

86-) Ve iza raelleziyne eşrekû şürekâehüm kalu Rabbena haülai şürekâünelleziyne künna ned'u min duniKE, feelkav ileyhimül kavle inneküm le kazibun;
Şirk koşanlar, ortak koştuklarını gördükleri vakit: "*Rabbimiz!.. İşte bunlar Senin gayrından çağırdığımız (*isimlendirip varlık verdiğimiz*) ortaklarımız*" dediler... (Ortakları da**) onlara söz atar (**gerçek anlaşılır**): "*Muhakkak ki siz yalancılarsınız*"**.

87-) Ve elkav ilellahi yevmeizinisseleme ve dalle anhüm ma kânu yefterun;
O gün onlar Allah'a teslim olmuşlar ve uydurdukları (evham, hayal ürünü**) şeyler de kendilerinden kaybolup gitmiştir**.

88-) Elleziyne keferu ve saddu an sebiylillâhi zidnahüm azâben fevkal azâbi Bima kânu yüfsidun;
Kafir olanlar ve Allah yolundan alakoyanları, ifsad/bozgunculuk etmeleri dolayısıyla, kendilerini azabın fevkında bir azab itibarıyla (B gerçeğince**) ziyade edeceğiz**.

89-) Ve yevme neb'asü fiy külli ümmetin şehiyden aleyhim min enfüsihim ve ci'na Bike şehiyden alâ haüla'* ve nezzelna aleykel Kitabe tibyanen likülli şey'in ve hüden ve rahmeten ve büşra lil müslimiyn;
Ve (an o**) gün (**ü**) ki, her ümmet içinde, kendi nefslerinden, onların aleyhine bir şahid ba'sederiz... Ve (**o gün**) seni de (**B sırrınca**) bunların üzerine bir şahid getirdik/ (**geldik**)... Ve sana şu Kitab'ı her şey için bir tibyan (**tam bir beyan, izah, şerh**), bir huda (**rehber**), bir rahmet ve müslimler için bir müjde olmak üzere kısım kısım indirdik**.

90-) İnnAllahe ye'muru Bil adli vel'ihsani ve iytai zilkurba ve yenha anil fahşai velmünkeri velbağy* yeızuküm lealleküm tezekkerun;
Muhakkak ki Allah (B sırrınca**) adl'ı (**adalet; tevhid; akl-ı küll**), ihsan'ı (**farz olanı ifa; Rabbani müşahade**) ve yakınlara vermeyi (**sıla-i rahm**) emreder... Fahşa'dan (**hakikatına isyan olan davranışlar; hayvani kuvveler, zina**), münker'den (**Diyn'in, aklın, insan fıtratının reddettiği şeyler; iman bilincine yakışmayan düşünceler; şirk**) ve bağy (**zulüm, saldırganlık, hakka tecavüz; birimsellik**)'den nehyeder... Tezekkür edesiniz diye (**Allah**) size va'z ediyor**.

91-) Ve evfu Bi ahdillahi iza ahedtüm ve la tenkudul eymane ba'de tevkiydiha ve kad cealtümullahe aleyküm kefiyla* innAllahe ya'lemu ma tef'alun;
Ahidleştiğiniz vakit, Allah ahdini (B sırrınca**) tam yerine getirin... Yeminleri (**nizi**), pekiştirdikten sonra bozmayın... (**Zira yeminlerinizle**) Allah'ı kendi üzerinize kefil kıldınız!.. Muhakkak ki Allah işlediklerinizi bilir**.

92-) Ve la tekûnu kelletiy nekadat ğazleha min ba'di kuvvetin enkâsa* tettehızune eymaneküm dehalen beyneküm en tekûne ümmetün hiye erba min ümmetin, innema yeblukümullahu Bih* ve leyübeyyinenne leküm yevmel kıyameti ma küntüm fiyhi tahtelifun;
İpliğini kuvvetle büktükten sonra söküp bozan (kadın**) gibi olmayın... Bir ümmet diğer bir ümmetten daha çok diye yeminlerinizi aranızda dehal (**hile, tuzak, fesad, aldatma vasıtası**) ediniyorsunuz... Allah onunla (**B sırrınca**) sizi yalnızca imtihan eder... Hakkında ihtilaf ettiğiniz şeyi kıyamet günü elbette size açıklayacaktır**.

93-) Ve lev şaAllahu lecealeküm ümmeten vahıdeten ve lâkin yudıllu men yeşau ve yehdiy men yeşa'* ve letüs'elünne amma küntüm ta'melun;
Eğer Allah dileseydi, elbette sizi tek bir ümmet kılardı... Fakat (Allah**) dilediğini saptırır ve dilediğini de hidayete erdirir... Yaptıklarınızdan elbette mes'ul tutulacaksınız**.

94-) Ve la tettehızu eymaneküm dehalen beyneküm fetezille kademün ba'de sübutiha ve tezukussue Bima sadedtüm an sebiylillâh* ve leküm azâbün azîym;
Yeminlerinizi aranızda dehal (hile-fesad aracı**) edinmeyin... (**Zira o vakit, İslam'da**) sübutundan sonra ayak kayar ve Allah yolundan alakoyduğunuz için (**B sırrınca**) (**dünyada**) kötülüğü tadarsınız... Ve sizin için (**ahirette de**) azim azab var (**olur**).**

95-) Ve la teşteru Bi ahdillahi semenen kaliyla* innema ındAllahi huve hayrun leküm in küntüm ta'lemun;
Az bir bahaya Allah ahdini (B sırrınca**) satmayın... Eğer bilirseniz, Allah indindeki sizin için daha hayırlıdır**.

96-) Ma ındeküm yenfedü ve ma ındAllahi bakın, ve lenecziyennelleziyne saberu ecrehüm Bi ahseni ma kânu ya'melun;
Sizin indinizdeki tükenir... Allah indindeki ise bakidir... Sabredenlere gelince, elbette onların ecrini, yapmakta olduklarının daha güzeli (ilahi özellikler ile yaşanan makamlar**) ile (**B sırrınca**) karşılarız (**veririz**).**

97-) Men amile salihan min zekerin ev ünsa ve huve mu'minun fele nuhyiyennehu hayaten tayyibeten, ve lenecziyennehüm ecrehüm Bi ahseni ma kânu ya'melun;
Erkek'ten veya dişi'den (olsun**), kim mü'min olarak salih amel ederse elbette biz ona tayyib (**temiz-hoş, ölümü olmayan**) bir hayat yaşatırız... Ve onlara elbette yaptıklarının daha güzeli ile (**B sırrınca**) ecirlerini veririz**.

98-) Feizâ kara'tel Kur'âne festeız Billahi mineş şeytanir raciym;
Kur'an'ı kıraat ettiğin vakit, şeytan-ı raciym'den (tard edilmiş şeytan'dan, B- sırrıyla**) Allah'a sığın**.

99-) İnnehu leyse lehu sultanun alelleziyne amenu ve alâ Rabbihim yetevekkelun;
Doğrusu onun (şeytan'ın**) iman eden ve rablerine tevekkül edenler üzerinde bir sultası/hakimiyeti/tutanağı yoktur**.

100-) İnnema sultanuhu alelleziyne yetevellevnehu velleziyne hüm Bihi müşrikûn;
Onun (vehmi nefsin, alt bilincin**) sultası ancak kendisini veli edinenler ve (**B gerçeğince**) onu (**Allah'a**) ortak koşanlar üzerindedir**.

101-) Ve iza beddelna ayeten mekâne ayetin vAllahu a'lemu Bima yünezzilu kalu innema ente müfter* bel ekseruhüm la ya'lemun;
Biz bir ayeti bir ayetin yerine tebdil ettiğimizde- ***ki Allah neyi indirdiğini*** *(B sırrınca****) daha iyi bilir-*** **dediler ki: "*Sen yalnızca bir iftiracısın!*"... Bilakis, onların ekseriyeti bilmezler**.

102-) Kul nezzelehu ruhulkudüsi min Rabbike Bil Hakkı li yüsebbitelleziyne amenu ve hüden ve büşra lilmüslimiyn;
De ki: "*O'nu, Ruh'ul Kudüs, senin Rabbinden Bil-Hakk (**Hakk olarak****) indirmiştir... İman edenlere sebat vermek ve müslimler için de huda (****rehber****) ve müjde diye*"**.

103-) Ve lekad na'lemü ennehüm yekulune innema yuallimuhu beşer* lisanülleziy yulhıdune ileyhi a'cemiyyün ve hazâ lisanun arabiyyun mübiyn;
Andolsun ki: "*O'nu ancak bir beşer öğretiyor*" demelerini biliyoruz... İlhad ederek (Hak'dan saparak**) kendisine nisbet ettikleri kimsenin lisanı a'cemiy'dir (**Arapçayı iyi konuşamayan; düşüncelerini anlatamayan, konuşması belirsiz**)... Bu ise apaçık Arapça bir lisandır**.

104-) İnnelleziyne la yu'minune Bi ayatillahi la yehdiyhümullahu ve lehüm azâbün eliym;
Muhakkak ki Allah Ayetleri'ne (Allah Sıfatları'na, hükümlerine B sırrıyla**) iman etmeyenleri, Allah hidayete erdirmez... Ve onlara elim bir azab vardır**.

105-) İnnema yefteril kezibelleziyne la yu'minune Bi ayatillah* ve ülaike hümül kâzibun;
Yalnızca, Allah Ayetleri'ne (B sırrıyla**) iman etmeyenler yalan uydurur... İşte bunlardır yalancıların ta kendileri**.

106-) Men kefera Billahi min ba'di imanihi illâ men ükrihe ve kalbuhu mutmeinnun Bil iymani ve lâkin men şereha Bil küfri sadren fealeyhim ğadabün minAllah* ve lehüm azâbün azîym;
Kalbi imanla mutmain olduğu halde, (küfre**) zorlanan müstesna, kim imanından sonra (**B sırrı gerçeği ile**) Allah'a kafir oldu ve küfre (**B sırrı gereği, küfr olarak**) sadr (**göğüs, kalb**) açtı ise, işte onlar üzerine Allah'dan bir gadab (**iner**)... Ve kendilerine aziym azab vardır**.

107-) Zâlike Bi ennehümüstehabbul hayated dünya alel ahıreti, ve ennAllahe la yehdil kavmel kafiriyn;
Bunun sebebi, onların (B sırrınca**) dünya hayatını ahirete tercih etmeleri <u>ve</u> Allah'ın kafirler kavmini hidayete erdirmemesidir**.

108-) Ülaikelleziyne tabeAllahu alâ kulubihim ve sem'ıhim ve ebsarihim* ve ülaike hümül ğafilun;
İşte bunlar, Allah'ın, kalblerinin, işitme kuvvelerinin, basiretlerinin üstüne tab'ettiği (mühür vurduğu, damgaladığı**) kimselerdir... Ve onlar gafillerin ta kendileridir**.

109-) La cerame ennehüm fiyl'ahireti hümül hasirun;
Gerçek şu ki onlar Ahiret'te hüsrana uğrayanların ta kendileridir.

110-) Sümme inne Rabbeke lilleziyne haceru min ba'di ma futinu sümme cahedu ve saberu, inne Rabbeke min ba'diha le Ğafurun Rahıym;
Sonra, muhakkak ki Rabbin, fitneye (imtihana, eziyyete**) maruz bırakıldıktan sonra hicret edenlerin, sonra mücahede edenlerin ve sabredenlerin (**yanındadır; rahmetiyle onların perdelerini kaldırır**)... Onlardan sonra (**da**) Rabbin muhakkak ki Ğafur'dur (**birimsellik özelliklerinizi mağfiret eder**), Rahıym'dir (**kemalatını tamamlayıcı rahmet sahibidir**).**

111-) Yevme te'ti küllü nefsin tücadilu an nefsiha ve tüveffa küllü nefsin ma amilet ve hüm la yuzlemun;
(An o**) gün (**ü**) ki, her nefs gelir kendi nefsinden (**kendini kurtarmak için**) mücadele eder... Her nefse yaptığı şeyler (**in karşılığı**) tam verilir... Ve onlar zulme uğratılmazlar**.

112-) Ve darebAllahu meselen karyeten kânet amineten mutmeinneten ye'tiyha rizkuha rağaden min külli mekanin fekeferat Bi en'umillahi feezâkahAllahu libaselcuı vel havfi Bima kânu yasneun;
Allah bir karyeyi (şehri**) misal verdi: Amin (**güvenli**) ve mutmain idi... Onun rızkı her mekandan (**yerden**) bol bol geliyordu... Fakat o (**o şehrin ehli**) Allah ni'metlerine (**B işlevi ile**) küfr/nankörlük etti (**hakikatına ait Rahmani sıfatlar ile sünnetullaha uymayan fiiller yaptı**)... Allah da kendilerine (**B gerçeğince**), yapıp-ürettikleri dolayısıyla açlık ve korku libasını tattırdı**.

113-) Ve lekad caehüm Rasûlün minhüm fekezzebuhu feehazehümül azâbü ve hüm zalimun;
Andolsun ki onlara kendilerinden bir Rasûl geldi de Onu yalanladılar... Ve onlar zalimler oldukları halde, azab kendilerini yakaladı.

114-) Fekülu mimma razekakümullahu halalen tayyiba* veşküru nı'metAllahi in küntüm iyyahu ta'budun;
Allah'ın sizi rızıklandırdığı şeylerden helal ve tayyib (temiz, hoş**) olarak yiyin ve Allah nimetine şükredin; eğer O'na kulluk ediyorsanız**.

115-) İnnema harrama aleykümül meytete veddeme ve lahmel hınziyri ve ma ühille li ğayrillahi Bih* fe menidturre ğayre bağın ve la adin feinnAllahe Ğafurun Rahıym;
(Allah**) size yalnızca meyte'yi (**İslami esasla zebh edilMEyerek kendi kendine ölmüş, kanı içinde kalmış tezkiyesiz hayvan; leş**), kan'ı, domuz eti'ni ve (**B sırrınca**) Allah'dan gayrı adına boğazlananı haram etmiştir... Ama kim muzdar olursa (**zarurette kalırsa**) zulmetmeden (**arzulamayarak, helal saymayarak**) ve haddi aşmadan (**bunlardan yiyebilir**)... Muhakkak ki Allah Ğafur'dur, Rahıym'dir**.

116-) Ve la tekulu lima tasıfu elsinetükümül kezibe hazâ halalün ve hazâ haramün litefteru alellahil kezib* innelleziyne yefterune alellahil kezibe la yüflihun;
Dillerinizin yalan vasfettiği şeyler için "*Şu helal'dır ve şu haram'dır*" demeyin... Çünkü Allah'a yalan uydurmuş olursunuz... Muhakkak ki, Allah üzerine yalan uyduranlar iflah etmezler.

117-) Metaun kaliyl* ve lehüm azâbün eliym;
Az bir menfaatlanma (için**) !.. Onlara (**ahirette**) elim azab vardır**.

118-) Ve alelleziyne hadu harremna ma kasasna aleyke min kabl* ve ma zalemnahüm ve lâkin kânu enfüsehüm yazlimun;
Biz daha önce sana kıssa edip anlatığımız şeyleri yahudi olanlar üzerine de haram etmiştik... Biz onlara zulmetmedik, fakat onlar kendi nefslerine zulmediyorlardı.

119-) Sümme inne Rabbeke lilleziyne amilüssue Bi cehaletin sümme tabu min ba'di zâlike ve aslehu, inne Rabbeke min ba'diha leĞafurun Rahîym;
Sonra, muhakkak ki Rabbin, (Bi-**) cehalet (**bilgisizlik**) ile kötülük yapanlar, sonra bunun arkasından tevbe edip (**hallerini**) ıslah edenlerin lehinedir (**tevbelerini gerçekleştirir**)... Muhakkak ki Rabbin, onlardan (**tevbe ve ıslahdan**) sonra Ğafur'dur, Rahıym'dir**.

120-) İnne İbrahiyme kâne ümmeten kaniten Lillahi haniyfa* ve lem yekü minel müşrikiyn;
Muhakkak ki İbrahiym (başlıbaşına**) bir ümmet idi... (**Hakikatı olan**) Allah'a kanit (**itaatkar, mustakıym**) idi... Haniyf (**muvahhid; Allah yanısıra tanrı kabul etmeyen**) idi... (**O**) müşriklerden (**Allah'a ortak koşanlardan**) olmadı**.

121-) Şakiran li en'umiHİ, ictebahu ve hedahu ila sıratın müstekıym;
O'nun ni'metlerine şükreden idi... (O**), onu (**ilk noktada**) ictiba etmiş (**seçmiş**) ve onu sırat-ı müstakıym'e hidayet etmişti**.

122-) Ve ateynahu fiyd dünya haseneten, ve innehu fiyl ahireti lemines salihıyn;
Biz Ona dünyada bir hasene (ilahi özellikler, nübüvvet**) verdik... Ve o, ahirette de elbette salihlerdendir**.

123-) Sümme evhayna ileyke enittebı' millete İbrahiyme haniyfa** ve ma kâne minel müşrikiyn;
Sonra, biz sana: "*Haniyf olarak İbrahim'in milletine (*diyni'ne*) tabi ol... O, müşriklerden olmadı*" diye vahyettik.

124-) İnnema cuıles Sebtü alelleziynahtelefu fiyh* ve inne Rabbeke leyahkümü beynehüm yevmel kıyameti fiyma kânu fiyhi yahtelifun;
Es-Sebt (Cumartesi Günü**), ancak onda ihtilafa düşmüş kimseler (**İsrailOğulları**) üzerine (**farz**) kılındı... Muhakkak ki Rabbin, ihtilaf ettikleri şey hakkında, kıyamet günü onlar arasında elbette hüküm verecektir**.

125-) Ud'u ila sebiyli Rabbike Bil hikmeti velmev'ızatil haseneti ve cadilhüm Billetiy hiye ahsen* inne Rabbeke HUve a'lemu Bimen dalle an sebiyliHİ ve HUve a'lemu Bil mühtediyn;
Rabbinin yoluna (Bi-**) Hikmetle ve Mev'ıze-i Hasene (**güzel öğüt**) ile da'vet et... Onlarla (**Bi-**) en güzel şekilde mücadele et... Muhakkak ki Rabbin, (**B sırrınca**) O daha iyi bilir yolundan sapanı... Ve (**B sırrınca**) O daha iyi bilir doğru yola erenleri**.

126-) Ve in akabtüm feakıbu Bi misli ma ukıbtüm Bih* ve lein sabertüm le huve hayrun lissabiriyn;
Şayet ceza ile karşılık verecekseniz, size (B sırrınca**) yapılan azabın (**Bi-**) misli ile (**yani B gerçeğince**) cezalandırın... Eğer sabrederseniz, elbette bu sabredenler için daha hayırlıdır**.

127-) Vasbir ve ma sabruke illâ Billahi ve la tahzen aleyhim ve la tekü fiy daykın mimma yemkürun;
Sabret!... Senin sabrın ancak (Bi-**) Allah iledir!.. Onlar üzerine mahzun olma... Kurmakta oldukları tuzaklarından darlık/sıkıntı'da olma**.

128-) İnnAllahe mealleziynet tekav velleziyne hüm muhsinun;
Muhakkak ki Allah (nefslerinden**) korunanlar ve muhsinlerle (**müşahade, yakiyn sahipleri ile**) beraberdir**.

****

İSRÂ SÛRESİ (17)

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

İsra Sûresi Mekke döneminde 50. sırada nazıl olmuştur... Bazı ayetlerinin (73-76... gibi) Medine döneminde nazıl olduğu da söylenir...

"**İsra**" sözlük olarak, *gece yolculuğu/geceleyin yürümek/gece yürüyüşü yaptırmak*, manalarına gelir... Bu sûrenin 1.ayetinde, **Hz.Rasûlullah**'ın geceleyin **Mescid-i Haram**'dan **Mescid-i Aksa**'ya ***isra*** edilişinin anlatılması dolayısıyla sûre bu ad ile anılıp şöhret bulmuştur... Bu sûreye ayrıca, İsrailOğullarından bahsetmesi ve ihtiva ettiği bazı hükümlerin "**On Emir**" ile paralellik göstermesi dolayısıyla "**Ben-i İsrail Sûresi**" de denir...

Bir çok esas-ı diniyye, nübüvvet-risalet-vahiy realitesi ve vahdet esasları ihtiva eden bu sûrede **Makam-ı Mahmud** (79.ayet) ve **ayet-ül ızz** (111.ayet) de bulunmaktadır...

Sûre, 111 ayettir...

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) Subhanelleziy esra Bi abdiHİ leylen minel Mescidil Harami ilel Mescidil Aksalleziy barekna havlehu linüriyehu min ayatina* inneHU HUves Semiy'ul Basıyr;
Tenzih O Subhan'a ki, (özel**) kulunu (**Bi-abduHU; B sırrınca?**) geceleyin (**gece içinde**) Mescid-i Haram'dan, havlini mübarek kıldığımız Mescid-i Aksa'ya (**B sırrınca**) isra etti... O'na ayetlerimizden gösterelim diye... Hakikat şu; O'dur Semi', Basıyr**.

2-) Ve ateyna Musel Kitabe ve cealnahu hüden li beniy israiyle ella tettehızu min duniy vekiyla;
Musa'ya Kitab'ı verdik... Ve Onu: "*Benden gayrı vekiyl edinmeyin!*" diye İsrailOğulları'na bir Huda (rehber**) kıldık**.

3-) Zürriyyete men hamelna mea Nuh* innehu kâne abden şekûra;
(Ey**) Nuh ile beraber taşıdığımız zürriyyet!... Muhakkak ki O, çok şükreden bir kul idi**.

4-) Ve kadayna ila beniy israiyle fiylKitabi letüfsidünne fiyl Ardı merrateyni ve leta'lünne ulüvven kebiyra;
Kitab'ta İsrailOğullarına şunu kazy (hükm**) ettik: "*Siz Arz'da iki kerre ifsad/bozgunculuk yapacaksınız ve alabildiğine (*zalimce*) büyükleneceksiniz (*uluvvi kibriya?*)"***.

5-) Feizâ cae va'dü ulahüme beasna aleyküm ıbaden leNA üliy be'sin şediydin fecasu hılaleddiyar* ve kâne va'den mef'ula;
O ikisinden ilkinin va'di (vakti**) geldiğinde, şiddetli güç (**meleki kuvveler**) sahibi kullarımızı üzerinize ba'settik... (**Onlar**) yurtların aralarına girip araştırdılar... (**Bu**) mef'ul (**yerine getirilmiş**) bir va'd idi**.

6-) Sümme radedna lekümülkerrete aleyhim ve emdednaküm Bi emvalin ve beniyne ve cealnaküm eksere nefiyra;
Sonra sizi, onlar üzerine bir kerre daha reddeddik... Mallar ve oğullar ile (B sırrınca**) size imdad ettik... Savaşçılarınız itibarıyla sizi ekser kıldık**.

7-) İn ahsentüm ahsentüm lienfüsiküm ve in ese'tüm feleha* feizâ cae va'dül ahıreti liyesuu vucuheküm ve liyedhulül Mescide kema daheluhu evvele merretin ve liyütebbiru ma alev tetbiyra;
Eğer iyilik ederseniz, kendi nefsinize iyilik etmiş olursunuz ve eğer kötülük ederseniz, o da kendinizedir... Ahiret'in va'di (ifsadınızın ikinci/son keresi; fena vakti**) geldiğinde, vechlerinizi kötü yapsınlar, ilk keresinde (**ilahi kuvveler ile**) oraya girdikleri gibi Mescid'e (**kalb'e**) girsinler ve üstünlük sağladıkları şeyleri dumura uğratsınlar diye (**kullarımızı tekrar ba'sederiz**).**

8-) Asa Rabbüküm en yerhameküm* ve in udtüm udna* ve cealna cehenneme lil kafiriyne hasıyra;
Umulur ki Rabbiniz size rahmet/merhamet eder... Eğer dönerseniz, biz de döneriz... Cehennem'i kafirler için hasıyr (kuşatıp daraltan, hapsedici, sınırlayıp kayıtlayan**) kıldık**.

9-) İnne hazel Kur'âne yehdiy lilletiy hiye akvemü ve yübeşşirul mu'miniyn elleziyne ya'melunes salihati enne lehüm ecren kebiyra;
Muhakkak ki şu Kur'an, en doğru/en ayakta kalana/en sağlama (Hakkel Yakıyn'e, Hakka: 51?**) hidayet eder ve bilfiil salihat amel eden mü'minlere, kendileri için ecr-i kebiyr (**ilahi özelliklerle yaşam**) olduğunu müjdeler**.

10-) Ve ennelleziyne la yu'minune Bil ahireti a'tedna lehüm azâben eliyma;
Ahirete (bilinç-kudret boyutuna B sırrıyla**) iman etmeyenlere (**tabiatlarından arınıp soyutlanmayanlara**) de, kendileri için elim azab hazırladığımızı (**müjdeler**).**

11-) Ve yed'ul İnsanu Bişşerri duaehu Bil hayr* ve kânel İnsanu acula;
İnsan, (Bi-**) hayrı çağırır gibi (**Bi-**) şerri çağırır... İnsan çok acelecidir**.

12-) Ve cealnelleyle vennehare ayeteyni fe mehavna ayetelleyli ve cealna ayetennehari mubsıreten litebteğu fadlen min Rabbiküm ve li ta'lemu adedessiniyne vel hısab* ve külle şey'in fassalnahu tefsıyla;
Gece'yi ve gündüz'ü iki ayet kıldık... Gecenin ayeti'ni mahv ettik (sildik; fena**), gündüzün ayeti'ni mubsıra (**aydınlatan, ayan eden; idraka getiren**) kıldık... Rabbinizden bir fazl talep edesiniz ve senelerin adedini ve hesabı bilesiniz diye... Biz (**ilmin kapsamındaki**) herşeyi tam bir tafsil ile (**akıl-üst bilinç mertebesinde**) açıkladık**.

13-) Ve külle İnsanin elzemnahu tairehu fiy unukıh* ve nuhricü lehu yevmel kıyameti Kitaben yelkahu menşura;
Her insanın tair'ini (kuşunu, uğurlu-uğursuzunu, amelini, nasibini, kaderini; şekavet ve saadetini**) ayrılmaz şekilde kendi boynuna doladık... Kiyamet günü (**vefatında**) kendisine, neşrolmuş olarak kavuşacağı bir kitab çıkarırız**.

14-) İkra' Kitabek* kefa Bi nefsikel yevme aleyke Hasiyba;
"Oku (*kendi şifrenle yazdığın****) kitabını!.. Bugün sana (****B sırrınca****) Hasiyb olarak nefsin yeter"***.

15-) Menihteda feinnema yehtediy li nefsih* ve men dalle feinnema yedıllu aleyha* ve la teziru vaziretun vizre uhra* ve ma künna muazzibiyne hatta neb'ase Rasûla;
Kim doğru yolu bulursa ancak kendi nefsi için doğru yolu bulmuş olur, kim de saparsa ancak kendi nefsi aleyhine sapmış olur... Hiç bir yük/günah taşıyıcı, bir başkasının yükünü taşımaz... Ve biz bir Rasûl ba'setmedikçe azabediciler değiliz.

16-) Ve iza eredna en nühlike karyeten emerna mütrefiyha fefeseku fiyha fehakka aleyhel kavlü fedemmernaha tedmiyr;
Bir karye'yi helak etmeyi irade ettiğimizde, oranın mütref'lerine (dünyevi-şehvani imkanların bolluğu ile şımaran, ni'metleri yerli yerinde kullanmayanlar'a**) emrederiz de (**onlar**) orada bilfiil fasıklık yaparlar... Bu sebeple aleyhlerine kavl (**söz**) hak olur... Biz de onu dumura uğratırız/helak ederiz**.

17-) Ve kem ehlekna minel kuruni min ba'di Nuh* ve kefa Bi Rabbike Bi zünubi ıbadiHİ Habiyren Basıyra;
Nuh'dan sonra nice karn (nesil, kuşak**) lar helak ettik... Kullarının zenblerini (**günahlarını B sırrınca**) Habiyr ve Basıyr olması itibarıyla Rabbin (**B sırrınca**) kafidir**.

18-) Men kâne yüriydül acilete accelna lehu fiyha ma neşau limen nüriydü sümme cealna lehu cehennem* yaslaha mezmumen medhura;
Kim acile'yi (çabuk olanı, peşini; dünyayı**) irade eder ise o acile içinde ona, (**yani**) irade ettiğimiz (**takdir ettiğimiz**) kimseye, dilediğimizi peşin vermişizdir... Sonra onun için cehennem (**i yer**) kıldık; aşağılanmış ve tard edilmiş olarak ona yaslanır**.

19-) Ve men eradel ahırete ve sea leha sa'yeha ve huve mu'minun feülaike kâne sa'yühüm meşkûra;
Kim de Ahiret'i (bilinç-kudret boyutu, melekut**) irade etti ve (**ilmel yakiyn**) mü'min olarak onun için sa'yetti (**çalıştı**) ise, işte onların sa'yleri meşkur (**şükürlenmiş, karşılığı alınmış**) oldu**.

20-) Küllen nümiddü haülai ve haülai min atai Rabbik* ve ma kâne atau Rabbike mahzura;
Hepsine, onlara da bunlara da Rabbinin a'tası (verişi, lutfu, bağışı**)'ndan imdad ederiz (**ard arda veririz**)... Rabbinin a'tası mahzur (**men'edilmiş**) değildir (**Rabbinin verişi engellenemez**).**

21-) Unzur keyfe faddalna ba'dahüm alâ ba'd* ve lel 'ahıretü ekberu derecatin ve ekberu tefdıyla;
Bak, nasıl onların bazısını bazısı üzerine tafdil ettik (üstün yaptık**)... Elbette Ahiret (**ruhani alem**), dereceler itibarıyla da ekber'dir (**daha büyüktür**), tafdil itibarıyla da ekber'dir**.

22-) La tec'al meAllahi ilahen ahare fetak'ude mezmumen mahzula;
Allah ile beraber (kafanda**) başka bir ilah oluşturma (**O'nun gayrını vehmetme, O'nun gayrından bir şey umma**) !.. Yoksa (**bu şirk sebebiyle**) kınanmış/aşağılanmış ve kendi başına/yapayalnız terkedilmiş (**yardımsız**) olarak oturup kalırsın**.

23-) Ve kada Rabbüke elle ta'budu illâ iyyahu ve Bil valideyni ıhsana* imma yeblüğanne ındekel kibere ehadühüma ev kilahüma fela tekullehüma üffin ve la tenherhüma ve kul lehüma kavlen keriyma;
Rabbin, ancak O'na/kendisine kulluk yapmanızı ve (Bi-**) ana-baba'ya ihsan'ı hükmetti... Onlardan biri veya her ikisi senin yanında ihtiyarlarlığa ererse sakın onlara "*üf*" (**bile**) deme, onları azarlama ve onlara kerim (**kerametli, şerefli, güzel**) söz söyle**.

24-) Vahfıd lehüma cenahazzülli minerrahmeti ve kul Rabbirhamhüma kema Rabbeyaniy sağıyra;
Rahmet'ten ötürü onlara züll kanadını indir (mütevazi davran**)... Ve de ki: "*Rabbim!. Rahmet/merhamet et onlara, küçükken beni terbiye ettikleri (**o vesileyle gösterdikleri**) gibi*"**.

25-) Rabbüküm a'lemu Bima fiy nüfusiküm* in tekûnu salihıyne feinnehu kâne lil evvabiyne Ğafura;
Rabbiniz nefslerinizdekini (B sırrınca**) daha iyi bilir... Eğer siz salihler olursanız, muhakkak ki O Evvabiyn (**Özüne çok dönen; fani**) için Ğafur'dur**.

26-) Ve ati zelkurba hakkahu velmiskiyne vebnes sebiyli ve la tübezzir tebziyra;
Akraba'ya (yakınlar'a**) hakkını ver... Miskiyn'e (**yoksul'a**) ve yolun oğluna (**yolda olana**) da (**haklarını ver**)... (**Fakat**) ölçüsüz dağıtma/saçıp savurma da**.

27-) İnnel mübezziriyne kânu ıhvaneşşeyatıyn* ve kâneş şeytanu liRabbihi kefura;
Mübezziriyn (ölçüsüz dağıtanlar, saçıp savuranlar, ifşa edenler**), şeytanların kardeşleri oldu... Şeytan ise Rabbine çok kafirdir (**nankördür**).**

28-) Ve imma tu'ridanne anhümübtiğae rahmetin min Rabbike tercuha fekul lehüm kavlen meysura;
Eğer Rabbinden umduğun bir rahmeti (rızkı**) beklemekten ötürü onlardan (**ashab-ı suffa**) yüz çevirir isen, o takdirde onlara meysur (**ağır gelmeyecek, yumuşak, latif, hoş**) bir söz söyle**.

29-) Ve la tec'al yedeke mağluleten ila unukike ve la tebsutha küllelbastı fetak'ude melumen mahsura;
Elini boynuna bağlanıp asılmış kılma... Onu büsbütün bast etme/açma da... Yoksa kınanmış ve hasret/pişmanlık içinde oturup kalırsın.

30-) İnne Rabbeke yebsütur rizka limen yeşau ve yakdir* inneHU kâne Bi ıbadiHİ Habiyran Basıyra;
Muhakkak ki Rabbin dilediğine rızkı bast eder/açar-genişletir de daraltır da... Muhakkak ki O kullarını (B sırrınca kulları olarak, kullarından**) Habiyr'dir, Basıyr'dir**.

31-) Ve la taktülu evladeküm haşyete imlak* nahnu nerzükuhüm ve iyyaküm* inne katlehüm kâne hit'an kebiyra;
Evladlarınızı imlak haşyeti (yoksulluk korkusu**) ile katletmeyin... Biz'iz onları da sizi de rızıklandıran biz... Onları katletmek muhakkak büyük günahtır**.

32-) Ve la takrabüzzina innehu kâne fahışeten, ve sae sebiyla;
Zina'ya yaklaşmayın!.. Şüphesiz o fahişe (hayasızlık, hayvanilik, şirk**)'dir... Yol itibarıyla da kötüdür**.

33-) Ve la taktülün nefselletiy harramAllahu illâ Bil Hakk* ve men kutile mazlumen fekad cealna liveliyyihi sultanen fela yüsrif fiylkatl* innehu kne mensûrea;
Allahın haram kıldığı nefs'i, Bil-Hakk (Hakk olarak**) hariç, öldürmeyin... Kim mazlum olarak öldürülür ise, biz onun velisine bir sultan (**güç, yetki**) vermişizdir... O da öldürmekte israf etmesin/ileri gitmesin... Çünkü o mensur olmuştur (**zaten yardım olunmuştur**).**

34-) Ve la takrabu malel yetiymi illâ Billetiy hiye ahsenü hatta yeblüğa eşüddeh* ve evfu Bil ahd* innel ahde kâne mes'ula;
Bulüğ çağına ulaşıncaya kadar, (Bi-**) en güzel şekilde olanı hariç, yetim'in malı'na yaklaşmayın... Ahd'ı (**B sırrınca**) tam yerine getirin... Muhakkak ki ahd mes'ul'dur**.

35-) Ve evfülkeyle iza kiltüm vezinu Bil kıstasil müstekıym* zâlike hayrun ve ahsenü te'viyla;
Ölçtüğünüzde ölçüyü tam yapın ve müstakıym kıstas (dosdoğru terazi; saf akıl**) ile (**B sırrınca**) tartın... Bu hem daha hayırlı ve hem de te'vil olarak (**işin aslına ulaşma bakımından**) daha güzeldir**.

36-) Ve la takfü ma leyse leke Bihi ‘ılm* innesSem'a vel Besara vel Fuade küllü ülaike kâne anhu mes'ula;
Hakkında (B sırrınca**) ilmin olmayan şeyin ardına düşme/izleme!... Muhakkak ki sem’ (**işitme kuvvesi**), basar (**görme kuvvesi**) ve fuad (**gönül**), işte onların her biri ondan mes’ul’dur (**ilimsiz, bu melekeler koza örebilir**).**

37-) Ve la temşi fiyl Ardı meraha* inneke len tahrikal Arda ve len teblüğal cibale tûla;
Arz’da kasılıp böbürlenerek yürüme... Çünkü (öyle yürüyerek**) sen Arz’ı asla delemezsin/yaramazsın, tul olarak (**boy uzunluğunca**) da dağlara asla erişemezsin**.

38-) Küllü zâlike kâne seyyiuhu ınde Rabbike mekruha;
Kötü olan bütün bunlar (yasaklananlar**), Rabbinin indinde/Rabbine göre mekruhtur (**hoşlanılmayan şeylerdir**).**

39-) Zâlike mimma evha ileyke Rabbüke minel hıkmeti, ve la tec'al meAllahi ilahen ahare fetülka fiy cehenneme melumen medhura;
İşte bunlar, Rabbinin sana Hikmet’ten vahyettikleridir... Allah ile beraber başka bir ilah oluşturma (O’nun gayrını vehmetme**)... Sonra levmedilmiş ve tard edilmiş olarak Cehennem’e atılırsın**.

40-) Efeasfaküm Rabbüküm Bil beniyne vettehaze minel Melaiketi inasâ* inneküm letekulune kavlen azıyma;
Rabbiniz (Bi-**) oğullar ile sizi seçti de (**kendisi**) meleklerden dişiler (**kızlar**) mi edindi?.. Muhakkak ki siz aziym bir söz söylüyorsunuz**.

41-) Ve lekad sarrefna fiy hazel Kur'âni liyezzekkeru* ve ma yeziydühüm illâ nüfura;
Andolsun şu Kur’an’da (hakikatı,**) temsillerle, türlü anlatım yollarıyla açıkladık ki, tezekkür etsinler... Fakat bu, onların ancak nefretini/uzaklaşmalarını artırıyor**.

42-) Kul lev kâne meahu alihetün kema yekulune izen lebteğav ila zil arşi sebiyla;
De ki: “*Eğer onların dedikleri gibi O’nunla beraber ilahlar olsaydı, o vakit elbette Arş sahibine bir yol ararlardı*”.

43-) SubhaneHU ve teala amma yekulune ulüvven kebiyra;
“O, Subhan ve yücedir; onların söylediklerinden üstün/yüce büyüktür (*akıl-fikir-söz’e sığmaz; uluvvi kibriya sahibi****)”***.

44-) Tüsebbihu leHUs Semavatüs seb'u vel Ardu ve men fiyhinn* ve in min şey'in illâ yüsebbihu Bi hamdiHİ ve lâkin la tefkahune tesbiyhahüm* inneHU kâne Haliymen Ğafura;
Yedi Sema, Arz ve onların içindekiler (hep**) O’nu tesbih eder (**başkaca varolamazlar**)... Hiç bir şey yok ki O’nun Hamdı ile (**B sırrınca, O’nun Hamdi olarak**) tesbih etmesin (**O’nun Hamdı ile tesbih etmeyen mevcud değildir**)... Fakat siz onların tesbihini fıkh etmiyorsunuz/anlamıyorsunuz... Muhakkak ki O, Haliym’dir, Ğafur’dur**.

45-) Ve iza kare'tel Kur’âne cealna beyneke ve beynelleziyne la yu'minune Bil ahireti hıcaben mestura;
Sen Kur’an’ı kıraat ettiğinde (biz**), seninle Ahiret’e (**B sırrıyla**) iman etmeyenler arasına hicaben mestura (**gizli perde**) yaptık**.

46-) Ve cealna alâ kulubihim ekinneten en yefkahuhu ve fiy azanihim vakra* ve iza zekerte Rabbeke fiyl Kur'âni vahdeHU vellev alâ edbarihim nüfura;
Kalblerinin üzerine, O’nu (Kur’an’ı**) fıkh etmelerine/anlamalarına (**mani**) ekinneh (**kılıflar, perdeler**), kulaklarında da vakra (**ağırlık**) koyduk... Kur’an’da Rabbini tekliği ile zikrettiğinde, nefretle dübürleri üzere/geriye dönüp giderler**.

47-) Nahnu a'lemu Bima yestemiune Bihi iz yestemiune ileyke ve iz hüm necva iz yekuluz zalimune in tettebiune illâ racülen meshura;
Sana kulak verdiklerinde (B gerçeğince**) neyi dinlediklerini ve onlar aralarında fısıldaşırlarken**

de, o zalimlerin: "*Sihirlenmiş bir adamdan başkasına tabi olmuyorsunuz*" dediklerini (B sırrınca**) biz daha iyi biliriz**.

48-) Unzur keyfe darebu lekel'emsale fedallu fela yestetıy'une sebiyla;
Bak senin için nasıl benzetmeler yaptılar da bu sebeple saptılar!... Artık (Hakikata götüren, işe yarar**) bir yol bulamazlar (**Sensiz yol yoktur**).**

49-) Ve kalu eiza künna ızamen ve rufaten einna lemeb'usune halkan cediyda;
Ve dediler ki: "*Biz kemikler (yığını) ve ufantı olduğumuzda mı, gerçekten biz mi halk-ı cediyd/yepyeni bir yaradılış ile ba'solunacaklarız?*".

50-) Kul kûnu hıcareten ev hadiyda;
De ki: "*Taşlar (yığını) ve demir (kütlesi) olun (isterse)!"*.

51-) Ev halkan mimma yekbüru fiy sudurikûm* feseyekulune men yuiydüna* kulilleziy fetareküm evvele merretin, feseyünğıdune ileyke ruusehüm ve yekulune meta hu* kul asa en yekûne kariyba;
"*Yahut sadırlarınızda/içinizde büyük olan bir yaratık (olun)"*... Diyecekler ki: "*Bizi kim iade edecek (yeniden yapacak) ?*"... De ki: "*Sizi ilk defa (bu fıtratla) yaratmış olan*"... (Şaşkınlık ve alaydan**) sana kafalarını sallayacaklar ve derler ki: "*Ne zaman o?*"... De ki: "*Kariyb (yakın) olması umulur*"**.

52-) Yevme yed'uküm fetesteciybune Bi hamdiHİ ve tezunnune in lebistüm illâ kaliyla;
Sizi çağıracağı gün, O'nun Hamdı ile (B sırrıyla, O'nun Hamdi olarak**) icabet edeceksiniz ve zannedeceksiniz ki (**kabirlerinizde**) ancak pek az kaldınız**.

53-) Ve kul li ıbadiy yekulülletiy hiye ahsen* inneş şeytane yenzeğu beynehüm* inneş şeytane kâne lil'İnsani adüvven mübiyna;
Kullarıma de ki: En güzeli ne ise onu söylesinler... Muhakkak ki şeytan aralarına nezğ (fit**) sokar... Muhakkak ki şeytan insan için apaçık bir düşmandır**.

54-) Rabbüküm a'lemü Biküm* in yeşe' yerhamküm ev inyeşe' yuazzibküm* ve ma erselnake aleyhim vekiyla;
Rabbiniz sizi (B sırrınca**) daha iyi bilir... Eğer diler ise size rahmet eder (**açar**) yahud diler ise size azab eder (**kapatır, kayıtlar**)... Biz seni onlar üzerine vekiyl irsal etmedik**.

55-) Ve Rabbüke a'lemu Bi men fiys Semavati vel Ardı ve lekad faddalna ba'danNebîyyiyne alâ ba'din ve ateyna Davude Zebura;
Rabbiniz Semavat'ta ve Arz'da bulunan bilinçleri (B sırrınca**) daha iyi bilir... Andolsun ki biz Nebîlerin bazısını bazısı üzerine tafdil ettik (**fazlalandırdık**)... Ve Davud'a da Zebur (**Nübüvvet kapsamındaki ahkam değil, tesbih-dua-zikir-şükür gibi hususlar ihtiva eden bir kitab**) verdik**.

56-) Kulid'ulleziyne zeamtüm min duniHİ fela yemlikûne keşfeddurri anküm ve la tahviyla;
De ki: "*O'ndan gayrı zannettiklerinizi çağırın!... Ne sizden durru (zorluk, sıkıntı) keşfetmeye (kaldırmaya) malikdirler ve ne de tahvil edebilirler (değiştirebilirler)"*.

57-) Ülaikelleziyne yed'une yebteğune ila Rabbihimül vesiylete eyyühüm akrebü ve yercune rahmeteHU ve yehafune azâbeHU, inne azâbe Rabbike kâne mahzura;
Onların çağırdıklar/dua ettikleri, (hatta**) onların (**o yalvardıklarının Allah'a**) en yakını hangisi ise (**onlar da**) Rablerine vesile isterler/arzularlar... O'nun rahmetini umarlar ve O'nun azabından korkarlar... Muhakkak ki senin Rabbinin azabı sakınılasıdır**.

58-) Ve in min karyetin illâ nahnu mühlikûha kable yevmil kıyameti ev muazzibuha azâben şediyda* kâne zâlike fiyl Kitabi mestura;
Hiç bir karye (şehir, ülke**) yok ki, (**istisnasız**) kıyamet gününden önce biz onun helak edicileri (**ölümünü gerçekleştiriciler**) yahud da şiddetli bir azab ile azab edicileri olmayalım...İşte bu Kitab'da (**Levh-i Mahfuz'da, genlerde**) satır satır yazılmıştır**.

59-) Ve ma meneana en nursile Bil'ayati illâ en kezzebe Bihel evvelun* ve ateyna Semuden nakate mubsıreten fezalemu Biha* ve ma nursilu Bil ayati illâ tahviyfa;
Bize (Bi-**) ayetleri irsal etmemize mani olan, öncekilerin onları (**B sırrınca**) yalanlamış olmasıdır (**siz de yalanlar ve mes'ul olursunuz**)... Semud'a da mubsıre (**aydınlatan, gören, idrak eden**) olarak dişi deve'yi (**mübarek nefs**) verdik de ona (**B sırrınca**) zulmettiler... Biz (**Bi-**) ayetleri ancak korkutmak için irsal ederiz**.

60-) Ve iz kulna leke inne Rabbeke ehata Bin Nas* ve ma cealnerru'yelletiy ereynake illâ fitneten linNasi veşşeceretel mel'unete fiyl Kur'ân* ve nuhavvifühüm, fema yeziydühüm illâ tuğyanen kebiyra;
Hani sana: "*Muhakkak ki Rabbin insanları (*BinNas= *insanların varlığı olarak*) ihata etmiştir*" dedik... Sana gösterdiğimiz o rüyayı (rü'yeti, mi'rac sahnelerini**) ve Kur'an'daki mel'un şecere'yi (**lanetlenmiş ağaç; tabiat, şeytaniyet boyutu**) de ancak insanlar için bir fitne (**imtihan vasıtası**) kıldık... Biz onları korkutuyoruz... Fakat (**bu**), onları büyük bir tuğyandan başka artırmıyor**.

61-) Ve iz kulna lil Melaiketiscüdu liAdeme fesecedu illâ ibliys* kale eescüdü limen halakte tıyna;
Hani Melaike'ye: "*Secde edin Adem'e*" dedik de İblis müstesna behemehal secde ettiler... (İblis**): "*Tıyn (balçık; su+toprak; hücre yapı) olarak yarattığın kişiye secde eder miyim?*", dedi**.

62-) Kale eraeyteke hazelleziy kerramte aleyye, lein ahharteni ila yevmil kıyameti leahtenikenne zürriyyetehu illâ kaliyla;
"*Gördün mü seni, benim üzerime mükerrem (şerefli) kıldığın şu kümseye bak!.. Andolsun ki eğer beni kıyamet günü'ne kadar tehir eder isen onun zürriyyetini, pek azı hariç mutlaka hükmüm altına alacağım/yular takacağım*" dedi (İblis**).**

63-) Kalezheb femen tebiake minhüm feinne cehenneme cezaüküm cezaen mevfura;
(Allah**) buyrdu: "*Git!.. Onlardan kim sana tabi oldu ise, muhakkak ki cehennem sizin cezanızdır... Tam (*mükemmel*) ceza!*"**.

64-) Vestefziz menisteta'te minhüm Bi savtike ve eclib aleyhim Bi haylike ve recilike ve şarikhüm fiyl emvali vel evladi ve ıdhüm* ve ma yaıdühümüşşeytanu illâ ğurura;
"*Onlardan gücün yettiğini (*Bi-*) sesinle (*vesveseyle*) yerinden oynat/korkudan hoplat, (*Bi-*) süvarilerin (*atlıların*) ve piyadelerin (*yayaların*) ile onların üzerine çullan, mallarda ve evladlarda onlara ortak ol ve onlara vaadde bulun... (*Fakat*) şeytan onlara ğururdan (*aldatmaktan*) başka bir şey va'detmez (*ki*)"*.

65-) İnne ıbadİY leyse leke aleyhim sultan* ve kefa Bi Rabbike Vekiyla;
"*Muhakkak ki Benim kullarım üzerinde senin bir sultan (*hakimiyetin*) yoktur... Rabbin Vekiyl olarak (*B sırrınca*) kafiydir*".

66-) Rabbükümülleziy yüzciy lekümül fülke fiylbahri litebteğu min fadliHİ, inneHU kâne Bi küm Rahıyma;
Rabbiniz O'dur ki, fazlından (nasibinizi**) arayasınız diye sizin için gemileri denizde yürütüyor... Muhakkak ki O, size (**B sırrınca siz olarak, sizden**) Rahıym'dir**.

67-) Ve iza messekümuddurru fiylbahri dalle men ted'une illâ iyyaHU, felemma neccaküm ilel berri a'radtüm* ve kânel insanu kefura;
Deniz'de size durr (zorluk, sıkıntı**) dokunduğunda O'ndan gayrı çağırdıklarınız kayboldu... Sizi kurtarıp kara'ya çıkardığında ise yüz çevirdiniz... İnsan çok kafirdir/nankördür**.

68-) Efeemintüm en yahsife Biküm canibel berri ev yursile aleyküm hasiben sümme la tecidu leküm vekiyla;
(Peki**), Kara tarafında sizi (**B sırrınca**) yere geçirmesinden yahud üzerinize hasıb (**çakıl taşları-toprak taşıyan kasırga**) irsal etmesinden emin mi oldunuz?... Sonra kendinize bir vekiyl de bulamazsınız**.

69-) Em emintüm en yuıydeküm fiyhi tareten uhra feyursile aleyküm kasıfen minerriyhı fe yuğrikaküm Bima kefertüm sümme la tecidu leküm aleyna Bihi tebiya;
Yoksa sizi onda (o denizde**) bir kerre daha iade edip (**o denize tekrar döndürüp**), üzerinize riyh'den**

bir kasıf (şiddetli fırtına; heva-i nefs, oyun-eğlenceli dünya yaşantısı**) irsal etmesinden ve böylece küfrünüz dolayısıyla (**B sırrınca küfrünüzle**) sizi suda boğmasından emin mi oldunuz?.. Sonra kendinize, (**Bi-**) ona (**bu yaptığımıza**) mukabil, bizim aleyhimize bir öc alıcı bulamazsınız**.

70-) Ve lekad kerremna beniy Ademe ve hamelnahüm fiyl berri vel bahri ve razaknahüm minet tayyibati ve faddalnahüm alâ kesiyrin mimmen halekna tefdıyla;
Andolsun ki AdemOğullarını *mükerrem* (Ruh-akıl işlevleri dolayısıyla şerefli, üstün; gittikçe-sürekli ikrama nail olan; kerametli**) kıldık... Onları kara'da ve deniz'de (**vasıtalarla**) taşıdık... Onları tayyibattan (**dünyevi-cismani aleme ait olmayan, ancak insanın tadabileceği kudsi rızıklar ile**) rızıklandırdık... Ve onları yarattıklarımızın <u>bir çoğundan</u> tafdil ettik (**açıkça üstün tuttuk**).**

71-) Yevme ned'u külle ünasin Bi imamihim* femen utiye Kitabehu Bi yemiynihi fe ülaike yakreune Kitabehüm ve la yuzlemune fetiyla;
(An o**) Gün (**ü**) ki, her insan grubunu kendi (**Bi-**) imamları ile çağırırız... (**O gün**) kimin kitabı (**B sırrınca**) sağından verildi ise, işte onlar kendi kitablarını okurlar ve bir hurma lifi (**kıl**) kadar zulme uğratılmazlar**.

72-) Ve men kâne fiy hazihi a'ma fehuve fiyl ahıreti a'ma ve edallu sebiyla;
Kim bunda (şu dünyada**) a'ma (**doğru yolu-hedefi göremeyen; Hak'dan perdeli**) ise o, Ahiret'te de a'madır... Yol itibarıyla daha da sapkındır**.

73-) Ve in kâdu leyeftinuneke anilleziy evhayna ileyke li tefteriye aleyna ğayrehu, ve izen lettehazuke haliyla;
Neredeyse seni bile, sana vahyettiğimizden ğayrını bizim aleyhimize uydurasın diye fitneye düşüreceklerdi... İşte o takdirde seni haliyl (dost**) edinirlerdi**.

74-) Ve levla en sebbetnake lekad kidte terkenü ileyhim şey'en kaliyla;
Eğer biz seni sebat verip sarsılmaz kılmasaydık, andolsun ki neredeyse onlara birazcık meyledecektin.

75-) İzen leezaknake dı'fel hayati ve dı'fel memati sümme la tecidü leke aleyna nasıyra;
İşte o takdirde biz sana hayat'ın da kat katını, memat'ında (ölümün de**) kat katını tattırırdık... Sonra kendine, bizim aleyhimize bir nasıyr (**yardımcı**) bulamazdın**.

76-) Ve in kâdu leyestefizzuneke minel Ardı li yuhricuke minha ve izen la yelbesune hılafeke illâ kaliyla;
Az kalsın oradan (yurdundan**) seni çıkarmak için Arz'dan (**o yer'den**) seni tedirgin edeceklerdi... İşte o takdirde onlar da senin ardından ancak pek az kalacaklardı (**Can gidince ten kuvvetleri de ölür**).**

77-) Sünnete men kad erselna kableke min Rusulina ve la tecidü li sünnetina tahviyla;
(Bu**), senden önce irsal ettiğimiz Rasûllerimiz ile ilgili sünnetimizdir (**Rasûller doğdukları yerden çıkarılırlar; ardından da onları çıkaran toplumlar helak edilir**)... Bizim sünnetimizde tahvil (**değişiklik**) bulamazsın**.

78-) Ekımıs Salate lidülukiş Şemsi ila ğasekılleyli ve Kur'ânel fecr* inne Kur'ânel fecri kâne meşhuda;
(Zevali dolayısıyla**) Güneş'in aşağı dönmesinden/sarkmasından/batıya kaymasından, gecenin kararmasına kadar (**ki vakitte; istiva-fena vaktinden Güneş'in batmasına kadar?**) namaz'ı ikame et (**ki bu farzdır**)**... **FECİR KUR'ANını da (**vakit namazların ilki olan sabah namazını da ifa et**)... Muhakkak FECİR KUR'ANı/OKUMAsı şahitlendirilmiştir (**meleki yoğunluk**).**

79-) Ve minelleyli fetehecced Bihi nafileten leke, asa en yeb'aseke Rabbüke Mekamen Mahmuda;
Ve ayrıca gecenin ba'zında, sana nafile (ziyade, ganimet-bağış**) olmak üzere (**uykudan kalk**) O'nunla (**Kur'an'la; B sırrıyla O olarak**) teheccüd et... (**Böylece**) umulur ki Rabbin seni Makam-ı Mahmud olarak ba'seder**.

80-) Ve kul Rabbi edhılniy müdhale sıdkın ve ahricniy muhrace sıdkın vec'al liy min ledünke sultanen nasıyra;

Rabbim girdiğim yere (vahdet'e**) sıdk üzere girdir ve (**tafsil için**) çıktığım yerden sıdk ile çıkart... Ve bana ledünnünden nasıyr (**zafere erdirici**) bir sultan (**kudret-kuvvet-hüccet; fetih, baka**) kıl (**oluştur**).**

81-) Ve kul cael Hakku ve zehekal batıl* innel batıle kâne zehuka;
De ki: "*Hakk geldi, batıl silindi/yok oldu/can çekişerek gitti... Muhakkak ki batıl yok olmaya çok mahkumdur*".

82-) Ve nünezzilu minel Kur'âni ma huve şifaun ve rahmetun lil mu'miniyne, ve la yeziyduz zalimiyne illâ hasara;
Kur'an'dan, mü'minler için bir şifa ve rahmet olan şeyleri derece derece indiriyoruz... (Bu**), zalimler için ise ancak hasar (**hüsran**) ı ziyade eder**.

83-) Ve iza en'amna alel İnsani a'reda ve nea Bi canibih* ve iza messehüşşerru kâne yeusa;
İnsan'a in'am'da bulunduğumuz vakit yüz çevirir ve (Bi-**) yanı ile uzaklaşır (**beşeriyyeti ile uzak olur**)... Kendisine şerr dokunduğunda ise, pek ümitsiz olur**.

84-) Kul küllün ya'melu alâ şakiletih* feRabbüküm a'lemu Bi men huve ehda sebiyla;
De ki: "*Herkes kendi şakilesi (*varoluş proğramı*) üzere amel eder... Ve Rabbiniz yol itibarıyla kimin daha doğru gidişatta olduğunu (*B sırrınca*) en iyi bilendir*".

85-) Ve yes'eluneke anirRuh* kul irRuhu min emri Rabbiy ve ma utıytüm minel ılmi illâ kaliyla;
(Yahudiler; zahirle perdelenenler**) sana Ruh'dan sual ediyorlar... De ki: "*Ruh, Rabbimin Emrindendir... İlim'den size ancak pek az verilmiştir (*beş duyu kapasitesi ile idrak edemezsiniz*)"***.

86-) Ve lein şi'na le nezhebenne Billeziy evhayna ileyke sümme la tecidü leke Bihi aleyna vekiyla;
Andolsun ki eğer dilersek sana vahyettiğimizi (B sırrınca**) elbette gideririz... Sonra kendine, (**Bi-**) ona (**bu yaptığımıza**) mukabil, bizim aleyhimize bir vekiyl bulamazsınız**.

87-) İlla rahmeten min Rabbik* inne fadleHU kâne aleyke kebiyra;
Rabbinden olan bir Rahmet müstesna... Muhakkak ki O'nun senin üzerine olan fazlı kebiyr'dir.

88-) Kul leinictemeatil'insü vel cinnü alâ en ye'tu Bi misli hazel Kur'âni la ye'tune Bi mislihi ve lev kâne ba'duhüm li ba'din zahiyra;
De ki: "*Andolsun eğer İNS ve CİNN şu Kur'an'ın (*Bi-*) mislini getirmek üzere bir araya toplansalar, birbirlerine de destek olsalar, gene de onun (*Bi-*) mislini getiremezler (*istidatları kafi değildir*)"*.

89-) Ve lekad sarrafna linNasi fiy hazel Kur'âni min külli mesel* feeba ekserun Nasi illâ küfura;
Andolsun insanlar için şu Kur'an'da (Hakikatı, realitelerini**) her mesel'den (**temsillerle, türlü anlatım yollarıyla**) açıkladık da açıkladık... İnsanların ekseriyeti ancak küfür olarak yaklaştılar/kabul ettiler (**misali gerçek sanıp, gerçeği örttüler**).**

90-) Ve kalu len nu'mine leke hatta tefcüre lena minel Ardı yenbua;
Dediler ki: "*Bizim için Arz'dan bir yenbu' (*pınar, kaynak su*) fışkırtmadıkça sana asla iman etmeyeceğiz*".

91-) Ev tekûne leke cennetün min nehıylin ve ınebin fetüfeccirel'enhare hılaleha tefciyra;
"*Veyahut senin hurma ağaçlarından ve üzüm'den (*oluşan*) bir cennetin (*bahçen*) olmalı, onların arasından gümbür gümbür nehirler fışkırtmalısın*".

92-) Ev tüskıtasSemae kema zeamte aleyna kisefen ev te'tiye Billahi vel Melaiketi kabiyla;
"*Yahut zannettiğin gibi Sema'yı parça parça üzerimize düşürmelisin veya (*Bi-*) Allah'ı ve melaike'yi (*B sırrınca*) kabiyl (*kefil, şahid*) olarak getirmelisin*".

93-) Ev yekûne leke beytün min zuhrufin ev terka fiys Sema'* ve len nu'mine lirukıyyike hatta tünezzile aleyna Kitaben nakrauh* kul subhane Rabbiy hel küntü illâ beşeran Rasûla;
"*Yahut senin zuhruf (*altın*) dan bir evin olmalı, ya da Sema'da terakkı etmelisin... Kendisini*

okuyacağımız bir kitab bizim üzerimize indirinceye kadar senin rukıyyene (*Sema'da yükselişine****) biz asla iman etmeyeceğiz*"... **De ki: "*Subhan'dır Rabbim!.. Bir Beşer Rasûl'den başka neyim ki?*"**.

94-) Ve ma meneanNase en yu'minu iz caehümül hüda illâ en kalu ebeasellahu beşeran Rasûla;
Kendilerine Huda (Rehber**) geldiğinde, insanların iman etmelerine mani olan ancak: "*Allah beşer bir Rasûl mü ba'setti?*" demeleridir**.

95-) Kul lev kâne fiyl' Ardı Melaiketün yemşune mutmeinniyne le nezzelna aleyhim mines Semai meleken Rasûla;
De ki: "*Eğer Arz'da mutmainler (**oturanlar****) olarak yürüyen melaike olsaydı, elbette onlar üzerine Sema'dan melek bir Rasûl tenzil ederdik*"**.

96-) Kul kefa Billahi şehiyden beyniy ve beyneküm* inneHU kâne Bi ıbadiHİ Habiyran Basıyra;
De ki: "*Benimle sizin aranızda şahid olarak Allah (**B sırrınca****) kafidir... Muhakkak ki O, Kullarını (****B sırrınca kulları olarak, kullarından****) Habiyr'dir, Basıyr'dir*"**.

97-) Ve men yehdillahu fehüvel mühted* ve men yudlil felen tecide lehüm evliyae min duniHİ, ve nahşüruhüm yevmel kıyameti alâ vucuhihim 'umyen ve bükmen ve summa* me'vahüm cehennem* küllema habet zidnahüm seıyra;
Allah kime hidayet eder ise, işte odur doğru yolu bulan... Kimi de saptırır ise, artık onlar için O'ndan başka evliya bulamazsın... Kıyamet günü onları körler (Hakk'ı görmeyen**), lallar (**Hakk sözünü bilmeyen**) ve sağırlar (**Hakkı duymayan, anlamayan**) olarak yüzleri üzere haşrederiz... Onların barınağı Cehennem'dir... Alevi her söndükçe, onlara saıyr'i (**alevlendirilen'i; vehim?**) artırırız**.

98-) Zâlike cezaühüm Bi ennehüm keferu Bi ayatina ve kalu eiza künna ızamen ve rufaten einna lemeb'usune halkan cediyda;
İşte bu (B sırrınca**) onların cezasıdır... Çünkü onlar ayetlerimize (**B sırrınca**) kafir oldular ve: "*Biz kemikler (****yığını****) ve ufantı olduğumuzda mı, gerçekten biz mi halk-ı cediyd/yepyeni bir yaradılış ile ba'solunacaklarız?*" dediler**.

99-) Evelem yerav ennAllahelleziy halekas Semavati vel Arda kadirun alâ en yahluka mislehüm ve ceale lehüm ecelen la raybe fiyh* feebez zalimune illâ küfura;
Görmediler mi ki, Semavat'ı ve Arz'ı yaratmış olan Allah, kendilerinin mislini de yaratmaya Kaadir'dir... Onlar için kendisinde şüphe olmayan bir ecel takdir etmiştir... Zalimler ancak küfür olarak yaklaştılar/kabul ettiler (misali gerçek sanıp, gerçekten perdelendiler**).**

100-) Kul lev entüm temlikune hazaine rahmeti Rabbiy izen leemsektüm haşyetel infak* ve kânel İnsanu katura;
De ki: "*Eğer Rabbimin rahmet hazinelerine siz malik olsaydanız, infak haşyeti (**harcanır-biter/fakirlik korkusu****) ile elbette imsak ederdiniz (****tutardınız****)"*... İnsan çok katur'dur (**cimri, eli sıkı'dır**).**

101-) Ve lekad ateyna Musa tis'a ayatin beyyinatin fes'el beniy israiyle iz caehüm fe kale lehu fir'avnu inniy leezunnüke ya Musa meshura;
Andolsun ki biz, Musa'ya apaçık dokuz ayet (mucize; sıfat, vasıf**) verdik... İsrailOğullarına sor, (**Musa**) onlara geldiğinde, Fravun ona demişti ki: "*Muhakkak ki ben, senin meshur (****büyülenmiş****) olduğunu zannediyorum, ya Musa!*"**.

102-) Kale lekad alimte ma enzele haülai illâ Rabbüs Semavati vel Ardı besair* ve inniy leezunnüke ya fir'avnu mesbura;
(Musa da Fravun'a**) dedi ki: "*Andolsun ki bunları, basair (****basiretler, doğruluğumu sana gösteren kanıtlar****) olarak Semavat'ın ve Arz'ın Rabbinden başkasının inzal etmediğini pekala bildin... Muhakkak ki ben de senin mesbur (****helak olmuş-hüsrana uğramış****) olduğunu zannediyorum, ya Fravun!*"**.

103-) Fe erade en yestefizzehüm minel Ardı feağraknahü ve men meahu cemiy'a;
(Fravun**) onları Arz'dan sürüp çıkarmak irade etti... Biz de onu ve onunla beraber olan kimseleri toptan ğark ettik (**suda boğduk**).**

104-) Ve kulna min ba'dihi li beniy israiyleskünülArda feiza cae va'dül ahıreti ci'na Biküm lefiyfa;
Ondan sonra İsrailOğullarına dedik ki: "*O Arz'ı mesken edinin... Ahiret va'd'i (**ikinci vaad, son vaad*****) geldiğinde lefiyf olarak (****cem'an*****) sizi (****B sırrınca*****) getirdik (****bir araya topladık*****)"****.**

105-) Ve Bil Hakkı enzelnahu ve Bil Hakkı nezel* ve ma erselnake illâ mübeşşiran ve neziyra;
Biz O'nu Bil-Hakk (Hakk olarak**) inzal ettik, O da Bil-Hakk (**Hakk olarak**) nüzül etti... Seni de ancak mübeşşir (**tebşir eden, müjdeleyici**) ve neziyr (**uyarıcı**) olarak irsal ettik**.

106-) Ve Kur'ânen feraknahu li takraehu alen Nasi alâ müksin ve nezzelnahu tenziyla;
Ve bir Kur'an (furkan ettik; Hakk ile batılı ayıran bir nesne kıldık**)... O'nu biz farkettik (**birbirinin mütemmimi bölümlere ayırdık, farkları açıklayarak farkettiren bir OKUma metni kıldık**) ki, insanlara O'nu acele etmeden/ağır ağır/hazmetmelerine imkan tanıyarak/kabiliyyetlerini dikkate alarak kıraat edesin... Biz O'nu tenziyl ettik (**kısım kısım, ayet ayet indirdik**).**

107-) Kul aminu Bihi ev la tu'minu* innelleziyne utül ılme min kablihi iza yütla aleyhim yehırrune lil ezkani sücceda;
(107. Ayet secde ayetidir.) **De ki: "*İster iman edin (****B sırrıyla*****) Ona (****Kur'an'a; O bilinç olarak*****), ister inanmayın... Ondan önce kendilerine ilim verilmiş olanlara (****Hakkani vücud sahiplerine*****) gelince, (****Kur'an*****) onlara tilavet edildiği vakit, secde halinde çeneleri üzere düşerler (****fena-i zat*****)"****.**

108-) Ve yekulune subhane Rabbina in kâne va'dü Rabbina le mef'ula;
Ve derler ki: "*Subhan'dır Rabbimiz!.. Muhakkak ki Rabbimizin va'di elbette mef'ul'dur*".

109-) Ve yehırrune lil ezkani yebkûne ve yeziyduhüm huşua;
Ve ağlayarak çeneleri üzere düşerler... Ve (Kur'an'ın tilaveti**) onların HUŞU'Unu artırır**.

110-) Kulid'ullahe evid'ur Rahman* eyyen ma ted'u feleHUl Esmaül Hüsna* ve la techer Bi Salatike ve la tühafit Biha vebteğı beyne zâlike sebiyla;
De ki: "(**İster*****) '****Allah****' diye çağırın, veya (****ister*****) '****Rahman****' diye çağırın... Hangisi ile çağırırsanız, Esma-ül Hüsna O'nundur (****o isimler ile işaret edilen yerde sizin varlığınız sözkonusu değildir; tüm Esma ile işaret olunan hep aynı Tek'dir, tek bir varlığın değişik özellikleridir; illa HU!*****)... (****Bi-*****) Salat'ında (****Namazını eda/ikame ederken; uruc esnasında, müşahadende*****) sesini yükseltme, (****Bi-*****) onu gizleyip kısma da; ikisi arası bir yol tut****"**.

111-) Ve kulil Hamdu Lillahilleziy lem yettehız veleden ve lem yekün leHU şeriykün fiyl Mülki ve lem yekün leHU Veliyyün minez zülli ve kebbirHU tekbiyra;
"*Hamd, çocuk edinmemiş, mülk'de ortağı olmayan ve züll'den (**acizlik, güçsüzlükden*****) dolayı bir veliy'si de olmayan Allah'a aittir*" de ve O'nu (**gayrı mümkün olmayanı, gayrı bir varlık tarafından algılanamıyanı**) tekbir et (**Allahu Ekber**) !**.

****

KEHF SÛRESİ (18)

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

Bu Sûre Mekke-i Mükerreme'de 69. sırada nazıl olmuştur... Kur'an'da "**ELHAMDULİLLAH**" ile başlayan 5 sûreden biridir... Sebebi nüzülü, Kureyş müşriklerinin Medinede yahudi alimlerine "*sizin*

Tevratınız var; bu konularda elinizde veriler bulunuyor; şu adamımız hakkında bize bilgi verin... Onlar da, kendisine, kaybolan gençler (ashab-ı kehf), arzın doğusuna ve batısına ulaşan gezgin adam (zülkarneyn) i sorun" demeleri üzerine olduğu rivayet edilir...

Sûre'nin ismi, içinde anlatılan "**ashab-ı kehf**" mucizesi dolayısıyla "**kehf sûresi**" diye meşhur olmuştur...

Sûre, 110 ayettir...

Sûre'nin muhtevası özetle şöyle:

Meşhur kıssalar:

"***Ashab-ı Kehf***", "***Hızır-Musa***" ve "***ZülKarneyn***" kıssaları ve bu mucizelerle anlatılan bir çok incelikli husus ve gerçekler...

Meşhur misaller:

Mal ve servetini bireyselliğine mal eden, övünen zengin; İman bilinci ile şerefli fakir; İblis ile tasvir edilen kibir misali...

Sûre hakkında bazı Hadis-i Şerifler:

"**Kim Kehif Sûresinin evvelinden 10 ayeti hıfzederse Deccal'den korunur**", "**Kim Kehif Sûresinin evvelinden ve ahirinden 10 ar ayet okursa Deccal'ın fitnesinden korunur**"...

"**Kim Kehif Sûresinin başını ve sonunu okursa, bu onun için tepeden tırnağa/baştan aşağı nur olur; eğer sûrenin tamamını okursa Arz ve Sema arasını dolduran /yerden göğe nur olur**"...

"**Kim Kehif Sûresini Cum'a günü okursa, kendisi için ayakları altından bir nur parlayarak bir sütun gibi Sema'ya doğru yükselir ve Kıyamet günü onun yolunu aydınlatır; iki cum'a arasında onun bağışlanmasına vesile olur; onunla Beyt-i Atik (**Ka'be**) arasında nurdan bir parlaklık belirir**"...

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) El Hamdu Lillahilleziy enzele alâ abdiHİl Kitabe ve lem yec'al lehu ıveca;
HAMD (Muhammed isminin müsemması olan yapıda, açığa çıkardığı kemalat dolayısıyla**) o ALLAHa mahsustur ki, KULUna (**HAMD işlevi gereği tam hali ile**) KİTABı (**toplu ilmi**), kendisinde hiç bir eğri büğrülük/pürüz/sapma kılmaksızın (**Zati şuhud hükmünce**) inzal etti.**

2-) Kayyimen, li yünzire be'sen şediyden min ledünHU ve yübeşşiral mu'miniynelleziyne ya'melunes salihati enne lehüm ecran hasena;
Dosdoğru (bir Kitab'dır**) da (**O KUL da dosdoğrudur, adildir**)... O'nun ledünnünden/indinden/tarafından olacak şiddetli bir sıkıntı/azab'a karşı (**tüm insanları**) uyarsın ve salih amel işleyen (**şirkten arınmış**) mü'minlere, kendileri için güzel bir ecir olduğunu müjdelesin.**

3-) Makisiyne fiyhi ebeda;
Ki (bu mü'minler**) onun içinde ebedi olarak kalıcıdırlar.**

4-) Ve yünzirralleziyne kalüttehazâllahu veleda;
Ve "*Allah çocuk edindi*" diyenleri de uyarsın için (Kitab'ı kuluna indirdi**).**

5-) Ma lehüm Bihi min ilmin ve la liabaihim* kebüret kelimeten tahrucü min efvahihim* in yekulune illâ keziba;
Ne onların ne de atalarının bu konuda (B sırrınca**) bir ilmi vardır (**taklid ehlidirler, ilim ve yakiyn sözkonusu değil**)... Ağızlarından çıkan, kelime/söz olarak ne büyüktür (**fakat manasını anlamış değiller**)... (**Dolayısıyla**) onlar bir yalandan başka şey söylemiyorlar.**

6-) Felealleke bahıun nefseke alâ asarihim in lem yu'minu Bi hazel hadiysi esefa;
Şimdi sen, bu hadis'e (söze, Kur'an'a B sırrıyla**) iman etmezlerse belki de arkalarından kendini harab edercesine (**Allah sevgisi dolayısıyla Allah halkını sevme ve şefkat**) üzüleceksin (**öyle mi?**).**

7-) İnna cealna ma alel Ardı ziyneten leha lineblüvehüm eyyühüm ahsenu amela;
Amel olarak hangisi en güzel diye onları denemek için, Arz'da bulunan herşeyi (onda ne zahir olursa**) kendisine (**Arz'a**) bir zinet yaptık.**

8-) Ve inna le caılune ma aleyha saıyden cüruza;
Ve muhakkak ki biz Arz'da bulunan herşeyi (ölüm ile**) çorak bir toprak haline getireceğiz.**

9-) Em hasibte enne Ashabel Kehfi ver Rakıymi kânu min ayatina aceba;
Yoksa bizim ayetlerimizden (sadece**) Ashab-ı Kehf (**mağara ehli, mağara arkadaşları; melekutuna sığınanlar**) ve Rakıym'ın (**ashab-ı kehf'in isimlerinin yazılı olduğu levha?**) mı bir acibe (**şaşılacak; ibrete şayan**) olduklarını sandın? (**Oysa Kehf:1-8 arasında anlatılan ve Kudreti İlahiyyemizin eseri olan sistem ve düzene ait ayetler, varoluş, zuhura gelme ve fani olma realitesi daha hayrete şayan ve ibret alınıp idrak edilmesi gerekendir!**).**

10-) İz evel fityetü ilelKehfi fekalu Rabbena atina min ledünKE rahmeten ve heyyi' lena min emrina raşeda;
Hani o feta'lar (delikanlılar, yiğit gençler**), o kehf'e (**dağ'daki büyük mağara'ya; içinde adeta ölü oldukları o mağara'ya?**) sığınmışlar ve "*Rabbimiz bize ledünnünden bir rahmet ver (*bize rahmet hazinelerini, Esmanı aç*) ve bizim için (*bu*) işimizden bir RÜŞD (*hidayet, doğru yolda hedefe varma; olgunluk ve kemal hali*) hazırla*", demişlerdi.**

11-) Fedarebna alâ azânihim fiyl Kehfi siniyne adeda;
Bu sebeple sayılı seneler, o mağarada onların kulakları üzerine vurduk (kulaklarını/zahiri algılamalarını kapadık**).**

12-) Sümme beasnahüm li na'leme eyyül hızbeyni ahsa lima lebisu emeda;
Sonra onları ba'settik (beden kabirlerinden ilahi güçlerle kalkarak uyanmaları**), iki hizipten hangisinin (**Ashab-ı Kehf ve muhalifleri veya bunların sembolize ettikleri itikat sahipleri ya da bu mağara ehlinin kendileri aralarında...**) kaldıkları müddeti (**tarihi-zamanı, değil?**) daha iyi ihsa edeceğini (**tamamlayıp idrak edeceğini**) bilelim için.**

13-) Nahnu nekussu aleyke nebeehüm Bil Hakk* innehüm fityetün amenu Bi Rabbihim ve zidnahüm hüda;
(Rasûlum**) Onların haberlerini Bil-Hakk (**Hakk olarak**) biz sana kıssa ediyoruz… Muhakkak ki onlar Rablerine (**Bi-Rabbihim; B sırrıyla**) iman etmiş (**ilmel yakıyn**) Feta'lardı... Biz de onları hidayet olarak arttırdık (**aynel yakıyn muşahadesini gerçekleştirdik**).**

14-) Ve rabatna alâ kulubihim iz kamu fekalu Rabbuna RabbüsSemavati vel Ardı len ned'uve min duniHİ ilahen lekad kulna izen şatata;
Ve onların kalblerine rabıta koyduk (İlahi yakınlıkların artması ve dahası için mücahade gücü verdik**) … İşte (**o delikanlılar**) kıyam ettiler (**bir iman ve vahdet abidesi olarak dikildiler**) de şöyle dediler: "*Rabbimiz, Semaların ve Arz'ın Rabbi'dir… Onun yanısıra ilah (*vücud, müessir*) edinmeyiz… Andolsun ki eğer aksini dersek o zaman bir şatat (*yani: akıl ve mantığın alamayacağı kadar saçma, aslı olmayan bir yalan*) demiş oluruz*".**

15-) Haülai kavmünettehazu min duniHİ aliheten, levla ye'tune aleyhim Bi sultanin beyyin* femen azlemü mimmeniftera alellahi keziba;
İşte şunlar (hevasını ilah edinenler**);şu bizim kavmimiz O'ndan (**Allah'tan**) ğayrı ilahlar edindiler…**

Bari bu ilahları üzerine açık bir (Bi-**) sultan (**hüccet, delil, vücudlarına dair kuvvetli bir burhan**) getirseler (**müsemması olmayan isimler?**) !… O halde Allah üzerine yalan düzerek iftira edenden (**şirk, Allah'a bir iftiradır?**) daha zalim kim olabilir ?.**

16-) Ve izı'tezeltümuhüm ve ma ya'budune illAllahe fe'vu ilel Kehfi yenşur leküm Rabbuküm min rahmetiHİ ve yüheyyi' leküm min emriküm mirfeka;
(O delikanlılar kendi kendilerine dediler veya içlerinden biri şöyle dedi ki:**) Mademki onlardan ve Allah'tan gayrı taptıklarından/kulluk yaptıklarından uzlet ettiniz, o halde (**Rahmaniyet mazharı olan**) o kehf'e/mağaraya sığının (**riyazat, mücahade yapın**) ki, Rabbiniz (**Kuds-i Ruh; beyniniz**) Rahmetinden (**hakiki CANlılığı**) sizin için neşretsin ve işinizden sizin için dayanılan şey (**tecelliyat**) hazırlasın.**

17-) Ve teraşŞemse iza taleat tezaveru an Kehfihim zatel yemiyni ve iza ğarebet takriduhüm zateş şimali ve hüm fiy fecvetin minh* zâlike min ayatillah* men yehdillahu fehüvel mühted* ve men yudlil felen tecide lehu veliyyen mürşida;
Güneşi (Can**) görürsün ki tulu ettiği (**doğduğu**) vakit mağaralarında sağ tarafa (**Hakıkata, cennete, kudsi aleme**) ziyaretleşir/meylederek döner… (**Güneş**) grub ettiğinde (**battığında**) da sol taraftan (**beşeri cihetten, cehennemden**) onları makaslayarak geçer (**onlara değmeden, sıyırarak, kenardan geçer.**) … Ve onlar mağaranın (**mağaradan**) geniş avlusu (**Hakkani yer**) içindedirler… İşte bu, Allah'ın ayetlerindendir… Allah kime hidayet ederse, işte o hakka-doğruya erdirilmiştir…Kimi de idlal etmişse (**hidayet etmemişse; perdelemişse**) artık onun için bir mürşid veliy bulamazsın (**demek ki mürşid veliy Allah'dır**).**

18-) Ve tahsebühüm eykazan ve hüm rukud* ve nukallibühüm zâtel yemiyni ve zâteş şimal* ve kelbühüm basitun ziraayhi Bil vesıyd* levittala'te aleyhim levelleyte minhüm firaren ve le muli'te minhüm ru'ba;
Onlar (kabir'deki gibi**) uykuda oldukları halde (**demek ki olayda ruh beden şartları da geçerli**) sen onları ayıktırlar/uyanıktırlar sanırsın (**demek ki zahiri bedenleri faal, 5 duyu çalışıyor**) … Onları sağ tarafa da sol tarafada kalbederiz=çeviririz (**artıyı da eksiyi de taddırırız ki nötürleşsinler**) … Köpekleri (**nefsleri**) de (**mağaranın**) (**Bi-**) önüne-avlusuna iki kolunu (**tabiat ve ego'dan kaynaklanan vasıflar**) bast etmiş=uzatıp yaymıştır (**etkisiz, fena halinde**) … Eğer onlar üzerine muttali olaydın elbette onlardan yüz çevirir firar ederdin/kaçardın (**onların himmetlerinin kendilerine yaşattığı hallerinin enteresanlığı dolayısıyla**) …Ve elbette onlardan korku-heyecan dolardın/doldurulurdun (**açığa çıkan haller ve melekeler dolayısıyla**).**

19-) Ve kezâlike beasnahüm li yetesaelu beynehüm* kale kailün minhüm kem lebistüm* kalu lebisna yevmen ev ba'da yevm* kalu Rabbuküm a'lemü Bi ma lebistüm feb'asu ehadeküm Bi verikıküm hazihi ilelMediyneti felyenzur eyyüha ezka taamen fel ye'tiküm Bi rizkın minhu vel yetelettaf ve la yüş'ıranne Biküm ehada;
İşte böylece, onları (kabirdekileri ba'sder gibi**) ba'settik (**BAİS isminin kuvvesini izhar ettik**) aralarında soruşsunlar için (**bu deneyimlerinden hasıl olanı kendi istidatlarınca ortaya koysunlar için**) … Onlardan (**belli bir ilahi sıfatı yaşayanlardan**) biri (**B-sırrına vakıf olan**): "*Ne kadar kaldınız?*" dedi (**deneyimlerinin te'vilini sordu**) … (**İçlerinden bir kısmı:**) "*Bir gün veya bir günün bir parçası kaldık*", dediler… (**Diğerleri de**) şöyle dediler: "*Ne kadar kaldığınızı Rabbiniz (B sırrınca) daha iyi bilir*"… Şimdi siz içinizden birini şu (**Bi-**) gümüşünüzle şehre gönderin de onun (**şehrin**) en tezkiye olmuş/temiz yiyeceği hangisi bir baksın ve böylece ondan size bir (**Bi-**) rızık getirsin (**mağarada hasıl olan kemalatları ve ilimleri ile şehre indiler; yeni ilimlerini bir marifet olarak yaşayacaklar**), çok latif-nazik-dikkatli davransın ve (**Bi-**) sizi kimseye (**perdelilere**) hissettirmesin.**

20-) İnnehüm in yazheru aleyküm yercümuküm ev yuıyduküm fiy milletihim ve len tüflihu izen ebeda;
Çünkü onlar eğer size muttali olurlarsa (ya**) sizi recm ederler veya kendi milletlerine (**itikatlarına; vehmi yaşamlarına**) iade ederler/döndürürler… O zaman ebediyyen felah bulamazsınız.**

21-) Ve kezâlike a'serna aleyhim li ya'lemu enne va'dAllahi Hakkun ve ennes saate la raybe fiyha* iz yetenazeune beynehüm emrehüm fekalübnu aleyhim bünyana; Rabbuhüm a'lemü Bihim* kalelleziyne ğalebu alâ emrihim lenettehızenne aleyhim mescida;
Ve keza (insanları**) onlar üzerine muttali kıldık (**bilgilendirdik**) ki, Allah'ın va'dinin hakk olduğunu (**ölüm'den sonra ba's'a; her amelin karşılığı olduğuna**) ve o saat'in (**kıyametin**) şüphe götürmez olduğunu bilsinler… Hani onlar (**Ashab-ı Kehf-in dönemindeki toplum, Ashab-ı Kehf'in vefat etmeleri

üzerine**) aralarında onların işini (**Ashab-ı Kehf-in durumunu**) tartışıyorlardı… Şöyle dediler: "*Onlar (*Ashab-ı Kehf*) üzerine bina (*türbe, ziyaratgah*) yapın (*veya adeta mağara kabirleri olsun*);(*ki*) Rableri onları (*B-sırrı gereği; onların varlığı olarak*) daha iyi bilir*"**… Onların emri (**işi-durumu**) üzerine galip gelenler (**onların durumuna vakıf olanlar veya Ashab-ı Kehf-in takip ettiği iş üzere yaşayarak düşmanlarına galip gelenler**) ise, elbette biz onların (**Ashab-ı Kehf'in**) üzerine/üstüne mescid edineceğiz/yapacağız (**ki orada namaz eda edilsin**), dediler.**

22-) Seyekulune selasetün rabiuhüm kelbühüm* ve yekulune hamsetün sadisühüm kelbühüm racmen Bil ğayb* ve yekulune seb'atün ve saminühüm kelbühüm* kul Rabbiy a'lemü Bi ıddetihim ma ya'lemuhüm illâ kaliyl* fela tumari fiyhim illâ miraen zahira* ve la testefti fiyhim minhüm ehada;
"*Üçtür, dördüncüleri köpekleridir*" diyecekler… "*Beştir, altıncıları köpekleridir*" diyecekler… Ki Racmen Bilğayb'dır (yani, ğaybı taşlamaktır; yani, bilmedikleri hakkında atıp tutmaktadırlar; yani yakiynleri yoktur, zannan konuşurlar**) … "*Yedidir, sekizincileri köpekleridir*" derler… De ki: "*Onların adedini Rabbim (*B sırrınca*) daha iyi bilir... Onları bilen azdır*"... Onlar (**Ashab-ı Kehf**) hakkında zahiri bir tartışma hariç münakaşaya girişme… Onlar (**Ashab-ı Kehf**) hakkında, onlardan hiç kimseye birşey sorma (**bir fikir alma, bir fetva isteme…**).**

Not: Ashab-ı Kehf'in adedi keşfen yedidir...
Şöyleki:
Ayette sayı ile ilgili üç ifade var:
"**selasetun rabiuhum kelbuhum**"; "***üçtürler, dörtleyeni köpekleridir***"
"**hamsetun sadisuhum kelbuhum**"; "**beştirler, altılıyanı köpekleridir**"
ve
"**seb'atun VE saminuhum kelbuhum**"; "***yedidirler VE sekizleyenleri köpekleridir***"… İşte bu son ifadedeki "**VE**", kendinden sonraki "**sekizleyenleri köpekleridir**" sıfatını, önceki "**yedi**"ile cem' eder ki, Ashab-ı Kehf'in adedi ile ilgili önceki ifadelerde bu "**waw**" yoktur... Bu yedi'yi sistem'de ve batın manasında düşünmek lazım?...

23-) Ve la tekulenne li şey'in inniy faılün zâlike ğada;
Hiç bir şey için "*Onu yarın kesinlikle yapacağım*", deme (zira **AN**'ın maliki, her fiilin faili **Allah**'dır; irade ve me'şiyyet tektir; üstelik ancak Allah sözünü yerine getirir, va'dini gerçekleştirir, zira her an başka bir şuur hali olan sen yoksun**).**

24-) İlla en yeşaAllah* vezkür Rabbeke iza nesiyt ve kul asa en yehdiyeni Rabbiy li akrebe min hazâ raşeda;
Ancak "*inşAllah=Allah isterse*" şeklinde demen, müstesna (uluhiyyet?**) … Unuttuğunda Rabbini zikret (**Ona dön**) … Ve de ki: "*Umarım Rabbim beni rüşd olarak bundan (*bu durumdan; veya muhtemelen Ashab-ı Kehf'in elde ettiği başarı ve olgunluk'tan*) daha kariyb'e (*daha yakına; Zati şuhuda*) hidayet eder (*ki Ümmet-i Muhammed'in rüşd ve kemalatı, Ashab-ı Kehfi'n fevkındedir, demek*)".**

25-) Ve lebisu fiy Kehfihim selâse mietin siniyne vezdadu tis'a;
(Onlar**) mağaralarında 300 yıl (**aded**) kaldılar; 9 da ziyade ettiler (**ayette ki terkib itibarıyla bildiğimiz 300+9 yıl, olmayabilir; zira "***Siniyn= seneler***" kelimesi "***Selasemie= üçyüzyıl***"ın *ma'dud*'u değil, "**bedel**" veya "**atfıbeyan**"dır?**).**

26-) Kulillahu a'lemu Bima lebisu* leHU ğaybüs Semavati vel Ard* ebsır Bihi ve esmı'* ma lehüm min duniHİ min veliyyin, ve la yüşrikü fiy hükmiHİ ehada;
De ki: "*Ne kadar kaldıklarını (*B sırrınca*) Allah daha iyi bilir (*demek ki 25. ayette verilen 300+9 göründüğü gibi değil; zira bilinen seneler gibi ve kesin olsaydı bu ifade olmazdı*) … Semaların ve Arz'ın ğaybı O'nundur… (*B sırrınca*) ne şayanı hayret görendir O, ve ne acib işitendir O… Onların O'nun dışında bir Veliy'si de yoktur… O hiç bir kimseyi hükmünde ortak ta etmez*".

27-) Vetlü ma uhıye ileyke min Kitabi Rabbike, la mübeddile li kelimatiHİ ve len tecide min duniHİ mültehada;
(Rasûlüm**) Rabbinin Kitabın'dan sana vahyolunanı (**Allah'ın seni sana OKUmasını, Levh-i Mahfuzun'dan aklına vahyedilmesini**) tilavet et (**meleki kuvveler olarak ortaya koy**) … O'nun kelimelerini (**hükmünü, sistemi'ni**) değiştirecek yoktur… Ondan başka sığınak (**vücud**) da bulamazsın (**Ashab-ı Kehf'in mağarasını da bu açıdan değerlendir**).**

28-) Vasbir nefseke mealleziyne yed'une Rabbehüm Bil ğadati vel aşiyyi yüriydune vecheHU ve la ta'dü aynake anhüm* türiydü ziynetel hayatid dünya ve la tutı' men ağfelna kalbehu an zikriNA vettebea hevahu ve kâne emruhu furuta;
Onun vechini (zatını**) dileyerek, sabah-akşam (**devamlı, B sırrınca**) Rablerine dua edenlerle (**Allah'dan başka dilekleri olmayanlar ile**) beraber, nefsine (**Allah'ın sabrı ile**) sabret … Dünya hayatının zinetini dileyerek onlardan gözlerini kaydırma/ayırma… Kalbini zikrimizden gafil kıldığımız, hevasına tabi olan ve işi hep aşırılık olan kimseye itaat etme.**

29-) Ve kulil Hakku min Rabbiküm femen şae felyu'min ve men şae felyekfür* inna a'tedna lizzalimiyne naren, ehata Bihim süradikuha* ve in yesteğıysu yüğasu Bi main kelmühli yeşvil vucuh* bi'seşşerab* ve saet murtefeka;
De ki: "*Hak Rabbinizdendir… İsteyen iman etsin isteyen inkar edip gerçeği örtsün*"… Doğrusu biz, zalimler (müşrikler**) için öyle bir ateş hazırlamışız ki duvarı/çadırı (**B sırrınca**) onları çepe çevre kuşatmıştır… Eğer yardıma çağırsalar, erimiş maden gibi yüzleri pişiren bir su ile (**B sırrınca**) yardımlarına koşulur… O ne kötü içecek, o ne kötü dayanma yeri.**

30-) İnnelleziyne amenu ve amilussalihati inna la nudıy'u ecre men ahsene amela;
Muhakkak ki (Hakikatlerine, Tekliğe**) iman edip salih (**sünnetullah'a uygun**) amel işleyenler var ya, doğrusu iyi amel edenlerin ecrini zayi etmeyiz.**

31-) Ülaike lehüm cennatu Adnin tecriy min tahtihümül enharu yuhallevne fiyha min esavire min zehebin ve yelbesune siyaben hudren min sündüsin ve istebrakın müttekiiyne fiyha alel eraik* nı'messevab* ve hasünet murtefeka;
İşte bunlar için altlarından ırmaklar akan ADN cennetleri vardır; orada altın bileziklerle (zati nurlar, tecelliler**) süslenirler; ince ve kalın ipekten yeşil (**cennette olan**) giysiler giyip (**güzel sıfatlarla sıfatlanıp**) koltuklar (**kuvveler, sıfatlar**) üzerine dayanıp kurulurlar… O ne güzel sevap (**karşılık**) ve ne güzel dayanma/faydalanma yeri.**

32-) Vadrib lehüm meselen racüleyni cealna liehadihima cenneteyni min a'nabin ve hafefnahüma Bi nahlin ve cealna beynehüma zer'a;
(Rasûlüm**) onlara misal olarak şu iki adamı örnek ver: Onlardan birine üzümlerden iki cennet/bahçe/bağ verdik (**akli ve nefsi kuvveler**), bu bağların etrafını (**Bi-**) hurma ağaçlarıyla (**duyu organları ile**) halkaladık, aralarında da ekinler oluşturduk.**

33-) Kiltel cenneteyni atet üküleha ve lem tazlim minhu şey'en ve feccerna hılalehüma nehera;
Bağların her ikisi de yemişlerini vermiş, ondan (o adamdan**) hiçbir şeyi noksan bırakmamış (**eksik tutmamış**), iki bağın ortasından bir de nehir fışkırtmışız.**

34-) Ve kâne lehu semer* fekale li sahıbihi ve huve yuhaviruhu ene ekseru minke malen ve eazzü nefera;
(Bu adamın**) başka geliri/mahsulü de vardı…Bu nedenle arkadaşıyla (**misaldeki diğer adamla**) tartıştığı bir sırada ona şöyle dedi: "*Ben malca senden daha çok ve kişi sayısı olarak da senden daha üstünüm*".**

35-) Ve dehale cennetehu ve huve zalimün li nefsih* kale ma ezunnü en tebiyde hazihi ebeda;
Ve böylece nefsine zulmederek cennetine/bağına girdi… Şöyle dedi: "*Ebediyyen bunun yok olacağını zannetmiyorum*".

36-) Ve ma ezunnüs saate kaimeten ve lein rudidtü ila Rabbiy le ecidenne hayren minha münkaleba;
"*Kiyametin kopacağını (*bunun sona ereceğini*) da zannetmiyorum… Ama eğer Rabbime döndürülür isem, kesinlikle bundan daha hayırlı bir akibet bulurum*".

37-) Kale lehu sahıbuhu ve huve yuhaviruhu ekeferte Billeziy halekake min türabin sümme min nutfetin sümme sevvake racüla;
Konuştuğu arkadaşı ona dedi ki:" *(*B sırrınca*) küfr (*inkar*) mı ediyorsun seni (*önce*) toprak'tan, sonra nutfe (*sperm*)'den halketip sonrada seni bir adam olarak düzenledi?*".

38-) Lakinne HUvAllahu Rabbiy ve la üşrikü Bi Rabbiy ehada;
"*Fakat O Allah Rabbim'dir; binanaleyh (Bi-) Rabbime hiç kimseyi ortak koşmam*".

39-) Ve levla iz dehalte cenneteke kulte ma şaAllahu la kuvvete illâ Billah* in terani ene ekalle minke malen ve veleda;
"*Keşke cennetine (bahçene?) girdiğinde* <ma şaAllah= *me'şiyyeti ilahinin meydana getirdiğidir;* la kuvvete illa Billah= *(benim kudret ve kuvvetim yok) kuvvet ancak Allah iledir (sıfat, mefsufuna tabidir) >, deseydin… Gerçi sen, beni, malca ve evladça kendinden az görüyorsun da*".

40-) Fe asa Rabbiy en yü'tiyeni hayren min cennetike ve yursile aleyha husbanen minesSemai fetusbiha saıyden zeleka;
"*Olabilir ki Rabbim bana senin cennetinden (bahçenden) daha hayırlısını verir; senin bağına ise Sema'dan bir hüsban (azab, afat, yıldırım) irsal eder de (bağın) yalçın bir toprak haline gelir*".

41-) Ev yusbiha mauha ğavren felen testetıy'a lehu taleba;
"*Ya hut (bağının) suyu dibe çekilir de, bir daha onu talep etmeye gücün yetmez*".

42-) Ve uhıyta Bi semerihi feasbeha yukallibü keffeyhi alâ ma enfeka fiyha ve hiye haviyetün alâ uruşiha ve yekulü ya leyteniy lem üşrik Bi Rabbiy ehada;
Derken onun serveti/geliri (B gerçeğince**) kuşatılıp yok edildi…Nihayet çardakları üzerine yıkılmış kalmış bağına yaptığı harcamaları/masrafları/yatırımları dolayısıyla ellerini oğuşturarak şöyle diyordu: "*Keşke (Bi-) Rabbime (hiç) bir kimseyi ortak koşmasaydım*".**

43-) Ve lem tekün lehu fietün yensurunehu min dunillahi ve ma kâne müntesıra;
Allah'dan gayrı kendisine yardım edecek bir topluluğu da çıkmadı; kendi kendini kurtaran da olmadı.

44-) Hünalikel Velayetü Lillahil Hakk* HUve hayrun sevaben ve hayrun ukba;
İşte burada velayet (el-Veli isminin zuhuru**), Hak olan Allah'a aittir; O sevab olarak da en hayırlıdır, akibet olarak da.**

45-) Vadrib lehüm meselel hayatid dünya kemain enzelnahu mines Semai fahteleta Bihi nebatül' Ardı feasbeha heşiymen tezruhürriyah* ve kânAllahu alâ külli şey'in muktedira;
(Rasûlüm**) onlara dünya hayatının misalini ver… (**Dünya hayatı**) Sema'dan indirdiğimiz bir su gibidir ki, onunla (**B sırrınca**) Arz'ın nebatı birbirine karıştı… Derken (**o bitki**) rüzgarın savurduğu çöp kırıntısı haline geldi… Allah her şeye muktedir'dir.**

46-) El malu vel benune ziynetül hayatid dünya* vel bakıyatus salihatu hayrun ınde Rabbike sevaben ve hayrun emela;
Mal ve oğullar dünya hayatının süsüdür… Baki kalacak olan salih ameller ise rabbinin indinde sevap (karşılık**) olarak da hayırlıdır, emel olarak da hayırlıdır.**

47-) Ve yevme nüseyyirul cibale ve teral'Arda barizeten ve haşernahüm felem nüğadir minhüm ehada;
Dağları yürüttüğümüz gün, Arz'ı (bedeni**) çırılçıplak görürsün… (**O gün**) Onların hepsini haşretmiş/toplamışızdır; öyle ki hiç birini ihmal etmeksizin.**

48-) Ve uridu alâ Rabbike saffa* lekad ci'tümuna kema halaknaküm evvele merretin, bel zeamtüm ellen nec'ale leküm mev'ıda;
Saf saf rablerine arzolunmuşlardır (hepsi kendi mertebelerine göre rablerine toptan ayandır**) … (**Onlara şöyle denir:**) andolsun ki sizi ilk yarattığımız gibi bize geldiniz… Belki siz, sizin için bir mev'id (**hesab için vadedilen bir zaman; ba's, haşır**) oluşturmayacağımızı sandınız.**

49-) Ve vudıal Kitabu feteral mücrimiyne müşfikıyne mimma fiyhi ve yekulune ya veyletena mali hazel Kitabi la yuğadiru sağıyraten ve la kebiyreten illâ ahsaha* ve vecedu ma amilu hadıra* ve la yazlimu Rabbüke ehada;
(O gün, amellerin sûretlerinin kayıtlı olduğu**) Kitab ortaya konmuştur… Mücrimlerin, onun içinde olanlardan korkup ürpererek "*Eyvah bize bu nasıl Kitapmış ki küçük büyük bırakmadan hepsini***

ihsa etmiş **(**tek tek sayıp dökmüş, zabt-muhafaza etmiş**)" dediklerini görürsün… Ne yapmışlarsa onu hazır bulmuşlardır… Rabbin kimseye zulmetmez.**

50-) Ve iz kulna lil Melaiketiscüdu liAdeme fesecedu illâ ibliys* kâne minel Cinni fefeseka an emri rabbih* efetettehızunehu ve züriyyetehu evliyae min dunİY ve hüm leküm adüvv* bi'se liz zalimiyne bedela;
Hani biz melaike'ye "*secde edin Adem'e*" dedik de İblis hariç hepsi hemen secde ettiler… İblis CİNNdendi; (bu nedenle**) Rabbinin emrinden çıktı (**biri oldu**) … O halde siz, beni bırakıp onu (**iblisi**) ve zürriyyetini dostlar mı ediniyorsunuz?.. Halbu ki onlar sizin düşmanınızdır!… Zalimler için ne kötü bir bedel oldu!.**

51-) Ma eşhedtühüm halkas Semavati vel Ardı ve la halka enfüsihim* ve ma küntü müttehızel mudılliyne aduda;
Ben onları (cinleri**) Semavat ve Arz'ın yaratılmasına da, kendi yaratılmalarına da şahid tutmadım (**hakıkatlerini tanıyıp ilahi yakınlığa eremezler**) … Ve hiç bir zaman mudıll (**saptıran**) olanları yardımcı edinmiş değilim.**

52-) Ve yevme yekulü nadu şürekâiyelleziyne zeamtüm fedeavhüm felem yesteciybu lehüm ve cealna beynehüm mevbika;
"*Ortaklarım diye zannettiklerinizi çağırın*" diye nida ettiği GÜN, onları çağırırlar da, onlar kendilerine cevap vermezler… Biz onların aralarına tehlilekeli bir engel koyduk.

53-) Ve rael mücrimunen nare fezannu ennehüm muvakıuha ve lem yecidu anha masrifa;
Mücrimler ateşi gördüler de, artık onun içine düşeceklerini sandılar/bildiler… Ondan (ateşten**) başka kaçıp kurtulmaya bir yol bulamadılar (**cennetin yolu cenennem narından geçer; yanıp arınmayan cenneti bulamaz**).**

54-) Ve lekad sarrefna fiy hazel Kur'âni linNasi min külli mesel* ve kânel İnsanu eksere şey'in cedela;
Andolsun ki biz şu Kur'an'da, insanlar için, her türlü misalden sayıp döktük (çeşitli manaları, türlü türlü gerçekleri misal yollu anlattık**) … İnsan ise varolan şeylerin en tartışmaya düşkün olanıdır.**

55-) Ve ma meneanNase en yu'minu iz caehümül hüda ve yestağfiru Rabbehüm illâ en te'tiyehüm sünnetül evveliyne ev ye'tiyehümül azâbü kubüla;
Kendilerine HUDA (hidayet/klavuz**) geldikten sonra, insanları iman etmekten ve Rablerinden mağfiret istemekten (**nefslerinden arınıp yakine ermekten**) alakoyan mani, öncekilerin başına gelenlerin kendilerine gelmesini veya azabın karşılarına dikilivermesini beklemektir.**

56-) Ve ma nursilül murseliyne illâ mübeşşiriyne ve münziriyn* ve yücadilülleziyne keferu Bil batıli li yudhıdu Bihil Hakka vettehazu ayatiy ve ma ünziru hüzüva;
Biz murseliyn'i (Nebî-Rasûl**) ancak müjdeleyici ve uyarıcılar olarak irsal ederiz…Bilfiil gerçeği örten kafirler ise (**Bi-**) *batıl (***kendi başına hiçbir varlığı yok**) ile (**B sırrınca**) Hakkı kaydırmağa mücadele ediyorlar… Ayetlerimi ve uyarıldıkları şeyleri eğlence edindiler (**ciddiye alıp değerlendirmediler**).**

57-) Ve men azlemü mimmen zükkire Bi ayati Rabbihi fea'reda anha ve nesiye ma kaddemet yedah* inna cealna alâ kulubihim ekinneten en yefkahuhu ve fiy azanihim vakra* ve in ted'uhüm ilel hüda felen yehtedu izen ebeda;
Rabbinin ayetleri (Rabbani özellikler**) ile (**B sırrınca**) hatırlatıldığı halde onlardan yüz çeviren ve iki eli ile hazırlayıp önceden gönderdiği (**beşeri**) şeyleri unutandan daha zalim kim olabilir?… Doğrusu onların kalbleri üzerine Onu anlamamaları için kılıflar geçirdik ve kulaklarına da ağırlıklar koyduk…Onları HUDAya (**hidayete/rehbere**) da'vet etsen de bu halde onlar ebediyyen hidayete eremezler.**

58-) Ve Rabbükel Ğafuru ZürRahmeti, lev yuahızühüm Bi ma kesebu le accele lehümül azâb* bel lehüm mev'ıdün len yecidu min duniHİ mev'ila;
(Rasûlüm**) senin Rabbin Ğafur ve zürRahmet (**Rahmet sahibi**) dir… Eğer kazandıkları ile (**B sırrınca**) onları muaheze etseydi (**hemen yakalayıp hesaba çekseydi**), elbette azabı**

çabuklaştırırdı… Ama onlar için va'dedilen bir durum-zaman vardır ki, Ondan gayrı sığınak bulamazlar.

59-) Ve tilkel kura ehleknahüm lemma zalemu ve cealna li mehlikihim mev'ıda;
İşte sana, zulmettiklerinde helak ettiğimiz karyeler (şehir/medeniyet, beden**) ki onların helakı için bir mev'id (**takdir edilen süre sonu**) tayin etmiştik.**

60-) Ve iz kale Musa li fetahu la ebrahu hatta eblüğa mecmeal bahreyni ev emdıye hukuba;
Hani bir vakit Musa, Feta'sına (*Feta*: genç, delikanlı, yiğit, fütüvvet sahibi; …'e rağmen amacında ve sülukunda sabit olan**) demişti ki: "*Durmayacağım/ devam edeceğim ta iki denizin cem olduğu yere varıncaya kadar, yahud uzun zaman/senelerce gideceğim*".**

61-) Felemma beleğa mecmea beynihima nesiya hutehüma fettehaze sebiylehu fiyl bahri sereba;
Vaktaki iki denizin arasının cem' olduğu yere (kudsi bilinç boyutuna**) vardılar, balıklarını unuttular (**Yunus a.s.ı da yutan balık; ki yolculuk'da, menzile vasıl olana kadar, o balık gıdalarıdır?**) … Bunun üzerine o (**balık**) da o denizde gidiş yeri olarak yolunu edinmişti (**Hızır boyutunun bir kerameti olarak pişmiş balık CANlanmış ve diri olarak yoluna devam ediyordu**).**

62-) Felemma caveza kale lifetahu atina ğadaena* lekad lekıyna min seferina hazâ nesaba;
(Buluşma yerlerini**) geçip gittiklerinde Musa Feta'sına: "*Ğada'mızı (****kahvaltı yemeği, kuşluk veya öğlen yemeği; gündüzlük; ki FENA vaktine işaret*****) getir bize, hakikaten şu seferimizden bize yorgunluk ilka oldu (****daha önce Musa ne yorgunluk ve ne de açlık hissediyor?*****)".**

63-) Kale eraeyte iz eveyna ilesSahreti feinniy nesiytül hut* ve ma ensaniyhu illeşşeytanu en ezküreh* vettehaze sebiylehu fiylbahri aceba;
(Musa'nın Feta'sı**) gördün mü, dedi: "*es-Sahra'ya (****o kayaya*****) sığındığımız zaman o balığı ben unuttum (****Hadis-i Şerif'te o kaya, Hızır a.s.ın üzerine oturup, tanınmamak için üstünde bir örtü ile Musa a.s.la buluştuğu kaya'dır?*****) … Ve bana onu zikretmemi/söylememi/hatırlatmamı şeytandan başkası unutturmadı (****ya balık'ı taşımak ve kollamak Musa'nın gencine ait bir görevdi; ya da Musa uyuyor, o genç uyumuyordu ki, hatırladı… Ve şeytan unutturdu?*****) … O (****balık*****) acaib bir şekilde denizde yolunu edinmişti".**

64-) Kale zâlike ma künna nebğı, fertedda alâ asarihima kasasa;
(Musa**) dedi: "*İşte aradığımız o ya*"… Böylece izlerinin üzerine geri döndüler (**Zati özelliklerle yaşayan Allah KULlarının, örtü ile üzerine oturduğu KAYA'ya vardılar**).**

65-) Feveceda abden min ıbadiNA ateynahu rahmeten min ındiNA ve allemnahu min ledünNA ılma;
Derken (orada zati bilinçle, saf akılla olan**) kullarımızdan bir kul buldular ki biz O'na indimizden (**lutuf yollu**) bir rahmet vermiş ve yine O'na ledünnümüzden bir ilim (**dıştan ta'limi mümkün olmayan bir ilim, ma'rifet**) ta'lim etmiştik.**

66-) Kale lehu Musa hel ettebiuke alâ en tuallimeni mimma ullimte rüşda;
Musa O'na dedi: "*Öğretildiğinden bana bir rüşd (**Hak, olgunluk, temyiz gücü, doğru düşünme*****) öğretmen üzerine sana tabi olayım mı (****mürşid-irşad gerçeği?*****) ?*****".**

67-) Kale inneke len testetıy'a maıye sabra;
(Hızır a.s.**) Dedi ki: "*Kesinlikle sen benimle beraberliğe sabredemezsin (****senin varoluş ve misyonun zahire, şahadet alemine dönük; batın/ğayb alemine ait hükümler için o halinle takat yetmez*****)".**

68-) Ve keyfe tasbiru alâ ma lem tuhıt Bihi hubra;
"*İyice haberdar olarak kendisini (**B sırrınca*****) ihata etmediğin şey üzere nasıl sabredersin ki?*****".**

69-) Kale setecidüniy inşaAllahu sabiren ve la a'sıy leke emra;
(Musa**) dedi: "*İnşallah beni sabreder bulacaksın; her hangi bir Emr'de (****iş, emir*****) sana isyan etmem*****".**

70-) Kale fe initteba'teniy fela tes'elniy an şey'in hatta uhdise leke minhu zikra;
(Hızır**) dedi: "*Eğer bana tabi olursan (**bu manevi yolculukda benim her dediğimi yaparsan**), bana hiçbir ŞEY'den sual etme, ta ki ben sana ondan bir bahis/söz açıncaya kadar*".**

71-) Fentaleka* hatta iza rekiba fiys sefiyneti harekaha* kale eharakteha litüğrika ehleha* lekad ci'te şey'en imra;
Bunun üzerine ikisi (Musa ve Hızır**) koyulup bir gittiler… Nihayet Sefine'ye (**Gemi'ye**) bindiklerinde (**Gemi'nin bahsedildiği bu ayette Bahr=deniz sözcüğü geçmemektedir, ancak 79.ayetteki te'vilinde *Bahr* geçmektedir**), (**Hızır**) sefineyi yaraladı/deldi (**Musa şeriatının talep etmediğini yükledi; böylece şeriat'ın asıl yönünü, hakikatını gösterdi**) … (**Musa**) dedi: "*Onun (**sefinenin**) ehlini (**şeriat ehlini**) boğmak için mi onu deldin?.. Yemin olsun acaib/tuhaf bir şey yaptın*".**

72-) Kale elem ekul inneke len testatıy'a meıye sabra;
(Hızır**) dedi: "*Sen benimle beraberliğe sabredemezsin, demedim mi?*".**

73-) Kale la tuahızniy Bima nesiytü ve la türhıkniy min emriy usra;
(Musa**) dedi: "*Unuttuğumla (**demek ki Musa'nın nefsi işin içine girdi?. Zaten hikayeye Musa ve Feta'sı (genç'i) başlamış iken artık bu ayetlerde sadece Musa kaldı Hızır'la?**) beni (**B sırrınca**) muaheze etme ve işimden bana zorluk-güçlük yükleme/giriftar etme*".**

74-) Fentaleka* hatta iza lekıya ğulamen fe katelehu, kale ekatelte nefsen zekiyyeten Bi ğayri nefs* le kad ci'te şey'en nükra;
Derken (ikisi**) yine bir gittiler… Nihayet bir oğlan çocuğa (**reşid olmamış bir nefs'e**) rastgeldiler/karşılaştılar (**da tuttu Hızır**) onu katletti… (**Musa**) dedi: "*Bi ğayri nefs, bir nefs-i zekiyye'yi (**günahsız birini**) mi katlettin? (**=bir nefse karşılık olmaksızın, tertemiz bir nefsi mi öldürdün?..**) … Gerçekten çok münker (**anlaşılmayan, bilinmeyen, bu nedenle reddedilen**) bir şey yaptın*".**

75-) Kale elem ekul leke inneke len testetıy'a meıye sabra;
(Hızır**) dedi: "*Ben sana benimle beraberliğe sabredemezsin, demedim mi?*".**

76-) Kale in seeltüke an şey'in ba'deha fela tusahıbniy* kad belağte min ledünniy 'uzra;
(Musa**) dedi: "*Eğer bundan sonra sana (**herhangi**) şey'den sorarsam artık bana arkadaşlık etme… Hakikaten tarafımdan (**son**) özre ulaştın*".**

77-) Fentaleka* hatta iza eteya ehle karyetinistat'ama ehleha feebev en yudayyifuhüma feveceda fiyha cidaren yüriydü en yenkadda feekameh* kale lev şi'te lettehazte aleyhi ecra;
Bunun üzerine yine bir gittiler… Nihayet ahalisinden yiyecek istedikleri bir karye (kasaba, şehir**) ehline (**insan aleminin beden memleketine**) vardılar… Ama onlar (**ahali**) bu ikisini misafir etmekten kaçındılar… Derken orada yıkılmayı dileyen bir cidar (**duvar**) buldular, (**Hızır; Zati Kudret**) tuttu onu ikame etti (**doğrulttu, dikti; Hakkani muşahade'yi kaim kıldı**) … (**Musa**) dedi: "*Eğer isteseydin elbette buna karşılık bir ecr/ücret alırdın (**amelinin karşılığında sevap istemek?**)*".**

78-) Kale hazâ firaku beyniy ve beynik* seünebbiüke Bi te'viyli ma lem testetı' aleyhi sabra;
(Hızır**) dedi: "*İşte bu benimle senin aramızda bir fırak (**ayrılma**) dır (**İndimden olan rahmet ve ledünnümden olan ilim ile Allah ahlakı gereği bunları yaparım; yaptıklarımın sevap, makam gibi bir amacı yoktur**) … Sana, sabretmeye muktedir olamadığın o şeylerin (**Bi-**) TE'VİL'ini haber vereceğim*".**

79-) Emmes sefiynetü fe kânet li mesakiyne ya'melune fiyl bahri feeredtü en eıybeha ve kâne veraehüm melikün ye'huzü külle sefiynetin ğasba;
"*O sefineden (Gemiyi delmeden**) başlayalım: O Sefine, denizde (**madde aleminde**) amel eden miskinlerin (**iş gören fakat hiç bir şeyi olmayan yoksulların**) idi… Ben onu (**Nebî Musa'nın şeriatında şart olmayan disiplinlerle**) ayıplı-kusurlu yapmak diledim... (**Çünkü**) onların arkasında (**gerisinde-ötesinde**) her sefineyi gasben alan bir Melik (**bedensel rububiyyet; nefs-i emmare**) var idi*".**

80-) Ve emmel ğulamü fekâne ebevahu mu'mineyni fehaşiyna en yurhikahüma tuğyanen ve küfra;
"*O oğlan çocuğa (**rüşde ermemiş nefs'e****) gelince: Onun babası-annesi iki mü'min idi… Binanaleyh (****beden hükmünde bülüğ çağına gelseydi, o kişiliğe bürüneceği için****) onları tuğyan ve küfr'e giriftar etmesinden haşyet ettik".**

81-) Feeredna en yübdilehüma Rabbuhüma hayren minhu zekaten ve akrebe ruhma;
"*Böylece istedik ki, Rableri onlara o çocuktan tezkiye ve temizlik olarak daha hayırlı ve rahmet olarak daha yakını ibda'=izhar etsin".*

82-) Ve emmel cidaru fekâne li ğulameyni yetiymeyni fiyl mediyneti ve kâne tahtehu kenzün lehüma ve kâne ebuhüma saliha* feerade Rabbüke en yeblüğa eşüddehüma ve yestahrica kenzehüma* rahmeten min Rabbik* ve ma fealtühu an emriy* zâlike te'vilü ma lem testı' aleyhi sabra;
"*Duvara gelince: O, şehirde (**beden memleketinde****, babaları olan Ruh'ül Kudüs'den perdeli ve gafil olmaları dolayısıyla) iki yetim oğlanın idi (****biyolojik olarak babasız olan ****Hz. İsa*** *bu manada babalı idi; yetim değildi… Nitekim Hadis-i Şerif'te* **<Nebîler BABA BİR kardeştirler; anaları muhteliftir; DİYNleri birdir****>****, buyuruluyor) … Onun altında onlara (****iki yetim çocuğa****) ait bir hazine var idi… Ve babaları da salih idi (****Ruh'ül Kuds ile teyid edildiği ayetle belirtilen ****İsa*** *a.s.ın babası bu* ***Ruh*** *idi… Salih olma bu* ***Ruh****'a nisbetledir ki bu nedenle insanların salihler sınıfı en önemli üst sınıftır;* **<Kudsi Nebîlik Ruh'u****>****?) … Bundan dolayı Rabbin diledi ki, o iki çocuk buluğ çağına (****ayetlerde genel olarak bulüğ iki aşamadır: Cinsiyet hormonlarının devreye girmesi ile olan akli bulüğ, mükellefiyet çağı ve 40 yaşında olan kemal****) ersinler ve Rabbinden bir rahmet olarak hazinelerini (****kuvveden fiile****) çıkarsınlar… Ve ben onu (****bütün bu yaptıklarımı kendi****) EMR'imden yapmadım… İşte senin sabretmeye güç yetiremediğinin te'vili budur".***

83-) Ve yes'eluneke an Ziyl karneyn* kul seetlu aleyküm minhu zikra;
Sana Zül'karney (iki karn/boynuz sahibi**)'den sual ediyorlar... De ki: Ondan size bir zikr (**anma, öğüt, hatırlatma**) okuyacağım.**

84-) İnna mekkenna lehu fiyl Ardı ve ateynahu min külli şey'in sebeba;
Hakikaten biz O'nu Arz'da (beden'de**) temkin ettik (**imkanlandırdık; muktedir kıldık; iktidar sahibi yaptık**) ve O'na herşeyden (**istediği kemalattan**) bir sebep (**yol, çare, yöntem, ilim**) verdik.**

85-) Feetbea sebeba;
O da bir sebebe tabi oldu (bir yol-yöntem izledi**).**

86-) Hatta iza beleğa mağribeşŞemsi vecedeha tağrubu fiy aynin hamietin ve vecede ındeha kavma* kulna ya Zelkarneyni imma en tuazzibe ve imma en tettehıze fiyhim hüsna;
Ta Güneş'in (Can'ın**) battığı yere ulaştığında onu (**güneşi**) bir *ayn-i hamiet*'te (**siyah balçıklı göze'de; yani beşeri biyolojik bedende**) batarken buldu...Ve (**bir de**) onun (**güneşin**) indinde bir kavm (**beden memleketinin ahalisi hükmünde olan çeşitli kuvveler**) buldu... Dedik: "*Ey Zül'karneyn!.. İster (****onlara****) azap edersin (****onlara ters geleni uygularsın****);ister onlar hakkında bir güzellik (****güzel bir yol, tavır****) edinirsin".***

87-) Kale emma men zaleme fesevfe nuazzibuhu sümme yüreddü ila Rabbihi feyuazzibuhu azâben nükra;
(Zül'karneyn**) dedi ki: "*Zulmedene (****haddi aşana****) azap edeceğiz (****arınması için disiplinleri uygulayacağız; zaten herşeyin sebebi/yolu da bize verilmiş****)... Sonra Rabbına döndürülecek (****ölüm-kıyamet****) ve böylece (****Rabbı****) ona görülmedik/ta'rifsiz bir azap edecek".***

88-) Ve emma men amene ve amile salihan felehu cezaenilhüsna* ve senekulu lehu min emrina yüsra;
Ve amma kim (hakikatına**) iman eder ve salih amel işlerse (**arınıp, hakikatının gereği bilinçli yaşam, sünnetullah'a uygun amel ortaya korsa**);işte ceza onun için *hüsna* (**en güzel; cennet hali**) dir... Ve ona emrimizden *yusra*'yı (**kolayı, bir kolaylığı**) söyleyeceğiz.**

89-) Sümme etbea sebeba;
Sonra (Zül'Karneyn diğer**) bir sebebe (**daha**) tabi oldu.**

90-) Hatta iza beleğa matliaş Şemsi vecedeha tatlüu alâ kavmin lem nec'al lehüm min duniha sitra;
Ta güneşin tulu ettiği= doğduğu yere (ki doğu anlamına gelen *maşrık* tabiri burada kullanılmamış,*matlı'*=tulu yeri kullanılmış**) ulaşınca, onu (**güneşi**) öyle bir kavim (**akli, şuuri kuvveler**) üzerine doğar buldu ki, onlar için ona (**güneşe**) karşı bir *sitr* (**perde, örtü**) oluşturmamıştık (**İlahi manaları idraklarından perdeleyen bir örtü yok**).**

91-) Kezâlik* ve kad ehatna Bima ledeyhi hubra;
İşte böyle... Ve hakikaten biz, O'nun (Zül'karneyn'in**) yanındaki/katındaki olarak (**O'nu B sırrınca**) ihata etmişiz- ve dolayısıyla, böylece O'nun durumundan- hakkıyla haberdarız.**

92-) Sümme etbea sebeba;
Sonra (Zül'Karneyn**) bir sebebi (**daha**) izledi.**

93-) Hatta iza belağa beynes seddeyni vecede min dunihima kavmen la yekâdune yefkahune kavla;
Nihayet (doğu ve batı seyrinden sonra**) iki sed (**set, dağ**) arasına (**zül'karneyn'in asıl yerine**) ulaştı... Orada (**o iki seddin önünde veya arasında**) neredeyse -hiçbir- söz anlamayacak halde (**akılsız**) bir kavim buldu.**

94-) Kalu ya Zelkarneyni inne ye'cuce ve me'cuce müfsidune fiyl Ardı fehel nec'alü leke harcen alâ en tec'ale beynena ve beynehüm sedda;
Dediler: "*Ey Zül'karneyn!.. Şüphesiz ki ye'cüc ve me'cüc (**cinni kuvveler****) Arz'da ifsad/bozgunculuk yapmaktadırlar... Bizimle onlar arasına bir sed (****ameli tedbirler, sistem bilinci****) oluşturman üzerine sana bir vergi (****bizimle hasıl olan veriler?****) verelim mi?*".**

95-) Kale ma mekkenniy fiyhi Rabbiy hayrun feeıynuniy Bi kuvvetin ec'al beyneküm ve beynehüm radma;
(Zül'karneyn**) dedi ki: Rabbimin (**seyri afaki ve seyri enfüsi ile**) beni imkanlandırdığı/muktedir kıldığı daha hayırlıdır... Kuvvetinizle-gücünüzle (**kuvveleriniz, melekeleriniz ile B sırrınca**) bana yardım edin de sizinle onlar arasına bir radm (**set, engel**) oluşturayım.**

96-) Atuniy züberel hadiyd* hatta iza sava beynes sadefeyni kalenfühu* hatta iza cealehu naren kale atuniy üfriğ aleyhi kıtra;
Bana demir kütleleri (azim, sebat, amel**) getirin... Nihayet iki taraf (**veya iki dağ, iki uç, iki yan**) arasını müsavi edince (**mizan/denge sağlayınca**): "*NEFHEDİN*" dedi (**NEFH, öz'den dışa doğru olan Can/Bilinç çıkışıdır ki bu sayede ilim, gerçeği algılama, idrak hasıl olur**)... Ta ki onu *nar* haline getirince,"*getirin bana, üzerine eritilmiş bakır/katran dökeyim*" dedi.**

97-) Femestau en yazharuhu ve mestetau lehu nakba;
Artık onu ne aşmaya muktedir olabildiler ve ne de onu delebildiler (zira dengeyi sağlayan sed artık meleke ve kuvvelerden, onların devamından meydana gelmiş**).**

98-) Kale hazâ rahmetün min Rabbiy* feiza cae va'dü Rabbiy cealehu dekkâ'* ve kâne va'dü Rabbiy hakka;
(Zül'karneyn**) dedi: "*Bu Rabbimden bir rahmettir... Dolayısıyla Rabbimin va'di gelince onu yerle bir eder (****rububiyyetin hükmü böyledir; rububiyyet boyutuna, bedenlere, dünyalara yatırım olmaz****)... Ve Rabbimin va'di Hakk'tır*".**

99-) Ve terekna ba'dahüm yevmeizin yemucü fiy ba'din ve nüfiha fiysSuri fecema'nahüm cem'a;
O gün (zilzal sûresi?**) onları (**o tecelliye**) terk ederiz, dalgalar halinde birbirlerine girerler… Sur'a da üflenmiştir (**kiyamet**);artık hepsini cem'etmişizdir.**

100-) Ve aradna cehenneme yevmeizin lil kafiriyne arda;
O gün Cehennemi (keşfi şakk'dan sonra, bu müşahade için kafi olmayanlara**) kafirlere (**gerçeği reddeden perdelilere**) öyle bir arz edişle sunmuşuzdur ki.**

101-) Elleziyne kânet a'yünühüm fiy ğıtain an zikriy ve kânu la yestetıy'une sem'a;
Onlar (o kafirler**), benim zikrimde, gözleri perdeliydi (**ölümü tatmadan sonra gördükleri bu gerçeği

ifade eden açık ayetlerimi, tecellilerimi dünyada iken göremediler**) … Dinleyip işitmeğe güçleri de yetmiyordu (**görüp/OKUyup anlatanları dinlemeye/vahye güçleri de yoktu**).**

102-) Efe hasibelleziyne keferu en yettehızu ıbadiy min duniy evliya'* inna a'tedna cehenneme lilkafiriyne nüzüla;
Gerçeği örten bu kafirler beni bırakıp kullarımı veliy edineceklerini mi sandılar?... Biz Cehennemi (birimsellik, madde, fitne yaşamını**) kafirler için bir konak olarak hazırladık.**

103-) Kul hel nünebbiuküm Bil ahseriyne a'mala;
De ki: "*Ameller itibarıyla en hüsrana uğrayanları (*B sırrınca***) size haber vereyim mi?*".**

104-) Elleziyne dalle sa'yühüm fiyl hayatid dünya ve hüm yahsebune ennehüm yuhsinune sun'a;
Onlar ki (şirk ehli**), dünya hayatında tüm sa'yleri/çalışmaları boşa giden kimselerdir… Oysa onlar güzel amel yaptıklarını sanıyorlardı.**

105-) Ülaikelleziyne keferu Bi ayati Rabbihim ve LıkaiHİ fehabitat a'malühüm fela nukıymu lehüm yevmel kıyameti vezna;
İşte bunlar, Rablerinin ayetlerini ve O'na LIKA'yı (varlıklarında açığa çıkışını yaşamayı B sırrınca**) küfr (**inkar**) eden (**Rableri ile ikiliğe düşenler**);bu nedenle amelleri boşa giden kimselerdir… Artık onlar için kıyamet günü hiç bir ölçü ikame etmeyiz (**tartılacak amelleri yok**).**

106-) Zâlike cezauhüm cehennemü Bima keferu vettehazu ayatiy ve Rusuliy hüzüva;
İşte gerçeği örtüp kafir olmaları, ayetlerimi ve Rasûllerimi alaya almaları (arınmayı, kendilerini tanımayı reddetmeleri**) dolayısıyla (**B gerçeğince**) onların cezası Cehennemdir.**

107-) İnnelleziyne amenu ve amilus salihati kânet lehüm cennatül firdevsi nüzüla;
Muhakkak ki (hakıkatlerine**) iman edip (**arınıp**) ve bunun gereği olarak salih amel işleyenlere gelince, onlara konak/konuk yeri olarak Firdevs Cennetleri vardır.**

108-) Halidiyne fiyha la yebğune anha hıvela;
Ebedi kalıcılardır orada… Oradan (hakıkat halinden**) hiç çıkmak istemezler de.**

109-) Kul lev kânel bahru midâden likelimati Rabbiy lenefidel bahru kable en tenfede kelimatu Rabbiy velev ci'na Bi mislihi mededa;
De ki: "*Eğer Rabbimin kelimeleri (*manalar***) için Deniz (***sûretler mertebesi***) mürekkeb olsa, Rabbimin kelimeleri tükenmeden (***sınırsız***) önce elbette Deniz tükenirdi (***sonsuz***) … Ve eğer onun (***o denizin***) bir (***Bi-***) mislini daha getirsek (***gene yetmezdi***)".***

110-) Kul innema ene beşerun mislüküm yuha ileyye ennema ilahuküm ilahun vahıd* femen kâne yercu Lıkae Rabbihi felya'mel amelen salihan ve la yüşrik Bi ibadeti Rabbihi ehada;
(Rasûlüm**) de ki: "*Ben sizin misliniz bir beşerim, ancak (***öyle ki***) ilahınızın (***SİZ'i yaratanınızın?***) İlah'un Vahid olduğu bana <u>vahyolunuyor</u> (***dıştan bilgi gibi, değil?***) … O halde kim Rabbine LIKA (***kavuşma***)'yı (***varlıklarında açığa çıkışını yaşamayı***) umuyorsa salih (***sünnete uygun, marifete mutabık***) amel işlesin ve Rabbi'<u>nin</u> ibadetine (***B sırrınca***) birini ortak koşmasın*".**

****

MERYEM SÛRESİ (19)

<u>SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ</u>

Bu sûre, Mekke döneminde, müslümanların Habeşistan'a hicretinden önce 44.sırada nazıl olmuştur... 98 ayettir...

Varolan herşeyin İlahi Vasıflarla varolduğunu, insanda ilahi sıfatların zahir olduğunu somut olarak ortaya koyan *Hz.Meryem'in İsa a.s.ı doğum mucizesi* ağırlıklı olarak anlatıldığı için sûre bu isimle meşhur olmuştur... Sûre'de Hz.Zekeriyya, Hz.Yahya, Hz.İbrahim, Hz.İsmail, Hz.Musa, Hz.Harun, Hz.İdris Nebîlerden; Adem, İbrahim, İsrail zürriyyetlerinden ve Hz.Nuh ile gemiye bindirilenlerden, ADN (boyutsal, mertebe) cennetlerinden, vahy-melek-insan ilişkisinden, sırat ve cehennem gerçeğinden, cinn-insan ilişkisinden, Rahmaniyyet ve ferdiyet makamlarından, sevginin oluşmasından ve ne anlama geldiğinden bahsedilir...

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) Kâââf, Ha, Ya, Ayyynnn, Saaad;
Kâf, Ha, Ya, Ayn, Sad.

2-) Zikru rahmeti Rabbike abdeHU Zekeriyya;
(Bu,**) senin Rabbinin, kulu (**na yani**) Zekeriyya'ya rahmetinin zikridir**.

3-) İz nada Rabbehu nidaen hafiyya;
Hani o, Rabbine hafiy bir nidayla nida etti.

4-) Kale Rabbi inniy vehenel azmü minniy veştealerre'sü şeyben ve lem ekün Bi duaike Rabbi şakıyya;
Dedi ki: "*Rabbim!.. Muhakkak ki kemiğim (*in yapısı*) zayıfladı/ (*işe*) gevşedi benden, başım saçın ağarıp beyazlaması itibarıyla tutuştu/aklaştı... Rabbim!.. Senin duan ile (*B sırrınca*) hiç şakıy (*bedbaht*) olmadım*".

5-) Ve inniy hıftül mevaliye min veraiy ve kânetimraetiy akıren feheb liy min ledünKE Veliyya;
"*Muhakkak ki ben, arkamdan (*gelecek, din işinde yerime geçecek*) mevaliy (*mevlalar, dostlar, yakınlar*)'den korktum... Karım ise zaten kısır... O halde ledünnünden benim için bir veliy hibe et*".

6-) Yerisüniy ve yerisü min ali Ya'kub* vec'alhü Rabbi radıyya;
"*Ki bana da varis olsun, Al-i Ya'kub'a da varis olsun... Rabbim onu radiyye (*mardiyye*) kıl*".

7-) Ya Zekeriyya inna nübeşşiruke Bi ğulaminismuhu Yahya lem nec'al lehu min kablü semiyya;
"*Ya Zekeriyya!.. Doğrusu biz seni kendisinin ismi Yahya olan bir (*Bi-*) oğlan ile müjdeliyoruz... (*Yahya'dan*) daha önce ona bir adaş da yapmadık (*hiç kimseyi Yahya ismi ile isimlendirmedik*)"*.

8-) Kale rabbi enna yekûnü liy ğulamun ve kânetimraetiy akıren ve kad belağtü minel kiberi ıtiyya;
(Zekeriyya**) dedi ki: "*Rabbim, karım kısır ve ben de ihtiyarlıktan sınıra ulaşmış olduğum halde, benim nasıl bir oğlum olur?*"**.

9-) Kale kezâlik* kale Rabbüke huve aleyYE heyyinün ve kad halaktüke min kablü ve lem tekü şey'a;
"*Orası öyledir (*dediğin gibidir*)... (*Ancak*) Rabbin dedi ki: <O (*nu yapmak*), bana kolaydır... Sen (*anılır herhangi*) bir şey değilken (*bundan*) daha önce seni halkettim>*" dedi.

10-) Kale Rabbic'al liy ayeten, kale ayetüke ella tükellimen Nase selâse leyalin seviyya;
(Zekeriyya**) dedi ki: "*Rabbim!.. Bana bir ayet (*alamet*) ver*"... (**Rabbi**) dedi ki: "*Senin ayetin, kamil/sağlam olduğun halde insanlarla üç gece (*üç gün*) konuşmamandır*"**.

11-) Feharece alâ kavmihi minel mihrabi feevha ileyhim en sebbihu bükreten ve aşiyya;
(Zekeriyya**) mihrab'dan (**ma'bed, beyin**) kavminin üzerine çıktı ve onlara: "*Sabah-akşam tesbih edin*" diye vahyetti/gizli konuştu/işaret etti**.

12-) Ya Yahya huzil Kitabe Bi kuvvetin, ve ateynahul hükme sabiyya;
"*Ya Yahya!.. Kitab'ı (Bi-) kuvvetle tut!*"... Biz ona (Yahya'ya**) hükm'ü (**hikmeti**) sabiy iken verdik**.

13-) Ve hananen min ledünNA ve zekaten, ve kâne tekıyya;
Ve ledünnümüzden bir hanan (rahmet**) ve bir zekat (**temizlik**) ta verdik... Ve (**Yahya**) takıyy (**çok korunan**) idi**.

14-) Ve berran Bi valideyhi ve lem yekün cebbaren asıyya;
(Yahya**) (**Bi-**) ana-babasına berr idi (**iyi davranıyordu; ikisinin de hakkına riayet ediyordu**), cebbar ve asi değildi**.

15-) Ve Selâmun aleyhi yevme vulide ve yevme yemutu ve yevme yüb'asü hayya;
Doğduğu gün, öldüğü gün (fena**) ve Hayy olarak ba'solunacağı gün (**baka**) selam olsun ona**.

16-) Vezkür fiyl Kitabi Meryem* izintebezet min ehliha mekanen şarkıyya;
Kitab'ta Meryem'i de zikret... Hani o ehlinden (ailesinden uzaklaşıp**) şarkıy bir mekan'a (**doğu bir yere**) çekilmişti**.

17-) Fettehazet min dunihim hıcaben fe erselna ileyha ruhaNA fetemessele leha beşeran seviyya;
Onların (ehlinin**) dunundan bir hicab edindi (**aralarına perde edindi; onlardan kendini tecrid etti**)... Ona ruhumuzu (**ruh'ül kuds, cebrail**) irsal ettik de Ona tam bir beşer olarak temessül etti**.

18-) Kalet inniy euzü Bir Rahmani minke in künte tekıyya;
(Meryem**) dedi ki: "*Muhakkak ki ben, (B sırrıyla) Rahmana sığınırım senden... Eğer takıyy (çok korunan, tecerrüd eden) isen*"**.

19-) Kale innema ene Rasûlü Rabbiki, li ehebe leki ğulamen zekiyya;
(Ruh**) dedi ki: "*Ben yalnızca senin Rabbinin Rasûlüyüm!... Sana zekiyy (temiz) bir oğlan hibe edeyim için*"**.

20-) Kalet enna yekûnü liy ğulamün ve lem yemsesniy beşerun ve lem ekü bağıyya;
(Meryem**) dedi ki: "*Bana bir beşer dokunmadığı ve ben de bir bağıy (iffetsiz kadın) olmadığım halde benim nasıl bir oğlum olur?*"**.

21-) Kale kezâlik* kale Rabbüki huve aleyye heyyin* ve linec'alehu ayeten linNasi ve rahmeten minna* ve kâne emren makdıyya;
"*Orası öyle (dediğin gibidir)... (Ancak) Rabbin dedi ki: <O (nu yapmak), bana kolaydır... O'nu insanlar için bir ayet ve bizden bir rahmet kılalım diye... Hükmedilmiş bir emr (iş) idi*" dedi (Ruh**).**

22-) Fehamelethü fentebezet Bihi mekanen kasıyya;
(Meryem**) O'nu (**ruh-ul kuds'ü, İsa'yı**) yüklendi... O'nunla (**B sırrınca**) kasıyy (**uzak**) bir mekana (**batı'ya**) çekildi**.

23-) Feecaehel mehadu ila ciz'ın nahleti, kalet ya leyteniy mittü kable hazâ ve küntü nesyen mensiyya;
Doğum sancısı onu hurma ağacı dalına doğru getirdi... "*Keşke ben bundan önce ölseydim ve büsbütün unutulup gitseydim*" dedi.

24-) Fenadaha min tahtiha ella tahzeniy kad ceale Rabbüki tahteki seriyya;
Onun (Meryem'in**) tahtından (**altından**): "*Mahzun olma, Rabbin senin alt tarafında bir seriyye (nehir, su arkı) oluşturdu*" diye (**Cebrail**) nida etti**.

25-) Ve hüzziy ileyki Bi ciz'ın nahleti tüsakıt aleyki rutaben ceniyya;
"*O hurma ağacı dalını (B sırrınca) kendine doğru hazzet (salla, harekete geçir), üzerine olgun, taze hurma düşecektir*".

26-) Feküliy veşrabiy ve karriy 'ayna* feimma tereyinne minel beşeri ehaden fekuliy inniy nezertü lirRahmani savmen felen ükellimel yevme insiyya;

“Artık ye, iç, gözün aydın olsun!... Eğer beşer’den birini görürsen: “*Ben Rahman için bir oruç adadım; artık bugün insiy (*insan cinsine ait biri*) ile konuşmayacağım*” de.

27-) Feetet Bihi kavmeha tahmilüh* kalu ya Meryemü lekad ci'ti şey'en feriyya;
(Meryem**) Onu (**çocuğu**) taşıyarak onunla (**çocukla B sırrınca**) kavmine geldi... Dediler ki: “*Ya Meryem!... Andolsun sen feriyy (*korkunç, tuhaf, görülmedik*) bir şey ettin*”.

28-) Ya uhte Harune ma kâne ebukimrae sev'in ve ma kânet ümmüki beğıyya;
“*Ey Harun’un kızkardeşi!... Senin baban kötü bir kişi değildi... Senin anan da bağıy (*iffetsiz kadın*) değildi*”.

29-) Feeşaret ileyh* kalu keyfe nükellimü men kâne fiyl mehdi sabiyya;
Bu sebeple (Meryem**) O’na (**çocuğa**) işaret etti (**çocuğu gösterdi**)... “*Sabiy (*çocuk*) olarak mehd (*beşik; beden*)’de olan kimse ile nasıl konuşuruz?*” dediler**.

30-) Kale inniy Abdullah* ataniyel Kitabe ve cealeniy Nebîyya;
(Çocuk, İsa**) dedi ki: “*Şüphesiz Ben Abdullahım; (*bu nedenle*) bana Kitab verdi ve beni Nebî kıldı*”**.

31-) Ve cealeniy mübareken eyne ma küntü, ve evsaniy Bis Salati vez Zekati ma dümtü hayya;
**“*Ve nerde olursam oliyim beni mubarek kıldı... Hayy olduğum sürece salat’ı (*namaz’ı*) ve zekat’ı (*B sırrınca*) bana vasiyyet etti (*hükmetti*)”*.

32-) Ve berran Bi validetiy* ve lem yec'alniy cebbaren şakıyya;
“(*Bi-***) *valide’me berr (*kıldı; doğuranımın hakkına riayet ediyorum*);cebbar, şakıy kılmadı*”**.

33-) VesSelâmy aleyye yevme vülidtü ve yevme emutü ve yevme üb'asü hayya;
“*Doğduğum gün, öleceğim gün ve Hayy olarak ba’solacağım gün Selam bana*”.

34-) Zlike ılysebnü Meryem* kavlel hakkılleziy fiyhi yemterun;
İşte İsa, Meryem Oğlu (budur**)... Hakkında şüpheye düştükleri hak söz (**ü söylüyoruz**).**

35-) Ma kâne Lillahi en yettehıze min veledin subhaneHU, iza kada emren feinnema yekulü lehu kün feyekûn;
Çocuk (doğurulacak nesne**) edinmek (**kendinden gayrı vücud olmayan**) Allah için olacak şey değildir; O, Subhan’dır!... Bir işin olmasını hükmederse onun için yalnızca “*ol*” der; o olur**.

36-) Ve innAllahe Rabbiy ve Rabbüküm fa'buduHU, hazâ sıratun müstekıym;
Muhakkak ki benim de Rabbim, sizin de Rabbiniz Allah’dır!... (O halde**) O’na kulluk edin... Bu sırat-ı müstekıym’dir**.

37-) Fahtelefel ahzabü min beynihim* feveylün lilleziyne keferu min meşhedi yevmin azîym;
Hizibler (vahdet’ten perdeliler**) aralarında ihtilaf ettiler... Aziym Gün’ün meşhed’inden (**şahid olma yeri, şahidliğinden**) dolayı vay o kafir olanlara!**.

38-) Esmı' Bihim ve ebsır, yevme ye'tuneNA lakiniz zalimun elyevme fiy dalalin mübiyn;
Bize gelecekleri gün (B sırrınca**) neler işitecekler, neler görecekler!... Fakat bugün o zalimler apaçık bir sapkınlık içindedirler**.

39-) Ve enzirhüm yevmel hasreti iz kudıyel emr* ve hüm fiy ğafletin ve hüm la yu'minun;
Onları hasret günü, iş bitirildiği (gün**) hakkında uyar... Onlar gaflet içinde ve iman etmeyenler oldukları halde (**iş bitirilecek**).**

40-) İnna nahnu nerisül’ Arda ve men aleyha ve ileyna yürceun;
Doğrusu Arz’a ve onun üzerinde bulunana biz mirascı oluruz, biz... Ve bize döndürülürler.

41-) Vezkür fiylKitabi İbrahiym* innehu kâne sıddiykan Nebîyya;
Kitab'ta İbrahim'i de zikret!... Muhakkak ki O Sıddık idi, Nebî idi/Nebî Sıddık idi.

42-) İz kale liebihi ya ebeti lime ta'budu ma la yesmeu ve la yubsıru ve la yuğniy anke şey'a;
Hani (İbrahim**) babasına dedi ki: "*Ey babacığım!.. İşitmeyen, görmeyen ve sana hiç bir faydası olmayan şeye niçin kulluk/ibadet ediyorsun?*"**.

43-) Ya ebeti inniy kad caeniy minel ılmi ma lem ye'tike fettebı'niy ehdike sıratan seviyya;
"*Ey babacığım!... Muhakkak ki İLİM'den sana gelmeyen bana geldi... Bu sebeple bana tabi ol, seni tam/düzgün yola hidayet edeyim*".

44-) Ya ebeti la ta'budişşeytan* inneşşeytane kâne lirRahmani asıyya;
"*Ey babacığım!... Şeytan'a kulluk yapma!... Muhakkak ki şeytan Rahman'a asi oldu*".

45-) Ya ebeti inniy ehafü en yemesseke azâbün miner Rahmani fetekûne lişşeytani veliyya;
"*Ey babacığım!... Muhakkak ki ben, sana Rahman'dan bir azab dokunmasından, böylece şeytan'a veliy olmandan korkarım*".

46-) Kale erağıbün ente an alihetiy ya İbrahiym* lein lem tentehi le ercümenneke vehcürniy meliyya;
(Babacığı**) dedi ki: "*Sen, benim ilahlarımdan yüz mü çeviriyorsun, ey İbrahim?... Yemin ederim ki eğer vazgeçmez isen seni mutlaka recmederim... Uzun müddet benden uzak kal!*"**.

47-) Kale Selâmun aleyke, se estağfiru leke Rabbiy* inneHU kâne Biy hafiyya;
(İbrahim**) dedi ki: "*Selam'un aleyke... Senin için Rabbimden mağfiret dileyeceğim... Muhakkak ki O, bana (*B sırrınca*) çok ikram edicidir*"**.

48-) Ve a'tezilüküm ve ma ted'une min dunillahi ve ed'u Rabbiy asa ella ekûne Bi duai Rabbiy şakıyya;
"*Sizden de sizin Allah'dan gayrı çağırdıklarınızdan da uzlet ediyor ve Rabbimi çağırıyorum/dua ediyorum... Rabbimin duası ile (*B sırrınca, duası olarak*) şakıy (*bedbaht*) olmayacağımı umarım (*bu dua gerçekleşir; teslimiyetin ma'rifeti hasıl olur*)"*.

49-) Felemma'tezelehüm ve ma ya'budune min dunillahi vehebna lehu İshaka ve Ya'kub* ve küllen cealna Nebîyya;
(İbrahim**) onlaradan ve onların Allah'dan gayrı taptıklarından uzlet edince, O'na İshak'ı ve Ya'kub'u hibe ettik... Hepsini Nebî kıldık**.

50-) Ve vehebna lehüm min rahmetiNA ve cealna lehüm lisane sıdkın aliyya;
Onlara rahmetimizden hibe ettik ve onlar için sıdk'ın a'li lisanını oluşturduk.

51-) Vezkür fiylKitabi Musa* innehu kâne muhlesan ve kâne Rasûlen Nebîyya;
Kitab'ta Musa'yı da zikret... Muhakkak ki O muhlas (halisleştirilmiş, seçilmiş**) idi ve Nebî Rasûl idi/Rasûl idi, Nebî idi**.

52-) Ve nadeynahu min canibitTuril' eymeni ve karrebnahu neciyya;
O'na Tur'un sağ canibinden nida ettik ve O'nu neciy (fısıldaşarak konuşan; vasıtasız, birebir, özel konuşan; ilahi konuşmayı duyacak makam**) olarak yaklaştırdık**.

53-) Ve vehebna lehu min rahmetiNA ehahu Harune Nebîyya;
Rahmetimizden O'na kardeşi Harun'u Nebî olarak hibe ettik.

54-) Vezkür fiylKitabi İsmaıyl* innehu kâne sadikalva'di ve kâne Rasûlen Nebîyya;
Kitab'ta İsmail'i de zikret... Muhakkak ki O sadık-ul va'd (va'dine sadık**) ve Nebî Rasûl idi/Rasûl idi, Nebî idi**.

55-) Ve kâne ye'muru ehlehu Bis Salati vez Zekati, ve kâne ınde Rabbihi mardıyya;
Ehlini (ailesini**) namaz ve zekat ile (**B sırrınca**) emreder idi... Ve Rabbinin indinde mardıyye idi**.

56- Vezkür fiyl Kitabi İdriys* innehu kâne sıddiykan Nebîyya;
Kitab'ta İdris'i de zikret... Hakıkaten O Sıddık idi, Nebî idi.

57-) Ve refa'nahu mekanen aliyya;
Ve biz onu Aliy Mekan'a (Mele-i A'la, yakınlık makamı**) ref'ettik**.

58-) Ülaikelleziyne en'amAllahu aleyhim minen Nebîyyiyne min zürriyyeti Ademe ve mimmen hamelna mea Nuh* ve min zürriyyeti İbrahiyme ve İsraiyle ve mimmen hedeyna vectebeyna* iza tütla aleyhim ayaturRahmani harru sücceden ve bükiyya;
(58. Ayet secde ayetidir.) **İşte bunlar, Allah'ın kendilerine in'am'da bulunduğu Nebîler'den, Adem'in zürriyyetinden, Nuh ile beraber taşıdıklarımızdan, İbrahim ve İsrail'in zürriyetinden, hidayete erdirdiğimiz ve (**ezelden**) ictiba ettiğimiz (**seçtiğimiz**) kimselerdir... Onlara Rahman'ın ayetleri tilavet edildiği vakit (**o ayette tecelli eden sıfat yönünden yakiyne erip**) secde ederek ve ağlayarak düşerler**.

59-) Fehalefe min ba'dihim halfün edausSalate vettebeuşşehevati fesevfe yelkavne ğayya;
Onlardan sonra, onların ardından bir nesil geldi ki, namazı zayi' ettiler ve şehvetlere (arzularına, nefslerinin heva ve hevesine**) tabi oldular... (**Onlar**) Ğayy (**cehennemin kurtulması çok zor en derin vadisi; şer girdabı, dalalet zinciri, günah kuyusu**) ile karşılaşacaklardır**.

60-) İlla men tabe ve amene ve amile salihan feülaike yedhulunel cennete ve la yuzlemune şey'a;
Tevbe eden, iman eden ve salih amel yapan müstesna... İşte onlar cennete dahil olurlar ve hiç bir şekilde zulme uğratılmazlar.

61-) Cennati adninilletiy veaderRahmanu ıbadeHU Bil ğayb* innehu kâne va'duHU me'tiyya;
(O cennetten maksad**) Rahman'ın, kullarına Bil-Ğayb (**ğaybları olarak**) va'd ettiği ADN (**ilahi sıfatlarla yaşam**) cennetleridir... Muhakkak ki O'nun va'di me'tiyya (**gelinmiş, yerine gelmiş**) dır**.

62-) La yesmeune fiyha lağven illâ Selâma* ve lehüm rizkuhüm fiyha bükreten ve aşiyya;
(Onlar**) orada lağv (**faydasız boş söz**) değil ancak "*Selam*" işitirler... Orada kendilerinin sabah-akşam rızıklanmaları da sözkonusudur**.

63-) Tilkel cennetülletiy nurisü min ıbadiNA men kâne tekıyya;
İşte kullarımızdan çok korunanları mirasçı yapacağımız cennet budur.

64-) Ve ma netenezzelü illâ Bi emri Rabbik* leHU ma beyne eydiyna ve ma halfena ve ma beyne zâlik* ve ma kâne Rabbüke nesiyya;
Biz ancak Rabbinin EMRi olarak (Bi-emri Rabbik**) tenezzül ederiz... Önümüzde, arkamızda ve bunların arasında olan herşey O'nundur... Ve Rabbin unutkan değildir**.

65-) Rabbüs Semavati vel Ardı ve ma beynehüma fa'budhu vastabir liıbadetiHİ, hel ta'lemu leHU semiyya;
Semavatın, Arz'ın ve ikisi arasında olanların Rabbi'dir... O halde O'na kulluk et ve O'nun ibadetine sebat/sabır et... O'nun bir adaşını (O'nun adıyla anılan birini**) biliyormusun?**.

66-) Ve yekulül İnsanu eiza ma mittü lesevfe uhrecü hayya;
İnsan der ki: "*Ben öldüğüm zaman mı Hayy olarak çıkarılacağım?*".

67-) Evela yezkürul' İnsanu enna haleknahu min kablü ve lem yekü şey'a;
O insan, bir şey olmadığı halde, onu daha önce halkettiğimizi hatırlamaz mı?.

68-) FeveRabbike lenahşurennehüm veş şeyatıyne sümme lenuhdırennehüm havle cehenneme cisiyya;
Rabbine yemin olsun ki onları şeytanlarla beraber elbette haşredeceğiz... Sonra onları elbette Cehennem'in havlinde (havalesinde, etrafında**) dizüstü çökmüş halde hazır ederiz (**kaçışa güçleri yoktur**).**

69-) Sümme lenenzianne min külli şiyatin eyyühüm eşeddü alerRahmani ıtiyya;
Sonra da her şia (fırka**)'dan onların azgınlık ve ısyan (**varlık bağı, nefsani yoğunluk**) itibarıyla Rahman'a en katı olanlarını (**ayırıp, ortaya**) çekip çıkarırız**.

70-) Sümme lenahnu a'lemu Billeziynehüm evla Biha sılıyya;
Sonra sılıyya (ateşe göğüs germe, oraya girme, aşağı düşme**) bakımından onların hangisi (**B sırrınca**) evladır'ı elbette (**B sırrınca**) biz daha iyi biliriz**.

71-) Ve in minküm illâ varidüha* kâne alâ Rabbike hatmen makdıyya;
Sizden oraya (Cehennem'e, Nar'a, madde alemine**) varid olmayacak (**gelip inmeyecek, uğramayacak**) hiç kimse yoktur... Bu Rabbin üzerine kesinleşmiş bir hükümdür**.

72-) Sümme nüneccil leziynettekav ve nezeruz zalimiyne fiyha cisiyya;
Sonra bilfiil korunanları (alternativ, nurani kuvve sahiplerini**) kurtarırız ve zalimleri (**zulmani sûret sahiplerini**) de diz üstü orada bırakırız**.

73-) Ve iza tütla aleyhim ayatuna beyyinatin kalelleziyne keferu lilleziyne amenu eyyül feriykayni hayrun mekamen ve ahsenü nediyya;
Onlara ayetlerimiz açık açık tilavet edildiğinde, kafir olanlar, iman edenlere: "*İki fırkanın hangisi makam itibarıyla daha hayırlı ve meclisi daha iyidir?*" dedi.

74-) Ve kem ehlekna kablehüm min karnin hüm ahsenü esasen ve ri'ya;
Onlardan önce nice karn (nesil, kuşak, medeniyet**) helak ettik ki onlar esâs (**ev-giyim-kuşam eşyası**) ve ri'y (**hey'et, görünüş**) itibarıyla daha iyiydiler**.

75-) Kul men kâne fiyd dalaleti felyemdüd lehür Rahmanu medda; hatta iza raev ma yuadune immel azâbe ve immes saate, feseya'lemune men huve şerrun mekânen ve ad'afü cünda;
De ki: "*Kim dalalette ise, Rahman ona medd etsin (**süreyi iyice uzatsın; mühlet verdikçe versin*****)... Nihayet kendilerine va'dolunanı -azab'ı veya o saatı (****kiyametin kopuşunu*****) - görecekleri vakit, bilecekler mekanca kim daha şerr ve cünd (****ordu, yardımcılar*****) itibarıyla kim daha zayıf?*"**.

76-) Ve yeziydullahulleziynehtedev hüda* vel bakıyatus salihatu hayrun ınde Rabbike sevaben ve hayrun meradda;
Allah doğru yolda olanları hidayetce artırır... Salih bakıyyeler (ilim ve nurani meziyetler**) ise Rabbinin indinde hem sevapça daha hayırlıdır ve hem de akıbet/dönüş yeri itibarıyla daha hayırlıdır**.

77-) Eferaeytelleziy kefera Bi ayatiNA ve kale leuteyenne malen ve veleda;
O ayetlerimizi (rabbani kuvveleri, sistemi, mürşidi B sırrınca**) küfr (**inkar**) eden ve: "*Kesinlikle bana mal ve çocuk verilir*" diyen kimseyi gördün mü?**.

78-) Ettaleal ğaybe emittehaze ınder Rahmani ahda;
(O kafir**), ğayb'a muttali mi oldu yoksa Rahman'ın indinde bir ahd mı edindi?**.

79-) Kella* senektübü ma yekulu ve nemüddü lehu minel azâbi medda;
Hayır (sandığı gibi değil**) !.. Biz onun söylediğini yazacağız ve azab'dan onun için medd ettikçe edeceğiz (**azabı uzattıkça uzatacağız**).**

80-) Ve nerisühu ma yekulu ve ye'tiyNA ferda;
Onun dediğine (mal ve evlada**) biz varis oluruz... Ve o, bize ferd olarak gelir**.

81-) Vettehazu min dunillahi aliheten liyekûnu lehüm ızza;
Kendilerine ızz (üstünlük, destek**) olsunlar diye Allah'dan gayrı ilahlar edindiler**.

82-) Kella* seyekfürune Bi ıbadetihim ve yekûnune aleyhim dıdda;
Hayır (öyle değil**) !.. (**O ilahlar**) onların ibadetlerini (**tapınmalarını B sırrınca**) küfr (**inkar**) edecek ve onlar üzerine zıd (**yapılarının tam aksi**) olacaklar**.

83-) Elem tera enna erselneş şeyatıyne alel kafiriyne teüzzühüm ezza;
Görmedin mi biz, şeytanları kafirler (gerçeği reddedenler**) üzerine irsal ettik de onları (**vesveseleri ile**) oynatıp duruyorlar**.

84-) Fela ta'cel aleyhim* innema neuddü lehüm adda;
Onlar üzerine acele etme... Biz onlar için mükemmel şekilde sayarız (amellerini ve ecellerini biliyoruz**).**

85-) Yevme nahşurul müttekıyne ilerRahmani vefda;
Muttekiyleri vefd (ikrama nail olmuş, binekli elçiler**) olarak Rahman'a haşrettiğimiz gün!**.

86-) Ve nesukul mücrimiyne ila cehenneme virda;
Mücrimleri de vird (susamışlar, yaya**) olarak Cehennem'e sevk ettiğimiz (**gün**) !**.

87-) La yemlikûneşşefaate illâ menittehaze ınder Rahmani ahda;
Rahman'ın indinde ahd edinmiş (fıtratına rücu etmiş**) olandan başkası şefaata malik olmayacak**.

88-) Ve kalüttehazerRahmanu veleda;
"*Rahman çocuk edindi*" dediler!.

89-) Lekad ci'tüm şey'en idda;
Andolsun ki idda bir şey (görülmedik büyük idda, pek çirkin bir şey**) yaptınız**.

90-) Tekadüs Semavatu yetefettarne minhu ve tenşakkul Ardu ve tehırrulcibalü hedda;
Bundan dolayı az kalsın Semavat çatlayacak, Arz şakk edecek (yarılacak**) ve dağlar yıkılıp düşecek**.

91-) En deav lirRahmani veleda;
Rahman'a çocuk nisbet etmelerinden ötürü.

92-) Ve ma yenbeğıy lirRahmani en yettehıze veleda;
Rahmana çocuk edinmek gerekmez/yakışmaz.

93-) İn küllü men fiysSemavati vel Ardı illâ atir Rahmani abda;
Semavat'ta ve Arz'da kim var ise Rahman'a ancak kul olarak gelir.

94-) Lekad ahsahüm ve addehüm adda;
Andolsun ki (Rahman**) onları ıhsa etmiş ve onları ta'dad edip saymıştır**.

95-) Ve küllühüm atiyhi yevmel kıyameti ferda;
Onların hepsi kıyamet günü O'na ferd olarak gelir.

96-) İnnelleziyne amenu ve amilus salihati se yec'alü lehümür Rahmanu vüdda;
Muhakkak ki iman edip salih amel yapanlara (arınma çalışmaları yapıp kendilerini tanıyanlara**) gelince, Rahman onlar için bir sevgi (**yakınlık, ilahi vasıflarla tahakkuk**) oluşturacaktır**.

97-) Feinnema yessernahu Bi lisanike litübeşşira Bihil müttekıyne ve tünzira Bihi kavmen lüdda;
Biz O'nu, O'nunla (B sırrınca O olarak**) muttekıyleri müjdeleyesin ve inatçı (**vehim?**) bir kavmi de O'nunla (**B sırrınca**) uyarasın diye senin lisanın ile (**B sırrınca senin lisanın olarak**) kolaylaştırdık**.

98-) Ve kem ehlekna kablehüm min karn* hel tuhıssü minhüm min ehadin ev tesmeu lehüm rikza;
Onlardan önce de nice karn (nesil, kuşak**) helak ettik... Onlardan herhangi birini hissediyor yahut onların gizli seslerini/fısıltılarını işitiyor musun?**.

****

TÂ-HÂ SÛRESİ (20)

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

TaHa sûresi Mekke döneminde 45.sırada nazıl olmuştur... 135 ayettir... İsmini, birinci ayetinden almıştır... "**Ta-Ha**", **Hz.Rasûlullah**'a vasfi bir hitabtır; **O**'nun ismidir... Bu sûre'nin bir ismi de "**Keliym**"dir...

Taha Sûresinde, Kur'an'ın inzal edilişindeki hikmet, Rahman'ın Arş'ı istivası, sır-ahfa, Hz.Musa'nın muhtelif örnekliği ve fravun meselesi, Samiriy konusu, ölüm-kıyamet tahakkuku olayları, şefaat gerçeği, Kur'an'ın vahyindeki özellik ve Hz.Rasûlullah'a "**Rabbim ilmimi artır**" emrindeki sır, Adem ve cenneti, Zikir'den yüz çevirenin körlüğü,... gibi bir çok önemli konu... açıklanmaktadır...

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) Tâ ha;
Ta Ha!.

2-) Ma enzelna aleykel Kur'âne liteşka;
Biz Kur'an'ı sana, şakıy (bedbaht, mutsuz**) olasın (**aşırı ibadet ve devamlı sülûk disiplinleri ile zahmet çekesin**) diye inzal etmedik**.

3-) İlla tezkireten limen yahşa;
Ancak haşyet duyan bilinç için bir tezkire olsun diye (inzal ettik; maksat idrak etmektir**).**

4-) Tenziylen mimmen halekal' Arda ves Semavatil 'ula;
Arz'ı ve yüce/yüksek Semaları yaratandan kısım kısım indirilmiştir.

5-) ErRahmanu alel Arşisteva;
Rahman, Arş'a istiva etti.

6-) LeHU ma fiys Semavati ve ma fiyl Ardı ve ma beynehüma ve ma tahtessera;
Semalarda, Arz'da, ikisinin arasında ve sera'nın (toprağın**) altında ne var ise O'nundur**.

7-) Ve in techer Bil kavli feinneHU ya'lemüs Sirra ve Ahfâ;
Sen (Bi-**) kavli (**sözü**) açığa vurursan (**veya gizlersen farketmez**), (**bil ki**) muhakkak ki O, Sırr'ı da Ahfa'yı da bilir**.

8-) Allahu la ilahe illâ HU* leHul Esmaül Hüsna;
(Çünkü O**) Allah'dır, O'ndan ğayrı ilah/vücud yoktur... Esma'ül Hüsna O'nundur!**.

9-) Ve hel etake hadiysü Musa;
Musa'nın hadisi (haberi**) sana geldi mi?**.

10-) İz rea naren fekale liehlihimküsu inniy anestü naren lealliy atiyküm minha Bi kabesin ev ecidü alennari hüda;
Hani (Musa**) bir ateş gördü de ehline: "*Yerinizde durun, muhakkak ki ben bir ateş üns ettim (**hissettim, algıladım, gördüm**)... Belki ondan size bir (**Bi-**) kabes (**meş'ale, kor parçası**) getiririm ya da o ateşin üzerinde bir huda (**klavuz**) bulurum*"**.

11-) Felemma etaha nudiye ya Musa;
Ona (ateşe**) geldiğinde: "*Ya Musa!*" diye (**ateş'den**) nida edildi**.

12-) İnniy ene Rabbüke fahla' na'leyk* inneke Bil vadil mukaddesi Tuva;
"*Muhakkak ki ben senin Rabbinim!.. (**Bu sebeple****) hemen iki na'lınını çıkar (****çünkü sen bilinç yapısın****); muhakkak ki sen (****B sırrıyla****) mukaddes vadi Tuva'dasın!*"**.

13-) Ve enahtertüke festemı' lima yuha;
"*Ben seni seçtim... İmdi vahyolunanı dinle!*".

14-) İnneniy enellahu la ilahe illâ ene fa'budniy, ve ekımıs Salate lizikrİY;
"*Muhakkak ki Ben, evet Ben Allahım!... İlah yok ancak BEN (**Ben'den gayrı vücud yok****)... Bana kulluk et ve Benim zikrim için salatı ikame et!*"**.

15-) İnnes saate atiyetün ekâdü uhfiyha litücza küllü nefsin Bima tes'a;
Muhakkak O Saat (kıyamet; fena, ölüm**) gelecektir... Her nefs (**B sırrınca**) sa'yettiği ile cezalansın diye az kalsın onu (**melikiyet ile**) gizleyeceğim**.

16-) Fela yesuddenneke anha mel la yu'minu Biha vettebea hevahu feterdâ;
"*Ona (**kıyamet'e/ölüme; zati teklik zuhuru'na B-sırrınca****) iman etmeyen ve hevasına tabi olmuş kimse ondan (****Allah'a Lıka'dan, tam fena'dan****) seni alakoymasın; sonra helak olursun!*"**.

17-) Ve ma tilke Bi yemiynike ya Musa;
"*O senin (**Bi-****) sağ elindeki nedir, ya Musa?*"**.

18-) Kale hiye asaye, etevekkeü aleyha ve ehüşşü Biha alâ ğanemiy ve liye fiyha mearibü uhra;
(Musa**) dedi ki: "*O, benim asa'mdır... Ona dayanırım, (****B sırrınca****) onunla koyunlarıma (****ağaçtan****) yaprak silkelerim ve onda başka ihtiyaçlarım da var*"**.

19-) Kale elkıha ya Musa;
"*Onu bırak, ya Musa!*" dedi.

20-) Feelkaha feiza hiye hayyetün tes'a;
(Musa da**) onu attı... Bir de ne görsün o (**asa; Musa'nın nefsi**) koşan bir yılan!**.

21-) Kale hûzha ve la tehaf* senuıydüha siyretehel ula;
"*Onu al ve korkma!.. Onu sana ilk siretinde iade edeceğiz!*" dedi.

22-) Vadmüm yedeke ila cenahıke tahrüc beydae min ğayri suin ayeten uhra;
"*Elini senin cenahına (**kendi tarafına****) zamm et; bir başka ayet olarak hastalıksız-kötülüksüz-noksansız-kusursuz bembeyaz (****nur****) halde çıksın*"**.

23-) Li nüriyeke min ayatiNEl kübra;
"*Sana en büyük ayetlerimizden gösterelim diye!*".

24-) İzheb ila fir'avne innehu tağa;
"*Git Farvun'a!.. Muhakkak ki o tuğyan etti*".

25-) Kale Rabbişrah liy sadriy;
(Musa**) dedi ki: "*Rabbim, sadrımı açıp genişlet (****hakkel yakiyn eyle****)*"**.

26-) Ve yessirliy emriy;
"*İşimi bana kolaylaştır*".

27-) Vahlül ukdeten min lisaniy;
"*Lisanımdan düğümü (**bilincimin külli manaları algılayıp değerlendirmesini engelleyen zihin düğümlerini****) çöz*"**.

28-) yefkahu kavliy;
**“*Ki sözümü (*derinliğine*) anlasınlar (*içlerine tesir etsin*)”*.

29-) Vec'al liy veziyren min ehliy;
“*Benim için ehlimden bir vezir oluştur*”.

30-) Harune ehıy;
“*Kardeşim Harun’u*”.

31-) Üşdüd Bihi ezriy;
“*Onunla (*B sırrınca, O olarak*) gücümü şiddetlendir*”.

32-) Ve eşrikhu fiy emriy;
“*Ve Onu işimde ortak yap*”.

33-) Key nüsebbihake kesiyra;
“*Ki seni çokça tesbih (*tenzih*) edelim*”.

34-) Ve nezküreke kesiyra;
“*Seni çok zikredelim (*ilim*)”*.

35-) İnneke künte Bina Basıyra;
“*Muhakkak ki sen bizi (*B sırrınca, biz olarak*) Basıyr’sin!*”.

36-) Kale kad ütiyte sü'leke ya Musa;
“*İstediğin sana verildi, ya Musa!*” dedi.

37-) Ve lekad menenna aleyke merreten uhra;
“*Andolsun ki (*bundan önce*) sana başka bir kere daha menn (*lutf-ihsan*) etmiştik*”.

38-) İz evhayna ila ümmike ma yuha;
“*Hani vahyolunanları annene (*şöyle*) vahyetmiştik (*program, rububiyyet hükümleri vahiy yollu açığa çıkar*)”.

39-) Enıkzi fiyhi fiyttabuti fakzi fiyhi fiyl yemmi fel yulkıhil yemmü Bis sahıli ye'hûzhü adüvvün liy ve adüvvün leh* ve elkaytü aleyke mehabbeten minnİY* ve litusnea alâ ayniy;
“*Onu (*Musa’yı*) Tabut’un (*beden*) içine koy... Onu Yemm’e (*denize*) bırak... Yemm (*B gerçeğince*) Onu sahil’e kavuştursun ki, benim de düşmanım, Onun da düşmanı (*olan nesne*) Onu alsın... Ve senin üzerine ben’den bir muhabbet bıraktım... Gözümün önünde (*ben’im terbiye ve muhafazam altında*) yapılanman/yetiştirilmen için*”.

40-) İz temşiy uhtüke fetekulu hel edüllüküm alâ men yekfüluh* fereca'nake ila ümmike key tekarre aynüha ve la tahzen* ve katelte nefsen fenecceynake minel ğammi ve fetennake fütuna; felebiste siniyne fiy ehli medyene sümme ci'te alâ kaderin ya Musa;
“*Hani kızkardeşin yürüyor (*Fravun ailesine gidip*) ve diyordu ki: ‘*Onu tekeffül edecek (*süt emzirecek, rüşdüne kadar besleyecek*) kimseyi size göstereyim mi?’.. Böylece seni annene rücu’ ettirdik gözü aydın olsun ve hüzünlenmesin diye... (*Hem*) sen bir nefs katlettin de (*bunun üzerine*) biz seni ğamdan kurtardık... Seni fitneden (*imtihandan*) fitneye uğrattık da... (*Hani*) Ehl-i Medyen içinde (*Şuayıb a.s.ın yanında*) senelerce kaldın... Sonra bir kader üzere geldin ya Musa!*”.

41-) Vastana'tüke linefsiy;
“*Seni nefsim için seçtim*”.

42-) İzheb ente ve ehuke Bi ayatıy ve la teniya fiy zikriy;
“*Sen ve kardeşin ayetlerimle (*B sırrınca ayetlerim olarak*) (*Fravun’a*) gidin... Zikrim (*müşahadem*)’de gevşeklik/zaaf göstermeyin!*”.

43-) İzheba ila fir'avne innehu tağa;
"*İkiniz gidin Fravun'a!... Muhakkak ki o tuğyan etmiştir*".

44-) Fekula lehu kavlen leyyinen leallehu yetezekkeru ev yahşa;
"*Ona yumuşak (**terkibiyetsiz, kudsi****) söz söyleyin (****ikiniz****) !... Belki tezekkür eder yahud haşyet duyar!*"**.

45-) Kala Rabbena innena nehafü en yefruta aleyna ev en yatğa;
"*Rabbimiz!.. Doğrusu biz, bizim üzerimize ifrat etmesinden (**aleyhimize aşırı gitmesinden****) veya tuğyan etmesinden korkarız*" dediler (**ikisi**).**

46-) Kale la tehafa inneniy meaküma esmeu ve era;
(Allah**) dedi ki: "*Korkmayın!... Muhakkak ki Ben sizin (****ikiniz****) le beraberim, işitir ve görürüm*"**.

47-) Fe'tiyahu fekula inna Rasûla Rabbike feersel meana beniy israiyle ve la tuazzibhüm* kad ci'nake Bi ayetin min Rabbik* vesSelâmü alâ menittebeal hüda;
"*Artık ona gelin ve deyin ki: Doğrusu biz senin Rabbinin Rasûlleriyiz!... İsrailOğullarını (**ruhani kuvveleri****) bizimle beraber gönder, onlara azab etme!.. Gerçekten biz sana, senin Rabbin tarafından (****B sırrınca****) bir ayet olarak geldik... Selam, huda'ya (****rehbere; yol göstericiye****) tabi olan üzerine olsun*"**.

48-) İnna kad uhıye ileyna ennel azâbe alâ men kezzebe ve tevella;
"*Doğrusu bize, azabın yalanlayan ve yüzçeviren üzerine olacağı vahyolundu*".

49-) Kale femen Rabbuküma ya Musa;
(Rabbinden perdeli Fravun**) dedi ki: "*Sizin (****ikinizin****) Rabbi kimdir, ya Musa?*"**.

50-) Kale Rabbunelleziy a'ta külle şey'in halkahu sümme heda;
(Musa**) dedi ki: "*Rabbimiz her şey'e halkıyyetini (****varoluş işlevine göre varlığını ve özelliklerini****) veren, sonra da hidayet edendir (****hedefine ermesini kolaylaştırandır****)"***.

51-) Kale fema balül kurunil ulâ;
(Fravun**) dedi ki: "*Peki ya ilk nesillerin (****önceki asırların insanlarının****) hali nedir (****çünkü böyle Rasûl görmediler****) ?*"**.

52-) Kale ılmuha ınde Rabbiy fiy Kitab* la yedıllu Rabbiy ve la yensa;
(Musa**) dedi ki: "*Onların ilmi Rabbimin indinde bir kitab'ta (****Levh-i Mahfuz'da****) dır... Rabbim sapmaz ve unutmaz (****hüküm ve takdiri yerine gelir****)!"***.

53-) Elleziy ceale lekümül Arda mehden ve selek leküm fiyha sübülen ve enzele mines Semai maen, feahrecna Bihi ezvacen min nebatin şetta;
"*Arz'ı sizin için bir beşik yapan, orada sizin için yollar (**duyu organları****) açan ve Sema'dan bir su inzal eden O'dur*"... O su ile (**B sırrınca**) çeşitli nebattan ezvac (**eşler, çiftler**) çıkardık**.

54-) Külu ver'av en'ameküm* inne fiy zâlike le âyâtin liülinNüha;
(Kendiniz**) yiyin ve hayvanlarınızı da otlatın... Muhakkak ki bunda nüha (**nühyeler, akıllar**) sahipleri için elbette ayetler vardır**.

55-) Minha halaknaküm ve fiyha nuıydüküm ve minha nuhricüküm tareten uhra;
Sizi Arz'dan halkettik (120.gündeki nefh-i ruh dahil tüm inşa**)... Tekrar sizi orada iade edeceğiz (**fena, vefat**)... Ve sizi ondan bir kez daha çıkaracağız (**ba's**).**

56-) Ve lekad ereynahu ayatina külleha fekezzebe ve eba;
Andolsun ki biz ona (Fravun'a**) ayetlerimizin hepsini gösterdik... (**Ama o**) yalanladı ve imtina etti**.

57-) Kale eci'tena lituhricena min Ardına Bi sihrike ya Musa;
"(*Bi-***) *sihrin ile bizi Arz'ımızdan çıkarasın diye mi geldin, Ya Musa?*" dedi**.

58-) Felene'tiyenneke Bi sihrin mislihi fec'al beynena ve beyneke mev'ıden la nuhlifühu nahnu ve la ente mekanen süva;
"*Onun misli bir (*Bi-*) sihir, biz de mutlaka sana getireceğiz... Bizimle senin arana bir mev'id (*buluşma vakti*) kıl (*belirle*) ki, biz de ona muhalefet etmeyelim sen de... (*Her iki tarafın toplanması için*) tam yerinde, düzgün bir mekan (*olsun*)"*.

59-) Kale mev'ıdüküm yevmüzziyneti ve en yuhşerenNasu duha;
(Musa**) dediki: "*Sizin mev'idiniz (*buluşma vaktiniz*) ziynet günü'dür... İnsanlar kuşluk vakti haşrolunsunlar*"**.

60-) Fetevella fir'avnü fecemea keydehu sümme eta;
(Bunun üzerine**) Fravun yüz çevirip döndü (**gitti**) ve hilesini cem'etti, sonra geldi**.

61-) Kale lehüm Musa veyleküm la tefteru alellahi keziben feyüshıteküm Bi azâb* ve kad habe meniftera;
Musa onlara dedi ki: "*Veyl olsun size!.. Allah üzerine yalan uydurmayın!.. Bundan dolayı (*Allah*) (*Bi-*) azab ile kökünüzü keser... İftira eden hakikaten kaybetmiştir*".

62-) Fetenazeu emrehüm beynehüm ve eserrunnecva;
(Sihirbazlar; evham-hayal ürünü fikirler**) işlerini aralarında tartıştılar... Fısıltılarını gizlediler**.

63-) Kalu in hazâni lesahırani yüriydani en yuhricaküm min Ardıküm Bi sihrihima ve yezheba Bi tariykatikümül müslâ;
(Fravunun büyücüleri**) dediler ki: "*Şu ikisi, iki büyücüden başka bir şey değildir... (*Bi-*) sihirleri (*sizi aciz bırakan tesirleri*) ile sizi Arz'ınızdan çıkarmak ve sizin en nümune yolunuzu giderip yok etmek diliyorlar*"**.

64-) Feecmiu keydeküm sümme'tu saffa; ve kad eflehal yevme menista'la;
"*Bu sebeple bütün hilelerinizi cem'edin, sonra saf halinde gelin... Bugün kim üstün gelir ise o felaha ermiştir*".

65-) Kalu ya Musa imma en tülkıye ve imma en nekûne evvele men elka;
Dediler ki: "*Ya Musa!.. Ya sen at, ya da ilk atan biz olalım*".

66-) Kale bel elku* feiza hıbalühüm ve ısıyyühüm yuhayyelü ileyhi min sıhrihim enneha tes'a;
(Musa**) dedi ki: "*Hayır, siz atın*"... Bir de ne görsün!... Onların ipleri ve değnekleri, sihirlerinden ötürü, kendisine, koşuyorlarmış gibi göründü (**hayal**).**

67-) Feevcese fiy nefsihi hıyfeten Musa;
Musa nefsinde bir korku duydu.

68-) Kulna la tehaf inneke entel a'la;
"*Korkma!... Muhakkak ki sen, evet sen a'la'sın (*üstünsün*)"* dedik.

69-) Ve elkı ma fiy yemiynike telkaf ma saneu* innema saneu keydü sahır* ve la yüflihus sahıru haysü eta;
"*Sağ elindekini bırak, onların ürettiklerini yutsun... (*Onlar*) ancak sihirbazın hilesini yapıp ürettiler... Sihirbaz nereye gitse iflah etmez*".

70-) Feulkıyes seharetü sücceden kalu amenna Bi Rabbi Harune ve Musa;
Bu sebeple sihirbazlar secdeye kapandılar... "*Harun ve Musa'nın Rabbine (*B sırrıyla*) iman ettik*" dediler.

71-) Kale amentüm lehu kable en azene leküm* innehu le kebiyrukümülleziy allemekümüssıhr* fele ükattıanne eydiyeküm ve ercüleküm min hılafin ve le usallibenneküm fiy cüzuınnahl* ve leta'lemünne eyyüna eşeddü azâben ve ebka;
(Fravun**) dedi ki: "*Ben size izin vermeden Ona iman ettiniz ha!.. Muhakkak ki O, size sihri öğreten büyüğünüzdür... Andolsun ki sizin ellerinizi ve sizin ayaklarınızı çaprazlama keseceğim*

***ve elbette sizi hurma dallarından asacağım... Hangimizin azabca daha şiddetli ve daha kalıcı olduğunu elbette bileceksiniz!*"**.

72-) Kalu len nü'sireke alâ ma caena minel beyyinati velleziy fetarena fakdı ma ente kad* innema takdiy hazihil hayated dünya;
Dediler ki: "*Beyyinattan (**açık kanıtlar, mucizeler, sıfatlar'dan****) bize gelen ve bizi (****ilk****) yaratan (****Fatır****) üzerine seni asla tercih etmeyeceğiz... Ne hükmedeceksen hükmet!... Sen ancak şu dünya hayatına hükmedersin*"**.

73-) İnna amenna Bi Rabbina li yağfire lena hatayana ve ma ekrehtena aleyhi mines sıhr* vAllahu hayrun ve ebka;
"*Doğrusu biz Rabbimize (**B sırrıyla****) iman ettik ki bizim için hatalarımızı ve sihirden bizi üzerine zorladığın şeyi mağfiret etsin... Allah daha hayırlı ve daha bakidir*"**.

74-) İnnehu men ye'ti Rabbehu mücrimen feinne lehu cehennem* la yemutü fiyha ve la yahya;
Gerçek şu ki: Kim Rabbine mücrim (müşrik; gayrı biri**) olarak gelirse işte Cehennem onun içindir… Orada ne ölür (**kurtulur**), ne de dirilir (**sürekli azab, ölme-dirilme yaşarlar**).**

75-) Ve men ye'tihi mu'minen kad amiles salihati feülaike lehümüd derecatül 'ula;
Kim de O'na mü'min olarak salih amel yapmış halde gelirse, işte onlar için en a'li dereceler vardır.

76-) Cennatu Adnin tecriy min tahtihel enharu halidiyne fiyha* ve zâlike cezaü men tezekkâ;
Altlarından nehirler akan ADN cennetleri... Onda ebedi kalıcılardır... Arınıp tezkiye edenin cezası işte budur.

77-) Ve lekad evhayna ila Musa en esri Bi ıbadiy fadrib lehüm tariykan fiyl bahri yebesa* la tehafü dereken ve la tahşa;
Andolsun ki Musa'ya (şunu**) vahyettik: "*(****Bi-****) kullarımı geceleyin yürüt... Onlar için denizde kuru bir yol darbet (****asanla vurarak aç****)... (****Fravun tarafından****) yetişilmekten korkmaksızın ve (****denizde boğulmaktan****) haşyet duymaksızın*"**.

78-) Feetbeahüm fir'avnu Bi cünudihi fe ğaşiyehüm minel yemmi ma ğaşiyehüm;
Fravun (Bi-**) ordusu ile onları izledi de kendilerini yemm (**deniz**)'den ne bürüdüyse bürüdü (**kaplayıp içine aldı, boğdu**).**

79-) Ve edalle fir'avnu kavmehu ve ma heda;
Fravun kendi kavmini saptırdı, doğru yola klavuzlamadı.

80-) Ya beniy israiyle kad enceynaküm min adüvviküm ve vaadnaküm canibetTuril Eymene ve nezzelna aleykümülMenne vesSelva;
Ya İsrailOğulları!.. Gerçekten biz sizi düşmanınızdan kurtardık ve Tur'un sağ canibinde size vaad ettik... Sizin üzerinize Menn (kudret helvası**) ve Selva (**bıldırcın kuşu**) tenzil ettik**.

81-) Külu min tayyibati ma razaknnaküm ve la tetğav fiyhi feyehılle aleyküm ğadabiy* ve men yahlil aleyhi ğadabiy fekad heva;
Sizi rızıklandırdığımız tayyibattan yiyin ve onda tuğyan etmeyin... Yoksa üzerinize gadabım iner.. Kimin üzerine gadabım inerse hakikaten o aşağı düşmüştür.

82-) Ve inniy le Ğaffarun limen tabe ve amene ve amile salihan sümmehteda;
Muhakkak ki ben, tevbe eden (hakikatına yakışmayan davranışlarını farkedip dönen, doğrusunu keşfeden**), iman eden (**arınan**), salih amel (**hakikatının gereği, sünnetullah'a uyumlu amel**) yapan, sonra da doğru yolu bulan (**Zat'a yönelen**) kimseye elbette Ğaffar'ım**.

83-) Ve am a'celeke an kavmike ya Musa;
"*Seni kavminden acele ettiren (**acele ile uzaklaştıran****) nedir, YaMusa?*"**.

84-) Kale hüm ülai alâ eseriy ve aciltü ileyke Rabbi literda;
(Musa**) dedi ki: "*Onlar benim eserim (*izim*) üzereler... Rabbim, razı olasın diye sana acele ettim*"**.

85-) Kale feinna kad fetenna kavmeke min ba'dike ve edallehümüs Samiriyy;
(Rabbi**) dedi ki: "*Doğrusu biz senden sonra kavmini fitneye düşürdük (*imtihan ettik*)... Onları Samiriy (*istidrac sahibi*) saptırdı*"**.

86-) Feracea Musa ila kavmihi ğadbane esifa* kale ya kavmi elem yeıdküm Rabbüküm va'den hasena* efetale aleykümül ahdü em eradtüm en yehılle aleyküm ğadabün min Rabbüküm feahleftüm mev'ıdiy;
Musa, gadablı ve üzgün olarak kavmine döndü... Dedi ki: "*Ey Kavmim!.. Rabbiniz size güzel bir vaadde bulunmamış mıydı?.. Bu ahd (*süreci*) size uzun mu geldi?.. Yoksa Rabbinizden üzerinize bir gadab inmesini mi dilediniz de mev'idime (*va'dinize*) muhalefet ettiniz?*".

87-) Kalu ma ahlefna mev'ıdeke Bi melkina ve lakinna hümmilna evzaren min ziynetil kavmi fekazefnaha fekezâlike elkas Samiriyy;
Dediler ki: "*Biz kendi melkimizle (*kuvvetimizle, tasarrufumuzla*) senin mev'idine (*sana*) muhalefet etmedik... Fakat biz kavmimizin ziynetinden ağırlıklar yüklenmiştik de onları kaldırıp (*Samiyri'nin ateşine*) attık... Samiriy de işte böylece atmıştı (*biz ona bakıp yaptık?*)"*.

88-) Feahrece lehüm ıclen ceseden lehu huvarün fekalu hazâ ilahuküm ve ilahu Musa fenesiy;
(Samiriy**) onlar için böğürebilen bir ICLEN CESEDEN (**buzağı cesedi, yani bir buzağı ki ondan maksad böğürebilen anlayışsız bir cesed?**) çıkarttı... Bunun üzerine dediler ki: "*İşte bu hem sizin ilahınız ve hem de Musa'nın ilahıdır; fakat Musa (*bu ilahı*) unuttu!?*"**.

89-) Efela yeravne ella yerciu ileyhim kavlen ve la yemlikü lehüm darren ve la nef'a;
Görmüyorlar mı ki o (buzağı**), onlara bir kavli (**bir sözü**) geri çevirmez (**cevab vermez; idraksızdır**), onlara bir zarar ve bir faydaya malik de değildir?**.

90-) Ve lekad kale lehüm Harunu min kablü ya kavmi innema fütintüm Bih* ve inne RabbekümürRahmanu fettebiuniy ve etıy'u emriy;
Andolsun ki daha önce Harun onlara şöyle dedi: "*Ey kavmim!... Siz onunla (*B sırrınca*) ancak sınandınız... Muhakkak ki sizin Rabbiniz Rahman'dır... O halde bana tabi olun ve emrime itaat edin!*".

91-) Kalu len nebraha aleyhi akifiyne hatta yercia ileyna Musa;
Dediler ki: "*Musa bize dönünceye kadar, ona (*buzağıya*) tapınıp durmaya devam edeceğiz*".

92-) Kale ya Harunü ma meneake iz raeytehüm dallu;
(Musa**) dedi: "*Ya Harun!.. Bunların dalalete saptıklarını gördüğünde seni ne men' etti,"*.**

93-) Ella tettebian* efeasayte emriy;
"*bana tabi olmaktan?.. Emrime ısyan mı ettin?*".

94-) Kale yebneümme la te'huz Bi lıhyetiy ve la Bi ra'siy* inniy haşiytü en tekule ferrakte beyne beniy israiyle ve lem terkub kavliy;
(Harun**) dedi ki: "*Ey anamın oğlu!... (*Bi-*) sakalımdan ve (*Bi-*) başımdam tutma!.. Muhakkak ki ben: '*İsrailOğulları arasında tefrika çıkardın, kavlimi gözetmedin*', diyeceğinden haşyet ettim (*korktum*)"***.

95-) Kale fema hatbüke ya Samiriyy;
(Musa**) dedi ki: "*Senin hatbın (*zorun, kasdın, durumun*) nedir, Ya Samiriy?*"**.

96-) Kale besurtu Bi ma lem yebsuru Bihi fekabadtu kabdaten min eserir Rasûli fenebeztüha ve kezâlike sevvelet liy nefsiy;
(Samiriy**) dedi ki: "*Onların (*B sırrınca*) görmediklerini (*B sırrınca*) gördüm (*biliyorum*)... Rasûl'ün**

eserinden (*izinden****) bir kabza (****avuç****) aldım da onu (****onların ziynet nesnelerinin eridiği karışıma****) attım... İşte böylece nefsim beni teşvik etti/sevdirdi*”.

97-) Kale fezheb feinne leke fiyl hayati en tekule la misas* ve inne leke mev'ıden len tuhlefeh* venzur ila ilahikelleziy zalte aleyhi akifa* le nuharrikannehu sümme lenensifennehu fiyl yemmi nesfa;
(Musa**) dedi ki: “*Git!.. Muhakkak ki senin için hayatta ‘*bana temas yok= bana dokunmayın*’ demen var... Ayrıca senin için kendisine asla muhalefet edemeyeceğin bir mev’id (****kesin bir vakit****) var... (****Gece gündüz****) tapıp durduğun ilahına bir bak!... Kesinlikle onu yakacağız, sonra onu un ufak edip Yemm (****deniz****)’de savuracağız*”.

98-) İnnema ilahukümullahulleziy la ilahe illâ HU* vesia külle şey'in ılma;
Sizin ilahınız (yaratanınız, müessiriniz**) ancak Allah’dır -ki O’ndan gayrı ilah (**vücud**) yoktur!... (**O**) ilmen herşeyi kuşatan genişliktedir**.

99-) Kezâlike nekussu aleyke min enbai ma kad sebeka, ve kad ateynake min ledünna zikra;
İşte böylece öne geçmiş olanların haberlerinden bazısını sana kıssa ediyoruz... Hakikaten sana ledünnümüzden bir Zikir verdik.

100-) Men a'reda anhü feinnehu yahmilu yevmel kıyameti vizra;
Kim Ondan yüz çevirirse, muhakkak ki o kıyamet günü ağır bir yük/günah yüklenecektir.

101-) Halidine fiyh* ve sae lehüm yevmel kıyameti hımla;
Onda (o günahın içinde**) ebedi kalıcılardır... Kıyamet günü o (**yük**), onlar için ne kötü bir yüktür!**.

102-) Yevme yünfehu fiysSuri ve nahşurul mücrimiyne yevmeizin zurka;
O gün (o kıyamet günü**) sura nefholunur... O gün mücrimleri zurka (**gözleri gömgök, a’ma**) olarak haşrederiz**.

103-) Yetehafetune beynehüm in lebistüm illâ aşra;
Kendi aralarında şöyle fısıldaşırlar: “*Ancak on (**gün****) kaldınız*”**.

104-) Nahnu a'lemu Bima yekulune iz yekulu emselühüm tariykaten in lebistüm illâ yevma;
Onların ne dediklerini (dedikleri şeyi**) biz (**B sırrınca**) daha iyi biliriz; yol olarak onların en örneği: “*Ancak bir gün kaldınız*” dediği vakit**.

105-) Ve yes'eluneke anil cibali fekul yensifüha Rabbiy nesfa;
Sana dağlardan sorarlar... De ki: “*Rabbim onları ufalayıp savuracak/kökünden söküp dağıtacak*”.

106-) Feyezeruha kaan safsafa;
“*Onları (**n yerlerini****) boş dümdüz (****ölü; hiç var olmamışlar****) halde bırakır (****Teklik****)”***.

107-) La tera fiyha ıvecen ve la emta;
“*Orada (**onların yerinde****) ne eğrilik (****çukur****) ne de tepecik (****tümsek****) görmezsin*”**.

108-) Yevmeizin yettebiuned daıye la ıvece lehu, ve haşeatil asvatu lirRahmani fela tesmeu illâ hemsa;
O gün sapması/eğriliği olmayan da’vetçiye (Hakk’a**) tabi olurlar... Rahman için sesler huşudadır... Hems (**gizli ses**) den başka bir şey işitmezsin**.

109-) Yevmeizin la tenfeuş şefaatü illâ men ezine lehür Rahmanu ve radıye lehu kavla;
O gün şefaat fayda vermez... Ancak Rahman’ın kendisine izin verdiği (şefaat edilen**) ve kavline (**etkin söz**) razı olduğu (**şefaat eden**) kimse müstesna!**.

110-) Ya'lemu ma beyne eydiyhim ve ma halfehüm ve la yuhıytune Bihi ılma;
(O**), onların önlerindekini de, arkalarındakini bilir... (**Onlar ise**), O’nu (**B sırrınca**) ilmen ihata edemezler**.

111-) Ve anetilvucuhu lil HayyilKayyum* ve kad habe men hamele zulma;
Vechler (yüzler**), Hayy ve Kayyum'a zillet ile boyun eğmiştir... Bir zulüm yüklenen (**halife oluşunu farkedemeden vefat eden**) kimse hakikaten kaybetmiştir**.

112-) Ve men ya'mel mines salihati ve huve mu'minün fela yehafü zulmen ve la hadma;
Kim (gerçekten**) mü'min olarak salih ameller yaparsa, o bir zulüm (**haksızlığa uğramaktan**) ve hazm (**çiğnenip yutulmak**)'dan korkmaz**.

113-) Ve kezâlike enzelnahu Kur'ânen Arabiyyen ve sarrefna fiyhi minel vaıydi leallehüm yettekune ev yuhdisü lehüm zikra;
İşte böylece O'nu Arapça bir Kur'an olarak inzal ettik ve O'nun içinde veıyd'den (tehdidkar haberleri, uyarıcı akibetleri**) türlü türlü açıkladık... Umulur ki korunurlar (**arınırlar**) yahud (**Kur'an**) onlara bir zikir (**hatırlama, öğüt**) ihdas eder**.

114-) Feteallellahul Melikül Hakk* ve la ta'cel Bil Kur'âni min kabli en yukda ileyke vahyuHU, ve kul Rabbi zidniy ilma;
Melik ve Hakk olan Allah ne yücedir!... O'nun vahyi sana bitmeden önce Kur'an'ı (B sırrınca, Kur'an olarak**) acele etme ve: "*Rabbim ilmimi (**arınmışlığımı, yakiynimi**) artır*" de**.

115-) Ve lekad ahıdna ila Ademe min kablü fenesiye ve lem necid lehu azma;
Andolsun ki bundan önce Adem'e ahd ettik (bilgilendirdik**)... (**Fakat**) o unuttu... Onda bir azim bulamadık**.

116-) Ve iz kulna lil Melaiketiscüdu liAdeme fesecedu illâ ibliys* eba;
Hani biz melaike'ye "*secde edin Adem'e*" dedik de İblis hariç (hepsi**) hemen secde ettiler... (**İblis**) imtina etti**.

117-) Fekulna ya Ademu inne hazâ adüvvün leke ve li zevcike fela yuhricenneküma minel cenneti fe teşka;
Dedik ki: "*Ya Adem, muhakkak ki şu (iblis, vehim**) senin ve eşin için bir düşmandır... Sakın sizi cennetten çıkarmasın; sonra şakıy (**mutsuz, cehennemlik?**) olursun*"**.

118-) İnne leke ella tecua fiyha ve la ta'ra;
"*Oysa senin için onda (cennette, ruhani boyutta**) ne acıkma var ne de çıplak kalma*"**.

119-) Ve enneke la tazmeü fiyha ve la tadha;
"*Ve kesinlikle sen onda (cennette**) ne susayacak ne de güneşten yanacaksın*"**.

120-) Fevesvese ileyhişşeytanu kale ya Ademu hel edüllüke alâ şeceretil huldi ve mülkin la yebla;
(Nihayet**) Şeytan (**alt bilinç**) ona vesvese verip: "*Ya Adem, sana ebedilik şeceresi'ni ve eskiyip yok olmaz mülk'ü delalet edeyim mi?*" dedi**.

121-) Feekela minha febedet lehüma sev'atühüma ve tafika yahsıfani aleyhima min varakıl cenneti, ve asa Ademu Rabbehu feğava;
İkisi de ondan (şecere'den**) yediler... SEV'ATları (**cesedleri, avret yerleri**) kendilerine zahir oldu da Cennet yaprağından üzerlerine örtmeye başladılar... Ve Adem Rabbine asi oldu da saptı/şaştı/yaşayışı bozuldu**.

122-) Sümmectebahu Rabbuhu fetabe aleyhi ve heda;
Sonra Rabbi onu ictiba etti (seçti, arındırdı**), onun tevbesini (**dönüşünü**) gerçekleştirdi ve (**Zatına**) hidayet etti**.

123-) Kalehbita minha cemiy'an ba'duküm liba'din adüvv* feimma ye'tiyenneküm minniy hüden femenittebea hüdaye fela yedıllu ve la yeşka;
(Rabbi**) dedi ki: "*İkiniz cemian inin aşağı oradan... Birbirinize düşman (**perde; zıd**) sınız... Benden size bir huda (**rehber, hidayet**) geldiğinde, kim benim huda'ma tabi oldu ise, işte o sapmaz ve şakıy olmaz*"**.

124-) Ve men a'reda an zikriy feinne lehu meıyşeten danken ve nahşuruhu yevmel kıyameti a'ma;
"*Kim zikrimden (**vahdet'ten, ilahi ilimden, Zatımdan****) yüzçevirir ise, muhakkak ki onun için dar bir maişet (****güç bir yaşam****) vardır ve onu kıyamet günü a'ma olarak haşrederiz*"**.

125-) Kale Rabbi lime haşerteniy a'ma ve kad küntü basıyra;
(O vakit**) dedi ki: "*Rabbim, niçin beni a'ma olarak haşrettin, gerçekten gören biri idim?*"**.

126-) Kale kezâlike etetke ayatuna fenesiyteha* ve kezâlikel yevme tünsa;
(Rabbı**) dedi ki: "*İşte böyle... Ayetlerim (****sıfatlarım, hükümlerim****) sana geldi de sen onları unuttun (****ilahi özelliklerini keşfetmedin****)... Bugün de böylece unutulursun (****kuvvesiz kalırsın****)"*.

127-) Ve kezâlike necziy men esrefe ve lem yu'min Bi ayati Rabbih* ve le azâbül ahireti eşeddü ve ebka;
(Halifelik isdidatını, bunu açığa çıkarıcı ömrünü**) israf etmiş (**zayi etmiş, haddi aşmış**) ve Rabbinin ayetlerine (**B sırrıyla**) iman etmemiş (**Rabbani özelliklerini keşfetmemiş**) kimseyi işte böyle cezalandırırız... Ahiret azabı ise daha şiddetli ve daha kalıcıdır**.

128-) Efelem yehdi lehüm kem ehlekna kablehüm minel kuruni yemşune fiy mesakinihim* inne fiy zâlike le âyâtin liülinNüha;
Meskenlerinde yürüdükleri halde kendilerinden önceki nesillerden nicelerini helak etmiş olmamız onlara hidayet etmedi (gerçeği göstermedi**) mi (**de yatırımlarını dünyevi kişiliklerine yaptılar**) ?.. Muhakkak ki bunda nüha (**nühyeler, akıllar**) sahipleri için elbette ayetler vardır**.

129-) Ve levla kelimetün sebekat min Rabbike le kâne lizamen ve ecelün müsemma;
Eğer Rabbinden sebketmiş (önceden geçmiş**) bir kelime (**Hz.Muhammed'in ümmeti dünyada azab ile helak olmayacak, diye**) ve ecel-i müsemma olmasaydı, elbette lizam (**kaçınılmaz, zaruri, gerekli azab**) olurdu**.

130-) Fasbir alâ ma yekulune ve sebbıh Bi Hamdi Rabbike kable tuluışŞemsi ve kable ğurubiha* ve min anailleyli fesebbih ve atrafen nehari lealleke terda;
Onların dediklerine sabret... Güneş'in tulu'u'ndan (doğuşundan**) önce (**tecerrüd vaktinde**) de gurubundan (**batışından**) önce de Rabbinin hamdi (**kemalatını, sıfatlarını ızhar**) ile (**B sırrınca**) tesbih (**tenzih**) et... Gece anlarından bazısında ve gündüzün etrafında da tesbih et, ki razı olasın**.

131-) Ve la temüddenne ayneyke ila ma metta'na Bihi ezvacen minhüm zehretel hayatid dünya lineftinehüm fiyh* ve rizku Rabbike hayrun ve ebka;
Onlardan çiftleri, onda kendilerini imtihan etmek için dünya hayatının süsü olarak (verdiğimiz**) kendisi ile (**B sırrınca**) faydalandırdığımıza, sakın gözlerini dikme... Rabbinin rızkı daha hayırlı ve daha bakidir**.

132-) Ve'mur ehleke Bis Salati vastabir aleyha* la nes'elüke rizka* nahnu nerzükuke, vel akıbetü littakva;
Ehlini salat (namaz**) ile (**B sırrınca, namaz müşahadesi olarak**) emret, kendin de o namaza sabret (**devam et**)... Senden bir rızk istemiyoruz; (**aksine**) biz seni rızıklandırıyoruz... Akıbet (**o malum sonuç**) takva'nındır**.

133-) Ve kalu levla ye'tiyna Bi ayetin min Rabbih* evelem te'tihim beyyinetü ma fiyssuhufil'ula;
Dediler ki: "*Rabbinden bir ayet (**mucize, ilahi sıfat?****) bize getirseydi (****B sırrınca, bir mucize olarak-olağanüstülükle gelseydi****) ya!*"... İlk suhuf (**sayfalar, beyindeki levhalar**) daki beyyine (**açık delil**) onlara gelmedi mi?**.

134-) Ve lev enna ehleknahüm Bi azâbin min kablihi lekalu Rabbena levla erselte ileyna Rasûlen fenettebia ayatike min kabli en nezille ve nahza;
Eğer biz onları ondan önce bir (Bi-**) azab ile helak etseydik, elbette şöyle derler idi: "*Rabbimiz!.. Bize bir Rasûl irsal etseydin de zillete düşmeden, rezil olmadan önce senin ayetlerine tabi olsaydık*"**.

135-) Kul küllün müterabbisun feterebbesu* feseta'lemune men ashabus sıratıs seviyyi ve menihteda;
De ki: "*Herkes bekleyip gözetlemekte; siz de gözetleyin... Düzgün sıratın ashabı kimmiş, doğru yolu bulan/hidayete eren kimmiş yakında bileceksiniz*".

****

ENBİYÂ SÛRESİ (21)

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

Bu sûre, Mekke döneminde 72. sırada nazıl olmuştur... 112 ayettir...

"**Nebîler**" anlamına gelen "**Enbiya**" ismi, içinde bir kaç Nebî'nin kıssasının anlatılması dolayısıyladır... İnsan'ın kiymet ve kemalatı, **Allah Rasûlü ve HatemüNebî olan Efendimiz Hz.Muhammed Mustafa s.a.v.in** alemlere rahmet oluşunun sırrı, **Diyn**'in gerçek manası ve **ümmet** olgusu bahsedilen önemli konularıdır...

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) İkterabe linNasi hısabuhüm ve hüm fiy ğafletin mu'ridun;
İnsanlara hesabları (vefatları**) yaklaşmıştır... Onlar gaflet içinde yüz çeviriciler oldukları halde**.

2-) Ma ye'tiyhim min zikrin min Rabbihim muhdesin illestemeuhu ve hüm yel'abun;
Rablerinden kendilerine muhdes (yeni**) bir zikir (**hatırlatma, öğüt; Rasûl**) gelmez ki, (**her seferinde**) illa onu oyun oynuyor oldukları halde dinlerler (**hakikatlerini ciddiye almazlar**).**

3-) Lahiyeten kulubühüm* ve eserrun necva elleziyne (necvelleziyne) zalemu* hel hazâ illâ beşerun mislüküm* efete'tunes sıhra ve entüm tubsırun;
Kalbleri de (fani hazlarla**) eğleniyor (**meşgul**) halde... O zulmedenler aralarında şu gizli fısıldaşmayı yaptılar: "*Bu sizin misliniz bir beşerden başka mı?.. Görüp dururken sihir mi getirirsiniz (*Onun getirdiği büyü*) ?*"**.

4-) Kale Rabbiy ya'lemul kavle fiys Semai vel' Ard* ve HUves Semiy'ul 'Aliym;
(Hz.Rasûlullah**): "*Benim Rabbim Sema'da ve Arz'da (*olan, söylenen*) kavli (*sözü*) bilir... O, Semi'dir, Aliym'dir*" dedi**.

5-) Bel kalu adğasü ahlamin belifterahu bel huve şaır* felye'tina Bi ayetin kema ursilel evvelun;
Hatta şöyle de dediler: "*Adğasü Ahlam= demet demet hayal halitası, hayalet yığını vizyon'dur... Belki de onu uydurdu... Hayır, O bir şairdir... (*Eğer böyle değilse*) hadi evvelkilerin irsal olunduğu gibi bize (*B sırrınca*) bir ayet (*mucize*) getirsin!*".

6-) Ma amenet kablehüm min karyetin ehleknaha* efehüm yu'minun;
Bunlardan önce helak ettiğimiz hiç bir karye (şehir halkı**) iman etmedi... Onlar mı iman edecekler?**.

7-) Ve ma erselna kableke illâ ricalen nuhiy ileyhim fes'elu ehlez zikri in küntüm la ta'lemun;
Senden önce, kendilerine vahyettiğimiz rical'den başkasını (Nebî/Rasûl**) irsal etmedik (**Hz.Muhammed'den sonraki velayet sistemi, O'ndan önce yoktu**)... Eğer bilmiyorsanız Zikr (**Hazire-i Kuds, Zat**) Ehli'ne sorun**.

8-) Ve ma cealnahüm ceseden la ye'külunet taame ve ma kânu halidiyn;
Onları (Nebî/Rasûl'leri**) yemek yemez bir cesed kılmadık... (**Onlar**) ebedi kalıcılar da değillerdi**.

9-) Sümme sadaknahümül va'de feenceynahüm ve men neşau ve ehleknel müsrifiyn;
Sonra onlara (olan**) va'dimizi doğruladık da onları ve dilediğimiz kimseleri kurtarıp müsrifleri helak ettik**.

10-) Lekad enzelna ileyküm Kitaben fiyhi zikruküm* efela ta'kılun;
Andolsun ki size, içinde zikriniz olan (ikiziniz**) bir Kitab inzal ettik... Akletmiyor musunuz?**.

11-) Ve kem kasamna min karyetin kânet zalimeten ve enşe'na ba'deha kavmen aharin;
Zalim olan nice karye (ülke**)'yi kırıp geçirdik ve onlardan sonra başka kavimler inşa ettik**.

12-) Felemma ehassu be'sena iza hüm minha yerküdun;
Be'simizi (azabımızı, şiddetimizi, kuvvetimizi**) hissettiklerinde, bir de bakarsın ki oradan kaçıyorlar!**.

13-) La terküdu verciu ila ma ütriftüm fiyhi ve mesakiniküm lealleküm tüs'elune;
"*Kaçmayın ve içinde ni'met-imkan bolluğundan şımardığınız (yer) a, meskenlerinize rücu' edin ki sual edilesiniz*".

14-) Kalu ya veylena inna künna zalimiyn;
Dediler ki: "*Veyl bize!.. Doğrusu biz zalimlermişiz*".

15-) Fema zalet tilke da'vahüm hatta cealnahüm hasıyden hamidiyn;
Onların bu da'vaları (çağrıları**) sürüp gitti... Ta ki biz onları hasıyd (**biçilmiş ekin**) ve hamidler (**sönmüş ateş, ölüler**) kıldık**.

16-) Ve ma halaknes Semae vel Arda ve ma beynehüma laıbiyn;
Sema'yı, Arz'ı ve aralarındakileri oynayalım diye halketmedik (ihmal edilemez olgulardır**).**

17-) Lev eradna en nettehıze lehven lettehaznahu min ledünna* in künna faıliyn;
Eğer bir eğlence edinmek dileseydik, elbette onu kendi ledünnümüzden edinirdik... Biz (böyle**) failler değiliz (**yapsaydık öyle yapardık**).**

18-) Bel nakzifü Bil Hakkı alel batıli feyedmeğuhu feiza huve zahikun, ve lekümül veylü mimma tasıfun;
Bilakis biz, Hakkı (gerçeği; vahyi, keşfi delilleri**) batılın (**gerçek olmayan, vehmi düşünce ve inanışların**) üzerine indiririz de onun dimağını (**beynini**) parçalar... Bir de bakarsın ki o can çekişerek ölür/yok olup gider... Vasıflamalarınız dolayısıyla veyl olsun size (**kendinizi tanısanıza?**) !**.

19-) Ve leHU men fiys Semavati vel Ard* ve men ındeHU la yestekbirune an ıbadetiHİ ve la yestahsirun;
Semalarda ve Arz'da kim varsa O'nundur... O'nun indinde olanlar O'nun ibadetinden ne kibirlenirler ne de yorulurlar (melektirler**).**

20-) Yüsebbihunelleyle vennehare la yeftürun;
Gece ve gündüz tesbih ederler... Boşluk-ara vermezler (futursuzca, gevşetmeden, bıkmadan tesbih ibadetlerini yaparlar**).**

21-) Emittehazu aliheten minel Ardı hüm yünşirun;
Yoksa onlar Arz'dan, neşreden (kabirdeki ölüleri dirilten**) ilahlar mı edindiler?**.

22-) Lev kâne fiyhima alihetün ilellahu lefesedeta* fesubhanAllahi Rabbil Arşi amma yesıfun;
Eğer o ikisinde (Arz-Semavat**) Allah'dan başka ilahlar (**mevcud, müessir**) olsaydı, elbette o ikisi de fesada uğrardı... Arş'ın Rabbi olan Allah onların vasıflamalarından münezzehdir**.

23-) La yüs'elu amma yef'alu ve hüm yüs'elun;
(O**) yaptığından sual edilmez... Onlar sual edilirler**.

24-) Emittehazu min duniHİ aliheten, kul hatu burhaneküm hazâ zikru men meıye ve zikru men kabliy* bel ekseruhüm la ya'lemunelHakka fehüm mu'ridun;
Yoksa O'ndan başka ilahlar mı edindiler?... De ki: "*Burhanınızı (**apaçık kanıtınızı****) getirin hadi!.. Bu (****la ilahe illallah; vahdet****), benimle beraber olan kimsenin de zikridir, benden önce olan kimsenin de zikridir*"... Hayır, onların ekseriyeti Hakkı bilmiyorlar... Bundan ötürü yüz çeviricilerdir**.

25-) Ve ma erselna min kablike min Rasûlin illâ nuhıy ileyhi ennehu la ilahe illâ ENE fa'budun;
Senden önce bir Rasûl irsal etmedik ki Ona: "*İlah yok, ancak Ben (**= Ben'den başka vücud yok****);o halde bana kulluk edin*" diye vahyetmiş olmayalım**.

26-) Ve kalüttehazer Rahmanu veleden subhaneHU, bel ıbadun mükramun;
"*Rahman çocuk edindi*" dediler... Subhan'dır O!... Bilakis (o melekler**) ikrama nail olmuş (**şerefli**) kullardır**.

27-) La yesbikuneHU Bil kavli ve hüm Bi emriHİ ya'melun;
(Bi-**) kavl ile (**kavl olarak, söz söylemede**) O'nu sebketmezler (**önüne geçmezler**)... Onlar, O'nun emri ile amel ederler**.

28-) Ya'lemu ma beyne eydiyhim ve ma halfehüm ve la yeşfeune illâ limenirteda ve hüm min haşyetiHİ müşfikun;
(O**), onların önlerindekini de, arkalarındakini bilir... Onlar (**Rahman'ın**) razı olduğu/seçtiği (**murteza olan**) kimseden başkasına şefaat etmezler... Onlar O'nun haşyetinden titrerler**.

29-) Ve men yekul minhüm inniy ilahun min duniHİ fezâlike necziyhi cehennem* kezâlike necziz zalimiyn;
Onlardan kim: "*Muhakkak ki (**yani laf olsun bir söz değil****) ben, O'nun gayrından bir ilahım*" der ise, biz onu cehennem ile cezalandırırız** ("ben" cehennem içindir**)... İşte zalimleri böyle cezalandırırız**.

30-) Evelem yeralleziyne keferu ennes Semavati vel Arda kâneta retkan fefetaknahüma* ve cealna minelMai külle şey'in hayy* efela yu'minun;
O kafir olanlar görmediler mi ki (zigot'ta**) Semavat ve Arz bitişik/birleşik idi de biz onları (**kromozom verilerinin karşılıklığı ile**) yarıp ayırdık... Her diri şeyi sudan oluşturduk... Hala iman etmiyorlar mı?**.

31-) Ve cealna fiyl'Ardı ravasiye en temiyde Bihim ve cealna fiyha ficacen sübülen leallehüm yehtedun;
Arz'da, kendilerini (B sırrınca**) sallayıp sarsmasın diye sabit dağlar oluşturduk... Orada ficac olarak (**dağlar arasındaki geniş yollar halinde**) yollar oluşturduk ki doğru yolu bulsunlar**.

32-) Ve cealnesSemae sakfen mahfuza* ve hüm an ayatiha mu'ridun;
Sema'yı (üst bilinci**) da korunmuş bir tavan kıldık... Onlar onun (**Sema'nın**) ayetlerinden yüz çeviricilerdir**.

33-) Ve HUvelleziy halekalleyle vennehare veşŞemse velKamer* küllün fiy felekin yesbehun;
O (Allah**) ki, Gece'yi, Gündüz'ü, Güneş'i ve Ay'ı yaratmıştır... Her biri bir felek (**yörünge**) de yüzmektedir**.

34-) Ve ma cealna li beşerin min kablikel huld* efein mitte fehümül halidun;
Senden önce hiç bir beşer için ebedilik kılmadık... Şayet sen ölürsen, onlar ebediler (ölümsüzler**) midir?**.

35-) Küllü nefsin zâikatülmevt* ve nebluküm Bişşerri velhayri fitneten, ve ileyNA turceun;
Her nefs ölümü tadıcıdır/tadacaktır... Biz bir imtihan sistemi olarak (nötürleşesiniz, kuvvelerinizi keşfedesiniz diye**) sizi (**B sırrınca**) şerr ve hayır ile deneriz... Ve bize rücu' ettiriliyorsunuz**.

36-) Ve iza reakelleziyne keferu in yettehızuneke illâ hüzüva* ehazelleziy yezküru alihetеküm* ve hüm Bi zikrirRahmani hüm kafirun;
Kafir olanlar seni gördüklerinde, "*Bu mu sizin ilahlarınızı zikrediyor (ağzına alıyor) ?*" diyerek seni alaya almaktan başka bir şey edinmezler (mesela: düşünmezler**)... Halbuki onlar Bi-zikriRahman (**Rahman'ın zikrine; B sırrınca Rahman'ın zikri olarak**) kafirlerdir**.

37-) Hulikal İnsanu min acel* seüriyküm ayatiy fela testa'cilun;
İnsan (nefsin/bilincin doğası/değişkenliği gereği**) acel (**acele etmek, daha önce yapmak, acelecilik**)'den yaratılmıştır... Ayetlerimi size yakında göstereceğim... (**Onların zuhurunu**) acele etmeyin!**.

38-) Ve yekulune meta hazel va'dü in küntüm sadikıyn;
"*Eğer doğru söyleyenler iseniz şu va'd ne zamandır?*" derler.

39-) Lev ya'lemülleziyne keferu hıyne la yeküffune an vucuhihimünnare ve la an zuhurihim ve la hüm yünsarun;
Kafir olanlar, ne vech (yüz**) lerinden (**önlerinden, bilinçlerinden**) ne de sırtlarından (**arkalarından, bedenlerinden**) ateşi önleyemeyecekleri ve kendilerine yardım da olunmayacağı zamanı bir bilselerdi (**böyle acele istemezlerdi**).**

40-) Bel te'tiyhim bağteten fetebhetühüm fela yestetıy'une raddeha ve la hüm yünzarun;
Bilakis (va'dolunan, azab**) onlara ansızın (**birden**) gelir de kendilerini şaşırtır/şaşkına çevirir... Artık onu ne reddetmeye (**geri çevirmeye**) muktedir olurlar ve ne de kendilerine bakılır (**mühlet verilir**).**

41-) Ve lekadistühzie Bi Rusulin min kablike fehaka Billeziyne sehıru minhüm ma kânu Bihi yestehziun;
Andolsun ki senden önceki (Bi-**) Rasûller ile de istihza edildi de onlarla alay edenleri istihza ediyor oldukları şey (**B gerçeğince**) çepeçevre kuşattı**.

42-) Kul men yekleüküm Bil leyli ven nehari miner Rahman* bel hüm an zikri Rabbihim mu'ridun;
De ki: "(*Bi-***) Gece ve Gündüz (***B sırrınca***) Rahman'dan (***özündeki Rahmani hakikatın gereklerini yaşayamamanın sonucu olan azab hali***) sizi kim korur?"... Hayır, onlar Rablerinin zikrinden yüz çeviricilerdir**.

43-) Em lehüm alihetün temneuhüm min duniNA* la yestetıy'une nasre enfüsihim ve la hüm minna yushabun;
Yoksa onların, kendilerini bizden mani olup koruyacak ilahları mı var?... (Oysa**) onlar (**ilahları**) ne kendi kendilerine yardıma muktedir olurlar ve ne de onlar bizim tarafımızdan dostluk/destek görürler**.

44-) Bel metta'na haülai ve abaehüm hatta tale aleyhimül 'umür* efela yeravne enna ne'til Arda nenkusuha min atrafiha* efehümül ğalibun;
Hayır, biz bunları ve babalarını faydalandırdık (yaşattık, ni'metlendirdik**)... Hatta onlara ömür uzun geldi (**bitmeyecekmiş gibi; o kadar nimet içinde yaşattık**)... Görmüyorlar mı ki biz Arz'a (**fiziksel bedene**) geliyoruz, onun etrafından onu noksanlaştırıyoruz (**ta ki yaşlanır ve ölür... Hadis-i Şerif: *Yaşlanma ve ölüme çare yoktur.*)... Galipler onlar mı?**.

45-) Kul innema ünziruküm Bil vahyi, ve la yesmeussummüdduae iza ma yünzerun;
De ki: "*Ben sizi ancak Bil-vahy (*vahy olarak, vahiy ile***) uyarıyorum*"... (**Halbuki**) sağırlar uyarıldıkları vakit duayı (**çağrıyı**) işitmezler**.

46-) Ve lein messethüm nefhatün min azâbi Rabbike le yekulünne ya veylena inna künna zalimiyn;
Yemin olsun, eğer onlara Rabbinin azabından bir nefha (esinti**) dokunsun, elbette: "*Veyl bize!... Doğrusu biz zalimlermişiz*" derler**.

47-) Ve nedaulmevaziynelkısta liyevmil kıyameti fela tuzlemu nefsün şey'a* ve in kâne miskale habbetin min hardelin eteyna Biha* ve kefa Bina hasibiyn;
Kıyamet günü için kıst (uluhiyyet hükümlerine göre, sistem realitesi ile tartan adalet**) terazileri koyarız (**ölçü Hakk'tır**)... Hiç bir nefs en küçük bir zulme uğramaz... Bir hardal tanesi ağırlığınca olsa dahi (**B sırrınca**) onu da getiririz... Hesab görücüler olarak (**B sırrınca**) biz kafiyiz**.

48-) Ve lekad ateyna Musa ve HarunelFurkane ve Dıyâen ve Zikran lil müttekıyn;
Andolsun ki biz Musa ve Harun'a Furkan'ı (Hak ile batılı temyiz eden aklı**), müttekıyler için bir zıya (**ışık**) ve bir zikir (**öğüt**) olarak verdik**.

49-) Elleziyne yahşevne Rabbehüm Bil ğaybi ve hüm minessaati müşfikun;
Onlar ki Bil-gayb (ğaybleri olarak**) Rablerinden haşyet ederler... Ve onlar o saat (**kıyamet**)'ten de titrerler**.

50-) Ve hazâ zikrun mübarekün enzelnaHU, efeentüm lehu münkirun;
Bu, O'nu inzal ettiğimiz mübarek bir zikir'dir... Siz O'nu inkar edenler misiniz?.

51-) Ve lekad ateyna İbrahiyme rüşdehu min kablü ve künna Bihi Alimiyn;
Andolsun ki biz İbrahim'e daha önceden (tefekkür ve akletmesinden önce**) rüşdünü (**haniflik, hüllet**) verdik... Biz Onu (**B sırrınca**) Alimler idik**.

52-) İz kale liebiyhi ve kavmihi ma hazihit temasiylülletiy entüm leha akifun;
Hani (İbrahim**) babasına ve kavmine dedi ki: "*Kendilerine ibadete kapandığınız bu heykeller de nedir?*"**.

53-) Kalu vecedna abaena leha abidiyn;
Dediler ki: "*Babalarımızı bunlara abidler (ibadet edenler, tapanlar**) bulduk*"**.

54-) Kale lekad küntüm entüm ve abaüküm fiy dalalin mübiyn;
(İbrahim**) dedi ki: "*Andolsun ki siz de babalarınız da apaçık bir delalet içerisindesiniz*"**.

55-) Kalu eci'tena Bil Hakkı em ente minel laıbiyn;
Dediler ki: "*Sen bize Bil-Hakk (Hakk olarak**) mı geldin (**gerçeği mi söylüyorsun**) yoksa sen oyun oynayanlardan mısın?*"**.

56-) Kale bel Rabbuküm Rabbüs Semavati vel Ardılleziy fetarehünne, ve ene alâ zâliküm mineş şahidiyn;
(İbrahim**) dedi ki: "*Hayır!.. Sizin Rabbiniz Semavat'ın ve Arz'ın Rabbidir ki, onları (**belli bir proğram ve sistemle**) O (**Fatır olan Rabbiniz**) yaratmıştır... Ve ben buna şahidlerdenim*"**.

57-) Ve tAllahi le ekiydenne asnameküm ba'de en tüvellu müdbiriyn;
"*Tallahi (risalet kemalatına yemin?**), siz arkanızı dönüp gittikten sonra, sizin putlarınıza mutlaka bir tuzak kuracağım*"**.

58-) Fecealehüm cüzazen illâ kebiyren lehüm leallehüm ileyhi yerciun;
(Nihayet İbrahim**), belki O'na (**?**) rücu' ederler diye, en büyükleri (**?**) dışında onları (**putları**) paramparça etti**.

59-) Kalu men feale hazâ Bi alihetina innehu le minez zalimiyn;
Dediler ki: "*Bunu (Bi-**) ilahlarımıza kim yaptı ise, muhakkak ki o zalimlerdendir*"**.

60-) Kalu semi'na feten yezküruhüm yukalu lehu İbrahiym;
Dediler ki: "*Bunları (putları**) zikreden (**ağzına alan; onların asla mevcud olmadıklarını, kudret ve**

kuvvetlerinin sözkonusu olamayacağını söyleyen), ***kendisine İbrahim denilen bir feta (****genç, yiğit; fütüvvet sahibi****) işitmiştik*"**.

61-) Kalu fe'tu Bihi alâ a'yüninNasi leallehüm yeşhedun;
Dediler ki: "*Onu (**B sırrınca****) nas'ın (****halkın, insanların****) gözleri önüne getirin ki, şahidlik yapsınlar*"**.

62-) Kalu eente fealte hazâ Bialihetina ya İbrahiym;
Dediler ki: "(***Bi-****) ilahlarımıza bunu sen mi yaptın, ey İbrahim?*"**.

63-) Kale bel fealehu, kebiyruhüm hazâ fes'eluhüm in kânu yentıkun;
(İbrahim**) dedi ki: "*Hayır!.. Onların şu büyükleri yapmıştır onu... Onlara (****putlara****) sorun, eğer nutkediyorlar (****konuşabiliyorlar; kendi kudretleri var****) ise!*"**.

64-) Feraceu ila enfüsihim fekalu inneküm entümüzzalimun;
Bunun üzerine enfüslerine rücu' ettiler de: "*Muhakkak ki siz, evet siz zalimlersiniz*" dediler (kendilerine**).**

65-) Sümme nükisu alâ ruusihim* lekad alimte ma haülai yentıkun;
Sonra kafaları üzere baş aşağı oldular (kendi hazır hallerinden alt üst oldular**)... "*Andolsun sen (****özünden gelen bir şekilde****) bildin ki bunlar nutketmezler (****varlıkları sözkonusu değil****)*" (**dediler**).**

66-) Kale efeta'budune min dunillahi ma la yenfeuküm şey'en ve la yedurruküm;
(İbrahim**) dedi ki: "*Allah'ı (****hakikatınızı****) bırakıp, size hiçbir fayda sağlamayan ve size zarar da veremeyen şeylere mi tapınıp kulluk yapıyorsunuz?*"**.

67-) Üffin leküm ve lima ta'budune min dunillah* efela ta'kılun;
"*Üff size ve sizin Allah'dan gayrı taptıklarınıza!.. Akletmiyormusunuz?*".

68-) Kalu harrikuhu vensuru aliheteküm in küntüm faıliyn;
Dediler ki: "*Onu (**ibrahim'i****) ateşle (****aşk ateşiyle****) yakın da ilahlarınıza yardım edin... Eğer bir şey yapıcılar iseniz (****bunu yapın****)*"**.

69-) Kulna ya naru kûniy berden ve selâmen alâ İbrahiym;
Dedik: "*Ey Nar!.. İbrahim'e serin ve selam (**selamet****) ol!*"**.

70-) Ve eradu Bihi keyden fecealnahümül ahseriyn;
Ona (B sırrınca**) bir tuzak irade ettiler de biz onları en hüsrana uğrayanlar kıldık**.

71-) Ve necceynahu ve Lutan ilel Ardılletiy barekna fiyha lil alemiyn;
Biz Onu (İbrahiym'i**) da Lut'u da, alemler (**istidatlı insanlar**) için bereketlendirdiğimiz o Arz'a (**kavuşturup**) kurtardık**.

72-) Ve vehebna lehu İshak* ve Ya'kube nafileten, ve küllen cealna salihıyn;
Ve biz Ona İshak'ı hibe ettik, nafileden de Ya'kub'u verdik... Hepsini salihler kıldık.

73-) Ve cealnahüm eimmeten yehdune Bi emriNA ve evhayna ileyhim fi'lel hayrati ve ikamas Salati ve iytaez Zekati, ve kânu lena abidiyn;
Onları (Bi-**) emrimizle hidayet eden imamlar kıldık... Ve onlara hayrat fi'li'ni (**hayırlı işler yapmayı; arınıp kendini tanıma eylemini; vahdet deneyimini**), namaz ikame etmeyi ve zekat vermeyi vahyettik... (**Onlar**) bize abidler idiler**.

74-) Ve Lutan ateynahu hukmen ve ılmen ve necceynahu minel karyetilletiy kânet ta'melül habais* innehüm kânu kavme sev'in fasıkıyn;
Lut'a (gelince**), Ona bir hüküm ve bir ilim verdik... O'nu habislik (**pislik**) leri işleyen o karye (**o ülke; beden**) den kurtardık... Muhakkak ki onlar fasık, kötü bir kavim idi**.

75-) Ve edhalnahu fiy rahmetiNA* innehu mines salihıyn;
O'nu rahmetimizin içine dahil ettik... Muhakkak ki O salihlerden idi.

76-) Ve Nuhan iz nada min kablü festecebna lehu fenecceynahu ve ehlehu minel kerbil azîym;
Ve Nuh (u da an**)... Hani (**Nuh**) daha önce nida etmişti de Ona icabet etmiş; (**böylece**) Onu ve ehlini o aziym sıkıntıdan kurtarmıştık**.

77-) Ve nesarnahu minel kavmilleziyne kezzebu Bi ayatiNA* innehüm kânu kavme sev'in fe ağraknahüm ecmeıy'n;
O'na, (B sırrınca**) ayetlerimizi yalanlayan kavminden (**gelenlere karşı**) yardım etmiştik... Muhakkak ki onlar kötü bir kavim idi... Biz de onların hepsini birden suda (**madde boyutunda**) ğark edip boğduk**.

78-) Ve Davude ve Süleymane iz yahkümani fiyl hars* iz nefeşet fiyhi ğanemül kavm* ve künna li hükmihim şahidiyn;
Davud ile Süleyman'ı da (an**)... Hani o ikisi, o hers (**ekin; ameller ve hasılaları**) hakkında hüküm veriyorlardı... Hani kavmin koyunları (**geceleyin**) onun (**ekinin**) içinde (**onları yemek, ifsad etmek için**) yayılmıştı... Biz onların hükümlerinin şahidleri idik**.

79-) Fefehhemnaha Süleyman* ve küllen ateyna hukmen ve ılma* ve sahharna mea Davudel cibale yüsebbıhne vettayr* ve künna faıliyn;
Biz onu Süleyman'a tefhim ettik (kavrattık**)... Her birine bir hüküm ve bir ilim verdik... Davud'a da tesbih ediyor halde dağları ve kuş cinsini musahhar kıldık (**boyun eğdirdik**)... Failler biz idik**.

80-) Ve allemnahu san'ate lebusin leküm li tuhsıneküm min be'siküm* fehel entüm şakirun;
O'na (Davud'a**), sizin için, be'sinizden (**mücahade ve savaş sıkıntılarınızdan**) sizi tahsin etsin (**korusun**) diye, lebus (**giyecek, silah elbise, zırh; takva**) yapma san'atını ta'lim ettik... İmdi siz şükrediyor musunuz?**.

81-) Ve li Süleymaner riyha asıfeten tecriy Bi emriHİ ilel Ardılletiy barekna fiyha* ve künna Bi külli şey'in alimiyn;
Süleyman'a da şiddetli esinti (heva-i nefs**) halinde rüzgarı (**musahhar kıldık; boyun eğdirdik**)... O'nun (**Süleyman'ın**) (**Bi-**) emri ile, içinde bereketler kıldığımız Arz'a doğru akıp gider (**di**)... Biz her şeyin (**B sırrınca**) alimleriyiz**.

82-) Ve mineş şeyatıyni men yeğusune lehu ve ya'melune amelen dune zâlik* ve künna lehüm hafizıyn;
O'nun (Süleyman**) için dalgıçlık yapan (**denizin dibine dalan**) ve ondan başka iş de yapan şeytanlardan da (**Süleyman'a musahhar kıldık**)... Biz onların hafızları (**koruyucuları**) yız**.

83-) Ve Eyyube iz nada Rabbehu enniy messeniyeddurru ve ente Erhamur Rahımiyn;
Ve Eyyub (u da zikret**)... Hani Rabbine: "*Muhakak ki durr (**hastalık, zayıflık**) bana dokundu ve sen ErhamurRahımiynsin (**her maniyi ortadan kaldıracak rahmet sahibisin; en merhametlisin)*" diye nida etti**.

84-) Festecebna lehu fekeşefna ma Bihi min durrin ve ateynahu ehlehu ve mislehüm meahüm rahmeten min ındiNA ve zikra lil abidiyn;
Biz de ona icabet ettik (duasını kabul ettik**) ve durr'dan (**B sırrınca**) ona olanı keşfettik (**kaldırdık, açtık**)... Ve dahi Ona, indimizden bir rahmet ve abidler (**yakiyn gelene kadar gerekli çalışmaları yapanlar**) için bir öğüt/hatırlatma olmak üzere, ehlini ve onlarla beraber onların mislini (**kuvveler**) de verdik**.

85-) Ve İsmaıyle ve İdriyse ve Zel kifl* küllün mines sabiriyn;
İsmail, İdris ve Zülkifl (i de zikret**)... Hepsi sabredenlerdendi**.

86-) Ve edhalnahum fiy rahmetiNA* innehüm mines salihıyn;
Onları rahmetimizin içine dahil ettik... Muhakkak ki onlar salihlerden idiler.

87-) Ve Zennuni iz zehebe muğadıben fezanne en len nakdire aleyhi fenada fiyz zulümati en la ilahe illâ ente subhaneKE inniy küntü minez zalimiyn;
Ve ZünNun (balık sahibi'ni, Yunus'u da zikret**)... Hani gadaplanarak gitmiş ve kendisini (**imtihan; balık karnı ile**) sıkıştırmayacağımızı zannetmişti... Nihayet zulumatlar içinde: "*Senden gayrı vücud yok; (*ancak*) seni tesbih ediyorum (*başkaca varlığım yok*)... Muhakkak ki ben (*nefsine zulmeden*) zalimlerden oldum*" **diye nida etti**.

88-) Festecebna lehu, ve necceynahu minel ğamm* ve kezâlike nüncil mu'miniyn;
Biz de ona icabet ettik (duasını kabul ettik**)... Kendisini ğamm'dan kurtardık... Mü'minleri (**arınma çalışmaları yapanları**) işte böyle kurtarırız**.

89-) Ve Zekeriyya iz nada Rabbehu Rabbi la tezerniy ferden ve ente hayrul varisiyn;
Ve Zekeriyya (yı da zikret**)... Hani: "*Rabbim!.. Beni ferd olarak (*hayatta tek başıma*) bırakma!.. Sen varislerin en hayırlısısın*" diye Rabbine nida etti**.

90-) Festecebna lehu, ve vehebna lehu Yahya ve aslahna lehu zevceh* innehüm kânu yusariune fiyl hayrati ve yed'unena rağaben ve raheba* ve kânu leNA haşıiyn;
Biz de onun için icabet ettik (duasını kabul ettik**), Ona Yahya'yı hibe ettik ve eşi'ni Onun için ıslah ettik (**çocuk doğurmak için uygun hale getirdik**)... Muhakkak ki onlar (**Nebîler**) hayrat'ta yarışırlar, rağbet ederek ve korkarak bize dua ederlerdi... Bizim için huşu edenler idiler**.

91-) Velletiy ahsanet ferceha fenefahna fiyha min ruhıNA ve cealnaha vebneha ayeten lil alemiyn;
Ve o ferci (avret yeri**) ni koruyan dişi kimseyi (**Meryem'i de zikret**)... Onun içinde/Ona ruhumuzdan nefhettik... Onu ve oğlunu alemler için bir ayet kıldık**.

92-) İnne hazihi ümmetüküm ümmeten vahıdeten, ve ene Rabbuküm fa'budun;
Muhakkak ki bu (dua ve kıssaları anlatılan Nebîler ve ümmetler**) tek bir ümmet olarak sizin ümmetinizdir... Ben, sizin Rabbinizim!... O halde bana kulluk edin!**.

93-) Ve tekattau emrehüm beynehüm* küllün ileyNA raciun;
(Diyn bir iken**) onlar aralarında işlerini paramparça ettiler... (**Oysa**) hepsi bize rücu' edicilerdir**.

94-) Femen ya'mel minas salihati ve huve mu'minun fela küfrane lisa'yih* ve inna lehu kâtibun;
Kim mü'min olarak salihattan amel yaparsa, onun sa'yi için küfran yoktur (sa'yı meşkur'dur; amelinin neticesi hasıl olmuştur**)... Biz onun için katibleriz**.

95-) Ve haramün alâ karyetin ehleknaha ennehüm la yerciun;
Helak ettiğimiz bir karye üzerine (şu**) haramdır; onlar (**asıllarına**) rücu' edemezler**.

96-) Hatta iza futihat ye'cucü ve me'cucü ve hüm min külli hadebin yensilun;
Nihayet Ye'cuc ve Me'cuc fetholunduğu (açıldığı, dağıldığı**) vakit, her hadeb (**yüksekçe yer**) den hızlıca inerler onlar**.

97-) Vakterabel va'dül Hakku feiza hiye şahısatün ebsarulleziyne keferu* ya veylena kad künna fiy ğafletin min hazâ bel künna zalimiyn;
Hakk va'd (ölüm, vefat**) yaklaştığında, bir de bakarsın ki kafir olanların basarları bir şahıstır (**donup kalmıştır**)... "*Vay bize!.. Gerçekten biz bundan gaflette imişiz... Hayır, zalimler imişiz*" (**derler**).**

98-) İnneküm ve ma ta'budune min dunillahi hasabü cehennem* entüm leha varidun;
Muhakkak ki siz de, Allah'dan gayrı taptıklarınız da cehennem odunusunuz... Siz oraya varidlersiniz (gelicilersiniz, varıcılarsınız**).**

99-) Lev kâne haülai aliheten ma vereduha* ve küllün fiyha halidun;
Eğer bunlar ilahlar olsalardı, oraya varid olmazlar (gelip girmezler**) idi... Hepsi orada ebedi kalıcılardır.**

100-) Lehüm fiyha zefiyrun ve hüm fiyha la yesmeun;
Onlar için orada zefiyr (şiddetli-horultulu nefes veriş; çaresizce ah ediş**) vardır ve onlar orada (**Hakk'ı**) işitmezler de**.

101-) İnnelleziyne sebekat lehüm minnel hüsna, ülaike anha müb'adun;
Bizden kendilerine hüsna (güzellik, saadet**) sebkatmiş (**takdir edilmiş**) olan kimselere gelince, işte onlar ondan (**cehennem'den**) uzaklaştırılmışlardır**.

102-) La yesmeune hasiyseha* ve hüm fiy meştehet enfüsühüm halidun;
Onun (cehennem'in hareket**) sesini işitmezler... Canlarının (**nefslerinin**) arzu ettiği şeyler içinde ebedilerdir**.

103-) La yahzünühümül fezeul ekberu ve tetelakkahümül Melaiketü, hazâ yevmükümülleziy küntüm tuadun;
O en büyük korku (ölüm**) onları mahzun etmez ve melekler onları (**şöyle diyerek**) karşılar: "*İşte bu va'dolunduğunuz sizin gününüzdür*"**.

104-) Yevme natvis Semae ketayyis sicilli lilkütüb* kema bede'na evvele halkın nuıydüh* va'den aleyna* inna künna faıliyn;
O gün, Sema'yı yazılı sayfaları dürer gibi düreriz... İlk yaratmağa başladığımız gibi onu iade ederiz (başka bir yaratış, ba's**)... Üzerimize bir va'ddır (**bu**)... Doğrusu biz failleriz**.

105-) Ve lekad ketebna fiyz Zeburi min ba'diz Zikri ennel' Arda yerisüha ıbadİYes salihun;
Andolsun ki Zikir'den sonra Zebur'da da yazdık ki: "*Arz'a, Benim salih kullarım varis olur*" (diye**).**

106-) İnne fiy hazâ le belağan likavmin abidiyn;
Muhakkak ki bunda, abidler (arınma-tanıma çalışmaları yapanlar**) kavmi için elbette belağ (**yeterli tebliğ**) vardır**.

107-) Ve ma erselnake illâ rahmeten lil alemiyn;
Biz seni ancak alemler için bir rahmet olarak irsal ettik (zahiri şirk, toptan helak dönemi bitti; istidadı müsayit olanlar da veliy olacak**).**

108-) Kul innema yuha ileyye ennema ilahuküm ilahun vahıd* fehel entüm müslimun;
De ki: "*Bana ancak şu vahyolunuyor: Sizin ilahınız ancak İlah-un Vahid'dir (**Bir Tek Vücud'dur****)... Siz müslimler (****tam faniler****) misiniz peki?*"**.

109-) Fein tevellev fekul azentüküm alâ seva'* ve in edriy ekariybün em baıydün ma tuadun;
Eğer yüz çevirirler ise de ki: "*Eşit olarak size ilan ettim/bildirdim (**ilan ettiklerimin geçerliliği hepimize eşittir****)... Size va'dolunan (****korkutulduğunuz****) şey yakın mıdır, uzak mıdır, bilmiyorum*"**.

110-) İnnehu ya'lemülcehre minel kavli ve ya'lemu ma tektümun;
"*Muhakkak ki O, kavl (**söz; gen****) den açığa vurduğunuzu da bilir, gizlemekte olduğunuzu da bilir*"**.

111-) Ve in edriy leallehu fitnetün leküm ve metaun ila hıyn;
"*Bilmiyorum, belki de o (**mühlet verilmesi****) sizin için bir fitnedir ve muayyen bir süreye kadar bir meta' (****ni'metlendirme, faydalanma****) dır*"**.

112-) Kale Rabbıhküm Bil hakk* ve RabbunerRahmanul Müsteanu alâ ma tasıfun;
Dedi ki: "*Rabbim, Bil-Hakk (**Hakk olarak****) hükmet!... Rabbimiz Rahman'dır, sizin vasıflamalarınız üzerine Müstean (****yardımına, vasıflarına sığınılan****) dır*"**.

****

HAC SÛRESİ (22)

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

Hac Sûresi, hem Mekke (88.sırada) ve hem de Medine (19.sırada) döneminde nazil olmuştur... Uslubu ve muhtevası da bunu teyid eder... Ekseriyetinin Mekke döneminde ve bazı ayetlerinin (mesela:38-41, 58-60,...) Medine döneminde indiği görüşü kuvvetlidir... 78 ayettir...

Sûre'de vefat/ölüm olgusunun vaki olduğunda insanın durumu, insanın yaratılması, kudreti ilahinin misallendirilmesi, Ka'be'nin inşası-hac menasiki-kurban kavramı-Allah Şeairi, şirk halinin tarifi, mücahadenin gerekliliği, zamanın izafiliği, Rasûl-Nebî farkı, her ümmetin menseki farklıdır, münker'in tarifi, Rasûl hem melaikeden hem de insanlardan ıstıfa edilir, "müslim= müslüman" isminin kaynağı, sistemi bilen (sünnetullahı OKUyan) müslimlere bir zorluk olmadığı, İbrahim Milleti,... gibi konular açıklanmıştır...

İçinde hac konusunun detaylı bahsedilmesi dolayısıyla da adı "**Hac Sûresi**" olmuştur...

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) Ya eyyühen Nasütteku Rabbeküm* inne zeletessaati şey'ün azîym;
Ey insanlar!.. Rabbinizden ittika edin!.. Muhakkak ki o saat'ın (ölüm**) zelzele'si aziym bir şey'dir**.

2-) Yevme teravneha tezhelü küllü murdıatin amma erdaat ve tedau küllü zati hamlin hamleha ve teranNase sükâra ve ma hüm Bi sükâra ve lâkinne azâbellahi şediyd;
Onu göreceğiniz gün, her emziren (besleyici**) emzirdiklerini unutur, her haml sahibi (**yüklü, hamile**) yükünü (**taşıdığını**) bırakır... İnsanları sarhoşlar olarak görürsün... (**Oysa**) onlar (**B manasınca**) (**aşk**) sarhoşlar (**ı**) değildirler... Fakat Allah azabı şediyd'dir**.

3-) Ve minenNasi men yücadilü fiyllahi Bi ğayri ilmin ve yettebiu külle şeytanin meriyd;
İnsanlardan kimi de Allah hakkında Bi-gayri ilim (ilimsizce/bilmeden**) mücadele eder ve her azgın-inatçı şeytana tabi olur**.

4-) Kütibe aleyhi ennehu men tevellahu feennehu yudılluhu ve yehdiyhi ila azâbis seıyr;
Onun (şeytan, vehim**) hakkında: "*Kim onu veli edinir ise, muhakkak ki o onu saptırır ve onu sair (**alevli ateş**)'in azabına hidayet eder*" diye yazılmıştır**.

5-) Ya eyyühenNasu in küntüm fiy raybin minel ba'si feinna haleknaküm min turabin sümme min nutfetin sümme min alekatin sümme min mudğatin muhallekatin ve ğayri muhallekatin linübeyyine leküm* ve nukirru fiyl'erhami ma neşau ila ecelin müsemmen sümme nuhricüküm tıflen sümme liteblüğu eşüddeküm* ve minküm men yeteveffa ve minküm men yüreddü ila erzelil umüri likeyla ya'leme min ba'di ılmin şey'a* ve teral'Arda hamideten feiza enzelna aleyhel maehtezzet ve rabet ve enbetet min külli zevcin behiyc;
Ey insanlar!.. Eğer ba's'dan (ruhani dirilişten**) şüphe içinde iseniz, (**bilin ki**) doğrusu biz sizi bir topraktan, sonra bir nutfe (**su, sperm**)'den, sonra bir alaka (**donmuş kan, genetik yapı, embriyo**)'dan, sonra muhalleka (**şekli-yapısı-azaları belli, fiziksel hılkatı tam**) ve gayrı muhalleka (**belirsiz**) bir mudğa'dan (**bir çiğnem et'ten**) yarattık, ki (**nefh-i ruh ile**) size açık seçik beyan edelim... Dilediğimizi muayyen bir ecel'e kadar rahimlerde tutarız, sonra sizi bir tıfl (**çocuk; seyr-i süluk geçirmemiş**) olarak çıkarırız, sonra kemale erme çağınıza (**bulüğ çağı ve sonrasına?**) ulaşmanız için (**gerekeni sağlarız**)... Sizden kiminiz vefat ettirilir ve sizden bazınız da ilimden (**bilmekten**) sonra bir şey bilmesin (**akletmesin**) diye erzel-i ömür'e (**ömrün en rezil, en aşağı, en aciz çağına**) reddolunur... Arz'ı, hamide (**hayat olmayan, hiç bir şey bitmeyen, ölü olarak**) görürsün... Fakat biz onun üzerine o suyu (**ilmi**) inzal ettiğimizde, titrer/harekete geçer, kabarır ve her güzel çiftten nebat bitirir**.

6-) Zâlike Bi ennAllahe HUvelHakku ve enneHU yuhyil mevta ve enneHU alâ külli şey'in Kadiyr;
Bu böyledir, çünkü Allah, O Hakk'dır (daim-ebedi gerçektir**)... Muhakkak ki O, ölüleri (**hakikat ilmi ile**) diriltir... Çünkü O, herşey'e Kadiyr'dir**.

7-) Ve ennessaate atiyetün la raybe fiyha ve ennAllahe yeb'asü men fiyl kubur;
Ve o saat (ölüm, vefat**) muhakkak gelecektir, onda hiç şüphe yoktur... Ve muhakkak ki Allah, kabirlerde olan bilinçlileri ba'sedecektir**.

8-) Ve minenNasi men yücadilü fiyllahi Bi ğayri ilmin ve la hüden ve la Kitabin müniyr;
İnsanlardan kimi de Allah hakkında Bi-gayri ilim (ilimsiz, mesnedsiz**), huda'sız (**rehbersiz**) ve aydınlatıcı bir kitab'ı (**vahyi bilgi**) olmaksızın mücadele eder**.

9-) Saniye ıtfihı liyudılle an sebiylillâhi* lehu fiyd dünya hızyün ve nüzikuhu yevmel kıyameti azâbel hariyk;
Allah yolundan saptırmak için yanını çevirerek (kibirlenerek, söylenen hak söz üzerinde düşünmeyi kabul etmeyerek tartışır**)...Dünyada onun için rezillik vardır... Kiyamet günü de ona harıyk (**ateş, yangın**) ın azabını tattırırız**.

10-) Zâlike Bima kaddemet yedake ve ennAllahe leyse Bi zallamin lil abiyd;
"Bu, senin iki elinin takdim ettiği (*önceden hazırladığı****) sebebiyledir... Muhakkak ki Allah kullara (****Bi-****) zulmedici değildir"***.

11-) Ve minenNasi men ya'budullahe alâ harf* fein esabehu hayrunıtmeene Bih* ve in esabethü fitnetüninkalebe alâ vechih* hasireddünya vel'ahirete, zâlike hüvel husranul mübiyn;
İnsanlardan kimi de vardır ki, Allah'a bir harf (taraf**) üzere (**terkibine hoş gelen şeyler yönünden**) kulluk eder... Eğer ona bir hayır isabet eder ise, (**B sırrınca**) onunla mutmain olur (**sükun bulur, rahatlar**)... Şayet ona bir fitne (**bela, imtihan**) isabet eder ise, vechi üzere inkılab eder (**yüzüstü döner; Allah'dan perdelenir**)... (**Böylesi**) dünyasını da ahiretini de hüsrana uğratmıştır... İşte bu apaçık hüsranın ta kendisidir**.

12-) Yed'u min dunillahi ma la yedurruhu ve ma la yenfeuhu, zâlike hüveddalalül baıyd;
(O**) Allah'ı bırakıp kendisine zarar veremeyen ve fayda da veremeyen (**hiçbir varlıkları ve kuvveleri olmayan**) şeyleri çağırır/dua eder/yönelir... İşte bu uzak dalalet (**sapkınlık**) tir**.

13-) Yed'u lemen darruhu akrebü min nef'ıh* lebi'selmevla ve lebi'sel aşiyr;
(O**), zarar vermesi (**perdelemesi**) fayda vermesinden daha yakın olana dua eder/yönelir... O (**çağırdığı, taptığı**) ne kötü bir mevla ve ne kötü bir aşiyr (**arkadaş, eş**) dir**.

14-) İnnAllahe yudhılülleziyne amenu ve amilus salihati cennatin tecriy min tahtihel enhar* innAllahe yef'alu ma yüriyd;
Muhakkak ki Allah iman edip salihattan amel edenleri, altlarından nehirler akan cennetlere dahil eder... Kesinlikle Allah irade ettiğini yapar (hükmettiğini kuvveden fiile çıkarır; şüpheniz olmasın**).**

15-) Men kâne yezunnü en len yensûrehullahu fiyd dünya vel ahireti felyemdüd Bi sebebin iles Semai sümmelyakta' felyenzur hel yüzhibenne keydühu ma yağıyz;
Kim Allah'ın kendisine dünyada ve ahirette yardımcı olmayacağını zannediyor ise, bir (Bi-**) sebep ile (**ilmini elde edip**) Sema'ya (**derununa**) yönelsin, sonra (**derunundaki hakikat indinde benliğini**) kessin (**birimsel "yok"luğunu fark ve idrak etsin**) de (**şimdi**) bir baksın (**düşünsün, basiretiyle görsün**), (**benlik**) tuzağı, öfkelendiği şeyi giderebiliyor mu (**benlik çözüm değil, azap kaynağıdır; çözüm ismi Allah olan'ı tanımaktadır, herşeyi halleden tüm sıfatlar O'nundur; benlik hali zillettir, izzet tümden Allah'ındır**) ?**.

16-) Ve kezâlike enzelnahu ayatin beyyinatin ve ennAllahe yehdiy men yüriyd;
İşte böylece O'nu ayat-u beyyinat (apaçık sıfatlar**) olarak inzal ettik... Ve muhakkak ki Allah dilediğine hidayet eder**.

17-) İnnelleziyne amenu velleziyne Hadu vesSabiiyne venNesara vel Mecuse velleziyne eşrekû* innAllahe yefsılu beynehüm yevmel kıyameti, innAllahe alâ külli şey'in Şehiyd;

Muhakkak ki (İslam'a; tevhide, vahdete, sünnetullah'a**) iman edenler (**müslümanlar**), Yahudiler, Sabiiler (**Ruhlara-yıldızlara yönelen; Kitab Ehli olmayan; Nübüvvet-Din kabul etmeyen muvahhidler**), Nasara (**Hristiyanlar**), Mecusiler (**Hakkın Ahadiyyet sıfatını ateşe nisbet edip ateşe tapanlar**) ve şirk koşanlara gelince, muhakkak ki Allah, kıyamet günü onlar arasında fasl (**ayrım**) yapacaktır (**hükmedecektir**)... Muhakkak ki Allah herşeye şehiyd (**şahid**)'dir**.

18-) Elem tera ennAllahe yescüdü leHU men fiys Semavati ve men fiyl Ardı veşŞemsü vel Kameru venNücumü velCibalü veşŞeceru vedDevabbü ve kesiyrun minenNas* ve kesiyrun hakka aleyhil azâb* ve men yühinillahu fema lehu min mükrim* innAllahe yef'alu ma yeşa';
(18. Ayet secde ayetidir.) **Görmedin mi ki Allah (**O dur ki**), Semavat'ta kim var ve Arz'da kim var (**ise hepsi; tüm melekut**), Güneş, Ay, Yıldızlar, Dağlar, Ağaç (**cinsi**), yürür canlılar ve insanlardan birçoğu O'na secde ediyor... (**İnsanlardan**) bir çoğunun üzerine de azab (**şakavet, gadap**) hakk olmuştur... Allah kimi hor-hakır kılarsa, artık ona ikram edici yoktur... Muhakkak ki Allah (**m'eşiyyeti, kudretiyle**) dilediğini yapar**.

19-) Hazâni hasmanihtesamü fiy Rabbihim* felleziyne keferu kuttıat lehüm siyabün min nar* yusabbü min fevkı ruusihimülhamiym;
Şu iki hasım Rableri hakkında davalaştılar... Kafir olanlara gelince, onlar için ateşten elbiseler kesilip biçilmiştir... Kafalarının üzerinden de kaynar su dökülür.

20-) Yusheru Bihi ma fiy bütunihim vel cülud;
Onunla ("B"-o kaynar su ile**) batn (**karın**) larında olanlar ve cildleri eritilir**.

21-) Ve lehüm mekamiu min hadiyd;
Ve onlar için demir'den kamçılar (astrolojik faktörler**) vardır**.

22-) Küllema eradu en yahrucu minha min ğammin uıydu fiyha ve zûku azâbel hariyk;
Oradan gam'dan her çıkmak dilediklerinde, (demir kamçılar ile**) oraya iade olunurlar... ve: "*Yangının azabını tadın*" (**denilir**).**

23-) İnnAllahe yudhılülleziyne amenu ve amilussalihati cennatin tecriy min tahtihel'enharu yuhallevne fiyha min esavire min zehebin ve lü'lüa* ve libasühüm fiyha hariyr;
Muhakkak ki Allah iman edip salih amel yapanları, altlarından nehirler akan cennetlere dahil eder... Orada altından bilezikler ve inci ile süslenirler... Orada onların elbiseleri ipek'tir.

24-) Ve hüdu ilet tayyibi minel kavl* ve hüdu ila sıratıl hamiyd;
Ve onlar hem kavl (söz**)'den tayyib olana (**Hakkani manalara**) hidayet olunmuşlardır ve hem de Hamiyd'in sıratına (**fena'ya**) hidayet olunmuşlardır**.

25-) İnnelleziyne keferu ve yesuddune an sebiylillâhi vel Mescidil Haramilleziy cealnahu linNasi sevaenil akifü fiyhi vel bad* ve men yürid fiyhi Bi ilhadin Bi zulmin nüzıkhu min azâbin eliym;
Muhakkak ki kafir olanlar, Allah yolundan ve hem akif (içinden ayrılmayan, mukim**) hem de badi (**dışarıdan gelen, yolcu**) insanlar için müsavi kıldığımız Mescid-i Haram'dan alakoyanlar... Kim Onun içinde "B"-ilhad olarak (**Hak'dan, Hakikatının gereğinden düşerek**) ve "B"-zulm olarak (**birimsel-nefsani-bedensel bir murad**) dilerse, ona elim azabtan tattırırız**.

26-) Ve iz bevve'na li İbrahiyme mekanel Beyti en la tüşrik Biy şey'en ve tahhir BeytiYE littaifiyne vel kaimiyne verrukkeıs sücud;
Hani biz İbrahim'e Beyt'in mekanı'nı hazırlamış (ve Ona şöyle demiştik**): "*Bana (**B gerçeğince**) bir şeyi ortak koşma (**tam fani ol**) !... Beytimi (**kalbi**), tavaf edenler, kaim olanlar ve secde eden rüku' edenler için tahir kıl/temizle!*"**.

27-) Ve ezzin fiyn Nasi Bil Hacci ye'tuke Ricalen ve alâ külli damirin ye'tiyne min külli feccin amiyk;
"*İnsanlar içinde hacc'ı (B sırrınca**) ilan et (**Beytullah'a da'vet et**) ki rical olarak ve derin-uzak yollardan gelen her yorgun-zayıf deve (**nefs**) üzerinde sana gelsinler*"**.

28-) Liyeşhedu menafia lehüm ve yezkürusmellahi fiy eyyamin ma'lumatin alâ ma razekahüm min behiymetil en'am* fekülu minha ve et'ımül baisel fekıyr;

"Ta ki kendileri için menfaatlara şahid olsunlar... Kendilerini rızıklandırdığımız behime-i en'am (*kurbanlık, mismil hayvanlar****) üzerine (****onları kurban ederek****), ma'lum günlerde (****Hac bayramı'nda****) Allah'ın ismini zikretsinler... Artık onlardan yeyin ve fakir muhtaç olanlara da yedirin (****doyurun****)"***.

29-) Sümmelyakdu tefesehüm velyufu nüzurehüm velyettavvefu Bil Beytil Atiyk;
"Sonra (*nefslerinin****) kirlerine son versinler, nezrlerini (****adaklarını; misaklarını****) yerine getirsiniler ve Beyt-i Atıyk'ı (****kadiym-şerefli-özgür ev'i, B sırrınca****) çok tavaf etsinler"***.

30-) Zâlike, ve men yuazzım hurumatillahi fe huve hayrun lehu ınde Rabbih* ve uhıllet lekümül en'amu illâ ma yütla aleyküm fectenibürricse minel' evsani vectenibu kavlez zur;
İşte böyle... Kim Allah'ın hürmetlerine (saygı gösterilmesi gerekenlere**) ta'zim ederse, o, onun için Rabbinin indinde daha hayırlıdır... Size tilavet edilenler (**Maide: 3**) müstesna, sizin için en'am (**deve, sığır, koyun cinsi**) helal kılındı... O halde putların pisliğinden kaçının ve yalan-uydurma sözden kaçının**.

31-) Hunefae Lillahi ğayre müşrikiyne Bih* ve men yüşrik Billahi fekeennema harre mines Semai fetahtafühüttayru ev tehviy Bihir riyhu fiy mekanin sehıyk;
Allah'a hanifler olarak (O'nun gayrı vücud isbat etmeksizin, tanrı kabulsüz**), O'na (**B gerçeği ile**) şirk koşanlar olmaksızın!... Kim (**B gerçeği ile**) Allah'a ortak koşarsa, o sanki Sema'dan düşmüş de kendisini kuş kapıyor yahut onu (**B gerçeğince**) rüzgar uzak bir mekanda atıp sürüklüyor gibidir**.

32-) Zâlike, ve men yuazzım şeairAllahi feinneha min takvel kulub;
İşte böyle... Kim Allah'ın Şeair'ine (Allah alametlerine; Hac menasiki, kurban gibi O'nun/tevhid'in gereği işlere**) ta'zim ederse, muhakkak ki o kalblerin takvasındandır**.

33-) Leküm fiyha menafiu ila ecelin müsemmen sümme mahıllüha ilel Beytil Atiyk;
Onlarda sizin için belli bir süreye kadar faydalar vardır... Sonra onların mahalli (varacakları yer**) Beyt- Atıyk'dır**.

34-) Ve likülli ümmetin cealna menseken liyezkürusmAllahi alâ ma razekahüm min behiymetil en'am* feilahuküm ilahun vahıdün feleHU eslimu* ve beşşiril muhbitiyn;
Behime-i En'am'dan (kurbanlık, mismil hayvanlar'dan**), kendilerini rızıklandırdıklarımız üzerine Allah'ın ismini zikretsinler diye her ümmet için bir mensek (**kurban kesme, saflaşma, yakına erme, ibadet etme yöntemi**) kıldık... Sizin ilahınız (**yaratanınız, ma'budunuz**) İlah-un Vahid'dir (**bir tek vücud'dur**), o halde O'na teslim olun... Muhbitleri (**alçak gönüllü, huşu' sahiplerini; yani istidatları teslimiyet ve itaata müsayit olanları**) müjdele**.

35-) Elleziyne iza zükirAllahu vecilet kulubühüm ves sabiriyne alâ ma esabehüm vel mukıymis Salati ve mimma razaknahüm yünfikun;
Onlar ki, "*Allah*" zikredildiğinde onların kalbleri korkar (tanır**)... Kendilerine isabet eden üzerine sabredenler ve namaz'ı ikame eden (**mukıym**) lerdir... Ve kendilerini rızıklandırdığımız şeylerden de infak ederler**.

36-) Velbüdne cealnaha leküm min şeairillahi leküm fiyha hayr* fezkürusmAllahi aleyha savaff* feiza vecebet cünubüha fekülu minha ve et'ımül kania vel mu'terr* kezâlike sahharnaha leküm lealleküm teşkürun;
Bedene (deve**) leri de sizin için Allah'ın Şeair'inden (**Allah alametleri; Allah'ı hissettirici vasıtalar**) kıldık... Sizin için onlarda hayır vardır... Ön ayaklarından biri ile bağlı, ayakları üzere hareketsiz durur iken onların üzerine Allah'ın ismini zikredin... Yanları yere düştüğünde, onlardan yeyin ve kani' (**verilenle yetinen, hazır kimse**) ve mu'terr'i (**isteyen, peşine düşen kimse'yi**) de yedirin (**doyurun**)... İşte böylece onları size boyun eğdirdik ki şükredesiniz**.

37-) Len yenalellahe lühumüha ve la dimauha ve lâkin yenalühüt takva minküm* kezâlike sahhareha leküm litükebbirullahe alâ ma hedaküm* ve beşşiril muhsiniyn;
(Onlar öyle kurbanlıklardır ki**) onların etleri de onların kanları da Allah'a asla nail olmaz/erişmez, fakat sizden O'na takva nail olur (**Gerçek kurban eti-kanı olan nesne değil, takva gerekli olan nefslerinizdir**)... İşte böylece (**Allah**), onları size (**riyazat, mücahade ile**) boyun eğdirdi ki, size hidayet ettiği üzere Allah'ı tekbir edesiniz... Muhsinleri müjdele!**.

38-) İnnAllahe yudafiu anilleziyne amenu* innAllahe la yuhıbbü külle havvanin kefur;
Muhakkak ki Allah iman edenleri mudafa' eder... Muhakkak ki Allah her hain (emaneti ödemeyen, ahdine vefasız**) ve nankörü (**ni'meti yerli yerinde değerlendirmeyeni**) sevmez**.

39-) Üzine lilleziyne yükatelune Bi ennehüm zulimu* ve innAllahe alâ nasrihim le Kadiyr;
Mukatele edilen (kendileri ile savaşılan**) kimselere (**savaşmak için**) izin verilmiştir... Şundan dolayı ki onlar zulme uğradılar... Ve muhakkak ki Allah onların nusretine (**kendilerini zafere ulaştırmaya**) elbette Kadiyr'dir**.

40-) Elleziyne uhricu min diyarihim Bi ğayri Hakkın illâ en yekulu RabbunAllah* ve levla def'ullahinNase ba'dahüm Bi ba'dın lehüddimet savamiu ve biyeun ve salevatün ve mesacidü yüzkeru fiyhesmullahi kesiyra* ve leyensûrennAllahu men yensuruh* innAllahe le Kaviyyün Azîyz;
Onlar ki yurdlarından Bi-gayri hak (haksız yere; cismani ve nefsani sebepler ile**), sırf: "*Rabbimiz Allah'dır*" dedikleri için çıkarıldılar... Eğer Allah insanları bir kısmı ile (**B sırrınca**) bir kısmını def'etmeseydi manastırlar (**ruhban ma'bedi**), kiliseler (**hristiyan ma'bedi**), havralar (**yahudi ma'bedi**) ve içlerinde Allah isminin çokça zikredildiği mescidler (**mü'min gönüller**) elbette yıkılırdı... Allah kendisine (**tefekkür, teveccüh, rıyazat ve mücahade ile**) yardım edene elbette yardım eder (**ruhani kuvvelerini galib getirir**)... Muhakkak ki Allah Kaviyy'dir, Aziyz'dir**.

41-) Elleziyne in mekkennahüm fiyl Ardı ekamus Salate ve atevüz Zekate ve emeru Bil ma'rufi ve nehev anil münker* ve Lillahi akıbetül ümur;
Onlar (kendileri ile savaşılan, yurdlarından çıkarılan, Allah'a yardım edenler**) ki, eğer kendilerini Arz'da temkiyn etsek (**imkan versek, muktedir kılsak**), (**onlar**) namaz'ı ikame ederler, zekat'ı verirler, ma'ruf'u (**B sırrınca**) emrederler ve münker'den nehyederler... İşlerin akıbeti (**ibtidası da kendi dilemesi olan**) Allah'a aittir**.

42-) Ve in yükezzibuke fekad kezzebet kablehüm kavmü Nuhın ve Adün ve Semud;
Eğer seni yalanlıyorlar ise, (bil ki**) onlardan önce Nuh'un kavmi, Ad (**Hud'un kavmi**) ve Semud (**Salih'in kavmi**) da yalanlamıştı**.

43-) Ve kavmü İbrahiyme ve kavmü Lut;
İbrahim'in kavmi ve Lut'un kavmi de (yalanlamıştı**).**

44-) Ve ashabü medyen* ve küzzibe Musa feemleytü lil kafiriyne sümme ehaztühüm* fekeyfe kâne nekiyr;
Ve Ashab-ı Medyen (Şuayıb'ın kavmi**) de (**yalanlamıştı**)... Musa da yalanlandı... Ben de o kafirlere mühlet verdim, sonra onları yakaldım... Benim Nekiyr'im (**beni inkar, redd, tanımama; ve onun sonucu cezam**) nasıl oldu?**.

45-) Fekeeyyin min karyetin ehleknaha ve hiye zalimetün fehiye haviyetün alâ uruşiha ve bi'rin muattaletin ve kasrin meşiyd;
Karye (şehir, ülke**)'den nicesi vardır ki o zalim iken biz onları helak ettik... Artık çatıları, damları/duvarları üstüne çökmüş/alt üst olmuş (**ahalisi helak olmuş**)... (**Nice**) muattala (**terkedilmiş, kullanılmaz**) kuyu ve sağlam/yüksek kasır (**geri kalmış**).**

46-) Efelem yesiyru fiyl Ardı fetekûne lehüm kulubün ya'kılune Biha ev azânün yesmeune Biha* feinneha la ta'mel ebsaru ve lâkin ta'mel kulubülletiy fiyssudur;
Arz'da hiç gezip seyretmediler (ibret almadılar; seyr-i sülük yapmadılar**) mi ki, onlarla (**B sırrınca**) akledecekleri kalbleri yahut kendileri ile (**B sırrınca**) işitecekleri kulakları olsun... Çünkü basarlar a'ma olmaz, sadrların içindeki kalbler a'ma olur**.

47-) Ve yesta'ciluneke Bil azâbi ve len yuhlifAllahu va'deh* ve inne yevmen ında Rabbike keelfi senetin mimma teuddun;
Senden (Bi-**) azabı acele istiyorlar (**Allah'ı, sistem'i bilmiyorlar**)... (**Oysa**) Allah va'dine asla hulf etmez (**tayin edilen sistem dahilinde gerçekleşir**)... Muhakkak ki Rabbinin indinde bir gün, saymakta olduğunuzdan bin yıl gibidir (**tecelli ve süreç gerçektir, zaman izafidir**).**

48-) Ve keeyyin min karyetin emleytü leha ve hiye zalimetün sümme ehaztüha* ve ileyYEl masıyr;
Zalim oldukları halde kendilerine mühlet verdiğim nize karye (şehir**) vardır... Sonra onları (**azab, ölüm ile**) yakaladım... Dönüş ancak banadır**.

49-) Kul ya eyyühenNasu innema ene leküm neziyrun mübiyn;
De ki: "*Ey insanlar!... Be sizin için ancak apaçık bir neziyr'im (*uyarıcıyım***)"***.

50-) Felleziyne amenu ve amilussalihati lehüm mağfiretün ve rizkun keriym;
İman edip salih ameller yapmış kimseler için mağfiret (ilahi özelliklerin tahakkuku**) ve keriym bir rızk (**bitmez-tükenmez enerji**) vardır**.

51-) Velleziyne seav fiy ayatina muaciziyne ülaike ashabül cahıym;
Aciz-etkisiz bırakırcasına ayetlerimiz hakkında koşuşturanlara (Hakikatlerini, sistemi iptal etmeye çalışanlara**) gelince, işte onlar ashab-ı cahıym'dir (**cehennem halkıdır**).**

52-) Ve ma erselna min kablike min Rasûlin ve la Nebîyyin illâ iza temenna elkaşşeytanu fiy ümniyyetih* feyensehullahu ma yulkış şeytanu sümme yuhkimullahu ayatiHİ, vAllahu Aliymun Hakiym;
Senden önce hiç bir Rasûl (ilahi hükümleri ulaştıran**) ve hiçbir Nebî (**hakikat ve ma'rifetlerden haberdar eden**) irsal etmedik ki, o (**bir şey**) temenni ettiğinde (**nefsani çıkışta**) onun ümniyyesinde (**düşüncesinde, idealinde**) şeytan ılka etmiş (**atmış, katmış**) olmasın (**zira şeytanın farz olan nasibi, Nisa:118**)... Allah, şeytanın ılka ettiğini nesh eder (**iptal eder, hükmünü giderir**), sonra Allah kendi ayetlerini tahkim eder (**sağlamca yerleştirir**)... Allah Aliym'dir, Hakiym'dir**.

53-) Li yec'ale ma yulkış şeytanu fitneten lilleziyne fiy kulubihim meradun vel kasiyeti kulubühüm* ve innez zalimiyne lefiy şikakın baıyd;
(Allah böyle yapar ki,**) kalblerinde hastalık (**şirk, nifak**) bulunan ve kalbleri kasvetli (**melekiyyeti-kudsi hassasiyeti örtülmüş; cismani lezzetlere, nefsani şehvetlere düşkün**) olan kimseler için şeytanın ılka ettiği şeyi bir fitne kılsın diye... Muhakkak ki zalimler uzak (**geri dönülmesi zor**) bir şıkak (**ayrılık, kopukluk**) içindedirler**.

54-) Ve liya'lemelleziyne utül ılme ennehül hakku min Rabbike feyu'minu Bihi fetuhbite lehu kulubühüm* ve innAllahe lehadilleziyne amenu ila sıratın müstekım;
Ve bir de kendilerine ilim verilenler, onun Rabbinden (hikmet gereği olan**) hakk olduğunu bilsinler de Ona (**B sırrıyla**) iman etsinler ve Ona kalbleri ıhbat etsin (**huşu' duysun, mutmain olsun**)... Muhakkak ki Allah iman etmiş (**ikan sahibi**) kimseleri sırat-ı müstekıym'e (**vahdete, Zatına**) hidayet edendir**.

55-) Ve la yezalülleziyne keferu fiy miryetin minhu hatta te'tiyehümüs saatü bağteten ev ye'tiyehüm azâbü yevmin akıym;
Kafir olanlar (gerçeği reddedenler**) ise, kendilerine ansızın/birden o saat (**ölüm**) gelinceye kadar yahut akıym (**kısır**) bir günün azabı kendilerine gelinceye kadar, O'ndan (**Teklik'ten**) şüphe içinde kalmaya devam edecek**.

56-) Elmülkü yevmeizinLillah* yahkümü beynehüm* felleziyne amenu ve amilus salihati fiy cennatin naıym;
O gün (Hakkani zuhurda**) Mülk Allah'ındır... Aralarında (**Allah**) hüküm verir... İman edip salihattan amel yapanlar, Naıym (**ni'met**) cennetlerindedirler**.

57-) Velleziyne keferu ve kezzebu Bi ayatiNA feülaike lehüm azâbün mühiyn;
Kafir olanlara ve ayetlerimizi (B sırrınca**) yalanlayanlara (**Allah'dan perdelilere**) gelince, işte onlar için zebun eden/hakir düşüren bir azab vardır**.

58-) Velleziyne haceru fiy sebiylillâhi sümme kutilu ev matu leyerzükanne hümullahu rizkan hasena* ve innAllahe leHUve hayrur razikıyn;
Allah yolunda (nefsani aleminden**) hicret edip sonra da öldürülmüş yahut ölmüş olanlara gelince, elbette Allah onları güzel bir rızk ile rızıklandırır... Muhakkak ki Allah, elbette O'dur rızıklandıranların en hayırlısı**.

59-) Leyüdhılennehüm müdhalen yerdavneh* ve innAllahe leAliymun Haliym;
Onları elbette razı olacakları yere (radiyye, Hakkani vücud**) dahil eder... Muhakkak ki Allah Aliym'dir, Haliym'dir**.

60-) Zâlike, ve men akabe Bi misli ma ukıbe Bihi sümme büğıye aleyhi leyensûrennehullah* innAllahe leAfüvvün Ğafur;
Bu böyledir... Kim kendisiyle (B sırrınca**) cezalandırıldığı (**maruz kaldığı**) şeyin (**Bi-**) misli ile cezalandırır (**karşılık verir**) da, sonra kendisine (**yeniden**) zulmedilir ise, Allah ona mutlaka nusret (**yardım**) eder (**adalet yadsınamayan bir gerçektir**)... Muhakkak ki Allah Afüvv'dür, Ğafur'dur**.

61-) Zâlike Bi ennAllahe yulicülleyle fiynnehari ve yulicünnehare fiylleyli ve ennAllahe Semiy'un Basıyr;
İşte böyle (dir B gerçeğince**)... Çünkü Allah gece'yi gündüz'ün içine sokar, gündüz'ü de gece'nin içine sokar... Muhakkak ki Allah Semi'dir, Basıyr'dir**.

62-) Zâlike Bi ennAllahe HUvel Hakku ve enne ma yed'une min duniHİ hüvel batılu ve ennAllahe HUvel Aliyyül Kebiyr;
İşte böyle (dir B gerçeğince**)... Çünkü Allah, O Hakk'dır (**hakiki var, ebedi gerçek, daimi mevcud**)... O'ndan başka çağırdıkları (**isimlendirdikleri**) ise (**işte**) o batıldır (**o çağırdıklarının varlıkları asla sözkonusu değil**)... Muhakkak ki Allah, Aliyy'dir, Kabiyr'dir**.

63-) Elem tera ennAllahe enzele mines Semai maen, fetusbihul Ardu muhdarreten, innAllahe Latıyfün Habiyr;
Görmedin mi ki Allah Sema'dan bir su inzal etti de Arz yemyeşil oluyor (Nur'un zuhuru**)... Muhakkak ki Allah Latıyf'dir, Habiyr'dir**.

64-) LeHU ma fiys Semavati ve ma fiyl Ard* ve innAllahe leHUvel Ğaniyyül Hamiyd;
Semalar'da olan ve Arz'da olan ne var ise (hepsi**) O'nundur... Muhakkak ki Allah, elbette O, Ğaniy'dir, Hamiyd'dir**.

65-) Elem tera ennAllahe sahhare leküm ma fiyl Ardı vel fülke tecriy fiylbahri Bi emriHİ, ve yümsiküsSemae en tekaa alel' Ardı illâ Bi izniHİ, innAllahe Bin Nasi le Raufun Rahıym;
Görmedin mi Allah Arz'dakileri de, deniz'de Bi-emriHİ (O'nun emriyle**) akıp giden gemileri de size musahhar kılmıştır (**boyun eğdirmiştir**)... Sema'yı, Arz'a vaki olmaktan (**üzerine düşmekten**) O tutuyor... Bi-izniHİ (**O'nun izniyle vuku'u**) müstesna... Muhakkak ki Allah insanlara (**B sırrınca; insanların hakikatı-vücudu olarak**) Rauf'dur, Rahıymdir**.

66-) Ve HUvelleziy ahyaküm sümme yümiytüküm sümme yuhyiyküm* innel İnsane lekefur;
O, odur ki sizi diriltti... Sonra sizi (kişiliğinizden**) öldürür, sonra sizi (**hakiki hayat ile**) diriltir... Muhakkak ki insan çok nankördür**.

67-) Likülli ümmetin cealna menseken hüm nasikuhü fela yünaziunneke fiyl emri ved'u ila Rabbik* inneke leala hüden müstekıym;
Her ümmet için kendisiyle ibadette bulundukları bir mensek (ibadet etme yöntemi; saflaşma, arınma, yakıyne erme usülü**) kıldık... O halde bu işte seninle niza etmesinler ve sen Rabbine da'vet et... Muhakkak ki sen müstekıym bir huda (**dosdoğru bir rehber; en kısa yoldan erdiren yol; nefyi vücud-teslimiyet?**) üzeresin**.

68-) Ve in cadeluke fekulillahu a'lemu Bima ta'melun;
Şayet seninle mücadele ederler ise de ki: "*Allah, yapmakta olduğnuzu (*B sırrınca*) daha iyi bilir*".

69-) Allahu yahkümü beyneküm yevmelkıyameti fiyma küntüm fiyhi tahtelifun;
Allah, hakkında ihtilaf ediyor olduğunuz hususta, kıyamet günü aranızda hükmeder.

70-) Elem ta'lem ennAllahe ya'lemu ma fiys Semai vel' Ard* inne zâlike fiy Kitab* inne zâlike alellahi yesiyr;
Bimdin mi ki Allah, Sema'da ve Arz'da ne varsa (hepsini**) bilir... Muhakkak ki o bir kitab'tadır... Muhakkak ki o, Allah'a çok kolaydır**.

71-) Ve ya'budune min dunillahi ma lem yünezzil Bihi sultanen ve ma leyse lehüm Bihi ‘ılm* ve ma lizzalimiyne min nasıyr;
Allah’ı bırakıp/Allah’ın gayrından, hakkında (Allah’ın, B gerçeğince**) hiç bir sultan (**güç sahibi, hüccet, delil**) indirmediği ve (**dolayısıyla da**) kendilerinin de onunla ilgili (**B sırrınca**) bir ilimlerinin sözkonusu olmadığı şeylere kulluk yapıyorlar... Zalimler için Nasıyr (**nusret veren, yardımcı**) yoktur**.

72-) Ve iza tütla aleyhim ayatüNA beyyinatin ta'rifü fiy vucuhilleziyne keferul münker* yekâdune yestune Billeziyne yetlune aleyhim ayatiNA* kul efeünebbiüküm Bişerrin min zâliküm* enNar* veadehAllahulleziyne keferu* ve bi'sel masıyr;
Onlara ayetlerimiz apaçık kanıtlar halinde tilavet edildiğinde, kafir olanların (gerçeği reddedenlerin**) vechlerinde MÜNKER’i (**anlayışsızlıktan-nursuzluktan kaynaklanan inkarı, reddi; tanımayışı görüp**) tanırsın... Neredeyse kendilerine ayetlerimizi tilavet edenlere (**B sırrınca**) saldırıp çullanacaklar... De ki: “*Size ondan daha şerri (B sırrınca) haber vereyim mi?... Nar (dır o) !... Allah, onu kafir olanlara va’detmiştir... O ne kötü dönüş yeridir!*”**.

73-) Ya eyyühen Nasu duribe meselün festemiu leh* innelleziyne ted'une min dunillahi len yahluku zübâben ve levictemu leh* ve in yeslübhümüzzübâbü şey'en la yestenkızuhu minh* daufet talibu velmatlub;
Ey insanlar!... Bir mesel (ibretlik örnek, misal, temsil**) verildi; onu dinleyin... Allah’dan başka çağırdıklarınız, onun için ictima’ etseler (**bir araya toplansalar**) bile, bir sinek dahi yaratamazlar (**çünkü kendilerine ait bir varlıkları ve kudretleri yoktur**)... Sinek onlardan bir şey kapsa, onu ondan kurtaramazlar... Talib (**talep eden**) de matlub (**talep edilen**) da zaif (**aciz**) dir**.

74-) Ma kaderullahe hakka kadriHİ, innAllahe leKaviyyün Aziyz;
O’nun kadrinin hakkınca Allah’ın hakkını vermediler (Allah’ı hakkıyla tanımadılar**)... Muhakkak ki Allah Kaviyy’dir, Aziyz’dir**.

75-) Allahu yestafiy minel Melaiketi Rusulen ve minen Nas* innAllahe Semiy’un Basıyr;
Allah, melaike’den ve insanlardan Rasûller seçer... Muhakkak ki Allah Semi’dir, Basıyr’dir.

76-) Ya'lemu ma beyne eydiyhim ve ma halfehüm* ve ilellahi turceul’ ümur;
Bilir onların önlerindekini de, arkalarındakini de... İşler Allah’a rücu’ ettirilir.

77-) Ya eyyühelleziyne amenurkeu vescüdu va'budu Rabbeküm vef'alül hayre lealleküm tüflihun;
Ey iman edenler!... Rüku’ edin, secde edin (fena**), Rabbinize kulluk (**kemalatını ızhar**) edin ve hayır (**Hakkani fiil**) işleyin ki iflah edesiniz (**varlık bağından kurtulasınız**).**

78-) Ve cahidu fillahi hakka cihadiHİ, HUvectebaküm ve ma ceale aleyküm fiyd diyni min harec* millete ebiyküm İbrahiym* HUve semmakümül müslimiyne min kablü ve fiy hazâ liyekûner Rasûlü şehiyden aleyküm ve tekûnu şühedae alenNas* feekıymusSalate ve atüz Zekate va'tesımu Billah* HUve Mevlaküm* fenı'mel Mevla ve nı'men Nesıyr;
Allah’da, O’nun cihadının (Zatının**) hakkıyla mücahade edin... O, sizi seçti ve Diyn’de size bir zorluk/meşakkat kılmadı (**arınma çalışmaları ve disiplinleri amaç değil, geçicidir**)... Babanız İbrahim’in milleti (**diynidir bu**)... Daha önce de bunda da (**önce de şimdi de**) O (**Allah, İbrahim**), sizi “*müslimler= teslim olmuşlar*” diye isimlendirdi ki, O (**Sistem’i OKUyan, vahdeti açıklayan**) Rasûl (**Hz.Muhammed s.a.v.**) sizin üzerinize bir şahid olsun, siz (**vahdet ehli müslimler**) de insanlar üzerine şahidler olasınız... İmdi namazı ikame edin, zekatı verin ve (**B sırrıyla**) Allah’a ı’tisam edin (**tam sarılın, artanınız olmasın**)... O, Mevla’nızdır (**sahibiniz, her işinizi göreniniz**)... Ne güzel Mevla’dır ve ne güzel Nasıyr’dir (**O**).**

****

MU'MİNÛN SÛRESİ (23)

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

Mekke döneminde 74. veya 76. sırada nazıl olmuştur... 118 ayettir... Firdevs Cennetine varis olan mü'minlerin niteliklerini sıralayan ayetlerle başlaması dolayısıyla "**Mu'minun**" yani "mü'minler" diye isimlenmiştir...

Ayrıca biyolojik bedenli insanın yaratılmasını ve ruh inşasını, insanlığın 2.atası Nuh a.s.ın hayatından bazı örnekler, Rasûllerini tanıyıp inkar edenlerin perişan durumu, yaratılış mucisesine dikkat çekilmesi, reenkarnasyonun mümkün olmadığı, zamanın izafiliği, mevcudatta abes (gereksiz, boş; işlevsiz) bir şey olmadığı... vb. her bir insanı ilgilendiren önemli açıklamaları ihtiva etmektedir...

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) Kad eflehal mu'minun;
Hakikaten (şu**) mü'minler iflah etmiştir/kurtulmuştur**.

2-) Elleziyne hüm fiy Salatihim haşiun;
Onlar ki salat (namaz**) larında huşu'dadırlar (**müşahadelerinde benliksizdirler**).**

3-) Velleziyne hüm anil lağvi mu'ridun;
Ve onlar ki lağv (batıl-boş söz, faydasız iş**) den yüz çeviricidirler**.

4-) Vellezine hüm liz Zekati faılun;
Ve onlar ki zekat (taharet, tezkiye**) için faillerdir**.

5-) Velleziyne hüm li furucihim hafizun;
Ve onlar ki ferclerini (cinsiyet organlarını**) mühafaza edicidirler (**şehvetlerden korunurlar**).**

6-) İlla alâ ezvacihim ev ma meleket eymanühüm feinnehüm ğayru melumiyn;
Eşleri ve yahut sağ ellerinin malik oldukları müstesna... Çünkü onlar (bundan dolayı**) levmedilmiş değillerdir (**kınanamazlar**).**

7-) Femenibteğa verae zâlike feülaike hümül adun;
Artık kim bundan ötesini isterse, işte onlar sınırı aşanların ta kendileridirler.

8-) Velleziyne hüm liemanatihim ve ahdihim raun;
Ve onlar (o mü'minler**) ki emanetlerine ve ahdlerine riayet edicilerdir**.

9-) Velleziyne hüm alâ salevatihim yuhafizun;
Ve yine onlar ki salat (namaz**) larını bilfiil muhafaza ederler (**müşahadeleri zaman üstüdür; gerçekten diri-yaşayanlardır**).**

10-) Ülaike hümül varisun;
İşte onlardır varisler.

11-) Elleziyne yerisunel firdevs hüm fiyha halidun;
Ki, Firdevs'e varis olmuş bu kimseler orada ebedi kalıcılardır.

12-) Ve lekad halaknel İnsane min sülaletin min tıyn;
Andolsun ki insan'ı tıyn'den (balçık'tan; su+mineral terkibinden**) meydana gelen bir sülale (**hülasa, süzme, öz; döl, genetik**)'den yarattık**.

13-) Sümme cealnahu nutfeten fiy kararin mekiyn;
Sonra onu sağlam bir karargahta bir nutfe (sperm**) kıldık**.

14-) Sümme halaknennutfete alekaten fehalaknel alekate mudğaten fehalaknel mudğate ızamen fekesevnel ızame lahma* sümme enşe'nahu halkan ahar* fetebarekâllahu ahsenül halikıyn;
Sonra o nutfeyi bir alaka (donmuş kan, genetik yapı, embriyo**) yarattık, sonra o alaka'yı bir mudğa (**bir çiğnemlik et**) yarattık, sonra o mudğa'yı kemikler yarattık, nihayet o kemiklere de et giydirdik... Sonra onu bir başka/ikinci bir yaratış ile inşa ettik (**nefh-i ruh?**)... Yaratıcıların en güzeli Allah ne yücedir!**.

15-) Sümme inneküm ba'de zâlike lemeyyitun;
Sonra, muhakkak ki siz bunun ardından elbette öleceksiniz (vefat, fiziki ölüm**).**

16-) Sümme inneküm yevmel kıyameti tüb'asun;
Sonra, muhakkak ki siz kıyamet günü (ölüm'ün, fena'nın akabinde**) ba'solunacaksınız**.

17-) Ve lekad halakna fevkaküm seb'a taraika, ve ma künna anil halkı ğafiliyn;
Andolsun ki fevkınızde yedi tarık (yedi yol**) yarattık... Onların halk'ından gafiller değiliz**.

18-) Ve enzelna mines Semai maen Bi kaderin feeskennahu fiyl Ard* ve inna alâ zehabin Bihi le kadirun;
Sema'dan Bi-kaderin (bir ölçü ile**) bir su inzal ettik de onu Arz'da durdurduk/yerleştirdik (**iskan, huzur**)... Doğrusu onu gidermeye de elbette kaadirleriz**.

19-) Feenşe'na leküm Bihi cennâtin min nahıylin ve a'nab* leküm fiyha fevakihü kesiyretün ve minha te'külun;
Onunla (o su ile B sırrınca**) sizin için hurma ağaçlarından ve üzümlerden bahçeler inşa ettik... Onlarda sizin için birçok meyveler (**marifetler, kemalatlar**) vardır ve onlardan yiyorsunuz da**.

20-) Ve şecereten tahrucü min Turi Seynae tenbütü Biddühni ve sıbğin lil akiliyn;
Ve (yine o su ile**) Tur-i Seyna (**Tur-i Siyna; güzel dağ; beyin**)'dan çıkan, (**B sırrınca**) yağlı olarak biten/yağ ile biten/yağ veren ve yiyenler için bir katık olan bir şecere de (**inşa ettik**).**

21-) Ve inne leküm fiyl en'ami le ıbreten, nüskıyküm mimma fiy butuniha ve leküm fiyha menafiu kesiyretün ve minha te'külun;
Ve En'am'da (kurban olabilecek çiftlik hayvanları; o tür kuvveler**) da sizin için elbette bir ibret vardır... Onların batn (**karın**) larında olanlardan sizi suvarırırz... Onlarda sizin için pekçok menfaatlar vardır ve onlardan yersiniz de**.

22-) Ve aleyha ve alel fülki tuhmelun;
Onların (hayvanların**) üzerinde ve gemilerin üzerinde yüklenilip taşınıyorsunuz**.

23-) Ve lekad erselna Nuhan ila kavmihi fekale ya kavmı'budullahe ma leküm min ilahin ğayruHU, efela tettekun;
Andolsun ki Nuh'u kavmine irsal ettik de (o kavmine**) dedi ki: "*Ey kavmim!.. Allah'a kulluk edin... O'nun gayrından bir ilahınız yoktur... Hala ittika etmiyor musunuz= korkup korunmuyor musunuz?*"**.

24-) Fekalel meleülleziyne keferu min kavmihi ma hazâ illâ beşerun mislüküm, yüriydü en yetefaddale aleyküm* velev şaAllahu leenzele Melaiketen, ma semi'na Bi hazâ fiy abainel evveliyn;
O'nun (Nuh'un**) kavminden kafir olan mele' (**aynı görüşü paylaşan meclis, geleneksel toplumun ileri gelenleri**) dedi ki: "*Bu sizin gibi bir beşerden başka değil... Size üstünlük murad ediyor... Eğer Allah dileseydi (**bir beşer irsal etmek yerine**) elbette melaike inzal ederdi... Biz ilk babalarımız içinde (**Bi-**) bunu (**hakikatınız olan Allah'a kulluk edin; O'nun gayrı vücud/ilah vehmetmeyin'i**) işitmedik*"**.

25-) İn hüve illâ racülün Bihi cinnetün feterebbesu Bihi hatta hıyn;
"*O (B sırrınca) kendisinde cinnet olan (aklı olmayan) bir adamdan başkası değil... Belli bir süreye kadar (Bi-) Onu tarabbus edin (gözetleyin bakalım)*".

26-) Kale Rabbinsurniy Bima kezzebun;
(Nuh**) dedi ki: "*Rabbim!.. Beni yalanlamalarına karşın (B sırrınca) nusret et bana*"**.

27-) Fe evhayna ileyhi enisnaıl fülke Bi a'yüniNA ve vahyiNA feiza cae emruNA ve farettennuru, feslük fiyha min küllin zevceynisneyni ve ehleke illâ men sebeka aleyhil kavlü minhüm* ve la tühatıbniy filleziyne zalemu* innehüm muğrekun;
Bunun üzerine O'na (Nuh'a**) vahyettik ki: "(***Bi-) Aynlarımız (gözlerimiz, korumamız) ve vahyimiz ile (o ma'lum) gemi'yi (şeriat) yap (Hz.Nuh, şeriat yapıcı Ulul Azm Rasûller'den biri... Şura: 13)... Emrimiz geldiği ve tennur (kaynak, fırın) feveran ettiği (kuvvet ve şiddetle fışkırdığı, kaynadığı) vakit, her çift/eş'den iki (her eşi olandan bir çift) ve onlardan aleyhine daha önce söz geçmiş olan hariç ehlini, ona (gemiye) sok (sülük ettir)... Zalimler hakkında benimle muhatab olma... Kesinlikle onlar boğulacaklardır*"**.

28-) Feizesteveyte ente ve mem meake alel fülki fekulil Hamdu Lillahilleziy neccana minel kavmizzalimiyn;
"*Sen, ve seninle beraber olanlar gemi'ye istiva ettiğin (iz) de de ki: Hamd, bizi zalimler kavminden kurtaran (tüm kuvve ve sıfatlar yalnızca kendisine ait olan) Allah'a mahsustur*".

29-) Ve kul Rabbi enzilniy münzelen mübareken ve ente hayrul münziliyn;
"*Ve de ki: Rabbim, mübarek bir inzal yerine inzal et beni/mübarek bir inzal ile inzal et beni... Sen inzal edenlerin (konuklayanların) en hayırlısısın*".

30-) İnne fiy zâlike le ayatin ve in künna le mübteliyn;
Muhakkak ki bunda ayetler (deliller, ibretler**) vardır... Biz elbette ibtila (**imtihan**) edenleriz**.

31-) Sümme enşe'na min ba'dihim karnen ahariyn;
Sonra, onlardan sonra başka bir karn (nesil**) inşa ettik**.

32-) Feerselna fiyhim Rasûlen minhüm enı'budullahe ma leküm min ilahin ğayruHU, efela tettekun;
Ve içlerinde: "*Allah'a kulluk edin... O'nun gayrından bir ilahınız yoktur... Hala ittika etmiyor musunuz= korkup korunmuyor musunuz?*" (diyen**) kendilerinden bir Rasûl irsal ettik**.

33-) Ve kalel meleü min kavmihilleziyne keferu ve kezzebu Bi Lıkail ahireti ve etrefnahüm fiyl hayatid dünya, ma hazâ illâ beşerun mislüküm, ye'külü mimma te'külune minhu ve yeşrebü mimma teşrabun;
O'nun kavminden kafir olanlar, ahiret'e lıka'yı (varlıklarında kudret-bilinç boyutunun açığa çıkışını yaşamayı B sırrınca**) yalanlayanlar ve dünya hayatında refaha-imkanlara kavuşturduğumuz mele' (**o örfün ileri gelenleri**) dedi ki: "*Bu sizin gibi bir beşerden başka değil... Sizin yediğinizden yiyor ve sizin içtiğinizden içiyor*"**.

34-) Ve lein eta'tüm beşeran misleküm inneküm izen lehasirun;
"*Andolsun ki eğer sizin gibi bir beşere itaat ederseniz, muhakkak ki siz o takdirde elbette hüsrana uğrayanlar olursunuz*".

35-) Eyeıdüküm enneküm iza mittüm ve küntüm türaben ve ızamen enneküm muhrecun;
"(*O Rasûl***) size, öldüğünüz, toprak ve kemikler olduğunuzda mutlaka çıkarılacağınızı mı va'dediyor?*"**.

36-) Heyhate heyhate lima tuadun;
"*Heyhat, heyhat (çok uzak, uzaktan da uzak), o va'dolunduğunuz şey*".

37-) İn hiye illâ hayatüned dünya nemutü ve nahya ve ma nahnu Bi meb'usiyn;
"*O (yaşam) ancak dünya (en aşağı) hayatımızdır... (Burada biz) ölürüz ve yaşarız; biz (Bi-) ba'solunacaklar değiliz*".

38-) İn huve illâ raculüniftera alellahi keziben ve ma nahnu lehu Bi mu'miniyn;
"*O (*Rasûl*), Allah üzerine yalan uyduran bir adamdan başkası değil... Biz Ona (*Bi-*) mü'minler değiliz*".

39-) Kale Rabbinsurniy Bima kezzebun;
(Rasûl**) dedi ki: "*Rabbim!.. Beni yalanlamalarına karşın (*B sırrınca*) nusret et bana!*"**.

40-) Kale amma kaliylin leyusbihunne nadimiyn;
(Rasûl'ün Rabbi**) dedi ki: "*Az sonra elbette pişman olacaklardır*"**.

41-) Feehazethümüs sayhatü Bil Hakkı fecealnahüm ğusaen, febu'den lil kavmiz zalimiyn;
Sayha (korkunç ses dalgası; israfil?**) onları Bil-Hakk (**Hakk olarak**) yakaladı da onları ğüsa (**süprüntü, selin taşıdığı çürümüş ot**) kıldık... Zalimler kavmine uzak olmak vardır**.

42-) Sümme enşe'na min ba'dihim kurunen ahariyn;
Sonra, onlardan sonra başka karn (nesil**) lar inşa ettik**.

43-) Ma tesbiku min ümmetin eceleha ve ma yeste'hırun;
Hiçbir ümmet ne ecelini sebkedebilir (öne geçebilir**) ne de geri kalabilir**.

44-) Sümme erselna RusüleNA tetra* küllema cae ümmeten Rasûlüha kezzebuhü feetba'na ba'dahüm ba'dan ve cealnahüm ehadiys* febu'den likavmin la yu'minun;
Sonra Rasûllerimizi birbiri ardınca (ardarda, arkası kesilmeksizin gelip durdu, mütetabiayn**) irsal ettik... Herbir ümmete kendi Rasûl'ü geldikçe Onu yalanladılar... Biz de onları birbirinin arkasına kattık (**ardarda helak ettik**) ve onları ahdüse (**ibretlik hikaye**) ler kıldık... Uzak olsun iman etmeyen kavim**.

45-) Sümme erselna Musa ve ehahu Harune Bi ayatiNA ve sultanin mübiyn;
Sonra Musa'yı ve kardeşi Harun'u (Bi-**) ayetlerimiz ve apaçık bir sultan (**karşı konulamaz hüccet**) olarak irsal ettik**.

46-) İla fir'avne ve meleihi festekberu ve kânu kavmen aliyn;
Fravun'a ve onun mele' (ileri gelenleri**) sine (**irsal ettik Musa ve kardeşini**)... Ancak (**Fravun ve mele'si**) büyüklük tasladılar (**gayriyete yerleştiler**) ve alun (**secde etmeyen, baş eğmeyen, kendilerini üstün gören**) bir kavm oldular**.

47-) Fekalu enu'minu libeşerayni mislina ve kavmühüma leNA abidun;
Hatta şöyle dediler: "*Kendilerinin kavmi bize abidler (*ibadet-kulluk edenler, köleler*) iken bizim gibi iki beşere mi iman edeceğiz?*".

48-) Fekezzebuhüma fekânu minel mühlekiyn;
Ve o ikisini yalanladılar da bu sebeple helak edilenlerden oldular.

49-) Ve lekad ateyna MuselKitabe leallehüm yehtedun;
Andolsun ki, (İsrailOğulları**) hidayet/doğru yolu bulsunlar diye Musa'ya Kitab'ı verdik**.

50-) Ve cealnebne Meryeme ve ümmehu ayeten ve aveynahüma ila rebvetin zati kararin ve meıyn;
MeryemOğlu'nu ve anasını bir ayet kıldık... Ve o ikisini karar sahibi (yerleşmeye, oturmaya uygun, rahat**) ve gözle görünür akar suyu olan yüksek bir yere (**tepeye; sıfatiyyun?**) yerleştirdik**.

51-) Ya eyyüherRusulü külu minet tayyibati va'melu saliha* inniy Bima ta'melune Aliym;
Ey Rasûller!... Tayyibattan (temiz enerjili, şirksiz gıda?**) yeyin ve salih amel edin... Muhakkak ki Ben, (**B sırrınca**) amellerinizi Aliym'im (**amellerinizin karşılığı var**).**

52-) Ve inne hazihi ümmetüküm ümmeten vahıdeten ve ENE Rabbüküm fettekun;
Ve işte şu (tevhid ümmeti**) tek bir ümmet olarak sizin ümmetinizdir... Ben de sizin Rabbinizim, o halde Ben'den ittika edin!**.

53-) Fetekattau emrehüm beynehüm zübüra* küllü hızbin Bima ledeyhim ferihun;
(Diyn bir iken**) onlar zübreler (**fırkalar; muhtelif yorumlar, görüşler, kitablar**) halinde aralarında işlerini (**dinlerini**) parça parça ettiler... Her hizib kendi yanında/katında bulunan ile razı ve hoşnuddur**.

54-) Fezerhüm fiy ğamretihim hatta hıyn;
Bir süreye kadar onları ğamre'leri (kendilerini örten-kapatan şey; madde boyutu**) içinde bırak**.

55-) Eyahsebune ennema nümiddühüm Bihi min malin ve beniyn;
Sanıyorlar mı ki, mal'dan ve oğullar'dan (dünya hayatının süslerinden**) kendilerine (**B sırrınca**) vermek ile**;

56-) Nüsariu lehüm fiyl hayrat* bel la yeş'urun;
Onlar için hayrat'ta koşuşturuyoruz (asıl hayırları çabucak kendilerine ulaştırıyoruz, sanki?**)... Hayır onlar farkında değiller (**bilakis takibeden 4 ayettekiler hayırlara süra'tle erenler?**).**

57-) İnnelleziyne hüm min haşyeti Rabbihim müşfikun;
Onlar ki Rablerinin haşyetinden titreyenlerdir (müşahade**).**

58-) Velleziyne hüm Bi ayati Rabbihim yu'minun;
Ve onlar ki (B sırrıyla**) Rablerinin ayetlerine iman (**ikan**) edenlerdir**.

59-) Velleziyne hüm Bi Rabbihim la yüşrikûn;
Ve onlar ki (Bi-Rabbihim**) Rablerine ortak koşmayanlardır (**fena**).**

60-) Velleziyne yu'tune ma atev ve kulubühüm veciletün ennehüm ila Rabbihim raciun;
Ve onlar ki verdiklerini, Rablerine rücu' edecekler (kıyamet**) diye kalbleri korkuyor oldukları halde verirler**.

61-) Ülaike yüsariune fiyl hayrati ve hüm leha sabikun;
İşte onlar hayrat'ta (gerçek hayırlarda; tezkiye ve tevhid'de**) müsaraat edenlerdir (**sür'atle gerçek hayırlara ulaşanlardır**)... Ve onlar hayrat'ta (**ubudiyyette**) öne geçenlerdir**.

62-) Ve la nükellifü nefsen illâ vüs'aha ve ledeyNA Kitabün yentıku Bil Hakkı ve hüm la yuzlemun;
Hiç bir nefse vüs'atinden başkasını (kapasitesinin-sıkalasının dışındakini**) teklif etmeyiz... Yanımızda/katımızda (**skalalarını**) Bil-Hakk (**Hakk olarak**) nutkeden bir Kitab (**yazı**) vardır... Onlar zulme uğratılmazlar**.

63-) Bel kulubühüm fiy ğamretin min hazâ ve lehüm a'malün min duni zâlike hüm leha amilun;
Fakat onların kalbleri bundan (vahdet, kader realitesinden**) ğamra (**örten, kapatan nesne; gaflet**) içindedir... Onların bundan mada, (**nefsani dürtülerle, bedensel zaaflarla talip olup**) o işler için de amil oldukları (**çalıştıkları**) amelleri de vardır**.

64-) Hatta iza ehazna mütrefiyhim Bil azâbi iza hüm yec'erun;
Nihayet onların mütref'lerini (dünyevi-şehvani imkanların bolluğu ile şımaran, ni'metleri-fırsatları doğru olarak değerlendrimeyenleri**) (**Bi-**) azab ile yakaladığımızda hemen yalvara-yakara feryad ederler**.

65-) La tec'erul yevme inneküm minNA la tunsarun;
"*Bugün feryad etmeyin!.. Muhakkak ki siz bizden yardım olunmazsınız*".

66-) Kad kânet ayatiy tütla aleyküm feküntüm alâ a'kabiküm tenkisun;
"*Ayetlerim sizin üzerinize tilavet ediliyordu da siz topuklarınız üzerine gerisin geri dönüyordunuz*".

67-) Müstekbiriyne Bih* samiran tehcürun;
"*Ona (**kendilerine tilavet edilen ayetlerin anlattığı gerçeğe, B sırrınca*** ***) müstekbirler (****Hakka boyun*

eğmeyen, gayriyete yerleşenler) ***olarak, geceleyin (****veya geceleyin konuşan topluluk olarak****) hezeyan ediyordunuz (****akılsızca konuşup saçmalıyordunuz!...*Ki geceleyin kıyam, kıraat, zikir, secde, tefekkür, ilim v.b. hakikatına ve sisteme dönük çalışmalar ve itaat fiilleri dışında batıl-dünyevi meşguliyetler kerih görülmüştür***)".***

68-) Efelem yeddebberul kavle em caehüm ma lem ye'ti abaehümül evveliyn;
O Kavl'i (o söz'ü, hakk'ı; Rasûllerin, tilavet edilen ayetlerin anlattığını**) gereğince düşünmediler mi?... Yoksa kendilerine ilk babalarına gelmemiş bir şey mi geldi (**Hakikat ve sistem hep aynı**) ?**.

69-) Em lem ya'rifu Rasûlehüm fehüm lehu münkirun;
Yoksa onlar Rasûllerini tanımadılar da (bu yüzden**) Onu inkar mı ediyorlar?**.

70-) Em yekulune Bihi cinnetün, bel caehüm Bil Hakkı ve ekseruhüm lil Hakkı kârihun;
Yoksa: "*Onda (**B sırrınca****) bir cinnet/akılsızlık var*" mı diyorlar?... Bilakis O, kendilerine Hakkı (**n-gerçeğin ta kendisini B sırrınca**) getirmiştir/ (**veya B sırrınca Hakk olarak gelmiştir**)... Onların ekseriyeti hakk'ı hoşlanmazlar (**kişilik yapılarına, şartlanmalarına ters gelir**).**

71-) Ve levittebeal Hakku ehvaehüm le fesedetis Semavatü vel Ardu ve men fiyhinne, bel eteynahüm Bi zikrihim fehüm an zikrihim mu'ridun;
Eğer Hakk (gerçek; teklik realitesi**) onların hevalarına tabi olsaydı, Semalar, Arz ve onların arasında kim varsa elbette fesada uğrardı... Hayır, onlara Zikirlerini (**B sırrınca**) verdik... Onlar kendi Zikirlerinden yüz çeviricilerdir**.

72-) Em tes'elühüm harcen feharacü Rabbike hayr* ve HUve hayrur razikıyn;
Yoksa onlardan bir harç (ücret, karşılık**) mı istiyorsun?... Rabbinin haracı (**vergisi, bağışı**) daha hayırlıdır... O, rızıklandıranların en hayırlısıdır**.

73-) Ve inneke le ted'uhüm ila sıratın müstekıym;
Muhakkak ki sen onları sırat-ı müstekıym'e (İslam'a, tevhid'e, seyr-i sülük'e**) da'vet edersin**.

74-) Ve innelleziyne la yu'minune Bil ahireti anissıratı lenakibun;
Fakat Ahiret'e (kudret-bilinç boyutuna**) iman etmeyenler, o sırat'tan (**fıtratlarına-hakikatlerine rücu'yu, ilahi özelliklerle yaşamayı sağlayan seyr-i sülük-tevhid yolundan**) sapıyorlar**.

75-) Velev rahımnahüm ve keşefna ma Bihim min durrin leleccu fiy tuğyanihim ya'mehun;
Eğer onlara merhamet edip de kendilerinden durr'u (zayıflık ve acziyeti; sıkıntılı hallerini B sırrınca**) keşfetsek (**açsak, kaldırsak**), mutlaka kör ve şaşkın halde tuğyanları (**hakikatlerine başkaldırı**) içinde kalmaya devam ederler**.

76-) Ve lekad ehaznahüm Bil azâbi femestekânu liRabbihim ve ma yetedarreun;
Andolsun ki onları (Bi-**) azab ile yakaladık... (**Onlar**) Rablerine boyun eğmediler ve tadarru etmediler (**yakarmadılar; içlerinde yoğunlaşmadılar**).**

77-) Hatta iza fetahna aleyhim baben zâ azâbin şediydin iza hüm fiyhi müblisun;
Nihayet üzerlerine şiddetli bir azab sahibi bir kapı fethettiğimizde (açtığımızda**) birdenbire onun (**o azabın**) içinde ümitsiz kalıverirler**.

78-) Ve HUvelleziy enşee lekümüs sem'a vel ebsare vel ef'idete, kaliylen ma teşkürun;
O odur ki, sizin için sem' (işitme melekesi**), basarlar (**gözler**) ve fuadlar (**gönüller, anlama-hissetme**) inşa etti... Ne az şükrediyorsunuz!**.

79-) Ve HUvelleziy zeraeküm fiyl Ardı ve ileyHİ tuhşerun;
Ve O'dur ki, sizi Arz'da yaratıp çoğalttı... O'na haşrolunacaksınız.

80-) Ve HUvelleziy yuhyiy ve yümiytü ve leHUhtilafülleyli vennehar* efela ta'kılun;
Ve O'dur dirilten ve öldüren... Gece ve gündüzün ihtilafı (değişmesi, bir araya gelemeyişi, biribiri ardınca gelişi**) O'nundur... Hala akletmiyor musunuz?**.

81-) Bel kalu misle ma kalel evvelun;
Bilakis onlar da evvelkilerin söylediğinin misli dediler.

82-) Kalu eiza mitna ve künna türaben ve ızamen einna lemeb'usun;
Dediler ki: "*Öldüğümüz, toprak ve kemikler olduğumuz vakit mi, gerçekten biz ba'solunacak mıyız?*".

83-) Lekad vuıdna nahnu ve abauna hazâ min kablü in hazâ illâ esatıyrul evveliyn;
"*Andolsun ki biz de bizden önceki babalarımız da bununla va'dolunduk (*tehdit edildik*)... Bu evvelkilerin masallarından başka değil*".

84-) Kul limenil Ardu ve men fiyha in küntüm ta'lemun;
De ki: "*Kimindir Arz ve onun içinde olan kimse?... Eğer biliyorsanız (*söyleyin*)"*.

85-) Seyekulune Lillah* kul efela tezekkerun;
"(*onları kendine ait bir mana için belli bir işlevle yaratan; böylece sünnetullah üzre açığa çıkan hüküm ve tasarrufuna mahal eden yegane kuvve***) *Allah'ındır*" diyecekler!... De ki: "*Hala tezekkür etmiyor musunuz?*"**.

86-) Kul men Rabbüs Semavatis Seb'ı ve Rabbul Arşil Azıym;
De ki: "*Yedi Sema'nın Rabbi ve Azıym Arş'ın Rabbi kimdir?*".

87-) Seyekulune Lillah* kul efela tettekun;
"(*Onlardan dilediği manaları, hüküm ve emirlerini tafsile getiren***) *Allah'ındır (***rububiyyet***)"* diyecekler!... De ki: "*O halde korkup (***nefsinizden***) korunmaz mısınız?*"**.

88-) Kul men Bi yediHİ melekûtü külli şey'in ve HUve yuciyru ve la yücaru aleyHİ in küntüm ta'lemun;
De ki: "*Herşeyin melekutu (*mülk ve idaresi***) <B>i-elinde olan, (***varlığıyla bizatihi herşeyi***) himaye edip koruyan, fakat kendisi korunup kullanılmayan (***gayrı vücud-kuvve olmayan, mutlak olan***) kim dir?... Eğer biliyorsanız (***söyleyin!***)"***.

89-) Seyekulune Lillah* kul feenna tüsharun;
"(*Kendinden gayrı vücud olmayan***) *Allah'a aittir (***bu***)"* diyecekler!... De ki: "*Nasıl oluyor da (***hayal-rüya-dünya ile***) büyüleniyorsunuz?*"**.

90-) Bel eteynahüm Bil Hakkı ve innehüm le kâzibun;
Hayır, biz onlara hakk'ı getirdik (B sırrıyla Hakk olarak geldik**)... Onlar ise kesinlikle yalancılardır**.

91-) Mettehazâllahu min veledin ve ma kâne meahu min ilahin izen lezehebe küllü ilahin Bima haleka ve leala ba'duhüm alâ ba'd* subhanAllahi amma yesıfun;
Allah hiçbir çocuk edinmemiştir... O'nunla beraber bir ilah da yoktur... O takdirde (yani eğer ilahlar olsaydı**), herbir ilah (**B sırrınca**) yarattığı ile mutlaka giderdi (**onunla olurdu; yaratan yaratılandan ayrı-öte değil**) ve elbette bazısı bazısına üstün gelirdi (**ilahlık çöker?**)... Allah onların niteleyegeldiklerinden Subhan'dır (**münezzehtir**) !**.

92-) Alimil ğaybi veşşehadeti feteala amma yüşrikûn;
(O Allah**) ğayb'ı da şahadet'i de Aalim'dir... Onların ortak koşmalarından yücedir!**.

93-) Kul Rabbi imma türiyenniy ma yuadun;
De ki: "*Rabbim, eğer onlara va'dolunanı (*tehdit olundukları şeyi***) bana göstereceksen*"**,

94-) Rabbi fela tec'alniy fiyl kavmiz zalimiyn;
"*O zaman beni zalimler kavmi içinde kılma/tutma Rabbim!*".

95-) Ve inna alâ en nüriyeke ma neıdühüm lekadirun;
Doğrusu biz, onları tehdit ediyor olduğumuz şeyi sana göstermeye elbette Kaadir'leriz (kudretimiz mümkünat ile kayıtlı değildir**).**

96-) İdfa' Billetiy hiye ahsenüs seyyiete, nahnu a'lemu Bi ma yesıfun;
Kötülüğü (batılı, göreselliği**) en güzel olan (**Hak, sistem bilinci**) ile (**B sırrınca**) def'et... Biz onların (**seni nasıl**) nitlemekte olduklarını (**B sırrınca**) daha iyi biliriz**.

97-) Ve kul Rabbi euzü BiKE min hemezatiş şeyatıyn;
Ve de ki: "*Rabbim!.. Şeytanların dürtmelerinden/impalslarından (*B manasınca*) sana sığınırım*".

98-) Ve euzü BiKE Rabbi en yahdurun;
"*Ve (*B manasınca*) sana sığınırım Rabbim, yanımda hazır bulunmalarından*".

99-) Hatta iza cae ehadehümül mevtü kale Rabbirciun;
Nihayet onlardan birine ölüm geldiğinde dedi ki: "*Rabbim beni geri döndürün*".

100-) Lealliy a'melü salihan fiyma terektü kella* inneha kelimetün huve kailuha* ve min veraihim berzehun ila yevmi yüb'asun;
"*Ta ki terketmiş bulunduğum şeylerde (*ihmal ettiğim vahdet'e-sistem'e uygun amellerde, iman üzere yaşamda, kuvveden fiile çıkarmadıklarımda, onların yerine; geride bıraktığım dünyada, bedende*) salih (*sünnetullah'a uygun*) amel yapayım*"... Hayır (asla mümkün değil**), bir kelime ki onu kendisi söyler (**sistem'de yeri ve geçerliliği yoktur**)... Arkalarında (**eğer geri dönüş mümkün olsaydı '*önlerinde*') ba'solunacakları güne kadar bir berzah (**engel, perde, aralık, boyutsal başkalık**) vardır (**geri dönemezler?; reenkarnasyon da mümkün değildir**).**

101-) Feiza nüfiha fiys Suri fela ensabe beynehüm yevmeizin ve la yetesaelun;
Sur'da nefholunduğunda (ikincisinde?**), o gün aralarında nisbetler (**beşeri mensubiyetler, akrabalıklar, etiketler; dünyada birbirlerini tanımalarını sağlayan görünümleri**) olmayacak... Sualleşmezler de (**dünyadaki nisbetlere/iletişime göre birbirlerini sormazlar da**).**

102-) Femen sekulet mevaziynuhu feülaike hümül müflihun;
Kimin mizanları ağır gelirse, işte onlar felah bulanların ta kendileridir.

103-) Ve men haffet mevaziynuhu feülaikelleziyne hasiru enfüsehüm fiy cehenneme halidun;
Kimin mizanları hafif gelirse, işte onlar da nefslerini (kendilerini**) hüsrana uğratanların ta kendileridir... Cehennem içinde ebedi kalıcılardır!**.

104-) Telfehu vucuhehümünnaru ve hüm fiyha kâlihun;
Onların vechlerini O Nar yalar... Onlar orada kalih'dirler (çehrelerini ekşitip dururlar; dudakları gerilip dişleri sırıtıp kalırlar**).**

105-) Elem tekün ayatiy tütla aleyküm feküntüm Biha tükezzibun;
"*Ayetlerim sizin üzerinize tilavet edilmedi mi?... Ve siz onları (*B gerçeğince*) yalanlamıyor muydunuz?*".

106-) Kalu Rabbena ğalebet aleyna şıkvetüna ve künna kavmen dalliyn;
Dediler ki: "*Rabbimiz!.. Şakavetimiz bize galip geldi; sapıp kaybolmuş bir kavim olduk*".

107-) Rabbena ahricna minha fein udna feinna zalimun;
"*Rabbimiz!... Çıkar bizi oradan... Eğer (*yeniden bir daha*) döner (*aynısını yapar*) isek, muhakkak biz zalimleriz*".

108-) Kalahseu fiyha ve la tükellimun;
Dedi ki: "*Sinin/alçalın/zelil olun orada... Bana da konuşmayın*".

109-) İnnehu kâne feriykun min ıbadiy yekulune Rabbena amenna fağfir lena verhamna ve ENTE hayrur Rahımiyn;
"Gerçek şu ki kullarımdan bir fırka: <*Rabbimiz, iman ettik... Bizi mağfiret et ve bize rahmet/merhamet et... Sen Raahım olanların en hayırlısısın*>, derlerdi (de,**)"**.

110-) Fettehaz tümuhüm sıhriyyen hatta ensevküm zikriy ve küntüm minhüm tadhakun;
"*Siz onları alaya aldınız... Hatta (*onlarla perdelenmeniz, bu haliniz*) Zikrimi size unutturdu... Ve siz onlara gülüyordunuz*".

111-) İnniy cezeytühümül yevme Bima saberu, ennehüm hümül faizun;
"*Muhakkak ki sabretmelerinin karşılığını (*B sırrınca*) onlara bugün Ben verdim... Ki onlar kurtuluşa/zafere erenlerin ta kendileridir*".

112-) Kale kem lebistüm fiyl Ardı adede siniyn;
Dedi ki: "*Arz içinde sene sayısı itibarıyla kaç (*sene*) kaldınız?*".

113-) Kalu lebisna yevmen ev ba'da yevmin fes'elil addiyn;
Dediler ki: "*Bir gün yahut bir gün'ün bir kısmı kaldık... Sayanlara sor!*".

114-) Kale in lebistüm illâ kaliylen lev enneküm küntüm ta'lemun;
Dedi ki: "*Ancak az (*bir süre*) kaldınız, eğer gerçekten biliyor olsaydınız (*kendinizi kaptırmaz, gerekli çalışma ile özünüze dönerdiniz*)!"*.

115-) Efe hasibtüm ennema haleknaküm abesen ve enneküm ileyNA la turceun;
"*Sizi abes olarak (*boş yere*) yarattığımızı ve sizin gerçekten bize rücu' ettirilmeyeceğinizi mi sandınız?*".

116-) Feteallellahul MelikülHakk* la ilahe illâ HU* Rabbül Arşil Keriym;
Melik ve Hakk olan Allah pek yücedir!... O'ndan başka ilah (vücud, yaratan, müessir**) yoktur... (**O**), Keriym Arş'ın Rabbi'dir**.

117-) Ve men yed'u meAllahi ilahen ahare la burhane lehu Bihi, feinnema hısabuhu ınde Rabbih* innehu la yüflihul kafirun;
Kim Allah ile beraber başka bir ilah (vücud**) çağırırsa (**isimlendirirse**) -*ki ona dair (*B gerçeğince*) onun hiçbir burhanı (*kanıtı*) yoktur*-, onun hesabı ancak Rabbinin indindedir... Muhakkak ki kafirler iflah etmezler**.

118-) Ve kul Rabbiğfir verham ve ENTE hayrur rahımiyn;
Ve de ki: "*Rabbim, mağfiret et ve rahmet/merhamet et!... Sen Raahım olanların en hayırlısısın!*".

****

NÛR SÛRESİ (24)

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

Nur Sûresi, Medine döneminde 102. sırada nazıl olmuştur (ki bazı ayetleri daha önce nazıl olmuştur)... 64 ayettir... İsmini, 35. ve takib eden bir kaç ayetteki "**NUR**"-"**Allah Nuru**"nu, ya da "**insani ruh**"-"**iman nuru**"nu *teşbih-temsil* yollu anlatımı ve tanımlamaları dolayısıyla "**NUR**"dan alır...

Nur Sûresinde: Şer-i kurallar, zina ve iftira hadleri, ifk olayı, evlere girmenin adabları, iffet, tesettur, nikah-evlilik, Nur ayeti, rical, iman nuru olmayanların amellerinin boşa gideceği, kadına göre mahrem-namahremler, **Hz.Rasûlullah**'a karşı edeb, **Hz.Rasûlullah**'ı "**Ahmed**", "**Muhammed**" diye ismi ile hitab edip çağıramayacağımız... gibi konular açıklanmaktadır...

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) Sûretün enzelnaha ve feradnaha ve enzelna fiyha ayatin beyyinatin lealleküm tezekkerun;
(Bu**) inzal ettiğimiz ve (**hükmünü, zuhurunu**) farz kıldığımız bir sûredir... Tezekkür etmeniz (**ibret alıp idrak etmeniz**) için onda apaçık ayetler inzal ettik**.

2-) Ezzaniyetü vezzaniy feclidu külle vahıdin minhüma miete celdetin, ve la te'huzküm Bi hima ra'fetün fiy diynillahi in küntüm tu'minune Billahi vel yevmil ahır* velyeşhed azâbehüma taifetün minel mu'miniyn;
Zina eden dişi ile zina eden erkek (e gelince**)... Her birinin CİLDine yüz celde (**aleni olarak/teşhir edilerek bir sopa ile CİLDE vurmak**) vurun... Eğer (**B sırrıyla**) Allah'a ve ahir güne iman etmiş iseniz, Allah'ın Diyni'nde (**Allah hükümlerinde; Sistem'de, Sistem'e uyumlulukta**) o ikisi ile ilgili re'fet (**acıma, merhamet, şefkat**) sizi yakalamasın (**bilakis bu had rahmet ve sevginin sonucudur**)... Mü'minlerden bir taife de o ikisinin azabına şahid olsun**.

3-) Ezzaniy la yenkihu illâ zaniyeten ev müşriketen, vezzaniyetü la yenkihuha illâ zanin ev müşrik* ve hurrime zâlike alel mu'miniyn;
Zina eden erkek (tabiatı gereği**) ancak zina eden yahut müşrik bir dişiyi nikah eder (**beraber olur; zira ancak onunla ünsiyet eder**)... Zina eden dişi de ancak zina eden veya müşrik bir erkekle nikah eder (**demek ki, zina bir şirk'tir**)... Bu, mü'minlere haram edilmiştir**.

4-) Velleziyne yermunel muhsanati sümme lem ye'tu Bi erbeati şühedae fecliduhüm semaniyne celdeten ve la takbelu lehüm şehadeten ebeda* ve ülaike hümül fasikun;
Muhsanat (evli/iffetli kadınlar**)'a iftira atıp (**zina iddiasında bulunup**) sonra (**B gerçeğince**) dört şahid getirmeyenlere gelince, onlara (**herbirine**) seksen celde (**cildlerine sopa**) vurun ve onların şahidliklerini ebediyyen kabul etmeyin... Onlar fasıkların (**Diyn'den çıkanların, bilinci bozulanların**) ta kendileridir**.

5-) İllelleziyne tabu min ba'di zâlike ve aslehu* feinnAllahe Ğafurun Rahıym;
Ancak ondan sonra tevbe edenler ve (hallerini, arızalarını**) ıslah edenler müstesna... Muhakkak ki Allah Ğafur'dur, Rahıym'dir**.

6-) Velleziyne yermune ezvacehüm ve lem yekün lehüm şühedaü illâ enfüsühüm feşehadetü ehadihim erbeu şehadatin Billahi innehu lemines sadikıyn;
Kendi eşlerine iftira atıp (zina isnad edip**) de kendilerinden başka şahitleri olmayanlara gelince: Onların herbirinin şahitliği, kendisinin kesinlikle doğru söyleyenlerden olduğuna dair (**Billahi diye**) 'Allah' ile (**?**) dört (**kez yemin ederek kendi sözünün doğruluğuna**) şahitliktir**.

7-) Vel hamisetü enne la'netAllahi aleyhi in kâne minel kazibiyn;
Ve beşincisinde: Eğer yalancılardan ise, Allah'ın la'neti kendi üzerine olsun, demesidir.

8-) Ve yedreü anhel azâbe en teşhede erbea şehadatin Billahi innehu le minel kazibiyn;
(Kadına gelince**): O (**eş'i, kocası**) kesinlikle yalancılardandır, diye (**Billahi diye**) 'Allah' ile (**?**) dört (**kez kendi sözünün doğruluğuna yeminle**) şahitliği, kendisinden azabı (**ilgili cezayı**) savar**.

9-) Vel hamisete enne ğadabAllahi aleyha in kâne mines sadikıyn;
Ve beşincisinde: Eğer (kocası**) doğru söyleyenlerden ise Allah'ın gadabı kendi (**kadının**) üzerine olsun, demesidir**.

10-) Ve levla fadlullahi aleyküm ve rahmetuHU ve ennAllahe Tevvabun Hakiym;
Ya üzerinizde Allah'ın fazlı ve O'nun rahmeti olmasaydı ve Allah muhakkak Tevvab'dır, Hakıym'dir olmasaydı?!.

11-) İnnelleziyne cau Bil ifki usbetün minküm* la tahsebuhü şerren leküm* bel huve hayrun leküm* li küllimriin minhüm mektesebe minel ism* velleziy tevella kibrehu minhüm lehu azâbün azıym;
Muhakkak ki (Bi-**) ifk (**yalan, yalan söz**) ile gelenler (**mü'minlerin annesi Hz.Aişe r.a.a validemize iftira eden munafıklar**) sizden bir usbe'dir (**sırf o ifk için bir araya gelen bir grup**)... Onu (**iftira'yı**) sizin için bir şer sanmayın!... Bilakis o sizin için bir hayırdır... Onlardan herbir kişinin o günahdan**

kazandığı kendisinidir... Onlardan onun (günahın**) büyüğünü (**kebair**) mütevelliye (**üstlenen elebaşına**) gelince, onun için azıym azab vardır**.

12-) Levla iz semı'tümuhü zannel mu'minune vel mu'minatu Bi enfüsihim hayren, ve kalu hazâ ifkün mübiyn;
Onu (iftirayı**) işittiğinizde mü'min erkekler ve mü'min kadınlar kendi enfüsleri ile (**B sırrınca**) bir hayır zannında bulunup ve: "*Bu apaçık bir ifk'tir*" demeleri gerekmez miydi?**.

13-) Levla cau aleyhi Bi erbeati şühedae, feiz lem ye'tu Biş şühedai feülaike ındAllahi hümül kazibun;
(O yalanı yayanlar**) buna dair (**B gerçeğince**) dört şahit getirmeli değil miydiler?.. Madem ki (**B gerçeğince**) şahitleri getirmediler, işte onlar Allah indinde yalancıların ta kendileridirler**.

14-) Ve levla fadlullahi aleyküm ve rahmetuHU fiyd dünya vel ahireti lemesseküm fiy ma efadtüm fiyhi azâbün azıym;
Eğer dünyada ve ahirette Allah'ın fazlı ve O'nun rahmeti üzerinizde olmasaydı, lafa daldığınız o şeyde size kesinlikle aziym bir azab dokunurdu.

15-) İz telakkavnehu Bi elsinetiküm ve tekulune Bi efvahiküm ma leyse leküm Bihi ilmun ve tahsebunehu heyyina* ve huve ındAllahi azîym;
Çünkü onu (o yalan sözü, B gerçeğince**) dilleriniz ile telakkı edip (**dilleriniz ile öğrenip; birbirinizin dilinden alıp, dillerinize dolayıp**), hakkında (**B sırrınca**) bir bilginiz olmayan şeyi (**B gerçeğince**) ağızlarınız ile konuşup duruyor ve bunu önemsiz/basit sanıyorsunuz... (**Oysa**) o, Allah indinde aziym (**büyük bir şey**) dir**.

16-) Ve levla iz semı'tümuhü kultüm ma yekûnü leNA en netekelleme Bi hazâ* subhaneKE hazâ bühtanun azıym;
Onu (o yalanı**) işittiğinizde: "*Bunu konuşmamız bizim için olacak şey değildir... Subhaneke (Haşa, Seni tenzih ederiz!) bu, aziym bir buhtandır*" demeniz gerekmez miydi?**.

17-) Yeızukümullahu en teudu limislihı ebeden in küntüm mu'miniyn;
Eğer mü'minler iseniz, bunun misline ebediyyen bir daha dönmemeniz (tekrarlamamanız**) için Allah sizi öğütlüyor**.

18-) Ve yübeyyinullahu lekümül' ayat* vAllahu Aliymun Hakiym;
Allah size ayetleri (ni**) beyan edip açıklıyor... Allah Aliym'dir, Hakiym'dir**.

19-) İnnelleziyne yuhıbbune en teşial fahışetü fiylleziyne amenu lehüm azâbün eliymün fiyd dünya vel ahireti, vAllahu ya'lemu ve entüm la ta'lemun;
Mü'minler içinde fahişe'nin (şirk, zina gibi kebair günah olan ifk'in= yalan'ın-iffetli bir kadına iftira etmenin; kebair'in**) şayasını (**yayılmasını**) sevenler var ya, onlar için dünyada da ahirette de elim bir azab vardır... Allah bilir, siz bilmezsiniz**.

20-) Ve levla fadlullahi aleyküm ve rahmetuHU ve ennAllahe Raufun Rahıym;
Ya üzerinizde Allah'ın fazlı ve O'nun rahmeti olmasaydı ve Allah muhakkak Rauf'dur, Rahıym'dir olmasaydı?!.

21-) Ya eyyühelleziyne amenu la tettebiu hutuvatiş şeytan* ve men yettebı' hutuvatiş şeytani feinnehu ye'müru Bil fahşai vel münker* ve levla fadlullahi aleyküm ve rahmetuHU ma zekâ minküm min ehadin ebeden, ve lakinnAllahe yüzekki men yeşa'* vAllahu Semiy'un Aliym;
Ey iman edenler!... Şeytanın adımlarına tabi olmayın!... Kim şeytanın adımlarına tabi olur ise (bilsin ki**) kesinlikle o, fahşa' (**bedensel yaşantıyı**) ve münker'i (**sistem dışılığı, şirki**) (**B sırrınca**) emreder... Eğer üzerinizde Allah'ın fazlı ve O'nun rahmeti olmasaydı sizden hiçbir kimse ebediyyen arınıp terakki edemezdi... Fakat Allah dilediğini tezkiye eder... Allah Semi'dir, Aliym'dir**.

22-) Ve la ye'teli ulül fadli minküm vesseati en yu'tu ulil kurba vel mesakiyne vel mühaciriyne fiy sebiylillâhi vel ya'fu velyasfahu* ela tuhıbbune en yağfirAllahu leküm* vAllahu Ğafurun Rahıym;
Sizden fazl (fazilet, üstünlük**) ve seat (**genişlik, güç**) sahipleri; yakınlık sahiplerine, miskinlere ve**

Allah yolunda muhacirlere vermemeye yemin etmesinler... Affetsinler ve vazgeçsinler (görmezlikten gelsinler, hoş görülü olsunlar**)... Allah'ın sizi mağfiret etmesini sevmez misiniz?... Allah Ğafur'dur, Rahıym'dir**.

23-) İnnelleziyne yermunelmuhsanatil ğafilatil mu'minati luınu fiyd dünya vel ahireti, ve lehüm azâbün azıym;
Gafil (söylentilerden ve iddia edilenlerden habersiz**), mü'min muhsanat'a (**iffetli kadınlara**) iftira atanlar muhakkak dünya'da da ahiret'te de la'netlenmişlerdir... Onlar için aziym bir azab vardır**.

24-) Yevme teşhedü aleyhim elsinetühüm ve eydiyhim ve erculühüm Bima kânu ya'melun;
(O**) gün ki, onların dilleri, elleri ve ayakları yapıyor oldukları şeyler dolayısıyla aleyhlerine (**B sırrınca**) şahidlik eder**.

25-) Yevmeizin yüveffiyhimullahu dinehümül Hakka ve ya'lemune ennAllahe HUvel Hakkul mübiyn;
O gün Allah kendilerine hakk diyn'lerini (yaşamlarının tam cezasını, müstahaklarını**) tam verecek ve (**onlar**) bilecekler ki Allah, apaçık Hakk'ın ta kendisidir (**ötede hayal etme; olandan gafil olma; olanı ciddiye al**).**

26-) Elhabisatü lilhabisiyne velhabisune lilhabisat* vettayyibatü littayyibiyne vettayyibune littayyibat* ülaike müberreune mimma yekulun* lehüm mağfiretün ve rizkun keriym;
Habis'e (pis, murdar**) dişiler/kadınlar habis erkekler içindir, habis erkekler de habis'e dişiler/kadınlar içindir... Tayyib'e (**pak, temiz**) kadınlar tayyib erkekler içindir, tayyib erkekler tayyib'e kadınlar içindir... (**Ki**) işte bunlar (**o iftiracıların**) dedikleri şeylerden uzak/temiz olanlardır... Onlar için bir mağfiret ve keriym bir rızk vardır**.

27-) Ya eyyühelleziyne amenu la tedhulu buyuten ğayre buyutiküm hatta teste'nisu ve tüsellimu alâ ehliha* zâliküm hayrun leküm lealleküm tezekkerun;
Ey iman edenler!... Kendi evlerinizin gayrı evlere (o evin sahibi ile**) isti'nas etmeden (**ünsiyet kurup, ısınıp izinlerini almadan**) ve o evin ehline selam vermeden girmeyin!.. Bu sizin için daha hayırlıdır; umulur ki (**bunu**) tezekkür edersiniz**.

28-) Fein lem tecidu fiyha ehaden fela tedhuluha hatta yü'zene leküm* ve in kıyle lekümurciu ferciu huve ezkâ leküm* vAllahu Bima ta'melune Aliym;
Eğer orada birini bulamazsanız, size izin verilinceye kadar oraya girmeyiniz... Eğer size "*Geri dönün*" denilirse, geri dönün... Bu sizin için daha temizdir... Allah yaptıklarınızı (B sırrınca**) Aliym'dir**.

29-) Leyse aleyküm cünahun en tedhulu buyuten ğayre meskunetin fiyha metaun leküm* vAllahu ya'lemu ma tübdune ve ma tektümun;
Meskun olmayan ve içlerinde size ait bir meta' (eşya, fayda**) bulunan evlere girmenizde sizin üzerinize bir cünah (**günah, zorluk**) yoktur... Allah açığa vurduklarınızı da gizlediklerinizi de bilir**.

30-) Kul lil mu'miniyne yeğuddu min ebsarihim ve yahfezu fürucehüm* zâlike ezkâ lehüm* innâllahe Habiyrun Bima yasneun;
Mü'min (erkek**) ler'e de ki: Gözlerini sıksınlar/sakınsınlar ve ferclerini (**cinsiyet organlarını**) muhafaza etsinler... Bu onlar için daha temizdir... Muhakkak ki Allah (**onların**) yapıp işlediklerini (**B sırrınca**) Habiyr'dir**.

31-) Ve kul lil mu'minati yağdudne min ebsarihinne ve yahfazne fürucehünne ve la yübdiyne ziynetehünne illâ ma zahere minha vel yadribne Bi hümurihinne alâ cüyubihinn* ve la yübdiyne zinetehünne illâ libüuletihinne ev abaihinne ev abai büuletihinne ev ebnaihinne ev ebnai büuletihinne ev ıhvanihinne ev beniy ıhvanihinne ev beniy ehavatihinne ev nisaihinne ev ma meleket eymanühünne evittabiıyne ğayri ülil irbeti minerricali evittıflilleziyne lem yazheru alâ avratin nisa'* ve la yadribne Bi ercülihinne liyu'leme ma yuhfiyne min ziynetihinn* ve tubu ilellahi cemiy'an eyyühel mu'minune lealleküm tüflihun;
Mü'min kadınlara da de ki: Gözlerini yumup sıksınlar/sakınsınlar (veya bakışlarından ba'zısını aşağı indirsinler**), ferclerini (**cinsiyet organlarını**) muhafaza etsinler ve zinetlerini, ondan (**zinetlerinden**) zahir olan (**yüz ve el içleri; kendiliğinden görünen; günün İslam örfüne göre açık

olmasında mahzur olmayan kısımlar**) müstesna açığa vurmasınlar... Hımarlarını (**başörtülerini B sırrınca**) yakalarının üzerine darbetsinler... Ziynetlerini izhar etmesinler... Ancak (**şu kimseler hariç**): Kocaları, yahut babaları, yahut kocalarının babaları, yahut oğulları, yahut kocalarının oğulları, yahut erkek kardeşleri, yahut erkek kardeşlerinin oğulları, yahut kız kardeşlerinin oğulları, yahut kendi kadınları (**lezbiyen olmayan/imandaş-ahbap hemcinsleri**), yahut sağ ellerinin malik oldukları (**köleleri**), yahut rical'den irbet (**ihtiyaç, meyil**) sahibinden başka tabileri (**hizmetçileri**), yahut kadınların avreti üzere zahir olmamış erkek çocuklar... Ve (**o mü'min kadınlar**) ziynetlerinden gizledikleri şey bilinsin diye ayaklarını (**B sırrınca**) vurmasınlar... Ey o mü'minler (**erkek-kadın ayrımı sözkonusu olmaksızın iman bilinçli insanlar**), hepiniz (**insani ruh sahibleri olarak**) cemi'an Allah'a tevbe (**rücu'**) edin (**göresellikte kalmayın**) ki iflah edesiniz**.

32-) Ve enkihul eyama minküm ves salihıyne min ıbadiküm ve imaiküm* in yekûnu fükarae yuğnihimullahu min fadliHİ, vAllahu Vasiun Aliym;
Sizden eyyem'leri (bekarları-dulları; evli bulunmayanları**), kölelerinizden ve cariyelerinizden salihleri nikahlayın (**evlendirin**)... Eğer onlar fukara iseler, Allah kendi fazlından onları zengin eder... Allah Vasi'dir, Aliym'dir**.

33-) Vel yesta'fifilleziyne la yecidune nikahan hatta yuğniyehümullahu min fadliHİ, velleziyne yebteğunel Kitabe mimma meleket eymanüküm fekatibuhüm in alimtüm fiyhim hayra* ve atuhüm min malillahilleziy ataküm* ve la tükrihu feteyatiküm alelbiğai in eradne tehassunen litebteğu aredal hayatid dünya* ve men yükrihhünne feinnAllahe min ba'di ikrahihinne Ğafurun Rahıym;
Bir nikah (evlenme**) bulamayanlar da Allah, kendi fazlından onları zengin edinceye kadar iffetli olsunlar... Ellerinizin malik olduklarından kitab (**yazı, yazışma; azadlık belgesi**) taleb edenlere – *eğer onlarda bir hayır bilmiş iseniz*- onlarla mükatebe yapınız ve onlara Allah'ın size verdiği maldan veriniz... Genç kızlarınız iffetli-namuslu kalmak dilerler ise, dünya hayatının arazını (**fani menfaatını**) isteyerek fuhşa zorlamayın... Kim onları zorlar ise, muhakkak ki Allah onların ikrahından (**genç kızların zorlanmasından**) sonra Ğafur'dur, Rahıym'dir**.

34-) Ve lekad enzelna ileyküm ayatin mübeyyinatin ve meselen minelleziyne halev min kabliküm ve mev'ızaten lil müttekıyn;
Andolsun ki size mübeyyin (açıklayıcı, gerçeği açıkça gösteren**) ayetler, sizden önce gelip geçmişlerden (**onların ders dolu misallerinden**) bir mesel ve müttekıler için bir mev'ıza (**ibret alınacak öğüt**) inzal ettik**.

35-) Allahu Nurus Semavati vel Ard* meselü NuriHİ kemişkâtin fiyha mısbah* elmısbahu fiy zücacetin, ezzücacetü keenneha kevkebün dürriyyün yukadü min şeceretin mübareketin zeytunetin la şarkıyyetin ve la ğarbiyyetin yekâdü zeytüha yudıy'u ve lev lem temseshü nar* Nurun alâ Nur* yehdillahu linuriHİ men yeşa'* ve yadribullahul emsale linNas* vAllahu Bi külli şey'in Aliym;
Allah, Semaların ve Arz'ın nurudur (herşey O'nunla zahirdir**)... O'nun Nuru'nun meseli içinde lamba-çırağ (**bilinç enerji; nefs-i natıka; ruh-u nurani**) bulunan bir kandil/kandil yuvası (**beyin**) gibidir... O lamba-çırağ da bir cam-sırça (**kalb**) içindedir... O sırça-cam sanki inciden bir kevkeb (**gezegen, yıldız**) gibidir ki, şarkıy (**zahire dönük, tenzihi, musevi**) ve ğarbiy (**batına dönük, teşbihi, iseviy**) olmayan mübarek bir ağaçtan, yani zeytin (**ağacın**) den (**Küll'ün aynası olan zerre'den**) yakılır-tutuşturulur... Onun (**o ağacın**) yağı neredeyse kendisine bir nar (**diyn, arınma çalışmaları**) dokunmasa da zıya verir/ışık saçar... Nur'un ala nur'dur (**nur üstüne nur'dur**)... (**Böylece**) Allah dilediği kimseyi kendi nuru'na hidayet eder... Allah insanlar için misaller veriyor... Allah herşeyi (**B sırrınca**) Aliym'dir**.

36-) fiy buyutin ezinAllahu en türfea ve yüzkere fiyhesmuHU yüsebbihu leHU fiyha Bil ğudüvvi vel asal;
(O Nur; o bilinç enerji**) Allah'ın ref'olunmasına (**bilinç düzeyinin yükseltilmesine**) ve içlerinde kendi isminin zikredilmesine izin verdiği (**iman-hidayet geninin aktive olduğu; o isti'datla varettiği**) evlerdedir!.. Sabah-akşam (**Nur'un doğma-batma vakitlerinde**) oralarda (**o evlerde**) O'nu (**B sırrınca**) tesbih eder (**ler**).**

37-) Ricalun la tülhiyhim ticaretün ve la bey'un an zikrillahi ve ikamis Salati ve iytaizZekati, yehafune yevmen tetekallebu fiyhilkulubu vel ebsar;
(Onlar o**) Ricaldir ki, kendilerini ne ticaret ne de veriş-alış Allah'ın Zikri'nden, namaz'ın ikamesinden ve zekat'ı vermekten meşgul etmez/alakoymaz... Onlar, kendisinde kalblerin ve gözlerin takallub edeceği (**döneceği; dönüşeceği; yer değiştireceği**) günden korkarlar**.

38-) Liyecziyehümullahu ahsene ma amilu ve yeziydehüm min fadliHİ, vAllahu yerzüku men yeşau Bi ğayri hısab;
Ki Allah onlara, yaptıkları amellerinin en güzel karşılığını versin ve kendi fazlından onlara ziyade etsin... Allah dilediğini (B sırrınca**) hesabsız rızıklandırır**.

39-) Velleziyne keferu a'malühüm keserabin Bi kıy'atin yahsebuhüzzam'anu maen, hatta iza caehu lem yecidhü şey'en ve vecedAllahe ındehu feveffahu hısabeh* vAllahu seriy'ul hısab;
Kafir olanlara (gerçeği reddedenlere; şakıylere**) gelince, onların amelleri, susayanın onu bir su sandığı (**Bi-**) düz arazi/çöllerdeki bir serab gibidir... Nihayet ona (**serabâ; amellerine**) geldiğinde (**vefatlarında**), onu bir şey bulmaz (**dünyadaki amellerinin mevcudiyeti söz konusu değil**)... Allah'ı (**?**) kendi indinde bulmuştur... (**Allah da**) ona hesabını tam verir... Allah Seri'ül Hisab'dır**.

40-) Ev kezulümatin fiy bahrin lücciyyin yağşahü mevcün min fevkıhi mevcün min fevkıhi sehab* zulümatün ba'duha fevka ba'd* iza ahrece yedehu lem yeked yeraha* ve men lem yec'alillahu lehu nuren fema lehu min nur;
Yahut, derin bir denizdeki karanlıklar gibidir ki, onu bir dalga kaplar/bürür, onun fevkınden de bir dalga (onu bürür**), onun (**bu ikinci dalganın**) fevkınden de bulutlar (**kaplar, örter**) !... Birbirinin fevkında (**üst üste**) karanlıklar... (İçinde bulunan) elini çıkarsa neredeyse onu (**kendi elini**) göremez... Allah kime nur oluşturmamış ise (**artık**) onun nuru olmaz**.

41-) Elem tera ennAllahe yüsebbihu leHU men fiysSemavati vel Ardı vet tayru saffat* küllün kad alime salatehu ve tesbiyhah* vAllahu Aliymun Bima yef'alun;
Görmedin mi ki, Semalar'da ve Arz'da kim varsa ve saf saf kuşlar, Allah'ı tesbih eder... Her biri kendi salatını (dua ve taatını**) ve kendi tesbihini gerçekten bilmiştir... Allah (**da onların ne**) fiil yaptıklarını (**B sırrınca**) Aliym'dir**.

42-) Ve Lillahi Mülküs Semavati vel Ard* ve ilellahil masıyr;
Semalar'ın ve Arz'ın mülkü (dilediği manaları açığa çıkarmak için onları belli bir işlevle yoktan vareden**) Allah'ındır ve dönüş Allah'adır (**siz ölüsünüz?**) !**.

43-) Elem tera ennAllahe yüzciy sehaben sümme yüellifü beynehu sümme yec'aluhu rukâmen feteral vedka yahrucü min hılalih* ve yünezzilu mines Semai min cibalin fiyha min beradin feyusıybü Bihi men yeşau ve yasrifuhu an men yeşa'* yekâdü sena berkıhi yezhebü Bil ebsar;
Görmedin mi ki Allah bulutları sürüyor, sonra onun arasını te'lif ediyor (onları hikmetli şekilde bir araya getirip birleştiriyor**), sonra onu üst üste yığıyor... Böylece vedk'ın (**yağmur'un/damla damla yağmur yağışı'nın**) onun aralarından çıktığını görürsün... Sema'dan, içinde berad (**dolu**) bulunan dağlardan indirir... Onu dilediği kimseye (**B sırrınca**) isabet ettirir, dilediği kimseden de onu sarf eder (**çevirir**)... Onun (**o dolu dağları'nın**) şimşeğinin ışığı/şiddetli parıltısı neredeyse (**B sırrınca**) gözleri götürür (**kamaştırır**).**

44-) Yukallibullahul leyle vennehar* inne fiy zâlike le ıbreten liülil ebsar;
Allah gece'yi ve gündüz'ü kalbediyor (çevirip devrettiriyor**)... Muhakkak ki bunda Ul'ül Ebsar (**basiret sahipleri**) için elbette bir ibret vardır**.

45-) VAllahu haleka külle dabbetin min ma'* feminhüm men yemşiy alâ batnih* ve minhüm men yemşiy alâ ricleyn* ve minhüm men yemşiy alâ erba'* yahlükullahu ma yeşa'* innAllahe alâ külli şey'in Kadiyr;
Allah her dabbe (hayvansal canlı; hareketli**)'yi su'dan yarattı... Onlardan kimi karnı üzerinde yürür, onlardan kimi iki ayak üstünde yürür ve onlardan kimi de dört ayak üstünde yürür... Allah (**bunlarda**) dilediğini halkeder... Muhakkak ki Allah herşey üzerine Kadiyr'dir**.

46-) Lekad enzelna ayatin mübeyyinat* vAllahu yehdiy men yeşau ila sıratın müstekıym;
Andolsun ki mübeyyin (açıklayıcı**) ayetler inzal ettik... Allah dilediğini sırat-ı müstakıym'e hidayet eder.**

47-) Ve yekulune amenna Billahi ve Bir Rasûli ve eta'na sümme yetevella feriykun minhüm min ba'di zâlik* ve ma ülaike Bil mu'miniyn;

“(*B sırrıyla***) *Allah’a ve (****B sırrıyla****) er-Rasûl’e (****Allah Rasûlü’ne****) iman ettik, itaat ettik*” derler, sonra onlardan bir zümre bunun ardından geri dönüyor... Onlar (**Bi-**) mü’min değillerdir**.

48-) Ve iza düu ilellahi ve RasûliHİ liyahküme beynehüm iza feriykün minhüm mu'ridun;
Aralarında hükmetsin diye Allah’a ve O’nun Rasûlü’ne çağırıldıklarında, birde bakarsın ki onlardan bir fırka yüz çeviriyor.

49-) Ve in yekün lehümül Hakku ye'tu ileyhi müz'ıniyn;
Eğer hak kendilerinin olursa/ (gerçek kendi lehlerine ise**), sürat ve itaat ile ona gelirler (**demek ki, Hz.Rasûlullah’ın ve Kur’an’ın hak ile hükmedeceğini biliyorlar**).**

50-) Efiy kulubihim meradun emirtabu em yehafune en yehıyfAllahu aleyhim ve RasûluHU, bel ülaike hümüz zalimun;
Onların kalblerinde bir maraz mı var, yoksa şüpheye mi düştüler, yoksa Allah’ın ve O’nun Rasûlü’nün kendilerine hayf edeceğinden (taraf tutacağından, haksızlık edeceğinden**) mi korkarlar?... Hayır, onlar zalimlerin ta kendileridir**.

51-) İnnema kâne kavlel mu’miniyne iza düu ilellahi ve RasûliHİ li yahküme beynehüm en yekulu semı'na ve eta'na* ve ülaike hümül müflihun;
Aralarında hükmetmesi için Allah’a ve O’nun Rasûlü’ne da’vet edildiklerinde, mü’minlerin sözü ancak: “*İşittik ve itaat ettik*” demeleridir... İşte onlar felaha/kurtuluşa erenlerin ta kendileridir.

52-) Ve men yutıllahe ve RasûleHU ve yahşAllahe ve yettakhi feülaike hümül faizun;
Kim Allah’a ve O’nun Rasûlü’ne itaat eder ise, Allah’tan haşyet eder ve O’ndan ittika eder ise, işte onlardır fevz-u necat bulanların (kurtulanların**) ta kendileri**.

53-) Ve aksemu Billahi cehde eymanihim lein emertehüm leyahrucünn* kul la tuksimu* taatün ma'rufetün, innAllahe Habiyrun Bima ta'melun;
Eğer sen onlara (münafıklara**) emredersen “*mutlaka (****yurtlarından, savaşa bile****) çıkacaklar*” diye yeminlerinin bütün gücüyle (**B sırrınca**) Allah’a kasem ettiler... De ki: “*Kasem etmeyin!... (****Sizden istenen****) ma’ruf (****fıtrata-diyn’e-maslahata uygun****) bir taattır... Muhakkak ki Allah yaptıklarınızı (****B sırrınca****) Habiyr’dir*”**.

54-) Kul etıy'ullahe ve etıy'ur Rasûl* fein tevellev feinnema aleyhi ma hummile ve aleyküm ma hummiltüm* ve in tutıy'uhu tehtedu* ve ma alerRasûli illel belağul mübiyn;
De ki: “*Allah’a itaat edin, Rasûlü’ne itaat edin!*”... Eğer yüz çevirirseniz, Ona (Rasûl’e**) düşen ancak kendisine yükletilen (**risalet-tebliğ görevi**) dir ve size de düşen size yükletilen (**itaat görevi**) dir... Eğer O’na (**Rasûlullah’a**) itaat ederseniz, hidayet bulursunuz... Rasûl’e düşen ancak apaçık tebliğdir**.

55-) VeadAllahulleziyne amenu minküm ve amilus salihati leyestahlifennehüm fiyl Ardı kemestahlefelleziyne min kablihim* ve leyümekkinenne lehüm diynehümüllezirteda lehüm ve leyübeddilennehüm min ba'di havfihim emna* ya'buduneniy la yüşrikûne Biy şey'a* ve men kefere ba'de zâlike feülaike hümül fasikun;
Allah, sizden iman eden ve salihattan amel işleyenlere va’detti ki: Onlardan öncekileri halife yaptığı (hükümran kıldığı**) gibi Arz’da onları da mutlaka halife yapacak... Kendileri için seçip-razı olduğu diynlerini (**mü’mince yaşam tarzlarını**) gene onlar için mutlaka temkiyn edecek (**sağlamlaştıracak, yerleştirecek**) ve korkularından sonra onlara mutlaka emn (**emniyet**) tebdil edecek... (**Böylece**) bana kulluk ederler, bana bir hiçbir şeyi (**B gerçeğince**) ortak koşmazlar (**Diyn’in ve yaşam’ın asli gerçeği, özü bu**)... Bundan sonra kim kafir olur (**gerçeği reddeder, nankörlük eder**) ise, işte onlar fasıkların (**Diyn’den çıkanların; yaşam gerçeğinden perdelenenlerin**) ta kendileridir**.

56-) Ve ekıymusSalate ve atüzZekate ve etıy'ur Rasûle lealleküm turhamun;
Namazı ikame edin, zekat’ı verin ve erRasûl’e (Rasûlullah’a**) itaat edin ki rahmete erdirilesiniz**.

57-) La tahsebennelleziyne keferu mu'ciziyne fiyl Ard* ve me'vahümün nar* ve le bi'sel masıyr;
Sakın kafir olanların Arz'da aciz bırakacaklarını (Diyn'i geçersiz kılacaklarını, sistem'i atlayacaklarını**) sanma!.. Onların barınağı Nar'dır... Ne kötü bir dönüş yeridir!**.

58-) Ya eyyühelleziyne amenu li yeste'zinkümülleziyne meleket eymanüküm velleziyne lem yeblüğul hulüme minküm selâse merrat* min kabli Salatil Fecri ve hıyne tedaune siyabeküm minez zahıreti ve min ba'di Salatil ışa'* selasü avratin leküm* leyse aleyküm ve la aleyhim cünahun ba'dehünn* tavvafune aleyküm ba'duküm alâ ba'd* kezâlike yübeyyinullahu lekümül ayat* vAllahu Aliymun Hakiym;
Ey iman edenler!... Sağ ellerinizin malik olduğu kimseler ve sizden akil-baliğ olmayanlarınız, sizden üç defa izin istesinler... Salat-ı Fecir'den (sabah namazı'ndan**) önce, öğlen elbiselerinizi çıkarıp koyduğunuz (**soyunduğunuz**) vakit ve Salat-ı Işa'dan (**yatsı namazı'ndan**) sonra... (**Bunlar**) sizin için üç avret (**soyunuk olduğunuz vakit**)'tir... Bunlardan sonra (**bu üç vaktin haricinde**) sizin ve onların üzerine bir günah yoktur... (**Onlar**) yanınızda dolaşır (**girip-çıkar**) lar; yani birbirinizin yanında dolaşırsınız... İşte böylece Allah ayetleri (**ni**) size açıklıyor... Allah Aliym'dir, Hakiym'dir**.

59-) Ve iza beleğal etfalu minkümül hulüme felyeste'zinu kemeste'zenelleziyne min kablihim* kezâlike yübeyyinullahu leküm ayatiHİ, vallahü alimün hakim;
Sizden olan etfal (çocuklar; kendi çocuklarınız**), bulüğ'a erdiklerinde, onlardan öncekilerin (**büyüklerin; bulüğ'a ermiş insanların**) izin istedikleri gibi izin istesinler... Allah ayetlerini böylece açıklıyor... Allah Aliym'dir, Hakiym'dir**.

60-) Vel kavaıdü minen nisaillatiy la yercune nikahan feleyse aleyhinne cünahun en yeda'ne siyabehünne ğayre müteberricatin Bi ziynetin, ve en yesta'fifne hayrun lehünn* vAllahu Semiy'un Aliym;
Nikah umudu kalmamış (evlenme-cinsellik arzusu duymayan**) kadınlardan (**yaşlılık dolayısıyla**) oturup kalmışlar, (**B sırrınca**) ziynetlerini göstermek (**çekicilik-ilgi izhar etmek**) maksadıyla ortalıkta gezip dolaşmamaları haricinde, elbiselerini bırakmalarında kendileri üzerine bir günah yoktur... (**Ancak**) iffet etmeleri kendileri için daha hayırlıdır... Allah Semi'dir, Aliym'dir**.

61-) Leyse alel a'ma harecün ve la alel'areci harecun ve la alelmeriydı harecun ve la alâ enfüsiküm en te'külu min buyutiküm ev buyuti abaiküm ev buyuti ümmehatiküm ev buyuti ıhvaniküm ev buyuti ehavatiküm ev buyuti a'mamiküm ev buyuti ammatiküm ev buyuti ahvaliküm ev buyuti halatiküm ev ma melektüm mefatihahu ev sadıykıküm* leyse aleyküm cünahun en te'külu cemiy'an ev eştata* feiza dehaltüm buyuten fesellimu alâ enfüsiküm tehıyyeten min ındillahi mübareketen tayyibeten, kezâlike yübeyyinullahu lekümül ayati lealleküm ta'kılun;
A'ma'ya cünah (zorluk, günah**) yoktur... Topal'a cünah yoktur... Hasta'ya cünah yoktur... Siz de kendi evlerinizden, yahut babalarınızın evlerinden, yahut annelerinizin evlerinden, yahut erkek kardeşlerinizin evlerinden, yahut kız kardeşlerinizin evlerinden, yahut amcalarınızın evlerinden, yahut halalarınızın evlerinden, yahut dayılarınızın evlerinden, yahut teyzelerinizin evlerinden, yahut anahtarlarına malik olduğunuz (**kimselerin evlerinden**), yahut dostlarınız (**ın evlerinden**) yemenizde bir cünah yoktur... Toplu halde yahut ayrı ayrı yemenizde de sizin üzerinize bir cünah yoktur... Evlere girdiğinizde, Allah indinden mübarek, tayyib bir tahıyye (**selamlama, farkında olma**) ile kendinize selam verin... İşte böylece Allah sizin için ayetleri (**ni**) açıklıyor ki akledesiniz**.

62-) İnnemel mu'minunelleziyne amenu Billahi ve RasûliHİ ve iza kânu meahu alâ emrin camıın lem yezhebu hatta yeste'zinuh* innelleziyne yeste'zinuneke ülaikelleziyne yu'minune Billahi ve RasûliHİ, feizeste'zenuke li ba'dı şe'nihim fe'zen limen şi'te minhüm vestağfir lehümullah* innAllahe Ğafurun Rahıym;
Mü'minler ancak şol kimselerdir ki, (B-sırrıyla**) Allah'a ve O'nun Rasûlü'ne iman ederler...O'nunla (**Rasûl ile**) beraber cami' bir iş (**ilahi bir iş; herkesi ilgilendiren bir iş; beraberce bir iş**) üzere olduklarında O'ndan izin istemedikçe çekip gitmezler... Muhakkak ki (**Rasûlüm**) senden izin isteyenler var ya, işte onlar (**B-sırrıyla**) Allah'a ve O'nun Rasûlü'ne iman edenlerdir... Bazı şe'nleri (**işleri, halleri**) dolayısıyla senden izin istediklerinde, onlardan dilediğin kimseye izin ver ve onlar için Allah'dan mağfiret dile... Muhakkak ki Allah Ğafur'dur, Rahıym'dir**.

63-) La tec'alu dua'erRasûli beyneküm keduai ba'dıküm ba'da* kad ya'lemullahulleziyne yetesellelune minküm livazâ* fel yahzerilleziyne yuhalifune an emrihi en tusıybehüm fitnetün ev yusıybehüm azâbün

eliym;
Rasûlullah'ın duası'nı (çağrısını**) aranızda bazınızın bazınıza duası (**çağrısı**) gibi kılmayın (**çünkü O'nun duası (çağrısı) Hakk'dır, muhakkak icabet edin; geçerlidir, dikkat edin/ veya: Rasûlullah'ı aranızda birbirinizi çağırır gibi çağırmayın; '*Ya Muhammed'*, 'Ya Ahmed', '*ya Ebel Kasım*', gibi ismi-künyesi ile hitab ederek seslenmeyin; saygı ve edeb ile "*Ya RasûlAllah*" diye ve uygun ses tonu ile çağırın!.. Hucurat: 2?**)... Allah sizden, birbirinin arkasına gizlenip, gizlice sıvışarak gidenleri bilir... Artık O'nun (**Rasûlullah'ın**) emrine muhalefet edenler, kendilerine bir fitnenin isabet etmesinden yahut elim bir azabın isabet etmesinden hazer etsinler (**çekinsinler**).**

64-) Ela inne Lillahi ma fiys Semavati vel Ard* kad ya'lemu ma entüm aleyh* ve yevme yurceune ileyhi feyünebbiuhüm Bi ma amilu* vAllahu Bi külli şey'in Aliym;
Dikkat edin!... Muhakkak ki Semavat'ta ve Arz'da ne var ise Allah'ındır (O'nun Esması'nın bir zuhurudur; dilediği manaları açığa çıkarsın diye yoktan yaratmıştır**) !... Sizin ne (**hal**) üzere olduğunuzu gerçekten bilir... O'na rücu' ettirilecekleri gün onlara ne yaptıklarını (**B sırrınca**) haber verecektir... Allah herşeyi (**B sırrınca; şeylerin hakikatı-kendisi olarak herşeyi**) Aliym'dir**.

****

FURKAN SÛRESİ (25)

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

Mekke döneminde 42. sırada nazıl olmuştur... Abdullah İbni Abbas r.a. 68-70 arası üç ayetin Medine döneminde indiğini söyler... 77 ayettir... İsmini 1.ayetinde geçen "**Hak ile batılı temyiz eden akıl; ilmi tafsil**" anlamında "**Furkan**"dan alır... **Furkan**, tüm Nebîlere verilmiştir... Hatta mü'minlerden bazısına da **Furkan**'dan nasip sözkonusudur (Enfal: 29)... Ancak en tam hali ile **Hz.Rasûlullah**'a inmiştir (Furkan: 1)...

Furkan Sûresinde, "furkan" olgusu yanında açıklanan diğer bazı hususlar şunlardır: Lıka (kavuşma-buluşma) yı anlamayanlar, Rasûl'e uymayanın pişmanlığı, Rasûl niye Kur'an'a çağırır, Kur'an niye bir cümle inmedi, helak olan bazı kavimlerin ibreti, hevasını ilah edinen, büyük cihad Kur'an ile yapılmalı/yapılır, Rasûl'ün muhatablarından istediği tek şey ne, Rahman'a secdenin önemi, Rahman'ın kullarının vasıfları, ne zaman kötülükler iyiliklere tebdil edilir, duanın önemi...

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) Tebarekelleziy nezzelel Furkane alâ abdiHİ li yekûne lil alemiyne neziyra;
Ne yücedir O (Allah**) ki, alemler (**tüm insanlar**) için bir uyarıcı olsun diye kuluna Furkan'ı indirdi**.

2-) Elleziy leHU Mülküs Semavati vel Ardı velem yettehız veleden ve lem yekün leHU şeriykün fiyl mülki ve haleka külle şey'in fekadderahu takdiyra;
Ki, Semavat'ın ve Arz'ın mülkü O'nundur... Bir çocuk edinmemiştir... Mülk'te ortağı yoktur O'nun... Herşey'i yaratmış, onu takdir etmiştir (her şey bir ölçü-terkib ile vardır**).**

3-) Vettehazu min duniHİ aliheten la yahlükune şey'en ve hüm yuhlekune ve la yemlikune li enfüsihim darren ve la nef'an ve la yemlikûne mevten ve la hayaten ve la nüşura;
(Gerçek böyle iken**) O'nun gayrından (**O'nu bırakıp**), bir şey yaratmayan, kendileri yaratılan, kendi nefsleri için bir zarar ve faydaya malik olmayan, bir ölüm'e, bir hayat'a ve bir nüşur'a (**kabir'den kalkıp dikiliş'e; uyanıp ayağa kalkışa; aslına dönüş'e**) da malik olmayan ilahlar edindiler**.

4-) Ve kalelleziyne keferû in hazâ illâ ifkünifterahu ve eanehu aleyhi kavmün aharun* fekad cau zulmen ve zura;
Kafir olanlar dediler ki: "*Bu ancak O'nun uydurduğu bir ifk (*yalan*) tir... Başka bir kavim de bunun (*bu ifk*) üzerine O'na iane'de (*yardımda*) bulunmuştur*"... Hakikaten bir zulüm ve bir zur (yalan, yalan şahidlik**) irtikab ettiler**.

5-) Ve kalu esatıyrul evveliynektetebeha fehiye tümla aleyhi bükreten ve asıyla;
Ve dediler ki: "(*Bu,*) Onları (*kendisinin*) iktitab ettiği (*istinsah ettiği, onlardan kopya yaptığı; kaydettiği*) öncekilerin usture'leridir (*satır satır yazılmış masalları, mitolojileridir*)... Nitekim sabah-akşam o O'na yazılması için söyleniyor".

6-) Kul enzelehülleziy ya'lemüssirra fiys Semavati vel Ard* inneHU kâne Ğafuran Rahıyma;
De ki: "*O'nu Semavat'taki ve Arz'daki sırrı bilen inzal etti... Muhakkak ki O Ğafur'dur, Rahıym'dir*".

7-) Ve kalu mali hazer Rasûli ye'külüt taame ve yemşi fiyl esvak* levla ünzile ileyhi melekün feyekûne maahu neziyra;
Dediler ki: "*Bu nasıl Rasûl'dür ki, taam (*yemek*) yiyor ve çarşılarda gezip dolaşıyor... O'na, bir melek inzal edilmeli, beraberinde bir neziyr (*uyarıcı*) olmalı değil miydi?*".

8-) Ev yülka ileyhi kenzün ev tekûnü lehu cennetün ye'külü minha* ve kalez zalimune in tettebiune illâ racülen meshura;
"Yahut O'na bir hazine ilka olunmalı (verilmeli**), yahut ondan yiyeceği bir cenneti (**bahçesi**) olmalı (**değil miydi?**)"... Zalimler dediler ki: "*Siz ancak büyülenmiş bir adama uyuyorsunuz*"**.

9-) Ünzur keyfe darebu lekel emsâle fedallu fela yestetıy'une sebiyla;
Bak senin için nasıl benzetmeler yaptılar da bu sebeple saptılar!... Artık (Hakikata götüren, işe yarar**) bir yol bulamazlar (**Sensiz yol yoktur**).**

10-) Tebarekelleziy inşae ceale leke hayren min zâlike cennatin tecriy min tahtihel enharu, ve yec'al leke kusura;
Ne Yücedir O ki, dilerse sana bundan daha hayırlısını, altlarından nehirler akan cennetleri oluşturur ve senini için köşkler (makamlar**) yapar**.

11-) Bel kezzebu Bis saati ve a'tedna limen kezzebe Bissaati seıyra;
Fakat onlar o saat'ı (kiyameti**) da (**B sırrınca**) yalanladılar... O Saat'ı (**B sırrınca**) yalanlayanlara Saıyr'i (**alevli bir ateş**) hazırladık**.

12-) İza raethüm min mekanin baıydin semiu leha teğayyuzan ve zefiyra;
(O alevli ateş**) onları uzak mekan'dan gördüğünde, (**onlar**) onun kaynayan öfkesini ve zefir (**şiddetli-horultulu nefes veriş, uğultu sesi**)'ini işitirler**.

13-) Ve iza ülku minha mekanen dayyikan mükarreniyne deav hünalike sübura;
Mukarraniyn (bağlanmış nesneler**) olarak oradan dar bir mekana ilka edildiklerinde (**atıldıklarında**), orada: "*Sübura= yetiş ey ölüm!*" diye çağırırlar**.

14-) La ted'ul yevme süburen vahıden ved'u süburen kesiyra;
"*Bugün bir ölüm temenni edip çağırmayın, bir çok ölüm çağırın!*" (denilir**).**

15-) Kul ezâlike hayrun em cennetül huldilletiy vuıdel müttekun* kânet lehüm cezaen ve masıyra;
De ki: "*Bu mu daha hayırlıdır yoksa muttekiykere va'dolunan Huld (*ebedilik, sonsuzluk*) Cenneti mi?... (*O cennet*) onlar için bir ceza (*mükafat*) ve dönüş yeridir*".

16-) Lehüm fiyha ma yeşaune halidiyn* kâne alâ Rabbike va'den mes'ula;
Onlar (korunanlar**) için orada (**huld cennetinde**) - (**orada**) ebedi kalıcılar olarak- diledikleri herşey vardır... (**Bu**) Rabbinin üzerine (**olan**) mes'ul bir vaad'dır**.

17-) Ve yemve yahşuruhüm ve ma ya'budune min dunillahi feyekulü eentüm adleltüm ıbadiy haülai em hüm dallüs sebiyl;
(Rabbin**) onları ve Allah'dan başka kulluk yaptıkları şeyleri haşredeceği gün, der ki: "*Benim kullarımı siz mi saptırdınız, yoksa onlar mı yol (*enfüslerinden hakikatlerine varan; Rablerini tanıma-yakiyne erme; fena, İslam*)'dan saptılar?*"**.

18-) Kalu subhaneKE ma kâne yenbeğıy lena en nettehıze min duniKE min evliyae ve lâkin metta'tehüm ve abaehüm hatta nesüzZikr* ve kânu kavmen bura;
(Kulluk yaptıkları nesneler**) dediler ki: "*Subhansın sen!.. Senin gayrından veli'ler edinmek bizim için olur şey değildir... Fakat sen onları ve onların babalarını metalandırdın (*faydalandırdın, nimetlendirdin; bedene, dünyaya düştüler*)... Nihayet Zikri unuttular... Ve helak olan bir kavim oldular*"**.

19-) Fekad kezzebuküm Bima tekulune fema testetıy'une sarfen ve la nasra* ve men yazlim minküm nüzıkhu azâben kebiyra;
(Allah'dan gayrına kulluk yapanlara da**): "*İşte (*ma'budlarınız,*) söylemeniz (*onları ilah edinmeniz itibarı*) ile (*bile*) sizi (*B sırrınca*) gerçekten yalanladılar... Artık ne (*azabı*) sarf'a (*kendinizden savmaya*) ve ne de nasr'a (*yardıma*) güç yetiremezsiniz... Sizden kim zulmederse, ona büyük bir azab tattırırız*"**.

20-) Ve ma erselna kableke minel murseliyne illâ innehüm leye'külunet taame ve yemşune fiyl esvak* ve cealna ba'daküm li ba'din fitneten, etasbirun* ve kâne Rabbüke Basıyra;
Senden önce murseliyn'den irsal ettiklerimiz (Rasûller**) de elbette taam (**yemek**) yerler ve çarşılarda gezip dolaşırlar (**dı**)... Bazınızı bazınız için bir fitne (**imtihan**) kıldık... Sabredecek misiniz (**diye**) ?.. Senin Rabbin Basıyr'dir**.

21-) Ve kalelleziyne la yercune LıkaeNA levla ünzile aleynel Melaiketü ev nera Rabbena* le kadistekberu fiy enfüsihim ve atev utüvven kebiyra;
Bize lıka'yı (kavuşmayı; varlıklarında açığa çıkışımızı yaşamayı**) ummayanlar dedi ki: "*Bizim üzerimize melaike inzal edilmeli yahut Rabbimizi (*rü'yeten*) görmeli değil miydik?*"... Andolsun ki kendi nefislerinde büyüklük istediler (**kibre kapıldılar**) ve büyük bir azgınlık/ (**büyüklenme**) ile haddi aşıp itaattan çıktılar**.

22-) Yevme yeravnel Melaikete la buşra yevmeizin lilmücrimiyne ve yekulune hıcren mahcura;
Melaikeyi gördükleri gün, mücrimlere o gün müjde yoktur... Ve: "(*müjde?*) *menedilmiş bir yasaktır/yasaktır, yasak!*"**, derler**.

23-) Ve kadimna ila ma amilu min amelin fecealnahü hebaen mensûra;
İşledikleri amellerin önüne geçmiş, onu saçılmış (sadece güneş ışığında görünen?**) toz zerreleri kılmışızdır (**amelleri mevcud bir şey değildir**).**

24-) Ashabül cenneti yemeizin hayrun müstekarren ve ahsenü mekıyla;
O Gün cennet ashabı müstekarr (kalınacak yer**) itibarıyla daha hayırlı ve makıyl (**istirahat edilecek yer**) itibarıyla da daha güzeldir**.

25-) Ve yevme teşakkakus Semau Bil ğamami ve nüzzilel Melaiketü tenziyla;
Sema'nın (beyaz**) bulutlar ile (**B sırrınca**) yarıldığı ve melaike'nin indirildikçe indirildiği gün!**.

26-) ElMülkü yevmeizinilHakku lirRahman* ve kâne yevmen alel kafiriyne asiyra;
O Gün Hakk Mülk (hakiki olan, dayandığı Esma ve Sıfat dolayısıyla**) Rahman'ındır... O Gün kafirler (**gerçeği reddeden perdeliler**) üzerine çok zordur**.

27-) Ve yevme yeadduzzalimü alâ yedeyhi yekulü ya leytenit tehaztü maar Rasûli sebiyla;
O Gün zalim ellerini ısırıp: "*Keşke Rasûl ile beraber bir yol edinseydim*" der.

28-) Ya veyleta leyteniy lem ettehız fülanen haliyla;
"*Eyvah bana, keşke fulan'ı (*vehmi kişiliği; şeytanı*) haliyl (*dost*) edinmeseydim*".

29-) Lekad edalleniy aniz Zikri ba'de iz caeniy* ve kâneş şeytanu lil'İnsani hazula;
"*Andolsun ki bana geldikten sonra Zikir'den (*Zati hakikattan, o fulan*) saptırdı... Şeytan insan için hazul'dur (*yalnız bırakan, ortada bırakan; rüsvay eden*)"*.

30-) Ve kaler Rasûlü ya Rabbi inne kavmittehazu hazel Kur'âne mehcura;
Rasûl (hakikatını OKUyan**) dedi ki: "*Ya Rabb!.. Muhakkak ki benim kavmim şu Kur'an'ı (*Rahmaniyyeti, zati zuhuru; hazineyi*) terkedilmiş edindi*"**.

31-) Ve kezâlike cealna likülli Nebîyyin adüvven minel mücrimiyn* ve kefa Bi Rabbike hadiyen ve nasıyra;
İşte böylece herbir Nebî için mücrimlerden bir düşman kıldık... Hadi (hidayet eden, yol gösteren**) ve Nasıyr (**yardım eden, zafere ulaştıran**) olarak (**B gerçeğince**) Rabbin kafidir**.

32-) Ve kalelleziyne keferu levla nüzzile aleyhil Kur'ânu cümleten vahıdeten, kezâlike linüsebbite Bihi Fuadeke ve rettelnahu tertiyla;
Kafir olanlar dediler ki: "*O'na Kur'an (*Benuİsrail Kitabları gibi*) cümle-i vahid'e (*tek bir cümle, topluca birden*) olarak tenzil edilmeli (*beş duyu boyutuna getirilmeli*) değil miydi?*"... (Oysa**) böylece O'nunla (**B sırrınca O olarak**) Senin Fuadını sabitleyelim (**kalbinde melekeleri oluşsun**) diye (**tenzil'ini sistem gereği böyle yaptık**) ve O'nu tertil üzere (**ara ara, bölüm bölüm**) okuduk**.

33-) Ve la ye'tuneke Bi meselin illâ ci'nake Bil Hakkı ve ahsene tefsiyra;
Onlar sana bir (Bi-**) mesel getirdikleri her seferinde mutlaka biz sana Bil-Hakk (**Hakk olarak**) ve tefsir (**açıklama**) itibarıyla daha güzeli ile geldik**.

34-) Elleziyne yuhşerune alâ vucuhihim ila cehenneme, ülaike şerrun mekanen ve edallü sebiyla;
Vechleri (yüzleri**) üzere Cehennem'e haşroluncak kimseler var ya, işte onlar mekan itibarıyla en şerr ve yol itibarıyla en sapkındırlar**.

35-) Ve lekad ateyna Musel Kitabe ve cealna maahu ehahü Harune veziyra;
Andolsun ki, Musa'ya Kitab'ı verdik ve O'nunla beraber kardeşi Harun'u da veziyr kıldık.

36-) Fekulnezheba ilel kavmilleziyne kezzebu Bi ayatiNA* fedemmernahüm tedmiyra;
Akabinden dedik ki: "*Ayetlerimizi (*B sırrınca*) yalanlayan o kavme gidin ikiniz!*".. Nihayet onları dumura uğrattık.

37-) Ve kavme Nuhın lemma kezzebur Rusüle ağraknahüm ve cealnahüm linNasi ayeten, ve a'tedna lizzalimiyne azâben eliyma;
Ve Nuh kavmi (ni de**)... Rasûlleri yalanladıklarında, onları ğark ettik (**su'da boğduk**) ve kendilerini insanlar için bir ayet kıldık... Zalimler için elim bir azab hazırladık**.

38-) Ve Aden ve Semude ve AshaberRessi ve kurunen beyne zâlike kesiyra;
Ve Ad'ı (Hud a.s.ın kavmi**), Semud'u (**Salih a.s.ın kavmi**), Ress (**örülmemiş kuyu**) Ashabı'nı ve bunlar arasında pek çok nesli de (**dumura uğrattık**).**

39-) Ve küllen darabna lehül emsâl* ve küllen tebberna tetbiyra;
Onların herbiri için misaller darbettik... Ve (nihayet**) hepsini kırdık geçirdik/helak ettik**.

40-) Ve lekad etev alel karyetilletiy ümtırat metares sev'* efelem yekûnu yeravneha* bel kânu la yercune nüşura;
Andolsun ki (onlar**) kötülük/bela yağmuruna tutulmuş o karye'ye (**Lut kavminin helak olduğu yere**) uğradılar... Aceba onu görmediler mi?.. Hayır, onlar Nüşur'u (**ölümden sonra dirilişi, aslına dönüşü**) ummuyorlardı**.

41-) Ve iza raevke in yettehızuneke illâ hüzüva* ehazelleziy beasâllahu Rasûla;
Seni gördüklerinde, "*Allah'ın Rasûl olarak ba'settiği kimse bu mudur?*" diyerek seni alaya almaktan başka bir şey edinmezler (mesela: düşünmezler**).**

42-) İn kâde leyudıllüna an alihetina levla en saberna aleyha* ve sevfe ya'lemune hıyne yeravnel azâbe men edallü sebiyla;
"*Eğer onlar (*ilahlarımız*) üzerine sabretmese idik, (*bu Rasûl*) nerdeyse bizi ilahlarımızdan saptıracaktı*"... Azabı gördüklerinde yolca kim daha sapkın olduğunu bilecekler.

43-) Eraeyte menittehaze ilahehu hevahu, efeente tekûnü aleyhi vekiyla;
Hevasını (kafasında yarattığını**), ilahı (**kendine ilah**) edineni gördün mü (**mu'minun: 91, Bakara: 21**) ?.. Onun üzerine sen mi vekiyl olacaksın?**.

44-) Em tahsebü enne ekserehüm yesmeune ev ya'kılun* in hüm illâ kel en'ami belhüm edallü sebiyla;
Yoksa sen onların ekseriyetinin işittiklerini yahut aklettiklerini mi sanıyorsun?... Onlar ancak en'am (hayvanlar**) gibidirler, belki onlar yol itibarıyla daha sapkındırlar**.

45-) Elem tera ila Rabbike keyfe meddezzıll* velev şae lecealehu sakina* sümme cealneşŞemse aleyhi deliyla;
Görmedin mi Rabbini, (sabahleyin, zeval vaktinden önceki**) gölgeyi (?) nasıl uzattı?... Eğer dileseydi onu elbette sakin (**hareketsiz, sabit**) kılardı... Sonra, Güneş'i (**üst bilinci**) ona delil kıldık**.

46-) Sümme kabadnahü ileyna kabdan yesiyra;
Sonra onu (o uzatılmış gölgeyi**) kolay bir kabzediş ile kendimize kabzettik (**fena**).**

47-) Ve HUvelleziy ceale lekümülleyle libasen vennevme sübaten ve cealen nehare nüşura;
Gece'yi sizin için libas (örtü**), uykuyu da subat (**istirahat, ölüm, gaflet**) kılan O'dur... Gündüz'ü de Nüşur (**uykudan kalkma, diriliş**) kıldı**.

48-) Ve HUvelleziy erselerriyaha büşran beyne yedey rahmetiHİ, ve enzelna mines Semai maen tahura;
Ve O, rahmetinin önünde müjdeciler olarak rüzgarları irsal etti... Ve biz, Sema'dan tahur (tertemiz**) bir su inzal ettik**.

49-) Linuhyiye Bihi beldeten meyten ve nüskıyehu mimma halakna en'âmen ve enasiyye kesiyra;
Onunla ölü bir beldeyi (B sırrınca**) diriltelim ve yarattığımız nice hayvanatı ve bir çok insanları suvaralım diye**.

50-) Ve lekad sarrefnahu beynehüm li yezzekkeru* feeba ekserunNasi illâ küfura;
Andolsun ki O'nu (Kur'an'ı**) onların arasında, tezekkür etsinler diye tasrif ettik (**açıkladık da açıkladık**)... İnsanların ekseriyeti ancak küfür olarak yaklaştılar/kabul ettiler (**misali gerçek sanıp, gerçeği örttüler**).**

51-) Velev şi'na lebeasna fiy külli karyetin neziyra;
Eğer dileseydik her karye (şehir**)'de bir neziyr (**uyarıcı**) elbette ba'sederdik**.

52-) Fela tutıl kafiriyne ve cahidhüm Bihi cihaden kebiyra;
Kafirlere (gerçeği reddeden perdelilere**) itaat etme ve onlara (**kafirlere karşı**) O'nunla (**Kur'an ile, B sırrınca**) büyük bir cihad ile mücahade et**.

53-) Ve HUvelleziy merecel bahreyni hazâ âzbün füratün ve hazâ milhun ücac* ve ceale beynehüma berzehan ve hıcren mahcura;
İki denizi (birbirine**) salan O'dur... Bu tatlı mı tatlı bir su (**nurani**), bu ise tuzlu ve acıdır (**cismani**)... Bu ikisinin arasında da (**birinin hükmü ile sınırlanmayan**) bir berzah (**engel, perde**), aşılmaz (**geçişi menedici**) bir engel kıldı**.

54-) Ve HUvelleziy haleka minelmai beşeran fecealehu neseben ve sıhra* ve kâne Rabbüke Kadiyra;
Ve O'dur, su'dan bir beşer (biyolojik bedenli insan**) yarattı da onu neseb (**sahibi, kan-gen akrabalığı**) ve sıhr (**sahibi, nikah-evlilik ile hasıl olan hısım akrabalık**) kıldı... Senin Rabbin Kadiyr'dir**.

55-) Ve ya'budune min dunillahi ma la yenfeuhüm ve la yedurruhüm* ve kânel kafiru alâ Rabbihi zahiyra;
Allah'ı bırakıp, kendilerine ne fayda ve ne de zarar vermeyen (isim ve resimle perdelenip, Allah yanısıra varlıkları ve bir nitelikleri olmayan**) şeylere kulluk yaparlar... Kafir Rabbisinin aleyhine (**olan şeylere**) yardımcı olan/destek olandır**.

56-) Ve ma erselnake illâ mübeşşiran ve neziyra;
Biz seni ancak mübeşşir (müjdeci**) ve neziyr (**uyarıcı**) olarak irsal ettik**.

57-) Kul ma es'elüküm aleyhi min ecrin illâ men şae en yettehıze ila Rabbihi sebiyla;
De ki: "*Onun üzerine sizden bir ecr istemiyorum... Ancak Rabbine bir yol edinmeyi dileyen hariç (**;** *ancak Rabbinize bir yol edinmenizi, yakine ermenizi isterim****)"***.

58-) Ve tevekkel alel Hayyilleziy la yemutü ve sebbih Bi hamdiHİ, ve kefa Bihi Bi zünubi ıbadiHİ Habiyra;
Asla ölmeyen O Hayy'a (Diri'ye**) tevekkül et ve Bi-HamdiHİ (**O'nun Hamdı olarak**) tesbih et!... (**B sırrınca**) kullarının günahlarını Habiyr olarak, O (**B sırrınca**) kafidir!**.

59-) Elleziy halekas Semavati vel Arda ve ma beynehüma fiy sitteti eyyamin sümmesteva alel Arş* erRahmanu, fes'el Bihi Habiyra;
O (Hayy**) ki, Semavat'ı, Arz'ı ve ikisi arasında olanları altı gün içinde yarattı... Sonra Arş üzerine istiva etti... Rahman'dır (**O**) !... (**B sırrınca**) Onu bir Habiyr'e (**haberdar olan'a**) sor!**.

60-) Ve iza kıyle lehümüscüdu lirRahmani kalu ve merRahman* enescüdü lima te'müruna ve zadehüm nüfura;
(60. Ayet secde ayetidir.) **Onlara: "*Rahman'a secde edin (****tüm sıfatlarınızdan fani olun, vücudunuz yoktur****)"* denildiğinde: "*Rahman da nedir?... Bize emrettiğine secde eder miyiz hiç?*", dediler... Ve (**bu da'vet**) onların nefretini artırdı**.

61-) Tebarekelleziy ceale fiys Semai burucen ve ceale fiyha Siracen ve Kameran müniyra;
Ne yücedir o ki, Sema'da buçlar oluşturdu, orada bir sırac (kandil, Güneş**) ve muniyr bir kamer (**nur yansıtıcı bir Ay**) meydana getirdi**.

62-) Ve HUvelleziy cealelleyle vennehare hılfeten limen erade en yezzekkere ev erade şükura;
Tezekkür etmeyi dileyen veya şükretmeyi dileyen kimse için geceyle gündüzü hılfe (halef, birbiri ardınca gelen**) kılan O'dur**.

63-) Ve ıbadur Rahmanilleziyne yemşune alel Ardı hevnen ve iza hatabehümül cahilune kalu Selâma;
Rahman'ın kulları Arz üzerinde havn (hafif, sakin, mütevazi, vakarlı**) olarak yürürler... Cahiller onlara hitab ettiklerinde: "*Selam!*" dediler**.

64-) Velleziyne yebiytune liRabbihim sücceden ve kıyama;
Ve onlar ki, gecelerini Rablerine secde ederek ve kıyam durarak geçirirler.

65-) Velleziyne yekulune Rabbenasrif anna azâbe cehennem* inne azâbeha kâne ğarama;
Ve onlar ki: "*Rabbimiz!... Cehennem azabını sav/uzak tut bizden... Muhakkak ki onun azabı ğaram'dır (**insanın yakasını bırakmayan, daimi****)"* derler**.

66-) İnneha saet müstekarren ve mukama;
"*Muhakkak ki o, müstekarr (**istikrara erme, durma yeri****) ve mukam (****ikamet etme, kalma****) itibarıyla ne kötüdür!*"**.

67-) Velleziyne iza enfeku lem yüsrifu ve lem yaktüru ve kâne beyne zâlike kavama;
Ve onlar ki, infak ettiklerinde israf etmezler, cimrilik de etmezler... Onun arasında bir kavam'dır (orta yol, adaletli, dengeli**).**

68-) Velleziyne la yed'une meAllahi ilahen ahare ve la yaktülunennefselletiy harramAllahu illâ Bil Hakkı ve la yeznun* ve men yef'al zâlike yelka esâma;

Ve dahi onlar ki, Allah ile birlikte başka bir ilah çağırmazlar, Bil-Hakk (hakk ile olması**) dışında Allah'ın haram kıldığı nefsi (**canı**) katletmezler ve zina yapmazlar... Kim onu (**kebair günah**) işlerse ikaba (**cezaya**) uğrar**.

69-) Yudaaf lehül azâbü yevmel kıyameti ve yahlüd fiyhiy mühana;
Kıyamet günü azab onun için katlanır ve onun içinde muhan (hor-hakir, tardedilmiş, zelil**) halde ebediyyen kalır**.

70-) İlla men tabe ve amene ve amile amelen salihan feülaike yübeddilullahu seyyiatihim hasenat* ve kânAllahu Ğafuren Rahıyma;
Ancak tevbe eden, iman eden ve salih amel yapan müstesna... (Kim bunları yapmış ise**) işte Allah, onların kötülüklerini hasenata (**iyi niteliklere**) tebdil eder... Allah Ğafur'dur, Rahıym'dir**.

71-) Ve men tabe ve amile salihan feinnehu yetubü ilellahi metaba;
Kim tevbe edip salih amel işlerse, muhakkak ki o tevbesi gerçekleşmiş olarak Allah'a döner.

72-) Velleziyne la yeşhedunezzure, ve iza merru Bil lağvi merru kirama;
Ve onlar ki, zur'a (yalana, faniye**) şahidlik yapmazlar... Lağv'a (**düşük seviyeli lakırdı, batıl-boş söz**) rastladıklarında da şereflice geçip giderler**.

73-) Velleziyne iza zükkiru Bi ayati Rabbihim lem yehırru aleyha summen ve umyana;
Ve onlar ki, (B sırrınca**) Rablerinin ayetleri ile hatırlatıldıklarında, sağırlar ve körler olarak onlar üzerine yıkılmazlar (**o ayetlere karşı sağır ve kör olmazlar**).**

74-) Velleziyne yekulune Rabbena heb lena min ezvacina va zürriyyatina kurrete a'yunin vec'alna lil müttekıyne imama;
Ve onlar ki: "*Rabbimiz!... Eşlerimizden ve zürriyyetimizden bizim için göz aydınlığı hibe et ve bizi muttekıylere imam kıl*" derler.

75-) Ülaike yüczevnel ğurfete Bi ma saberu ve yülakkavne fiyha tahıyyeten ve Selâma;
İşte onlar, sabretmeleri dolayısıyla (B sırrınca**) ğurfa (**yüksek oda, yüksek köşk**) ile mükafatlandırılırlar... Ve orada tahiyye (**hayat**) ve selam (**esenlik ve mutluluk**) ile karşılanırlar**.

76-) Halidine fiyha* hasünet müstekarren ve mukama;
(Onlar**) orada ebedi kalıcılardır... Ne güzel müstekarr (**istikrar yeri**) ve mukam (**kalınacak yer, makam**)'dır!**.

77-) Kul ma ya'beü Bi küm Rabbiy levla duauküm* fekad kezzebtüm fesevfe yekûnü lizama;
De ki: "*Eğer duanız olmasa Rabbim (*B sırrınca*) size önem vermez/aldırmaz!... Gerçekten yalanladınız... Yakında Lizam (*yani zaruri, gerekli azab kaçınılmaz*) olacak*".

****

ŞUARÂ SÛRESİ (26)

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

İsmini, 224.ayetinde geçen "**şuara= *şairler***"den alan bu sûre Mekke döneminde 47.sırada nazıl olmuştur... Yalnız Abdullah İbni Abbas'ın (r.a.) bildirdiğine göre 224.ayetten itibaren sûrenin sonuna kadar ki dört ayet Medine'de nazıl olmuştur... Ayrıca Mukatil, 197.ayeti de Medine dönemine ait sayar... Sûre 227 ayettir... Ayet sayısı itibarıyla Bakara Sûresinden sonra 2. sûredir... Harflerle başlayan sûrelerden "**tavasiyn**" (Ta, Siyn ile başlayanlar) dendir...

Başlangıç ayetleri **Hz.Rasûlullah**'ın nitelik ve ahlakından bahseden sûrede, Hz.Musa-Hz.Harun'un İsrailOğulları ve fravunla mücadele ve macerası; Hz.İbrahim'in örnek hayatı; Hz.Nuh, Hz.Hud, Hz.Salih, Hz.Lut ve Hz.Şuayıb'ın vahdet siyasetleri ve kavimleri ile olan hikayeleri sembolik anlatımla dile gelmiştir...

Ayrıca **Hz.Rasûlullah**'ın kalbine **Ruh'ul Emiyn**'in indiği, vahiy-melek-şeytan alakası, uyarının (inzar'ın) en yakından başlayarak yapılması gibi pekçok incelikli husus...

İlgili iki hadis-i şerif:

Abdullah İbni Abbas r.a., **Hz.Rasûlullah** s.a.v.in şöyle dediğini rivayet ediyor:

"Bakara"nın içinde zikredildiği sûre bana birinci zikir'den verilmiştir... Ta-Ha ve Ta-siyn-Miym, Musa'nın levhalarından bana verilmiştir... Kur'an'ın Fatihaları (açıcıları, başlangıç sûreleri**) ve Bakara Sûresi'nin hatimleri (**sonları**) Arş'ın altından bana verilmiştir... Mufassal sûreler (**mushaf'ın son kısımlarındaki kısa sûreler: Hucurat, Tebareke, Nebe, inşirah, Kadir, Nas sûreleri,... gibi**) de bana nafile olarak verilmiştir**...

Bera Bin Azib r.a., **Hz.Rasûlullah** s.a.v.in şöyle dediğini rivayet ediyor:

Muhakkak ki Allah, es-Seb'üt Tıval'ı (yedi uzun sûre'yi; Bakara Sûresinden itibaren yedi sûre**), bana Tevrat'ın yerine verdi... el-Miun'u (**ayet sayısı yüz'den fazla veya ona yakın olan sûreler; İsra, Ta-Ha Sûreleri,... gibi**), İncil'in yerine bana verdi... Tavasiyn'i (**Ta-Siyn ile başlayanları**), Zebur'un yerine bana verdi... Ve beni Ha-Miym'ler ve Mufassal sûreler ile üstün kılmıştır... Benden önce hiç bir Nebî onları okumadı**.

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) Taa, Siiiiyn, Miiiiym;
Ta, Siyn, Miym.

2-) Tilke ayatül Kitabil mübiyn;
Bunlar Kitab-ı Mubiyn'in ayetleridir.

3-) Lealleke bahıun nefseke ella yekûnu mu'miniyn;
İman etmiyorlar diye belki de sen kendini helak edeceksin (neredeyse**) ?**.

4-) İn neşe' nünezzil aleyhim mines Semai ayeten fezallet a'nakuhüm leha hadııyn;
Eğer dilesek Sema'dan üzerlerine bir ayet (kudret eseri bir mucize, reddedilemez bir ilim**) indiririz de onların boyunları (**mecburen**) ona boyun eğer**.

5-) Ve ma ye'tiyhim min zikrin miner Rahmani muhdesin illâ kânu anhu mu'ridıyn;
Rahman'dan kendilerine (tefekkür ve akletmeyi, kendilerinin çaba ve değişimini gerektiren**) muhdes (**yeni**) bir zikir (**hatırlatma, öğüt; Rasûl**) gelmez ki, (**her seferinde**) illa Ondan yüz çevirirler**.

6-) Fekad kezzebu feseye'tiyhim enbau ma kânu Bihi yestehziun;
Gerçekten yalanladılar... (B gerçeğince**) alay ediyor oldukları şeyin (**birimsellikleri ile örtüp gafil oldukları hakikatlerinin**) haberleri kendilerine yakında gelecektir**.

7-) Evelem yerav ilel Ardı kem enbetna fiyha min külli zevcin keriym;
Görmediler mi Arz'a ki, orada her keriym (şerefli, cömert, üretken**) eş'den nice (**şeyler**) inbat ettik (**yetiştirip büyüttük**) ?**.

8-) İnne fiy zâlike leayeten, ve ma kâne ekseruhüm mu'miniyn;
Muhakkak ki bunda bir ayet (mucize, sıfat, işaret**) elbette vardır... Onların ekseriyeti (**Hakk'a, hakikatlerine**) mü'min değillerdir**.

9-) Ve inne Rabbeke leHUvel Aziyzur Rahıym;
Muhakkak ki senin Rabbin; elbette O, Aziyz'dir (mutlak galib, emri gerçekleşir**), Rahıym (**kemalatını izharda tüm manileri bertaraf eder**)'dir**.

10-) Veiz nada Rabbüke Musa eni'til kavmez zalimiyn;
Hani Rabbin Musaya: "*Zalimler kavmine git!*" diye nida etmişti.

11-) Kavme fir'avn* ela yettekun;
"*Fravun'un kavmine... Korkup korunmayacaklar mı?*".

12-) Kale Rabbi inniy ehafü en yükezzibun;
(Musa**) dedi ki: "*Rabbim, muhakkak ki ben, beni yalanlamalarından korkuyorum!*"**.

13-) Ve yedıyku sadriy ve la yentaliku lisaniy feersil ila Harun;
"*Sadrım daralıyor, dilim çözülmüyor, bunun için Harun'a (*vazifesini*) irsal et!*".

14-) Ve lehüm aleyye zenbün feehafü en yaktülun;
"*Benim üzerimde onların (*hakları olarak*) sahip oldukları bir günah var... Beni öldürmelerinden bu yüzden korkuyorum*".

15-) Kale kella* fezheba Bi ayatiNA inna meaküm müstemiun;
Buyurdu ki: "*Hayır, asla!*"... "*İkiniz (*B sırrınca*) ayetlerimiz olarak gidiniz... Doğrusu biz sizinle BİRlikteyiz, (*sizi*) işiticileriz*".

16-) Fe'tiya fir'avne fekula inna Rasûlü Rabbil alemiyn;
"*İkiniz Fravun'a gelin ve deyin ki: Muhakkak ki biz Rabb'ül Alemiyn'in Rasûlü'yüz*".

17-) En ersil meana beniy israiyl;
"*İsrailOğullarını bizimle BİRlikte irsal et (*sal, bırak*)"*.

18-) Kale elem nürabbike fiyna veliyden ve lebiste fiyna min umürike siniyn;
(Fravun**) dedi ki: "*İçimizde bir çocuk olduğun halde seni terbiye etmedik mi (*besleyip büyütmedik mi*) ?... Ömründen nice seneler bizde kalmadın mı?*"**.

19-) Ve fealte fa'letekelletiy fealte ve ente minel kafiriyn;
"*Ve (*nihayet*) o yaptığını yaptın (*fravun'un kavminden birini öldürmek*)... Sen kafir (*örten, nankör*) lerdensin!*".

20-) Kale fealtüha izen ve ene minad dalliyn;
(Musa**) dedi ki: "*Ben sapkınlardan olduğum halde iken onu işledim*"**.

21-) Feferartü minküm lemma hıftüküm fevehebe liy Rabbiy hükmen ve cealeniy minel murseliyn;
"*Bu yüzden de sizden korktuğumda (*farkettiğimde, tanıdığımda*) sizden firar ettim... Rabbim de bana bir hükm (*hükmetme gücü; hikmet*) hibe etti ve beni mürseliynden kıldı*".

22-) Ve tilke nı'metün temünnüha aleyye en abbedte beniy israiyl;
"*O İsrailOğullarını köleleştirmen başıma kalktığın ni'mettir!*".

23-) Kale fir'avnü ve ma Rabbül alemiyn;
Fravun dedi ki: "*Peki, Rabbül Alemiyn <u>nedir</u>?*".

24-) Kale Rabbüs Semavati vel Ardı ve ma beynehüma* in küntüm mukıniyn;
(Musa**) dedi ki: "*Semavat'ın, Arz'ın ve ikisi arasında olan şeylerin Rabbi... Eğer mukıniyn (*ikan*

*sahibleri**) iseniz (**bilmiş olursunuz; beşeri akıl-fikir-bilgi yolu ile **O**'nun künhüne vakıf olunamaz; arınmak-fena tek yol!**)"***.

25-) Kale limen havlehu ela testemiun;
(Fravun**) etrafında olanlara: "*İşitiyor musunuz?*" dedi**.

26-) Kale Rabbüküm ve Rabbü abaikümül evveliyn;
(Musa**) dedi ki: "*Sizin de Rabbiniz, evvelki babalarınızın da Rabbi*"**.

27-) Kale inne Rasûlekümülleziy ursile ileyküm le mecnun;
(Fravun**) dedi ki: "*Muhakkak ki size irsal olunan Rasûlü'nüz kesinlikle mecnundur (**aklı örtülü, deli**)"***.

28-) Kale Rabbül meşrıkı velmağribi ve ma beynehüma* in küntüm ta'kılun;
(Musa**) dedi ki: "*Maşrık'ın, Mağrib'in ve ikisi arasında olan şeylerin Rabbi... Eğer Aklederseniz...?*"**.

29-) Kale leinittehazte ilahen ğayriy le ec'alenneke minel mescuniyn;
(Fravun**) dedi ki: "*Andolsun ki eğer benim gayrım bir ilah edinirsen, elbette seni mescuniyn'den (**zindana tıkılmışlardan**) kılarım*"**.

30-) Kale evelev ci'tüke Bi şey'in mübiyn;
(Musa**) dedi ki: "*Mubiyn (**apaçık/açıklayan; karşı konulamaz**) bir şey ile (**B sırrınca; apaçık bir gerçek olarak**) sana gelmişsem de mi?*"**.

31-) Kale fe'ti Bihi in künte mines sadıkıyn;
(Fravun**) dedi ki: "*Hadi (**B sırrınca**) getir onu, eğer doğru söyleyenlerden isen?*"**.

32-) Feelka asahü feiza hiye sü'banun mübiyn;
(Musa da**) asasını ilka etti (**attı, bıraktı; asası ile ortaya çıkıp onlara karşılık verdi**);birden o mubiyn bir sü'ban (**apaçık bir ejderha**) oluverdi**.

33-) Ve nezea yedehu feiza hiye beydau linnazıriyn;
(Musa**) elini nez'etti (**çekip çıkardı**), hemen o bakanlar için bembeyaz (**nur**) oluverdi**.

34-) Kale lilmelei havlehu inne hazâ lesahırun aliym;
(Fravun**) çevresindeki mele'sine (**ileri gelenlerine**) dedi ki: "*Muhakkak ki bu alim bir sihirbaz*"**.

35-) Yüriydü en yuhriceküm min ardıküm Bi sihrih* femazâ te'mürun;
"*Sihri ile (B gerçeğince**) sizi Arz'ınızdan çıkarmak diliyor*"... (**Bunun üzerine Fravun sordu**): "(***O halde siz**) ne buyurursunuz?*"**.

36-) Kalu ercih ve ehahü veb'as fiyl medaini haşiriyn;
Dediler ki: "*O'nu ve kardeşini geri bırak/alakoy... Medineler'e (şehirlere**) de haşrediciler ba'set (**toplayıcılar gönder**)"***.

37-) Ye'tuke Bi külli sahharin aliym;
"*Bütün aliym sihirbazları/büyücüleri sana getirsinler*".

38-) Fecümias seharetü li miykati yevmin ma'lum;
Nihayet sihirbazlar ma'lum bir gün mi'katı için (tayin edilen vakitte, yerde**) bir araya getirildiler**.

39-) Ve kıyle linNasi hel entüm müctemiun;
İnsanlara: "*Siz de ictima' olur musunuz?*" denildi.

40-) Leallena nettebius seharete in kânu hümül ğalibiyn;
"*Eğer onlar galip olurlar ise, umulur ki biz sihirbazlara tabi oluruz*" (dediler**).**

41-) Felemma caesseharetü kalu li fir'avne einne lena leecren in künna nahnül ğalibiyn;
Sihirbazlar geldiklerinde, Fravun'a dediler ki: "*Eğer biz galipler olur isek, muhakkak ki bize bir ecir (*mükafat*) var, değil mi?*".

42-) Kale neam ve inneküm izen leminel mükarrebiyn;
(Fravun**): "*Evet*" dedi... "*Muhakkak ki siz o takdirde benim mukarreblerim den olacaksınız*"**.

43-) Kale lehüm Musa elku ma entüm mülkun;
Musa onlara dedi ki: "*Atacağınız şeyi atın!*".

44-) Feelkav hıbalehüm ve ısıyyehüm ve kalu Bi ızzeti fir'avne inna le nahnül ğalibun;
Onlar da iplerini ve asalarını attılar ve: "*Fravun'un (*Bi-*) izzetine yemin ederiz ki muhakkak biz galipleriz*" dediler.

45-) Feelka Musa asahü feiza hiye telkafü ma ye'fikûn;
Musa asasını ilka etti (attı**);bir de ne görsünler, o (**asa**), onların uydurdukları (**hayal, vehim ürünü**) şeyleri kapıp yutuyor!**.

46-) Feulkıyes seharetü sacidiyn;
Bundan ötürü sihirbazlar, sacidiyn (secde edenler**) olarak atıldılar (**secdeye kapandılar; yakiyn hasıl oldu**).**

47-) Kalu amenna Bi Rabbil alemiyn;
Dediler ki: "(*B sırrıyla***) iman ettik Rabbul'Alemiyn'e,"**.

48-) Rabbi Musa ve Harun;
"*Musa'nın ve Harun'un Rabbi'ne*".

49-) Kale amentüm lehu kable en azene leküm* innehu le kebiyrukümülleziy allemekümüs sihr* felesevfe ta'lemun* le ukattıanne eydiyeküm ve ercüleküm min hılafin ve leusallibenneküm ecmeıyn;
(Fravun**) dedi ki: "*Ben size izin vermeden önce mi O'na iman ettiniz?.. Muhakkak ki o size sihri öğreten büyüğünüzdür... (*Size ne yapacağımı*) elbette yakında bileceksiniz... Mutlaka ellerinizi ve ayaklarınızı çaprazlama keseceğim ve kesinlikle sizin hepinizi toptan asacağım*"**.

50-) Kalu la dayr* inna ila Rabbina münkalibun;
(İman eden sihirbazlar da**) dediler ki: "*Zararı yok!... Doğrusu biz (*zaten*) Rabbimize munkalibleriz (*dönücüleriz*)"***.

51-) İnna natmeu en yağfire lena Rabbüna hatayana en künna evvelel mu'miniyn;
"*Doğrusu biz mü'minlerin evveli olduğumuzdan dolayı Rabbimizin bizim için hatalarımızı mağfiret edeceğini umuyoruz*".

52-) Ve evhayna ila Musa en esri Bi ıbadiy inneküm müttebeun;
Musa'ya: "(*Bi-*) *kullarımı (fravunun memleketinden çıkarıp, fravunun boğulduğu denizinden geçinceye kadar*) geceleyin yürüt... Muhakkak ki siz tabi (***takip***) olunacaklarsınız*" diye vahyettik**.

53-) Feersele fir'avnü fiyl medaini haşiriyn;
Fravun, şehirlere haşrediciler irsal etti (toplayıcılar saldı**).**

54-) İnne haülai le şirzimetün kaliylun;
"*Muhakkak ki bunlar (İsrailOğulları) az bir küçük toplulukdur,*".

55-) Ve innehüm leNA leğaizun;
"*Muhakkak ki onlar bizi öfkelendiriyorlar (*da,*)"*.

56-) Ve inna lecemiy'un hazirun;
"*Ve doğrusu biz hazır (*hazırlıklı, müteyakkız, tedbirli*) bir topluluğuz*" (dedi fravun**).**

57-) Feahrecnahüm min cennatin ve uyun;
Bu sebeple onları cennetlerden ve gözelerden (pınarlardan**) çıkardık**.

58-) Ve künuzin ve mekamin keriym;
Hazinelerden, keriym makamdan.

59-) Kezâlik* ve evresnaha beniy israiyl;
İşte böyle... Onlara İsrailOğullarını varis kıldık.

60-) Feetbeuhüm müşrikıyn;
(Fravun ve ordusu**) muşrikıyn olarak (**sabah olurken, güneş doğarken**) onları (**İsrailOğullarını**) izlediler**.

61-) Felemma terael cem'ani kale ashabu Musa inna lemüdrekûn;
İki topluluk birbirini görünce, Musa'nın ashabı: "*Doğrusu biz yetişildik (*yakalandık*)"* dedi.

62-) Kale kella* inne meıye Rabbiy seyehdiyn;
(Musa**) dedi ki: "*Hayır (*asla*) !... Muhakkak ki Rabbim benimledir; bana doğru yolu hidayet edecektir*"**.

63-) Feevhayna ila Musa enıdrib Bi asakel bahr* fenfeleka fekâne küllü firkın ket tavdil azıym;
Musa'ya: "(*Bi-***) asan ile deniz'e darbet (***vur***)" diye vahyettik... (**Asa ile denize vurunca, deniz**) infilak etti (**patladı, yarıldı, meydana çıktı**)... Sonra herbir dalga azim bir dağ gibi oldu**.

64-) Ve ezlefna semmel ahariyn;
Diğerlerini de oraya yaklaştırdık.

65-) Ve enceyna Musa ve men meahu ecmeıyn;
Musa'yı ve Onunla beraber olanların hepsini kurtardık.

66-) Sümme ağraknel ahariyn;
Sonra, ötekilerini ğark ettik (su'da boğduk**).**

67-) İnne fiy zâlike leayeten, ve ma kâne ekseruhüm mu'miniyn;
Muhakkak ki bunda bir ayet (mucize, sıfat, işaret**) elbette vardır... Onların ekseriyeti (**Hakk'a, hakikatlerine**) mü'min değillerdir**.

68-) Ve inne Rabbeke le HUvel Aziyzur Rahıym;
Muhakkak ki senin Rabbin Aziyz'dir, Rahıym'dir.

69-) Vetlü aleyhim nebee İbrahiym;
İbrahim'in haberini de tilavet et onlara.

70-) İz kale liebiyhi ve kavmihi ma ta'budun;
Hani (İbrahim**), babasına ve kavmine: "*Neye ibadet/kulluk ediyor sunuz?*" dedi**.

71-) Kalu na'budu asnamen fenezallü leha akifiyn;
Dediler ki: "Esnam'a (putlara; alışkanlıklarımıza, var kabul ettiğimiz isimlere...?**) kulluk/ibadet yaparız, hep onlara akifiyniz (**onlara kapanmışız, sırf onlarla meşguluz**).**

72-) Kale hel yesmeuneküm iz ted'un;
(İbrahim**) dedi ki: "*Dua ettiğinizde/çağıdığınızda sizi işitiyorlar mı (*varlıkları söz konusu mu*) ?*"**.

73-) Ev yenfeuneküm ev yedurrun;
"*Yahut size fayda sağlıyor ya da zarar veriyorlar mı?*".

74-) Kalu bel vecedna abaena kezâlike yef'alun;
Dediler ki: "*Hayır!... Fakat babalarımızı böyle yapar bulduk*".

75-) Kale eferaeytüm ma küntüm ta'budun;
(İbrahim**) dedi ki: "*Gördünüz mü (****bir düşünün?****) neye (****kime değil?****) kulluk ediyorsunuz?*"**.

76-) Entüm ve abaükümül akdemun;
"Siz ve akdem (*daha önceki, eski****) babalarınız (****genetik?... Hakikat tarihsel değil, derinseldir?****)!"***.

77-) Feinnehüm adüvvün liy illâ Rabbel alemiyn;
"Muhakkak ki onlar benim düşmanımdır... Ancak Rabb'ül Alemiyn (*benim Veliym'dir; ben yalnız O'nun kulluğunu yaparım; çünkü:****)!"***.

78-) Elleziy halekaniy feHUve yehdiyn;
"*O ki beni yarattı... (**O halde****) O bana hidayet eder (****doğru yolu gösterir****)"***.

79-) Velleziy HUve yut'ımüniy ve yeskıyn;
"*Ve ki, O'dur beni yedirip doyuran ve sulayan*".

80-) Ve iza merıdtu feHUve yeşfiyn;
"*Hastalandığımda, O'dur bana şifa veren*".

81-) Velleziy yümiytüniy sümme yuhyiyn;
"*Ve O'dur beni öldüren, sonra (**hakiki hayat ile****) dirilten*"**.

82-) Velleziy at'meu en yağfire liy hatıy'etiy yevmeddiyn;
"*Ve O'dur, Diyn Günü'nde hıt'larımı (**hatalarımı, günahlarımı****) benim için mağfiret edeceğini umduğum*"**.

83-) Rabbi heb liy hükmen ve elhıkniy Bis salihıyn;
"Rabbim, bana bir hükm (*hikmet aklı****) hibe et ve beni salihlere ilhak et!"***.

84-) Vec'al liy lisane sıdkın fiyl ahıriyn;
"*Ve Ahiriyn (**sonrakiler, gelecek olanlar; vahdet ehli?****) içinde benim için bir lisan-ı sıdk (****sıdk'ın dili; hayırla anılış, vahdet lisanı****) oluştur!*"**.

85-) Vec'alniy min veraseti cennetin naıym;
"Ve beni Naim Ceneti'nin varislerinden kıl!".

86-) Vağfir liebiy innehu kâne mineddalliyn;
"Ve babamı mağfiret et!.. Muhakkak ki o sapanlardandır".

87-) Ve la tuhziniy yevme yüb'asun;
"Ve (*insanların****) ba'solunacakları gün beni rezil-rüsvay etme (****hakikatından perdeli/mahrum aciz biri kılma****)"***.

88-) Yevme la yenfeu malun ve la benun;
"O Gün mal da fayda vermez, oğullar da (*fayda vermez****)"***.

89-) İlla men etAllahe Bi kalbin seliym;
"Ancak, Allah'a kalb-i selim ile gelmiş kimse müstesna!".

90-) Ve üzlifetil cennetü lil müttekıyn;
Müttekıylere cennet yaklaştırılmıştır.

91-) Ve bürrizetil cahıymü li ğaviyn;
Ğaviyn (hakikattan sapan-şaşanlar**) için ise Cahıym (**cehennem**) tebriz edilmiştir (**ortaya çıkarılmış, izhar edilmiş, bariz kılınmışdır**).**

92-) Ve kıyle lehüm eyne ma küntüm ta'budun;
Onlara: "*Nerede kulluk ettiğiniz şeyler?*" denildi.

93-) Min dunillah* hel yensuruneküm ev yentasırun;
"*Allah'ın gayrından (*kulluk yaptıklarınız?*) !... Size yardım ediyorlar mı?... Yahut kendilerine yardımları dokunur mu?*".

94-) Fekübkibu fiyha hüm vel ğavun;
Onlar (taptıklarınız**) ve ğaviyn (**hakikatından sapıp putlara tapanlar, benliği ile yaşayan azgınlar**) onun içinde (**cehennemde**) tepetaklak yüzüstü yere çarpılmıştır (**gadab-ı ilahi'nin şiddeti?**).**

95-) Ve cünudü ibliyse ecmeun;
Ve iblis'in orduları da toptan (hepsi birden oraya atılmıştır**).**

96-) Kalu ve hüm fiyha yahtesımun;
Onlar orada tartışıyor oldukları halde (cehennem elemanları, ya da hasımlaşan kuvveler olarak**) dediler ki**:

97-) TAllahi in künna lefiy dalalin mübiy;
"*Tallahi, kesinlikle biz apaçık bir sapkınlık içinde imişiz!*".

98-) İz nüsevviyküm Bi Rabbil alemiyn;
"*Hani (*o vakit*) sizi (*Bi-*) Rabb'ül Alemiyn ile eşit kılmıştık*".

99-) Ve ma edallena illel mücrimun;
"*Bizi ancak o (*gayriyete saplanmış*) mücrimler (*suçlular, perdeliler; vehim-hayal kuvveleri*) saptırdı*".

100-) Femalena min şafiıyn;
"*Artık şefaat edicilerimiz (?) de yok*".

101-) Ve la sadiykın hamiym;
"*Sıcak bir dostumuz da yok*".

102-) Felev enne lena kerreten fenekûne minel mu'miniyn;
"*Keşke bir kere daha sahip olsak (*gerçekleştirme boyutuna dönebilsek*) de mü'minlerden olsak*".

103-) İnne fiy zâlike leayeten, ve ma kâne ekseruhüm mu'miniyn;
Muhakkak ki bunda bir ayet elbette vardır... Onların ekseriyeti (Hakk'a, hakikatlerine**) mü'min değillerdir**.

104-) Ve inne Rabbeke leHUvel Aziyzur Rahıym;
Muhakkak ki senin Rabbin Aziyz'dir, Rahıym'dir.

105-) Kezzebet kavmü Nuhınil murseliyn;
Nuh kavmi de murseliyn'i (irsal olunanları, Rasûlleri**) yalanladı**.

106-) İz kale lehüm ehuhüm Nuhun ela tettekun;
Hani kardeşleri Nuh onlara dedi ki: "*Korkup sakınmaz mısınız (*korunun; arınıp takvayı elde edin!*) ?*".

107-) İnniy leküm Rasûlün emiyn;
"*Muhakkak ki ben sizin için (*irsal olunmuş*) emiyn bir Rasûl'üm*".

108-) Fettekullahe ve etıy'un;
"*O halde Allah'dan ittika edin ve bana itaat edin*".

109-) Ve ma es'elüküm aleyhi min ecr* in ecriye illâ alâ Rabbil alemiyn;
"*Bunun üzerine sizden bir ecir istemiyorum... Benim ecrim ancak Rabb'ül Alemiyn'e aittir*".

110-) Fettekullahe ve etıy'un;
"*O halde Allah'dan ittika edin ve bana itaat edin*".

111-) Kalu enu'minu leke vettebeakel erzelun;
Dediler ki: "*En reziller (*en aşağı kimseler*) sana tabi oluyor iken sana iman ederiz mi hiç?*".

112-) Kale ve ma ılmiy Bima kânu ya'melun;
(Nuh**) dedi ki: "*Onların yaptıkları ile alakalı bir ilmim yok*"**.

113-) İn hısabühüm illâ alâ Rabbiy lev teş'urun;
"*Onların hesabı ancak Rabbimin üzerinedir... Keşke şuuruna varsaydınız?*".

114-) Ve ma ene Bi taridil mu'miniyn;
"*Ben mü'minleri (*Bi-*) tard edici (*uzaklaştırıcı*) değilim!*".

115-) İn ene illâ neziyrun mübiyn;
"*Ben ancak mubiyn bir neziyr'im (*apaçık bir uyarıcıyım*)"*.

116-) Kalu lein lem tentehi ya Nuhu le tekûnenne minel mercumiyn;
Dediler ki: "*Andolsun ki ya Nuh, eğer vazgeçmezsen kesinlikle recmolunanlardan (*taşlananlardan*) olacaksın*".

117-) Kale Rabbi inne kavmiy kezzebun;
(Nuh**) dedi ki: "*Rabbim!... Muhakkak ki kavmim beni yalanladılar*"**.

118-) Feftah beyniy ve beynehüm fethan ve necciniy ve men meıye minel mu'miniyn;
"*Benimle onların arasını öyle bir feth et (*hükmet, aç*) ki (*layıklarını bulsunlar; Rasûl ve mü'minler içlerinde iken gadabı ilahinin gereği olan azab inmez*);beni ve mü'minlerden benimle beraber olanları kurtar*".

119-) Feenceynahu ve men meahu fiyl fülkil meşhun;
Biz de Onu ve Onunla beraber olan kimseleri o dolu gemi'de kurtardık.

120-) Sümme ağrakna ba'dül bakıyn;
Sonra, onların ardından (geride arda**) kalanları ğark ettik (**su'da boğduk**).**

121-) İnne fiy zâlike le ayeten, ve ma kâne ekseruhüm mu'minin;
Muhakkak ki bunda bir ayet (mucize, sıfat, işaret**) elbette vardır... Onların ekseriyeti (**Hakk'a, hakikatlerine**) mü'min değillerdir**.

122-) Ve inne Rabbeke le HUvel Aziyzur Rahıym;
Muhakkak ki senin Rabbin Aziyz'dir, Rahıym'dir.

123-) Kezzebet Adünil murseliyn;
Ad (Hud a.s.ın kavmi**) da mürseliyn (**irsal olunanlar, Rasûller**)'i yalanladı**.

124-) İz kale lehüm ehuhüm Hudün ela tettekun;
Hani kardeşleri Hud onlara dedi ki: "*Korkup sakınmaz mısınız (*korunun; takva elde edin!*) ?*".

125-) İnniy leküm Rasûlün emiyn;
"*Muhakkak ki ben sizin için (*irsal olunmuş*) emiyn bir Rasûl'üm*".

126-) Fettekullahe ve etıy'un;
"*O halde Allah'dan ittika edin ve bana itaat edin*".

127-) Ve ma es'elüküm aleyhi min ecr* in ecriye illâ alâ Rabbil alemiyn;
"*Bunun üzerine sizden bir ecir istemiyorum... Benim ecrim ancak Rabb'ül Alemiyn'e aittir*".

128-) Etebnune Bi külli riy'ın ayeten ta'besun;
"*Siz her tepeye bir ayet (**alamet****) bina edip, oyalanıyor musunuz?*"**.

129-) Ve tettehızune mesania lealleküm tahlüdun;
"*Ebedi kalırsınız ümidi ile mesani' (**kale gibi evler****) mi ediniyorsunuz?*"**.

130-) Ve iza betaştüm betaştüm cebbariyn;
"*Yakaladığınız/tutuğunuz vakit cebbarin olarak (**zorbaca; geçip gitmesine müsade etmeyecek şekilde****) alabildiğine sımsıkı tutuyorsunuz?*"**.

131-) Fettekullahe ve etıy'un;
"*Artık Allah'dan ittika edin ve bana itaat edin*".

132-) Vettekulleziy emeddeküm Bima ta'lemun;
"*Bildiğiniz şeyler (**ni'metler****) ile size imdad edenden ittika edin*"**.

133-) Emeddeküm Bi en'amin ve beniyn;
"*En'am (**kurban edilebilir hayvanlar****) ve oğullar ile (****B sırrınca****) size imdad etti*"**.

134-) Ve cennatin ve uyun;
"*Cennetler (**bahçeler****), pınarlar (****la da imdad etti****)"*.**

135-) İnniy ehafü aleyküm azâbe yevmin azıym;
"*Doğrusu, aziym bir günün azabı üzerinizdedir (**diye****) korkuyorum*"**.

136-) Kalu sevaün aleyna eveazte em lem tekün minel vaızıyn;
Dediler ki: "*Ha vaaz etmişsin ha vaaz eden (**öğüt veren****) lerden olmamışsın; bize birdir (****öğüt almayız****)"*.**

137-) İn hazâ illâ hulükul evveliyn;
"*Bu öncekilerin huluk'undan (**tabiatından, karakterinden, geleneğinden, ahlakından, diyninden****) başka bir şey değildir*"**.

138-) Ve ma nahnu Bi muazzebiyn;
"*Biz (**Bi-****) muazzebiyn (****azab olunacaklar****) de değiliz*"**.

139-) Fekezzebuhu feehleknahüm* inne fiy zâlike le ayeten, ve ma kâne ekseruhüm mu'miniyn;
Böylece Onu tekzib ettiler, biz de onları helak ettik... Muhakkak ki bunda bir ayet (alamet, sıfat**) elbette vardır... Ve onların ekseriyeti (**Hakk'a, hakikatlerine**) de mü'min değillerdir**.

140-) Ve inne Rabbeke leHUvel Aziyzur Rahıym;
Muhakkak ki senin Rabbin Aziyz'dir, Rahıym'dir.

141-) Kezzebet Semudül murseliyn;
Semud (Salih a.s.ın kavmi**) da murseliyn (**irsal olunanlar, Rasûller**) i tekzib etti**.

142-) İz kale lehüm ehuhüm Salihun ela tettekun;
Hani kardeşleri Salih onlara dedi ki: "*Korkup sakınmaz mısınız (**korunun; arınıp takvayı elde edin!****) ?*"**.

143-) İnniy leküm Rasûlün emiyn;
“*Muhakkak ki ben sizin için (**irsal olunmuş****) emiyn bir Rasûl’üm*”**.

144-) Fettekullahe ve etıy'un;
“*O halde Allah’dan ittika edin ve bana itaat edin*”.

145-) Ve ma es'elüküm aleyhi min ecr* in ecriye illâ alâ Rabbil alemiyn;
“*Bunun üzerine sizden bir ecir istemiyorum... Benim ecrim ancak Rabb’ül Alemiyn’e aittir*”.

146-) Etütrekûne fiyma hahüna aminiyn;
“*Siz burada aminler olarak (**emniyet içinde****) bırakılacak mısınız?*”**.

147-) fiy cennatin ve uyun;
“*Cennetler (**bahçeler****) ve pınarlar içinde*”**.

148-) Ve züruın ve nahlin tal'uha hedıym;
“*Ekinler ve tomurcukları/meyvesi hazıym (**latif-yumuşak, olgunlaşmış, iç içe girmiş****) hurma ağaçları*”**.

149-) Ve tenhıtune minel cibali buyuten farihiyn;
“*Farihiyn olarak (**gayretlice/maharetli/keyifle şımararak****) dağlardan evler yontuyorsunuz?*”**.

150-) Fettekullahe ve etıy'un;
“*O halde Allah’dan ittika edin ve bana itaat edin*”.

151-) Ve la tutıy'u emrel müsrifiyn;
“*Müsrifiyn’in (**israf edenlerin, aşırı gidip haddi aşanların; bedensel-nefsani kuvvelerin****) emrine itaat etmeyin!*”**.

152-) Elleziyne yüfsidune fiyl Ardı ve la yuslihun;
“*Ki onlar Arz’da ifsad ederler, ıslah etmezler*”.

153-) Kalu innema ente minel müsahhariyn;
Dediler ki: “*Sen ancak musahhariyn (**büyülenmişler****) densin*”**.

154-) Ma ente illâ beşerun mislüna* fe'ti Bi ayetin in künte mines sadikıyn;
“*Sen bizim gibi bir beşerden başka değilsin... Eğer doğru söyleyenlerden isen hadi (**B sırrınca****) bir ayet (****mucize, kanıtlayan alamet****) getir!*”**.

155-) Kale hazihi nakatün leha şirbün ve leküm şirbü yevmin ma'lum;
(Salih**) dedi ki: “*Şu bir dişi devedir (****işte Allah’ın ayeti, mucize?****)... Onun bir şirb’i (****su içme nöbeti, su’dan hakkına düşen nasibi****) var, size de ma’lum bir günün şirb’i var*”**.

156-) Ve la temessuha Bi suin feye'huzeküm azâbü yevmin azıym;
“(*Sakın***) ona (***Bi-***) kötülük (***nefsinizle***) ile dokunmayın... (***Yoksa***) sizi aziym bir günün azabı yakalar*”**.

157-) Feakaruha feasbahu nadimiyn;
(Onlar ise**) onu (**dişi deveyi**) vahşice boğazladılar; fakat nadim (**pişman**) oldular**.

158-) Feehazehümül azâb* inne fiy zâlike le ayeten, ve ma kâne ekseruhüm mu’miniyn;
Nihayet o azab onları yakaladı... Muhakkak ki bunda bir ayet (mucize, sıfat, işaret**) elbette vardır... Onların ekseriyeti (**Hakk’a, hakikatlerine**) mü’min değillerdir**.

159-) Ve inne Rabbeke leHUvel Aziyzur Rahıym;
Muhakkak ki senin Rabbin Aziyz’dir, Rahıym’dir.

160-) Kezzebet kavmü Lutınil murseliyn;
Lut kavmi de murseliyn'i (irsal olunanları, Rasûlleri**) tekzib etti**.

161-) İz kale lehüm ehuhüm Lutun ela tettekun;
Hani kardeşleri Lut onlara dedi ki: "*Korkup sakınmaz mısınız (**korunun; arınıp takvayı elde edin!*****) ?"**.

162-) İnniy leküm Rasûlün emiyn;
"*Muhakkak ki ben sizin için (**irsal olunmuş*****) emiyn bir Rasûl'üm"**.

163-) Fettekullahe ve etıy'un;
"*O halde Allah'dan ittika edin ve bana itaat edin"*.

164-) Ve ma es'elüküm aleyhi min ecr* in ecriye illâ alâ Rabbil alemiyn;
"*Bunun üzerine sizden bir ecir istemiyorum... Benim ecrim ancak Rabb'ül Alemiyn'e aittir"*.

165-) Ete'tunez zükrane minel alemiyn;
"*Alemler'den (**insanlar'dan*****) zükran'a (****erkeklere*****) mi geliyor sunuz?"***.

166-) Ve tezerune ma haleka leküm Rabbüküm min ezvaciküm* bel entüm kavmün adun;
"*Ve Rabbinizin sizin için yarattığı eşlerinizi bırakıyorsunuz (**ha!*****) ?... Hayır, siz haddi aşan bir kavimsiniz!"***.

167-) Kalu lein lem tentehi ya Lutu letekûnenne minel muhreciyn;
Dediler ki: "*Andolsun ki ey Lut, eğer vazgeçmez isen, kesinlikle (**buradan*****) çıkarılanlardan olacaksın"***.

168-) Kale inniy liameliküm minel kaliyn;
(Lut**) dedi ki: "*Doğrusu ben sizin ameliniz için kaaliyn (****şiddetli buğz edenler*****)'denim (****faile değil, fiile buğz?*****)"***.

169-) Rabbi necciniy ve ehliy mimma ya'melun;
"*Rabbim, beni ve ehlimi (**bunların*****) yaptıklarından kurtar"***.

170-) Fenecceynahu ve ehlehu ecmeıyn;
Bunun üzerine Onu ve ehlini toptan kurtardık.

171-) İlla acuzen fiyl ğabiriyn;
Ancak ğabiriyn (geride kalanlar, helak olanlar**) içinde olan bir kocakarı (**Lut a.s.ın iman etmeyen karısı**) müstesna**.

172-) Sümme demmernel ahariyn;
Sonra diğerlerini dumura uğrattık.

173-) Ve emtarna aleyhim metaren, fesae metarul münzeriyn;
Ve onların üzerine bir yağmur da yağdırdık ki?... Uyarılanların yağmuru ne kötüdür!.

174-) İnne fiy zâlike le ayeten, ve ma kâne ekseruhüm mu'miniyn;
Muhakkak ki bunda bir ayet (mucize, sıfat, işaret**) elbette vardır... Onların ekseriyeti (**Hakk'a, hakikatlerine**) mü'min değillerdir**.

175-) Ve inne Rabbeke leHUvel Aziyzur Rahıym;
Muhakkak ki senin Rabbin Aziyz'dir, Rahıym'dir.

176-) Kezzebe Ashabül Eyketil murseliyn;
Ashab-ı Eyke (orman halkı, Şuayıb a.s.ın kavmi**) de murseliyn (**irsal olunanlar, Rasûller**) i tekzib etti**.

177-) İz kale lehüm Şuaybün ela tettekun;
Hani Şuayıb onlara dedi ki: "*Korkup sakınmaz mısınız (**korunun; arınıp takvayı elde edin!****) ?*"**.

178-) İnniy leküm Rasûlün emiyn;
"*Muhakkak ki ben sizin için (**irsal olunmuş****) emiyn bir Rasûl'üm*"**.

179-) Fettekullahe ve etıy'un;
"*O halde Allah'dan ittika edin ve bana itaat edin*".

180-) Ve ma es'elüküm aleyhi min ecr* in ecriye illâ alâ Rabbil alemiyn;
"*Bunun üzerine sizden bir ecir istemiyorum... Benim ecrim ancak Rabb'ül Alemiyn'e aittir*".

181-) Evfül keyle ve la tekûnu minel muhsiriyn;
"*Ölçmeyi tam yapın... Muhsiriyn (**eksiltenler****)'den olmayın*"**.

182-) Vezinu Bil kıstasil müstekıym;
"*Müstakıym (**Bi-****) kıstas (****dosdoğru terazi; sistem aklı****) ile tartın*"**.

183-) Ve la tebhasünnase eşyaehüm ve la ta'sev fiyl Ardı müfsidiyn;
"*İnsanların eşyalarını eksiltmeyin/hakkını vermezlik etmeyin (**düşük fiat vermeyin, değerini düşürmeyin****) ve ifsad ediciler olarak Arz'da taşkınlık yapmayın*"**.

184-) Vettekulleziy halakaküm vel cibilletel evveliyn;
"*Sizi ve önceki cibiliyyetleri (**nesilleri****) yaratandan ittika edin (****sizi boşuna yaratmadı, Yaratanınızı dikkate alın, kendinizi tanıyın?****)!"*.**

185-) Kalu innema ente minel müsahhariyn;
Dediler ki: "*Sen ancak musahhariyn (**büyülenmişler****) densin*"**.

186-) Ve ma ente illâ beşerun mislüna ve in nazunnüke leminel kazibiyn;
"*Sen bizim gibi bir beşerden başka değilsin... Muhakkak ki seni yalancılardan zannediyoruz*".

187-) Feeskıt aleyna kisefen mines Semai in künte mines sadikıyn;
"*Eğer doğru söyleyenlerden isen, hadi üzerimize Sema'dan parçalar düşürt*".

188-) Kale Rabbiy a'lemu Bi ma ta'melun;
(Şuayıb**) dedi ki: "*Rabbim, yaptıklarınızı (****B sırrınca****) daha iyi bilir*"**.

189-) Fekezzebuhu feehazehüm azâbü yevmiz zulleti, innehu kâne azâbe yevmin azıym;
Böylece Onu tekzib ettiler de bu yüzden o gölgelik gününün azabı onları yakaladı... Muhakkak ki o aziym bir günün azabı idi.

190-) İnne fiy zâlike le ayeten, ve ma kâne ekseruhüm mu'miniyn;
Muhakkak ki bunda bir ayet (mucize, sıfat, işaret**) elbette vardır... Onların ekseriyeti (**Hakk'a, hakikatlerine**) mü'min değillerdir**.

191-) Ve inne Rabbeke leHUvel Aziyzur Rahıym;
Muhakkak ki senin Rabbin Aziyz'dir, Rahıym'dir.

192-) Ve innehu letenziylü Rabbil alemiyn;
Muhakkak ki O (?, Kur'an**) Rabb'ül Alemiyn'in tenziylidir (**indirmesidir**).**

193-) Nezele BihirRuhul emiyn;
Er-Ruh'ul Emiyn (Cibril**) O'nunla (**B sırrınca, O olarak**) indi (**uyarıcı olma aklın artık O**) !**.

194-) Alâ kalbike li tekûne minel münziriyn;
Senin kalbinin üzerine (indi**) ki münziriyn'den (**uyarıcılardan**) olasın**.

195-) Bi lisanin Arabiyyin mübiyn;
Mubiyn (apaçık/konuyu açıklayan**) bir Arabiy lisan ile (**B sırrınca, apaçık bir arabiy lisan olarak**).**

196-) Ve innehu lefiy zübüril evveliyn;
Muhakkak ki O, evvelkilerin zeburlarında (yazılı sayfalarında, kitablarında**) da vardır**.

197-) Evelem yekün lehüm ayeten en ya'lemehu ulemaü beniy israiyl;
İsrailOğulları'nın alimlerinin Onu bilmesi, onlar için bir ayet (alamet, delil**) olmadı mı?**.

198-) Velev nezzelnahu alâ ba'dıl a'cemiyn;
Eğer Onu Arapça bilmeyen/konuşmayan (yabancı**) ların biri üzerine tenzil etseydik de**;

199-) Fekareehu aleyhim ma kânu Bihi mu'miniyn;
Onu onlara kıraat etseydi, gene Ona (B sırrınca**) mü'min olmazlardı**.

200-) Kezâlike seleknahü fiy kulubil mücrimiyn;
Böylece onu mücrimlerin kalbine soktuk.

201-) La yu'minune Bihi hatta yeravül azâbel eliym;
Elim azabı görünceye kadar Ona (hakikatlerine, Kur'an'ın haber verdiği realiteye B sırrınca**) iman etmezler**.

202-) Feye'tiyehüm bağteten ve hüm la yeş'urun;
(O azab, ölüm**) onlara, kendileri farkında olmadıkları halde ansızın gelir**.

203-) Feyekulu hel nahnu münzarun;
(O vakit**) derler ki: "*Bize mühlet verilir mi (*aceba*) ?*"**.

204-) Efe Bi azâbina yesta'cilun;
Azabımızı (B sırrınca**) acele mi istiyorlar?**.

205-) Eferaeyte in metta'nahüm siniyn;
Gördün mü (bir düşün?**): Eğer onları senelerce faydalandırsak (**çeşitli ni'metlerle zevklendirsek**),**

206-) Sümme caehüm ma kânu yuadun;
Sonra va'dulunuyor oldukları şey kendilerine gelse,

207-) Ma ağna anhüm ma kânu yümetteun;
Meta'landırılıyor oldukları şey onlara bir yarar sağlamaz (gene de**).**

208-) Ve ma ehlekna min karyetin illâ leha münzirun;
Biz uyarıcıları olmayan hiçbir karye'yi (şehri, memleketi**) helak etmedik**.

209-) Zikra* ve ma künna zalimiyn;
Zikra (hatırlatma, uyarı illa**) olur... Biz zalimler değiliz**.

210-) Ve ma tenezzelet Bihişşeyatıyn;
O'nu (Kur'an'ı B sırrınca**) şeytanlar indirmedi (**telakki etmedi, kuvveden fiile çıkarmadı**) !**.

211-) Ve ma yenbeğıy lehüm ve ma yestetıy'un;
(Bu iş,**) onlara yaraşmaz (**onlara yakışmaz**)... (**Zaten**) muktedir olamazlar!**.

212-) İnnehüm anis sem'ı le ma'zulun;
Muhakkak ki onlar (şeytanlar**) Sem' (**işitmek?**) den kesinlikle uzaklaştırılmışlardır**.

213-) Fela ted'u meAllahi ilahen ahare fetekûne minel muazzebiyn;
O halde Allah ile birlikte başka bir ilah çağırma (başka isimlere varlık verme**) !... Yoksa azab olunanlardan olursun**.

214-) Ve enzir aşiyretekel akrebiyn;
En yakın aşiretini (yakınlarını**) uyar!**.

215-) Vahfıd cenahake limenit tebeake minel mu'miniyn;
Mü'minlerden sana tabi olanlara da kanadını indir (kanadın altına al**) !**.

216-) Fein asavke fekul inniy beriyün mimma ta'melun;
Eğer sana asi olurlar ise de ki: "*Doğrusu ben yaptıklarınızdan beriyim*".

217-) Ve tevekkel alel Aziyzir Rahıym;
O Aziyz, Rahıym olana tevekkül et!.

218-) Elleziy yerake hıyne tekum;
Ki O, kıyam ettiğinde (kıyam vaktinde**) seni görür**.

219-) Ve tekallübeke fiys sacidiyn;
Secde edenler (fena'ya erenler**) içinde takallubünü (**dönüp dolaştığını**) de (**görür**).**

220-) İnneHU HUves Semiy'ul Aliym;
Muhakkak ki O, Semi'dir, Aliym'dir.

221-) Hel ünebbiüküm alâ men tenezzelüş şeyatıyn;
Şeytanların kimin üzerine tenezzül ettiğini (iner olduğunu**), size haber vereyim mi?**.

222-) Tenezzelü alâ külli effakin esiym;
Her günahkar effak (kezzab, yalancı iftiracı**) ın üzerine tenezzül eder**.

223-) Yülkunes sem'a ve ekseruhüm kazibun;
Onlar, (şeytanlara**) Sem' ilka ederler (**kulak verirler**) ve onların ekseriyeti yalancıdırlar**.

224-) Veş şuaraü yettebiuhümül ğavun;
Ve şairler (e gelince**), onlara ğaviyn (**hakikattan sapan-şaşanlar**) tabi olur**.

225-) Elem tera ennehüm fiy külli vadin yehiymun;
Görmedin mi ki onlar (şeytan ilkası, hayal-evham ürünü**) her vadide alık alık dolaşırlar**.

226-) Ve ennehüm yekulune ma la yef'alun;
Ve muhakkak ki onlar yapmayacakları şeyleri söylerler.

227-) İllelleziyne amenu ve amilus salihati ve zekerullahe kesiyren ventesaru min ba'di ma zulimu* ve seya'lemülleziyne zalemu eyye münkalebin yenkalibun;
Ancak (hakikatlarına**) iman edenler, salihattan (**hakikatlarına ve sünnetullah'a uygun**) amel yapanlar, Allah'ı çok zikredenler ve zulme uğradıktan sonra (**düşmanlarına**) galip gelenler (**zafere ulaşanlar**) müstesna... Zulmedenler yakında hangi dönüş yerine/akibete/dönüşüme inkılab edeceklerini bilecek.**

****

NEML SÛRESİ (27)

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

Mekke döneminde 48.sırada nazıl olan sûre 93 ayettir... Hz.Süleyman a.s.ın karıncalarla ilgili bir algılamasını anlatan ayetlerinden dolayı adı "**karınca**" demek olan "**Neml**" sûresi diye meşhur olmuştur... Sûrede **Hz.Süleyman ve Hz.Davud**'un örnekliğinde insan'ın nasıl kerametli bir varlık olduğu, halifeliği, kuş dili, yani insan'ın hakikatı olan **Allah**'la ve evrensellikle iletişim ve ilişkisi çok çarpıcı anlatılır... Ve daha bir çok farkında olmadığımız, ama içinde olduğumuz gerçekler...

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) Taa Siiiyn* tilke ayatul Kur'âni ve Kitabin mübiyn;
Ta, Siyn... İşte bunlar Kur'an'ın ve Kitab-ı Mübiyn'in ayetleridir.

2-) Hüden ve büşra lil mu'miniyn;
Mü'minler için huda (hidayet, rehber**) ve büşra (**müjde**) olarak**.

3-) Elleziyne yukıymunes Salate ve yü'tunez Zekate ve hüm Bil ahireti hüm yukınun;
Onlar (o mü'minler**) ki, salat (**namaz**)'ı ikame ederler, zekat'ı verirler ve onlar ahirete de (**B manasınca**) ikan ederler**.

4-) İnnelleziyne la yu'minune Bil ahireti zeyyenna lehüm a'malehüm fehüm ya'mehun;
Ahirete (B sırrıyla**) iman etmeyenlere gelince, onların amellerini kendilerine süsledik; artık onlar kör ve şaşkın bocalar dururlar**.

5-) Ülaikelleziyne lehüm suül azâbi ve hüm fiyl ahireti hümül ahserun;
İşte bunlar var ya, azabın kötüsü onlaradır... Ahirette en hüsrana uğrayacak olanlar da onlardır.

6-) Ve inneke letülakkal Kur'âne min ledün Hakiymin Aliym;
Muhakkak ki sen Kurân'a, Hakiym ve Aliym'in ledünnünden (vasıtasız**) telakkı ediliyorsun (**nail olunuyorsun**).**

7-) İz kale Musa li ehlihi inniy anestü nara* seatiyküm minha Bi haberin ev atiyküm Bi şihabin kabesin lealleküm tastalun;
Hani Musa kendi ehline: "*Doğrusu ben bir ateş üns ettim (*hissettim, algıladım, gördüm*)... Ondan (*o ateşten*) size bir (*Bi-*) haber getireceğim yahut bir (*Bi-*) şıhab (*parlak ateş*), (*yani*) kabes (*ateş koru, şu'le*) getiririm, belki ısınırsınız*" dedi.

8-) Felemma caeha nudiye en burike men fiynnari ve men havleha* ve subhanAllahi Rabbil alemiyn;
(Musa**) ona (**ateşe**) geldiğinde: "*O Nar'ın (*ateş'in*) içindeki kimse de onun havlinde (*havalesinde*) olan kimse de mübarek kılınmıştır... Rabb'ül Alemiyn olan Allah Subhan'dır!*" diye nida olundu**.

9-) Ya Musa inneHU ENAllahul Aziyzül Hakiym;
"*Ya Musa!... Muhakkak ki O, (*yani;*) Ben, Aziyz, Hakiym olan Allah'ım!*".

10-) Ve elkı asak* felemma reaha tehtezzü keenneha cannün vella müdbiren ve lem yuakkıb* ya Musa la tehaf inniy la yehafü ledeyYEl murselun;
"*Asa'nı at!*"... (Musa**) onu, sanki cann (**ince küçük yılan**) gibi titreyip hareket ediyor gördüğünde, geri dönüp (**Allah'a**) kaçtı ve arkasına bakmadı... (**Allah buyurdu**): "*Ya Musa (*artık*) korkma!... Muhakkak ki benim katımda/huzurumda mürseliyn korkmaz!*"**.

11-) İlla men zaleme sümme beddele hüsnen ba'de suin feinnİY Ğafurun Rahıym;
"*Ancak zulmeden müstesna... (*Zulmeden*) sonra kötülükten sonra iyiliğe tebdil etti ise, muhakkak ki ben Ğafur'um, Rahıym'im*".

12-) Ve edhıl yedeke fiy ceybike tahruc beydae min ğayri suin fiy tis'ı ayatin ila fir'avne ve kavmih* innehüm kânu kavmen fasıkıyn;
"*Elini de ceyb'ine (*yakana, koynuna; sadrına*) dahil et/girdir!... (*Eğer elini sinene sokarsan*) kötülüksüz, bembeyaz (*nur*) çıkar... (*Ki bu ikisi: asa-el mucizeleri?*) fravun ve onun kavmine (*onlarla irsal olunduğun*) dokuz ayet içindedir!... Muhakkak ki onlar fasık bir kavim oldular*".

13-) Felemma caethüm ayatüna mübsıreten kalu hazâ sıhrun mübiyn;
Ayetlerimiz mubsıra (aydınlatan, ayan eden; idraka getiren**) olarak onlara geldiğinde: "*Bu apaçık bir sihirdir*" dediler**.

14-) Ve cehadu Biha vesteykanetha enfüsühüm zulmen ve ulüvva* fenzur keyfe kâne akıbetül müfsidiyn;
Enfüsleri onlara (o ayetlere, o sıfatlara**) yakin duyduğu halde zulm ve ulüvv (**kibirlilik, büyüklük**) ile bile bile (**ilmen ve aklen öylece inanmalarına rağmen, birimselliklerine atfederek**) onları (**B gerçeğince**) inkar ettiler... Bir bak, o ifsad edicilerin akibeti nasıl oldu!**.

15-) Ve lekad ateyna Davude ve Süleymane ılma* ve kalel Hamdü Lillahilleziy faddalena alâ kesiyrin min ıbadiHİl mu'miniyn;
Andolsun ki Davud'a ve Süleyman'a bir ilim verdik... (O ikisi**): "*Hamd, (*hakikatımız olarak bizden bu ilmi açığa çıkararak*) mü'min kullarından pek çoğuna bizi üstün yapan Allah'a aittir*" dediler (**şükrettiler!**).**

16-) Ve verise Süleymanü Davude ve kale ya eyyühenNasu ullimna mentıkattayri ve utina min külli şey'* inne hazâ le hüvel fadlül mübiyn;
Süleyman, Davud'a varis oldu ve dedi ki: "*Ey insanlar!... Bize MantıkatTayr (*kuş dili; melekut lisanı; evrensel öze ait kuvveler*) ta'lim edildi ve (*böylece*) bize herşey'den (*nasip*) verildi... Muhakkak ki bu, elbette apaçık fazldır (*lutuf, üstünlük*)"*.

17-) Ve huşire li Süleymane cünudühu minel cinni vel insi vettayri fehüm yuzeun;
Süleyman için cinn'den, ins'den ve tayr (kuş**)'dan orduları haşrolundu (**toplanıldı, bir araya getirildi, cem'oldu**)... Onlar hep beraber-disiplinli-düzenli-mu'tedil bir şekilde (**Süleyman tarafından**) sevk ve idare olunuyorlardı**.

18-) Hatta iza etev alâ vadin nemli, kalet nemletün ya eyyühen nemlüdhulu mesakineküm* la yahtımenneküm Süleymanü ve cünudühu ve hüm la yeş'urun;
Nihayet karınca vadisi'ne geldikleri vakit, bir karınca: "*Ey karıncalar!... Meskenlerinize girin... Süleyman ve Onun orduları farkında olmadıkları halde sizi ezip yok etmesinler*" dedi.

19-) Fetebesseme dahıken min kavliha ve kale Rabbi evzı'niy en eşküre nı'metekelletiy en'amte aleyye ve alâ valideyye ve en a'mele salihan terdahu ve edhılniy Bi rahmetiKE fiy ıbadiKEssalihıyn;
Bunun üzerine (Süleyman,**) onun (**karınca'nın**) sözünden dolayı gülerek tebessüm etti ve şöyle dedi: "*Rabbim!... Bana ve ana-babama in'am ettiğin nimete şükretmeme, razı olacağın salih amel yapmama (*sevk ve idarem elinde olarak*) beni muvaffak kıl ve (*Bi-*) rahmetinle beni salih kullarının içine dahil et*"**.

20-) Ve tefekkadet tayre fekale maliye le eral hüdhüd* em kâne minel ğaibiyn;
(Süleyman**) tayr'ı (**kuşları**) inceleyip (**gözden geçirip**) araştırdı da: "*Bana ne oluyor ki Hüdhüd'ü göremiyorum... Yoksa ğaiblerden (*algılanan hazırın dışında, yok*) mi oldu?*" dedi**.

21-) Le üazzibennehu azâben şediyden ev le ezbehannehu ev leye'tiyenniy Bi sultanin mübiyn;
"(*Ya*) *ona şiddetli bir azab edeceğim yahut onu boğazlayacağım (*öldüreceğim*);ya da bana sultan-ı mubiyn (*apaçık bir kanıt, B sırrınca*) getirecek*"**.

22-) Femekese ğayre baıydin fekale ehattü Bi ma lem tuhıt Bihi ve ci'tüke min Sebein Bi nebein yakıyn;
Çok kalmadan (Hüdhüd**) geldi ve dedi ki: "*Senin ihata etmediğin bir şeyi (*B sırrınca*) ihata ettim ve sana Sebe'den yakiyn bir (*Bi-*) haber ile geldim*"**.

23-) İnniy vecedtümraeten temlikühüm ve utiyet min külli şey'in ve leha arşun azıym;
"*Doğrusu ben, onlara (*Sebe'lilere*) hükümdarlık eden, kendisine herşeyden verilmiş ve aziym bir arşı (*saltanat tahtı*) olan bir kadın (*EMF?*) buldum*".

24-) Vecedtüha ve kavmeha yescüdune liş Şemsi min dunillahi ve zeyyene lehümüşşeytanu a'malehüm fesaddehüm anissebiyli fehüm la yehtedun;
"*Onu ve kavmini, Allah'ı bırakıp Güneş'e secde ediyorlar buldum... Şeytan kendilerine amellerini zinetlendirmiş (*süslü göstermiş*) de onları (*doğru*) yoldan alakoymuş... Bu yüzden onlar doğru yolu bulamazlar*".

25-) Ella yescüdu Lillahilleziy yuhricül hab'e fiys Semavati vel Ardı ve ya'lemü ma tuhfune ve ma tu'linun;
(25. Ayet secde ayetidir.) **"*Semavat'ta ve Arz'da hab'ı (*gizlenmiş, örtülmüşü*), (*ortaya*) çıkaran (*somutları yapan*), gizlediğinizi ve aleni ettiğinizi bilen (*fıtraten mutlak teslim halinde olduğumuz*) Allah'a secde etmemeleri için*"**.

26-) Allahu la ilahe illâ HUve Rabbul Arşil Azıym;
"*Kendinden gayrı vücud olmayan Allah, (*o tek*) Aziym Arş'ın Rabbidir*".

27-) Kale senenzuru esadakte em künte minel kazibiyn;
(Süleyman**) dedi ki: "*Bakacağız, doğru mu söyledin yoksa yalancılardan mısın?*"**.

28-) İzheb Bi kitabiy hazâ feelkıh ileyhim sümme tevelle anhüm fenzur ma zâ yerciun;
"*Şu (*Bi-*) kitabımı götür de onlara ilka et (*bırak,at*)... Sonra onlardan geri çekil de bak bakalım, ne rücu' ediyorlar (*neye dönüyorlar*) ?*".

29-) Kalet ya eyyühel meleü inniy ulkıye ileyye kitabün keriym;
(Sebe' melikesi**) dedi ki: "*Ey mele' (*ileri gelenler*) !.. Muhakkak ki bana keriym bir kitab ilka edildi (*atıldı, konuldu*)"***.

30-) İnnehu min Süleymane ve innehu BismillahirRahmanirRahıym;
"*Muhakkak ki o, Süleyman'dandır ve muhakkak ki o BismillahirRahmanirRahıym (*ile*) dir*".

31-) Ella ta'lu aleyye ve'tuniy müslimiyn;
"(*Kitab'ta söylenen şu:*) *Bana karşı büyüklük taslamayın-üstünlüğe yeltenmeyin ve müslimler (*teslim olmuşlar*) olarak bana gelin*"**.

32-) Kalet ya eyyühel meleü eftuniy fiy emriy* ma küntü katıaten emren hatta teşhedun;
(Sebe' melikesi**) dedi ki: "*Ey mele' (*ileri gelenler*) !... Şu işimde bana fetva verin (*görüş/hüküm bildirin*)... Siz tanık/hazır olmadıkça bir işi kestirip atmadım*"**.

33-) Kalu nahnu ülu kuvvetin ve ülu be'sin şediydin vel emru ileyki fenzuriy mazâ te'muriyn;
Dediler ki: "*Biz hem kuvvet sahipleri ve hem de şiddetli harb sahibleriyiz... Emir sana aittir... Artık ne emr (*hükm*) edeceğine sen bak?*".

34-) Kalet innel müluke iza dehalu karyeten efseduha ve cealu eızzete ehliha ezilleten, ve kezâlike yefalun;
(Sebe' melikesi**) dedi ki: "*Muhakkak ki melikler bir karye'ye (*şehre, ülkeye*) girdikleri vakit, onu ifsad ederler ve onun ehlinin azizlerini zeliller kılarlar... Böylece yaparlar (*sünnetleri budur*)"***.

35-) Ve inniy mursiletün ileyhim Bi hediyyetin fenazıretün Bime yarciul murselun;
"*Doğrusu ben onlara bir (*Bi-*) hediyye irsal edeceğim de bakacağım (*hediyeyi götüren*) elçiler ne ile geri dönecekler (*kabul mü, red mi görecekler*) ?*".

36-) Felemma cae Süleymane kale etümidduneni Bi mal* fema ataniyAllahu hayrun mimma ataküm* bel entüm Bi hediyyetiküm tefrehun;
(Hediye getiren elçiler**) Süleyman'a geldiğinde (**Süleyman**) dedi ki: "*Bana mı (Bi-) mal ile imdad ediyorsunuz?... Allah'ın bana verdiği size verdiğinden daha hayırlıdır... Bilakis (Bi-) hediyyeniz ile siz ferahlar sevinirsiniz*"**.

37-) İrcı' 'ileyhim felene'tiyennehüm Bi cünudin la kıbele lehüm Biha ve le nuhricennehüm minha ezilleten ve hüm sağırun;
"***Geri dön onlara!... Andolsun ki onlara karşı çıkamayacakları** (Bi-) **ordularla gelirim ve onları oradan zeliller ve küçülmüşler olarak çıkarırım***"**.

38-) Kale ya eyyühel meleü eyyüküm ye'tiyniy Bi arşiha kable en ye'tuniy müslimiyn;
(Süleyman ileri gelenlerine**) dedi ki: "*Ey mele'!... Onlar müslimler olarak bana gelmeden önce onun (o kadının) (Bi-) arş (taht) ını hanginiz bana getirir?*"**.

39-) Kale ıfriytün minel cinni ene atiyke Bihi kable en tekume min mekamik* ve inniy aleyhi le kaviyyün emiyn;
Cinn'den bir ifrit dedi ki: "*Sen makamından ayağa kalkmadan önce onu (B sırrınca) ben sana getiririm... Muhakkak ki ben onun üzerine (bu iş için) elbette Kaviyy'im (buna gücü yetenim), Emiyn'im (güvenilirim)"*.

40-) Kalelleziy ındehu ılmün minel Kitabi ene atiyke Bihi kable en yertedde ileyke tarfük* felemma reahu müstekırren ındehu kale hazâ min fadli Rabbiy liyeblüveniy eeşküru em ekfür* ve men şekere feinnema yeşküru linefsih* ve men kefere feinne Rabbiy Ğaniyyün Keriym;
İndinde Kitab'tan bir ilim olan kimse de dedi ki: "*Gözünü açıp yummadan/ gözünü kırpmadan önce (?) onu (B sırrınca) sana getiririm*"... (Süleyman**) onu (**tahtı**) müstekırr (**sabit, yerleşmiş**) olarak (**kendi**) indinde görünce dedi ki: "*Bu Rabbimin fazlındandır... Şükür mü edeceğim yoksa küfr (nankörlük) mü edeceğim diye beni denemesi içindir... Kim şükreder ise ancak kendi nefsine şükretmiştir... Kim küfr (nankörlük) eder ise, muhakkak ki Rabbim Ğaniyy'dir, Keriym'dir*"**.

41-) Kale nekkiru leha arşeha nenzur etehtediy em tekûnü minelleziyne la yehtedun;
(Süleyman**) dedi ki: "*Onun arş (taht) ını ona tanınmaz hale getirin; bakalım doğru yolu bulacak mı yoksa doğru yolu bulamayanlardan mı olacak?*"**.

42-) Felemma caet kıyle ehakeza arşük* kalet keennehu hu* ve utınel ılme min kabliha ve künna müslimiyn;
(Sebe' melikesi kadın oraya?**) geldiğinde şöyle denildi: "*Senin arş (taht) ın işte böyle midir?*"... (**Melike de**) dedi ki: "*Sanki o!... Bundan önce (zaten) bize ilim verilmişti ve müslimler olmuştuk*"**.

43-) Ve saddeha ma kânet ta'büdü min dunillah* inneha kânet min kavmin kafiriyn;
(Daha önce**) Allah'dan gayrı kulluk yaptığı şeyler onu (**o kadını bu idraktan**) alakoymuştu... Muhakkak ki o kafir bir kavimden idi**.

44-) Kıyle lehedhulis sarh* felemma raethü hasibethü lücceten ve keşefet an sakayha* kale innehu sarhun mümerredün min kavariyr* kalet Rabbi inniy zalemtü nefsiy ve eslemtü mea Süleymane Lillahi Rabbil alemiyn;
Ona (o kadına**): "*Köşke gir*" denildi... (**Kadın**) onu görünce derin bir su sandı ve bacaklarını açtı... (**Süleyman**) dedi ki: "*Muhakkak ki o iyice düzeltilmiş (cilalı), karure'den (şişe, billur cam, sırça) bir köşktür*"... (**Kadın da**) dedi ki: "*Rabbim, doğrusu ben nefsime zulmettim ve (artık) Süleyman ile birlikte Rabb'ül Alemiyn olan Allah'a teslim oldum (O'nu gayrı bir vücudum asla sözkonusu değil)!"***.

45-) Ve lekad erselna ila Semude ehahüm Salihan enı'budullahe feizahüm feriykani yahtesımun;
Andolsun ki Semud'a, kardeşleri Salih'i: "*Allah'a kulluk edin!*" diye irsal ettik... Hemen onlar birbirleriyle hasımlaşan iki fırka oldular.

46-) Kale ya kavmi lime testa'cilune Bisseyyieti kablel haseneti, levla testağfirunAllahe lealleküm turhamun;
(Salih**) dedi ki: "*Ey kavmim!.. İyilikten önce (Bi-) kötülüğü niye acele istiyorsunuz?... Merhamet görmeniz/Rahmete ermeniz için Allah'dan mağfiret dileseniz olmaz mı?*"**.

47-) Kalüt tayyerna Bike ve Bi men meak* kale tairuküm ındAllahi bel entüm kavmün tüftenun;
Dediler ki: "*Sen ve sana tabi olanlar ile (B gerçeğince, sizin yüzünüzden) uğursuzluğa uğradık*"... (Salih**) dedi ki: "*Sizin uğursuzluk kuşunuz Allah indindedir... Hayır, siz imtihan edilen bir kavimsiniz*"**.

48-) Ve kâne fiyl mediyneti tis'atü rehtın yüfsidune fiyl Ardı ve la yuslihun;
O medine (şehir**)'de, Arz'da ifsad çıkaran ve ıslah yapmayan dokuz raht (**kişi, cemaat, kuvvet**) vardır**.

49-) Kalu tekasemu Billahi le nübeyyitennehu ve ehlehu sümme lenekulenne li veliyyihi ma şehidna mehlike ehlihi ve inna lesadikun;
"*Billahi*" ile aralarında kasemleşerek dediler ki: "*Ona ve onun ehline gece baskını yapalım, sonra da Onun Veliysi'ne: Biz onun ehlinin helakına/helak olduğu yere şahid olmadık ve muhakkak biz doğru söyleyenleriz*" deriz.

50-) Ve mekeru mekren ve mekerna mekren ve hüm la yeş'urun;
Onlar bir tuzak kurdular, biz de kendileri farkında olmadıkları halde onlara bir tuzak kurduk (ki?**).**

51-) Fenzur keyfe kâne akıbetü mekrihim enna demmernahüm ve kavmehüm ecmeıyn;
Onların tuzaklarının akibeti nasıl oldu bir bak!.. Çünkü onları da onların kavimlerini de toptan dumura uğrattık.

52-) Fetilke buyutühüm haviyeten Bima zalemu* inne fiy zâlike leayeten likavmin ya'lemun;
İşte zulümleri sebeyile (B gerçeğince**) yıkılıp harab olmuş evleri... Muhakkak ki bunda bilen bir kavim için elbette bir ayet (**ibret, sıfat**) vardır**.

53-) Ve enceynelleziyne amenu ve kânu yettekun;
İman edenleri ve korunmakta olanları kurtardık.

54-) Ve Lutan iz kale li kavmihi ete'tunel fahışete ve entüm tubsırun;
Ve Lut (u da irsal ettik**)... Hani kavmine dedi ki: "*Siz göre göre mi o fahişe'ye geliyorsunuz (o hayasızlığı, şirki işliyorsunuz) ?*"**.

55-) Einneküm lete'tuner ricale şehveten min duninnisa'* bel entüm kavmün techelun;
"*Siz kadınları bırakıp şehvetle erkeklere mi geliyorsunuz?... Hayır siz cahillik yapan bir kavimsiniz*".

56-) Fema kâne cevabe kavmihi illâ en kalu ahricu ale Lutın min karyetiküm* innehüm ünasün yetetahherun;
(Lut'un**) kavminin cevabı: "*Al-u Lut'u (Lut hanedanını) karye (şehir, ülke) nizden çıkarın... Muhakkak ki onlar iyice temizlenen insanlardır*" demelerinden balka olmadı**.

57-) Feenceynahu ve ehlehu illemraeteh* kaddernaha minel ğabiriyn;
Biz de Onu (Lut'u**) ve Onun ehlini kurtardık, Onun karısı müstesna... Onu ğabiriyn (**geride kalanlar, helak olanlar**)'den (**olmasını**) takdir ettik**.

58-) Ve emtarna aleyhim metaren, fesae metarul münzeriyn;
Ve onların üzerine bir yağmur da yağdırdık ki?... Uyarılanların yağmuru ne kötüdür!.

59-) Kulil Hamdü Lillahi ve Selâmün alâ ıbadiHİlleziynestafa* aAllahu hayrun emma yüşrikûn;
De ki: "*Hamd, (tüm özellik ve kemalatların sahibi) Allah'a aittir... Selam, kullarından ıstıfa ettiği*

(**ezelden seçtiği, halis kıldığı**) kimseler üzerinedir... Allah mı daha hayırlı yoksa ortak koştukları mı?".

60-) Emmen halekas Semavati vel Arda ve enzele leküm minesSemai maen, feenbetna Bihi hadaika zate behcetin, ma kâne leküm en tünbitu şecereha* eilahun meAllah* bel hüm kavmün ya'dilun;
Yoksa Semaları ve Arz'ı yaratan ve sizin için Sema'dan bir su inzal eden mi (hayırlı**) ?... Onunla (**o su ile, B sırrınca**) güzel görünüş sahibi/göz-gönül açıcı bahçeler inbat ettik (**yetiştirdik**)... Onun bir ağacını bile inbat etmeniz sizin için olacak şey değildi... Allah ile beraber bir ilah mı?... Hayır, onlar (**Allah'a**) denk tutan/Hak'dan sapan bir kavimdir**.

61-) Emmen cealel Arda kararen ve ceale hılaleha enharen ve ceale leha revasiye ve ceale beynel bahreyni haciza* eilahun meAllah* bel ekseruhüm la ya'lemun;
Yoksa Arz'ı bir karar (gah, oturmaya elverişli yer**) kılan, aralarında/aralıklarında nehirler oluşturan, onun için (**onda**) sabit dağlar meydana getiren ve iki deniz arasında haciz (**engel**) kılan mı (**hayırlı**) ?... Allah ile beraber bir ilah mı?... Hayır, onların ekseriyeti bilmiyorlar**.

62-) Emmen yüciybül mudtarra iza deahü ve yekşifüssue ve yec'alüküm hulefael' Ard* eilahun meAllah* kaliylen ma tezekkerun;
Yoksa Muzdar (zarurette kalmış**) O'na dua ettiğinde icabet eden, kötülüğü keşfeden (**açan, kaldıran**) ve sizi Arz'ın halifeleri kılan mı (**hayırlı**) ?... Allah yanısıra bir ilah mı?... Ne kadar az tezekkür ediyorsunuz!?**.

63-) Emmen yehdiyküm fiy zulümatil berri vel bahri ve men yursilürriyaha büşren beyne yedey rahmetiHİ, eilahun meAllah* tealellahu amma yüşrikûn;
Yoksa kara'nın ve deniz'in zulumatları içinde size hidayet eden (doğru yolu hep gösteren**) ve Rahmetinin önünde müjdeciler olarak rüzgarları irsal eden mi (**hayırlı**) ?... Allah yanısıra bir ilah mı?... Allah, onların ortak koştuklarından yücedir-a'li'dir**.

64-) Emmen yebdeül halka sümme yuıydühu ve men yerzükuküm minesSemai vel Ard* eilahun meAllah* kul hatu burhaneküm in küntüm sadikıyn;
Yoksa halk'ı ibda (izhar**) edip sonra onu iade eden ve sizi Sema'dan ve Arz'dan rızıklandıran mı (**hayırlı**) ?... Allah yanısıra bir ilah mı?... De ki: "*Hadi getirin burhanınızı (**reddedilemez kanıtınızı**), eğer doğru söyleyenler iseniz?*"**.

65-) Kul la ya'lemu men fiysSemavati vel Ardıl ğaybe illAllah* ve ma yeş'urune eyyane yüb'asun;
De ki: "*Semavat'ta ve Arz'da (tüm**) gayb'ı, Allah'dan başka kimse bilmez... Ne zaman ba'solunacaklarını da şuur edemezler/bilmezler*"**.

66-) Belid dareke ılmuhüm fiyl ahireti, bel hüm fiy şekkin minha* bel hüm minha amun;
Halbuki Ahiret hakkında onların ilimleri tedarük etmiş (ard arda ulaştırılmış, birikmiş**) tir (**fakat işin önemini-ciddiyetini anlamıyorlar, ulaşan bu ilimleri değerlendirmiyorlar**) / veya kudret-bilinç boyutu hakkında onların (**şahsi**) ilimleri ulaşmamıştır (**onların gaybı durumundadır**)... Hayır, onlar ondan (**ahiretten**) şekk içindeler... Hayır onlar ondan (**ahiretten**) kördürler**.

67-) Ve kalelleziyne keferu eiza künna türaben ve abaüna einna lemuhrecun;
Kafir olanlar (Ahiret'ten, sonsuzluktan perdeliler**) dediler ki: "*Biz ve babalarımız toprak olduğumuz vakit mi, gerçekten biz (**o vakit**) çıkarılacakmıyız?*"**.

68-) Lekad vuıdna hazâ nahnu ve abaüna min kablü in hazâ illâ esatıyrul evveliyn;
"*Andolsun ki bununla biz de bizden önceki babalarımız da va'dolunduk (tehdit edildik**)... Bu evvelkilerin masallarından başka değil*"**.

69-) Kul siyru fiyl Ardı fenzuru keyfe kâne akıbetül mücrimiyn;
De ki: "*Arz'da seyredin (dolaşın**) da, mücrimlerin akibeti nasıl oldu, bir bakın*"**.

70-) Ve la tahzen aleyhim ve la tekün fiy daykın mimma yemkürun;
Onlar üzerine mahzun olma... Kurmakta oldukları tuzak (mekr**) larından darlık/sıkıntı'da olma**.

71-) Ve yekulune meta hazel va'dü in küntüm sadikıyn;
"*Eğer doğru söyleyenler iseniz, bu va'd (**tehdidiniz, kıyamet, ba's, haşr****) ne zaman?*" derler**.

72-) Kul asa en yekûne radife leküm ba'dulleziy testa'cilun;
De ki: "*Acele istediğinizin bir kısmı belki de sizin arkanıza-peşinize takılmıştır*".

73-) Ve inne Rabbeke lezu fadlin alenNasi ve lâkinne ekserehüm la yeşkürun;
Muhakkak ki senin Rabbin insanlara fazl sahibidir... Fakat onların ekseriyeti şükretmezler.

74-) Ve inne Rabbeke leya'lemu ma tükinnü suduruhüm ve ma yu'linun;
Ve muhakkak ki senin Rabbin onların sadırlarının iknan ettiğini (sakladığını**) da, i'lan ettiklerini (**açığa vurduklarını**) da bilir**.

75-) Ve ma min ğaibetin fiys Semai vel Ardı illâ fiy Kitabin mübiyn;
Sema'da ve Arz'da hiç bir ğayb yoktur ki, mubiyn (apaçık**) bir kitab'ta olmasın (**o halde nasıl olur da gayb bilinemez, denilir?... Hatta gayb, bilinmek için vardır!**).**

76-) İnne hazel Kur'âne yekussu alâ beniy israiyle ekserelleziy hüm fiyhi yahtelifun;
Muhakkak ki şu Kur'an, İsrailOğullarına, hakkında ihtilafa düştükleri şeyin (?**) ekseriyetini kıssa ediyor (**mantıki bir bütünlük içinde anlatıyor**).**

77-) Ve innehu lehüden ve rahmetün lil mu'miniyn;
Muhakkak ki O (Kur'an**), mü'minler için bir huda (**rehber, hidayet**) ve rahmettir**.

78-) İnne Rabbeke yakdıy beynehüm Bi hükmiHİ, ve HUvel Aziyzül Aliym;
Muhakkak ki senin Rabbin onlar arasında kendi hükmü ile (B sırrınca**) hükmeder... O, Aziyz'dir, Aliym'dir**.

79-) Fetevekkel alellah* inneke alel Hakkıl mübiyn;
O halde Allah'a tevekkül et!... Muhakkak ki sen Mubiyn Hakk (apaçık hakikat**) üzeresin**.

80-) İnneke la tüsmiul mevta ve la tüsmius summed duae iza vellev müdbiriyn;
Muhakkak ki sen ölülere işittiremezsin, (Hakk'a**) arkalarını dönüp gittiklerinde sağırlara da işittiremezsin**.

81-) Ve ma ente Bi hadil umyi an dalaletihim* in tüsmiu illâ men yu'minu Bi ayatiNA fehüm müslimun;
Sen körleri, dalaletlerinden (çıkarıp, çevirip**) (**Bi-**) hidayet edemezsin... Sen ancak müslimler (**teslim olmuşlar**) olmaları dolayısıyla ayetlerimize (**B sırrıyla**) iman eden kimselere işittirirsin**.

82-) Ve iza vekaal kavlü aleyhim ahrecna lehüm dabbeten minel Ardı tükellimühüm ennen Nase kânu Bi ayatiNA la yukınun;
O Kavl (ilahi söz, hüküm**) onlara vaki olduğunda, onlar için Arz'dan bir dabbe (**Dabbet'ül Arz, Arz canlısı**) çıkarırız ki, (**o dabbe**) onlara, insanların (**B sırrınca**) ayetlerimize ikan etmiyor olduklarını, konuşur**.

83-) Ve yevme nahşüru min külli ümmetin fevcen mimmen yükezzibü Bi ayatiNA fehüm yuzeun;
O Gün ki, her ümmetten ayetlerimizi (B sırrınca**) tekzib edenlerden bir fevc (**topluluk**) haşrederiz... Onlar hep beraber-disiplinli-düzenli-mu'tedil bir şekilde sevk olunurlar**.

84-) Hatta iza cau kale ekezzebtüm Bi ayatiy ve lem tuhıytu Biha ilmen emma zâ küntüm ta'melun;
Nihayet geldiklerinde (Allah**) dedi ki: "*İlmen onları (****B sırrınca****) ihata etmediğiniz halde benim (****Bi-****) ayetlerimi tekzib mi ettiniz, yoksa ne yapıyordunuz?*"**.

85-) Ve vekaal kavlü aleyhim Bima zalemu fehüm la yentıkun;
(Bi-**) zulmetmeleri dolayısıyla o kavl (**söz, hüküm**), onlara (**aleyhlerine**) vaki oldu... Artık onlar nutkedemezler (**rabbani kuvveleri, bilinçlerinin mana hassasiyeti yoktur; konuşamazlar**).**

86-) Elem yerav enna cealnelleyle liyeskünu fiyhi vennehare mubsıra* inne fiy zâlike leâyâtin likavmin yu'minun;
Görmediler mi ki, biz geceyi onda sükun bulsunlar diye ve gündüzü de mubsır (gören, aydınlatan**) kıldık?... Muhakkak ki bunda iman eden bir kavim için elbette ayetler vardır**.

87-) Ve yevme yünfehu fiys Suri fefezia men fiys Semavati ve men fiyl Ardı illâ men şaAllah* ve küllün etevhü dahıriyn;
O Gün ki, Sur'da (Sur içinde, Sur'a**) nefholunur da, Allah'ın diledikleri müstesna, Semalarda kim var ve Arz'da kim var ise (**hepsi**) dehşetle korkar... Hepsi dahiriyn (**küçülmüş, boyun bükmüş**) olarak ona gelirler**.

88-) Ve teral cibale tahsebüha camideten ve hiye temürru merres sehab* sun'Allahilleziy etkane külle şey'* inneHU Habiyrun Bima tef'alun;
Dağları görür de, onlar bulutların geçip gittiği gibi geçip gittiği halde, onları camid (yerinde duruyor, donuk, sabit**) sanırsın... (**Bu nefh-i sur ve o güne mahsus oluşlar**) Allah'ın sun'u (**sanatı, yapması, işi'dir**) ki herşeyi muhkem yapmıştır... Muhakkak ki O, yaptıklarınızı (**B sırrınca**) Habiyr'dir**.

89-) Men cae Bil haseneti felehu hayrun minha* ve hüm min fezeın yevmeizin aminun;
Kim (Bi-**) hasene (**güzel vasıflar**) ile geldi ise, onun için ondan daha hayırlısı vardır... Onlar o gün korkudan aminlerdir**.

90-) Ve men cae Bisseyyieti fekübbet vucuhühüm fiynnar* hel tüczevne illâ ma küntüm ta'melun;
Kim de (Bi-**) kötülük ile geldi ise, onların vechleri (**yüzleri**) de Nar'da tersine çevrilmiştir... "*Ancak yaptıklarınız ile cezalandırılırsınız*" (**denilir**).**

91-) İnnema ümirtü en a'bude Rabbe hazihil beldetilleziy harrameha ve leHU küllü şey'* ve ümirtü en ekûne minel müslimiyn;
"*Ben yalnızca şu beldenin Rabbine kulluk yapmakla emrolundum... Ki O (*bu belde'nin Rabbi*) onu (*bu beldeyi*) tahrim etmiştir (*saygıdeğer kılmıştır*) ve herşey O'nundur... Ve ben müslimlerden olmakla emrolundum*".

92-) Ve en etlüvel Kur'ân* femenihteda feinnema yehtediy linefsih* ve men dalle fekul innema ene minel münziriyn;
"*Ve Kur'an'ı tilavet etmekle de (*emrolundum*)*"... Artık kim doğru yola gelirse ancak kendi nefsi için doğru yola gelmiş olur... Kim de saptı ise, de ki: "*Ben ancak uyarıcılardanım*".

93-) Ve kulil Hamdü Lillahi seyüriyküm ayatiHİ feta'rifuneha* ve ma Rabbüke Bi ğafilin amma ta'melun;
Ve de ki: "*El-Hamdu Lillah!.. O size ayetlerini gösterecek, siz de onları (*azabını tadarak*) tanıyacaksınız... Senin Rabbin yaptıklarınızdan (*Bi-*) gafil değildir*".

****

KASAS SÛRESİ (28)

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

"**Tavasiyn**"in 3. ve son sûresidir... Hem iniş ve hem de tertib itibarıyla böyledir... Mekke döneminde 49.sırada nazıl olmuştur... 85.ayetinin hicret esnasında yolda nazıl olduğu rivayet edilir... 52-55 ayetlerinin de Medine'de indiği rivayet edilir... Adını anlattığı kıssalar dolayısıyla, 25.ayetinde de geçen "**el-Kasas**"dan alır... 88 ayettir...

Hz.Musa'nın her devresine ait yaşamı ve mücadelesi, fravun, haman, karun terimleri, ferd-aile-toplum-idare-dünya-ahiret sahnelenişinde vahdet realitesi,... gibi bir çok konu ibretle açıklanıyor...

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) Taa Siiiyn Miiiym;
Ta, Siyn, Miym.

2-) Tilke ayatul Kitabil mübiyn;
İşte bunlar O Kitab-ı Mubiyn'in ayetleridir.

3-) Netlu aleyke min nebei Musa ve fir'avne Bil Hakkı li kavmin yu'minun;
İman eden bir kavim için, Musa ve fravun'un haberinden bir kısmını sana Bil-Hakk (hakk olarak**) tilavet edeceğiz**.

4-) İnne fir'avne alâ fiyl Ardı ve ceale ehleha şiyean yestad'ıfü taifeten minhüm yüzebbihu ebnaehüm ve yestahyiy nisaehüm* innehu kâne minel müfsidiyn;
Muhakkak ki fravun Arz'da üstünlük kurmuş ve onun (Arz'ın**) ehlini şia (**fırka**) lara ayırmıştı... Onlardan bir taifeyi istid'af ediyor (**zayıf, çaresiz düşürmek istiyor**), onların oğullarını boğazlıyor ve kadınlarını diri bırakıyordu... Muhakkak ki o, müfsidlerden idi**.

5-) Ve nüriydü en nemünne alelleziynestud'ıfu fiyl Ardı ve nec'alehüm eimmeten ve nec'alehümül varisiyn;
Biz de, Arz'da mustad'af (zayıf, çaresiz**) kılınmışlara menn edelim (**ni'met-lutuf'ta bulunalım**), onları imamlar yapalım ve kendilerini varisler kılalım diliyoruz (**duk**).**

6-) Ve nümekkine lehüm fiyl Ardı ve nüriye fir'avne ve hamane ve cünudehüma minhüm ma kânu yahzerun;
Ve onları (İsrailOğullarını**) Arz'da temkiyn edelim, Fravun'a, Haman'a ve o ikisinin ordularına onlardan (**İsrailOğullarından**) hazer ediyor oldukları şeyleri gösterelim (**diliyorduk**).**

7-) Ve evhayna ila ümmi Musa en ardııyh* feiza hıfti aleyhi feelkıyhi fiylyemmi ve la tehafiy ve la tahzeniy* inna radduhu ileyki ve caıluhu minel murseliyn;
Musa'nın anasına şöyle vahyettik: "*Onu emzir... Onun üzerine korktuğunda da Onu yemm'e (*denize*) bırak... Korkma, mahzun olma!... Muhakkak ki biz Onu sana geri döndüreceğiz ve Onu murseliynden kılacağız*".

8-) Feltekatahu alü fir'avne li yekûne lehüm adüvven ve hazena* inne fir'avne ve hamane ve cünudehüma kânu hatıiyn;
Al-u Fravun Onu kayıp-yitik bir şey olarak bulup aldı (aramaksızın, istemeksizin buldular**)... Kendileri için adüvv (**düşman**) ve hazan (**hüzün, gam, başlarına dert**) olacağı için... Muhakkak ki fravun, haman ve o ikisinin orduları hatiiyn (**hatalı, günahkar**) idiler**.

9-) Ve kaletimraetü fir'avne kurretü aynin liy ve lek* la taktüluh* asa en yenfeana ev nettehızehu veleden ve hüm la yeş'urun;
Fravun'un karısı dedi ki: "*Benim için de senin için de göz aydınlığıdır (*bu*)... Onu öldürmeyin... Umulur ki bize faydalı olur, yahut Onu evlad ediniriz*"... Onlar (işin**) farkında değiller (**di**).**

10-) Ve asbeha fuadü ümmi Musa fariğa* in kâdet letübdiy Bihi lev la en rabatna alâ kalbiha litekûne minel mu'miniyn;
Musa'nın anası'nin fuadı (gönlü**) fariğ oldu (**başka şey düşünmez oldu**)... Mü'minlerden olması için eğer kalbine rabıda koymasaydık (**te'yid edip pekiştirmeseydik**) az kalsın onu (**B gerçeğince**) açığa vuracaktı**.

11-) Ve kalet liuhtihi kussıyh* febesûret Bihi an cünübin ve hüm la yeş'urun;
(Musa'nın anası, Musa'nın**) kızkardeşine dedi ki: "*Onu izle (*ki halinden haberdar olalım*)"*... (**O da**) onlar farkında olmaksızın, (**Bi-**) Onu uzaktan gözledi**.

12-) Ve harramna aleyhil meradıa min kablü fekalet hel edüllüküm alâ ehli beytin yekfülunehu leküm ve hüm lehu nasıhun;
Biz daha önce Ona süt emzirenleri haram kıldık (Musa hiç bir kadının göğsünü tutmadı**) da (**kızkardeşi**) dedi ki: "*Ona nasihatcılar olarak (*Onu, öğüt ve disiplinleri ile halis kılarak*) sizin için Onu tekeffül edecek (*bakımını üstlenip yetiştirecek*) bir ehl-i beyte sizi delalet edeyim (*göstereyim*) mi?"**.

13-) Feradednahü ila ümmihi key tekarre aynüha ve la tahzene ve lita'leme enne va'dAllahi Hakkun ve lakinne ekserehüm la ya'lemun;
Nihayet O'nu anasına geri döndürdük ki, gözü aydın olsun, mahzun olmasın ve bilsin ki, Allah'ın va'di hakk'dır... Fakat onların ekseriyeti bilmezler.

14-) Ve lemma beleğa eşüddehu vesteva ateynahu hükmen ve ılma* ve kezâlike neczil muhsiniyn;
(Musa**) eşüdde'sine (**buluğu'na, fıtrat noktasına**) erişip istiva edince (**dengeye erince**) Ona bir hüküm ve bir ilim verdik... Muhsinleri işte böyle mükafatlandırırız**.

15-) Ve dehalel mediynete alâ hıyni ğafletin min ehliha fevecede fiyha racüleyni yaktetilan* hazâ min şı (y) atihi ve hazâ min adüvvih* festeğasehülleziy min şı (y) atihi alelleziy min adüvvih* fevekezehu Musa fekada aleyh* kale hazâ min ameliş şeytan* innehu adüvvün mudıllün mübiyn;
(Musa,**) ehlinin (**halkının**) gaflette olduğu bir vakitte medine'ye (**o şehre**) girdi... Orada birbiri ile döğüşen (**öldürmeğe çalışnan**) iki adam buldu... Şu (**biri**) Onun şia'sından (**Musa'nın halkından**) ve şu (**öbürü**) da Onun düşmanından... Onun şiasından (**Musa'nın tarafından**) olan, düşmanından olan kimse aleyhine Ondan (**Musa'dan**) yardım istedi... Musa da ona bir yumruk vurdu da onun işini bitirdi/ öldürdü... (**Sonra**) dedi ki: "*Bu şeytanın amelindendir (*adalet vahdetin gereğidir?*)... Muhakkak ki o, apaçık, saptırıcı bir düşmandır*"**.

16-) Kale Rabbi inniy zalemtü nefsiy fağfir liy feğafere leh* inneHU HUvel Ğafurur Rahıym;
"*Rabbim!... Doğrusu ben nefsime zulmettim, beni mağfiret et!*" dedi (Musa**)... (**Rabbi de**) Onu mağfiret etti... Muhakkak ki O, Ğafur'dur, Rahıym'dir**.

17-) Kale Rabbi Bima en'amte aleyye felen ekûne zahiyren lilmücrimiyn;
(Musa**) dedi ki: "*Rabbim, bana olan (*B sırrınca*) ina'mına yemin ederim ki, mücrimlere asla arka-yardımcı olmayacağım*"**.

18-) Fe asbeha fiyl mediyneti haifen yeterakkabu feizellezistensarehu Bil emsi yestasrihuh* kale lehu Musa inneke leğaviyyün mübiyn;
(Musa,**) Medine (**şehir**)'de (**etrafı**) gözetleyerek korku içinde sabahladı... Birde ne görsün, dün (**B sırrınca**) kendisinden yardım isteyen (**yine**) Ona feryad ediyor... Musa ona dedi ki: "*Muhakkak ki sen apaçık bir azgınsın*"**.

19-) Felemma en erade en yebtışe Billeziy huve adüvvün lehüma, kale ya Musa etüriydü en taktüleniy kema katelte nefsen Bil' ems* in türiydü illâ en tekûne cebbaren fiyl Ardı ve ma türiydü en tekune minel muslihıyn;
(Musa**) ikisinin de düşmanı olan (**kendi kavminden olan adamın yardım istemesine sebep olan**) o kimseyi (**B sırrınca**) sıkıca yakalamak dileyince, (**o kimse**) dedi ki: "*Ey Musa!... (*B sırrınca*) dün bir nefsi katlettiğin gibi beni de öldürmek mi diliyorsun?... Sen ancak Arz'da bir cebbar olmak diliyorsun, ıslah edicilerden olmak dilemiyorsun!*"**.

20-) Ve cae racülün min aksal mediyneti yes'a* kale ya Musa innel melee ye'temirune Bike li yaktüluke fahruc inniy leke minen nasıhıyn;
Medine (şehir**)'nin en uzak ucundan bir adam koşarak geldi... Dedi ki: "Ey Musa!... Muhakkak ki mele' (**şehrin ileri gelenleri**), seni öldürmek için seninle ilgili (**B sırrınca**) birbirlerine danışıyorlar/emrediyorlar... Çık (**kaç buradan**)... Muhakkak ki ben senin için nasihatcılardanım"**.

21-) Feharece minha haifen yeterakkab* kale Rabbi necciniy minel kavmiz zalimiyn;
Bunun üzerine (Musa**) korkarak, (**etrafı**) gözetleyerek oradan çıktı... (**Musa**) dedi ki: "*Rabbim, zalimler kavminden beni kurtar!*"**.

22-) Ve lemma teveccehe tilkae Medyene kale asa Rabbiy en yehdiyeniy sevaessebiyl;
Medyen (Şuayıb a.s.ın memleketi?**) tarafına teveccüh ettiğinde (**Musa**) dedi ki: "*Umulur ki Rabbim, yolun dengelendiği (*orta, nötr*) yere beni hidayet eder*"**.

23-) Ve lemma verade mae Medyene vecede aleyhi ümmeten minenNasi yeskun* ve vecede min dunihimümraeteyni tezudan* kale ma hatbüküma* kaleta la neskıy hatta yusdirer riaü ve ebuna şeyhun kebiyr;
(Musa,**) Medyen suyuna varid olunca (**gelince**), onun üzerinde insanlardan suvaran bir ümmet buldu... Onlardan başka da (**onların gerisinde de**) zevd eden (**suvaracaklarını koruyan, suvarmak için kenarda bekleyen**) iki kadın buldu... (**Musa**) dedi ki: "*İkinizin hali/durumunuz nedir (*niye suvarmıyorsunuz*) ?*"... (**O iki kadın**) dediler ki: "*Çobanlar suvarıp geri getirinceye kadar biz suvaramayız... Babamız da şeyh'un kebiyr' (*çok ihtiyar*) dir (*<u>O suvarmaz?</u>*)"*.

24-) Feseka lehüma sümme tevella ilezzılli fekale Rabbi inniy lima enzelte ileyye min hayrin fakıyr;
Bunun üzerine (Musa**), onlar (**o iki kadın**) için suvardı... Sonra gölgeye geri dönüp şöyle dedi: "*Rabbim!.. Muhakkak ki ben, hayırdan bana inzal edeceğin şey için çok fakıyr'im*"**.

25-) Fecaethü ihdahüma temşiy alestihya'* kalet inne ebiy yed'uke liyecziyeke ecre ma sekayte lena* felemma caehu ve kassa aleyhil kasasa, kale la tehaf, necevte minel kavmizzalimiyn;
O iki kadından biri haya ederek, yürüyerek Ona (Musa'ya**) geldi... (**O gelen kadın**) dedi ki: "*Muhakkak ki babam, bizim için suvardığının ecrini sana ödemek için seni da'vet ediyor*"... (**Musa**) O'na (**Şuayıb'a**) gelip Ona kasas'ı (**hikayeyi**) anlattığında, (**Şuayıp**) dedi ki: "*Korkma!... O zalimler kavminden kurtuldun*"**.

26-) Kalet ihdahüma ya ebetiste'cirh* inne hayre meniste'certel kaviyyül emiyn;
İkisinden (kadınlardan diğer**) biri dedi ki: "*Ey babacığım Onu ücretle tut... Muhakkak ki ücretle çalıştırdığın kimselerin en hayırlısıdır; kaviy (*güçlü*), emiyn'dir (*sözünde durur*)"*.

27-) Kale inniy üriydü en ünkihake ıhdebneteyye hateyni alâ en te'cüreniy semaniye hıcec* fein etmemte aşren femin ındik* ve ma üriydü en eşükka aleyk* setecidüniy inşaAllahu minas salihıyn;
(İhtiyar baba, Şuayıb**) dedi ki: "*Doğrusu ben, sekiz hicce (*sene, hac*) bana çalışman üzere şu iki kızımdan birini sana nikahlamak diliyorum... Eğer on'a tamamlarsan, senin indindendir (*ledünnidir*)... Sana meşakkat etmek dilemiyorum... İnşaAllah beni salihlerden bulacaksın*"**.

28-) Kale zâlike beyniy ve beynek* eyyemel eceleyni kadaytü fela udvane aleyy* vAllahu alâ ma nekulü Vekiyl;
(Musa**) dedi ki: "*O seninle benim aramda (*artık*)... İki ecel (*süreç*)'den hangisini ifa edip tamamlarsam tamamlayayım, bana (*aleyhime*) düşmanlık yok... Allah, dediğimiz üzerine Vekiyl'dir*"**.

29-) Felemma kada Musel' ecele ve sare Bi ehlihi anese min canibıtTuri nara* kale liehlihimküsu inniy anestü naren lealliy atiyküm minha Bi haberin ev cezvetin minennari lealleküm tastalun;
Musa o eceli (süreci**) ifa edip (**Bi-**) ehli (**ailesi**) ile seyredince (**yola çıkınca**), Tur'un canibinden (**yanından**) bir ateş üns etti (**hissetti, algıladı, gördü**)... Ehline dedi ki: "*Durun, muhakkak ki ben bir ateş üns ettim... Belki ondan (*o ateşten*) size bir (*Bi-*) haber getiririm yahut o ateşten bir cezve (*ateş parçası, kor getiririm*) de belki ısınırsınız*"**.

30-) Felemma etaha nudiye min şatıılvadil' Eymeni fiyl buk'atil mübareketi mineş şecereti en ya Musa inniy ENAllahu Rabbül alemiyn;
Oraya (Tur'a**) geldiğinde, o mübarek buk'a (**o bereketli orijinal yer, ilahi kelamı işitme makamı'n**)'daki Eymen Vadisi'nin kıyısından (**vadinin sağ kıyısından**), o ağaç'tan: "*Ya Musa!... Muhakkak ki Ben Rabb'ül Alemiyn olan Allah'ım!*" diye nida edildi**.

31-) Ve en elkı asak* felemma reaha tehtezzü keenneha cannün vella müdbiren ve lem yüakkıb* ya Musa akbil ve la tehaf* inneke minel aminiyn;
"*Asa'nı at!*"... (Musa**) onu, sanki cann (**ince küçük yılan**) gibi titreyip hareket ediyor gördüğünde, geri dönüp (**Allah'a**) kaçtı ve arkasına bakmadı... (**Allah buyurdu**): "*Ya Musa ikbal et (**geri dön**) ve korkma!... Muhakkak ki sen amiynlerdensin!*"**.

32-) Üslük yedeke fiy ceybike tahruc beydae min ğayri su'in, vadmüm ileyke cenahake minerrehbi fezânike burhanani min Rabbike ila fir'avne ve meleih* innehüm kânu kavmen fasıkıyn;
"*Elini ceybine (yakana, koynuna; sadrına**) sok, (**eğer elini sinene sokarsan**) kötülüksüz, bembeyaz (**nur**) çıkar... Korku'dan (**dolayı açılan**) cenahını (**kanadını**) da kendine çek (**artık korkma?**)... İşte bu ikisi, fravun ve onun mele'sine, Rabbinden iki burhandır... Muhakkak ki onlar fasık bir kavimdirler*"**.

33-) Kale Rabbi inniy kateltü minhüm nefsen feehafü en yaktülun;
(Musa**) dedi ki: "*Rabbim, doğrusu ben onlardan bir nefs katlettim, bu yüzden beni öldürmelerinden korkarım*"**.

34-) Ve ehıy Harunu huve efsahu minniy lisanen feersilhu meıye rid'en yusaddikuniy* inniy ehafü en yükezzibun;
"*Kardeşim Harun var ya, o benden lisan itibarıyla daha fasıh (açık**) tır... Onu, beni tasdik eden bir yardımcı/muavin olarak benimle birlikte irsal et... Doğrusu ben, beni tekzib etmelerinden korkuyorum*"**.**

35-) Kale seneşüddü adudeke Bi ehıyke ve nec'alü leküma sultanen fela yesılune ileyküma Bi ayatiNA* entüma ve menittebeakümel ğalibun;
(Allah**) buyurdu: "*Pazunu (**gücünü**) (**Bi-**) kardeşinle şiddet (**kuvvet**) lendireceğiz ve sizin ikiniz için öyle bir sultan (**sulta, galibiyet, açık kanıt**) kılacağız ki, (**Bi-**) ayetlerimiz olarak, size vasıl olamayacaklar (**size ulaşamayacaklar**)... Siz ikiniz ve sizin ikinize tabi olanlar (**ayetlerimiz olarak**) galiplersiniz*"**.

36-) Felemma caehüm Musa Bi ayatiNA beyyinatin kalu ma hazâ illâ sıhrun müfteren ve ma semı'na Bihazâ fiy abainel 'evveliyn;
Musa onlara apaçık ayetlerimiz ile (B sırrınca, sıfatlarımız olarak**) gelince, dediler ki: "*Bu uydurulmuş bir sihirden başka değil... Önceki babalarımız içinde bunu işitmedik*"**.

37-) Ve kale Musa Rabbi a'lemu Bi men cae Bil hüda min ındiHİ ve men tekûnü lehu akıbetüd dar* innehu la yüflihuz zalimun;
Musa dedi ki: "*Rabbim (B sırrınca**) daha iyi bilir, O'nun indinden (**Bi-**) kimin Huda (**hidayet, hidayet rehberi**) ile geldiğini ve yurdun akibetinin kimin olacağını... Muhakkak ki zalimler iflah etmezler*"**.

38-) Ve kale fir'avnü ya eyyühelmeleü ma alimtü leküm min ilahin ğayriy* Feevkıd liy ya Hamanü alettıyni fec'al liy sarhan lealli ettaliu ila ilahi Musa ve inniy le ezunnühu minel kâzibiyn;
Fravun dedi ki: "*Ey mele' (ileri gelenler**) !... Sizin için benden gayrı bir ilah bilmemekteyim... Ey Haman, tıyn (**balçık; toprak+su**) üzerinde benim için bir ateş yak da benim için (**fikirden**) bir kule oluştur... Belki Musa'nın ilahına muttali olurum/tırmanır çıkarım... Doğrusu ben Onu yalancılardan zannediyorum*"**.

39-) Vestekbere huve ve cünudühu fiyl Ardı Bi ğayril Hakkı ve zannu ennehüm ileyna la yurceun;
O ve onun orduları, Bi-gayri Hak (Hakk'ın gayrı olarak**) Arz'da büyüklük istediler ve zannettiler ki bize rücu' ettirilmeyecekler**.

40-) Feehaznahu ve cünudehu fenebeznahüm fiyl yemmi, fenzur keyfe kâne akıbetüz zalimiyn;
Bunun üzerine onu ve onun ordularını tuttuk da onları yemm (deniz?**) e attık... Zalimlerin akibeti nasıl oldu bir bak!**.

41-) Ve cealnahüm eimmeten yed'une ilennar* ve yevmel kıyameti la yunsarun;
Biz onları Nar'a (ateş'e, cehennem'e, izafiyet alemine**) çağıran imamlar kıldık... Kiyamet günü yardım olunmazlar**.

42-) Ve etba'nahüm fiy hazihid dünya la'neten, ve yevmel kıyameti hüm minel makbuhıyn;
Şu dünyada onlara bir la'net itba' ettik (la'net-tardedilmişlik onlardan ayrılmaz**)... Kıyamet gününde ise onlar makbuhıyn (**çirkinleştirilenler**) dendir**.

43-) Ve lekad ateyna Musel Kitabe min ba'di ma ehleknel kurunel' ula besaire linNasi ve hüden ve rahmeten leallehüm yetezekkerun;
Andolsun ki, ilk nesilleri helak ettikten sonra Musa'ya Kitabı, insanlar için basiretler, huda (rehber, hidayet**) ve rahmet olarak verdik; belki tezekkür ederler diye**.

44-) Ve ma künte Bi canibil ğarbiyyi iz kadayna ila Musel' emre ve ma künte mineş şahidiyn;
Sen (Bi-**) garbiy (**batı**) tarafında değildin biz Musa'ya o emri (**konuşma işini**) hükmettiğimizde (**Hz.Rasûlullah'a hitab?**)... Şahidlerden (**o nesil içinde olanlardan**) de değildin**.

45-) Ve lakinna enşe'na kurunen fetetavele aleyhimül umür* ve ma künte saviyen fiy ehli medyene tetlu aleyhim ayatiNA, ve lakinna künna mursiliyn;
Fakat biz (pek çok**) nesiller inşa ettik de ömür onlar üzerine tedavül etti (**uzadı, aradan uzun zaman geçti**)... Sen Ehl-i Medyen içinde ikamet etmiş de değildin ki (**Bi-**) ayetlerimizi onlara tilavet edesin... Fakat biz idik irsal ediciler**.

46-) Ve ma künte Bi canibit Turi iz nadeyna ve lâkin rahmeten min Rabbike litünzire kavmen ma etahüm min neziyrin min kablike leallehüm yetezekkerun;
Biz (Musa'ya**) nida ettiğimizde de sen (**Bi-**) Tur tarafında değildin... Fakat Rabbinden bir rahmet olarak, senden önce kendilerine bir uyarıcı gelmemiş bir kavmi uyarasın diye (**vahye mazhar Nebî, irsal olunan Rasûl oldun!**)... Umulur ki tezekkür ederler**.

47-) Ve levla en tusiybehüm musıybetün Bima kaddemet eydiyhim feyekulu Rabbena levla erselte ileyna Rasûlen fenettebia ayatike ve nekûne minel mu'miniyn;
Eğer kendi ellerinin (B sırrınca**) takdim ettikleri yüzünden (**hakikatlarından ve sistemden perdeli, beşeri akılları ile ürettikleri yüzünden**) onlara bir musibet isabet ettiğinde: "*Rabbimiz!... Bari bize bir Rasûl irsal etseydin de senin ayetlerine tabi olsaydık ve mü'minlerden olsaydık*" diyecek olmasalardı (**biz bir Rasûl irsal etmezdik... Yani, kendilerindeki risalet boyutunun hakkını verdik; Rablerine sağır olmaları dolayısıyla, dıştan hitab**).**

48-) Felemma caehümül Hakku min ındiNA kalu levla utiye misle ma utiye Musa* evelem yekfüru Bima utiye Musa min kabl* kalu sıhrani tezahera* ve kalu inna Bi küllin kafirun;
Fakat indimizden kendilerine Hakk (Rasûl**) geldiğinde dediler ki: "*Musa'ya verilmiş olan (**mucizeler**) ın misli (**O'na da**) verilmeli değilmiydi?*"... Daha önce Musa'ya verilmiş olanı (**B sırrınca**) küfr (**inkar**) etmemişler miydi?.. "*Birbirini destekleyen iki büyü*" demişlerdi... Ve: "*Muhakkak ki biz bunların (**B sırrınca**) hepsine kafirleriz*" de dediler**.

49-) Kul fe'tu Bi Kitabin min ındillahi huve ehda minhüma etebı'hu in küntüm sadikıyn;
De ki: "*Eğer doğru söyleyenler iseniz, Allah indinden, bu ikisinden (Kur'an ve Tevrat'tan**) daha doğru yolu gösteren bir (**Bi-**) kitab getirin de ona tabi olayım!*"**.

50-) Fein lem yesteciybu leke fa'lem ennema yettebiune ehvaehüm* ve men edallu mimmenittebea hevahu Bi ğayri hüden minAllah* innAllahe la yehdil kavmez zalimiyn;
Eğer sana cevap vermezler ise, bil ki onlar yalnızca kendi hevalarına tabi oluyorlar (hakikattan, yaşamın gerçeğinden gafiller; Allah indinden olanın kiymetini bilmiyorlar**)... Allah'dan Bi-gayri hüda (**Allah'dan B sırrınca bir huda, hidayet, rehber olmaksızın; Allah'dan olan bir hidayet-ilim olmaksızın**), kendi hevasına tabi olandan daha sapkın kimdir?... Muhakkak ki Allah zalimler kavmini hidayet etmez**.

51-) Ve lekad vassalna lehümül kavle leallehüm yetezekkerun;
Andolsun ki onlara kavli (ilahi sözü**) tavsıl ettik (**uladık, ardarda ulaştırdık**)... Umulur ki tezekkür ederler**.

52-) Elleziyne ateynahümül Kitabe min kablihi hüm Bihi yu'minun;
Ondan önce kendilerine kitab (sistem aklı, evrensellik bilgisi**) verdiğimiz kimseler var ya, onlar O'na (**B sırrıyla**) iman ederler**.

53-) Ve iza yütla aleyhim kalu amenna bihİ innehül hakku min rabbina inna künna min kablihİ müslimiYn;
Onlara tilavet edildiğinde dediler ki: "*Biz (*B sırrınca*) O'na iman ettik... Muhakkak ki O, Rabbimizden (*gelen*) hakk'dır... Doğrusu biz O'ndan önce de müslimler idik*".

54-) Ülaike yü'tevne ecrehüm merreteyni Bima saberu ve yedreune Bil hasenetisseyyiete ve mimma rezaknahüm yünfikun;
İşte onlara sabrettikleri için (B sırrınca**) ecirleri iki kerre verilir... Bunlar, kötülüğü (**Bi-**) hasene ile (**beşeri bir özelliği, ilahi bir özellikle**) gideririler/yok ederler ve kendilerini rızıklandırdığımız şeylerden infak ederler**.

55-) Ve iza semiullağve a'redu anhü ve kalu lena a'malüna ve leküm a'malüküm* selâmün aleyküm* la nebteğıl cahiliyn;
Lağv (boş söz, batıl-fani şey**) işittikleri vakit ondan yüz çevirdiler ve dediler ki: "*Bizim amellerimiz bizim, sizin amelleriniz de sizindir... Selamun aleyküm!... Cahilleri istemeyiz (*işin gerçeği ile ilgilenmeyip rüyada yaşayanlarla dostluk arzumuz yoktur*)"***.

56-) İnneke la tehdiy men ahbebte ve lakinnAllahe yehdiy men yeşa'* ve HUve a'lemu Bil mühtediyn;
Muhakkak ki sen sevdiğini hidayet edemezsin... Fakat Allah dilediğini hidayet eder... O, hidayet kabul edenleri (B sırrınca**) daha iyi bilir**.

57-) Ve kalu in nettebiıl hüda meake nütehattaf min Ardına* evelem nümekkin lehüm Haramen Aminen yücba ileyhi semeratü külli şey'in rizkan min ledünNA ve lâkinne ekserehüm la ya'lemun;
Dediler ki: "*Eğer seninle birlikte huda'ya (*hidayete, diyn'e, hakikat'a*) tabi olursak, Arz'ımızdan sökülüp alınırız (*çıkarılırız*)"*... Biz onlara, ledünnümüzden bir rızık olarak herşeyin semeresinin kendisine toplandığı, amin (emniyetli**) bir Harem temkin etmedik mi?... Fakat onların ekseriyeti bilmezler**.

58-) Ve kem ehlekna min karyetin batırat maıyşeteha* fetilke mesakinühüm lem tüsken min ba'dihim illâ kaliyla* künna nahnül varisiyn;
Maişetinde (dünyevi yaşayışında, refahında**) şımarmış nice karye (**şehir, ülke**) yi helak ettik... İşte onların meskenleri!... Onlardan sonra, az hariç, (**onlarda**) oturulmadı... Varisler biz idik**.

59-) Ve ma kâne Rabbüke mühlikel kura hatta yeb'ase fiy ümmiha Rasûlen yetlu aleyhim ayatiNA* ve ma künna mühlikil kura illâ ve ehlüha zalimun;
Rabbin, kendilerine ayetlerimizi tilavet eden (sıfatları kuvveden fiile çıkaran, sistem realitesini okuyan**) bir Rasûl'ü, Ümmül'Kura'da (**karyelerin/şehirlerin anasında-merkezinde; Mekke'de**) ba'setmedikçe, o karye (**şehir, ülke**) leri helak edici değildir... Zaten biz ancak ehli (**ahalisi**) zalim olan karyelerin helak edicileri olmuşuzdur**.

60-) Ve ma utiytüm min şey'in femetaul hayatid dünya ve ziynetüha* ve ma ındAllahi hayrun ve ebka* efela ta'kılun;
Size verilen şeyler, ancak dünya hayatının bir metası (geçimliliği, eşyası**) ve onun bir süsüdür... Allah indindeki ise daha hayırlı ve daha kalıcıdır... Akletmiyormusunuz?**.

61-) Efemen veadnahu va'den hasenen fehuve lakıyhi kemen metta'nahu metaal hayatid dünya sümme huve yevmel kıyameti minel muhdariyn;
Kendisine güzel bir vaadde bulunduğumuz, bundan ötürü ona kavuşan kimse, dünya hayatının metası (fani menfaatı**) ile kendisini faydalandırdığımız, sonra da kıyamet gününde muhdarıynden (**huzurda hazır tutulacaklardan**) olacak kimse gibi midir?**.

62-) Ve yevme yünadiyhim feyekulü eyne şürakaiyelleziyne küntüm tez'umun;
O gün onlara nida eder de şöyle der: "*Ortaklarım zannettikleriniz nerede?*".

63-) Kalelleziyne hakka aleyhimül kavlü Rabbena haülailleziyne ağveyna* ağveynahüm kema ğaveyna* teberre'na ileyk* ma kânu iyyaNA ya'budun;
Üzerlerine (aleyhlerine**) kavl (**ilahi söz, hüküm**) hakk olanlar dedi ki: "*Rabbimiz!... İşte şunlar saptırıp azdırdığımız kimseler... Biz sapıp azdığımız gibi onları da azdırdık... (*Onlardan*) uzak durduk (*alakayı kestik, bunu*) sana beyan ediyoruz... Onlar zaten bize kulluk yapmıyorlardı*"**.

64-) Ve kıyled'u şürekaeküm fedeavhüm felem yesteciybu lehüm ve raevül azâb* lev ennehüm kânu yehtedun;
Denildi ki: "*Ortaklarınızı çağırın!*"... Bunun üzerine onları çağırdılar... (Fakat çağırılanlar**) kendilerine cevap vermediler (**?**) ve (**üstelik o müşrikler bir de**) azabı gördüler... Keşke onlar doğru yolu bulsalardı**.

65-) Ve yevme yünadiyhim feyekulü ma zâ ecebtümül murseliyn;
O gün onlara nida eder de şöyle der: "*Mürseliyn (*irsal olunanlar, Rasûller*)'e ne cevab verdiniz?*".

66-) Feamiyet aleyhimül enbaü yevmeizin fehüm la yetesaelun;
Bunun üzerine o gün (murseliyn'in verdiği**) tüm haberler onlara kör olmuştur... Onlar birbirlerine de soramayacaklar**.

67-) Feemma men tabe ve amene ve amile salihan feasa en yekûne minel müflihıyn;
Amma kim tevbe etmiş, iman edip salih amel yapmış ise, (işte o kimsenin**) iflah edenlerden olması umulur**.

68-) Ve Rabbüke yahlüku ma yeşau ve yahtar* ma kâne lehümül hıyeretü, subhAnallahi ve tealâ amma yüşrikûn;
Rabbin dilediğini yaratır ve seçer... Onların seçim hakkı yoktur... Şirk koştukları şeylerden Allah, a'li ve subhan'dır (münezzehdir**) !**.

69-) Ve Rabbüke ya'lemu ma tükinnü suduruhüm ve ma yu'linun;
Senin Rabbin onların sadırlarının iknan ettiğini (sakladığını**) da, i'lan ettiklerini (**açığa vurduklarını**) da bilir**.

70-) Ve HUvAllahu la ilahe illâ HU* leHUl Hamdu fiyl ula vel' ahireti, ve leHUl hükmü ve ileyhi turceun;
O, Allah'dır, kendinden gayrı vücud olmayandır, Ula'da (ilkte, dünyada**) da Ahiret'te (**sonda, Ahirette**) de Hamd O'nundur ve hüküm O'na aittir; O'na rücu' ettiriliyorsunuz**.

71-) Kul eraeytüm in cealellahu aleykümül leyle sermeden ila yevmil kıyameti men ilahun ğayrullahi ye'tiyküm Bi dıya'* efela tesmeun;
De ki: "*Gördünüz mü (*düşünün bakalım*) ?... Eğer Allah geceyi kıyamet gününe kadar üzerinize sürekli kılsa, Allah'ın gayrı size (*Bi-*) zıya (*ışık, aydınlatıcı, idrak*) getirecek ilah (*vücud, müessir, yaratan*) kim (*var*) ?.. İşitmiyormusunuz?*".

72-) Kul eraeytüm in cealellahu aleykümün nehare sermeden ila yevmil kıyameti men ilahun ğayrullahi ye'tiyküm Bi leylin teskünune fiyh* efela tübsırun;
De ki: "*Gördünüz mü (*ne dersiniz*) ?... Eğer Allah gündüzü kıyamet gününe kadar üzerinize sürekli kılsa, Allah'ın gayrı, içinde sükun bulacağınız (*kendinizdekini izhar edip, kemalatınızdakini kuvveden fiile çıkarıp somutlaştıracağınız; ya da onların hakkını vereceğiniz*) bir (*Bi-*) geceyi size getirecek ilah (*vücud, müessir, yaratan*) kim (*var*) ?.. Görüp idrak etmiyormusunuz?*".

73-) Ve min rahmetiHİ ceale lekümül leyle ven nehare liteskünu fiyhi ve litebteğu min fadliHİ ve lealleküm teşkürun;
O'nun rahmetinden (dolayı**), sizin için geceyi ve gündüzü oluşturdu ki (**geceleyin**) onda sükun bulasınız, (**gündüzün**) O'nun fazlından taleb edesiniz ve şükredesiniz**.

74-) Ve yevme yünadiyhim feyekulü eyne şürakaiyelleziyne küntüm tez'umun;
O gün onlara nida eder de şöyle der: "*Nerede o ortaklarım zannettikleriniz?*".

75-) Ve neza'na min külli ümmetin şehiyden fekulna hatu burhaneküm fealimu ennel Hakka Lillahi ve dalle anhüm ma kânu yefterun;
Her ümmetten bir (er**) şehiyd (**şahid**) çıkartıp da dedik ki: "*Hadi burhanınızı (*kat'i delilinizi*) getirin!*"... Bunun üzerine bildiler ki Hakk (**gerçek, sabit realite**) Allah'ındır... Ve uyduruyor oldukları şeyler de kendilerinden kaybolup gitti**.

76-) İnne Karune kâne min kavmi Musa febeğa aleyhim* ve ateynahu minel künuzi ma inne mefatihahu letenuü Bil usbeti ülil kuvveti, iz kale lehu kavmühu la tefrah innAllahe la yuhıbbül ferihıyn;
Muhakkak ki Karun, Musa'nın kavminden idi de onlara haddi aşıp zulm etti... Ona öyle hazineler vermiştik ki onların anahtarları (ni taşımak dahi**) kuvvet sahibi sargın bir topluluğa zor-ağır gelirdi... Hani kavmi ona dedi ki: "*Şımarıp sevinme, muhakkak ki Allah şımarıp taşkınlık gösterenleri sevmez*"**.

77-) Vebteğı fiyma atakellahüd darel' ahırete ve la tense nasıybeke mined dünya ve ahsin kema ahsenAllahu ileyke ve la tebğıl fesade fiyl Ard* innAllahe la yuhıbbül müfsidiyn;
"*Allah'ın sana verdiklerinde Ahiret yurdunu iste, dünyadan da nasibini unutma!... Allah sana ihsan ettiği gibi sen de ihsan et!... Arz'da fesad isteme... Muhakkak ki Allah ifsad edenleri sevmez!*".

78-) Kale innema utiytühu alâ ılmin ındiy* evelem ya'lem ennAllahe kad ehleke min kablihi minel kuruni men hüve eşeddü minhu kuvveten ve ekseru cem'a* ve la yüs'elü an zünubihimül mücrimun;
(Karun**) dedi ki: "*O (*hazineler*) bana ancak indimdeki bir ilim üzere verilmiştir*"... Bilmedi ki Allah, ondan önce kuvvetce ondan daha şiddetli ve cem' (**toplamak, bilgi, mal**) itibarıyla da daha çok nice nesiller helak etmiştir... Mücrimler, günahlarından sual edilmez**.

79-) Feharece alâ kamihi fiy zinetih* kalelleziyne yüriydunel hayeted dünya ya leyte lena misle ma utiye Karunü, innehu lezu hazzın azıym;
(Karun**) ziyneti içinde kavminin karşısına çıktı... Dünya hayatını (**en aşağı hayatı**) dileyenler dedi ki: "*Keşke Karun'a verilenin misli bizim de olsaydı... Muhakkak ki o aziym bir hazz (*nasib*) sahibidir*"**.

80-) Ve kalelleziyne utül ılme veyleküm sevabullahi hayrun limen amene ve amile saliha* ve la yülekkaha illes sabirun;
Kendilerine ilim verilenler ise dedi ki: "*Veyl olsun size!... İman edip salih amel yapana, Allah'ın sevabı (*vereceği karşılık*) daha hayırlıdır... Ona da ancak sabredenler kavuşturulur!*".

81-) Fehasefna Bihi ve Bidarihil'Arda fema kâne lehu min fietin yensurunehu min dunillah* ve ma kâne minel müntasıriyn;
Nihayet onu (Karun'u**) da onun yurdunu da (**B sırrınca**) Arz'a geçirdik (**yerin dibine soktuk**)... Allah'ın gayrından ona yardım edecek bir topluluğu yoktu... O (**Karun da kendine**) yardım edicilerden (**kendini kurtarıp kazananlardan**) değildi**.

82-) Ve asbehalleziyne temennev mekanehu Bil emsi yekulune veykeennAllahe yebsütur rizka limen yeşau min ıbadiHİ ve yakdir* levla en mennAllahu aleyna lehasefe Bina* veykeennehu la yüflihul kafirun;
Dün (B sırrınca**) onun (**Karun'un**) mekanını temenni edenler (**onun yerinde olmak isteyenler**) şöyle diyerek sabahladı: "*Vay, demek ki Allah kullarından dilediğine rızkı bast ediyor ve (*dilediğine de*) kısıyor... Eğer Allah bize menn etmeseydi (*lutfedip maneviyatla nimetlendirmeseydi*) elbette bizi de (*B gerçeğince*) hasfederdi (*yere geçirirdi*)... Vay, demek ki kafirler iflah etmez!*"**.

83-) Tilkeddarul' ahıretü nec'alüha lilleziyne la yüriydune ulüvven fiyl' Ardı ve la fesada* vel akıbetü lilmüttekıyn;
İşte Ahiret yurdu (kudret-bilinç boyutu**) !... Onu, Arz'da üstünlük ve fesad dilemeyenlere oluştururuz... Akibet muttekıylerindir!**.

84-) Men cae Bil haseneti felehu hayrun minha* ve men cae Bisseyyieti fela yüczelleziyne amilüsseyyiati illâ ma kânu ya'melun;
Kim (Bi-**) hasene (**güzel vasıflar**) ile geldi ise, onun için ondan daha hayırlısı vardır... Kimde (**Bi-**) kötülük ile geldi ise, kötülükleri yapmış kimseler ancak yaptıkları ile cezalanırlar**.

85-) İnnelleziy ferada aleykel Kur'âne le raddüke ila mead* kul Rabbiy a'lemu men cae Bil hüda ve men huve fiy dalalin mübiyn;
Kur'an'ı sana (ilk takdirinde**) farz kılan muhakkak ki seni bir maad'a (**dönüş yerine, vaadedilen yere, baka'ya**) geri döndürücüdür... De ki: "*Rabbim daha iyi bilir kimin (*Bi-*) Huda (*hidayet, hidayet rehberi*) ile geldiğini ve kimin apaçık bir dalalet içinde olduğunu*"**.

86-) Ve ma künte tercu en yülka ileykel Kitabü illâ rahmeten min Rabbike fela tekunenne zahiyren lilkafiriyn;
Kitab'ın sana ılka olunacağını (indirileceğini**) sen ummuyordun... Ancak Rabbinden (**özel**) bir rahmet olarak (**zahire çıktı**)... Sakın kafirlere (**gerçeği reddedenlere**) destek-yardımcı olma!**.

87-) Ve la yesuddünneke an ayatillahi ba'de iz ünzilet ileyke ved'u ila Rabbike ve la tekûnenne minel müşrikiyn;
Sana inzal olunduktan sonra Allah'ın ayetlerinden seni men'etmesinler... Rabbine da'vet et ve müşriklerden olma!.

88-) Ve la ted'u meAllahi ilahen ahar* la ilahe illâ HU* küllü şey'in halikün illâ vecheHU, leHUl hükmü ve ileyhi türceun;
Allah ile beraber diğer bir ilah (ikinci bir varlık**) çağırma (**isimlendirme**) !.. O'ndan başka ilah (**vücud**) yoktur... Herşe haliktir (**yoktur, ölüdür**), ancak O'nun vechi müstena... Hüküm O'nundur... O'na rücu' ettiriliyorsunuz**.

****

ANKEBÛT SÛRESİ (29)

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

Kur'an sûrelerinin isimleri bazen içlerinde geçen temsil ve teşbihler ile alakalıdır... Bakara, Nahl, Neml,... gibi... Bu sûre de içinde "**dişi örümcek**" manasına gelen "**Ankebut**" misalinden dolayı bu isimle anılmıştır... 69 ayettir... Mekke döneminde 85. sırada nazıl olmuş ise de **Hz.Ali** r.a.a göre hem Mekke hem de Medine dönemlerinde inen ayetleri sözkonusudur... Sûre'de, niçin iman, Allah'a kavuşma (lıka) meselesi,... gibi diynin baş konuları olmak üzere ibret dolu pek çok husus açıklanmaktadır...

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) Elif, Lâââm, Miiiym;
Eliyf, Lâm, Miym.

2-) Ehasiben Nasu en yütrekû en yekulu amenna ve hüm la yüftenun;
İnsanlar fitneye düşürülmeksizin (imtihan edilmeksizin**) "*İman ettik*" demeleri ile bırakılıvereceklerini mi sandılar?**.

3-) Ve lekad fetennelleziyne min kablihim feleya'lemenn ellahülleziyne sadeku ve le ya'lemennel kazibiyn;
Andolsun ki onlardan öncekileri de fitne etmişizdir (imanlarını denemek için güç ve şaşırtıcı işlere maruz bıraktık, imtihan ettik**)... Allah elbette (**imanlarını doğrulayan fiilleriyle**) sadıkları bilecek ve elbette yalancıları da bilecek**.

4-) Em hasibelleziyne ya'melunes seyyiati en yesbikuna* sae ma yahkümun;
Yoksa o kötülükleri yapanlar bizi sebkedeceklerini (öne geçeceklerini, atlayacaklarını**) mi sandılar... Ne kötü hüküm veriyorlar!**.

5-) Men kâne yercu LıkaAllahi feinne ecelellahi leat* ve HUves Semiy'ul Aliym;
Kim Allah'ın lıka'sını (kavuşmayı, buluşmayı; ismi Allah olanın, varlığında açığa çıkışını istidat ve kabiliyetince yaşamayı**) umuyorsa, (**bilsin ki**) muhakkak ki Allah'ın eceli (**o ma'lum vakit?**) elbette gelicidir (**Zaten yakındır**)... O, Semi'dir, Aliym'dir**.

6-) Ve men cahede feinnema yücahidü linefsih* innAllahe le Ğaniyyün anil alemiyn;
Kim (bu imanı, hakikatı için**) mucahade ederse, yalnızca kendi nefsi için mücahade eder... Muhakkak ki Allah, Alamlerden elbette Ğaniy'dir**.

7-) Velleziyne amenu ve amilus salihati le nükeffirenne anhüm seyyiatihim ve le necziyennehüm ahsenelleziy kânu ya'melun;
İman edip salih amel (imanlarının gereği çalışmalar, işler**) yapanlara gelince, onların kötülüklerini (**nefsani özelliklerini**) kendilerinden elbette keffaretleriz (**sileriz**) ve elbette yaptıklarının en güzeli ile kendilerini cezalandırırız (**ilahi özellikler ile karşılık veririz**).**

8-) Ve vassaynel İnsane Bi valideyhi hüsna* ve in cahedake litüşrike Biy ma leyse leke Bihi ılmün fela tutı'hüma* ileyYE merciuküm feünebbiüküm Bima küntüm ta'melun;
Biz insan'a (Bi-**) ana-babasına hüsn'ü (**güzel davranmasını**) vasiyyet ettik (**demek ki evrensel planda geçerli bir şey**)... (**Bununla beraber**) eğer seni, hakkında (**B sırrınca**) senin bir ilmin olmayan bir şeyi (**B gerçeğince**) bana ortak koşman için seninle mücahade ederler (**dövüşürler**) ise, (**bu durumda**) o ikisine itaat etme... Merci'niz (**geri dönüşünüz**) banadır... Yaptıklarınızı (**B sırrınca**) size haber vereceğim**.

9-) Velleziyne amenu ve amilus salihati le nüdhılennehüm fiys salihıyn;
İman edip salih amel yapanlara gelince, onları elbette salihlere (evrensel uyumlulara**) dahil edeceğiz**.

10-) Ve minen Nasi men yekulü amenna Billahi feiza uziye fiyllahi ceale fitneten Nasi keazâbillah* ve lein cae nasrun min Rabbike le yekulünne inna künna meaküm* eve leysAllahu Bi a'leme Bima fiy suduril alemiyn;
İnsanlardan kimisi de vardır ki: "*Amenna Billah= iman ettik (B sırrıyla) Allah'a*" der... (Fakat**) Allah'da (**Allah hakkında, Allah uğrunda**) eziyet olunduğu vakit, insanların fitnesini Allah'ın azabı gibi kıldı... Andolsun ki eğer Rabbinden bir nasr (**yardım, zafer**) gelir ise, elbette şöyle diyecekler: "*Doğrusu biz sizinle beraberdik*"... Allah, alemlerin sadırlarında (**insanların içlerinde**) olan şeyi (**B gerçeğince**) daha iyi bilen değil midir?**.

11-) Ve leya'lemennAllahülleziyne amenu ve le ya'lemennel münafikıyn;
Allah, elbette iman edenleri bilecektir ve elbette münafıkları da bilecektir.

12-) Ve kalelleziyne keferu lilleziyne amenüttebiu sebiylena vel nahmil hatayaküm* ve ma hüm Bi hamiliyne min hatayahüm min şey'* innehüm lekazibun;
Kafir olanlar (gerçeği reddedenler**) iman edenlere dedi ki: "*Bizim yolumuza tabi olun, sizin hatalarınızı (günahlarınızı) biz yüklenelim!*"... Onlar, onların hatalarından hiç bir şeyin (**Bi-**) hamilleri değillerdir... Muhakkak ki onlar yalancılardır**.

13-) Ve leyahmilünne eskalehüm ve eskalen mea eskalihim* ve leyüs'elünne yevmel kıyameti amma kânu yefterun;
Andolsun ki onlar hem kendi ağırlıklarını/günahlarını hem de kendi yükleriye beraber (başka**)**

yükleri/günahları yüklenip taşıyacaklar... Uyduruyor oldukları şeylerden kıyamet günü mutlaka mes'ul tutulacaklardır.

14-) Ve lekad erselna Nuhan ila kavmihi felebise fiyhim elfe senetin illâ hamsiyne amen, feehazehümüt tufanü ve hüm zalimun;
Andolsun ki Nuh'u kendi kavmine irsal ettik de onların içinde elli yıl hariç bin sene kaldı... Bu yüzden kendileri zalimler oldukları halde Tufan onları yakaladı.

15-) Feenceynahu ve ashabes sefiyneti ve cealnaha ayeten lil alemiyn;
Biz Onu ve ashab-ı sefine'yi (gemi halkını**) kurtardık ve onu (**gemiyi**) alemler (**insanlar**) için bir ayet (**sıfat, ibret**) kıldık**.

16-) Ve ibrahiyme iz kale li kavmihi'büdullahe vettekuHU, zâliküm hayrun leküm in küntüm ta'lemun;
Ve İbrahim (i de irsal ettik**) !... Hani (**İbrahim**) kendi kavmine dedi ki: "*Allah'a kulluk/ibadet yapın (**şirk koşmayın**) ve O'ndan ittika edin (**arının, teslimiyete erin**)... Eğer bilirseniz bu sizin için daha hayırlıdır*"**.

17-) İnnema ta'budune min dunillahi evsanen ve tahlükune ifkâ* innelleziyne ta'budune min dunillahi la yemlikune leküm rizkan febteğu ındAllahirrizka va'büduHU veşküru leHU, ileyHİ turceun;
"*Allah'ın gayrından evsan'a (putlara**) ibadet/kulluk ediyorsunuz; (**aslında**) ifk (**yalan, iftira**) uyduruyorsunuz/yaratıyorsunuz (**çünkü O'nun gayrı vücud-mevcud yok ki?**)... Allah'ın gayrından tapındıklarınız var ya, sizin için bir rızka dahi malik değillerdir (**mevcudiyetleri ve kudretleri sözkonusu olamaz**)... Rızk'ı (**hakikatınız olan**) Allah indinden arzulayın/isteyin... O'na kulluk/ibadet yapın ve O'na şükredin... O'na rücu' ettiriliyorsunuz (**olduğu için?**)"***.

18-) Ve in tükezzibu fekad kezzebe ümemün min kabliküm* ve ma alerRasûli illel belağul mübiyn;
"*Eğer tekzib ederseniz, (bilin ki**) sizden önceki ümmetler de yalanlamıştı... Rasûl'e düşen apaçık bir tebliğden başka değil*"**.

19-) Evelem yerav keyfe yübdiüllahul halka sümme yuıydüh* inne zâlike alellahi yesiyr;
Görmediler mi Allah, halkı nasıl ibda' (izhar**) ediyor, sonra onu iade ediyor... Muhakkak ki bu Allah'a kolaydır**.

20-) Kul siru fiyl Ardı fenzuru keyfe bedeel halka sümmAllahu yünşiünneş'etel ahirete, innAllahe alâ külli şey'in Kadiyr;
De ki: "*Arz'da seyredin (gezip dolaşın**) da halk (**yaratma**)'a nasıl başladığına bir bakın... Sonra Allah neş'e-i ahiret'i (**diğer-son yaratmayı**) inşa eder... Muhakkak ki Allah herşey üzerine Kadiyr'dir*"**.

21-) Yüazzibü men yeşau ve yerhamü men yeşa'* ve ileyHİ tuklebun;
"*Dilediğine azab eder, dilediğine de rahmet/merhamet eder... O'na kalbolunuyorsunuz (olduğu için?**)"***.

22-) Ve ma entüm Bi mu'ciziyne fiyl Ardı ve la fiys Sema'* ve ma leküm min dunillahi min Veliyyin ve la Nasıyr;
"*Siz, ne Arz'da ve ne Sema'da (Bi-**) aciz bırakıcılar değilsiniz (**yaşam gerçeğinizi yadsıyamazsınız**)... Ve sizin Allah'dan başka ne bir Veliy'niz ve ne de bir Nasıyr'iniz (**yardımcınız**) yoktur*"**.

23-) Velleziyne keferu Bi ayatillahi ve LıkaiHİ ülaike yeisu min rahmetİY ve ülaike lehüm azâbün eliym;
Allah'ın ayetlerini (ilahi sıfatları, B sırrınca**) ve O'na lıka'yı (**kavuşmayı, vücud realitesini; varlığında açığa çıkışını yaşamayı**) küfr (**inkar**) edenler var ya, işte onlar Rahmetimden ümidi kesmişlerdir ve işte onlar için elim bir azab vardır**.

24-) Fema kâne cevabe kavmihi illâ en kaluktüluhü ev harrikuhü feencahullahu minen nar* inne fiy zâlike le âyâtin li kavmin yu'minun;
(İbrahim'in**) kavminin cevabı ancak şöyle demeleri oldu: "*O'nu katledin, yahut O'nu yakın!*"...**

(Fakat**) Allah, Onu Nar'dan kurtardı... Muhakkak ki bunda, iman eden bir kavim için elbette ayetler vardır**.

25-) Ve kale innemet tehaztüm min dunillahi evsanen meveddete beyniküm fiyl hayatid dünya* sümme yevmel kıyameti yekfüru ba'duküm Bi ba'dın ve yel'anü ba'duküm ba'da* ve me'vakümün naru ve ma leküm min nasıriyn;
(İbrahim**) dedi ki: "*Siz ancak dünya hayatında (**boş-izafi yerde, maddi hazlarda**) aranızda bir mevedde (**sevgi**) için Allah'ın gayrından (**şeyleri, birbirinizi**) putlar edindiniz... Sonra kıyamet günü kiminiz kiminizi (**birbirinizi B gerçeğince**) küfr (**inkar**) edecek ve bazınız bazınıza (**birbirinize**) la'net edecektir (**fani zevkler uğruna kendinizi tanımayı ihmal etmeyin?**)... Barınağınız Nar'dır ve sizin bir yardım ediciniz de yoktur*"**.

26-) Fe amene lehu Lut* ve kale inniy mühacirun ila Rabbiy* inneHU HUvel Aziyzül Hakiym;
Bunun üzerine O'na (İbrahim'e**) Lut iman etti ve: "*Doğrusu ben Rabbime muhacirim= hicret edeceğim!*" dedi... Muhakkak ki O, Aziyz'dir, Hakiym'dir**.

27-) Ve vehebna lehu İshaka ve Ya'kube ve cealna fiy zürriyyetihin Nübüvvete vel Kitabe ve ateynahu ecrehu fiyd dünya* ve innehu fiyl ahireti lemines salihıyn;
O'na (İbrahim'e**) İshak'ı ve Ya'kub'u hibe ettik... O'nun zürriyyeti içinde nübüvvet ve kitab oluşturduk... O'nun ecrini O'na dünyada verdik... Ve muhakkak ki O, ahirette de salihlerdendir**.

28-) Ve Lutan iz kale li kavmihi inneküm le te'tunel fahışete ma sebekaküm Biha min ehadin minel alemiyn;
Ve Lut (u da irsal ettik**)... Hani (**Lut**) kavmine dedi ki: "*Muhakkak ki siz alemlerden hiçbir kimsenin (**B sırrınc**) o hususta sizi geçmediği o fahişe'ye (**o hayasızca fiile**) ityan ediyorsunuz (**geliyorsunuz, varıyorsunuz**)"*.

29-) Einneküm lete'tuner ricale ve taktaunes sebiyle ve te'tune fiy nadiykümül münker* fema kâne cevabe kavmihi illâ en kalu'tina Bi azâbillahi in künte mines sadikıyn;
"*Muhakkak ki siz erkeklere ityan ediyorsunuz (geliyorsunuz**), yolu kesiyorsunuz ve meclisinizde münkere geliyorsunuz?*"... (**Lut'un**) kavminin cevabı ancak şöyle demeleri oldu: "*Eğer doğru söyleyenlerden isen, Allah'ın (**Bi-**) azabını getir bize!*"**.

30-) Kale Rabbinsurniy alel kavmil müfsidiyn;
(Lut**) dedi ki: "*Rabbim, müfsidler kavmi üzerine (**aleyhine**) bana yardım et (**nusret ver**)!"*.

31-) Ve lemma caet Rusülüna İbrahiyme Bil büşra kalu inna mühlikû ehli hazihil karyeti, inne ehleha kânu zalimiyn;
Rasûllerimiz İbrahim'e (Bi-**) müjde ile geldiklerinde dediler ki: "*Doğrusu biz şu karye (**şehir**) ehlini helak edeceğiz... Muhakkak ki onun ehli zalimler oldular*"**.

32-) Kale inne fiyha Luta* kalu nahnu a'lemu Bi men fiyha* lenünecciyennehu ve ehlehu illemraetehu, kânet minel ğabiriyn;
(İbrahim**) dedi ki: "*Muhakkak ki orada Lut var?*"... Dediler ki: "*Orada kim olduğunu (**B sırrınca**) biz daha iyi biliriz... Mutlaka Onu ve Onun ehlini kurtaracağız... Karısı hariç; o ğabiriynden (**geride kalanlar, helak olanlardan**) oldu*"**.

33-) Ve lemma en caet Rusülüna Lutan si (y) e Bihim ve daka Bihim zer'an ve kalu la tehaf ve la tahzen* inna müneccuke ve ehleke illemraeteke kânet minel ğabiriyn;
Rasûllerimiz Lut'a geldikleri vakit (Lut,**) onlarla (**onlar yüzünden B sırrınca**) fena oldu, onlardan dolayı (**B gerçeğince**) içi daraldı... (**Rasûllerimiz de**) dediler ki: "*Korkma, mahzun olma!.. Doğrusu biz seni ve senin ehlini kurtaracağız... Karın müstesna; o ğabiriynden (**geride kalanlar, helak olanlardan**) oldu*"**.

34-) İnna münzilune alâ ehli hazihil karyeti riczen mines Semai Bima kânu yefsükun;
"*Muhakkak ki biz şu karye (şehir, beden-nefs**) ehli üzerine, fasıklık yapmaları dolayısıyla (**B gerçeğince**) Sema'dan bir ricz (**azab, şeytan vesvesesi, vehim**) inzal edeceğiz*"**.

35-) Ve lekad terekna minha ayeten beyyineten likavmin ya'kılun;
Andolsun ki ondan (o karyeden**), akleden bir kavim için apaçık bir ayet (**ibret nişanesi?**) bıraktık**.

36-) Ve ila medyene ehahüm Şuayba* fekale ya kavmi'budullahe vercül yevmel' ahıre ve la ta'sev fiyl' Ardı müfsidiyn;
Medyen'e de kardeşleri Şuayıb'ı (irsal ettik**)... (**Şuayıb**) dedi ki: "*Ey kavmim!.. Allah'a kulluk/ibadet yapın (*şirk koşarak kayıtlanmayın; bilinç boyutunda kendinizi tanıyıp sınırsızlığınızı farkedin*), ahir günü umun (*sonsuzluğunuzu yaşamak için gereken fiilleri ortaya koyun*) ve ifsad ediciler olarak Arz'da taşkınlık yapmayın (*nefs halinde zahir olmayın*)"***.

37-) Fekezzebuhu feehazethümür recfetü feesbahu fiy darihim casimiyn;
O'nu (Şuayıb'ı**) tekzib ettiler... Bu yüzden onları o recfe (**şiddetli sarsıntı**) yakaladı da yurdlarında casimiyn oldular (**diz üstü çökmüş halde kaldılar; kudretsiz**).**

38-) Ve Aden ve Semude ve kad tebeyyene leküm min mesakinihim* ve zeyyene lehümüş şeytanu a'malehüm fesaddehüm anissebiyli ve kânu müstebsıriyn;
Ad ve Semud'a (da böyle yaptık**)... Onların meskenlerinden size tebeyyün etmiştir (**size belli olur**)... Şeytan kendilerine amellerini süsledi de onları yoldan (**diyn'den**) men'etti... Müstebsıriyn (**akıl gözü-basiret ile bunu görecek durumda olanlar**) oldukları halde**.

39-) Ve karune fir'avne ve hamane ve lekad caehüm Musa Bil beyyinati festekberu fiyl Ardı ve ma kânu sabikıyn;
Karun'u, Fravun'u ve Haman'ı (da böyle yaptık**)... Andolsun ki Musa onlara (**Bi-**) beyyineler (**açık kanıtlar, sıfatlar**) ile geldi de Arz'da kibir-büyüklük tasladılar... Halbuki sabikiyn (**öne geçip gidenler; azabtan kurtulanlar**) değillerdi**.

40-) Feküllen ehazna Bi zenbih* feminhüm men erselna aleyhi hasiba* ve minhüm men ehazethüssayhatü, ve minhüm men hasefna Bihil' Ard* ve minhüm men ağrakna* ve ma kânAllahu liyazlimehüm ve lâkin kânu enfüsehüm yazlimun;
Herbirini (B gerçeğince**) kendi günahı ile yakaladık... Onlardan kiminin üzerine hasıb (**taş bile yağdıran kasırga**) irsal ettik... Onlardan kimini o sayha (**korkunç dalgalı ses**) yakaladı... Onlardan kimini (**B sırrınca**) Arz'da geçirdik... Ve onlardan kimini de su'da boğduk... Allah onlara zulmetmiyordu; fakat onlar kendi nefslerine zulmediyorlardı**.

41-) Meselülleziynet tehazu min dunillahi evliyae kemeselil ankebut* ittehazet beyta* ve inne evhenel buyuti lebeytül ankebut* lev kânu ya'lemun;
Allah'ın gayrından (birbirini**) evliya edinenlerin meseli, bir ev edinen dişi örümceğin meseli gibidir... Muhakkak ki evlerin evheni (**en zayıfı**) elbette dişi örümceğin evidir (**gireni avlar; sağlamlığı-kalıcılığı yoktur?**)... Eğer bilselerdi**.

42-) İnnAllahe ya'lemu ma yed'une min duniHİ min şey'* ve HUvel Aziyzül Hakiym;
Muhakkak ki Allah, O'ndan gayrı çağırdığınız şeyleri bilir... O, Aziyz'dir, Hakiym'dir.

43-) Ve tilkel emsâlü nadribüha linNas* ve ma ya'kılüha illel alimun;
İşte misaller (ki onları**), insanlara darbediyoruz (**vuruyoruz, veriyoruz**)... (**Fakat**) onları alimlerden başkası akletmez**.

44-) HalekAllahus Semavati vel Arda Bil Hakk* inne fiy zâlike leayeten lilmu'miniyn;
Allah, Semaları ve Arz'ı Bil-Hakk (Hakk olarak**) yarattı (**hükümleri geçerlidir, hakları ihmal edilemez**)... Muhakkak ki bunda mü'minler için elbette bir ayet vardır**.

45-) Ütlü ma uhıye ileyke minel Kitabi ve ekımısSalate, innes Salate tenha anil fahşai vel münker* ve lezikrullahi ekber* vAllahu ya'lemu ma tasneun;
Kitab'tan sana vahyolunan şeyi tilavet et ve o namaz'ı ikame et!... Muhakkak ki o namaz fahşa'dan (bedensel yaşantı, şehvetler**) ve münker'den (**sistem dışılığı, şirki**) nehyeder (**uzaklaştırır**)... Elbette ki Allah (**ın**) zikri Ekber'dir (**?**)... Allah ne iş ettiğinizi (**ne halde olduğunuzu**) bilir**.

46-) Ve la tücadilu ehlel Kitabi illâ Billetiy hiye ahsen* illelleziyne zalemu minhüm ve kulu amenna Billeziy ünzile ileyna ve ünzile ileyküm ve ilahuna ve ilahuküm Vahidün ve nahnu leHU müslimun;
Ehl-i Kitab ile, onlardan zulmedenler müstesna, en güzel ne ise (B sırrınca**) onunla mücadele edin (**başka türlü mücadele etmeyin**) ve şöyle deyin: "*Bize inzal olunana da size inzal olunana da (*B sırrıyla*) iman ettik... Bizim ilahımız ve sizin ilahınız Vahid (*Bir Tek*)'dir (*gayrı yoktur*)... Biz O'na müslimleriz*"**.

47-) Ve kezâlike enzelna ileykel Kitab* felleziyne ateynahümül Kitabe yu'minune Bih* ve min haülai men yu'minu Bih* ve ma yechadü Bi ayatiNA illel kafirun;
Böylece sana Kitab'ı inzal ettik... Kendilerine Kitab verdiklerimiz (B sırrıyla**) O'na iman ederler... İşte bunlardan (**Araplardan**) O'na (**B sırrıyla**) iman eden kimse de vardır... (**Bi-**) ayetlerimizi ancak kafirler (**gerçeği reddeden kilitlenmişler**) bile bile inkar eder**.

48-) Ve ma künte tetlu min kablihi min Kitabin ve la tehuttuhu Bi yemiynike izen lertabel mubtılun;
Sen O'ndan (inzal ettiğimiz Kitab'tan**) önce (**Tevrat, İncil,.. gibi diyn'i**) bir kitab tilavet etmiyor ve onu (**Bi-**) sağ elinle de yazmıyordun (**demek ki genel anlamda okur-yazar olabilir... Furkan: 5**)... (**Eğer sağ elinle tilavet edip yazıyor olsaydın**) o takdirde ibdal ediciler (**batılcılar**) elbette şüphe ederdi (**yahudilikten, hristiyanlıktan öğrendiklerini söylüyor, derlerdi; oysa sana vahy ve inzal olunuyor?**).**

49-) Bel HUve ayatun beyyinatün fiy sudurilleziyne utül ılme* ve ma yechadü Bi ayatiNA illez zalimun;
Bilakis O (Kur'an**), kendilerine ilim verilmiş olanların sadırlarında apaçık ayetlerdir... (**Bi-**) ayetlerimizi ancak zalimler (**kendini bilmez müşrikler**) bile bile inkar eder**.

50-) Ve kalu levla ünzile aleyhi ayatun min Rabbih* kul innemel ayatü indAllah* ve innema ene neziyrun mübiyn;
Dediler ki: "*O'nun üzerine Rabbinden ayetler (*mucizeler, sıfatlar?*) inzal edilmeli değil miydi?*"... De ki: "*Ayetler ancak Allah indindedir... Ben ancak apaçık bir neziyr (*uyarıcı*) im*".

51-) Evelem yekfihim enna enzelna aleykel Kitabe yütla aleyhim* inne fiy zâlike le rahmeten ve zikra li kavmin yu'minun;
Kendilerine tilavet edilen O Kitab'ı sana inzal etmiş olmamız, onlara (B sırrınca**) kafi gelmedi mi?.. Muhakkak ki bunda iman eden bir kavim için elbette bir rahmet ve öğüt vardır**.

52-) Kul kefa Billahi beyniy ve beyneküm şehiyda* ya'lemu ma fiys Semavati vel' Ard* velleziyne amenu Bil batıli ve keferu Billahi ülaike hümül hasirun;
De ki: "*Benimle sizin aranızda Şehiyd (*şahid*) lik itibarıyla (*B sırrınca*) Allah kafidir... Semavat'ta ve Arz'da olanı bilir (*O*)... (*Bi-*) batıla iman edip Allah'ı (*B sırrınca*) küfr edenlere gelince, işte onlar hüsrana uğrayanların ta kendileridir*".

53-) Ve yesta'ciluneke Bil azâb* ve levla ecelün müsemmen lecaehümül azâb* ve le ye'tiyennehüm bağteten ve hüm la yeş'urun;
(Bi-**) azab'ı senden acele istiyorlar... Eğer ecel-i müsemma (**hükmedilmiş bir vakit**) olmasaydı, onlara azab elbette gelirdi... Onlar farkında olmadıkları halde, kendilerine (**azab**) aniden mutlaka gelecektir.**

54-) Yesta'ciluneke Bil azâb* ve inne cehenneme le muhıytatün Bil kafiriyn;
(Bi-**) azab'ı senden acele istiyorlar... Muhakkak ki Cehennem (**el an**) kafirleri (**B sırrınca**) ihata etmiş/kuşatmıştır**.

55-) Yevme yağşahümül azâbü min fevkıhim ve min tahti erculihim ve yekulü zuku ma küntüm ta'melun;
(Zikret**) o günü ki, azab onların fevklerinden ve ayaklarının altından (**bedensel cihetlerinden**) bürür ve: "*Yaptıklarınızı tadın!*" der**.

56-) Ya ıbadiyelleziyne amenu inne ArdıY vasiatün feiyyaYE fa'budun;
Ey iman eden kullarım!... Muhakkak ki Benim Arz'ım vasi' (geniş**) dir... Yalnız bana kulluk edin!**.

57-) Küllü nefsin zâikatül mevti sümme ileyNA turceun;
Her nefs ölümün tadıcısıdır/tadacaktır... Sonra bize rücu' ettirileceksiniz.

58-) Velleziyne amenu ve amilus salihati le nübevviennehüm minel cenneti ğurefen tecriy min tahtihel enharu halidiyne fiyha* nı'me ecrul amiliyn;
(Hakikatlerine**) iman edip (**arınma çalışmaları yapıp**) salih (**sünnetullah'a uygun**) amel işleyenlere gelince, kesinlikle onlara cennet'ten (**Hakkani vücud'dan**), altlarından nehirler akan ğurfalar (**yüksek odalar, üst katlar; yüksek mertebeler**) hazırlayacağız... Onların içinde ebedi kalıcılardır... Amel edenlerin ecri ne güzeldir!**.

59-) Elleziyne saberu ve alâ Rabbihim yetevekkelun;
Onlar ki sabrettiler ve Rablerine bilfiil tevekkül ediyorlar.

60-) Ve keeyyin min dabbetin la tahmilü rizkaha* Allahu yerzükuha ve iyyaküm* ve HUves Semiy'ul Aliym;
Nice dabbe (canlı, hayvan**) var ki, kendi rızkını yüklenip taşımıyor... Onları da sizi de Allah rızıklandırıyor... O, Semi'dir, Aliym'dir**.

61-) Ve lein seeltehüm men halekas Semavati vel Arda ve sahhareş Şemse vel Kamere le yekulünnAllah* feenna yü'fekûn;
Yemin olsun ki eğer onlara: "*Semaları ve Arz'ı kim yarattı, Güneş'i ve Ay'ı kim musahhar kıldı (*boyun eğdirdi*) ?*" diye sorsan, elbette: "*Allah*" diyecekler... Nasıl çevriliyorlar peki?.

62-) Allahu yebsütur rizka limen yeşau min ıbadiHİ ve yakdiru leh* innAllahe Bi külli şey'in Aliym;
Allah, kullarından dilediğine rızkı bast eder (yayar, açar**) ve (**dilediği**) ona kısar da... Muhakkak ki Allah Bi-külli şeyin Aliym'dir**.

63-) Ve lein seeltehüm men nezzele mines Semai maen feahya Bihil Arda min ba'di mevtiha leyekulünnAllah* kulil Hamdü lillah* bel ekseruhüm la ya'kılun;
Yemin olsun ki eğer onlara: "*Sema'dan su'yu tenzil edip de, ölümünden sonra onunla (*B sırrınca*) Arz'ı kim diriltti?*" diye sorsan, elbette: "*Allah*" diyecekler... De ki: "*El-Hamdu lillah= Hamd, Allah'a aittir!*"... Hayır, onların ekseriyeti akletmezler.

64-) Ve ma hazihil hayatüd dünya illâ lehvün ve leıb* ve inned darel ahırete lehiyel hayevan* lev kânu ya'lemun;
Şu dünya hayatı (en aşağı hayat**) bir eğlence (**eğlenilen bir şey kadar ciddiye al; ona dalıp kendini unutma**) ve bir oyun (**o halde oyunu kurallarına göre oynamalı, boşa değil?**) dan başka bir şey değildir... Ahiret Yurduna gelince, işte asıl hayevan (**canlılık-bilinçlilik, hayat yurdu**) odur... Eğer bilselerdi**.

65-) Feiza rakibu fiyl fülki deavullahe muhlisıyne lehüd diyn* felemma neccahüm ilel berri iza hüm yüşrikûn;
Gemiye bindikleri vakit, diyni (yani: inançlarını, düşüncelerini, bilinçlerini, yaşamlarını**) yalnız O'na halis kılanlar olarak Allah'ı çağırırlar/dua ederler... Onları kara'ya (**çıkarıp**) kurtarınca, bir de bakarsın ki onlar şirk koşuyorlar**.

66-) Li yekfüru Bima ateynahüm, ve liyetemetteu* fesevfe ya'lemun;
Kendilerine verdiğimiz şeylere (kuvvelere**) (**B sırrınca**) küfr (**nankörlük**) etsinler ve (**fani şeylerden**) faydalansınlar diye (**şirke dönerler?**)... Yakında bilecekler**.

67-) Evelem yerav enna cealna Haramen Aminen ve yütehattafünNasu min havlihim* efeBil batıli yu'minune ve Bi nı'metillahi yekfürun;
Görmediler mi ki, onların çevresinden insanlar çekilip alınırlarken biz (Zatiyyun'a**) amin (**emniyetli**) bir Harem kıldık... (**Şimdi bunlar B sırrınca**) batıla iman edip, Allah ni'metine (**B gerçeğince**) küfr (**nankörlük**) mü ediyorlar?**.

68-) Ve men azlemü minmeniftera alellahi keziben ev kezzebe Bil Hakkı lemma caeh* eleyse fiy cehenneme mesven lilkafiriyn;

Allah üzerine yalan (zat**) uydurandan yahut kendisine geldiği vakit (**Bi-**) Hakkı (**hakikat ilmi, Rasûl, diyn**) tekzib edenden daha zalim kimdir?... Kafirler (**gerçeği reddeden nankörler**) için mesva (**kalacak yer**), Cehennem'de değil midir?**.

69-) Velleziyne cahedu fiyna lenehdiyennehüm sübüleNA* ve innAllahe lemeal muhsiniyn;
Biz'de (benliksiz, severek, ihlasla**) mucahade edenlere gelince, elbette onları yollarımıza hidayet edeceğiz... Muhakkak ki Allah muhsiynlerle (**ubudet halinde olanlarla**) beraberdir**.

****

RÛM SÛRESİ (30)

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

Mekke döneminde 84.sırada nazıl olan sûre, kevni ayetlere, oluş ve yaratılıştaki mucizelere dikkatimizi çeker... Adını, vukuundan önce haber verdiği bir olay olan **Rum**'un, İranlılar'a galibiyeti dolayısıyla almıştır, "**Rum Sûresi**" diye... Bu mucizenin, ayetlerin tarihi-zahiri yönü itibarıyla gerçekleşmiş bir çok ilginç haberleri yanında batınan müjde ifade eden özel manası da sözkonusudur...

İslam'ın "**fıtrat**" diyni olduğunu ve *insanların o **Allah Fıtratı** üzere proğramlanıp yaratıldığını* bahseden ayet te bu sûrededir (30.ayet)... Rum Sûresi 60 ayettir...

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) Elif, Lâââm, Miiiym;
Eliyf, Lâm, Miym.

2-) ğulibetirRum;
Rum, mağlub oldu.

3-) fiy ednel Ardı ve hüm min ba'di ğalebihim seyağlibun;
Arz'ın ednasında (zuhura en yakın yerde**)... Onlar (**Rum**) bu mağlubiyetlerinden sonra, galip geleceklerdir**.

4-) fiy bıd'ı siniyn* Lillahil' emru min kablü ve min ba'd* ve yevmeizin yefrahul mu'minun;
Bıd' (birkaç**) sene içinde (**ancak düşman kuvvetlerini yenecek duruma gelirler**)... Önce ve sonra Emr (**bir nedene dayanmayan işlevli iş; dilediğini hükmetme, herşeyin orijinini kudret elinde tutan**) Allah'a aittir... O Gün mü'minler ferahlar/sevinir**.

5-) Bi nasrillah* yensuru men yeşa'* ve HUvel Aziyzür Rahıym;
Bi-nasrillah= Allah'ın nasrı (nusreti**) ile... Dilediğine yardım/nusret eder (**zafer veriri**)... O, Aziyz'dir, Rahıym'dir**.

6-) Va'dellah* la yuhlifullahu va'deHU ve lâkinne ekseranNasi la ya'lemun;
Allah'ın va'dı (bu**) !... Allah, va'dine hulf etmez... Fakat insanların ekseriyeti bilmezler**.

7-) Ya'lemune zahiren minel hayatid dünya*ve hüm anil ahıreti hüm ğafilun;
Onlar Ahiret'ten (kudret-bilinç boyutundan**) gafiller olarak, dünya hayatından zahiri bilirler**.

8-) Evelem yetefekkeru fiy enfüsihim* ma halekAllahus Semavati vel Arda ve ma beynehüma illâ Bil Hakkı ve ecelin müsemma* ve inne kesiyren minenNasi Bi Lıkai Rabbihim lekafirun;
Enfüslerinde/kendi içlerinde/kendileri hakkında hiç tefekkür etmediler mi?... (Ki,**) Allah, Semaları, Arz'ı ve ikisi arasında olan şeyleri ancak Bil-Hakk (**Hakk olarak**) ve ecel-i müsemma (**varoluş gayesinin tamamlandığı belli bir vakit**) olarak yarattı... Muhakkak ki insanlardan çoğu Rablerinin Lıkasına (**B sırrınca, Rablerinin kavuşmasından; Rablerinin varlıklarında açığa çıkışını yaşamaktan**) kafirlerdir**.

9-) Evelem yesiyru fiyl Ardı feyenzuru keyfe kâne akıbetülleziyne min kablihim* kânu eşedde minhüm kuvveten ve esarul Arda ve ameruha eksere mimma ameruha ve caethüm Rusulühüm Bil beyyinat* fema kânAllahu liyazlimehüm ve lâkin kânu enfüsehüm yazlimun;
Arz'da seyredip (gezip dolaşıp**) bakmazlar mı ki, onlardan öncekilerin akibeti nasıl oldu?... Onlar (**öncekiler**), kuvvet itibarıyla bunlardan daha şiddetli idiler... Arz'ı sürüp alt-üst etmişler ve onu (**Arz'ı**), bunların imar ettiklerinden daha çok imar etmişlerdi... Onların Rasûlleri onlara (**Bi-**) beyyineler (**açık deliller**) ile de gelmişti (**bu kadar ni'met?**)... (**Demek ki,**) Allah onlara zulmetmiyordu; fakat onlar kendi nefslerine zulmediyorlardı**.

10-) Sümme kâne akıbetelleziyne esaüs sua en kezzebu Bi ayatillahi ve kânu Biha yestehziun;
Sonra kötülük (nankörlük; kendilerine zulüm**) edenlerin akibeti en kötü oldu... Çünkü Allah'ın ayetlerini (**ilahi sıfatları, diyni; B sırrınca Allah'ın ayetleri olarak**) tekzib etmişlerdi ve (**nefsani özellikleri ile yaşayarak**) onlarla (**ayetlerle B gerçeğince**) alay ederlerdi**.

11-) Allahu yebdeül halka sümme yuıydühu sümme ileyHİ turceun;
Allah halkı ibda (izhar**) eder, sonra onu iade eder, sonra da O'na rücu' ettirilirsiniz**.

12-) Ve yevme tekumüs saatü yüblisül mücrimun;
O Saat kıyam ettiği gün (kıyamet**), mücrimler (**şirke-ayrılığa oturanlar**) ümidini kesip susarlar**.

13-) Ve lem yekün lehüm min şürekaihim şüfeaü ve kânu Bi şürekaihim kafiriyn;
Kendilerine ortaklarından (ortak koştuklarından**) şefaatçılar olmadı (**şirk'in mağfireti yok ki?**) ve onlar (**da o vakit, B sırrınca**) ortaklarına kafir oldular**.

14-) Ve yevme tekumüs saatü yevmeizin yeteferrekun;
O Saat kıyam ettiği gün (kıyamet?**), o gün (**?**), (**cennetlik-cehennemlik**) ayrılırlar**.

15-) Feemmelleziyne amenu ve amilus salihati fehüm fiy ravdatin yuhberun;
İman edip salih amel yapanlara gelince, onlar bir ravza (cennet, huzur**) içinde ni'metlenirler-sevindirilirler**.

16-) Ve emmelleziyne keferu ve kezzebu Bi ayatiNA ve Lıkail ahireti feülaike fiyl azâbi muhdarun;
(Hakk'a, Sistem'e**) Kafir olanlara ve (**Bi-**) ayetlerimizi ve Ahiret'in Lıka'sını (**kavuşmayı; kudret-bilinç boyutunun varlıklarında açığa çıkışını yaşamayı, o boyutta kendini bulup müşahade etmeyi**) yalanlayanlara gelince, işte onlar da (**o ma'lum**) azabın (**kayıtlılık, mutsuzluk yaşamı olan cehennem'in**) içinde ıhzar olunurlar (**hazır tutulurlar; azab'dan hiç gaib olmazlar**).**

17-) FesubhanAllahi hıyne tümsune ve hıyne tusbihun;
SubhanAllah (Allah münezzehtir; Allah'ı tesbih edin**), akşamladığınızda da sabah ettiğinizde de**.

18-) Ve leHUl Hamdu fiys Semavati vel Ardı ve aşiyyen ve hıyne tuzhirun;
Ki, Semavat'ta ve Arz'da Hamd O'na aittir... Aşiyyen (Gündüzün sonunda, Güneş battığında?**) ve izhar ettiğinizde/öğlen vaktinde de...!**.

19-) Yuhricül hayye minel meyyiti ve yuhricül meyyite minel hayyi ve yuhyil Arda ba'de mevtiha* ve kezâlike tuhrecun;
Diriyi ölüden çıkarır, ölüyü diriden çıkarır ve ölümünden sonra Arz'ı diriltir... Siz de böylece çıkarılacaksınız.

20-) Ve min ayatiHİ en halekaküm min türabin sümme iza entüm beşerun tenteşirun;
O'nun ayetlerindendir, sizi turab (toprak**) dan yaratması... Sonra, birden siz intişar eden (**yayılan**) bir beşer oldunuz**.

21-) Ve min ayatiHİ en haleka leküm min enfüsiküm ezvacen liteskünu ileyha ve ceale beyneküm meveddeten ve rahmeten, inne fiy zâlike leâyâtin li kavmin yetefekkerun;
O'nun ayetlerindendir, onlara yerleşip sükun bulasınız (kaynaşıp nötürleşesiniz**) ve aranızda meveddet (**sevgi, kendini görme**) ve rahmet (**aktif sevgi, tefekkür, üretim, zuhur**) oluştursun diye, sizin için kendi nefslerinizden eşler yaratması... Muhakkak ki bunda, tefekkür eden bir kavim için elbette ayetler vardır**.

22-) Ve min ayatiHİ halkus Semavati vel Ardı vahtilafü elsinetiküm ve elvaniküm* inne fiy zâlike leâyâtin lil alemiyn;
O'nun ayetlerindendir, Semalar ile Arz'ın yaratılması ve lisanlarınız (bilinçleriniz**) ile renklerinizin farklı olması... Muhakkak ki bunda alemler (**insanlık boyutu**) için elbette ayetler vardır**.

23-) Ve min ayatiHİ menamüküm Bil leyli ven nehari vebtiğaüküm min fadliHİ, inne fiy zâlike leâyâtin li kavmin yesmeun;
O'nun ayetlerindendir, (Bi-**) gece ve gündüz uyumanız ve O'nun fazlından taleb etmeniz... Muhakkak ki bunda işiten bir kavim için elbette ayetler vardır**.

24-) Ve min ayatiHİ yüriykümül berka havfen ve tamean ve yünezzilu minesSemai maen feyuhyiy Bihil Arda ba'de mevtiha* inne fiy zâlike leâyâtin likavmin ya'kılun;
O'nun ayetlerindendir ki, havf (korku**) ve tama' (**umma**) için size şimşeği gösterir... Sema'dan bir su indirir de o (**su**) ile (**B sırrınca**), ölümünden sonra Arz'ı diriltir... Muhakkak ki bunda akleden bir kavim için elbette ayetler vardır**.

25-) Ve min ayatiHİ en tekumes Semaü vel Ardu Bi emriHİ, sümme iza deaküm da'veten minel Ardı iza entüm tahrucun;
O'nun ayetlerindendir, Sema ve Arz'ın O'nun (Bi-**) emri ile kıyam etmesi (**ayakta durması**)... Sonra Arz'dan bir da'vet ile sizi çağırdığı vakit, hemen siz çıkarsınız**.

26-) Ve leHU men fiys Semavati vel Ard* küllün leHU kanitun;
Semalarda ve Arz'da kim varsa, O'nundur... Hepsi O'na kanittir (itaat halindedir**) ler**.

27-) Ve HUvelleziy yebdeül halka sümme yuıydühu ve huve ehvenü aleyHİ, ve leHUl meselül a'la fiys Semavati vel' Ard* ve HUvel Aziyzül Hakiym;
O'dur halk'ı ibda (izhar**) eden, sonra onu iade eden... Ki o (**nu yapmak**), O'na ehvendir... Semalar'da ve Arz'da en a'la misaller O'nundur... O, Aziyz'dir, Hakiym'dir**.

28-) Darabe leküm meselen min enfüsiküm* hel leküm min ma meleket eymanüküm min şürekae fiy ma razaknaküm feentüm fiyhi sevaün tehafunehüm kehıyfetiküm enfüseküm* kezâlike nüfassılul ayati likavmin ya'kılun;
(Allah**) size enfüsünüzden/nefslerinizden bir mesel verdi: Sizi rızıklandırdığımız şeylerde (**mallarınızda**), sağ ellerinizin malik olduklarından (**kölelerinizden**) ortaklarınız var mı, ki siz onda (**onlarla**) eşit, kendi nefslerinizden korktuğunuz gibi onlardan korkuyorsunuz (**bunu kabul eder misiniz**) ?... Akleden bir kavim için ayetleri böylece tafsil ediyoruz**.

29-) Belit tebealleziyne zalemu ehvaehüm Bi ğayri 'ılm* femen yehdiy men edallellah* ve ma lehüm min nasıriyn;
Hayır, zulmedenler Bi-gayri ilim (ilimsizce**) kendi hevalarına tabi oldular... Allah'ın saptırdığına hidayet edecek kimdir?... Onlar için nasır/yardımcı da yoktur**.

30-) Feekım vecheke liddiyni haniyfa* fıtratAllahilletiy fetaren Nase aleyha* la tebdiyle li halkıllah* zâliked diynül kayyimü, ve lâkinne ekseranNasi la ya'lemun;
Vechini Haniyf olarak (bir tanrıya tapınmaksızın, Allah'a şirk koşmaksızın**) o Tek Diyn'e doğrult... O Allah Fıtratı'na ki, insanları onun üzerine yaratmıştır... Allah yaratışına tebdil (**bedel**) yoktur...**

İşte bu, Diyn-i Kayyım'dır (hep payidar, daim geçerli Sistem'dir**)... Fakat insanların ekseriyeti bilmezler**.

31-) Müniybiyne ileyHİ vettekuHU ve ekıymus Salate ve la tekûnu minel müşrikiyn;
O'na munibiyn (yönelmişler**) olarak (**Allah Fıtratı'na tabi olun**), O'ndan ittika edin, namazı ikame edin ve müşriklerden olmayın!**.

32-) Minelleziyne ferraku diynehüm ve kânu şiyea* küllü hızbin Bima ledeyhim ferihun;
Onlardan ki (yani o müşriklerden olmayın ki**), dinlerini parça parça ettiler ve şia' şia' (**bölük bölük**) oldular... Her hizib (**Bi-**) kendi yanında/katında bulunan (**kendi diyn anlayışı**) ile sevinip şımarmakta**.

33-) Ve iza messenNase durrun deav Rabbehüm müniybiyne ileyHİ sümme iza ezâkahüm minHU rahmeten iza feriykun minhüm Bi Rabbihim yüşrikûn;
İnsanlara (onları arındırmak, genişletmek için**) bir durr (**zarar,hastalık, sıkıntı**) dokunduğunda, O'na munibiyn (**yönelenler**) olarak Rablerini çağırırlar... Sonra onlara kendinden bir rahmet tattırırsa, bir de bakarsın ki onlardan bir fırka Rablerine (**Bi-Rabbihim**) şirk koşuyorlar**.

34-) Liyekfüru Bima ateynahüm* fetemetteu* fesevfe ta'lemun;
Kendilerine verdiğimiz şeylere (B gerçeğince**) küfr (**nankörlük**) etsinler diye... Hadi (**fani şeylerden**) faydalanın (**istediğinizi yapın bakalım**);yakında bileceksiziniz**.

35-) Em enzelna aleyhim sultanen fe huve yetekellemü Bima kânu Bihi yüşrikûn;
Yoksa onlar üzerine bir sultan (sulta, hüccet**) inzal ettik de, O'na (**Bi-**) şirk koşuyor oldukları şeyleri, (**B sırrınca**) o (**sultan, hüccet**) mu konuşuyor?**.

36-) Ve iza ezâknenNase rahmeten ferihu Biha* ve in tusıbhüm seyyietün Bima kaddemet eydiyhim iza hüm yaknetun;
İnsanlara bir rahmet tattırdığımızda, onunla (B gerçeğince**) ferahlanır/sevinirler... Kendi ellerinin takdim ettikleri dolayısıyla (**B gerçeğince**) onlara bir kötülük isabet ederse, hemen onlar umitsizliğe düşerler**.

37-) Evelem yerav ennAllahe yebsütur rizka limen yeşau ve yakdir* inne fiy zâlike leâyâtin li kavmin yu'minun;
Görmediler mi ki, Allah, dilediğine rızkı bast eder (yayar, genişletir, açar**) ve kısar... Muhakkak ki bunda, iman eden bir kavim için elbette ayetler vardır**.

38-) Feati zelkurba hakkahu vel miskiyne vebnes sebiyl* zâlike hayrun lilleziyne yüriydune vechAllahi ve ülaike hümül müflihun;
Yakınlık sahiplerine hakkını ver, miskinlere (yoksullara?**) ve yolun oğluna (**yolcuya?**) da (**haklarını ver**)... Bu, Vechullahı irade edenler için daha hayırlıdır... İşte onlar felaha erenlerin ta kendileridir**.

39-) Ve ma ateytüm min riben li yerbüve fiy emvalinNasi fela yerbu indAllah* ve ma ateytüm min zekatin türiydune vechAllahi feülaike hümül mud'ıfun;
İnsanların malları içinde artısın diye riba (faiz, artış**) olarak verdiğiniz şey (**?**), Allah indinde artmaz... Vechullahı irade ederek zekat (**tezkiye, taharet**) olarak verdiğinize gelince, işte onlar (**zekat olarak/tezkiye için verenler**) kat kat arttıranların ta kendileridir**.

40-) Allahulleziy halekaküm sümme razekaküm sümme yümiytüküm sümme yuhyıyküm* hel min şürekâiküm men yefalu min zâliküm min şey'* subhaneHU ve tealâ amma yüşrikûn;
Allah'dır ki, sizi yarattı, sonra sizi rızıklandırdı, sonra sizi öldürür, sonra da sizi diriltir... Sizin ortaklarınızdan, bunlardan birini yapan kimse var mı?... O, onların ortak koştuklarından Subhan'dır, A'lidir.

41-) Zaharel fesadü fiyl berri vel bahri Bima kesebet eydinNasi li yüziykahüm ba'dalleziy amilu leallehüm yerciun;

İnsanların ellerinin kazandıklarından ötürü (B sırrınca, kazandıkları olarak**) kara'da ve deniz'de fesad zuhur etti... (**Allah'ın**) onlara yaptıklarının ba'zısını tattırması için... Belki rücu' ederler**.

42-) Kul siru fiyl Ardı fenzuru keyfe kâne akıbetülleziyne min kabl* kâne ekseruhüm müşrikiyn;
De ki: "*Arz'da seyredin (*gezip dolaşın*) de (*sizden*) öncekilerin akibetinin nasıl olduğuna bir bakın!... Onların ekseriyeti müşrikler idi*".

43-) Feekım vecheke liddiynil kayyimi min kabli en ye'tiye yevmün la meredde lehu minAllahi yevmeizin yessaddaun;
Vechini, Allah'dan (olan**), reddolunması imkansız bir gün gelmezden önce Diyn-i Kayyım'e (**gerçek, payidar diyn'e**) doğrult; ki o gün (**insanlar**) bölük bölük ayrılırlar**.

44-) Men kefere fealeyhi küfruh* ve men amile salihan feli enfüsihim yemhedun;
Kim küfr (nankörlük, inkar**) eder ise, onun küfrü kendi aleyhinedir... Kim de salih amel yapar ise, kendi nefsleri için (**makam**) hazırlamış olurlar**.

45-) Liyecziyelleziyne amenu ve amilussalihati min fadliHİ, inneHU la yuhıbbül kafiriyn;
(Allah,**) iman edip salih amel yapanlara kendi fazlından karşılık versin diye... Muhakkak ki O, kafirleri (**Hakk'dan, Sistem'den perdelileri**) sevmez**.

46-) Ve min ayatiHİ en yursilerriyaha mübeşşiratin ve liyüziykaküm min rahmetiHİ ve litecriyel fülkü Bi emriHİ ve li tebteğu min fadliHİ ve lealleküm teşkürun;
O'nun ayetlerindendir, size rahmetinden tattırsın, gemiler BiEmriHİ (O'nun Emri ile B sırrınca**) akıp gitsin ve O'nun fazlından taleb edesiniz ve şükredesiniz diye rüzgarları müjdeciler olarak irsal etmesi**.

47-) Ve lekad erselna min kablike Rusülen ila kavmihim fecauhüm Bil beyyinati fentekamna minelleziyne ecremu* ve kâne hakkan aleyna nasrul mu'miniyn;
Andolsun ki, senden önce de kendi kavimlerine Rasûller irsal ettik de onlara beyyineler (B sırrınca açık deliller**) ile geldiler... Biz de cürüm (**suç, küfür**) işleyenlerden intikam aldık... Mü'minlere nusret etmek bizim üzerimize bir hakkdır**.

48-) Allahulleziy yursilurriyaha fetüsiyru sehaben feyebsütuhu fiys Semai keyfe yeşau ve yec'alühu kisefen feteral vedka yahrucü min hılalih* feiza esabe Bihi men yeşau min ıbadiHİ iza hüm yestebşirun;
Allah O'dur ki, rüzgarları irsal eder de (o rüzgarlar**) bulutları sürer/kaldırır (**işler, yükseltir?**);onu nasıl isterse öylece Sema'da bast eder (**yayar, genişletir**) ve onu (**n kalıplarını**) parça parça kılar; böylece vedk'ın (**yağmur'un/damla damla yağmur yağışı'nın?**) onun aralarından çıktığını görürsün... Onu (**B sırrınca**) kullarından dilediğine isabet ettirince, bir de bakarsın ki onlar müjde edilen ile neşelenip seviniyorlar**.

49-) Ve in kânu min kabli en yünezzele aleyhim min kablihi le müblisiyn;
Halbuki bundan önce, kendilerine (yağmur; ilim**) indirilmeden önce elbette mublisiyn (**çaresizce umit kesip susanlar; iblisler**) idiler**.

50-) Fenzur ila asari rahmetillahi keyfe yuhyil Arda ba'de mevtiha* inne zâlike le muhyil mevta* ve HUve alâ külli şey'in Kadiyr;
Allah'ın rahmetinin eserlerine bak, ölümünden sonra Arz'ı nasıl diriltiyor?.. Muhakkak ki işte O, ölüleri elbette Muhyi'dir... O, herşeye Kadiyr'dir.

51-) Ve lein erselna riyhan feraevhü musferren lezallu min ba'dihi yekfürun;
Andolsun ki eğer bir rüzgar irsal etsek de onu sararmış görseler, ondan sonra elbette küfr (nankörlük, inkar**) ediyor olurlar**.

52-) Feinneke la tüsmiul mevta ve la tüsmius summed duae iza vellev müdbiriyn;
Muhakkak ki sen (kalbleri**) ölülere işittiremezsin, (**Hakk'a**) arkalarını dönüp gittiklerinde sağırlara da işittiremezsin (**de ondan**).**

53-) Ve ma ente Bihadil umyi an dalaletihim* in tüsmiu illâ men yu'minu Bi ayatiNA fehüm müslimun;
Sen körleri, dalaletlerinden (çıkarıp, çevirip**) (**Bi-**) hidayet edemezsin... Sen ancak müslimler (**teslim olmuşlar**) olmaları dolayısıyla ayetlerimize (**B sırrıyla**) iman eden kimselere işittirirsin**.

54-) Allahulleziy halekaküm min da'fin sümme ceale min ba'di da'fin kuvveten sümme ceale min badi kuvvetin da'fen ve şeybeten, yahlüku ma yeşa'* ve HUvel Aliymül Kadiyr;
Allah O'dur ki, sizi da'f (zaaf, zayıflık; kuvve olmayışı**)'dan yarattı... Sonra, da'f'ın akabinden bir kuvvet oluşturdu... Sonra, kuvvet'in akabinden da'f (**kuvvetsizlik, acziyet**) ve şeybe (**yaşlılık, ihtiyarlık**) meydana getirdi... (**Allah**) dilediğini yaratır... O, Aliym'dir, Kadiyr'dir**.

55-) Ve yevme tekumüs saatü yuksimül mücrimune, ma lebisu ğayre saatin, kezâlike kânu yü'fekûn;
O Saat kıyam ettiği gün (kıyamet**) mücrimler (**şirke-ayrılığa oturanlar**), bir saattan başka kalmadıklarına kasem eder... Böylece çevriliyorlardı**.

56-) Ve kalelleziyne utül ılme vel iymane lekad lebistüm fiy Kitabillahi ila yevmil ba's* fehazâ yevmül ba'si ve lakinneküm küntüm la ta'lemun;
Kendilerine ilim ve iman verilmiş olanlar ise dedi ki: "*Andolsun ki, Allah'ın Kitabında (*yazısında?*) ba's gününe kadar kaldınız... İşte bu ba's günüdür... Fakat siz bilmiyordunuz*".

57-) Feyevmeizin la yenfeulleziyne zalemu ma'ziretühüm ve la hüm yüsta'tebun;
O Gün zulmedenlere mazeretleri fayda vermez ve onlardan (aleyhlerine olan olumsuzluğu kaldıracak, güzel düşünceye çevirip razı edecek bir çaba, mazeret ile**) razı etmeleri de istenilmez**.

58-) Ve lekad darebna linNasi fiy hazel Kur'âni min külli mesel* ve lein ci'tehüm Bi âyetin leyekulennelleziyne keferu in entüm illâ mubtılun;
Andolsun ki şu Kur'an'da insanlar için her meselden darbettik (her türlü sembolik, temsili anlatımda bulunduk**)... Yemin olsun ki eğer onlara (**B sırrınca**) bir ayet (**mucize, ilahi hüküm**) getirsen, o kafir olanlar (**gerçeği reddedenler**) elbette şöyle diyeceklerdir: "*Siz (*bizim diynimizi, inanışımızı*) ibtal edenlerden başka değilsiniz*"**.

59-) Kezâlike yatbaullahu alâ kulubilleziyne la ya'lemun;
Böylece bilmeyenlerin kalbleri üzerine Allah tab' eder (mühür vurur**).**

60-) Fasbir inne va'dAllahi Hakkun ve la yestehıffennekelleziyne la yukınun;
O halde sabret!... Muhakkak ki Allah'ın va'di hakk'dır... İkan etmeyenler seni hafife alamayacaklardır

****

LUKMAN SÛRESİ (31)

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

Adını, kendisine "**Allah**"a şükretmek için "**Hikmet**" verildiği 12.ayette belirtilen, *vasiyyet*, *ihsan* ve *Nübüvvet-i Ta'rifiyye* sahibi **Hz.Lukman**'dan alan bu sûre **Mekke-i Mükerreme**'de nazıl olmuştur... Sadece 27-29 ayetleri'nin **Medine-i Münevvere**'de indiği de rivayet edilir; ki bu rivayetin sebeb-i nüzulu olan olay da diyn gerçeği ve uluhiyyet bakımından ibrete şayandır: *İnzal olunan-vahyolunan ilahi bir kitab'ın sanki Allah'ın tüm ilmini ihata ettiğini*, sanarak İsra: 85.ayetle ilgili olarak Yahudi alimlerinin "**Bize Tevrat verilmiştir ve onda herşey vardır**" demelerine **Hz.Rasûlullah** s.a.v.: "**Allah'ın ilmi içinde o az bir şeydir!**" buyurmuş ve 27.ayetle gerçek durumu açıklamıştır...

Lokman Sûresi, 34 ayettir...

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) Elif, Lâââm, Miiiym;
Eliyf, Lâm, Miym.

2-) Tilke ayatul Kitabil Hakiym;
İşte bunlar Kitab-ı Hakiym'in (o hikmetli Kitab'ın**) ayetleridir**.

3-) Hüden ve rahmeten lil muhsiniyn;
Muhsinler (müşahade ehli; aynel yakiyn'ler**) için huda (**klavuz, hidayet**) ve rahmet olarak**.

4-) Elleziyne yukıymunes Salate ve yü'tunez Zekate ve hüm Bil ahireti hüm yukınun;
Onlar (o muhsiynler**) ki, namazı ikame ederler, zekatı verirler ve onlar Ahiret'e (**B manasınca**) ikan edenlerdir**.

5-) Ülaike alâ hüden min Rabbihim ve ülaike hümül müflihun;
İşte onlar Rabblerinden olan bir huda (hidayet, rehberlik**) üzerindedirler ve işte onlar muflihun'dur** (hakiki kurtuluşa erenlerdir).

6-) Ve minen Nasi men yeşteriy lehvel hadiysi liyudılle an sebiylillâhi Bi ğayri ilmin, ve yettehızeha hüzüva* ülaike lehüm azâbün mühiyn;
İnsanlardan kimi de vardır ki, Bi-gayri ilim (ilimsizce; yaşayıp idrak etmeden**) Allah yolundan saptırmak için söz eğlencesi (**bilgi lafı**) satın alır ve onu bir alay edinir... İşte bunlar için hor-hakir edici bir azab vardır**.

7-) Ve iza tütla aleyhi ayatuNA vella müstekbiren keen lem yesma'ha keenne fiy üzüneyhi vakra* febeşşirhu Bi azâbin eliym;
Ona ayetlerimiz tilavet edildiğinde, sanki onları işitmemiş, sanki iki kulağında vakra (ağırlık**) varmış gibi kibirlenerek yüz çevirir... Onu elim bir (**Bi-**) azab ile müjdele**.

8-) İnnelleziyne amenu ve amilus salihati lehüm cennatün naıym;
İman edip salih amel yapanlara gelince, onlara Naıym cennetleri (ilahi özelliklerle yaşamın gereği, yenilenen ve daima çoğalan ni'metlerin yeri**) vardır**.

9-) Halidiyne fiyha* va'dAllahi hakka* ve HUvel Aziyzül Hakiym;
Orada ebedi kalıcılardır... Allah'ın Hakk va'di'dir (bu**)... O, Aziyz'dir, Hakiym'dir**.

10-) Halekas Semavati Bi ğayri amedin teravneha ve elka fiyl Ardı revasiye en temiyde Biküm ve besse fiyha min külli dabbetin, ve enzelna mines Semai maen feenbetna fiyha min külli zevcin keriym;
(Allah,**) Semavat'ı gördüğünüz bir direk olmaksızın (**Bi-gayri ğamed**) yarattı, sizi (**B sırrınca**) sallayıp sarsmasın diye Arz'a sabit dağlar ilka etti ve orada her dabbe'den (**canlı, hayvan**) bess etti (**yaydı**)... Sema'dan bir su inzal ettik de orada her keriym (**güzel; bereketli, cömert**) eş'den inbat ettik (**yetiştirdik**).**

11-) Hazâ halkullahi feeruniy ma zâ halekalleziyne min duniHİ, belizzalimune fiy dalalin mübiyn;
Bu, Allah'ın halkı'dır... Haydi gösterin bana O'ndan başkalarının ne yarattığını?... Hayır zalimler apaçık bir dalalet içindedirler.

12-) Ve lekad ateyna LukmanelHıkmete enişkür Lillahi* ve men yeşkür feinnema yeşküru linefsih* ve men kefere feinnAllahe Ğayniyyün Hamiyd;
Andolsun ki biz Lukman'a: "(*gayrı olmadığına şahadet ettiğin, hakikatın olan, varlığında açığa çıkan tüm kuvvenin sahibi***) Allah'a şükret" diye Hikmet (**sistemli tefekkür aklı, herşeyin hakkını verecek işlev bilgisi; nübüvveti ta'rifiyye ilmi**) verdik... Kim şükreder ise, ancak kendi nefsine şükreder... Kim de küfr (**nankörlük**) ederse, muhakkak ki Allah Ğaniyy'dir, Hamiyd'dir**.

13-) Ve iz kale Lukmanü libnihi ve huve yeızuhu ya büneyye la tüşrik Billah* inneş şirke le zulmün azıym;

Hani Lukman oğluna, ona öğüt verirken dedi ki: "*Ey oğulcuğum!... (Bi-) Allah'a şirk koşma!... Muhakkak ki şirk, azıym bir zulüm'dür*".

14-) Ve vassaynel insane Bi valideyh* hamelethü ümmühu vehnen alâ vehnin ve fisaluhu fiy ameyni enişkürliy ve livalideyk* ileyYEl masıyr;
Biz insan'a ana-babasını (B sırrınca**) vasiyyet ettik (**demek ki sistemde geçerli, evrensel planda olan bir şey**)... Onun anası onu vehn (**zayıflık**) üztüne zayıflıkla yüklenip taşımıştır... Onun fısalı (**sütten kesilmesi**) da iki yıl içindedir... "*Bana ve ana-babana şükret; dönüş banadır!*" (**diye vasiyyet ettik**).**

15-) Ve in cahedake alâ en tüşrike Biy ma leyse leke Bihi ilmün fela tutı'hüma ve sahıbhüma fiyd dünya ma'rufa* vettebı' sebiyle men enabe ileyYE, sümme ileyYE merciuküm feünebbiüküm Bima küntüm ta'melun;
(Bununla beraber**) eğer seni, hakkında senin (**B sırrınca**) bir ilmin olmayan bir şeyi (**Bi-**) bana ortak koşman üzerine seninle mücahade ederler (**dövüşür-zorlarlar**) ise, (**bu durumda**) o ikisine itaat etme... Dünya'da o ikisiyle ma'ruf geçin (**güzel bir dostlukla, İslam örfüne uygun bir şekilde geçin**);(**fakat**) bana yönelenin yoluna tabi ol!.. Sonra merci'niz (**geri dönüşünüz**) banadır... Yaptıklarınızı (**B sırrınca**) size haber vereceğim**.

16-) Ya büneyye inneha in tekü miskale habbetin min hardelin fetekün fiy sahretin ev fiys Semavati ev fiyl Ardı ye'ti BihAllahu, innAllahe Latıyfün Habiyr;
"***Ey oğulcuğum!... Muhakkak ki o (**yaptığın şey**), bir hardal danesi ağırlığınca olsa da bir kayanın içinde yahut Semavat'ta yahut Arz'ın içinde olsa, Allah onu (**B sırrınca**) getirir... Muhakkak ki Allah Latiyf'dir, Habiyr'dir***"**.

17-) Ya büneyye ekımıs Salate ve'mur Bil ma'rufi venhe anil münkeri vasbir alâ ma esabek* inne zâlike min azmil ümur;
"***Ey oğulcuğum!... Namazı ikame et... Ma'ruf'u (**İslam'a-fıtrata uygun olanı B sırrınca**) emret, münker (**Sistem'in ve aklın reddettiği şey; şirk**)'den nehyet... Sana isabet eden şey üzerine de sabret... Muhakkak ki bunlar, azm gerektiren/yapılması kesinlikle gereken işlerdendir***"**.

18-) Ve la tüsa'ır (tüsağğir, gibi?) haddeke linNasi ve la temşi fiyl Ardı mereha* innAllahe la yuhıbbu külle muhtalin fahur;
"***İnsanlardan, kibirlenerek yanağını çevirme ve Arz'da kendini beğenerek yürüme!... Muhakkak ki Allah çok övünen (**ni'metleri sayıp, fakat şükretmeyen**) kibirli hiçbir kimseyi sevmez!***"**.

19-) Vaksıd fiy meşyike vağdud min savtik* inne enkerel 'asvati lesavtülhamiyr;
"***Yürüyüşünde mu'tedil ol ve sesini alçalt!... Muhakkak ki seslerin en çirkini, eşeklerin sesidir***"**.

20-) Elem terav ennAllahe sahhare leküm ma fiys Semavati ve ma fiyl Ardı ve esbeğa aleyküm niamehu zahireten ve batıneten, ve minen Nasi men yücadilü fiyllahi Bi ğayri ilmin ve la hüden ve la Kitabin müniyr;
Görmediniz mi ki Allah, Semavat'ta ve Arz'da olan şeyleri size musahhar kıldı (boyun eğdirdi**) ve sizin üzerinize zahiri (**kerametler**) ve batını (**ma'rifetler**) olarak ni'metlerini isbağ etti (**tam yaptı, bol bol tamamladı, yaydı**)... İnsanlardan kimi de Allah hakkında Bi-gayri ilim (**ilimsiz; mesnedsiz**), huda'sız (**rehbersiz**) ve aydınlatıcı bir kitab'ı (**vahiy aklı**) olmaksızın mücadele eder/tartışır durur**.

21-) Ve iza kıyle lehümüt tebiu ma enzellellahu kalu bel nettebiu ma vecedna aleyhi abaena* evelev kâneşşeytanu yed'uhüm ila azâbis saıyr;
Onlara: "*Allah'ın inzal ettiğine tabi olun*" denildiğinde: "*Hayır, babalarımızı üzerinde bulduğumuz şeye tabi oluruz*" dediler... Ya şeytan kendilerini saiyr (alevli ateş**)'in azabına çağırıyor idiyse de mi?**.

22-) Ve men yüslim vechehu ilellahi ve huve muhsinün fekadistemseke Bil urvetil vüska* ve ilellahi akıbetül' ümur;
Kim muhsin olarak (Onu müşahade ederek**) vechini Allah'a teslim ederse, gerçekten en sağlam kulpa (**B gerçeğince**) tutunmuş olur... İşlerin akibeti Allah'a (**döner**).**

23-) Ve men kefere fela yahzünke küfruh* ileyNA merciuhüm fenünebbiühüm Bima amilu* innAllahe Aliymün Bizatissudur;
Kim de küfr (inkar**) ederse, onun küfrü seni mahzun etmesin... Onların merci'leri (**dönüşleri**) bizedir, yaptıkları şeyleri (**B sırrınca**) kendilerine haber vereceğiz... Muhakkak ki Allah sadırların zatı (**sahibi**) olarak (**içinizdekileri B sırrınca**) Aliym'dir**.

24-) Nümettiuhüm kaliylen sümme nadtarruhüm ila azâbin ğaliyz;
Onları az faydalandırırız... Sonra onları ğaliyz (sert-katı-şiddetli**) bir azaba muzdar (**mecbur**) ederiz**.

25-) Ve lein seeltehüm men halekas Semavati vel Arda leyekulünnAllah* kulilHamdü Lillah* bel ekseruhüm la ya'lemun;
Yemin olsun ki eğer onlara: "*Semavat'ı ve Arz'ı kim yarattı?*" diye sorsan, elbette: "*Allah*" diyecekler... De ki: "*El-Hamdu Lillah= Hamd, (*tüm Esma ve sıfatın sahibi*) Allah'a aittir!*"... Hayır, onların ekseriyeti bilmezler.

26-) Lillahi ma fiys Semavati vel Ard* innAllahe HUvel Ğaniyyül Hamiyd;
Semavat'ta ve Arz'da ne varsa Allah'ındır (O'nun Esması'nın bir zuhurudur; dilediği manaları açığa çıkarsın diye yoktan yaratmıştır**)... Muhakkak ki O, Ğaniy'dir, Hamiyd'dir**.

27-) Velev enne ma fiyl Ardı min şeceretin aklamün vel bahru yemüddühu min ba'dihi seb'atü ebhurin ma nefidet kelimatullah* innAllahe Aziyzün Hakiym;
Eğer Arz'da ağaç olarak bulunan şeyler kalem olsa ve deniz de (mürekkeb olsa**), ondan sonra yedi deniz de ona imdad etse (**o denize yardım etse**), Allah'ın kelimeleri tükenmez... Muhakkak ki Allah Aziyz'dir, Hakiym'dir**.

28-) Ma halkuküm ve la ba'süküm illâ kenefsin vahıdetin, innAllahe Semiy'un Basıyr;
Sizin yaratılmanız da ba'solunmanız da ancak bir tek nefs'inki gibidir... Muhakkak ki Allah, Semi'dir, Basıyr'dir.

29-) Elem tera ennAllahe yulicülleyle fiynnehari ve yulicünnehare fiylleyli ve sahhareş Şemse vel Kamere küllün yecriy ila ecelin müssemmen ve ennAllahe Bima ta'melune Habiyr;
Görmedin mi ki Allah, geceyi gündüzün içine sokuyor, gündüzü de gecenin içine sokuyor?...Güneş'i ve Ay'ı tashir etmiştir (boyun eğdirmiştir**) ?... Herbiri müsemma bir ecele akıp gider... Ve Allah amellerinizi (**B sırrınca**) Habiyr'dir**.

30-) Zâlike Bi ennAllahe HUvel Hakku ve enne ma yed'une min dunihil batılu, ve ennAllahe HUvel Aliyyül Kebiyr;
Bu böyledir (B gerçeğince**), çünkü Allah, O Hakk'dır (**ebedi-sabit gerçektir**)... Muhakkak ki, O'ndan gayrı çağırdıkları (**isimlendirdikleri**) şeyler batıldır... Ve muhakkak ki Allah, Aliyy'dir, Kebiyr'dir**.

31-) Elem tera ennel fülke tecriy fiyl bahri Bi nı'metillahi li yüriyeküm min ayatiHİ, inne fiy zâlike leâyâtin li külli sabbarin şekûr;
Ayetlerinden size göstermek için, Allah ni'meti olarak (B sırrınca**) gemilerin denizde akıp gittiğini görmedin mi?... Muhakkak ki bunda çok sabreden ve çok şükreden herkes için elbette ayetler vardır**.

32-) Ve iza ğaşiyehüm mevcün kezzuleli deavullahe muhlisıyne lehüd diyn* felemma neccahüm ilel berri feminhüm muktesıd* ve ma yechadü Bi ayatiNA illâ küllü hattarin kefur;
Onları gölgelikler/kara bulutlar gibi bir dalga kapladığında, diyni (yani: inançlarını, düşüncelerini, bilinçlerini, yaşamlarını**) yalnız O'na halis kılanlar olarak Allah'ı çağırırlar/dua ederler... Onları kara'ya (**çıkarıp**) kurtardığımızda, onlardan bazısı muktesıd'dır (**orta yolu tutar, dengeli durur**)... (**Bi-**) ayetlerimizi çok gattar-vefasız ve çok kefur (**kafir, nankör**) olandan başkası bile bile inkar etmez**.

33-) Ya eyyühenNasütteku Rabbeküm vahşev yevmen la yecziy validün an veledih* ve la mevludün huve cazin an validihi şey'a* inne va'dAllahi hakkun fela teğurrenekümül hayatüd dünya ve la yeğurrenneküm Billahil ğarur;

Ey insanlar!... Rabbinizden ittika edin ve babanın çocuğundan, çocuğun da babasından bir şey ödeyemeyeceği günden haşyet edin... Muhakkak ki Allah'ın va'di hakkdır... Dünya hayatı sakın sizi aldatmasın... O çok aldatıcı da (Bi-**) Allah'la sizi aldatmasın!**.

34-) İnnAllahe ındeHU ılmüs saati, ve yünezzilül ğays* ve ya'lemu ma fiyl' erham* ve ma tedriy nefsün ma zâ teksibü ğada* ve ma tedriy nefsün Bi eyyi Ardın temut* innAllahe Aliymun Habiyr;
Muhakkak ki O Saat'ın (kiyametin?**) ilmi Allah indindedir... Ğays'ı (**yağmuru-rahmeti O**) tenzil eder (**indirir**)... Rahımlerde olanı (**O**) bilir... Hiçbir nefs yarın ne kazanacağını dirayet etmez (**bilmez**)... Hiçbir nefs (**Bi-**) hangi Arz'da öleceğini de dirayet etmez (**bilmez**)... Muhakkak ki Allah, Aliym'dir, Habiyr'dir**.

****

SECDE SÛRESİ (32)

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

Secde Sûresi Mekke-i Mükerreme'de 32.sırada nazıl olmuştur... 18-20 veya 15-20 ayetlerinin Medine-i Münevvere'de nazıl olduğu da rivayet edilir... İsmi'ni "**Ayetler kendilerine hatırlatıldığında, secdeye kapanıp (B sırrınca) Rablerini Hamd ile tesbih edenler**"den bahseden 15.ayetinde vurgulanan "**secde**" dolayısıyla almıştır... Sûre, 30 ayettir...

Secde Sûresinde: Vücud ve vahiy gerçeği, zamanın izafiliği, insan'ın yaratılış süreçleri ve zuhur kemali, "**ölüm meleği**" kavramı, **halk-ı cedid** realitesi, cehennem'in cinn ve nas için işlevi, ayetlere imanın alametinin secde etmek olduğu ve bunun da özel bir istidat ve disiplini gerektirdiği, ya deccalin cehennemi ya hakiki cehennem, uruc'da Musa'nın yeri, feth,... gibi önemli konular açıklanmaktadır...

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) Elif, Lâââm, Miiiym;
Eliyf, Lâm, Miym.

2-) Tenziylül Kitabi la raybe fiyhi min Rabbil alemiyn;
Kendisinde şek-şüphe olmayan O Kitab'ın tenziyli, Rabb'ül Alemiyn'dendir.

3-) Em yekulunefterah* bel huvel hakku min Rabbike litünzira kavmen ma etahüm min neziyrin min kablike leallehüm yehtedun;
Yoksa "*O'nu uydurdu*" mu diyorlar... Hayır O, Senin Rabbinden (olan**) Hakkdır, senden önce kendilerine bir neziyr (**uyarıcı**) gelmemiş bir kavmi uyarasın diye... Umulur ki doğru yolu (**yokluk yolunu; Allah ile Allah'da seyri**) bulurlar**.

4-) Allahulleziy halekas Semavati vel Arda ve ma beynehüma fiy sitteti eyyamin sümmesteva alel Arş* ma leküm min duniHİ min veliyyin ve la şefiy'* efela tetezekkerun;
O Allah'tır ki, Semavat'ı, Arz'ı ve ikisi arasında olanları altı gün içinde halketti, sonra Arş'a istiva etti (Allah'ın istiva ettiği Arş?**)... Sizin O'ndan başka ne bir Veliy'niz ve ne de bir Şefiyi (**şefaat edici**)'niz vardır... Hala tezekkür etmiyor musunuz?**.

5-) Yüdebbirul'emre mines Semai ilel' Ardı sümme ya'rucü ileyHİ fiy yevmin kâne mikdaruhu elfe senetin mimma teuddun;

(O,**) emri (**işi**) Sema'dan Arz'a tedbir eder... Sonra (**o emr**) mikdarı, sizin saydığınızdan (**sizin saymanıza göre**) bin sene olan bir gün içinde O'na uruc eder**.

6-) Zâlike Alimul ğaybi veşşehadetil Aziyzur Rahıym;
İşte (Allah**) gayb'ı da şahadet'i de bilen'dir; Aziyz'dir, Rahıym'dir**.

7-) Elleziy ahsene külle şey'in halekahu ve bedee halkal İnsani min tıyn;
O ki, yarattığı herşeyi güzel yapmıştır... İnsan'ın halkına tıyn (balçık; su+mineral terkibin**)'den başlamıştır**.

8-) Sümme ceale neslehu min sülaletin min main mehiyn;
Sonra onun neslini mehiyn (basıt, bayaği, kıt akıllı**) bir su'dan (**hasıl olan**) bir sülale (**hülasa, süzme, öz; döl, genetik**)'den meydana getirdi**.

9-) Sümme sevvahu ve nefeha fiyhi min ruhıHİ ve ceale lekümüssem'a vel ebsare vel ef'idete, kaliylen ma teşkürun;
Sonra onu tesviye etti (düzenledi, dengeledi**) ve onda kendi ruhundan nefhetti... Sizin için sem' (**işitme melekesi, işlevi**), ebsar (**gözler**) ve fuadlar (**gönüller**) oluşturdu... Ne az şükrediyorsunuz!**.

10-) Ve kalu eiza dalelna fiyl Ardı einna lefiy halkın cediyd* bel hüm Bi Lıkai Rabbihim kafirun;
Dediler ki: "*Arz'da kaybolduğumuz vakit mi, biz mi halk-ı cediyd'de (**yeni bir yaratılışta****) olacağız?*"... Hayır, onlar (**B sırrınca**) Rablerinin Lıkası'na (**kavuşmaya; Rablerinin varlıklarında açığa çıkışını yaşamaya**) kafirlerdir**.

11-) Kul yeteveffaküm melekül mevtilleziy vükkile Biküm sümme ila Rabbiküm turceun;
De ki: "*Size (**B sırrınca****) müvekkel (****vekiyl kılınmış****) Melek'ül Mevt (****ölüm meleği****) sizi vefat ettirir... Sonra Rabbinize rücu' ettirilirsiniz*"**.

12-) Velev tera izil mücrimune nakisu ruusihim ınde Rabbihim* Rabbena ebsarna ve semi'na fercı'na na'mel salihan inna mukınun;
Mücrimler (cürüm-cirim sahipleri**), Rablerinin indinde başlarını eğmişler: "*Rabbimiz!... İbsar ettik (****gördük, doğruyu bulduk****) ve işittik... Rücu' ettir bizi, salih amel yapalım... Doğrusu biz ikan ettik*" (**der**) iken (**onları**) bir görsen**.

13-) Velev şi'na leateyna külle nefsin hüdaha ve lâkin hakkal kavlü minniy leemleenne cehenneme minel cinneti venNasi ecmaıyn;
Eğer dileseydik, her nefs'e kendi hidayetini elbette verirdik... Fakat Ben'den: "*Cehennem'i toptan cinnlerden ve insanlardan elbette dolduracağım*" kavli (ilahi sözü**) hakk olmuştur (**gerçekleşmiştir**).**

14-) Fezuku Bi ma nesiytüm Lıkae yevmiküm hazâ* inna nesiynaküm ve zuku azâbel huldi Bi ma küntüm ta'melun;
Bu gününüzün lıka'sını (kavuşmayı; bu tecelliyi**) unuttuğunuzdan dolayı tadın (**B gerçeğince**)... Doğrusu biz de sizi unuttuk... yaptıklarınızdan ötürü (**B gerçeğince**) ebedilik (**sonsuz**) azabını tadın**.

15-) İnnema yu'minu Bi ayatiNElleziyne iza zükkiru Biha harru sücceden ve sebbehu Bi Hamdi Rabbihim ve hüm la yestekbirun;
(15. Ayet secde ayetidir.) **Bizim ayetlerimize (**B manasınca**) yalnız şu kimseler iman ederler ki, onlarla (**o ayetler ile/B sırrınca o ayetler olarak kendilerine**) hatırlatma yapıldığında, (**bu özelliklere mazhar olup**) secde ederek (**fani olup**) düştüler ve hiç kibirlenmeyerek (**benliksiz, B sırrıyla**) Rablerinin Hamdi ile tesbih ettiler (**Rabbani özellikleri izhar ettiler**).**

16-) Tetecafa cünubühüm anilmedacıı yed'une Rabbehüm havfen ve tamea* ve mimma razaknahüm yünfikun;
Yanları medca'larından (uyku uyumak üzere yatılacak yerlerden, yataklarından**) uzaklaşır... Korkarak ve tama' ederek (**umarak**) Rablerine dua ederler/çağırırlar... Kendilerini rızıklandırdığımız şeylerden infak ederler**.

17-) Fela ta'lemü nefsün ma uhfiye lehüm min kurreti a'yün* cezaen Bi ma kânu ya'melun;
Hiçbir nefs, yaptıklarına (B sırrınca**) bir ceza (**karşılık**) olarak, göz aydınlığı (**sürur**) dan onlar için gizlenmiş olanı bilemez**.

18-) Efemen kâne mu'minen kemen kâne fasika* la yestevun;
Mü'min olan, fasık olan gibi midir?... Eşit olmazlar!.

19-) Emmelleziyne amenu ve amilussalihati felehüm cennatül me'va* nüzülen Bi ma kânu ya'melun;
İman edip salih amel yapanlara gelince, onlar için yaptıkları çalışmalara mukabil (B sırrınca**) bir nüzül (**iniş, ikram**) olarak Me'va (**barınak**) Cennetleri vardır**.

20-) Ve emmelleziyne feseku feme'vahümünnar* küllema eradü en yahrucu minha uıydu fiyha ve kıyle lehüm zuku azâben narilleziy küntüm Bihi tükezzibun;
Fasık olanlara gelince, onların me'vası (barınağı**) Nar'dır... Oradan her çıkmak irade ettiklerinde, oraya iade olunurlar ve kendilerine: "(***B gerçeğince) yalanladığınız o Nar'ın azabını tadın*** **" denilir**.

21-) Ve lenüziykannehüm minel azâbil' edna dunel azâbil ekberi leallehüm yerciun;
Belki rücu' ederler diye onlara, en büyük azab'tan önce edna (en yakın, en aşağı**) azab'dan (**deccalin cehennemi?**) mutlaka tattıracağız**.

22-) Ve men azlemü mimmen zükkire Bi ayati Rabbihi sümme a'rada anha* inna minel mücrimiyne müntekımun;
Rabbinin ayetleri ile (B sırrınca**) tezkir edildikten (**öğütlenip, hatırlatıldıktan**) sonra, onlardan yüz çevirenden daha zalim kimdir?... Muhakkak ki biz mücrimlerden intikam alıcılarız**.

23-) Ve lekad ateyna Musel Kitabe fela tekün fiy miryetin min Lıkaihi ve cealnahu hüden li beniy israiyl;
Andolsun ki Musa'ya Kitab'ı verdik... O'nun Lıka'sından (Onunla karşılaşmaktan; mi'rac'dan**) mirye (**şek-şüphe**) içinde olma... Onu (**Musa'yı**) İsrailOğulları için bir huda (**rehber, hidayet**) kıldık**.

24-) Ve cealna minhüm eimmeten yehdune Bi emriNA lemma saberu* ve kânu Bi ayatiNA yukınun;
Onlardan, sabrettiklerinde, (Bi-**) emrimizle hidayet eden imamlar kıldık... Onlar ayetlerimize (**B sırrınca**) ikan ediyorlardı**.

25-) İnne Rabbeke HUve yefsılu beynehüm yevmel kıyameti fiyma kânu fiyhi yahtelifun;
Muhakkak ki Senin Rabbin, O, hakkında ihtilaf ediyor oldukları şeylerde kıyamet günü, onların arasını fasl edecek (aralarında hüküm verecek**) tir**.

26-) Evelem yehdi lehüm kem ehlekna min kablihim minel kuruni yemşune fiy mesakinihim* inne fiy zâlike leayat* efela yesmeun;
Meskenlerinde yürüdükleri halde kendilerinden önceki nesillerden nicelerini helak etmiş olmamız onlara hidayet etmedi (gerçeği göstermedi**) mi?... Muhakkak ki bunda ayetler vardır... Hala işitmiyorlar mı?**.

27-) Evelem yerav enna nesukul mae ilel Ardıl cüruzi fenuhricü Bihi zer'an te'külü minhü en'amuhüm ve enfüsühüm* efela yubsırun;
Görmediler mi ki biz su'yu çorak-kupkuru Arz'a sevkederiz de onunla (B sırrınca**), kendisinden onların hayvanlarının ve kendi nefslerinin yediği zer' (**ekin**) i çıkarıyoruz?... Hala görmüyorlar mı?**.

28-) Ve yekulune meta hazelFethu in küntüm sadikıyn;
Derler ki: "*Eğer doğru söyleyenler iseniz: Şu El-Feth (*mutlak feth***) ne zaman?*"**.

29-) Kul yevmel fethı la yenfeulleziyne keferu iymanuhüm ve la hüm yünzarun;
De ki: "*O FETH Günü, kafir olanlara (*gerçeği reddeden kilitlenmişlere***) imanları bir fayda sağlamaz ve onlara bakılmaz/mühlet verilmez*"**.

30-) Fea'rıd anhüm ventazır innehüm müntezırun;
Artık onlardan yüz çevir ve intizar et (gözetle, bekle**)... Muhakkak ki onlar da intizar ediyorlar (**bekliyorlar**).**

****

AHZÂB SÛRESİ (33)

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

Medine-i Münevvere'de, 97. sırada nazıl olmuştur... Sûre, 73 ayettir... Ahzab (hendek) savaşından ve o savaşda **İslam**'a hasım olan hizibler'den bahsetmesi dolayısıyla bu isimle anılmıştır... Kur'an'da "**Ey O Nebî!**" diye **Hz.Rasûlullah**'a *nübüvveti* yönüyle hitab ederek başlayan üç sûreden biridir (diğerleri: Talak ve Tahriym'dir) ve içinde Nebî kelimesi ("en-Nebî" diye 15 defa) en çok geçen bir sûredir...

Ahzab Sûresinde: **Hz.Rasûlullah** s.a.v.in nübüvvetine nisbetle bazı hükümler, **O Nebî**'nin mü'minlere kendi nefslerinden daha evla olduğu, **Hz.Rasûlullah**'ın "**üsve-i hasene**= *güzel numune*" olduğu, **Hz.Muhammed**'in (s.a.v.) **Rasûlullah ve HatemünNebî** olduğu, **O Nebî**'ye **Allah** ve **melaikesi**nin salat ettiği ve iman edenlerin de **O**'na salat ve selam etmesi gerektiği, **ehl-i beyt**'in özel durumu, "**İnsan**"ın yüklendiği emanet,... gibi bir çok önemli konu açıklanıyor...

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) Ya eyyühen Nebîyyüttekıllahe ve la tutııl kafiriyne vel münafikıyn* innAllahe kâne Aliymen Hakiyma;
Ey (O TEK**) Nebî!.. Allah'dan ittika et... Kafirlere (**gerçeği reddeden perdelilere**) ve münafıklara (**iki yüzlülere**) itaat etme!... Muhakkak ki Allah Aliym'dir, Hakiym'dir**.

2-) Vettebı' ma yuha ileyke min Rabbik* innAllahe kâne Bima ta'melune Habiyra;
Rabbinden sana vahyolunana tabi ol... Muhakkak ki Allah, yaptıklarınızı (B sırrınca**) Habiyr'dir**.

3-) Ve tevekkel alellah* ve kefa Billahi Vekiyl;
Allah'a tevekkül et!... Vekiyl olarak Allah (B sırrınca**) kafidir**.

4-) Ma cealellahu li racülin min kalbeyni fiy cevfih* ve ma ceale ezvacekümüllaiy tuzahirune minhünne ümmehatiküm* ve ma ceale ed'ıyaeküm ebnaeküm* zâliküm kavlüküm Bi efvahiküm* vAllahu yekulül Hakka ve HUve yehdis sebiyl;
Allah hiçbir recul (erkek, adam**) için onun cewf'inde (**boşluğunda**) iki kalb oluşturmamıştır... Kendilerinden zihar (**eşini anasının sırtına benzeterek kendine haram kılma**) yaptığınız eşlerinizi, analarınız kılmamıştır... Deiy'lerinizi (**evladlık nisbet ettiklerinizi**) de oğullarınız kılmamıştır... Bunlar (**Bi-**) ağızlarınız ile söylediğiniz sizin sözlerinizdir (**gerçek değildir?**)... Allah Hakkı söyler ve O doğru yola hidayet eder**.

5-) Üd'uhüm liabaihim huve aksetu indAllah* fein lem ta'lemu abaehüm feıhvanüküm fiyd diyni ve mevaliyküm* ve leyse aleyküm cünahun fiyma ahta'tüm Bihi ve lâkin ma teammedet kulubüküm* ve kânAllahu Ğafuran Rahıyma;
Onları babaları için çağırın (babalarına nisbet edin**)... O, Allah indinde daha muksittir (**daha adaletlidir, ilahi hükümlere daha uygundur**)... Eğer onların babalarını bilmiyorsanız, bu durumda onlar sizin diyn'de kardeşleriniz ve mevla (**dost**) larınızdır... (**B sırrınca**) hata yaptığınız şeyde**

üzerinize bir günah yoktur... Fakat kalblerinizin taammud ettiği hariç... Allah Ğafur'dur, Rahıym'dir.

6-) Ennebîyyü evla Bil mu'miniyne min enfüsihim ve ezvacühu ümmehatühüm* ve ülül' erhami ba'duhüm evla Bi ba'dın fiy Kitabillahi minel mu'miniyne vel mühaciriyne illâ en tefalu ila evliyaiküm ma'rufa* kâne zâlike fiyl Kitabi mesturea;
En-Nebî (HatemünNebî**), (**Bi-**) mü'minlere kendi nefslerinden daha evladır (**öncedir, yakındır, sevgilidir**) ve O'nun eşleri onların analarıdır...Ulül Erham (**aynı rahımden türemişler, akrabalar**) Allah'ın Kitabında mü'minlerden ve muhacirlerden, birbirlerine (**B sırrınca**) daha evladırlar... Dostlarınıza bir ma'ruf (**diynen iyilik**) işlemeniz müstesna... Bu, Kitab'ta mestur'dur (**satır satır yazılmıştır**).**

7-) Ve iz ehazna minen Nebîyyiyne miysakahüm ve minke ve min Nuhın ve İbrahiyme ve Musa ve Iysebni Meryem* ve ehazna minhüm miysakan ğaliyza;
Hani biz Nebîler'den miysaklarını almıştık; SEN'den, Nuh,
İbrahim, Musa ve MeryemOğlu İsa'dan da... Onlardan (bu ayette bahsedilen Nebîlerden**) Ğaliz (**kuvvetli, şiddetli, sert; bozulmaz**) bir MİYSAK aldık**.

8-) Liyes'eles sadikıyne an sıdkıhim* ve eadde lil kafiriyne azâben eliyma;
Sadıklara sıdklarından sorsun diye... (Allah**) kafirler için ise eliym bir azab hazırlamıştır**.

9-) Ya eyyühelleziyne amenüzküru nı'metallahi aleyküm iz caetküm cünudün feerselna aleyhim riyhan ve cünuden lem teravha* ve kânAllahu Bima ta'melune Basıyra;
Ey iman edenler!.. Üzerinizdeki Allah ni'meti'ni hatırlayın... Hani (Hendek savaşında**) size ordular geldi de onların üzerine bir rüzgar ve görmediğiniz ordular (**melekler**) irsal ettik... Allah yaptıklarınızı (**B sırrınca**) Basıyr'dir**.

10-) İz cauküm min fevkıküm ve min esfele minküm ve iz zağatil' ebsaru ve beleğatil kulubül hanacire ve tezunnune Billahizzununa;
Hani size hem fevkinizden (üst tarafınızdan**) ve hem de esfelinizden (**aşağı tarafınızdan**) geldiler... Hani gözler (**Hakk'dan**) kaymış, kalbler de hançerelere (**gırtlaklara**) varmıştı (**nefs hali**)... (**Bi-**) Allah'a türlü zanlarda bulunuyordunuz (**cüz-i kudret telakkisi; tevekkül zaafı**).**

11-) Hünalikebtüliyel mu'minune ve zülzilu zilzalen şediyda;
İşte orada (o uzak yerde?**) mü'minler imtihan edilmiş ve şiddetli bir şekilde sarsılmışlardı**.

12-) Ve iz yekulül münafikune velleziyne fiy kulubihim meredun ma veadenAllahu ve RasûluHU illâ ğurura;
Ve hani münafıklar ve kalblerinde maraz (şirk, küfür**) bulunanlar: "*Allah ve O'nun Rasûlü bize bir ğurur (**aldanış**) dan başka bir şey va'detrmemiştir*" diyorlardı**.

13-) Ve iz kalet taifetün minhüm ya ehle yesribe la mükame leküm ferciu* ve yeste'zinü feriykun minhümün Nebîyye yekulune inne buyutena avretün ve ma hiye Bi avretin, in yüriydune illâ firara;
Ve hani onlardan bir taife dedi ki: "*Ey Ehl-i Yesrib (Yesrib, Medine-i Münevvere'nin eski adıdır... Hz.Rasûlullah o ismi değiştirmiştir**) !... Sizin için (**burada**) mukam (**makam, kalınacak yer**) yoktur; rücu' edin (**geri dönün**)!"*... Onlardan bir fırka ise: "*Muhakkak ki evlerimiz avret (**muhafazasız, açık**)'tir*" diyerek O Nebî'den izin istiyordu... Halbuki onlar (**evleri**) (**Bi-**) avret değildir... Onlar firardan (**kaçmaktan**) başka bir şey irade etmiyorlardı**.

14-) Velev dühılet aleyhim min aktariha sümme süilül fitnete leatevha ve ma telebbesu Biha illâ yesiyra;
Eğer onun aktarından (Medine-i Münevvere'nin etrafından**) üzerlerine girilmiş olsaydı, sonra da (**onlardan**) fitne (**yapmaları**) istenseydi, onu mutlaka getirirlerdi (**yaparlardı**)... Ona (**onu yapmakta**) fazla gecikmezlerdi/ (**Bi-**) onunla ancak az kalırlardı**.

15-) Ve lekad kânu ahedullahe min kablü la yüvellunel edbar* ve kâne ahdullahi mes'ula;
Andolsun ki arkalarına dönüp kaçmayacaklarına dair daha önce Allah'a ahdetmişlerdi... Allah'a verilen söz (ahd**) sorulur (**talep eden bedelini öder; ya taleb ettiğinin gereği fıtratına rücu' edip

muradına erer, ya da iradi vazgeçiş zor geldiği için ahdinden dönmesinin getireceği ilave azablara katlanır**).**

16-) Kul len yenfeakümül firaru in ferartüm minel mevti evil katli ve izen la tümetteune illâ kaliyla;
De ki: "*Eğer ölümden yahut öldürülmekten kaçıyorsanız, fırar (**kaçış****) ınız size asla fayda vermez... O takdirde (****eğer Allah yolunda ölmeye birimsel yaşamayı tercih ederseniz, şu hayali-fani dünyanızda****) ancak az faydalanırsınız!*"**.

17-) Kul men zelleziy ya'sımüküm minAllahi in erade Biküm suen ev erade Biküm rahmeten, ve la yecidune lehüm min dunillahi Veliyyen ve la Nasıyra;
De ki: "*Eğer size (**B sırrınca sizin vücudunuz olarak****) bir kötülük irade ederse yahut size (****B sırrınca****) bir rahmet irade ederse, sizi Allah'dan kim korur (****buna mani olabilir****) ?*"... Allah'dan gayrı ne bir Veliy ve ne de bir Nasıyr (**yardımcı**) bulamazlar**.

18-) Kad ya'lemullahul muavvikıyne minküm velkailiyne liıhvanihim helümme ileyna* ve la ye'tunel be'se illâ kaliyla;
Sizden muavvikıyn'i (Rasûlullah'dan, Allah yolunda mücahede'den çokça engelleyenleri; kendileri ile birlikde başkalarını da geri bırakanları**) ve kardeşlerine: "(***Rasûlullah'ı bırakın****) bize gelin!*" diyenleri Allah gerçekten bilir... Zaten onlar be'se (**savaş'a, mücahadeye**) pek az gelirler**.

19-) Eşıhhaten aleyküm* feiza caelhavfü raeytehüm yenzurune ileyke teduru a'yünühüm kelleziy yuğşa aleyhi minel mevt* feiza zehebelhavfü selekuküm Bi elsinetin hıdadin eşıhhaten alel hayr* ülaike lem yu'minu feahbetAllahu a'malehüm* ve kâne zâlike alellahi yesiyra;
Size cimriler olarak (Allah'dan engelleyenden daha cimri kimdir?**) !... Havf (**savaş-ölüm korkusu; nefsani korku**) geldiğinde, üzerine ölümden baygınlık çökmüş kimse gibi, gözlerinin devr ederek (**dönerek**) sana bakıyor oldukları halde onları görürsün... Havf gittiğinde ise hayr (**mal**) a düşkünler olarak sizi keskin (**Bi-**) dilleri ile incitirler... İşte bunlar iman etmemişlerdir... Bu yüzden de Allah onların amellerini boşa çıkarmıştır... Bu, Allah üzerine pek kolaydır**.

20-) Yahsebunel ahzabe lem yezhebu* ve in ye'til ahzabü yeveddu lev ennehüm badune fiyl a'rabi yes'elune an enbaiküm* ve lev kânu fiyküm ma katelu illâ kaliyla;
Ahzab'ın (savaşmak için gelen hiziblerin**) gitmediğini sanıyorlar... Eğer Ahzab (**yeniden**) gelse, bunlar arzu ederler ki, kendileri bedeviler içinde badiy'ler (**badiyede-kırda oturanlar**) olsunlar da (**sizden uzakta**) sizin haberlerinizden sorsunlar... Eğer içinizde olsalardı, ancak pek az savaşırlardı**.

21-) Lekad kâne leküm fiy Rasûlillahi üsvetün hasenetün limen kâne yercullahe vel yevmel ahıre ve zekerAllahe kesiyra;
Andolsun ki, Rasûlullah'da sizin (İslam'a iman edenler; seyr-i sülük'ü kabullenenler**) için, Allah'ı ve Ahir Gün'ü (**hakikatlerine vuslatı ve son gün'ü**) umanlar ve Allah'ı çok zikreden için üsve-i hasene (**güzel bir örnek; ayni bir model**) vardır (**bir bakıma hedefiniz O'dur**).**

22-) Ve lemma rael mu'minunel ahzabe kalu hazâ ma veadenAllahu ve RasûluHU ve sadakAllahu ve RasûluHU ve ma zadehüm illâ iymanen ve tesliyma;
Mü'minler ise Ahzab'ı (hizibleri?**) gördüklerinde: "*Bu, Allah'ın ve O'nun Rasûlü'nün bize va'dettiğidir... Allah da O'nun Rasûlü de doğru söylemiştir*" dediler... Ve (**bu**) onların ancak iman ve teslimiyetlerini artırdı**.

23-) Minel mu'miniyne ricalün sadeku ma ahedullahe aleyh* feminhüm men kada nahbehu ve minhüm men yentezır* ve ma beddelu tebdiyla;
Mü'minlerden öyle rical vardır ki, Allah'a verdikleri sözde durdular (ahdlerini doğruladılar**)... Onlardan kimi nezrini yerine getirdi (**Allah yolunda öldü**) ve onlardan kimi de (**yerine getirmeyi**) beklemektedir... Onlar tebdiyl etmemişlerdir (**ahdlerini değiştirmemişlerdir; bilakis kuvveden fiile çıkarmışlardır**).**

24-) LiyecziyAllahus sadikıyne Bi sıdkıhim ve yuazzibel münafikıyne in şae ev yetube aleyhim* innAllahe kâne Ğafuran Rahıyma;
Çünkü Allah, sadıkları (Allah'a olan sözlerinde, imanlarında sebat edenleri**) (**Bi-**) sıdkları ile**

cezalandıracak ve münafıkları dilerse azablandıracak yahut onların tevbelerini (öz'e dönüşlerini**) gerçekleştirecek... Muhakkak ki Allah Ğafur'dur, Rahıym'dir**.

25-) Ve reddAllahulleziyne keferu Bi ğayzıhim lem yenalu hayra* ve kefAllahul mu'miniynel kıtal* ve kânAllahu Kaviyyen Aziyza;
Allah, kafir olanları (gerçeği reddedenleri**) bir hayra nail olmaksızın kendi ğayzları (**öfkeleri-hışımları**) ile (**B gerçeğince**) reddetti (**geri çevirdi**)... Ve Allah, savaşta mü'minlere kafi geldi... Allah Kaviyy'dir, Aziyz'dir**.

26-) Ve enzelelleziyne zaheruhüm min ehlil Kitabi min sayasıyhim ve kazefe fiy kulubihimür ru'be feriykan taktülune ve te'sirune feriyka;
Ehl-i Kitab'tan onlara muzahir olanları (arka çıkan, yardımcı olanları**) da kalelerinden indirdi ve onların kalblerine ru'b (**korku, telaş**) düşürdü... Bir fırkasını öldürüyordunuz, bir fırkasını da esir ediyordunuz**.

27-) Ve evreseküm Ardahüm ve diyarehüm ve emvalehüm ve Ardan lem tetauha* ve kânAllahu alâ külli şey'in Kadiyra;
Onların Arz'larına, yurdlarına, mallarına ve henüz ayak basmadığınız bir Arz'a (?**) sizi mirasçı kıldı... Allah herşeye Kadiyr'dir**.

28-) Ya eyyühen Nebîyyü kul li ezvacike in küntünne türidnel hayated dünya ve ziyneteha fetealeyne ümettı'künne ve üserrıhkünne serahan cemiyla;
Ey O Nebî (HatemünNebî**) !... Eşlerine de ki: "*Eğer dünya hayatını ve onun ziynetini diliyorsanız, gelin sizi metalandırayım (****ni'metlendireyim, bağışta bulunup faydalandırayım; mut'a-boşanma bedeli vereyim****) ve sizi güzel bir salıverişle (****kolay, zulmetmeden****) salıveriyim*"**.

29-) Ve in küntünne türidnAllahe ve RasûleHU veddarel' ahırete feinnAllahe eadde lilmuhsinati minkünne ecren azıyma;
"*Yok eğer Allah'ı, O'nun Rasûlü'nü ve Ahiret yurdunu diliyorsanız, muhakkak ki Allah sizden muhsinat (**muhsin kadınlar****) için ecr-i aziym hazırlamıştır*"**.

30-) Ya nisaen Nebîyyi men ye'ti minkünne Bi fahışetin mübeyyinetin yudaaf lehel azâbü dı'feyn* ve kâne zâlike alellahi yesiyra;
Ey O Nebî'nin kadınları!... Sizden kim apaçık bir (Bi-**) fahişe'ye ityan ederse (**apaçık bir hayasızlık yaparsa**), onun için azab (**ceza**) iki kat katlanır... Bu, Allah üzerine pek kolaydır**.

31-) Ve men yaknüt minkünne Lillahi ve RasûliHİ ve ta'mel salihan nü'tiha ecreha merreteyni ve a'tedna leha rizkan keriyma;
Sizden kim (hakikatı olan**) Allah'a ve O'nun Rasûlü'ne itaat eder (**arınır**) ve salih amel yaparsa, ona da ecrini iki kere veririz... Ve onun için keriym bir rızk hazırlamışızdır**.

32-) Ya nisaen Nebîyyi lestünne keehadin minennisai inittekaytünne fela tahda'ne Bil kavli feyatmealleziy fiy kalbihi meradun ve kulne kavlen ma'rufa;
Ey O Nebî'nin kadınları!... Siz kadınlardan herhangi biri gibi değilsiniz!.. Eğer takvalı iseniz (Bi-**) sözü edalı-yumuşak söylemeyin... Bu yüzden kalbinde hastalık olan kimse tama' eder (**umutlanır**)... Ma'ruf (**Diynen güzel**) bir söz söyleyin**.

33-) Ve karne fiy buyutikünne ve la teberrecne teberrucel cahiliyyetil'ula ve ekımnes Salate ve atiynez Zekate ve etı'nAllahe ve RasûleHU, innema yürıydullahu liyüzhibe ankümürricse EhlelBeyti ve yütahhireküm tathiyra;
Evlerinizde oturun... İlk cahiliyye teberrücü (güzel yerlerini ve zinetlerini açıp teşhir etmek, böylece gezip dolaşmak**) gibi teşhir ederek yürümeyin... Namaz'ı ikame edin, zekatı verin, Allah'a ve O'nun Rasûlü'ne itaat edin!... (**Ey**) Ehl-i Beyt, Allah sizden yalnızca ricsi (**kiri, maddi şeylere bağlılığınızı, bedensel şeyler ile kayıtlanmanızı**) gidermek ve sizi tertemiz-pampak yapmak diler!**.

34-) Vezkürne ma yütla fiy buyutikünne min ayatillahi vel hıkmeti, innAllahe kâne Latıyfen Habiyra;
Evlerinizde Allah'ın ayetlerinden ve Hikmet'ten tilavet edilenleri zikredin (anın**)... Muhakkak ki Allah Latiyf'dir, Habiyr'dir**.

35-) İnnel müslimiyne vel müslimati vel mu'miniyne vel mu'minati vel kanitiyne vel kanitati ves sadikıyne ves sadikati ves sabiriyne ves sabirati vel haşiıyne vel haşiati vel mütesaddikıyne vel mütesaddikati ves saimiyne ves saimati vel hafizıyne fürucehüm vel hafizati vez zakirinAllahe kesiyren vez zakirati eaddAllahu lehüm mağfireten ve ecren azıyma;
Muhakkak ki müslim erkekler ve müslim kadınlar, mü'min erkekler ve mü'min kadınlar, itaat (a devam**) eden erkekler ve itaat eden kadınlar, sadık (**sözünü yerine getiren**) erkekler ve sadık kadınlar, sabreden erkekler ve sabreden kadınlar, huşu' eden (**kalbinin katılığı gitmiş, ilahi tecellileri kabule yumuşamış**) erkekler ve huşu' eden kadınlar, tasaddukda bulunan (**sadaka-zekat veren**) erkekler ve tasaddukda bulunan kadınlar, oruç tutan (**Hakk'ın gayrından imsak eden, vaki olanları rıza ile karşılayan**) erkekler ve oruç tutan kadınlar, ferclerini (**şehvet vasıtalarını**) muhafaza eden erkekler ve muhafaza eden kadınlar, Allah'ı çok zikreden erkekler ve zikreden kadınlar var ya, işte Allah onlar için bir Mağfiret (**birimselliğini ifna**) ve Azıym bir Ecir (**ilahi sıfatlarla tahakkuk**) hazırlamıştır**.

36-) Ve ma kâne li mu'minin ve la mu'minetin iza kadAllahu ve RasûluHU emren en yekûne lehümül hıyeretü min emrihim* ve men ya'sıllahe ve RasûleHU fekad dalle dalalen mübiyna;
Allah ve O'nun Rasûlü bir işi hükmettiklerinde, mü'min bir erkek ve mü'min bir kadının, o işlerinde kendileri için tercih-seçim hakkı yoktur... Kim Allah'a ve O'nun Rasûlü'ne isyan ederse, gerçekten apaçık bir dalaletle sapmıştır (yakınlıktan tard edilmiştir**).**

37-) Ve iz tekulü lilleziy en'amAllahu aleyhi ve en'amte aleyhi emsik aleyke zevceke vettekıllahe ve tuhfi fiy nefsike mAllahu mübdiyhi ve tahşen Nas* vAllahu ehakku en tahşaHU, felemma kada Zeydün minha vetaren zevvecnakeha likey la yekûne alel mu'miniyne harecün fiy ezvaci ed'ıyaihim iza kadav minhünne vetara* ve kâne emrullahi mef'ula;
Hani sen Allah'ın üzerine in'am'da bulunduğu ve senin de kendisine in'am'da bulunduğun kimseye (Hz.Rasûlullah'ın evladlığı Zeyd b. Harise**): "*Eşini kendinde imsak et (**yanında-nikahında tut**) ve Allah'dan ittika et*" diyordun ve (**fakat**) Allah'ın açığa çıkaracağı şeyi nefsinde gizliyordun ve insanlardan haşyet ediyordun... (**Oysaki**) Allah, kendisinden haşyet etmene daha hakkdır... Zeyd ondan (**o kadından**) vetarını (**emel-arzusunu**) bitirince (**ilişiğini kesince**), onu sana eş yaptık/seninle evlendirdik ki, evladlıklarının eşlerinde, (**evladlıkları**) onlarla ilişkiyi bitirdiklerinde, mü'minler üzerine (**onlarla evlenmek hususunda**) bir cünah (**günah, zorluk**) olmasın... Allah'ın emri yerine getirilmiştir**.

38-) Ma kâne alenNebîyyi min harecin fiyma feradAllahu leh* sünnetallahi fiylleziyne halev min kabl* ve kâne emrullahi kaderen makdura;
Allah'ın kendisine farz kıldığı şeylerde O Nebî'ye (HatemünNebî'ye**) zorluk/günah yoktur... Bu, önceden geçmiş (**Nebî**) ler içinde de Sünnetullah'dır... Allah'ın emri planlanmış (**yerine gelmesi kesin**) bir kaderdir**.

39-) elleziyne yübelliğune risalatillahi ve yahşevneHU ve la yahşevne ehaden illAllah* ve kefa Billahi Hasiyba;
Onlar (o Nebîler**) ki, Allah'ın risaletlerini (**ilahi hükümleri**) tebliğ ederler, O'ndan haşyet ederler ve Allah'dan başka hiçbir kimseden haşyet etmezler... Hasiyb olarak Allah kafidir!**.

40-) Ma kâne Muhammedün eba ehadin min ricaliküm ve lâkin Rasûlellahi ve Hatemen Nebîyyiyn* ve kânAllahu Bi külli şey'in Aliyma;
Muhammed, sizin ricalinizden (erkeklerinizden**) birinin babası değildir!... Fakat Rasûlullah ve HatemünNebîyiyn'dir... Allah, herşeyi (**B sırrınca**) Aliym'dir**.

41-) Ya eyyühelleziyne amenüzkürullahe zikran kesiyra;
Ey iman edenler!.. Allah'ı çok zikredin!.

42-) Ve sebbihuHU bükraten ve asıyla;
Sabah-akşam (devamlı**) O'nu tesbih edin (**vücudunuz yok?**) !**.

43-) HUvelleziy yusalliy aleyküm ve melaiketüHU li yuhriceküm minez zulümati ilenNur* ve kâne Bil mu'miniyne Rahıyma;
O'dur ki, sizi (tabiat, nefs**) zulumatlardan Nur'a çıkarmak için size salat (**rahmet; tecelli**) eder, ve**

O’nun melekleri de (salat ederler**)... Mü’minlere (**B sırrıyla, mü’minler olarak-mü’minlerden**) Rahıym’dir**.

44-) Tahıyyetühüm yevme yelkavneHU Selâm* ve eadde lehüm ecran keriyma;
O’na kavuşacakları (ölüm, zati tecelli**) gün, onlara tahiyye’si (**hayat-esenlik dileği**) “*Selam*”dır... Onlar için keriym (**şerefli, bitmez**) bir ecir hazırlamıştır**.

45-) Ya eyyühenNebîyyü inna erselnake şahiden ve mübeşşiren ve neziyra;
Ey O Nebî!... Muhakkak ki biz seni bir şahid, bir mübeşşir (müjdeci**) ve bir neziyr (**uyarıcı**) olarak irsal ettik**.

46-) Ve daıyen ilellahi Bi izniHİ ve siracen müniyra;
Allah’a, Bi-iznihi (O’nun izniyle**) çağıran ve sırac-ı muniyr (**nur saçan bir kandil**) olarak (**irsal ettik**).**

47-) Ve beşşiril mu’miniyne Bi enne lehüm minAllahi fadlen kebiyra;
Mü’minlere, muhakkak ki onlar için Allah’dan büyük bir fazl (lutuf-ihsan**) olduğunu (**B sırrınca**) müjdele.**

48-) Ve la tutııl kafiriyne vel münafikıyne ve da' ezâhüm ve tevekkel alellah* ve kefa Billahi Vekiyla;
Kafirlere de münafıklara da itaat etme!... Onların ezalarına (eziyyetlerine**) aldırma!.. Allah’a tevekkül et!... Vekiyl (**herşeyi dilediğince yapan**) olarak Allah (**B sırrınca**) kafidir**.

49-) Ya eyyühelleziyne amenu iza nekahtümül mu'minati sümme tallaktümuhünne min kabli en temessuhünne fema leküm aleyhinne min ıddetin ta'tedduneha* femettiuhünne ve serrihuhünne serahan cemiyla;
Ey iman edenler!... Mü’min kadınları nikahlayıp sonra kendilerine dokunmadan önce onları boşarsanız, sizin için onlar aleryhine, sizin sayacağınız (belirleyeceğiniz**) bir iddet (**yeniden evlenmelerine mani bir süreç**) hakkınız yoktur... Derhal mut’alarını verin (**onları faydalandırın, mehirleri belirlenmediği durumda dahi yararlanacakları bir mal-para verin**) ve kendilerini güzel bir salıverişle (**kolay, zulmetmeden**) salıverin**.

50-) Ya eyyühen Nebîyyü inna ahlelna leke ezvacekellatiy ateyte ücurehünne ve ma meleket yemiynüke mimma efaAllahu aleyke ve benati ammike ve benati ammatike ve benati halike ve benati halatikellatiy hacerne meake, vemraten mu'mineten in vehebet nefseha linNebîyyi in eraden Nebîyyü en yestenkihaha* halisaten leke min dunil mu’miniyn* kad alimna ma feradna aleyhim fiy ezvacihim ve ma meleket eymanühüm likeyla yekûne aleyke harec* ve kânAllahu Ğafuran Rahıyma;
Ey O Nebî!... Muhakkak ki biz sana ecirlerini (mehirlerini**) verdiğin eşlerini, Allah’ın sana ganimet olarak verdiklerinden sağ elinin malik olduğu (**cariyeleri**) nu ve seninle beraber hicret eden: amcanın kızlarını, halalarının kızlarını, dayının kızlarını ve teyzelerinin kızlarını; ve bir de eğer nefsini (**kendini**) O Nebî’e hibe etmiş, O Nebî de onu nikahlamayı (**onunla evlenmeyi**) dilemiş ise mü’min bir kadını, diğer mü’minler’den başka sana halis olmak üzere (**sırf sana**) helal kıldık... Onlara (**mü’minlere**) eşleri ve sağ ellerinin malik oldukları (**cariyeleri**) hakkında neyi farz ettiğimizi mutlaka biliyoruz... Senin üzerine bir cünah (**günah, zorluk**) olmasın diye (**bu hükümleri açıkladık**)... Allah Ğafur’dur, Rahıym’dir**.

51-) Türciy men teşaü minhünne ve tü'viy ileyke men teşa'* ve menibteğayte mimmen azelte fela cünaha aleyk* zâlike edna en tekarre a'yünühünne ve la yahzenne ve yerdayne Bima ateytehünne küllühünn* vAllahu ya'lemu ma fiy kulubiküm* ve kânAllahu Aliymen Haliyma;
Onlardan dilediğini (n sırasını**) geriye bırakırsın, dilediğini de yanına alırsın... Uzlet ettiğin (**uzaklaştığın-sırasını geri bıraktığın hanımlardan**) kimi (**tekrar yanına almak**) istersen, sana bir cünah (**günah, zorluk**) yoktur...Bu, onların gözlerinin aydın olmasına, mahzun olmamalarına ve kendilerine verdiğin ile (**B sırrınca**) hepsinin razı olmalarına en uygundur... Allah kalblerinizde olanı bilir... Allah Aliym’dir, Haliym’dir**.

52-) La yehıllü leken nisaü min ba'dü ve la en tebeddele Bihinne min ezvacin velev a'cebeke husnühünne illâ ma meleket yemiynük* ve kânAllahu alâ külli şey'in Rakıyba;
Bundan sonra (başka**) kadınlar sana helal olmaz... Güzellikleri hoşuna gitse bile (**B sırrınca**)**

bunları (başka**) eşlerle değiştirmek (**de sana helal olmaz**)... Sağ elinin malik olduğu (**cariyeler**) hariç... Allah herşey üzerine Rakıyb'dir**.

53-) Ya eyyühelleziyne amenu la tedhulu buyuten Nebîyyi illâ en yü'zene leküm ila taamin ğayre nazıriyne inahü, ve lâkin iza duıytüm fedhulu feiza taımtüm fenteşiru ve la müste'nisiyne li hadiys* inne zâliküm kâne yü'zin Nebîyye feyestahyiy minküm vAllahu la yestahyiy minel Hakk* ve iza seeltümuhünne metaan fes'eluhünne min verai hıcab* zâliküm atheru likulubiküm ve kulubihinn* ve ma kâne leküm en tü'zû RasûllAllahi ve la en tenkihu ezvacehu min ba'dihi ebeda* inne zâliküm kâne ındAllahi azıyma;
Ey iman edenler!... O Nebî'nin evlerine, sizin için bir yemeğe izin verilmeniz müstesna, girmeyin... (Bu da**) onun (**yemeğin pişme**) vaktini beklemeksizin-gözlemeksizin (**olsun**)... Fakat da'vet olunduğunuzda girin... Yemek yediğinizde (**de hemen**) dağılın... Söze müste'nis olmaksızın (**ev halkı veya birbirinizle lakırdıya dalmak için olmaksızın**)... Muhakkak ki bu, O Nebî'e eziyet veriyor, fakat O sizden haya ediyor... Allah, Hakk'dan haya etmez (**Hakk'ı açığa vurmaktan çekinmez**)... Onlardan (**O Nebî'nin eşlerinden**) bir meta' (**alet, ihtiyaç**) istediğiniz vakit, onlardan hicab arkasından isteyin... İşte bu, sizin kalbleriniz için de onların kalbleri için de daha temizdir... Sizin Rasûlullah'a eziyet vermeniz de, O'ndan sonra O'nun eşlerini nikahlamanız da ebediyyen olacak bir şey değildir... Muhakkak ki bu, Allah indinde Azıym (**bir iş**) dir (**kebair günah**).**

54-) İn tübdu şey'en ev tuhfuhü feinnAllahe kâne Bi külli şey'in Aliyma;
Bir şeyi açığa vurur yahut onu gizlerseniz, muhakkak ki Allah Bi-külli şey'in Aliym'dir.

55-) La cünaha aleyhinne fiy abaihinne ve la ebnaihinne ve la ıhvanihinne ve la ebnai ıhvanihinne ve la ebnai ehavatihinne ve la nisaihinne ve la ma meleket eymanühünn* vettekıynAllah* innAllahe kâne alâ külli şey'in Şehiyda;
Onlar (Nebî'nin eşleri**) üzerine, babaları, oğulları, erkek kardeşleri, erkek kardeşlerinin oğulları, kız kardeşlerinin oğulları, kendi kadınları (**imandaş hemcinsleri**) ve sağ ellerinin malik oldukları (**köleleri**) hakkında (**onlara hicabsız görünme hususunda**) bir cünah (**günah, zorluk**) yoktur... Allah'dan ittika edin (**Ey O Nebî'nin kadınları!**)... Muhakkak ki Allah herşey üzerine Şehiyd (**şahid**) dir**.

56-) İnnAllahe ve MelaiketeHU yusallune alen Nebîyy* ya eyyühelleziyne amenu sallu aleyhi ve sellimu tesliyma;
Muhakkak ki Allah ve O'nun melekleri, O Nebî'ye salat eder... Ey iman edenler, siz de O'na salat edin ve teslimiyet ile selam verin (namazınız salevattır?**).**

57-) İnnelleziyne yü'zunAllahe ve RasûleHU leanehümullahu fiyd dünya vel ahireti ve eadde lehüm azâben mühiyna;
Allah'a ve O'nun Rasûlü'ne eziyet edenlere (arınıp tanımayanlara, uzak kalanlara**) gelince, Allah onlara dünyada ve ahirette la'net etmiş ve onlar için hor-hakir edici bir azab hazırlamıştır**.

58-) Velleziyne yü'zunel mu'miniyne vel mu'minati Bi ğayri mektesebu fekadıhtemelu bühtanen ve ismen mübiyna;
Mü'min erkeklere ve mü'min kadınlara (Bi-**) yapmadıkları şeyler ile eziyet edenlere gelince, onlar gereçekten bir bühtan (**iftira**) ve (**içlerinde gizleseler de**) apaçık bir günah yüklenmişlerdir**.

59-) Ya eyyühen Nebîyyü kul liezvacike ve benatike ve nisail mu'miniyne yüdniyne aleyhinne min celabiybihinn* zâlike edna en yu'refne fela yü'zeyn* ve kânAllahu Ğafuran Rahıyma;
Ey O Nebî!... Eşlerine, kızlarına ve mü'minlerin kadınlarına de ki: Cilbab (üstlük, dış elbise, ferace**) larını üzerlerine alsınlar/salsınlar... Bu, onların tanınmalarına, <u>bu yüzden</u> eziyet görmemelerine en uygundur... Allah Ğafur'dur, Rahıym'dir**.

60-) Lein lem yentehil münafikune velleziyne fiy kulubihim meradun vel murcifune fiyl Mediyneti lenuğriyenneke Bihim sümme la yücaviruneke fiyha illâ kaliyla;
Andolsun ki münafıklar, kalblerinde hastalık olanlar ve Medine (i Münevvere**) deki murcifun (**kara haberciler; kötü-yalan haberler yayanlar; fitne arayanlar; dedikodu yayanlar**) eğer vazgeçmezler ise, kesinlikle seni (**B sırrınca**) onlara (**üzerlerine**) salarız... Sonra orada sana az (**bir süre**) komşu kalırlar**.

61-) Mel'uniyne, eyne ma sükıfu ühızu ve kuttilu taktiyla;
La'nete uğramışlar olarak... Nerede bulunup ele geçirilirlerse, tutulurlar ve öldürülür de öldürülürler.

62-) SünnetAllahi filleziyne halev min kabl* ve len tecide lisünnetillahi tebdiyla;
Bu, önceden geçmişler içinde de Sünnetullah'dır... Sünnetullah için tebdil (bedel**) asla bulamazsın (**alternatifi, gayrı olmaktan münezzehtir**).**

63-) Yes'elüken nasü anis saati, kul innema ılmuha indAllah* ve ma yüdriyke lealles saate tekûnü kariyba;
İnsanlar sana O Saat'tan (kıyamet?**) sorarlar... De ki: "*Onun ilmi ancak Allah indindedir*"... Sana (**dirayeten**) bildiren nedir, belki O Saat yakın (**kariyb**) olur**.

64-) İnnAllahe leanel kafiriyne ve eadde lehüm seıyra;
Muhakkak ki Allah, kafirlere la'net (tard**) etmiş ve onlara Sayır (**alevli ateş**)'i hazırlamıştır**.

65-) Halidiyne fiyha ebeda* la yecidune Veliyyen ve la Nesıyra;
Orada ebediyyen kalıcılardır... (Orada**) bir Veliy ve bir Nasıyr (**yardımcı**) da bulamazlar**.

66-) Yevme tükallebu vucuhühüm fiyn nari yekulune ya leytena eta'nAllahe ve eta'ner Rasûla;
Vechlerinin o Nar'da kalbolunacağı (evirilip çevirileceği, değiştirileceği**) o gün: "*Vay bize!... Keşke Allah'a itaat etseydik, keşke erRasûl'e (*O Rasûle, Rasûlullah'a*) itaat etseydik*" derler**.

67-) Ve kalu Rabbena inna eta'na sadetena ve küberaena feedallunes sebiyla;
Ve dediler ki: "*Rabbimiz!... Muhakkak ki biz sadatlarımıza (*seyyidlerimize, efendilerimize*) ve küberamıza (*büyüklerimize*) itaat ettik de bizi (*Hakk*) yoldan saptırdılar*".

68-) Rabbena atihim dı'feyni minel azâbi vel'anhüm la'nen kebiyra;
"*Rabbimiz, onlara azab'tan iki kat ver ve onlara büyük bir la'netle la'net et*".

69-) Ya eyyühelleziyne amenu la tekûnu kelleziyne azev Musa feberraehullahu mimma kalu* ve kâne ındAllahi veciyha;
Ey İman edenler!... Musa'ya eziyet verenler (zahirle perdelenip vahdet'ten gafil olanlar**) gibi olmayın... Allah, O'nu (**onların**) dediklerinden temize çıkardı... Ve (**O,**) Allah indinde veciyh (**yüz sahibi; vechini teslim etmiş**) idi**.

70-) Ya eyyühelleziyne amenüttekullahe ve kulu kavlen sediyda;
Ey iman edenler!... Allah'dan ittika edin ve sediyd (hakk, doğru, sağlam**) söz söyleyin**.

71-) Yuslıh leküm a'maleküm ve yağfir leküm zünubeküm* ve men yutıllahe ve RasûleHU fekad faze fevzen azıyma;
(Ki Allah da**) sizin için amellerinizi ıslah etsin (**sizi arındırsın**) ve günahlarınızı mağfiret kılsın (**örtsün**)... Kim Allah'a ve O'nun Rasûlü'ne itaat ederse, gerçekten Azıym bir fevz (**büyük bir kurtuluş**) ile fevz-u necat bulmuştur**.

72-) İnna aradnel emanete ales Semavati vel 'Ardı vel cibali feebeyne en yahmilneha ve eşfakne minha ve hamelehel İnsan* innehu kâne zalumen cehula;
Muhakkak ki biz O Emanet'i (İlahi Hüviyet**), Semavat'a, Arz'a ve dağlara arzettik de Onu yüklenmekten imtina ettiler (**istidatları yetmedi**) ve Ondan işfak ettiler (**korktular, sakındılar**)... Onu İnsan (**?**) yüklendi... Muhakkak ki O (**İnsan**) çok zalim ve çok cahildir**.

73-) Li yuazzibAllahul münafikıne vel münafikati vel müşrikiyne vel müşrikati ve yetubAllahu alel mu'miniyne vel mu'minat* ve kânAllahu Ğafuran Rahıyma;
Allah, münafık erkeklerle münafık kadınları ve müşrik erkeklerle müşrik kadınları azablandırsın; ve Allah, mü'min erkeklerle mü'min kadınların tevbelerini (rücu'larını**) gerçekleştirsin diye (**İnsan O Emaneti yüklendi**)... Allah Ğafur'dur, Rahıym'dir**.

****

SEBE' SÛRESİ (34)

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

Sebe' Sûresi Mekke döneminde 58.sırada nazıl olmuştur... Sûre, 54 ayettir... Sebe' ülkesinden (?) bahseden ayetleri dolayısıyla bu adla anılmıştır...

Sebe' Sûresinde: Vahdet, vuslat ve Ahiret gerçeği, **Hz.Rasûlullah**'ın tüm insanlara irsal edildiği, **Hz.Davud** ve **Hz.Süleyman** ayetleri, infak sistemi, Şükrün önemi, nankörlük felaketi, İblis'in doğrulanan zannı (?),... gibi bir çok konu açıklanmaktadır...

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) ElHamdu Lillahilleziy lehu ma fiys Semavati ve ma fiyl Ardı ve lehül Hamdu fiyl ahireti, ve HUvel Hakiymül Habiyr;
Hamd, Semavat'ta ve Arz'da ne varsa (vücudları**) kendisine ait olan Allah'a mahsustur... Ahiret'te de Hamd O'na aittir... O, Hakiym'dir, Habiyr'dir**.

2-) Ya'lemu ma yelicü fiyl Ardı ve ma yahrucü minha ve ma yenzilü mines Semai ve ma ya'rucü fiyha* ve HUver Rahıymul Ğafur;
Arz'a gireni ve ondan çıkanı, Sema'dan ineni ve onun (Sema'nın**) içinde uruc edeni bilir... O, Rahıym'dir, Ğafur'dur**.

3-) Ve kalelleziyne keferu la te'tiynes saatü, kul bela ve Rabbiy lete'tiyenneküm Alimil ğayb* la ya'zübü anhü miskalü zerretin fiys Semavati ve la fiyl Ardı ve la asğaru min zâlike ve la ekberu illâ fiy Kitabin mübiyn;
Kafir olanlar (gerçeği reddedenler**): "*O Saat (**kıyamet, ölüm**) bize gelmeyecek*" dedi... De ki: "*Hayır, gaybı bilen Rabbime yemin ederim ki (**O Saat**) elbette size gelecektir... Semavat'ta ve Arz'da zerre ağırlığınca bir şey dahi O'ndan gizli kalmaz... (**Hatta**) ondan daha küçük ve daha büyük (**ne varsa o da**), illa Kitab-ı Mubiyn'dedir (**apaçık kitab'dadır; insan'dadır; eşyanın vücudu...?**)"***.

4-) Liyecziyelleziyne amenu ve amilussalihat* ülaike lehüm mağfiretün ve rizkun keriym;
İman edip salih amel işleyenleri cezalandırması (çalışmalarının karşılığının oluşması**) içindir (**bu**)... İşte onlar için bir mağfiret (**kötülüklerini, günahlarını, nefsani hallerini örtme**) ve keriym bir rızık vardır**.

5-) Velleziyne seav fiy ayatiNA muaciziyne ülaike lehüm azâbü min riczin eliym;
Aciz-etkisiz bırakırcasına ayetlerimiz hakkında koşuşturanlara (Hak olan hakikatlerini ve Sistemi adeta batıl kılmaya/iptal etmeye-geçersiz saymaya çalışanlara**) gelince, işte onlar için ricz (**pislik, vehim**)'den elem verici bir azab vardır**.

6-) Ve yerallezyne utül ılmelleziy ünzile ileyke min Rabbike HUvel Hakka, ve yehdiy ila sıratıl Aziyzil Hamiyd;
Kendilerine ilim verilenler, senin Rabbinden sana inzal olunanın Hakk'ın ta kendisi olduğunu ve Aziyz, Hamiyd'in sıratına (Hakikatına erdirme yoluna**) hidayet ettiğini görürler**.

7-) Ve kalelleziyne keferu hel nedüllüküm alâ racülin yünebbiüküm iza müzzıktüm külle mümezzekın, inneküm lefiy halkın cediyd;
Kafirler (gerçeği reddeden perdeliler**) dedi ki: "*Dağılıp paramparça olduğunuz vakit, muhakkak ki***

siz halk-ı cediyd'de (*yeni bir yaratılışta****) olursunuz, diye size haber veren bir adamı size gösterelim mi?"***.

8-) Eftera alellahi keziben em Bihi cinnetün, belilleziyne la yu'minune Bil ahireti fiyl azâbi ved dalalil beıyd;
"(*Acaba o adam****) Allah üzerine bir yalan mı uydurdu yoksa onda (****B sırrınca****) bir cinnet mi söz konusu?"... Bilakis, Ahiret'e (**B sırrıyla**) iman etmeyenler azab ve uzak bir sapkınlık içindedirler**.

9-) Efelem yerav ila ma beyne eydiyhim ve ma halfehüm mines Semai vel Ard* in neşe' nahsif Bihimül Arda ev nüskıt aleyhim kisefen mines Sema'* inne fiy zâlike leayeten likülli abdin müniyb;
Önlerinde ve arkalarında, Sema'dan ve Arz'dan ne olduğunu görmediler mi?... Eğer dilesek (Bi-**) onları Arz'a batırırız yahut üzerlerine Sema'dan parçalar düşürürüz... Muhakkak ki bunda (**hakikatına**) yönelen her kul için elbette bir ayet vardır**.

10-) Ve lekad ateyna Davude minna fadla* ya cibalü evvibiy meahu vettayr* ve elenna lehül hadiyd;
Andolsun ki Davud'a bizden bir fazl (üstünlük**) verdik... "*Ey dağlar, Onunla beraber beni tesbih edin (****Hz.Musa'ya ağaçtan kelam, Hz.Davud'a dağlardan tesbih****) ve (****ey****) kuşlar (****siz de****)!"*... O'nun için demir'i (**elementleri?**) yumuşattık**.

11-) Enı'mel sabiğatin ve kaddir fiysserdi va'melu saliha* inniy Bima ta'melune Basıyr;
"Geniş (*herşeyi örten, tam koruyan?****) zırhlar yap... Dokumada takdir et (****ölçülü, sağlam, mükemmel yap****)... Ve salih amel işleyin... Doğrusu ben yaptıklarınızı (****B sırrıyla?****) Basıyr'im"*** **(**diye emrettik**).**

12-) Ve li Süleymaner riyha ğudüvvüha şehrun ve revahuha şehr* ve eselna lehu aynel kıtr* ve minel cinni men ya'melu beyne yedeyhi Bi izni Rabbih* ve men yeziğ minhüm an emriNA nüzîkhu min azâbis seıyr;
Süleyman'a da sabah gidişi bir ay, akşam dönüşü bir ay olan o rüzgarı (verdik**)... Ve Onun için kıtr (**katran**) gözesini (**kaynağını sel gibi**) akıttık... Rabbinin izniyle (**Bi-izni Rabbihi**) Cinn'den kimileri de Onun önünde çalışırdı... Onlardan kim emrimizden çıkarsa, ona Saiyr'in (**alevli bir ateş**) azabından tattırırız**.

13-) Ya'melune lehu ma yeşau min mehariybe ve temasiyle ve cifanin kel cevabi ve kudurin rasiyat* ı'melu ale Davude şükra* ve kaliylun min ıbadİYeş şekûr;
Onun (Süleyman**) için, mihrablardan (**yüksekçe yerlerden**), heykellerden, havuzlar gibi çanaklardan (**idrak için mana kalıblarından**) ve yerlerinde sabit kazanlardan (**Süleyman**) ne dilerse yaparlar (**dı**)... "(***Ey****) Al-i Davud!... Şükür için/olarak amel edin (****ni'metleri yerli yerinde, gereği gibi kullanın****)... Kullarımdan şükreden azdır"***.

14-) Felemma kadayna aleyhil mevte ma dellehüm alâ mevtihi illâ dabbetül' Ardı te'külü minseeteh* felemma harre tebeyyenetil cinnü en lev kânu ya'lemunel ğaybe ma lebisû fiyl azâbil mühiyn;
Ona (Süleyman'a**) ölümü hükmettiğimizde (**fena**), Onun ölümü üzerine, Onun minseeti'ni (**üzerine yaslandığı sopasını**) yiyen dabbet'ül arz (**araza canlısı, ağaç kurdu'n**) dan başkası onlara (**cinnlere**) delalet edip (**gerçeği**) göstermedi (**çünkü başka türlü mümkünü yok**)... Nihayet (**Süleyman**) yıkıldığında, cinn (**in durumu**) tebeyyün etti (**ayan beyan oldu**) ki eğer (**cinn cinsi**) gaybı bilenler olsaydılar, azab-ı muhiyn (**alçaltıcı azab**) içinde (**gafil**) kalmazlardı**.

15-) Lekad kâne liSebein fiy meskenihim ayetün, cennetani an yemiynin ve şimal* külu min rizkı Rabbiküm veşküru leHU, beldetün tayyibetün ve Rabbün Ğafur;
Andolsun ki Sebe' (liler**) için kendi meskenlerinde (**bedenlerinde**) bir ayet vardı (**r**)... Sağdan ve soldan iki cennet (**iki bahçe ile çevrili?**)... (**Kendilerine**): "*Rabbinizin rızkından yeyin ve O'na şükredin!... Tayyib bir belde ve Ğafur bir Rab"* (**denildi**).**

16-) Fea'redu feerselna aleyhim seylel arimi ve beddelnahüm Bi cenneteyhim cenneteyni zevatey ükülin hamtın ve eslin ve şey'in min sidrin kaliyl;
Onlar (şükür'den, Hakkani yaşamdan**) yüz çevirdiler (**bedensel, nefsani yaşadılar**)... Bu yüzden onlara Arım Seli'ni (**büyük seli**) irsal ettik ve (**bu sel ile**) onların iki cennetini, hamt (**acı, buruk**) yemişli, acı ılgınlı (**meyvesi yenmeyen bir ağaç türü**) ve sidr (**meyvesi Nıbk olan sedir ağacı;**

Hz.Rasûlullah'ın mi'rac'ında bahsettiği ağaç**) den <u>az bir şey (</u>**?**) bulunan iki cennete (**B sırrınca**) tebdil ettik**.

17-) Zâlike cezeynahüm Bima keferu* ve hel nücaziy illel kefur;
Küfr (nankörlük**) etmeleri ile onları (**B sırrınca**) işte böyle cezalandırdık... Nankörlük edenlerden başkasını cezalandırır mıyız ki (**demek ki Allah ni'metsiz insan yaratmamıştır... Kimi ni'meti değerlendirerek şükreder, kimi de zayi ederek nankörlük eder**) ?**.

18-) Ve cealna beynehüm ve beynel kurelletiy barekna fiyha kuren zahireten ve kadderna fiyhes seyr* siru fiyha leyaliye ve eyyamen aminiyn;
Onlar (Sebe'liler**) ile, içlerinde bereketler halkettiğimiz karyeler (**şehirler?**) arasında zahir (**görünen, müşahade mahalli**) karyeler oluşturduk... Onların (**o şehirlerin**) içinde seyri takdir ettik (**ölçüledik, düzenledik**)... "*Oralarda geceler (*de*) ve gündüzler (*de*) aminler olarak seyredin (*seyr-i sülük edin*)"* (**dedik**).**

19-) Fekalu Rabbena baıd beyne esfarina ve zalemu enfüsehüm fecealnahüm ehadiyse ve mezzaknahüm külle mümezzek* inne fiy zâlike leâyâtin likülli sabbarin şekur;
"*Rabbimiz, seferlerimizin arasını uzaklaştır*" dediler ve nefslerine zulmettiler... Biz de onları ehadis (anlatılan ibretlik olaylar**) kıldık ve onları darmadağan ettik... Muhakkak ki bunda çok sabreden ve çok şükreden herkes için elbette ayetler vardır**.

20-) Ve lekad saddeka aleyhim ibliysü zannehu fettebeuhü illâ feriykan minel mu'miniyn;
Andolsun ki İblis, onların hakkında zannını tasdik etti (doğru çıkardı**) da mü'minlerden bir fırkadan başkası ona tabi oldular**.

21-) Ve ma kâne lehu aleyhim min sultanin illâ lina'leme men yu'minu Bil ahireti mimmen huve minha fiy şekk* ve Rabbüke alâ külli şey'in Hafiyz;
Oysaki onun onlar üzerine bir sultanı (sulta, hakimiyet**) yoktu (**r**)... Ancak (**B sırrıyla**) Ahirete (**kudret-bilinç boyutuna**) iman edeni, ondan şekk içinde olan (**beden-dünya ehli, perdeli**) kimseden (**farkını**) bilelim diye (**böyle yaptık; şeytanın bir kudreti sözkonusu değil?**)... Senin Rabbin herşey üzerine Hafiyz (**herşeyi ayakta tutan-muhafaza eden?**)'dir**.

22-) Kulid'ulleziyne zeamtüm min dunillah* la yemlikûne miskale zerretin fiys Semavati ve la fiyl Ardı ve ma lehüm fiyhima min şirkin ve ma lehu minhüm min zahiyr;
De ki: "*Allah'dan başka (*isimlendirerek var*) zannettiklerinizi çağırın (*hadi?*) !... (*O isimlendirdikleriniz*) ne Semavat'ta ve ne de Arz'da zere ağırlığınca bir şeye malik değildirler (*vücudları sözkonusu değil?*)... Onların (*o isimlendirdiklerinizin*) bu ikisinde (*Semavat ve Arz'da*) bir şirki (*ortaklığı*) yoktur ve O'nun (*Tek Vücud olan Allah'ın*) bunlardan bir destekçisi/yardımcısı (*ikiliyeni*) de yoktur".

23-) Ve la tenfauş şefaatü ındeHU illâ limen ezine leh* hatta iza füzzia' an kulubihim kalu ma zâ kale Rabbüküm* kalül Hakk* ve HUvel Aliyyül Kebiyr;
O'nun indinde şefaat fayda vermez... Kendisine izin verdiği müstesna... Nihayet kalblerinden dehşet-korku tevzi' edildiğinde: "*Rabbiniz ne dedi?*" dediler... "*Hakk*" dediler (O'nun hükmü olan fıtratınız şefaatı kabildir veya değildir ki bu hakkdır**)... O, Aliyy'dir, Kebiyr'dir**.

24-) Kul men yerzukuküm mines Semavati vel Ard* kulillahu ve inna ev iyyaküm leâla hüden ev fiy dalalin mübiyn;
De ki: "*Semavat'tan ve Arz'dan sizi rızıklandıran kimdir?*"... De ki: "*Allah (*dır*);(*Hakikat, kaynak, Rabbimiz aynı ise*) muhakkak ki biz yahut siz bir huda (*hidayet*) üzereyiz yahut apaçık bir dalal (*sapkınlık*) içindeyiz (*iki tutum birbirinin aynı veya devamı ya da aynı yönde değil?*)".

25-) Kul la tüs'elune amma ecramna ve la nüs'elü amma ta'melun;
De ki: "*İşlediğimiz suçlardan siz sorumlu olmazsınız... Sizin yaptıklarınızdan da biz sorumlu olmayız (*önemli olan hakikata göre gerçek durumumuzun ne olduğu?*)".

26-) Kul yecmeu beynena Rabbüna sümme yeftehu beynena Bil Hakk* ve HUvel Fettahul' Aliym;
De ki: "*Rabbimiz aramızı cem' eder, sonra aramızı Bil-Hakk (*Hakk olarak*) feth eder (*hidayette olan ile dalalette olanı temyiz eder*)... O, Fettah'dır, Aliym'dir*".

27-) Kul eruniyelleziyne elhaktüm Bihi şürekâe kella* bel HUvAllahul Aziyzül Hakiym;
De ki: "*O'na (*B sırrınca*) ilhak ettiğiniz (*kattığınız?*) ortakları gösterin bana (?) !... Hayır, haşa!... Bilakis O, Aziyz, Hakiym (*olan*) Allah'dır*".

28-) Ve ma erselnake illâ kâffeten linNasi beşiyran ve neziyran ve lâkinne ekseren Nasi la ya'lemun;
(Ey AllahRasûlü ve HateminNebî!**) Seni, kaffeten linnas (**tüm insanlar için**) beşiyr (**bir müjdeci**) ve neziyr (**bir uyarıcı**) olarak irsal ettik... Fakat insanların ekseriyeti bilmezler**.

29-) Ve yekulune meta hazel va'dü in küntüm sadikıyn;
"*Eğer doğru söyleyenler iseniz, bu va'd (*tehdidiniz, kıyamet, ba's, haşr*) ne zaman?*" derler.

30-) Kul leküm miyadü yevmin la teste'hırune anhü saaten ve la testakdimun;
De ki: "*Sizin için bir günün mi'adı (*va'dolunanın tahakkuk edeceği bir gün*) vardır... Ondan ne bir saat geri kalabilirsiniz ve ne de ileri geçebilirsiniz*".

31-) Ve kalelleziyne keferu len nu'mine Bi hazel Kur'âni ve la Billeziy beyne yedeyh* ve lev tera iziz zalimune mevkufune ınde Rabbihim* yerciu ba'duhüm ila ba'dinil kavl* yekulülleziynestud'ıfu lilleziy nestekberu levla entüm lekünna mu'miniyn;
Kafir olanlar (gerçeği reddedenler**) dediler ki: "*Bu Kur'an'a da, bundan öncekine (*Levh-i Mahfuz'a*) de (*B sırrıyla*) asla iman etmeyeceğiz*"... Zalimler Rablerinin indinde durdurulmuşlar iken, bir görsen!... Bazısı bazısına sözü döndürür halde (**iken**)... Mustad'af olanlar (**zayıf, güçsüz, çaresiz bırakılanlar; ruhani kuvveler**), müstekbir olanlara (**büyüklük taslayanlara; nefsani kuvveler**): "*Eğer siz olmasaydınız, elbette biz mü'minler olurduk*" der**.

32-) Kalelleziynestekberu lilleziynestud'ıfu enahnu sadednaküm anil hüda ba'de iz caeküm bel küntüm mücrimiyn;
Müstekbir olanlar, mustad'af olanlara dedi ki: "*Size geldiğinde, huda (*hidayet*) dan sizi biz mi alakoyduk?... Hayır, siz mücrimler (*suçlular; hakikatından gafil olmayı göze alanlar*) idiniz*".

33-) Ve kalelleziynestud'ıfu lilleziynestekberu bel mekrulleyli vennehari iz te'mürunena en nekfüre Billahi ve nec'ale leHU endada* ve eserrun nedamete lemma raevül azâb* ve cealnel ağlale fiy a'nakılleziyne keferu* hel yüczevne illâ ma kânu ya'melun;
Mustad'af olanlar, müstekbir olanlara dedi ki: "*Hayır, gece ve gündüz'ün mekri (?)... Hani bize, (*Bi-*) Allah'ı küfr (*inkar*) etmemizi ve O'na endad (*eşler*) oluşturmamızı emrederdiniz*"... Azabı gördüklerinde ise nedamet (lerin**) i gizlediler (**içlerinde pişmanlık-yanıldıklarını sakladılar; artık mutlu olamazlar**)... Kafir olanların boyunlarında ağlal (**halkalar, kayıtlar, bağlar?**) oluşturduk... Yaptıklarından başkası ile mi cezalandırılırlar?**.

34-) Ve ma erselna fiy karyetin min neziyrin illâ kale mütrefuha, inna Bima ursiltüm Bihi kafirun;
Biz hangi karye'ye (şehre, memlekete**) bir neziyr (**uyarıcı; akıl**) irsal ettik isek, illa oranın mutrafları (**şükretmeyen, dünyevi imkanlarla şımaranları**): "*Muhakkak ki biz onunla (*B sırrınca*) irsal olunduğunuza (*risaletinizle gönderilene*) kafirleriz*"**.

35-) Ve kalu nahnu ekseru emvalen ve evladen ve ma nahnu Bi muazzebiyn;
Ve dediler ki: "*Biz malca da evladca da daha çokuz... Biz (*Bi-*) azab edilenler değiliz*".

36-) Kul inne Rabbiy yebsütur rizka limen yeşau ve yakdiru ve lakinne ekseren Nasi la ya'lemun;
De ki: "*Muhakkak ki Rabbim rızkı, dilediğine bast eder (*açıp yayar, genişletir*) ve daraltır... Fakat insanların ekseriyeti bilmezler*".

37-) Ve ma emvalüküm ve la evladüküm Billetiy tukarribüküm ındeNA zülfa illâ men amene ve amile saliha* feülaike lehüm cezauddı'fi Bima amilu ve hüm fiyl ğurufati aminun;
(B sırrınca**) sizi yaklaştırıp indimizde yakınlık derecesi sağlayacak olan, ne mallarınız ve ne de evladlarınız değildir... Ancak iman edip salih amel işleyen müstesna... İşte onlar için**

(çalışmalarının**) karşılık (**ğı**) kat kattır... Onlar ğurfa'lar (**cennet odaları, üst katlar, yüksek mertebeler**) içinde aminlerdir**.

38-) Velleziyne yes'avne fiy ayatiNA muaciziyne ülaike fiyl azâbi muhdarun;
Aciz-etkisiz bırakırcasına ayetlerimiz hakkında koşuşturanlara (hakikatlerini, sistemi adeta batıl kılmaya/iptal etmeye-geçersiz saymaya çalışanlara**) gelince, işte onlar azab'ta hazır tutulacak (**hiç gaib olmayacak**) olanlardır**.

39-) Kul inne Rabbiy yebsütür rizka limen yeşau min ıbadihi ve yakdiru leh* ve ma enfaktüm min şey'in feHUve yuhlifuh* ve HUve hayrur razikıyn;
De ki: "*Muhakkak ki Rabbim rızkı, kullarından dilediğine bast eder (açar, yayar, genişletir**) ve (**dilediği**) ona kısar/daraltır (**da**)... Bir şey infak ederseniz, O, onu ihlaf eder (**yerine başkasını verir, başkasını doldurur; boşluk yok**)... O, Rızıklandıranların en hayırlısıdır*"**.

40-) Ve yevme yahşüruhüm cemiy'an sümme yekulü lilMelaiketi ehaülai iyyaküm kânu ya'budun;
(Zikret o**) Gün (**ü**) ki, (**Allah**) hepsini haşreder (**toplar**), sonra meleklere: "*Bunlar mı yalnızca size kulluk/ibadet ederler idi?*" der**.

41-) Kalu subhhaneKE ENTE veliyyüna min dunihim* bel kânu ya'budunel cinne, ekseruhüm Bihim mu'minun;
(Melekler**) dedi ki: "*Subhansın (**tesbih ederiz**) sen (**i; başka varlığımız yok; tesbihin olarak varız; münezzehsin**) !.. Sensin Veliymiz, onlar değil... Bilakis onlar Cinn'e kulluk/ibadet ederler idi... Onların ekseriyeti onlara (**cinlere B sırrınca**) mü'minlerdir*"**.

42-) Fel yevme la yemlikü ba'duküm li ba'dın nefan ve la darra* ve nekulü lilleziyne zalemu zuku azâben narilletiy küntüm Biha tükezzibun;
İşte O Gün, bazınız bazınıza ne bir faydaya ve ne de bir zarara malik değildir... Zulmedenlere: "*Kendisini (B sırrınca**) tekzib ettiğiniz o Nar'ın azabını tadın!*" deriz**.

43-) Ve iza tütla aleyhim ayatuNA beyyinatin kalu ma hazâ illâ racülün yüriydü en yesuddeküm amma kâne ya'büdü abaüküm* ve kalu ma hazâ illâ ifkün müftera* ve kalelleziyne keferu lil Hakkı lemma caehüm, in hazâ illâ sıhrun mübiyn;
Ayetlerimiz onlara apaçık olarak tilavet edildiğinde (zalimler**) dediler ki: "*Bu, babalarınızın kulluk/ibadet edegeldiği şeyden sizi çevirmek/alakoymak dileyen bir adamdan başka değil*"... Ve yine dediler ki: "*Bu, uydurulmuş bir yalandan başka bir şey değil*"... Kafir olanlar Hakk'a, kendilerine geldiğinde: "*Bu, ancak apaçık bir sihirdir*", dedi**.

44-) Ve ma ateynahüm min kütübin yedrusuneha ve ma erselna ileyhim kableke min neziyr;
Halbuki onlara okuyup ders edecekleri kitablar vermemiştik (ilim, amel sözkonusu olamaz; ilham, keşif de yok?**)... Senden önce onlara bir neziyr de irsal etmemiştik**.

45-) Ve kezzebelleziyne min kablihim ve ma beleğu mı'şare ma ateynahüm fekezzebu Rusuliy* fe keyfe kâne nekiyr;
Onlardan öncekiler de yalanlamıştı (genetik?**)... (**Hem bunlar**) onlara (**öncekilere**) verdiğimizin onda birine bile ulaşmamışlardır... (**Fakat yine de**) Rasûllerimi tekzib ettiler... Benim Nekiyr'im (**beni inkar, redd, tanımama; ve onun sonucu cezam**) nasıl oldu?**.

46-) Kul innema eızuküm Bi vahıdetin, en tekumu Lillahi mesna ve fürada sümme tetefekkeru* ma Bi sahıbiküm min cinnetin, in huve illâ neziyrun leküm beyne yedey azâbin şediyd;
De ki: "*Size ancak (B sırrınca**) bir tek öğüt veriyorum: (**Hakikatınız olan**) Allah için (**vahdet gerçeğinin açığa çıkması için**) ikişer ikişer, teker teker (**kapanıp kaldığınız nefsinizden doğrulup**) kıyam ediniz (**?**), sonra da tefekkür ediniz!.. Sahibinizde (**arkadaşınızda**) bir cinnet söz konusu değildir... O ancak şiddetli bir azabın önünde sizin için bir neziyrdir*"**.

47-) Kul ma seeltüküm min ecrin fe huve leküm* in ecriye illâ alellah* ve HUve alâ külli şey'in Şehiyd;
De ki: "*Sizden bir ecr istemişsem, o sizin olsun... Benim ecrim ancak Allah üzerinedir... O, herşeye Şehiyd'dir*".

48-) Kul inne Rabbiy yakzifü Bil Hakk* allamul ğuyub;
De ki: "*Muhakkak ki Benim Rabbim hakkı kazf eder (*kuvvetle atar, salar*)... Allam'ül Ğuyub'dur (*gaybları çok iyi bilen*)"*.

49-) Kul cael Hakku ve ma yübdiül batılu ve ma yuıyd;
De ki: "*Hakk geldi!... (*Artık*) batıl ne ibda' (*bir şey izhar*) eder ve ne de iade eder*".

50-) Kul in daleltü feinnema edıllu alâ nefsiy* ve inihtedeytü fe Bima yuhiy ileyye Rabbiy* inneHU Semiy'un Kariyb;
De ki: "*Eğer saparsam, ancak kendi nefsimin aleyhine saparım... Eğer doğru yolu bulursam, (*B sırrınca*) Rabbimin bana vahyettiği şey iledir... Muhakkak ki O, Semi'dir, Kariyb'dir*".

51-) Velev tera iz feziu fela fevte ve ühızû min mekanin kariyb;
Korku ve dehşete kapıldıklarında (onları**) bir görsen!... Fevt (**necat, kurtuluş, fırsat**) yoktur (**artık**)... Ve mekan-ı kariyb (**yakın yer**)'den yakalanmışlardır**.

52-) Ve kalu amenna BiHİ, ve enna lehümüt tenavüşü min mekanin beıyd;
"(B sırrıyla**) *O'na iman ettik*" dediler... Onlar için mekan-ı ba'id (**uzak yer; cismani tabiat alemi**)'den tenavüş (**el atmak, ulaşmak, dokunmak**), nasıl (**mümkün**) olur?**.

53-) Ve kad keferu BiHİ min kabl* ve yakzifune Bil ğaybi min mekanin beıyd;
Daha önce O'nu (B sırrınca**) küfr (**inkar**) etmişlerdi... Mekan-ı ba'id (**uzak yer**)'den Bil-gayb (**ğayb'a, gaybları olarak**) atıp tutuyorlardı (**ilimsiz, yakinsiz konuşuyor, zanda bulunuyorlardı**).**

54-) Ve hıyle beynehüm ve beyne ma yeştehune kema fuıle Bi eşyaıhim min kabl* innehüm kânu fiy şekkin müriyb;
Daha önce (B gerçeğince**) benzerlerine yapıldığı gibi onlarla, iştahla arzuladıkları şey arasına engel konmuştur... Muhakkak ki onlar muriyb (**evham veren, şüpheci**) bir şek içindeydiler**.

****

FÂTIR SÛRESİ (35)

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

Bu sûre Mekke-i Mükerreme'de 43.sırada nazıl olmuştur... Adını birinci ayetinde geçen **Allah**'ın "**Fatır**" isminden alır... Bu sûrenin bir adı da "**Melaike**", yani "**melekler**" sûresi'dir... 45 ayettir...

Fatır Sûresinde: Allah-melaike-insan ilişkisi, Meleklerin kanatları, Fatır, fetih, kendini tanımamanın zillet olduğu, İzzetin bütünüyle Allah'a ait olduğu, salih amelin uruc sağlayıcı gücü, uruc/mi'rac sistemi, tatlı-acı su, halk-ı cediyd, tezkiye işlevi, Allah'dan ancak alimlerin haşyet duyacağı, Kitab'a varis olan seçilmişler, Mukame cenneti, reenkarnasyonun imkansızlığı, diyn-ruh ilişkisi, Semavat ve Arz'ı (yıkılıp gitmesin diye) ismi "**Allah**" olanın tuttuğu, Sünnetullah'ın tebdil ve tahvil olmayacağı,... gibi pek çok önemli konu açıklanmaktadır...

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) ElHamdu Lillahi Fatıris Semavati vel Ardı Caılil Melaiketi Rusülen ülıy ecnihatin mesna ve sülase ve ruba'* yeziydü fiyl halkı ma yeşa'* innAllahe alâ külli şey'in Kadiyr;
Hamd, Semavat'ın ve Arz'ın Fatırı (ilk icad edeni**), melaikeyi ikişer, üçer, dörder cenah (**kanat,

yan**) sahibi Rasûller kılan (**tüm kemalatların sahibi, herşeyin orijinini elinde tutan**) Allah'a aittir... Yaratılışta dilediğini (**yani, cenahları**) ziyade eder (**buradaki adedle sınırlı değil**)... Muhakkak ki Allah herşeye Kadiyr'dir**.

2-) Ma yeftehıllahu linNasi min rahmetin fela mümsike leha* ve ma yümsik fela mursile lehu min ba'diHİ, ve HUvel Aziyzül Hakiym;
Allah, insanlara bir rahmet (sıfat**) fethederse, onu tutacak (**engelleyecek**) yoktur... Tuttuğunu da O'ndan sonra irsal edecek (**salacak**) yoktur... O, Aziyz'dir, Hakiym'dir**.

3-) Ya eyyühen Nasüzküru nı'metAllahi aleyküm* hel min halikın ğayrullahi yerzükuküm mines Semai vel Ard* la ilahe illâ HU* feenna tü'fekûn;
Ey insanlar!... Üzerinizdeki Allah ni'metini (o bilinci**) zikredin (**?**)... Allah'dan gayrı, Sema'dan ve Arz'dan sizi rızıklandıran bir Halık (**yaratıcı**) var mı?... O'ndan başka ilah (**vücud, yaratıcı**) yoktur!.. Nasıl (**Hak'dan**) çevriliyorsunuz (**vehim?**) ?**.

4-) Ve in yükezzibuke fekad küzzibet Rusulün min kablik* ve ilellahi turceul ümur;
Eğer seni tekzib ediyorlar ise, senden önceki Rasûller de gerçekten tekzib edilmiştir... İşler Allah'a rücu' ettirilir.

5-) Ya eyyühenNasu inne va'dAllahi Hakkun fela teğurrennekümül hayatüd dünya ve la yeğurrenneküm Billahil ğarur;
Ey insanlar!... Muhakkak ki Allah'ın va'di hakk'dır... Dünya hayatı sakın sizi aldatmasın... O çok aldatıcı da (Bi-**) Allah'la sizi aldatmasın!**.

6-) İnneş şeytane leküm adüvvün fettehızuhu adüvva* innema yed'u hızbehu li yekûnu min ashabis seıyr;
Muhakkak ki şeytan (vehim**) sizin için bir düşman (**alakoyucu, uzaklaştırıcı bir faktör**) dır... Siz de onu düşman edinin... (**Şeytan**) kendi hizbini, Saiyr (**alevli ateş**)'in ashabı olsunlar diye ancak çağırır**.

7-) Elleziyne keferu lehüm azâbün şediyd* velleziyne amenu ve amilus salihati lehüm mağfiretün ve ecrun kebiyr;
Kafir olanlar var ya, onlar için şediyd (Rahiym'in zıddı?**) bir azab vardır... İman edip salih amel işleyenlere gelince, onlar için bir mağfiret ve ecr-ün kebiyr (**büyük ecir; ilahi sıfatlarla tahakkuk**) vardır**.

8-) Efemen züyyine lehu suü amelihi fereahu hasena* feinnAllahe yudıllu men yeşau ve yehdiy men yeşa'* fela tezheb nefsüke aleyhim haserat* innAllahe Aliymun Bima yasneun;
Amelinin kötülüğü kendisine süslendirilmiş de onu iyi-güzel gören kimse (bu ameli olduğu gibi ve sonuçlarıyla birlikte gören kimse gibi**) mi?... Muhakkak ki Allah, dilediğini saptırır ve dilediğine hidayet verir... O halde nefsin onlar üzerine hasretliklere gitmesin (**onların durumundan dolayı üzüntülere dalma**)... Muhakkak ki Allah onların yapıp ürettiklerini (**B sırrınca**) Aliym'dir**.

9-) VAllahulleziy erseler riyaha fetüsiyru sehaben fesuknahu ila beledin meyyitin feahyeyna Bihil Arda ba'de mevtiha* kezâliken nüşur;
Allah Odur ki, rüzgarları irsal etti de (o rüzgarlar**) bulutları sürüyor/kaldırıyor (**yükseltiyor?**)... Sonra onu ölü bir beldeye sevk ettik de onunla (**B sırrınca**) o Arz'ı ölümünden sonra dirilttik... Nüşur (**kabir'den kalkıp dikiliş; uyanış; aslına dönüş**) böylecedir**.

10-) Men kâne yüriydül ızzete feLillahil ızzetü cemiy'a* ileyHİ yas'adül kelimüt tayyibü vel amelüs salihu yerfeuh* velleziyne yemkürunes seyyiati lehüm azâbün şediyd* ve mekru ülaike huve yebur;
Kim izzet irade ediyor ise, (öncelikle bilsin ki**) izzet bütünüyle Allah'ındır (**birimsellikte izzet olmaz, birimsellik zillettir**)... Tayyib (**güzel, temiz**) kelimeler O'na suud (**uruc**) eder... Salih amel (**hakikatına imanın gereği, sünnetullaha uygun olan ameller**) onu (**o temiz kelimeyi**) ref'eder (**yükseltir**)... Kötülükleri mekr (**tuzak**) yapanlara gelince, onlar için şiddetli bir azab vardır... Bunların mekri boşa çıkar**.

11-) VAllahu halekaküm min türabin sümme min nutfetin sümme cealeküm ezvaca* ve ma tahmilu min ünsa ve la tedau illâ Bi ılmiHİ, ve ma yuammeru min müammerin ve la yünkasu min umurihi illâ fiy Kitab* inne zâlike alellahi yesiyr;
Allah sizi bir topraktan, sonra bir nutfeden yarattı; sonra sizi eşler/çiftler kıldı... O'nun ilmi dışında hiçbir dişi (nefs**) ne hamile kalır ve ne de doğurur... Bir muammer (**ömür süren**) in ömürlenmesi de onun ömründen noksanlaştırılması da illa bir kitab'ta (**onun levh-i mahfuzu'nda yazılı**) dır... Muhakkak ki bu Allah üzerine çok kolaydır**.

12-) Ve ma yestevil bahran* hazâ azbün furatün saiğun şerabühu ve hazâ milhun ücac*ve min küllin te'külune lahmen tariyyen ve testahricune hılyeten telbesuneha* ve teral fülke fiyhi mevahıre litebteğu min fadliHİ ve lealleküm teşkürun;
İki deniz bir/eşit olmaz!.. Bu tatlı mı tatlı, susuzluğu giderir, içimi hoş ve kolaydır... Bu ise tuzludur, acıdır... Herbirinden taze et yersiniz ve giyeceğiniz bir süs çıkarırsınız... O'nun fazlından taleb etmeniz ve şükretmeniz için, gemileri onda (denizde**) yara yara gidenler görürsün**.

13-) Yulicül leyle fiyn nehari ve yulicün nehare fiyl leyli ve sahhareş Şemse vel Kamere küllün yecriy li ecelin müsemma* zlikümullahu Rabbüküm leHUl Mülk* velleziyne ted'une min duniHİ ma yemlikune min kıtmiyr;
Geceyi gündüzün içine sokar, gündüzü de gecenin içine sokar... Güneş'i ve Ay'ı tashir etmiştir (boyun eğdirmiştir**) ?... Herbiri müsemma (**belirlenmiş, isimlenmiş**) bir ecele akıp gider... İşte budur Allah, Rabbiniz!.. O'nundur mülk!... O'ndan başka çağırdıklarınız (**isimlendirdikleriniz, var zannettikleriniz**) bir hurma çekirdeğinin zarına bile malik değildirler**.

14-) İn ted'uhüm la yesmeu duaeküm* velev semiu mestecabu leküm* ve yevmel kıyameti yekfürune Bi şirkiküm* ve la yünebbiuke mislü Habiyr;
Eğer onları çağırsanız, sizin çağrınızı işitmezler... Velev ki işitseler, size cevap veremezler... (Üstelik**) kıyamet günü, sizin (**Bi-**) şirkinizi küfr (**inkar**) ederler... Habiyr'in (**haberdar olanın**) misli (**kimse**) sana haber veremez**.

15-) Ya eyyühen Nasu entümül fukarau ilellah* vAllahu HUvel Ğaniyyül Hamiyd;
Ey insanlar!.. Siz Allah'a (mutlak muhtac; O'nsuz bir varlığı sözkonusu olmayan**) fakirlersiniz!... Allah ise Ğaniyy'dir, Hamiyd'dir (**kemalini izhardadır?**).**

16-) İn yeşe' yüzhibküm ve ye'ti Bi halkın cediyd;
Eğer dilerse (me'şiyyeti ile**) sizi giderir ve (**B sırrınca**) halk-ı cediyd (**yepyeni, orijinal bir yapı**) olarak gelir/*yeni bir halk getirir*.

17-) Ve ma zâlike alellahi Bi aziyz;
Bu, Allah'a (Bi-**) aziyz (**zor, meşakkatli**) değildir**.

18-) Ve la teziru vaziretun vizre uhra* ve in ted'u müskaletün ila hımliha la yuhmel minhü şey'ün velev kâne zâ kurba* innema tünzirulleziyne yahşevne Rabbehüm Bil ğaybi ve ekamus Salate, ve men tezekka feinnema yetezekka li nefsih* ve ilellahil mesır;
Hiçbir vazire (yük taşıyan, günahkar, nefs**) bir başkasının yükünü/günahını yüklenmez... Eğer bir müskale (**yükü ağır biri**), onu (**yükünü**) taşımaya çağırsa bile, ondan bir şey yüklenilip taşınılmaz... Akraba dahi olsa... Sen ancak Bil-gayb (**gaybleri olarak**) Rablerinden haşyet duyan ve namazı ikame edenleri uyarırsın... Kim arınıp temizlenirse ancak kendi nefsi için temizlenmiştir... Dönüş Allah'adır**.

19-) Ve ma yesteviyl a'ma vel basıyr;
A'ma (kör**) ile basıyr (**basiretiyle gören**) bir olmaz**.

20-) Ve lez zulümatü ve len nur;
Karanlıklar ile Nur da (bir olmaz**).**

21-) Ve lezzıllu ve lel harur;
Zıll (gölge**) ile harur (**sıcak, sıcaklık**) da (**bir olmaz**).**

22-) Ve ma yesteviyl ahyau ve lel emvat* innAllahe yüsmiu men yeşa'* ve ma ente Bi müsmiın men fiyl kubur;
Diriler ile ölüler de bir olmaz... Muhakkak ki Allah dilediğine işittirir... Sen kabirlerin içindeki kimselere (Bi-**) işittirici değilsin**.

23-) İn ente illâ neziyr;
Sen ancak bir neziyr (uyarıcı**) sın**.

24-) İnna erselnake Bil Hakkı beşiyran ve neziyra* ve in min ümmetin illâ halâ fiyha neziyr;
Muhakkak ki biz seni Bil-Hakk (Hakk olarak**) ancak beşiyr (**bir müjdeci**) ve neziyr (**bir uyarıcı**) olarak irsal ettik... Hiçbir ümmet yoktur ki onun (**o ümmetin**) içinde bir neziyr (**uyarıcı**) gelip geçmiş olmasın**.

25-) Ve in yükezzibuke fekad kezzebelleziyne min kablihim* caethüm Rusulühüm Bil beyyinati ve Bizzuburi ve Bil Kitabil müniyr;
Eğer seni tekzib ediyorlar ise, gerçekten onlardan öncekiler de tekzib etmişti... Rasûlleri onlara (Bi-**) beyyineler (**apaçık deliller, sıfatlar**), (**Bi-**) zübur (**zeburlar, yazılı kutsal sayfalar**) ve (**Bi-**) Kitab-ı Müniyr (**nurlandırıcı kitab; vahiy**) ile gelmişti**.

26-) Sümme ehaztülleziyne keferu fekeyfe kâne nekiyr;
Sonra o kafir olanları yakaladım... Benim Nekiyr'im (beni inkar, redd, tanımama; ve onun sonucu cezam**) nasıl oldu?**.

27-) Elem tera ennAllahe enzele mines Semai maen, feahrecna Bihi semeratin muhtelifen elvanüha* ve minel cibali cüdedün biydun ve humrun muhtelifün elvanüha ve ğarabiybü sud;
Görmedin mi ki Allah Sema'dan bir su (ilim**) inzal etti... Onunla renkleri muhtelif meyvalar (**ahlak, ma'rifet B sırrınca**) çıkardık... Dağlardan da beyaz, renkleri muhtelif kırmızı ve simsiyah cüdde'ler (**renkleri farklı olan yollar var**).**

28-) Ve minenNasi veddevabbi vel' en'ami muhtelifün elvanühu kezâlik* innema yahşAllahe min ıbadiHİl ulema'* innAllahe Aziyzün Ğafur;
İnsanlardan, daabbelerden (hayvanlardan**) ve en'am (**kurban edilebilir hayvanlar**)'dan da böylece renkleri muhtelif olanlar var... Allah'dan, kulları (**için**) den ancak alimler** ('Allah' ismiyle işaret olunanı, Azamet-i İlahiyye'yi bilenler**) haşyet duyar... Muhakakkak ki Allah Aziyz'dir, Ğafur'dur**.

29-) İnnelleziyne yetlune KitabAllahi ve ekamus Salete ve enfeku mimma razaknahüm sirran va alaniyeten yercune ticaraten len tebur;
Muhakkak ki Allah'ın Kitabı'nı tilavet edenler, namazı ikame edenler ve kendilerini rızıklandırdığımız şeyden gizli-aleni olarak infak edenler, asla helak olmayacak bir ticaret umabilirler.

30-) Li yüveffiyehüm ücurehüm ve yeziydehüm min fadliHİ, inneHU Ğafurun Şekûr;
Onlara ecirlerini tam versin ve fazlından da onlara artırsın diye... Muhakkak ki O, Ğafur'dur, Şekur'dur.

31-) Velleziy evhayna ileyke minel Kitabi huvel hakku musaddikan lima beyne yedeyh* innAllahe Bi ıbadiHİ le Habiyrun Basıyr;
Kitab'tan sana vahyettiğimiz, kendinden öncekini tasdikleyici olarak hakk'ın ta kendisidir (hakikata bedel yoktur**)... Muhakkak ki Allah kullarını (**B sırrınca kullarının vücudu olarak**) Habiyr'dir, Basıyr'dir**.

32-) Sümme evresnel Kitabelleziynastafeyna min ıbadiNA* feminhüm zalimün linefsih* ve minhüm muktesıd*ve minhüm sabikun Bil hayrati Bi iznillah* zâlike huvel fadlül kebiyr;
Sonra kullarımızdan ıstıfa ettik (süzüp seçtik**) lerimizi Kitab'a varis kıldık... Onlardan kimi nefsine zulmedicidir... Onlardan kimi muktesıd (**mu'tedil, orta yolu tutan**) dır... Onlardan kimi de Bi-iznillah (**Allah'ın izni olarak**) hayrat'lar (**faziletler, hayırlar, tecelliler**) ile (**B sırrınca**) öne geçendir... İşte bu fazl-u kebiyr (**büyük lutuf, üstünlük**)'dir!**.

33-) Cennatu Adnin yedhuluneha yuhallevne fiyha min esavira min zehebin ve lü'lüa* ve libasühüm fiyha hariyr;
(Fazl-u Kebiyr**) Adn (**ilahi sıfatlarla yaşam**) Cennetleri ki, oraya girerler... Orada altından bilezikler ve inci ile süslenirler... Orada onların elbiseleri ipek'tir**.

34-) Ve kalül Hamdu Lillahilleziy ezhebe annelhazen* inne Rabbena le Ğafurun Şekur;
(Adn Cennetlerine girenler**) dediler ki: "*Hamd, hazanı (**üzülmeyi**) bizden gideren (**tüm kuvvelerin sahibi**) Allah'a aittir... Muhakkak ki Rabbimiz, Ğafur'dur, Şekur'dur*"**.

35-) Elleziy ehallena darel mukameti min fadliHİ, la yemessüna fiyha nesabün ve la yemessüna fiyha lüğub;
O (Rabbimiz**) ki, bizi fazlından Dar'ül-Mukame'ye (**kalınacak yurda; Hakkani vücuda**) yerleştirdi… Orada ne bir yorgunluk dokunur bize, ne de bir usanç**.

36-) Velleziyne keferu lehüm naru cehennem* la yukda aleyhim feyemutu ve la yuhaffefü anhüm min azâbiha* kezâlike necziy külle kefur;
Kafir olanlara gelince, onlar için Nar-ı Cehennem vardır... Ne onlara ölümle hükmedilir ki ölsünler ve ne de kendilerinden azablarından hafifletilir... Her kefur'u (çok örteni, nankörlük edeni**) böylece cezalandırırız**.

37-) Ve hüm yastarihune fiyha* Rabbena ahricna na'mel salihan ğayralleziy künna na'mel* evelem nuammirküm ma yetezekkeru fiyhi men tezekkere ve caekümün neziyr* fezuku fema liz zalimiyne min nasıyr;
Onlar orada (cehennem'de, imdad arayarak**) feryad ederler: "*Rabbimiz!.. Bizi (**buradan**) çıkar ki önceden yaptığımız amelin gayrı salih amel yapalım (**Vahyi ilme dayalı, sünnete isabet eden, Allah'a itaat olan amel ile yeni bir ruh inşa edelim**)"... "Sizi, tezekkür edenin kendisinde tezekkür edeceği (**yaşamın ibret işlevi ile hakikatı kendinde bulup idrak edeceği**) bir ömürle ömürlendirmedik mi?... Ve size neziyr (**uyarıcı**) de geldi (**gelmedi mi?**)... O halde tadın (**hazırladığınızı**)... Zalimler için bir Nasıyr (**yardımcı**) yoktur*"**.

38-) İnnAllahe Alimu ğaybis Semavati vel Ard* inneHU Aliymun Bi zatis sudur;
Muhakkak ki Allah Semavat'ın ve Arz'ın gaybını bilendir... Muhakkak ki O, sadırların zatı (özü/sahibi**) olarak (**B sırrınca**) Aliym'dir**.

39-) HUvelleziy cealeküm halaife fiyl Ard* femen kefere fealeyhi küfruh* ve la yeziydül kafiriyne küfruhüm ınde Rabbihim illâ makta* ve la yeziydül kafiriyne küfruhüm illâ hasara;
Sizi Arz'da halifeler kılan O'dur... Kim küfr (nankörlük**) eder (**birimsel, nefsani, fani hazlar uğruna halifeliğini örter**) ise, onun küfrü kendi aleyhinedir... Kafirlere kendi küfürleri Rableri indinde makt (**şiddetli gadap**) tan başka bir şey artırmaz... Kafirlere küfürleri hüsrandan başka bir şey ziyade etmez**.

40-) Kul eraeytüm şürekâekümülleziyne ted'une min dunillah* eruniy mazâ haleku minel Ardı em lehüm şirkün fiys Semavat* em ateynahüm Kitaben fehüm alâ beyyinetin minh* bel in yeıdüz zalimune ba'duhüm ba'dan illâ ğurura;
De ki: "*Allah'dan gayrı çağırdığınız/tapındığınız ortaklarınızı gördünüz mü?... Gösterin bana, Arz'dan ne yarattılar?*"... Yoksa onların Semavat'ta bir şirki (ortaklığı**) mı var?... Yoksa kendilerine bir kitab verdik de onlar Ondan bir beyyine (**açık delil, sıfat**) üzere midirler?... Bilakis zalimler birbirlerine ğurur (**aldanış, aldatmak**) dan başka bir şey va'd etmezler**.

41-) İnnAllahe yümsiküs Semavati vel' Arda en tezula* ve lein zaleta in emsekehüma min ehadin min ba'diHİ, inneHU kâne Haliymen Ğafura;
Muhakkak ki Allah, Semavat'ı ve Arz'ı zeval bulmasınlar (zail olup gitmesinler**) diye imsak ediyor (**tutuyor**)... Andolsun ki eğer zeval bulsalar O'ndan sonra bir kimse onları imsak etmez (**tutamaz**)... Muhakkak ki O, Haliym'dir, Ğafur'dur**.

42-) Ve aksemu Billahi cehde eymanihim lein caehüm neziyrun leyekûnunne ehda min ıhdel ümem* felemma caehüm neziyrun ma zadehüm illâ nüfura;
Yeminlerinin cehdi (var güçleri**) ile (**Billahi diye**) Allah'a kasem ettiler ki, eğer onlara bir neziyr**

(uyarıcı**) gelir ise, mutlaka (**geçmiş ve gelecek diğer**) ümmetlerin (**herhangi**) birinden daha çok hidayette olacaklar... Kendilerine bir neziyr (**uyarıcı; Rasûlullah**) geldiğinde, (**bu**) onlara nefretten/uzak durmaktan başka bir şey artırmadı**.

43-) İstikbaren fiyl Ardı ve mekres seyyi'* ve la yehıykulmekrusseyyiü illâ Bi ehlih* fehel yenzurune illâ sünnetel evveliyn* felen tecide lisünnetillahi tebdiyla* ve len tecide lisünnetillahi tahviyla;
Arz'da kibirlenerek/büyüklenerek (benlikle, vehmi varlıkla perdelenerek**) ve kötülüğün mekrini (**bireysel-göresel yaklaşımlar**) kurarak (**nefretle uzaklaştılar**)... Kötülüğün mekri ise ancak onun ehlini kuşatır... Acaba onlar evvelkilerin sünnetinden (**onlar için geçerli olan Allah sistem ve düzeninden**) başkasını mı gözlüyorlar/bekliyorlar?... Sünnetullah için bir tebdil (**ona bedel, alternatif**) asla bulamazsın... Sünnetullah için bir tahvil (**değişme, başkalaşma, sapma**) asla bulamazsın!**.

44-) Evelem yesiyru fiyl Ardı feyenzuru keyfe kâne akıbetülleziyne min kablihim ve kânu eşedde minhüm kuvveten, ve ma kânAllahu li yu'cizehu min şey'in fiys Semavati ve la fiyl Ard* inneHU kâne Aliymen Kadiyra;
Arz'da seyretmediler (gezip dolaşmadılar**) mi ki, kendilerinden öncekilerin akibeti nasıl oldu nazar edip (**basiretle**) görsünler?... Onlar (**öncekiler**) kuvvet itibarıyla bunlardan daha şiddetli idiler... Ne Semavat'ta ve ne de Arz'da hiçbir şey Allah'ı aciz bırakıcı değildir... Muhakkak ki O, Aliym'dir, Kadiyr'dir**.

45-) Velev yuahızullahunNase Bima kesebu ma tereke alâ zahriha min dabbetin ve lâkin yuahhıruhüm ila ecelin müsemma* feiza cae ecelühüm feinnAllahe kâne Bi ıbadiHİ Basıyra;
Eğer Allah, insanları, kazandıkları ile (B sırrınca**) muaheze etseydi (**yakalasaydı, cezalandırsaydı**), onun zahrında (**Arz'ın sırtında**) hiçbir dabbe'yi (**hayvanı**) terketmezdi (**helak ederdi**)... Fakat onları bir ecel-i müsemma'ya (**hükmedilmiş bir vakte**) te'hir ediyor... Onların ecelleri geldiğinde, muhakkak ki Allah kullarını (**B sırrınca kullarının vücudu olarak**) Basıyr'dir**.

****

YÂSÎN SÛRESİ (36)

<u>SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ</u>

YaSiyn Sûresi, **Mekke-i Mükerreme**'de, Cinn Sûresinden sonra 41. sırada nazıl olmuştur (12.ayetinin Medine-i Münevvere'de, **Hz.Rasûlullah**'ın Mescidi civarına taşınmak isteyen Ensar'dan SelemeOğulları hakkında indiği rivayet edilir)...

Adını iki harften oluşan birinci ayetindeki "**Ya-Siyn**"e nisbetle ve **Hz.Rasûlullah**'ın bizzat isimlendirmesi ile almıştır... **Ruh-ul Kuds** boyutundan insanlık boyutuna, ya da **Efendimiz Hz.Muhammed** s.a.v.e bir hitabtır... "**Siyn**"in, **insan**'a ya da "**Selam**" ismine işaret ettiği söylenir... İ. Abbas r.a., "**YaSiyn**", "**Ya Muhammed**" demektir, diyor... Nitekim bir hadis-i şerif'te de: "**Benim Kur'an'da yedi ismim vardır: Muhammed, Ahmed, YaSiyn, TaHa, Müddessir, Müzemmil, Abdullah**"...

YaSiyn, hadis-i şerif'te "**Kur'an'ın Kalbi**" olarak nitelenir ki, bu hem baştaki hem de en son ayetlerinde bellidir... Ayrıca bu, Aşk sûresi de demektir!...

YaSiyn Sûresi 83 ayettir...

<u>YaSiyn Sûresi hakkında bazı hadis-i şerifler:</u>

Mevtalarınıza YaSiyn'i kıraat ediniz.

Üzerine YaSiyn kıraat olunan hiçbir meyyit yok ki Allah ona ölümü ehvenleştirmesin.

Kim Allah'ın vechini isteyerek bir gece içinde YaSiyn Sûresi'ni kıraat ederse, o gece içinde ona mağfiret olunur.

Muhakkak ki herşeyin bir kalbi vardır... Kur'an'ın Kalbi ise YaSiyn'dir... Kim YaSiyn'i kıraat ederse, Allah ona, onun (*YaSiyn'i****) kıraatı ile, on kerre Kur'an'ın kıraatı (****Kur'an'ı on defa okuyup hatmetmiş gibi****) yazar***.

Kur'an'ın Kalbi, YaSiyn'dir... Allah'ı ve Ahiret yurdunu dileyerek bir adam onu kıraat ederse, mağfiret olunur... Onu mevtalarınıza kıraat ediniz.

Muhakkak ki Kur'an'da bir sûre vardır ki okuyanına şefaat eder, dinleyenini mağfiret eder... Dikkat edin o YaSiyn Sûresidir ki Tevrat'ta "*el-Muımme*" diye çağrılır... "*Ya RasûlAllah, elMuımme nedir?*" denildiğinde: "*Sahibini dünyanın hayrı ile kuşatır, Ahiretin korkunçluklarını ondan def'eder...* (Bu sûre) *'edDafia' ve 'elKadıye' diye de çağrılır*" buyurdu... "*Ya RasûlAllah, o nasıl olur?*" denildiğinde: "*Sahibinden her kötülüğü def' eder, onun her hacetini karşılar... Kim onu kıraat ederse yirmi hacca denktir... Kim onu dinlerse, ona, Allah yolunda bin dinar tasadduk etmiş gibi olur... Kim onu yazar ve onu içerse onun cevfine* (boşluğuna, içine) *bin deva* (ilaç)*, bin nur, bin yakiyn, bin rahmet, bin re'fet* (şefkat) *ve bin hidayet sokar... Ve ondan her dai* (dert)*'i ve ğill* (kin)*'i söküp çıkarır*" buyurdu.

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) Yaa, Siiiiyn;
Ya, Siyn.

2-) velKur'ânilHakiym;
Kur'an-ı Hakiym'e (Hikmet olan Kur'an'a**) kasem ederim ki**,

3-) inneke leminelmurseliyn;
Muhakkak sen murseliyn (irsal olunanlar, Rasûller**) densin**.

4-) alâ sıratın müstekıym;
Sırat-ı Müstakıym (İslam**) üzeresin**.

5-) tenziylel AziyzirRahıym;
Aziyz ve Rahıym'in tenziyli (tafsilen indirmesi**) dir**.

6-) litünzire kavmen mâ ünzire abâühüm fehüm ğafilûn;
Babaları uyarılmamış, bu yüzden (hakikatlerinden, sünnetullah'tan**) gafiller olan bir kavmi uyarasın diye.**

7-) lekad hakkalkavlü alâ ekserihim fehüm la yu'minun;
Andolsun ki onların ekseriyetinin üzerine o söz (şakavet hükmü**) hakk olmuştur... Bu sebepden onlar iman etmezler**.

8-) inna cealnâ fiy a'nakıhim ağlâlen fehiye ilel'ezkani fehüm mukmehun;
Muhakkak ki biz onların boyunlarında ağlal (halkalar, kayıtlar, bağlar?**) oluşturduk... O (**ağlal**) çenelerine kadar (**dayanmış**) dır... Artık onlar (**boyunlarını çeviremedikleri için; yani, boyun eğme-hakikatlerine itaat-teslimiyet-fena'dan engellendikleri için**) başları yukarı doğru kalkıktır (**dik başlılardır**).**

9-) ve cealna min beyni eydiyhim sedden ve min halfihim sedden feağşeynahüm fehüm lâ yubsırun;
Onların önlerinden bir sed ve arkalarından bir sed oluşturduk da böylece onları (gece karanlığı gibi**) bürüdük (**her yönden perdelenip kapatıldılar**)... Artık onlar görmezler**.

10-) ve sevaün aleyhim eenzertehüm em lem tünzirhüm lâ yu'minun;
Onları uyarsan da uyarmasan da onlara birdir; iman etmezler!.

11-) innema tünziru menittebeazZikre ve haşiyer Rahmane Bilğayb* febeşşirhu Bimağfiretin ve ecrin keriym;
Sen ancak Zikre (hakikatına, Kur'ân'a**) tabi olan ve Bil-gayb (**gaybı-hakikatı olarak**) Rahman'dan haşyet duyanı uyarırsın... Onu bir mağfiret ve keriym bir ecir ile (**B sırrınca**) müjdele!**.

12-) inna nahnu nuhyilmevta ve nektübü ma kaddemu ve asarehüm* ve külle şey'in ahsaynahu fiy imamin mübiyn;
Muhakkak ki biz, evet yalnız biz ölüleri diriltiriz... Onların takdim ettiklerini (bütün fiillerini**) de bıraktıkları eserlerini (**izlerini**) de yazarız... Biz herşeyi İmam-ı Mubiyn (**bir beyin**)'de ıhsa ettik (**tesbit-zabt-muhafaza ettik**) !**.

13-) vadrib lehüm meselen ashabel karyeti, izcaehel murselun;
Onlara ashab-ı karye'yi (o şehir halkını**) örnek ver... Hani oraya murseliyn (**irsal olunanlar, Rasûller**) gelmişti**.

14-) iz erselna ileyhimüsneyni fekezzebuhüma feazzezna Bisalisin fekalû inna ileyküm murselun;
Hani onlara iki (Rasûl**) irsal ettik de o ikisini de yalanladılar... Bunun üzerine (**Bi-**) üçüncü ile ta'ziyz ettik (**aziyz kıldık, takviye ettik**) de (**bu üçü**): "*Doğrusu biz size irsal olunanlarız*" dediler**.

15-) kalu mâ entüm illâ beşerun mislüna ve mâ enzelerRahmanu min şey'in in entüm illâ tekzibun;
Dediler ki: "*Siz bizim gibi bir beşerden başka değilsiniz... Rahman da hiçbir şey inzal etmedi... Siz ancak yalan söylüyorsunuz*".

16-) kalu Rabbüna yalemu inna ileyküm lemurselun;
(Rasûller**) dediler ki: "*Rabbimiz biliyor ki, gerçekten biz size irsal olunanlarız*"**.

17-) ve ma aleyna illelbelağul mübiyn;
"*Bizim üzerimize düşen ancak apaçık tebliğdir*".

18-) kalû inna tetayyerna Biküm lein lem tentehu lenercümenneküm ve leyemessenneküm minna azâbün eliym;
Dediler ki: "*Muhakkak ki biz (Bi-**) sizi uğursuz sayıyoruz (**bize hoşumuza gitmeyen şeyler getirdiniz**)... Andolsun ki eğer vazgeçmezseniz, kesinlikle sizi recmedeceğiz ve elbette size bizden elim bir azab (**deccalin cehennemi**) dokunacaktır*"**.

19-) kalu tairüküm meaküm* ein zükkirtüm bel entüm kavmün müsrifun;
Dediler ki: "*Sizin uğursuzluğunuz sizinledir (doğanızdan kaynaklanmaktadır**)... Eğer tezkir edilirseniz (**ibret ve idrak için öğütlenir, hakikatınızla hatırlatılırsanız**) de mi (**uğursuzluk**) ?... Hayır, siz israf eden (**ileri giden, haddi aşan; boşuna harcayan**) bir kavimsiziniz*"**.

20-) ve cae min aksalmediyneti racülün yes'a, kale ya kavmit tebiul murseliyn;
Mediyne (şehir**)'in uzak yerinden/diğer ucundan sa'yederek (**koşarak**) bir recul (**adam**) geldi; "*Ey kavmim, murseliyn (**Rasûller**)'e tabi olun*" dedi**.

21-) ittebiu men lâ yes'elüküm ecren vehüm mühtedun;
"*Sizden bir ecir (karşılık**) istemeyen, kendileri doğru yolu bulmuş/hidayet üzere olanlara tabi olun*"**.

22-) ve maliye la a'budülleziy fetareniy ve ileyHİ turceun;
"*Nasıl kulluk etmem ki beni (böyle**) fıtratlandıran (**Allah**) a; ve O'na rücu' ettirileceksiniz*"**.

23-) eettehızü min duniHİ aliheten in yüridnir Rahmanü Bidurrin lâ tuğni anniy şefaatühüm şey'en ve lâ yunkızun;
"*O'nun gayrından ilahlar mı edineyim (yani) ?... Eğer Rahman (B sırrınca) bir durr (zarar, zorluk) irade ederse, onların şefaatı benden hiçbir şeyi savmaz; beni kurtaramazlar*".

24-) inniy izen lefiy dalâlin mübiyn;
"*O takdirde (yani: ilah edinirsem) muhakkak ki ben apaçık bir dalalet içinde olurum*".

25-) inniy amentü BiRabbiküm fesmeun;
"*Doğrusu ben sizin Rabbinize (B sırrıyla) iman ettim (Rabbinizin tercümanıyım?);beni dinleyin!*".

26-) kıyledhulil cennete, kale ya leyte kavmiy yalemun;
(Ona**): "*Cennete dahil ol!*" denildi... Dedi ki: "*Keşke kavmim bileydi*"**.

27-) Bima ğafere liy Rabbiy ve cealeniy minel mükremiyn;
"*Rabbimin ben'i (B sırrınca) mağfiret ettiğini ve beni ikram olunanlardan kıldığını*".

28-) ve ma enzelna alâ kavmihi min badihi min cündin minesSemâi ve ma künna münziliyn;
Ondan sonra onun kavminin üzerine Sema'dan hiçbir ordu inzal etmedik, inzal ediciler de değildik.

29-) in kânet illâ sayhaten vahıdeten feiza hüm hamidun;
Sadece sayha-i vahide (tek bir sayha, İsrafil'in suru**) oldu; hemen onlar hamidler (**sönmüş ateş, ölüler**) idiler**.

30-) ya hasreten alel ibad* ma ye'tiyhim min Rasûlin illâ kânu Bihi yestehziun;
Hasret/yazık şu kullara!... Kendilerine bir Rasûl gelmeyegörsün, illa Onunla (B gerçeğince**) alay ederlerdi**.

31-) elem yerav kem ehlekna kablehüm minelkuruni ennehüm ileyhim lâ yerciun;
Görmediler mi ki onlardan önce nice kurun (nesiller, kuşaklar**) helak ettik (**Nebîlere nankörlük ettikleri için**);ki onlar kendilerine (**bunlara**) rücu' etmeyecekler (**geri dönmeyecekler**) ?**.

32-) ve in küllün lemma cemiy'un ledeyNA muhdarun;
Elbette hepsi, cemi'an/toptan yanımızda/huzurumuzda hazır tutulacaklardır.

33-) ve ayetün lehümül Ardulmeytete, ahyeynaha ve ahrecna minha habben feminhu ye'külun;
Onlar için bir ayet te ölü Arz (ilimsiz bilinç**)'dır... Onu (**ilimle**) dirilttik, ondan habbe (**ler, daneler; kalb meyvaları**) çıkardık da ondan yiyorlar**.

34-) ve cealna fiyha cennatin min nehıylin ve a'nabin ve feccerna fiyha mineluyun;
Orada hurma ağaçlarından, üzümlerden cennetler (bahçeler) **oluşturduk, orada uyun** (kaynaklar, pınarlar) **fışkırttık.**

35-) liye'külu min semerihi, ve ma amilethü eydiyhim* efelâ yeşkürun;
Onun semeresinden ve ellerinin (kuvvelerinin**) yaptığı şeyden yesinler diye... Hala şükretmezler mi?**.

36-) subhanelleziy halekal ezvace külleha mimma tünbitül Ardu ve min enfüsihim ve mimma lâ yalemun;
Arz'ın inbat ettiği (bitirip büyüttüğü**) şeylerden, nefslerinden ve daha bilmedikleri şeylerden bütün çiftleri yaratan Subhan'dır!**.

37-) ve ayetün lehümülleyl* neslehu minhünnehare feizahüm muzlimun;
Onlar için bir ayet te gece'dir... Ondan gündüzü (can nurunu**) soyup-sıyırıp çekeriz de hemen onlar zulmet/karanlık içinde kalanlar olurlar**.

38-) veşŞemsü tecriy limüstekarrin leha* zâlike takdiyrul Aziyzil Aliym;
Ve Güneş (de bir ayettir ki**) kendine göre bir müstekarr'a (**istikrar-ikamet-karar-kalma yerine, yörüngesinde**) akar gider... Aziyz, Aliym'in takdiridir bu!**.

39-) velKamere kaddernahü menazile hatta 'ade kelurcunil kadiym;
Ay'a gelince, ona menziller (konak yerleri**) takdir ettik... Nihayet kadiym urcun (**kuruyup incelen eski hurma dalı, salkım sapı**) gibi yay (**hilal**) şeklinde iade olur**.

40-) leşŞemsü yenbeğıy leha en tüdrikel Kamere ve lelleylü sabikun nehar* ve küllün fiy felekin yesbehun;
Güneş'in Ay'a yetişmesi gerekmez, gece de gündüz'ü öne geçici değildir... Her biri bir felek'te yüzerler (ancak kıyamette cem'olunurlar?**).**

41-) ve ayetün lehüm enna hamelna zürriyyetehüm fiyl fülkil meşhun;
Onlar için bir ayet te bizim onların zürriyyetlerini o dopdolu gemilerde (babalarının sulblerinde, genlerde**) yüklenip taşımamızdır**.

42-) ve halakna lehüm min mislihi ma yerkebun;
Ve onlar için onun misli binecekleri (?**) şeyleri yaratmış olmamız (**da ayettir**).**

43-) ve in neşe' nuğrıkhüm felâ sariyha lehüm ve lâ hüm yünkazun;
Eğer dilesek onları ğark ederiz (suda boğarız da**), ne kendilerine imdada yetişen olur ve ne de onlar kurtarılırlar**.

44-) illâ rahmeten minNA ve metaan ilâ hıyn;
Ancak bizden bir rahmet (sonsuz mana-bilinç potansiyellerinin izharı**) olarak ve belli bir vakte kadar meta' (**faydalanma, nasiplenme**) olarak (**ömürlendirmemiz**) hariç**.

45-) ve iza kıyle lehümütteku ma beyne eydiyküm ve ma halfeküm lealleküm turhamun;
Onlara: "*Önünüzden ve arkanızdan korunun, ki rahmete eresiniz*" denildiğinde (yüz çevirirler**).**

46-) ve ma te'tiyhim min ayetin min ayati Rabbihim illâ kânu anha mu'ridiyn;
Onlara Rablerinin ayetlerinden bir ayet gelmez ki, ondan yüz çevirmesinler.

47-) ve iza kıyle lehüm enfiku mimma razekakümullahu, kalelleziyne keferu lilleziyne amenû enutımü men lev yeşaullahu at'ameh* in entüm illâ fiy dalâlin mübiyn;
Onlara: "*Allah'ın sizi rızıklandırdığı şeylerden infak edin*" denildiğinde kafir olanlar, iman edenlere dedi ki: "*Allah dilese idi, kendisini doyuracağı kimseyi mi yedirip doyuralım?... Siz ancak apaçık bir dalalet içindesiniz*".

48-) ve yekûlûne meta hazâlva'dü in küntüm sadıkıyn;
Ve derler ki: "*Eğer doğru söyleyenler iseniz, bu va'd (**tehdidiniz, kıyamet, ba's, haşr****) ne zaman?*"**.

49-) ma yenzurune illâ sayhaten vahıdeten te'huzühüm ve hüm yehıssımun;
Onlar tartışırlarken, kendilerini yakalayacak sayha-i vahide (bir tek çığlık, ölüm, sur?**) den başkasını beklemiyorlar?**.

50-) felâ yestetıyune tavsıyeten ve la ilâ ehlihim yerciun;
Nihayet onlar ne bir tavsiye (vasiyyet**) e güçleri yeter ve ne de kendi ehillerine (**ailelerine**) rücu' edebilirler**.

51-) ve nüfiha fiysSuri feizâhüm minel'ecdasi ilâ Rabbihim yensilun;
Sur'a nefholunmuştur... Bir de bakarsın ki onlar cedes (kabir, beden**)'lerinden (**çıkmış**) Rablerine (**tercihleri, alternatifleri, kişisel akılları sözkonusu olmaksızın**) koşuyorlar (**hükmüne yöneliyorlar**).**

52-) kalu ya veylena men beasena min merkadina, hazâ ma veader Rahmanu ve sadekalmurselun;
(O vakit**) dediler ki: "*Vay bize!... Markad (**uyuyacak yer, kabir**) ımızdan bizi kim ba'setti?... Bu, Rahman'ın va'dettiğidir ve murseliyn (**Rasûller**) doğru söylemiştir*"**.

53-) in kânet illâ sayhaten vahıdeten feizahüm cemiy'un ledeyNA muhdarun;
Sadece sayha-i vahide (tek bir sayha, İsrafil'in suru**) oldu... Bir de bakarsın ki onlar toptan yanımızda/huzurumuzda hazır/huzurda kılınmıştır**.

54-) felyevme lâ tuzlemü nefsün şey'en ve lâ tüczevne illâ ma küntüm ta'melun;
O Gün hiçbir nefse en ufak bir şey zulmedilmez... Ve yaptıklarınızdan başkası ile cezalandırılmazsınız (yaptıklarınızın karşılığına erersiniz**).**

55-) inne ashabel cennetil yevme fiy şüğulin fâkihun;
Muhakkak ki O Gün, cennet ashabı şuğul (cennet ni'metleriyle meşguliyet?**) içinde fakihlerdir (**hoşnud, mutlu, lezzetlenmekte olanlar**).**

56-) hüm ve ezvacühüm fiy zılâlin alel'erâiki müttekiun;
Onlar ve eşleri gölgeler (rahmet**) içinde koltuklar/tahtlar üzerinde (**onlara dayanıp**) yaslanmışlardır**.

57-) lehüm fiyha fâkihetün ve lehüm ma yeddeun;
Onlar için orada meyvalar (amellerinin hasılası idraklar**) vardır... Ve onlar için temenni-arzu ettikleri/canlarının çektiği şey vardır**.

58-) Selâmün kavlen min Rabbin Rahıym;
(Ki o temenni ettikleri/canlarının çektiği şey**) "*Selam*"'dır; (**yani**) Rahıym Rabb'den bir kavl (**devamlı selamet hükmü**).**

59-) vemtazul yevme eyyühel mücrimun;
"***Ey mücrimler!... Bugün ayrılın (**bir tarafa**)!"***.

60-) elem ahad ileyküm ya beniy Ademe en lâ ta'budüş şeytan* innehu leküm adüvvün mübiyn;
"Ey AdemOğulları!... Size ahdetmedim (bildirip bilgilendirmedim**) mi: *Şeytana (**vehme**) kulluk yapmayın, muhakkak ki o sizin için apaçık bir düşmandır?*"**.

61-) ve enı'buduniy* hazâ sıratun müstekıym;
"***Bana kulluk edin!... Sırat-ı müstakıym budur*" (**diye?**).**

62-) ve lekad edalle minküm cibillen kesiyra* efelem tekûnu ta'kılun;
"***Andolsun ki (**şeytan**) sizden pek çok cibill (**çok kimse, cemaat, nesiller**) i saptırdı... Aklınızı kullanmadınız mı?*"**.

63-) hazihi cehennemülletiy küntüm tuadun;
"***İşte bu va'dolunduğunuz cehennem'dir*"**.

64-) ıslevhel yevme Bima küntüm tekfürûn;
"***Küfr yapmanızın (**gerçeği reddetmenizin, hakikatınızı örtmenizin**) karşılığı bugün (**B gerçeğince**) ona (**cehenneme, ateşe**) girin*"**.

65-) elyevme nahtimü alâ efvahihim ve tükellimüna eydiyhim ve teşhedü ercülühüm Bimâ kânu yeksibûn;
O Gün onların ağızlarını mühürleriz; kazandıklarını (B sırrınca**) bize elleri konuşur ve ayakları şahidlik eder**.

66-) velev neşâu letamesna alâ a'yünihim festebekussırata feenna yübsırun;
Eğer dileseydik gözlerini silme kör ederdik de sırat (yol**)'ta (**körce**) koşuşurlardı... Fakat nasıl görecekler?**.

67-) velev neşau lemesahnahüm alâ mekanetihim femestetau mudıyyen ve lâ yerciun;
Ve eğer dileseydik mekanları üzere onları mesh ederdik (dondururduk, meshe uğratıp bilinçlerini başkalaştırırdık**) de artık ne ileri gitmeye güçleri yeterdi ve ne de rücu' edebilirlerdi**.

68-) ve men nuammirhu nünekkishü fiylhalk* efelâ ya'kılun;
Kimi uzun ömürlü yaparsak onu yaratılışta tenkis ederiz (ömrünü uzatarak tersine/başa doğru çevririz**)... Hala akletmezler mi?**.

69-) ve ma allemnahüş şi're ve ma yenbeğıy leh* in huve illâ zikrun ve Kur'ânun mübiyn;
O'na (Hz.Rasûlullah'a**) şi'ir ta'lim etmedik... O'na gerekmez/yakışmaz da... O ancak (**tüm mertebeleri kapsayan**) bir zikir (**Allah**) ve (**tüm kemalatları cami**) mubiyn bir Kur'an'dır!**.

70-) liyünzire men kâne hayyen ve yehık kalkavlü alelkafiriyn;
Ta ki (kalbi**) diri olanı uyarsın ve kafirler (**gerçeği reddeden perdeliler**) üzerine de o kavl (**şakavet hükmü/kıyamet**) hakk olsun/gerçekleşsin**.

71-) evelem yerav enna halakna lehüm mimma amilet eydiyna enamen fehüm leha mâlikûn;
Görmediler mi ki, biz ellerimizin yaptığından onlar için en'am (kurban edilebilir hayvanlar; hayvani kuvveler**) yarattık... Onlar onlara maliklerdir**.

72-) ve zellelnaha lehüm feminha rekûbühüm ve minha ye'külun;
Onları (en'amı**) bunlara tezlil ettik (**boyun eğdirdik**)... Hem binekleri onlardandır ve hem de onlardan kimini yerler**.

73-) ve lehüm fiyha men'afiu ve meşarib efelâ yeşkürun;
Ve onlarda kendileri için menfaatlar ve içecekler vardır... Hala şükretmezler mi?.

74-) vettehazu min dunillâhi âliheten leallehüm yünsarun;
Belki kendilerine yardım olunur ümidiyle Allah'ın gayrından ilahlar edindiler!.

75-) lâ yestetıyune nasrehüm ve hüm lehüm cündün muhdarun;
(Tanrılar**) onlara yardım edemezler... (**Bilakis**) onlar onlara (**ilahlara**) hazır duran ordudurlar (**tanrıların kabul edilen varlığının ve tesir gücünün kaynağı-koruyanı bunlardır**) !**.

76-) felâyahzünke kavlühüm, innâ na'lemu ma yüsirrune ve ma yu'linun;
O halde onların kavli (sözü, lafı**) seni mahzun etmesin... Muhakkak ki biz onların (**sır olarak**) gizlediklerini de aleni ettiklerini de biliriz**.

77-) evelem yeral'İnsanu enna halaknahü min nutfetin feiza hüve hasıymun mübiyn;
İnsan görmedi mi ki biz onu bir nutfeden yarattık... Böyle iken bir de bakarsın ki o apaçık bir hasımdır (ayırmış?**).**

78-) ve darebe lena meselen ve nesiye halkah* kale men yuhyiylızame ve hiye ramiym;
Kendi yaratılışını unuttu da bize bir misal getirdi: "*Çürümüş haldeki şu kemiklere kim diriltip hayat verecek?*" dedi.

79-) kul yuhyiyhelleziy enşeeha evvele merretin, ve HUve Bikülli halkın Aliym;
De ki: "*Onları ilk defa inşa eden onları diriltip hayat verecektir... O, her yaratmayı (**yaratmanın tüm sistemini, B sırrınca****) Aliym (****tam bilen****)'dir*"**.

80-) elleziy ceale leküm mineş şeceril'ahdari naren feiza entüm minhü tukıdûn;
O ki, sizin için yeşil ağaç'tan bir ateş (oksijen**) oluşturdu... İşte bak ondan yakıyorsunuz!**.

81-) eveleysellezi halekasSemavati vel'Arda BiKâdirin alâ en yahluka mislehüm* belâ ve HUvel Hallâkul Aliym;
Semavat'ı ve Arz'ı yaratan, onların mislini yaratmaya (Bi-**) Kaadir değil midir?... Evet (**Kaadir'dir**)... O, Hallak (**yaratıcılıkta eksiksiz**)'dır, Aliym'dir**.

82-) innema emruhû iza erade şey'en en yekule lehu kün feyekûn;
Bir şeyi irade ettiğinde O'nun emri ancak ona "Kün= Ol!" demesidir (zaman söz konusu değildir**)... (**Artık o**) olur (**tekevvün eder; hikmetle kevne gelir**).**

Not: "**Kün; Fe-Yekün**" deki "**kün**" ile "**yekünu**" arasındaki, daha doğrusu "**yekun**"un başındaki "**FE**", bir atıf edatı değil, müstakıl bir olguyu ifade eden "**isti'nafiyye**"dir... Bu şu demektir: "**kün**" ile "**fe yekün**" ayrı şeylerdir... "**Kün**" iradeye, vücuda, bidayete göredir; "**Fe-yekun**" onun nihayetine, kemaline göre gerçekleştirme sistemidir... Ayet'te bu, "şey"e nisbetle anlatıldığına göre herbir şey için geçerlidir; yani sistem/kendiliğinden zuhur var, ikilik/bir tanrı yok!...

83-) fesubhanelleziy BiyediHİ melekûtü külli şey'in ve ileyHİ turceûn;
Herşey'in melekut'u/orijini (B sırrınca kudret**) elinde olan Subhan'dır... O'na rücu' ettirileceksiniz**.

****

SÂFFÂT SÛRESİ (37)

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

Sûre, *saf tutanlar/dizilenler/dizenler* anlamına gelen "**Saffat**" ismini, birinci ayetinden almaktadır... Mekke döneminde 56.sırada nazıl olmuştur... 182 ayettir...

Saffat Sûresinde: Vahdet, tedbir edici meleki mekanizma, mele-i a'la'dan şeytanların kulak hırsızlığından men'edilmeleri, Kur'anı anlayamayanlar, ba's, haşr, sırat, Kelime-i Tevhid ve Telkıyn olayının aslı, zakkum ağacı, Hz.Nuh, Hz.İbrahim, Hz.İshak, Hz.Musa, Hz.Harun, Hz.İlyas, Hz.Lut, Hz.Yunus, gibi bazı Nebîlerin örnek deneyimleri; Hz.İbrahim'in oğlunu boğazlama hadisesi ve teslimiyetin önemi, astroloji... gibi bir çok önemli konu sembolik-ideal anlatımlarla açıklanmıştır...

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) VesSaaaffati saffa;
Andolsun o (Allah için**) saf olup dizilenlere**.

2-) Fezzacirati zecra;
O (Allah'dan engelleyici-perdeleyici faktörleri**) şiddetle def'edenlere/men'edenlere**.

3-) Fettaliyati zikra;
O zikir tilavet edenlere (Hakkani özelliklerini kuvveden fiile çıkaranlara**).**

4-) İnne ilaheküm le Vahıd;
Muhakkak ki sizin ilahınız (yaratanınız**) Vahid'dir!**.

5-) Rabbüs Semavati vel Ardı ve ma beynehüma ve Rabbül meşarık;
Semavat'ın, Arz'ın ve ikisi arasında olanların Rabbidir; ve doğuların da Rabbidir (O**) !**.

6-) İnna zeyyennes Semaed dünya Bi ziynetinil kevakib;
Muhakkak ki biz, o en yakın Sema'yı (Bi-**) bir ziynet ile, (**yani**) kevkeb (**gezegen**)'ler ile süsledik**.

7-) Ve hıfzan min külli şeytanin marid;
Ve (onu**) itaattan çıkan her azgın şeytandan koruduk**.

8-) La yessemmeune ilel Meleil A'la ve yukzefune min külli canib;
(O şeytanlar**) Mele-i A'la'yı dinleyemezler ve her taraftan kuvvetle (**sürülüp**) atılırlar**.

9-) Dühuren ve lehüm azâbün vasıb;
Kovularak (atılırlar**)... Onlar için daimi bir azab vardır**.

10-) İlla men hatıfel hatfete feetbeahu şihabün sâkıb;
Ancak bir söz kapan/çalan olursa, bu yüzden onu şihab-ı sakıb (parlak/delici bir alev; yakıp yok edici bir şey**) takib eder**.

11-) Festeftihim ehüm eşeddü halkan emmen halakna* inna halaknahüm min tıynin lazib;
İmdi fetva iste (demek ki fetva pozitiv bir mana ifade etmiyor?**) /sor onlara: Yaratılış itibarıyla onlar mı daha şiddetli (**güçlü**) yoksa yarattıklarımız (**melekler**) mı?... Doğrusu biz onları Tıyn-i Lazib (**yapışkan-kopup ayrılmayan bir balçık?**)'den yarattık**.

12-) Bel acibte ve yesharun;
Hayır, onlar alay ediyor oldukları halde sen hayretle şaşıp kaldın.

13-) Ve iza zükkiru la yezkürun;
Onlar tezkir olunduklarında (hatırlatıldıklarında, öğütlendiklerinde de**) düşünüp öğüt almazlar**.

14-) Ve iza raev ayeten yesteshırun;
Bir ayet (hakikatı gösteren bir şey, hakkani bir nitelik**) gördüklerinde, alaya alırlar**.

15-) Ve kalu in hazâ illâ sıhrun mübiyn;
"*Bu apaçık bir sihir (*büyüleyici etki*) den başka değil*" dediler.

16-) Eiza mitna ve künna türaben ve ızamen einna le meb'usun;
"*Öldüğümüz, toprak ve kemikler olduğumuz vakit mi, gerçekten biz ba'solunacak mıyız?*".

17-) Eve abaünel evvelun;
"*Evvelki babalarımız/atalarımız da mı?*".

18-) Kul neam ve entüm dahırun;
De ki: "*Evet!.. Ve siz de dahiriyn (*küçülmüş, boyun bükmüş, zelil*) olarak (*ba'solunacaksınız*)"*.

19-) Feinnema hiye zecretün vahıdetün feiza hüm yenzurun;
O ancak zecre-i vahide (bir tek çığlık; bir tek mani oluş; 2.sur**)'dir; birden onlar (**kıyam edip**) bakınırlar**.

20-) Ve kalu ya veylena hazâ yevmüd diyn;
"*Vay bize!... Bu, Diyn Günü'dür!*" dediler.

21-) Hazâ yevmül faslilleziy küntüm Bihi tükezzibun;
(Yani**): "*Bu, kendisini (*B sırrınca*) yalanladığınız fasl (*hüküm, ayırdetme*) günü'dür*"**.

22-) Uhşürulleziyne zalemu ve ezvacehüm ve ma kânu ya'budun;
"*Haşredin (*toplayın*) o zulmedenleri, onların eşlerini ve tapınıp kulluk yaptıkları şeyleri*".

23-) Min dunillahi fehduhüm ila sıratıl cahıym;
"*Allah'ın gayrından!... Onları Sırat'ı Cahıym'e (*cehennem sıratı'na; şirke, cismani yaşantıya*) yollandırın*".

24-) Ve kıfuhüm innehüm mes'ulun;
"*Ve durdurun onları!... Muhakkak ki onlar mes'uldurlar*".

25-) Ma leküm la tenasarun;
"*Ne oluyor size ki birbirinizle yardımlaşmıyorsunuz?*" (denilir onlara**).**

26-) Bel hümül yevme müsteslimun;
Bilakis onlar bugün müsteslimun (boyun eğip teslim olmuşlar**)'dur**.

27-) Ve akbele ba'duhüm alâ ba'dın yetesaelun;
Birbirlerine ikbal edip (dönüp, yönelip**) soruşurlar**.

28-) Kalu inneküm küntüm te'tunena anil yemiyn;
"*Muhakkak ki siz bize sağdan gelirdiniz?*" (dediler**).**

29-) Kalu bel lem tekûnu mu'miniyn;
(Onlar da**) dediler ki: "*Hayır, siz mü'minler değildiniz!*"**.

30-) Ve ma kâne lena aleyküm min sultan* bel küntüm kavmen tağıyn;
"*Bizim, sizin üzerinize bir sultamız/hakimiyetimiz yoktu... Bilakis siz azgın bir kavim idiniz*".

31-) Fehakka aleyna kavlü Rabbina* inna lezâikun;
"*Nihayet Rabbimizin kavli üzerimize hakk oldu (**gerçekleşti****)... Doğrusu biz (****azabı****) tadıcılarız*"**.

32-) Feağveynaküm inna künna ğaviyn;
"*Bundan ötürü sizi saptırıp azdırdık... Doğrusu biz azgınlar idik*".

33-) Feinnehüm yevmeizin fiyl azâbi müşterikûn;
Muhakkak ki onlar o gün azabta müşterek-ortak olanlardır.

34-) İnna kezâlike nef'alu Bil mücrimiyn;
Doğrusu biz (Bi-**) mücrimlere (**müşriklere**) böylece yaparız**.

35-) İnnehüm kânu iza kıyle lehüm la ilahe illellahu yestekbirun;
Onlara "*la ilahe illallah*" denildiğinde (telkıyn edildiğinde**), muhakkak ki onlar (**benlikleri ile**) kibre sapıp büyüklük taslamışlardı**.

36-) Ve yekulune einna letarikû alihetina lişaırin mecnun;
"*İlahlarımızı mecnun (**deli, cinlenmiş****) bir şair için terk mi edeceğiz biz?*" derler (**di**).**

37-) Bel cae Bil Hakkı ve saddakal murseliyn;
Hayır, O, Bil-Hakk (Hakk olarak**) gelmiştir ve murseliyn (**Rasûller**)'i de tasdik etmiştir**.

38-) İnneküm lezâikul azâbil eliym;
Muhakkak ki siz o elim azabı tadıcılarsınız.

39-) Ve ma tüczevne illâ ma küntüm ta'melun;
Ve yaptıklarınızdan başkası ile cezalandırılmazsınız (yaptıklarınızın karşılığına erersiniz**).**

40-) İlla ıbadAllahil muhlesıyn;
Ancak Allah'ın ihlasa (samimiyete, saflığa**) erdirilmiş kulları müstesna**.

41-) Ülaike lehüm rizkun ma'lum;
İşte onlar için ma'lum bir rızık vardır.

42-) Fevakih* ve hüm mükremun;
(Yani**) meyvalar (**kemalatlar**)... Ve onlar ikram olunanlardır**.

43-) fiy cennatin neıym;
Naim cennetelerinde.

44-) Alâ sürurin mütekabiliyn;
Serirler (makamlar, sıfatlar**) üzerinde mütekabiliyn (**karşılıklı oturanlar**) olarak**.

45-) Yutafü aleyhim Bi ke'sin min meıyn;
Meıyn (kaynak'tan, gözle görünür akar sudan doldurulmuş**) (**Bi-**) kaseler tavaf ettirilir üstlerinde**.

46-) Beydae lezzetin lişşaribiyn;
Bembeyaz (nur**), içenlere lezzet veren kaseler**.

47-) La fiyha ğavlün ve la hüm anha yünzefun;
Ğavl (aklı bozucu, sersem edici bir vasıf**) yoktur onda... Onlar ondan sarhoş da olmazlar (**içmelerinin sonu yok**).**

48-) Ve ındehüm kasıratüt tarfi ıyn;
Yanlarında gözlerini yalnızca onlara (eşlerine**) çevirmiş iri gözlü (**huri**) ler vardır**.

49-) Keennehünne beydun meknun;
Sanki onlar korunmuş yumurtalar gibidir.

50-) Feakbele ba'duhüm alâ ba'dın yetesaelun;
Birbirlerine ikbal edip (dönüp, yönelip**) soruşurlar**.

51-) Kale kailün minhüm inniy kâne liy kariyn;
Onlardan bir diyici (akıl, tahkik ehli, cennetlik**) dedi ki: "*Muhakkak ki ben bir kariyn'e (****aramızda bağlılık olan arkadaşa, eşe****) sahip idim*"**.

52-) Yekulü einneke le minel musaddikıyn;
(O**) derdi ki: "*Gerçekten sen tasdik edicilerden misin?*"**.

53-) Eiza mitna ve künna türaben ve ızamen einna le mediynun;
"(*Yani***) *öldüğümüz, toprak ve kemikler olduğumuz vakit mi, gerçekten biz cezalandırılacak mıyız?*"**.

54-) Kale hel entüm müttaliun;
Dedi ki: "*Siz (**şimdi ona; vehme, kişiliğe, cehennemliğe****) muttaliler (****vakıf****) misiniz?*"**.

55-) Fettalea fereahü fiy sevail cahıym;
Ona muttali' oldu da onu Cahıym (Cehennem**)'in tam ortasında gördü**.

56-) Kale tAllahi in kidte le turdiyn;
Dedi ki: "*Tallahi, az kalsın beni de helak edecektin/bu çukura yuvarlayacaktın*".

57-) Velev la nı'metü Rabbiy leküntü minel muhdariyn;
"*Eğer Rabbimin ni'meti (**sıfatları****) olmasaydı, kesinlikle muhderiyn'den (****burada hazır tutulanlardan****) olurdum*"**.

58-) Efema nahnu Bi meyyitiyn;
"*Biz (**Bi-****) meyyitler değilmiyiz (****nasıl ölürüz bir daha****) ?*"**.

59-) İlla mevtetenel' ula ve ma nahnu Bi muazzebiyn;
"*İlk ölümümüz hariç... Biz (**Bi-****) azab olunacaklar da değiliz*"**.

60-) İnne hazâ lehüvel fevzül azıym;
"*Muhakkak ki bu büyük kurtuluşun ta kendisidir*".

61-) Limisli hazâ felya'melil amilun;
Çalışıp amel edenler bunun misli (bunun gibisi**) için çalışıp amel etsinler**.

62-) Ezâlike hayrun nüzülen em şeceretüz zakkum;
Nüzül (iniş, ziyafet**) itibarıyla bu mu hayırlıdır yoksa zakkum ağacı mı?**.

63-) İnna cealnaha fitneten liz zalimiyn;
Doğrusu biz onu (zakkum ağacını**) zalimler için bir fitne kıldık**.

64-) İnneha şeceretün tahrucü fiy aslil cahıym;
Muhakkak ki o (zakkum ağacı, birimsellik nesnesi**) Cahıym (**Cehennem**)'in aslından (**temelinden, dibinden**) çıkan bir ağaçtır**.

65-) Tal'uha keennehu ruusüş şeyatıyn;
Onun tal'ı (sürgünü, meyvesi**) sanki şeytanların kafaları (**vehim, şartlanmalar, dürtüler**) gibidir**.

66-) Feinnehüm le akilune minha femaliune minhel butun;
Muhakkak ki onlar ondan yerler ve ondan karınlarını doldururlar.

67-) Sümme inne lehüm aleyha le şevben min hamiym;
Sonra onlar için, onun üzerine kaynar sudan bir şevb (tefriki imkansız bir karışım, içecek**) vardır**.

68-) sümme inne merciahüm leilel cahıym;
Sonra onların mercileri (dönüş yerleri**) elbette Cahıym (**cehennem**)'edir**.

69-) İnnehüm elfev abaehüm dalliyn;
Muhakkak ki onlar babalarını/atalarını sapmışlar buldular.

70-) Fehüm alâ asarihim yühreun;
Bu yüzden onların eserleri/izleri üzere odaklanmış bir şekilde israrla koşarlar.

71-) Ve lekad dalle kablehüm ekserul evveliyn;
Andolsun ki onlardan önce, evvelkilerin (ilk nesillerin**) ekseriyeti (**Hak'dan, vahdetten**) sapmıştır**.

72-) Ve lekad erselna fiyhim münziriyn;
Ve andolsun ki onların içinde uyarıcılar da irsal ettik.

73-) Fenzur keyfe kâne akıbetül münzeriyn;
O uyarılanların akibeti nasıl oldu bir bak!.

74-) İlla ıbadAllahil muhlesıyn;
Ancak Allah'ın ihlasa (samimiyete, saflığa**) erdirilmiş kulları müstesna**.

75-) Ve lekad nadana Nuhun felenı'mel müciybun;
Andolsun ki Nuh bize nida etmiş (bize işittirmiş**) ti... Biz ne güzel icabet edenleriz**.

76-) Ve necceynahu ve ehlehu minel kerbil azıym;
O'nu ve O'nun ehlini aziym tasadan (madde kaydından, varlık bağından**) kurtardık**.

77-) Ve cealna zürriyyetehu hümül bakıyn;
O'nun zürriyyetini (insan adı altında zahir olan ilahi özellikleri; vahdet ehlini**) de baki kalanların ta kendileri yaptık**.

78-) Ve terekna aleyhi fiyl ahıriyn;
Ahiriyn (sonrakiler; vahdet ehli**) içinde, Onun üzerine (**Ona alamet olan bir anış, hayırla yadediliş**) terk ettik**.

79-) Selâmun alâ Nuhın fiyl alemiyn;
Alemler (kendini tanıyanlar**) içinde Nuh'a Selam olsun**.

80-) İnna kezâlike neczil muhsiniyn;
Doğrusu biz muhsiynleri (müşahadelerinde Hak'dan gayrı bulunmayanları**) böylece cezalandırırız**.

81-) İnnehu min ıbadiNEl mu'miniyn;
Muhakkak ki O, mü'min kullarımızdandır.

82-) Sümme ağraknel ahariyn;
Sonra diğerlerini (şirk ehlini**) suda (**çoklukta**) boğduk**.

83-) Ve inne min şi (y) atihi le İbrahiym;
Muhakkak ki İbrahim de O'nun şıa (fırka**) sındandır (**vahdet ehli, ulul azm**).**

84-) İz cae Rabbehu Bi kalbin seliym;
Hani (İbrahiym**) Rabbine seliym (**saf, temiz**) bir kalb ile (**B sırrınca selim bir kalb olarak; nefissiz**) gelmişti**.

85-) İz kale li ebiyhi ve kavmihi ma zâ ta'budun;
Hani (İbrahiym**) babasına ve kavmine: "*Neye kulluk yapıyorsunuz?*"**.

86-) Eifken aliheten dunAllahi türiydun;
"*İfk (**yalan-iftira****) ederek (****uydurarak****), Allah'ın gayrından ilahlar mı irade ediyorsunuz (****batıldır****) ?*"**.

87-) Fema zannüküm Bi Rabbil alemiyn;
"(*Bi-****) Rabbül Alemiyn'i ne zannediyorsunuz (****O'nun hakkındaki zannınız nedir****) ?*"**.

88-) Fenazara nazreten fiyn nücum;
Derken (İbrahiym**) yıldızlar içinde (**akıl gözüyle**) bir bakış nazar etti**.

89-) Fekale inniy sekıym;
De dedi ki: "*Muhakkak ki ben hastayım*".

90-) Fetevellev anhü müdbiriyn;
Bunun üzerine arkalarını dönüp O'ndan uzaklaştılar.

91-) Ferağa ila alihetihim fekale ela te'külun;
(İbrahiym de**) onların ilahlarına yöneldi de: "*Yemez misiniz?*" dedi**.

92-) Ma leküm la tentıkun;
"*Size ne oluyor ki nutketmiyor (**konuşmuyor****) sunuz?*"**.

93-) Ferağa aleyhim darben Bil yemiyn;
(İbrahiym**) onlara gizlice sokulup (**Bi-**) sağ eliyle bir darb etti (**darbe vurdu**) ki!**.

94-) Feakbelu ileyhi yeziffun;
Bunun üzerine O'na (İbrahiym'e**) hızlıca ikbal ettiler (**döndüler, geldiler**).**

95-) Kale eta'budune ma tenhıtun;
(İbrahim**) dedi ki: "(***Elinizle****) yonttuğunuz (****şekillendirdiğiniz?****) şeylere mi kulluk yapıyor/tapıyor sunuz?*"**.

96-) VAllahu halekaküm ve ma ta'melun;
"*Halbu ki sizi de yaptığınız şeyleri de Allah yaratmıştır?*".

97-) Kalübnu lehu bünyanen feelkuhü fiyl cahıym;
Dediler ki: "*O'nun (İbrahiym) için bir bina yapın da O'nu Cahıym (cehennem, tabiat; aşk)'ın içine atın*".

98-) Feeradu Bihi keyden fecealnahümül esfeliyn;
O'na (B sırrınca**) tuzak irade ettiler... Biz de onları esfeliyn (**en aşağılar**) kıldık**.

99-) Ve kale inniy zahibün ila Rabbiy seyehdiyn;
(İbrahiym**) dedi ki: "*Muhakkak ki ben Rabbime gidiciyim... (O), bana hidayet edecek*"**.

100-) Rabbi hebliy mines salihıyn;
(İbrahim**): "*Rabbim, bana salihlerden hibe et!*" (**dedi**).**

101-) Febeşşernahu Bi ğulamin Haliym;
Bunun üzerine O'nu Haliym bir oğlan ile (B sırrınca**) müjdeledik**.

102-) Felemma beleğa maahüs sa'ye kale ya büneyye inniy era fiyl menami enniy ezbehuke fenzur mazâ tera* kale ya ebetif'al ma tü'mer* setecidüniy inşaAllahu minas sabiriyn;
(Oğlu İsmail**) O'nunla birlikte sa'ya (**O'nunla beraber Allah yolunda yürüme çağına**) ulaşınca, (**İbrahiym**) dedi ki: "*Ey oğulcuğum!... Muhakkak ki ben seni menam (uyku?)'da görüyorum ki ben seni zebh ediyorum (boğazlıyorum)... Bak bakalım sen ne görüyorsun?*"... (**Oğlu**) dedi ki: "*Ey babacığım!... Emrolunduğun şeyi yap (kuvveden fiile çıkar)... İnşaAllah beni sabredenlerden bulacaksın*"**.

103-) Felemma eslema ve tellehu lil cebiyn;
İkisi de teslim olup (baba, İbrahiym**) O'nu (**oğulu, İsmail'i**) alnı/şakakı üzerine yıkınca**,

104-) Ve nadeynahu en ya İbrahiym;
Biz O'na: "*Ya İbrahiym!*" diye nida ettik (işittirdik; yakiyn hasıl oldu**).**

105-) Kad saddakterrü'ya* inna kezâlike neczil muhsiniyn;
"*Gerçekten rüyanı tasdik ettin (doğruladın)... Doğrusu biz muhsiynleri (müşahadelerinde Hak'dan gayrı bulunmayanları) böylece cezalandırırız*".

106-) İnne hazâ le hüvel belaul mübiyn;
Muhakkak ki bu apaçık bir bela (öğretici, idrak ettirici deneyim**) dir**.

107-) Ve fedeynahu Bi zibhın Azıym;
O'na (Sema'dan**) (**Bi-**) zibh-i aziym (**büyük kurbanlık**) fidye (**bedel**) verdik**.

108-) Ve terekna aleyhi fiyl ahıriyn;
Ahiriyn (sonrakiler; vahdet ehli**) içinde, Onun üzerine (**Ona alamet olan bir anış, hayırla yadediliş**) bıraktık**.

109-) Selâmun alâ İbrahiym;
Selam olsun İbrahiym'e.

110-) Kezâlike neczil muhsiniyn;
Muhsinleri böylece cezalandırırız.

111-) İnnehu min ıbadiNEl mu'miniyn;
Muhakkak ki O, mü'min kullarımızdandır.

112-) Ve beşşernahu Bi İshaka Nebîyyen minas salihıyn;
O'na, salihlerden bir Nebî olarak (Bi-**) İshak'ı müjdeledik**.

113-) Ve barekna aleyhi ve alâ İshak* ve min zürriyyetihima muhsinun ve zalimun li nefsihi mübiyn;
O'nun üzerine de İshakın üzerine de bereket lutfettik (ikisini de mübarek kıldık**)... O ikisinin zürriyyetinden muhsin de var, kendi nefsine apaçık zulmeden/zalim de var**.

114-) Ve lekad menenna alâ Musa ve Harun;
Andolsun ki Musa ve Harun'a da menn (lutf-ihsan**) ettik**.

115-) Ve necceynahüma va kavmehüma minel kerbil azıym;
O ikisini ve onların kavimlerini aziym tasadan kurtardık.

116-) Ve nesarnahüm fekânu hümül ğalibiyn;
Onlara nusret (yardım**) ettik de onlar galip gelenler oldular**.

117-) Ve ateynahümel Kitabel müstebiyn;
İkisine (Musa ve Harun'a**) Kitab-ı Müstebiyn'i (**zahir, aşikar, vazıh, açıklayıcı Kitab'ı**) verdik**.

118-) Ve hedeynahümes sıratal müstekıym;
O ikisini de sırat-ı müstakıym'e (in'am olunanların yoluna**) hidayetledik**.

119-) Ve terekna aleyhima fiyl ahıriyn;
Ahiriyn (sonrakiler; vahdet ehli**) içinde, Onların üzerine (**Onlara alamet olan bir anış, hayırla yadediliş**) bıraktık**.

120-) Selâmun alâ Musa ve Harun;
Musa ve Harun'a Selam olsun!.

121-) İnna kezâlike neczil muhsiniyn;
Doğrusu biz, muhsinleri böylece cezalandırırız.

122-) İnnehüma min ıbadiNEl mu'miniyn;
Muhakkak ki ikisi de mü'min kullarımızdandır.

123-) Ve innel İlyase le minel murseliyn;
Muhakkak ki İlyas da murseliyn (irsal olunanlar, Rasûller**) dendir**.

124-) İz kale li kavmihi ela tettekun;
Hani (İlyas**) kavmine: "*Korkup korunmaz mısınız?*" dedi**.

125-) Eted'une ba'len ve tezerune ahsenel halikıyn;
"*Ba'l'e (dört yüzü olan altın put'a**) ibadet ediyor/çağırıyorsunuz ve yaratanların en güzelini bırakıyorsunuz mu?*"**.

126-) Allahe Rabbeküm ve Rabbe abaikümül evveliyn;
"*Sizin de Rabbiniz, ilk babalarınızın/atalarınızın da Rabbi olan Allah'ı?*".

127-) Fekezzebuhu feinnehüm lemuhdarun;
O'nu (İlyas'ı**) tekzib ettiler... Muhakkak ki onlar muhdarun (**yakalanıp huzurda tutulanlar**) dur**.

128-) İlla ıbadAllahil muhlesıyn;
Ancak Allah'ın ihlasa (samimiyete, saflığa**) erdirilmiş kulları müstesna**.

129-) Ve terekna aleyhi fiyl ahıriyn;
Ahiriyn (sonrakiler; vahdet ehli**) içinde, Onun üzerine (**Ona alamet olan bir anış, hayırla yadediliş**) bıraktık**.

130-) Selâmun alâ İlyasiyn;
Selam olsun İlYasiyn'e (İlyas'a, İlyaslar'a, Al-i YaSiyn'e**) !**.

131-) İnna kezâlike neczil muhsiniyn;
Doğrusu biz, muhsinleri böylece cezalandırırız.

132-) İnnehu min ıbadiNEl mu'miniyn;
Muhakkak ki O, mü'min kullarımızdandır.

133-) Ve inne Lutan le minel murseliyn;
Muhakkak ki Lut ta murseliyn (irsal olunanlar, Rasûller**)'dendir**.

134-) İz necceynahu ve ehlehu ecmeıyn;
Hani O'nu ve O'nun ehlini toptan kurtardık.

135-) İlla acuzen fiyl ğabiriyn;
Ancak ğabiriyn (geride kalanlar, helak olanlar**) içinde olan bir kocakarı (**Lut a.s.ın iman etmeyen karısı**) müstesna**.

136-) Sümme demmernel ahariyn;
Sonra diğerlerini dumura uğrattık.

137-) Ve inneküm le temürrune aleyhim musbihıyn;
Muhakkak ki siz musbihiyn olarak (sabah vaktine girerken**) onlara uğrarsınız**.

138-) Ve Bil leyl* efela ta'kılun;
(Bi-**) geceleyin de (**uğrarsınız**)... Hala aklınızı kullanmaz mısınız?**.

139-) Ve inne Yunuse le minel murseliyn;
Muhakkak ki Yunus da murseliyn (irsal olunanlar, Rasûller**)'dendir**.

140-) İz ebeka ilel fülkil meşhun;
Hani (Yunus**) o dopdolu gemiye (**bedene**) kaçmıştı**.

141-) Fesaheme fekâne minel müdhadıyn;
(Sonra Yunus**) kura çekti (**tercih etti**) de mudhadıyn'den (**kaydırılanlardan, delili geçersiz kılınanlardan**) oldu**.

142-) Feltekamehul hutü ve huve müliym;
(Da Yunus**) levmedici olduğu halde balık O'nu yuttu**.

143-) Felevla ennehu kâne minel müsebbihıyn;
Eğer (Yunus**) tesbih (**tenzih**) edenlerden olmasaydı**,

144-) Lelebise fiy batnihi ila yevmi yüb'asun;
(İnsanlar**) ba'solunacakları güne kadar (**Yunus**) onun batnında (**balığın karnında**) kalırdı**.

145-) Fenebeznahu Bil arai ve huve sakıym;
Biz O'nu hasta olduğu halde (B sırrınca**) çıplak araziye (**dünyaya**) bıraktık**.

146-) Ve enbenta aleyhi şecereten miy yaktıyn;
Üzerine kabak türünden (gövdesi olmayan bitki cinsi**) bir ağaç bitirdik**.

147-) Ve erselnahu ila mieti elfin ev yeziydun;
O'nu (Yunus'u**) yüzbin (**kişiye**) yahut daha ziyade olanlara irsal ettik**.

148-) Feamenu femetta'nahüm ila hıyn;
(Onlar**) iman ettiler de biz onları bir vakte kadar faydalandırdık**.

149-) Festeftihim eliRabbikel benatü ve lehümül benun;
İmdi fetva iste (demek ki fetva pozitiv bir mana ifade etmiyor?**) / (**yani**) sor onlara (**o müşriklere**): "*Kız çocukları Rabbinin, erkek çocukları onların mı?*"**.

150-) Em halaknel Melaikete inasen ve hüm şahidun;
Yoksa biz melaikeyi, onlar (o müşrikler**) şahidler iken dişiler olarak mı yarattık?**.

151-) Ela innehüm min ifkihim leyekulun;
Dikkat edin, muhakkak ki onlar (o müşrikler**) ifklerinden (**yalan-iftiralarından**) dolayı şöyle derler**:

152-) VeledAllahu, ve innehüm le kazibun;
"*Allah doğurdu!... Muhakkak ki onlar kesinlikle yalancılardır!*".

153-) Astafel benati alelbeniyn;
(Allah**) kızları oğullara ıstıfa mı etti (**seçti mi, yani**) ?**.

154-) Ma leküm* keyfe tahkümun;
Ne oluyor size?... Nasıl hüküm veriyorsunuz?.

155-) Efela tezekkerun;
Tezekkür etmiyor musunuz?.

156-) Em leküm sultanün mübiyn;
Yoksa apaçık bir sultan (hüccet, delil, sıfat**) ınız mi var?**.

157-) Fe'tu Bi Kitabiküm in küntüm sadikıyn;
Eğer doğru söyleyenler iseniz (Bi-**) kitabınızı getirin hadi!**.

158-) Ve cealu beynehu ve beynel cinneti neseba* ve lekad alimetil cinnetü innehüm lemuhdarun;
O'nunla (Allah ile**), el-Cinne (**cinnler?; melekler?**) arasında bir neseb oluşturdular...Andolsun ki el-Cinne de bilmiştir ki muhakkak onlar muhdariyn'dir (**yakalanıp huzurda hazır tutulacaklardır; huzur'dan, sistem'den, şartlardan gaib olamazlar**).**

159-) SubhanAllahi amma yesıfun;
Allah onların vasıflamalarından Subhan'dır (münezzehdir**).**

160-) İlla ıbadAllahil muhlesıyn;
Ancak Allah'ın ihlasa (samimiyete, saflığa**) erdirilmiş kulları müstesna**.

161-) Feinneküm ve ma ta'budun;
Muhakkak ki siz ve kulluk yaptığınız şeyler,

162-) Ma entüm aleyhi Bi fatiniyn;
O'nun aleyhine (kimseyi**) (**Bi-**) fitneye düşürücü değilsiniz (**olamazsınız**).**

163-) İlla men huve salil cahıym;
Ancak Cahıym (cehennem, ateş**)'e maruz kalacak olan müstesna**.

164-) Ve ma minna illâ lehü mekamun ma'lum;
(Meleki lisan**): "*Bizden, (**ilahi kemalatlar, rububiyet ve vahdet gereği**) ma'lum bir makamı olmayan yoktur*"**.

165-) Ve inna le nahnus saffun;
"*Muhakkak ki biz, evet biziz o saf saf dizilenler*".

166-) Ve inna lenahnul müsebbihun;
"*Ve muhakkak ki biz, evet biziz o (**daimi****) tesbih edenler*"**.

167-) Ve in kânu le yekulun;
Muhakkak ki (o müşrikler**) şöyle de diyorlardı**:

168-) Lev enne ındeNA zikren minel evveliyn;
"*Eğer bizim yanımızda da evvelkilerden (**ilk saftakilerden, vahdet ehlinden****) bir zikir olsa idi;*"**

169-) Lekünna ıbadAllahil muhlesıyn;
"*Elbette biz de Allah'ın ihlasa (**samimiyete, saflığa****) erdirilmiş kulları olurduk*"**.

170-) Fekeferu BiHİ, fesevfe ya'lemun;
Şimdi de O'na (Zat'ın Zikri'ne; Kur'an'a?**) (**B gerçeğince**) kafir (**gerçeği reddeden nakör**) oldular... Yakında bilecekler**.

171-) Ve lekad sebekat kelimetüNA lııbadiNEl murseliyn;
Andolsun ki mursel (irsal olunan, Rasûl**) kullarımıza (**şu**) kelimemiz sebk etmiştir (**hüküm geçmiştir**):**

172-) İnnehüm lehümül mansurun;
Muhakkak ki onlar, elbette onlar mansur (nusret görmüş, zafere erdirilmiş**) lardır**.

173-) Ve inne cündeNA lehümül ğalibun;
Muhakkak ki bizim ordumuz (ehli ceberut ve melekut**), elbette onlar galiplerdir**.

174-) Fetevelle anhüm hatta hıyn;
Artık bir vakte kadar onlardan yüz çevir.

175-) Ve ebsırhüm fesevfe yubsırun;
Onları ibsar et (basiretinle gör, ne olduklarını seyret; açık seçik kıl**)... Yakında görecekler**.

176-) Efe BiazâbiNA yesta'cilun;
Azabımızı (B sırrınca**) acele mi istiyorlar?**.

177-) Feiza nezele Bi sahatihim fesae sabahul münzeriyn;
(Azab**) onların sahalarına (**B sırrınca**) indiğinde, uyarılanların sabahı (**azabla uyananlar**) ne kötü olur!**.

178-) Ve tevelle anhüm hatta hıyn;
Artık bir vakte kadar onlardan yüz çevir.

179-) Ve ebsır fesevfe yubsırun;
(Onları**) ibsar et (**basiretinle gör, ne olduklarını seyret; açık seçik kıl**)... Yakında görecekler**.

180-) Subhane Rabbike Rabbil ızzeti amma yasifun;
Senin Rabbin, (ki**) İzzet'in Rabbi, onların vasıflamalarından/tanımlamalarından Subhan'dır (**münezzehdir**).**

181-) Ve Selâmun alel murseliyn;
Murseliyn (irsal olunanlar, Rasûller**)'e Selam olsun!**.

182-) Vel Hamdu Lillahi Rabbil alemiyn;
Ve Hamd, Rabb'ül Alemiyn olan (izhar olunan kemalatların, tüm Esma ve sıfatın sahibi**) Allah'a aittir**.

Not: Son üç ayet (180-182) ile ilgili bir hadis-i şerif meali ile bitirelim:

Her kimi kiyamet günü ecirden tam ölçekle ölçmek sevindirir ise, bulunduğu meclisinin sonun da kalkmak istediğinde: "*Subhane Rabbike Rabbil İzzeti amma yesıfun, ve Selamun alel murseliyn, velHamdu lillahi Rabbil Alemiyn*" desin...

****

SÂD SÛRESİ (38)

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

Mekke döneminde 38. sırada nazıl olan **Sad Sûresi**, adını ilk harfinden alır... Bu sûre'nin bir adı da **Davud Sûresi**'dir... 88 ayet olan bu sûrede önemli konular sembol yollu açıklanmaktadır...

Mekke müşriklerinin Ebu Talib'e gelerek **Hz.Rasûlullah**'ın "**la ilahe illallah**"ı anlatmaktan vazgeçmesi için olağanüsüt dünyalık teklifleri ve **Hz.Rasûlullah**'ın da: "**Güneş'i getirip de elimin içine koysanız, bundan (yani: *lailahe illallah*, demenizden) gayrı bir şey sizden istemem**" diye o meşhur ve tesirli cevabı ve bunun akabinde ata-dede-gelenek dinine inanan müşriklerin saçmalıkları, bu sûrenin bir iniş sebebidir... Bunun için ilk başlardaki ayetleri (4-11) vahdet ve vahdete karşı çıkanlardan bahsederken ileriki ayetlerde aynı mücadelenin **Nebî ve Rasûl** örnekliğinde anlatılmış olup 65.ayetinde de bu habere, yani "*tanrı ve tanrılık yok*" diye tanrısız vahdet realitesine, **B-sırrına**, "**Büyük Haber**" denmiştir...

Ayrıca sûrede: Hz.Davud'un halifeliği, hükmü ve rüku'su; Hz.Süleymanın mülkü, Hz.Eyyub'un sabrı, Hz.İbrahiym-Hz.İshak ve Hz.Ya'kub'un seçkinlik ve ıstıfaları, Hz.İsmail-Hz.Elyesa' ve Hz.ZülKüfl'ün seçilmişlikleri, Adn Cennetleri, Merhaba sırrı, Beşer'in yaratılışı-Adem-İblis konuları, mütekellifliğin (olmayan bir vasıfta görünmek, gücünü aşan bir işi idda etmek) zemmi, Kur'an'ın haberlerinin zamanla ortaya çıkacağı ve bilinilip tasdik edileceği,... gibi bir çok önemli konu açıklanmıştır...

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) Saaad, vel Kur'âni zizZikr;
Sad... Zikir sahibi Kur'an'a kasem ederim.

Not: "**Sad**" harfinin te'vili için **Abdullah İ. Abbas** r.a. şöyle işaret buyurur: ***"Sad", Mekke'de bir deniz (****başka bir rivayette, DAĞ****) idi ve Rahman'ın Arşı O'nun üzerinde idi; ki o vakt ne gece vardı ve ne de gündüz???***.

2-) Belilleziyne keferu fiy ızzetin ve şikak;
Bilakis o kafir olanlar izzet (aslında zillet olan birimselliklerinde bir üstünlük ve izzet vehmederler**) ve şıkak (**ayrılık, muhalefet, taassub, hakikatından kopukluk, realiteye uyumsuzluk**) içindedirler**.

3-) Kem ehlekna min kablihim min karnin fenadev ve late hıyne menas;
Onlardan önce nice nesiller helak ettik de (onlar**) nida/feryad ettiler... Fakat vakit kurtuluş vakti değildi (**iş işten geçmişti**).**

4-) Ve acibu en caehüm münzirun minhüm* ve kalel kafirune hazâ sahırun kezzab;
Onlardan bir uyarıcının kendilerine gelmesine şaştılar da o kafirler (perdeliler**): "*Bu (****sizi etkileyen****) yalancı bir büyücüdür*" dedi**.

5-) Ecealel' alihete İlâhen Vâhıda* inne hazâ le şey'ün ucab;
"*İlahları (*müessirleri, varlıkları*), ilah'un vahid (*Tek bir müessir, Tek bir vücud*) mi kıldı?.. Muhakkak ki bu (*varlığın tekliği, vahdet*) çok acaib bir şeydir!*".

6-) Ventalekal meleü minhüm enimşu vasbiru alâ alihetiküm* inne hazâ le şey'ün yurad;
Onlardan mele' (o taassubun ileri gelenleri**): "*Hadi yürüyün ve ilahlarınız üzere sabredin (*tanrı inancı üzere sebat gösterin, direnin*) !... Muhakkak ki bu irade edilen bir şeydir (*tanrı inancımız, geleneğimiz yıkılmak isteniyor*)"* diyerek hızlıca yürüdü (**düşünmediler, tepki gösterdiler?**).**

7-) Ma semı'na Bihazâ fiyl milletil ahireti, in hazâ illahtilak;
"(*Bi-*) bunu (***tanrı ve tanrılığın olmayışını; tek bir vücud gerçeğini*) millet-i ahire (***öteki millet/son din; bugüne kadar ki kabul edilen inançlarda, hristiyanlarda*)'de işitmedik... Bu (***vahdet*) ancak bir uydurmadır!*"**.

8-) Eünzile aleyhiz Zikru min beynina* bel hüm fiy şekkin min ZikrİY* bel lemma yezuku azâb;
"*Hem Zikir, aramızdan Ona mı inzal olundu?*"... Hayır (gerçek onların sandığı gibi değil?**), onlar ZikrİMden (**hakikatlarından**) şekk içindedirler!... Hayır onlar benim (**gerçeği farkettiren**) azabımı henüz tadmadılar?!**.

9-) Em ındehüm hazainu rahmeti Rabbikel Aziyzil Vehhab;
Yoksa Aziyz, Vahhab olan Rabbinin rahmet hazineleri (zenginliği, ni'metleri, sıfatları**) onların indinde mi (**onlara göre mi**) ?**.

10-) Em lehüm mülküs Semavati vel Ardı ve ma beynehüma* felyerteku fiyl esbab;
Yoksa Semavat'ın, Arz'ın ve ikisi arasındakilerin (fiillerin, oluşların**) mülkü onların mı?.. Eğer öyle (**mülk onların**) ise, sebepler (**yollar; esma ve sıfatlar**) içinde irtıka' etsinler (**yükselsinler, terakki etsinler**) !**.

11-) Cündün ma hünalike mehzumün minel ahzab;
Onlar, hiziblerden (vahdet'ten ve diyn'denperdelenip tefrikaya düşenlerden**), hezimete uğratılmış (**mücahadede başarılı olamamış, imtihanda yenilmiş; kuvveleri körelmiş, zelil; Sema'ya uruçları engellenmiş**), orada (**izafiyet boyutu için bulunan**) bir ordudur**.

12-) Kezzebet kablehüm kavmü Nuhın ve Adün ve fir'avnü zül' evtad;
Bunlardan önce Nuh'un kavmi (madde yapıda boğulanlar, risalet ilmini hazmedemeyenler**), Ad (**Hud'un kavmi; soğuk rüzgar-heva ile helak olanlar**) ve kazıklar sahibi Fravun yalanladı**.

13-) Ve Semudü ve kavmü Lutın ve ashabül Eyketi, ülaikel ahzab;
Semud (Salih'in kavmi**), Lut'un kavmi (**beden-nefs-şehvet ile helak olanlar**) ve ashab-ı eyke (**orman halkı, Şuayıb a.s.ın kavmi; tabiat ateşiyle helak olanlar**) de (**yalanladı**)... İşte onlar hiziblerdir**.

14-) İn küllün illâ kezzeber Rusule fehakka ıkab;
Hepsi de ancak Rasûlleri tekzib ettiler... Bu yüzden ıkabım hakk oldu.

15-) Ve ma yenzuru haülai illâ sayhaten vahıdeten ma leha min fevak;
Bunlar ancak (devenin iki sağımlığı arası kadar bile**) gecikmesi olmayan bir tek sayha'yı (**sesi, sur'u, ölümü**) beklemektedir**.

16-) Ve kalu Rabbena accillena kıttana kable yevmil hısab;
Ve dediler ki: "*Rabbimiz!... Bizim payımızı hesab gününden önce ta'cil et (*acele et, çabuk ver*)"*.

17-) Isbir alâ ma yekulune vezkür abdeNA Davude zel' eyd* innehu evvab;
Onların dediklerine sabret (nefsini tut**) ve El'ler (**kuvvet**) sahibi Davud'u zikret (**hatırla**)... Muhakkak ki O, evvab (**çok rücu' eden, hakikatına dönen**) idi**.

18-) İnna sahharnel cibale meahu yüsebbıhne Bil aşiyyi vel işrak;
Doğrusu biz, akşamleyin (Güneş battığı vakit**) ve işrak vakti (**Güneş doğduğu vakit**) (**B sırrınca**) tesbih ediyor oldukları halde, dağları O'na musahhar kıldık (**boyun eğdirdik**).**

19-) Vettayre mahşureten, küllün lehu evvab;
Haşrolmuş (toplanmış**) halde kuşları da (**Davud'a musahhar kıldık**)... Hepsi O'na evvab (**çok dönen, tesbih ile yönelen**) idi**.

20-) Ve şededna mülkehu ve ateynahül hıkmete ve faslel hıtab;
O'nun mülkünü kuvvetlendirdik ve O'na Hikmet ve Fasl-ul'Hitab (hükümleri ayırt edici bir akıl; dolayısıyla tartışmayı kesip bitiren hüküm gücü**) verdik**.

21-) Ve hel etake nebeül hasm* iz tesevverul mihrab;
Sana o tartışmanın haberi geldi mi?.. Hani (o tartışanlar; melekler**) duvarı (**boyut farkı**) tırmanıp mihrab'a (**ma'bed'e, beyin'e**) ulaştılar**.

22-) İz dehalu alâ Davude fefezia minhüm kalu la tehaf* hasmani beğa ba'duna alâ ba'dın fahküm beynena Bil Hakkı ve la tüştıt vehdina ila sevais sırat;
Hani Davud'un üzerine girmişlerdi de bu yüzden (Davud**) onlardan korkmuştu... (**Onlar da**) dediler ki: "*Korkma, biz iki davacıyız: Bazımız bazımıza (*birimiz, diğerine değil... ba'z, küll'den bir nisbettir; bu gerçeğe göre iki hasım?*) zulmetti... O halde aramızda Bil-Hakk (*HAKK olarak*) hükmet, zulm/haksızlık etme ve bizi yolun tam denge noktasına (*vahdetin gereği olan adalete*) hidayet et*"**.

23-) İnne hazâ ehıy lehu tis'un ve tis'une na'ceten ve liye na'cetün vahıdetün fekale ekfilniyha ve azzeniy fiyl hıtab;
(Tartışmanın bir tarafı dedi ki**): "*Muhakkak ki şu benim kardeşimdir... Kendisinin doksandokuz na'ce'si (*koyunu; istiare olarak kadını*) var, benim ise bir tek na'ce (*dişi koyun?*) var... Böyle iken '*onu bana ver/beni kefil kıl*' dedi ve hitapta bana üstün geldi*"**.

24-) Kale lekad zalemeke Bi süali na'cetike ila niacih* ve inne kesiyren minel huletai leyebğıy ba'duhüm alâ ba'dın ilelleziyne amenu ve amilüs salihati ve kaliylün mahüm* ve zanne Davudu ennema fetennahu festağfere Rabbehu ve harre rakian ve enab;
(24. Ayet secde ayetidir.) **(**Davud**) dedi ki: "*Yemin olsun ki senin birtek na'cen'i (*dişi koyun; istiare ile kadın*) kendi na'celeri'ne katmak istemekle (*B sırrınca*) sana zulmetmiş... Muhakkak ki ortakçılardan pek çoğu birbirlerinin aleyhine tecavuzda bulunurlar... Ancak iman edip salih amel işleyenler böyle değildir... Fakat onlar da ne kadar azdır!*"**... Davud kendisini (**bir na'ce misali ile?**) imtihan ettiğimizi zannetti (**içinden gelerek bildi**);bundan dolayı Rabbinden mağfiretdiledi, ve Raki' (**rüku' eden?**) olarak düştü, ve inabe'de bulundu (**Zat'a yöneldi**).**

25-) Feğaferna lehu zâlik* ve inne lehu ındeNA lezülfa ve husne meab;
Bunun üzerine onu (mağfiret ve tevbeyi gerektiren şeyi**) O'nun için mağfiret ettik... Ve muhakkak ki katımızda onun için yakınlık ve dönüşün güzeli var**.

26-) Ya Davudu inna cealnake haliyfeten fiyl Ardı fahküm beynenNasi Bil Hakkı ve la tettebiıl heva fe yudılleke an sebiylillah* innelleziyne yedıllune an sebiylillahi lehüm azâbün şadiydün Bima nesu yevmel hısab;
Ey Davud!... Doğrusu biz seni Arz'da bir halife kıldık... Artık insanlar arasında Bil-Hakk (Hakk olarak**) hükmet ve heva'ya (**nefsinin hevasına, birimsel-beşeri düşüncelere; felsefeye**) uyma... Yoksa seni Allah yolundan saptırır... Allah yolundan sapanlara gelince, hesab gününü unutmalarından dolayı (**B gerçeğince**) onlar için şiddetli bir azab vardır**.

27-) Ve ma halaknes Semae vel Arda ve ma beynehüma batıla* zâlike zannülleziyne keferu* feveylün lilleziyne keferu minennar;
Sema'yı, Arz'ı ve ikisi arasındakileri batıl olarak yaratmadık... O (batıl görmek**), kafir olanların (**Hak'dan perdelilerin**) zannıdır... Bu yüzden veyl olsun o kafir olanlara, Nar'dan (**dünyaları**) !**.

28-) Em nec'alülleziyne amenu ve amilus salihati kel müfsidiyne fiyl Ard* em nec'alül müttekıyne kel füccar;
Yoksa (hakikatlerine**) iman edip salih amel işleyenleri, Arz'da ifsad yapanlar (**bireysel yaşayanlar**) gibi mi kılarız?... Yahut muttekıyleri (**ilahi hükümlere riayetle korunanları**) füccar (**ilahi emirleri hiçe sayan, sünnetullah'a uyumsuz davranan**) gibi mi kılarız?**.

29-) Kitabun enzelnahu ileyke mübarekün li yeddebberru ayatiHİ ve liyetezekkere ulül elbab;
(Bu**) sana inzal ettiğimiz bir Kitab'tır, mübarektir... O'nun ayetlerini tedebbur etsinler (**derinlemesine tefekkür etsinler**) ve saf bilinç sahipleri de tezekkür etsinler için**.

30-) Ve vehebna li Davude Süleyman* nı'mel abd*innehu evvab;
Davud'a Süleymanı hibe ettik!... Ne güzel kuldu (Süleyman**) !.. Muhakkak ki O, evvab (**hakikatına çok rücu' eden**) idi**.

31-) İz urida aleyhi Bil aşiyyis safinatül ciyad;
Hani O'na (Bi-**) akşamleyin (**Güneş batarken?**) üç ayağı üzere durup bir ayağını tırnak üzere diken (**görkemli**), iyi cins koşu atları arzolunmuştu**.

32-) Fekale inniy ahbebtü hubbel hayri an zikri Rabbiy* hatta tevaret Bil hıcab;
Ve (Süleyman**) dedi ki: "*Doğrusu ben, Rabbimin zikrinden düşüp/gafil olup, hayır (*mal, dünya*) sevgisine yönelip meşgul oldum*"... Nihayet (**Güneş B sırrınca**) hicab ile gizlendi**.

33-) Rudduha aleyye* fetafika meshan Bis sukı vel a'nak;
"*Onları bana geri getirin*" (dedi Süleyman**)... (**Atların**) bacaklarını ve boyunlarını (**B sırrınca**) meshetmeye başladı**.

34-) Ve lekad fetenna Süleymane ve elkayna alâ kürsiyyihi ceseden sümme enab;
Andolsun ki Süleyman'ı imtihan ettik (Rahman'ın rahmeti ile öğrettik**) ve O'nun kürsüsünün üzerine bir cesed (**Can'sız, kuvvesiz bir beden?**) bıraktık... Sonra inabe etti (**tevbe edip hakikatına yöneldi**).**

35-) Kale Rabbığfir liy ve heb liy mülken la yembeğıy liehadin min ba'diy* inneKE ENTEl vehhab;
(Süleyman şöyle dedi**): "*Rabbim (**nurunla**) beni mağfiret et (**birimselliğimi ört**) ve bana, benden sonra kimseye gerekmeyecek (**bana orijinal**) bir mülk hibe et (**kemalatımı tamla**)... Muhakkak ki sen Vahhab'sın*"**.

36-) Fesahharna lehurriyha tecriy Bi emrihi ruhaen haysü esab;
Bunun üzerine rüzgarı O'na musahhar kıldık; Bi-emrihi (O'nun emriyle**), dilediği yere, hiçbir şeyi sarsmadan-yıkmadan/yumuşak halde (**o rüzgar**) akıp giderdi**.

37-) Veş şeyatıyne külle bennain ve ğavvas;
Ve şeytanları da (O'na musahhar kıldık**)... (**Ki o şeytanlardan maksad**) her bina kuran/duvar ustası ve çok derine dalan dalgıçtır**.

38-) Ve ahariyne mükarreniyne fiyl asfad;
Ve asfad (bukağılar, zincirler**) içinde mukarraniyn (**bağlanmış nesneler, hükümlerle kayıdlı olan**) diğerlerini de (**O'na musahhar kıldık**).**

39-) Hazâ atauNA femnün ev emsik Bi ğayri hısab;
"*İşte bu (sana hibe edilen mülk?**) bizim a'ta (**bağışı**) mızdır; öyleyse ister menn (**lutuf, bağış**) yap, ister imsak et (**tut**);(**B sırrınca**) hesabsızdır (**sana**)*"**.

40-) Ve inne lehu ındeNA le zülfa ve hüsne meab;
Ve muhakkak ki katımızda Onun için yakınlık ve dönüşün güzeli var.

41-) Vezkür abdeNA Eyyub* iz nada Rabbehu enniy messeniyeş şeytanu Bi nusbin ve azâb;
Kulumuz Eyyub'u da zikret (hatırla, an**)... Hani (**Eyyub**) Rabbine: "*Muhakkak ki o şeytan (**vehim**) bana yorgunluk ve azab ile (**B sırrınca, olarak**) dokundu*" diye nida etti**.

42-) Ürkud Bi riclik* hazâ muğteselün baridün ve şerab;
"(*B sırrınca***) ayağını yere vur (***şifan fıtrat tarafında?***) !.. İşte barid bir muğtesel (***soğuk-serin bir yıkanma yeri; yıkanmak ve içmek için salih bir su kaynağı***) ve bir şarab" (**dedik**).**

43-) Ve vehebna lehu ehlehu ve mislehüm meahüm rahmeten minNA ve zikra liülil elbab;
O'na (Eyyub'a, seyr-i sülükünden sonra**), bizden bir rahmet ve öz-akıl sahipleri için bir öğüt/hatırlatma olmak üzere, ehlini ve onlarla (**ehli ile**) birlikte onların mislini hibe ettik**.

44-) Ve huz Biyedike dığsen fadrib Bihi ve la tahnes* inna vecednahu sabira* nı'mel abd* innehu evvab;
"(*Bi-***) eline bir demet (***bir avuç ot***) al da (***Bi-***) onunla darbet (***pasifçe vur***), yeminini (***ahdini***) bozma!"... Doğrusu biz O'nu sabredici bulduk... Ne güzel kuldu (**Eyyub**) !... Muhakkak ki O, evvab (**hakikatına çok rücu' eden**) idi**.

45-) Vezkür ıbadeNA İbrahiyme ve İshaka ve Ya'kube ulil eydiy vel ebsar;
El (kuvve-kudret**) ve basar (**göz, basiret, görüş, akıl**) sahibi kullarımız İbrahiym, İshakk ve Ya'kub'u da zikret (**an, hatırla**) !**.

46-) İnna ahlasnahüm Bi halisatin zikred dar;
Doğrusu biz onları halis (karışıksız, sırf, saf**) bir haslet, (**yani**) o yurd'un (**Ahiret'in, kudret-bilinç boyutunun; sensiz-bensiz yerin**) zikra'sı (**hatırda tutulması; hep o halde olma**) ile (**B sırrınca**) ihlaslandırdık**.

47-) Ve innehüm ındeNA leminel Mustafeynel ahyar;
Ve muhakkak ki onlar bizim indimizde hayırlı/seçkin mustafalar (süzülmüş halisler, yakın kılınmışlar**) idi.**

48-) Vezkür İsmaıyle vElyesea ve Zel kifl* ve küllün minel ahyar;
İsmail'i, Elyesa'i ve ZülKifl'i de zikret (an, hatırla**) !... Hepsi de ahyar (**seçkinler, hayırlılar**)'dandı**.

49-) Hazâ zikr* ve inne lil müttekıyne le hüsne meab;
Bu (vahdet-tahkik ehlini**) bir zikir (**hayırla anış**) dir!... Muhakkak ki muttekıyler için dönüş yerinin güzeli vardır**.

50-) Cennati Adnin müfettehaten lehümül ebvab;
(Yani, o güzel dönüş yeri**) kapıları kendilerine açılmış halde Adn Cennetleridir**.

51-) Müttekiiyne fiyha yed'une fiyha Bi fakihetin kesiyretin ve şerab;
(O muttekıyler**) orada (**ilahi sıfatlara**) dayanıp yaslanmışlar olarak, (**B sırrınca**) orada çok meyva ve şarap ister haldedirler**.

52-) Ve ındehüm kasıratüt tarfi etrab;
Onların (o muttekylerin**) indlerinde (**yanlarında**) gözlerini yalnızca onlara (**eşlerine**) çevirmiş (**huri**) ler, aynı yaşıtlar vardır**.

53-) Hazâ ma tuadune li yevmil hısab;
İşte budur, hesab günü için size va'dolunan!.

54-) İnne hazâ le rizkuNA malehu min nefad;
Muhakkak ki işte bu bizim rızkımızdır... Bitip tükenme yoktur ona (bakidir**).**

55-) Hazâ* ve inne littağıyne le şerre meab;
İşte bu!.. Muhakkak ki tuğyan eden (azgınlar**) için dönüş yerinin şerrlisi vardır**.

56-) Cehennem* yaslevneha* fe bi'sel mihad;
(O dönüş yerinin şerlisi**) Cehennem'dir ki ona yaslanırlar... Ne kötü bir mihad (**yatak-döşek, alçak yer**) dır o!**.

57-) Hazâ fel yezukuhu hamiymun ve ğassak;
İşte bu (onlar için**)... Tadsınlar onu!.. Kaynar su ve irindir (**o**).**

58-) Ve aharu min şeklihi ezvac;
O (azab**) şekilden (**onun benzeri**) diğerleri, çifter çifter (**azab çeşitleri vardır**).**

59-) Hazâ fevcün muktehımun meaküm* la merhaben Bihim* innehüm salün nar;
İşte bu sizinle beraber düşüp kaybolan/ (cehenneme**) katlanan bir gruptur... (**Günah önderleri dedi ki**): "(***Bi-) onlara '***Merhaba= geniş-rahat olma***' yoktur... Muhakkak ki onlar Nar'a maruz kalanlardır***"**.

60-) Kalu bel entüm la merhaben Biküm* entüm kaddemtümuhu lena* fe bi'sel karar;
(O önderlere uyanlar ise**): "*Hayır, asıl (*Bi-*) size 'Merhaba=rahat-geniş olma' yoktur... Onu (*cehennemi*) bize siz takdim ettiniz (*önümüze getirdiniz*)... Ne kötü bir karar (*gah*)'dır bu!*" **dediler**.

61-) Kalu Rabbena men kaddeme lena hazâ fezidhü azâben dı'fen fiyn nar;
Dediler ki: "*Rabbimiz, bunu bize kim takdim etti ise, onun Nar'da azabını bir kat daha artır*".

62-) Ve kalu ma lena la nera ricalen künna neuddühüm minel eşrar;
Ve dediler ki: "*Bize ne oluyor ki kendilerini eşrardan (*şerirlerden, çok şerlilerden*) addettiğimiz ricali (*burada*) görmüyoruz?*".

63-) Ettehaznahüm sıhriyyen em zağat anhümül ebsar;
"*Biz onları alaya alırdık... Yoksa gözler onlardan başka tarafa mı kaydı?*".

64-) İnne zâlike le hakkun tehasumü ehlin nar;
Muhakkak ki o hakk'dır... (Yani**) Ehl-i Nar'ın hasımlaşması (**karşılıklı davalaşması, tartışması, suçlaşması gerçektir**) !**.

65-) Kul innema ene münzir* ve ma min ilahin illellahul Vahıdul Kahhar;
De ki: "*Ben ancak bir uyarıcıyım (*farketmeniz gereken büyük bir gerçeği haber veriyorum; nefsim için, nefsimle konuşan değilim?*) !... İlah'dan (*Allah'ın gayrı vücud*) bir şey yok, ancak Vahid, Kahhar olan Allah vardır*".

66-) Rabbüs Semavati vel Ardı ve ma beynehümel Aziyzul Ğaffar;
"*Semavat'ın, Arz'ın ve ikisi arasında olanların Aziyz, Ğaffar olan Rabbi'dir*".

67-) Kul HUve nebeün Azıym;
De ki: "*O (*vahdet gerçeği, B-sırrı?*), Aziym bir haberdir!!!*".

68-) Entüm anhü mu'ridun;
"*Siz ise O'ndan (*o büyük haberin ihbar ettiği büyük gerçekten?*) yüz çeviriyorsunuz!*".

69-) Ma kâne liye min ılmin Bil Meleil A'la iz yahtesımun;
"(*Mele-i A'la sakinleri*) **tartışırlarken, Mele-i A'la ile ilgili (***B sırrınca*) **bir ilme sahip değilim"**.

70-) İn yuha ileyye illâ ennema ene neziyrun mübiyn;
"*Bana ancak: Ben yalnızca apaçık bir uyarıcıyım, (*diye*) vahyolunuyur (*şüpheniz olmasın, ben o büyük haberi açıklayan Nebîim?*)"*.

71-) İz kale Rabbüke lil Melaiketi inniy halikun beşeran min tıyn;
Hani Rabbin Melaike'ye: "*Muhakkak ki ben Tıyn'den (*balçıktan; su+mineral*) bir beşer halkedeceğim*" demişti.

72-) Feiza sevveytühu ve nefahtü fiyhi min ruhıy fekau lehu sacidiyn;
"*Onu tesviye edip (*düzenleyip, dengeleyip, tamamlayıp*), o yapının içinde RuhUM'dan nefhettiğim vakit, Ona secdeye kapanın*".

73-) Fesecedel Melaiketü küllühüm ecmeun;
O Melaike'nin hepsi, toptan secde ettiler.

74-) İlla ibliys* istekbere ve kâne minel kafiriyn;
İblis müstesna; (o vehmiyle**) büyüklük tasladı ve kafirlerden (**gerçeği örtenlerden**) oldu**.

75-) Kale ya ibliysü ma meneake en tescüde lima halaktü Bi yedeyye, estekberte em künte minel aliyn;
(Allah**) buyurdu: "*Ey İblis (**benliği ile perdeli**) !... (**Bi-**) İki Elim (**Celal ve Cemal sıfatlarım**) ile yarattığıma (**zati tecellime mazhar kıldığıma, vahidiyyet zuhuruna**) secde etmene ne mani oldu?... Büyüklendin mi, yoksa Alun'dan (**Adem'e secdesi sözkonusu olmayan ondan yüceler'den**) mı oldun?*"**.

76-) Kale ene hayrun minh* halakteniy min narin ve halaktehu min tıyn;
(İblis**) dedi ki: "*Ben daha hayırlıyım ondan; beni Nar'dan (**manyetik beden?**) halkettin, onu tıyn'den (**hücresel yapıdan**) halkettin*" dedi**.

77-) Kale fahruc minha feinneke raciym;
(Allah**) buyurdu: "*Çık oradan; çünkü sen raciymsin (**tardolunmuşsun**)!"*.**

78-) Ve inne aleyke la'netİY ila yevmid diyn;
"*Muhakkak ki, Diyn Günü'ne kadar la'netim senin üstündedir*".

79-) Kale Rabbi feenzırniy ila yevmi yüb'asun;
(İblis**) dedi ki: "*Rabbim!.. (**İnsanların**) ba'solunacakları gün'e kadar bana mühlet ver (**ertele, bekle**)"*.**

80-) Kale feinneke minel munzariyn;
(Allah**) buyurdu: "*Muhakkak ki sen mühlet verilenlerdensin!*"**.

81-) İla yevmil vaktil ma'lum;
"*Ma'lum vaktin (fiziksel ölüm**) günü'ne kadar*"**.

82-) Kale feBi ızzetiKE le uğviyennehüm ecmeıyn;
(İblis**) dedi ki: "(**Bi-**) izzetine (**?**) kasem ederim ki, onların tümünü mutlaka şaşırtıp saptıracağım*"**.

83-) İlla ıbadeKE minhümül muhlesıyn;
"*Ancak onlardan ihlaslandırılmış kulların müstesna*".

84-) Kale fel Hakku, vel Hakka ekul;
(Allah**) buyurdu: "*Ben de Hakk'a yemin ederim:* -ki ben Hakk söylerim-"**

85-) Leemle enne cehenneme minke ve mimmen tebiake minhüm ecmeıyn;
"*Andolsun ki Cehennem'i senden (iblis?**) ve onlardan sana tabi olanlardan (**benliği-vehmi ile perdelenenlerden**) toptan dolduracağım*"**.

86-) Kul ma es'elüküm aleyhi min ecrin ve ma ene minel mütekellifiyn;
De ki: "*Onun üzerine (verdiğim habere, tebliğ ve uyarıya karşılık**) sizden bir ecir/ücret istemiyorum ve ben mütekellifiyn'den (**olmayan bir vasfı taklid eden, kendini külfete sokan, Nebî olmadığı halde Nebîlik iddasında bulunup teklif getiren**) değilim*"**.

87-) İn huve illâ zikrun lil alemiyn;
"*O, alemler için bir zikir (hatırlatma, öğüt**)'den başka değildir*"**.

88-) Ve leta'lemunne nebeehu ba'de hıyn;
"*O'nun haberini bir süre sonra (ölüm esnasında**) elbette bileceksiniz*"**.

****

ZÜMER SÛRESİ (39)

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

Cennetlik ve cehennemlik zümrelerden bahsettiği ayetleri dolayısıyla "**zümreler**" anlamına gelen "**Zümer**" Sûresi, Mekke döneminde 59. sırada nazıl olmuştur... 53. ayetinin (bazı rivayetlerde ise 53'den itibaren 7 ayetin ve 23.ayetin) Medine-i Münevverede indiği rivayet olunan bu sûre 20.ayetinde geçen "**Ğuraf= odalar**" dolayısıyla Ğuraf Sûresi olarak da geçmiştir...

Zümer Sûresinde: Vahdet ve Sistem gerçeği, insan'ın gerçeği, ana rahmindeki üç karanlık aşaması, ilmin-bilmenin sorumluluğu, ihlas, tağut, sinesi İslam'a açılanlar, Allah'dan gayrı herşeyin "ölü" olduğu, sıddıkıyet, Allah'ın vefat ettirdikleri, şefaat, Allah'ın bildiklerimizle kayıtlanamıyacağı, Rahmetullah'dan ümit kesilmemesi gerektiği, müşrikin tüm amellerinin boşa gideceği, kıyamet, nefh-i sur'lar, cehennem'e ve cennet'e sevk olunacak zümreler, Arş'ın havalesinde dönüp tesbih eden melekler,... gibi pek çok mühim husus açıklanmaktadır...

Zümer Sûresi, 75 ayettir...

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) Tenziylül Kitabi minAllahil Aziyzil Hakiym;
Kitab'ın tenziyli (tafsile indirmesi**) Aziyz, Hakiym olan Allah'dandır**.

2-) İnna enzelna ileykel Kitabe Bil Hakkı fa'budillahe muhlisan lehüd diyn;
Muhakkak ki biz sana O Kitab'ı Bil-Hakk (Hakk olarak**) inzal ettik!... O halde diyn'i O'na halis kılarak (**vahdet bilinci ile**) Allah'a kulluk yap!**.

3-) Ela Lillahid diynül halis* Velleziynettehazu min duniHİ evliya'* ma na'budühüm illâ liyükarribuna ilellahi zülfa* innAllahe yahkümü beynehüm fiyma hüm fiyhi yahtelifun* innAllahe la yehdiy men huve kazibün keffar;
Dikkat edin, halis diyn (katıksız-sırf yaşam, vücud**) Allah'ındır (**Allah ahlakının açığa çıkması içindir**) !...O'nun gayrından veliler (**himayesine, idaresine, sultasına, varlığına sığınılacak vücud sahipleri**) edinenler: "*Biz onlara, sadece bizi Allah'a yaklaştırması için kulluk yapıyoruz*" (**derler**)... Muhakkak ki Allah onlar arasında, hakkında ihtilaf edip durdukları şey (**tevhid, diyn, şirk**) hakkında hüküm verecektir... Muhakkak ki Allah, yalancı (**Allah'dan gayrı vücud kabul eden**), gerçeği çok örtücü (**Hakk'dan-diyn'den perdeli**) olan kimseye hidayet etmez**.

4-) Lev eradAllahu en yettehıze veleden lastafa mimma yahlüku ma yeşau, subhaneHU, HUvAllahul Vahıdül Kahhar;
Eğer Allah bir çocuk edinmek irade etseydi, elbette yarattıklarından dilediğini ıstıfa ederdi (süzüp seçerdi**)... Subhan'dır O!... O, Vahid, Kahhar olan Allah'dır!**.

5-) Halekas Semavati vel Arda Bil hakk* yükevvirulleyle alennehari ve yükevvirun nehare alelleyli ve sahhareşŞemse vel Kamer* küllün yecriy li ecelin müsemma* ela HUvel Aziyzül Ğaffar;
Semavat'ı ve Arz'ı Bil-Hakk (Hakk olarak**) yarattı (**isim ve resimle perdelenmeyin**)... Geceyi gündüzün üzerine dürer/sarar/ dolar, gündüzü de geceniz üzerine dolar... Güneş'i ve ay'ı musahhar (**itaatkar**) kılmıştır... Herbiri bir ecel-i müsemma (**belli bir vakit, vuslat**) için akıp gider... Agah olun, O, Aziyz'dir, Ğaffar'dır**.

6-) Halekaküm min nefsin vahıdetin sümme ceale minha zevceha ve enzele leküm minel en'ami semaniyete ezvac* yahlükuküm fiy butuni ümmehatiküm halkan min ba'di halkın fiy zulümatin selâs* zâlikümullahu Rabbüküm leHUl Mülk* la ilahe illâ HU* feenna tusrefun;

Sizi nefs-i vahide (bir tek nefs; evrensel öz**)'den yarattı... Sonra ondan (**o nefsden**) onun eşini oluşturdu ve sizin için en'am'dan (**mismil hayvanalar; kuvvelerden**) sekiz eş inzal etti... Sizi analarınızın karınlarında, (**biyolojik**) üç karanlık içinde (**ya da hakikatından perdelilik**), bir yaratıştan sonra (**diğer**) bir yaratışa (**geçirerek**) yaratıyor... İşte size Allah; mülk kendisinin olan Rabbiniz?!... İlah yok, ancak O (**O'ndan gayrı vücud yok**) ?!... Nasıl (**Hakk'dan**) çevriliyorsunuz?!**.

7-) İn tekfüru feinnAllahe ğaniyyün anküm ve la yerda li ıbadiHİl küfr* ve in teşküru yerdahu leküm* ve la teziru vaziretun vizre uhra* sümme ila Rabbiküm merciuküm feyünebbiüküm Bima küntüm ta'melun* inneHU Aliymun Bizatissudur;
Eğer küfr (nankörlük**) ederseniz (**insanlığınızı-halifeliğinizi değerlendirip şükretmezseniz; hakikatınızdan perdelenirseniz**), muhakkak ki Allah sizden (**yana**) ğaniy'dir (**size muhtaç değildir**)... (**Ama Allah**) kulları için küfre (**nankörlüğe; fıtratlarını zayi etmelerine, kaybolmalarına**) razı olmaz (**gerçek kullarında küfür yoktur?**)... Eğer şükrederseniz, sizin için ona razı olur... Hiçbir vazire (**yük taşıyan, günahkar, nefs**) bir başkasının yükünü/günahını yüklenmez... Sonra merci'niz Rabbinizedir... (**O**), size (**B sırrınca**) yaptıklarınızı haber verecektir... Muhakkak ki O sadırların zatı olarak (**B sırrınca**) Aliym (**sakladıklarınızı da, herşeyinizi de tam bilen**)'dir**.

8-) Ve iza messel İnsane durrun dea Rabbehu müniyben ileyHİ sümme iza havvelehu nı'meten minhu nesiye ma kâne yed'u ileyHİ min kablü ve ceale Lillahi endaden liyudılle an sebiylih* kul temetta' Bi küfrike kaliyla* inneke min ashabin nar;
İnsan'a (rahmet olarak; onu arındırmak-genişletmek için**) bir durr (**zarar, hastalık, sıkıntı**) dokunduğunda, O'na (**Rabbine**) yönlerek Rabbine dua eder/Rabbini çağırır!... Sonra ona (**Rabbi**) kendinden bir ni'met lutfettiğinde, daha önce O'na dua ettiğini/çağırdığını unutur ve O'nun yolundan saptırmak için (**algıladıklarının onlarda açığa çıkan özelliklerin varlığı kendisine ait olan**) Allah'a endad (**eş-denk'ler**) oluşturur (**yegane vücud Allah yanısıra bizzat ve hakikaten var sanır**)... De ki: "(***Bi-*) *küfrünle azcık yararlan (bakalım)... Muhakkak ki sen Nar ashabındansın*"**.

9-) Emmen huve kanitün anaelleyli saciden ve kaimen yahzerul' ahırete ve yercu rahmete Rabbih* kul hel yestevilleziyne ya'lemune velleziyne la ya'lemun* innema yetezekkeru ulül elbab;
(Böylesi mi**) yoksa sacid (**secde eden, fani**) ve kaim (**kıyam eden**) olarak gecenin vakitlerinde kanit (**hakikatına itaat ile ibadet eden, müstekıym**), Ahiret'ten hazer eden (**ona yaraşmayanlardan sakınan**) ve Rabbinin rahmetini uman mı?... De ki: "*Hiç bilenler ile bilmeyenler (**sorumlulukta**) bir/eşit olur mu (**bilen, bilmeyen gibi davranır mı**) ?... Ancak öz-akıl sahipleri tezekkür eder*"**.

10-) Kul ya ıbadilleziyne amenütteku Rabbeküm* lilleziyne ahsenu fiy hazihiddünya haseneten, ve Ardullahi vasiatün, innema yüveffessabirune ecrehüm Biğayri hısab;
De ki: "*Ey iman eden kullarım, Rabbinizden ittika edin (vücud O'nundur, yoksunuz?**) !... Bu dünyada ihsan yapanlara (**muhsinlere**) bir hasene (**bir müşahade, yakiyn**) vardır... Allah'ın Arz'ı da geniştir... Ancak sabredenlere ecirleri (**B sırrınca**) hesabsız verilir*"**.

11-) Kul inniy ümirtü en a'budAllahe muhlisan lehüd diyn;
De ki: "*Muhakkak ki ben, diyni O'na (Allah'a**) halis kılan (**gayrı vücud kabullenmeyen**) olarak Allah'a kulluk yapmakla emrolundum*"**.

12-) Ve ümirtü lien ekûne evvelel müslimiyn;
"*Ve müslimlerin (tam fani, tam teslimlerin**) evveli olmakla da emrolundum*"**.

13-) Kul inniy ehafü in asaytü Rabbiy azâbe yevmin azıym;
De ki: "*Eğer Rabbime ısyan edersem (birimselliğe düşersem**), muhakkak ki ben aziym bir günün azabından korkarım*"**.

14-) Kulillahe a'büdü muhlisan lehu diyniy;
De ki: "*Diynimi (yaşamımı, ibadetimi**) O'na halis kılan (**saf, ihlaslı**) olarak Allah'a kulluk ederim!*"**.

15-) Fa'budu ma şi'tüm min duniHİ, kul innel hasiriynelleziyne hasiru enfüsehüm ve ehliyhim yevmel kıyameti, ela zâlike hüvel husranulmübiyn;
(Artık**) siz de O'ndan başka dilediğinize kulluk/ibadet edin (**bakalım**) !... De ki: "*Muhakkak ki***

husrana uğrayanlar şol kimselerdir ki, kıyamet günü nefslerini ve ehillerini (*kuvvelerini****) husrana uğratmışlardır... Dikkat edin!... İşte o apaçık bir husranın ta kendisidir*”.

16-) Lehüm min fevkıhim zulelün minennari ve min tahtihim zulel* zâlike yuhavvifullahu Bihi ıbadeHU, ya ıbadi fettekun;
Onların, fevklerinden de Nar’dan gölgelikler (perdeleyen nesneler, katmanlar**) vardır, altlarından da gölgelikler vardır... İşte bu, Allah onunla kullarını (**B sırrınca**) korkutuyor... Ey kullarım, benden ittika edin (**Ben’den perdelenmeyin; benlikle zuhur etmeyin; arının**) !**.

17-) Velleziynectenebüt tağute en ya'buduha ve enabu ilellahi lehümül büşra* febeşşir ıbad (iy);
Tağut (gayrı vücud**)’tan, ona kulluk yapmaktan ictinab edip/kaçınıp Allah’a (**hakikatlerına**) yönelenler var ya, onlar için büşra (**müjde; vuslat**) vardır...Kullarımı müjdele!**.

18-) Elleziyne yestemiünel kavle feyettebiune ahseneh* ülaikelleziyne hedahümullahu ve ülaike hüm ulül elbab;
Onlar (o kullarım**) ki, kavl’i (**hakkani sözü**) işitirler de onun en güzeline (**en takvalı olanına**) tabi olurlar... İşte onlar kendilerini Allah’ın hidayet ettiği kimselerdir ve işte onlar saf akıl sahiplerinin ta kendileridirler**.

19-) Efemen hakka aleyhi kelimetül azâb* efeente tünkızü men fiyn nar;
Ya aleyhine azab kelimesi hakk olmuş (şaki**) kimse ise, (**bu takdirde**) Nar’da olan kimseyi mi sen kurtaracaksın?**.

20-) Lakinilleziynettekav Rabbehüm lehüm ğurefün min fevkıha ğurefün mebniyyetün tecriy min tahtihel’ enhar* va'dAllah* la yuhlifullahul miy’ad;
Fakat Rablerinden ittika edenlere gelince, onlar için üst üste (fevken**) bina olunmuş, altlarından nehirler akan ğuraf (**odalar, cennet makamları**) vardır... (**Bu**) Allah’ın va’didir... Allah mi’ad’ı (**va’dettiği, hükmettiği şeyin gerçekleşmesini; va’dini**) bozmaz**.

21-) Elem tera ennAllahe enzele mines Semai maen feselekehu yenabiy’a fiyl Ardı sümme yuhricü Bihi zer'an muhtelifen elvanühu sümme yehiycü feterahu musferren sümme yec'aluhu hutama* inne fiy zâlike le zikra li ülil elbab;
Görmedin mi ki Allah, Sema’dan bir su (ilim**) inzal etti de onu Arz’daki kaynaklara koydu... Sonra onunla (**B sırrınca**) renkleri muhtelif ekinler çıkarıyor... Sonra (**o ekinler**) kurur da sen onu sararmış görürsün... Sonra onu bir hutam (**kuru bitki, çöp**) kılar... Muhakkak ki bunda öz-saf akıl sahipleri için elbette bir öğüt/ibret vardır**.

22-) Efemen şerahAllahu sadrehu lil İslami fe huve alâ nurin min Rabbih* feveylün lil kasiyeti kulubühüm min zikrillah* ülaike fiy dalalin mübiyn;
Allah kimin sadrını İslam’a şerhetti (açtı, genişletti**) ise o Rabbinden bir nur üzere değil midir?!... Allah’ın zikrinden kalbleri kasvetlenen (**katılaşanlara; latif hassasiyeti kaybolanlara**) veyl olsun!... İşte onlar apaçık bir sapkınlık içindedirler**.

23-) Allahu nezzele ahsenel hadiysi Kitaben müteşabihen mesaniy* takşaırru minhü cüludülleziyne yahşevne Rabbehüm* sümme teliynü cüludühüm ve kulubühüm ila zikrillah* zâlike hüdAllahi yehdiy Bihi men yeşa'* ve men yudlililllahu fema lehu min Had;
Allah, sözün en güzelini, müteşabih (birbirine benzeyen, dolayısıyla karışık-kapalı, te’vili istenen**), mesaniy (**ikili; zahir ve batını, vücub ve imkan alemine ait okunuşu olan**) bir kitab’ı (**tafsilen**) indirdi... Rablerinden haşyet eden kimselerin cildleri O’ndan ürperir... Sonra cildleri ve kalbleri Allah’ın zikrine yumuşar (**kabule müsayit hale gelir**)... İşte bu Allah’ın hidayetidir... Onunla (**B sırrınca**) dilediğine hidayet eder... Allah kimi saptırırsa onun için hidayet edici yoktur**.

24-) Efemen yettekıy Bi vechihi suel azâbi yevmel kıyameti, ve kıyle liz zalimiyne zuku ma küntüm teksibun;
Kıyamet günü azabın kötüsünden (Bi-**) vechi ile korunan (**korunacak başka özellik kazanmamış, katı-kalıp bilinç haline gelmiş**) kimse (**iman eden kimse gibi**) mi?... Zalimlere: “*Kazandıklarınızı tadın*” denmiştir**.

25-) Kezzebelleziyne min kablihim feetahümül azâbü min haysü la yeş'urun;
Onlardan öncekiler tekzib etti de bu yüzden azab onlara farkedip şuurunda olmadıkları yerden (hakkani taraftan**) geldi**.

26-) Feezâkahümullahul hızye fiyl hayatid dünya* ve leazâbül ahireti ekber* lev kânu ya'lemun;
Allah, onlara dünya hayatında rezilliği (perdeliliği, bireyselliği**) tattırdı... Ahiret azabı ise elbette Ekberdir... Eğer bilselerdi**.

27-) Ve lekad darebna linNasi fiy hazel Kur'âni min külli meselin leallehüm yetezekkerun;
Andolsun ki şu Kur'an'da insanlar için her meselden darbettik (her türlü misali verip, sembol yollu gerçeği dillendirdik**)... Belki tezekkür ederler (**unutmuş oldukları hakikatlarını, gerçek varlıklarını hatırlarlar; o misallerden ibret alıp hakiki yapılarını idrak ederler**) diye**.

28-) Kur'ânen Arabiyyen ğayre ziy ıvecin leallehüm yettekun;
Hiçbir eğriliği olmayan Arapça bir Kur'an olarak (indirdik**)... Belki korunurlar diye**.

29-) DarebAllahu meselen racülen fiyhi şürekâü müteşakisune ve racülen selemen liracül* hel yesteviyani mesela* elHamdu Lillah* bel ekseruhüm la ya'lemun;
Allah bir mesel (ibret verici misal hikaye**) darbetti (**bir misal verdi**): Hakkında müteşakis (**zorluk çıkaran, anlaşmazlık içinde olan, kötü huylu**) ortakların olduğu bir adam (**müşrik**) ile, yalnız bir adama teslim/ortaklardan halas bir adam (**muvahhid**)... Meselce bu ikisi eşit olur mu?... El-Hamdu Lillah!... Hayır onların ekseriyeti bilmezler**.

30-) İnneke meyyitün ve innehüm meyyitun;
Muhakkak ki sen ölüsün (ölü hükmündesin; yoksun**), ve muhakkak ki onlar da ölülerdir (**yoklardır; Hayy Allah**) !**.

31-) Sümme inneküm yevmel kıyameti ında Rabbiküm tahtesımun;
Sonra muhakkak ki siz, kıyamet günü Rabbinizin indinde tartışıp davalaşacaksınız/karşılaştırılacaksınız.

32-) Femen azlemü mimmen kezebe alellahi ve kezzebe Bis sıdkı iz caeh* eleyse fiy cehenneme mesven lil kafiriyn;
Allah üzerine yalan (gayrı vücud**) söyleyen ve kendisine geldiğinde (**Bi-**) sıdkı tekzib edenden daha zalim kimdir?... Kafirler (**gerçeği reddeden kilitlenmişler**) için mesva (**kalacak yer**), Cehennem'de değil midir?**.

33-) Velleziy cae Bis sıdkı ve saddeka Bihi ülaike hümül müttekun;
(B sırrınca**) Sıdk (**hakikatına tam sadakat; tam tevhid, vahdet; zati şuhud; Allah Kulluğu**)'ı getiren ve Onu (**B sırrınca**) tasdik edene (**Hz.EbuBekir**) gelince, işte onlar (**doğuştan**) muttekıylerin ta kendileridir**.

34-) Lehüm ma yeşaune ında Rabbihim* zâlike cezaül muhsiniyn;
Onlar için Rablerinin indinde diledikleri herşey vardır (baka?**)... İşte bu muhsinlerin (**müşahade ehlinin**) cezasıdır**.

35-) LiyükeffirAllahu anhüm esveelleziy amilu ve yecziyehüm ecrehüm Bi ahsenilleziy kânu ya'melun;
Ta ki Allah, yaptıklarının en kötüsünü (şirk halini**) onlardan kefaretlesin (**silsin, örtsün**) ve yapmakta olduklarının en güzeli ile (**arınmışlıklarının, benliksiz amellerinin B sırrınca**) ecirlerini onlara versin**.

36-) Eleysellahu Bi kafin abdeHU, ve yuhavvifuneke Billeziyne min duniHİ, ve men yudlilillahu fema lehu min Had;
Allah kuluna (B gerçeğince**) kafi değil mi?... Seni O'nun gayrından (**gayriyete oturtulmuş, batıl, cansız**) kimseler ile (**B sırrınca**) korkutuyorlar?... Allah kimi saptırırsa onun için hidayet edici yoktur**.

37-) Ve men yehdillahu fema lehu min mudıll* eleysellahu Bi Aziyzin Zintikam;
Allah kime hidayet ederse, artık onun için bir saptırıcı yoktur... Allah (Bi-**) Aziyz, Züntikam (**intikam sahibi**) değil midir?**.

38-) Ve lein seeltehüm men halekas Semavati vel Arda leyekulünnAllah* kul eferaeytüm ma ted'une min dunillahi in eradeniyAllahu Bi durrin hel hünne kaşifatü durrihi ev eradeniy Bi rahmetin hel hünne mümsikatü rahmetiHİ, kul hasbiyallah* aleyhi yetevekkelül mütevekkilun;
Andolsun ki eğer onlara: "*Semavat'ı ve Arz'ı kim yarattı?*" diye sorsan, elbette: "*Allah*" diyeceklerdir... De ki: "*Allah'ın gayrından çağırdıklarınızı (*isimlendirdiklerinizi*) gördünüz mü (*onlar hakkında bir düşünün bakalım*) ?... Eğer Allah (*B sırrınca*) bana bir durr (*zarar, sıkıntı*) irade ederse, Onun durrunu onlar (*o isimlendirdikleriniz*) keşfedecekler (*açıp kaldıracaklar*) mi?... Yahut (*Allah*) bana (*B sırrınca*) bir rahmet irade ederse, Onun rahmetini onlar (*o tapındıklarınız*) tutabilir (*mani olabilir*) ler mi?"... De ki: "Allah bana yeter (*tevekkülün hakikatı, külli kudret, ilahi sıfatlar?*) !... (*Dolayısıyla*) tevekkül edenler O'na tevekkül eder*".

39-) Kul ya kavmı'melu alâ mekanetiküm inniy amil* fesevfe ta'lemun;
De ki: "*Ey kavmim!... Mekanetiniz (*skaladaki yeriniz*) üzere amel edin, muhakkak ki ben de amilim (*amel edenim*)... Yakında bileceksiniz,"*.

40-) men ye'tiyhi azâbün yuhziyhi ve yehıllu aleyhi azâbün mukıym;
"*Kime geliyor rezil edici-aşağılayıcı azab ve kimin üzerine iniyor mukıym (*daimi*) azab?*".

41-) İnna enzelna aleykel Kitabe linNasi Bil Hakk* femenihteda felinefsih* ve men dalle feinnema yedıllu aleyha* ve ma ente aleyhim Bi Vekiyl;
Muhakkak ki biz sana O Kitab'ı (Sistem Aklını, tam ilmi**) insanlar için Bil-Hakk (**Hakk olarak**) inzal ettik!.. Artık kim doğru yola gelirse, kendi nefsi içindir/lehinedir... Kim de saparsa ancak kendi aleyhine sapar... Sen onlar üzerine bir (**Bi-**) vekiyl değilsin!**.

42-) Allahu yeteveffel enfüse hıyne mevtiha velletiy lem temüt fiy menamiha* feyümsikülletiy kada aleyhelmevte ve yursilül 'uhra ila ecelin müsemma* inne fiy zâlike leâyâtin likavmin yetefekkerun;
Allah, ölümleri vaktinde (fiziki ölüm ve hakiki ölüm'de**) nefsleri vefat ettirir... (**Ölmeden önce**) ölmemiş (**gaflette ve uykuda**) olan (**nefsleri**) de uykularında (**gaflette vefat ettirir/ya da ölmeden önce ölmeyenin vefatı uykusudur**)... Hakkında ölüm hükmettiğini imsak eder (**tutar?**), diğerlerini bir ecel-i müsemma'ya (**belli bir vakte, kiyamete**) kadar irsal eder (**salar**)... Muhakkak ki bunda tefekkür eden bir kavim için elbette ayetler vardır**.

43-) Emittehazu min dunillahi şüfea'* kul evelev kânu la yemlikune şey'en ve la ya'kılun;
Yoksa Allah'ın gayrından şefaatçılar mı edindiler?... De ki: "*Ya onlar hiçbir şeye malik olmayan ve akletmeyen iseler de mi?*".

44-) Kul Lillahiş şefaatü cemiy'a* leHU Mülküs Semavati vel Ard* sümme ileyHİ turceun;
De ki: "*Şefaat tümden Allah'ındır!... (*Çünkü*) Semavat'ın ve Arz'ın mülkü O'nundur (*illa Bi-izniHİ?*) !... Sonra O'na rücu' ettirileceksiniz*".

45-) Ve iza zükirAllahu vahdehüşmeezzet kulubülleziyne la yu'minune Bil ahireti, ve iza zükirelleziyne min duniHİ izahüm yestebşirun;
Allah Tekliği ile zikredildiğinde, Ahirete (kudret-bilinç boyutuna B sırrınca**) iman etmeyen kimselerin kalbleri tiksinir/hoşlanmaz... O'ndan başkası (**tanrı, putlar**) zikredildiğinde ise, hemen onlar sevinirler/müjdelenmiş gibi yüzleri güler**.

46-) Kulillahümme FatırasSemavati vel Ardı Alimel ğaybi veşşehadeti ENTE tahkümü beyne ıbadiKE fiy ma kânu fiyhi yahtelifun;
De ki: "*Ey Allahım, Semavat'ın ve Arz'ın Fatırı, ğaybı ve şahadeti bilen!... Hakkında ihtilaf etmekte oldukları şeyde kulların arasında sen hüküm verirsin!*".

47-) Velev enne lilleziyne zalemu ma fiyl Ardı cemiy'an ve mislehu meahu leftedev Bihi min suil azâbi yevmel kıyameti, ve beda lehüm minAllahi ma lem yekûnu yahtesibun;
Eğer ki Arz'dakilerin tümü ve onunla beraber onun misli daha o zulmedenlerin olsa elbette onu

(B gerçeğince**) kiyamet günü azabın kötüsünden (**kurtulmak için**) fidye verirlerdi... (**Çünkü**) Allah'dan hiç hesab etmedikleri/sanmadıkları şey onlara zahir oldu**.

48-) Ve beda lehüm seyyiatü ma kesebu ve haka Bihim ma kânu Bihi yestehziun;
Kazandıkları şeylerin kötülükleri onlara zahir oldu ve alay ediyor oldukları şey kendilerini (B sırrınca**) çepeçevre kuşattı**.

49-) Feiza messel İnsane durrun deana* sümme iza havvelnahü nı'meten minNA, kale innema utiytühu alâ 'ılm* bel hiye fitnetün ve lâkinne ekserehüm la ya'lemun;
İnsan'a bir durr (zarar, hastalık, sıkıntı**) dokunduğunda bizi çağırır... Sonra ona bizden bir ni'met lutfettiğimizde: "*O, bana ancak bir ilim üzere (*benim ilmim sayesinde*) verilmiştir*"... Hayır o (**ni'met**) bir fitne (**imtihan, mekr**) dir... Fakat onların ekseriyeti bilmezler**.

50-) Kad kalehelleziyne min kablihim fema ağna anhüm ma kânu yeksibun;
Onlardan öncekiler de gerçekten onu söylemişti... (Ama**) kazandıkları şeyler onlara bir fayda vermedi.**

51-) Feesabehüm seyyiatü ma kesebu* velleziyne zalemu min haülai seyusıybühüm seyyiatü ma kesebu, ve ma hüm Bi mu'ciziyn;
Nihayet kazandıkları şeylerin kötülükleri kendilerine isabet etti... Şunlardan zulmedenlere gelince, onların kazandıkları şeylerin kötülükleri de kendilerine isabet edecektir... Onlar (Bi-**) aciz bırakıcı değillerdir (**sistem'i atlatamazlar**).**

52-) Evelem ya'lemu ennAllahe yebsüturrizka limen yeşau ve yakdir* inne fiy zâlike leâyâtin likavmin yu'minun;
Bilmediler mi ki Allah rızkı dilediğine bast eder (açar, yayar, genişletir**) de kısar/daraltır da... Muhakkak ki bunda iman eden bir kavim için elbette ayetler vardır**.

53-) Kul ya ıbadiyelleziyne esrefu alâ enfüsihim la taknetu min rahmetillah* innAllahe yağfiruzzünube cemiy'a* inneHU HUvel ĞafururRahıym;
De ki: "*Ey kendi nefsleri aleyhine israf eden kullarım!... Allah'ın Rahmetinden/Rahmetullah'tan ümit kesmeyin (*Rahmeti, gadabını öne geçmiştir*)... Muhakkak ki Allah bütün zenbleri (*günahları*) mağfiret eder... Muhakkak ki O, Ğafur'dur, Rahıym'dir*".

54-) Ve enibu ila Rabbiküm ve eslimu lehu min kabli en yetiyekümül azâbü sümme la tunsarun;
Rabbinize yönelin (tevbe edin**) ve size azab gelmeden önce O'na teslim olun... Sonra yardım olunmazsınız**.

55-) Vettebiu ahsene ma ünzile ileyküm min Rabbiküm min kabli en ye'tiyekümül azâbü bağteten ve entüm la teş'urun;
Siz farkında olmadan, ansızın/birden azab size gelmeden önce Rabbinizden size inzal olunanın en güzeline (Hakk'a**) tabi olun!**.

56-) En tekule nefsün ya hasreta alâ ma ferrattü fiy cenbillahi ve in küntü le mines sahıriyn;
(O vakit**) bir nefs şöyle der: "*Allah yanı (*tarafı*) nda tefrit etmem üzerine (*Allah'ı tanımada yetersiz kalmam, o yanımı ihmal etmem, kusurlu olmam dolayısıyla*) yazık/hasretlik bana!... Elbette ben alay edenlerdendim (*işin gerçeğinin ve ciddiyetinin farkında değilmişim?*)!"***.

57-) Ev tekule lev ennAllahe hedaniy leküntü minel müttekıyn;
Yahut (o vakit bir nefs**) şöyle der: "*Eğer Allah bana hidayet etseydi, elbette muttekıylerden olurdum*"**.

58-) Ev tekule hıyne teral azâbe lev enne liy kerreten feekûne minel muhsiniyn;
Yahut azabı gördüğünde şöyle der: "*Keşke bir kere daha sahip olsam (*gerçekleştirme boyutuna dönebilsem, ruhani kuvveler kazansam*) da muhsiynlerden olsam*".

59-) Bela kad caetke ayatiy fekezzebte Biha vestekberte ve künte minel kafiriyn;
(Allah da şöyle der**): "*Hayır, sana ayetlerim gerçekten geldi de onları (*B sırrınca*) tekzib ettin, kibirlendin (*nefsine dayandın*) ve kafirlerden oldun*"**.

60-) Ve yevmel kıyameti teralleziyne kezebu alellahi vucuhühüm müsveddetün, eleyse fiy cehenneme mesven lil mütekebbiriyn;
Kıyamet günü, Allah üzerine yalan söylemişleri (gayrı vücud isbat edenleri**), vechleri (**yüzleri**) simsiyah olmuş görürsün... Mütekebbir (**kibirlenen, büyüklenen**) ler için mesva (**kalacak yer**), Cehennem'de değil midir?**.

61-) Ve yüneccillahulleziynettekav Bi mefazetihim la yemessühümüs suü ve la hüm yahzenun;
Allah korunanları (takva sahiplerini**), kendi mefaze'leri (**kazanmaları, başarıları**) ile (**B gerçeğince**) kurtarır (**tanrı yok?**)... Onlara kötülük (**vehim**) dokunmaz ve onlar mahzun da olmazlar**.

62-) Allahu haliku külli şey'in ve HUve alâ külli şey'in Vekiyl;
Allah herşeyin Halıkı'dır... O, herşey üzerine Vekiyl'dir.

63-) LeHU mekaliydüs Semavati vel Ard* velleziyne keferu Bi ayatillahi ülaike hümül hasirun;
Semavat'ın ve Arz'ın anahtarları (Esma'ül Hüsna**) O'nundur... Allah'ın ayetlerini (**B sırrınca**) küfr edenlere (**hazinelerini örtenlere**) gelince, işte onlar hüsrana uğrayanların ta kendileridir**.

64-) Kul efeğayrAllahi te'mürunniy a'budü eyyühel cahilun;
De ki: "*Bana Allah'ın gayrına kulluk etmemi mi emrediyorsunuz, ey cahiller!*".

65-) Ve lekad uhıye ileyke ve ilelleziyne min kablik* lein eşrekte leyahbetanne amelüke ve letekûnenne minel hasiriyn;
Andolsun ki sana ve senden öncekilere vahyolundu ki: "*Yemin olsun ki eğer şirk koşarsan (*Hakkın gayrı vücud kabullenirsen*), kesinlikle amelin boşa gidecek ve kesinlikle hüsrana uğrayanlardan olacaksın!*".

66-) Belillahe fa'bud ve kün mineşşakiriyn;
Hayır (gayrına değil!**);sadece Allah'a kulluk et ve şükredenlerden (**o nimeti değerlendirenlerden**) ol!**.

67-) Ve ma kaderullahe hakka kadriHİ, vel Ardu cemiy'an kabdatühu yevmel kıyameti vesSemavatü matviyyatün Bi yemiyniHİ, subhaneHU ve teala amma yüşrikûn;
O'nun kadrinin hakkınca Allah'ın hakkını vermediler (Allah'ı hakkıyla tanımadılar**)... Kıyamet günü Arz bütünüyle O'nun (**kudret**) kabzasındadır, Semavat (**Semalar**) ta O'nun (**Bi-**) sağ eliyle dürülmüşlerdir... O, onların şirk koştuklarından Subhan'dır (**münezzeh'tir**), A'li (**yüce**)'dir**.

68-) Ve nüfiha fiys Suri fesaıka men fiys Semavati ve men fiyl Ardı illâ men şaAllah* sümme nüfiha fiyhi uhra feiza hüm kıyamun yenzurun;
Ve Sura (Sur'da**) nefholunmuştur... Bu yüzden, Allah'ın dilediği kimse müstesna (**Muhammediler, Arif-i Billahlar**), Semavat'ta ve Arz'da (**şuurlu**) kim varsa bayılmış/ölmüştür... Sonra ona (**Sur'a**) ikinci (**defa**) nefholundu; işte onlar kıyam etmiş bakıyorlar**.

69-) Ve eşrakatil Ardu Bi nuri Rabbiha ve vudıal Kitabu ve ciy'e Bin Nebîyyiyne veş Şühedai ve kudiye beynehüm Bil Hakkı ve hüm la yuzlemun;
Arz, (B sırrınca**) Rabbinin nuru ile işrak etmiş (**parıldamış, aydınlamış**), (**amellerinin kayıtlı olduğu**) Kitab konulmuş, Nebîler ve şüheda (**şahidler**) (**B sırrınca**) getirilmiş ve onlar zulme uğratılmaksızın aralarında Bil-Hakk (**Hakk olarak**) hükmedilmiştir**.

70-) Ve vuffiyet küllü nefsin ma amilet ve HUve a'lemu Bima yef'alun;
Ve her nefse yaptığının karşılığı tam verilir... O, onların yapıp işlediklerini (B sırrı gereği**) daha iyi bilir**.

71-) Ve siykalleziyne keferu ila cehenneme zümera* hatta iza cauha fütihat ebvabüha ve kale lehüm hazenetüha elem ye'tiküm Rusülün minküm yetlune aleyküm ayati Rabbiküm ve yünziruneküm Lıkae

yevmiküm hazâ* kalu bela ve lâkin hakkat kelimetül azâbi alel kafiriyn;
Kafir olanlar (Hakikatlarından perdeliler**) da zümreler halinde cehennem'e sevkolunmuştur... Nihayet oraya geldiklerinde, onun kapıları fetholundu (**açıldı**) ve onun hazinleri (**koruyan bekçileri**) onlara: "*Size, sizden, Rabbinizin ayetlerini size tilavet eden ve şu gününüzün lıkası (kavuşmanız; bu tecellinin açığa çıkışını yaşamanız) için sizi uyaran Rasûller gelmedi mi?*"dedi... Dediler ki: "*Evet... Fakat azab kelimesi (şakavet hükmü) kafirler (iman-hidayet nuru olmayanlar; melekiyeti kapalı olanlar) üzerine hakk olmuştur*"**.

72-) Kıyledhulu ebvabe cehenneme halidiyne fiyha* fe bi'se mesvel mütekebbiriyn;
Denildi ki: "*Girin Cehennem'in kapılarından, orada ebedi kalıcılar olarak... Mütekebbir (kibirli, büyüklenen birim) lerin kalacak yeri ne kötüdür!*".

73-) Ve siykalleziynet tekav Rabbehüm ilel cenneti zümera* hatta iza cauha ve fütihat ebvabüha ve kale lehüm hazenetüha Selâmün aleyküm tıbtüm fedhuluha halidiyn;
Rablerinden ittika edenler (beşeriyetlerinden korunanlar**) ise zümreler halinde Cennet'e sevkolunmuştur... Nihayet oraya geldiklerinde ve onun kapıları fetholunduğunda (**açıldığında**), onun hazinleri onlara: "*Selam'un aleyküm!... Tayyıb (tertemiz olmuş) siniz... Ebedi kalıcılar olarak girin oraya*"**.

74-) Ve kalül Hamdu Lillahilleziy sadakana va'deHU ve evresenel Arda netebevveü minel cenneti haysü neşa'* fe nı'me ecrul amiliyn;
(Muttekıyler de**) dediler ki: "*Hamd (tüm ni'met ve kemalatın sahibi) o Allah'a ki, va'dini bize doğruladı ve şu Arz'a bizi varis kıldı... Cennetten, dilediğimiz yerde konaklıyoruz... Amel edenlerin ecri ne güzelmiş!*"**.

75-) Ve teral Melaikete haffiyne min havlil Arşi yüsebbihune Bi Hamdi Rabbihim* ve kudıye beynehüm Bil Hakkı, ve kıylel Hamdu Lillahi Rabbil alemiyn;
Melaike'yi de Arş'ın (kalbin**) havl (**havale, muhit**) inden kuşatmışlar (**dönüyorlar**), Rablerinin hamdi'ni (**B sırrınca**) tesbih (**Rablerini tenzih**) ediyorlar halinde görürsün... Aralarında Bil-Hakk (**Hakk olarak**) hükmolunmuş (**gerçek açığa çıkmış**) ve (**dolayısıyla**): "*Hamd, Rabb'ül Alemiyn olan Allah'a aittir*" denilmiştir**.

****

MU'MİN SÛRESİ (40)

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

Diğer adları da "**Ğafir**" ve "**Tavl**" olan **Mu'min Sûresi**, Mekke döneminde 60. sırada nazıl olmuştur... 56-57. ayetlerinin Medine-i Münevverede indiği de rivayet edilen Mu'min Sûresi 85 ayettir... "**Mu'min**" adını, 28.ayetinde bahsedilen fravun'un al'inden mu'min bir adam dolayısıyla almıştır...

Bir hadis-i şerifte: "**Benden önce onları hiçbir Nebî okumadı**" denilen "**HavaMiym**", yani "**Haa, Miiiym**" ile başlayan peşpeşe yedi sûrenin ilkidir...

"**HavaMiym**" yani "**HaMiymler**" hakkında diğer hadis-i şerifler:

"**HavaMiym, arais (**süslenmiş gelinler**) diye isimlenirdi**".

"**HavaMiym, Diybac'ul Kur'an'dır (**Kur'an'ın atlası= halis ipek kumaşı'dır**)**".

"**Herşeyin bir semeresi (**meyvesi**) vardır... Muhakkak ki Kur'an'ın semeresi zevatu HaMiym'dir... Onlar güzel, verimli ve mütecavir (**komşu**) bahçelerdir... Kim cennet'in bahçelerinde otlamak arzu ederse, HavaMiym'i okusun**".

"**HavaMiym yedi'dir, cehennem'in kapıları da yedi'dir... Her HaMiym gelir bu kapılardan bir kapı üzerinde vakfeder ve der ki: *Allahım, kim bana iman etti ve beni okudu ise bu kapıdan girmesin***".

Mu'min Sûresinde: "Ha-Miym" sırrı, Vahdet-hakikat ve Esma-i İlahi, Arşı taşıyan melekler, iki ölüm-iki dirilme meselesi, Allah'a TEKliği ile çağırmanın önemi ve şirk, büyük kıyamet gerçeği, fravun ve helak olan kavimler, her Rasûl'un en son Rasûl olarak kabullenilişi, fravunun kulesi, tefviyt (tevekkül), kabir azabı, kafirlerin dualarının geçersizliği, Rasûllerin zaferi, Rabb-dua ilişkisi, insanın fiili yaratılış evreleri ve ömür süreci, daha önce idrak edip yaşanmamış ise ölümle farkedilen garçeğin bir faydasının olmadığı,... gibi bir çok husus açıklanıyor...

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) Haa, Miiiym...
Ha, Miym... "**Ha**", **"Miym**"in **Allah Esmas**ından olduğu Abdullah İ.Abbas'dan rivayettir... Ki, Hayat-İlim sıfatlarına, ceberut haline ya da Hak-Muhammed isimlerine ve mutlak vücuda işarettir.

2-) Tenziylül Kitabi minAllahil Aziyzil Aliym;
O Kitab'ın tenziyli (tafsile indirme**), Aziyz ve Aliym olan Allah'dandır!**.

3-) Ğafiriz zenbi ve Kabilit tevbi Şediydil ıkabi Zit tavl* la ilahe illâ HU* ileyHİl masıyr;
(O,**) Ğafir'izZenb (**günahı mağfiret edici, örtücü**), KabilitTevb (**tevbeyi-hakikatına dönmeyi kabul edici**), Şediyd'ül Ikab (**azabı şiddetli**) ve ZütTavl (**lutfu ihsanı bol olan**)'dır... İlah yok, sadece O (**O'ndan gayrı vücud yok**)... O'nadır dönüş**.

4-) Ma yücadilü fiy ayatillahi illelleziyne keferu fela yağrurke tekallübühüm fiyl bilad;
Allah'ın ayetlerinde kafir olanlardan başkası mücadele edip tartışmaz... O halde olanların beldelerde tekallub etmesi (hakikatlarından gafil olarak gezip dolaşmaları; kişilikten kişiliğe girmeleri**) seni aldatmasın**.

5-) Kezzebet kablehüm kavmü Nuhın vel ahzabü min ba'dihim* ve hemmet küllü ümmetin Bi Rasûlihim li ye'huzuhü ve cadelu Bil batılı li yüdhıdu Bihil Hakka feehaztühüm* fekeyfe kâne ıkab;
Onlardan önce Nuh kavmi ve onlardan sonra da ahzab (hizibler; diyn'de-vahdet'te ayrılığa düşenler**) tekzib etti... Her ümmet kendi (**lerine irsal olunan**) Rasûllerini (**B sırrınca**), O'nu yakalamak (**o Rasûlü tesirsiz kılmak, öldürmek**) için kasdetti... (**Bi-**) batıl ile (**batıl olarak, vehmi kişilikleri ile; şirk inançları ile**), Hakk'ı ibtal edip tesirsiz kılmak için mücadele ettiler... Bu yüzden onları yakaldım... Ikabım (**azabım**) nasıl oldu?**.

6-) Ve kezâlike hakkat kelimetü Rabbike alelleziyne keferu ennehüm ashabun nar;
Böylece kafir olanlar (hakikatlarından kilitlenenler**) hakkında "*Onlar Nar ashabıdır*" diye Rabbinin kelimesi (**şakavet hükmü**) tahakkuk etti**.

7-) Elleziyne yahmilunel Arşe ve men havlehu yüsebbihune Bi Hamdi Rabbihim ve yu'minune Bihi ve yestağfirune lilleziyne amenu* Rabbena vesı'te külle şey'in rahmeten ve ılmen fağfir lilleziyne tabu vettebeu sebiyleke ve kıhim azâbel cahıym;
Arş'ı taşıyanlar ve onun havlinde (muhitinde**) bulunan (**şuurlu**) kimseler Rabblerinin Hamdı ile (**B sırrınca**) tesbih ederler, O'na (**B sırrıyla**) iman ederler ve iman edenler için mağfiret isterler... "*Rabbimiz, rahmet ve ilim itibarıyla herşeyi kapsamışsın... O halde tevbe edenleri ve senin yoluna tabi olanları mağfiret et ve onları cahıym'in azabından koru*"**.

8-) Rabbena ve edhılhüm cennati Adninilletiy veadtehüm ve men saleha min abaihim ve ezvacihim ve zürriyyatihim* inneKE ENTEl Aziyzül Hakiym;

"*Rabbimiz!... Onları, kendilerine va'dettiğin Adn Cennetlerine dahil et... Onların babalarından/atalarından, eşlerinden ve zürriyyetlerinden salaha (**iyi hale, saflığa****) erenleri de (****dahil et****)... Muhakkak ki sen, evet sen Aziyz'sin, Hakiym'sin*"**.

9-) Ve kıhimüs seyyiat* ve men tekıs seyyiati yevmeizin fekad rahımteh* ve zâlike huvel fevzül azıym;
"*Onları seyyielerden (**kötülüklerden, nefsaniyetten****) koru... O gün kimi kötülüklerden korumuş isen, gerçekten ona rahmet etmişsindir... İşte bu aziym kurtuluşun ta kendisidir*"**.

10-) İnnelleziyne keferu yünadevne lemaktullahi ekberu min maktiküm enfüseküm iz tüd'avne ilel iymani fetekfürun;
Muhakkak ki kafir olanlara: "*Allah'ın makt (**şiddetli gadab****) ı, sizin nefslerinizin maktından daha büyüktür... Hani siz o iman'a (****vahdete, ikana****) çağırılıyordunuz da küfr ediyor (****gerçeği örtüyor, nankörlük ediyor****) dunuz*" diye nida olunur**.

11-) Kalu Rabbena emettenesneteyni ve ahyeytenesneteyni fa'terefna Bi zünubina fehel ila hurucin min sebiyl;
Dediler Ki: "*Rabbimiz, bizi iki kerre öldürdün (**fiziki ölüm, kıyamet?****) ve iki kere (****sinde****) de dirilttin (****ba's, haşr,****) de günahlarımızı (****B sırrınca****) i'tiraf ettik!... (****Bu durumdan****) bir çıkış yolu/çıkışa giden bir yol var mı?*"**.

12-) Zâliküm Bi ennehu iza duıyAllahu VahdeHU kefertüm* ve in yüşrek Bihi tu'minu* felhükmü Lillahil Aliyyil Kebiyr;
Bu durumunuzun sebebi şudur (B sırrınca**): Allah, kendi (**O'nun**) Tekliği ile çağırıldığında, küfr (**inkar**) ettiniz... Eğer (**Bi-**) O'na şirk koşulsa, iman ederdiniz... Hüküm, Aliyy, Kebiyr olan (**açığa çıkan kuvvelerinin hükmediciliğini reddedemeyeceğiniz**) Allah'ındır!**.

13-) HUvelleziy yüriyküm ayatiHİ ve yünezzilü leküm mines Semai rizka* ve ma yetezekkeru illâ men yüniyb;
O'dur ki, ayetlerini size gösteriyor ve Sema'dan sizin için bir rızk indiriyor... (Hakikatına, Özüne**) yönelenden başkası tezekkür etmez!**.

14-) Fed'ullahe muhlisıyne lehüd diyne ve lev kerihel kafirun;
Öyle ise kafirler (gereçeği reddeden kilitliler**) kerih görse de, diyn'i O'na halis kılarak Allah'ı çağır (**O'ndan gayrına isim-varlık verme**) !**.

15-) Refiy'ud derecati zül Arş* yulkır ruha min emriHİ alâ men yeşau min ıbadiHİ li yünzira yevmet telak;
(O,**) Refi'üd Derecat'tır (**dereceleri yükseltendir**), Zül-Arş'dır (**Arş sahibi'dir**)... Telak (**kavuşma, vuslat; kıyamet?**) günü (**dolayısıyla**) uyarmak için, kullarından dilediği üzerine emrinden ruh (**vahy**) ilka eder (**atar, bırakır, indirir**).**

16-) Yevme hüm barizun* la yahfa alellahi minhüm şey'* li menil Mülkül yevm* Lillahil Vahıdil Kahhar;
O gün onlar barizlerdir (perdesiz, apayan**)... Onlardan hiçbir şey Allah'a gizli kalmaz... "*Bugün Mülk kimindir?*"... "*Vahid, Kahhar olan (****gayrı vücud olmayan****) Allah'ındır!*"**.

17-) Elyevme tücza küllü nefsin Bima kesebet* la zulmel yevm* innâllahe Seriy'ul hısab;
Bugün her nefs (B sırrı gereği**) kazandığı ile cezalanır... Bugün zulm yoktur (**mutlak olan adalettir, gerçekte zulüm yoktur?**)... Muhakkak ki Allah Seri'ül Hisab'dır (**anında hesab görücüdür**).**

18-) Ve enzirhüm yevmel azifeti izil kulubü ledel hanaciri kazımiyn* ma liz zalimiyne min hamiymin ve la şefiy'ın yuta';
Azifet (yaklaşan ölüm**) günü ile onları uyar... O vakit kazim (**gamla dolu**) olarak kalbler hançerelerin yanındadır (**gırtlaklara dayanmıştır**)... Zalimlerin ne bir dostu, ve ne de itaat edilir bir şefaatçısı vardır**.

19-) Ya'lemu hainetel a'yuni ve ma tuhfis sudur;
(O**), gözlerin hainliğini (**gayrı görmeyi**) ve sadırların gizlediği şeyi bilir**.

20-) VAllahu yakdıy Bil Hakk* velleziyne yed'une min duniHİ la yakdune Bi şey'* innAllahe HUves Semiy'ul Basıyr;
Allah, Bil-Hakk (Hakk olarak**) hükmeder (**gerçektir**) !... O'nun gayrından çağırdıkları ise hiçbir (**Bi-**) şeyle hükmedemezler (**batıldırlar**)... Muhakkak ki Allah Semi'dir, Basıyr'dir**.

21-) Evelem yesiyru fiyl Ardı feyenzuru keyfe kâne akıbetülleziyne kânu min kablihim* kânu hüm eşedde minhüm kuvveten ve asaren fiyl Ardı feehazehümullahu Bi zünubihim ve ma kâne lehüm minAllahi min vak;
Arz'da seyretmediler (gezip dolaşmadılar**) mi ki, kendilerinden öncekilerin akibeti nasıl oldu nazar edip (**akıl gözü ile**) görsünler?.. Onlar (**öncekiler**), bunlardan hem kuvvetçe ve hem de Arz'ı sürüp işleme itibarıyla daha şiddetli idiler... Nihayet Allah (**B sırrınca**) onları günahları ile yakaladı... Onlar için Allah'dan (**Hakikatlarından, Sistem'den**) bir koruyucu da olmadı**.

22-) Zâlike Bi ennehüm kânet te'tiyhim Rusülühüm Bil beyyinati fekeferu fe ehazehümullah* inneHU Kaviyyün Şediydül ıkab;
Buna sebep (B sırrınca**) şu idi: Rasûlleri onlara (**Bi-**) beyyineler (**apaçık ayetler, ilahi sıfatlar**) ile geldi de küfr (**örtme, inkar, nankörlük**) ettiler... Bunun üzerine Allah da onları yakaladı... Muhakkak ki O, Kaviyy'dir, Şediyd'ül Ikab'dır (**azabı şiddetlidir**).**

23-) Ve lekad erselna Musa Bi ayatiNA ve sultanin mübiyn;
Andolsun ki Musa'yı (Bi-**) ayetlerimiz ve apaçık bir sultan (**sulta, hüccet, karşı konulamaz delil**) ile irsal ettik**.

24-) İla fir'avne ve hamane ve karune fekalu sahırun kazzab;
Fravun'a, Haman'a ve Karun'a (irsal ettik**)... (**Onlar ise kaldıramayıp**) dediler ki: "*Çok yalancı bir büyücüdür*"**.

25-) Felemma caehüm Bil Hakkı min ındiNA kaluktülu ebnaelleziyne amenu meahu vestahyu nisaehüm* ve ma keydül kafiriyne illâ fiy dalal;
(Musa**) onlara indimizden Bil-Hakk (**Hakk olarak, Hakk'ı**) getirince, dediler ki: "*Onunla beraber iman edenlerin oğullarını öldürün (*etkisiz hale getirin*), kadınlarını diri bırakın*"**... Kafirlerin tuzağı dalal (**dalalet, sapma, kaybolma, boşa çıkma**) dan başka bir şey delildir**.

26-) Ve kale fir'avnü zeruniy aktül Musa vel yed'u Rabbehu* inniy ehafü en yübeddile diyneküm ev en yuzhire fiyl Ardıl fesad;
Fravun dedi ki: "*Bırakın beni, Musa'yı öldüreyim... O da Rabbine dua etsin/çağırsın... Muhakkak ki ben, (*Musa'nın,*) diyninizi değiştirmesinden yahut Arz'da fesad izhar etmesinden korkuyorum*".

27-) Ve kale Musa inniy uztü Bi Rabbiy ve Rabbiküm min külli mütekebbirin la yu'minu Bi yevmil hısab;
Musa dedi ki: "*Muhakkak ki ben, hesab gününe iman etmeyen her mütekebbir (*büyüklük taslayan; Hakk'a, Sistem'e iman etmeyen*)'den, benim de Rabbim, sizin de Rabbiniz'e (*B sırrınca*) sığındım*".

28-) Ve kale racülün mu'minun, min ali fir'avne yektümü imanehu etaktülune racülen en yekule RabbiyAllahu ve kad caeküm Bil beyyinati min Rabbiküm* ve in yekü kaziben fealeyhi kezibüh* ve in yekü sadikan yusıbküm ba'dulleziy yeıdüküm* innAllahe la yehdiy men huve müsrifün kezzab;
Mu'min, Al-u Fravun'dan ve imanını ketmeden (gizleyen**) bir adam dedi ki: "*Rabbim Allah'dır, dediği için bir adamı öldürüyorsunuz mu?... Halbuki O size, Rabbinizden (*Bi-*) beyyineler (*apaçık deliller*) ile gelmiştir...Eğer o yalancı ise, yalanı kendi aleyhinedir... Şayet doğru söyleyen ise, size va'dettiğinin ba'zı size isabet eder... Muhakkak ki Allah, musrif (*israf eden, haddi aşan*), kezzab (*çok yalancı; hakikattan gafil*) kimseyi hidayet etmez*"**.

29-) Ya kavmi lekümül mülkül yevme zahiriyne fiyl Ard* femen yensuruna min be'sillahi in caena* kale fir'avnü ma üriyküm illâ ma era ve ma ehdiyküm illâ sebiyler reşad;
(O mu'min adam dedi ki**): "*Ey kavmim!.. Arz'da zahirler olarak bugün mülk sizindir... Fakat, eğer bize gelirse, Allah'ın be'sinden (*hışmından*) bize kim nusret verir (*yardım edip kurtarır*) ?*"**...**

Fravun dedi ki: "*Ben size kendi gördüğümden (görüşümden) başkasını göstermiyorum ve Sebiyl'ürReşad (doğru-gerçek yol)'dan başkasına da sizi hidayet etmiyorum/klavuzlamıyorum*".

30-) Ve kalelleziy amene ya kavmi inniy ehafü aleyküm misle yevmil ahzab;
İman etmiş kimse dedi ki: "*Ey kavmim!... Muhakkak ki ben, sizin üzerinize hiziblerin (Diyn'de ayrılığa düşüp helak olanların) gününün mislinden korkuyorum*".

31-) Misle de'bi kavmi Nuhın ve 'Adin ve Semude velleziyne min ba'dihim* ve mAllahu yüriydu zulmen lil ıbad;
"*Nuh kavmi'nin, Ad'ın (Hud'un kavmi), Semud'un (Salih'in kavmi) ve onlardan sonra gelenlerin vaziyetlerinin misli... Allah kulları için bir zulüm irade etmez*".

32-) Ve ya kavmi inniy ehafü aleyküm yevmettenad;
(O mu'min adam dedi ki**): "*Ey kavmim!... Doğrusdu ben, sizin üzerinize o tenad (bağrışıp-çağrışma) gününden korkuyorum*"**.

33-) Yevme tüvellune müdbiriyn* ma leküm minAllahi min asım* ve men yudlilillahu fema lehu min Had;
Mudbiriyn (arkasını dönenler**) olarak yüz çevirip kaçtığınız gün (**dür o**)... (**Ama**) sizin için Allah'dan (**koruyacak**) bir asım (**koruyan**) yoktur... Allah kimi saptırırsa onun için hidayet edici yoktur**.

34-) Ve lekad caeküm Yusufu min kablü Bil beyyinati fema ziltüm fiy şekkin mimma caeküm Bih* hatta iza heleke kultüm len yeb'asâllahu min ba'diHİ Rasûla* kezâlike yudıllullahu men huve müsrifün murtab;
Andolsun ki daha önce Yusuf da size (Bi-**) beyyineler ile gelmişti de Onun size (**B sırrınca**) getirdiklerinden şekk içinde devam etmiştiniz (**şüphe edip durmuştunuz; yakin hasıl olmamıştı**)... Nihayet (**Yusuf**) helak olduğunda (**vefat ettiğinde**) de: "*Allah, O'ndan sonra bir Rasûl asla ba'setmez*" demiştiniz... Allah, musrif (**haddi aşan, israf eden**), murtab (**şüpheci; tahkikden uzak**) kimseyi böylece saptırır**.

35-) Elleziyne yücadilune fiy ayatillahi Bi ğayri sultanin etahüm* kebüre makten ındAllahi ve ındelleziyne amenu* kezâlike yatbeullahu alâ külli kalbi mütekebbirin cebbar;
Onlar ki, kendilerine gelmiş bir sultan (reddedilemez delil, güç**) olmaksızın Allah'ın ayetleri hakkında (**B sırrınca**) mücadele eder/tartışırlar... (**Bu durum**) hem Allah indinde ve hem de iman edenlerin indinde makt (**şiddetli gadap**) itibarıyla büyük oldu (**şiddetli gadaba sebep oldu, Allah'dan ve imandan tard edildiler**)... Böylece Allah, her mütekebbir (**kibirlenen**), Cebbar (**zorba**) kalbi tab' eder (**damgalar, mühürler**).**

36-) Ve kale fir'avnü ya hamanübni liy sarhan lealliy eblüğul' esbab;
Fravun dedi ki: "*Ey Haman!... Benim için bir sarh (yüksek bir kule, felsefi sistem) bina et, belki o sebeplere (yollara) ulaşırım*".

37-) Esbabes Semavati feattalia ila ilahi Musa ve inniy le ezunnühu kaziba* ve kezâlike züyyine li fir'avne suü amelihi ve sudde anis sebiyl* ve ma keydü fir'avne illâ fiy tebab;
"*Semavat'ın sebeplerine (yollarına)... Bu sayede Musa'nın ilahına muttali olurum (belki)... Muhakkak ki ben Onu yalancı zannediyorum*"... Böylece fravun'a amelinin kötülüğü süslendirildi ve (hakikatına giden**) yoldan men'edildi... Fravun'un tuzağı (**yöntemi**) ancak bir hüsran içindedir (**boşa çıkar, kaybeder**).**

38-) Ve kalelleziy amene ya kavmit tebiuni ehdiküm sebiler reşad;
(Fravun'un alinden**) o iman eden dedi ki: "*Ey kavmim!... Bana tabi olun, sizi Sebiyl'ürReşad (doğru-hakk yol)'a hidayet edeyim*"**.

39-) Ya kavmi innema hazihil hayatüd dünya meta'* ve innel ahırete hiye darul karar;
"*Ey kavmim!... Şu dünya hayatı ancak bir meta (geçici bir faydalanma, alet) dir... Muhakkak ki Ahiret, o dar-ül karar'ın (karar yurdu, ikamet-kalma yeri'nin) ta kendisidir*".

40-) Men amile seyyieten fela yücza illâ misleha* ve men amile salihan min zekerin ev ünsa ve huve mu'minun feülaike yedhulunel cennete yurzekune fiyha Bi ğayri hısab;
"*Kim bir kötülük yaparsa, ancak onun misli ile cezalanır... Erkek veya dişiden, mu'min olarak kim salih bir amel yaparsa, işte onlar cennet'e dahil olurlar... Orada (*B sırrınca*) hesabsız rızıklanıyor haldedirler*".

41-) Ve ya kavmi maliy ed'uküm ilennecati ve ted'uneniy ilen nar;
"*Ey kavmim!... Ne oluyor ki ben sizi necat'a (*kurtuluşa*) da'vet ediyor iken, siz beni Nar'a da'vet ediyorsunuz*".

42-) Ted'uneniy li ekfüre Billahi ve üşrike Bihi ma leyse liy Bihi ılmun ve ene ed'uküm ilel Aziyzil Ğaffar;
"*Siz beni, (*B gerçeği ile*) Allah'a küfr (*nankörlük*) etmeye ve onunla ilgili (*B manasınca*) bir ilmim olmayan (*bir varlığı olmayan*) şeyi (*gene B gerçeği ile*) O'na ortak koşmaya çağırıyorsunuz... Ben ise sizi Aziyz, Ğaffar'a çağırıyorum*".

43-) La cerame ennema ted'uneniy ileyhi leyse lehu da'vetün fiyd dünya vela fiyl ahireti ve enne mereddena ilAllahi ve ennel müsrifiyne hüm ashabun nar;
"*Hakikat şu ki: Sizin beni kendisine da'vet ettiğinizin ne dünyada ve ne de Ahiret'te bir da'veti yoktur (*varlık alameti yoktur*)... Muhakkak ki bizim dönüşümüz Allah'adır... Ve muhakkak ki israfeden/haddi aşanlar, (*işta*) onlar Nar ashabıdırlar*".

44-) Fesetezkürune ma ekulü leküm* ve ufevvidu emriy ilAllah* innAllahe Basıyrun Bil ıbad;
"*Size söylediğimi yakında hatırlayacaksınız... Ben işimi Allah'a tefviz ediyorum (*bırakıyorum*)... Muhakkak ki Allah kullarını (*B sırrınca, onların varlığı olarak*) Basıyr'dir*".

45-) Fevekahullahu seyyiati ma mekeru ve haka Bi ali fir'avne suül azâb;
Nihayet Allah onu (o mu'min adamı, fravun alinin**) yaptıkları mekrin kötülüklerinden korudu... Al-u fravun'u ise (**B gerçeğince**) azabın kötüsü çepeçevre kuşattı**.

46-) Ennaru yu'redune aleyha ğudüvven ve aşiyya* ve yevme tekumüs saatü, edhılu ale fir'avne eşeddel azâb;
(O kötü azab**) Nar'dır... (**Al-u fravun ise**) sabah-akşam ona arzolunuyor haldedirler...O Saat kıyam ettiği gün de: "*Al-u fravun'u azabın en şiddetlisine sokun*" (**denilir**).**

47-) Ve iz yetehaccune fiyn nari feyekulud duafau lilleziynestekberu inna künna leküm tebean fehel entüm muğnune anna nasıyben minennar;
Hani (o vakit**) Nar içinde (**birbirlerini etkisiz kılmak, alt etmek için**) niza ederler de zayıf olanlar büyüklük taslayanlara der ki: "*Doğrusu biz sizin tebaanız idik... İmdi siz Nar'dan bir nasib (*bir pay olsun*) bizden savabilir misiniz?*"**.

48-) Kalelleziynestekberu inna küllün fiyha innAllahe kad hakeme beynel ıbad;
O büyüklük taslayanlar da dedi ki: "*Doğrusu hepimiz onun (*Nar'ın*) içindeyiz... Muhakkak ki Allah kulları arasında hüküm vermiş (*zaten*)".*

49-) Ve kalelleziyne fiyn nari lihazeneti cehennemed'u Rabbeküm yuhaffif anna yevmen minel azâb;
Nar'ın içinde olanlar, cehennem hazinlerine (koruyan bekçilerine**) dedi ki: "*Rabbinize dua edin/çağırın, azabdan bir gün (*olsun*) bizden hafifletsin (*yakiyn?*)"***.

50-) Kalu evelem tekü te'tiyküm Rusulüküm Bil beyyinat* kalu bela* kalu fed'u* ve ma duaül kafiriyne illâ fiy dalal;
(Hazinler**) dediler ki: "*Rasûlleriniz size beyyinler (*B sırrınca apaçık deliller olarak*) ile gelmedi mi?*"... Dediler ki: "*Evet*"... (**Hazinler**) dediler ki: "*O halde kendiniz dua edin*"... Kafirlerin duası/çağırması da dalal (**dalalet, sapma, kaybolma, boşa çıkma**) dan başka bir şey delildir**.

51-) İnna lenensuru RusüleNA velleziyne amenu fiyl hayatid dünya ve yevme yekumül eşhad;
Muhakkak ki biz Rasûllerimize ve iman edenlere, dünya hayatında da eşhad'ın (şahidlerin**) kıyam ettiği günde de yardım edeceğiz**.

52-) Yevme la yenfeuz zalimiyne ma'ziretühüm ve lehümül la'netü ve lehüm suüddar;
O Gün onların ma'ziret (özür-mazeret beyan etme**) leri zalimlere fayda vermez... Hem o la'net (**Allah'dan uzaklık**) onlarındır ve hem de yurdun kötüsü onlarındır**.

53-) Ve lekad ateyna Muselhüda ve evresna beniy israiylel Kitab;
Andolsun ki Musa'ya huda (hidayet, rehber; sistem aklı**) verdik... İsrailOğullarını da Kitab'a varis/mirasçı kıldık**.

54-) Hüden ve zikra li üliyl elbab;
Öz akıl sahiplerine bir huda (rehber, irşad**) ve öğüt/hatırlatma olmak üzere**.

55-) Fasbir inne va'dAllahi hakkun vestağfir lizenbike ve sebbih Bi Hamdi Rabbike Bil aşiyyi vel ibkâr;
Sabret!... Muhakkak ki Allah'ın va'di hakk'dır... Günahın için mağfiret dile... Akşam ve sabah (Güneş battığı ve doğduğu vakitlerde B sırrınca**) Rabbinin hamdi ile tesbih et!**.

56-) İnnelleziyne yücadilune fiy ayatillahi Bi ğayri sültanin etahüm, in fiy sudurihim illâ kibrun mahüm Bi baliğıyh* festeiz Billah* inneHU HUves Semiy'ul Basıyr;
Kendilerine gelmiş bir sultan (reddedilemez delil, güç**) olmaksızın Allah'ın ayetleri hakkında (**B sırrınca**) mücadele edenler/tartışanlar var ya, onların sadırlarında (**B gerçeğince**) ona asla ulaşamayacakları bir kibir'den (**büyüklük kuruntusundan**) başka bir şey yoktur... O halde sen (**B sırrınca**) Allah'a sığın... Muhakkak ki O, Semi'dir, Basıyr'dir**.

57-) Le halkus Semavati vel Ardı ekberu min halkın Nasi ve lâkinne ekserenNasi la ya'lemun;
Semavat'ın ve Arz'ın yaratılışı, insanların yaratılışından elbette ekberdir (daha büyüktür**)... Fakat insanların ekseriyeti bilmezler**.

58-) Ve ma yestevil a'ma vel basıyru velleziyne amenu ve amilus salihati ve lelmüsiy'* kaliylen ma tetezekkerun;
A'ma (kör**) ile basıyr (**basiretiyle gören**), iman edip salih amel işleyenle musi' (**muhsin'in zıddı; kötülük yapan?**) bir olmaz... Ne kadar da az tezekkür ediyorsunuz!**.

59-) İnnes saate le atiyetün la raybe fiyha ve lâkinne ekserenNasi la yu'minun;
Muhakkak ki O Saat elbette gelicidir, onda kuşku yoktur... Fakat insanların ekseriyeti iman etmezler.

60-) Ve kale Rabbükümüd'uniy estecib leküm* innelleziyne yestekbirune an ıbadetiy seyedhulune cehenneme dahıriyn;
Rabbiniz dedi ki: "*Bana dua edin/beni çağırın, size icabet edeyim... Muhakkak ki benim ibadetimdem (*duadan*) kibirlenenler, dahiriyn (*küçülmüş, boyun bükmüşler*) olarak cehennem'e gireceklerdir*".

61-) Allahulleziy ceale lekümül leyle li teskünu fiyhi vennehare mubsıra* innAllahe lezufadlin alenNasi ve lâkinne ekserenNasi la yeşkürun;
Allah (O'dur**) ki, sizin için, geceyi onda sükun bulasınız (**boşalıp rahatlayasınız; nötürleşesiniz**) diye ve gündüzü de mubsır (**gören, idrak eden**) kıldı... Muhakkak ki Allah insanlara (**akli istidatları dolayısıyla**) fazl (**lutuf**) sahibidir... Fakat insanların ekseriyeti şükretmezler**.

62-) Zâlikümullahu Rabbüküm Haliku külli şey'* la ilahe illâ HU* feenna tü'fekûn;
İşte budur Allah, Rabbiniz, herşeyin Halıkı!.. O'ndan başka ilah (vücud, yaratıcı**) yoktur!.. Nasıl (**Hak'dan**) çevriliyorsunuz?**.

63-) Kezâlike yü'feküllezyne kânu Bi ayatillahi yechadun;
Allah'ın ayetlerini bilerek (kasden**) inkar edenler böylece döndürülür**.

64-) Allahulleziy ceale lekümül'Arda kararen vesSemae binaen ve savvereküm feahsene suvereküm ve razekaküm minat tayyibat* zâlikümullahu Rabbüküm* fetebarekâllahu Rabbül alemiyn;
Allah (O'dur**) ki, Arz'ı sizin için bir karar yeri, Sema'yı da bina olarak oluşturdu... Sizi tasvir etti**

(şekillendirdi**) de sizin (**mana**) sûretlerinizi en güzel etti ve sizi tayyibattan (**ilim ve ma'rifetlerden**) rızıklandırdı... İşte size Allah, Rabbiniz!... Rabbul Alemiyn olan Allah ne yücedir!**.

65-) HUvel Hayyü la ilahe illâ HUve fed'uhu muhlisıyne lehüd diyn* elHamdu Lillahi Rabbil alemiyn;
O'dur Hayy... O'ndan başka ilah (yaratan vücud**) yoktur... Diyni O'na halis kılarak O'nu çağırın (**O'na dua/kulluk/ibadet edin**) artık... Hamd, Rabbül Alemiyn olan Allah'a aittir**.

66-) Kul inniy nühiytü en a'budelleziyne ted'une min dunillahi lemma caeniyel beyyinatü min Rabbiy ve ümirtü en üslime liRabbil alemiyn;
De ki: "*Rabbimden bana beyyineler geldiğinde, Allah'ın gayrından sizin çağırdıklarınıza (**isimlendirdiklerinize****) kulluk yapmaktan nehyolundum ve Rabbül Alemiyn'e teslim olmakla emrolundum*"**.

67-) HUvelleziy halekaküm min türabin sümme min nutfetin sümme min alekatin sümme yuhricüküm tıflen sümme liteblüğü eşüddeküm sümme litekûnu şüyuha* ve minküm men yüteveffa min kablü ve liteblüğu ecelen müsemmen ve lealleküm ta'kılun;
O, odur ki, sizi bir topraktan, sonra bir nutfe (su, sperm**)'den, sonra bir alaka (**donmuş kan, genetik yapı, embriyo**)'dan yarattı... Sonar sizi bir tıfl (**çocuk**) olarak çıkarır; sonra eşüddenize (**bulüğ/kemale erme çağınıza**) ulaşmanız, sonra şeyhler (**ruhani olgunluk sahibi**) olmanız için (**yaşatıyor**)... Sizden kimi de daha önce vefat ettiriliyor... (**Bunların oluşu**) bir ecel-i müsemma'ya ulaşmanız ve akletmeniz içindir**.

68-) HUvelleziy yuhyiy ve yümiyt* feiza kada emran feinnema yekulü lehu kün feyekûn;
O, odur ki diriltir (var kılar**) ve öldürür (**yok kılar**)... Bir işe hükmettiği (**kaza?**) vakit onun için yalnızca "*Ol*" der; o, olur**.

69-) Elem tera ilelleziyne yücadilune fiy ayatillah* enna yusrefun;
Allah'ın ayetlerinde mücadele eden/tartışan kimseleri görmedin mi?.. nasıl da (Hak'dan**) çevriliyorlar?**.

70-) Elleziyne kezzebu Bil Kitabi ve Bima erselna Bihi RusüleNA* fesevfe ya'lemun;
Onlar ki Kitab'ı ve Rasûllerimizi (B sırrınca, kendisi ile**) irsal ettiğimiz şeyleri (**B sırrınca**) tekzib ettiler... Yakında bilecekler**.

71-) İzil ağlalü fiy a'nakıhim vesselasil* yüshabun;
O vakit onların boyunlarında ağlal (halkalar, kayıtlar, bağlar?**) ve selasil (**zincirler**), sürükleniyor haldedirler (**kendini tanımamak?**).**

72-) Fiyl hamiymi sümme fiyn nari yüscerun;
Hamiym'de (kaynar su'yun içinde**)... Sonra Nar'da yakılırlar**.

73-) Sümme kıyle lehüm eyne ma küntüm tüşrikûn;
Sonra onlara denildi ki: "*Nerede ortak koştuğunuz şeyler?*".

74-) Min dunillah* kalu dallu anna bel lem nekün ned'u min kablü şey'a* kezâlike yudıllullahul kafiriyn;
"*Allah'ın gayrından?*"... Dediler ki: "*Bizden kayboldular... Hayır, daha önce zaten biz bir şeye (**varlığı olan bir şeye****) dua etmemişiz/bir şeyi çağırmamışız*"... Allah, kafirleri böylece saptırır**.

75-) Zâliküm Bima küntüm tefrehune fiyl Ardı Bi ğayril hakkı ve Bima küntüm temrehun;
Bu (B gerçeğince**), Arz'da Bi-gayrı Hak (**Hakk'ın gayrı olarak**) sevinip şımarmanız ve (**B sırrınca**) kasılıp böbürlenmeniz yüzündendir**.

76-) Üdhulu ebvabe cehenneme halidiyne fiyha* febi'se mesvel mütekebbiriyn;
Orada ebedi kalıcılar olarak cehennem kapılarından girin... Mütekebbir (kibirli, büyüklenen**) lerin kalma yeri ne kötüdür!**.

77-) Fasbir inne va'dAllahi Hakk* feimma nüriyenneke ba'delleziy neıdühüm ev neteveffeyenneke feileyNA yurceun;

Sabret!... Muhakkak ki Allah'ın va'di Hakk'dır... Onlara va'dettiğimizin bazısını sana gösterirsek yahut (göremeden**) seni vefat ettirirsek (**farketmez**), (**nasıl olsa**) onlar bize rücu' ettirilecekler**.

78-) Ve lekad erselna Rusülen min kablike minhüm men kasasna aleyke ve minhüm men lem naksus aleyk* ve ma kâne li Rasûlin en ye'tiye Bi ayetin illâ Bi iznillah* feiza cae emrullahi kudiye Bil Hakkı ve hasire hünalikel mubtılun;
Andolsun ki senden önce de Rasûller irsal ettik... Onlardan kimini sana kıssa ettik (hikayelerini anlattık**) ve onlardan kimini de sana kıssa etmedik... Bir Rasûl için, Bi-iznillah (**Allah izni olarak**) müstesna, (**B sırrınca**) bir ayet (**mucize**) getirmesi mümkün değildir... Emrullah geldiği vakit, Bil-Hakk (**Hakk olarak**) hükmedilir ve ibtal ediciler (**batılcılar; Hakk'dan perdeliler**) orada hüsrana uğrar**.

79-) Allahulleziy ceale lekümül en'ame literkebu minha ve minha te'külun;
Allah (O'dur**) ki, onlardan bazısını binesiniz ve bazısından da yiyesiniz diye en'am'ı (**mismil nefsleri**) sizin için oluşturdu**.

80-) Ve leküm fiyha menafiu ve liteblüğu aleyha haceten fiy sudurikum ve aleyha ve alel fülki tuhmelun;
Sizin için onlarda (daha başka**) faydalar vardır... Sadırlarınızdaki hacet'e onların üzerinde ulaşmanız için... Onların (**en'am'ın?**) üzerinde ve gemilerin üzerinde yüklenilip taşınıyorsunuz**.

81-) Ve yüriyküm ayatiHİ, feeyye ayatillahi tünkirun;
(Allah**) size ayetlerini gösteriyor... Allah'ın ayetlerinin hangisini inkar ediyorsunuz (**inkar-red edebilir misiniz, mümkün mü**) ?**.

82-) Efelem yesiyru fiyl Ardı feyenzuru keyfe kâne akıbetülleziyne min kablihim* kânu eksere minhüm ve eşedde kuvveten ve asaren fiyl Ardı fema ağna anhüm ma kânu yeksibun;
Arz'da seyretmediler (gezip dolaşmadılar**) mi ki, kendilerinden öncekilerin akibeti nasıl oldu nazar edip (**akıl gözü ile**) görsünler?... Onlar (**öncekiler**), bunlardan hem ekser (**daha çok**), hem de kuvvetçe ve Arz'ı sürüp işleme itibarıyla daha şiddetli idiler... Kazanmakta oldukları, onlardan hiçbir şeyi savmadı (**bir şeyi önleyemedi, bir fayda sağlayamadı**).**

83-) Felemma caethüm Rusulühüm Bil beyyinati ferihu Bima ındehüm minel ılmi ve haka Bihim ma kânu Bihi yestehziun;
Rasûlleri onlara (Bi-**) beyyineler (**apaçık deliller**) ile geldiklerinde, onlar ilimden kendi indlerindeki ile (**B gerçeğince**) sevinip ferahladılar-şımardılar... (**B sırrınca**) alay etmekte oldukları şey (**B gerçeğince**) onları çepeçevre kuşatmıştır**.

84-) Felemma raev be'seNA kalu amenna Billahi vahdeHU ve keferna Bima künna Bihi müşrikiyn;
Be'simizi (hışmımızı, şiddetimizi**) gördüklerinde: "*Allah'a (B sırrı ve) O'nun Tekliği ile iman ettik ve (gene B sırrı gerçeği) O'na ortak koştuğumuz şeyleri (B sırrınca) küfr (inkar) ettik*" dediler**.

85-) Felem yekü yenfeuhüm iymanühüm lemma raev be'seNA* sünnetallahiletiy kad halet fiy ıbadiHİ, ve hasire hünalikel kafirun;
Fakat be'simizi gördüklerinde, onların iman etmeleri kendilerine fayda vermedi... Bu, kulları hakkında geçmiş Allah'ın sünnetidir... Ve kafirler (hakikatlarından, sünnetullah'tan perdeliler**) orada hüsrana uğradı**.

****

FUSSILET SÛRESİ (41)

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

İsmini üçüncü ayetinde geçen "**Fussilet**" kelimesinden alır ki Allah ayetlerinin, ilahi sıfatların tafsil edilmesine de işarettir... Ayrıca bazı ayetlerine nisbetle, "**Akvat**", "**Mesabiyh**", "**Secde**" ve "**HaMiym**" diye de isimlenir... Fussilet Sûresi Mekke döneminde 61. sırada nazıl olmuştur... 54 ayettir...

Fussilet Sûresinde: Ha-Miym sırrı, Arapça Kur'an ve ayetlerin tafsili, vahiy alan beşer, Arz'ın iki günde-yedi Sema'nın iki günde-azıkların dört günde yaratıldığı, duman halindeki Semayı istiva, semalara işlerinin vahyedilmesi, bazı helak olan kavimler, Allah'ın herşeyi konuşturduğu, zan ile Rabbinden mahrumiyet ve hüsran, istikamet, Allah'a çağıranın güzelliği, hilm, Arz'ın huşusu, Kur'an'a batıl karışamıyacağı, insan'ın zaafları, Allah'ın enfüs ve afakta ayetlerini göstereceği, Allah'ın herşeyi ihata ettiği ve B-sırrı...,... gibi bir çok önemli konu açıklanmaktadır...

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) Haa, Miiiym;
Ha, Miym.

2-) Tenziylün miner Rahmanir Rahıym;
(Ha-Miym,**) Rahman ve Rahıym'den tenziyl (**tafsile indirme**)'dir**.

3-) Kitabun fussılet ayatuhu Kur'ânen Arabiyyen likavmin ya'lemun;
(Ha-Miym,**) bilen bir kavim için ayetleri Arapça bir Kur'an olarak tafsil edilmiş bir kitab'tır**.

4-) Beşiyran ve neziyra* fea'reda ekseruhüm fehüm la yesmeun;
Beşiyr (müjdeleyici**) ve neziyr (**uyarıcı**) olarak... (**Ama**) onların ekseriyyeti (**Hak'dan, bu gerçeklerden**) yüzçevirmiştir... Onlar işitmezler (**çünkü**).**

5-) Ve kalu kulubüna fiy ekinnetin mimma ted'una ileyHİ ve fiy azânina vakrun ve min beynina ve beynike hıcabün fa'mel innena amilun;
Dediler ki: "*Bizi kendisine çağırdığın şeyden kalblerimiz ekinne (**kılıflar, perdeler****) içindedir, kulaklarımızda bir vakra (****ağırlık****) vardır ve bizimle senin aranda da bir hicab (****örtü****) vardır... Artık amel et (****yap****), muhakkak ki biz de amilleriz*"**.

6-) Kul innema ene beşerun mislüküm yuha ileyye ennema ilahuküm ilahun vahıdun festekıymu ileyHİ vestağfiruHU, ve veylün lil müşrikiyn;
(Rasûlüm**) de ki: "*Ben sizin misliniz beşerim, ancak; (****öyle ki****) ilahınızın (****SİZ'i yaratanınızın?****) İlah'un Vahid (****Bir Tek Vücud****) olduğu bana vahyolunuyor (****dıştan bilgi gibi, değil?****)... O halde O'na istikamet edin ve O'ndan mağfiret dileyin... Veyl olsun müşriklere!*"**.

7-) Elleziyne la yü'tunez Zekate ve hüm Bil ahireti hüm kafirun;
Onlar (o müşrikler**) ki zekatı vermezler (**arınmazlar**) ve onlar (**Bi-**) Ahiret'e (**kudret-bilinç boyutuna**) de kafirlerdir**.

8-) İnnelleziyne amenu ve amilus salihati lehüm ecrun ğayru memnun;
İman edip salih amel işleyenlere (hakikatlarına iman ve ikanın gereği yaşam ortaya koyanlara**) gelince, onlar için kesilmeyen bir ecir vardır**.

9-) Kul einneküm letekfürune Billeziy halekal Arda fiy yevmeyni ve tec'alune leHU endada* zâlike Rabbül alemiyn;
De ki: "*Siz, Arz'ı iki gün'de yaratmış olanı (**B sırrınca****) gerçekten küfr (****nankörlük, gerçeği örtücülük****) mü ediyorsunuz ve O'na endad (****eşler, denkler****) mı oluşturuyorsunuz (****hayalinizde yaratıyorsunuz****) ?!... İşte O, Rabb'ul Alemiyn'dir!*"**.

10-) Ve ceale fiyha revasiye min fevkıha ve bareke fiyha ve kaddere fiyha akvateha fiy erbeati eyyam* sevaen lissailiyn;
(İşte O Rabbul Alemiyn**), orada (**Arz'da**) fevkınden (**üstünden**) sabit dağlar oluşturdu, orada**

bereketler vücuda getirdi ve orada (istidaden**) isteyenler için eşit olmak üzere kut'larını (**azıklarını**) dört günde takdir etti**.

11-) Sümmesteva ilesSemai ve hiye duhanün fekale leha ve lil Ardı'tiya tav'an ev kerha* kaleta eteyna taiıyn;
Sonra duhan (duman, öz**) halindeki Sema'ya istiva etti/yöneldi de ona (**Sema'ya**) ve Arz'a dedi ki: "*Tav'an (*isteyerek***) yahut kerhen (***zorunlu olarak***) gelin ikiniz*"**... İkisi dediler ki: "*İsteyerek/ (*emrine***) itaat ediciler (***iki'den fazla, çoğul kipi ile?***) olarak geldik*"**.

12-) Fekadahünne seb'a Semavatin fiy yevmeyni ve evha fiy külli Semain emreha* ve zeyyennes Semaed dünya Bi mesabiyha ve hıfza* zâlike takdiyrul Aziyzil Aliym;
Böylece onları (?**) iki gün'de yedi Sema olarak hükmetti ve her Sema'da onun (**o Sema'nın**) emrini (**işini**) vahyetti... Dünya Sema'sını (**en yakın Sema'yı**) (**Bi-**) mesabiyh (**lambalar; aydınlatıcılar**) ile süsledik ve hıfzettik... Aziyz, Aliym'in takdiridir bu!**.

13-) Fein a'redu fekul enzertüküm saıkaten misle saıkati 'Adin ve Semud;
Eğer yüz çevirirlerse, de ki: "*Sizi, Ad (*Hud'un kavmi***) ve Semud (***Salih'in kavmi***)'un saika'sı (***yıldırımı***) nın misli bir saika ile uyarıyorum*"**.

14-) İz caethümur Rusulü min beyni eydiyhim ve min halfihim ella ta'budu illAllah* kalu lev şae Rabbuna leenzele Melaiketen feinna Bima ursiltüm Bihi kafirun;
Hani onlara Rasûlleri önlerinden ve arkalarından gelip: "*Allah'dan başkasına kulluk/ibadet etmeyin*" (dedi**)... Onlar da dediler ki: "*Eğer Rabbimiz dileseydi elbette melaike inzal ederdi... Zaten biz, (***sizin B sırrınca***) kendisi ile irsal olunduğunuz şeye (***B gerçeği ile***) kafirleriz*"**.

15-) Feemma 'Adün festekberu fiyl Ardı Bi ğayril Hakkı ve kalu men eşeddü minna kuvveten, evelem yerav ennAllahelleziy halekahüm huve eşeddü minhüm kuvveten, ve kânu Bi ayatiNA yechadun;
Ad'a (Hud'un kavmi'ne**) gelince, Bi-gayri Hakk (**Hakk'sız olarak**) Arz'da büyüklük dilediler ve dediler ki: "*Kuvvetçe bizden daha şiddetli kimdir?*"... Görmediler mi ki kendilerini yaratmış olan Allah, kuvvetçe onlardan daha şiddetlidir!... Bilerek (**kasden**) (**Bi-**) ayetlerimizi inkar ediyorlardı (**sıfatlarımızı vehimle nefslerine bağlıyorlardı**).**

16-) Feerselna aleyhim riyhan sarsaren fiy eyyamin nehısatin li nüziykahüm azâbel hızyi fiyl hayatid dünya* ve leazâbül ahireti ahza ve hüm la yunsarun;
Bu yüzden, dünya hayatında onlara rezillik-zillet azabını tattıralım diye, uğursuz (gadabı ilahiye müstahak olan**) günler içinde, onların üzerine dondurucu-soğuk bir rüzgar (**heva-i nefs**) irsal ettik,... Ahiret azabı elbette daha rezil-rüsvay edicidir... Onlar yardım da olunmazlar**.

17-) Ve emma Semudü fehedeynahüm festehabbül 'ama alelhüda feehazethüm saıkatül azâbilhuni Bima kânu yeksibun;
Semud'a (Salih'in kavmi'ne**) gelince, biz onlara hidayet ettik de onlar a'malığı (**körlüğü**) sevip, huda'ya (**hidayete**) tercih ettiler... Bundan ötürü, kazandıkları yüzünden (**B sırrınca**) horlayıcı-alçaltıcı azabın yıldırımı kendilerini yakaladı**.

18-) Ve necceynelleziyne amenu ve kânu yettekun;
İman edip korunanları (takvayı sağlayanları**) kurtardık**.

19-) Ve yevme yuhşeru a'daullahi ilen nari fehüm yuzeun;
Gün olur ki Allah düşmanları Nar'a haşrolunur (toplanır**) lar... Onlar hep beraber-disiplinli-düzenli-nizamlı bir şekilde sevk ve idare olunurlar**.

20-) Hatta iza ma cauha şehide aleyhim sem'uhüm ve ebsaruhüm ve cüludühüm Bima kânu ya'melun;
Nihayet (Allah'ın düşmanları**) oraya geldiklerinde onlar aleyhine onların sem'leri (**işitme hassaları**), basarları (**görme hassaları**) ve cildleri, yaptıklarıyla (**B sırrınca, amellerinin sûretleri olarak**) şahidlik etti**.

21-) Ve kalu li cüludihim lime şehidtüm aleyna* kalu entakanAllahulleziy entaka külle şey'in ve HUve halekaküm evvele merretin ve ileyHİ turceun;

Cildlerine dediler ki: "*Niçin aleyhimize şahitlik ettiniz?*"... (Cildleri**) dediler ki: "*Herşeyi nutkettiren Allah bizleri konuşturdu... Sizi ilk defa (****önceden, başlangıçta****) O yarattı... Ve O'na rücu' ettiriliyorsunuz*"**.

22-) Ve ma küntüm testetirune en yeşhede aleyküm sem'uküm ve la ebsaruküm ve la cüludüküm ve lâkin zanentüm ennAllahe la ya'lemu kesiyren mimma ta'melun;
Sem'inizin (işitme azanızın**), basarlarınızın (**görme azalarınızın**) ve cildlerinizin aleyhinize şahidlik yapmasından istitar etmiyor (**gizlenmiyor**) dunuz (**düşüncesizce, bilinçsiz yaşıyordunuz?**)... Fakat (**aksine**), yaptıklarınızın bir çoğunu Allah'ın bilmediğini zannediyordunuz (**Allah'dan, Sistem'den, kendinizden gafildiniz**).**

23-) Ve zâliküm zannükümülleziy zanentüm Bi Rabbiküm erdaküm feasbahtüm minel hasiriyn;
İşte (Bi-**) Rabbinizle ilgili beslediğiniz zannınız (**Rabbinizin özellikleri ile ürettiğiniz bu zannınız, gerçeğinizden gafil bu vehminiz**), sizi uçuruma yuvarladı/mahvetti/öldürdü de hüsrana uğrayanlardan oldunuz**.

24-) Fein yasbiru fen naru mesven lehüm* ve in yesta'tibu fema hüm minel mu'tebiyn;
Eğer sabrederler ise, Nar onların kalacak yeridir (ister sabretsinler, ister sabretmesinler yerleri ateştir?**)... Ve eğer (**aleyhlerine olan olumsuzluğu kaldıracak, güzel düşünceye çevirip razı edecek bir çaba, mazeret ile Rablerini**) razı etmek isteseler, onlar mazeretleri kabul edilip razı olunanlardan olmazlar (**mazeretleri geçersizdir, hoş görülme yoktur; zanları ile Rablerinden perdelendiler, razı olunmazlar; sünnetullah'dan gafil yaşamanın zorunlu neticesidir**).**

25-) Ve kayyadna lehüm kurenae fezeyyenu lehüm ma beyne eydiyhim ve ma halfehüm ve hakka aleyhimül kavlü fiy ümemin kad halet min kablihim minel cinni vel ins* innehüm kânu hasiriyn;
Onlar için kariyn'ler (yakın arkadaş, can dost; şeytanlar**) hazırladık da (**bu yakın arkadaşlar**) önlerinde (**bilfiil yapmakta oldukları**) ve arkalarında olanı (**yapmayı hayal ettikleri arzularını**) onlara süslediler (**perdelediler**)... Cinn ve ins'den onlardan önce gelip-geçmiş ümmetler hakkındaki (**geçerli**) kavl (**hakkani söz, azab hükmü**) bunlar aleyhine de hakk oldu... Muhakkak ki onlar hüsrana uğrayanlardı**.

26-) Ve kalelleziyne keferu la tesmeu li hazel Kur'âni velğav fiyhi lealleküm tağlibun;
(Hakikattan kilitlenip**) kafir olanlar (**Hz.Rasûlullah'ı dinleyenlere**) dediler ki: "*Şu Kur'an'ı dinlemeyin ve Onun hakkında (****dinlenilip anlaşılmasına engel olmak için****) lağv edin (****hükmü-aslı olmayan boş söz söyleyin; gürültü edin?****) ki belki galip gelirsiniz*"**.

27-) Felenüziykannelleziyne keferu azâben şediyden ve lenecziyennehüm esveelleziy kânu ya'melun;
Andolsun ki o (hakikatlarına**) kafir olanlara şiddetli bir azabı tattıracağız ve elbette onları yaptıklarının en kötüsüyle cezalandıracağız**.

28-) Zâlike ceazü a'daillahin nar* lehüm fiyha darul huld* cezaen Bima kânu Bi ayatiNA yechadun;
İşte bu Allah düşmanlarının cezasıdır, Nar'dır... Onlar için orada ebedilik yurdu vardır... Bilerek (Bi-**) ayetlerimizi inkar etmelerinden (**Rabblerini tanımadıklarından**) ötürü (**B sırrınca**) bir ceza olarak**.

29-) Ve kalelleziyne keferu Rabbena erinellezeyni edallana minel cinni vel insi nec'alhüma tahte akdamina li yekûna minel esfeliyn;
Kafir olanlar dediler ki: "*Rabbimiz!... Cinn ve ins'den bizi saptıran o iki kimseyi bize göster, o ikisini ayaklarımızın altına alalım da esfeliynden (**en aşağı olanlar****) olsunlar*"**.

30-) İnnelleziyne kalu RabbunAllahu sümmestekamu tetenezzelü aleyhimül Melaiketü ella tehafu ve la tahzenu ve ebşiru Bil cennetilletiy küntüm tuadun;
Muhakkak ki: "*Rabbimiz, Allah'dır*" deyip sonra bilfiil istikamet edenlerin (bu bilince sadık kalanların, müstakıym olanların, sapmayanların**) üzerine melaike tenezzül eder (**ilahi sıfatların kuvveleri zahir olur**): "*Korkmayın, mahzun olmayın ve va'dolunduğunuz (****Bi-****) cennet ile sevinin*" (**der**).**

31-) Nahnu evliyaüküm fiyl hayatid dünya ve fiyl ahireti, ve leküm fiyha ma teştehiy enfüsüküm ve leküm fiyha ma teddeun;
"*Dünya hayatında da, Ahiret'te de biz sizin dostlarınızız... Orada nefslerinizin iştah ettiği-arzuladığı şey vardır... Ve orada sizin için temenni ettiğiniz şey vardır*".

32-) Nüzülen min Ğafurin Rahıym;
"*Rahıym Ğafur'dan bir nüzül (iniş, ikram, ziyafet) olarak*".

33-) Ve men ahsenü kavlen mimmen dea ilellahi ve amile salihan ve kale inneniy minel müslimiyn;
Allah'a çağıran, salih amel işleyen ve: "*Muhakkak ki ben müslim (tam fani, tam teslim) lerdenim*" diyenden daha güzel sözlü kimdir?.

34-) Ve la testevil hasenetü ve les seyyietü, idfa' Billetiy hiye ahsenü feizelleziy beyneke ve beynehu adavetün keennehu veliyyün hamiym;
Hasene (iyilik, meleki amel**), seyyie (**kötülük**) ile müsavi olmaz!... Sen en güzel olan ile (**benliksiz, hilm ile**) (**B sırrınca**) def'et!.. Hemen görürsün ki seninle onun arasında bir düşmanlık olan kimse, sanki sımsıcak (**sevgi-şefkat dolu**) bir veliydir (**dosttur**).**

35-) Ve ma yülekkaha illelleziyne saberu* ve ma yülekkaha illâ zü hazzın azıym;
(Buna**) ancak sabredenler kavuşturulur... Ve (**buna**) ancak büyük nasib sahipleri kavuşturulur**.

36-) Ve imma yenzeğanneke mineş şeytani nezğun festeız Billah* inneHU HUves Semiy'ul Aliym;
Eğer şeytan'dan bir nezğ (fit, impals**) seni dürter ise, hemen (**B sırrıyla**) Allah'a sığın... Muhakkak ki O, Semi'dir, Aliym'dir**.

37-) Ve min ayatihilleylü ven neharu veşŞemsü vel Kamer* la tescüdu lişŞemsi ve la lil Kameri vescüdu Lillahilleziy halekahünne in küntüm iyyahu ta'budun;
Gece ve gündüz, Güneş ve Ay O'nun ayetlerindendir... Güneş'e de Ay'a da secde etmeyin (Hakk'dan perdelenmeyin**), onları yaratmış olan (**dolayısıyla herşeyin mülk ve melekutunu kudret elinde tutan, fıtraten mutlak teslimiyet halinde olduğunuz, kendinden gayrı vücud olmayan**) Allah'a secde edin; şayet (**vahdet ehli olarak**) O'na kulluk ediyorsanız**.

38-) Feinistekberu felleziyne ınde Rabbike yüsebbihune leHU Bil leyli ven nehari ve hüm la yes'emun; (37. Ayet secde ayetidir.) **Eğer büyüklenirler ise, (**bilsinler ki**) Rabbinin indinde (**direk muhatab, huzurda**) bulunanlar hiç usanmaksızın (**Bi-**) gece ve gündüz O'nu tesbih ederler**.

39-) Ve min ayatiHİ enneke teral Arda haşiaten feiza enzelna aleyhel maehtezzet ve rabet* innelleziy ahyaha lemuhyil mevta* inneHU alâ külli şey'in Kadiyr;
O'nun ayetlerindendir ki sen Arz'ı huşu halinde görürsün... Onun üzerine o su'yu inzal ettiğimiz vakit, titrer/harekete geçer ve kabarır... Muhakkak ki onu dirilten ölüleri de Muhyi (diriltici**)'dir... Muhakkak ki O, herşey üzerine Kadiyr'dir**.

40-) İnnelleziyne yulhıdune fiy ayatiNA la yahfevne aleyna* efemen yulka fiyn nari hayrun em men ye'tiy aminen yevmel kıyameti, ı'melu ma şi'tüm, inneHU Bima ta'melune Basıyr;
Ayetlerimiz'de ilhada sapanlar (gafil olup bu özelliklerinden düşenler; Hakdan sapanlar**), bize gizli kalmazlar... İmdi Nar'a atılan kimse mi hayırlıdır yoksa kıyamet günü amin (**güvende**) olarak gelen kimse mi?.. Dilediğinizi yapın!... Muhakkak ki O, yaptıklarınızı (**B sırrınca**) Basiyr'dir**.

41-) İnnelleziyne keferu BizZikri lemma caehüm* ve inneHU le Kitabun Aziyz;
Muhakkak ki kendilerine geldiğinde o (Bi-**) Zikr'e (**Kur'an'a**) kafir olanlar (**var ya...?**)... Muhakkak ki O (**Zikr**), Aziyz bir Kitab'tır**.

42-) La ye'tiyhil batılü min beyni yedeyhi ve la min halfih* tenziylün min Hakiymin Hamiyd;
Önünden de, ardından da batıl O'na gelemez... Hakiym ve Hamiyd'den bir tenziyl (indirme**) dir**.

43-) Ma yukalü leke illâ ma kad kıyle lir Rusuli min kablik* inne Rabbeke le zü mağfiretin ve zü ıkabin eliym;

(Ey Rasûlullah!**) Senden önceki Rasûllere söylenmiş olandan başkası sana söylenmiyor... Muhakkak ki senin Rabbin hem mağfiret sahibidir hem de eliym ıkab (**acı azab**) sahibidir**.

44-) Ve lev cealnahu Kur'ânen a'cemiyyen lekalu levla fussılet ayatuh* eacemiyyün ve arabiyy* kul huve lilleziyne amenu hüden ve şifa'* velleziyne la yu'minune fiy azânihim vakrun ve huve aleyhim 'ama* ülaike yünadevne min mekanin baıyd;
Eğer O'nu a'cemiyy (Arapça olmayan**) bir Kur'an kılsaydık, elbette: "*Ayetleri tafsil edilmeli değil miydi?... (Kur'an) a'cemiyy (Arapça olmayan, yabancı dilde), (Rasûl) Arabiy (Arapça konuşan) mi?*" derlerdi... De ki: "*O, iman edenler için bir huda (hidayet, rehber) ve bir şifa'dır... İman etmeyenlere gelince, onların kulaklarında bir vakr (ağırlık) vardır ve O onlara bir körlüktür... (Bu nedenle sanki) onlar uzak bir mekandan nida olunurlar*"**.

45-) Ve lekad ateyna Musel Kitabe fahtülife fiyh* ve levla kelimetün sebekat min Rabbike lekudıye beynehüm* ve innehüm lefiy şekkin minhu muriyb;
Andolsun ki Musa'ya Kitab'ı verdik de Onda ihtilafa düşüldü... Eğer Rabbinden bir kelime sebk etmiş (geçmiş**) olmasaydı, onlar arasında elbette hükmolunurdu... Muhakkak ki onlar Ondan muriyb (**evham veren, şüpheci**) bir şek içindedirler**.

46-) Men amile salihan felinefsihi ve men esae fealeyha* ve ma Rabbüke Bi zallamin lil abiyd;
Kim salih amel işlerse, kendi nefsi lehinedir... Kim de kötülük işlerse, kendi aleyhinedir... Rabbin, kullarına (Bi-**) zulmedici değildir**.

47-) İleyHİ yüreddü ılmüs saati, ve ma tahrucü min semeratin min ekmamiha ve ma tahmilü min ünsa ve la tedau illâ BiılmiHİ, ve yevme yünadiyhim eyne şürekâiy kalu azennake ma minna min şehiyd;
O Saat'ın (kiyamet, ölüm?**) ilmi O'na (**Allah'a**) reddolunur... O'nun ilmi dışında (**illa Bi ilmiHİ**) ne meyvalar kümme'lerinden (**zarflarından, kablarından**) çıkar, ne bir dişi hamile kalır ve ne de (**taşıdığını**) vaz' eder (**doğurur**)... "*Nerede benim ortaklarım?*" diye onlara (**Allah'ın**) nida ettiği gün, dediler ki: "*Bizden hiçbir şahiyd olmadığını sana ilan ederiz (ortağın yoktur)*"**.

48-) Ve dalle anhüm ma kânu yed'une min kablü ve zannu ma lehüm min mahıys;
Daha önce çağırıyor oldukları (isimlendirdikleri**) şeyler onlardan kaybolup gitti ve kendileri için bir mahıys (**sığınak/kaçış yeri**) bulunmadığını da zannettiler (**içlerinden gelen bir şekilde anladılar**).**

49-) La yes'emül İnsanu min duail hayr* ve in messehüş şerru feyeusün kanut;
İnsan hayrın duasından (hayır çağırmaktan**) usanmaz... Eğer ona şerr dokunsa, hemen çok ümit kesmiş bir ye'se düşmüş olur**.

50-) Ve lein ezâknahu rahmeten minna min ba'di darrae messethü leyekulenne hazâ liy ve ma ezunnüs saate kaimeten ve lein rucı'tü ila Rabbiy inne liy ındeHU lel hüsna* felenünebbiennelleziyne keferu Bima amilu* ve le nüziykannehüm min azâbin ğaliyz;
Andolsun ki eğer ona (insan'a**), kendisine dokunmuş bir darra (**hastalık, zarar, zorluk**)'dan sonra bizden bir rahmet tattırsak, elbette şöyle diyecektir: "*Bu, benim (sahip olduğum, hakkım) dir... O Saat'ın kaim olacağını (kıyametimin kopup döneceğimi) da zannetmiyorum... Andolsun ki eğer Rabbime rücu' ettirilirsem, muhakkak ki O'nun indinde en güzeli benimdir*"... Andolsun ki (**hakikatlarından, sistem'den**) kafir olanlara yaptıkları şeyleri (**B sırrınca**) haber vereceğiz... Ve andolsun ki onlara ğaliz (**katı, sert**) azabtan (**unsuri kayıtlarla yaşamak**) tattıracağız**.

51-) Ve iza en'amna alel İnsani a'reda ve nea Bicanibih* ve iza messehüş şerru fezu duain ariyd;
İnsan'a in'am'da bulunduğumuz vakit yüz çevirir ve (Bi-**) yanı ile uzaklaşır (**nefsi ile uzak olur**)... Kendisine şerr dokunduğunda ise, hemen geniş/çokça dua edicidir**.

52-) Kul eraeytüm in kâne min ındillahi sümme kefertüm Bihi men edallü mimmen huve fiy şikakın beıyd;
De ki: "*Gördünüz mü (düşünün bakalım), eğer (o, Kur'an) Allah indinden idiyse, sonra da siz (B gerçeğiyle) Onu küfr (inkar) etmişseniz, uzak bir şikak (Hak'dan, bütünden kopukluk)'a düşenden daha sapkın kimdir?*".

53-) Senüriyhim ayatiNA fiyl afakı ve fiy enfüsihim hatta yetebeyyene lehüm enneHUl Hakk* evelem yekfi Bi Rabbike enneHU alâ külli şey'in şehiyd;
Afak (ufuklar**)'da ve enfüsler (**nefsler**) inde ayetlerimizi onlara göstereceğiz (**seyr-i afaki, seyr-i enfüsi**), ta ki O'nun Hakk (**yadsınamaz gerçek**) olduğu kendilerine tebeyyün etsin (**açıkça belli olsun; Hak zahir olsun**)... (**Bi-**) Rabbinin herşey üzerine şehiyd (**bir şahid**) oluşu yetmez mi (**demek ki Hak?**) ?**.

54-) Ela innehüm fiy miryetin min Lıkai Rabbihim* ela inneHU Bi külli şey'in Muhıyt;
Dikkat edin!... Muhakkak ki onlar Rablerinin lıka'sından (Rabbleri ile karşılaşmaktan, Rablerinin varlıklarında açığa çıkışını yaşamaktan, madde perdesi dolayısıyla**) şek-şüphe içindedirler... Dikkat edin!... Muhakkak ki O, Bi-külli şey'in muhit'tir (**"B" her birime aittir!...**).**

****

ŞÛRÂ SÛRESİ (42)

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

Adını, 38.ayetinde geçmesi dolayısıyla "**Şura**" kavramından alır... Mekke döneminde 62.sırada inmiştir... 53 ayettir...

HavaMiym denilen peşpeşe yedi HaMiym'in iniş sırası da mushaftaki tertib sırası gibidir... Bunun sadece ihtilaflı olanı bu Şura Sûresi'dir... Şura Sûresi'nin tüm HaMiym'lerden sonra, Kehif sûresinin peşinden 69.sırada nazıl olduğu da rivayet edilir... Hatta 23.ayetten itibaren üç-dört ayetin de Medine'de indiği rivayet edilir...

Şura Sûresinde: Ha-Miym-Ayn-Siyn-Kaf sırrı, vahiy realitesi, Allah'dır Veliy, Ul'ül Azm Rasûller ve Diyn gerçeği, Diyn'de ayrılığa düşenlerin ilk önce "Allah" ismiyle işaret edileni anlamaya-Vahdet'e-Tekliğe da'vet edilmesi gerektiği, dünyanın veya Ahiretin kazancını isteyenler, Ehl-i Beyt'i ve Rasûlullah'a yakınları sevme vazifesi, şura-istişare gerçeği, kötülüğün cezası onun misli bir kötülüktür, sabır, Allah'ın bir beşerle konuşma şartları ve vahiy çeşitleri, Efendimiz Hz.Muhammed'e vahyolunan Ruh ve Hz.Muhammed s.a.v.in sırat-ı müstakıym'e hidayet ediciliği,... gibi bir çok önemli konu açıklanmaktadır... Elbette hem gerçek hem de sembol yollu!...

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) Haa, Miiiym;
Ha, Miym.

2-) Ayyyn, Siiiyn, Kaaaf;
Ayn, Siyn, Kaf.

3-) Kezâlike yuhıy ileyke ve ilelleziyne min kablikellahul Aziyzül Hakiym;
Aziyz ve Hakiym olan Allah, sana ve senden öncekilere böylece vahyeder.

4-) LeHU ma fiys Semavati ve ma fiyl Ard* ve HUvel Aliyyül Azıym;
Semavat'ta (Semalar'da**) ve Arz'da ne varsa Onundur... O, Aliyy'dir, Azıym'dir**.

5-) Tekâdüs Semavatü yetefattarne min fevkıhinne vel Melaiketü yüsebbihüne Bi Hamdi Rabbihim ve yestağfirune limen fiyl Ard* ela innAllahe HUvel Ğafurur Rahıym;

Az kalsın (azameti ilahiyyeden**) Semavat (**Sema'lar**) fevklerinden (**üstlerinden**) çatlayacaklar!... Melaike de (**B sırrıyla**) Rabblerinin hamdi ile tesbih ediyor ve Arz'da olanlar için mağfiret diliyor haldedirler... Dikkat edin, Allah Ğafur'dur, Rahıym'dir**.

6-) Velleziynet tehazu min duniHİ evliyaAllahu Hafiyzun aleyhim* ve ma ente aleyhim Bi Vekiyl;
O'nun gayrından veliler edinmişlere gelince, Allah onlar üzerine bir Hafiyz (kollayan, gözetleyen**)'dır... Sen onlar üzerine bir (**Bi-**) Vekiyl değilsin**.

7-) Ve kezâlike evhayna ileyke Kur'ânen Arabiyyen li tünzire Ümmel Kura ve men havleha ve tünzire yevmel cem'ı la raybe fiyh* feriykun fiyl cenneti ve feriykun fiys sayır;
Hem Ümmü'l Kura'yı (karyelerin anası'nı, Mekke-i Mükerrem'e halkını**) ve Onun havalesini uyarasın ve hem de kendisinde şüphe olmayan cem' günü (**için**) uyarasın diye sana böylece (**Onu**) Arapça bir Kur'an (**halinde**) vahyettik... (**Onlardan**) bir fırka cennet'tedir, bir fırka da sa'iyr' (**alevli ateş**) dedir**.

8-) Ve lev şaAllahu lecealehüm ümmeten vahıdeten ve lâkin yüdhılü men yeşau fiy rahmetiHİ, vezzalimune malehüm min Veliyyin ve la Nasıyr;
Eğer Allah dileseydi onları elbette ümmet-i vahide (tek bir ümmet, iman/vahdet ehli**) kılardı... Fakat Allah dilediğini Rahmetine (**sıfatlarına**) dahil eder... Ve zalimlere gelince, onların ne bir Veliy'si vardır ve ne de bir Nasıyr'i (**yardım edeni**).**

9-) Emittehazu min duniHİ evliya'* fAllahu HUvel Veliyyü ve HUve yuhyil mevta* ve HUve alâ külli şey'in Kadiyr;
Yoksa O'nun gayrından veliy'ler mi edindiler?... (İşte**) Allah!... O'dur Veliy!?... Ölüleri O, diriltir?!... O, herşeye Kadiyr'dir**.

10-) Ve mahteleftüm fiyhi min şey'in fehukmühu ilAllah* zâlikümullahu Rabbiy aleyHİ tevekkeltü, ve ileyHİ üniyb;
Herhangi bir şey hakkında ihtilaf ettiğinizde, onun hükmü Allah'adır... İşte budur Allah, Rabbim!... O'na tevekkül ettim... O'na inabe (rücu'**) ederim**.

11-) Fatırus Semavati vel Ard* ceale leküm min enfüsiküm ezvacen ve minel en'ami ezvaca* yezreüküm fiyh* leyse kemisliHİ şey'* ve HUves Semiy'ul Basıyr;
(O,**) Semavat ve Arz'ın Fatırı'dır... (**O,**) Sizin için hem kendi nefslerinizden eşler ve hem de en'am (**mismil hayvanlar?**)'dan eşler oluşturmuştur... (**O,**) bunda (**bu tedbir-mekanizma içinde**) sizi üretip-çoğaltıyor... O'nun misli gibi (**vücud sahibi**) bir şey yoktur!... O, Semi'dir, Basıyr'dir**.

12-) LeHU mekaliydüs Semavati vel Ard* yebsütur rizka limen yeşau ve yakdir* inneHU Bikülli şey'in Aliym;
Semavat'ın ve Arz'ın anahtarları (Esma-ül Hüsna**) O'nundur... Rızkı dilediğine bast eder (**açar, yayar, genişletir**) ve kısar/daraltır... Muhakkak ki O, Bi-külli şey'in Aliym'dir**.

13-) Şeraa leküm mined diyni ma vassa Bihi Nuhan velleziy evhayna ileyke ve ma vassayna Bih İbrahiyme ve Musa ve Iysa en ekıymüddiyne ve la teteferreku fiyh* kebüre alel müşrikiyne ma ted'uhüm ileyh* Allahu yectebiy ileyHİ men yeşau ve yehdiy ileyHİ men yüniyb;
"*Diyn'i (**vahdet realitesinin gereği olan yadsınamaz gerçeği, muhakkak geçerli Allah Sistem ve düzenine uyumlu yaşamı****) ikame edin ve onda tefrikaya düşmeyin*" diye, O TEK Diyn'den (**muhakkak geçerli Allah Sistem ve düzeninden**) Nuh'a (**B sırrınca**) vasiyet ettiğini, Sana <u>vahyettiğimizi</u>, İbrahim'e, Musa'ya ve İsa'ya (**B sırrınca**) vasiyyet ettiğimizi, (**O; Allah**) sizin için şeriatlaştırdı... Kendilerini çağırdığın bu şey (**vahdet; la ilahe illAllah gerçeği; Sistem realitesi**), müşriklere büyük geldi... Allah dilediğini kendine ictiba eder (**seçer**) ve kendine yönelenleri de maksada hidayet eder (**gerçeği gösterir, zatına erdirir**)"**.

14-) Ve ma teferreku illâ min ba'di ma caehümül ılmü bağyen beynehüm* ve levla kelimetün sebekat min Rabbike ila ecelin müsemmen lekudiye beynehüm* ve innelleziyne urisülKitabe min ba'dihim lefiy şekkin minhu muriyb;
(Onlar**) ancak ilim (**Hakikat ilmi, vahiy; Rasûl-Nebî**) kendilerine geldikten sonra, aralarındaki kıskançlık/zulüm yüzünden tefrikaya düştüler... Eğer müsemma bir ecele (**muayyen bir vakte**)**

kadar Rabbinden (hükmedilmiş**) bir kelime sebk etmiş (**geçmiş**) olmasaydı, onlar arasında elbette hükmolunurdu (**iş bitirilirdi**)... Onlardan sonra Kitab'a varis kılınanlara (**ehl-i kitab**) gelince, muhakkak ki Ondan (**Kur'an'dan, Hz.Rasûlullah'dan; Vahdet'ten, Diyn/Sistem'den**) muriyb (**evham veren, şüpheci; dolayısıyla ikana yaklaştırıcı değil, imandan uzaklaştırıcı**) bir şek içindedirler**.

15-) Feli zâlike fed'u, vestekım kema ümirte, ve la tettebı' ehvaehüm ve kul amentü Bima enzelAllahu min Kitab* ve ümirtü lia'dile beyneküm* Allahu Rabbüna ve Rabbüküm* lena a'malüna ve leküm a'malüküm* la huccete beynena ve beyneküm* Allahu yecmeu beynena* ve ileyHİl masıyr;
İşte bunun için sen (Diyn'in ruhunu anlamayanları; ehl-i kitab ve diğerlerini Vahdet'e, Teklik gerçeğine, "**Allah**" ismiyle işaret edilen'e**) davet et... Emrolunduğun gibi mustakıym (**dosdoğru, dengede**) ol (**meyletme, adil ol!**)... Onların hevalarına (**beşeri düşüncelerine, izafi yorumlarına, felsefelerine**) tabi olma ve de ki: "*Allah'ın Kitab'tan inzal ettiğine (**B sırrıyla**) iman ettim (**gelmiş geçmiş tüm Nebî/Rasûllerin ve onlarla inzal olunanların tasdikiyim**) !... Aranızda adaletli olmamla emrolundum (**size haksızlık yapmam sözkonusu olamaz; doğrularınızı zayi etmem**)... Allah bizim de Rabbimizdir, sizin de Rabbinizdir (**fiillerimiz buna göredir?**)... Bizim amellerimiz bizimdir, sizin amelleriniz de sizindir... Bizimle sizin aranızda hüccet (**delil, tartışma, husumet**) yoktur!... Allah aramızı cem'eder!.. Ve O'nadır dönüş*"**.

16-) Vellezine yuhaccune fiyllahi min ba'di mestüciybe lehu huccetühüm dahıdatün ınde Rabbihim ve aleyhim ğadabün ve lehüm azâbün şediyd;
Ona (Rasûlullah'a?**) icabet edilmesinden (**Hz.Muhammed s.a.v.in da'vetine cevap verildikten; Teklik ve Sistem gerçeğine iman edildikten**) sonra Allah hakkında tartışanların (**yahudi ve nasara'nın?**) hüccetleri (**delilleri**) Rableri indinde batıldır (**geçersizdir, boştur**)... Onların üzerine bir gadab (**ı ilahi**) ve onlar için şiddetli bir azab vardır**.

17-) Allahulleziy enzelel Kitabe Bil Hakkı vel miyzan* ve ma yüdriyke lealles saate kariyb;
Allah (odur**) ki, Bil-Hakk (**Hakk olarak**) Kitab'ı (**Nebî/Rasûller ile açıklanan diyni, hakikat bilgisini, istidadınızı**) ve Miyzan'ı (**adaleti, dengeyi**) inzal etti... Sana bildiren nedir (**ne bilirsin**), belki O Saat (**kıyamet?**) yakındır**.

18-) Yesta'cilu Bihelleziyne la yu'minune Biha* velleziyne amenu müşfikune minha, ve ya'lemune ennehel Hakk* ela innelleziyne yumarune fiys saati lefiy dalalin beıyd;
Ona (O Saat'e B sırrıyla**) iman etmeyenler, onu acele isterler... İman edenler ise ondan müşfikdirler (**korku ile ürperirler**) ve bilirler ki o kesinlikle Hakk'dır... Dikkat edin, O Saat hakkında tartışanlar, muhakkak uzak bir dalal (**sapkınlık**) içindedirler**.

19-) Allahu Latıyfün Bi ıbadiHİ yerzüku men yeşa'* ve HUvel Kaviyyül Aziyz;
Allah kullarına (B sırryla?**) Latiyf'dir, dilediğini rızıklandırır... O Kaviyy'dir, Aziyz'dir**.

20-) Men kâne yüriydü harsel ahıreti nezid lehü fiy harsih* ve men kâne yüriydü harsed dünya nü'tihi minha ve ma lehu fiyl ahıreti min nasıyb;
Kim Ahiret'in harsi (ekini**) ni irade eder ise, harsinde onun için ziyade ederiz... Kim de dünya'nın harsi (**ekini**) ni irade eder ise, ondan ona veririz... (**Fakat**) Ahiret'te onun için bir nasib yoktur**.

21-) Em lehüm şürekâu şerau lehüm mined diyni ma lem ye'zen Bihillah* ve levla kelimetül fasli lekudıye beynehüm* ve innez zalimiyne lehüm azâbün eliym;
Yoksa onların, Diyn'den, Allah'ın (B sırrınca**) izin vermediği şeyi kendileri için şeriatlaştıran ortakları mı var (**sünnetullah'ın tebdil ve tahvili olmaz ki**) ?... Eğer fasl (**ayrım, tefrik, said-şaki hükmü**) kelimesi olmasaydı, elbette aralarında hükmolunurdu... Zalimlere gelince, onlar için elim bir azab vardır**.

22-) Teraz zalimiyne müşfikıyne mimma kesebu ve huve vakıun Bihim* velleziyne amenu ve amilus salihati fiy ravdatil cennat* lehüm ma yeşaune ınde Rabbihim* zâlike HUvel fadlül kebiyr;
Kazandıklarından ötürü zalimleri müşfıkler (korku ile titreyenler**) olarak görürsün, o (**kazandıkları B gerçeğince**) onlara vaki' olduğu (**başlarına geldiği**) halde... İman edip salih amel işleyenler ise cennetlerin ravza (**bahçe**) larındadırlar... Onlar için Rablerinin indinde diledikleri herşey vardır... İşte bu, o büyük fazl'dır (**lutuftur**).**

23-) Zâlikelleziy yübbeşşirullahu ıbadeHUlleziyne amenu ve amilus salihat* kul la es'elüküm aleyhi ecren illel meveddete fiyl kurba* ve men yakterif haseneten nezid lehu fiyha hüsna* innAllahe Ğafurun Şekûr;
İşte bu, Allah'ın, iman edip salih amel işleyen kullarına müjdelediğidir... De ki: "*Kurba'da (**kurbet'te, Allah'a yaklaşmak'ta; yakınlarımı, Ehl-i Beyti'mi****) sevgi (****ilgili sıfatlarla vasıflanma****) haricinde onun (****bu da'vet ve tebliğim****) üzerine sizden bir ecir (****ücret, karşılık****) istemiyorum*"... Kim bir hasene (**Hz.Rasûlullah'ın yakınlarını sevmek; yakınlık**) kazanırsa, onda (**o hasene'de**) onun için bir hasene ziyade ederiz... Muhakkak ki Allah Ğafur'dur, Şekur'dur**.

24-) Em yekuluneftera alellahi keziba* fein yeşeillahu yahtim alâ kalbik* ve yemhullahul batıle ve yuhıkkul hakka Bi kelimatiHİ, inneHU Aliymun Bizatis sudur;
Yoksa "*Allah üzerine bir yalan uydurdu*" mu diyorlar?... Eğer Allah dilerse senin kalbini mühürler; Allah batılı mahveder ve kendi kelimeleri (sıfatları**) olarak (**B sırrınca**) Hakkı tahkıkler/sabit kılar... Muhakkak ki O, sadırların zatı olarak (**B sırrınca**) Aliym'dir (**içinizdekini özünden bilir**).**

25-) Ve HUvelleziy yakbelüt tevbete an ıbadiHİ ve ya'fu anis seyyiati ve ya'lemu ma tefalun;
O, kullarından tevbeyi kabul eden, kötülükleri affeden (kötülüklerin cezasından vazgeçen**) ve yaptıklarınızı bilendir**.

26-) Ve yesteciybülleziyne amenu ve amilus salihati ve yeziydühüm min fadliHİ, vel kafirune lehüm azâbün şediyd;
(O**) iman edip salih amel işleyenlere icabet eden ve kendi fazlından onlara ziyade edendir... Kafirlere gelince, onlar için şiddetli bir azab vardır**.

27-) Velev besetAllahur rizka li ıbadiHİ le beğav fiyl Ardı ve lâkin yünezzilu Bi kaderin ma yeşa'* inneHU Bi ıbadiHİ Habiyrun Basıyr;
Eğer Allah kullarına rızkı bast etseydi (yayıp genişletseydi**), Arz'da elbette azarlardı... Fakat (**O**) dilediğini bir (**Bi-**) kader (**ölçü, miktar**) ile indirir... Muhakkak ki O, kullarını (**B sırrıyla**) Habiyr'dir, Basıyr'dir**.

28-) Ve HUvelleziy yünezzilül ğayse min ba'di ma kanetu ve yenşuru rahmeteHU, ve HUvel Veliyyül Hamiyd;
O, onlar (kulları**) ümit kestikten sonra ğays'ı (**yağmuru, rahmeti**) indiren ve rahmetini neşredendir (**yayandır**)... O, Veliy'dir, Hamiyd'dir**.

29-) Ve min ayatiHİ halkus Semavati vel Ardı ve ma besse fiyhima min dabbetin, ve HUve alâ cem'ıhim iza yeşau Kadiyr;
Semavat'ı ve Arz'ı ve ikisi arasında dabbe'den (hareketli nesne, canlı, hayvan'dan**) bess ettiklerini (**saçıp yaydıklarını**) yaratması O'nun ayetlerindendir... O, dilediği vakit onların cem'ine Kadiyr'dir**.

30-) Ve ma esabeküm min musıybetin feBima kesebet eydiyküm ve ya'fu an kesiyr;
Musibet'ten size ne isabet etmişse, (B gerçeğince**) ellerinizin kazandıkları dolayısıyladır... (**Allah**) bir çoğunu da afvediyor**.

31-) Ve ma entüm Bi mu'ciziyne fiyl Ard* ve ma leküm min dunillahi min Veliyyin ve la Nasıyr;
Siz, Arz'da (Bi-**) aciz bırakıcılar değilsiniz (**yaşam gerçeğinizi, Sistem'i yadsıyamazsınız**)... Ve sizin Allah'dan başka ne bir Veliy'niz ve ne de bir nasıyr'iniz (**yardımcınız**) yoktur**.

32-) Ve min ayatiHİl cevari fiyl bahri kel a'lam;
Deniz'de dağlar gibi akıp giden (gemi**) ler de O'nun ayetlerindendir**.

33-) İn yeşe' yüskinirriyha feyazlelne revakide alâ zahrih* inne fiy zâlike le âyâtin likülli sabbarin şekûr;
Eğer dilerse, rüzgarı iskan eder (durdurur**) de (**rüzgarın gücü ile akıp gidenler, denizin**) sırtının üzerinde (**zahirde**) durup kalırlar... Muhakkak ki bunda çok sabreden ve çok şükreden herkes için elbette ayetler vardır**.

34-) Ev yubıkhünne Bima kesebu ve ya'fü an kesiyr;
Yahut kazandıkları ile (B sırrınca, kazandıkları olarak**) onları helak eder... (**Allah**) bir çoğunu da affediyor.**

35-) Ve ya'lemelleziyne yücadilune fiy ayatiNA* ma lehüm min mahıys;
Ta ki ayetlerimiz hakkında mücadele edenler, kendileri için bir mahıys (sığınak/kaçış yeri**) bulunmadığını, bilsinler**.

36-) Fema utiytüm min şey'in femetaul hayatid dünya* ve ma ındAllahi hayrun ve ebka lilleziyne amenu ve alâ Rabbihim yetevekkelun;
Size verilmiş olan şey'ler, dünya (en aşağı**) hayatının (**fani alemin, göresellik boyutunun**) meta'sı (**geçimliliği, faydası**) dır... Allah indindekiler ise, iman edip Rablerine tevekkül edenler için daha hayırlı ve daha kalıcıdır**.

37-) Velleziyne yectenibune kebairel ismi velfevahışe ve iza ma ğadıbuhüm yağfirun;
Ve günahın kebairinden (şirk, iftira**) ve fevahiş (**zina, şehvet**)'den ictinab edenler içindir (**o Allah indindekiler**)... Ve gadaplandıkları vakit te onlar mağfiret ederler (**örtüp bağışlarlar**).**

38-) Velleziynestecabu liRabbihim ve ekamus Salate, ve emruhüm şura beynehüm* ve mimma razaknahüm yünfikun;
Ve onlar ki Rablerine icabet edip namazı ikame ettiler... İşleri, aralarında şura (teşavur, müşavere etme ile**) olduğu halde... Kendilerini rızıklandırdığımız şeylerden de infak ederler**.

39-) Velleziyne iza esabehümülbağyü hüm yentesırun;
Ve onlar ki, kendilerine zulm/tecavüz isabet ettiğinde, onlar (zulmedenlere**) galip gelirler (**zillete boyun eğmezler, zulmetmezler**).**

40-) Ve cezaü seyyietin seyyietün mislüha* femen 'afa ve asleha feecruhu alellah* inneHU la yuhıbbuz zalimiyn;
Bir kötülüğün cezası, onun misli bir kötülüktür... Kim affeder ve ıslah (sulh**) yaparsa, onun ecri Allah'ın üzerinedir... Muhakkak ki O, zalimleri sevmez**.

41-) Ve lemenintesare ba'de zulmihi feülaike ma aleyhim min sebiyl;
Kim de zulmünden (zulme uğramasından**) sonra zalime karşı durur/galip gelir ise, işte onların aleyhine bir yol yoktur**.

42-) İnnemes sebiylü alelleziyne yazlimunenNase ve yebğune fiyl Ardı Bi ğayril hakk* ülaike lehüm azâbün eliym;
Ancak insanlara zulmedenlerin ve Bi-gayrilHakk (haksız olarak**) Arz'da azgınlık yapanların aleyhine yol vardır (**cezalarını görürler**)... İşte onlar için elim bir azab vardır**.

43-) Ve lemen sabere ve ğafere inne zâlike lemin azmil ümur;
Kim de sabreder ve bağışlarsa, muhakkak ki bu, azm gerektiren/üzerinde durmaya değer işlerdendir.

44-) Ve men yudlililahu fema lehu min Veliyyin min ba'diHİ, ve teraz zalimiyne lemma raevül azâbe yekulune hel ila mereddin min sebiyl;
Allah kimi saptırırsa, ondan sonra artık onun için bir veliy yoktur... Zalimleri, azabı gördüklerinde: "(*Dünya'ya***) *geri dönecek bir yol var mı?*" dediklerini görürsün**.

45-) Ve terahüm yu'redune aleyha haşıiyne minez zülli yenzurune min tarfin hafiyy* ve kalelleziyne amenu innel hasiriynelleziyne hasiru enfüsehüm ve ehliyhim yevmel kıyameti, ela innez zalimiyne fiy azâbin mukıym;
Onları, zilletten huşu' etmişler (baş eğip pusmuşlar**), gizli gözle/bakışla bakıyor oldukları halde ona (**ateşe**) arzolunurlarken görürüsün... İman edenler dedi ki: "*Muhakkak ki asıl husrana uğrayanlar şol kimselerdir ki, kıyamet günü nefslerini ve ehillerini (*kuvvelerini*) husrana uğratmışlardır... Dikkat edin!... Muhakkak ki zalimler mukıym (*daimi*) bir azab içindedirler*"**.

46-) Ve ma kâne lehüm min evliyae yensurunehüm min dunillah* ve men yudlilillahu fema lehu min sebiyl;
Onların Allah'dan başka kendilerine yardım edecek velileri de yoktur... Allah kimi saptırırsa (kendinden, sistem'den perdelerse**), onun için artık bir yol yoktur**.

47-) İstecıybu liRabbiküm min kabli en ye'tiye yevmün la meredde lehu minallah* ma leküm min melcein yevmeizin ve ma leküm min nekiyr;
Allah'dan (olan**), reddolunması imkansız bir gün gelmezden önce Rabbinize icabet edin... O gün ne bir melce' (**sığınacak bir yeri**) niz vardır, ne de bir nekiyr'iniz (**inkar-red-tanımamanız**) olur**.

48-) Fein a'redu fema erselnake aleyhim hafiyza* in aleyke illel belağ* ve inna iza ezâknel İnsane minNA rahmeten feriha Biha* ve in tusıbhüm seyyietün Bima kaddemet eydiyhim feinnel İnsane kefur;
Eğer yüz çevirirlerse, seni onlar üzerine bir hafiyz (koruyup kollayan, bekçi**) irsal etmedik... Sana düşen ancak tebliğdir... Doğrusu biz insana bizden bir rahmet tattırdığımızda, onunla (**B gerçeğince**) ferahlar (**sevinir; perdelenir?**)... Eğer ellerinin takdim ettiği dolayısıyla (**B gerçeğince**) kendilerine bir kötülük isabet ederse, muhakkak ki insan kefur (**çok nankör**) dur (**gene perdelenir?**).**

49-) Lillahi Mülküs Semavati vel Ard* yahlüku ma yeşa'* yehebü limen yeşau inasen ve yehebü limen yeşaüz zükur;
Semavat'ın ve Arz'ın mülkü (onları kendi Esması ile yoktan yaradan**) Allah'ındır... Dilediğini yaratır... Dilediğine dişiler hibe eder, dilediğine de erkekler hibe eder**.

50-) Ev yüzevvicühüm zükranen ve inasa* ve yec'alü men yeşau akıyma* inneHU Aliymun Kadiyr;
Yahut onlara erkekler ve dişiler tezvic eder (çiftleştirir, eş yapar; ikisinden birden verir**)... Dilediğini de akıym (**kısır**) kılar... Muhakkak ki O, Aliym'dir, Kadiyr'dir**.

51-) Ve ma kâne libeşerin en yükellimehullahu illâ vahyen ev min veraiy hıcabin ev yursile Rasûlen feyuhıye Bi iznihi ma yeşa'* inneHU Aliyyün Hakiym;
Bir beşer (yeryüzü insanı**) için Allah'ın kendisiyle konuşması olacak şey (**mümkün**) değildir... Ancak vahyen (**mi'rac'da Hz.Rasûlullah'a olduğu gibi vasıtasız**), yahut hicab (**perde**) arkasından (**Hz.Musa'ya olduğu gibi**), ya da bir Rasûl (**melek**) irsal edip Bi-iznihi (**izniyle**) dilediğini vahyetmesi (**ilham etmesi gibi**) müstesna... Muhakkak ki O, Aliyy'dir, Hakiym'dir**.

52-) Ve kezâlike evhayna ileyke ruhan min emriNA* ma künte tedriy melKitabu ve lel iymanü ve lâkin cealnahu nuren nehdiy Bihi men neşau min ıbadiNA* ve inneke le tehdiy ila sıratın müstekıym;
Ve böylece sana emrimizden bir ruh (Can**) vahyettik... (**Yoksa**) sen, Kitab (**Sistem, Diyn**) nedir, iman (**ikan**) nedir bilmezdin... Fakat biz O'nu (**RUHu**), kullarımızdan dilediğimize (**B sırrınca**) kendisiyle hidayet ettiğimiz bir NUR yaptık... Ve muhakkak ki sen de (**nurumuzla**) kesinlikle Sırat-ı Müstakıym'e hidayet edersin**.

53-) Sıratıllahilleziy leHU ma fiys Semavati ve ma fiyl Ard* ela ilAllahi tasıyrul ümur;
Semavat'ta ne var ve Arz'da ne varsa (hepsi**) kendisinin olan Allah'ın Sıratı'dır (**o sırat-ı müstakıym**)... Dikkat edin, işler Allah'a döner!**.

****

ZUHRUF SÛRESİ (43)

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

Zuhruf Sûresi Mekke döneminde 63. sırada nazıl olmuştur, 89 ayettir... Adı'nı 35.ayetinde geçen *altın, altından yapılı zinet eşyası, mücevher* manalarına gelen "**Zuhruf**" isminden alır...

<u>Zuhruf Sûresinde</u>: HaMiym sırrı, Arapça Kur'an'ın hikmeti, Ümmül Kitab, taşıyıcı vasıtalar, Tekillik gerçeği ve tecezzinin imkansızlığı, kız-erkek evlatlar, Hz.İbrahim ve kelime-i bakıye, maişetin taksimi ve derecelerin hikmeti, insanlar tek bir ümmet değildir, Rahman'ın zikrinden a'ma olanın arkadaşı kim, iki doğu sırrı, Musa-fravun konusu, MeryemOğlu İsa ve kıyamet ilişkisi, korkudan muaf olan kullar, cehennem'in hazini Malik, Rahman'ın çocuğu da Rahman olurdu hususu, şehidlerin (bilerek Hakka şahid olanların) şefaatı, iman etmeyenlere de "Selam" verilir,... gibi pek çok önemli konu açıklanmaktadır...

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) Haa, Miiiym;
Ha, Miym.

2-) Vel Kitabil mübiyn;
O Kitab-ı Mubiyn'e yemin olsun ki,

3-) İnna cealnaHU Kur'ânen Arebiyyen lealleküm ta'kılun;
Doğrusu biz O'nu akletmeniz için Arapça bir Kur'an kıldık.

4-) Ve inneHU fiy Ümmil Kitabi ledeyNA le Aliyyün Hakiym;
Muhakkak ki O, yanımızda/katımızda Ümmül Kitab'tadır, Aliyy'dir, Hakiym'dir.

5-) Efenadribü ankümüz Zikre safhan en küntüm kavmen müsrifiyn;
Siz israf eden (zayi eden, haddi aşan**) bir kavimsiniz diye Zikr'i sizden (**sizi uyarmaktan**) vaz mı geçelim?**.

6-) Ve kem erselna min Nebîyyin fiyl evveliyn;
Öncekiler içinde de nice Nebîler irsal ettik (uyarsınlar diye**).**

7-) Ve ma ye'tiyhim min Nebîyyin illâ kânu Bihi yestehziun;
Onlara bir Nebî geldiğinde, mutlaka onunla (B sırrınca**) alay ederlerdi**.

8-) Feehlekna eşedde minhüm batşen ve meda meselül evveliyn;
Bu yüzden batş (güç, imkan**) itibarıyla onlardan daha şiddetli olanları helak ettik... Öncekilerin meseli (**ibret dolu hikayesi**) mazi oldu (**geçti**).**

9-) Ve lein seeltehüm men halekas Semavati vel Arda le yekulünne halekahünnel Aziyzül Aliym;
Yemin olsun ki eğer onlara: "*Semaları ve Arz'ı kim yarattı?*" diye sorsan, elbette: "*Onları, Aziyz ve Alim olan yarattı*" diyecekler.

10-) Elleziy ceale lekümül Arda mehden ve ceale leküm fiyha sübülen lealleküm tehtedun;
O ki, Arz'ı sizin için bir mehd (beşik**) kıldı ve doğru yolu bulasınız diye orada sizin için yollar oluşturdu**.

11-) Velleziy nezzele mines Semai maen Bi kader* feenşerna Bihi beldeten meyta* kezalike tuhrecun;
O ki, Sema'dan bir (Bi-**) kader (**ölçü, miktar**) ile bir su indirdi... Onunla (**B sırrınca**) ölü bir beldeyi inşar ettik (**dirilttik**)... Böylece (**kabirlerden**) çıkarılırsınız**.

12-) Velleziy halekal ezvace külleha ve ceale leküm minel fülki vel en'ami ma terkebun;
O ki, bütün çift/eşleri yarattı ve sizin için gemilerden ve en'am (mismil nefsler, hayvanlar?**) dan bindiğiniz şeyleri oluşturdu**.

13-) Li testevu alâ zuhurihi sümme tezküru nı'mete Rabbiküm izesteveytüm aleyhi ve tekulu subhanelleziy sahhare lena hazâ ve ma künna lehu mukriniyn;
Ki, zahr'larına (sırtlarına, üzerlerine, zuhuruna**) istiva edesiniz (**oturup kurulasınız**), sonra onun**

üzerine istiva ettiğinizde Rabbinizin ni'metini zikredesiniz ve: "*Bunu bize musahhar kılan (**itaata boyun eğdiren****) Subhan'dır... (****Yoksa****) biz buna mukrin (****zabt altına alan, hizmetimize yanaştıran; bir araya getirip maslahata vasıta yapan****) değildik*" diyesiniz**.

14-) Ve inna ila Rabbina le münkalibun;
"*Ve doğrusu biz (**halden hale, tavırdan tavıra kalb olarak****) Rabbimize inkılab olacağız (****seferimizin nihayeti O'dur****)"***.

15-) Ve cealu leHU min ıbadiHİ cüz'a* innel İnsane lekefurun mübiyn;
O'na, O'nun kullarından bir cüz kıldılar (çocuk isnad ettiler**)... Muhakkak ki insan apaçık bir kefur (**gerçeği örtücü, nankör**) dur**.

16-) Emittehaze mimma yahlüku benatin ve asfaküm Bil beniyn;
Yoksa (Allah**) yarattıklarından kızlar edindi ve (**Bi-**) oğlanlar ile sizi mi seçti (**oğlanları size mi tercih etti**) ?**.

17-) Ve iza büşşira ehadühüm Bima darebe lirRahmani meselen zalle vechuhu müsvedden ve hüve kezıym;
Onlardan biri Rahman'a mesel ettiği (Rahman'a nisbet ettiği kızlar**) ile (**B sırrınca**) müjdelendiğinde, öfkeli/gamlı bir halde, vechi simsiyah gölge kesilir (**yüzü simsiyah kesilir**).**

18-) Evemen yüneşşeü fiyl hılyeti ve huve fiyl hısami ğayru mübiyn;
Yoksa süs içinde yetiştirilen ve tartışmada gayrı mubiyn'i (beyan gücü olmayanı**) mı (**Allah'a cüz-çocuk isnad ettiler**) ?**.

19-) Ve cealül Melaiketelleziyne hüm ıbadur Rahmani inasa* eşehidu halkahüm* setüktebü şehadetühüm ve yüs'elun;
Ve onlar Rahman'ın kulları olan melaikeyi dişiler kıldılar... Onların yaratılışına şahid mi oldular (ki**) ?... Onların (**bu**) şahadetleri yazılacak ve sual edilecekler (**kabullerinden sorulacaklar**).**

20-) Ve kalu lev şaerRahmanu ma abednahüm* ma lehüm Bi zâlike min ılm* in hüm illâ yahrusun;
Ve dediler ki: "*Eğer Rahman dileseydi onlara kulluk yapmazdık*"... Bununla ilgili (B sırrınca**) onların bir ilmi (**delilleri, yakinleri**) yoktur... Onlar ancak tahmin üzere konuşup saçmalıyorlar**.

21-) Em ateynahüm Kitaben min kablihi fehüm Bihi müstemsikûn;
Yoksa bundan önce onlara bir Kitab verdik de onlar (B sırrınca**) Ona mı sarılıp tutunuyorlar**.

22-) Bel kalu inna vecedna abaena alâ ümmetin ve inna alâ asarihim mühtedun;
Bilakis, dediler ki: "*Doğrusu biz babalarımızı/atalarımızı bir ümmet (**diyn****) üzere bulduk ve muhakkak ki biz onların eserleri (****izleri, şartlanmaları, genleri****) üzere doğru yolu bulanlarız*"**.

23-) Ve kezâlike ma erselna min kablike fiy karyetin min neziyrin illâ kale mütrefuha, inna vecedna abaena alâ ümmetin ve inna alâ asarihim muktedun;
Böylece senden önce hangi bir karye'ye (şehre**) bir neziyr (**uyarıcı**) irsal ettiysek, oranın mutrafları (**dünyevi-şehvani imkanların bolluğu ile şımaran, ni'metleri yerli yerinde kullanmayanlar'ı**) şöyle dediler: "*Doğrusu biz babalarımızı/atalarımızı bir ümmet (****diyn****) üzere bulduk ve muhakkak ki biz onların eserleri (****izleri, şartlanmaları, genleri****) üzere iktida edenleriz (****uyanlarız****)"***.

24-) Kale evelev ci'tüküm Bi ehda mimma vecedtüm aleyhi abaeküm* kalu inna Bima ürsiltüm Bihi kafirun;
(Hz.Rasûlullah**) dedi ki: "*Ya ben size, babalarınızı/atalarınızı üzerinde bulduğunuzdan daha doğruyu/daha hidayet ediciyi (****B sırrınca****) getirmiş isem de mi?*"... Dediler ki: "*Doğrusu biz (****B sırrıyla****) kendisiyle irsal olunduğuna (****B gerçeğince****) kafirleriz*"**.

25-) Fentekamna mihüm fenzur keyfe kâne akıbetül mükezzibiyn;
Bunun üzerine onlardan intikam aldık... Yalanlayanların akibeti nasıl oldu bir bak!.

26-) Ve iz kale İbrahiymü liebiyhi ve kavmihi inneniy beraün mimma ta'budun;
Hani İbrahim babasına ve kavmine dedi ki: "*Muhakkak ki ben tapınıp kulluk yaptıklarınızdan beriyim*".

27-) İllelleziy fetareniy feinneHU seyehdiyn;
"*Ancak beni (fıtraten) yaratan müstesna... Muhakkak ki O, bana hidayet (klavuzluk) edecektir*".

28-) Ve cealeha kelimeten bakıyeten fiy akıbihi leallehüm yerciun;
(İbrahim**) onu (**bu sözünü**) belki rücu' ederler diye kendinden sonra gelecekler içinde kelime-i bakıyye (**kalıcı söz, baki mana**) kıldı (**haniflik genetik?**).**

29-) bel metta'tü haülai ve abaehüm hatta caehümül Hakku ve Rasûlün mübiyn;
Doğrusu bunları ve onların babalarını/atalarını, kendilerine Hakk ve apaçık bir Rasûl gelinceye kadar faydalandırdım.

30-) Ve lemma caehümül Hakku kalu hazâ sıhrun ve inna Bihi kafirun;
Hakk onlara geldiğinde dediler ki: "*Bu bir büyüdür... Muhakkak ki biz (Bi-) Onu kafirleriz*".

31-) Ve kalu levla nüzzile hazel Kur'ânu alâ racülin minel karyeteyni azıym;
Ve dediler ki: "*Bu Kur'an şu iki karye (şehir; Mekke-Medine)'den büyük bir adam üzerine indirilmeli değil miydi?*".

32-) Ehüm yaksimune rahmete Rabbik* nahnu kasemna beynehüm meıyşetehüm fiyl hayatid dünya ve refa'na ba'dahüm fevka ba'dın derecatin li yettehıze ba'duhüm ba'dan suhriyya* ve rahmetü Rabbike hayrun mimma yecmeun;
Rabbinin rahmetini onlar mı taksim ediyorlar?... Dünya hayatında onların maişetlerini aralarında biz taksım ettik... Bazısını bazısı üzerinde derecelerle ref'ettik ki bazısı bazısına boyun eğdirsin/emir altında tutsun... Rabbinin rahmeti, onların cem'ettikleri şeylerden daha hayırlıdır.

33-) Ve levla en yekûnen nasu ümmeten vahıdeten lecealna limen yekfüru BirRahmani li buyutihim sükufen min fiddatin ve mearice aleyha yazherun;
Eğer insanların tek bir ümmet olması (tek bir ümmet haline gelmeleri**) olmasaydı, elbette Rahman'a (**B gerçeğince**) küfr edenler (**o gerçeği reddedenler, hakikatlerinden kililtliler, nankörlük edenler**) için evlerine gümüşten tavanlar ve üzerlerinde zahir olacakları mi'raclar (**yükseltici nesneler, asansörler**) kılardık**.

34-) Ve libuyutihim ebvaben ve süruren aleyha yettekiun;
Evlerine kapılar ve üzerlerinde yaslanacakları serirler (kılardık**).**

35-) Ve zuhrufa* ve in küllü zâlike lemma metaul hayatid dünya* vel ahıretü ınde Rabbike lil müttekıyn;
Ve zuhruf (altın, altından süs eşyaları kılardık**)... İşte bunların hepsi dünya hayatının meta'ından (**faydasından, aletinden**) başka bir şey değildir... Ahiret ise Rabbinin indinde muttekıyler içindir**.

36-) Ve men ya'şü an zikrir Rahmani nukayyıd lehu şeytanen fehuve lehu kariyn;
Kim (dünyevi şeylerle, maddi nesnelerle, nefsani haz ve şehvetlerle, diyn hobiciliği ile**) Rahman'ın zikrinden a'ma olursa, ona bir şeytan (**vehim, hayal**) hazırlarız/takdir ederiz... O (**şeytan?**), ona bir kariyn (**yakın arkadaş?**)'dir**.

37-) Ve innehüm leyesuddunehüm anissebiyli ve yahsebune ennehüm mühtedun;
Muhakkak ki bunlar (şeytanlar**) onları yoldan (**İslam'dan; arınma, fena, tefekkür, ilim'den**) alakoyarlar da onlar kendilerinin doğru yolda olduklarını zannederler**.

38-) Hatta iza caena kale ya leyte beyniy ve beyneke bu'del meşrikayni fe bi'sel kariyn;
Nihayet bize geldiğinde: "*Keşke benimle senin aranda iki doğunun uzaklığı olsaydı... Ne kötü bir arkadaşmışın!*" dedi.

39-) Ve len yenfeakümül yevme iz zalemtüm enneküm fiyl azâbi müşterikûn;
Bugün (pişmanlık, mazeret; telafi arzusu**) size asla fayda vermeyecektir... Çünkü zulmettiniz... Muhakkak ki siz azab'ta müştereksiniz**.

40-) Efeente tüsmi'us summe ev tehdil umye ve men kâne fiy dalalin mübiyn;
O sağırlara sen mi işittireceksin?... Yahut o a'maları ve apaçık sapkınlık içinde olanları sen mi hidayet edeceksin?.

41-) Feimma nezhebenne Bike feinna minhüm müntekımun;
Eğer (Bi-**) seni götürsek dahi, doğrusu biz onlardan intikam alıcılarız**.

42-) Ev nüriyennekelleziy veadnahüm feinna aleyhim muktedirun;
Yahut ta onlara va'dettiğimizi sana gösteririz... Muhakkak ki biz onlar üzerine muktedirleriz.

43-) Festemsik Billeziy uhıye ileyk* inneke alâ sıratın müstekıym;
Sana vahyolunanı (B sırrınca**) yakalayıp sarıl... Muhakkak ki sen sırat-ı müstakıym üzeresin**.

44-) Ve innehu lezikrun leke ve likavmik* ve sevfe tüs'elun;
Muhakkak ki O (vahyolunan**), senin için ve kavmin için bir zikir (**öğüt, hatırlatma**) dir... Yakında sual edileceksiniz (**mes'ulsunuz**).**

45-) Ves'el men erselna min kablike min RusuliNA ecealna min dunirRahmani aliheten yu'bedun;
Rasûllerimizden senden önce irsal ettiklerimize sor!... Rahman'dan gayrı kulluk yapılır ilahlar kıldık mı?.

46-) Ve lekad erselna Musa Bi ayatiNA ila fir'avne ve meleihi fekale inniy Rasûlü Rabbil alemiyn;
Andolsun ki Musa'yı (Bi-**) ayetlerimizle Fravun ve onun mele'sine (**ileri gelenlerine**) irsal ettik de (**Musa**) dedi ki: "*Muhakkak ki ben Rabb'ül Alemiyn'in Rasûlü'yüm*"**.

47-) Felemma caehüm Bi ayatiNA izahüm minha yadhakûn;
(Musa**) onlara (**Bi-**) ayetlerimizle geldiğinde, onlar hemen onlara gülüyorlardı**.

48-) Ve ma nuriyhim min ayetin illâ hiye ekberu min uhtiha* ve ehaznahüm Bil azâbi leallehüm yerciun;
Onlara gösterdiğimiz herbir ayet, onun (o ayetin**) kızkardeşinden daha büyüktü... Belki rücu' ederler diye onları (**Bi-**) azabla da yakaladık**.

49-) Ve kalu ya eyyühes sahır ud'u lena Rabbeke Bima ahide ındeke innena le mühtedun;
Dediler ki: "*Ey büyücü!... Senin indindeki ahdinden ötürü bizim için (*B sırrınca*) Rabbine dua et!... Muhakkak ki biz doğru yolda olanlar oluruz*".

50-) Felemma keşefna anhümül azâbe izahüm yenküsun;
Kendilerinden azabı keşfettiğimizde (kaldırdığımızda**), hemen onlar ahdlerini bozdular**.

51-) Ve nada fir'avnu fiy kamihi kale ya kavmi eleyse liy mülkü mısra ve hazihil enharu tecriy min tahtiy* efela tubsırun;
Fravun, kavmi içinde nida edip dedi ki: "*Ey kavmim!... Mısır'ın mülkü ve altımdan akan şu nehirler benim değil mi?... Hala görmüyor musunuz?*".

52-) Em ene hayrun min hazelleziy huve mehiynün ve la yekâdü yübiyn;
"*Yoksa şu mehiyn (*basit, aşağılık*) ve sözünü neredeyse açıklayamayandan daha hayırlı değil miyim?*".

53-) Felevla ulkıye aleyhi esviretün min zehebin ev cae meahül Melaiketü mukteriniyn;
"(Eğer Musa doğru söyleyen ise**) *Onun üzerine altından bilezikler bırakılmalı yahut onunla beraber mukteriniyn (*bir araya gelip yakınlık kuranlar*) olarak melekler gelmeli değil miydi?*"**.

54-) Festehaffe kavmehu feetauh* innehüm kânu kavmen fasıkıyn;
(Fravun**) kavmini hafife aldı... Onlar da ona itaat ettiler... Muhakkak ki onlar fasıklar kavmi idi**.

55-) Felemma asefunentekamna minhüm feağraknahüm ecmeıyn;
Vaktaki onlar bizi kızdırdılar, onlardan intikam aldık da onları toptan suda boğduk.

56-) Fecealnahüm selefen ve meselen lil ahıriyn;
Onları ahiriyn (sonradan gelenler**) için bir selef (**geçmiş**) ve bir mesel (**ibretlik örnek**) kıldık**.

57-) Ve lemma duribebnü Meryeme meselen iza kavmüke minhü yesıddun;
MeryemOğlu bir mesel (ibretlik bir örnek**) olarak darbedildiğinde (**ortaya konulduğunda**), hemen senin kavmin ondan yüz çevirdiler/ağır yükler taşıdıkları sırada develerin gürültü çıkardıkları gibi gürültü çıkardılar (**gerçeği anlayamadılar**).**

58-) Ve kalu ealihetüna hayrun em hu* ma darebuhü leke illâ cedela* belhüm kavmün hasımun;
Ve dediler ki: "*Bizim ilahlarımız mı hayırlı yoksa O mu?*"... Bunu sana ancak cedel (tartışma, çekişme**) için/olarak darbettiler (**örnek getirdiler**)... Bilakis onlar hasımlık yapan/çekişmeyi seven bir kavimdir**.

59-) İn huve illâ abdün en'amna aleyhi ve cealnahü meselen libeniy israiyl;
O ancak kendisine in'am'da bulunduğumuz ve kendisini İsrailOğullarına bir mesel (ibretlik bir örnek**) kıldığımız bir kul'dur**.

60-) Velev neşau lecealna minküm Melaiketen fiyl Ardı yahlüfun;
Eğer dileseydik, sizden, Arz'da halef olacak (yerinize geçen**) melekler oluştururduk**.

61-) Ve innehu le ılmün lissaati fela temterunne Biha vettebiun* hazâ sıratun müstekıym;
Muhakkak ki O (HatemünNebî Hz.Muhammed s.a.v.in ba'solunuşu, Nüzül-ü İsa?**), O Saat (**kıyamet**) için bir ilimdir... Ondan (**kiyametten, B gerçeği sözkonusu iken**) şüphe etmeyin ve bana (**Hz.Muhammed'in Diyni'ne; Hz.Mehdi Rasûl'e**) tabi olun... Bu, sırat-ı müstakıym'dir**.

62-) Ve la yesuddennekümüş şeytan* innehu leküm adüvvün mübiyn;
Şeytan sizi (O'na tabi olmaktan, vahdetten**) alakoymasın... Muhakkak ki o sizin için apaçık bir düşmandır**.

63-) Ve lemma cae Iysa Bil beyyinati kale kad ci'tüküm Bil hikmeti ve li übeyyine leküm ba'dalleziy tahtelifune fiyh* fettekullahe ve etıy'un;
İsa (Bi-**) beyyineler ile geldiğinde dedi ki: "*Gerçekten size (*Bi-*) hikmeti (*sistem bilincini, sistemli tefekkürü, akletmeyi*) getirdim ve hakkında ihtilaf ettiğinizin bazısını size açıklayayım diye (*geldim*)... O halde Allah'dan ittika edin ve bana itaat edin*"**.

64-) İnnAllahe HUve Rabbiy ve Rabbüküm fa'buduh* hazâ sıratun müstekıym;
"*Muhakkak ki Allah, benim de Rabbim, sizin de Rabbinizdir... O halde O'na kulluk edin... Bu, sırat-ı müstakıym'dir*".

65-) Fahtelefel ahzabü min beynihim* feveylün lilleziyne zalemu min azâbi yevmin eliym;
Hizibler (Diyn'de, Vahdet'te, kıyamet gerçeği ve alametlerinde tefrikaya düşenler**) kendi aralarında ihtilaf ettiler... Elim bir günün azabından dolayı veyl olsun o zulmedenlere!**.

66-) Hel yenzurune illes saate en te'tiyehüm bağteten ve hüm la yeş'urun;
Onlar farkında olmadıkları halde iken, O Saat'ın (Hz.Rasûlullah'ın: "*Ben ve O Saat şu ikisi gibiyiz*" deyip şahadet ve orta parmaklarını gösterdiği zuhur, o zuhurun alameti farıkasının?**) ansızın kendilerine gelmesinden başka bir şey mi gözlüyorlar (**iman edip gerekli çalışma ve dönüşümlerle karşılamaları gerekirken**) ?**.

67-) El ehıllau yevmeizin ba'duhüm li ba'dın adüvvün illel müttekıyn;
O Gün dostlar (beşeriyyetleri ile, dünyevi, nefsani sebeplerle birbirlerini sevip haliyl edinenler**), bazısı**

bazısına bir düşmandır... Ancak muttekıyker (nefs halinden, perdelilikten korunan; Allah için sevip özden dost olanlar**) müstesna**.

68-) Ya ıbadi la havfün aleykümül yevme ve la entüm tahzenun;
"*Ey kullarım!... Bugün size bir korku yoktur... Siz mahzun olmazsınız da*".

69-) Elleziyne amenu Bi ayatiNA ve kânu müslimiyn;
Onlar (o kullar**) ki ayetlerimize (**B sırrıyla**) iman ettiler ve müslimler oldular**.

70-) Udhulül cennete entüm ve ezvacüküm tuhberun;
Siz ve eşleriniz sürur içinde-ikrama mazhar olduğunuz halde Cennet'e (Hakkani yaşam'a**) dahil olun!**.

71-) Yutafü aleyhim Bi sıhafin min zehebin ve ekvab* ve fiyha ma teştehiyhil enfüsü ve telezzül a'yün* ve entüm fiyha halidun;
Altından tabaklar/tepsiler ve testiler/kadehler (B sırrınca**) tavaf ettirilir üstlerinde...Orada nefslerin iştah ettiği ve gözlerin telezzüz ettiği şeyler de vardır... Ve sizler orada ebedi kalıcılarsınız**.

72-) Ve tilkel cennetülletiy uristümuha Bima küntüm ta'melun;
İşte yaptığınız çalışmalar ile (B sırrınca yaptığınız çalışmalar olarak**) kendisine mirasçı kılındığınız cennet budur**.

73-) Leküm fiyha fakihetün kesiyretün miha te'külun;
Sizin için orada pek çok meyv vardır... Onlardan yersiniz.

74-) İnnel mücrimiyne fiy azâbi cehenneme halidun;
Muhakkak ki mücrimler (şirk ile ayrılığa oturanlar**) zehennem azabı içinde ebedi kalıcılardır**.

75-) La yüfetteru anhüm vehüm fiyhi müblisun;
Onlardan hafifletilmez... Onlar onun içinde mublisundur (Rahmetullah'tan ümit kesmiş, gayriyete-birimselliğe terkedilmiş kimselerdir**).**

76-) Ve ma zalemnahüm ve lâkin kânu hümüz zalimiyn;
Biz onlara zulmetmedik... Fakat onlar zalimler idiler.

77-) Ve nadev ya Malikü li yakdı aleyna Rabbük* kale inneküm makisun;
"*Ey (*cehennem'in hazini*) Malik!... Rabbin aleyhimize hüküm versin (*işimizi bitirsin, öldürsün; azabı hissetmez kılsın*)!"* diye nida ettiler... (Malik**) dedi ki: "*Muhakkak ki siz (*burada, böyle*) kalıcılarsınız*"**.

78-) Lekad ci'naküm Bil Hakkı ve lâkinne ekserekümlil Hakkı karihun;
Andolsun ki size Bil-Hakk (Hakk olarak**) geldik... Fakat sizin ekseriyetiniz Hakkı kerih görenlerdiniz (**Hakk'dan hoşlanmıyordunuz**).**

79-) Em ebremu emren feinna mübrimun;
Yoksa (Hakk'dan gafil olup Hz.Rasûlullah'a hasım olanlar**) muhkem bir iş mi yaptılar/yoksa Hakkı kerih görmede kesin kararlı ve batılı yaşamada israrlılar mı?... Çünkü biz de muhkem kılanlarız/Hakk'da kesin kararlılarız**.

80-) Em yahsebune enna la nesmeu sirrahüm ve necvahüm* bela ve RusülüNA ledeyhim yektübun;
Yoksa onların sırlarını (gizlediklerini**) ve fısıltılarını işitmediğimizi mi sanırlar?... Evet (**işitiyoruz**)... Yanlarındaki Rasûllerimiz de yazmaktadırlar**.

81-) Kul in kâne lirRahmani veledün, feena evvelül abidiyn;
De ki: "*Eğer Rahman'ın bir çocuğu olsaydı, abidlerin (*ona ibadet edenlerin*) ilki ben (*olur*) idim (*çocuk-baba?*)"*.

82-) Subhane Rabbis Semavati vel Ardı Rabbil Arşi amma yesıfun;
Semavat ve Arz'ın Rabbi, Arş'ın Rabbi onların vasıflamalarından Subhan'dır (münezzehdir**) !**.

83-) Fezerhüm yehudu ve yel'abu hatta yulaku yevme hümülleziy yuadun;
Bırak onları, va'dolundukları günlerine kavuşuncaya kadar (dünyalarına, rüyalarına**) dalsınlar ve oynasınlar**.

84-) Ve HUvelleziy fiys Semai ilahun ve fiyl Ardı ilah* ve HUvel Hakiymül Aliym;
Sema'da da ilah (tek vücud, müessir**) O'dur, Arz'da da ilah (**vücud, yaratan**) O'dur... O, Hakiym'dir, Aliym'dir**.

85-) Ve tebarekelleziy leHU Mülküs Semavati vel Ardı ve ma beyne hüma* ve ındeHU ılmüs saati, ve ileyHİ turceun;
Semavat'ın, Arz'ın ve ikisi arasındakilerin mülkü kendisinin olan ne yüce mübarektir!... O'nun indindedir, O Saat'ın ilmi... Ve O'na rücu' ettirileceksiniz.

86-) Ve la yemlikülleziyne yed'une min duniHİş şefaate illâ men şehide Bil Hakkı ve hüm ya'lemun;
O'ndan başka çağırdıkları (isimlendirdikleri**) şefaat'a malik olamazlar... Ancak bilerek (**ilmen**) Hakka (**B sırrıyla**) şahid olanlar müstesna**.

87-) Ve lein seeltehüm men halekahüm le yekulünnAllahu feenna yü'fekûn;
Yemin olsun ki eğer onlara: "*Kendilerini kim yarattı?*" diye sorsan, elbette: "*Allah*" diyecekler... (Hakk'tan**) nasıl çevriliyorlar peki?**.

88-) Ve kıylihi ya Rabbi inne haülai kavmün la yu'minun;
Onun (O Rasûl'ün?**) sözü, "*Ya Rabbi, muhakkak ki bunlar iman etmeyen bir kavimdir*"**.

89-) Fasfah anhüm ve kul Selâm* fesevfe ya'lemun;
(Rasûl'üm!**) sen onlardan geç/onlara aldırma (**affet, geniş ol**) ve: "*Selam*" de... Yakında bilecekler**.

****

DUHÂN SÛRESİ (44)

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

Duhan Sûresi Mekke döneminde 64.sırada nazıl olmuştur... Adını, kıyamet alametlerinden olan "**Duman**" manasına gelen 10.ayetindeki "**Duhan**" isminden alır... 59 ayettir...

Duhan Sûresinde: HaMiym sırrı, O'nun (?) mübarek bir gece içinde inzali, O gecede (?) her hikmetli işin tefriki, Sema'nın apaçık bir duman olarak gelmesi, iman ve azabın keşfi, Musa-İsrailOğulları-fravun konusu, İsrailOğullarının bir ilim üzere seçilmeleri, Zakkum ağacı, muttekıyler ve makam-ı emiyn, ölümü tadanlara 2.bir ölümün olmadığı, Hz.Rasûlullah'ın dili üzere kolaylaşan Hakikat,... gibi bir çok önemli husus açıklanmaktadır...

Duhan Sûresi hakkında bir kaç hadis-i şerif:

Kim Cum'a gecesinde Duhan'ı kıraat ederse, bağışlanmış olarak sabahlar ve hur'ül ayn'den tezvic edilir (eşler verilir**).**

Kim bir gece içinde Duhan'ı kıraat ederse, yetmiş bin melek onun için mağfiret dileyerek sabahlar.

Kim Cum'a gecesi yahut Cum'a gününü Duhan HaMiym'i ni kıraat ederse, Allah onun için cennet'te bir ev bina eder.

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) Haa, Miiiym;
Ha,Miym.

2-) Vel Kitabil mübiyn;
O Kitab-ı Mubiyn'e yemin olsun ki,

3-) İnna enzelnahu fiy leyletin mübareketin inna künna münziriyn;
Doğrusu biz O'nu mübarek bir gece içinde inzal ettik... Muhakkak ki biz uyarıcılarız.

4-) fiyha yüfreku küllü emrin Hakiym;
Her hikmetli iş (Sistem'e göre açığa çıkan her iş**) Onda (**O Gece içinde**) tefrik (**birbirinden temyiz**) edilir (**hükümleri ayan olur**).**

5-) Emren min ındiNA* inna künna mürsiliyn;
İndimizden bir emir olarak (alelade beşeri bir iş değil**)... Muhakkak ki (**Rasûlleri**) biz irsal edicileriz**.

6-) Rahmeten min Rabbik* inneHU HUves Semiy'ul Aliym;
Rabbinden bir rahmet olarak... Muhakkak ki O, Semi'dir, Aliym'dir.

7-) Rabbis Semavati vel Ardı ve ma beynehüma* in küntüm mukıniyn;
Semavat'ın, arz'ın ve ikisi arasındakilerin Rabbidir (O**)... Eğer ikan sahipleri iseniz**.

8-) La ilahe illâ HUve yuhyiy ve yümiyt* Rabbüküm ve Rabbü abaikümül evveliyn;
O'ndan başka İlah (vücud, yaratan, müessir**) yok... (**O**) diriltir ve (**O**) öldürür... Sizin de Rabbinizdir, ilk babalarınızın/atalarınızın da Rabbidir (**O**).**

9-) Belhüm fiy şekkin yel'abun;
Hayır, onlar şekk içindeler (yakinleri yok, perdeliler**), oynayıp duruyorlar**.

10-) Fertekıb yevme te'tis Semau Bi duhanin mübiyn;
(Yakiyn için**) Sema'nın (**B sırrıyla**) apaçık bir duhan (**duman**) olarak geleceği günü (**ölümleri?**) gözetleyip bekle!**.

11-) Yağşen Nas* hazâ azâbün eliym;
(O duman**) insanları kaplar-bürür... Bu elim bir azabtır**.

12-) Rabbenekşif annel azâbe inna mu'minun;
"*Rabbimiz!... Azabı bizden keşfet (*aç*);doğrusu biz mü'minleriz!*" (der insanlar**).**

13-) Enna lehümüz Zikra ve kad caehüm Rasûlün mübiyn;
Artık onlar nerede düşünüp ibret-öğüt almak nerede?... Halbuki onlara apaçık bir Rasûl de gelmişti.

14-) Sümme tevellev anhu ve kalu muallemün mecnun;
Sonra O'ndan yüz çevirdiler ve: "*Mecnun bir muallem (*kendisine öğretilmiş bir deli-cinni*)'dir*" dediler.

15-) İnna kâşifül azâbi kaliylen inneküm aidun;
Muhakkak ki biz o azabı az (bir zaman, birazcık**) keşfedeceğiz (**açıp kaldırırız**)... (**Fakat**) muhakkak ki siz eski (**azablı**) halinize geri dönenlersiniz**.

16-) Yevme nebtışul batşetel kübra* inna müntekımun;
O gün (Sema'nın apaçık bir duman olarak geldiği gün**) en büyük yakalayışla yakalarız... Muhakkak ki biz intikam alıcılarız**.

17-) Ve lekad fetenna kablehüm kavme fir'avne ve caehüm Rasûlün keriym;
Andolsun ki onlardan önce Fravun kavmini de fitneye düşürdük/güç işlerle denedik... Onlara keriym bir Rasûl gelmişti.

18-) En eddu ileyye ıbadAllah* inniy leküm Rasûlün emiyn;
(O Rasûl**): "*Allah'ın kullarını bana teslim edin... Muhakkak ki ben emiyn bir Rasûl'üm!*" (**dedi**).**

19-) Ve en la ta'lu alellahi* inniy atiyküm Bi sultanin mübiyn;
"*Ve Allah'a karşı üstünlük taslamayın (Rasûl'e isyan etmeyin**)... Muhakkak ki ben size (**B sırrınca**) apaçık bir sultan (**karşı konulamaz delil**) getirdim*"**.

20-) Ve inniy uztü Bi Rabbiy ve Rabbiküm en tercumun;
"*Ve muhakkak ki ben, beni recmetmenizden benim de Rabbim (Bi-Rabbiy**) ve sizin de Rabbiniz olana sığındım*"**.

21-) Ve in lem tu'minu liy fa'tezilun;
"*Eğer bana iman etmedinizse, benden uzlet edin (uzaklaşın**)"***.

22-) Fedea Rabbehu enne haülai kavmün mücrimun;
(Musa**) da Rabbine: "*Muhakkak ki bunlar mücrim (**suçlu**) bir kavimdir*" diye dua etti/çağırdı**.

23-) Feesri Bi ıbadiy leylen inneküm müttebeun;
(Rabbi dedi ki**): "*Kullarımı (**B sırrınca**) geceleyin isra ettir (**geceleyin yürüt**)... Muhakkak ki siz izleneceksiniz*"**.

24-) Vetrukil bahre rehva* innehüm cündün muğrakun;
"*Deniz'i rahv (sakin**) olduğu halde terket... Muhakkak ki onlar boğulmuş bir ordudur*"**.

25-) Kem tereku min cennatin ve uyun;
Cennet (bahçe**)'lerden ve gözeler/pınarlardan nicelerini terkettiler (**beyinlerindeki nice kuvveleri ve algılama sistemlerini terkettiler**).**

26-) Ve züruın ve mekamin keriym;
Nice ekinler ve makam-ı keriym'i de (terkettiler**).**

27-) Ve na'metin kânu fiyha fakihiyn;
Ve içinde lezzetlendikleri nice ni'met'i de (terkettiler**).**

28-) Kezâlike ve evrasnaha kavmen ahariyn;
İşte böyle... Onları başka bir kavme miras kıldık.

29-) Fema beket aleyhimüs Semaü vel Ardu ve ma kânu münzariyn;
Onlara (beden boyutunda boğulanlara, nefs-i emmare ehline**) Sema ve Arz ağlamadı (**mü'min değillerdi; hakikattan bir ilme sahib değillerdi**) ve onlar bakılanlardan/mühlet verilenlerden de olmadılar**.

30-) Ve lekad necceyna beniy israiyle minel azâbil mühiyn;
Andolsun ki İsrailOğullarını o hor-hakir edici azabtan (nefs-i emmare'den**) kurtardık**.

31-) Min fir'avn* innehu kâne aliyen minel müsrifiyn;
Fravun'dan (kurtardık**) !... Muhakkak ki o, aliy (**üstünlük taslayan, mütekebbir**), israf edenlerden (**zayi eden-haddi aşanlardan**) idi**.

32-) Ve lekadıhternahüm alâ ılmin alel alemiyn;
Andolsun ki onları (İsrailOğullarını**), bir ilim üzre alemler üzerine seçtik**.

33-) Ve ateynahüm minel ayati ma fiyhi belaun mübiyn;
Ve onlara kendilerinde (o ayetlerin içinde**) apaçık bir bela (**imtihan**) olan ayetlerden de verdik**.

34-) İnne haülai le yekulun;
Muhakkak ki bunlar şöyle derler:

35-) İn hiye illâ mevtetünel ula ve ma nahnu Bi münşeriyn;
"*O ilk ölümümüzden başka bir şey değildir ve biz (*Bi-*) neşrolunacak (**ölümümüzden sonra biz tekrar diriltilip ba'solunacak*****) da değiliz*"**.

36-) Fe'tu Bi abaina in küntüm sadıkıyn;
"*Eğer doğru söyleyenler iseniz haydi (*Bi-*) babalarımızı/atalarımızı getirin*".

37-) Ehüm hayrun em kavmü tübbeın velleziyne min kablihim* ehleknahüm, innehüm kânu mücrimiyn;
Onlar mı daha hayırlı (varlıklı, güçlü, bilgili**) yoksa Tubba' (**Yemen hükümdarına verilen ad... Ki hadis-i şerfi'te iman-tevhid ehli olduğu işaret yollu söylenmiştir**) kavmi ve onlardan (**Tubba' kavminden**) öncekiler mi?... Onları helak ettik (**düşünün**) ?... Muhakkak ki onlar mücrimler idiler**.

<u>Not</u>: Tubba' hakkında bir açıklama:

Hz.Rasûlullah s.a.v. şöyle buyurmuştur: "**Tubba'a sövmeyiniz; çünkü o bir mü'min idi**"... **Aişe-i Sıddıka** validemiz r.a.a da şöyle buyurmuştur: "**Tubba'a sövmeyiniz; çünkü o salih bir adam idi**"... Ayette hayırlılıkta Kureyş'den aşağı olmadığı vurgulanan Kavm-i Tubba'nın helaki ibret olarak dikkatlere sunuluyor, **<u>sünnetullah</u>**<u>'ın geçerliliği bakımından</u>!?...

Yani Tubba'nın kendisi değil, kavmi sözkonusu ediliyor, helak itibarıyla... Tıpkı Nuh kavmi, Musa kavmi,... gibi...

Kur'an'da ve **hadisler**de "**Tubba'**" diye tanımlanan Zat hakkında kaynaklarda vahyi olmayan bazı rivayetler hikaye edilmektedir... Bunlardan iki meşhur rivayetten biri şudur:

HatemünNebî'nin ba'sinden asırlar önce, Tubba'a, ehl-i kitab'ın muvahhid bilginleri ulaşıp **Hz.Adem**'den **HatemünNebî**'ye kadar konuyu hikaye ederler... Yani **HatemünNebî** ya da **Ahmed isimli Rasûl** ile ilgili ehl-i kitab'ın bilgisi vardır... Mevcud Tevrat ve İnciller'de bile bunun tesbiti mümkündür... **HatemünNebî** ile ilgili bu bilgi, **Hz.Rasûlullah**'ın çağdaşı olan hristiyan Necranlılar'da da vardı ki **Hz.Rasûlullah**'ın mektubunu müzakare ederlerken papazın kendisine fikrini sorduğu Şurahbiyl "**Allah'ın İbrahiym'e, İsmaiyl'in zürriyyeti içinde nübüvveti va'dettiğini biliyorsun...?**" sözleri tarihen kesin bir bilgidir...

İşte Tubba'nın Mekke ve Medine merakı buna dayanır... Tubba', ehl-i kitab'tan öğrendiklerinden etkilenip **HatemünNebî**'i tercih edip ilgilenince, bilenler "*Sen Ona yetişemezsin, Onun ba'sine daha var*" demişler... Bunun üzerine Tubba' "*Ona bir hizmet ve bir iz bırakmalıyım*" diye Mekke ve Medine seferlerine yönelir (diğer rivayette buralara hücum edip yıkmak için geldiği ve görüp duyduklarından etkilenerek o hizmetleri ve izleri bıraktığı söylenir)...

Bu Zatın Medine'ye sefer edip, bunu bilip bekleyenlerden (beni kureyza yahudilerinden önde gelen iki alim ve konuya muttali olan başkaları) **Ahmed isimli Rasûl**'ün hicret yurdu için aldığı müjdeden öyle etkilenir ki, **Ahmed isimli bu Rasûl**'e hitaben bir mektup yazar ve hicret yurdunda araziler alıp **O Rasûl** hicret ettiğinde kalması için bir ev yaptırıp bunları **O**'na ulaşıncaya kadar emaneten ve veraseten bırakır... Mekke'ye seferinde de **Beytullah**'a ilk kapıyı yapan ve çizgili Yemen kumaşından bir örtü giydiren kimse olduğu, söylenir...

Nitekim **Hz.Rasûlullah** s.a.v. Medine'ye hicret ettiğinde, Medineli her mü'min **O**nu kendi evine götürmek için devesinin yularına asılırlarken **Hz.Rasûlullah** s.a.v. şöyle buyurdu: "**Hallu sebiylehu, fe inneha me'muretün=** ***onun yolundan çekilin, çünkü o bir me'murdur***"... **Hz.Rasûlullah**'ı Medine'ye taşıyan o şanslı devenin çöktüğü yer, Halid B. Zeyd Ebu Eyyub elEnsariy denilen yetime miras kalan o yerdi ki, o mektup da Ebu Eyyüb el Ensariy denilen bu bahtiyara tevarüsen kalmıştı... Niyyet ve emanet yerini bulmuştu... Adı, Ebu Kereb ya da Ebu Keriyb Es'ad'ül Himyeri denilen, tevhid ehli olduğu mektubundan da belli olan bu Tubba'nın yazdığı mektubta bir de şu şiir vardı:

Şehidtü ala Ahmedin ennehu
Rasûl'ün minAllahi BariynNesem
Fe lev müdde umriy umrehu
Le küntü veziyren lehu vebne am...

Yani;

Ahmed hakkında şahadet ettim ki O
Nesem'in (canlı yaratıkların**) Bari'si Allah'dan bir Rasûl'dür**
Eğer ömrüm Onun ömrüne (Onun hayata geleceği vakte kadar**) uzatılırsa**
Elbette ben Onun bir veziyri (yükünü paylaşan**) ve amca oğlu olurum...**

38-) Ve ma halaknes Semavati vel Arda ve ma beynehüma laıbiyn;
Semavat'ı, Arz'ı ve ikisi arasında olanları oynayalım diye halketmedik (ihmal edilemez olgulardır**).**

39-) Ma halaknahüma illâ Bil Hakkı ve lâkinne ekserehüm la ya'lemun;
Biz onları ancak Bil-Hakk (Hakk; gerçek, yadsınamaz olarak**) yarattık... Fakat onların çoğu (**Hakkı, gerçeği, asıl olanı**) bilmezler**.

40-) İnne yevmel fasli miykatühüm ecmeın;
Muhakkak ki fasl (hüküm, ayırdetme**) günü, onların toptan mi'katı (**tümünün tayin edilmiş vakitleri**) dır**.

41-) Yevme la yuğniy mevlen an mevlen şey'en ve la hüm yünsarun;
Mevla'nın (dostun**) mevla'dan (**dosttan**) bir şey savamadığının günüdür (**o fasl günü**)... Onlar yardım da olunmazlar**.

42-) İlla men rahımAllah* inneHU HUvel Aziyzur Rahıym;
Allah'ın rahmet ettikleri müstesna... Muhakkak ki O, Aziyz'dir, Rahıym'dir.

43-) İnne şeceretez zakkum;
Muhakkak ki zakkum ağacı,

44-) Taamül esiym;
Esiym (çok günahkarın, büyük günah işleyen**)'in yiyeceği'dir**.

45-) Kel mühl* yağliy fiyl butun;
Erimiş maden gibidir; batn (karın**) larda ğaleyan eder/kaynar**.

46-) Keğalyil hamiym;
Kaynar suyun kaynaması gibi.

47-) Huzuhü fa'tiluhu ila sevail cahım;
"***Alın/tutun onu da cahıym (****cehennem****)'in ortasına çekip-sürüyerek götürün onu***".

48-) Sümme subbu fevka re'sihi min azâbil hamiym;
"***Sonra da, o kaynar suyun azabından (****hırsından, sınırlamasından****) onun başının üstüne dökün/akıtın***".

49-) Zuk* inneke entel Aziyzül Keriym;
(Zebaniler der ki**): "*Tat (bakalım)... Çünkü sen Aziyz'sin, Keriym'sin (!)"***.

50-) İnne hazâ ma küntüm Bihi temterun;
"*Muhakkak ki bu, (B sırrınca) şüphe edip durduğunuz şeydir*".

51-) İnnel müttekıyne fiy mekamin emiyn;
Muhakkak ki muttekıyler (tabiat ve nefs halinden korunanlar**), makam-ı emiyn'dedirler**.

52-) Fiy cennatin ve uyun;
Cennet'lerde ve göze/kaynak/pınarlardadırlar (yani**).**

53-) Yelbesune min sündüsin ve istebrakın mütekabiliyn;
Mütekabilin (karşılıklı-yüzyüze duranlar?**) olarak ince ipek'ten ve kalın ipek'ten/parlak atlas'tan giyerler.**

54-) Kezâlik* ve zevvecnahüm Bi hurin ıyn;
İşte böyle... Onları (B sırrınca**) Hur-i Iyn (**iri gözlü, gözlerinin beyazı çok beyaz, siyahı çok siyah, beyaz tenli dişi eşler-huriler**) ile tezvic ettik (**çiftleştirdik, eşleştirdik**).**

55-) Yed'une fiyha Bi külli fakihetin aminiyn;
Orada aminler olarak her çeşit meyvayı (B sırrınca**) çağırırlar/isterler**.

56-) La yezukune fiyhelmevte illel mevtetel ula* ve vekahüm azâbel cahım;
Orada ilk ölümden başka ölüm tatmazlar (ölmeden önce ölmüşlerdir?**)... (**Rableri**) onları Cahıym'in azabından korumuştur**.

57-) Fadlen min Rabbik* zâlike hüvel fevzül azıym;
Rabbinden bir fazl olarak (bu ni'met ile tafdil edildiler**)... İşte bu, aziym kurtuluşun ta kendisidir**.

58-) Feinnema yessernahü Bi lisanike leallehüm yetezekkerun;
Biz O'nu, belki tezekkür ederler diye senin lisanın ile (B sırrınca, senin lisanın olarak**) kolaylaştırdık**.

59-) Fertekıb innehüm murtekıbun;
Gözetleyip bekle (seyret**) !... Muhakkak ki onlar da beklemektedirler**.

****

CÂSİYE SÛRESİ (45)

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

Casiye Sûresi Mekke döneminde 65.sırada nazıl olmuştur... Abdullah İ.Abbas r.a. 14.ayetinin Hz.Ömer r.a. hakkında ve Medine-i Münevvere'de indiğini söyler... Sûre, 37 ayettir... Adını, 28. ayetinde geçen "*diz çökmüş, dizleri üzerine oturmuş*" anlamına gelen "**Casiye**" kelimesinden alır... Casiye Sûresi 18.ayetinde geçmesi dolayısıyla "**Şeriat**", 24.ayetinde geçmesi dolayısıyla da "**Dehr**" diye de isimlenmiştir...

Casiye Sûresinde: HaMiym sırrı, vahdet-vücud konuları, vahiy-ayetler-tenziyl, Allah ayetlerinin tilavetini işitenlerin sorumluluğu, Semavat ve Arz'da bulunanların toplamı insan'a musahhar kılınmıştır, iman edenlerin bağışlayıcılıkları, Allah günlerini ummayanlar, herkesin yaptığı kendinedir,

İsrailOğullarının üstün özellikleri, şeriat, Allah muttekıylerin Veliy'sidir, Kur'an ve HaMiym insanlara basiretler ve ikan sahiplerine ise hidayet ve rahmettir, hevasını ilah edinenler, Dehr'e tapanlar, her ümmet kendi kitabına çağrılır, kıyamet, amellerin bir nushası vardır, Hamd ve Kibriya Allah'ındır,... gibi bir çok önemli husus açıklanmaktadır...

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) Haa, Miiiym;
Ha, Miym.

2-) Tenziylül Kitabi minAllahil Aziyzil Hakiym;
O Kitab'ın tenziyli (tafsile indirme**), Aziyz ve Hakiym olan Allah'dandır!**.

3-) İnne fiys Semavati vel Ardı le âyâtin lil mu'miniyn;
Muhakkak ki Semavat'ta ve Arz'da mü'minler için ayetler vardır.

4-) Ve fiy halkıküm ve ma yebüssü min dabbetin ayatün li kavmin yukınun;
Sizin yaratılışınızda ve (sizi yaratanın**) dabbe'den bess ettiklerinde (**canlılardan-hayvanlardan saçıp yaydıklarında**), ikan sahibi bir kavim için elbette ayetler vardır**.

5-) Vahtilafil leyli ven nehari ve ma enzelAllahu mines Semai min rizkın feahya Bihil Arda ba'de mevtiha ve tasriyfirriyahi ayatün likavmin ya'kılun;
Gece ve gündüz'ün ihtilafında (birbiri ardınca değişip durmasında**), Allah'ın Sema'dan bir rızk inzal edip de onunla (**B sırrınca**) ölümünden sonra Arz'ı diriltmesinde ve rüzgarları tasrifinde (**tasarrufunda, evirip çevirmesinde**) akleden bir kavim için ayetler vardır**.

6-) Tilke ayatullahi netluha aleyke Bil Hakk* fe Bi eyyi hadiysin ba'dAllahi ve ayatiHİ yu'minun;
İşte bunlar Allah'ın ayetleridir (sıfatlarıdır**)... Onları sana (**B sırrınca**) Hakk olarak tilavet ediyoruz... Allah'dan ve O'nun ayetlerinden sonra (**Bi-**) hangi söze iman ederler?**.

7-) Veylün likülli effakin esiym;
Her esiym (çok günahkar; hakikatına ait özellikleri beşeriyyetine atfedip, bedensel-nefsani zevkler için kullanan**) effak (**kezzab, yalancı, iftiracı**) a veyl olsun!**.

8-) Yesmeu ayatillahi tütla aleyhi sümme yusırru müstekbiren keen lem yesma'ha*
febeşşirhu Bi azâbin eliym;
Kendisine (bilfiil**) tilavet olunurken Allah'ın ayetlerini işitir, sonra sanki onları işitmemiş gibi (**hiç etkilenmeden**) büyüklük taslayarak (**şirk halinde**) israr eder... Onu elim bir (**Bi-**) azab ile müjdele**.

9-) Ve iza alime min ayatiNA şey'enittehazeha hüzüva* ülaike lehüm azâbün mühiyn;
Ayetlerimizden bir şey bildiğinde, onları alay edinir (birimsellikle Hakkani yaşam ne mümkün?**)... İşte onlar içindir hor-hakir edici azab**.

10-) Min veraihim cehennem* ve la yuğniy anhüm ma kesebu şey'en ve la mettehazu min dunillahi evliya'* ve lehüm azâbün azıym;
Arkalarından da cehennem... Kazandıkları şeyler de Allah'dan gayrı edindikleri veliler de kendilerinden hiçbir şey savamaz/onlara bir faydası olmaz... Onlar için aziym bir azab vardır.

11-) Hazâ hüda* velleziyne keferu Bi ayati Rabbihim lehüm azâbün min riczin eliym;
Bu (Kur'an, bu ayetlerin anlattığı gerçekler**) bir huda (**hidayet, rehber**) dır... Rablerinin ayetlerine (**B gerçeğince**) kafir olanlara gelince, onlar için ricz (**dehşetli azab, pis; şeytan vesvesesi, vehim**)'den elim bir azab vardır**.

12-) Allahulleziy sahhare lekümül bahre li tecriyel fülkü fiyhi Bi emriHİ ve li tebteğu min fadliHİ ve lealleküm teşkürun;

Allah (odur**) ki, O'nun fazlından talep edesiniz ve belki şükredesiniz diye, Bi-emriHİ (**B sırrınca kendi emri ile**) içinde gemilerin akıp gitmesi için deniz'i size musahhar kıldı (**itaat ettirdi**).**

13-) Ve sahhare leküm ma fiys Semavati ve ma fiyl Ardı cemiy'an minh* inne fiy zâlike leâyâtin likavmin yetefekkerun;
Semavat'ta ne var ve Arz'da ne varsa tümünü, O'ndan (kendinden bir lutuf olarak**) size musahhar kılmıştır... Muhakkak ki bunda tefekkür eden bir kavim için elbette ayetler vardır**.

14-) Kul lilleziyne amenu yağfiru lilleziyne la yercune eyyamAllahi liyecziye kavmen Bima kânu yeksibun;
İman edenlere de ki: "*Allah'ın Günleri'ni/Allah Günleri'ni ummayanları örtüp bağışlasınlar ki (*Allah*) bir kavmi kazanmakta oldukları ile (*B sırrınca, kazanıp-ürettikleri şeyler ile*) cezalandırsın*".

15-) Men amile salihan felinefsih* ve men esae fealeyha* sümme ila Rabbiküm turceun;
Kim salih bir amel işlerse, kendi nefsi lehinedir... Kim de kötülük işlerse, kendi aleyhinedir... Sonra Rabbinize rücu' ettirilirsiniz.

16-) Ve lekad ateyna beniy israiylel Kitabe vel Hükme ven Nübüvvete ve razaknahüm minet tayyibati ve faddalnahüm alel alemiyn;
Andolsun ki İsrailOğullarına Kitab'ı (tevhid ilmi, diyn**), Hükm'ü (**hikmet'i**) ve Nübüvvet'i (**ma'rifet'i**) verdik, onları tayyibattan (**vahiy ile, kudsi nurla**) rızıklandırdık ve kendilerini alemlere üstün tuttuk**.

17-) Ve ateynahüm beyyinatin minel emr* femahtelefu illâ min ba'di ma caehümül ılmü bağyen beynehüm* inne Rabbeke yakdiy beynehüm yevmel kıyameti fiyma kânu fiyhi yahtelifun;
Onlara emr'den beyyineler (Sistem gerçekleri; ruhani nitelikler**) de verdik... (**Onlar**) ancak ilim (**Hakikat ilmi, vahiy; Rasûl-Nebî**) kendilerine geldikten sonra, aralarındaki kıskançlık/zulüm yüzünden ihtilaf ettiler... Muhakkak ki Rabbin, ihtilafa düştükleri hususta kiyamet günü aralarında hüküm verecektir**.

18-) Sümme cealnake alâ şeriy'atin minel emri fettebı'ha ve la tettebı' ehvaelleziyne la ya'lemun;
Sonra biz seni Emr'den bir şeriat (yol, metod**) üzere kıldık... Ona (**şeriat'a, sünnetullah'a**) tabi ol, (**Hakikatı, Diyn'i**) bilmeyenlerin hevalarına (**beşeri düşüncelerine**) tabi olma!**.

19-) İnnehüm len yuğnu anke minAllahi şey'a* ve innez zalimiyne ba'duhüm evliyau ba'd* vAllahu Veliyyül müttekıyn;
Muhakkak ki onlar (hakikat-sistem dışı düşünceler**) Allah'dan sana hiçbir fayda sağlayamazlar... Muhakkak ki zalimler, bazısı bazısının (**birbirlerinin**) velileridir... Allah muttekıyler'in Veliy'sidir**.

20-) Hazâ basâiru lin Nasi ve hüden ve rahmetün likavmin yukınun;
Bu (Kur'an ayetleri**), insanlar için basiretler, (**bu ayetlere**) ikan sahibi bir kavim için ise bir huda (**hidayet, rehber**) ve rahmettir**.

21-) Em hasibelleziynecterehus seyyiati en nec'alehüm kelleziyne amenu ve amilus salihati sevaen mahyahüm ve mematühüm* sae ma yahkümun;
Yoksa kötülükleri kazananlar kendilerini iman edip salih amel işleyenler gibi kılacağımızı, (yani**) hayatlarında ve mematlarında eşit/bir (**tutacağımızı**) mı sandılar?... Ne kötü hüküm veriyorlar!**.

22-) Ve halekAllahus Semavati vel Arda Bil Hakkı ve litücza küllü nefsin Bima kesebet ve hüm la yuzlemun;
Allah, Semavat'ı ve Arz'ı Bil-Hakk (Hakk olarak**) ve onlara zulmedilmeksizin her bir nefs kazandığı ile (**B sırrı gereği**) cezalansın diye yarattı**.

23-) Eferaeyte menittehaze ilahehu hevahu ve edallehullahu alâ ilmin ve hateme alâ sem'ıhi ve kalbihi ve ceale alâ basarihi ğışaveten, femen yehdihi min ba'dillah* efela tezekkerun;
Hevasını ilahı (kendine ilah**) edinen, Allah'ın onu bir ilim üzere saptırdığı, sem'i (**işitmesi**) ve kalbi üzere mühür vurduğu, basarı (**görmesi, idrakı**) üzere perde koyduğu kimseyi gördün mü?... Allah'dan sonra ona kim hidayet eder (**ki**) ?... Hala tezekkür etmiyor musunuz?**.

24-) Ve kalu ma hiye illâ hayatüned dünya nemutü ve nahya ve ma yühliküna illed Dehr* ve ma lehüm Bi zâlike min ‘ılm* in hüm illâ yezunnun;
Dediler ki: “*O (**yaşam, varoluş****), ancak dünya (****en aşağı****) hayatımızdan başka değildir... (****Burada, şu zamanlı algılanan boyutta biz****) ölürüz ve diriliriz (****varolup yaşarız****)... Bizi ancak Dehr (****zaman****) helak eder*”... Bununla ilgili onların bir ilmi (**delilleri, yakinleri**) yoktur... Onlar sadece zannediyorlar**.

25-) Ve iza tütla aleyhim ayatuNA beyyinatin ma kâne huccetehüm illâ en kalu'tu Bi abaina in küntüm sadikıyn;
Üzerlerine ayetlerimiz apaçık olarak tilavet edildiğinde: “*Eğer doğru söyleyenler iseniz hadi getirin (**Bi-****) babalarımızı/atalarımızı*” demekten başka hüccetleri yoktur**.

26-) Kulillahu yuhyiyküm sümme yümiytüküm sümme yecmauküm ila yevmil kıyameti la raybe fiyhi ve lâkinne ekseren Nasi la ya'lemun;
De ki: “*Allah sizi diriltiyor (**var kılıyor; sizin bir vücudunuz yoktur****)... Sonra sizi öldürecek... Sonra kendisinde şüphe olmayan kıyamet gününe sizi cem’edecek... Fakat insanların ekseriyeti (****bu gerçeklerini****) bilmiyorlar*”**.

27-) Ve Lillahi Mülküs Semavati vel Ard* ve yevme tekumüs saatü yevmeizin yahserul mubtılun;
Semavat ve Arz’ın mülkü (dilediği manaları açığa çıkarmak için onları belli bir işlevle yoktan vareden yegane mutasarrıf**) Allah’ındır... O Saat kıyam ettiği gün, (**işte**) o gün, ibtal ediciler (**Hakk’ı, geçersiz sayanlar; batıl ile perdelenenler**) hüsrana uğrarlar**.

28-) Ve tera külle ümmetin casiyeten, küllü ümmetin tüd'a ila kitabiha* elyevme tüczevne ma küntüm ta'melun;
(O gün**) her ümmeti diz üstü çökmüş (**oldukları**) halde görürsün... Her ümmet kendi kitabına çağrılır: “*Bugün yaptıklarınızla cezalandırılacaksınız*” (**denilir**).**

29-) Hazâ KitabuNA yentıku aleyküm Bil Hakk* inna künna nestensihu ma küntüm ta'melun;
Bu kitabımız (amel deftreleri**), size Bil-Hakk (**Hakk olarak**) nutkediyor (**konuşuyor**)... Muhakkak ki biz yaptıklarınızı yazıyorduk (**nüshasını çıkarıyorduk**).**

30-) Feemmelleziyne amenu ve amilus salihati feyüdhılühüm Rabbühüm fiy rahmetiHİ, zâlike hüvel fevzül mübiyn;
(Vahdet’e, hakikatlarına, Sistem’e**) iman edip salih amel işleyenlere gelince, onların Rableri onları Rahmetinin içine (**sıfatlarına**) dahil eder... İşte bu apaçık kurtuluşun ta kendisidir**.

31-) Ve emmelleziyne keferu* efelem tekün ayatiy tütla aleyküm festekbertüm ve küntüm kavmen mücrimiyn;
Kafir olanlara (hakikatlarından perdelilere**) gelince (**onlara**): “*Ayetlerim size tilavet olunmadı mı?... (****Ama siz****) kibre saptınız (****büyüklük istediniz****) ve mücrimler kavmi oldunuz*” (**denilir**).**

32-) Ve iza kıyle inne va'dAllahi Hakkun ves saatü la raybe fiyha kultüm ma nedriy mes saatü in nezunnü illâ zannen ve ma nahnu Bi müsteykıniyn;
“*Muhakkak ki Allah’ın va’di hakkdır ve O Saat (**kıyamet ki****) onda şüphe yoktur*” denildiğinde: “*O Saat nedir, bilmiyoruz... Biz (****onu****) ancak zannediyoruz ve biz (****B sırrıyla****) yakinen bilen-inanan değiliz*” demiştiniz**.

33-) Ve beda lehüm seyyiatü ma amilu ve haka Bihim ma kânu Bihi yestehziun;
Yaptıkları şeylerin kötülükleri onlara zahir oldu ve (B sırrınca**) alay ediyor oldukları şey (**B gerçeğince**) kendilerini çepeçevre kuşattı**.

34-) Ve kıylel yevme nensaküm kema nesiytüm Lıkae yevmiküm hazâ ve me'vakümün naru ve ma leküm min nasıriyn;
Ve: “*Bugün, şu gününüzün lıkasını (**bu gününüze kavuşmayı; bu tecellinin açığa çıkışını yaşamayı****) unuttuğunuz gibi biz de sizi unuturuz... Barınağınız Nar’dır ve sizin bir yardım ediciniz de yoktur*” denilmiştir**.

35-) Zâliküm Bi ennekümüttehaztüm ayatillahi hüzüven ve ğarretkümül hayatüd dünya* felyevme la yuhrecune minha ve la hüm yüsta'tebun;
"*Bunun böyle olmasının sebebi (B sırrınca) şudur: Allah'ın ayetlerini (sıfatlarını) alay edindiniz (kendinizi tanımadınız) ve dünya hayatı sizi aldattı*"...Bugün oradan (ateşten**) çıkarılmazlar ve onlardan (**aleyhlerine olan olumsuzluğu kaldıracak, güzel düşünceye çevirip razı edecek bir çaba, mazeret beyanı ile**) razı etmeleri de istenilmez**.

36-) FeLillahil Hamdu Rabbis Semavati ve Rabbil Ardı Rabbil alemiyn;
Hamd, Semavat'ın Rabbi, Arz'ın Rabbi, alemler'in Rabbi (bunlarda açığa çıkan tüm özelliklerin ve kemalatların sahibi**) Allah'a aittir**.

37-) Ve lehül Kibriyau fiys Semavati vel Ard* ve HUvel Aziyzül Hakiym;
Kibriya, Semavat'ta ve Arz'da O'nundur (herşey O'nun kemalini izhardadır**)... O, Aziyz'dir, Hakiym'dir**.

****

AHKAF SÛRESİ (46)

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

Ahkaf Sûresi Mekke döneminde 66.sırada nazıl olmuştur... 10. ayetinin zahiri konusu itibarıyla Abdullah B. Selam'dan da bahsetmesi dolayısıyla Medeni olduğu da rivayet edilir... Ahkaf Sûresi, 35 ayettir... Adını, 21. ayetinde geçen "**Ahkaf**"dan alır... "**Ahkaf**", *kum kümesi, kum tepesi* anlamına gelen "**Hıkf**" kelimesinin çoğuludur... Hud a.s.ın kavmi olan Ad kavminin bölgesinin ve yerleşim yerlerinin bir özelliği ve adı olarak geçer, ki te'vili de ibret doludur...

Ahkaf Sûresinde: HaMiym sırrı, tevhid-şirk, Allah'dan gayrını çağırmanın beyhudeliği, Rasûllük bid'at değildir, Uluhiyyetin kapsanılamıyacağı, Musa'nın Kitabı'nın imamlığı, "Rabbimiz Allah" deyip bunda istikamet edenlerin Veliy olacağı, insana ana-babaya ihsan vasiyyeti, iki bulüğ dönemi, kırk yaşına gelen kimsenin duası, derece-amel ilişkisi, rızkın-temiz enerjinin bilinçli kullanılmasının ve dünya hayatında zayi edilmemesinin önemi, Ad kavmi ve Ahkaf, ilah kabulünün zararı, cinlerin Kur'an dinlemeleri ve İncili atlayarak Tevrat ile irtibatlı yorumları, cinlerin: "*Allah'a çağırana icabet edin ve Ona iman edin*" uyarıları, Ulül Azm Rasûller'in sabrı,... gibi pek çok önemli konu açıklanmaktadır...

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) Haa, Miiiym;
Ha, Miym.

2-) Tenziylül Kitabi minellahil Aziyzil Hakiym;
O Kitab'ın tenziyli (tafsile indirme**), Aziyz ve Hakiym olan Allah'dandır!**.

3-) Ma halaknes Semavati vel Arda ve ma beynehüma illâ Bil Hakkı ve ecelin müsemma* velleziyne keferu amma ünziru mu'ridun;
Biz, Semavat'ı, Arz'ı ve ikisi arasındakileri ancak Bil-Hakk (Hakk olarak**) ve bir ecel-i müsemma (**tayin edilmiş bir vakit, bir kemal**) üzre yarattık... Kafir olanlar (**gerçeği reddedenler**) ise uyarıldıkları şeyden (**fena'dan**) yüz çevirmektedirler**.

4-) Kul eraeytüm ma ted'une min dunillahi eruniy ma zâ haleku minel Ardı em lehüm şirkün fiys Semavat* iytuniy Bi Kitabin min kabli hazâ ev esaretin min ılmin in küntüm sadikıyn;
De ki: "*Allah'ın gayrından çağırdıklarınızı (*isimlendirdiklerinizi*) gördünüz mü (*düşünün bakalım*) ?.. Gösterin bana Arz'dan ne yaratmışlar?... Yoksa onların Semavat'ta bir şirki (*ortaklığı*) mı var?.. Eğer doğru söyleyenler iseniz bundan önce bir (*Bi-*) kitab yahut ilimden bir eser (*iz, kalıntı*) getirin bana*".

5-) Ve men edallu mimmen yed'u min dunillahi men la yesteciybü lehu ila yevmil kıyameti ve hüm an duaihim ğafilun;
Allah'ın gayrından, kendisine kıyamet gününe kadar cevap veremeyecek olan ve onların dualarından gafiller olanları çağıran/dua-ibadet eden kimseden daha sapkın kimdir?.

6-) Ve iza huşiren Nasu kânu lehüm a'daen ve kânu Bi ıbadetihim kafiriyn;
İnsanlar haşrolundukları vakit, (o Allah'dan gayrı çağırdıkları**) kendileri için düşmanlar olurlar ve onların ibadetlerini de (**B sırrınca**) küfr (**inkar**) ederler (**Allah'dan gayrına olan çağrı ve yönelişleri sadece zanlarındadır, gerçek değildir**).**

7-) Ve iza tütla aleyhim ayatuNA beyyinatin kalelleziyne keferu lil Hakkı lemma caehüm hazâ sıhrun mübiyn;
Ayetlerimiz kendilerine apaçık olarak tilavet edildiğinde, o kafir olanlar (Hakk**) kendilerine geldiğinde Hakk için: "*Bu apaçık bir büyüdür*" dedi**.

8-) Em yekulunefterah* kul iniftereytühu fela temlikune liy minAllahi şey'a* HUve a'lemü Bima tüfiydune fiyh* kefa Bihi şehiyden beyniy ve beyneküm* ve HUvel Ğafurur Rahıym;
"*Onu uydurdu*" mu diyorlar?... De ki: "*Eğer Onu uydurmuş isem beni Allah'dan (*koruyacak*) bir şeye malik değilsiniz... O, Onun hakkında ileri gittiğinizi (*B sırrınca*) daha iyi bilir... Benimle sizin aranızda şahid olarak (*B sırrınca*) O kafidir... O, Ğafur'dur, Rahıym'dir*".

9-) Kul ma küntü bid'an miner Rusuli ve ma edriy ma yüfalu Biy ve la Biküm* in ettebiu illâ ma yuha ileyye ve ma ene illa neziyrun mübiyn;
De ki: "*Rasûller'den bir bid' değilim (*Rasûllük yoktu da onu ilk idda eden, Sünnetullah'da bulunmayan'ı bid'at eden değilim*)... Bana ve size (*B sırrınca, benim ve sizin varlığınız olarak*) ne yapılacağını (*dirayeten, şahsen*) bilmem (*vahyen-ilmen bilirim*)... Bana vahyolunandan başkasına tabi olmam ve ben apaçık bir neziyr (*uyarıcı, Rasûl*) dan başka da değilim*".

10-) Kul eraeytüm in kâne min ındillahi ve kefertüm Bihi ve şehide şahidün min beniy israiyle alâ mislihi feamene vestekbertüm* innAllahe la yehdil kavmez zalimiyn;
De ki: "*Gördünüz mü (*bir düşünün bakalım*), eğer (*O*) Allah indinden idiyse ve siz Onu (*B gerçeği ile*) küfr (*inkar*) ettiyseniz, İsrailOğullarından bir şahid (*Abdullah B. Selam, ?*) de Onun misli üzere şahidlik etmiş de (*böylece Ona*) iman etmişse ve siz büyüklük taslamışsanız!?... Muhakkak ki Allah zalimler kavmini hidayet etmez*".

11-) Ve kalelleziyne keferu lilleziyne amenu lev kâne hayren ma sebekuna ileyh* ve iz lem yehtedu Bihi feseyekulune hazâ ifkün kadiym;
Kafir olanlar, iman edenlere dedi ki: "*Eğer (*O*) hayırlı (*bir şey*) olsaydı, Ona ulaşmakta bizi geçemezlerdi*"... (B sırrınca**) Onunla hidayet bulmadıkları için: "*Bu kadiym bir yalan-uydurma'dır*" diyecekler**.

12-) Ve min kablihi Kitabu Musa imamen ve rahmeten, ve hazâ Kitabun musaddikun lisanen Arabiyyen liyünzirelleziyne zalemu ve büşra lilmuhsiniyn;
Ondan (Kur'an'dan**) önce de bir imam ve bir rahmet olarak Musa'nın Kitabı vardı... Bu (**Kur'an**) ise, (**nefslerine**) zulmedenleri uyarsın ve muhsiynlere de bir müjde olsun diye Arapça bir lisan olarak (**önceki Kitabları da**) tasdik edici bir Kitab'tır**.

13-) İnnelleziyne kalu RabbunAllahu sümmestekamu fela havfün aleyhim ve la hüm yahzenun;
Muhakkak ki: "*Rabbimiz, Allah'dır*" deyip sonra bilfiil istikamet edenlere (bu bilince sadık kalanlara, müstakıym olanlara, sapmayanlara**) gelince, onlara korku yoktur ve onlar mahzun da olmazlar**.

14-) Ülaike ashabül cenneti halidine fiyha* cezaen Bima kânu ya'melun;
İşte onlar Cennet Ashabı'dır... (B sırrınca**) yaptıklarının bir cezası (**karşılığı**) olarak orada ebedi kalıcılardır**.

15-) Ve vassaynel insane Bi valideyhi ıhsana* hamelethü ümmühu kürhen ve vedaathü kürha* ve hamlühu ve fısaluhu selasune şehra* hatta iza beleğa eşüddehu ve beleğa erbaıyne seneten, kale Rabbi evzı'niy en eşküre nı'metekelletiy en'amte aleyye ve alâ valideyye ve en a'mele salihan terdahu ve aslıh liy fiy zürriyyetiy* inniy tübtü ileyke ve inniy minel müslimiyn;
Biz insan'a ana-babasına (B sırrınca**) ihsan'ı (**güzel davranmasını**) vasiyyet ettik (**demek ki evrensel planda geçerli bir şey**)... Onun anası onu kürhen (**zorlukla, zahmetle**) yüklenip taşımış ve kürhen (**zorlukla-zahmetle**) onu vaz' etmiş (**bırakmış, doğurmuştur**)... Onun hamli (**taşınması**) ve onun fısalı (**sütten kesilmesi**) otuz aydır... Nihayet eşüddesine (**akli buluğuna**) ulaşınca ve kırk seneye baliğ olunca (**hakiki buluğuna erişince**) dedi ki: "*Rabbim!... Bana ve ana-babama in'am ettiğin nimete şükretmeme, razı olacağın salih amel yapmama (*sevk ve idarem elinde olarak*) beni muvaffak kıl ve benim için zürriyyetim içinde ıslah et (*beni ve zürriyyetimi ıslah et-salihleştir*)... Muhakkak ki ben sana tevbe (*rücu'*) ettim ve muhakkak ki ben müslimlerdenim (*tam teslim olanlardanım*)"*.

16-) Ülaikelleziyne netekabbelü anhüm ahsene ma amilu ve netecavezü an seyyiatihim fiy ashabil cenneti, va'des sıdkılleziy kânu yuadun;
İşte bunlar, cennet ashabı içinde şol kimselerdir ki, yaptıklarının en güzelini onlardan kabul eder ve onların kötülüklerinden (vaz**) geçeriz... (**Bu**) va'dedilmiş oldukları sıdk'ın va'di'dir (**muhakkak gerçek bir vaaddır**).**

17-) Velleziy kale livalideyhi üffin leküma eteıdaniniy en uhrece ve kad haletil kurunü min kabliy ve hüma yesteğıysanillahe veyleke amin* inne va'dAllahi Hakk* feyekulü ma hazâ illâ esatıyrul evveliyn;
O (şol bir kimse**) ki, ana-babasına: "*Üff size!... Benden önce nice nesiller gelip geçmiş olduğu halde (*öldükten sonra*) çıkarılmamla (*kabirden ba'solunmamla*) mı beni tehdit ediyorsunuz?*" dedi... O ikisi (**ana-babası**) de Allah'dan yardım isteyerek: "*Veyl olsun sana, iman et!... Muhakkak ki Allah'ın va'di hakk'dır*" (**dediler**)... (**O ise**): "*Bu, öncekilerin masallarından başka değil*" der**.

18-) Ülaikelleziyne hakka aleyhimül kavlü fiy ümemin kad halet min kablihim minel cinni vel ins* innehüm kânu hasiriyn;
İşte bunlar, cinn ve ins'den onlardan önce gelip-geçmiş ümmetler hakkındaki (geçerli**) kavl (**hakkani söz, azab hükmü**) bunlar aleyhine de hakk olmuş kimselerdir... Muhakkak ki onlar hüsrana uğrayanlardı**.

19-) Ve liküllin derecâtun mimma amilu* ve liyüveffiyehüm amalehüm ve hüm la yuzlemun;
Herbirinin, yaptığı amellerinden (hasıl olan**) dereceleri vardır... Ta ki onlar zulme uğratılmaksızın amellerini (**n karşılığını Allah**) tam versin**.

20-) Ve yevme yu'radulleziyne keferu alen nar* ezhebtüm tayyibatiküm fiy hayatikümüd dünya vestemta"tüm Biha* fel yevme tüczevne azâbel huni Bima küntüm testekbirune fiyl Ardı Bi ğayril Hakkı ve Bima küntüm tefsükun;
Kafir olanların Nar'a arzolunacakları gün (kafirlere denir ki**): "*Dünya hayatınızda tayyibatınızı (*tertemiz rızıklarınızı, nurlarınızı*) götürdünüz (*harcayıp bitirdiniz*) ve onlarla (*B gerçeğince, dünya hayatında, fani zevkler için*) faydalandınız... Bugün ise Bi-gayrilHakk (*Hakk'ın gayrı olarak*) Arz'da (*B sırrınca*) büyüklük taslamanız ve fasıklık yapmanız (*Sistem'den gafil olmanız*) dolayısıyla (*B gerçeğince*) horlayıcı-alçaltıcı azab ile cezalandırılacaksınız*"**.

21-) Vezkür eha 'Ad* iz enzere kavmehu Bil ahkafi ve kad haletin nüzüru min beyni yedeyhi ve min halfihi ella ta'budu illAllah* inniy ehafü aleyküm azâbe yevmin azıym;
Ad'ın kardeşini (Hud'u**) de zikret (**an**)... Hani (**Hud**) - ki, Onun önünden ve arkasından nice uyarıcılar gelip geçti- kavmini: "*Allah'dan başkasına kulluk/ibadet etmeyin... Muhakkak ki ben sizin üzerinize aziym bir günün azabından korkarım*" (**diye B sırrınca**) Ahkaf (**kum tepeleri**) ile uyardı**.

22-) Kalu eci'tena li te'fikena an alihetina* fe'tina Bima teıdüna in künte mines sadıkıyn;
Dediler ki: "*İlahlarımızdan bizi döndürmek için mi bize geldin?... Eğer sadıklardan isen kendisiyle bizi tehdit ettiğini (**hadi B sırrınca****) bize getir*"**.

23-) Kale innemel ılmu ındAllah* ve übelliğuküm ma ursiltü Bihi ve lakinniy eraküm kavmen techelun;
(Hud**) dedi ki: "*İlim ancak Allah indindedir... (****B sırrınca****) kendisiyle irsal olunduğumu size tebliğ ediyorum (****ben sadece****)... Fakat ben sizi cahil-bilmeyen bir kavim görüyorum*"**.

24-) Felemma raevhü aridan müstakbile evdiyetihim kalu hazâ aridun mümtıruna* bel huve mesta'celtüm Bih* riyhun fiyha azâbün eliym;
Vaktaki onu (tehdid olundukları azabı, bulutu**) vadilerine istikbal etmiş (**yönelmiş**) geniş bir bulut olarak gördüklerinde, dediler ki: "*Bu bize yağmur indirecek bir buluttur*"... Hayır, o kendisini (**B sırrınca**) acele istediğinizdir... (**O**), içinde elim bir azab olan bir rüzgardır**.

25-) Tüdemmiru külle şey'in Bi emri Rabbiha feasbehu la yura illâ mesakinühüm* kezâlike neczil kavmel mücrimiyn;
(O rüzgar**) Rabbinin (**Bi-**) emri ile herşeyi helak edip dumura uğratır... Nitekim öyle oldular ki, onların meskenlerinden başka bir şey görünmüyordu... Mücrimler kavmini böylece cezalandırırız**.

26-) Ve lekad mekkennahüm fiyma in mekkennaküm fiyhi ve cealna lehüm sem'an ve ebsaren ve ef'ideten, fema ağna anhüm sem'uhüm ve la ebsaruhüm ve la ef'idetühüm min şey'in iz kânu yechadune Bi ayatillahi ve haka Bihim ma kânu Bihi yestehziun;
Andolsun ki, sizi imkanlandırmadığımız (muktedir kılmadığımız**) şeylerde onları temkin ettik (**imkanlandırdık, muktedir kıldık**) ve onlara sem' (**işitme azası**), ebsar (**görme azaları**) ve fuadlar (**kalbler**) oluşturduk... (**Fakat**) onların ne sem'leri (**işitme kuvveleri**), ne basarları (**görme azaları**) ve ne de fuadları (**kalbleri**) onlardan bir şey savmadı... Çünkü bile bile Allah'ın ayetlerini (**B sırrınca**) inkar ediyorlardı...** (B sırrınca**) alay etmekte oldukları şey onları (**B gerçeğince**) çepeçevre kuşattı**.

27-) Ve lekad ehlekna ma havleküm minel kura ve sarrefnel ayati leallehüm yerciun;
Andolsun ki karye (şehir**)'lerden etrafınızda olanları helak ettik... Belki rücu' ederler diye ayetleri tasrif etmiştik (**çeşitli anlatım yolları ile tekrar tekrar açıkladık**).**

28-) Felevla nasarehümülleziynettehazu min dunillahi kurbanen aliheten, bel dallu anhüm* ve zâlike ifkühüm ve ma kânu yefterun;
Allah'ın gayrından (Allah'a**) yaklaştırıcı olarak edindikleri ilahlar onlara yardım etmeli değil miydi (**!**) ?... Bilakis (**edindikleri ilahlar**) onlardan kaybolup gittiler (**Allah'dan gayrı vücud yok ki?**)... İşte bu (**ilah kabulleri**) onların ifki (**yalanı, iftirası**) ve uydura geldikleri şeydir**.

29-) Ve iz sarafna ileyke neferen minel cinni yestemiunel Kur'ân* felemma hadaruhu kalu ensıtu* felemma kudıye vellev ila kavmihim münziriyn;
Hani cinn'den bir neferi (taife'yi**), Kur'an'ı işitip dinlesinler diye sana sarf etmiş (**yöneltmiş**) tik... O'na hazır (**huzurda**) olduklarında, dediler ki: "*Susun (****Hak sizin kalıplarınıza, hükümlerinize sığmaz****)!*"... (**Kur'an' dinlemeleri**) hükmedilip bitirilince de uyarıcılar olarak kavimlerine döndüler**.

30-) Kalu ya kavmena inna semı'na Kitaben ünzile min ba'di Musa musaddıkan lima beyne yedeyhi yehdiy ilel Hakkı ve ila tariykın müstekıym;
Dediler ki: "*Ey kavmimiz!... Muhakkak ki biz, Musa'dan sonra inzal edilmiş, önündekileri (**kendinden önceki nübüvvet ve risalet tebliğlerini****) tasdikleyen, Hakk'a ve sırat-ı müstakıym'e hidayet eden bir Kitab işitip dinledik*"**.

31-) Ya kavmena eciybu daıyAllahi ve aminu Bihi yağfir leküm min zünubiküm ve yücirküm min azâbin eliym;
"*Ey kavmimiz!... Allah'ın da'vetcisi'ne icabet edin ve O'na (**B sırrıyla****) iman edin ki (****Allah****), zenblerinizden (****günahlarınızdan ba'zını****) sizin için mağfiret etsin ve sizi elim bir azabtan kurtarsın/korusun*"**.

32-) Ve men la yücib daıyAllahi feleyse Bi mu'cizin fiyl Ardı ve leyse lehu min duniHİ evliya'* ülaike fiy dalalin mübiyn;
Kim Allah'ın da'vetcisine icabet etmezse, (o**) Arz'da (**Bi-**) aciz bırakıcı değildir... O'ndan (**Allah'dan**) başka onun velileri de olmaz... İşte onlar apaçık bir sapkınlık içindedirler**.

33-) Evelem yerav ennAllahelleziy halekas Semavati vel Arda ve lem ya'ye Bi halkıhinne Bi Kadirin alâ en yuhyiyel mevta* bela inneHU alâ külli şey'in Kadiyr;
Görmediler mi ki, Semavat'ı ve Arz'ı yaratmış ve onların (Bi-**) halkından (**B sırrınca onları yaratmasından**) dolayı yorulmamış/zaafa düşmemiş (**daima ilk yaratma tamlığında**) olan Allah, ölüleri diriltmeye de (**Bi-**) Kaadir'dir... Evet!.. Muhakkak ki O, herşey'e Kadiyr'dir**.

34-) Ve yevme yu'radulleziyne keferu alen nar* eleyse hazâ Bil Hakk* kalu bela ve Rabbina*kale fezukul azâbe Bi ma küntüm tekfürun;
Kafir olanların Nar'a arzolunacakları gün (kafirlere denir ki**): "*Bu (*Bi-*) Hakk değilmiymiş?*"... Dediler ki: "*Rabbimize yemin olsun ki evet!*"... "*O halde (*B gerçeği ile*) kafirlik yapmanız yüzünden (*hadi*) tadın azabı*" dedi**.

35-) Fasbir kema sabere Ulül Azmi miner Rusuli ve la testa'cil lehüm* keennehüm yevme yeravne ma yuadune lem yelbesu illâ sa'aten min nehar* belağ* fehel yühlekü illel kavmül fasikun;
Rasûller'den Ulül Azm'ın sabrettiği gibi (sen de**) sabret ve onlar (**inkar edenler**) için acele etme... Tehdit edildikleri şeyi gördükleri gün, sanki gündüzden bir saattan başka kalmamış gibi olurlar onlar... Belağ (**bu yeterli bir tebliğdir**) !... Fasıklar kavminden başka helak edilir mi (**hiç**) ?**.

****

MUHAMMED SÛRESİ (47)

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

Muhammed Sûresi Medine-i Münevvere'de 10. veya 13. sırada (tüm sûreler itibarıyla 99.sırada) nazıl olmuştur... Ancak 13. ayetinin Mekke'de, **Hz.Rasûlullah**'ın gözlerinden yaş gelerek Ka'be'ye müteveccih: "**Sen Allah'ın beldelerinin Allah'a en sevgilisisin... Senin ehlin beni çıkarmasalardı, senden çıkmazdım**" demesi üzerine nazıl olduğu rivayet edilir... 38 ayettir... Adını, **Diyn-İslam ve Hz.Muhammed** bağlantısını vurgulayan 2.ayetinde geçen "**Muhammed**" isminden alır... Vurgulaması dolayısıyla diğer bir adı da "**Kıtal**"dır ki hem zahir hem batın manası, İslam gerçeği itibarıyla fevkelade önemlidir...

Muhammed Sûresinde: Hak'dan perdeliler Allah yolundan alakoyarlar, iman edip salih amel işleyenlerin **Hz.Muhammed** s.a.v.e inene iman edenlerinin ecri, Allah yolunda kıtal, Allah'ın nusretine nail olmanın yolu, Allah mü'minlerin Mevlasıdır, hayvan gibi yiyenler, Mekke'den daha şiddetli yer, cennet nehirleri, O Saat ve alametleri, lailahe illallah ilmi, Rasûlullah'ın mü'minler için istiğfarı, Arz'da ifsad ve sıla-i rahmi kesmek, Kur'anı tedebbür etmeyenlerin kalbleri kılıflıdır, kalblerinde hastalık olanlar, Hz.Rasûlullah'ın insanları simalarından ve sözlerinden de tanıması, mücahade ve sabırın hikmeti, Allah'a ve Rasûlullah'a itaat, amelleri ibtal eden şey, cimriliğin zemmi, Allah zengindir, işe-emanete ehil olmayanın elinden alınacağı,... gibi bir çok önemli konu açıklanmaktadır...

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) Elleziyne keferu ve saddu an sebiylillahi edalle a'malehüm;
Kafir olan (gerçeği reddeden**) ve Allah yolundan alakoyanlar, amellerini (**Allah'ın**) ıdlal ettiği (**asıl amacından saptırdığı, boşa çıkarttığı**) kimselerdir**.

2-) Velleziyne amenu ve amilüs salihati ve amenu Bima nüzzile alâ Muhammedin ve HUvel Hakku min Rabbihim, keffere anhüm seyyiatihim ve asleha balehüm;
İman edip salih amel işleyenler ve Muhammed'e (tafsilen**) indirilene –*ki O, Rablerinden (*gelen*) Hakk'dır-* (**B sırrıyla**) iman edenlere gelince, (**Allah**) onların kötülüklerini onlardan keffaretledi (**sildi, nötürleştirdi**) ve hallerini ıslah etti**.

3-) Zâlike Bi ennelleziyne keferuttebeul batıle ve ennelleziyne amenüttebeul Hakka min Rabbihim* kezâlike yadribullahu lin Nasi emsâlehüm;
Bu böyledir (B gerçeğince**);çünkü kafir olanlar batıla tabi oldular... İman edenler ise Rablerinden (**olan**) Hakk'a tabi oldular... İşte böylece Allah insanlara onların (**iki zümrenin**) misallerini darbediyor (**misal yollu anlatıyor**).**

4-) Feiza lekıytümülleziyne keferu fedarberrikab* hatta iza eshantümuhüm feşüddül vesâka, feimma mennen ba'dü ve imma fidaen hatta tedaal harbü evzareha* zâlik* velev yeşaullahu lentesare minhüm ve lâkin liyeblüve ba'daküm Bi ba'd* velleziyne kutilu fiy sebiylillahi felen yudılle a'malehüm;
(Savaşta, cihadda?**) kafir olanlarla karşılaştığınızda, boyunları vurmaya bakın (**başlarını kaldıramaz hale getirin**)... Nihayet onlara ağır bastığınızda, bağı takviye edin (**kuvvetleyin, sıkılayın**)... Ondan sonra ya bir menn (**lutufla-karşılıksız salıvermek**) ya bir fida'dır (**fidye mukabilinde bırakmak?**)...Harb, ağırlıklarını bırakıncaya kadar (**yapılması gereken böyledir**)... İşte (**savaş, cihad**) bu!?... Eğer Allah dileseydi, elbette onlardan intikam alırdı... Fakat ba'zınızı (**Bi-**) ba'zınızla (**kiminizi kiminizle değil... ba'z, küll'den bir nisbettir?.. Mele-i A'la'nın tartışması gibi?**) denemek için (**savaşı, cihadı koydu**)... Allah yolunda öldürülenlere gelince, onların amellerini (**Allah**) asla boşa çıkartmaz**.

5-) Seyehdiyhim ve yuslihu balehüm;
Onlara hidayet edecek ve onların hallerini ıslah edecektir.

6-) Ve yüdhılühümül cennete arrefeha lehüm;
Ve onları, kendilerine ta'rif ettiği (bu kıtal süreci sonunda tanıttığı**) cennet'e (**Hakkani vücuda**) dahil eder**.

7-) Ya eyyühelleziyne amenu in tensurullahe yensurküm ve yüsebbit akdameküm;
Ey iman edenler!.. Eğer siz Allah'a yardım ederseniz (emrettiği savaşa; seyr-i sülük çalışmalarına girerseniz**), (**O**) size yardım eder (**çünkü O, ötende bir tanrı değil?**) ve ayaklarınızı sabit kılar (**kaymayacağınız yere gelirsiniz**).**

8-) Velleziyne keferu feta'sen lehüm ve edalle a'malehüm;
Kafir olanlara (Allah'dan ve Diyn'den perdelilere**) gelince, yüzleri üzere düşüp helak olmak hakkıdır onların... Ve (**Allah**) onların amellerini ıdlal etmiştir (**asıl amaçtan saptırmış, boşa çıkarmıştır**).**

9-) Zâlike Bi ennehüm kerihu ma enzelAllahu feahbeta a'malehüm;
Bunun sebebi (B sırrınca**) şudur: Onlar Allah'ın inzal ettiğini kerih (**nahoş, çirkin**) gördüler... Bu yüzden (**Allah da**) onların amellerini boşa çıkarttı**.

10-) Efelem yesiyru fiyl Ardı feyenzuru keyfe kâne akıbetülleziyne min kablihim* demmerAllahu aleyhim*ve lil kafiriyne emsâlüha;
Arz'da seyretmediler (gezip dolaşmadılar**) mi ki, kendilerinden öncekilerin akibeti nasıl oldu nazar edip (**akıl gözü ile**) görsünler?... Allah onları dumura uğratmış/helak etmiştir... Bu kafirlere de onların benzerleri/aynıları vardır**.

11-) Zâike Bi ennAllahe Mevlelleziyne amenu ve ennel kafiriyne la Mevla lehüm;
İşte (gerçek durum**) bu... Çünkü Allah iman edenlerin (**arınanların**) Mevlası'dır... Kafirlere (**perdelilere**) gelince, onların Mevlası yoktur**.

12-) İnnAllahe yüdhılülleziyne amenu ve amilus salihati cennatin tecriy min tahtihel enhar* velleziyne keferu yetemetteune ve ye'külune kema te'külül en'amü vennaru mesven lehüm;
Muhakkak ki Allah, iman edip salih amel işleyenleri, altlarından nehirler akan cennetlere dahil eder... Kafir olanlar ise (dünyada, maddi olarak**) faydalanırlar ve en'am (**hayvanlar**)'ın yediği gibi yerler... Nar, onlar için kalacak yerdir**.

13-) Ve keeyyin min karyetin hiye eşeddü kuvveten min karyetikelletiy ahrecetke, ehleknahüm fela nasıre lehüm;
Seni çıkartan karyen (şehrin**) den kuvvetçe daha şiddetli nice karye (**şehir**) vardı!... Onları helak ettik (**düşünün?**)... Onlara yardım eden yoktu**.

14-) Efemen kâne alâ beyyinetin min Rabbihi kemen züyyine lehu suü amelihi vettebeu ehvaehüm;
Rabbinden bir beyyine üzere olan, amelinin kötülüğü kendisine süslendirilmiş ve hevalarına tabi olmuş kimseler gibi midir?.

15-) Meselül cennetilletiy vuıdel müttekun* fiyha enharun min main ğayri asin* ve enharun min lebenin lem yeteğayyer ta'müh* ve enharun min hamrin lezzetin liş şaribiyn* ve enharun min aselin musaffa* ve lehüm fiyha min küllis semerati ve mağfiretün min Rabbihim* kemen huve halidün fiyn nari ve süku maen hamiymen fekattaa em'aehüm;
Muttakıylere va'dolunan cennetin misali şöyledir: Orada, bozulmayan/bayatlamayan SUdan nehirler, tadı bozulmayan SÜTten nehirler, içenlere lezzet veren ŞARAPtan nehirler, süzme-saf BALdan nehirler vardır… Onlar için orada her çeşit meyve ve Rablerinden mağfiret (örtme; azabsızlık**) vardır... (**Bu ni'metler içinde yaşayan muttekıyler**), Nar'da ebediyyen kalıcı ve sıcak-kaynar su içirilmiş de bu yüzden onların bağırsaklarını parçalamış kimse gibi midir?**.

16-) Ve minhüm men yestemiu ileyk* hatta iza harecu min ındike kalu lilleziyne utül ılme mazâ kale anifa* ülaikelleziyne tabeAllahu alâ kulubihim vettebeu ehvaehüm;
Onlardan kimi de (gelip**) seni dinler... Nihayet senin yanından çıktıklarında kendilerine ilim verilmiş olanlara dediler ki: "*Az önce ne dedi?*"... İşte bunlar Allah'ın kalblerini tab'ettiği (**damgaladığı**) ve hevalarına tabi olmuş kimselerdir**.

17-) Velleziynehtedev zadehüm hüden ve atahüm takvahüm;
Doğru yolu/hidayeti bulanları ise hidayet olarak ziyade etmiş ve kendilerine takvalarını vermiştir.

18-) Fehel yenzurune illes Saate en te'tiyehüm bağteten, fekad cae eşratuha* feenna lehüm iza caethüm zikrahüm;
İlla O Saat'ın ansızın kendilerine gelmesini mi bekliyorlar?... Onun eşratı (şaratları; alametleri**) hakikaten geldi (**zuhur etti**) ?... (**Fakat O Saat**) onlara geldiğinde onların tezekkür edip ibret-öğüt almaları onlar için nasıl olur ki (**artık imkan yok**) ?**.

19-) Fa'lem ennehu la ilahe illellahü vestağfir li zenbike ve lil mu'miniyne vel mu'minat* vAllahu ya'lemu mütekallebeküm ve mesvaküm;
(Madem ki iş zikredildiği gibi ise, öncelikle ilmen**) bil ki o (**gerçek**), La ilahe illallah'dır (**tanrı ve tanrılık yoktur; ancak ismi Allah olan varolan'dır**) ve kendi zenbin (**günahın, varlığın**), mü'min erkekler ve mü'min kadınlar için mağfiret dile (**vahdeti aç ve arınmalarını sağla**)... Allah dönüp dolaştığınız yeri (**dünya, telvin hallerinizi**) de, varıp kalacağınız yeri (**Ahiret, temkin yerini**) de bilir**.

20-) Ve yekulülleziyne amenu levla nüzzilet sûretün, feiza ünzilet sûretün muhkemetün ve zükira fiyhel kıtalü, raeytelleziyne fiy kulubihim meredun yenzurune ileyke nazaralmağşiyyi aleyhi minel mevt* feevla lehüm;
İman edenler: "(*Arınma yolunu tarif eden***) *bir sûre tenzil edilmeli değil miydi?*" der... Muhkem (**hükümleri geçerli, gerçek**) bir sûre inzal edilip de içinde (**arınma yolu olarak**) kıtal (**savaş?**) zikredildiğinde, kalblerinde hastalık (**şirk, nifak**) olanları, ölüm'den (**ölüm korkusuyla**) baygınlık geçirenin bakışı gibi baktıklarını görürsün... (**Oysa**) onlar için evla olan budur**.

21-) Taatün ve kavlün ma'ruf* feiza azemel emr, felev sadekullahe lekâne hayren lehüm;
(Savaş/arınma farzedildiğinde aslında onlara düşen**) taat ve ma'ruf bir söz (**idi**) !... Emr (**iş**) ciddiye**

bindiğinde (azimet gerektiğinde, sülük sürecinde**), eğer Allah'a sadakat gösterselerdi (**birimselliğe, nefse itibar etmeselerdi**), elbette kendileri için daha hayırlı olurdu**.

22-) Fehel aseytüm in tevelletüm en tüfsidu fiyl Ardı ve tükattıu erhameküm;
Demek ki (sizden umulan**), eğer savaştan-sülükten geri kalırsanız/vilayeti-idareyi ele alırsanız, Arz'da fesad çıkarmak ve rahımleri parçalamak mıdır (**akrabalık bağlarını paramparça etmek midir**) ki?**.

23-) Ülaikelleziyne leanehümullahu feesammehüm ve a'ma ebsarehüm;
İşte bunlar, Allah'ın kendilerine la'net ettiği, kendilerini sağırlaştırdığı ve basarlarını kör ettiği kimselerdir.

24-) Efela yetedebberunel Kur'âne em alâ kulubin akfalüha;
Kur'an'ı tedebbür etmiyorlar (derinlemesine-sistemli düşünmüyorlar**) mı?... Yoksa kalbler üzerinde kilitleri mi var?**.

25-) İnnelleziyner teddu alâ edbarihim min ba'di ma tebeyyene lehümül hüdeşşeytanu sevvele lehüm* ve emla lehüm;
Huda (hidayet**) kendilerine tebeyyün ettikten (**zahir, apaçık olduktan**) sonra dübürleri (**arka tarafları**) üzere geriye/arkalarına dönenlere gelince, şeytan (**vehim**) onlara (**bu yaptıklarını**) sevdirmiş/teşvik etmiş, onları uzun emellerle/boş umitlerle oyalamıştır**.

26-) Zâlike Bi ennehüm kalu lilleziyne kerihu ma nezzelAllahu senutıyuküm fiy ba'dil emr* vAllahu ya'lemu israrehüm;
Bunun nedeni (B sırrınca**);onların, Allah'ın indirdiğini kerih görenlere (**?**): "*Bu işin (arınmanın, savaşın, diyni faaliyyetin) bir kısmında size itaat edeceğiz*" demeleridir... (**Oysa**) Allah onların gizlediklerini bilir**.

27-) Fekeyfe iza teveffethümül Melaiketü yadribune vucuhehüm ve edbarehüm;
Peki ya o melekler, onların vechlerine (yüzlerine**) ve dübürlerine (**arka taraflarına**) vurarak kendilerini vefat ettirdikleri vakit nasıl olacak?**.

28-) Zâlike Bi ennehümüt tebeu ma eshatAllahe ve kerihu rıdvaneHU feahbeta a'malehüm;
İşte (gerçek durumları B sırrınca**) budur... Çünkü onlar Allah'ı ishat eden (**ceberut itibarıyla gadaplandıran**) şeylere tabi oldular ve O'nun rıdvanı'nı (**rızasını**) kerih gördüler de (**Allah**) onların amellerinin sevabını hiç etti**.

29-) Em hasibelleziyne fiy kulubihim meredun en len yuhricAllahu adğanehüm;
Yoksa kalplerinde hastalık olanlar, Allah onların (gizledikleri**) amansız kinlerini/kıskançlıklarını asla ortaya çıkarmayacak mı sandılar?**.

30-) Velev neşau le ereynakehüm fele areftehüm Bisiymahüm* ve leta'rifennehüm fiy lahnil kavl* vAllahu ya'lemu a'maleküm;
Eğer dileseydik elbette onları sana gösterirdik de onları simalarından (B sırrınca**) kesinlikle tanırdın... Yemin olsun ki sen onları kavlin lahnı'nda (**sözün söyleyiş tarzında, sözlerinin uslübunda**) tanırsın... Allah amellerinizi bilir**.

31-) Ve leneblüvenneküm hatta na'lemel mücahidiyne minküm vessabiriyne, ve neblüve ahbareküm;
Andolsun ki biz, sizden mücahidleri (Allah yolunda mücahade edenleri**) ve sabredenleri bilinceye (**kemalatlarınız zuhur edinceye**) kadar, sizi (**belalarla**) imtihan edeceğiz... Ve haberlerinizi (**sırlarınızı, ahdlerinizi, sadakatinizi**) de deneyeceğiz (**izhar edeceğiz**).**

32-) İnnelleziyne keferu ve saddu an sebiliyllâhi ve şakkur Rasûle min ba'di ma tebeyyene lehümül hüda, len yedurrullahe şey'a* ve seyuhbitu a'malehüm;
Muhakkak ki (hakikatlarına ve sünnetullah'a**) kafir olanlar, Allah yolundan alakoyanlar ve huda (**hidayet, hakikat ilmi**) kendilerine tebeyyün ettikten sonra er-Rasûl'e (**Rasûlullah'a**) muhalefet edenler, Allah'a asla hiçbir zarar veremezler... (**Fakat O**) onların amellerini boşa çıkaracaktır**.

33-) Ya eyyühelleziyne amenu etıy'ullahe ve etıy'ur Rasûle ve la tubtılu a'maleküm;
Ey iman edenler!... Allah'a itaat edin, (hidayet getiren O**) Rasûl'e itaat edin ve amellerinizi iptal etmeyin (**batıl-geçersiz kılmayın**).**

34-) İnnelleziyne keferu ve saddu an sebiylillâhi sümme matu ve hüm küffarun felen yağfirAllahu lehüm;
Muhakkak ki kafir olanlar, Allah yolundan alakoyanlar, sonra da küffar olarak ölenler var ya, Allah onları asla mağfiret etmeyecektir.

35-) Fela tehinu ve ted'u ilesSelmi, ve entümül a'levne, vAllahu meaküm ve len yetireküm a'maleküm;
Gevşemeyin ve sizler üstünler iken selm'e (barışa, anlaşmaya, Hak ile batılı uzlaştırmaya**) çağırmayın... Allah sizinle beraberdir ve sizin amellerinizi asla eksiltmeyecektir**.

36-) İnnemel hayatüd dünya leibun ve lehv* ve in tu'minu ve tetteku yü'tiküm ücureküm ve la yes'elküm emvaleküm;
Dünya hayatı ancak bir oyun ve eğlencedir... Eğer iman eder ve korunursanız (Allah**) hem ecirlerinizi (**indinden, kendinden**) size verir ve hem de sizden mallarınızı istemez (**O'nun bedeli yoktur**).**

37-) İn yes'elkümuha feyuhfiküm tebhalu ve yuhric edğaneküm;
Eğer (Allah**) sizden onları (**mallarınızı?**) isteyip sizi sıkıştırsa idi, cimrilik ederdiniz ve (**böylece**) kinlerinizi (**açığa**) çıkarırdı**.

38-) Ha entüm haülai tüd'avne li tünfiku fiy sebiylillâh* feminküm men yebhalü, ve men yebhal feinnema yebhalü an nefsih* vAllahul Ğaniyyü ve entümül fükara'* ve in tetevellev yestebdil kavmen ğayreküm sümme la yekûnu emsâleküm;
İşte siz bunlar, Allah yolunda (ef'al, esma,... boyutlarında**) infak etmek için çağırılanlarsınız... Sizden kimi de var cimrilik eder... Kim cimrilik ederse ancak kendi nefsinden (**nefsine**) cimrilik eder... Allah Ğaniyy'dir, sizler fakirlersiniz?... Eğer (**hidayetten**) yüz çevirirseniz (**Allah**) sizin gayrınız bir kavmi istibdal eder (**size bedel yerinize getirir**), sonra (**onlar da**) sizler gibi olmazlar**.

****

FETİH SÛRESİ (48)

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

Fetih Sûresi, hicretten sonra, yani **Medine-i Münevvere** döneminde (tüm sûreler itibarıyla 109. veya 113. sırada) nazıl olmuş bir sûre olmasına rağmen, Hicri 6. yılda, Hudeybiye dönüşünde, **Mekke**'de nazıl oldu...

Rivayet edildiğine göre, **Hz.Rasûlullah** s.a.v. şöyle buyurdu: "**Dün gece öyle bir sûre inzal edildi ki dünya ve içinde bulunan her şeyden, bana daha sevgili... O sûre: İnna fetehna leke fethen mubiyna, li yağfiralekAllahu ma tekaddeme min zenbike ve ma teahher**"...

Enes B.Malik r.a. ise Fetih:2, yani "**Ki böylece Allah senin geçmiş ve gelecek tüm zenbini mağfiret eder ve nimetini senin üzerine tamamlar; ve seni** tam doğru/kestirme yola**, sırat-ı mustakim'e hidayet eder**" ayeti Hudeybiye dönüşünde Nebî s.a.v.e nazıl olduğunda şöyle buyurdu: "**Bu gece bana öyle bir ayet nazıl oldu ki Arz'da bulunan herşeyden bana sevgilidir**"... Sahabe "**Heniyen Merien (**bu nimet sana afiyet olsun, gönül huzuruyla**) ya Nebîyallah bu ayet sana ne yapılacağını beyan ediyor, sana ait; ya bizim durumumuz?**" demeleri üzerine de "**Ve dahi imanlı erkek ve kadınları içinde ebedi kalacakları, altlarından ırmaklar akan cennetlere sokması, onlardan kötülüklerini silmesi içindir... İşte bu indallah'da aziym bir kurtuluştur**" ayeti bildirildi...

Bu minval üzere seferi halde cereyan eden diğer olaylara bu sûre açıklık getirmiş oldu...

Abdullah İ.Abbas r.a.ın rivayetine göre Ahkaf: 9'da, "**Bana ve size ne yapılacağını bilmem**" ayeti nazıl olunca, inceliği anlamayan yahudiler ve müşrikler sevinerek "*Kendisine ne yapılacağını bilemeyen adama biz nasıl uyarız?*" dediler... İşte Fetih: 1-2 ayeteleri ile anlatılan fetih ve in'am buna da bir cevaptı...

Fetih Sûresi, adını 1., 18. ve 27. ayetlerindeki "**Feth**" kelimesinden ve **Hz.Rasûlullah**'ın fetihlerini bahstemesinden, "**Feth**"i tanımlamasından dolayı almıştır... Fetih Sûresi, 29 ayettir...

Bu Sûre'de, Hudeybiye seferi yanında bahsedilen diğer konuları özetlersek:

Özellikle **Hz.Rasûlullah**'a lutfedilen Fetihler, ilahi nimetler ve nitelikler ile **ümmet-i muhammed**'in (Tevrat ve incil'de de bahsedilen) özellikleri hakkındadır...

Şöyleki:

Hz.Rasûlullah s.a.v.e zahir-batın tüm fetihlerin verildiği; bunun bir gereği olarak da geçmiş ve gelecek tüm günahlarının mağfiret edildiği, ilahi ni'metin Onun üzerine Onda tamamlandığı, sıratı mustakıyme tam hidayet edildiği ve **Allah**'ın Aziyz ve Nasıyr olarak onu bu fetihlere muzaffer kıldığı ilk ayetlerde açıklanıyor...
Hz.Rasûllah'ın şahiyd, müjdeci ve uyarıcı olduğu; **O**na biat edenin **Allah**'a biat etmiş sayıldığı; BiaturRıdvan sahibi mü'minlerden Allah'ın razı olduğu ve **feth-i karib** ile ğanimetlere nail olunacağı; **Hz.Rasûlullah**ın rüyasının aynen çıkması ve "**MUHAMMED**" ismine nisbetle **RASÛLULLAH** olduğu ve **O**nun risaletindeki misyon ve hidayet gücü ile **İslam**'ın yeryüzündeki tüm din anlayışlarına galip geleceği haber veriliyor...

Sûrede vurgulanan önemli bir husus ta **SÜNNETULLAH**ın asla değişmeyeceğidir...

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) İnna fetahna leke fethan mübiyn;
Doğrusu sana öyle bir fetih verdik ki, Feth-i Mubiyn (apaçık fetih**)'dir.**

2-) liyağfire lekellahu ma tekaddeme min zenbike ve ma teahhare ve yütimme nımeteHU aleyke ve yehdiyeke sıraten müstekıyma;
Ki böylece Allah senin geçmiş ve gelecek tüm zenbini (varlığını**) mağfiret eder (**örter?**) ve nimetini (**rahmetini, sıfatlarını**) senin üzerine tamamlar; ve seni, sırat-ı mustakim'e (**Zatına**) hidayet eder.**

3-) ve yensûrekellahu nasren Aziyza;
Ve Allah sana öyle bir zafer nusret eder ki Aziyz'dir; hiç kimse karşı koyamaz.

4-) HUvelleziy enzeles sekiynete fiy kulubil mu'miniyne liyezdadu iymanen mea imanihim* ve lillâhi cünudüs Semavati vel'Ard* ve kânAllahu Aliymen Hakiyma;
İmanlarının kat kat artması için, mü'minlerin kalblerine sekine (sükun, güven duygusu**) inzal eden O'dur... Semavat ve Arz'ın orduları (**tüm kalbler**) Allah'ındır... Allah Aliym'dir, Hakiym'dir**.

Bu ayetlerle ilgili açıklama:

Kur'an'da "**fetih**"le ilgili üç tanım vardır:

Feth-i Kariyb (yakın feth), bu sûrenin 18. ve 27 ayetlerinde ve "**nasrun minAllahi ve fethun kariyb; ve beşşiril mü'miniyn**", diye Saff Sûresinde geçer... Bu fetih'den, **Hz.Rasûlullah**'ın yanısıra bazı

mü'minler de pay sahibidir, ayetin de işaret ettiği üzere... Cüz'iyyetin-izafiliğin bilinç üzerindeki etkisinin kalkmasıdır...

Feth-i Mubiyn (apaçık/açan fetih)... Fetih:1-2nin de tarif ettiği üzere **Hz.Rasûlullah**'a has bir fetih olup; **O**'nun geçmiş ve gelecek tüm günahlarının ismi "**Allah**" olan tarafından mağfiret edilmesini sağladı... Buna "**ölmeden evvel öl**" ile işaret edilmiştir ki, bu dünya yaşamında ruhsal özellikler ile yaşama halidir ki zenb kavramı sözkonusu olmaz... Nitekim **Hz.İsa** a.s. "**ölüm keffarettir**", "**günahın cezası ölmektir**" ile bu hususa işaret etmiştir... Diğer bir ifade ile, İlahi özelliklerle tahakkuk, Zati vasıflarla yaşama hali... Kişiliğin hakiki bedeni ruh olduğuna göre de hakıkatimize ait ilahi güçlerin beyin vasıtasıyla ruha kaydedilmesi dolayısıyla, bu özellikler ile bu dünyada yaşamak demek gene ruh gücü ile yaşamak demektir...

Nitekim **Hz.Rasûlullah** s.a.v. daha önce hiç bir **nebî**'ye verilmeyip yalnız kendisine verilen özelliklerle ilgili şöyle buyurmuştur:"**Benim geçmiş ve gelecek zenbim mağfiret edildi; Bana Kevser verildi; sizin sahibiniz (**yani arkadaşınız ben**) Kıyamet gününde HAMD Sancağının sahibidir ki Adem ve ondan beri herkes (**her nebî**) o sancağın altındadır**"...

El-FETH (mutlak feth), nasr sûresinde açıklanır:
"*Nasrullah (**Allah nusreti****) ve el-Feth (****mutlak feth, ölüm****) geldiğinde, fevc fevc Allah'ın Diyni'ne dahil oluyor oldukları halde insanları gördüğünde, Rabbinin Hamdi ile tesbih (****tenzih****) et ve O'ndan mağfiret dile... Muhakkak ki O, Tevvab'dır*".**

Nasr Sûresi ile ifade edilen **Hz.Rasûlullah**'a verilen **el-FETH**; "**İSLAM garib olarak zuhur etmiştir... Benimle olan zuhuru gibi tekrar zuhur edecek; ne mutlu o gariplere**" Hadis-i Şerifi'nin işareti üzere, insanlık için bir daha gerçekleşecektir ki buna da **Kur'an (**batınen**),** "**yewm'ül FETH**"= ***Mutlak FETH Günü***, demektedir... İşte bu **Hz.Mehdi Rasûl**'ün zuhur dönemidir ki **Büyük Kiyamet Günü** de denir (Secde: 28-29, Nahl: 1)...

5-) liyüdhılel mu'miniyne velmu'minati cennatin tecriy min tahtihel'enharü halidiyne fiyha ve yükeffire anhüm seyyiatihim ve kâne zâlike ındAllahi fevzen azıyma;
Ve dahi imanlı erkek ve kadınları, içinde ebedi kalacakları, altlarından ırmaklar (ilimler**) akan cennetlere (**Hakkani yaşama**) sokması, onlardan kötülüklerini (**beşeri kişilik özelliklerini**) silmesi içindir... İşte bu indallah'da aziym bir kurtuluştur.**

6-) ve yuazzibel münafikıyne velmünafikati velmüşrikiyne velmüşrikatiz zanniyne Billâhi zannessev'* aleyhim dairetüssev'* ve ğadıbAllahu aleyhim ve leanehüm ve eadde lehüm cehennem* ve saet masıyra;
Bir de Allah hakkında (B sırrınca**) su-i zann'da bulunan (**tanrı yerine koyan**) münafık (**gayrı gören**) erkek ve kadınlara, müşrik (**şakıy**) erkek ve kadınlara azab etmesi içindir... Kötülük (**zan**) onların başlarına dönsün/patlasın... Allah onlara ğadap etmiş (**yüzlerini Hak tarafından çevirmiş**), onları la'netlemiş (**yakınlıktan tard etmiş**) ve onlar için cehennem hazırlamıştır; orası ne kötü bir dönüş yeridir.**

7-) ve lillâhi cünudüs Semavati vel'Ard* ve kânAllahu Aziyzen Hakiyma;
Semavat ve Arz'ın orduları (kuvveleri**) Allah'ındır... Allah Aziyz'dir, Hakiym'dir.**

8-) inna erselnake şahiden ve mübeşşiran ve neziyra;
(Ey enNebî!**) Muhakkak ki biz seni (**vahdet'e, Hakk'a**) şahiyd, (**risaletine, istidatları ile olumlu cevap verenleri, vuslat ile**) müjdeleyici ve (**gerçeği reddedenleri**) uyarıcı olarak irsal ettik.**

9-) litu'minu Billâhi ve RasûliHİ ve tuazziruhu ve tüvekkıruh* ve tüsebbihuHU bükreten ve asıyla;
Ki; (B sırrıyla**) Allah'a ve O'nun Rasûlü'ne iman edesiniz, O'na (**Rasûlullah'a**) yardımcı olasınız, O'nu yüce bilip saygı gösteresiniz ve sabah akşam O'nu tesbih edesiniz.**

10-) innelleziyne yübayiuneke innema yübayiunAllah* yedullahi fevka eydiyhim* femen nekese feinnema yenküsü alâ nefsih* ve men evfa Bima ahede aleyhullahe feseyu'tiyhi ecren azıyma;
Gerçektir ki (Rasûlüm**) sana biat edenler (**el tutuşup bağlılık sözü verenler**) Allah'a biat etmişlerdir (**tam fanisin?**) ve Allah'ın EL'i onların elleri üzerindedir (**Rasûlullah, ALLAH ismi mazharı**)... Kim**

ahdi bozarsa ancak kendi aleyhine bozmuş olur; Allah'la olan ahdine (B sırrınca**) kim vefa gösterirse, ona da (**Allah**) büyük ecir verir.**

11-) seyekulü lekel muhallefune minel'arabi şeğeletna emvalüna ve ehluna festağfir lena* yekulune Bielsinetihim ma leyse fiy kulubihim* kul femen yemlikü leküm minAllahi şey'en in erade Biküm darren ev erade Biküm nef'a* bel kânAllahu Bima tamelune Habiyra;
Bedevilerden (cihaddan?**) geri bırakılanlar: "*Bizi mallarımız ve çoluk çocuğumuz meşgul etti/alakoydu; bizim için mağfiret dile*" diyecekler... Onlar kalblerinde olmayanı (**Bi-**) dilleriyle söylüyorlar... De ki:"*Eğer (*Bi-*) size bir zarar irade ederse ya da (*Bi-*) size bir fayda irade ederse sizin için Allah'dan (*onu önlemeye*) kim bir şeye malikdir?*".. Hayır, Allah yaptıklarınızdan (**B sırrınca**) haberdardır.**

12-) bel zanentüm en len yenkaliber Rasûlü velmu'minune ila ehliyhim ebeden ve züyyine zâlike fiy kulubiküm ve zanentüm zannessev'* ve küntüm kavmen bûra;
Aslında siz Rasûlullah ve mü'minlerin, ailelerine asla geri dönmeyeceklerini zannettiniz... Bu sizin kalblerinizde süslendi/güzel göründü de böylece kötü zanda bulundunuz ve helakı haketmiş bir kavim oldunuz.

13-) ve men lem yu'min Billâhi ve RasûliHİ feinna a'tedna zilkâfiriyne saiyra;
Kim Allah'a ve Rasûlüne (B sırrınca**) iman etmezse, bilsin ki kafirler için Saiyr'i (**alevli bir ateşi**) hazırlamışızdır.**

14-) ve lillâhi Mülküs Semavati vel'Ard* yağfiru limen yeşau ve yuazzibu men yeşa'* ve kânAllahu Ğafuren Rahıyma;
Semavat ve Arz'ın mülkü Allah'ındır... Dilediğini mağfiret eder (günahlı halini örter**), dilediğini azablandırır (**nefsine terkeder**)... Allah Ğafur'dur, Rahıym'dir.**

15-) seyekulül muhallefune izentalaktüm ilâ meğanime lite'huzuha zeruna nettebi'küm* yüriydune en yübeddilu kelamAllah* kul len tettebiuna kezâliküm kalellahu min kabl* feseyekulune bel tahsüdunena* bel kânu lâ yefkahune illâ kaliyla;
Bu (savaştan?**) geri bırakılanlar, ganimetleri almak için gittiğinizde: "*Bırakın bizi, size tabi olalım (*sizinle gelelim*)*", derler... Onlar, Allah kelamını (**hükmünü**) değiştirmek istiyorlar... De ki: "*Siz bize asla uyamazsınız; daha önce Allah böylece buyurdu (*hükmetti*)*"... Bu kez şöyle derler: "*Hayır, siz bizi kıskanıyorsunuz*"... Bilakis onlar, anlayışı kıt kimselerdir.**

16-) kul lilmuhallefiyne minel'arabi setüdavne ilâ kavmin uliy be'sin şediydin tukatilunehüm ev yüslimun* fein tutıy'u yü'tikümullahu ecren hasena* ve in tetevellev kema tevelleytüm min kablü yuazzibküm azâben eliyma;
Bedevilerden o geri bırakılanlara de ki: "*Siz son derece güçlü, cengaver bir kavimle savaşa davet olunacaksınız... Onlarla savaşırsınız yahut onlar İslam olurlar (*Onlarla İslam'ı kabul edesiye çarpışacaksınız*)... Eğer itaat ederseniz Allah size güzel bir ecir verir... Ama daha önce yüz çevirdiğiniz gibi gene döneklik yaparsanız (*Allah*) sizi elim bir azab ile azablandırır*".

17-) leyse alel'ama harecün ve lâ alel'areci harecün ve lâ alelmeriydı harec* ve men yutıllâhe ve RasûleHU yüdhılhü cennatin tecriy min tahtihel'enhar* ve men yetevelle yuazzibhü azâben eliyma;
Köre (gerçeği göremeyen; şaki**), topala (**seyr-i süluka yeterli olmayan**) ve hasta (**şek ve nifak üzere olan, evham-vesvese sahibi**) olana (**tahkik için**) zorlama/mesuliyet yoktur... Kim Allah ve Rasûlüne itaat ederse (**Allah**) onu altından ırmaklar akan cennetlere sokar... Kim de yüz çevirirse (**Allah**) onu elim bir azabla azablandırır.**

18-) lekad radıyAllahu anilmu'miniyne iz yubayiuneke tahteşşecereti fealime ma fiy kulubihim feenzelessekiynete aleyhim ve esabehüm fethan kariyba;
Andolsun ki Allah, mü'minlerden, o ağacın altında sana biat ettiklerinde razı/hoşnud oldu, onların kalblerinde olanı (bağlılığı, himmeti**) bildi de üzerlerine sekine (**itmi'nan**) inzal etti ve kendilerine feth-i kariyb (**i sevap olarak**) verdi.**

19-) ve meğanime kesiyreten ye'huzuneha* ve kânAllahu Aziyzen Hakiyma;
Onları, alacakları bir çok ganimetlere (ilimlere**) de nail etti... Allah Aziyz'dir, Hakiym'dir.**

20-) veadekümullahu meğanime kesiyreten te'huzuneha feaccele leküm hazihi ve keffe eydiyenNasi anküm* ve litekûne ayeten lilmu'miniyne ve yehdiyeküm sıratan müstekıyma;
Allah, size elde edeceğiniz bir çok ganimetler va'd etmiştir (İndAllah'da sayısız ğanimetler var?**)... Bunu da size aceleden/pek çabuk verdi ve insanların ellerini sizden vazgeçirdi ki, bu mü'minler için bir ayet/işaret olsun ve sizi sıratı mustakıme hidayet etsin.**

21-) ve uhra lem takdiru aleyha kad ehatAllahu Biha ve kânAllahu alâ külli şey'in Kadiyra;
Ve henüz onlara gücünüzün yetmediği daha başka şeyler de va'd etti ki, onları (ancak B sırrınca**) Allah kuşatmıştır... Ve (**Zaten**) Allah her şeye Kadiyr'dir.**

22-) ve lev katelekümülleziyne keferu levellevül edbare sümme lâ yecidune Veliyyen ve lâ Nasıyra;
Eğer kafir olanlar sizinle savaşsalardı, elbette arkalarına dönüp kaçacaklardı... Sonra da hiç bir veliy (koruyucu**) ve nesıyr (**yardımcı**) bulamazlardı.**

23-) sünnetAllahilletiy kad halet min kabl* ve len tecide lisünnetillâhi tebdiyla;
Bu önceden beri işleyip duran Sünnetullah'dır; Sünnetullah'da değişiklik/Sünnetullah için tebdil (bedel**) asla bulamazsın.**

24-) ve HUvelleziy keffe eydiyehüm anküm ve eydiyeküm anhüm Bibatni Mekkete min ba'di en azfereküm aleyhim* ve kânAllahu Bima ta'melune Basıyra;
Sizi onlara muzaffer kıldıktan sonra Mekke'nin (Bi-**) batnında/göbeğinde, onların ellerini sizden sizin ellerinizi onlardan uzak tutan O'dur... Allah yaptıklarınızı (**B sırrınca**) Basıyr'dır.**

25-) hümülleziyne keferu ve sadduküm anilMescidil Harami velhedye makufen en yeblüğa mahılleh* velevlâ ricalun mu'minune ve nisaün mu'minatün lem ta'lemuhüm en tetauhüm fetusıybeküm minhüm mearretün Biğayri ılm* liyüdhılellahu fiy rahmetiHİ men yeşa'* lev tezeyyelu leazzebnelleziyne keferu minhüm azâben eliyma;
Onlar o kimselerdir ki, kafir oldular, sizi Mescid-i Haram'dan (kalb makamından**) alakoydular, bekletilen (**Beytullah'a adanan**) hedy kurbanlarının (**nefslerinizin**) yerlerine ulaşmasına mani oldular... Şayet orada (**onların arasında**) kendilerini henüz bilmediğiniz için çiğneyip ezeceğiniz ve bu bilgisizlik (**Bi-gayri ilim, bilmeyerek yapılan iş**) yüzünden üzüleceğiniz mü'min rical/erkekler ve mü'mine kadınlar olmasaydı (**Allah savaşı önlemezdi**)... Dilediğini rahmetine sokmak içindi bu... Eğer birbirlerinden ayrılmış olsalardı, onlardan küfre sapanları elbette elim bir azab ile azablandırırdık (**Said ve salihler zümresinin bulundukları yere gadabı ilahi inmez... Enfal: 33 ve Ankebut: 32?**).**

26-) iz cealelleziyne keferu fiy kulubihimül hamiyyete hamiyyetel cahiliyyeti feenzelellahu sekiynetehu alâ RasûliHİ ve alelmu'miniyne ve elzemehüm kelimetet takva ve kânû ehakka Biha ve ehleha* ve kânAllahu Bikülli şey'in Aliyma;
O zaman kafirler, kalblerine hamiyyeti (gayret, izzeti nefs, kibirlilik, taassubu**), cahiliyye taasubunu yerleştirmişlerdi... Allah da Rasûlü'nün ve mü'minlerin üzerine sekine inzal etti ve onları kelime-i takva (**la ilahe illallah**) üzere ilzam etti (**sabitledi**)... Onlar bu söze (**B sırrınca**) ehakk ve ehil kimselerdi... Allah her şeyi (**B sırrınca**) Aliym'dir.**

27-) lekad sadekAllahu RasûleHUrrü'ya BilHakk* letedhulünnelMescidel Harame inşaAllahu aminiyne muhallikıyne ruuseküm ve mukassıriyne lâ tehâfun* fealime ma lem ta'lemu feceale min duni zâlike fethan kariyba;
Andolsun ki Allah, Rasûlüne rüyasını Bil-Hakk (Hak olarak**) doğruladı (**rüyasının gerçek olduğunu tasdik etti; gerçektir**)... İnşallah, (**kiminiz**) kafalarınızı traş etmiş ve (**kiminiz saçlarınızı**) kısaltmış olarak, güven içinde Mescid-i Haram'a kesinlikle gireceksiniz (**feth?**)... (**Allah**) sizin bilmediğinizi bildi de size bundan önce feth-i karib müyesser kıldı.**

28-) HUvelleziy ersele RasûleHU Bilhüda ve diynil Hakkı liyuzhirehu aleddiyni küllih* ve kefa Billahi şehiyda;
O, Rasûlünü Bil-HUDA (hidayet gücü, rehber olarak**) ve Hak Diyn (**gerçek diyn; sistem ruhu**) ile irsal etti ki, onu (**yeryüzündeki**) tüm din anlayışlarına üstün kılsın (**hidayet yollu gerçeği göstersin**);Şehiyd olarak (**B sırrınca**) Allah yeter.**

29-) Muhammedün Rasûlullah* velleziyne meahu eşiddau alelküffari ruhamau beynehüm terahüm rükkean sücceden yebteğune fadlen minAllahi ve rıdvana* siymahüm fiy vücuhihim min eserissücudi zâlike meselühüm fiytTevrati, ve meselühüm fiyl'İnciyli kezerın ahrece şat'ehu feazerehu festağleza festeva alâ sukıhi yu'cibüzzürraa liyeğıyza Bihimülküffar* veadAllahulleziyne amenu ve amilussalihati minhüm mağfireten ve ecren aziyma;
MUHAMMED, Rasûlullah'dır!... Onunla beraber bulunanlar (in'am üzere olanlar**), küffara (**gerçeği reddedenlere**) karşı sert (**onların düşünce ve yaşamlarından hiç etkilenmezler**), kendi aralarında çok merhametlidirler (**birbirlerinin açılım ve üretkenliğine katkıda bulunurlar, birbirlerini severler**)... Onları (**Ümmet-i Muhammed'i**) rüku eder (**haşyet, ta'zim**), secde eder (**fena, teslim**) ve Allah'tan fazl (**ilmi üstünlük, tecelli**) ve RIDVAN (**ehl-i cennet için en üstün ni'met; Allah'ın ebediyyen gazab etmeme teminatı; sıfat cenneti**) ister halde görürsün... Simalarına gelince, vechlerinde/yüzlerinde secde (**fena**) eseri vardır... Bu onların Tevrat'taki (**nefse dönük hükümler**) meselleri (**misal yollu anlatımları**) dır... İncil'deki (**kalb ahvaline, batını hükümlere; teşbihi**) mesellerine gelince: Bir ekin ki filizini yarıp çıkarmış, sonra onu kuvvetlendirmiş, kalınlaşmış da (**tevhid; İslam, sünnetullah**) gövdesi üzerine doğrulmuştur/dikilmiştir (**insan'da, mutlak vücud tam zahirdir**);ekincilerin (**Ulul'Azm Rasûllerin, Enbiyanın**) hoşuna gider (**İslam Ümmetinin özellikleri... Ki, hadis-i şeriflere göre İslam'ın zahir ve batına göre tam zuhuru iki Zat'la gerçekleşmiştir, Hz.Muhammed**.s.a.v ve **Hz.Mehdi Rasûl** a.s... Buradaki teşbihi bu yönden de değerlendirmek lazım)... (**Allah bunları artırmakla**) böyle yapar ki, onlarla (**B sırrıyla, onlar olarak**) küffarı (**gerçeği reddedenleri**) öfkelendirsin... Allah onlardan (**hakıkatına**) iman edip bunun gereği salih amel edenlere mağfiret ve ecr-i azıym va'd etmiştir**.

****

HUCURÂT SÛRESİ (49)

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

Hucurat Sûresi Medine-i Münevvere'de 19. veya 22. sırada (tüm sûreler itibarıyla 105. sırada) nazıl olmuştur... "*Hücreler, odalar*" anlamına gelen adını, **Hz.Rasûlullah**'a hücrelerinden seslenen akılsızları bahsettiği ayetleri dolayısıyla "**Hucurat**" diye almıştır... Bu nedenle **edeb**'e ait ayetleri dolayısıyla bu sûreye "**Tasavvuf Sûresi**" de denir...18 ayettir...

Hucurat Sûresinde: Her yönüyle edeb, **Hz.Rasûlullah**'a hücrelerinden seslenenler, fasıkın getirdiği haber, Rasûlullah içinizdedir, imanın sevdirilmesi ve rüşde erenler, savaşan iki mü'min taifenin arasını ıslah, ancak mü'minler kardeştirler, alay ve lakab takma, tevbe etmemek zulümdür, günah olan zan, gıybet yamyamlıktır, tüm insanlar bir dişi ile bir erkekten yaratılmıştır, kabilelere ayrılmak da hikmettir, Allah indinde en şerefli olan en muttekıy olandır, İslam olduktan sonraki iman, **Allah ve Rasûlü**'ne iman malıyla canıyla o yolda mücahededir, diyni **Allah** öğretir, şükür ve minnettarlık (Hikmet ve ariflik) İslam nasip olana düşer,... gibi çok önemli konular açıklanmaktadır...

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) Ya eyyühelleziyne amenu la tukaddimu beyne yedeyillahi ve RasûliHİ vettekullah* innAllahe Semiy'un Aliym;
Ey iman edenler!... Allah'ın ve O'nun Rasûlü'nün önüne geçmeyin (huzurdasınız!?**), Allah'dan ittika edin (**ilahi hükümlere riayet edin; tam fani, tam teslim olun**)... Muhakkak ki Allah Semi'dir, Aliym'dir.**

2-) Ya eyyühelleziyne amenu la terfeu asvateküm fevka savtin Nebîyyi ve la techeru lehu Bil kavli kecehri ba'dıküm li ba'dın en tahbeta a'malüküm ve entüm la teş'urun;

Ey iman edenler!... Seslerinizi O Nebî (HatemünNebî**)'nin sesinin fevkıne yükseltmeyin... Ba'zınızın bazınıza cehretmesi (**bağırarak konuşması**) gibi O'na sözü cehretmeyin (**yükseltmeyin; vehminizle O'na yönelmeyin/ya da Nur: 63?**)... (**Yoksa**) siz farkında olmadan amelleriniz boşa gider.**

3-) İnnelleziyne yeğuddune asvatehüm ınde Rasûlillahi ülaikelleziynemtehanAllahu kulubehüm littakva* lehüm mağfiretün ve ecrun azıym;
Muhakkak ki Rasûlullah'ın indinde seslerini kısanlar/alçaltanlar var ya, işte onlar Allah'ın kalblerini takva için imtihan ettiği kimselerdir... Onlar için bir mağfiret ve azıym bir ecir vardır.

4-) İnnelleziyne yünaduneke min verail hucurati ekseruhüm la ya'kılun;
Sana, hücrelerin arkasından nida edenlere gelince, onların ekseriyeti akletmezler.

5-) Velev ennehüm saberu hatta tahruce ileyhim lekâne hayren lehüm* vAllahu Ğafurun Rahıym;
Eğer onlar, sen kendilerine çıkıncıya kadar sabretselerdi (nefslerini tutsalardı, riyazat-mücahade yapsalardı**), elbette onlar için daha hayırlı olurdu... Allah Ğafur'dur, Rahıym'dir.**

6-) Ya eyyühelleziyne amenu in caeküm fasikun Bi nebein fe tebeyyenu en tusıybu kavmen Bi cehaletin fetusbihu alâ ma fealtüm nadimiyn;
Ey iman edenler!... Eğer bir fasık (?**) size bir (**Bi-**) haber getirirse, iyice araştırın... (**Yoksa**) (**Bi-**) cehaletle bir kavme çatarsınız da yaptığınıza pişmanlık duyanlar olursunuz.**

7-) Va'lemu enne fiyküm RasûlAllah* lev yutıy'uküm fiy kesiyrin minel emri le anittüm ve lakinnAllahe habbebe ileykümül iymane ve zeyyenehu fiy kulubiküm ve kerrehe ileykümül küfre vel füsuka vel ısyan* ülaike hümür raşidun;
Bilin ki Rasûlullah içinizdedir (Edeb Ya HU?**) !?... Eğer (**O**) çoğu işte size itaat etse, elbette zorluğa/sıkıntıya (**bedensel-nefsani yaşamın kalıplarına**) düşerdiniz... Fakat Allah size iman'ı (**hakikatınızın gereğini yaşamayı**) sevdirdi, onu kalblerinizde süsledi (**güzel gösterdi**) ve küfr'ü (**sünnetullah'dan gafil olmak, gerçeği red**), fusuk'u (**şuuru paslandıran fiilleri**) ve ısyanı (**nefsani zuhuru**) size kerih (**çirkin, sevimsiz**) gösterdi... İşte bunlar rüşde (**doğru yola, olgunluğa**) erenlerin ta kendileridir.**

8-) Fadlen minAllahi ve nı'meten, vAllahu Aliymun Hakiym;
Allah'dan bir fazl (lutuf**) ve bir ni'met olarak... Allah, Aliym'dir, Hakiym'dir.**

9-) Ve in taifetani minel mu'miniynaktetelu feaslihu beynehüma* fein beğat ihdahüma alel uhra fekatillületiy tebğıy hatta tefi'e ila emrillah * fein faet feaslihu beynehüma Bil adli ve aksitu* innAllahe yuhıbbul muksitıyn;
Eğer mü'minlerden iki taife savaşır/çarpışırlarsa, onların arasını ıslah (sulh**) edin... Eğer onlardan biri diğeri aleyhine haddi aşıp tecavüz ederse, o tecavüz eden (**taife**) ile, Allah'ın emrine dönünceye kadar mukatele edin... Eğer dönerse, Bil-Adl (**adaletle**) aralarını ıslah edin ve ıksat edin (**uluhiyyet hükümlerine göre davranın**)... Muhakkak ki Allah, muksit'leri (**uluhiyyet hükümlerine göre muamele edenleri**) sever.**

10-) İnnemel mu'minune ıhvetün feaslihu beyne ehaveyküm vettekullahe lealleküm turhamun;
Mü'minler (arınanlar**) ancak kardeştirler!... O halde iki kardeşinizin arasını ıslah edin ve Allah'dan ittika edin (**Esma-ül Hüsna O'nundur?**) ki rahmet olunasınız (**cemaat'ta rahmet var?**).**

11-) Ya eyyühelleziyne amenu la yeshar kavmün min kavmin asa en yekûnu hayren minhüm ve la nisaün min nisain asa en yekünne hayren minhünn* ve la telmizu enfüseküm ve la tenabezu Bil elkab* bi'selismülfüsuku ba'del iyman* ve men lem yetüb feülaike hümüz zalimun;
Ey iman edenler!... Bir kavim başka bir kavim ile alay etmesin...Onlar (alay ettikleri**) kendilerinden daha hayırlı olabilirler... Kadınlar da kadınlarla (**alay etmesinler**)... Olabilir ki onlar kendilerinden daha hayırlıdır... Nefslerinizi/kendi kedinizi (**birbirinizi**) ayıplamayın/kusurlamayın ve birbirinize (**kötü**) (**Bi-**) lakaplar takmayın... İman'dan sonra, fusuk (**fasıklık**) ne kötü bir isim/isimlenmedir!... Kim tevbe etmedi, işte onlar zalimlerin ta kendileridir.**

12-) Ya eyyühelleziyne amenüctenibu kesiyren minezzann* inne ba'dazzanni ismün ve la tecessesu ve la yağteb ba'duküm ba'da* eyuhıbbu ehadüküm en ye'küle lahme ehıyhi meyten fekerihtümuh* vettekullah* innAllahe Tevvabun Rahıym;
Ey iman edenler!... Zannın çoğundan (gayrı görmekten**) kaçının... Muhakkak ki zannın bir kısmı bir günahtır (**şirktir**)... Tecessüs etmeyin (**kişisel yaşam mahremdir, kişileri merak etmeyin**)... Bazınız bazınızın giybetini de yapmasın... Sizin biriniz ölü kardeşinin etini yemeyi sever mi?... Ondan tiksindiniz (**değil mi?**)... Allah'dan ittika edin... Muhakkak ki Allah Tevvab'dır, Rahıym'dir.**

13-) Ya eyyühenNasu inna halaknaküm min zekerin ve ünsa ve cealnaküm şüuben ve kabaile litearefu* inne ekremeküm ındAllahi etkaküm* innAllahe Aliymun Habiyr;
Ey insanlar!... Muhakkak ki biz sizi bir erkek ile bir dişiden yarattık ve tearuf edesiniz (tanışasınız, aynalaşasınız; tanıyasınız**) diye sizi şu'beler (**milletler**) ve kabileler kıldık... Muhakkak ki Allah indinde sizin en ekreminiz (**en şerefliniz, en kerametliniz**), sizin en muttekıy (**en korunan?**) olanınızdır... Muhakkak ki Allah Aliym'dir, Habiyr'dir.**

14-) Kaletil a'rabu amenna* kul lem tu'minu ve lâkin kulu eslemna ve lemma yedhulil iymanü fiy kulubiküm* ve in tutıy'ullahe ve RasûleHU layelitküm min a'maliküm şey'a* innAllahe Ğafurun Rahıym;
Bedeviler: "*İman ettik*" dedi... De ki: "*İman etmediniz!... Fakat* 'İslam/müslüman olduk*' deyin... İman henüz kalblerinize dahil olmamıştır... Eğer Allah'a ve O'nun Rasûlü'ne itaat ederseniz, (*Allah*) amellerinizden hiçbir şey eksiltmez... Muhakkak ki Allah Ğafur'dur, Rahıym'dir*".

15-) İnnemel mu'minunelleziyne amenu Billahi ve RasûliHİ sümme lem yertabu ve cahedu Bi emvalihim ve enfüsihim fiy sebiylillâh* ülaike hümüs sadikun;
Mü'minler ancak şol kimselerdir ki, (B sırrıyla**) Allah'a ve O'nun Rasûlü'ne iman ettiler, sonra da şüpheye düşmediler ve Allah yolunda mallarıyla ve nefsleriyle (**canlarıyla**) (**B sırrınca**) mücahade ettiler... İşte bunlar sadıkların ta kendileridir.**

16-) Kul etuallimunAllahe Bi diyniküm vAllahu ya'lemu ma fiys Semavati ve ma fiyl Ard* vAllahu Bi külli şey'in Aliym;
De ki: "(Bi-**) *Diyninizi Allah'a mı öğretiyorsunuz?... Allah, Semavat'ta ne var ve Arz'da ne var (*hepsini*) bilir... Allah, Bi-külli şey'in Aliym'dir*".**

17-) Yemünnune aleyke en eslemu* kul la temünnu aleyye İslameküm* belillahu yemünnü aleyküm en hedaküm lil'iymani in küntüm sadikıyn;
İslam oldular diye sana minnet ediyorlar?... De ki: "*İslamınız için bana minnet etmeyin... Bilakis sizi iman'a hidayet ettiği için Allah size minnet eder... Eğer (*imanınızda*) sadıklar iseniz (*bunun böyle olduğunu zaten bilirsiniz; İslam ve iman'a hidayet size bir iyilik ve ni'mettir?*)"*.

18-) İnnAllahe ya'lemu ğaybesSemavati vel Ard* vAllahu Basıyrun Bima ta'melun;
Muhakkak ki Allah, Semavat'ın ve Arz'ın gaybını bilir... Allah, yaptıklarınızı (B-sırrı gerçeği ile**) Basıyr'dir.**

****

KAF SÛRESİ (50)

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

Kaf Sûresi Mekke döneminde 34. sırada nazıl olmuştur... Bir rivayete göre 38.ayeti Medine-i Münevvere'de nazıl olmuştur... Adını, ilk ayetinin ilk harfinden alır... 45 ayettir...

Hz.Rasûlullah'ın sabah namazlarında, özellikle bayram namazlarında Kaf Sûresi'ni zamm-ı sûre yaptığı, cum'a hutbelerinde okuduğu rivayet edilir...

Hadis-i Şerif'te şöyle buyurulur: **"Amme yetesaelun"u öğreniniz, "Kaaaf velKur'anil Meciyd"i öğreniniz, "VenNecmi iza heva"yı, "VesSemai zatil Buruc"i ve "VesSemai vetTarık"ı öğreniniz**.

Kaf Sûresinde: Kaf'ın sırrı... Kur'an-ı Meciyd... Yaratılış ve neş'etler... Yalanlayıp helak olan kavimler... Şah damarından yakın olan?... Sağında ve solunda bulunan yazıcılar... Sekeratul mevt... Sevkedici ve şahid melekler... Ölüm perdeleri açar... Keşfi şakk ve basiretin keskinliği... Kavl değişmez... Cehennem dolmaz... Cennet muttekıylere yaklaştırılmıştır... Ğaybı olan Rahman'dan haşyet ve yönelen kalbin ecri... Kur'an, beş duyu ve ona tabi kayıtlı bilinçle değil daha üzt düzey bir algılama mekanizması (kalb, ruhani müşahade) ile anlaşılır... Semavat ve Arz'ın altı günde yaratılması... Tebliğci cebbar (zorba) olmaz... İlahi uyarıdan korkanların Kur'an ile uyarılması,... gibi pek çok önemli konu açıklanmaktadır...

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) Kaaaf* vel Kur'ânil Meciyd;
Kaf!...Kur'an-ı Meciyd'e (şanlı, üstün, ikincilenemez şu Kur'an'a**) kasem ederim ki**,

"**Kaaaf**" hakkında bir açıklama...

Başta **Abdullah İ. Abbas** r.a. olmak üzere bazı sahabe ve alimlerin sözleri:

"**Kaf, Allah'ın isimlerindendir**"

"**Kaf, Kur'an'ın isimlerindendir**"

"**Kaf, Hz.Muhammed'in kalbi'dir**"

"**Allah'u Teala şu Arz'ın arkasından (**Arz'ı kapsayan**) bir bahr-ı muhıyt yaratmıştır, sonra onun arkasından da <Kaf> denilen bir dağ (**Kaf Dağı?**) yaratmıştır ki dünya seması (**?**) onun üzerinde dalgalanır!!!**".

"**Allah bir dağ yaratmıştır ki ona <Kaf> denilir (**Kaf Dağı?**)... Bu dağ alemi ıhata etmiştir ve onun kökleri/damarları Arz'ın üzerinde bulunduğu Kaya'ya (**atom boyutuna**) uzanır... Allah bir karyeyi zelzele etmek dilediğinde o dağa emreder de o karyeye giden kökü/damarı tahrik eder... Böylece (**Allah**) orayı zelzele eder ve hareketler...**".

Bu sembolik anlatım bizce hakkani mevcudiyeti, somut realiteyi anlatmaktadır... Kudreti ilahinin evrensel enerjiyi, onun atom boyutunu ve cismani varlıkları meydana getirişini ve her dem geçerli üzerlerindeki ilahi tesir ve tasarrufu dillendirmektedir...

Tasavvuf'ta "**Kaf Dağı**"nın arkasında "**Anka**" diye isimlenen, bazen "**Zümrüt-ü Anka**" da denilen kuştan bahsedilir ki **O**'na vasıl olmak için devlerle savaşmak ve "**Kaf Dağı**"nı aşmak gerekir?!...

Bu **Dağ**'ı, ZülKarneyn'in görüp konuştuğu da rivayet edilir ki, Kehif Sûresinde bahsedilen niteliklerine uygundur...

Dünya Seması (en yakın sema?) nın (bilinçlerin, veliler'in) üzerinde dalgalandığı/dayandığı "**Kaf**" ile işaret edilen **O Dağ**'ın ve **Şanlı Kur'an**'ın şefaatı ile ayetlerin kalan kısmının mealine devam edelim...

2-) Bel acibu en caehüm munzirun minhüm fe kalel kafirune hazâ şey'un aciyb;
Bilakis kendilerinden bir uyarıcı onlara geldi diye şaştılar da o kafirler (gerçeği reddedenler**) şöyle dedi: "*Bu çok acaib/tuhaf/şaşılacak bir şey*".**

3-) Eiza mitna ve künna turaba* zâlike rec'un baıyd;
"*Öldüğümüz ve bir toprak olduğumuz vakit mi (**ba'solunacağız****) ?... O, çok uzak (****dönüşü mümkün olmayan****) bir dönüştür*"**.

4-) Kad alimna ma tenkusul Ardu minhüm* ve ındeNA Kitabun Hafiyz;
Arz'ın onlardan noksanlaştırdığı şeyi gerçekten bilmişizdir... Kitab-u Hafiyz (koruyup muhafaza eden kitab**) indimizdedir.**

5-) Bel kezzebu Bil Hakkı lemma caehüm fehüm fiy emrin meriyc;
Hayır, onlara geldiğinde Hakk'ı (B sırrınca**) yalanladılar... Onlar pek karışık/sıkıntılı bir iş içindedirler.**

6-) Efelem yenzuru iles Semai fevkahüm keyfe beneynaha ve zeyyennaha ve ma leha min furuc;
Fevklerindeki Sema'ya bakmadılar mı (tefekkür etmediler mi**) ki, onu nasıl bina ettik ve ziynetlendirdik... Onun hiçbir yarığı/çatlağı da yoktur.**

7-) Vel Arda medednaha ve elkayna fiyha revasiye ve enbetna fiyha min külli zevcin behiyc;
Arz'ı med ettik (uzatıp yaydık, genişlettik**)... Ve onda sabit dağlar ilka ettik (**attık, koyduk**)... Ve orada her güzel çiftten inbat ettik (**bitirdik, yetiştirip büyüttük**).**

8-) Tebsıraten ve zikra li külli abdin muniyb;
Muniyb (hakikatına dönen**) her kula tebsıra (**basiretini açmak, açıkça göstermek**) ve zikra (**öğüt, ibret, idrak**) vermek için.**

9-) Ve nezzelna mines Semai maen mubareken fe enbetna Bihi cennatin ve habbel hasıyd;
Sema'dan mübarek bir su indirdik de onunla (B sırrınca**) cennetler (**bahçeler**) ve hasad edilen/biçilen taneler bitirdik.**

10-) Ven nahle basikatin leha tal'un nadıyd;
(O su ile**) yüksek/uzayıp giden/ağır yükler taşıyan hurma ağaçları da (**bitirdik**)... Üst üste binmiş/dizilmiş tomurcukları (**salkım**) vardır onların.**

11-) Rizkan lil ıbadi, ve ahyeyna Bihi beldeten meyta* kezâlikel huruc;
Kullara bir rızk olması için... Ve onunla (o suyla B sırrınca**) ölü bir beldeyi dirilttik... İşte huruç (**kabirlerden çıkış**) böylecedir.**

12-) Kezzebet kablehüm kavmu Nuhın ve Ashabur Ressi ve Semud;
Onlardan önce Nuh'un kavmi, Ress (örülmemiş kuyu?**) Ashabı ve Semud (**Salih'in kavmi**) da yalanladı.**

13-) Ve 'Adun ve fir'avnu ve ıhvanu Lut;
Ad, Fravun ve Lut'un kardeşleri de (yalanladı**).**

14-) Ve Ashabul' Eyketi ve kavmu tubbe'* küllün kezzeber Rusule fehakka vaıyd;
Ashab-ı Eyke (orman halkı, Şuayıb a.s.ın kavmi**) ve Tubba' (**Yemen hükümdarına verilen ad**) kavmi de (**yalanladı**)... Hepsi Rasûlleri yalanladı da bu yüzden veıyd'im (**tehdidim, duyurulan azabım**) hak oldu.**

15-) Efe ayiyna Bil halkıl evvel* bel hüm fiy lebsin min halkın cediyd;
Bil-Halk'ıl Evvel (ilk yaratmada**) aciz mi kaldık/ilk yaratmadan dolayı yorulduk mu (**daima ilk yaratma tamlığında değilmiyiz**) ?... Hayır, onlar halk-ı cediyd'den (**neş'etlerden, hep yeni yaratılış'tan**) lebs (**iltibas, karıştırma, mübhemlik, şüphe**) içindeler.**

16-) Ve lekad halaknel İnsane ve na'lemu ma tuvesvisu Bihi nefsuh* ve nahnu akrebu ileyhi min hablil veriyd;
Andolsun ki insan'ı biz yarattık... Ona (B sırrınca, o olarak**) nefsinin vesvese verdiği şeyi (**beşeriyyet, varlık halini**) biliriz... Biz ona, şah damarından daha yakınız.**

17-) İz yetelekkal mutelekkıyani anil yemiyni ve aniş şimali kaıyd;
Sağında ve solunda (olan**) iki telakkı edici (**alıcı-tesbit edici melek**) telakkı (**alıp tesbit**) ettiklerinde,**

18-) Ma yelfizu min kavlin illâ ledeyhi rakıybun atiyd;
(İnsan**) bir söz lafz (**telaffuz**) etmeye dursun, illa onun yanında (**yazmaya**) hazır bir rakıyb (**gözetleyici**) vardır.**

19-) Ve caet sekretul mevti Bil Hakk* zâlike ma kunte minhu tehiyd;
Ve Sekrat'ül Mevt (ölüm sarhoşluğu-dalgınlığı**) Bil-Hakk (**hakk olarak**) gelmiştir... İşte bu senin kendisinden nefret ettiğin/kaçıp-kaçınıp durduğun şeydir.**

20-) Ve nufiha fiys Sur* zâlike yevmul vaıyd;
Sur'a (Sur'da**) nefholunmuştur... İşte bu yevm'ül veiyd (**uyarıldığınız gün**)'dir.**

21-) Ve caet küllü nefsin meaha saikun ve şehiyd;
Her nefs beraberinde bir sevk edici (melek**) ve bir şahid (**melek**) ile gelmiştir.**

22-) Lekad kunte fiy ğafletin min hazâ fekeşefna anke ğıtaeke febasarukel yevme hadiyd;
Andolsun (sen**) bundan gaflet içinde idin... Senden perdeni (**ölümden sonra gördüğün bu gerçeği anlatan ayetleri, o tecellileri görmenize mani nesneyi-beş duyuyu**) keşfettik (**açtık, kaldırdık; keşf-i şakk**)... Bugün artık basar'ın (**görme azan, görme kuvven; görüşün**) pek keskindir.**

23-) Ve kale kariynuhu hazâ ma ledeyye atiyd;
Onun kariyni (yakın arkadaşı, candan yoldaşı; vehim**) dedi ki: "*İşte benim yanımdaki hazır*".**

24-) Elkıya fiy cehenneme külle keffarin aniyd;
(Allah sevkedici ve şahid meleklere emretti**): "(***Siz ikiniz**) **her inatçı keffarı (**gerçeği reddedici, nankörü**) atın Cehennem'in içine!*".**

25-) Mennaın lil hayri mu'tedin muriyb;
"*O hayrı (hakkani olanı**) ziyadesiyle men'edeni, haddi aşanı, şüpheciyi*".**

26-) Elleziy ceale meAllahi ilahen ahare feelkiyahu fiyl azâbiş şediyd;
"*O ki Allah ile beraber başka (ikinci**) bir ilah (**varlık**) oluşturdu... Artık atın onu şiddetli azabın içine*".**

27-) Kale kariynuhu Rabbena ma atğaytuhu ve lâkin kâne fiy dalalin baıyd;
Onun kariyni (candan arkadaşı**) dedi ki: "*Rabbimiz, onu ben tuğyan ettirmedim (**azdırmadım**), fakat o uzak bir sapkınlık içinde idi*".**

28-) Kale la tahtasımu ledeyYE ve kad kaddemtu ileykum Bil vaıyd;
(Allah**) buyurdu: "*Huzurumda hasımlaşıp tartışmayın (**huzurumda tartışma yoktur**) !... Size (**Bi-l**) veiyd'i (**uyarılması gerekeni**) gerçekten (**önceden**) takdim etmiştim*".**

29-) Ma yubeddelul kavlu ledeyYE ve ma ene Bi zallamin lil abiyd;
"*Benim katımda kavl (Hakkani söz, hüküm**) değiştirilmez... Ve ben kullara (**Bi-**) zulmedici değilim*".**

30-) Yevme nekulu li cehenneme helimtele'ti ve tekulu hel min meziyd;
Gün olur Cehennem'e: "*Doldun mu?*" deriz... (Cehennem de**): "*Daha var mı?*"der (**Cabbar, ayağını koyuncaya kadar?**).**

31-) Ve uzlifetil cennetu lil müttekıyne ğayre baıyd;
Müttekıylere (korunanlara, kudret zahir olanlara**) cennet yaklaştırılmıştır... Zaten uzak değildir.**

32-) Hazâ ma tuadune li külli evvabin hafiyz;
Bu (cennet, Hakkani yaşam**), her (**korunmasını, temizliğini**) muhafaza eden evvab (**hakikatına rücu' eden**) için va'dolunduğunuzdur.**

33-) Men haşiyer Rahmane Bil ğaybi ve cae Bi kalbin muniyb;
Bil-Gayb (Gaybı olarak**) Rahman'dan haşyet eden ve (**hakikatına**) dönen bir kalb ile (**B sırrı gerçeğiyle**) gelen kimse için.**

34-) Udhuluha Bi Selâm* zâlike yevmul hulud;
(Bi-**) Selam (**selamet**) ile girin ona... İşte bu ebedilik günü'dür.**

35-) Lehüm ma yeşaune fiyha ve ledeyNA meziyd;
Oranın içinde onlar için diledikleri herşey var... Katımızda ise ziyadesi/fazlası var.

36-) Ve kem ehlekna kablehüm min karnin hüm eşeddu minhüm batşen fenakkabu fiyl bilad* hel min mahıys;
Onlardan önce nice karn (nesil**) helak ettik ki onlar batş (**güç, kudret; sahiplendiklerine sarılma**) itibarıyla bunlardan daha şiddetli idiler... Bu yüzden beldelerde gezip tozdular... (**Peki vehmi varlıklarını sürdürmek için**) kaçıp sığınacak bir yer var mı?.**

37-) İnne fiy zâlike le zikra limen kâne lehu kalbun ev elkas sem'a ve huve şehiyd;
Muhakkak ki bunda, bir kalbi olan yahut şahid olarak kulak veren (Hakkı işiten**) kimse için elbette zikra (**öğüt, ibret**) vardır.**

38-) Ve lekad haleknes Semavati vel Arda ve ma beynehüma fiy sitteti eyyamin ve ma messena min luğub;
Andolsun ki Semavat'ı, Arz'ı ve ikisi arasında olanları altı gün içinde yarattık... Ve bize bir yorgunluk dokunmadı.

39-) Fasbir alâ ma yekulune ve sebbıh Bi Hamdi Rabbike kable tuluış Şemsi ve kablel ğurub;
Onların dediklerine sabret... Güneş'in tulu'u'ndan (doğuşundan**) önce de gurubundan (**batışından**) önce de Rabbinin (**Bi-**) hamdi (**değerlendirişi, izharı**) olarak tesbih et.**

40-) Ve minel leyli fesebbıhhu ve edbares sucud;
Gece'nin ba'zında ve secdelerin (fenaların?**) ardlarında da O'nu tesbih et!.**

41-) Vestemı' yevme yunadil munadi min mekanin kariyb;
Münadi (nida edip duyurucu**) nin mekan-ı kariyb (**yakın bir yer**) den sesleneceği günü dinle!.**

42-) Yevme yesmeunes sayhate Bil Hakk* zâlike yevmul huruc;
Bil-Hak (Hakk olarak**) o sayha'yı (**korkunç sesi**) işitecekleri gündür (**o gün**)... İşte o, (**kabirlerden**) çıkış günüdür.**

43-) İnna nahnu nuhyiy ve numiytu ve ileyNEl masıyr;
Muhakkak ki biz, evet biziz dirilten (var kılan, yaşatan**), öldüren... Dönüş (**ünüz**) de bizedir.**

44-) Yevme teşakkakul Ardu anhüm siraa* zâlike haşrun aleyNA yesiyr;
O gün Arz (beden**) onlardan süra'tlice yarılır (**kopup ayrılır**)... İşte bu bizim üzerimize kolay bir haşır'dır.**

45-) Nahnu a'lemu Bi ma yekulune ve ma ente aleyhim Bi cebbarin fe zekkir Bil Kur'âni men yehafu veıyd;
Biz onların neler söylediklerini (B sırrınca**) daha iyi biliriz... Sen onlar üzerinde bir (**Bi-**) cebbar (**zorba, zorla yaptırıcı**) değilsin... Veiyd (**tehdid**)'imden korkanı (**Bi-**) Kur'an ile tezkir et (**hatırlat, öğütle**) !.**

****

ZÂRİYÂT SÛRESİ (51)

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

Zariyat Sûresi, Mekke döneminde **HaMiym**'lerden sonra 67.sırada nazıl olmuştur... 60 ayettir... "**Tozutup savuranlar**" anlamına gelen adını, ilk ayetinin ilk kelimesi olan "**Zariyat**"tan alır...

Zariyat Sûresinde: Evrensel Meleki kuvveler-melekut yasaları, Diyn'in yadsınamaz kesin/vaki bir realite olduğu, yollar sahibi Sema, mutteki ve muhsin'lerin özellikleri, "nefsinizde mevcud" olan, Sema'daki rızk, Hz.İbrahim'im misafirleri, bazı Nebîler ve kavimleri, genişleyen Sema, herşey çift yaratılmıştır, Allah'a firar, "Allah yanısıra tanrı oluşturma", Öğüt mü'minlere fayda verir, cin ve ins sadece Allah'ı tanıyıp kulluk yapmak için yaratılmıştır, rızk baştan verilmiştir,... gibi bir çok önemli konu açıklanmaktadır...

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) Vezzariyati zerva;
Andolsun o tozutup savuran (rüzgar?**) lara.**

2-) Felhamilati vıkra;
O ağırlık (su; ilim**) taşıyanlara (**bulutlara, dalgalara**).**

3-) Felcariyati yusra;
O kolayca akıp gidenlere (kendilerine amelleri kolaylaştırılanlara**).**

4-) Felmukassimati emra;
Emri taksim edenlere (muhtelif emirler indiren Cibriyl, Miykail,.. gibi semavi meleklere**) ki;**

5-) İnnema tuadune le sadık;
Vad'olunduğunuz (ba's?**) elbette sadıkdır (**kesinlikle gerçektir-doğrudur**).**

6-) Ve inned diyne le vakı';
Ve muhakkak ki diyn (sistem; yaptığınızın karşılığına erme, hesab, ceza**) mutlaka vaki (**olan bir realite**)'dir.**

7-) Ves Semai zatil hubük;
Ve o hubük (dalgalar, güzel yollar?**) sahibi Sema'ya kasem ederim ki,**

8-) İnnekum lefiy kavlin muhtelif;
Muhakkak ki siz muhtelif bir kavl (birbirini tutmayan, hatta zıt olan itikat ve talepler**) içindesiniz (**nasıl O Sema'nın yollarında yol alırsınız?**).**

9-) Yu'fekü anhu men üfik;
(Vuslattan, Allah'dan**) çevrilmiş kimse Ondan (**Hz.Muhammed'den, Kur'an'dan**) döndürülür.**

10-) Kutilel harrasun;
Ölsün o (birbirini tutmayan sözler atan, itikadı bozuk**) yalancılar.**

11-) Elleziyne hüm fiy ğamretin sahun;
Onlar ki bir ğamre (örten, kapatan nesne; gaflet; cehalet ve körlük**) içinde sehveden (**aldırışsızlıkla-önem vermeyerek terkeden gafil**) lerdir.**

12-) Yes'elune eyyane yevmud diyn;
"*Diyn (*ceza*) Günü ne zamandır?*" diye sorarlar.

13-) Yevme hüm alen nari yuftenun;
O Gün onlar Nar üzerinde azab edilirler/denenirler (?).

14-) Zuku fitnetekum* hazelleziy küntüm Bihi testa'cilun;
(Zebaniler der ki**): "*Fitnenizi/azabınızı tadın... İşte o (*kendisini B sırrınca*) acele istediğiniz bu idi*".**

15-) İnnel muttekıyne fiy cennatin ve uyun;
Muhakkak ki muttekıyler Cennetler'de ve pınar/kaynaklardadırlar.

16-) Ahıziyne ma atahüm Rabbühüm* innehüm kânu kable zaâlike muhsiniyn;
Rablerinin kendilerine verdiğini alıcılar olarak ("Vermedi deme, alamadım de"**)... Muhakkak ki onlar bundan önce muhsiynler idiler.**

17-) Kânu kaliylen minel leyli ma yehceun;
Geceden az bir bölümde uyurlar idi.

18-) Ve Bil eshari hüm yestağfirun;
Seherlerde (gecenin ahirinde de B sırrıyla**) onlar istiğfar ederlerdi.**

19-) Ve fiy emvalihim hakkun lissaili vel mahrum;
Onların mallarında sail (talep eden**) ve mahrum için bir hakk vardı.**

20-) Ve fiyl Ardı ayatun lilmukıniyn;
Mukıniyn (ikan sahipleri**) için Arz'da (**beden'de**) ayetler vardır.**

21-) Ve fiy enfüsiküm* efela tubsırun;
Nefslerinizde (de**) !?... Hala görmüyor musunuz?.**

22-) Ve fiys Semai rizkuküm ve ma tuadun;
Rızkınız da, va'dolunduğunuz şey de Sema'dadır.

23-) FeveRabbis Semai vel Ardı innehu lehakkun misle ma ennekum tentıkun;
Sema'nın ve Arz'ın Rabbine kasem ederim ki, kesinlikle o (ayetler, rızk, va'dolunanlar**), sizin nutketmeniz (**konuşmanız**) gibi (**sizin konuşmanızın misli**) bir hakk (**gerçek**) tır.**

24-) Hel etake hadiysü dayfi İbrahiymel mükremiyn;
İbrahiym'in ikram olunmuş (şerefli kılınmış**) konuklarının (**Cibriyl ve Onunla beraber iki melek'in**) haberi sana geldi mi?.**

25-) İz dehalu aleyhi fekalu Aelâma* kale Selâm* kavmun münkerun;
Hani Onun (İbrahiym'in**) üzerine dahil olduklarında (**yanına girdiklerinde**): "*Selam*" dediler... (**İbrahiym de**): "*Selam*" dedi... "(***Siz*) *münker (*tanımadık*) bir kavim (***siniz; sizin Selam'ınız bile farklı?)*".**

26-) Ferağa ila ehlihi fecae Bi ıclin semiyn;
(İbrahiym de onlardan fariğ olup**) ehline (**ailesine**) yöneldi de (**B sırrıyla**) semiz bir buzağı getirdi.**

27-) Fekarrebehu ileyhim kale ela te'kûlun;
Onu onlara yaklaştırıp: "*Yemeyecek misiniz?*" dedi.

28-) Feevcese minhüm hıyfeten, kalu la tehaf* ve beşşeruhu Bi ğulamin aliym;
(İbrahiym'in**) onlardan (**içine**) bir korku düştü/hissetti... "*Korkma*" dediler ve Onu aliym bir oğlan ile (**B sırrınca**) müjdelediler.**

29-) Feakbeletimraetuhu fiy sarretin fesakket vecheha ve kalet acuzun akıym;
Bu yüzden (İbrahiym'in**) karısı bir çığlık içinde ikbal etti (**döndü**) de (**ellerini kendi**) yüzüne vurdu/kapattı ve dedi ki: "(***Ben***) kısır bir kocakarı (***yım?***)".**

30-) Kalu kezâliki, kale Rabbük* inneHU HUvel Hakiymul 'Aliym;
(İbrahiym'in misafiri melekler**) dediler ki: "*İşte (***gerçek durum***) böyle... (***Bunun böyle olmasını***) Rabbin dedi... Muhakkak ki O, Hakiym'dir, Aliym'dir*".**

31-) Kale fema hatbukum eyyuhel murselun;
(İbrahiym**): "*Ey mürseliyn (***irsal olunanlar, Rasûller***) !.. (***Başka, asıl***) işiniz nedir?*" dedi.**

32-) Kalu inna ursilna ila kavmin mucrimiyn;
Dediler ki: "*Doğrusu biz mücrim (*suçlu***) bir kavme irsal olunduk!*".**

33-) Linursile aleyhim hıcareten min tıyn;
"*Üzerine tıyn (*balçık***)'den taşlar irsal edelim diye*".**

34-) Musevvemeten ınde Rabbike lilmusrifiyn;
"*Rabbinin indinde, israf edenler (*zayi edenler, haddi aşanlar, müşrikler***) için simalandırılmış/işaretlenmiş (***taşlar***)*".**

35-) Feahrecna men kâne fiyha minel mu'miniyn;
Biz de, mü'minlerden (tevhid ehlinden**) orada (**gadabı ilahinin indiği azab mahallinde**) kim varsa (**hepsini**) çıkardık.**

36-) Fema vecedna fiyha ğayre beytin minel müslimiyn;
Zaten orada bir ev'den (ehl-i beyt'ten; Lut'un ehlinden**) başka müslimlerden bulamadık.**

37-) Ve terekna fiyha ayeten lilleziyne yehafunel azâbel eliym;
Ve orada o elim azabtan korkanlar için bir ayet (alamet**) terkettik (**arkaya bıraktık**).**

38-) Ve fiy Musa iz erselnahu ila fir'avne Bi sultanin mübiyn;
Ve Musa'da da (ayetler var**)... Hani Onu Fravun'a apaçık bir sultan (**hüccet, karşı konulamaz delil**) ile (**B sırrıyla, apaçık bir delil olarak**) irsal etmiştik.**

39-) Fetevella Bi rüknihi ve kale sahırun ev mecnun;
(Fravun**) (**Bi-**) rüknü (**tüm varlığı, erkanı, ordusu**) ile yüz çevirdi ve dedi ki: "*Bir büyücü yahut mecnun*".**

40-) Feehaznahu ve cunudehu fenebeznahüm fiyl yemmi ve huve muliym;
Bunun üzerine onu ve ordusunu yakaldık da onları yemm'e (denize**) attık... O (**Fravun kendini**) levmedici olduğu halde (**idi**).**

41-) Ve fiy 'Adin iz erselna aleyhimur riyhal akıym;
Ve Ad (Hud'un kavmi**)'da da (**ayetler var**)... Hani onların üzerine o kısır (**hayır ve bereketi olmayan, bilakis helak edici**) rüzgarı (**heva-i nefs**) irsal etmiştik.**

42-) Ma tezeru min şey'in etet aleyhi illâ cealethu kerremiym;
Üzerine geldiği hiçbir şeyi bırakmıyor, onu ramiym (çer-çöp, un-ufak, toprak, kül**) gibi kılıyordu.**

43-) Ve fiy Semude iz kıyle lehüm temetteu hatta hıyn;
Ve Semud (Salih'in kavmi**)'da da (**ayetler var**)... Hani onlara: "*Bir süreye kadar faydalanın*" denilmişti.**

44-) Fe atev an emri Rabbihim feehazethümus saıkatu ve hüm yenzurun;
(Onlar ise**) Rablerinin emrine itaattan çıktılar/haddi aştılar... Bunun üzerine onlar bakıp dururlarken kendilerini yıldırım yakalayıverdi.**

45-) Femestetau min kıyamin ve ma kânu muntasıriyn;
Ne kıyam'a (ayağa kalkmaya**) güçleri yetti ve ne de yardım gördüler/işin üstesinden gelebildiler.**

46-) Ve kavme Nuhın min kabl* innehüm kânu kavmen fasikıyn;
Daha önce de Nuh kavmi (ni helak ettik**)... Muhakkak ki onlar fasıklar (**diyn'den çıkmışlar**) kavmi idiler.**

47-) VesSemae beneynaha Bi eydin ve inna lemusiun;
Ve Sema'ya gelince, onu el (kudret ve kuvvetimiz, kuvvelerimiz**) ile (**B sırrınca kuvvelerimiz olarak**) bina ettik ve muhakkak ki (**çünkü**) biz genişleticileriz.**

48-) Vel Arda feraşnaha fenı'mel mahidun;
Arz'ı da (enerji üzerine**) döşedik... Ne güzel döşeyenleriz!.**

49-) Ve min külli şey'in halakna zevceyni leallekum tezekkerun;
Herşeyden iki çift/iki eş yarattık... Belki tezekkür edersiniz (kendinizi tanırsınız; dengeleşir, bütünleşirsiniz**) diye.**

50-) Fefirru ilellah* inniy leküm minhu neziyrun mübiyn;
(Bu izafiyet zuhurundan gene**) Allah'a (**vahdet'e**) firar edin!... Muhakkak ki ben sizin için O'ndan apaçık bir uyarıcıyım.**

51-) Ve la tec'alu meAllahi ilahen ahar* inniy leküm minhu neziyrun mübiyn;
Allah ile beraber başka bir ilah (vücud, müessir**) oluşturmayın... Muhakkak ki ben sizin için O'ndan apaçık bir uyarıcıyım.**

52-) Kezâlike ma etelleziyne min kablihim min Rasûlin illâ kalu sahırun ev mecnun;
İşte (gerçek durum**) böyle... Onlardan öncekilere de (**Allah'a, hakikatlarına çağıran**) herhangi bir Rasûl geldiğinde, mutlaka: "*Bir büyücü veya mecnun*" dediler.**

53-) Etevasav Bih* belhüm kavmun tağun;
(Aceba**) bunu (**B gerçeği ile, genetik olarak**) birbirlerine tavsiye mi ettiler?!... Hayır, onlar tuğyan etmiş (**genetik olarak azgın**) bir kavimdir.**

54-) Fetevelle anhüm fema ente Bi melum;
Onlardan yüz çevir... Sen (bu yüzden**) Bi-melum (**levmedilecek, kınanacak**) değilsin.**

55-) Ve zekkir feinnez zikra tenfeul mu'miniyn;
Öğüt ver/hatırlat!... Muhakkak ki (Kur'an ile**) öğüt mü'minlere fayda verir (**arındırıp imanlarını artırır**).**

56-) Ve ma halaktül cinne vel inse illâ liya'budun;
Ben cinn'i ve ins'i ancak (sadece**) beni tanıyıp kulluk/ibadet etsinler diye yarattım!.**

57-) Ma uriydü minhüm min rizkın ve ma uriydü en yut'ımun;
Ben onlardan bir rızk istemiyorum (onları rızk külfeti ile yaratmadım, rızkları bana aittir, hazırdır**)... Beni doyurmalarını da istemiyorum (**bu kadar kesin?**).**

58-) İnnAllahe HUverRezzaku ZulKuvvetil Metiyn;
Muhakkak ki Allah, Rezzak'tır (rızıklandıranın ta kendisidir**), Zül Kuvvet'il Metiyn'dir (**Metiyn kuvvet sahibidir**).**

59-) Feinne lilleziyne zalemu zenuben misle zenubi ashabihim fela yesta'cilun;
Muhakkak ki zalim (müşrik**) olanların, (**kendilerinden önceki geçmiş**) arkadaşlarının zenubu (**günahı, payı**) misli zenubları (**günah-azab payları**) vardır... Acele etmesinler.**

60-) Feveylun lilleziyne keferu min yevmihimülleziy yuadun;
Kendilerine va'dolunan (uyarıldıkları**) o günlerinin azabından dolayı veyl olsun o küfr (**gerçeği red**) edenlere.**

****

TÛR SÛRESİ (52)

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

Tur Sûresi, Mekke döneminde 76.sırada nazıl olmuştur... 49 ayettir... Adını, ilk ayeti ve ilk kelimesi olan "**TUR**"dan alır... "**Tur**" kelime olarak *üzerinde ağaç-orman bulunan dağ*, demektir... Ayetlerde ise **Hz.Musa**'ya vahiy gelen dağın adıdır...

Sahabe, **Hz.Rasûlullah**'ın akşam namazlarında Tur Sûresi'ni zamm-ı sûre okuduğunu haber verirler ve şöyle derler: "*Ondan daha güzel sesli ve daha güzel kıraat eden birini dinlemedik*"... Kim bilir Tur Sûresi, asıl yerinden (?) nasıl kıraat olmuştur!...

Tur Sûresinde: İnsan beyninin mecazi tanıtımı ve işlevleri, azab ne, muttekıyler, huriler ve gılman, her kişi kaznadığı ile bir rehindir, nesil gerçeği, meyve etten öncedir, semum'un azabı, Rasûl kahin-mecnun-şair değildir, soru sormak tefekküre kapı açar, Rabbin hükmüne sabır ne, kıyam vaktinde tesbih ne, gece ve yıldızların ardından tesbih ne,... gibi bir çok önemli konu açıklanmaktadır...

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) Vet Tur;
Andolsun O Tur'a (İlahi Kelam'ın işitilip dinlendiği, vahyin indiği Tur dağına; beyn'e**),**

2-) Ve Kitabin mestur;
Satır satır yazılmış/dizilmiş kitab'a (Levh-i Mahfuz'a**),**

3-) Fiy rakkın menşur;
Menşur (neşrolmuş, açılıp yayımlanmış**) ince bir deri içinde (**cildli kitab?**),**

4-) Vel Beytil Ma'mur;
Beyt-i Ma'mur'a,

Beyt-i Ma'mur (ma'mur ev**) ne?...**

Rivayet edilen hadis-i şerifler ile şöyle işaret edilir:

"*Beyt-i Ma'mur, yedinci Sema'dadır... Her gün Ona yetmiş bin melek girer, O Saat'a (**kıyamet'e****) kadar da geri dönmezler*".**

“*Beyt- Ma’mur Sema’dadır... Ona* <Durah> *denilir... Beyt-i Haram’ın (Ka’benin) hizasında onun mislidir... Eğer düşecek olsa Onun (Ka’be’nin) üzerine düşer... Hergün Oraya yetmiş bin melek girer, bir daha dönmezler*”.

“*Sema’larda ve Arz’larda Allah’ın onbeş evi vardır: Yedisi Sema’larda, yedisi Arz’larda ve bir de Ka’be... Herbiri Ka’be’nin mukabilidir*”.

Evet işaretler böyle... Nihayet şunları yazalım:

Hz.İbrahiym a.s. Mekke’deki Beyt-in yerini de önce Beyt-i Ma’mur’u keşfederek tesbit etmiştir!...

Birşeyin imarı, meleki yoğunlukla doğru orantılıdır!...

Sema’da, meleklerin Ka’besi olarak da tarif edilen Beyt-i Ma’mur/Durah, bir bakıma melaikenin öldüğü yerdir!...

Peki ya cami varlık, eşref-i mahlukat insan’da ne?... Onu eşrefi mahlukat yapan nesne ne ise o elbette?...

5-) Ves sakfil merfu';
Ref’olunmuş (herşey’in fevkıne yükseltilmiş**) tavan’a,**

6-) Vel bahril mescur;
Doldurulmuş/kızdırılıp kaynatılmış deniz’e ki,

7-) İnne azâbe Rabbike le vakı';
Muhakkak ki Rabbinin azabı elbette vaki’dir (olan bir gerçek, yadsınamaz bir olgudur**).**

8-) Ma lehu min dafi';
Onu def’edecek/reddedecek yoktur.

9-) Yevme temurus Semau mevra;
O gün Sema bir dalgalanışla dalgalanır (döne döne çalkalanır, gelir gider ki**).**

10-) Ve tesiyrul cibalu seyra;
Dağlar bir yürüyüşle yürür (ki**).**

11-) Feveylün yevmeizin lilmükezzibiyn;
O Gün o yalanlayanların vay haline!.

12-) Elleziyne hüm fiy havdın yel'abun;
Ki onlar (o yalanlayanlar**) daldıkları (**hayali yaşam**) içinde oynamaktadırlar.**

13-) Yevme yuda' (ğğ) une ila nari cehenneme da' (ğğ) a;
Cehennem Narı’na bir çekilişle çekilip sürüklenecekleri gün.

14-) Hazihin narulletiy küntüm Biha tükezzibun;
“*İşte bu, (B sırrınca) kendisini yalanlayıp durduğunuz o Nar*” (denilir**).**

15-) Efe sıhrun hazâ em entum la tubsırun;
“*Bu bir büyü müdür yoksa siz mi görmüyorsunuz?*”.

16-) Islevha fasbiru ev la tasbiru* sevaun aleyküm* innema tüczevne ma küntüm ta'melun;
“*Dalın/maruz kalın ona (ateşe)... Artık ister sabredin ister sabretmeyin... Size müsavidir (birdir)... Siz ancak yaptığınız şeyle cezalanırsınız*”.

17-) İnnel müttekıyne fiy cennatin ve na'ıym;
Muhakkak ki muttekıyler cennetler ve naim (ni'metler**) içindedirler.**

18-) Fakihiyne Bima atahüm Rabbuhüm* ve vekahüm Rabbuhüm azâbel cahıym;
Rablerinin kendilerine (B sırrınca**) verdiği ile fakihler (**hoşnud, mutlu, lezzetlenmekte olanlar**) olarak... Rableri, onları Cahıym (**cehennem**)'in azabından korumuştur.**

19-) Külu veşrebu heniy'en Bima küntüm ta'melun;
"*Yaptığınız amellere mukabil (*B sırrınca*) afiyetle yeyin, için*".

20-) Muttekiiyne alâ sururin masfufetin, ve zevvecnahüm Bi hurin ıyn;
"*Sıra sıra dizilmiş serirler üzerinde yaslananlar olarak*"... Onları Hur-i Iyn (iri gözlü, gözlerinin beyazı çok beyaz, siyahı çok siyah beyaz tenli dişi eşler-huriler**) ile (**B sırrınca**) tezvic ettik (**çiftleştirdik, eşleştirdik**).**

21-) Velleziyne amenu vettebeathüm zurriyyetühüm Bi iymanin elhakna Bihim zurriyyetehüm ve ma eletnahüm min amelihim min şey'* küllümriin Bima kesebe rehiyn;
İman eden (saidler, muvahhidler, muhacir-ensar**), zürriyyetleri de (**Bi-**) iman olarak (**babalarının hak imanı ile**) kendilerine tabi olanlar var ya, onlara zürriyyetlerini de (**B sırrınca**) ilhak ettik (**kattık**) ve onların amellerinden (**derecelerinden**) hiçbir şeyi de onlara eksiltmedik... Her kişi kazandığı/yaptığı ile (**B sırrınca**) bir rehiyndir.**

22-) Ve emdednahüm Bi fakihetin ve lahmin mimma yeştehun;
Onlara canlarının çektiği/temenni ettikleri meyva ve etten (B sırrınca**) bol bol verdik.**

23-) Yetenazeune fiyha ke'sen la lağvun fiyha ve la te'siym;
Orada, (onu içtiklerinden dolayı**) içinde ne bir boş söz-saçmalama ve ne de günah kazanma olan bir kase çekiştirirler/kapışırlar.**

24-) Ve yetufu aleyhim ğılmanün lehüm keennehüm lü'lüün meknun;
Üstlerinde, onlar için/kendilerine ait ğılman tavaf edip dolaşır; ki sanki onlar korunmuş-saklı inci.

25-) Ve akbele ba'duhüm alâ ba'din yetesaelun;
Birbirlerine ikbal edip (dönüp-yönelip geçmiş hallerini**) soruşurlar.**

26-) Kalu inna künna kablu fiy ehlina müşfikıyn;
Dediler ki: "*Doğrusu biz daha önce ehlimiz içinde (*hata yapmamak için, korkudan***) titreyenler idik*".**

27-) FemennAllahu aleyna ve vekana azâbessemum;
"*Allah bize menn (*lutf***) etti ve bizi Semum (***insan bedeninin gözeneklerinden geçici dumansız ateş; cinni enerji yapı; mikrodalga radyasyon***)'un azabından korudu*".**

28-) İnna künna min kablu ned'uh* inneHU HUvel Berrur Rahıym;
"*Muhakkak ki biz bundan önce de (*yalnız***) O'nu çağırıyor (***şirksiz dua-ibadet ediyor***) idik... Muhakkak ki O, Berr (***iyilik eden, kolaylık sağlayan***)'dir, Rahıym'dir*".**

29-) Fezekkir fema ente Bi nı'meti Rabbike Bi kahinin ve la mecnun;
(Rasûlüm**) sen öğüt ver/hatırlat... Rabbinin ni'meti ile (**B sırrınca Rabbinin ni'meti olarak**) sen ne bir (**Bi-**) kahinsin ve ne de bir mecnun.**

30-) Em yekulune şaırun neterabbesu Bihi raybelmenun;
Yoksa: "*Bir şairdir... Zamanın (*ölümün***) ızdırap veren musibetini (***ölmesini***) gözetiyoruz (***Bi-***) Onun*" mu diyorlar.**

31-) Kul terebbesu feinniy meakum minelmuterabbisıyn;
De ki: "*Gözetip bekleyin!.. Muhakkak ki ben de sizinle beraber bekleyenlerdenim*".

32-) Em te'muruhüm ahlamuhüm Bihazâ em hüm kavmun tağun;
Yoksa onlara (Bi-**) bunu (**inkarı, yalanlamayı**) akılları mı emrediyor?... Yoksa onlar tuğyan eden (**azgın**) bir kavim mi?.**

33-) Em yekulune tekavveleh* bel la yu'minun;
Yoksa "*O'nu takavvul ediyor (aslında olmayan şeyi söylemeye çalışıyor, uyduruyor)"* mu diyorlar?... Hayır, onlar iman etmiyorlar.

34-) Felye'tu Bi hadiysin mislihi in kânu sadikıyn;
Eğer doğru söyleyenler iseler (B sırrınca**) onun misli bir söz getirsinler (**Kur'an Hakk'dır, aslı olmayan bir söze benzemez**).**

35-) Em huliku min ğayri şey'in em hümül halikun;
Yoksa onlar hiçbir şeysiz (bir varlık, bir öz, bir ana-baba; bir Rab, bir yaratan olmadan**) mi yaratıldılar?... Yoksa onlar mı halikler (**yaratanlar**) ?.**

36-) Em haleküs Semavati vel Ard* bel la yukınun;
Yoksa Semavat'ı ve Arz'ı onlar mı yarattılar?... Hayır onlar ikan/yakiyn sahibi değildirler.

37-) Em ındehüm hazainu Rabbike em hümülmusaytırun;
Yoksa Rabinin hazineleri (rızık, ilim,...**) onların indinde mi?... Yoksa onlar mı musaytırler (**musallat-egemen olan; levh-i mahfuzları üzere kontrol altında tutan**) ?.**

38-) Em lehüm süllemün yestemiune fiyh* felyeti müstemiuhüm Bi sultanin mübiyn;
Yoksa onların içinde (üzerinde yükselip ilahi sırları**) dinledikleri bir süllem (**merdiven**)'i mi var?... (**Eğer öyleyse**) onların dinleyenleri apaçık bir (**Bi-**) sultan (**karşı konulmaz delil**) getirsinler.**

39-) Em lehül benatu ve lekümül benun;
Yoksa kız çocuklar O'nun da oğullar sizin mi?.

40-) Em tes'eluhüm ecren fehüm min mağremin müskalun;
Yoksa onlardan bir ecir (karşılık**) istiyorsun da (**haliyle**) onlar borçtan ağır bir yük altına mı girmişler?.**

41-) Em ındehümül ğaybu fehüm yektubun;
Yoksa gayb onların indinde de (yaptıklarını**) onlar mı yazıyorlar?.**

42-) Em yuriydune keyda* felleziyne keferu hümül mekiydun;
Yoksa tuzak kurmak mı diliyorlar?.. O kafir olanlar tuzağa düşenlerin ta kendileridir.

43-) Em lehüm ilahun ğayrullah* subhanAllahi amma yüşrikûn;
Yoksa onların Allah'ın gayrı bir ilahları (müessirleri, yaratıcıları**) mı var?.. Subhan'dır Allah, ortak koştuklarından!.**

44-) Ve in yerav kisfen mines Semai sakıtan yekulu sehabün merkum;
Eğer Sema'dan düşen bir parça görseler: "*Üst üste yığılmış bulutlar (dır)"* derler.

45-) Fezerhüm hatta yulaku yevmehümülleziy fiyhi yus'akun;
Kendisinde bayıltılacakları (ölüm**) günlerine kavuşuncaya/karşılaşıncaya kadar bırak onları.**

46-) Yevme la yuğniy anhüm keydühüm şey'en ve la hüm yunsarun;
O gün ne tuzakları onlardan bir şey savar ve ne de onlar yardım olunurlar.

47-) Ve inne lilleziyne zalemu azâben dune zâlike ve lakinne ekserehüm la ya'lemun;
Muhakkak ki o zalim olanlar (müşrikler**) için bundan gayrı/önce bir azab (?) vardır... Fakat onların ekseriyeti bilmezler.**

48-) Vasbir lihükmi Rabbike feinneke Bi a'yunina ve sebbıh Bi Hamdi Rabbike hıyne tekum;
Rabbinin hükmüne sabret!... Muhakkak ki sen (B sırrınca**) gözetimimizdesin... Kıyam ettiğinde Rabbinin hamdini (**B sırrınca**) tesbih et!.**

49-) Ve minelleyli fesebbıhHU ve idbaren nücum;
Gece'den bir kısımda ve yıldızların ardlarında (Güneş doğduğunda?**) da (**Rabbinin hamdi olarak**) O'nu tesbih et!.**

****

NECM SÛRESİ (53)

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

Necm Sûresi, Mekke döneminde 23. sırada nazıl olmuştur... İbni Abbas r.a. 32.ayeti hariç diye rivayet eder...
İbni Mes'ud r.a.: "**Necm, Rasûlullah'ın Mekke'de ilan ettiği ilk sûredir**" der...

Gene Abdullah İ. Mes'ud r.a.dan şöyle rivayet edilir: "**Muhakkak ki enNebî s.a.v. Necm Sûresi'ni kıraat etti de (**hemen-akabinden**) secde etti (**son ayetindeki kıraat secdesi dolayısıyla**)... O topluluktan bir kişi bile geri kalmaksızın secde etti... Ancak bir adam yerden bir avuç çakıl taşı veya toprak alıp onu yüzüne götürdü ve dedi ki: <***Bu bana yeter***>... Sonra onu kafir olarak öldürüldü gördüm**".

Necm Sûresi içinde secde (tilavet/kıraat secdesi) inen ilk sûredir...

Nitekim İbni Abbas'dan şöyle rivayet edilir: "**Muhakkak ki enNebî s.a.v. Necm ile secde etti... Onunla beraber müslimler, müşrikler, cinn ve ins de secde ettiler**".

Adını, "**Yıldız**" manasına gelen ilk ayetinin ilk kelimesi olan "**Necm**"den alan Necm Sûresi 62 ayettir...

Necm Sûresinde: Mi'rac mucizesi, batan yıldızın sırrı, O hevasından konuşmaz, kuvveleri şiddetli olan üst akıl sahibidir de, ufuk-u a'la, tedelli nuru, kabe kavseyn-ev Edna, sidre-i münteha, cennet-i me'va, isimlendirerek varettikleriniz sadece bir zandır, insan temenni eder de eder, meleklerin şefaatı ne, zan ilim değildir, iyilik-kötülük karşılığına erme düzeninin bir adlanışıdır, kebair günah ve diğerleri, Vasi'ül Mağfiret sırrı, kendinizi temize çıkarmayın, Musa'nın sayfaları, Çok Vefalı İbrahiym, insan için ancak çalıştığı vardır, güldüren-ağlatan-öldüren-dirilten-yaratan hep Allah'dır, Şi'ra yıldızı, Kur'an-Hadis ilişkisi... v.b. bir çok önemli konu açıklanmaktadır...

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) Ven necmi iza heva;
Andolsun battığı vakit O Yıldız'a,

2-) Ma dalle sahıbuküm ve ma ğava;
Ki sahibiniz (arkadaşınız**) ne (**Zat'tan**) saptı ne de şaştı/azdı (**nefse düştü**).**

3-) Ve ma yentıku anil heva;
(O**), hevasından (**nefsinden, beşeriyyetinden**) nutketmez (**konuşmaz; Hakkani hitabtır; O'nun sünneti, sünnetullah'tır**).**

4-) İn huve illâ vahyun yuha;
O vahyolunan bir vahiyden başka değil.

5-) Allemehu şediydulkuva;
Ona kuvveleri şiddetli olan (Cibriyl**) ta'lim etti (**Onu**).**

6-) Zu mirretin, festeva;
(Cibriyl**) Üst Akıl (**Akl-ı küll**) /sağlam güç sahibidir... Bu yüzden istiva etti (**aynileşti**).**

7-) Ve huve Bil ufukıl a'la;
O, (Bi-**) Ufuk'u A'la (**da**) olduğu halde.**

8-) Sümme dena fetedella;
Sonra (Rabbine**) yaklaştı (**yükseldi**), (**akabinden**) tedelli etti (**aşağı indi; uruc'u sağlayan nüzül nurlarının inişi**).**

9-) Fekâne kabe kavseyni ev edna;
De böylece iki yay kadar veya Edna (daha da yakın**) oldu (**vahdet; rü'yet**).**

10-) Feevha ila abdiHİ ma evha;
Böylece kuluna vahyettiğini (vasıtasız**) vahyetti.**

11-) Ma kezebel fuadu ma rea;
Rü'yet ettiği şeyi fuad (kalb**) yalanlamadı (**HAKKın kendisi**).**

12-) Efe tumarunehu alâ ma yera;
Rü'yet ettiği şey üzerine Onunla tartışıyor musunuz?.

13-) Ve lekad reahu nezleten uhra;
Andolsun ki Onu (Cibriyl'i**) diğer bir inişte (**inişinde, ikinci bir kere**) daha gördü.**

14-) Inde SidretilMünteha;
Sidre-i Münteha (Nebîyi mürsel ve Melek-i Mukarrebun'un nihayet bulduğu yer**) indinde.**

15-) Indeha Cennetül Me'va;
Cennet'ül Me'va (şehidlerin ruhlarının sığınağı**) da Onun (**Sidre-i Münteha'nın**) yanındadır.**

16-) İz yağşes sidrete ma yağşa;
O vakit Sidre'yi bürüyen/kaplayan (Nur**) bürüyordu.**

17-) Ma zağal basaru ve ma tağa;
Basar (göz?**) ne (**gayrına**) kaydı ve ne de tuğyan etti (**haddi aştı**).**

18-) Lekad rea min ayati Rabbihil kübra;
Andolsun ki Rabbinin en büyük ayetlerinden ba'zını gördü.

19-) Efe raeytümüllate vel uzza;
Gördünüz mü (bir düşünün**) Lat'ı, Uzza'yı?.**

20-) Ve menates salisetel uhra;
Ve diğer üçüncüleri Menat'ı (bunların bir gücü, bir tesiri var mı; böyle bir mi'rac yaşatabilirler mi?**) ?.**

21-) Elekümüzzekeru ve lehül ünsa;
Erkek sizin, dişi O'nun mu (bu putlar, müşriklerce Allah'ın kızları kabul edilen meleklerin birer sembolüdür ve her put bir kabilenin özel ilahıdır**) ?.**

22-) Tilke izen kısmetun dıyza;
O takdirde bu insafsız/zalimce bir kismettir (pay, taksimdir**).**

23-) İn hiye illâ esmaun semmeytumuha entum ve abaukum ma enzelAllahu Biha min sultan* in yettebiune illazzane ve ma tehvel enfüs* ve lekad caehüm min Rabbihimül hüda;
Onlar ancak sizin ve babalarınızın/atalarınızın isimlendirdiği, Allah'ın (B sırrınca**) hiçbir sultan (**varolduklarına dair hüccet, inkar edilemez delil**) inzal etmediği (**boş**) isimlerden başka bir şey değildir... Onlar ancak zanna (**yakiyn yok**) ve nefislerin hoşlandığı şeye/hevalarına uyarlar... Andolsun ki kendilerine Rablerinden huda (**hidayet, ilim**) gelmiştir.**

24-) Em lil' İnsani ma temenna;
Yoksa insana (nefsinin**) temenni ettiği şey mi var (**putları şefaatçı olsa, kurtaran bir tanrısı olsa**) ?.**

25-) FeLillahil ahıretu vel' ula;
Son da ilk de/Ahiret te dünya da (sevap, şefaat ve keramet te; hidayet, inayet ve ma'rifet te**) Allah'ındır (**Allah'a ait özelliğin, Allah ahlakının açığa çıkması içindir**) !.**

26-) Ve kem min melekin fiys Semavati la tuğniy şefaatuhüm şey'en illâ min ba'di en ye'zenAllahu li men yeşau ve yerda;
Semavat'ta (putları-kuvveleri nisbet ettiğiniz, Allah'a yaklaştırması için şefaatını zannettiğiniz**) nice melek vardır ki, onların şefaatı hiçbir şey savmaz/hiçbir fayda vermez... Ancak Allah'ın dilediği ve razı olduğu (**rıza makamındaki**) kimse için izin vermesinden sonra olan hariç (**Ta-Ha: 109?**).**

27-) İnnelleziyne la yu'minune Bil ahıreti leyusemmunel Melaikete tesmiyetel ünsa;
Muhakkak ki Ahiret'e (kudret-bilinç boyutuna, evrenin gerçek yapısına B sırrıyla**) iman etmeyenler, melekleri elbette dişi tesmiye eder/isimlendirir.**

28-) Ve ma lehüm Bihi min 'ılm* in yettebiune illezzann* ve innezzanne la yuğniy minel Hakkı şey'a;
Oysa bu hususta onların (B sırrınca**) bir ilmi (**delilleri**) yoktur... Onlar ancak zanna uyuyorlar... Muhakkak ki zann Hakk'dan bir şey ifade etmez/Hakk olan bir şeyin yerini tutmaz.**

29-) Fea'rıd an men tevella an zikriNA ve lem yurid illel hayated dünya;
Bizim zikrimizden vazgeçen (sırtını dönen**) ve dünya hayatından başka birşey dilemeyenden yüz çevir.**

30-) Zâlike mebleğuhüm minel 'ılm* inne Rabbeke HUve a'lemu Bi men dalle an sebiliHİ ve HUve a'lemu Bi menihteda;
İlim'den onların ulaşacağı yer (son nokta**) işte budur (**ki evrensellik, melaike hakkındaki itikatları böyle**)... Muhakkak ki Rabbin, (**B sırrınca**) O daha iyi bilir yolundan sapanı... Ve (**B sırrınca**) O daha iyi bilir doğru yola ereni/hidayet üzere yürüyeni.**

31-) Ve Lillahi ma fiys Semavati ve ma fiyl Ardı liyecziyelleziyne esau Bima amilu ve yecziyelleziyne ahsenu Bil hüsna;
Semavat'ta ne var ve Arz'da ne varsa (mutlak Melik**) Allah'ındır... (**Bu**) kötülük (**şirk, nefsani amel**) edenleri yaptıkları ile (**B gerçeğince**) cezalandırması, ihsan üzere amel edenleri de (**B sırrınca**) en güzeli ile cezalandırması içindir.**

32-) Elleziyne yectenibune kebairel' ismi velfevahışe illel lemem* inne Rabbeke Vasiul Mağfireti, HUve a'lemu Bi küm iz enşeeküm minel Ardı ve iz entum ecinnetun fiy butuni ümmehatiküm* fela tüzekkû enfüseküm* HUve a'lemu Bi menitteka;
Onlar (o muhsinler**) ki, günahın kebair'inden (**şirk, yalan-iftira,.. gibi**) ve fevahiş'ten (**zina,.. gibi**)**

kaçınıp uzak dururlar... Lemem (küçük günah, sürçme**) hariç... (**Eğer bunlardan tevbe eden olursa**) muhakkak ki Rabbin Vasi'ül Mağfiret'tir (**mağfireti geniştir**)... O (**B sırrınca**) sizi daha iyi bilir: Arz'dan sizi inşa ettiğinde ve siz analarınızın karınlarında ceninler iken... O halde nefislerinizi tezkiye etmeyin (**tezkiyeden hali görmeyin?**)... O, korunanın (**muttekıy'nin**) kim olduğunu (**B sırrınca**) daha iyi bilir.**

33-) Eferaeytelleziy tevella;
Yüz çevirip geri (arkasına**) döneni gördün mü?.**

34-) Ve a'ta kaliylen ve ekda;
Az (bir şey**) verip (**sonra vermeyi-infakı kesip**) sımsıkı tutanı?.**

35-) E'ındehu ılmul ğaybi fehuve yera;
Gayb'ın ilmi (Levh-i Mahfuz**) onun indinde de o mu görüyor?.**

36-) Em lem yünebbe' Bima fiy suhufi Musa;
Yoksa Musa'nın sayfalarında olanlar (B sırrınca ona**) haber verilmedi mi?.**

37-) Ve İbrahiymelleziy veffa;
Ve O çok Vefalı (ahdine sadık**) İbrahim (**in sayfalarında olanlar:**) ?.**

38-) Ella teziru vaziretün vizre uhra;
Hiçbir vazire (yük taşıyan, günahkar, nefs**) bir başkasının yükünü/günahını yüklenmez?.**

39-) Ve en leyse lil İnsani illâ ma sea;
İnsan için ancak sa'yettiği (yaptığı, amel olarak işlediği; kuvveden fiile çıkardığı, gerçekleştirdiği**) vardır.**

40-) Ve enne sa'yehu sevfe yura;
Ve onun sa'yi yakında görülecektir.

41-) Sümme yüczahul cezael evfa;
Sonra ona tastamam karşılığı verilecektir.

42-) Ve enne ila Rabbikel münteha;
Ve muhakkak ki münteha (nihayet, en son varış**) Rabbine'dir.**

43-) Ve ennehu HUve adhake ve ebkâ;
Ve muhakkak ki O'dur, güldüren de ağlatan da.

44-) Ve ennehu HUve emate ve ahya;
Ve muhakkak ki O'dur öldüren (ölümü tattıran**) de (**hakiki hayat ile**) dirilten (**ba'seden**) de.**

45-) Ve ennehu halekaz zevceyniz zekere vel ünsa;
Ve muhakkak ki O'dur iki eş/çift'i, (yani**) erkek ve dişi'yi yaratan.**

46-) Min nutfetin iza tümna;
Meni olarak atıldığında bir nutfe'den.

47-) Ve enne aleyhin neş'etel uhra;
Ve muhakkak ki neş'e-i uhra (ikinci oluş; rücu'**) O'nun üzerinedir.**

48-) Ve ennehu HUve ağna ve akna;
Ve muhakkak ki O'dur ğani eden de fakir/razı kılan da.

49-) Ve ennehu HUve Rabbuş şı'ra;
Ve muhakkak ki O'dur RabbüşŞi'ra (Sirius yıldızının Rabbi**).**

50-) Ve enneHU ehleke ‘Adenil ula;
Ve muhakkak ki O’dur, önceki Ad (Hud’un kavmi**)’ı helak eden.**

51-) Ve Semude fema ebka;
Ve Semud’u (Salih’in kavmi’ni**) da... (**Öyleki**) geriye (**onlardan**) bırakmadı.**

52-) Ve kavme Nuhın min kabl* innehüm kânu hüm azleme ve etğa;
Ve daha önce de Nuh kavmini (helak etti**)... Muhakkak ki onlar, evet onlar daha zalim (**küfürde daha şiddetli**) ve daha tuğyan edici (**maddi-nefsani yaşamda daha beter**) idiler.**

53-) Vel mü'tefikete ehva;
Mu’tefikat’ı (Lut kavmi’ni; altı üstüne gelmiş, helak olmuş şehirleri; ruhani-bilinç boyutundan beden boyutuna düşmüşleri**) aşağı düşürdü (**yere-esfele safiline batırdı**).**

54-) Feğaşşaha ma ğaşşa;
De böylece sardırdı onlara, sardırdığını (taşları**).**

55-) Fe Bi eyyi alai Rabbike tetemara;
Şimdi Rabbinin ni’metlerinin (Bi-**) hangisini şekk ile karşılarsın/bile bile inkar edersin?.**

56-) Hazâ neziyrun minen nüzüril ula;
İşte bu ilk (saftaki**) uyarıcılardan bir uyarıcıdır.**

57-) Ezifetil azifetü;
O yaklaşan (kıyamet**) yaklaştı.**

58-) Leyse leha min dunillahi kaşifetün;
Onu Allah’ın gayrından keşfedecek (açacak**) yoktur.**

59-) Efemin hazel hadiysi ta'cebun;
Şimdi siz bundan (bu Kur’an’dan**), (**yani**) bu hadis (**???**)’den dolayı mı hayret ediyorsunuz?.**

60-) Ve tadhakûne ve la tebkûn;
Ve gülüyorsunuz, ağlamıyorsunuz?.

61-) Ve entum samidun;
Ve siz (hiç etkilenmiyor**) oyalanıp duruyorsunuz?.**

62-) Fescudu Lillahi va'budu;
Secde edin (hakikatınız olan**) Allah’a (**tam fani olun**) ve (**O’na**) kulluk edin (**hakiki ibadet**).**

****

KAMER SÛRESİ (54)

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

Kamer Sûresi, Mekke döneminde 37.sırada nazıl olmuştur... Adını, **inşikak-ı kamer** (Ay’ın yarılması) mucizesini bahseden ayetleri ve 1.ayetteki “**Kamer= Ay**” kelimesi dolayısıyla almıştır... Kamer Sûresi 55 ayettir...

İnşikak-ı Kamer mucizesi nedir?...

Ayet'te: "**O Saat yaklaştı ve Kamer (**Ay**) yarıldı**" (Kamer: 1) buyurulduğuna göre olay gerçek ve iman edilmesi zorunlu bir mucizedir... Ancak mahiyetinin anlaşılması itibarıyla yorum-algılama farklılıkları olabilir... Başta **Hz.Ali, İbni Mes'ud, Cübeyr b. Mut'im, İbni Ömer, İbni Abbas** (Allah onlardan razı olsun),.. gibi alim sahabeler müşriklerin mucize talepleri üzerine **Hz.Rasûlullah**'ın bir işaretiyle/ya da bir ahdi (sözü) üzere **Ay**'ı ikiye böldüğünü ve yanında bulunanların da bunu seyrettiğini haber verirler... Hatta **Ay**'ın yarılması üzerine **Hz.Rasûlullah**'ın "**Allahümmeşhed= Allahım şahid ol!**" dediğini, çevresindeki insanlara da "**İşhedu= şahid olun!**" dediği rivayet edilir... Hatta bu tartışmadan haberi olmayan o bölgedeki bazı yolcu ve göçebelerin de bunu gözlediği bildirilir... İbni Abbas r.a. bu olayın ayın 14.gecesinde meydana geldiğini rivayet eder...

Bu olayın mahiyeti hususunda bazı görüşler şöyledir:

Bazı bilginlere göre ışığın fiziği ile ilgili bir olaydır, Ay'ın hakiki yarılması sözkonusu değil...

Bazı alimlere göre Ay fiziki olarak gerçekten yarılmıştır...

Bazı alimlere göre Ay kıyamet günü yarılacaktır (aslında batın manasında bu doğrudur; yani fena fillah, gibi... Ama Hz.Ali, İbn-i Mes'ud, Cübeyr b. Mut'im gibi sahabelerin bizzat şahid olduğu, bir çok sahabenin ve tabiin alimlerinin kabullendiği mütevatir veya meşhur bir haberi de yok sayıp, ayeti sırf te'vili ile ele alamayız?)...
Bazı ariflere göre ise **Hz.Rasûlullah**'ın gözler ve hayal merkezleri üzerinde mucizevi bir tesir ve tasarrufudur...

Dikkate şayan bazı hususlar ve mühim işaretler de bizce şunlardır:

Hakikat Güneşi'ni yansıtan Nübüvveti sembolize eden Ay'ın yarılması, **HatemünNebî**'nin ba'si ile nübüvvet'in kemale ermesine/sonlandığına işarettir... **Ümmet-i Muhammed** döneminde insanlık Hakikatla yüzbeyüz sorumululuğuna ve olgunluğuna sahiptir... **Velayet dönemidir**... **Ümmet-i Muhammed** ma'sumdur!... Bu dönemin insanlığına bir iltifat vardır!...

"**VenşakkalKamer**" yani "**Ve Ay yarıldı**" demek, (Arap lisanınca) iş (nübüvvet işi) vuzuha erdi, açıklık kazandı, tam zahir oldu; artık başka bir dönem başladı demektir... **HatemünNebî**'nin işareti ve mucizesi bir olay... Nitekim **O**'nun ümmetine **Ahiret Ümmeti** denir!...

Arap lisanında bazen "**sabah**"'a "**felak**" (Güneş ışığının doğması ile karanlığın yarılıp parçalanması, sabah olması; sabah demektir) denilir...

Hz.Rasûlullah'ın olayı gözleyenlere "**İşhedu, işhedu**" yani "**Şahid olun, şahid olun**" demesi hem o andaki zahiri müşahadeye hem de **Ay**'ın yarılması ile anlatılan **Güneş**'in battığı yerden doğuşuna, fena ile vahdet müşahadesine işarettir...

Kamer Sûresinde: İnşikak-ı Kamer mucizesi ve sırrı, Hakikat'a ve mucizeye karşı algılamada yetersiz kalanların tavrı, bazı Nebîler ve kavimlerinin ibretlik olayları, Nuh'un gemisi bir alamet olarak insanlığa bırakılmıştır, İnsanlar tezekkür etsinler (anlasınlar, kendilerini tanısınlar) diye Kur'an'ın kolaylaştırılması, herşey kader (ölçü) iledir, emrin yerine gelişi, insanların yaptığı herşey satır satır yazılır, sıdk mak'adı ve melik-i muktedir,... gibi bir çok önemli konu açıklanmaktadır...

Kamer Sûresi hakkında bazı hadisler:

Kim "*ElifLamMiym tenziyl'i (*Secde sûresini*)", "YaSiyn'i", "IkterabetisSaatu'yu (*Kamer sûresini*)" ve "Tebarekelleziy biyedihilmülk'ü (*Mülk sûresini*)" okursa, onun için bir Nur ve şeytandan ve şirkten bir koruyan olur, kıyamet günü de derecesi yükselir.

Kim her iki gecede "*IkterabetisSaatü venşakkalKamer*"i okursa, Allah onu kıyamet gününde yüzünü leyle-i bedir (dolunay**)'deki ay gibi ba'seder**.

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) Ikterabetis saatu venşakkal Kamer;
O Saat yaklaştı ve Kamer (Ay**) yarıldı.**

2-) Ve in yerav ayeten yu'ridu ve yekulu sıhrun müstemirr;
Eğer bir ayet (mucize**) görseler (**nasıl olduğunu anlamak yerine ondan**) yüz çevirir ve: "*Devam edip giden/güçlü bir sihirdir*" derler (**ilahi sıfatlardan, sistem realitesinden gafildirler**).**

3-) Ve kezzebu vettebeu ehvaehüm ve küllü emrin müstekırr;
(Mucizeyi, kıyameti; evrensel realiteyi**) yalanladılar ve hevalarına (**beşeri düşüncelerine, nefslerine hoş gelen şeylere; hayallerine**) tabi oldular... (**Oysa**) her emr (**yaratıcı boyut hükmü**) istikrar bulur (**hedefine varır; Hakdır?**) !.**

4-) Ve lekad caehüm minel enbai ma fiyhi müzdecer;
Andolsun ki onlara içinde müzdecer (menedici-vazgeçirici özellikli; nehy**) olan haberlerden gelmiştir.**

5-) Hikmetun baliğatun fema tuğnin nüzür;
(Ki o vazgeçirici haberler**) gayeyi tam açıklayan üstün bir hikmettir... Fakat uyarmalar/uyarıcılar (**anlayışı kıtlara, idraksızlara**) fayda vermiyor?.**

6-) Fetevelle anhüm* yevme yed'ud daı ila şey'in nükür;
O halde onlardan yüz çevir... O çağırıcının nükür (çok münker; çirkinliği-korkunçluğu dolayısıyla hoşlanılmayan, reddedilen; tanınmayan**) bir şeye çağırdığı gün;**

7-) Huşşe'an ebsaruhüm yahrucune minel ecdasi keennehüm ceradun münteşir;
Gözleri huşu'da (dehşetten önlerine eğik, zillet halinde**) oldukları halde, sanki yayılan çekirgeler (**sürü**) gibi (**önemsiz, farksız, zayıf halde**) cedes (**kabir, beden**)'lerinden çıkıyorlar.**

8-) Muhtııyne ileddain, yekulul kafirune hazâ yevmun asir;
Zillet içinde bakarak o çağırıcıya (Rablerine**) sür'atle koşanlar olarak... Kafirler: "*Bu zor/şiddetli bir gündür*" der.**

9-) Kezzebet kablehüm kavmu Nuhın fekezzebu abdeNA ve kalu mecnunun vezdücir;
Onlardan (Hz.Rasûlullah'ın kavminden**) önce Nuh'un kavmi yalanlamıştı... Kulumuzu (**Rasûlleri**) yalanladılar ve: "*Bir mecnundur*" dediler... Ve (**Nuh tebliğden**) men'edildi/alakondu.**

10-) Fedea Rabbehu enniy mağlubun fentasır;
Nihayet (Nuh da**) Rabbine: "*Doğrusu ben mağlub oldum, nusret et/galip getir/intikam al*" diye dua etti.**

11-) Fefetahna ebvabes Semai Bimain munhemir;
Biz de kuvvetle dökülen bir su ile (B sırrınca, bir su olarak**) Sema'nın kapılarını (**kırk gün**) fethettik (**açtık**).**

12-) Ve feccernel Arda uyunen feltekal mau alâ emrin kad kudir;
Kaynaklar itibarıyla Arz'ı da (kırk gün**) fışkırttık da takdir edilmiş bir emr (**iş; tufan**) üzerine (**Sema'dan akan ve Arz'dan fışkıran**) su (**birbirine**) kavuştu.**

13-) Ve hamelnahu alâ zati elvahın ve düsür;
O'nu (Nuh'u**) levhalar ve çiviler sahibi üzerinde taşıdık.**

14-) Tecriy Bi a'yuniNA* cezaen limen kâne küfir;
(Gemi B sırrınca**) gözetimimizde/muhafazamız altında akıp gidiyordu... Küfr (**nankörlük**) edilene (**Nuh'a**) bir ceza (**mükafat**) olmak üzere.**

15-) Ve lekad teraknaha ayeten fehel min müddekir;
Andolsun ki onu (o gemiyi, insanlar için**) bir ayet olarak (**baki**) bıraktık... Öğüt alıp idrak eden yok mu?.**

16-) Fekeyfe kâne azabiy ve nüzür;
Benim azabım ve uyarmalarım nasıl oldu (bir bak**) ?.**

17-) Ve lekad yessernel Kur'âne lizZikri fehel min müddekir;
Andolsun ki Kur'an'ı zikr (okumak; tefekkür, tezekkür**) için kolaylaştırdık (**sembolik anlatımla, soyut sözcüklerle, Arabi lisan üzere indirdik**)... Öğüt alıp idrak eden yok mu?.**

18-) Kezzebet 'Adun fekeyfe kâne azabiy ve nüzür;
Ad (Hud kavmi**) de yalanladı... (**Peki**) benim azabım ve uyarmalarım nasıl oldu?.**

19-) İnna erselna aleyhim riyhan sarsaren fiy yevmi nahsin müstemirr;
Muhakkak ki biz onların üzerine,sürekli (meşakkati kesiksiz olan**) uğursuz (**gadabı ilahiye müstahak olan**) bir gün içinde sarsar (**uğultulu, dondurucu, helak edici**) bir ürzgar irsal ettik.**

20-) tenziun Nase, keennehüm a'cazu nahlin munkaır;
İnsanları, sanki sökülmüş hurma kütükleri gibi koparıp atıyordu.

21-) Fe keyfe kâne azabiy ve nüzür;
Benim azabım ve uyarmalarım nasıl oldu?.

22-) Ve lekad yessernel Kur'âne lizZikri fehel min müddekir;
Andolsun ki Kur'an'ı zikr (tefekkür, tezekkür**) için kolaylaştırdık... Öğüt alıp idrak eden yok mu?.**

23-) Kezzebet Semudu Bin nüzür;
Semud (Salih'in kavmi**) de (**Bi-**) uyarmaları/uyarıcıları yalanladı.**

24-) Fe kalu ebeşeran minna vahıden nettebiuhu, inna izen lefiy dalalin ve suur;
Dediler ki: "*Bizden bir tek beşere mi (hepimiz**) tabi olacağız?... O takdirde muhakkak ki biz bir sapkınlık ve suur (**cinnet, delilik**) içinde oluruz*".**

25-) EulkıyezZikru aleyhi min beynina bel huve kezzabun eşir;
"*Zikr (vahiy-nübüvvet; hakikat ilmi**) aramızdan Onun üzerine mi ilka olundu?... Bilakis O eşir (**küstah, şımarık**) bir kezzab'dır (**çok yalancı**)*".**

26-) Seya'lemune ğaden menil kezzabul' eşir;
Yarın kimin eşir bir kezzab (haddini aşan, küstah bir yalancı**) olduğunu bilecekler.**

27-) İnna mursilun nakati fitneten lehüm fertakıbhüm vastabir;
Muhakkak ki biz, onlara bir fitne (bir deneme, bir imtihan**) olmak üzere o dişi deve'nin irsal edicileriyiz... Artık onları gözetleyip bekle ve sabret.**

28-) Ve nebbi'hüm ennel mae kısmetun beynehüm* küllü şirbin muhtedar;
Ve onlara haber ver ki su aralarında bir kismet (pay, taksim**) dir... Her şirb (**sudan hakedilen pay**) hazırlanmıştır.**

29-) Fenadev sahıbehüm feteata feakar;
Arkadaşlarını nida edip çağırdılar... O da alacağını aldı da akretti (deve'yi boğazladı, öldürdü**).**

30-) Fekeyfe kâne azabiy ve nüzür;
(Peki**) benim azabım ve uyarmalarım nasıl oldu?.**

31-) İnna erselna aleyhim sayhaten vahıdeten fekânu keheşiymil muhtazır;
Muhakkak ki biz onların üzerine sayha-i vahide (bir tek şiddetli titreşimli ses**) irsal ettik de (**davarların önüne**) konmuş çöp kırıntısı gibi oldular.**

32-) Ve lekad yessernel Kur'âne lizZikri fehel min müddekir;
Andolsun ki biz Kur'an'ı zikr (tefekkür, tezekkür**) için kolaylaştırdık... Öğüt alıp idrak eden yok mu?.**

33-) Kezzebet kavmu Lutın Bin nüzür;
Lut kavmi de (Bi-**) uyarmaları/uyarıcıları yalanladı.**

34-) İnna erselna aleyhim hasıben illâ ale Lut*necceynahüm Bi sehar;
Muhakkak ki biz onların üzerine bir hasıb (rüzgarın getirdiği çakıl taşları, taşlar fırlatan rüzgar**) irsal ettik... Al-u Lut (**Lut'un geninden/imanından olan ailesi**) müstesna... Onları (**Bi-**) seher ile kurtardık.**

35-) Nı'meten min ındiNA* kezâlike necziy men şeker;
İndimizden bir ni'met (in'am**) olmak üzere... Şükredeni işte böyle cezalandırırız.**

36-) Ve lekad enzerehüm batşetena fetemarev Bin nüzür;
Andolsun ki (Lut**) onları batşımız (**sımsıkı yakalamamız ile de**) uyardı da onlar (**Bi-**) uyarmaları/uyarıcıları şek ile karşıladılar (**yalanlayıp bile bile inkar ettiler**).**

37-) Ve lekad raveduhu an dayfihi fetamesna a'yunehüm fezuku azâbiy ve nüzür;
Andolsun ki Onun (Lut'un**) konuklarından (**şehvetle**) murad almak istediler de bu yüzden gözlerini sildik/silme kör ettik... "*Şimdi tadın azabımı ve uyarmalarımı!*".**

38-) Ve lekad sabbehahüm bükreten azâbun müstekırr;
Andolsun ki yerini bulmuş/sabit bir azab onlara sabahleyin bastırdı.

39-) Fezuku azâbiy ve nüzür;
Şimdi tadın azabımı ve uyarmalarımı!.

40-) Ve lekad yessernel Kur'âne lizZikri fehel min müddekir;
Andolsun ki biz Kur'an'ı zikr (tefekkür, tezekkür**) için kolaylaştırdık... Öğüt alıp idrak eden yok mu?.**

41-) Ve lekad cae ale fir'avnen nüzür;
Andolsun ki Al-u Fravun'a (Fravun ailesine-hanedanına**) uyarılar/uyarıcılar geldi.**

42-) Kezzebu Bi ayatiNA kulliha feehaznahüm ahze Aziyzin Muktedir;
Ayetlerimizin hepsini (B sırrınca**) yalanladılar... Biz de onları Muktedir bir Aziyz'in yakalayışla yakaladık.**

43-) Ekuffaruküm hayrun min ülaiküm em leküm beraetün fiyz zubur;
Sizin kafirleriniz bunlardan (şu uyarıcıları yalanlayıp da helak olan kavimlerden**) daha mı hayırlıdır (**ki helak ve hüsrandan azade olsunlar**) ?... Yoksa zeburlar (**kutsal sayfalar, kitablar**)'da sizin için bir berat mı var?.**

44-) Em yekulune nahnu cemiy'un müntesır;
Yoksa: "*Biz birbirine yardım eden/mağlup olmaz bir topluluğuz*" mu diyorlar?.

45-) Seyuhzemul cem'u ve yuvelluned dübür;
Yakında o topluluk (zahiren Mekke müşrikleri, Bedir'de**) hezimete uğratılacak/yenilecek ve dübürlerine/arkalarına dönüp kaçacaklar.**

46-) Belis saatu mev'ıduhüm ves saatu edha ve emerr;
Hayır, onların mev'idi (buluşma vakti**) O Saattır (**uyarıldıkları ölüm-kıyamet vaktidir**)... O Saat (**dünyadaki hezimetlerinden**) daha şiddetli ve daha acıdır.**

47-) İnnel mucrimiyne fiy dalalin ve suur;
Muhakkak ki mücrimler (suçlular**) bir sapkınlık ve suur (**cinnet, delilik**) içindedirler.**

48-) Yevme yushabune fiyn nari alâ vucuhihim* zuku messe sekar;
O gün yüzleri üzere Nar'da sürüklenirler... "*Sakar'ın (*cehennem'in*) dokunmasını tadın!*" (denilir**).**

49-) İnna külle şey'in halaknahu Bi kader;
Muhakkak ki biz herşeyi bir kader (ölçü**) ile (**B sırrınca bir kader/miktar olarak**) yarattık.**

50-) Ve ma emruna illâ vahıdetun kelemhın Bil basar;
Emrimiz ancak bir tek (kelime**) dir, bir göz (**Bil-Basar**) kırpması gibidir.**

51-) Ve lekad ehlekna eşyaakum fehel min muddekir;
Andolsun ki sizin (diyn anlayışındaki**) hemfikirlerinizi (**benzerlerinizi**) helak ettik... Öğüt alıp idrak eden yok mu?.**

52-) Ve küllü şey'in fealuhu fiyz zubur;
İşledikleri herşey zeburlardadır (okunaklı-düzgün yazılmış kitablarda**).**

53-) Ve küllü sağıyrin ve kebiyrin mustetar;
Küçük-büyük hepsi satır satır yazılmıştır.

54-) İnnel müttekıyne fiy cennatin ve neher;
Muhakkak ki muttakiyler (korunanlar**) Cennetlerde ve Nehir kıyılarındadırlar.**

55-) Fiy mak'adi sıdkın ınde Meliykin Muktedir;
Meliyk'i Muktedir'in (Hazıret-i Kuds'un**) katında Mak'ad-ı Sıdk (**sıdk makamı, sadakat otağın**)'dadırlar (**Cennet Arz'ında, Vahdet makamındadırlar**).**

****

RAHMÂN SÛRESİ (55)

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

Rahman Sûresi, Mekke döneminin son yıllarına doğru veya Medine döneminde nazıl olmuştur... Her ikisine ait rivayetler vardır... Tüm sûreler itibarıyla 89.sırada indiği genel kabuldür... Adını ilk ayeti ve ilk kelimesi olan "**er-Rahman**"dan alır... 78 ayettir...

Hz.Ali r.a.a dayanan bir rivayette, **Hz.Rasûlullah** s.a.v. sûre hakkında şöyle buyurmuştur: "**Her şeyin bir gelini-süsü vardır; Kur'an'ın gelini de Rahman Sûresidir**"...

Sûre'nin sebeb-i nüzul'u hakkında rivayetler şöyledir:

1) "Onlara <Rahman'a secde edin> denildiğinde, <*Rahman da ne?*> dediler" (Furkan: 60) ayetinde ifade edildiği üzere "*Rahman ne demektir, Rahmanı tanımıyoruz*" diyenlere icabetle bu sûre nazıl olmuş ve ilk ayetinde <**Rahman**> ile başlayarak açıklamıştır...

2) Hz.Rasûlullah'ın vahiy alan bir **nebî** olduğuna inanmayan müşrikler, **O**na *şair*, *sihirbaz* diyerek söylediği sözleri/Kur'anı o kabiliyette başka insanların öğretmiş olabileceğini iddia ediyorlardı... "**Andolsun ki biz onların <*Kur'an'ı ona ancak bir beşer öğretiyor*> dediklerini biliyoruz... Onların nisbet etmeğe uğraştıkları kişinin lisanı yabancıdır... Oysa bu apaçık Arapça bir lisandır**" (Nahl:103), ayetinde anlatılan bu duruma da bir cevap oluyordu, bu sûre...

Sûre'de açıklanan hususlar:

Sûre, **ins** ve **cinn** sınıfına bağışlanan ilahi nimetlerden ve onların gerçeklerinden, **Rahman**ın rahmetinden (ki **Rahman**'dan kaynaklanan Umumi Rahmet herşeyedir; **Rahıym**'e dayanan hususi rahmet ve ona ait nimetler yalnız cennetlikleredir), sistem'den, varlık realitesinden bahseder...

Bu nimetlerin başında gelen, **Rahman'ın insan'a Kur'anı ve Beyan'ı ta'limi**dir ki bütün nimetleri ins-cinn müşterek bahsederken bunu sadece insan için vurguluyor...

Sema'dan, Ona konan **Miyzan** (denge)'dan; uzay cisimleri olan Güneş, Ay'dan; Arz ve nimetlerinden; ins ve cinn'in nesnel yaratılmasından; doğu-batı kavramlarından; sistem'de karışmayan acı-tatlı sudan; fani-Baki'den; her an yeni bir şe'n'den; kiyamet ve ahvalinden, cehennem ve cennetlerden,... açıklamalar ihtiva etmektedir...

Bu sûre'ye has bir özellik te ins ve cinn'e birlikte hitap eden, "**şimdi (**Bi-**) rabbinizin nimetlerinden hangisini yalanlıyorsunuz?**" cümlesinin sûre içinde **31** ayrı yerde geçmesidir... Bu hususta bir Hadis-i Şerif şöyledir:
Hz.Rasûlullah bu sûre'yi ashabına okuduğunda, sükut ettiler... Bunun üzerine **Hz.Rasûlullah** s.a.v. şöyle buyurdu: "**Niye ben, cinnlerden sizden işitmediğim güzel cevaplar işitiyorum?.. Cinnlerin gecesinde bu sûreyi cinnlere okuduğumda her <*şimdi Bi-rabbinizin nimetlerinden hangisini yalanlıyorsunuz?*> ayetini dediğimde <*Hayır Rabbimiz, nimetlerinden hiç bir şeyi yalanlamıyoruz; HAMD senindir*>, dediler**"...

Bu sûredeki ikili anlatım sistem'in işleyiş realitesini, dengeyi, nesnel insanı ifade ettiği gibi, 31 aynı cümlenin zikri de "zikir" olgusuna ve zikrin **Rahman**'a/**Rahmaniyyet**e dayandığına işaret eder...

Bu sûrede ins (insan) ile beraber cinnler de tefekküre-idraka davet ve teşvik ediliyor?... Tefekkürleri-idrakları söz konusu olan bu cinlerin cennetlik oldukları da açıklanıyor?...

Elbette sûrenin başında açıklandığı gibi sadece insan'a mahsus olan **Rahman'ın Kur'anı ve Beyanı ta'lim ni'meti** ve Fatiha sûresinde bildirilen "**in'am**" üzere olanlar (**Muhammediler**) başka bir şey/zümre... Gerçek insan ve eşref-i mahlukat onlardır ki, onlar ilahi sıfatlarla tahakkuk etme lutfuna, Zatlarını tanıma ni'metine ermiş bahtiyarlardır... Ne mutlu onlara ve onların dostlarına!...

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) Er Rahman;
Rahman (tüm sıfat ve esmanın sahibi... Dolayısıyla varlığı kendinden; yokluktan vücuda getiren; herşeyi kapsayan rahmetin sahibi**),**

2-) Allemel Kur'ân;
(ki O**) ta'lim etti (**öğretti**) Kur'an'ı (**çalışmakla, tahsille edinilemez**),**

3-) Halekal İnsan;
Halketti (o fıtrat üzere**) İNSAN'ı,**

4-) Allemehül beyan;
Öğretti ona BEYANı (insan konuşan Kur'an'dır**).**

Bu dört ayet hakkında açıklama:

Aslında sûre'nin temel hususiyetlerinden biri bu dört ayette şifrelenmiştir...

Vahiy-melek sözkonusu olmadan **Rahman**'ın Kur'an'ı ta'limi ve de İNSANın yaratılmasından önce ifade ediliyor... Oysa **Hz.Rasûlullah**'a vahyedilmesi vurgulanırken "**Onu, kuvveleri şiddetli olan (**Cebrail**) talim etti**" (Necm:5), buyurulur...

Demek ki burada kasdedilen **Ceberut** halini yaşayan insani bilinçtir; yani,Vahidiyyet mertebesinin tenezzülü olan Ruh'dur... **Kur'an ise Evrensel, Zati OKUyuştur; Rahmani, Zati vasıflarla olan bir üst müşahadedir... İnsandaki bu Rahmani rahmet dolayısıyla Zatını tanır, Kur'an'ı hem izhar eder hem de OKUr**...

4.ayeti de dikkate alırsak, Rahman'ın Kur'an'ı, Kur'an'ın insan'ı ve insan'ın Kur'anı sözkonusudur...

Burada Kur'an ta'liminin (evrensel okumanın) insanın yaratılmasından ve ona beyan olmasından önce gelişinin bir hikmeti de gayenin sebepden önceliğini vurgulamaktır (ma'lum, ilme tabidir!)... İnsan'ın yaratılmasından maksad "**Kur'an**"ı okuması, **Rahmani** vasıflarla yaşamasıdır... Yani "**insan**" sırf "**ALLAH**" için yaratılmıştır...

Hadis-i Şerif'te: "**Allah Adem'i Rahman sûreti üzere yarattı**" buyuruluyor... Bu nedenle insan, gaybı olan **Rahman**'dan haşyet duyar, tanır; itaat ve yakin sahibidir... Bu nedenle insan'a "**Rahman'a secde et**" deniyor... İblis-cin ise melekiyyetinden perdeli (lanetli) olması dolayısıyla **Rahman**'a asi olmuştur...

Bu dört ayetle ilgili bir incelik de şudur: **Gerçekte, Kur'an Arapça değildir!..**

Zira Rahman ta'lim ediyor, insani bilince?... İnsan'da manası, nisbeti, karşılığı, sıfatı olmayan hiçbir ayet Kur'an'da yoktur!... Bu nedenle tüm tarif ve sembolleri insan'da somutlayarak müsbet veya menfi tariflerle anlamaya çalışmalıyız!...

İmdi bu yaklaşımla diğer ayetlere devam edelim:

5-) Eş Şemsu velKameru Bi husban;
Güneş (Can**) de Ay da bir (**Bi-**) hesab iledir (**menzilleri-yörüngeleri vardır**).**

6-) VenNecmu veşşeceru yescudan;
Necm (yıldız**) ve ağaç cinsi secde ediyorlar.**

7-) VesSemae rafeaha ve veda'al miyzan;
Sema (üst bilinç-akıl boyutu; Güneş ve Ay'ın mahalli**) ki onu yükseltmiş ve Miyzan'ı (**ölçü-denge; otomatik işleyen hak bir sistem**) koymuştur.**

8-) Ella tatğav fiyl miyzan;
Ki o miyzan'da haksızlık etmeyesiniz (yani, mutlak haksızlık mümkün değil?**).**

9-) Ve ekıymulvezne Bil kıstı ve la tuhsirul miyzan;
Ölçüyü (Bi-**) kıst ile (**uluhiyyet hükümlerine göre olan adaletle**) ikame edin ve eksik tutarak miyzan'ı hüsranınıza araç yapmayın.**

10-) Vel Arda veda'aha lil enam;
Ve Arz (beden**), ki koydu onu enam (**mahlukat, insan**) için.**

11-) Fiyha fakihetün vennahlu zatul ekmam;
Bir meyve var onda ve salkımlı hurma ağaçları.

12-) Velhabbu zül asfi verreyhan;
Yapraklı/ekin saplı daneler ve hoş kokulu bitkiler var.

13-) Fe Bi eyyi alai Rabbiküma tükezziban;
İş böyle iken (ey cinn ve ins**) Rabbinizin ni'metlerinin (**Bi-**) hangisini yalanlarsınız?.**

14-) Halekal'İnsane min salsalin kelfahhar;
Yarattı insanı (nesnel, göresel insanı**) porselen gibi iyi pişmiş kuru balçıktan (**elementler, inorganik ve organik bileşikler, hücre**).**

15-) Ve halekalCanne min maricin min nar;
Cann'ı (cinn sınıfını, cinn ve şeytan'ın babasını?**) da dumansız ateşten yarattı.**

16-) Fe Bi eyyi alai Rabbiküma tükezziban;
Şimdi (ey cinn ve ins**) (**Bi-**) Rabbinizin nimetlerinin (**sıfatlarının**) hangisini yalanlarsınız?.**

14-16 ayetleri için bir Hadis-i Şerif:

"**Melaike NURdan, Cann (**cin**) dumansız NARdan ve Adem size vasfedilenden (**Rahman:14**) yaratılmıştır**" (Müslim)

17-) Rabbulmeşrikayni ve Rabbulmağribeyn;
İki doğma yerinin (enfüs ve afak'ın; ya da Zahir ve Batın'ın doğması ki halk sıkalası**) Rabbidir ve iki batma yerinin (**iki batma yeri, iki doğma yerinin ta kendisidir**) Rabbidir.**

18-) Fe Bi eyyi alai Rabbikuma tükezziban;
O halde (ey cinn ve ins**) (**Bi-**) Rabbinizin nimetlerinden hangisini yalanlarsınız?.**

19-) Meracelbahreyni yeltekıyan;
Salmıştır (biri tuzlu, biri tatlı**) iki denizi (**Sema ve Arz denizleri, yani Ruh ve beden denizleri**);kavuşup kucaklaşıyorlar (**insanda**).**

20-) Beynehüma berzahun la yebğıyan;
Aralarında bir berzah var, birbirinin sınırını aşamıyorlar (böylece kendi orijinalliklerini ve iki deniz halini muhafaza ediyorlar**).**

21-) Fe Bi eyyi alai Rabbiküma tükezziban;
Şimdi (ey cinn ve ins**) (**Bi-**) Rabbinizin nimetlerinden hangisini yalanlarsınız?.**

22-) Yahrucu minhümellü'lüü velmercan;
Çıkıyor onlardan inci ve mercan (ilimler, ma'rifetler**).**

23-) Fe Bi eyyi alai Rabbiküma tükezziban;
(Bi-**) Rabbinizin nimetlerinden hangisini yalanlarsınız?.**

24-) Ve lehulcevarilmünşeatu fiylbahri kel'a'lam;
Onundur, denizde dağlar gibi akıp giden gemiler (Hakıkat, şeriat**).**

25-) Fe Bi eyyi alai Rabbiküma tükezziban;
(Bi-**) Rabbinizin nimetlerinden hangisini yalanlarsınız?.**

26-) Küllü men 'aleyha fan;
Arz'da (bilinçli**) kim varsa hepsi fanidir (**nefs ölümü tadar, nesnel alem dönüşümler halinde devam eder**).**

27-) Ve yebka vechu Rabbike ZülCelali vel'İkram;
ZülCelal-i vel'İkram olan Rabbinin vechi Baki kalır.

28-) Fe Bi eyyi alai Rabbiküma tükezziban;
Peki, (Bi-**) Rabbinizin nimetlerinden (**sıfatlarından**) hangisini yalanlarsınız?.**

29-) Yes'eluhu men fiysSemavati vel'Ard* külle yevmin HUve fiy şe'n;
Semalar'da ve Arz'da kim varsa hepsi Ondan ister/talebeder; O her yewm (gün, an, tecelli**) yeni-orijinal bir oluştadır.**

30-) Fe Bi eyyi alai Rabbiküma tükezziban;
(Bi-**) Rabbinizin nimetlerinden hangisini yalanlarsınız?.**

31-) Senefruğu leküm eyyühessekalân;
Ey ağırlığı olan iki kavim/Ey cinn ve ins, sizin için boş kalacağız (yani sizinle öyle meşgul olacağız?**).**

32-) Fe Bi eyyi alai Rabbiküma tükezziban;
Şimdi (Bi-**) Rabbinizin nimetlerinden hangisini yalanlarsınız?.**

33-) Ya ma'şerel cinni vel'insi inisteta'tüm en tenfüzu min aktaris Semavati vel'Ardı fenfüzu* la tenfizune illâ Bisultan;
Ey cinn ve ins topluluğu!.. Semavat ve Arz'ın aktarından (alanından, çevresinden**) nüfuz edip çıkıp gitmeye gücünüz yeterse, hadi çıkın gidin... Bir (**Bi-**) sultan (**tahakkuk/tasarruf/iktidar gücü; ilim-amel**) olmadıkça (**varlık bağından kurtulmadıkça**) geçip gidemezsiniz.**

34-) Fe Bi eyyi alai Rabbiküma tükezziban;
(Bi-**) Rabbinizin nimetlerinden (**sıfatlarından, sisteminden**) hangisini yalanlarsınız?.**

35-) Yurselu 'aleyküma şüvazun min narin ve nuhasün fela tentesıran;
(Cinn ve ins**) ikinizin de üzerine ateş topları/Nar'dan alev ve duman irsal edilir de (**Semavat ve Arz'ın alanından geçip gitmeye**) başarılı olamazsınız (**birbirinizle yardımlaşamazsınız, kendinizi savunamazsınız**).**

36-) Fe Bi eyyi alai Rabbiküma tükezziban;
(Bi-**) Rabbinizin nimetlerinden hangisini yalanlarsınız?.**

37-) Feizen şakkatis Semau fekânet verdeten keddihan;
(Vefat/ölüm esnasında**) Sema (**bedensel bilinç**) yarılıp/parçalanıp da eriyip kızarmış yağ gibi bir gül (**kırmızı**) olduğu vakit.**

38-) Fe Bi eyyi alai Rabbiküma tükezziban;
(Bi-**) Rabbinizin nimetlerinden (**sıfatlarından**) hangisini yalanlarsınız?.**

39-) Feyevmeizin la yüs'elu an zenbihi insün vela cann;
İşte o gün ne ins ne de cinn günahından sorulmaz (sıkaladaki yeri bellidir**).**

40-) Fe Bi eyyi alai Rabbiküma tükezziban;
Şimdi (ey ins ve cinn**) (**Bi-**) Rabbinizin nimetlerinden (**sıfatlarından**) hangisini yalanlarsınız?.**

41-) Yu'reful mücrimune Bi siymahüm feyü'hazü Binnevasıy vel'akdam;
Mücrimler (suçlular; müşrikler**) (**Bi-**) simalarından (**bedensel ve nefsani yaşantılarının bir sonucu olan ağırlıklı özelliklerinden, o sûretlerinden**) tanınırlar da (**B sırrınca**) alınlarından ve ayaklarından yakalanırlar.**

42-) Fe Bi eyyi alai Rabbiküma tükezziban;
Şimdi (Bi-**) Rabbinizin nimetlerinden hangisini yalanlarsınız?.**

43-) Hazihi cehennemülletiy yükezzibu Bihel mücrimun;
İşte bu, mücrimlerin (B sırrınca**) kendisini yalanladığı cehennemdir.**

44-) Yetufune beyneha ve beyne hamiymin an;
Onunla (cehennem, madde kaydı**) kaynar su (**taassubi bilgi, hırs**) arasında dönüp dolaşırlar.**

45-) Fe Bi eyyi alai Rabbiküma tükezziban;
Şimdi (Bi-**) Rabbinizin nimetlerinden hangisini yalanlarsınız?.**

46-) Ve limen hafe mekame Rabbihi cennetan;
Rabbinin makamından korkan kimse için iki cennet (müşterek ef'al cenneti ve Esma/melekut cenneti**) vardır.**

47-) Fe Bi eyyi alai Rabbiküma tükezziban;
(Bi-**) Rabbinizin nimetlerinden hangisini yalanlarsınız?.**

48-) Zevata efnan;
(İki cennet te**) düz dallara/çeşitli dallara-ağaçlara sahiptir.**

49-) Fe Bi eyyi alai Rabbiküma tükezziban;
(Bi-**) Rabbinizin nimetlerinden hangisini yalanlarsınız?.**

50-) Fiyhima 'aynani tecriyan;
İkisinde de akıp giden iki kaynak (ilahi özelliklerin tecellileri; rahmet ve keramet**) vardır.**

51-) Fe Bi eyyi alai Rabbiküma tükezziban;
(Bi-**) Rabbinizin nimetlerinden (**sıfatlarından**) hangisini yalanlarsınız?.**

52-) Fiyhima min külli fakihetin zevcan;
(O cennetlerin**) ikisinde de her meyveden iki çift vardır (**zira vuslat tatılacak?**).**

53-) Fe Bi eyyi alai Rabbiküma tükezziban;
(Bi-**) Rabbinizin nimetlerinden hangisini yalanlarsınız?.**

54-) Müttekiiyne alâ furuşin betainuha min istebrak* ve cenel cenneteyni dan;
Astarları atlastan (kalın ipekten**) döşeklere yaslanırlar... İki cennetin devşirmesi (**meyvelerinin toplanması**) yakındır (**zamansal değil, mekansal?**).**

55-) Fe Bi eyyi alai Rabbiküma tükezziban;
Rabbinizin nimetlerinden (Bi-**) hangisini yalanlarsınız?.**

56-) Fiyhinne kasıratuttarfi, lem yatmishunne insün kablehüm ve la cann;
Onlarda (o cennetlerde**) bakışlarını yalnız eşlerine hasretmiş/eşlerinden başkasını görmeyenler (**kudsi, meleki yapılar**) vardır ki daha önce kendilerini ne ins ne de cann (**cinn**) dokunup kirletmiştir.**

57-) Fe Bi eyyi alai Rabbiküma tükezziban;
(Bi-**) Rabbinizin nimetlerinden hangisini yalanlarsınız?.**

58-) Keennehünnel yakutü velmercan;
Onlar sanki yakut ve mercan'dırlar.

59-) Fe Bi eyyi alai Rabbiküma tükezziban;
Şimdi (Bi-**) Rabbinizin nimetlerinden hangisini yalanlarsınız?.**

60-) Hel cezaul ıhsani illel ıhsan;
İhsan'ın (müşahade üzere ibadetin, tevhid'in, Hakkani müşahadenin**) cezası (**karşılığı**) ancak ihsan (**cennet, Hakkani yaşam**) değilmidir?.**

61-) Fe Bi eyyi alai Rabbiküma tükezziban;
(Bi-**) Rabbinizin nimetlerinden hangisini yalanlarsınız?.**

62-) Ve min dunihima cennetan;
Ve o iki cennetten başka iki cennet daha vardır (fena ve baka ehline**).**

63-) Fe Bi eyyi alai Rabbiküma tükezziban;
Şimdi (Bi-**) Rabbinizin nimetlerinden (**sıfatlarından**) hangisini yalanlarsınız?.**

64-) Mudhammetan;
(Bu iki cennet**) yemyeşildirler (**nefs ve tabiat karası yoktur; Muhammedi Nur'dan**).**

65-) Fe Bi eyyi alai Rabbiküma tükezziban;
Şimdi (Bi-**) Rabbinizin nimetlerinden hangisini yalanlarsınız?.**

66-) Fiyhima aynani naddahatan;
İkisinde de durmadan fışkıran iki kaynak (ilimler**) var.**

67-) Fe Bi eyyi alai Rabbiküma tükezziban;
Şimdi (Bi-**) Rabbinizin nimetlerinden hangisini yalanlarsınız?.**

68-) Fiyhima fakihetun ve nahlun ve rumman;
İkisinde de meyve (tanımsız?**), hurma ve nar vardır.**

69-) Fe Bi eyyi alai Rabbiküma tükezziban;
Şimdi (Bi-**) Rabbinizin nimetlerinden hangisini yalanlarsınız?.**

70-) Fiyhinne hayratun hısan;
(O cennetlerin**) içlerinde hayırlı mı hayırlı, yüzleri güzel mi güzel (**dişil eşler**) vardır.**

71-) Fe Bi eyyi alai Rabbiküma tükezziban;
(Bi-**) Rabbinizin nimetlerinden hangisini yalanlarsınız?.**

72-) Hurun maksuratün fiylhıyam;
Çadırlar içinde kapatılmış/yalnız eşlerine hasredilmiş (Rabbları durumunda olan eşlerine hasredilmiş**) huriler.**

73-) Fe Bi eyyi alai Rabbiküma tükezziban;
Şimdi (Bi-**) Rabbinizin nimetlerinden hangisini yalanlarsınız?.**

74-) Lem yatmishünne insün kablehüm ve la cann;
Daha önce onlara ne ins ne de cann (cinn**) dokunmamış (**unsurlarla kirlenmemiş**).**

75-) Fe Bi eyyi alai Rabbiküma tükezziban;
(Bi-**) Rabbinizin nimetlerinden hangisini yalanlarsınız?.**

76-) Müttekiiyne alâ refrefin hudrin ve abkariyyin hısan;
Yeşil refrefe/yastıklara ve harikulade güzel işlemeli parlak döşeklere yaslanırlar.

77-) Fe Bi eyyi alai Rabbiküma tükezziban;
Şimdi (ey ins ve cin**) Rabbinizin nimetlerinden (**sıfatlarından**) (**Bi-**) hangisini yalanlarsınız?.**

78-) Tebarekesmu Rabbike zil Celali vel' İkram;
Zül-Celali vel'İkram olan Rabbinin ismi ne mübarek/ne yücedir!..

****

VÂKIA SÛRESİ (56)

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

Vakıa Sûresi, Mekke döneminde 46.sırada nazıl olmuştur... 96 ayettir... Adını, ilk ayetinde geçen ve sözlük olarak *vaki gerçek, vuku bulacak, doğacak şey* anlamına gelen "**vakia**"dan alır... Bir Kur'an kelimesi olarak ise "**kıyamet**", "**ölüm**" ya da "**ölüm-kıyamet ile keşfedilen gerçek**" anlamlarına gelir...

Vakıa Sûresinde: Yalanlanması mümkün olmayan gereçeğin vuku bulması, kıyamet-ölüm olayı, insan sınıfları, ashabı yemin-ashabı şimal ve sabikun ile ilkler-sonlar, Muhammedilerin önemi, cennet-cehennem özellikleri ve nimetleri, israr edilen büyük günah, ilk ve son neş'etler, yıldızların mevkıleri, büyük yemin, Kur'an-ı Kerim saklı bir Kitab'ta korunmaktadır, arınmayan Kur'an-ı Kerim'e dokunamaz, vefat süreci ve ölümle keşfolunan gerçek, mukarrebun ve ashabı yeminin müşahadesi,... gibi bir çok önemli husus açıklanmaktadır...

Vakıa Sûresi hakkında bazı Hadis-i Şerifler:

"**Kim her gece Vakıa Sûresini okursa, yoksulluk-ihtiyac musibeti ona ebediyyen isabet etmez**".

"**Vakıa Sûresi zenginlik sûresidir... Onu kıraat edin ve çocuklarınıza onu öğretin**".

"**Vakıa Sûresini kadınlarınıza öğretiniz... Muhakkak ki o zenginlik sûresidir**".

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) izâ vekâatil vâkıatü;
O vakıa (vuku bulacak gerçek; ölüm**) vuku bulduğunda.**

2-) leyse livak'atiha kazibeh;
Onun gerçekleşmesini yalanlayacak yoktur.

3-) Hafıdatün Râfiatün;
(O vakıa**) alçaltıcıdır (**nar ehlini**), yükselticidir (**Nur ehlini**).**

4-) iza rüccetil'Ardu recca;
Arz (beden**) şiddetli bir sarsılışla sarsıldığında,**

5-) ve büssetilcibalü bessa;
Dağlar hurdahaş edildiğinde,

6-) fekânet hebâen münbessa;
(Nihayet**) dağılmış toz olduğunda.**

7-) ve küntüm ezvâcen selâseh;
Siz üç nev'i olacaksınız:

8-) feashabül meymeneti mâ ashabül meymeneh;
Ashab-ı Meymene (sağ taraf'ın ashabı; saiydler; kitapları sağ taraftan verilenler?**), ne ashab-ı meymenedir?.**

9-) ve ashabül meş'emeti ma ashabül meş'emeh;
Ashab-ı meş'eme (sol tarafın ashabı; şakıyler; kitapları sol taraftan verilenler**), ne ashab-ı meş'emedir?.**

10-) ves sabikunes sâbikun;
Sabikun (saadet ve şakavet ehlini öne geçenler**), sabikundur (**öne geçen türdür; ehlullah'dır**).**

11-) ülâikel mukarrebun;
İşte onlar mukarrebun'dur (Allah'a yaklaştırılmışlar; Yakiyn sahipleri**).**

12-) fiy cennatin naıym;
Naim (ni'met**) cennetlerindedirler.**

13-) sülletün minel'evveliyn;
Çoğunluğu evvelkilerdendir.

14-) ve kaliylün minel'ahıriyn;
Azı sonrakilerdendir.

15-) alâ sürurin mevdûnetin;
Mevdune (işlenip süslenmiş, bitişik, sıra sıra dizilmiş**) tahtlar üzerindedirler.**

16-) müttekiiyne aleyha mütekabiliyn;
Onlar (tahtlar**) üzerinde karşılıklı yüz yüze durur halde yaslananlar olarak.**

17-) yetufü aleyhim vildanün muhalledûn;
Üstlerinde (çevrelerinde**) ebedi kılınmış (**ölümsüz**) vildan (**veliyd'ler, genç-zinde hizmetçiler, kuvveler**) tavaf eder/dolaşır.**

18-) Biekvabin ve ebâriyka ve ke'sin min maıyn;
Maiyn'den (kaynak'tan, gözle görünür akar sudan B sırrınca doldurulmuş**) testilerle, ibriklerle ve kaselerle.**

19-) lâ yusaddaune anha ve lâ yünzifun;
Ne başları ağrır ondan ne de akılları gider sarhoş olurlar (içimlerinin sonu yok; maiyn de tükenmez-sonsuz**).**

20-) ve fakihetin mimma yetehayyerun;
Seçip tercih edeceklerinden (beğeneceklerinden**) de bir meyva.**

21-) ve lahmi tayrin mimma yeştehun;
Ve iştahlandıklarından (canlarının çektiği**) kuş eti.**

22-) ve hurun ıyn;
Ve Hur-i Iyn (iri gözlü, gözlerinin beyazı çok beyaz, siyahı çok siyah beyaz tenli dişi eşler-huriler?**).**

23-) keemsalil lü'lüilmeknun;
Korunmuş-saklı (sedef'te büyümüş?**) incilerin misali gibi.**

24-) cezâen Bimâ kânu yamelûn;
Yaptıklarına bir ceza (karşılık; çalışmalarından hasıl olan B sırrınca neticeler**) olarak.**

25-) lâ yesmeune fiyha lağven ve la te'siyma;
Orada ne bir lağv (boş, batıl-fani**) söz duyarlar ve ne de günah olan birşey.**

26-) illâ kıylen Selâmen Selâma;
Sadece "*Selam, Selam*" denilir (kayıtlanmazlar?**).**

27-) ve ashabül yemiyni ma ashabülyemiyn;
Ashab-ı Yemiyn (sağ tarafın ashabı, saidler, mutlular**) ne ashab-ı yemindir (**bilir misiniz?**) ?.**

28-) fiy sidrin mahdud;
Budanmış/soyulmuş/dikenleri alınmış (arındırılmış?**) bir sidr (**meyvesi nıbk olan sedir ağacı?**) içinde,**

29-) ve talhın mendud;
Meyvaları istiflenmiş (yemişleri tatlı-lezzetli**) muz ağacı içinde,**

30-) ve zıllin memdud;
Yayılmış (sonsuz**) bir gölgede,**

31-) ve mâin meskûb;
Çağlayarak dökülüp akan bir su'da,

32-) ve fâkihetin kesiyretin;
Pek çok meyva (türü**) içinde,**

33-) lâ maktuatin ve lâ memnuah;
(Ki o meyvalar**) ne kesilir (**tükenir**) ve ne de yasaklanır,**

34-) ve füruşin merfuah;
Ref'olunmuş döşekler içinde (dirler**).**

35-) inna enşe'nahünne inşâen;
Muhakkak ki biz onları (dişileri, yepyeni**) bir inşa edişle inşa ettik.**

36-) fecealnahünne ebkâra;
Onları bakireler kıldık (hep yeni; dokunulmamış gibi**).**

37-) uruben etraba;
(Ki o bakireler**) eşlerine aşık (**ve eşi tarafından sevilen**) ve yaşıtlardır (**rütbe farkı logosu olmayan nurdan cennet gözdeleridir**).**

38-) liashabilyemiyn;
(Bunlar**) ashab-ı yemin (**saidler**) içindir.**

39-) sülletün minel'evveliyn;
(Ashab- Yemin**) bir cemaat evvelkilerdendir.**

40-) ve sülletün minel'ahıriyn;
Bir cemaat ta sonrakilerdendir.

41-) ve ashabüşşimâli mâ ashabüşşimâl;
Ashab-ı Şımal (sol tarafın ashabı; şakıyler, uğursuzlar; hakikatından perdeliler**), ne ashab-ı şimaldır?.**

42-) fiy semumin ve hamiym;
Semum (zehirleyici bir radyasyon**) ve hamiym (**kaynamış bir su; taassubi bilgi ve şartlanmalara**) içinde,**

43-) ve zıllin min yahmum;
Simsiyah dumandan bir gölge (tabiat zulmeti**) içinde,**

44-) lâ bâridin ve lâ keriym;
(Ki o gölge**) ne serindir (**yakıyn yok?**) ve ne de keriym (**cömert, faydalı**).**

45-) innehüm kânu kable zâlike mütrefiyn;
Muhakkak ki onlar bundan önce mutrefiyn (dünyevi-şehvani imkanların bolluğu ile şımaran, ni'metleri yerli yerinde kullanmayanlar**) idiler.**

46-) ve kânu yusırrune alelhınsil azıym;
O büyük günah (şirk haline dayalı, hakikattan gafil eylem ve iddalar; taassub**) üzerinde de ısrar ederlerdi.**

47-) ve kânu yekûlune eiza mitna ve künna türaben ve ızâmen einna lemeb'usun;
Ve: "*Öldüğümüz, toprak ve kemikler olduğumuz vakit mi, gerçekten biz ba'solunacak mıyız?*" derlerdi.

48-) eve abaunel'evvelun;
"*Evvelki babalarımız/atalarımız da mı?*".

49-) kul innel'evveliyne vel'ahıriyn;
De ki: "*Muhakkak ki evvelkiler de sonrakiler de*".

50-) lemecmûune ilâ miykati yevmin mâlum;
"*Ma'lum bir günün mi'katında (*buluşma vaktinde***) elbette toplanacaklardır*".**

51-) sümme inneküm eyyühed dâaallûnel mükezzibun;
Sonra muhakkak ki siz ey (Diyn'i**) yalanlayıcı (**sırat-ı müstakıym'den**) sapkınlar!.**

52-) leâkilune min şeçerin min zakkûm;
Elbette (siz**) zakkum ağaçlarından yiyeceksiniz.**

53-) femâliune minhel butûn;
Karınları (nızı**) ondan dolduracaksınız.**

54-) feşâribune aleyhi minel hamiym;
Onun üzerine kaynar sudan içeceksiniz.

55-) feşâribune şürbelhiym;
Hiym (hastalığı dolayısıyla içtikçe suya kanmayan susamış develer**)'in içişi gibi içeceksiniz (**vehim-hırs**).**

56-) hazâ nüzülühüm yevmed diyn;
Diyn (ceza**) günüde onların nüzülü (**onlara inen, ziyafet**) işte budur.**

57-) nahnu haleknaküm felevlâ tusaddikun;
Biz, yarattık sizi (varlığınız yoktur**)... Tasdik etmeniz gerekmez mi (**bizi**) ?.**

58-) eferaeytüm ma tümnûn;
Akıttığınız meniyi gördünüz mü (bir düşünün**) ?.**

59-) eentüm tahlükunehu em nahnül hâlikun;
Onu siz mi yaratıyorsunuz yoksa yaratanlar biz miyiz?.

60-) nahnü kadderna beynekümül mevte ve ma nahnü Bi mesbukıyn;
Aranızda ölümü biz takdir ettik ve biz (Bi-**) önüne geçilenler değiliz.**

61-) alâ en nübeddile emsaleküm ve nünşieküm fiy ma lâ talemun;
Size bedel/yerinize emsallerinizi/benzerlerinizi (beden, nesil**) getirelim ve sizi bilemeyeceğiniz şekilde (**yeniden**) inşa edelim (**bilmeniz için aslınıza rücu'nuzu sağlayalım**) diye (**ölümü takdir ettik**).**

62-) ve lekad alimtümün neş'etel'ulâ felevlâ tezekkerûn;
Andolsun ki ilk neşe't'i (yaratışı**) bildiniz... Peki tezekkür etmeniz (**seyr-i sülük yapmanız; idrak dairenizi tamamlamanız**) gerekmez mİ?.**

63-) eferaeytüm ma tahrüsûn;
Ekmekte olduğunuzu gördünüz mü (bir düşünün**) ?.**

64-) eentüm tezreunehu em nahnüzzariun;
Onu siz mi bitiriyorsunuz yoksa bitirenler biz miyiz?.

65-) lev neşau lecealnahu hutamen fezaltüm tefekkehun;
Eğer dileseydik onu elbette bir hutam (kuru-cansız bitki, faydalanılması sözkonusu olmayan çöp**) kılardık da şaşar kalırdınız/pişman olurdunuz (**da:**).**

66-) inna lemuğremun;
"*Muhakkak ki biz borçlanmışlarız (**ektiğimiz boşa gitti****)"*.**

67-) bel nahnu mahrumun;
"*Hayır, biz mahrumlarız*" (derdiniz**).**

68-) eferaeytümül maelleziy teşrebun;
İçmekte olduğunuz o su'yu (ilmi; kozmik bilinci**) gördünüz mü (**bir düşünün**) ?.**

69-) eentüm enzeltümuhu minelmüzni em nahnül münzilun;
Onu müzn'den (beyaz bulutlardan, Sema'dan, yağmurlu buluttan**) siz mi inzal ettiniz yoksa inzal ediciler biz miyiz (**yoksa nasıl bilebilirdiniz**) ?.**

70-) lev neşau cealnahu ücacen felevla teşkürun;
Eğer dileseydik onu acı (bir su**) kılardık... Şükretmeniz gerekmez mi?.**

71-) eferaeytümün narelletiy turun;
Çakmakta olduğunuz (Musa'nın da gördüğü**) o ateş'i gördünüz mü (**bir düşünün**) ?.**

72-) eentüm enşe'tüm şecerateha em nahnülmünşiun;
Onun ağacını (?) siz mi inşa ettiniz yoksa inşa ediciler biz miyiz?.

73-) nahnu cealnaha tezkireten ve metâan lilmukviyn;
Onu mukviyn (çöl arazisinde/dünyada konaklayıp göçenler**) için bir tezkire (**öğüt-ibret-hatırlatma**) ve bir meta (**faydalanma**) kılan biziz.**

74-) fesebbıh Bismi RabbikelAzıym;
Öyleyse Rabbinin İsm-i A'zamı (?) ile (B sırrınca, ism-i a'zamı olarak**) tesbih et!.**

75-) felâ uksimu Bi mevâkıın nücum;
Yıldızların mevkılerine (yer aldığı yapıya**) *lmüneccemen nazıl olan Kur'an'ın bölümlerinin indiği ve nisbet edildiği vakitlere ve mevkılerine* (**B sırrınca**) kasem ederim.**

76-) ve innehu lekasemün lev talemune azıym;
Ki eğer bilirseniz, gerçekten bu aziym bir kasemdir (?).

77-) inneHU leKur'ânun Keriym;
Muhakkak ki O (aklı küll**), Kur'an-ı Keriym'dir.**

78-) fiy Kitabin meknun;
Korunmuş/saklı bir Kitab'tadır.

79-) lâ yemessuHU illel mutahherun;
O'na arınıp tahir olanlardan başkası dokunamaz.

80-) tenziylün min Rabbil âlemiyn;
(Kur'an-ı Keriym**) Rabb'ül Alemiyn'den tenziyl (**tafsile indirme**)'dir.**

81-) efeBi hazel hadiysi entüm müdhinun;
Şimdi siz bu (Bi-**) hadis'i (**?**) mi hafife alıp önemsemiyorsunuz/münafıkça-ahmakça davranıyorsunuz?.**

82-) ve tec'âlune rizkaküm enneküm tükezzibun;
Rızkınızı (n şükrünü**) yalanlamanız mı kıldınız?.**

83-) felevlâ izâ beleğatil hulkum;
Ya (can**) boğaza geldiğinde!.**

84-) ve entüm hıyneizin tenzurûn;
O zaman siz bakıp durursunuz.

85-) ve nahnu akrebü ileyhi minküm ve lâkin lâ tubsırun;
Biz ona sizden daha yakınızdır, fakat görmezsiniz.

86-) felevlâ in küntüm ğayre mediyniyn;
Eğer siz cezalanmayacaklar (yaptığının neticesini görmeyecekler**) olsaydınız (**diyn, sistem diye bir şey yoksa**);**

87-) terciuneha in küntüm sadikıyn;
Eğer doğru söyleyenler iseniz, onu (canı**) geri döndürsenize!.**

88-) feemma in kâne minel mukarrebiyn;
Eğer (o can**) mukarrebun (**yaklaştırılanlar**) dan ise;**

89-) feravhun ve reyhanün ve cennetü naıym;
(Eğer öyle ise**) Ravh (**rahatlık; tam vasıl olma**), Reyhan (**güzel koku**) ve Naiym Cenneti vardır.**

90-) ve emma inkâne min ashabil yemiyn;
Ve eğer (o can**) Ashab-ı Yemiyn'den ise;**

91-) feSelâmün leke min ashabilyemiyn;
(Eğer öyle ise**): "*Ashab-ı Yemin'den senin için bir Selam var*" (**denilir**).**

92-) ve emma in kâne minel mükezzibiyneddalliyn;
Eğer (o can**) sapkın yalanlayıcılardan ise;**

93-) fenüzülün min hamiym;
(Eğer öyle ise ona**) kaynar sudan bir nüzül (**iniş, ziyafet**),**

94-) ve tasliyetü cahıym;
Ve Cahıym (Cehennem**)'in ateşine maruz kalma vardır.**

95-) inne hazâ lehuve hakkul yakıyn;
Muhakkak ki bu Hakkel Yakıyn (bilfiil yaşanacak bir gerçek**)'dir.**

96-) fessebbih Bismi Rabbikel Azıym;
Öyleyse Rabbinin İsm-i A'zamı ile (B sırrınca, ism-i a'zamı olarak**) tesbih et!.**

****

HADÎD SÛRESİ (57)

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

Hadiyd Sûresi Medine-i Münevvere'de nazıl olmuştur... Tüm sûreler itibarıyla 95. veya 112. sırada nazıl olduğu rivayetleri vardır... 29 ayettir... Adını, 25.ayetinde **Demir** (Hadiyd)'in inzal edilişini bahseden ayeti dolayısıyla almıştır...

Hadiyd Sûresinde: Tesbih Sırrı, Esma-i İlahi ve varoluş realitesi, Allah'dan gayrı vücud olmadığı, iman ve infak, imandan maksat B-sırrıyla iman etmektir, Hz.Rasûlullah'a inen vahyin insanları karanlılardan Nur'a çıkarmak için olduğu, fetihten önce ve fetihten sonraki infak-savaş, velayet-nübüvvet farkı, Allah'a karz-ı hasan (güzel borç verme), mü'minlerin nurları önlerinden ve sağlarından sa'yeder, münafıkların (hakikata samimi olmayanların) mü'minlerden nur dilenmeleri, zahiri azab batını rahmet olan sur, münafıkların ibretlik vasıfları, tasadduk edenler, sıddıklar ve şehidler, ecir ve nur, dünya hayatının tasviri ve hikmeti, kader olgusu, Rasûllerle birlikte Kitab ve Miyzan inmiştir, Hadiyd (Demir) in inzali-özelliği ve insanlara gereği, Nuh ve İbrahim Rasûllerinin zürriyyetleri içinde nübüvvet işlevi-diyn yürümüştür, Rasûller ard arda gelmiştir, İsa a.s.ın özelliği, rehbaniyyet batıl değildir, Sünnetullah'a aykırı olmayan bid'atlar batıl değildir (dolayısıyla arınma ve kendini tanıma için sabit bir yöntem şart değildir; şahsi yollar olabilir; hatta...?), Rahmetullah'tan iki pay alanlar, ehl-i kitab olmanın taassubu, Allah'ın fazlı hibedir,... gib bir çok önemli konu açıklanmaktadır...

Hadid Sûresi hakkında bazı Hadis-i Şerifler:

Hadiyd Sûresi Salı günü (günlerin üçüncüsünde**) indi... Allah, Hadiyd (**Demir**) i Salı günü yarattı... Adem'in oğlu kardeşini Salı günü (**Mars?**) katletti.**

Salı günü hacamat yapmayın... Muhakkak ki Hadiyd (Demir**) Sûresi bana Sali günü inzal olundu (**Demir'in kandaki varlığına ve işlevine işaret**).**

Irbad b. Sariye r.a. buyuruyor ki: **Hz.Rasûlullah s.a.v. uyumadan önce Müsebbihatı (**sebbehe-yusebbihu ile başlayan sûreleri; Hadiyd, Haşr, Saffe/Ahmed, Cum'a, Teğabun sûreleri'ni**) okur ve: "*Muhakkak ki bunların içinde bin ayetten daha faziletli bir ayet vardır*" derdi**...

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) Sebbeha Lillahi ma fiysSemavati velArd* ve HUvel'AziyzülHakiym;
Semavat'ta ve Arz'da olan herşey (kendi Esmasıyla onları açığa çıkaran, varlıklarında gayrı olmayan**) Allah'ı tesbih etmiştir!.. O Aziyz'dir, Hakiym'dir.**

2-) LeHU mülküsSemavati vel'Ard* yuhyiy ve yumiyt* ve HUve 'alâ külli şey'in Kadiyr;
O'nundur, Semavat'ın ve Arz'ın mülkü (onlarda tek tasarruf edicidir**)... Diriltir ve öldürür (O)... O, herşeye Kadiyr'dir.**

3-) Huvel'Evvelu vel'Ahıru vezZahiru velBatın* ve HUve Bi kulli şey'in Aliym;
O'dur Evvel (O'ndan önce bir şey yok; herşey O'ndan sonradır, O'ndan başlar; herşeyi O'nda çözüp anlamaya çalışmak şarttır**), Ahir (**O'ndan sonra bir şey yok**), Zahir (**O'nun fevkında bir şey yok; herşey sadece O'ndan zuhur eder**), Batın (**O'nun altında bir şey yok; tek bir vücud, sadece Allah?.. Ne isimle

yönelinirse yönelinsin hep aynı vücud sözkonusudur; mahiyetinin ihata edilmesi de mümkün değildir**)... O Bi-külli şeyin Aliym'dir.**

4-) Huvelleziy halekasSemavati vel'Arda fiy sitteti eyyamin sümmesteva 'alel'Arş* ya'lemu ma yelicu fiyl'Ardı ve ma yahrucu minha ve ma yenzilu minesSemai ve ma ya'rucu fiyha* ve HUve me'akum eyne ma küntüm* vAllahu Bima ta'melune Basıyr;
O, Semavat'ı ve Arz'ı altı gün içinde yaratan, sonra da (yedinci günde?**) Arş'a istiva edendir... Arz'a gireni ve ondan çıkanı, Sema'dan ineni ve onun (**Sema'nın**) içinde uruc edeni bilir... Nerede olursanız (**karada, denizde, hangi makamda olursanız**), O sizinle beraberdir... Allah yaptıklarınızı (**B sırrıyla**) Basıy'dir.**

5-) LeHU MülküsSemavati vel'Ard* ve ilellahi turce'ul'umur;
O'nundur, Semavat'ın ve Arz'ın mülkü... Umur (işler**) Allah'a rücu' ettirilir (**çünkü: O'dur Evvel-Ahir-Zahir-Batın**).**

6-) Yuliculleyle fiynnehari ve yulicunnehare fiylleyl* ve HUve Aliymun Bi zatissudur;
Geceyi gündüzün içine sokar, gündüzü de gecenizn içine sokar (O)... O, sadırların zatı olarak (içlerinde gizlenenleri B sırrınca**) Aliym'dir.**

7-) Aminu Billahi ve RasûliHİ ve enfiku mimma ce'alekum mustahlefiyne fiyh* felleziyne amenu minküm ve enfeku lehüm ecrun kebiyr;
İman edin (B sırrıyla**) Allah'a ve O'nun Rasûlüne... Hakkında sizi tasarruf sahibi/halife kıldığı şeylerden infak edin... Sizden iman eden ve infak eden kimseler var ya, onlar için ecr-u kebiyr vardır.**

8-) Ve ma leküm la tu'minune Billahi, verRasûlu yed'ukum litu'minu BiRabbiküm ve kad ehaze miysakaküm in küntüm mu'miniyn;
Rasûl (Rasûlullah**) sizi (**B-sırryla**) Rabbinize iman etmeniz için da'vet ederken ve (**Allah**) sizin miysakınızı almış olduğu halde, size ne oluyor da (**B sırrıyla**) Allah'a iman etmiyorsunuz?... Eğer (**Allah'a ve Rasûlullah'a**) mü'minlerseniz (**da'vetteki-imandaki asıl maksattan; B-sırrıyla Allah'a iman'dan geri duramazsınız**) ?.**

9-) Huvelleziy yünezzilu 'alâ 'abdiHİ ayatin beyyinatin liyuhriceküm minezzulümati ilenNur* ve innAllahe Biküm leRaufun Rahym;
O, sizi karanlıklardan Nur'a çıkarmak için apaçık ayetleri kulunun üzerine tenziyl eden (tafsilen indiren**) dir... Muhakkak ki Allah (**B sırrıyla**) "siz" olarak (**size, sizden**) Rauf'dur, Rahıym'dir.**

10-) Ve maleküm ella tunfiku fiy sebiylillâhi ve Lillahi miyrasüsSemavati vel'Ard* la yesteviy minküm men enfeka min kablilfethı ve katel* ülaike a'zamu dereceten minelleziyne enfeku min ba'du ve katelu* ve küllen ve'adAllahulhüsna* vAllahu Bima ta'melune Habiyr;
Semavat'ın ve Arz'ın mirası (kendinden gayrı müsemma-vücud olmayan**) Allah'ın olduğu halde ne oluyor size ki Allah yolunda infak etmiyorsunuz?... Sizden fetihten önce infak etmiş ve mukatele yapmış kimse (**bunu yapmayanla**) bir olmaz... Bunlar derece itibarıyla (**fetihten**) sonra infak etmiş ve mukatele yapmış kimselerden daha büyüktür (**daha azametli ve şiddetlidir**)... (**Bununla beraber**) Allah hepsine Hüsna'yı (**en güzeli**) va'detmiştir... Allah yaptıklarınızı (**B-sırrıyla**) Habiyr'dir.**

11-) Men zelleziy yukridullahe kardan hasenen feyuda'ıfehu lehu ve lehu ecrun keriym;
Kimdir o (adam**) ki Allah'a karz-ı hasen (**güzel bir ödünç**) versin de Allah da onu (**verdiğini**) ona katlayarak artırsın... Onun için ecr-ü keriym (**şerefli-cömert bir ecir**) de vardır.**

12-) Yevme teralmu'miniyne velmu'minati yes'a nuruhüm beyne eydiyhim ve Bieymanihim buşrakümülyevme cennatun tecriy min tahtihel'enharu halidiyne fiyha* zâlike huvelfevzul'azıym;
O gün mü'min erkekleri ve mü'min kadınları, nurları önlerinde ve (Bi-**) sağ taraflarında sa'yederken görürsün... "*Bugün sizin müjdeniz, içinde ebedi kalıcılar olarak altlarından nehirler akan cennetlerdir... İşte bu aziym kurtuluşun ta kendisidir*" (**diye konuşulur**).**

13-) Yevme yekulül münafikune velmünafikatu lilleziyne amenunzuruna naktebis min nurikum kıylerci'u veraekum feltemisu nura* feduribe beynehüm Bisurin lehu bab* batınuhu fiyhirrahmetu ve zahiruhu min kıbelihil'azâb;
O gün münafık erkekler ve münafık kadınlar iman edenlere: "*Bize nazar edin/bizi bekleyin (*sırat?*) ki nurunuzdan iktibas edelim (*kapıp yararlanalım*)"*der... "*Arkanıza (*dünyaya*) dönün de bir nur iltimas edin/talep edin*" denildi (o vakit**)... Nihayet aralarına bir kapısı (**melekut**) olan bir sur (**kalın duvar; atom boyutu**) darbedilir/çekilir ki onun (**o sur'un**) batını (**iç alemi**) içinde rahmet (**ilahi özellikler**) vardır, onun zahiri azab tarafındandır.**

14-) Yunadunehüm elem nekün me'aküm* kalu bela ve lakinneküm fetentum enfüseküm ve terabbastüm vertebtüm ve ğarretkümül'emaniyyu hatta cae emrullahi ve ğarreküm Billahilğarur;
(Münafıklar; Hakikat'a samimi olmayanlar**) onlara (**mü'minlere**): "*Sizinle beraber değilmi idik?*" diye nida edip seslenirler... (**Kapıdan geçenler, cennetlikler ise**): "*Evet ama siz, Allah'ın emri (*ölüm*) gelinceye kadar, nefslerinizi (*nifak ve gizli küfr ile*) fitneye düşürdünüz (*kendinizi fitne olan şeylere, bedenselliğe kaptırdınız*), (*taasub ve nifakınızı devam ettirmek için imanın sönmesini, iman ehlinin helakini; ya da alt etmeyi*) gözetleyip durdunuz, (*reddedemeyeceğiniz şekilde Hak ayan-beyan gelmişken*) şüphe ettiniz, kuruntular da sizi aldattı ve o çok aldatıcı (*şeytan; vehim*) da (*Bi-*) Allah'la (*merhametli-yüce tanrı inanışı/O'na ait olan sıfatları vehim istikametinde kullanarak?*) sizi aldattı!*".**

15-) Felyevme la yu'hazu minküm fidyetun ve la minelleziyne keferu me'vakümünnar* hiye mevlaküm* ve bi'sel masıyr;
Bugün artık ne sizden (ey münafıklar**) ve ne de kafir (**gerçeği reddeden**) olanlardan bir fidye alınır (**arınma-infak-amel dönemi bitti**)... Sığınağınız Nar'dır... O (**Nar**) sizin mevlanızdır... Ve ne kötü dönüş yeridir o!.**

16-) Elem ye'ni lilleziyne amenu en tahşe'a kulubühüm lizikrillahi ve ma nezele minelHakkı, vela yekûnu kelleziyne utülKitabe min kablu fetale 'aleyhimul'emedu fekaset kulubühüm* ve kesiyrun minhüm fasikun;
İman edenler için vakti gelmedi mi ki Allah'ın zikri ve Hak'dan inen şey için kalbleri huşu' duysun (halis olsun, letafet kazansın; ilahi tecellilere hassas olsun**) ve daha önce kendilerine kitab verilenler gibi olmasınlar (**diyn dönüştürücü bir dinamizimdir; diynde aşınalık ve adetleşme, sistem gereği katı bir perde meydana getirir**)... (**Nitekim**) onların (**o kendilerine kitap verilenlerin; İsrailOğullarının**) üzerlerinden uzun müddet geçmişti de bu yüzden kalpleri katılaşmıştı... Ve onlardan (**yahudilerden**) çoğu fasıklardır (**bilinçleri körelmiş; diyn-sistem dışı bir yaşama oturmuş kimselerdir**).**

17-) I'lemu ennAllahe yuhyiyl'Arda ba'de mevtiha* kad beyyenna lekümül'ayati le'alleküm ta'kılun;
İyi bilin ki Allah, ölümünden sonra Arz'ı diriltir... Akledesiniz diye hakikaten size ayetleri açık-seçik beyan ettik.

18-) İnnel mussaddikıyne velmussaddikati ve akredullahe kardan hasenen yuda'afu lehüm ve lehüm ecrun keriym;
Muhakkak ki tasadduk eden (sadaka veren**) erkekler ve tasadduk eden kadınlar ve Allah'a karz-ı hasen (**güzel bir ödünç**) verenler var ya (**işte**) onlara (**verdikleri**) kat kat artırılır... Ve onlar için ecr-ü keriym (**şerefli-cömert bir ecir**) de vardır.**

19-) Velleziyne amenu Billahi ve RusuliHİ ülaike hümussıddiykune, veşşühedau' ında Rabbihim* lehüm ecruhüm ve nuruhüm* velleziyne keferu ve kezzebu BiayatiNA ülaike ashabul cahıym;
(B-sırrıyla**) Allah'a ve O'nun Rasûlü'ne iman edenlere gelince, işte onlar sıddıkların (**hakkel yakiyn**) ve Rablerinin indinde şehidlerin (**aynel yakiyn**) ta kendileridirler... Onların ecirleri ve nurları vardır (**hem Nebî'ye hem Rasûl'e iman etmişler**)... Kafir olanlar (**gerçeği reddedenler**) ve ayetlerimizi (**B gerçeğince**) yalanlayanlar var ya, işte onlar cahıym (**cehennem**)'in ashabıdırlar.**

20-) I'lemu ennemelhayatuddünya le'ıbun ve lehvun ve ziynetün ve tefahurun beyneküm ve tekasürun fiyl'emvali vel'evlad* kemeseli ğaysin a'cebelküffare nebatuhu sümme yehıycü feterahu musferren sümme yekûnu hutama* ve fiyl'ahıreti 'azâbün şediydun ve mağfiretun minAllahi ve rıdvan* ve melhayatüddünya illâ meta'ulğurur;
İyi bilin ki dünya hayatı ancak bir oyundur, bir eğlencedir, bir süstür, aranızda bir övünmedir ve

mallarda ve evladda bir çoğalma yarışıdır (insan için çocukluktan kırk yaşına/ya da hakiki buluğa kadar ki dönemlere ait deneyimleri, fani zevkleri veya kimisi için de vefat edene kadarki hayatı ifadedir**)... (**Bunlar**) bir ğays (**yağmur, rahmet**) meseli gibidir ki, onun nebatı küffarın (**tohumu toprakla örtenlerin?**) hoşuna gider... Sonra (**o nebat**) kurur da sen onu sararmış görürsün... Sonra bir hutam (**kuru bitki, atılası çöp**) olur... Ahiret'te (**kudret-bilinç boyutunda**) ise şiddetli bir azab ve Allah'dan bir mağfiret ve Rıdvan (**ilahi sıfatlarla yaşam**) vardır... Dünya hayatı aldatıcı bir meta (**faydalanma**) dan başka bir şey değildir.**

21-) Sabiku ila mağfiretin min Rabbikum ve cennetin 'Arduha ke'ArdisSemai vel'Ardı, u'ıddet lilleziyne amenu Billahi ve RusuliHİ, zâlike fadlullahi yu'tiyhi men yeşa'* vAllahu Zülfadlil'Azıym;
(O halde**) Rabbinizden bir mağfiret'e ve (**B-sırrıyla**) Allah'a ve O'nun Rasûllerine iman edenler için hazırlanmış olan, genişliği Sema ve Arz'ın genişliği gibi olan bir cennete (**gereken salih ameller ile**) musabaka edin (**yarışarak koşun; dünyadan yarışırcasına kaçın**)... İşte bu Allah'ın fazlıdır ki onu dilediğine verir... Allah, zülFadlil Azıym'dir (**büyük lutuf sahibidir**).**

22-) Ma esabe min musıybetin fiyl'Ardı ve la fiy enfüsiküm illâ fiy Kitabin min kabli en nebraeha inne zâlike 'alellahi yesiyr;
Arz'da (dışınızda**) ve nefslerinizde (**içinizde**) isabet eden (**size vaki olan**) hiçbir musibet yoktur ki, biz onu (**"*Bari*" isminin bir gereği, tam zamanında ve herşeyle uyumlu olacak şekilde**) yaratmamızdan önce bir kitab'ta (**yazılı, takdir edilmiş**) olmasın... Muhakkak ki bu Allah üzerine çok kolaydır.**

23-) Likeyla te'sev 'alâ ma fateküm ve la tefrahu Bima ataküm* vAllahu la yuhıbbu külle muhtalin fehur;
(Bunu böyle yaptık**) ki fevt ettiğinize (**elinizden kaçana**) üzülmeyesiniz ve (**Allah'ın**) size verdiği ile (**elinize geçene**) de (**B sırrınca**) sevinip şımarmayasınız... Allah çok övünen (**ni'metleri sayıp, fakat şükretmeyen**) kibirli hiçbir kimseyi sevmez!.**

24-) Elleziyne yebhalune ve ye'murunenNase Bilbuhl* ve men yetevelle feinnAllahe HuvelĞaniyyulHamiyd;
Onlar (o çok övünen kibirliler**) cimrilik yapan ve insanlara (**Bi-**) cimrilikle emreden kimselerdir... Kim (**Allah'dan**) yüz çevirirse, muhakkak ki Allah Ğaniyy'dir, Hamiyd'dır.**

25-) Lekad erselna RusuleNA Bilbeyyinati ve enzelna me'ahümülKitabe velmiyzane liyekumenNasu bilkıst* ve enzelnelHadiyde fiyhi be'sün şediydün ve menafi'u linNasi ve liya'lemAllahu men yensuruhu ve Rusulehu Bilğayb* innAllahe Kaviyyun Aziyz;
Andolsun ki biz Rasûlleri beyyineler (apaçık deliller; vahiy, mucize,..**) ile (**B sırrıyla, olarak**) irsal ettik ve onlarla birlikte Kitab'ı ve Miyzan'ı (**adaleti**) da inzal ettik ki insanlar kıst'ı (**adaleti; uluhiyyet hükümlerine göre hakkı**) ayakta tutsunlar... Kendisinde şiddetli bir be's (**kuvvet; manyetizma, mıknatıslık**) bulunan ve insanlar için faydaLARı olan Hadiyd (**Demir; Fe**)'i de inzal ettik (**Hadiyd, mecazen kılıç-savaş manasına da gelir ki, Vahdet'in gereği olan adaletin tamamlanması için savaş da gerekebilir; "*Cennet kılıçların gölgesi altındadır*"**) ki Allah, O'na ve Rasûllerine Bil-Gayb (**gaybları olarak, imanından dolayı**) kimin yardım ettiğini bilsin (**karşılığı olan amel haline getirsin**)... Muhakkak ki Allah Kaviyy'dir, Aziyz'dir.**

26-) Ve lekad erselna Nuhan ve İbrahiyme ve ce'alna fiy zürriyyetihimen Nübüvvete velKitabe feminhüm muhted* ve kesiyrun minhüm fasikun;
Andolsun ki (Ulül Azm Rasûllerden**) Nuh'u ve İbrahiym'i irsal ettik... Nübüvvet'i ve Kitab'ı (**tevhid diyni'ni**) onların zürriyyetleri içinde kıldık (**vücud verdik**)... Onlardan hidayet bulan vardır... (**Ama**) onlardan çoğu fasıklardır (**nübüvvet ve kitab'a dayalı diyn'den çıkmış kimselerdir**).**

27-) Sümme kaffeyna 'alâ asarihim BiRusuliNA ve kaffeyna Bi'Iysebni Meryeme ve ateynahul'İnciyle ve ce'alna fiy kulubilleziynettebe'uhu re'feten ve rahmeten, ve rehbaniyyetenibtede'uha ma ketebnaha 'aleyhim illebtiğae rıdvanillahi fema raavha hakka ri'ayetiha* feateynelleziyne amenu minhüm ecrehüm* ve kesiyrun minhüm fasikun;
Sonra Rasûllerimizi (B sırrınca, Rasûllerimiz olarak**) onların eserleri (**tevhid**) üzere takviye ettik (**ard arda gönderdik**)... Meryem'in oğlu İsa'yı da (**İsa ile de; B sırrınca İsa olarak da**) takviye ettik (**onların arkasından gönderdik**) ve O'na İnciyl'i (**kudsi ma'rifetler, batıni hükümler**) verdik... O'na (**İsa a.s.a**) tabi olanların kalblerinde re'fet (**şefkat, rikkat, sınırsız hoşgörü, kendi gibi sevmek**) ve rahmet (**merhamet, aktif sevgi**) oluşturduk... Ve Rehbaniyyet (**i, yani dünyadan tam zühd ve riyazat ile sırf uhrevi-ruhani yaşamı da onların kalblerinde oluşturduk**), ki onu (**Rehbaniyyeti, manastırlara**

kapanmayı**) onlar ibtida' ettiler (**ilk türettiler**);onu onlara biz yazmamıştık (**farz-mükellef kılmamıştık**)... Ancak Allah'ın Rıdvanını (**kudsi yaşamı, Semavat'ın melekutunu**) taleb etmek müstesna (**bunun için yaptılar... Ve bunun için maksat hasıl oluncaya kadar yapmak gerekir de... Fakat ömür boyu-daimi rehbaniyyet, Arz'da halife olsun diye yaratılan insanın varoluş hikmetine aykırıdır; hiçbir nübüvvet ve risalet insanlığa böyle bir teklif getirmez; Tevbe: 122?**) !... (**Ama**) ona hakkıyla riayet etmediler (**rehbaniyyetin gereğini gözetmediler, hakkını korumadılar bile**)... Onlardan (**ruhbanlardan tahkiken**) iman edenlere (**Hz.Rasûlullah'ı kabul edenlere**) ecirlerini verdik... (**Ama**) onlardan (**ruhbanlardan**) çoğu fasıklardır (**Hak'dan ve sistem'den gafil, bilinçleri asıl işlevini yitirmiş kimselerdir**).**

28-) Ya eyyuhelleziyne amenuttekullahe ve aminu BiRasûliHİ yü'tiküm kifleyni min rahmetiHİ ve yec'al leküm nuren temşune Bihi ve yağfir leküm* vAllahu Ğafurun Rahıym;
Ey iman edenler!... Allah'dan ittika edin ve O'nun Rasûlü'ne (B sırrıyla**) iman edin (**Hakikat'a-Sistem'e uyumlu olun**) ki rahmetinden size iki kifl (**pay, kat**) versin ve sizin için kendisiyle (**B sırrınca**) yürüdüğünüz bir nur oluştursun ve sizi mağfiret etsin (**sizi örtsün?**)... Allah Ğafur'dur, Rahıym'dir.**

29-) Liella ya'leme ehlulKitabi ella yakdirune 'alâ şey'in min fadlillahi ve ennelfadle Biyedillahi yü'tiyhi men yeşa'* vAllahu Zülfadlil'Azıym;
Ta ki ehl-i kitab (diyn-bilgi sahipleri; sevap-karşılık-keramet elde etmek için, izafi kişiliklerinin başarısı ve ebedi saadeti için dindarlık yapanlar**) Allah'ın fazlından (**lutfundan**) bir şeye kadir olamayacaklarını (**bir şey elde edemeyeceklerini**) bilsinler... Ve (**bilsinler ki**) kesinlikle fazl (**lutuf, hibe B sırrınca**) Allah'ın eliyledir (**onların kazanması değil**), onu dilediğine verir... Allah, zülFadlil Azıym'dir.**

****

MÜCÂDELE SÛRESİ (58)

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

Mücadele Sûresi, Medine-i Münevvere'de nazıl olmuştur... Tüm sûreler itibarıyla 104. veya 107. sırada inmiştir... 22 ayettir... Adını, bir kadının Hz.Rasûlullah ile (o kadının) kocası hakkındaki tartışmasını (Mücadele'sini) bahseden ilk ayeti dolayısıyla almıştır... Bu nedenle bu sûreye, *mücadele eden kadın* anlamına gelen "**Mücadile**" ve o boşama yeminini bahsetmesi dolayısıyla da "**Zihar**" Sûresi de denir...

Bu tartışmanın konusu özetle şudur:

Arap örfünde kadın boşama yeminlerinden/yollarından biri de "**Zihar**"dır... Zihar ne?.. Bir erkek karısına: "*Sen benim için anamın sırtı gibisin*" dedi mi, artık o kadın ona haram sayılırdı... Kadının aleyhine olan cahiliyye boşama yollarından biri olan "**Zihar**" yemini yapana Kur'an, keffaret cezası getirmiş ve bu şekilde boşamayı lağv etmiştir...

Mücadele Sûresinde: Zihar konusu, keffaret ve kolaylık, Allah her çokluğu ve herşeyi ihatadadır (daima vahdet var), necva (fısıldaşma)'nın çeşitleri, yasaklanan fısıldaşmalar, Allah'ın selamlaması ile selamlamayanlar, meclislerde yer açmak, ilim verilenlerin dereceleri, **Hz.Rasûlullah** ile özel-gizli görüşmek isteyenin vermesi gereken sadaka, yeminleri ile günah işleyenler, şeytan **Allah**'ı zikretmeyi unutturur, HizbüşŞeytan, **Allah ve O'nun Rasûlleri** kesinlikle galip gelirler, **B-sırrıyla Allah'a ve Ahir Güne** iman edenlerin istikameti ve tercihleri, Kalblerine iman yazılanlar ve Allah'dan bir Ruh ile te'yid edilenler, Allah'ın razı oldukları ve Hizbullah,... gibi bir çok önemli konu açıklanmaktadır...

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) Kad semi'Allahu kavlelletiy tücadilüke fiy zevciha ve teştekiy ilellah* vAllahu yesme'u tehavureküma* innAllahe Semiy'un Basıyr;
Allah, eşi (kocası**) hakkında seninle mücadele eden (**tartışan; soru sorup duran**) ve (**tazarru ve niyaz ile**) Allah'a şikayetini arz eden (**kadının**) sözünü gerçekten işitmiştir... Allah, sizin ikinizin tehavürünü (**karşılıklı konuşmanızı, cevaplaşmanızı**) işitir... Muhakkak ki Allah, Semi'dir, Basıyr'dir.**

2-) Elleziyne yuzahirune minküm min nisaihim ma hünne ümmehatihim* in ümmehatuhüm ilellaiy velednehüm* ve innehüm leyekulune münkeren minelkavli ve zura* ve innAllahe le'Afuvvun Ğafur;
Sizden kadınlarından zihar yapanlar (var ya**), onlar (**o kadınlar**) onların (**kocalarının**) anaları değildirler... Onların anaları ancak onları doğuranlardır... Muhakkak ki onlar münker ve yalan bir söz söylüyorlar... Muhakkak ki Allah Afüvv'dür (**sonsuz affedici**), Ğafur'dur.**

3-) Velleziyne yuzahirune min nisaihim sümme ye'udune lima kalu fetahriyru rekabetin min kabli en yetemassa* zâliküm tu'azune Bih* vAllahu Bima ta'melune Habiyr;
Kadınlarından zihar yapıp (zihar ile boşamak isteyip**) sonra da dediklerine dönenler (**zihar ile boşamaktan vazgeçip evliliklerine dönenler**), temas etmelerinden (**kadınları ile ilişkiye girmeden**) önce bir köle azad/hür etmelidirler... İşte size (**B sırrınca**) öğütlenen budur... Allah yaptıklarınızı (**B-sırryla**) Habiyr'dir.**

4-) Femen lem yecid fesıyamu şehreyni mutetabi'ayni min kabli en yetemassa* femen lem yestetı' feıt'amu sittiyne miskina* zâlike litu'minu Billahi ve RasûliHİ, ve tilke hududullah* ve lilkafiriyne 'azâbün eliym;
Kim (azad edilecek bir köle**) bulamazsa, o vakit (**karısı ile cinsel**) temas kurmalarından önce birbirini izleyen (**aralıksız**) iki (**kameri**) ay oruç tutmalıdır... Kim (**bu keffaret orucuna**) muktedir olamazsa, altmış miskiyni (**yoksulu**) doyurmalıdır... Bu (**hükümler**), (**B sırrıyla**) Allah'a ve O'nun Rasûlü'ne iman edesiniz diyedir... Ve bunlar hududullah'tır (**Allah'ın koyduğu sınırlardır**)... Kafirler için elim bir azab vardır.**

5-) İnnelleziyne yuhaddunAllahe ve RasûleHU kübitu kema kübitelleziyne min kablihim ve kad enzelna ayatin beyyinat* ve lilkafiriyne 'azâbün mühiyn;
Muhakkak ki Allah ve O'nun Rasûlü ile muhaddeleşenler (sınırlaşanlar, isyan, muhalefet edenler**), kendilerinden öncekilerin hor-hakir-rezil edildikleri gibi hor-hakir-rezil edildiler... Halbuki gerçekten apaçık ayetler inzal ettik... Kafirler için mühiyn (**hor-hakir-rezil edici**) bir azab vardır.**

6-) Yevme yeb'asühümullahu cemiy'an feyunebbiuhüm Bima 'amilu* ahsahullahu ve nesuHU, vAllahu 'alâ külli şey'in Şehiyd;
Gün gelir, Allah onların hepsini (kabirlerinden?**) ba'seder de yaptıklarını (**B sırrınca**) onlara haber verir... Allah, onu (**amellerini**) ıhsa etmiş (**tesbit-zabt-muhafaza etmiş**), onlar ise onu (**hakikatlarını**) unutmuşlardır... Allah herşey üzerine bir Şehiyd'dir.**

7-) Elem tera ennAllahe ya'lemu ma fiysSemavati ve ma fiyl'Ardı ma yekûnu min necva selasetin illâ HUve rabi'uhüm ve la hamsetin illâ HUve sadisuhüm ve la edna min zâlike ve la eksere illâ HUve me'ahüm eyne ma kânu* sümme yunebbiuhüm Bima 'amilu yevmelkıyameti, innAllahe Bikülli şey'in Aliym;
Görmedin mi ki Allah, Semavat'ta ne var ve Arz'da ne varsa bilir... Üç (kişi aralarında**) fısıldaşmaya görsün, onların dörtleyeni O'dur... Beş (**kişi fısıldaşacak**) olsalar, onların altılıyanları O'dur... Bundan daha az da olsalar, daha çok da olsalar; nerede olursa olsunlar mutlaka O, onlarla beraberdir (**daima vahdet var; hep la ilahe illAllah**)... Sonra kıyamet gününde (**Allah; onlardan ayrılmayan, daim hakikatları olan**) yaptıklarını (**B sırrınca**) kendilerine haber verir (**her idrak O'na aittir**)... Muhakkak ki Allah Bi-külli şey'in Aliym'dir.**

8-) Elem tera ilelleziyne nuhu 'aninnecva sümme ye'udune lima nuhu 'anhu ve yetenacevne Bil'ismi vel'udvani ve ma'sıyetirRasûl* ve iza cauke hayyevke Bima lem yuhayyike Bihillahu, ve yekulune fiy enfusihim levla yu'azzibunAllahu Bima nekulu, hasbuhüm cehennem* yaslevneha* febi'sel masıyr;
Görmedin mi şol kimseleri ki, fısıldaşmaktan (şirk-nifak halinden**) nehyolundular (**da**) sonra kendisinden nehyolundukları şeye döndüler; (**Bi-**) ism (**günah, şirk, yalan**), udvan (**düşmanlık;**

öfke, buğz**) ve Rasûl'e ısyan etme (**muhalefet, kibir, şeytaniyet**) ile ilgili fısıldaşıyorlar... (**Yahudiler**) sana geldiklerinde, Allah'ın seni (**B sırrınca**) selamlamadığı şeyle (**B sırrınca**) selamlıyorlar (**seni Allah'ın selamlaması ile selamlamıyorlar**) ve kendi nefslerinde (**içlerinde**) ise: "*Dediğimiz dolayısıyla (B gerçeğince) Allah bize azab etmeli değil miydi?*" derler... Cehennem yeter onlara?... Ona (**cehennem'in narı'na**) maruz kalacaklar... Ne kötü dönüş yeridir o!.**

Not: Yahudiler, fonetic yakınlık dolayısıyla, ağız-dil çabukluğu da yaparak "**esSelam'u aleyke**" yerine "***esSamu aleyke***" derlerdi ki "*sana ölüm olsun*" demektir... Münafıkların bu tür selamlarına **Hz.Rasûlullah** sadece "**Aleyküm**" der, o bedduayı üzerine almadığını ifade için "**VE aleyküm**" demezdi... Hatta **Hz.Rasûlullah**'a bu tür selam veren bedbahtlara, bunu farkeden **Aişe-i Sıddık'a** anamız "**aleykümüsSam ve laanekümüllah ve ğadibe aleyküm**" yani "**ölüm size olsun, Allah size la'net ve gadab etsin**" deyince **Hz.Rasûlullah**: "**Ya Aişe!... Allah gereğinden fazla söyleyeni sevmez**" buyurarak aşırıdan men'etti...

9-) Ya eyyuhelleziyne amenu iza tenaceytum fela tetenacev Bil'ismi vel'udvani ve ma'sıyetirRasûli ve tenacev BilBirri vetTakva* vettekullahelleziy ileyHİ tuhşerun;
Ey iman edenler!... Birbirinizle fısıldaştığınızda (Bi-**) ism (**günah, sünnetullah'a uymayan hal**), udvan (**düşmanlık**) ve Rasûl'e ısyan etme ile ilgili fısıldaşmayın... (**Bi-**) Birr (**arınmayı, yakınlığı sağlayıcı fiiller**) ve Takva'yı (**korunmayı sağlayıcı fiiller**) fısıldaşın... Kendisine haşrolunacağınız (**hiçbir terkib, logo, benlik, kişilikle mukayyed olmayan**) Allah'dan ittika edin!.**

10-) İnnemennecva mineşşeytani liyahzunelleziyne amenu ve leyse Bidarrihim şey'en illâ Biiznillah* ve 'alellahi felyetevekkelilmu'minun;
Fısıldaşma (kişisel-günah fiskoslar**) ancak şeytan (**vehim**)'dandır... İman edenleri mahzun etmek için... Bi-iznillah (**Allah'ın izni**) müstesna, (**şeytan**) onlara hiç (**Bi-**) zarar veremez... Mü'minler Allah'a tevekkül etsinler.**

11-) Ya eyyuhelleziyne amenu iza kıyle lekum tefessehu fiyl mecalisi fefsehu yefsehıllahu leküm* ve iza kıylenşuzu fenşuzu yerfe'ıllahulleziyne amenu minküm, velleziyne utül'ılme derecat* vAllahu Bima ta'melune Habiyr;
Ey iman edenler!... (İlim sohbeti, hayır için toplanılan) meclislerde size: "*Tefessuh edin= Yer açın, yer genişletin/genişleyin, geniş olun (yatay?)*" denildiğinde, yer açın/genişletin ki Allah da size genişlik versin... "*Kalkın, yükselin (dikey?)*" denildiğinde de, kalkın/yükselin ki, Allah, sizden iman edenleri ve kendilerine ilim verilenleri dereceler itibarıyla ref'etsin (yükseltsin)... Allah yaptıklarınızı (B-sırrınca) Habiyr'dir.

12-) Ya eyyuhelleziyne amenu iza naceytümurRasûle fekaddimu beyne yedey necvaküm sadekaten, zâlike hayrun leküm ve ather* fein lem tecidu feinnAllahe Ğafurun Rahıym;
Ey iman edenler!... Rasûl (Rasûlullah**) ile gizli-özel (**başbaşa**) konuştuğunuzda necva'nızdan (**gizlice konuşmanızdan**) önce (**arınma veya şükür için**) bir sadaka takdim edin (**bu görüşmeden önce bir sadaka verin; infak edilenin yeri daha hayırlısı ile dolar**)... Bu sizin için daha hayırlı ve daha temizdir... Eğer bulamazsanız, muhakkak ki Allah Ğafur'dur, Rahıym'dir.**

13-) Eeşfaktüm en tukaddimu beyne yedey necvaküm sadekat* feiz lem tef'alu ve tabAllahu 'aleyküm feekıymusSalate ve atuzZekate ve etıy'ullahe ve RasûleHU, vAllahu Habiyrun Bima ta'melun;
(Rasûlullah ile**) necva'nızdan önce sadakalar takdim etmekten korkup ürperdiniz mi?.. Zira (**cimrilikten**) yapmadınız - (**ama**) Allah sizin tevbenizi kabul etti (**sizi rücu' ettirdi?**) - ise (**artık**) namazı ikame edin, zekatı verin ve Allah'a ve O'nun Rasûlü'ne itaat edin... Allah yaptıklarınızı (**B-sırrınca**) Habiyr'dir.**

Not: Hz.Rasûlullah s.a.v. ile özel bir diyaloğa ve bir paylaşıma girmeden önce gereken sadakanın takdimini sahabeden yalnız **Hz.Ali r.a.** yapmıştır?... Sıddıkıyyet yakınlığı dolayısıyla **Hz.Ebu Bekr r.a.** için gerekmemiştir... 12.ayette getirilen bu hüküm, 13.ayet ile nesholunmamış; Rahmet-i İlahi, Ğafur ve Rahıym'den tecelli ile başka bir çözüm getirmiştir...

14-) Elem tera ilelleziyne tevellev kavmen ğadıbAllahu 'aleyhim ma hüm minküm ve la minhüm ve yahlifune 'alelkezibi ve hüm ya'lemun;
Allah'ın kendilerine gadap ettiği bir kavmi veli/dost edinen şol kimseleri görmedin mi?... Onlar ne sizdendirler ve ne de onlardandırlar... Biliyor oldukları halde yalan üzerine yemin ederler.

15-) E'addAllahu lehüm 'azâben şediyda* innehüm sae ma kânu ya'melun;
Allah, onlar için şediyd (Rahıym'in zıddı; şiddetli**) bir azab hazırlamıştır... Yapmakta oldukları gerçekten ne kötüdür!.**

16-) İttehazu eymanehüm cünneten fesaddu 'an sebiylillâhi felehüm 'azâbun mühiyn;
Yeminlerini bir kalkan edindiler de Allah yolundan alakoydular... Onlar için muhiyn (hor-hakir edici**) bir azab vardır.**

17-) Len tuğniye 'anhüm emvaluhüm ve la evladuhüm minAllahi şey'a* ülaike ashabunnar* hüm fiyha halidun;
Onların ne malları ne de evladları onlara Allah'dan olacak bir şeye karşı herhangi bir fayda sağlamayacaktır... Onlar Nar ashabıdır... Onlar onun içinde ebedi kalıcılardır.

18-) Yevme yeb'asühümullahu cemiy'an feyahlifune lehu kema yahlifune leküm ve yahsebune ennehüm 'alâ şey'* ela innehüm hümülkazibun;
Gün gelir, Allah onların hepsini (kabirlerinden?**) ba'seder de (**dünyada**?) size yemin ettikleri gibi O'na da yemin ederler ve (**doğru, geçerli**) bir şey üzere olduklarını sanırlar... Dikkat edin, onlar yalancıların ta kendileridir.**

19-) İstahveze 'aleyhimüşşeytanu feensahüm zikrAllah* ülaike hızbuşşeytan* ela inne hızbeşşeytani hümülhasirun;
Şeytan (vehim**) onlar üzerine istila edip galip geldi de onlara Allah'ın zikri'ni unutturdu... İşte onlar HizbüşŞeytan (**şeytan'ın partisi/taraftarı**)'dır... Dikkat edin, muhakkak ki HizbüşŞeytan (**vehim ahalisi; izafiyet, fitne halkı**) hüsrana uğrayanların ta kendileridir.**

20-) İnnelleziyne yuhaddunAllahe ve RasûleHU ülaike fiyl'ezelliyn;
Muhakkak ki Allah ve O'nun Rasûlü ile muhaddeleşenler (sınırlaşanlar, isyan, muhalefet edenler**), işte onlar en zeliller (**münafıklar**) içindedirler.**

21-) KetabAllahu leağlibenne ENE ve RusulİY* innAllahe Kaviyyun Aziyz;
Allah: "*Ben ve Rasûllerim mutlaka galip geleceğim*" diye yazmıştır... Muhakkak ki Allah Kaviyy'dir, Aziyz'dir.

22-) La tecidu kavmen yu'minune Billahi velyevmil'ahıri yüvaddune men haddAllahe ve RasûleHU ve lev kânu abaehüm ev ebnaehüm ev ıhvanehüm ev 'aşiyretehüm* ülaike ketebe fiy kulubihimül'iymane ve eyyedehüm Biruhın minHU, ve yudhıluhüm cennatin tecriy min tahtihel'enharu halidiyne fiyha* radıyAllahu 'anhüm ve radu 'anHU, ülaike hızbullah* ela inne hızballahi hümülmüflihun;
(B sırrıyla**) Allah'a ve O'nun Rasûlü'ne iman eden bir kavmi, Allah ve O'nun Rasûlü ile muhaddeleşenler (**hadleşenler, isyan, muhalefet edenler**) le sevişiyorlar bulamazsın (**yaratılış amaçlarının benzemeyişi ve ruhani farklılık dolayısıyla tabii olarak birbirlerini çekmezler**)... Velev ki bunlar, onların babaları, yahut oğulları, yahut kardeşleri veya aşiretleri olsalar bile... İşte bunlar (**Allah'ın**) kalblerinin içine imanı yazdığı ve kendinden (**kudsi**) bir ruh ile onları (**B sırrınca**) te'yid ettikleridir... Ve onları, içinde ebedi kalıcılar olmak üzere, altlarından nehirler akan cennetlere dahil eder... Allah onlardan razı olmuş, onlar da Allah'dan razı olmuş halde... İşte bunlar Hizbullah'dır (**Allah'ın Hizbi**)... Dikkat edin, muhakkak ki Hizbullah (**vahdet ehli**) iflah edenlerin (**kurtuluşa erenlerin**) ta kendileridir.**

****

HAŞR SÛRESİ (59)

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

Haşr Sûresi, Medine-i Münevvere'de nazıl olmuştur... Tüm sûreler itibarıyla 95. veya 102. sırada nazıl olmuştur... 24 ayettir... Adını, ikinci ayetinde konusu ve adı geçen "**Haşr**"dan alır... "**Haşr**" sözlükte, bir topluluğu bir yerden başka bir yere sevketmektir... "**Mahşer**" kelimesi de burdan gelir ki kyamet günü de bir Haşir Günü'dür...

Haşr Sûresinde: Tesbih sırrı, Haşr, Beni Nadiyr gazvesi, basiret sahiplerine ibret almak farzdır, Hz.Rasûlullah'ın sözlerinin bağlayıcılığı, fey (ganimet), muhacir ve ensar, i'sar, nefsin cimriliğinden korunanlar, mü'minlerin birbirlerine duaları ve men'edilen kötü duygular, Allah'dan perdeli olanların korkaklığı, münafıkların şeytana benzerliği, bulunduğun anın iman üzere değerlendirilmesinin önemi ve bilinçli yaşam, Allah'ı unutanlar gibi (dahi) olmamak, nar ve cennet ashabı, "Kur'an dağa inzal edilse dağ haşyetullah'tan parçalanırdı" ve tefekkür, Esma-ül Hüsna ayetleri,... gibi önemli hususlar açıklanmaktadır...

Haşr Sûresi ile ilgili bazı Hadis-i Şerifler:

Kim Haşr Sûresi'ni okursa, Cennet'ten, Nar'dan, Arş, Kürsiy, Semavat, Arz, haşerat, rüzgar, bulut, kuş (cinsi**), hayvan (**cinsi**), ağaç (**cinsi**), dağ, Güneş, Ay ve melaike'den hiçbir şey hariç kalmamak üzere mutlaka ona salat (**dua, rahmet**) ederler ve onun için istiğfarda bulunurlar... Eğer onun (**Haşr Sûresini okuduğunun**) gününde yahut gecesinde ölürse şehiyd olarak ölür**.

Kim Haşr Surasi'nin ahirini "*Lev enzelna hazelKur'ane...*"den sonuna kadar okur da onun gecesinde ölürse, şehiyd olarak ölür.

Sabah ettiğinde kim üç kerre: "*Euzü BillahisSemiy'il Aliymi mineşŞeytanirRaciym*" der ve Haşr Sûresi'nin ahirinden üç ayeti okursa, Allah ona akşam edinceye kadar salat eden yetmiş bin melek müvekkel kılar... Eğer o günde ölürse şehiyd olarak ölür... Kim akşam ettiğinde onu (n aynını**) okursa, aynen böylecedir**.

Allah'ın İsm-i A'zam'ı, Haşr Sûresi'nin ahirinden altı ayet içindedir.

Bera b. Azib r.a., **Hz.Ali** r.a.ya dedi ki: "***Senden Allah hakkı için, Rasûlullah'ın sana özel öğrettiklerinden, Cibriyl'in O'na özel getirdiğinden ve Rahman'ın O'na özel ba'settiklerinden en faziletlisini bana öğretmeni istiyorum***"... **Hz.Ali** r.a. da şöyle buyurdu: "***Ey Bera!... Eğer Allah'a İsm-i A'zam'ı ile dua etmek istersen, Hadiyd Sûresi'nin evvelinden on ayeti ve Haşr Sûresi'nin ahirini oku... Sonra şöyle de: <<*Ey O (**Ya Men HU**) !... Böyle (**bu ayetlerdeki sıfatlarla**) olan ve ondan başka (**bu sıfatların aksi**) bir şey olmayan!... Senden bana şöyle şöyle (**dileğini dillendir...?**) yapmanı diliyorum>>... Vallahi ya Bera!... Bununla benim aleyhime dua etsen yere geçerim!***" (dedi)...

Keza bir başka rivayette, **Hz.Rasûlullah**'dan Kur'an'ın kıraatını okuyan sahabeye, "***Lev enzelna hazel Kur'ane ala cebelin...***" ayetine geldiğinde, **Hz.Rasûlullah**'ın: "**Elini başına koy**" dediği; çünkü **Cibril** a.s.ın da bu ayeti indirdiğinde, **Hz.Rasûlullah**'a: "**Elini başına koy; bu sam (**ölüm**) dan başka her derde şifadır**" dediği nakledilir...

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) Sebbeha Lillahi ma fiysSemavati ve ma fiyl'Ard* ve HUvel'AziyzülHakiym;
Semavat'ta ne var ve Arz'da ne varsa (kendi Esmasıyla onları açığa çıkaran, varlıklarında gayrı olmayan**) Allah'ı tesbih etmiştir... O Aziyz'dir, Hakiym'dir.**

2-) Huvelleziy ahrecelleziyne keferu min ehlilKitabi min diyarihim lievvelil haşr* ma zanentum en yahrucu ve zannu ennehüm ma ni'atühüm husunuhüm minâllahi feetahümullahu min haysü lem yahtesibu ve kazefe fiy kulubihimurru'be yuhribune buyutehüm Bieydiyhim ve eydilmu'miniyne fa'tebiru ya ulil'ebsar;
O odur ki, Ehl-i Kitab'tan kafir olanları, Haşr'ın evveli için (ilk haşır'da**) yurdlarından çıkardı... Siz onların (**yurdlarından**) çıkacaklarını zannetmemiştiniz... Onlar da kalelerinin (**kendilerini**) Allah'dan**

(gelene**) mani olacağını zannetmişlerdi... Allah onlara hiç sanmadıkları yerden geldi ve kalblerinin içine korku attı... Kendi (**Bi-**) elleriyle ve mü'minlerin elleriyle evlerini tahrib ediyorlardı... Ey basiret (**akıl**) sahipleri ibret alın!.**

Not: Bu ayet ve takibeden bir kaç ayet Medine-i Münevvere'den haşredilen (toplu olarak sürülen) Ben-i Nadiyr yahudilerinin bu vak'ası ile ilgili nazıl olmuştur... Ancak, madem ki ayette bile: "**Ey basiret (**akıl**) sahipleri ibret alın!.**" denildiğine göre ibrete şayan yönleri daima sözkonusudur...

3-) Ve levla en ketebAllahu 'aleyhimulcelae le'azzebehüm fiyddünya* ve lehüm fiyl'ahıreti 'azâbunnar;
Eğer Allah onlar üzerine Cela (toplu olarak sürülme-çıkarılma**)'yı yazmasaydı, onları elbette dünyada azablandırırdı... Ahiret'te ise onlar için Nar'ın azabı vardır.**

4-) Zâlike Biennehüm şakkullahe ve RasûleHU, ve men yuşakkıllahe feinnAllahe şediydül'ıkab;
Bunun sebebi (B sırrınca**) şudur: Onlar Allah'a ve O'nun Rasûlü'ne muhalefet ettiler/kendilerini Allah'dan ve O'nun Rasûlü'nden ayırıp kopardılar... Kim Allah'a muhalefet ederse/kendini Allah'dan ayırıp gayrına otururs a, muhakkak ki Allah Şediyd'ül Ikab'dır (**azab-sıkıntı vermesi çok şiddetlidir**) ?!.**

5-) Ma kata'tüm min liynetin ev terektumuha kaimeten 'alâ usuliha feBi iznillahi ve liyuhziyel fasıkıyn;
Bir hurma ağacını kestiniz yahut onu asılları üzere kaim bıraktınız ise, (bu**) Allah'ın izniyle (**Bi-iznillah**) dir ve fasıkları rezil-rüsvay etmesi içindir.**

6-) Ve ma efaalahu 'alâ RasûliHİ minhüm fema evceftum 'aleyhi min haylin ve la rikâbin ve lakinnAllahe yusellitu RusuleHU 'alâ men yeşa'* vAllahu 'alâ külli şey'in Kadiyr;
Allah'ın onlardan Rasûlü'ne verdiği (fethettiği**) fey' (**ganimet**) e gelince, siz onun üzerine ne bir at koşturdunuz ve ne de bir deve bindiniz... Fakat Allah Rasûllerini dilediği kimsenin üzerine musallat eder... Allah herşey üzerine Kadiyr'dir.**

7-) Ma efaallahu 'alâ RasûliHİ min ehlilkura feLillahi ve lirRasûli ve lizilkurba velyetama velmesakiyni vebnissebiyli, key la yekûne duleten beynel'ağniyai minküm* ve ma atakümurRasûlu fehuzuhu ve ma nehaküm 'anhu fentehu* vettekullah* innAllahe şediydül'ıkab;
Allah'ın, ehl-i kura (fethedilen şehirlerin halkın**) dan, Rasûlü'ne verdiği fey' (**ganimet**), (**faili hakiki, hakikatınız**) Allah'a (**beşeri nisbetler ve maksatlar karışmaksızın**), Rasûl'e, (**Rasûl'ün**) yakınlarına, yetimlere, miskinlere (**yoksullara**) ve yolun oğluna (**yolcuya**) aittir... (**Bu böyle takdir edilmiştir**) ki, (**mal, tedavülde olan nesne**) sizden (**sadece**) zenginler arasında elden ele dolaşan bir şey olmasın... Rasûl (**Allah'ın fethettiği ganimetten**) size ne verdi ise, onu alın (**kabul edin**);sizi neden nehyetti ise, ona son verin... Allah'dan ittika edin... Muhakkak ki Allah şediyd'ül ıkab'dır.**

8-) Lilfukarailmuhaciriynelleziyne uhricu min diyarihim ve emvalihim yebteğune fadlen minAllahi ve rıdvanen ve yensurunAllahe ve RasûleHU, ülaike hümussadikun;
(O fey'**) yurtlarından ve mallarından çıkarılmış, Allah'dan bir fazl ve rıdvan isteyen, Allah'a ve O'nun Rasûlü'ne yardım eden muhacir fukara içindir... İşte onlar sadıkların ta kendileridir.**

9-) Velleziyne tebevveüddare vel'iymane min kablihim yuhıbbune men hacere ileyhim ve la yecidune fiy sudurihim haceten mimma utu ve yü'sirune 'alâ enfüsihim velev kâne Bihim hasasatun, ve men yuka şuhha nefsihi feülaike hümülmüflihun;
Onlardan (muhacirler'den**) önce o yurda (**Medine-i Münevvere'ye; hicret yurduna?**) ve iman'a yerleşmiş olan kimseler (**Ensar**), kendilerine hicret edenleri severler... Onlara (**muhacirlere**) verilenlerden kendi sadırlarında (**kalblerinde**) bir hacet bulmazlar (**içlerinde bir ihtiyaç hissetmezler**)... Kendileri (**B sırrınca**) ihtiyaç içinde olsalar da (**zaruret halinde bile**) onları kendi nefslerine tercih ederler (**i'sar**)... Kim nefsinin cimriliğinden/ihtirasından korunursa, işte onlar iflah edenlerin (**kurtuluşa erenlerin**) ta kendileridir.**

10-) Velleziyne cau min ba'dihim yekulune Rabbenağfir lena ve liıhvaninelleziyne sebekuna Bil'iymani ve la tec'al fiy kulubina ğıllen lilleziyne amenu Rabbena inneKE Raufun Rahıym;
Onlardan (Ensar ve Muhacir'den?**) sonra gelenler şöyle derler: "*Rabbimiz!... Bizi ve (**Bi-**) iman ile (**arınıp hakikatına dönmede**) bizi öne geçmiş olan kardeşlerimizi mağfiret et, kalblerimizde iman***

etmiş olanlar için bir ğil (*kin, sevgisizlik; ayrı-gayrıya sebep olan düşünceler-arzular****) oluşturma... Rabbimiz!... Muhakkak ki sen Rauf'sun, Rahıym'sin*****".**

11-) Elem tera ilelleziyne nafeku yekulune liıhvanihimulleziyne keferu min ehlilKitabi lein uhrictum lenahrucenne me'aküm ve la nutıy'u fiyküm ehaden ebeden, ve in kutiltüm lenensûrenneküm* vAllahu yeşhedu innehüm lekâzibun;
Görmedin mi o münafıklık edenleri (yahudi münafıkları**) ki, ehl-i kitab'tan kafir olan (**Rasûlullah'a ihanet eden Ben-i Nadir yahudisi**) kardeşlerine: "*****Andolsun ki eğer siz (****yurdunuzdan****) çıkarılırsanız, elbette biz de sizinle birlikte çıkacağız... Sizin hakkınızda hiçbir kimseye ebediyyen itaat etmeyeceğiz... Eğer savaşılırsanız (****sizinle savaşılırsa****), mutlaka size yardım edeceğiz*****" derler... Allah şahidlik eder ki kesinlikle onlar yalancılardır.**

12-) Lein uhricu la yahrucune me'ahüm* ve lein kutilu la yensurunehüm* ve lein nasaruhüm leyüvellunel'edbare, sümme la yunsarun;
Andolsun ki eğer onlar (yurtlarından**) çıkarılsalar, onlarla birlikte çıkmazlar... Andolsun ki eğer onlar savaşılsalar, onlara yardım etmezler... Andolsun ki eğer onlara yardım etseler, mutlaka arkalarına dönüp kaçarlar... Sonra da yardım olunmazlar.**

13-) Leentum eşeddu rehbeten fiy sudurihim minAllah* zâlike Biennehüm kavmun la yefkahun;
Muhakkak ki siz, onların sadrlarında (kalplerinde**) korku itibarıyla Allah'dan daha şiddetlisiniz... Bu (**nun B sırrınca sebebi şu**), onların fıkhetmeyen (**iyi anlamayan**) bir kavim olmalarındandır.**

14-) La yukatiluneküm cemiy'an illâ fiy kuren muhassanetin ev min verai cudur* be'suhüm beynehüm şediyd* tahsebuhüm cemiy'an ve kulubühüm şetta* zâlike Biennehüm kavmun la ya'kılun;
Onlar (Ben-i Kureyza, Ben-i Nadiyr yahudileri; hakikata samimi olmayan, diyn'in hakikatından perdeli ehl-i kitab?**) sizinle toplu halde, ancak tahkim edilmiş (**kale gibi çevrilmiş**) karyeler (**şehirler**) de yahut duvarların arkasından savaşırlar... Onların kendi aralarındaki be'sleri (**savaşları, problemleri, birbirlerine çıkardıkları sıkıntıları da**) şiddetlidir... Kalbleri dağınık/ayrı ayrı olduğu halde onları toplu sanırsın... Bu (**nun B sırrınca sebebi şu**), onların akletmeyen bir kavim olmalarındandır.**

15-) Kemeselilleziyne min kablihim kariyben zâku vebale emrihim* ve lehüm 'azâbun eliym;
(Bu yahudilerin meseli**) kendilerinden yakın (**zaman**) önce (**Bedir'de**) işlerinin vebalini tatmış ve kendileri için (**Ahiret'te de**) elim bir azab olan kimselerin meseli gibidir.**

16-) Kemeselişşeytani iz kale lil'İnsanikfur* felemma kefere kale inniy beriy'un minke inniy ehafullahe Rabbel'alemiyn;
(O hakikata samimi olmayan yahudi münafıkların ibretlik durumu**) insana: "*****Küfret (****Hakikatından gafil ol, esfele safiline düş)"*** **dediği vakit şeytan'ın (**vehmin**) ibretlik durumu gibidir... (**İnsan**) küfrettiğinde (**gerçeği reddedip hakikatından kilitlendiğinde**), (**şeytan**): "*****Muhakkak ki ben senden beriyim/uzağım... Doğrusu ben Rabb'ül Alemiyn olan Allah'dan korkarım*****" dedi.**

17-) Fekâne 'akıbetehüma ennehüma fiynnari halideyni fiyha* ve zâlike cezauzzalimiyn;
Bu yüzden ikisinin de akibeti, içinde ebedi kalıcılar olarak Nar'da kalmaları oldu... İşte bu zalimlerin cezasıdır.

18-) Ya eyyuhelleziyne amenuttekullahe veltenzur nefsun ma kaddemet liğad* vettekullah* innAllahe Habiyrun Bima ta'melun;
Ey iman edenler!... Allah'dan ittika edin!... Bir nefs yarın (ölüm ötesi**) için ne takdim ettiğine (**önceden ne gönderdiğine**) bir baksın... Allah'dan ittika edin... Muhakkak ki Allah yaptıklarınızdan (**B sırrınca**) Habiyr'dir.**

19-) Ve la tekûnu kelleziyne nesullahe feensahüm enfusehüm* ülaike hümülfasikun;
Şu, Allah'ı (hakikatlarını**) unuttular (**hakikatlarına itaat ve uyumluluğu terkettiler**) da Allah da bu yüzden onlara kendi nefslerini unutturduğu kimseler gibi olmayın... İşte onlar fasıkların ta kendileridir.**

20-) La yesteviy ashabunnari ve ashabulcenneti, ashabulcenneti hümülfaizun;
Nar ashabı ile Cennet ashabı bir olmaz... Ashab-ı Cennet kurtuluşa erenlerin ta kendileridir.

21-) Lev enzelna hazelKur'âne 'alâ cebelin leraeytehu haşi'an mutesaddi'an min haşyetillah* ve tilkel'emsalu nadribuha linNasi le'allehüm yetefekkerun;
Eğer şu Kur'an'ı (başı Sema'da, kökü yedi kat yerin dibinde olan**) bir dağın üzerine (**kaskatı bir şuur mazharına**) inzal etseydik, elbette onu Allah haşyetinden (**dolayı**) huşu ederek, çatlayıp parça parça olduğu halde görürdün... İşte bu misalleri insanlara tefekkür etsinler diye darbediyoruz/veriyoruz.**

22-) HuvAllahulleziy la ilahe illâ HU* 'Alimulğaybi veşşehadeti, HuverRahmanurRahıym;
O, kendinden gayrı ilah (vücud**) olmayan Allah'tır... Ğayb ve şahadeti daimi bilendir (**zira hepsi ilmindedir; **O**'na göre ğayb yok, vakıftır**)... O, Rahman'dır (**kemalatlarını izhar için herşeye vücud veren, rahmeti olarak var kılandır**), Rahıym'dir (**kemalatının önündeki manileri ortadan kaldıran, kendini tanıtan, manevi rahmet sahibidir**).**

23-) HuvAllahulleziy la ilahe illâ HU* el Melik'ül Kuddûs'üs Selâm'ul Mu'min'ul Müheymin'ul Aziyz'ul Cebbar'ul Mütekebbir* SubhanAllahi 'amma yüşrikûn;
O, kendinden gayrı ilah (vücud**) olmayan Allah'tır...Melik'dir (**cümle yaratıkların mutasarrıfı, mutlak hükümran, tam kayıtsız**), Kuddus'dur (**yaratılmışlığa ve kevne ait nitelenmelerden, sınırlılıktan mukaddes**), Selam'dır (**yaratılmışlara selamet ihsan eden, yakiyn halini oluşturan, mü'minlere 'İSLAM'ın hazmını veren**), Mu'min'dir (**iman nurunun kaynağı, böylece emin makamı oluşturan; gayb'ın sırlarına açık idrakı meydana getiren**), Muheymin'dir (**gözetip himaye eden, yüceliği ile kendinden geçiren**), Aziyz'dir (**Mutlak galip**), Cebbar'dır (**iradesini zorunlu olarak kabul ettiren**), Mütekebbir'dir (**Şanına uygun kibriya sahibidir; O'nun büyüklüğünü hiç kimse aşamaz, herşey acz ile malul'dur, gafletin sonu yoktur**)... (**Ki**) Allah, onların ortak koştuklarından Subhan'dır!.**

24-) HuvAllahul Halik'ul Bâri'ül Musavviru leHUl' Esma'ül Hüsna* yüsebbihu leHU ma fiysSemavati vel'Ardı, Ve HUvel'Aziyz'ul Hakiym;
O, Halık (mutlak yaratan, takdir eden**), Bari (**her yarattığını, zaman ve özellik olarak yekdiğerine uygun izhar eden-tafsile getiren**), Musavvir ((**sonsuz manalarını şekillendiren; yarattıklarının hepsini ayrı bir sûretle meydana getiren**) olan Allah'dır; Esma'ül Hüsna O'nundur... Semavat'ta ve Arz'da ne varsa O'nu tesbih ediyor; O ise Aziyz'dir, Hakiym'dir.**

****

MÜMTEHİNE SÛRESİ (60)

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

Mümtehine Sûresi, Medine-i Münevvere'de nazıl olmuştur... Tüm sûreler itibarıyla 92. veya 111. sırada nazıl olduğu rivayet edilir... 13 ayetttir... Sûre'nin adı, "**Mümtehine**" (imtihan eden kadın) veya "**Mümtehane**" (imtihan edilen kadın) ya da "**İmtihan**"dır... Bu isimler ayetlerde anlatılan konularla ilgilidir... Şöyleki: Kureyş'ten kaçıp Medine'ye gelen bir takım kadınlar hakkındaki muameleyi açıklığa kavuşturuyor... Ayrıca Allah için sevmek ve Allah için buğzetmek, gayri müslimlerle bazı muameleler gibi başka imtihanlar da sözkonusudur...

Bu sûrenin sebebi nüzülünde şu olay da sözkonusudur: Sare isimli Mekkeli bir şarkıcı kadın, Medine'ye Hz.Rasûlullah'dan maddi yardım talebi ile gelir... Hz.Rasûlullah'ın teşviki ile o kadın giydirilir ve ihtiyaçları giderilir... Nihayet o kadın Mekke'ye dönerken Hatıb b. Ebi Beltaa adındaki ailesi hala Mekke'de olan bir müslüman, o kadına Kureyş'e verilmek üzere bir mektub verir... Bu mektubta Hz.Rasûlullah'ın Mekke Fethi'ne hazırlandığı haberi veriliyordu... Hz.Rasûlullah vahiy ile öğrendiği bu durum üzerine Hz.Ali r.a.ın başkanlığında bir müfreze gönderir ve o mektubu ele geçirir...v.s.

<u>İmtihan Sûresinde</u>: Allah için sevme-Allah için buğzetme... Allah'ın ve mü'minlerin düşmanı ne?... Mü'minlerin düşmanlığı ve buğzu zati-ebedi bir düşmanlık değil, fiile buğzdur... Hz.İbrahiym'in ölmez örnekliği... Müslümanların sair insanlığa karşı büyük sorumluluğu... İmtihan edilen kadınlar... HatemünNebî'ye biat eden kadınlar,... gibi bir çok önemli husus açıklanmaktadır...

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) Ya eyyuhelleziyne amenu la tettehızu 'aduvviy ve 'aduvveküm evliyae tulkune ileyhim Bilmeveddeti ve kad keferu Bima caeküm minelHakkı yuhricunerRasûle ve iyyaküm en tu'minu Billahi Rabbiküm* in küntüm harectum cihaden fiy sebiyliy vebtiğae merdatiy tusirrune ileyhim Bilmeveddeti, ve ene a'lemu Bima ahfeytum ve ma a'lentum* ve men yef'alhu minküm fekad dalle sevaessebiyl;
Ey iman edenler!... Benim de düşmanım, sizin de düşmanınız olanları (müşrikleri, gadab edilmişleri**) veliler edinmeyin... Onlar, Hakk'dan size gelmiş olanı (**B sırrınca**) küfr (**inkar, red**) ettikleri, Rabbiniz (**hakikatınız**) olan Allah'a (**B sırrıyla**) iman ettiğiniz için Rasûl'ü (**Rasûlullah'ı**) ve sizi (**yurdunuzdan**) çıkardıkları halde, siz onlara (**Bi-**) mevedde (**sevgi**) ilka ediyorsunuz (**görünüşte dolaylı da olsa işlerini takviye ve teşvik ediyorsunuz**)... Eğer yolumda cihad etmek ve rızamı taleb etmek/kazanmak için çıkmış iseniz (**onları dost edinmeyin**);halbu ki onlara (**içinizden**) (**Bi-**) mevedde (**sevgi**) gizliyorsunuz... (**Oysa**) ben gizlediğinizi de açıkladığınızı da (**B sırrınca**) bilirim... Sizden kim bunu yaparsa, yolun denge noktasından (**sırat-ı müstakıym'den**) gerçekten sapmıştır.**

2-) İn yeskafuküm yekûnu leküm a'daen ve yebsutu ileyküm eydiyehüm ve elsinetehüm Bissui ve veddu lev tekfurun;
Eğer onlar sizi yakalar/ele geçirirlerse, sizin için düşmanlar olurlar (Hakk'dan döndürmeye zorlarlar**)... Ellerini ve dillerini size (**Bi-**) kötülükle bast ederler (**uzatırlar**) ve kafir olmanızı (**gerçeği reddetmenizi**) şiddetle arzu ederler.**

3-) Len tenfe'aküm erhamuküm ve la evladuküm yevmelkıyameti yafsılu beyneküm* vAllahu Bima ta'melune Basıyr;
Ne Erhamınız (akrabalarınız**) ne de evladınız (**gibi fani nisbetler ve Allah için olmayan onların dostluğu**) size asla fayda sağlamaz... Kıyamet günü (**Allah**) aranızı ayırır... Allah yaptıklarınızı (**B sırrınca**) Basıyr'dir.**

4-) Kad kânet leküm usvetun hasenetun fiy İbrahiyme velleziyne me'ahu, iz kalu likavmihim inna bureau minküm ve mimma ta'budune min dunillahi keferna Biküm ve beda beynena ve beynekümül'adavetü velbağdau ebeden hatta tu'minu Billahi vahdeHU illâ kavle İbrahiyme liebiyhi leestağfirenne leke ve ma emlikü leke minAllahi min şey'* Rabbena 'aleyke tevekkelna ve ileyke enebna veileykelmasıyr;
İbrahiym'de ve Onunla beraber olan kimselerde sizin (tevhid ehli**) için gerçekten üsve-i hasene (**güzel bir örnek**) vardır... Hani onlar kavimlerine dediler ki: "*Muhakkak ki biz sizden de, Allah'ın gayrından kulluk yaptıklarınızdan da uzağız... Sizi (*B sırrınca*) küfr ettik (*örttük; inkar-red ettik*)... Bizimle sizin aramızda, siz Allah'a O'nun tekliği ile (*B sırrınca*) iman edinceye kadar, ebediyyen düşmanlık ve buğz başlamıştır*"... Ancak İbrahiym'in babasına: "*Mutlaka senin için mağfiret dileyeceğim; ama senin için (*dua edip istemekten başka*) Allah'dan bir şeye malik değilim*" sözü hariç... (**İbrahiym ve Onunla beraber olanlar**): "*Rabbimiz, sana tevekkül ettik, sana yöneldik (*rücu' ettik*) ve dönüş (*ümüz*) sanadır*" (**dediler**).**

5-) Rabbena lâ tec'alna fitneten lilleziyne keferu vağfir lena Rabbena* inneKE ENTEl'Aziyzül Hakiym;
"***Rabbimiz!... Kafir olanlar için bizi bir fitne kılma... Bizi mağfiret et Rabbimiz!... Muhakkak ki sen Aziyz'sin, Hakiym'sin*".**

6-) Lekad kâne leküm fiyhim üsvetun hasenetün limen kâne yercullahe velyevmel'ahır* ve men yetevelle feinnAllahe HuvelĞaniyyulHamiyd;
Andolsun ki onlarda (İbrahiym ve ashabında**) sizin için, Allah'ı ve Ahir Günü umanlar için üsve-i hasene (**güzel bir örnek**) vardır... Kim (**Allah'dan**) yüz çevirirse, muhakkak ki Allah Ğaniyy'dir, Hamiyd'dır.**

7-) 'AsAllahu en yec'ale beyneküm ve beynelleziyne 'adeytum minhüm meveddeten, vAllahu Kadiyr* vAllahu Ğafurun Rahıym;
Umulur ki Allah sizinle, onlardan düşman olduklarınız arasında bir mevedde (sevgi**) oluşturur (**onlara tevhidi hidayet eder**)... Allah Kadiyr'dir... Allah Ğafur'dur, Rahıym'dir.**

8-) La yenhakümullahu 'anilleziyne lem yukatiluküm fiyddiyni ve lem yuhricuküm min diyariküm en teberruhüm ve tuksitu ileyhim* innAllahe yuhıbbulmuksitıyn;
Diyn'de sizinle savaşmamış ve sizi yurtlarınızdan çıkarmamış kimselere iyilik yapmanızdan ve onlara adaletli davranmanızdan Allah sizi nehyetmez... Muhakkak ki Allah muksitleri (uluhiyyet hükümlerine göre muamele edenleri**) sever.**

9-) İnnema yenhakümullahu 'anilleziyne katelukum fiyddiyni ve ahrecuküm min diyariküm ve zaheru 'alâ ıhraciküm en tevellevhüm* ve men yetevellehüm feülaike hümüzzalimun;
Allah ancak, Diyn'de sizinle savaşmış, sizi yurtlarınızdan çıkarmış ve sizin ihracınız üzerine (sizi çıkaranlara**) yardım edip destek olmuş kimseleri dost edinmenizi size nehyeder... Kim onları veli edinir/sevişir/yardım ederse, işte onlar zalimlerin ta kendileridir.**

10-) Ya eyyuhelleziyne amenu iza caekümül mu'minatu muhaciratin femtehınuhünne, Allahu a'lemu Bi iymanihinn* fein 'alimtumuhünne mu'minatin fela terci'uhünne ilelküffari la hünne hıllun lehüm ve la hüm yehıllune lehunn* ve atuhüm ma enfeku* ve la cunaha 'aleyküm en tenkıhuhünne iza ateytümuhünne ucurehunn* ve la tumsikû Bi'ısamilkevafiri ves'elu ma enfaktum velyes elu ma enfeku* zâliküm hukmullahi yahkumu beyneküm* vAllahu Aliymun Hakiym;
Ey iman edenler!... Mü'min kadınlar hicret ediciler olarak size geldiklerinde, onları imtihan edin (size niçin geldiklerini sorun**)... Allah onların imanlarını (**B sırrınca**) daha iyi bilir... Eğer onları mü'min kadınlar bilirseniz (**iman ettikleri için geldiklerini anlarsanız**), onları küffara (**kafirlere**) geri döndürmeyin... Ne bunlar (**mü'min kadınlar**) onlara (**küffara**) helaldir, ne de onlar bunlara helal olurlar... Onlara (**küffara**) infak ettiklerini (**mehirlerini**) verin... Onların (**bu kadınların**) ecirlerini (**mehirlerini**) kendilerine verdiğiniz vakit onları nikahlamanızda sizin üzerinize bir cünah (**günah**) yoktur... Kafir kadınların (**Bi-**) ismetlerini (**nikahlarını, akidlerini, iffetlerini**) tutmayın (**salı verin onları**)... Siz (**kafirlere dönmeyi tercih eden kadınlar için**) harcadıklarınızı isteyin, onlar da (**kafirler de sizi tercih eden mü'min kadınlar için**) harcadıklarını istesinler... Bu size Allah'ın hükmüdür... (**İşte O**) aranızda hükmediyor... Allah Aliym'dir, Hakiym'dir.**

11-) Ve in fateküm şey'ün min ezvaciküm ilelküffari fe'akabtum featulleziyne zehebet ezvacuhüm misle ma enfeku* vettekullahelleziy entüm Bihi mu'minun;
Eğer eşlerinizden küffara bir şey fevt eder (eşlerinizden elinizden çıkan olur**) de (**sonra siz**) muakıb olursanız (**fırsat size geçer; onların eşlerinden size kaçan olur ya da ganimet olarak size kalırlarsa**), eşleri gitmiş olanlara harcadıklarının (**mehirlerinin**) mislini veriniz... O Allah'dan ittika edin ki siz O'na (**B sırrınca**) mü'minlersiniz.**

12-) Ya eyyühenNebîyyu iza caekelmu'minatu yubayı'neke alâ en la yüşrikne Billahi şey'en ve la yesrıkne ve la yezniyne ve la yaktulne evladehünne ve la ye'tiyne Bibuhtanin yefteriynehu beyne eydiyhinne ve erculihinne ve la ya'sıyneke fiy ma'rufin febayı'hünne vestağfir lehunnAllah* innAllahe Ğafurun Rahıym;
Ey O Nebî (HatemünNebî**) !... Mü'min kadınlar: "*Allah'a (B gerçeğince) hiçbir şeyi ortak koşmamaları, hırsızlık yapmamaları, zina etmemeleri, çocuklarını katletmemeleri, elleri ve ayakları arasında bir (Bi-) buhtan uydurup getirmemeleri (yüklendikleri çocuklarının nesebini saptırmamaları) ve hiçbir ma'ruf'ta (getirdiğin diyn-sünnetullah hükümlerinde; fıtrata göre iyi işlerde; onlara emrettiklerinde ve nehyettiklerinde) sana ısyan etmemeleri*" üzerine sana bey'atlaşmaya geldiklerinde, onlarla bey'atlaş ve onlar için Allah'dan mağfiret dile... Muhakkak ki Allah Ğafur'dur, Rahıym'dir.**

13-) Ya eyyuhelleziyne amenu la tetevellev kavmen ğadıbAllahu 'aleyhim kad yesiu minel'ahıreti kema yeiselküffaru min ashabilkubur;
Ey iman edenler!... Allah'ın kendilerine gadab ettiği, küffarın (gerçeği reddedenlerin**) ashab-ı kubur (**kabir halkı**)'dan/ (**ya da ashab-ı kubur'dan olan kafirlerin**) ümit kestikleri gibi Ahiret'ten ümit kesmiş bir kavmi dost edinmeyin!.**

****

SAFF SÛRESİ (61)

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

Saff Sûresi, Medine-i Münevvere'de nazıl olmuştur... Tüm sûreler itibarıyla 108. veya 112. sırada indiği rivayet edilir... 14 ayettir... Adını 4.ayetinde Allah yolunda (vahdet'te) saf bağlayıp savaşanları bahsettiği için almıştır... Ayrıca son ayetinden dolayı "**Havariyyun**" Sûresi de denir ki bizce 6. ve takibeden ayetler dolayısıyla "**Müjde Sûresi**" de denebilir...

Saff Sûresinde: Tesbih sırrı, Allah indinde değerlendirilmeyen (abes, önemsiz) hiçbir şey yok, söylediklerimizden sorumluyuz, Allah yolunda saf tutmak, Rasûlullah olan Musa'yı inciten kavim, İsrailOğullarına Rasûlullah olan MeryemOğlu İsa'nın "**Ahmed**" ismi ile müjdelediği Rasûl, İslam'a çağrılanlar, Allah nurunu tamamlayacaktır, elim azabtan kurtaran ticaret, Adn cennetleri, nusret ve fetih, ensarullah ve havariyyun ile İslam'ın bağlantısı,... gibi bir çok önemli konu açıklanmaktadır...

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) Sebbeha Lillahi ma fiysSemavati ve ma fiyl'Ard* ve HUvel'AziyzülHakiym;
Semavat'ta ne var ve Arz'da ne varsa (Esmasıyla onları açığa çıkaran, varlıklarında gayrı olmayan**) Allah'ı tesbih etmiştir... O Aziyz'dir, Hakiym'dir.**

2-) Ya eyyuhelleziyne amenu lime tekulune ma la tef'alun;
Ey iman edenler!... Yapmayacağınız şeyi niçin söylüyorsunuz (iman etmekten maksat, arınmaktır**) ?.**

3-) Kebure makten 'ındAllahi en tekulu ma la tef'alun;
Yapmayacağınız şeyi söylemeniz, Allah indinde şiddetli gadab itibarıyla büyük (bir günah; kebair, şirk**) olmuştur.**

4-) İnnAllahe yuhıbbulleziyne yukatilune fiy sebiliHİ saffen keennehüm bünyanun mersusun;
Muhakkak ki Allah, kendi yolunda marsus (biribirine kurşun ile kaynatılmış tek vücud**) bir bina gibi, saf bağlayarak savaşan kimseleri sever.**

5-) Ve iz kale Musa likavmihi ya kavmi lime tu'zuneniy ve kad ta'lemune enniy Rasûlullahi ileyküm* felemma zağu ezağAllahu kulubehüm* vAllahu la yehdilkavmel fasikıyn;
Hani Musa kavmine dedi ki: "*Ey kavmim!...Muhakkak ki benim size Allah Rasûlü olduğumu bildiğiniz halde niçin bana eziyyet ediyorsunuz?*"...Onlar (Hakk'dan**) inhiraf ettiklerinde, Allah onların kalblerini (**Hakk'dan, diyn'den**) döndürdü (**gerçeği algılayamazlar artık**)... Allah fasıklar kavmine hidayet etmez.**

6-) Ve iz kale 'Iysebnu Meryeme ya beniy israiyle inniy Rasûlullahi ileyküm musaddikan lima beyne yedeyye minetTevrati ve mübeşşiren BiRasûlin ye'tiy min ba'dismuhu Ahmed* felemma caehüm Bilbeyyinati kalu hazâ sıhrun mübiyn;
Hani MeryemOğlu İsa dedi ki: "*Ey İsrailOğulları!... Muhakkak ki ben size Allah Rasûlü'yüm!... Tevrat'tan önümde olan için bir tasdikleyici ve benden sonra gelecek, ismi Ahmed olan bir (Bi-) Rasûlü müjdeleyici olarak (irsal olundum)"*... Onlara (Bi-**) beyyineler (**apaçık kanıtlar, mucizeler**) ile geldiğinde: "*Bu apaçık bir sihirdir*" dediler.**

Not: Bu konuda bazı hadis-i şerifler:

“**Tevrat’taki ismim <*Ahyed*> (**alıp götüren, uzaklaştıran**) dir; çünkü ben ümmetimi ateşten alıp uzaklaştırırım... Zebur’daki ismim <*elMahiy*> (**silen**) dir; çünkü Allah benimle putlara kulluk yapanları sildi... İnciyl’deki ismim <*Ahmed*> (**en Hamd eden; Zat’ın kemaline en mazhar**) dir... Kur’an’daki ismim <*Muhammed*> (**ardı arkasına çok Hamd edilen**) dir; çünkü ben Sema ve Arz ehli arasında MAHMUDum (**Hamd edilenim**)”.**

“**Benim beş ismim vardır: Ben Muhammed’im ve Ahmed’im... Ben, Allah’ın benimle küfrü sildiği elMahıy’im... Ben insanların ayaklarımın üzerinde haşrolunacağı Haşir’im... Ve ben elAkıb (**kendisinden sonra Nebî gelmeyecek olan**)’im**”.

Musa a.s.a Rabbi: “**Bu Ahmed’in ümmetidir**” dediği vakit, (Musa): “**Allahım, beni Ahmed’in ümmetinden kıl**” diyerek **Hz.Rasûlullah**’ı bu isimle zikretmiştir...

7-) Ve men azlenu mimmeniftera 'alellahilkezibe ve huve yud'a ilel'İslam* vAllahu la yehdilkavmezzalimiyn;
İslam’a (Allah’a teslimiyete, hanif tabanlı fıtrat diynine**) da’vet olunduğu halde, Allah üzerine yalan uydurandan (**O’nun gayrı vücud isbat edenden**) daha zalim kimdir?... Allah zalimler kavmine hidayet etmez.**

8-) Yüriydune liyutfiu nurallahi Biefvahihim vAllahu mütimmu nuriHİ velev kerihel kafirun;
Allah Nuru’nu (Bi-**) ağızlarıyla söndürmek diliyorlar... Halbuki Allah, nurunun tamamlayıcısıdır... Velev ki kafirler (**gerçeği reddeden kilitlenmişler**) hoşlanmasa bile.**

9-) Huvelleziy ersele RasûleHU Bilhüda ve diynilHakkı liyuzhirehu 'aleddiyni küllihi velev kerihel müşrikûn;
O (Allah**) odur ki, bütün dinlere (**kendine cahil olmaktan kaynaklanan diyn edinmelere**) üstün kılmak için Rasûlü’nü Bil-Huda (**hidayet potansiyeli, hakikat klavuzu olarak**) ve Hak Diyn (**tam tevhid, ilahi ma’rifet, sistem bilinci, hak yöntem**) ile irsal etti... Velev ki müşrikler (**fena’ya yanaşmayan, gayrılığa oturanlar**) hoşlanmasa da.**

10-) Ya eyyuhelleziyne amenu hel edüllüküm 'alâ ticaretin tunciyküm min 'azâbin eliym;
Ey iman edenler!... Size, sizi elim bir azabtan kurtaracak bir ticarete delalet edeyim (göstereyim) mi?.

11-) Tu'minune Billahi ve RasûliHİ ve tucahidune fiy sebiylillâhi Biemvaliküm ve enfüsiküm zâliküm hayrun leküm in küntüm ta'lemun;
(B sırrıyla**) Allah’a ve O’nun Rasûlü’ne iman edersiniz, Allah yolunda mallarınızla ve nefsleriniz (**canlarınız**) ile (**B sırrınca**) mücahade edersiniz... İşte bu sizin için daha hayırlıdır; eğer bilirseniz!.**

12-) Yağfir leküm zünubeküm ve yüdhılküm cennatin tecriy min tahtihel'enharu ve mesakine tayyibeten fiy cennati 'adn* zâlikelfevzul'azıym;
(Bunları yaparsanız, Allah**) zenblerinizi (**benliklerinizi, günahlarınızı**) mağfiret eder ve sizi altından nehirler akan cennetlere ve Adn Cennetlerindeki temiz meskenlere dahil eder... İşte bu azim bir kurtuluştur.**

13-) Ve uhra tuhıbbuneha* nasrun minAllahi ve fethun kariyb* ve beşşiril mu’miniyn;
Ve seveceğiniz bir başka (ticaret**) daha var: Allah’dan bir nusret ve feth-i kariyb... Mü’minleri müjdele!.**

14-) Ya eyyuhelleziyne amenu kûnu ensarAllahi kema kale 'Iysebnu Meryeme lilHavariyyiyne men ensariy ilellah* kalelHavariyyune nahnu ensarullahi, feamenet taifetun min beniy israiyle ve keferet taifetun, feeyyednelleziyne amenu 'alâ 'aduvvihim feasbehu zahiriyn;
Ey iman edenler, Allah’ın Ensarı (yardımcıları**) olun (**uluhiyyet kudsiyetine, beşeriyet kanatlarıyla uçulmaz; ilahi sıfatların izharını kabule hazırlanın**) !... MeryemOğlu İsa’nın, Havariyyuna (**Havarilere**): “*Allah’a (*giden yolda; seyr-i sülük’te*) kim benim Ensarımdır?*” dediği gibi... Havariyyun dedi ki: “*Biz Allah’ın Ensarı’yız*”... İsrailOğullarından bir taife iman etti (**arındı**) ve bir taife de küfretti (**gerçeği reddetti; nankörlük etti; hakikatlerinden kilitlendi**)... Bunun üzerine o iman**

edenleri, düşmanları aleyhine te'yid ettik (destekledik, güçlendirdik**) de zahiriyn (**üstün-galip gelenler**) oldular.**

****

CUM'A SÛRESİ (62)

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

Cum'a Sûresi, Medine-i Münevvere'de nazıl olmuştur... Tüm Sûreler itibarıyla 96. veya 110. sırada nazıl olduğu rivayet edilir... 11 ayettir... Adını, 9.ayetinde Cum'a gününün namazından bahsetmesi dolayısıyla almıştır...

Cum'a Sûresinde: Tesbih sırrı, Ümmiyler için ba'solunan Rasûl, kitab yüklü eşek, yahudilerin samimi olmayan imanları ve ölümden korkmaları, Cum'a günü, Cum'a gününden olan salat'a çağırılan mü'minler alış-verişi bırakıp Allah'ın zikrine koşarlar, (Cum'a) namazından sonraki bereketler ve ni'metler, Hz.Rasûlullah'ı ayakta bırakıp ticaret ve eğlenceye gidenler,... gibi bir çok önemli husus açıklanmaktadır...

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) Yusebbihu Lillahi ma fiysSemavati ve ma fiyl'Ardıl MelikilKuddûsil'AziyzilHakiym;
Semavat'ta ne var ve Arz'da ne var (hepsi**), Melik, Kuddus, Aziyz ve Hakiym olan (**dilediği manaları açığa çıkarsın diye onları belli bir işlevle izhar eden, varlıkda gayrı olmayan**) Allah'ı tesbih ediyor.**

2-) Huvelleziy be'ase fiyl'ummiyyiyne Rasûlen minhüm yetlu 'aleyhim ayatiHİ ve yüzekkiyhim ve yu'allimuhümülKitabe velHikmete, ve in kânu min kablu lefiy dalalin mübiyn;
O (öyle Allah'dır**) ki, ümmiyler içinde kendilerinden (**ümmiylerden olan**), onlara O'nun ayetlerini tilavet eden, onları tezkiye eden ve onlara Kitab'ı ve Hikmeti öğreten bir Rasûl ba'setti... Halbuki daha önce onlar apaçık bir sapkınlık içinde idiler.**

3-) Ve ahariyne minhüm lemma yelhaku Bihim* ve HUvel'AziyzülHakiym;
Ve henüz kendilerine (B gerçeğince**) ilhak olmamış (**katılmamış**) oldukları halde onlardan (**ümmiylerden olan?**) başkalarına da (**O Rasûlü ba'setti**)... O Aziyz'dir, Hakiym'dir.**

4-) Zâlike fadlullahi yü'tiyhi men yeşa'* vAllahu Zülfadlil'azıym;
İşte bu Allah'ın fazlıdır, onu dilediğine verir... Allah ZülFadlil Azıym (büyük lutuf sahibi**) dir.**

5-) Meselulleziyne hummilutTevrate sümme lem yahmiluha kemeselilhımari yahmilu esfara* bi'se meselülkavmilleziyne kezzebu Biayatillah* vAllahu la yehdilkavmezzalimiyn;
Kendilerine Tevrat yükletilip sonra onu yüklenip taşımayanların misali, büyük kitablar taşıyan eşeğin misali gibidir... Allah'ın ayetlerini (B gerçeği ile**) yalanlayan kavmin misali ne kötüdür!... Allah zalimler kavmine hidayet etmez.**

6-) Kul ya eyyuhelleziyne hadu in ze'amtum enneküm evliyau Lillahi min duninNasi fetemennevulmevte in küntüm sadikıyn;
De ki: "*Ey yahudi olanlar!... İnsanların gayrından (*yalnızca*) sizin Allah'ın veliyleri (*himaye ettiği dostları*) olduğunuzu zannediyorsanız ve eğer doğru söyleyenler iseniz, hadi ölümü temenni edin!*".

7-) Ve la yetemennevnehu ebeden Bima kaddemet eydiyhim* vAllahu 'Aliymun Bizzalimiyn;
Ellerinin takdim ettikleri dolayısıyla onu (ölümü, B gerçeğince**) ebediyyen temenni etmezler... Allah zalimleri (**B sırrınca**) Aliym'dir.**

8-) Kul innelmevtelleziy tefirrune minhu feinnehu mulakıyküm sümme tureddune ila 'Alimilğaybi veşşehadeti feyunebbiuküm Bima küntüm ta'melun;
De ki: "*Muhakkak ki kendisinden firar ettiğiniz ölüm, mutlaka o size mulakı olacaktır (**karşılaşacaksınız****)... Sonra gayb ve şahadet'in Alimi'ne reddolunursunuz (****döndürülürsünüz****) da (****O****) size yapmakta olduklarınızı (****B sırrınca****) haber verir*".**

9-) Ya eyyuhelleziyne amenu iza nudiye lisSalati min yevmilcumu'ati fes'av ila zikrillahi ve zerulbey'a, zâliküm hayrun leküm in küntüm ta'lemun;
Ey iman edenler!... Cumua'nın günü'nden (olan**) o salat (**Cum'a günkü namaz; cem' günündeki müşahade**) için (**ezan ile?**) nida olunduğunuzda, Allah'ın (**ism-i cami'nin**) zikrine (İ**mam'ın hutbesi'ne ve cum'a salatı'na; fena'ya, vahdet'e**) koşun ve alış-veriş'i bırakın... İşte bu sizin için daha hayırlıdır; eğer (**işin gerçeğini**) bilirseniz.**

<u>Not</u>: Cüm'a günü ve Cum'a salatı hakkında bazı hadis-i şerifler**:**

Allah, türbe'yi (toprağı, yeri, mezar'ı**) Cumartesi günü, onda dağları Pazar günü, şecereyi (**ağaç cinsini**) Pazartesi, sevilmeyen şeyleri Salı günü, Nuru Çarşamba günü halketmiştir... Ve orada hayvanları Perşembe günü yaymış (**yaratmış**), Adem'i Cuma günü ikindiden sonra, yaratılanların en ahiri olarak, ikindi ile gece arasında, Cuma saatlerinden son saatte halketmiştir**... (müslim)

Üzerine Güneş'in doğduğu en hayırlı gün Cum'a Günü'dür... Onda (o günün içinde**) Adem yaratıldı, onda cennete dahil edildi, onda oradan çıkarıldı... O Saat ta ancak Cum'a Gününde kıyam eder (**kıyamet o gün kopacak**).**

Cum'a Günü, günlerin seyyidi ve Allah indinde en azametlisidir... Allah indinde yevm'ül fıtr (Ramazan Bayramı**) ve yevm'ül udhıyye'den (**Hac kurban bayramı**) daha aziymdir... Onda beş haslet vardır: Allah Ademi onda yaratmıştır, onu Arz'a onda indirmiştir ve onda Ademi vefat ettirmiştir... Onda bir saat vardır ki kul onda bir şey isterse- haram bir şey istememişse- mutlaka Allah onu verir... Onda O Saat kıyam eder (**Hz.Mehdi zuhur eder ve kıyamet kopar**).**

Muhakkak ki Cum'a Günü, Arafa Günü gibidir... Onda rahmet kapıları açılır... Onda bir saat vardır ki kul Allah'dan bir şey isterse mutlaka (Allah**) onu verir... Soruldu: "*Hangi saat?*"... "*Salat-ı Ğadat (****sabah vaktindeki namaz****) için müezzin ezanı nida ettiğinde*" buyurdu... Bir başka rivayette: "*Cum'a Namazının ikamesinden o saat içinde dönülür*" buyurulmuştur...**

Muhakkak ki Cum'a Günü, Arafa Günü gibidir... Onda bir saat vardır ki onda rahmet kapıları açılır... Denildi: "*Hangi saat?*"... "(*Cum'a Günündeki****) Salat'a nida olunduğunda*" buyurdu... (Bazı sahabe rivayetlerinde ise o saat, Cum'a günü ikindiden sonra, gündüzün son saatinde olduğu haber verilir...)**

Biz ahirleriz, kıyamet gününde ise ilkleriz...Biz cennete ilk girecekleriz... Şu kadar var ki onlar bizden önce kitab verilmişler ve biz onlardan sonra kitab verilmişiz...Onlar (Hak Diyn'de, vahdet'te**) ihtilaf ettiler; Allah bizi hakkında ihtilaf ettikleri Hakikata hidayet etti... İşte bu onların hakkında ihtilaf ettikleri günleridir... Allah bizi ona (**o güne**) -yani Cum'a Günü'ne- hidayet etti... Bugün (**Cum'a Günü**) bizim (**Muhammedilerin**) dir, yarın (**Cumartesi; Sebt Günü**) yahudilerindir, yarından sonrası (**Pazar; yevm'ül Ehad**) nasara (**hristiyan**)'nındır.**

Herbiriniz Cum'a'ya (Cum'a salatı'na**) geleceği vakit gusül etsin.**

Cum'a Günü gusletmek her bulüğa erene vacibtir.

Zaruretsiz üç kere Cum'ayı kim terkederse, Allah onun kalbini mühürler.

Kim üç Cum'ayı özürsüz terkederse, o bir münafıktır.

Bana Cibriyl geldi, elinde bembeyaz ayna, onun içinde sim siyah bir nokta (gibi bir şey**) vardı... Dedim: "*Ya Cibriyl bu nedir?*"... "*Bu, Cum'adır*" dedi... "*Nedir Cum'a?*" dedim... "*Onda sizin için hayır var*" dedi... "*Onda bizim için ne var?*" dedim... "*Senin için ve senden sonra kavmin için bir bayramdır... Ve (*bundan dolayı*) yahudi ve nasara sana tabi olur*" dedi.**

Nitekim Cum'a Günü'ne "*Cum'a*" adını Hz.Rasûlullah vermiş ve Araplar arasında da böylece şöhret bulmuştur... Daha önce Cuma gününün adı "*Yevm-i Arube*" idi... "*Arube*" planetler ile günler arasındaki ilişkiye göre günleri isimlendiren Sabiiler ve Süryanilerden geçmiş bir isimdir... Mesela Salı gününe (yevmüsSülasa'ya**), Mars'a nisbet ederek "*Cebbar*" derlerdi... "*Arube*" de tam bilinmemekle birlikte "*Rahmet*" manasında olduğu söylenir...**

10-) Feiza kudıyetisSalatu fenteşiru fiyl'Ardı vebteğu min fadlillahi vezkurullahe kesiyren le'allekum tüflihun;
O salat (İmam ile?**) tamamlandığında (**Cum'a günü, gölgenin sıfırlandığı vakitte ifa edilen o namaz'dan sonra**) Arz'da intişar edin (**dağılın, yayılın**), Allah'ın fazlından talep edin ve Allah'ı çok zikredin ki iflah edesiniz.**

11-) Ve iza raev ticareten ev lehveninfaddu ileyha ve terekûke kaima* kul ma 'ındAllahi hayrun minellehvi ve minetticareti, vAllahu hayrurrazikıyn;
(İşin aslında bu güzellikler var iken**) bir ticaret yahut bir eğlence gördüklerinde, dağılıp ona gittiler de seni (**Cum'a salatı'nın imamı Hz.Rasûlullah'ı**) kaim halde (**dimdik ayakta olduğun halde**) terkettiler (**bıraktılar**)... De ki: "*Allah indindeki, eğlenceden de ticaretten de daha hayırlıdır... Allah rızıklandıranların en hayırlısıdır*".**

****

MÜNÂFİKÛN SÛRESİ (63)

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

Münafikun Sûresi, Medine-i Münevvere'de nazıl olmuştur... Tüm sûreler itibarıyla 103. veya 106.sırada indiği rivayet olunur... Münafık karakterleri konu edindiği için bu ismi almıştır... 11 ayettir...

Münafikun Sûresinde: Rasûlullah'a şahadet etmenin büyüklüğü ve Risaletin önemi... Münafıklık (iki yüzlülük)... Münafıkların; samimiyetsizliği ve taasubu, alıngan ve korkak oluşları, kibirli oluşları, dayandırılmış kerestelere teşbihleri ve kalblerinin (üst idraklarının) mühürlenmesi, mağfiretlerinin imkansızlığı ve fasık oluşları, Rasûlullah ve Onun yanındakilere hasedleri ve mal-zenginliği onlardan önlemeye çalışmaları, kendilerini zengin-üstün görmeleri fakat Allah indinde zelil-rezil oluşları,.. gibi tarifler... İzzet Allah'a, Rasûlüne ve mü'minlere aittir... Mal ve evladın Allah'ın zikrinden alakoymaması, yoksa hüsran olacağı... İnfak ve ecel'in kesinliği,.. gibi bir çok ibretlik konu açıklanmaktadır...

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) İza caekelmunafikune kalu neşhedu inneke leRasûlullah* vAllahu ya'lemu inneke leRasûluHU, vAllahu yeşhedu innelmunafikıyne lekâzibun;
Münafıklar sana geldiklerinde dediler ki: "*Senin muhakkak Rasûlullah olduğuna şehadet ederiz*"... Allah zaten biliyor ki muhakkak ki sen O'nun Rasûlü'sün!.. Ve Allah şahiddir ki muhakkak ki münafıklar yalancılardır.

2-) İttehazu eymanehüm cunneten fesaddu 'an sebiylillah* innehüm sae ma kânu ya'melun;
Yeminlerini bir kalkan edindiler de Allah yolundan alakoydular... Yapmakta oldukları gerçekten ne kötüdür!.

3-) Zâlike Biennehüm amenu sümme keferu fetubi'a 'alâ kulubihim fehüm la yefkahun;
Bunun sebebi (B sırrınca**) şudur: İman ettiler, sonra küfr ettiler (**iman ettikleri gerçeği reddettiler**)... Bu yüzden kalblerinin üzerine tab'edildi (**mühür basıldı**)... Artık onlar (**Risalet işlevini**) iyi anlamazlar.**

4-) Ve iza raeytehüm tu'cibuke ecsamuhüm ve in yekulu tesma' likavlihim keennehüm huşubun musennedetun, yahsabune külle sayhatin 'aleyhim* hümul'aduvvu fahzerhüm* katelehümullah* enna yu'fekûn;
Onları gördüğünde cisimleri (cesedleri, gövdeleri**) hoşuna gider... Söylerlerse, onların sözünü dinlersin... Onlar (**birbirine**) dayandırılmış (**Cansız, idraksız**) keresteler gibidirler... Her sayha'yı (**çığlığı, bağırtıyı**) kendi aleyhlerine sanırlar (**korkaktırlar**)... (**Bundan dolayı**) onlar düşmandır, onlardan sakın... Allah onları öldürsün... Nasıl da (**hakikatlarından**) döndürülüyorlar!.**

5-) Ve iza kıyle lehüm te'alev yestağfir leküm Rasûlullahi levvev ruusehüm ve raeytehüm yesuddune ve hüm mustekbirun;
Onlara: "*Gelin, Rasûlullah sizin için mağfiret dilesin*" denildiği vakit, başlarını çevirdiler ve sen onların müstekbirler (kibre sapanlar; tevbe ve istiğfardan büyüklenenler**) oldukları halde yüz çevirdiklerini görürsün.**

6-) Sevaun 'aleyhim estağferte lehüm em lem testağfir lehüm* len yağfirAllahu lehüm* innAllahe la yehdilkavmel fasikıyn;
Onlar için mağfiret diledin yahut onlar için mağfiret dilemedin, onlara birdir (senin istiğfarın**);Allah onları asla mağfiret etmez... Muhakkak ki Allah fasıklar kavmini hidayet etmez.**

7-) Hümülleziyne yekulune la tunfiku 'alâ men 'ınde Rasûlillahi hatta yenfaddu* ve Lillahi hazainusSemavati vel'Ardı ve lakinnelmunafikıyne la yefkahun;
Onlar: "*Rasûlullah'ın yanında olanlara infak etmeyin; ta ki dağılıp gitsinler*" diyen kimselerdir... Semavat'ın ve Arz'ın hazineleri (Rahmaniyet sahibi**) Allah'ındır... Fakat münafıklar (**Hak'dan kat kat perdeliler**) iyi anlamazlar.**

8-) Yekulune lein reca'na ilelMediyneti leyuhricennel'e'azzu minhel'ezelle, ve Lillahil'ızzetu ve liRasûliHİ ve lilmu'miniyne ve lakinnelmunafikıyne la ya'lemun;
(O münafıklar**) derler ki: "*Andolsun ki eğer Mediyne'ye geri dönersek, en Aziyz olan, en zelil olanı oradan mutlaka çıkaracaktır*"... Halbuki izzet Allah'ındır (**birimsellikte izzet olmaz, birimsellik zillettir**), O'nun Rasûlü'nündür ve mü'minlerindir... Fakat münafıklar bilmezler (**yakiynleri yok**).**

Not: Bu ayetlerin sebebi nüzülünde şöyle bir olay var: Bir münafık olan Abdullah b.Übeyy, MustalıkOğulları gazvesinde bir hadise vesilesi ile Hz.Rasûlullah için: "**Andolsun ki eğer Mediyne'ye geri dönersek, en Aziyz olan, en zelil olanı oradan mutlaka çıkaracaktır**" diye haddini aşan bir söz söylemiş ve bunu duyan Zeyd b.Erkam bu sözü Hz.Rasûlullah'a haber vermiştir... Hz.Rasûlullah kendisine sorunca da yemin ederek inkar etmiştir... Bunu duyan Abdullah b. Übeyy'in samimi bir mü'min olan oğlu Abdullah, eline bir kılıç alarak babasının önünü kesip Medine-i Münevvere'ye girmesine engel oldu da Hz.Rasûlullah'ın oğluna haber gönderip izin vermesiyle Medine-i Münevvere'ye girdi (kimin Aziz olduğunu zilleti yaşayarak gördü?)... Ne hikmettir ki Medine-i Münevvere'ye döndükten kısa bir müddet sonra da Abdullah b.Übeyy hastalanıp ölmüştür?...

9-) Ya eyyuhelleziyne amenu la tulhiküm emvaluküm ve la evladuküm 'an zikrillah* ve men yef'al zâlike feülaike hümülhasirun;
Ey iman edenler!... Mallarınız da evladınız da sizi Allah'ın zikrinden (Risalet'e-Rasûlullah'a iman ve hicret edip Allah yolunda mücahade etmekten, bunun hasılası olan müşahadeden**) meşgul edip alakoymasın... Kim bunu yaparsa, işte onlar hüsrana uğrayanların ta kendileridir.**

10-) Ve enfiku mimma razaknaküm min kabli en ye'tiye ehadekümülmevtü feyekule Rabbi lev la ahharteniy ila ecelin kariybin, feassaddeka ve ekün minessalihıyn;

Sizden birine ölüm gelip de: "*Rabbim!... Beni yakın bir ecele kadar tehir etseydin de sadaka verseydim (*infak-arınma*) ve salihlerden olsaydım*" demesinden önce sizi rızıklandırdığımız şeyden infak edin.

11-) Ve len yuahhırAllahu nefsen iza cae eceluha* vAllahu Habiyrun Bima ta'melun;
Eceli geldiği vakit, Allah hiçbir nefsi te'hir etmez... Allah yaptıklarınızı (B sırrınca**) Habiyr'dir.**

****

TEĞÂBUN SÛRESİ (64)

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

Teğabun Sûresi, Medine-i Münevvere'de nazıl olmuştur... Tüm sûreler itibarıyla 107. veya 111. sırada indiği rivayet edilir... Adını, 9.ayetinde geçen "**YevmütTeğabun**"dan alır... "**YevmütTeğabun**" aslında *kendini aldatanların fani dünyada (doğal olarak) tam aksini zannederken ölüm sonrası gerçeklikte bu aldanışlarının ortaya çıkması, kimin zararlı kimin karlı olduğunun tartıldığı gün; aldatma/aldanma günü* demektir... 18 ayettir...

Teğabun Sûresinde: Tesbih sırrı, iman ve küfrün bir Rasûl'ün ba'si ile meydana çıktığı, insanların Kafir olmalarının çok önemli bir ana nedeninin Allah'ın bir BEŞER RASÛL irsal etmesini kabullenmelerindeki zorluk ve ba's'ı anlamayışlarıdır, cem' ve teğabun günü, sahih iman ve salih amel kötülükleri keffaretler, musibet Allah'ın izniyle isabet eder, B-sırrıyla Allah'a iman edenin kalbini Allah hidayet eder, iman edenlere eşlerinden ve evladlarından bir düşman olduğu, mal-evlad fitnedir, gücün yettiği kadar Allah'dan ittika, infak ve nefsin cimriliğinden korunanlar, Allah'a karz-ı hasen, bazı ilahi isimlerin tecellileri,...gibi bir çok konu açıklanmaktadır...

Teğabun Sûresi ile ilgili bir hadis-i şerif: **"Doğan hiçbir kimse yoktur ki onun kafasının teşabükünde (**şebekesinde, ağında, birbirlerine geçtiği yerlerde?**), Teğabun Sûresi'nin fatihasından (**baş tarafından, başlangıcından**) beş ayet yazılmış olmasın"**.

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) Yüsebbihu Lillahi ma fiysSemavati ve ma fiyl'Ard* leHUlMülkü ve leHUlHamdu ve HUve 'alâ külli şey'in Kadiyr;
Semavat'ta ne var ve Arz'da ne varsa (Allah Esmasıyla yaratılmaları dolayısıyla**) Allah'ı tesbih ediyor... Mülk O'nundur, Hamd O'nundur... O herşey üzerine Kadiyr'dir.**

2-) HUvelleziy halekaküm feminküm kafirun ve minküm mu'min* vAllahu Bima ta'melune Basıyr;
O, sizi yaratmış olandır... Sizden (kiminiz**) kafirdir (**gerçeği reddeden, yaratandan-hakikatından perdeli; nankör, şakıy**) ve sizden (**kiminiz de**) mü'mindir... Allah yaptıklarınızı (**B sırrınca**) Basıyr'dir.**

3-) HalekasSemavati vel'Arda BilHakkı ve savvereküm feahsene suvereküm* ve ileyHİlmasıyr;
Semavat'ı ve Arz'ı Bil-Hakk (Hakk olarak**) yarattı... Sizi sûretlendirdi de sûretlerinizi en güzel yaptı... O'nadır dönüş (**ünüz**).**

4-) Ya'lemu ma fiysSemavati vel'Ardı ve ya'lemu ma tusirrune ve ma tu'linun* vAllahu 'Aliymun Bi Zâtissudur;

Semavat'ta ve Arz'da ne var (hepsini**) bilir... (**O**) gizlediklerinizi de, aleni ettiklerinizi/açığa çıkardıklarınızı da bilir... Allah sadırların (**ızın**) zatı olarak (**B sırrınca**) Aliym'dir.**

5-) Elem ye'tiküm nebeülleziyne keferu min kabl* fezâku vebale emrihim ve lehüm 'azâbun eliym;
Bundan önce (sizden önceki ümmetlerden**) kafir olanların (**Rasûlü-risaleti inkar edenlerin, gerçeği reddedenlerin**) haberi size gelmedi mi?... Bu sebepten işlerinin vebalini tattılar... Ve onlar için elim bir azab da vardır.**

6-) Zâlike Biennehu kânet te'tiyhim Rusuluhüm Bilbeyyinati fekalu ebeşerun yehdunena* fekeferu ve tevellev vestağnAllah* vAllahu Ğanıyyun Hamiyd;
Bunun sebebi şudur (B sırrınca**): Onların (**beşer**) Rasûlleri kendilerine beyyineler (**apaçık deliller**) ile (**B sırrınca, beyyineler olarak**) gelirdi de: "*Bir beşer mi bizi hidayet edecek/bize rehberlik edecek?*" derlerdi... Bu yüzden kafir (**Hakk'dan perdeli**) oldular ve (**Allah'dan**) yüz çevirdiler... Allah (**da onların imanından**) müstağni oldu (**ğunu gösterdi**)... Allah Ğaniyy'dir, Hamiyd'dir.**

7-) Ze'amelleziyne keferu en len yüb'asu* kul bela ve Rabbiy letüb'asünne sümme letünebbeünne Bima 'amiltum* ve zâlike 'alellahi yesiyr;
O kafir olanlar (gerçeği reddedenler, perdeliler**), asla ba'solunmayacaklarını zannettiler... De ki: "*Hayır!.. Rabbime kasem ederim ki, elbette ba'solunacaksınız... Sonra yaptıklarınız (B sırrınca) size mutlaka haber verilecektir... İşte bu Allah üzerine çok kolaydır*".**

8-) Feaminu Billahi ve RasûliHİ venNurilleziy enzelna* vAllahu Bima ta'melune Habiyr;
(B sırrıyla**) Allah'a, O'nun Rasûlü'ne ve inzal ettiğimiz Nur'a (**Kur'an'a; ilme**) iman edin!... Allah yaptıklarınızı (**B sırrınca**) Habiyr'dir.**

9-) Yevme yecme'uküm liyevmilcem'ı zâlike yevmutteğabun* ve men yu'min Billahi ve ya'mel salihan yukeffir 'anhu seyyiatihi ve yudhılhu cennatin tecriy min tahtihel'enharu halidiyne fiyha ebeda* zâlikelfevzul'azıym;
Cem' Günü için sizi cem'ettiği gün (ü hatırla**), işte o Teğabun (**aldanma-aldatma; karşılıklı aldatış ve aldanışların zahir olduğu**) Günü'dür (**dünyadaki gibi değil?**)... Kim (**B sırrıyla**) Allah'a iman eder ve salih amel yaparsa, (**Allah**) onun kötülüklerini ondan keffaretler (**siler**) ve onu altından nehirler akan cennetlere, içinde ebedi kalıcılar olarak, dahil eder... İşte bu aziym bir kurtuluştur.**

10-) Velleziyne keferu ve kezzebu BiayatiNA ülaike ashabunnari halidiyne fiyha* ve bi'selmasıyr;
Küfr edip ayetlerimizi (B sırrınca, ayetlerimiz olarak**) yalanlayanlara gelince, işte onlar, içinde ebedi kalıcılar olarak Nar ashabıdırlar... Ne kötü dönüş yeridir (**o**) !.**

11-) Ma esabe min musıybetin illâ Biiznillah* ve men yu'min Billahi yehdi kalbeh* vAllahu Bikülli şey'in 'Aliym;
Bi-iznillah (Allah'ın izni ile**) olmadıkça hiçbir musibet isabet etmez... Kim (**B-sırrıyla**) Allah'a iman ederse, (**Allah**) onun kalbine hidayet eder (**tevekkül, rıza, keşf, yakin oluşturur**)... Allah Bi-külli şey'in Aliym'dir (**herşey ancak ilmindedir**).**

12-) Ve etıy'ullahe ve etıy'urRasûl* fein tevelleytum feinnema 'alâ RasûliNElbelağulmübiyn;
Allah'a itaat edin, Rasûl'e (Rasûlullah'a**) itaat edin... Eğer yüzçevirirseniz, Rasûlümüzün üzerine düşen ancak apaçık bir tebliğdir.**

13-) Allahu la ilahe illâ HU* ve 'alellahi felyetevekkelil mu'minun;
Allah, la ilahe illa HU'dur (kendinden gayrı vücud olmayandır**)... Mü'minler Allah'a tevekkül etsinler.**

14-) Ya eyyuhelleziyne amenu inne min ezvaciküm ve evladiküm 'aduvven leküm fahzeruhüm* ve in ta'fu ve tasfehu ve tağfiru feinnAllahe Ğafurun Rahıym;
Ey iman edenler!... Muhakkak ki eşlerinizden ve evladlarınızdan (onların içinden**) sizin için bir düşman (**Allah yolunda hicret ve cihad etmekten mani olan; Allah'a olan teveccüh ve muhabbetinizi zayıflatan, meşgul edip alakoyan**) vardır... Bundan ötürü onlardan hazer edin (**sakının**)... Eğer (**onlarla hakikatınızdan perdelenmiyor da size olan uyumsuzluklarını**) affeder, (**suçlarının cezasından**)**

vazgeçer (görmezlikten gelir, hoş görülü olur**) ve bağışlar (**kötülüklerini-hatalarını örter**) iseniz, muhakkak ki Allah Ğafur'dur, Rahıym'dir.**

15-) innema emvaluküm ve evladuküm fitnetun, vAllahu 'ındeHU ecrun 'Azıym;
Mallarınız ve evladlarınız sizin için ancak bir fitnedir (imtihandır**)... Ve Allah (**a gelince**), O'nun indindedir büyük ecir.**

16-) Fettekullahe mesteta'tum vesme'u ve etiy'u ve enfiku hayren lienfüsiküm* ve men yuka şuhha nefsihi feülaike hümül müflihun;
Öyleyse, gücünüz yettiğince Allah'dan ittika edin, işitin (dinleyin, anlayın**), itaat edin ve kendiniz için bir hayır infak edin (**ne nefsinizin keyfine israf edin ve ne de cimrilik**)... Kim nefsinin cimriliğinden/ihtirasından korunursa, işte onlar iflah edenlerin (**kurtuluşa erenlerin**) ta kendileridir.**

17-) İn tukridullahe kardan hasenen yuda'ıfhu leküm ve yağfir leküm* vAllahu Şekurun Haliym;
Eğer Allah'a karz-ı hasen (güzel bir ödünç**) verirseniz, (**Allah**) onu (**verdiğinizi**) size katlayarak artırır ve sizi mağfiret eder... Allah Şekur'dur, Haliym'dir.**

18-) 'Alimul ğaybi veşşehadetil'Aziyzül Hakiym;
(O**), ğayb ve şehadetin Aalimi (**daim bileni**) dir, Aziyz'dir, Hakiym'dir.**

****

TALÂK SÛRESİ (65)

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

Talak Sûresi, Medine-i Münevvere'de (tüm sûreler itibarıyla) 100.sırada nazıl olmuştur... "**Ey O Nebî!**" diye **Hz.Rasûlullah**'a *nübüvveti* yönüyle hitab ederek başlayan üç sûreden biridir (diğerleri: Ahzab ve Tahriym'dir)... Adı, boşanma'ya ait hükümleri konu edinmesi dolayısıyla "**Talak**" diye meşhur olmuştur... Boşanma ve kadın konularını bahsi dolayısıyla "**Küçük Nisa**" sûresi de denir... 12 ayettir...

Talak Sûresinde: Bazı Nübüvvet hükümleri, Talak (boşanma) ve buna ait ahkam ve hududullah gibi... Allah için şahadeti ikame etmek... Allah'dan ittika edene çıkışlar, rızıklar, kolaylıklar ve tertemizlik nasib olur... İnfak... Herbir nefs ancak Allah'ın verdiğince mükelleftir... Allah her zorluktan sonra bir kolaylık oluşturur... Rasûllerin emrine itaattan çıkanların şiddetli hesabı... Allah'ın inzal ettiği Zikr, ki ondan maksat bir Rasûl'dür... B-sırrıyla Allah'a iman edip salih amel yapanların mükafatı... Rızkın kendisine güzelleştiği kimse... Yedi Sdemavat'ın misli yedi Arz vardır; emr aralarında iner durur... Allah herşeyi ilim olarak ihata etmiştir,... gibi konular açıklanmaktadır...

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) Ya eyyühenNebîyyu iza tallaktumunnisae fetallikuhünne li'ıddetihinne ve ahsul'ıddete, vettekullahe Rabbeküm* la tuhricuhünne min buyutihinne ve la yahrucne illâ en ye'tiyne Bifahışetin mübeyyinetin, ve tilke hududullah* ve men yete'adde hududallahi fekad zaleme nefseh* la tedriy le'allellahe yuhdisu ba'de zâlike emra;
Ey O Nebî!... Kadınları boşadığınızda, iddetleri için (de, iddetlerini dikkate alarak, ay hallerinden temizlendikten sonra**) onları boşayın ve iddeti (**n sürecini, müddetini**) sayın... Rabbiniz olan Allah'dan ittika edin... (**B gerçeğince**) açık (**şahitlerle isbatlanmış**) bir fuhuş yapmaları durumu müstesna onları evlerinden çıkarmayın onlar da çıkmasınlar... İşte bu hududullah'dır... Kim**

hududullahı tecavüz ederse, gerçekten nefsine zulmetmiştir... (Dirayeten?**) bilemezsin, belki Allah bundan (**bir talak'tan**) sonra bir iş (**muhabbet, ric'at**) ihdas eder.**

2-) Feiza belağne ecelehünne feemsikûhünne Bima'rufin ev farikuhünne Bima'rufin ve eşhidu zevey 'adlin minküm ve ekıymuşşehadete Lillah* zâliküm yu'azu Bihi men kâne yu'minu Billahi velyevmil'ahır* ve men yettekıllahe yec'al lehu mahreca;
(O boşanan kadınlar**) ecellerine (**iddetlerinin sonuna**) ulaştıklarında, ya onları (**Bi-**) ma'ruf (**diynen-örfen güzel bir şekil**) ile imsak edin (**tutun, nikahı devam ettirin**) veya (**Bi-**) ma'ruf ile onlardan ayrılın... Sizden iki adalet sahibini şahid tutun... Allah için şahadeti (**vahdetin gereği olan müşahadeyi, adaleti**) ikame edin... İşte bu, (**B sırrıyla**) Allah'a ve ahir güne iman eden kimsenin kendisi ile (**B sırrınca**) öğütlendiğidir... Kim Allah'dan ittika ederse (**takva, sabır, tevekkül**), (**Allah**) onun için bir mahrec (**çıkış yeri**) oluşturur.**

3-) Ve yerzukhu min haysü la yahtesib* ve men yetevekkel 'alellahi feHUve hasbüh* innAllahe baliğu emriHİ, kad ce'alAllahu likülli şey'in kadra;
Ve onu, ihtisab etmediği (hesab etmediği, zannetmediği, ummadığı**) bir taraftan rızıklandırır... Kim Allah'a tevekkül ederse, (**Allah**) ona yeter... Muhakkak ki Allah, emrini yerine ulaştırandır (**emrini vuslat edendir?**)... Gerçekten Allah, herşey için bir kader (**takdir, ölçü; sistem, ecel, süreç, denge**) kılmıştır.**

Not: 2.ayetin sonu ile 3.ayet hakkında bazı hadis-i şerifler:

Abdullah İ. Abbas r.a. rivayet ediyor ki, **Rasûlullah** s.a.v. "**Kim Allah'dan ittika ederse, (**Allah**) onun için bir mahrec (**çıkış yeri**) oluşturur**" kavli hakkında şöyle buyurdu: ***Dünya'nın şüphelerinden (****sıkıntı ve imtihanların tereddütlerinden****), ölümün sarhoşluklarından ve kıyamet gününün şiddetlerinden bir çıkış (****kurtuluş****) tur***.

Ebu Zerr-i Ğifariy r.a. dedi ki, **Rasûlullah** s.a.v. şöyle buyurdu: "***Muhakkak ki ben bir ayet biliyorum ki, eğer insanlar ona sarılsaydılar, onlara yeterdi***".. Sonra: "**Kim Allah'dan ittika ederse, (**Allah**) onun için bir mahrec (**çıkış yeri**) oluşturur... Ve onu, ihtisab etmediği (**hesab etmediği, zannetmediği, ummadığı**) bir taraftan rızıklandırır**" ayetini tilavet etti...

Abdullah İ. Abbas r.a.dan rivayet ediliyor ki **Rasûlullah** s.a.v. şöyle buyurdu: "***Kim isitiğfarı çoğaltırsa (****çok istiğfarda bulunursa****) Allah onun için her kederden bir kurtuluş, her darlıktan bir çıkış oluşturur ve onu ummadığı bir taraftan rızıklandırır***".

Sevban r.a.dan rivayet ediliyor ki, **Rasûlullah** s.a.v. şöyle buyurdu: "***Muhakkak ki kul, günahı sebebiyle, kendisine isabet edecek olan rızkından mahrum olur... Kaderi, ancak dua geri çevirir... Ömrü de ancak Birr (****yakınlık sağlayıcı ameller, iyilik****) artırır***".

Hadis-i Şeriflerin işaret ve tebşiratı böyle... Kanaatımıza göre aslolan ayetteki ***takva***, ***sabır***, ***tevekkül*** gibi sahih imanla ilgili meziyetleri ve idrakları ortaya koymaktır... Ancak ayetin zikir yollu faydası da geçerlidir... Ne tür bir sıkıntı ve darlık olursa olsun, ondan bir çıkış-kurtuluş arayanın bu tabii dua halini bu ayetin zikri ile takviye edebilir... 1000, 3000 defa, hatta o sorun çözülene kadar devamlı zikri çekilir...

Bu maksatla okumak için ayetin okunuşu şöyledir: <<**Ve men yettekıllahe yec'al lehu mahracen ve yerzukhu min haysü la yehtesib, ve men yetevekkel alellahi feHUve hasbüh**>>

4-) Vellaiy yeisne minelmehıydı min nisaiküm inirtebtum fe'ıddetühünne selasetü eşhurin, vellaiy lem yehıdne, ve ülatul'ahmali eceluhünne en yeda'ne hamlehünn* ve men yettekıllhe yec'al lehu min emriHİ yüsra;
Kadınlarınızdan ay başı/adet halinden ümit kesenlere (menopoza girenlere**) gelince, eğer (**iddetlerinden**) şek-şüphe ederseniz, onların iddeti üç aydır... Hayız (**ay başı**) olmamış (**kadın**) ların (**iddetleri**) de (**böyledir**)... Hamilelerin (**iddeti**) ise, onların ecelleri (**iddetleri**) yüklerini bırakmalarına kadardır... Kim Allah'dan ittika ederse, (**Allah**) onun için emrinden bir kolaylık (**ric'at, ilahi hükümleri yaşama kolaylığı**) oluşturur.**

5-) Zâlike emrullahi enzelehu ileyküm* ve men yettekıllahe yükeffir 'anhu seyyiatihi ve yu'zım lehu ecra;
İşte bu (ittikalar**) Allah'ın emridir ki, onu size inzal etti... Kim Allah'dan ittika ederse (**beşeriyyetinden korunursa**), kötülüklerini ondan keffaretler (**siler**) ve onun için ecri büyütür.**

6-) Eskinuhünne min haysü sekentum min vucdiküm ve la tudarruhünne litudayyiku 'aleyhinn* ve in künne ulati hamlin feenfiku 'aleyhinne hatta yeda'ne hamlehünn* fein erda'ne leküm featuhünne ucurehünne, ve'temiru beynekum Bima'ruf* ve in te'asertum feseturdı'u lehu uhra;
Onları (boşadığınız kadınları**) gücünüz-takatınız elverdiğince oturup barındığınız yerin bir kısmında iskan edin (**icabında onu evde bırakarak evden ayrılın**)... Onları dara-sıkıntıya sokmak (**belki cezalandırmak, baskı altında tutmak**) için onlara zarar vermeye kalkışmayın... Eğer onlar hamile iseler, yüklerini bırakıncaya (**doğum yapıncaya**) kadar onlara nafaka verin... Eğer sizin için (**çocuklarınızı**) emzirirlerse, onlara ücretlerini verin... Aranızda (**bu meseleleri**) (**Bi-**) ma'ruf (**diyn'e uygun güzel örf**) ile istişare edin/karşılıklı danışın-konuşun... Eğer (**istişarede**) zorluk çekerseniz, onun (**çocuğun babası**) için başka bir kadın (**çocuğu**) emzirir.**

7-) Liyunfık zü se'atin min se'atih* ve men kudire 'aleyhi rizkuhu felyunfık mimma atahullah* la yukellifullahu nefsen illâ ma ataha* seyec'alullahu ba'de 'usrin yüsra;
Sea (güç, zenginlik**) sahibi olan, kendi zenginliğinden (**imkanlarının bolluğuna göre**) nafaka versin... Rızkı kendisine daraltılımış/kısılmış kimse de Allah'ın kendisine verdiğinden infak etsin (**nafakasını versin**)... Allah hiçbir nefs'e ona verdiğinden başkasını mükellef kılmaz... Allah bir zorluk-güçlük'den sonra bir kolaylık oluşturacaktır (**yani muhakkak oluşturur**).**

8-) Ve keeyyin min karyetin 'atet 'an emri Rabbiha ve RusuliHİ fehasebnaha hısaben şediyden ve 'azzebnaha 'azâben nükra;
Rabbinin ve O'nun Rasûllerinin emrinden (emre itaattan**) çıkan (**haddi aşan**) nice karye (**ülke halkı**) vardır ki, biz onu şiddetli bir hesaba çektik ve onu nükr (**münker, alışılmadık; reddolunan**) bir azapla azaplandırdık.**

9-) Fezâkat vebale emriha ve kâne 'akıbetu emriha husra;
Böylece (o şehir halkı**) işlerinin vebalini tattı (**lar**) ve işlerinin akibeti hüsran oldu.**

10-) E'addAllahu lehüm 'azâben şediyden fettekullahe ya ulil'elbabi, ellezine amenu* kad enzelAllahu ileyküm Zikra;
Allah, onlar için şiddetli bir azab hazırlamıştır... Allah'dan ittika edin, ey iman etmiş UlülElbab (temiz akıl sahipleri**) !... Allah size gerçekten bir Zikr inzal etmiştir (**arınırsanız mutmain olursunuz**) !.**

11-) Rasûlen yetlu 'aleyküm ayatillahi mubeyyinatin liyuhricelleziyne amenu ve 'amilussalihati minezzulumati ilenNur* ve men yu'min Billahi ve ya'mel salihan yudhılhu cennatin tecriy min tahtihel'enharu halidiyne fiyha ebeda* kad ahsenAllahu lehu rizka;
(Yani**) bir Rasûl (**inzal/irsal etmiştir**) ki, iman edip salih amel işleyenleri, karanlıklardan Nur'a çıkarmak için mubeyyineler (**apaçık eden, gerçeği meydana koyan**) halinde Allah'ın ayetlerini üzerinize tilavet eder... Kim (**B-sırrıyla**) Allah'a iman eder ve salih bir amel işlerse, (**Allah**) onu, içinde ebedi kalıcılar olarak, altından nehirler akan cennetlere dahil eder... Allah onun için gerçekten bir rızk ihsan etmiştir.**

12-) Allahulleziy haleka seb'a Semavatin ve minel'Ardı mislehunn* yetenezzelül'emru beynehünne lita'lemu ennAllahe alâ külli şey'in Kadiyrun, ve ennAllahe kad ehata Bikülli şey'in 'ılma;
Allah (O'dur**) ki, yedi Semavat'ı ve Arz'dan da onların mislini (**yedi Arz**) yarattı (**hem zahir hem de batın itibarıyla düşünülmelidir**)... Emr (**iş, ilahi işler**) onların arasında (**Semavatından inen emirler, beynin hassaları ve azaları üzerinde gereklerini izhar etmek üzere**) iner de iner (**sürekli iner**) ki, Allah'ın herşeye Kadiyr olduğunu ve Allah'ın herşeyi (**B sırrınca**) ilmen ihata ettiğini bilesiniz.**

****

TAHRÎM SÛRESİ (66)

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

Tahriym Sûresi, Medine-i Münevvere'de, tüm sûreler itibarıyla 106. veya 109. sırada nazıl olduğu rivayet edilir... 12 ayettir... **Hz.Rasûlullah**'ın hanımları ile arasında geçen bir olayadan sonra bazı yiyecekleri/veya bir cariye eşi'ni kendisine haram kılması dolayısıyla, "**haram kılmak**" anlamına gelen "**Tahriym**" adını almıştır... **Hz.Rasûlullah**'ın aile hayatına ait ayetleri dolayısıyla "**Nebî Sûresi**" diye de isimlenmiştir...

Tahriym Sûresinde: Bazı nübüvvet işleri, haram kılmak gibi... Aile ve eşler arasında bazı incelikler... **Allah**, **Cibriyl** ve mü'minlerin salihi **Hz.Rasûlullah**'ın dostudur... Aile reisi, ehlinden sorumludur... Meleklerde duygusallık yoktur... Mazeret geçersizidir... Nasuh Tevbde... İbretlik örnek Hz.Nuh ve Hz.Lut'un aileleri ve eşleri... Fravun'un karısı ve Hz.Meryem ile onların güzel örnekliği,... gibi konular açıklanmaktadır...

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) Ya eyyühenNebîyyu lime tuharrimu ma ehallellahu leke tebteğıy merdate ezvacike, vAllahu Ğafurun Rahıym;
Ey O Nebî!... Allah'ın sana helal kıldığı şeyi, eşlerinin hoşnudluğunu talep ederek niçin (kendine**) haramlaştırıyorsun?... Allah Ğafur'dur, Rahıym'dir.**

2-) Kad feradAllahu leküm tahıllete eymaniküm* vAllahu mevlaküm* ve HUvel'AliymulHakiym;
Allah size, yeminlerinizi (keffaretle**) çözmeyi (**sağ ellerinizi/aklınızı bağlardan, kayıtlardan kurtarmanızı**) gerçekten farz kılmıştır... Allah sizin Mevla'nızdır... O, Aliym'dir, Hakiym'dir.**

3-) Ve iz eserrannNebîyyu ila ba'dı ezvacihi hadiysa* felemma nebbeet Bihi ve ezharehullahu 'aleyhi 'arrefe ba'dahu ve a'reda 'an ba'd* felemma nebbeeha Bihi kalet men enbeeke hazâ* kale nebbeeniyel'AliymulHabiyr;
Hani O Nebî (HatemünNebî**), eşlerinden ba'zına (**Hafsa'ya**) sırren bir söz söylemişti... Vaktaki (**Hafsa**) (**Bi-**) onu (**Aişe'ye**) haber verip, Allah da onu O'na (**Hz.Rasûlullah'a**) izhar edince, (**Hz.Rasûlullah**) onun (**o sözün**) bir kısmını ta'rif etmiş ve bir kısmından vazgeçmişti... Nihayet (**Hz.Rasûlullah**) (**Bi-**) onu (**o sözü**) ona (**Hafsa'ya**) haber verince (**Hafsa**) dedi ki: "*Bunu sana kim haber verdi?*"... (**Rasûlullah da**) dedi ki: "*Aliym, Habiyr (olan) bana haber verdi*".**

Not: Bu ayetlerin konusu olan ilk sebep olay için iki rivayet vardır...

Birincisi: **Hz.Rasûlullah** s.a.v., Hz.Ömer'in kızı olan eşi Hafsa validemize "**kimseye söyleme**" diye tenbih ederek, ***cariye eşi Mariya'yı kendisine haram kıldığını ve kendisinden sonra sırasıyla Hz.Ebu Bekir ve Hz.Ömer'in halife olacaklarını*** sırren söyledi... Ancak Hafsa validemiz, Aişe validemize bunu anlattı...

İkincisi: **Hz.Rasûlullah**, eşi Zeyneb binti Cahş'a uğradığında, o cömert anamız **Hz.Rasûlullah**'a bal şerbeti ikram eder... Bu yüzden (Hz.Rasûlullah) biraz oyalanır... Bunu farkedip kadınca bir duygu ile karşılayan Hz.Aişe ve Hz.Hafsa validelerimiz, **Hz.Rasûlullah** yanlarına geldiğinde, kendisinden **MEGAFİYR** (çirkin kokulu bir zamk) kokusu geldiğini söylediler... **Hz.Rasûlullah** da "*Ben megafiyr yemedim, belki balı yapan arı megafiyr yalamıştır*" deyip bir daha bal şerbeti içmemeye yemin eder...

Şimdi burada konunun netleşmesi için iki hususu daha vurgulamak lazım...

Birincisi: **Hz.Rasûlullah**'ın eşleri arasında bir gruplaşma başgöstermişti... Aişe ve Hafsa validelerimiz bir tarafı, Zeyneb binti Cahş validemiz de diğer tarafı çekiyordu..

İkincisi: Takibeden 4.ayette de işaret edildiği üzere Aişe ve Hafsa validelerimiz, Hz.Rasûlullah'ın sevdiğine aykırı bir meyil ve taleb içinde oldular... Bu nedenle **Hz.Rasûlullah** sevdiği iki şeyi (**ümmül veled unvanlı-İbrahiym'in anası cariye eşi Mariya ile halvet olmayı ve bal şerbetini**), eşlerini (Aişe ve Hafsa'yı) hoşnut etmek için yeminle kendine haram etti...

Böyle bir durumda, **O'nun Mevlası Allah, Cibriyl ve mü'minlerin salihi; melaike de arka çıkanı-işini yerine getireni**?... Benzer durumda olan diğerlerine ise Allah selamet versin... Bilimsel gelişmeler erkek-kadın konusunda daha somut-gerçek bilgilere ulaştığında Kur'an ve Hz.Rasûlullah'a karşı hayranlıklar artacaktır...

4-) İn tetuba ilellahi fekad sağat kulubüküma* ve in tezahera 'aleyhi feinnAllahe HUve Mevlahu ve Cibriylu ve salihul mu'miniyn* velMelaiketü ba'de zâlike zahiyr;
Eğer ikiniz (Aişe ve Hafsa**) Allah'a tevbe ederseniz (**ne ala**), (**yoksa**) gerçekten kalbleriniz (**Hak'dan**) meyletmiş/kaymış bulunuyor... Eğer O'nun aleyhine birbirinize yardım eder/destek olursanız, muhakkak ki Allah, O'nun mevlası'dır, Cibriyl de, mü'minlerin salihi (**Hz.Ebu Bekir/Hz.Ömer**) de... Ve ondan sonra melaike de zahiyr (**yardımcı, Ona arka çıkan, Ona göre zahir olan**) dir.**

5-) 'Asa Rabbuhu in tallakakünne en yubdi lehu ezvacen hayren minkünne müslimatin mu'minatin kanitatin taibatin 'abidatin saihatin seyyibatin ve ebkâra;
Eğer (O Nebî**) sizi boşarsa, Rabbinin O'na sizin yerinize sizden daha hayırlı, müslime, mü'mine, kanite (**itaat eden**), taibe (**tevbe eden**), abide (**ibadet eden**), saiha (**Allah için seyahat eden**), seyyibe (**dul**) ve bakire eşleri vermesi umulur (**muhakkak böyle olur**).**

6-) Ya eyyuhelleziyne amenu ku enfüseküm ve ehliyküm naren ve kudühenNasu velhıcaretu 'aleyha Melaiketun ğılazun şidadün la ya'sunAllahe ma emerehüm ve yef'alune ma yu'merun;
Ey iman edenler!... Nefslerinizi/kendinizi ve ehlinizi, yakıtı insanlar ve taşlar olan Nar'dan koruyun… Onun (o nar'ın**) üzerinde çok katı-kavi, çok şiddetli-sert-acımasız, kendilerine emretiği konuda Allah'a asi olmayan ve emredildiklerini (**mutlaka**) yapan melekler (**burçlar, kuvveler**) vardır.**

7-) Ya eyyuhelleziyne keferu la ta'tezirulyevm* innema tüczevne ma küntüm ta'melun;
(Zebanilerden hitab şudur**): "*Ey kafir olanlar (**gerçeği reddedenler**) !... Bugün mazeret beyan etmeyin!... Siz ancak yaptıklarınız ile cezalandırılıyorsunuz!*".**

8-) Ya eyyuhelleziyne amenu tubu ilellahi tevbeten nesuha* 'asa Rabbuküm en yükeffire 'anküm seyyiatiküm ve yudhıleküm cennatin tecriy min tahtihel'enharu, yevme la yuhzillahunNebîyye velleziyne amenu me'ahu, nuruhüm yes'a beyne eydiyhim ve Bieymanihim yekulune Rabbena etmim lena nurena vağfir lena, inneKE 'alâ külli şey'in Kadiyr;
Ey iman edenler!... Allah'a Nasuh (çok nasihatçı, çok halis**) bir Tevbe ile tevbe edin!... Umulur ki Rabbiniz kötülüklerinizi sizden keffaretler ve sizi altından nehirler akan cennetlere dahil eder... O Gün Allah, O Nebî (**HatemünNebî**) i ve O'nunla beraber iman etmişleri rezil-rüsvay etmez (**birimsellik acizliğine düşürmez**)... Onların nuru, önlerinden ve (**Bi-**) sağ taraflarında sa'yeder (**koşar**)... Derler ki: "*Rabbimiz!... Bizim için nurumuzu tamamla ve bizi mağfiret eyle... Muhakkak ki sen herşeye Kadiyr'sin*".**

9-) Ya eyyühenNebîyyu cahidilküffare velmunafikıyne vağluz 'aleyhim* ve me'vahüm cehennem* ve bi'selmasıyr;
Ey O Nebî!... Kafirler (gerçeği reddedenler**) ve münafıklar (**hakikata iki yüzlüler**) ile mücahade et (**vahdet realitesini anlat**) ve onlara sert/katı davran (**şirk, küfür ve nifaka karşı tavizsiz-amansız ol; hakikata sadık ol**)... Onların sığınağı Cehennem'dir... Ne kötü dönüş yeridir o!.**

10-) DarebAllahu meselen lilleziyne keferumraete Nuhın vemraete Lut* kâneta tahte 'abdeyni min 'ıbadiNA salihani fehanetahüma felem yuğniya 'anhüma minAllahi şey'en ve kıyledhulennare me'addahiliyn;

Allah, kafir olanlar için Nuh'un karısı ile Lut'un karısını (ibretlik**) misal verdi... (**O kadınların ikisi de**) kullarımızdan iki salih kulun (**nikahı**) altında idiler... (**Karıları**) onlara (**Nuh ve Lut'a**) hainlik ettiler de (**Nuh ve Lut**), Allah'dan (**gelen, olacak**) hiçbir şeyi onlardan savamadı/onlara bir faydaları olmadı... (**O iki kadına**): "*Girenlerle beraber ateş'e girin*" denildi.**

11-) Ve darebAllahu meselen lilleziyne amenumraete fir'avn* iz kalet Rabbibni liy 'ındeKE beyten fiylcenneti ve necciniy min fir'avne ve 'amelihi ve necciniy minelkavmizzalimiyn;
Allah, iman edenler için de Fravun'un karısını (ibretlik**) misal verdi... Hani (**Asiye**) dedi ki: "*Rabbim, benim için indinde, Cennet'te bir ev bina et!... Fravundan ve onun amelinden beni kurtar... Ve beni zalimler kavminden kurtar!*".**

12-) Ve Meryemebnete 'ımranelletiy ahsanet ferceha fenefahna fiyhi min ruhıNA ve saddekat Bikelimati Rabbiha ve kütübiHİ ve kânet minelkanitiyn;
Ve fercini (avret yerini**) bir kale gibi koruyan İmran kızı (**iffet sahibi**) Meryem'i de (**iman edenlere misal verdi**)... Onun (**er kişi Meryem'in**) içinde/içine ruhumuzdan nefhettik... Ve (**Meryem**) Rabbinin Kelimelerini ve Kitablarını (**Tevrat, Zebur ve İncil'i?**) (**B sırrınca**) tasdik etti (**sıfatiyyun?**) ve kanitiynden (**teslim olup itaat edenlerden**) oldu.**

****

MÜLK SÛRESİ (67)

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

Mülk Sûresi, Mekke döneminde 77.sırada nazıl olmuştur... 30 ayettir... Adını, ilk ayetindeki "**el-Mülk**" kelimesinden alır... Bazı hadis-i şerifler'de "**Mücadele**", "**TebarekelMüfassala**", "**Mania**" (mani olan) ve "**Münciye**" (kurtarıcı) diye de isimlendirilmiştir...

Mülk Sûresinde: Mülk elinde olan ve kudret sırrı... Bazı Esma-i İlahi... Ölüm-hayat işlevi ve imtihan... Rahman'ın yaratışındaki mükemmellik vardır; kaos ve tesadüf yoktur... Yedi sema tabakaları, Sema'nın kandillerle süslenmesi ve şeytanların taşlanması... Cehennem'in dehşeti... Uyarıcıları dikkate almayanların sonu, uyarıcıyı dinleyip akletmenin önemi... Yaratan, yarattığını bilir... Arz'ın hizmeti, Sema'dan inen afetler... Hiçbir şeyden emin olma, hiçbir şeyine güvenme... Rahmaniyet sırrı... Kanatlarını açıp-yuman kuşlar'ı Rahman tutuyor... Yüzüstü sürünen ile dimdik yürüyenler... İnsanı inşa eden Allah ona idrak duyularını da vermiştir... İlim, Allah indindedir... Kesilen suları getirecek olan Rabbülalemiyn olan Allah'dır,... gibi konular açıklanmaktadır...

Mülk Sûresi hakkında bazı hadis-i şerifler:

Bilmeden bir insan mezarı'nın üzerine çadır kuran bir sahabi, insan mezarı'nın Mülk Sûresini sonuna kadar okuduğunu işitir... Bunu haber verdiğinde **Hz.Rasûlullah** şöyle buyurdu: "***O (****Mülk Sûresi****) Mania'dır, o münciye'dir, onu kabir azabından kurtarır***".

"***Kim onu gece okursa, gereçekten sevabı çoğaltmış ve çok hoş bir iş yapmıştır***".

"***Her mü'minin kalbinde,* TEBAREKELLEZİ BİYEDİHİLMÜLK*'ün olmasını arzu ederdim***".

"***Allah'ın Kitabından, ancak otuz ayet olan bir sûre vardır ki, kıyamet gününde bir adama, onu ateşten çıkartıp cennete dahil edinceye kadar şefaat etti... O Tebareke Sûresi'dir***".

"***Allah'ın Kitabından, ancak otuz ayet olan bir sûre vardır ki, kıyamet gününde bir adama, onu mağfiret edinceye kadar şefaat etti... Tebarekelleziy Bi yedihil Mülk'dür (****O****)"***.

“***Bir adam, Kur’an’dan bir sûrenin şefaatı ile cennete dahil oldu... O ancak otuz ayettir... Kabir azabından kurtarır... Tebarekellezi BiyedihilMülk’dür*** *(o)”*.

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) Tebarekelleziy BiyediHİlMülkü, ve HUve 'alâ külli şey'in Kadiyr;
Mülk (alemi B sırrınca**) elinde olan ne yücedir!... O, herşeye Kadiyr’dir.**

2-) Elleziy halekalmevte velhayate liyebluveküm eyyüküm ahsenu 'amela* ve HUvel'AziyzulĞafur;
Amel itibarıyla hanginiz ahsendir (diye**) sizi imtihan etmek (**kemalatınızı ortaya çıkartmak; cezası olan, bilinir amel haline getirmek**) için ölüm’ü ve hayat’ı yaratan O’dur... O, Aziyz’dir, Ğafur’dur.**

3-) Elleziy haleka seb'a Semavatin tıbaka* ma tera fiy halkırRahmani min tefavut* ferci'ılbasare hel tera min futur;
Semavat’ı yedi tabaka (halinde**) yaratan O’dur... Rahman’ın halkında hiçbir tefavüt (**ihtilaf, uyumsuzluk, uygunsuzluk, aykırılık, düzensizlik, kaos**) göremezsin... Hadi basar’ı (**bakışını**) döndür (**gözünü tekrar çevir**) de bak... Bir futur (**çatlak, kopukluk, uyuşmazlık**) görüyor musun?.**

4-) Sümmerci'ıl basare kerrateyni yenkalib ileykelbasaru hasien ve huve hasiyr;
Sonra basarı (gözünü, bakışını**) iki kerre daha döndür de bak!.. Basar’ın (**gözün, bakışın**), yorgunluğun en ileri derecesine ulaşmış (**aradığını bulamamış**), hor-hakir olarak sana inkılab eder (**döner**).**

5-) Ve lekad zeyyennes Semaeddünya Bimesabiyha ve ce'alnaha rucumen lişşeyatıyni ve a'tedna lehüm 'azâbesse'ıyr;
Andolsun ki Dünya Seması’nı (Bi-**) mesabih (**kandiller, aydınlatıcılar**) ile süsledik... Onları şeytanlar için rücum (**recm nesneleri**) kıldık (**şeytanlar, onlarla taşlanırlar; bertaraf edilirler**)... Ve onlar (**şeytanlar**) için Saiyr (**alevli ateş**)’in azabını hazırladık.**

6-) Ve lilleziyne keferu BiRabbihim 'azâbu cehennem* ve bi'selmasıyr;
Rablerine (B gerçeği ile**) kafir olanlar (**perdeliler**) için cehennem azabı vardır... Ne kötü dönüş yeridir o!.**

7-) İza ülku fiyha semi'u leha şehiykan ve hiye tefur;
Onun içine atıldıklarında, o kaynayıp feveran ederken, onun hırıltılı teneffüsünü işitirler.

8-) Tekâdu temeyyezu minelğayz* küllema ülkıye fiyha fevcun seelehüm hazenetuha elem yeti'küm neziyr;
Ğayzından (öfkesinden, hiddetinden**) neredeyse çatlayacak haldedir... Onun içine herbir fevc (**bölük**) atıldıkça, hazinleri (**muhafızları; onları zabtedenler**) onlara: “*Size bir neziyr (**uyarıcı, Rasûl**) gelmedi mi?*” diye sorar.**

9-) Kalu bela kad caena neziyrun fekezzebna ve kulna ma nezzelellahu min şey'* in entüm illâ fiy dalalin kebiyr;
(Cehennem ehli de**) derler ki: “*Evet, gerçekten bize bir neziyr geldi de biz yalanladık ve:* <Allah hiçbir şey indirmemiştir; siz büyük bir sapkınlık içindesiniz, başka değil> *dedik (**arınıp hakikatımızı tanımayı reddettik**)”*.**

10-) Ve kalu lev künna nesme'u ev na'kılu ma künna fiy ashabisse'ıyr;
Ve derler ki: “*Eğer dinleseydik (işitip anlasaydık**) yahut akletseydik, ashab-ı saiyr (**alevli ateş halkı**) içinde olmazdık*”.**

11-) Fa'terefu Bizenbihim* fesuhkan liashabisse'ıyr;
(Diye**) günahlarını (**B sırrınca**) itiraf ettiler... (**Allah’ın rahmetinden**) uzak olsun ashab-ı saiyr!.**

12-) İnnelleziyne yahşevne Rabbehüm Bilğaybi lehüm mağfiretun ve ecrun kebiyr;
Bil-Ğayb (gaybleri olarak**) Rablerinden haşyet duyanlara gelince, onlar için bir mağfiret ve büyük bir ecir vardır.**

13-) Ve esirru kavleküm evicheru Bih* inneHU 'Aliymun BiZâtissudur;
Sözünüzü ister gizleyin (içinizde tutun**) ister onu (**B sırrınca**) açık söyleyin (**hep birdir**)... Muhakkak ki O, sadırların (**kalblerin, şuurun**) zatı (**aynı**) olarak (**B sırrınca**) Aliym'dir.**

14-) Ela ya'lemu men haleka, ve HUvel Latıyful Habiyr;
Yaratan bilmez mi (hiç yarattığını**) ?... O, Latiyf'tir, Habiyr'dir.**

15-) HUvelleziy ce'ale lekümül'Arda zelulen femşu fiy menakibiha ve kûlu min rizkıh* ve ileyHİnnuşur;
O, Arz'ı size boyun eğmiş/muti' kıldı... Onun omuzlarında/yanlarında yürüyün ve O'nun rızkından yeyin... Nüşur (diriliş, dönüş**) O'nadır.**

16-) Eemintüm men fiysSemai en yahsife Bikümül'Arda feiza hiye temur;
Sema'daki'nin sizi (B sırrınca**) Arz'a geçirmesinden emin mi oldunuz?... Birden o (**Arz**) harekete geçip çalkalanmaya başlar (**o size itaat edip hizmet eden Arz, helak ve ızdırap mahalliniz oluverir**).**

17-) Em emintüm men fiysSemai en yursile 'aleyküm hasiba* feseta'lemune keyfe neziyr;
Yahut Sema'dakinin üzerinize bir hasıb (kasırga, taş yağdıran rüzgar**) irsal etmesinden emin mi oldunuz?... Uyarım nasılmış, bileceksiniz (**bir gün**) !.**

18-) Ve lekad kezzebelleziyne min kablihim fekeyfe kâne nekiyr;
Andolsun ki onlardan öncekiler de yalanladı... Benim Nekiyr'im (beni inkar, redd, tanımama; ve onun sonucu cezam**) nasıl oldu?.**

19-) Evelem yerav ilettayri fevkahüm saffatin ve yakbıdne, ma yumsikühünne illerRahman* inneHU Bikülli şey'in Basıyr;
Fevklerinde saf saf/dizi dizi, kanatlarını açıp (yukarı yükselen**) kapayan (**aşağı inen**) halde kuşları görmediler mi?... Onları (**kuşları**) Rahmandan başkası tutmuyor... Muhakkak ki O, herşeyi (**B sırrınca**) Basıyr'dir.**

20-) Emmen hazelleziy huve cündün leküm yansurukum min dunirRahman* inilkafirune illâ fiy ğurur;
Yahut Rahman'a karşı size yardım edecek şu sizin ordunuz kimdir (böyle bir ordunuz veya kuvvetiniz mi var**) ?... Kafirler (**gerçeği reddedenler**) ancak bir gurur (**aldanış**) içindedirler.**

21-) Emmen hazelleziy yerzükuküm in emseke rizkaHU, bel leccu fiy 'utuvvin ve nufur;
Eğer (Rahman**) rızkını tutsa, sizi rızıklandıracak kimdir şu?... Hayır, bir azgınlık (**haddi aşma**) ve nefret içinde inatla sürdürmektedirler.**

22-) Efemen yemşiy mükibben 'alâ vechihi ehda emmen yemşiy seviyyen 'alâ sıratın mustekıym;
Peki, yüzüstü kapanmış (sürünen; a'ma**) olduğu halde yürüyen mi daha doğru yoldadır yoksa sırat-ı müstekıym üzerinde dimdik (**önünü görerek; hakikat ilmi ile**) yürüyen mi?.**

23-) Kul huvelleziy enşeeküm ve ce'ale lekümüssem'a vel'ebsare vel'ef'idete, kaliylen ma teşkûrun;
De ki: "*Sizi inşa eden (**mülk aleminde meydana getiren****) ve sizin (****kendinizi-hakikatınızı tanımanız, bilmeniz****) için sem' (****işitme azası-işlevi; hakikatınızı algılama kuvvesi****), ebsar (****gözler; görme-idrak kuvvesi****) ve fuadlar (****kalbler****) oluşturan O'dur... Ne kadar az şükrediyorsunuz!*"**.**

24-) Kul HUvelleziy zereeküm fiyl'Ardı ve ileyHİ tuhşerun;
De ki: "*Sizi, Arz'da yaratıp yayan O'dur... Ve O'na haşrolunacaksınız*".

25-) Ve yekulune meta hazelva'du in küntüm sadıkıyn;
Ve derler ki: "*Eğer doğru söyleyenler iseniz, bu va'd (**tehdidiniz, kıyamet, ba's, haşr****) ne zaman?*".**

26-) Kul innemel'ılmu 'ındAllah* ve innema ene neziyrun mübiyn;
De ki: "*O ilim Allah indindedir... Ben ancak apaçık bir neziyr'im*".

27-) Felemma raevhu zulfeten si (y) et vucuhülleziyne keferu ve kıyle hazelleziy küntüm Bihi tedde'un;
Onu (va'dolunanı**) yaklaşmış/yakın olduğu halde gördüklerinde, o kafir olanların yüzleri kötü oldu (**karardı**)... "*İşte bu, kendisini (*bilfiil B sırrınca*) dua edip istediğinizdir*" denildi.**

28-) Kul eraeytum in ehlekeniyAllahu ve men ma'ıye ev rahımena, femen yüciyrulkafiriyne min 'azâbin eliym;
De ki: "*Gördünüz mü (*bir düşünün*) ?... Eğer Allah beni ve benimle beraber olanları (*arınma ilmini, hakiki imanı*) helak etse veya bize rahmet etse, kafirleri (*gerçeği reddedenleri*) elim bir azabtan kim kurtarır?*".

29-) Kul HUverRahmanu amenna Bihi ve 'aleyhi tevekkelna* feseta'lemune men huve fiy dalalin mübiyn;
De ki: "*O, Rahman'dır, O'na (*B sırrıyla*) iman ettik ve O'na tevekkül ettik... Kimin apaçık bir sapkınlık içinde olduğunu yakında bileceksiniz*".

30-) Kul eraeytum in asbeha mauküm ğavren femen ye'tiyküm Bimain me'ıyn;
De ki: "Gördünüz mü (bir düşünün**) ?... Eğer suyunuz (**yerin dibine**) çekilse, size kim (**B sırrınca**) maiyn (**kaynak, gözle görünür akar su**) bir su (**ilim**) getirir? (**Allahu Rabbül Alemiyn!**).**

****

KALEM SÛRESİ (68)

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

Kalem Sûresi, Mekke-i Mükerreme'de 2.sırada nazıl olmuştur... 52 ayettir... Adını, ilk ayetindeki "**Kalem**" kelimesinden alan bu sûrenin diğer bir adı "**Nun**" Sûresi'dir...

Kalem Sûresinde: Nun, Kalem ve yazdıkları... "İkra'"ya mazhar olan Hz.Rasûlullah'ın, ondan sonra nazıl olan bu ilk ayetler ile O'nun üstün özelliklerinin ve büyük ahlakının vurgulanması... Kureyş kafirlerinin/Rasûlullah'ı inkar edenlerin vasıfları... Zahiri mevkileri ne olursa olsun, Hak'dan ve Sistem'den gafil olanlara itaat edilmemesi... Cimrilik... Azabın kaynağı... Mücrim olmamak için müslim olmak lazım... Secdeye muktedir olamayanlar... Sahib-i Hut (Yunus) un ibreti... Kötü bakışlar (nazar)... Kur'an'ın öğüt olduğu alemler?,... gibi pek çok önemli konu açıklanmaktadır...

Bazı hadis-i şerifler:

Muhakkak ki Allah'ın ilk yarattığı Kalem ve Hut'tur (büyük balık'tır**)... Ona (**Kalem'e**) dedi ki: "*Yaz!*"... (**Kalem**) dedi ki: "*Ne yaziyim?*"... "*Kıyamet gününe kadar olacak herşeyi*" dedi... Sonra (**Hz.Rasûlullah**): "*Nuuun, velKalemi ve ma yesturun*"u okudu... Nun, Hut'tur (**büyük balık'tır**) ve Kalem ise Kalemdir.**

"Nun, Levh-i Mahfuz'dur... Kalem, yayılan nur'dandır".

Muhakkak ki Allah'ın yarattığı ilk şey Kalem'dir... Sonra Nun'u yarattı; o (Nun**) divittir... Sonra ona (**Kalem'e**) dedi ki: "*Yaz!*"... (**Kalem**) dedi ki: "*Ne yaziyim?*"... "*Amel, rızık, eser ve ecel'den olan ve olacakları yaz*" dedi... O da kıyamet gününe kadar olmuş ve olacakları yazdı... İşte "*Nun velKalemi ve ma yesturun*" kavli budur... Sonra Kalem'in üstünü mühürledi de artık (**Kalem**) kıyamet gününe kadar konuşmadı... Sonra Allah, aklı yarattı da şöyle dedi: "*İzzetim hakkı için,***

***sevdiğim kimselerde seni mükemmel kılacağım, buğzettiğim kimselerde ise seni noksanlaştıracağım*”.**

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) Nuuun velKalemi ve ma yesturun;
Nun (Evrensel Enerji**) !... Kalem’e (**Akıl’a**) ve satır satır yazdıklarına (**kader’e**) kasem ederim ki,**

2-) Ma ente Bını'meti Rabbike Bimecnun;
Sen, Rabbinin ni’meti ile (o ni’met sayesinde; B sırrınca o ni’met olarak**) bir (**Bi-**) mecnun (**deli, aklı örtülmüş**) değilsin.**

3-) Ve inne leke leecren ğayre memnun;
Muhakkak ki senin için kesilmeyen bir ecir vardır.

4-) Ve inneke le alâ hulukın 'azıym;
Ve muhakkak ki sen aziym bir (ilahi**) ahlak üzeresin.**

5-) Fesetubsıru ve yubsırun;
Yakında (vefatla**) sen de göreceksin, onlar da görecekler;**

6-) Bieyyikümülmeftun;
(Bi-**) hanginiz meftun (**fitneye tutulmuş, mecnun**) dur.**

7-) İnne Rabbeke HUve a'lemu Bimen dalle 'an sebiyliHİ, ve HUve a'lemu Bilmühtediyn;
Muhakkak ki senin Rabbin, yolundan kimin saptığını (B sırrınca**) daha iyi bilir... O, doğru yola/hidayete erenleri de (**B sırrı gereği**) daha iyi bilir.**

8-) Fela tutı'ıl mükezzibiyn;
O halde yalanlayanlara itaat etme!.

9-) Veddu lev tudhinu feyudhinun;
Arzu ettiler ki, sen yumuşak (batıla uzlaşmacı**) davranasın da onlar da yumuşak/musamahakar davransınlar.**

10-) Ve la tutı' külle hallafin mehiyn;
Ve itaat etme; çokça yemin eden (Allah’dan ve sünnetullah’tan gafil, yalancı**), bayaği-aşağılık (**vahdet’i-diyn’i kabulde istidadı zayıf**) her kişiye,**

11-) Hemmazin meşşain Binemiym;
Hammaz (çokça alay eden, ayıplayan**), laf taşıyan/koğuculuk yapana (**insanların arasını ifsad edene**),**

12-) Menna'ın lilhayri mu'tedin esiym;
Durmadan hayra (İslam’ın yaşanılmasına**) engel olan, haddi aşan, günahkara,**

13-) 'utullin ba'de zâlike zeniym;
Kaba (cahil; küfründe katı, taassubu şiddetli**), bunlardan sonra (**bir de**) zeniym (**kulağı kesik, şirk-küfür’de işaretli, soysuz**) a.**

14-) En kâne zâ malin ve beniyn;
Mal ve oğullar sahibi olmuş diye (mi itaat edeceksin sanki**).**

15-) iza tütla aleyhi ayatuNA kale esatıyrul evveliyn;
Ayetlerimiz ona (Velid B. Muğiyre'ye**) tilavet edildiğinde: "*Evvelkilerin masallarıdır*" dedi.**

16-) Senesimuhu 'alelhurtum;
Yakında hortumunun üzerine damgalayacağız onu.

17-) İnna belevnahüm kema belevna ashabelcenneti, iz aksemu leyasri münneha musbihıyn;
Doğrusu biz onları, o cennet ashabı'nı (bahçe halkını; Darvan Oğulları'nı**) belalandırdığımız (**imtihan ettiğimiz**) gibi belalandırdık... Hani, sabah vaktine girerlerken onu mutlaka kesip devşireceklerine kasem etmişlerdi.**

18-) Ve la yestesnun;
(İnşallah diye**) istisna da yapmıyorlardı.**

19-) Fetafe 'aleyha taifun min Rabbike ve hüm naimun;
Onlar uyurlarken, Rabbinden (gelen**) bir tavaf edici (**etrafını dolaşıcı**) onu (**o bahçeyi**) tavaf etti (**etrafını dolaştı; bela onu sardı**).**

20-) Feasbehat kessariym;
(O bahçe**) sariym gibi oldu (**simsiyah kesildi; münbit olmayan kara toprak oldu**).**

21-) Fetenadev musbihıyn;
Sabah vaktine girerlerken birbirlerine nida ettiler:

22-) Eniğdu 'alâ harsikum in küntüm sarimiyn;
"*Eğer kesip devşirecekseniz, ekininize sabah erken gidin*" (diye**).**

23-) Fentaleku ve hüm yetehafetun;
Aralarında gizlice konuşarak yola koyulup gittiler.

24-) En la yedhulennehelyevme 'aleyküm miskiyn;
"*Sakın bugün hiçbir miskiyn (yoksul**) ona (**bahçeye**) girip yanınıza gelmesin*" (**diye**).**

25-) Ve ğadev 'alâ hardin kadiriyn;
Kasdettikleri (yoksulları**) engellemeye (**zanlarınca**) kadirler oldukları halde sabah erkenden gittiler.**

26-) Felemma raevha kalu inna ledallun;
Vaktaki onu (azab inmiş bahçelerini**) gördüklerinde: "*Doğrusu biz sapkınlarız* (**yoldan çıkmışlarız; yanlış yere geldik**)" dediler.**

27-) Bel nahnu mahrumun;
"*Hayır, biz mahrumlarız*" (dediler**).**

28-) Kale evsetuhüm elem ekul leküm levha tüsebbihun;
Onların evsatı (orta yolda-mu'tedil olanı**) dedi ki: "*Ben size, (**Rabbinizi**) tesbih (**tenzih**) etsenize, demedim mi?*".**

29-) Kalu subhane Rabbina inna künna zalimiyn;
Dediler ki: "*Subhan'dır Rabbimiz!... Muhakkak ki biz zalimler imişiz*".

30-) Feakbele ba'duhüm 'alâ ba'dın yetelavemun;
Ardından birbirlerine ikbal edip (dönüp, yönelip**) birbirlerini levmetmeye başladılar.**

31-) Kalu ya veylena inna künna tağıyn;
Dediler ki: "*Yazıklar olsun bize!... Doğrusu biz tuğyan (azgınlık, nefsanilik**) edenler imişiz*".**

32-) 'asa Rabbuna en yubdilena hayren minha inna ila Rabbina rağıbun;
"*Umulur ki Rabbimiz onun yerine bize ondan daha hayırlısını verir... Muhakkak ki biz (*artık*) Rabbimize rağbet edicileriz*".

33-) Kezâlikel'azâb* ve le'azâbul'ahıreti ekber* lev kânu ya'lemun;
İşte böylecedir azab!.. (Tevbe nasip olmazsa**) Ahiret'in azabı ise elbette ekberdir... Eğer bilselerdi.**

34-) İnne lilmüttekıyne 'ında Rabbihim cennatin na'ıym;
Muhakkak ki muttekıyler için, Rableri indinde Naim cennetleri vardır.

35-) Efenec'alülmüslimiyne kelmücrimiyn;
Müslimleri, mücrimler gibi kılar mıyız hiç?.

36-) Ma leküm keyfe tahkümun;
Ne oluyor size?... Nasıl hüküm veriyorsunuz?.

37-) Em leküm Kitabun fiyhi tedrusun;
Yoksa sizin bir kitabınız var da ondan mı ders edip okuyorsunuz?.

38-) İnne lekum fiyhi lema tehayyerun;
Ki onun içinde beğenip seçtiğiniz herşey (keyfinize göre hükümler**) sizindir (**Allah'ın yarattığı Sistem ve düzen'e tabi değilsiniz mi?**).**

39-) Em leküm eymanun 'aleyna baliğatun ila yevmilkıyameti inne leküm lema tahkümun;
Yoksa sizin bizim üzerimizde "*Kendiniz ne hüküm verirseniz, muhakkak sizindir*" diye kıyamet gününe kadar ulaşan (sürecek**) yeminleriniz mi var?.**

40-) Selhüm eyyuhüm Bizâlike za'ıym;
Sor onlara: Onların hangisi buna (böyle bir şeye B sırrınca**) kefildir?.**

41-) Em lehüm şurekâ'u, felye'tu Bişürekâihim in kânu sadikıyn;
Yoksa onların ortakları mı var?... Eğer doğru söyleyenler iseler, getirsinler (Bi-**) ortaklarını!.**

42-) Yevme yükşefu 'an sakın ve yud'avne iles sucudi fela yestetıy'un;
Baldırdan açılacağı (herşeyin görüleceği**) ve secde'ye davet olunacakları gün, (**secdeye**) muktedir olamayacaklardır.**

43-) Haşi'aten ebsaruhüm terhekuhüm zilletun, ve kad kânu yud'avne ilessucudi ve hüm salimun;
Gözleri huşu'da (dehşetten önlerine eğik**), kendilerini de bir zillet kaplamış oldukları halde... Halbuki onlar salimler (**sapasağlam; vefattan önce**) iken de secde'ye da'vet olunuyorlardı.**

44-) Fezerniy ve men yükezzibu Bihazelhadiys* senestedricuhüm min haysü la ya'lemun;
(Rasûlüm**) artık beni ve bu hadisi (**Kur'an'ı B sırrınca**) yalanlayanı (**başbaşa**) bırak... Onları hiç bilmedikleri taraftan tedrici olarak helake götüreceğiz (**istidrac yaparız**).**

45-) Ve ümliy lehüm* inne keydiy metiyn;
Mühlet (te**) veririm onlara... Muhakkak ki benim tuzağım metiyn'dir (**pek sağlamdır; kurtulmak mümkün değil**).**

46-) Em tes'eluhüm ecren fehüm min mağremin müskalun;
Yoksa onlardan bir ecir (karşılık**) istiyorsun da (**haliyle**) onlar borçtan ağır bir yük altına mı girmişler?.**

47-) Em 'ındehümülğaybu fehüm yektubun;
Yoksa ğayb onların indinde (onlara göre**) de, onlar mı yazıyorlar?.**

48-) Fasbir lihükmi Rabbike ve la tekûn kesahıbilHut* iz nada ve huve mekzum;
Rabbinin hükmüne sabret (kazasına razı ol**) ve Sahib-i Hut (**balık sahibi/balığın dostu-arkadaşı; Yunus**) gibi olma... Hani O gamla dolu/mahbus olduğu halde nida etmişti.**

49-) Levla en tedarekehu nı'metun min Rabbihi lenübize Bil'arai ve huve mezmum;
Eğer Ona Rabbinden bir ni'met erişmemiş olsaydı, aşağılanmış halde (B gerçeğince) **çıplak araziye atılırdı** (kendine terkedilirdi).

50-) Fectebahu Rabbuhu fece'alehu minessalihıyn;
Rabbi Onu ictiba etti (seçti; arındırdı**) da Onu salihlerden kıldı.**

51-) Ve in yekâdülleziyne keferu leyuzlikuneke Biebsarihim lemma semi'uzZikre ve yekulune innehu lemecnun;
Muhakkak ki o kafir olanlar, Zikri işittiklerinde az kalsın (Bi-**) gözleri ile seni devireceklerdi... "*Muhakkak ki O, bir mecnundur*" diyorlardı.**

52-) Ve ma huve illâ zikrun lil'alemiyn;
Halbuki O, alemler için ancak bir Zikir'dir (öğüt, düşündürücü, arındırıcı, hatırlatıcı, idrak ettiricidir**).**

****

HÂKKA SÛRESİ (69)

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

Hakka Sûresi, Mekke-i Mükerreme'de 78.sırada nazıl olmuştur... 52 ayettir... Adını, ilk üç ayetinde geçen "**elHaakka**" (O reddolunamaz Hakikat) kelimesinden alır...

Hakka Sûresinde: elHaakka'nın önemi... Bazı kıyamet türleri ve kavimlerin helakı... Sur ve gerçek bir kıyamet süreci... Arş'ı taşıyan sekiz... Kıtabı sağdan ve soldan verilenler... Yetmiş arşın boyundaki zincir... Cehennem'de dost yoktur... Ğıslıyn ve onu yiyecek olan o hatayı işleyenler... Kur'an bir şair ve bir kahin sözü değildir... Eğer Rabbül Alemiy'nin tenziyli olan şu Kur'an'a, Hz.Rasûlullah nefsinden/uydurma bir söz katsaydı, sağ elinin koparılacağı ve şah damarının kesileceği hususu... Kur'an, Hakkel Yakıyn'dir... İsm-i a'zam'ın tesbihi,... gibi konular açıklanmaktadır...

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) ElHakkatu;
El-Hakka (gerçekleşmesi muhakkak olan, reddi mümkün olmayan, ancak yaşanıldığında anlaşılacak olan, gerçeği tanıtan hakikat; kıyamet, vefat**).**

2-) MelHakkatu;
Nedir elHaakka (O Haakka**) ?.**

3-) Ve ma edrake melHakkatu;
elHaakka'yı sana bildiren nedir (bilirmisin elHaakka'yı**) ?.**

4-) Kezzebet Semudu ve 'Adun Bilkari'ati;
Semud (Salih'in kavmi**) ve Ad (**Hud'un kavmi**) o (**Bi-**) Karia'yı (**şiddetli ses çıkararak çarpan, şiddetle başlarına inen; Sistem'in cezası, musibet, helak; kıyamet, ölüm**) yalanladılar.**

5-) Feemma Semudu feühlikü Bittağıyeti;
Semud'a gelince, (Bi-**) tuğyan eden (**Salih'in devesini boğazlayıp öldüren?**) ile helak edildiler.**

6-) Ve emma 'Adun feühlikû Biriyhın sarsarin 'atiyetin;
Ad'a gelince, sarsar (uğultulu-kavurucu soğuk, semumu şiddetli rüzgar**) ve atiye (**azgın, şiddetli**) bir (**Bi-**) rüzgar ile helak edildiler.**

7-) Sahhareha 'aleyhim seb'a leyalin ve semaniyete eyyamin husumen feteralkavme fiyha sar'a keennehüm a'cazu nahlin haviyeh;
Onu (o rüzgarı Allah**) onlara, yedi gece ve peşpeşe sekiz gün (**düz**) teshir etti (**onlara güç yetirtti, musallat kıldı, hükmettirdi**)... O kavmi (**Hud kavmini**) orada içi boş hurma kütükleri gibi yere yıkılmışlar olarak görürsün.**

8-) Fehel tera lehüm min bakıyeh;
Onlara ait (onlardan geriye kalan**) bir bakıye görüyormusun?.**

9-) Ve cae fir'avnu ve men kablehu velmü'tefikatu Bilhatıeti;
Fravun, ondan öncekiler ve mü'tefikat (altı üstüne gelmiş, helak olmuş şehirler; Lut kavmi?**) o (**Bi-**) hatayı yapanlar (**bedene, dışa tabi olanlar; Sistem'i ihmal-red edenler**) olarak geldiler.**

10-) Fe'asav Rasûle Rabbihim feehazehüm ahzeten rabiyeten;
Böylelikle Rablerinin Rasûlü'ne asi oldular da (Rableri,**) onları gittikçe artan bir şekilde yakalayıverdi.**

11-) İnna lemma tağal mau hamelnaküm fiylcariyeti;
Muhakkak ki o su tuğyan ettiğinde (haddi aştığında, kontrol edilemez hale geldiğinde**), sizi akıp gidenin (**Nuh'un gemisi'nin, şeriat'ın?**) içinde biz taşıdık.**

12-) Linec'aleha leküm tezkireten ve te'ıyeha üzünün va'ıyeh;
Onu sizin için bir hatırlatma-öğüt kılalım ve iyi ezberleyen/iyi belleyen bir kulak da onu belleyip kavrasın (unutmasın**) diye.**

13-) Feiza nufiha fiysSuri nefhatun vahıdetun;
Sur'a (sûretlere**) nefha-i vahide (**tek bir üfürüş**) nefholunduğunda.**

14-) Ve humiletil'Ardu velcibalu fedükketa dekketen vahıdeten;
Arz ve dağlar hamlolunup (yüklenilip, kaldırılıp**) da bir vuruşla/çarpılışla darmadağın/toz edildiklerinde.**

15-) Feyevmeizin veka'atilvakı'ah;
İşte o gün o vakıa (vuku bulacak gerçek; ölüm**) vuku bulmuştur.**

16-) Venşakkatis Sema'u fehiye yevmeizin vahiyeh;
Ve o Sema yarılmıştır... O gün o, vahiye (çökmüş, delik deşik olmuş, kuvvetsiz**) dir.**

17-) VelMelekü 'alâ ercaiha* ve yahmilu 'Arşe Rabbike fevkahüm yevmeizin semaniyeh;
Melek (ler**) de onun (**o sema'nın**) etrafındadır... Rabbinin Arşı'nı (**kalbi**) ise o gün onların fevkında bulunan sekiz (**melek**) taşır.**

18-) Yevmeizin tu'radune la tahfa minküm hafiyeh;
O gün, sizden (size ait**) hiçbir gizlenen (**amel**) gizli kalmaksızın arzolunursunuz.**

19-) Feemma men utiye Kitabehu Bi yemiynihi feyekulu haumukreu Kitabiyeh;
Kitabı (Bi-**) sağdan verilmiş olana gelince; o şöyle der: "*İşte alın, okuyun kitabımı!*".**

20-) İnniy zanentu enniy mülakın hısabiyeh;
"*Doğrusu ben, hesabıma kavuşacağımı zannetmiştim (**ona göre yaşadım****)*".**

21-) Fehuve fiy 'ıyşetin radıyeh;
Artık o, hoşnudluk veren bir yaşayış içindedir.

22-) Fiy cennetin 'aliyetin;
Ali (yüksek**) bir cennette.**

23-) Kutufuha daniyeh;
Onun devşirilenleri (meyvaları**) yakındır.**

24-) Külu veşrebu heniyen Bima esleftum fiyl'eyyamilhaliyeh;
Geçmiş günler içinde (dünya günlerinde**) amelden takdim ettiklerinize (**geçmişte yaptıklarınıza**) mukabil (**B sırrınca**) afiyetle yeyin, için.**

25-) Ve emma men utiye Kitabehu Bişimalihi feyekulu ya leyteniy lem ute Kitabiyeh;
Kitabı (Bi-**) soldan verilmiş olana gelince; o da şöyle der: "*Keşke bana kitabım verilmeseydi!*".**

26-) Ve lem edri ma hısabiyeh;
"*Hesabımı hiç bilmeseydim*".

27-) Yaleyteha kânetilkadıyete;
"*Keşke (**ölümle****) iş bitmiş olsaydı*".**

28-) Ma ağna 'anniy maliyeh;
"*Malım bana hiçbir fayda sağlamadı*".

29-) Heleke 'anniy sultaniyeh;
"*Saltanatım da benden helak/yok olup gitti (**hiçbir tutanağım ve delilim de yoktur arık****)*".**

30-) Huzuhu feğulluhu;
(Şöyle denilir**): "*Onu tutun da bağlayın onu*".**

31-) Summel cahıyme salluhu;
"*Sonra Cahıym'e (**cehennem'e****) maruz bırakın/atın onu*".**

32-) Sümme fiy silsiletin zer'uha seb'une zira'an feslukûh;
"*Sonra uzunluğu yetmiş arşın olan bir silsile (**zincir?****) içine sokun onu*".**

33-) İnnehu kâne la yu'minu Billahil'Azıym;
"*Çünkü o, Aziym olan Allah'a (**B sırrıyla****) iman etmiyordu*".**

34-) Ve la yehuddu 'alâ ta'amil miskiyn;
"*Miskinleri (**yoksulları****) doyurmaya teşvik etmiyordu (****cimriydi****)*".**

35-) Feleyse lehulyevme hahuna hamiym;
"*Artık bugün burada onun hiçbir candan/sıcak dostu yoktur*".

36-) Ve la ta'amun illâ min ğısliyn;
"*Ğısliyn'den (**cehennem ehlinin akıntıları, kirleri ve artıklarından****) başka yemek de yoktur*".**

37-) La ye'küluhu illelhatıun;
“*Onu da ancak o hata yapanlar (**kasden günah işleyenler; bedene, dışa tabi olup hakikatlerinden perdelenenler; şirk ehli****) yer*”.**

38-) Fela uksimu Bima tubsırun;
Kasem ederim gördüğünüz (Bi-**) şeylere,**

39-) Ve ma la tubsırun;
Ve görmediklerinize (ki**);**

40-) İnnehu lekavlu Rasûlin keriym;
Muhakkak ki O (Kur’an**), Keriym bir Rasûl’ün kavlidir (**sözüdür**).**

41-) Ve ma huve Bikavli şa'ır* kaliylen ma tu'minun;
O bir şairin (Bi-**) kavli (**sözü**) değildir... Ne kadar da az iman ediyorsunuz!.**

42-) Ve la Bilkavli kâhin* kaliylen ma tezekkerun;
Bir kahinin (Bi-**) kavli (**sözü**) de değildir... Ne kadar da az tezekkür ediyorsunuz!.**

43-) Tenziylun min Rabbil'alemiyn;
Rabb’ül Alemiyn’den bir tenziyl (tafsile indirme**)’dir (**O**).**

44-) Velev tekavvele 'aleyna ba'dal'ekaviyl;
Eğer bazı uydurma (beşeri**) sözleri (**bunlar bana vahyolunuyor diye**) bizim üzerimize iftira etseydi,**

45-) Leehazna minhu Bilyemiyn;
Elbette Ondan (O’nun**) sağ elini (**B sırrınca**) alırdık.**

46-) Sümme lekata'na minhulvetiyn;
Sonra, elbette Onun vetiyn’ini (aort veya omurilik**) keserdik.**

47-) Fema minküm min ehadin 'anhu haciziyn;
Sizden hiçbir kimse buna engel de olamazdınız.

48-) Ve innehu letezkiretun lilmüttekıyn;
Muhakkak ki O (Kur’an**), muttekıyler için bir hatıtlatma-öğüttür.**

49-) Ve inna lena'lemu enne minküm mükezzibiyn;
Ve muhakkak ki biz sizden yalanlayanları elbette biliyoruz.

50-) Ve innehu lehasretun 'alelkafiriyn;
Ve muhakkak ki O, kafirler için elbette bir hasrettir (büyük pişmanlık, sonsuz özlem**).**

51-) Ve innehu leHakkulyakıyn;
Ve muhakkak ki O (Kur’an**), elbette Hakkel Yakıyn’dir.**

52-) Fesebbih Bismi Rabbikel'Azıym;
Öyleyse Rabbinin İsm-i A’zamı ile (B sırrıyla**) tesbih et!.**

****

MEÂRİC SÛRESİ (70)

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

Mearic Sûresi, Mekke-i Mükerreme'de 79.sırada nazıl olmuştur... 44 ayettir... Adını, 3.ayetinde **Allah**'ın bir sıfatı olarak geçen "**zül-Mearic**" (Mi'raclar sahibi) tanımlamasından alır... "**Mearic**", "**Mi'rac**" kelimesinin çoğulu olup, *mi'raclar, (varlık) merdivenleri, yükselme dereceleri*, demektir ki **boyutsallığın** gereğidir... Rivayetlerde kullanılan diğer bir adı "**Seele**" (istedi) dir ki, sûrenin ilk kelimesi olan "seele" nüzül sebebi ile ilgilidir... en-Nadr b. El-Haris'in Enfal: 32'de: "***Ey Allahım!.. Eğer bu senin indinden (****olan****) Hakkın kendisi ise, (****o vakit****) Sema'dan üzerimize taşlar yağdır... Yahut bize elim azab ver***" diye istediği ile ilgili olduğu rivayet ediliyor...

Mearic Sûresinde: **Allah**, **zül-Mearic**'dir; dolayısıyla *boyutları, katmanları, semavatı ve mertebeleri* yaratmıştır... Nüzül-uruc ve rücu' realitesi... Zaman izafidir; bir şeyi uzak ve yakın görme de izafidir; herşey bir anda vardır... Mikdarı elli bin yıl olan gün, insanla ilgilidir... O günü uzak görüp ömürlerini israf edenler, ölüm sonrası gerçekleri ile karşılaştıklarındaki çaresizlikleri... Leza... İnsanın zaafları... İnsan'ı istenmeyen durumlardan koruyup, cennetin ikram edilenleri kılan sekiz güzel özellik... Doğuların ve batıların Rabbi... Kabirden çıkma keyfiyeti,... gibi bir çok önemli konu açıklanmaktadır...

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) Seele sailun Bi'azâbin vakı';
Bir soran/isteyen, vaki olacak azabı (B gerçeği ile**) sordu/istedi.**

2-) Lilkafiriyne leyse lehu dafi';
Kafirler (gerçeği reddedenler, kendini tanımayanlar**) içindir (**o azab?**)... Onu savacak yoktur.**

3-) MinAllahi Ziylme'aric;
Zül-Mearic olan Allah'dandır (o azab?**).**

4-) Ta'rucülMelaiketu verRuhu ileyHİ fiy yevmin kâne mikdaruhu hamsiyne elfe senetin;
Melekler ve ruh, (sizin saymanıza göre**) miktarı elli bin sene olan bir gün içinde uruc ederler O'na.**

5-) Fasbir sabren cemiyla;
O halde (o gün için**) güzel bir sabır ile sabret.**

6-) İnnehüm yeravnehu be'ıyda;
Muhakkak ki onlar onu (o azab gününü?**) uzak görüyorlar.**

7-) Ve nerahu kariyba;
Biz ise onu yakın görüyoruz.

8-) Yevme tekûnüsSema'u kelmühl;
O gün Sema, erimiş maden gibi olur.

9-) Ve tekûnulcibalu kel'ıhn;
Dağlar renkli (boyanmış**) yün gibi olur.**

10-) Ve la yes'elu hamiymun hamiyma;
Bir dost, bir dostu sormaz (Abese: 37?**).**

11-) Yubassarunehüm* yeveddülmücrimu lev yeftediy min 'azâbi yevmeizin Bibeniyh;
Bunlar onlara/birbirlerine (kısa bir süre**) gösterilirler... Mücrim (**tabiyatından arınmamış, müşrik**), o günün azabından (**kurtulmak için**) (**Bi-**) oğullarını fidye vermeyi şiddetle arzu eder.**

12-) Ve sahıbetihi ve ahıyh;
Eşini, kardeşini,

13-) Ve fasıyletihilletiy tü'viyh;
Kendisini barındıran yakın akrabasını/ailesini,

14-) Ve men fiyl'Ardı cemiy'an sümme yünciyh;
Ve Arz'da olanların hepsini (fidye versin**) de kendini kurtarsın (**arzu eder**).**

15-) Kella* inneha Leza;
Hayır, asla!... Muhakkak ki o Leza (dumansız alev, şiddetle alevlenen ateş?**)'dır.**

16-) Nezza'aten lişşeva;
(Kafa**) derilerini kavurup soyan olarak.**

17-) Ted'u men edbere ve tevella;
(O Leza**) çağırır (**hakikatına, melekiyetine**) arkasını dönüp (**isyan edip**) yüz çevirip gideni,**

18-) Ve ceme'a feev'a;
Toplayıp da yığanı.

19-) İnnel'İnsane hulika helu'a;
Muhakkak ki insan helu' (çok hırslı, cimri, tahammulsuz, aceleci, korkak**) olarak yaratılmıştır.**

20-) İza messehuşşerru cezu'a;
Ona şerr dokunduğunda feryad edip bağırandır (tahammulsuz, aceleci, korkak**).**

21-) Ve iza messehulhayru menu'a;
Ona hayır dokunduğunda ise ziyadesiyle mani olan (infak etmeyen, pinti, hırslı**) dır.**

22-) İllelmusalliyn;
Ancak musalliyn (bilfiil namaz müşahadesinde olanlar**) müstesna.**

23-) Elleziyne hüm 'alâ Salatihim daimun;
Onlar ki namazlarında daimlerdir.

24-) Velleziyne fiy emvalihim hakkun ma'lum;
Ve onlar ki, onların mallarında ma'lum bir hak vardır;

25-) Lissaili velmahrum;
Sail (talep eden**) ve mahrum için.**

26-) Velleziyne yusaddikune Biyevmiddiyn;
Ve onlar ki, diyn (ceza**) günü'nü (**Sistem'i, B sırrınca**) tasdik ederler.**

27-) Velleziyne hüm min 'azâbi Rabbihim müşfikun;
Ve onlar ki, Rablerinin azabından ürperenlerdir.

28-) İnne 'azâbe Rabbihim ğayru me'mun;
Muhakkak ki Rablerinin azabı, emin olunmayandır.

29-) Velleziyne hüm lifurucihim hafizun;
Ve onlar ki, ferclerini (cinsiyet organlarını**) mühafaza edicidirler (**şehvetlerden korunurlar**).**

30-) İlla 'alâ ezvacihim ev ma meleket eymanuhüm feinnehüm ğayru melumiyn;
Eşleri ve yahut sağ ellerinin malik oldukları müstesna... Çünkü onlar (bundan dolayı**) levmedilmiş değillerdir (**kınanamazlar**).**

31-) Femenibteğa verae zâlike feülaike hümül'adun;
Artık kim bundan ötesini isterse, işte onlar sınırı aşanların ta kendileridirler.

32-) Velleziyne hüm liemanatihim ve 'ahdihim ra'un;
Ve onlar (o mü'minler**) ki emanetlerine ve ahdlerine riayet edicilerdir (**bir hadis-işerif**: *Dikkat edin!... Emaneti olmayanın imanı, ahdi olmayanın diyni yoktur*).**

33-) Vellezine hüm Bişehadatihim kaimun;
Ve onlar ki, (Bi-**) şehadetlerini kaimlerdir (**şahid olduklarına muhalefet etmezler**).**

34-) Velleziyne hüm 'alâ Salatihim yuhafizun;
Ve yine onlar ki salat (namaz**) larını bilfiil muhafaza ederler (**müşahadeleri zaman üstüdür; gerçekten diri-yaşayanlardır**).**

35-) Ülaike fiy cennatin mükremun;
İşte bunlar cennetlerde ikram olunanlardır.

36-) Femalilleziyne keferu kıbeleke muhtı'ıyn;
O kafir olanlara ne oluyor ki (madem ki iman edip söylediğini uygulamıyorlar, sana itaat etmiyorlar, arınmayı ve yakınlığı reddediyorlar ise**) sana doğru muhtıiyn olarak (**zillet içinde boyunlarını uzatıp, koşuşarak**) geliyorlar?.**

37-) Anilyemiyni ve 'anişşimali 'ıziyn;
Sağdan ve soldan ıziyn'ler (bölük bölük**) olarak.**

38-) Eyatme'u küllümriin minhüm en yüdhale cennete na'ıym;
Onlardan herbir kişi, ni'met cennetine dahil olunacağını mu umuyor?.

39-) Kella* inna halaknahüm mimma ya'lemun;
Hayır, asla!... Muhakkak ki biz onları bildikleri şeyden (meniden**) yarattık.**

40-) Fela uksimu BiRabbilmeşarikı velmeğaribi inna liKadirun;
Doğuların/doğma yerlerinin ve batıların/batma yerlerinin (doğduğu yerde batar, battığı yerde doğar?**) Rabbine (**B sırrınca**) kasem ederim ki, doğrusu biz kadirleriz.**

41-) Alâ en nübeddile hayren minhüm ve ma nahnu Bimesbukıyn;
Onların yerine onlardan daha hayırlısını getirmeye... Ve biz (Bi-**) önüne geçilenler değiliz.**

42-) Fezerhüm yehudu ve yel'abu hatta yülaku yevmehümülleziy yuadun;
Bırak onları, va'dolundukları günlerine kavuşuncaya kadar (dünyalarına, rüyalarına**) dalsınlar ve oynasınlar.**

43-) Yevme yahrucune minel'ecdasi sira'an keennehüm ila nusubin yufidun;
O gün cedes (kabir, beden**)'lerden süra'tlice çıkarlar... Sanki onlar dikilmiş putlara (**doğru**) hızlıca koşuyorlar.**

44-) Haşi'aten ebsaruhüm terhekuhüm zilletun, zâlikelyevmülleziy kânu yu'adun;
Gözleri huşu'da (dehşetten önlerine eğik**), kendilerini de bir zillet kaplamış oldukları halde... İşte bu, va'dolundukları o gündür.**

****

NÛH SÛRESİ (71)

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

Nuh Sûresi, Mekke-i Mükerreme'de 71. veya 74.sırada nazıl olmuştur... 28 ayettir... Adını, Hz.Nuh'un risaletini bahsetmesi dolayısıyla almıştır...

Nuh Sûresinde: İnsanlığın 2.atası sayılan Hz.Nuh ve insanlık-toplum için ilk risalet-nübüvvet deneyimi... Risaletin alanı, yöntemi ve meseleleri... Kader-ecel meselesinde bir incelik; Allah'a kulluk ve Rasûlü'ne itaat ile ertelenilen (oluşturulan) ecel?... Seyr-i sülük süreci ve insan'ın atvarı... Evrim ve insanın yaratılması... AdemOğlu'nun putları... Genetiğin önemi nereye kadar ve astrolojinin önemi,... gibi konular açıklanmaktadır...

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) İnna erselna Nuhan ila kavmihi en enzir kavmeke min kabli en ye'tiyehüm 'azâbun eliym;
Muhakkak ki biz Nuh'u: "*Kendilerine elim bir azab gelmeden önce kavmini uyar*" diye, kavmine irsal ettik.

2-) Kale ya kavmi inniy leküm neziyrun mübiyn;
(Nuh**) dedi ki: "*Ey kavmim!... Muhakkak ki ben, sizin için apaçık bir neziyr'im (*uyarıcıyım*)"*.**

3-) Enı'budullahe vettekuhu ve etiy'un;
"*Allah'a ibadet edin, O'ndan ittika edin ve bana itaat edin (*ilahi hükümlere uyun*)"*.

4-) Yağfir leküm min zünubiküm ve yuahhırküm ila ecelin musemma* inne ecelellahi iza cae la yuahhar* lev küntüm ta'lemun;
"*Ki, (*Allah*) günahlarınızdan ba'zını (*nefsani iş ve beşeri sıfatlarınızı*) mağfiret etsin ve sizi bir ecel-i müsemma'ya (*tayin edilmiş noktaya?*) te'hir etsin... Muhakkak ki Allah'ın eceli (*ölüm?*), geldiğinde tehir olunmaz... Eğer bilseydiniz*".

5-) Kale Rabbi inniy de'avtu kavmiy leylen ve nehara;
(Nuh**) dedi ki: "*Rabbim!... Muhakkak ki ben kavmimi gece ve gündüz (*vahdete*) da'vet ettim*".**

6-) Felem yezidhüm du'aiy illâ firara;
"*Benim da'vetim onlara fırardan (*hakikatlarından uzaklaşmaktan*) başka bir şey artırmadı (*misali-sözü gerçeğin kendisi kabul ettiler*)"*.

7-) Ve inniy küllema de'avtühüm litağfire lehüm ce'alu esabi'ahüm fiy azânihim vestağşev siyabehüm ve esarru vestekberustikbara;
"*Muhakkak ki ben onları, sen onları mağfiret edesin diye davet ettikçe, parmaklarını kulaklarının içine tıkadılar (*anlayıp idrak etmediler*), elbiselerine (*bedenlerine*) büründüler, (*mevcud itikatlarında*) ısrar ettiler ve büyüklendikçe büyüklendiler*".

8-) Sümme inniy de'avtühüm cihara;
"*Sonra, muhakkak ki ben onları cehren (*açıkça, işitilip anlaşılır dille*) de da'vet ettim*".

9-) Sümme inniy a'lentu lehüm ve esrertu lehüm israra;
"*Sonra, muhakkak ki ben onlar için hem i'lan ettim (*aleni da'vette bulundum*) ve hem de kendilerine sırren/gizli gizli (*işaret yollu sözlerle*) söyledim*".

10-) Fekultüstağfiru Rabbeküm inneHU kâne Ğaffara;
Ve dedim ki: "*Rabbinizden mağfiret dileyin... Muhakkak ki O, Ğaffar'dır*".

11-) YursilisSemae 'aleyküm midrara;
"*Üzerinize Sema'yı (Esma mertebesini; ruhani yağmurları) yoğun olarak irsal eder (salıverir)*".

12-) Ve yümdidküm Biemvalin ve beniyne ve yec'al leküm cennatin ve yec'al leküm enhara;
"*Mallar ve oğullar ile (B sırrınca) size imdad eder, sizin için cennetler (Hakkani vasıflarla yaşam) oluşturur ve sizin için nehirler (Rabbani ilimler) meydana getirir*".

13-) Maleküm la tercune Lillahi vekara;
"*Size ne oluyor ki Allah için bir vakar (varlığınızda Allah'ın açığa çıkışını yaşamayı) ummuyorsunuz?*".

14-) Ve kad halekaküm atvara;
"*Halbuki (Allah) sizi atvar'en (tavır'dan tavıra, halden hale, nev'iden nev'iye geçirerek?) yarattı (AdemOğlu mükerrem değil mi?)*".

15-) Elem terav keyfe halekAllahu seb'a Semavatin tıbaka;
"*Görmediniz mi, Allah Semavat'ı yedi tabaka (halinde) nasıl yarattı?*".

16-) Ve ce'alelKamere fiyhinne nuren ve ce'aleşŞemse siraca;
"*Onların içinde Ay'ı bir nur kıldı ve Güneş'i de bir sırac (kandil, ışık kaynağı) kıldı*".

17-) VAllahu enbeteküm minel'Ardı nebata;
"*Ve Allah sizi bir nebat bitirir gibi Arz'dan bitirdi*".

18-) Sümme yu'ıydüküm fiyha ve yuhricuküm ihraca;
"*Sonra sizi oraya iade edecek ve sizi (ölümle?) bir çıkarışla çıkaracak*".

19-) VAllahu ce'ale lekümül'Arda bisata;
"*Ve Allah, Arz'ı sizin için bir sergi kıldı*",

20-) Liteslukû minha sübülen ficaca;
"*Ondan geniş yollar edinip süluk edesiniz (yollanasınız; uruc edesiniz) diye*".

21-) Kale Nuhun Rabbi innehüm 'asavniy vettebe'u men lem yezidhu maluhu ve veleduhu illâ hasara;
Nuh dedi ki: "*Rabbim!... Muhakkak ki onlar bana asi oldular ve (mekr yollu olduğu için) malı ve çocuğu kendisine hüsrandan başka bir şey artırmayan kimseye tabi oldular*".

22-) Ve mekeru mekren kübbara;
"*Ve çok büyük bir mekr ile mekr ettiler (Hz.Nuh ile ulaşan risaleti, ilim ni'metini nankörlükle karşıladılar; arınmak için olan ilmi, nefsaniliklerini daha da kuvvetlendirmek için kullandılar)*".

23-) Ve kalu la tezerunne alihetekum ve la tezerunne vedden ve la suva'an ve la yeğuse ve ye'uka ve nesra;
Ve dediler ki: "*İlahlarınızı sakın bırakmayın!... Vedd'i, Süva'i sakın bırakmayın... Yağüs'u, Yauk'u ve Nesr'i de (bırakmayın)*".

<u>Not</u>: Bazı rivayetlerde bu beş ilah/put isminin "**Adem**"'in <u>beş oğlu</u>nun isimleri olduğu ve <u>insanların bunlara tapınarak "**Allah**"'dan perdelendikleri</u> şeklinde bahsedilmektedir ki herbir insan için geçerli mecazlarının anlamı olmalıdır?...

24-) Ve kad edallu kesiyra* ve la tezidizzalimiyne illâ dalala;
"*Halbuki (bunlar) pek çok kimseyi saptırdılar... O halde (ey Rabbim) sen de o zalimleri sapkınlıktan başka artırma*".

25-) Mimma hatiyatihim uğriku feudhılu naren felem yecidu lehüm min dunillahi ensara;
(Nihayet**) onlar hataları (**günahları**) ndan dolayı su'da boğuldular da (**hemen akabinden**) ateşe dahil edildiler ve kendileri için Allah'dan (**kurtaracak**) ensar (**yardımcılar**) bulamadılar.**

26-) Ve kale Nuhun Rabbi la tezer 'alel'Ardı minelkafiriyne deyyara;
Nuh dedi ki: "*Rabbim!.. Kafirlerden Arz üzerinde bir deyyar (**bir tek kimse****) bırakma!*".**

27-) İnneKE in tezerhüm yudıllu 'ıbadeKE ve la yelidu illâ faciren keffara;
"*Muhakkak ki sen, eğer onları bırakırsan, kullarını saptırırlar ve çok kafir (**gerçeği reddeden, Rasûl'e itaat etmeyen, perdeli, kozalı****) facirden (****Hak'dan sapan, ilahi emirlerden çıkandan****) başka doğurmazlar*".**

28-) Rabbiğfirliy ve livalideyye ve limen dehale beytiye mu'minen ve lilmu'miniyne velmu'minat* ve la tezidizzalimiyne illâ tebara;
"*Rabbim!... Beni, ana-babamı, mü'min olarak evime gireni, mü'min erkekleri ve mü'min kadınları mağfiret et!... Ve o zalimleri helaktan başka (**bir şeylerini****) artırma*".**

****

CİNN SÛRESİ (72)

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

Cinn Sûresi, Mekke-i Mükerreme'de 40.sırada nazıl olmuştur... 28 ayettir... Adını, Cinleri anlattığı için almıştır... "**Cinn**", şu duyu organlarımızla algılayamadığımız şuurlu/idraklı varlık nevi'ne denir...

Cin Sûresinde: Cinnlerin özellikleri... Hz.Rasûlullah'dan gelip Kur'an dinlemeleri ve belli bir hidayet-idrak ile iman etmeleri... Kur'an okuyanların, Cinnlerin en sefihi olan şeytan'dan niçin Allah'a sığınması gerektiği... İlahi Kelam'ın beşeri kalıplarla anlaşılamayacağı ve iman etmenin önemi... İns'den cinn'e sığınanlar... Cinnlerin Sema'dan men edilişleri... Cinnlerin salihleri ve müslimleri vardır... Tarikat üzere istikamet... Rabbinin zikrinden yüz çevirenin sokulduğu meşakkat... Mescidler Allah'ındır... Abdullah kime denir ve keçe gibi üzerine çullananlar... Rabbine eksiksiz/tam yönelmenin önemi... Tebliğ ve risalet farklı şeylerdir... Gayb konusu ve muttali olunup olunmama meselesi... Murteza (seçilmiş, arındırılmış) Rasûllerin Gayb'a muttali kılınması,... gibi bir çok önemli konu açıklanmaktadır...

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) Kul uhıye ileyye ennehüsteme'a neferun minelcinni fekalu inna semı'na Kur'ânen 'aceba;
De ki: "*Cinn'den bir taifenin (**Kur'an****) dinleyip de:* <Muhakkak ki biz hayrete düşüren (**idrakımızın fevkında**) bir Kur'an işittik>*, dedikleri bana vahyolunuyor (****kati olarak biliyorum?****)*".**

2-) Yehdiy ilerrüşdi feamenna Bih* ve len nüşrike Birabbina ehada;
< (O dinlediğimiz**) rüşde (**doğruya, hakka**) hidayet ediyor... Bu sebeple iman ettik (**B sırrıyla**) O'na... (**Bi-**) Rabbimize hiçbir kimseyi asla ortak tutmayacağız>.**

3-) Ve ennehu te'alâ ceddu Rabbina mettehaze sahıbeten ve la veleda;
<Muhakkak ki Rabbimizin ceddi (azamet ve sultanlığı**) çok yücedir... Ne bir sahibe (**dişi eş**) edinmiştir ve ne de bir çocuk>.**

4-) Ve ennehu kâne yekulu sefiyhuna 'alellahi şatata;
<Doğrusu bizim sefiyhimiz (akılsızımız, kıt anlayışlımız; şeytan, vehim**), Allah üzerine şatat (**haddi aşan düşünce, saçma lakırdı, yalan**) söylüyormuş>.**

5-) Ve enna zanenna en len tekulen'insu velcinnu 'alellahi keziba;
<Doğrusu biz: *İns ve cinn, Allah üzerine asla yalan söylemez*, diye zannetmiş (inanmış**) tık>.**

6-) Ve ennehu kâne ricalun minel'insi ye'uzune Biricalin minelcinni fezaduhüm raheka;
<Doğrusu, ins'den bazı rical, cinn'den bazı (Bi-**) ricala sığınırlardı... Bu yüzden onların azgınlıklarını/büyüklüklerini/fitnelerini artırırlardı>.**

7-) Ve ennehüm zannu kema zanentum en len yeb'asâllahu ehada;
<Ve muhakkak ki onlar, sizin zannettiğiniz gibi, Allah'ın hiçbir kimseyi asla ba'setmeyeceğini, zannetmişler>.

8-) Ve enna lemesnes Semae fevecednaha muliet haresen şediyden ve şühüba;
<Ve doğrusu biz (iman etmeden önce**) Sema'ya dokunduk da onu, güçlü bekçilerle (**meleklerle, mana kuvveleri ile**) ve şihablarla (**ilahi kelamı işitip bize göre anlamamızı önleyen ışınlarla**) doldurulmuş bulduk>.**

9-) Ve enna künna nak'udu minha meka'ıde lissem'ı, femen yestemi'ıl'Ane yecid lehu şihaben rasada;
<Doğrusu biz (daha önce**) sem' (**işitme, anlama, idrak**) için ondan (**O Sema'dan; üst bilinç boyutundan**) oturma yerleri edinip oturuyor idik... El-An (**şimdi; vahiy geldikten sonra**) ise kim dinlese, kendisi için rasad (**gözetleyen**) bir şihab (**tahrib edici ışın**) bulur!?>.**

10-) Ve enna la nedriy eşerrun üriyde Bimen fiyl'Ardı em erade Bihim Rabbuhüm raşeda;
<Doğrusu biz, Arz'da (beden'de**) olan (**bilinçliler**) için (**B sırrınca**) bir şer mi irade edildi, yoksa Rableri kendilerine (**B sırrınca**) bir reşad (**doğruluk, hidayet, olgunlaşma**) mı irade etti, bilmiyoruz>.**

11-) Ve enna minnessalihune ve minna dune zâlik* künna taraika kıdeda;
<Ve muhakkak ki bizden salihler vardır ve yine bizden ondan (salihlik mertebesinden**) aşağı olanlar da vardır... Biz çeşit çeşit tarıklar (**meşrebleri farklı, kozmopolit halk**) olduk>.**

12-) Ve enna zanenna en len nu'cizAllahe fiyl'Ardı ve len nu'cizehu hereba;
<Ve doğrusu biz: Arz'da Allah'ı asla aciz bırakamayız ve (beden'den**) kaçarak da O'nu asla aciz bırakamayız, diye zannettik (**yakinen sezdik**) >.**

13-) Ve enna lema semi'nelhüda amenna Bih* femen yu'min Birabbihi fela yehafu bahsen ve la raheka;
<Ve doğrusu biz huda'yı (hidayeti, rehberi; Kur'an'ı**) işittiğimizde, O'na (**B sırrıyla**) iman ettik... Kim (**Bi-**) Rabbine iman ederse, (**artık o**) ne hakkının eksik verilmesinden korkar ve ne de zillete düşürülmekten>.**

14-) Ve enna minnelmüslimune ve minnelkasitun* femen esleme feülaike teharrev raşeda;
<Ve muhakkak ki bizden müslimler de vardır, kasitler (ilahi hükümlere asi zalimler**) de vardır... Kim İslam/teslim oldu ise, işte onlar rüşdü (**doğru yolu**) aramış olanlardır>.**

15-) Ve emmelkasitune fekânu licehenneme hataba;
<Kasitler (zalimler, sünnetullah'tan gafiller**) ise cehennem için odun oldular>.**

16-) Ve en levistekamu 'alettariykati leeskaynahüm maen ğadeka;
Ve muhakkak ki eğer onlar tarikat (hakikatına giden yol**) üzere istikamet etseydiler (**dosdoğru-şaşmadan yürüseydiler**), elbette onlara bol-geniş bir su suvarırdık/içirirdik.**

17-) Lineftinehüm fiyh* ve men yu'rıd 'an zikri Rabbihi yeslükhu 'azâben sa'ada;
Onları, onun (o bol su'yun**) içinde deneyelim diye... Kim Rabbinin zikrinden yüz çevirirse, (**Rabbi**) onu gittikçe yükselen/meşakkatli/onu alt eden bir azaba sokar.**

18-) Ve ennelmesacide Lillahi fela ted'u ma'allahi ehada;
Muhakkak ki mescidler Allah'a mahsustur/Allah'ındır (Allah Esmasının açığa çıkma yeridir**)... O halde (**mescidlerde?**) Allah yanısıra birini çağırmayın (**O'ndan gayrını zikretmeyin; isimlendirmeyin, ortak yaratmayın; halis kulluk yapın**) !.**

19-) Ve ennehu lemma kame 'Abdullahi yed'uhu kâdu yekûnune 'aleyhi libeda;
Ve muhakkak ki Abdullah (Nebî**), (**yalnızca**) O'nu çağırarak (**sırf O'na yönelerek**) kıyam edip kalkdığında, neredeyse O'nun üzerine (**çullanan**) keçe (**birbirine girmiş kalabalık cemaat**) oluyorlar.**

20-) Kul innema ed'u Rabbiy ve la üşrikû BiHİ ehada;
De ki: "*Ben yalnızca Rabbimi çağırırım (**O'na yönelirim****)... O'na (****B gerçeği ile****) bir kimseyi ortak etmem*".**

21-) Kul inniy la emlikü leküm darran ve la raşeda;
De ki: "*Doğrusu ben sizin için ne bir zarara ve ne de bir reşeda (**hayra, hidayete****) malik değilim*".**

22-) Kul inniy len yuciyreniy minAllahi ahadun ve len ecide min duniHİ mültehada;
De ki: "*Doğrusu, (**eğer benim için bunları dilemişse****) Allah'dan beni bir kimse kurtaramaz ve O'ndan başka bir sığınak (****vücud****) da asla bulamam*".**

23-) İlla belağan minAllahi ve risalatiHİ, ve men ya'sıllahe ve RasûleHU feinne lehu nare cehenneme halidiyne fiyha ebeda;
Ancak Allah'dan bir belağ (ulaştırılacak bir tebliğ**) ve O'nun risaletleri müstesna (**bunlara malikim**)... Kim Allah'a ve O'nun Rasûlü'ne asi olursa, muhakkak ki onun için, içinde ebedi kalıcılar olarak Nar-ı Cehennem vardır.**

24-) Hatta iza raev ma yu'adune feseya'lemune men ad'afu nasıren ve ekallu 'adeda;
Nihayet va'dolundukları (tehdid edilegeldikleri**) şeyi (**ölüm, kıyamet**) gördüklerinde, yardımcı itibarıyla kim daha zayıf ve adetçe daha az bileceklerdir.**

25-) Kul in edriy ekariybun ma tu'adune em yec'alu lehu Rabbiy emeda;
De ki: "*Va'dolunduğunuz yakın mıdır, yoksa Rabbim onun için uzun bir müddet mi kılar, bilmiyorum*".

26-) 'Alimülğaybi fela yuzhiru 'alâ ğaybihi ehada;
(O,**) gayb'ın bilenidir (**ilim sıfatı O'nundur**)... Kendi gayb'ı üzere bir kimseyi izhar etmez/muttali kılmaz.**

27-) İlla menirteda min Rasûlin feinnehu yeslükü min beyni yedeyhi ve min halfihi rasada;
İrtiza ettiği (seçtiği; arındırdığı**) bir Rasûl müstesna... Muhakkak ki O (**Allah**), Onun (**O Rasûl'ün**) önünden ve arkasından rasad (**gözeten, koruyan**) koyar.**

28-) Liya'leme en kad ebleğu risalati Rabbihim ve ehata Bima ledeyhim ve ahsa külle şey'in 'adeda;
Ta ki Rablerinin risaletlerini gerçekten tebliğ ettiklerini (Allah**) bilsin (**amel mertebesinde izhar etsin**)... (**Allah**) onların katında olanları (**B sırrınca**) ihata etmiş ve herşeyi aded olarak ihsa (**tesbit, zabt**) etmiştir.**

****

MÜZZEMMİL SÛRESİ (73)

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

Müzemmil Sûresi, Mekke-i Mükerreme'de 3.sırada nazıl olmuştur (4. sırada nazıl olduğu da rivayettir)... Son ayetinin Medine-i Münevvere'de indiği de rivayet edilir... 20 ayettir... Adını, ilk ayetinde geçen ve **Hz.Rasûlullah**'ın da bir ismi olan "**el-Müzemmil**" (***örtüsüne sarınıp bürünen, yük yüklenen***) den alır (Müzemmil'in aslı Mütezemmil'dir)...

Müzemmil Sûresinde: "**İkra**" ile başlayan sürecin gereği olan içsel açılım-OKUma-yakiyn ilişkisi... Risalet-OKU'ma ilişkisi... Gece kıyamı'nın ve gece Kur'an OKUmanın önemi... Tasavvufi çalışmalarda gecenin önemi... "Rabb"in ve Ona tam yönelmenin anlam ve önemi... Deccalın cehennemi... Çocukları ak saçlı ihtiyara çeviren gün... Kur'an'dan kolaylaşanın okunması... Namaz, zekat, infak ve istiğfar,... gibi bir çok konu açıklanmaktadır...

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) Ya eyyühel müzzemmil;
Ey O Müzemmil (örtüsüne sarınıp bürünen?**) !.**

2-) Kumilleyle illâ kaliyla;
Birazı müstesna geceleyin kalk/kıyam dur (yatıp uyuma**);**

3-) Nısfehu evinkus minhu kaliyla;
(Gecenin**) yarısı kadar (**kıyam et**) yahut ondan biraz noksanlaştır,**

4-) Ev zid 'aleyhi ve rettililKur'âne tertiyla;
Yahut ona ziyade et!.. Ve Kur'an'ı (hakikatını, hazineni**) tertil üzre (**tane tane, tefekkür ederek; tafsile çıkararak**) oku!.**

5-) İnna senulkıy 'aleyke kavlen sekıyla;
Muhakkak ki biz (Rahmaniyyetin açığa çıkardığı özellikler, Rabbani kuvveler**) sana ağır (**ağırlığı olan, değerli, kudsi**) bir söz ilka edeceğiz (**bilincine varacaksın**).**

6-) İnne naşietel leyli hiye eşeddü vat'en ve akvemu kıyla;
Muhakkak ki naşiet'el leyl (gece kalkışı-kıyamı, oluşu-yetişmesi**) mutabakat-uygunluk-yerine oturma bakımından daha güçlü ve söylenilen (**okunulan**) itibarıyla daha doğrudur.**

7-) İnne leke fiynnehari sebhan taviyla;
Muhakkak ki gündüzün senin için uzun bir yüzme/seyretme/meşguliyet vardır.

8-) Vezkür isme Rabbike ve tebettel ileyHİ tebtiyl;
Rabbinin ismini zikret ve O'na tebettül et (yöneldikçe yönel; herşeyden kesilip sırf O'na yönel; tam yönel**) !.**

9-) Rabbulmeşrıkı velmağribi la ilahe illâ HUve fettehızHU Vekiyla;
(O, senin Rabbin**) maşrık'ın ve mağrib'in Rabbidir... O'ndan başka ilah (**vücud**) yoktur; o halde O'nu vekil edin!.**

10-) Vasbir 'alâ ma yekulune vehcurhüm hecren cemiyla;
Onların dediklerine sabret ve onlardan güzel bir ayrılış ile (nefsani değil**) ayrıl!.**

11-) Ve zerniy velmükezzibiyne üliynna'meti ve mehhilhüm kaliyla;
Beni ve o ni'met sahibi yalanlayıcıları (başbaşa**) bırak... Ve onlara mühlet ver.**

12-) İnne ledeyNA enkalen ve cahıyma;
Muhakkak ki bizim yanımızda enkal (güçlü bağlar, zinzirler**) ve cahıym (**cehennem, yakıcı ateş**) vardır.**

13-) Ve ta'amen za ğussatin ve 'azâben eliyma;
Boğaza tıkanan bir yemek ve elim bir azab (vardır**).**

14-) Yevme tercuful'Ardu velcibalu ve kânetilcibalu kesiyben mehiyla;
O gün Arz ve dağlar sarsılır... Dağlar heyelana uğramış bir kum yığını olur (akıp gider**).**

15-) İnna erselna ileyküm Rasûlen şahiyden 'aleyküm kema erselna ila fir'avne Rasûla;
Muhakkak ki biz, fravun'a bir Rasûl (hakikatına hidayet edici, arındırıcı**) irsal ettiğimiz gibi size de, sizin üzerinize şahid bir Rasûl irsal ettik.**

16-) Fe'asa fir'avnurRasûle feehaznahu ahzen vebiyla;
Fravun o Rasûl'e asi oldu da onu çok sert/ağır bir yakalayışla yakalayıverdik.

17-) Fekeyfe tettekune in kefertum yevmen yec'alulvildane şiyba;
Eğer küfr (nankörlük**) ederseniz, vildan'ı (**çocukları, gençleri**) saçı ağarmış ihtiyar kılan o günden/o günde nasıl korunursunuz?.**

18-) EsSemau münfetırun Bihi, kâne va'duHU mef'ula;
Sema onunla (o günle, o gün sebebi ile B gerçeğince**) yarılır (**ayrılır**)... O'nun va'di (**hükmü**) mef'uldur (**fiile çıkmıştır, olmuştur**).**

19-) İnne hazihi tezkiretün, femen şaettehaze ila Rabbihi sebiyla;
Muhakkak ki bu bir tezkire'dir (öğüt, hatırlatmadır**)... Dileyen Rabbine (**erdiren**) bir yol edinir!.**

20-) İnne Rabbeke ya'lemu enneke tekumu edna min sülüseyilleyli ve nısfehu ve sülüsehu ve taifetun minelleziyne me'ake, vAllahu yukaddirulleyle vennehar* 'alime en len tuhsuhu fetabe 'aleyküm fakreu ma teyessere minelKur'ân* 'alime en seyekûnu minküm merda ve aharune yadribune fiyl'Ardı yebteğune min fadlillahi ve aharune yukatilune fiy sebiylillâhi, fakreu ma teyessere minhu, ve ekımusSalate ve atuzZekâte ve akridullahe kardan hasena* ve ma tukaddimu lienfüsiküm min hayrin teciduhu 'ındAllahi huve hayren ve a'zame ecra* vestağfirullah* innAllahe Ğafurun Rahıym;
Muhakkak ki Rabbin senin gecenin üçte ikisinden daha azını, yarısını ve üçte biri kadarını kalktığını/kıyam ettiğini biliyor... Seninle beraber olanlardan bir taife'nin de (kalkıp kıyam ettiğini biliyor**)... Gecey'i ve gündüz'ü (**o tecellileri**) Allah takdir (**izhar**) ediyor... (**Allah**) onu asla ihsa (**zabt, muhafaza**) edemeyeceğinizi bildi de tevbenizi kabul etti... Kur'an'dan (**insan'ın ikizinden size**) kolaylaşanı okuyun (**izhar ve idrak edin**) !... (**Allah**) sizden hastalar (**itikatları doğru ve net olmayanlar, sülük'e yeterli olmayanlar**), Arz'da gezip-dolaşıp Allah'ın fazlından talep eden (**amel-ibadet eden**) başka kimseler ve Allah yolunda savaşan (**mücahade eden**) diğer kimseler olacağını da bilmiştir... Artık O'ndan (**size**) kolaylaşanı okuyun, salat'ı (**farz olan namaz'ı?**) ikame (**müşahade**) edin, zekat'ı verin ve Allah'a karz-ı hasen yapın (**güzel bir ödünç verin; infak edin?**)... Nefsleriniz/kendiniz için (**önceden**) hayırdan ne takdim ederseniz, indAllah'da onu daha hayırlı ve ecir bakımından daha büyük bulursunuz... Allah'dan mağfiret dileyin... Muhakkak ki Allah Ğafur'dur, Rahıym'dir.**

****

MÜDDESSİR SÛRESİ (74)

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

Müddessir Sûresi, Mekke-i Mükerreme'de 4.sırada nazıl olmuştur (müzemmil sûresinden önce, 3.sırada nazıl olduğu da rivayet edilir)... 56 ayettir... Adını, ilk ayetinde geçen ve **Hz.Rasûlullah**'ın da bir ismi olan "**el-Müddessir**" (***elbisesine bürünen, örtünüp gizlenen***) den alır (Müddessir'in aslı da Mütedessir'dir)...

Kur'an vahyinin ilk başlangıcı Alak Sûresi'nin ilk beş ayeti olsa da, vahye ara verilmesinden sonra ve bir daha kesilmemek üzere vahyin ardı arkasına gelmeye başladığı sûre Müddessir Sûresi'dir... Sahabenin tanıklığı ve bildirdiklerine göre Hz.Rasûlullah'a vahiy gelişi, Müddessir Sûresi'nin ilk beş ayetinden sonra kızışmıştır… Nitekim hadis-i şerifte: "**Sonra (**Müddessir'in başındaki ayetler nazıl olduktan sonra**), vahiy kızıştı ve ardı arkasına gelmeye başladı**", buyurulur... Bu nedenle bu sûreyi vahyin başlangıcı sayanlar da vardır...

Vahye ara verilmesi konusunda Kur'an'dan şunları söyleyebilirz:

1) Duha Sûresi: 3: "**Rabbin sana veda etmedi, darılmadı da**",
2) Müddessir Sûresi'nin başı (1-7),
3) Meryem: 64: "**Biz ancak Rabbinin EMRi olarak tenezzül ederiz... Önümüzde, arkamızda ve bunların arasında olan herşey Onundur... Ve Rabbin unutan değildir**"...

Müddessir Sûresinde: Nübüvvet-vahiy ilişkisi... Nübüvvet hükümleri ve tabiat perdesi... Şuurun temizliğinin önemi... İhlas-zühd-sabır... Nakur (Sur) ve ölüm-ba's... Kureyş'in sayılır beyinlerinden biri olan ve kavmi arasında "**elVahid**" (Biricik, Birtane) diye adlandırılan Velid b. Muğire'in ibretlik durumu ile anlatılan herbir insanın ferd/yalnız oluşu gerçeği... Sakar... Cehennem'i hükümleri altında tutan 19 melek ve astroloji... En büyük bela... Said, cehennemim esaretinden kurtulmayı başarandır... Sistem'i yalanlayanın cehenneme gireceği... Şefaat nedir ve nereye kadardır... İman etmek için kendine özel vahiy gelmesini istemenin ve açılım-arınma-idrak için Sistem'i reddedip, gerekli disiplenleri ve çalışmaları ihmal etmenin yabani eşşeklik özelliği olduğu... Takva'nın ve mağfiret'in ehli Allah'dır,... gibi önemli konular açıklanmaktadır...

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) Ya eyyühel müddessir;
Ey O Müddessir (elbisesine bürünen, kendisini örten?**) !.**

2-) Kum feenzir;
Kalk (kıyam dur**) da uyar!.**

3-) Ve Rabbeke fekebbir;
Rabbini tekbir et (büyükle, kibriyası ile bil; herbir birimde kemalatını açığa çıkartmakta olan O'dur**) !.**

4-) Ve siyabeke fetahhir;
Elbiselerini (kirlerden şuurunu**) tahir kıl!.**

5-) Verrucze fehcur;
Rücz (put, maddi yaşantı, günah, azab, pislik**)'den kaçın/uzak dur!.**

6-) Ve la temnün testeksir;
Çoğu isteyerek (karşılığında çok sevab var düşünerek**) iyilik-ihsan yapma!.**

7-) Ve liRabbike fasbir;
Ve Rabbin için sabret!.

8-) Feiza nukıre fiynnakur;
O Nakur (boru, borazan, sur**)'a üfürüldüğünde (**ölüm, ba's**),**

9-) Fezâlike yevmeizin yevmun 'asiyr;
İşte o gün, çok zor bir gündür,

10-) 'Alelkafiriyne ğayru yesiyr;
Kafirler (gerçeği reddedenler**) üzerine, hiç kolay değildir.**

11-) Zerniy ve men halaktu vehıyda;
Beni ve vahıyd (yalnız, tek, ferd**) olarak yarattığımı (**başbaşa**) bırak;**

12-) Ve ce'altu lehu malen memduda;
Kendisine uzatılmış (uzun boylu, bol**) bir mal oluşturduğumu,**

13-) Ve beniyne şuhuda;
Ve (huzurunda hazır**) şahid oğullar (**verdiğimi**),**

14-) Ve mehhedtu lehu temhiyda;
Ve kendisine alabildiğine genişlik ve bolluk verdiğimi.

15-) Sümme yatme'u en eziyde;
Sonra (o nimetleri daha da**) artırmamı umar (**hırs ile ister**).**

16-) Kella* innehu kâne liayatiNA 'aniyda;
Hayır (asla**) !... Muhakkak ki o ayetlerimize çok inatçıdır.**

17-) Seurhikuhu sa'uda;
Onu saud'a (sarp bir yokuş... Hadis-i Şerif: *Saud, ateşten bir dağdır... (Kafir) ona yetmiş yılda tırmanır ve (aynı şekilde) iner/yuvarlanır... Ebediyyen onun içinde işte böylecedir*.**) mecbur edeceğim.**

18-) İnnehu fekkere vekaddere;
Muhakkak ki o düşündü (fikretti**) ve takdir etti (**ölçtü-biçti**).**

19-) Fekutile keyfe kaddere;
Ölesi/kahrolası nasıl takdir etti!.

20-) Sümme kutile keyfe kaddere;
Sonra yine ölesi/kahrolası nasıl takdir etti!.

21-) Sümme nezare;
Sonra baktı,

22-) Sümme 'abese ve besere;
Sonra kaşlarını çattı ve yüzünü ekşitti.

23-) Sümme edbere vestekbere;
Sonra arkasını döndü ve kibre saptı.

24-) Fekale in hazâ illâ sıhrun yu'ser;
Ve şöyle dedi: "*Bu rivayet (*nakl***) edilegelen bir sihir (***büyüleyici bir söz***) den başka bir şey değil*".**

25-) İn hazâ illâ kavlulbeşer;
"*Beşer sözünden başka değil bu*".

26-) Seusliyhi Sekara;
Onu Sakar'a (elem ve eziyet veren ateşe**) maruz bırakacağım.**

27-) Ve ma edrake ma Sekar;
Sakar'ı sana bildiren nedir (bilirmisin Sakar'ı**) ?.**

28-) La tubkıy ve la tezer;
(Sakar**) hem baki kılmaz (**aynı halde bırakmaz**), hem de (**seni, işlevini**) terketmez.**

29-) Levvahatun lilbeşer;
(O**) beşeri (**derileri**) yakıp karartandır.**

30-) 'Aleyha tis'ate 'aşer;
Onun üzerinde ondokuz (melek?**) vardır.**

31-) Ve ma ce'alna ashabennari illâ Melaiketen, ve ma ce'alna 'ıddetehüm illâ fitneten lilleziyne keferu liyestekınelleziyne utülKitabe ve yezdadelleziyne amenu iymanen ve la yertabelleziyne utülKitabe velmu'minune ve liyekulelleziyne fiy kulubihim meredun velkafirune mazâ eradAllahu Bihazâ mesela* kezâlike yudillullahu men yeşa'u ve yehdiy men yeşa'* ve ma ya'lemu cunude Rabbike illâ HU* ve ma hiye illâ zikra lilbeşer;
Nar Ashabı'nı ancak melaike kıldık... Onların sayısını da kafir olanlar için ancak bir fitne (bela, imtihan**) kıldık... Kendilerine kitab verilenler yakinen bilsin ve iman edenler de iman bakımından (**imanları**) artsın; kendilerine kitab verilmiş olanlar ve mü'minler de kuşkuya düşmesinler diye... Kalblerinde hastalık bulunanlar ve kafirler de: "*Mesel (*ibretlik misal*) itibarıyla Allah (*B sırrınca*) bununla neyi murad etti (*ne demek istedi*) ?*" desinler diye... İşte böylece Allah, dilediğini saptırır ve dilediğini hidayet eder... Rabbinin ordularını ancak O bilir... Bu (**Sakar ve bu işaretler**), beşer için ancak bir zikra (**öğüt, uyarı, hatırlatma**) dır.**

32-) Kella velKameri;
Hayır (iş sandıkları gibi değil; uyanmıyorlar?**) !... Kasem ederim Ay'a,**

33-) Velleyli iz edbere;
Geri döndüğünde (gittiğinde**) gece'ye,**

34-) Vessubhı iza esfere;
Aydınlandığında sabah'a,

35-) İnneha leıhdelkuber;
Muhakkak ki o, elbette en büyük (bela, musibet**) lerden biridir.**

36-) Neziyren lilbeşer;
Beşer için bir uyarcıdır.

37-) Limen şae minküm en yetekaddeme ev yeteahhar;
Sizden ileri/öne geçmek yahut geri kalmak dileyen için.

38-) Küllü nefsin Bima kesebet rehiynetun;
Her nefs kazandığı/yaptığı ile (B gerçeğince**) bir rehiyndir.**

39-) İlla ashabelyemiyn;
Ashab-ul Yemiyn (sağ taraf'ın ashabı; saidler**) müstesna.**

40-) Fiy cennatin, yetesaelun;
(Onlar**) cennetlerdedirler... (**Saidler**) sorarlar.**

41-) 'Anilmücrimiyne;
Mücrimlerden:

42-) Ma selekeküm fiy Sekar;
"*Sizi Sakar'a sokan nedir?*".

43-) Kalu lem nekü minelmusalliyn;
Dediler ki: "*Musalliyn'den (*bilfiil namaz kılanlardan*) değildik*".

44-) Ve lem nekü nut'ımulmiskiyn;
"*Miskiyn'i (*yoksulu*) doyurmazdık*".

45-) Ve künna nehudu me'alhaidıyn;
"(*Fani-batıl şeylere***) dalanlarla beraber dalar idik".**

46-) Ve künna nukezzibu Biyevmiddiyn;
"*Diyn Günü'nü (**Sistem realitesini****) de (****B sırrınca****) yalanlardık".**

47-) Hatta etanelyakıyn;
"*Nihayet yakiyn (**ölüm****) bize geldi".**

48-) Fema tenfe'uhüm şefa'atüşşafi'ıyn;
Artık onlara şefaat edicilerin şefaatı fayda vermez.

49-) Fema lehüm 'anittezkireti mu'ridıyn;
Onlara ne oluyor ki, öğütten yüz çeviricidirler?.

50-) Keennehüm hümurun müstenfiretun;
Sanki onlar ürküp kaçan (vahşi, akılsız**) yaban eşekleri gibidirler.**

51-) Ferret min kasveretin;
Arslandan ürküp kaçmış (halde**).**

52-) Bel yüriydü küllümriin minhüm en yu'ta suhufen muneşşereten;
Bilakis onlardan herbiri, kendisine iyice açılmış sahifeler verilmesini diler (iman etmek için kendisine vahiy gelmesini ister/ (ya da) Sistem'i, bu yaşamın işlevini reddederler; hiçbir çalışma yapmadan kendilerine verilsin-açılsın diye umarlar**).**

53-) Kella* bella yehafunel'ahırete;
Hayır (asla**) !... Bilakis (**onlar**) ahiret'ten korkmuyorlar (**ruh bedenin nasıl oluştuğuna ve bunun önemine iman etmiyorlar**).**

54-) Kella innehu tezkiretun;
Hayır (iş sandıkları gibi değil**), muhakkak ki o bir tezkiredir (**öğüt, hatırlatmadır; ki gerçeği farkedip şu ömür süreçlerini doğru değerlendirsinler**).**

55-) Femen şae zekerehu;
Dileyen onu zikreder (düşünür, öğüt alır; Allah'ın öğüt almasını dilediği, Kur'an'ı düşünür öğüt alır**).**

56-) Ve ma yezkûrune illâ en yeşaAllah* HUve ehlüttakva ve ehlülmağfireh;
Ve fakat Allah dilemedikçe onlar zikredemezler (düşünüp öğüt alamazlar**)... O, takva'nın ehlidir (**dilediğinde muttekıyliği izhar eder**) ve mağfiret'in ehlidir (**dilediğinde yakiyn halini oluşturur**).**

****

KIYÂMET SÛRESİ (75)

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

Kıyamet Sûresi, Mekke-i Mükerreme'de "**elKaria**" sûresinden sonra 31.sırada nazıl olmuştur... 40 ayettir... Adını, ilk ayetindeki "**el-Kıyamet**" kelimesinden alır... "**Kıyamet**" kelimesi, *kıyam etmek-ayağa kalkmak-dikilmek* anlamına gelen "**Kıyam**"dan türemiştir... **Kıyamet Günü** ise, herşeyin gerçeğinin-iç yüzünün ortaya çıktığı, hiçbir şeyin örtülü-gizli kalmadığı tecelli; diriliş günü demektir...Bunun için, alem ve içindeki herşeyin yıkılıp gittiği gün de dense, doğrudur...

Kıyamet Sûresinde: Kıyamet Günü ne demek?... Nefs-i Levvame... Kıyamet-Nefs-i Levvame ilişkisi... İnsan, önündeki kıyamet'ten gafil yaşar... Kıyamet hadiseleri... İnsan için Rabbinden gayrı kaçacak yer/sığınak yoktur... İnsan, en büyük ve açık delildir... İnsan'ın mazeret üretmesi, kendinden cahil olmasıdır... Acelecilik nefsanidir... Vehim hükmü ile vahiy telakki edilemez... Acile-ahiret ehli... Yüzleri parlayanlar ve asık olanlar... Ölüm aslında KİM/NE'den ebedi ayrılıştır!!!???... İnsan özel bir amaç için yaratılmıştır... İnsan'ın yaratılış etvarı-kıyamet ilişkisi,... gibi önemli konular açıklanmaktadır...

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) La uksimu Biyevmilkıyameti;
Kıyamet (ölüm**) Günü'ne (**B sırrınca**) kasem ederim,**

2-) Ve la uksimu BinNefsilLevvameh;
Ve (Bi-**) Nefs-i Levvame'ye (**sonsuz-sınırsızlığa, evrenselliğe, hakikata yönelmek ve kendini tanımak için ilk başlangıç bilinç hali; kendini levmeden-sorgulayan nefs'e**) kasem ederim!.**

3-) Eyahsebul'İnsanu ellen necme'a 'ızameh;
İnsan, onun kemiklerini asla cem' etmeyeceğimizi (ölümün akabinden ba'setmeyeceğimizi**) mi sanıyor?.**

4-) Bela Kadiriyne 'alâ en nusevviye benaneh;
Evet (cem' edeceğiz**) !.. Onun parmak uçlarını bile tesviye etmeye (**cem'edip düzenlemeye, onu tam hale getirmeye; terkibiyetini dengelemeye, eşitlemeye**) kadirleriz.**

5-) Bel yüriydul'İnsanu liyefcure emameh;
Hayır!.. İnsan, önündekini yalanlarcasına (kıyamet yokmuş gibi**) fücur (**azgınlık, günah**) işlemek için diliyor (**kıyameti-ölümü ciddiye alan bir yaşam üzere değil**).**

6-) Yes'elu eyyane yevmulkıyameti;
"*Kıyamet Günü ne zamanmış?*" diye sorar.

7-) Feiza berikalbesar;
Basar (görme azası, basiret**) şimşek çaktığında (**hayretten kamaştığında**),**

8-) Ve hasefelKamer;
Ay (ın nuru**) tutulduğunda,**

9-) Ve cumi'aşŞemsu velKamer;
Güneş ve Ay cem' (bir**) olunduğunda!.**

10-) Yekulul'İnsanu yevmeizin eynelmeferr;
O gün insan: "*Kaçılacak yer nerede?*" der.

11-) Kella la vezere;
Hayır, (dışarda, ötede**) bir sığınak yoktur!.**

12-) İla Rabbike yevmeizinil müstekarr;
O gün (her birimin kendi**) istikrar yeri (**varıp kalacağı yeri, sığınağı, mercii**) Rabinedir!.**

13-) Yunebbeul'İnsanu yevmeizin Bima kaddeme ve ahhar;
O gün insan'a, takdim ettiği (önceden gönderdiği, yaptığı**) ve te'hir ettiği (**sonraya bıraktığı, yapmadığı**) şeyler (**B sırrınca**) haber verilir.**

14-) belil'İnsanu 'alâ nefsihi basıyretun;
Bilakis (gerçek şu) insan, kendi nefsi üzerine bir basiyret (tam delil, şahit)'tir!.

15-) Ve lev elka me'aziyreh;
Mazeretlerini ilka etse (ortaya koysa**) bile.**

16-) La tuharrik Bihi lisaneke lita'cele Bih;
Onu (vahyi, OKUnanı**) acele (**elde etmek, çabuklaştırmak**) için Onunla (**B sırrınca**) dilini (**bilincini, nefsini yoğunlaştırıp**) hareket ettirme (**vahyi kapatırsın**).**

17-) İnne'aleyna cem'ahu ve Kur'âneh;
Muhakkak ki Onu cem'etmek ve Onun Kur'anı (OKUması**) bizim üzerimizedir.**

18-) Feiza kare'nahu fettebı' Kur'âneh;
O'nu OKUduğumuzda, Onun Kur'anı'na (OKUmasına**) tabi ol!.**

19-) Sümme inne 'aleyna beyaneh;
Sonra, muhakkak ki O'nun beyanı (mananın kelimeler ile açığa çıkarılması**) da bizim üzerimizedir.**

20-) Kella bel tuhıbbunel'acilete;
Hayır!... Bilakis siz acile'yi (acele-hemen-peşin olanı, dünyayı**) seversiniz;**

21-) Ve tezerunel'ahırete;
Ahiret'i bırakırsınız!.

22-) Vucuhun yevmeizin nadıretun;
O gün (bazı**) yüzler (**vardır ki**) ışıl ışıl parlar.**

23-) İla Rabbiha nazıreh;
Rablerine nazır (bakıcı**) dırlar.**

24-) Ve vucuhun yevmeizin basiretun;
Ve o gün nice yüzler de (vardır ki**) asıktır.**

25-) Tezunnu en yuf'ale Biha fakıreh;
(O asık yüzlüler**) kendilerine (**B gerçeğince**) fakıra (**bel-omurga kemiklerini ayıran büyük musibet, bela; burunlarından yakalanmış tutsaklık vebali**) yapılacağını zanneder (**yakinen bilir, hisseder**).**

26-) Kella iza beleğatitterakıye;
Hayır (iş sandıkları gibi değil**) !... (**Can**) köprücük kemiklerine ulaştığında;**

27-) Ve kıyle men rakın;
"*Kimdir rükye yapacak (**şifa için okuyup-üfleyecek/tedavi edecek var mı*** ***) ?/ (****veya****) ruhunu alıp Sema'ya yükselecek kimdir (****Rahmet melekleri mi, azab melekleri mi*** ***) ?*****" denilir.**

28-) Ve zanne ennehulfirak;
Ve (artık**) zannetmiştir (**iyiden iyiye bilmiştir**) ki o fırak (**o ma'lum ayrılık?**)'tır.**

29-) Velteffetissaku Bissak;
Ve bacak (Bi-**) bacağa dolaşmıştır.**

30-) İla Rabbike yevmeizinilmesak;
O gün mesak (sevk, sevk yeri**) Rabbine'dir.**

31-) Fela saddeka ve la salla;
(O; ebu cehl**) ne (**Hakk'ı, Rasûlullah'ı**) tasdik etti ne salat kıldı (**Rabbine teveccüh etti, müslim oldu**).**

32-) Ve lâkin kezzebe ve tevella;
Fakat yalanladı ve yüz çevirdi.

33-) Sümme zehebe ila ehlihi yetemetta;
Sonra da (aldırış etmemekten, kibirden**) gerine gerine ehline gitti.**

34-) Evla leke feevla;
(Bu tehdid, azab**) evladır sana (**ey ebu cehl**), evladır sana!.**

35-) Sümme evla leke feevla;
Sonra evladır sana, evladır sana (ey ebu cehl; Rasûlullah'a düşman olan**) !.**

36-) Eyahsebul'İnsanu en yutreke süda;
İnsan, (çobansız develer gibi**) başıboş olarak (**salınıp**) bırakılacağını mı sanır?.**

37-) Elem yekü nutfeten min meniyyin yümna;
(O**), dökülen meniden bir nutfe (**sperm**) değilmiydi?.**

38-) Sümme kâne 'alekaten fehaleka fesevva;
Sonra bir alaka (donmuş kan, genetik yapı, embriyo**) oldu da (**Allah onu insan sûretinde**) yarattı (**izhar ve inşa etti**), tesviye etti (**düzenledi, eşitledi; nefh-i ruha hazırlayıp nail etti**).**

39-) Fece'ale minhüzzevceynizzekere vel'ünsa;
Ondan iki eşi/sınıfı, (yani**) erkek ve dişiyi oluşturdu.**

40-) Eleyse zâlike BiKadirin 'alâ en yuhyiyel mevta;
İşte o (bunları yapan Allah sistemi ve düzeni**), ölüleri diriltmeye (**B sırrınca**) Kaadir değil midir (**niye kıyamet gününden, ba's'dan; manevi-hakiki dirilişten gafilsiniz?... Sûrenin başındaki ayetler ve devamı?**) ?.**

****

İNSÂN SÛRESİ (76)

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

İnsan Sûresi, Medine-i Münevvere'de tüm sûreler itibarıyla 90. veya 99.sırada nazıl olduğu rivayet edilir... 23.ayetten itibaren Mekke-i Mükerreme'de indiği de rivayet edilir... 31 ayettir... Adını, ilk ayetindeki "**el-İnsan**" kelimesinden alır... Yine ilk ayetindeki "**ed-Dehr**"den dolayı "**Dehr**" sûresi, 5.ayetinden dolayı "**Ebrar**" sûresi de denilir... Bu sûrenin kısmen **Hz.Ali r.a.** hakkında nazıl olduğu da rivayet edilir (ayet: 8?)...

İnsan Sûresinde: Dehr boyutu ve insan'ın orijini... İnsan'ın yaratılış tavırlarındaki terbiye süreci... Şükür-küfür... Ebrar... Kafur... Ahde vefa... İ'sar-Öz sevgisi... Güneş ve Zemherir... Zencebiyl... Şerab'en Tahura... Secde ve tesbih ilişkisi... Dileyen Allah'dır... Allah dilediğini tasavvufa sokar,... gibi bir çok önemli konu açıklanıyor...

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) Hel eta alel'İnsani hıynün mined Dehri lem yekün şey'en mezkûra;
İnsan üzerinden, (kendisinin onda**) anılır bir şey olmadığı halde, Dehr'den bir hıyn (**belli olmayan bir zaman, süreç**) geçmedi mi?.**

2-) İnna halaknel'İnsane min nutfetin emşac* nebteliyhi fece'alnahu Semiy'an Basıyra;
Muhakkak ki biz insanı, onu ibtila ederek (herbir boyutta belalarla deneyerek; terbiye ile gayeye yönlendirerek**) karışık bir nutfe'den (**insan sûretinde ruh sahibi bir varlık**) yarattık da onu Semi', Basıyr kıldık.**

3-) İnna hedeynahussebiyle imma şakiren ve imma kefura;
Muhakkak ki biz ona o yolu (nefsinden zatına giden yolu**) hidayet ettik (**küfür ile iman'ı, Hak ile batılı beyan ettik; nitekim işitir, görür, akleder kıldık; hatta yol kendisidir?**)... Ya şükredici olur (**Rabbini değerlendirir**) ya küfr (**gerçeği red**) edici (**nankör, perdeli olur**).**

4-) İnna a'tedna lilkafiriyne selasile ve ağlalen ve se'ıyra;
Muhakkak ki biz kafirler için silsileler (zincirler**), ağlal (**halkalar, bağlar, kayıtlar**) ve Saiyr (**alevli ateş**) hazırladık.**

5-) İnnel'Ebrare yeşrebune min ke'sin kâne mizacuha kâfura;
Muhakkak ki Ebrar (iyiler, yakınlık istidadı-fiili sahipleri**), mizacı (**karışımı, özelliği**) kafur olan bir kase'den içerler.**

6-) Aynen yeşrebu Biha 'ıbadullahi yufecciruneha tefciyra;
(O kafur**), Allah kulları'nın (**kendi özlerinden dranaj edip**) fışkırtıp akıttıkları halde onu (**B sırrınca**) içtiği bir kaynaktır.**

7-) Yufune Binnezri ve yehafune yevmen kâne şerruhu müstetıyra;
(O Ebrar**) nezri (**B sırrınca**) ifa ederler (**adaklarını-ahdlerini tam yerine getirirler**) ve şerri yaygın (**yayılıp giden**) bir günden korkarlar.**

8-) Ve yut'ımunetta'ame 'alâ hubbiHİ miskiynen ve yetiymen ve esiyra;
Onun sevgisi üzere iken yemeği miskin'e (yoksula**), yetim'e ve esir'e yedirirler.**

9-) İnnema nut'ımuküm livechillahi la nuriydu minküm cezaen ve la şükûra;
"*Yalnızca Vechullah için sizi yediriyoruz... Sizden ne bir ceza (karşılık) ve ne de bir şükür (teşekkür, övgü) dilemiyoruz*".

10-) İnna nehafu min Rabbina yevmen 'abusen kamtariyra;
"*Muhakkak ki biz Rabbimizden, çok çatık kaşlı (gadaplı) ve çok çetin/sert/uzun bir günden (dolayı) korkarız*" (derler, düşünürler**).**

11-) Fevekahumullahu şerre zâlikelyevmi ve lakkahüm nadreten ve sürura;
Bundan dolayı Allah, işte o günün şerrinden onları korudu ve onlara bir parlaklık (nur, ni'met**) ve sürur verdi.**

12-) Ve cezahüm Bima saberu cenneten ve hariyra;
Sabretmelerine mukabil (B sırrınca, sabırları ile**) onları cennet ve harir (**ipek**) ile cezalandırdı.**

13-) Müttekiiyne fiyha 'alel'eraiki, la yeravne fiyha Şemsen ve la zemheriyra;
Orada koltuklar üzerine yaslananlar olarak... Orada ne güneş (sıcağı**) görürler ve ne de zemherir (**uzay soğuğu**).**

14-) Ve daniyeten 'aleyhim zılaluha ve züllilet kutufuha tezliyla;
Onun gölgeleri (rahmeti**) üzerlerine yakın, onun devşirilenleri (**meyvaları, ma'rifetleri**) ise boyun eğdirilmiş haldedir.**

15-) Ve yutafu 'aleyhim Bianiyetin min fıddatin ve ekvabin kânet kavariyra;
Gümüşten kablar ve billur (şeffaf**) testiler (**B gerçeğince**) tavaf ettirilir (**dolaştırılır**) üstlerinde.**

16-) Kavariyre min fıddatin kadderuha takdiyra;
Miktarlarını kendilerinin takdir ettiği (?) gümüş'ten billur kadehlerdir (o şeffaf testiler**).**

17-) Ve yuskavne fiyha ke'sen kâne mizacuha zencebiyla;
Orada (onlar**) mizacı (**karışımı, özelliği**) Zencebiyl (**zencefil; cennet pınarlarından biri; Öz arzusu**) olan bir kase (**den**) içirilirler (**suvarılırlar**).**

18-) 'Aynen fiyha tüsemma selsebiyla;
(Zencebiyl**), orada "*Selsebiyl*" (**tatlı ve içimi kolay-zevkli şarab**) diye isimlendirilen bir kaynaktır (**cennet pınarlarından biri; vahdet sarhoşluğu veren şarab?**).**

19-) Ve yetufu 'aleyhim vildanun muhalledun* iza raeytehüm hasibtehüm lü'lüen mensura;
Üstlerinde (çevrelerinde**) ebedi kılınmış (**ölümsüz**) vildan (**veliyd'ler, genç-zinde hizmetçiler; kuvveler**) tavaf eder/dolaşır... Onları gördüğünde, kendilerini saçılmış inci sanırsın.**

20-) Ve iza raeyte semme raeyte ne'ıymen ve mülken kebiyra;
Oraya (cennet'e**) baktığında (**her nereye baksan**), (**salt**) ni'met ve büyük bir mülk görürsün.**

21-) 'Aliyehüm siyabu sündüsin hudrun ve istebrakun, ve hullu esavire min fiddatin, ve sekahüm Rabbuhüm şeraben tahura;
Üzerlerinde yeşil sündüs (ince-latif ipek**)'ten ve atlas-kalın ipek'ten elbiseler vardır... Gümüş bileziklerle süslenmişlerdir... Rableri onlara şarab'en tahura (**gayrı-varlık kirinden arı, temiz şarab**) içirmiştir.**

22-) İnne hazâ kâne leküm cezaen ve kâne sa'yuküm meşkûra;
Muhakkak ki bu sizin için bir ceza (karşılık, ödül**) dır... Sa'yiniz (**amaçlı gayretiniz, imanlı çalışmalarınız**) meşkur oldu (**hiç zayi olmadı, tam değerlendi, kabul oldu**).**

23-) İnna nahnu nezzelna 'aleykel Kur'âne tenziyla;
Muhakkak ki biz, evet biz Kur'anı (Zati ilmi**), senin üzerine tenziyl ettik (**tafsile indirdik**) !.**

24-) Fasbir lihükmi Rabbike ve la tutı' minhüm asimen ev kefura;
O halde Rabbinin hükmüne sabret ve onlardan hiçbir günahkara yahut ziyadesiyle gerçeği örten-çok nanköre itaat etme!.

25-) Vezkurisme Rabbike bükreten ve asıyla;
Sabah-akşam Rabbinin ismini zikret!.

26-) Ve minelleyli fescud leHU ve sebbıhHU leylen taviyla;
Gecenin ba'zında (gece'den bir kısmında**) da O'nun için secde et ve O'nu geceleyin uzun bir tesbih ile tesbih (**tenzih**) et.**

27-) İnne haülai yuhıbbunel'acilete ve yezerune veraehüm yevmen sekıyla;
Muhakkak ki bunlar, acile'yi (acele-hemen-peşin-göz önünde olanı, dünyayı**) seviyorlar ve arkalarında olan (**göremedikleri**) ağır (**lığı olan**) bir günü bırakıyorlar.**

28-) Nahnu halaknahüm ve şededna esrehüm ve iza şi'na beddelna emsalehüm tebdiyla;
Onları biz yarattık ve onların esr'lerini (yaratılışlarını, bağlarını**) güçlü kıldık... Dilediğimiz vakit te onların benzerleri ile tebdil ederiz (**değiştiririz**).**

29-) İnne hazihi tezkiretun, femen şaettehaze ila Rabbihi sebiyla;
Muhakkak ki bu bir tezkire'dir (öğüt, hatırlatmadır**)... Dileyen Rabbine (**erdiren**) bir yol edinir!.**

30-) Ve ma teşaune illâ en yeşaAllah* innAllahe kâne Aliymen Hakiyma;
Allah dilemedikçe siz (O'nu**) dileyemezsiniz... Muhakkak ki Allah Aliym'dir, Hakiym'dir.**

31-) Yudhılu men yeşau fiy rahmetiHİ, vezzalimiyne e'adde lehüm 'azâben eliyma;
(Allah**) dilediğini Rahmetine (**İslam'a, tasavvufa**) sokar... Zalimlere gelince, (**Allah**) onlar için elim bir azab hazırlamıştır.**

****

MÜRSELÂT SÛRESİ (77)

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

Mürselat Sûresi, Mekke-i Mükerreme'de (Mina'da) 33. sırada nazıl olmuştur... 50 ayettir... Adını, ilk ayetinin ilk kelimesinden alır... "**Mürselat**", *irsal olunanlar*, *salınanlar, gönderilenler*, demektir...

Mürselat Sûresinde: Ba'sı-kıyameti (kıyamı?) -neşri gerçekleştiren realite, üzerlerine yemin edilecek kadar hak'tır... O günün insan için önemine binaen bu sûre içinde, tam on defa: "**O Gün yalanlayanların vay haline!**" deniliyor!... Kıyamet/ölüm esnasının olayları... Rasûllerin vakitlendirilmesi... Fasl Günü ve onu yalanlayanlar... Üç çatallı gölge... Mazeret geçersizdir... Muttekıylerin cezası... Rüku' edemeyenler...

Hakikat'ı bulmak, gerçeğe ermek için Kur'an'dan başka iman edilecek söz aramanın abesliği,... gibi önemli konular açıklanmaktadır...

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) Velmurselati 'urfa;
Andolsun o ard arda irsal olunan (ilahi rüzgar**) lara.**

2-) Fel'asıfati 'asfa;
Şiddetle esip de savuranlara/mahvedenlere.

3-) Vennaşirati neşra;
İyice neşredenlere (diriltip ayağa kaldıranlara**).**

4-) Felfarikati ferka;
iyice farkedenlere (hakiki ile sahteyi birbirinden ayıranlara**).**

5-) Felmülkıyati zikra;
Zikri (ilahi ilmi, vahyi**) ilka edenlere (**bırakanlara**).**

6-) 'Uzren ev nüzra;
Özr (mazeret**) yahut nüzr (**uyarı**) olmak üzere.**

7-) İnnema tu'adune levakı';
(Evet, işte bunlara andolsun ki**) vad'olunduğunuz (**ba's?**) mutlaka vaki (**olan bir realite**)'dir (**yemin edilen nesnelere, olgulara bir bakın?**).**

8-) Feizennücumu tumiset;
Yıldızlar silindiğinde (ışıkları söndüğünde**),**

9-) Ve izesSemau furicet;
Sema yarıldığında,

10-) Ve izelcibalu nusifet;
Dağlar kökünden sökülüp atıldığında/savrulup dağıtıldığında,

11-) Ve izerRusulu ukkıtet;
Rasûller vakitlendirildiklerinde.

12-) Lieyyi yevmin üccilet;
Hangi gün için te'cil (te'hir**) edil (**miş**) diler?.**

13-) Liyevmilfasl;
Fasl (ayırdetme, tafsil**) Günü için.**

14-) Ve ma edrake ma yevmulfasl;
Fasl Günü'nü sana bildiren nedir (bilirmisin Fasl Günü'nü**) ?.**

15-) Veylün yevmeizin lilmükezzibiyn;
O Gün (ba's'i, neşri**) yalanlayanların vay haline (**uyanmadan ölenlerin vay haline**) !.**

16-) Elem nühlikil'evveliyn;
Evvelkileri helak etmedik mi?.

17-) Sümme nutbi'uhümül'ahıriyn;
Sonra ahirini (sonra gelenleri**) de onlara (**evvelkilere**) tabi ederiz (**onlar da helak olurlar**).**

18-) Kezâlike nef'alu Bilmücrimiyn;
İşte (Bi-**) mücrimleri (**suçluları; müşrikleri**) böylece yaparız.**

19-) Veylün yevmeizin lilmükezzibiyn;
O Gün (ba'si, rücu'yu**) yalanlayanların vay haline (**uyanmadan ölenlerin vay haline**) !.**

20-) Elem nahlukküm min main mehiyn;
Sizi mehiyn (basıt**) bir su'dan yaratmadık mı?.**

21-) Fece'alnahu fiy kararin mekiyn;
(Nitekim**) onu sağlam bir karargahta kıldık (**oluşturduk, tuttuk**).**

22-) İla kaderin ma'lum;
Ma'lum bir kadere kadar.

23-) Fekaderna* feni'melKadirun;
Biz ölçüleyip takdir ettik... Ne güzel ölçüleyip takdir edenleriz!.

24-) Veylün yevmeizin lilmükezzibiyn;
O Gün (kıyam'ı, rücu'yu**) yalanlayanların vay haline (**uyanmadan ölenlerin vay haline**) !.**

25-) Elem nec'alil'Arda kifata;
Arz'ı bir toplanma yeri kılmadık mı?.

26-) Ahyaen ve emvata;
Diriler ve ölüler için (dirileri evlerinde, ölüleri kabirlerinde?**).**

27-) Ve ce'alna fiyha revasiye şamihatin ve eskaynaküm maen furata;
Orada yüksek (haşmetli, azametli**) sabit dağlar oluşturduk ve size tatlı bir su içirdik/suvardık.**

28-) Veylün yevmeizin lilmükezzibiyn;
O Gün (ba's'i, neşri, rücu'yu**) yalanlayanların vay haline (**uyanmadan ölenlerin vay haline**) !.**

29-) İntaliku ila ma küntüm Bihi tükezzibun;
Haydi, (B gerçeğince**) kendisini yalanlamakta olduğunuz şeye (**ölüm ötesi gerçeğinize**) gidin.**

30-) İntaliku ila zıllin ziy selasi şu'ab;
Haydi üç çatallı gölgeye gidin (şimdi**),**

31-) La zaliylin ve la yuğniy minelleheb;
Ne gölgelendirir ve ne de (renk renk**) alev'den kurtarır (**gölgeye**).**

32-) İnneha termiy Bişererin kelkasr;
Muhakkak ki o (üç çatallı gölge, B sırrınca**) kasr (**saray, dağ**) gibi kıvılcımlar atar.**

33-) Keennehu cimaletun sufr;
Sanki o (kıvılcımlar**) sarı halatlar/çift hörgüçlü iri develer gibidir.**

34-) Veylün yevmeizin lilmükezzibiyn;
O Gün (ba's'i, neşri**) yalanlayanların vay haline (**arınmadan ölenlerin vay haline**) !.**

35-) Hazâ yevmu la yentıkun;
Bu nutkedemeyecekleri (konuşamayacakları**) gündür.**

36-) Ve la yü'zenü lehüm feya'tezirun;
Onlara izin de verilmez ki mazeret beyan etsinler.

37-) Veylün yevmeizin lilmükezzibiyn;
O Gün (Ahiret'i**) yalanlayanların vay haline (**uyanmadan ölenlerin vay haline**) !.**

38-) Hazâ yevmulfasl* cema'naküm vel'evveliyn;
Bu Fasl (hüküm, ayırdetme, tafsil**) Günü'dür... Sizi ve evvelkileri cem'ettik (**imiz gün**).**

39-) Fein kâne leküm keydün fekiydun;
Eğer bir hileniz/tuzağınız (marifetiniz**) var ise, hadi bana bir hile yapın (**atlatın beni; bu şartlardan sıyrılın?**).**

40-) Veylün yevmeizin lilmükezzibiyn;
O Gün (ba'si, yaşam gerçeklerini**) yalanlayanların vay haline (**takvaya ulaşmadan ölenlerin vay haline**) !.**

41-) İnnelmüttekıyne fiy zılalin ve 'uyun;
Muhakkak ki muttekıyler (korunanlar**), gölgelerin ve kaynakların içindedirler.**

42-) Ve fevakihe mimma yeştehun;
Ve iştiha ettiklerinden (canlarının çektiklerinden**) meyvaların (**içindedirler**).**

43-) Külu veşrebu heniy'en Bima küntüm ta'melun;
"*Yaptığınız çalışmalardan dolayı (*B sırrınca*) afiyetle yeyin ve için!*".

44-) İnna kezâlike neczilmuhsiniyn;
Doğrusu biz muhsiynleri (müşahadelerinde Hak'dan gayrı bulunmayanları**) böylece cezalandırırız.**

45-) Veylün yevmeizin lilmükezzibiyn;
O Gün (ba's'i, neşri, haşrı**) yalanlayanların vay haline (**uyanmadan ölenlerin vay haline**) !.**

46-) Külu ve temette'u kaliylen inneküm mücrimun;
(Ey arınma-korunma çalışması yapmayanlar; yaşam gerçeklerini-kendilerini yalanlayan perdeliler!**)**
"*Yeyin ve azcık faydalanın... Muhakkak ki siz mücrimlersiniz*".

47-) Veylün yevmeizin lilmükezzibiyn;
O Gün (sistem'i**) yalanlayanların vay haline (**uyanmadan ölenlerin vay haline**) !.**

48-) Ve iza kıyle lehümurke'u la yerke'un;
Onlara (müşriklere**): "*Rüku' edin (**eğilin, eriyin?**)!"* denildiğinde, rüku' etmezler.**

49-) Veylün yevmeizin lilmükezzibiyn;
O Gün (hakikatını**) yalanlayanların vay haline (**uyanmadan ölenlerin vay haline**) !.**

50-) Febieyyi hadiysin ba'dehu yu'minun;
Artık Ondan (Kur'an'dan; Kur'an'ın verdiği bu büyük haberden**) sonra (**gerçeği telakki etmek ve uyarı için**) hangi söze iman ederler?.**

****

NEBE SÛRESİ (78)

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

Nebe Sûresi, Mekke-i Mükerreme'de 80.sırada nazıl olmuştur... 40 ayettir... "**Nebe**" kelimesi "**haber**" demektir ki haber ulaştırana da "**Nebî**" denir... Sûre, "**Nebe-i Azıym**"i, yani "**büyük haber**"i açıkladığı için bu isimle isimlenmiştir...

Nedir **Kur'an**'ın verdiği "**büyük haber**"?...

Sad:65-68 ayetlerinde şöyle açıklanır:

De ki: "*Ben ancak bir uyarıcıyım (farketmeniz gereken büyük bir gerçeği haber veriyorum; nefsim için, nefsimle konuşan değilim?**) !... İlah'dan (**Allah'ın gayrı vücud**) bir şey yok, ancak Vahid, Kahhar olan Allah vardır...** (**Ki O,**) ***Semavat'ın, Arz'ın ve ikisi arasında olanların Aziyz, Ğaffar olan Rabbi'dir*"... De ki: "*O (**vahdet gerçeği, B-sırrı?**), Aziym bir haberdir!!!... Siz ise O'ndan (**o büyük haberin ihbar ettiği büyük gerçekten?**) yüz çeviriyorsunuz!*".**

Bu ayetleri ve Kıyamet-Mürselat Sûreleri'ni, Nebe Sûresi'nin nebe'si (haberi) ile birlikte mutala edersek mesele daha da çarpıcı şekilde ortaya çıkar...

Ancak "**Fetih**" hali denilen "**ölüm**" ve onun müşahadesi ile mümkün olan gerçeklik, **Büyük Haber**'dir!!!...
İnsan'ın hakıkatı itibarıyla sınırsızlığı, yaşam gerçeği itibarıyla ölümsüzlüğü, sonsuzluğu büyük bir haberdir!... Yani "İnsan"ın asıl kendisine ait haber, "insan"a büyük bir haber'dir!..

Nebe Sûresinde: Büyük Haber... Fetih-ölüm/kıyamet tecellisi... Rical-i Gayb ve insanlık boyutu... Fasl Günü... Cehennem, niye herkesin güzergahıdır... Hamiym ve Ğassak... Azab'ın hikmeti... Muttekıylerin kurtuluşu... "Rabb"ın önemi ve Rahman... Hak Gün... Kafirler niye tevazu ve icad-bereket vasıflı toprak olmayı temenni eder,... gibi önemli konular açıklanmaktadır...

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) Amme yetesaelun;
Hangi şeyden sorup duruyorlar (farkındamılar**) ?.**

2-) AninNebeil'Azıym;
O Azıym (Büyük, Azametli**) Haber'den mi?.**

3-) Elleziy hüm fiyhi muhtelifun;
Ki onda (bu gerçek hakkında**) muhteliftirler (**anlaşmazlık içindedirler**).**

4-) Kella seya'lemun;
Hayır (zannettikleri gibi değil**), yakında (**vefatla**) bilecekler.**

5-) Sümme kella seya'lemun;
Yine hayır (düşündükleri gibi değil**), yakında bilecekler.**

6-) Elem nec'alil'Arda mihada;
Biz Arz'ı bir beşik yapmadık mı?.

7-) Velcibale evtada;
Ve dağları da birer kazık (=Evtad, ki dörtler'e denir?**) (**yapmadık mı?**).**

8-) Ve haleknaküm ezvaca;
Sizleri de EŞ'ler/çift'ler olarak yarattık (ki vahdeti deneyimleyesiniz**).**

9-) Ve ce'alna nevmeküm sübata;
Uykunuzu bir dinlenme (bir ölüm?; dünyadan bir tatil**) kıldık.**

10-) Ve ce'alnelleyle libasa;
Gece'yi bir elbise (örtü**) kıldık.**

11-) Ve ce'alnennehare me'aşa;
Gündüz'ü de maişet (vakti**) kıldık.**

12-) Ve beneyna fevkaküm seb'an şidada;
Fevkinizde sağlam yedi'yi (?**) bina ettik.**

13-) Ve ce'alna siracen vehhaca;
Bir de parıldayan (ışık saçan**) bir kandil (**Güneş, Akl-ı Küll, Ğavs?**) koyduk.**

14-) Ve enzelna minelmu'sırati maen seccaca;
Mu'sırat'tan (yoğunlaşmış bulutlardan, yağmur bulutlarından, sıkıştırılanlardan, sıkarak su çıkaranlardan**) şarıl şarıl bir su inzal ettik.**

15-) Linuhrice Bihi habben ve nebata;
Onunla (B sırrınca**) taneler ve nebat çıkaralım diye.**

16-) Ve cennatin elfafa;
Ve iç içe girmiş cennetler/paralel Hak bahçeleri (çıkaralım diye**).**

17-) İnne yevmelfasli kâne miykata;
Muhakkak ki o Fasl (hüküm, ayırdetme, tafsil**) Günü vakit olarak belirlenmiştir.**

18-) Yevme yunfehu fiysSuri fete'tune efvaca;
(Ki**) o gün (**Fasl Günü**) Sur'a üfürülür (**Berzahın nihayetinde, haşr günü, 2.surla o aşama için yeni bir beden yapısıyla**) de fevc fevc (**bölük bölük, fırka fırka**) gelirsiniz.**

19-) Ve futihatisSemau fekânet ebvaba;
(O gün**) Sema (**bilinç**) da fetholunmuş (**açılmış**), kapı kapı (**kapılar**) olmuştur (**duyu organları ile kayıtlı değil**).**

20-) Ve suyyiretilcibalu fekânet seraba;
Ve (o gün**) dağlar yürütülmüş, serap olmuştur (**beden arz'ına ait sabit dağlar olan azaların o boyutta kalmamıştır**).**

21-) İnne cehenneme kânet mirsada;
Kesinlikle Cehennem bir mirsad (rasat mevzii, gözetleme yeri, pusu, güzergah**) olmuştur (**herkes oradan geçer, çünkü dünyaya gelmiştir?**).**

22-) Littağıyne meaba;
Tuğyan edenler (azgınlar; zalimler, sünnetullah'a göre korunma çalışmaları yapmayanlar**) için bir barınma yeri (**dir o cehennem**).**

23-) Labisiyne fiyha ahkaba;
(Kendini tanımamaktan veya sistem'e uymamaktan ötürü**) devirlerce (**onlara göre**) içinde kalıcılar olarak.**

24-) La yezûkune fiyha berden ve la şeraba;
Orada ne bir serinlik (rahatlık, ferahlık**) tadarlar ne de bir şarab (**zevkle içilen şey**).**

25-) İlla hamiymen ve ğassaka;
Ancak Hamiym (kaynar su; taassub, safsata**) ve Ğassak (**irin, kokar atık su**) müstesna (**Hamiym ve Ğassak içerler; melek gibi doğrudan yaşayamazlar**).**

26-) Cezaen vifaka;
Tam muvafık (uygun**) bir ceza olmak üzere.**

27-) İnnehüm kânu la yercune hısaba;
Muhakkak ki onlar bir hesab (yaşamlarının tam karşılığı var**) ummuyorlardı.**

28-) Ve kezzebu BiayatiNA kizzaba;
Ve ayetlerimizi (B gerçeği ile**) yalanladıkça yalanlamışlardı (**Sistem'i, hesab'ı yoksaymak, bunları var kılan ilahi sıfatları ve Allah hükümlerini pervasızca yalanlamaktır... Hele ki insan bu işlev için izhar olmuş ise?**).**

29-) Ve külle şey'in ahsaynahu Kitaba;
(Oysa biz**) her şeyi bir kitab olarak ihsa (**zabt**) etmiştik/tek tek sayıp kitaplaştırmıştık (**her beyin kendi frekansından amel ve düşüncelerini sûretleri ile birlikte yazmıştır?**).**

30-) Fezûku felen neziydeküm illâ 'azâba;
O halde tadın; size azabtan başka bir şeyi asla artırmayacağız (ki arınasınız**).**

31-) İnne lilmüttekıyne mefaza;
Muhakkak ki muttekıler (gayblarına iman edip arınma-korunma çalışmaları yapanlar**) için bir kurtuluş (**kurtuluşa erme**) vardır.**

32-) Hadaika ve a'naba;
Sulak bahçeler (ilahi özellikleri yaşamaları**), üzüm bağları (**amellerinin meyvesi**),**

33-) Ve keva'ıbe etraba;
Yaşıt tomurcuk memeliler (rütbe farkı logosu olmayan nurdan cennet gözdeleri**),**

34-) Ve ke'sen dihaka;
Ve (daima**) dopdolu bir kase (**mutluluk ve ilahi zevkleri daimidir**).**

35-) La yesme'une fiyha lağven ve la kizzaba;
Orada ne bir boş (batıl**) söz duyarlar ne de bir yalan (**onun için cennet?**).**

36-) Cezaen min Rabbike 'ataen hısaba;
Rabbinden bir ceza (karşılık**), (**yani**) hisab (**tam yeterli, hiç şikayet olunmayan, dahası denilemeyecek**) bir a'ta (**bağış**) olmak üzere.**

37-) RabbisSemavati vel'Ardı ve ma beynehümerRahmani la yemlikûne minhu hıtaba;
(İşte O a'ta/bağışta bulunan senin Rabbin**) Semavat'ın, Arz'ın ve ikisi arasında olanların Rabbidir, (**ki, işte O**) Rahman'dır (**bu bağışa Rahman ismi yönünden nail olunulur?**) !... Hiç kimse Ondan bir hitaba (**kelama, konuşmaya**) malik değildir (**sıfatlarında ortağı, varlığında gayrının iştirakı yoktur; ancak sifatiyyun?**).**

38-) Yevme yekumur Ruhu velMelaiketu saffa; la yetekellemune illâ men ezine lehurRahmanu ve kale savaba;
O Gün, RUH ve melaike (melekeleri**) saf saf kıyamdadır (**tam zuhur; tek ferd**)... (**Fıtratından**) Rahman'ın izin verdiği hariç kimse konuşamaz halde... O (**izin verilen**) da ancak doğruyu/Hakkı söyler.**

39-) Zâlikel yevmülHakk* femen şaettehaze ila Rabbihi meaba;
İşte budur Yevm'ül Hakk (Hakk Gün**) !... Artık dileyen Rabbine (**doğru**) bir meab (**rücu', merci'**) edinir (**de korunanlardan olur**).**

40-) İnna enzernaküm 'azâben kariyba* yevme yenzurulmer'u ma kaddemet yedahu ve yekulülkafiru ya leyteniy küntü turaba;
Doğrusu biz sizi yakın bir azab ile (bu gerçekten perdeli yaşamanız dolayısıyla şu an içinde bulunduğunuz azab hali için**) uyardık (**her an ölüm size yakın; arınma ve takva çalışmaları yapmadan ölürseniz ya?**) !... O gün kişi ellerinin (**kendine**) ne takdim ettiğine (**ne hazırladığına**) bakar ve kafir olan (**gerçeği reddeden mahrum**) şöyle der "*keşke toprak olsaydım*"!.**

****

NÂZİÂT SÛRESİ (79)

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

Naziat Sûresi'nin, Mekke-i Mükerreme'de 81.sırada nazıl olduğu rivayet ediliyor... 46 ayettir... Adını, ilk ayetinin ilk kelimesinden alır... "**Naziat**", *söküp çıkaranlar, şiddetle çekip koparanlar*, demektir.

Naziat Sûresinde: Kıyamet ve Surlar, üzerine yemin edilen nesneler ve olgular gibi gerçektir... Seyr-i sülük ve kendini tanıma olayları... Racife, Radife, Sahire... Musa, fravun, Tuva... Fravun'un ibreti... Arz'dan önce bina edilen Sema... et-Tammet'ül Kübra... Cehennem barizdir... Dünyayı seçenler ile Rabbinin makamından korkanların barınakları... Kıyametin vakti niye bilinmez?... Kıyameti görene göre dünyadaki yaşamasının miktarı nedir?,... gibi önemli hususlar açıklanmaktadır...

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) Vennazi'ati ğarka;
Andolsun şiddetli bir çekiş (cazibe, himmet**) ile (**yünden dikeni, betondan demiri çekercesine**) çekip koparanlara/söküp çıkaranlara,**

2-) Vennaşitati neşta;
(Bir düğümü çözercesine; yağdan kıl çeker gibi**) kolay ve yumuşakça çekip çıkaranlara,**

3-) Vessabihati sebha;
Yüzüp yüzüp gidenlere (Selam ismi?**),**

4-) Fessabikati sebka;
Yarışıp öne geçenlere,

5-) Felmüdebbirati emra;
Emri tedbir edenlere,

6-) Yevme tercüfurRacifetü;
Ki, o gün Racife (şiddetle sarsan, zelzele; ölüm, 1. sur**) sarsar.**

7-) Tetbe'uherRadifeh;
Onu Radife (ardından gelen; 2. sur, ba's**) izler.**

8-) Kulubün yevmeizin vacifetun;
O gün (bazı**) kalbler atar/çarpar.**

9-) Ebsaruha haşi'ah;
Onların basarları (gözleri**) huşu' eder (**zilletten alçalır**).**

10-) Yekulune einna lemerdudune fiylhafireti;
"*Gerçekten biz (**öldükten sonra****) ilk halimize (****hayata****) merdudlar mıyız (****geri döndürülür müyüz; ba's var mı?****)"*.**

11-) Eiza künna 'ızamen nehıreh;
"*Çürüyüp dağılmış kemikler olduğumuzda mı?*".

12-) Kalu tilke izen kerretun hasiretun;
"*İşte bu, o takdirde (**bizim için****) hüsranlı bir geri dönüş (****yeniden oluş****) tür*" dediler.**

13-) Feinnema hiye zecretun vahıdetun;
Halbuki o tek bir zecre (dirilten sesleniş**) dir (**ölümlerini görüyorlar da niye ba'slarına inanmıyorlar?**).**

14-) Feiza hüm Bissahireh;
Birde bakarsın ki onlar (Bi-**) Sahire'de (**düz geniş arazide; mahşer yerinde**) dir.**

15-) Hel etake hadiysu Musa;
Musa'nın hadisi (haberi**) sana geldi mi?.**

16-) İz nadahu Rabbuhu BilVadilMukaddesi Tûva;
Hani O'nun (Musa'nın**) Rabbi O'na, (**Nebîlerinin üzerinde yürüdüğü**) (**Bi-**) mukaddes vadide, (**yani**) Tuva'da nida etti (**duyurdu**):**

17-) İzheb ila fir'avne innehu tağa;
"*Git Fravun'a!.. Muhakkak ki o tuğyan etti*".

18-) Fekul hel leke ila en tezekkâ;
"*De ki: Arınıp tezkiye olmaya ne dersin?*".

19-) Ve ehdiyeke ila Rabbike fetahşa;
"*Ve seni Rabbine hidayet etmeme (**tanıtmama****) ?.. (****Ki böylece****) haşyet duyarsın*".**

20-) Feerahul'ayetelkübra;
Derken (Musa**) ona, el-Ayet'ül Kubra'yı (**en büyük ayet'i?**) rü'yet ettirdi (**ilmen gösterdi**).**

21-) Fekezzebe ve 'asa;
(Fakat fravun**) yalanladı ve isyan etti.**

22-) Sümme edbere yes'a;
Sonra sa'yederek (koşarak, bi gayretle**) ardına döndü.**

23-) Fehaşere fenada;
Akabinden haşretti (alu ehlini, mele'sini, kavmini topladı**) de nida etti.**

24-) Fekale ene Rabbukümül'a'la;
"*Ben, sizin en a'la Rabbinizim!*" dedi.

25-) Feehazehullahu nekâlel'ahıreti vel'ula;
Bunun üzerine Allah, onu Ahiret'in (ruh-bilinç boyutunun, batını**) ve Ula'nın (**ilk'in, dünya'nın, zahiri**) ibret verici azabı (**bağ ve zincirleri**) ile yakaladı.**

26-) İnne fiy zâlike le'ıbreten limen yahşa;
Muhakkak ki bunda haşyet duyan kimseler için elbette bir ibret vardır.

27-) Eentüm eşeddü halkan emisSema'* benaha;
Halk (yaratılış**) bakımından siz mi daha şiddetli (**daha güçlü, çetin**) yoksa Sema mı?... (**Ki Allah**) onu bina etti!.**

28-) Rafe'a semkeha fesevvaha;
Onun semkini (tavanını**) ref'etti de onu tesviye etti (**düzenledi, eşitledi, dengeledi; nefh-i ruh?**).**

29-) Ve ağtaşe leyleha ve ahrece duhaha;
Ve (Alla**) onun gecesini karartı, onun duha'sını (**kuşluk vaktini, nuru'nu**) çıkarttı.**

30-) Vel'Arda ba'de zâlike dehaha;
İşte bundan sonra Arz'ı yayıp döşedi.

31-) Ahrece minha maeha ve mer'aha;
Ondan onun suyunu ve mer'asını çıkardı (ğı halde**).**

32-) Velcibale ersaha;
Dağlara gelince, onları demir atmış gibi dikip sabitledi.

33-) Meta'an leküm ve lien'amiküm;
Sizin ve en'am (hayvanlar**) ınız için bir meta' (**faydalanma, nasib alma**) olsun diye.**

34-) Feiza caetittammetülkübra;
Et-Tammet'ül Kubra (o güç yetirelemeyn en büyük musibet, yayılıp herşeyi doldurup kablayan tecelli; kıyamet?**) geldiğinde,**

35-) Yevme yetezekkerul'İnsanu ma se'a;
O gün insan sa'yettiği şeyi (neye sa'yettiğini**) tezekkür eder.**

36-) Ve burrizetilcahıymu limen yera;
Rü'yet eden (gören**) kimse için cahıym (**cehennem**) tebriz edilmiştir (**barizdir?**).**

37-) Feemma men tağa;
Tuğyan eden (azıp haddi aşan**) kimseye,**

38-) Ve aserelhayateddünya;
Ve dünya (en aşağı**) hayatı'nı seçene gelince;**

39-) Feinnelcahıyme hiyel me'va;
Muhakkak ki cahıym, barınağın ta kendisidir.

40-) Ve emma men hafe mekame Rabbihi ve nehennefse 'anilheva;
Rabbinin makamından korkan (Rabbini tanıyan**) ve nefsini hevadan nehyedene (**gündelik-beşeri kişilik, tabiat ve benlikle zahir olmayan**) gelince;**

41-) Feinnelcennete hiyel me'va;
Muhakkak ki cennet, barınağın ta kendisidir.

42-) Yes'eluneke 'anissa'ati eyyane mursaha;
Sana O Saaat'tan (et-Tammet'ül Kubra'dan; kıyamet'ten?**) soruyorlar: Onun demir atması/gelip çatması ne zaman (?), diye.**

43-) Fiyme ente min zikraha;
(Oysa**) onun zikra'sından (**onu hatırlatacak, vaktini bildirecek ilimden**) sende ne arar!.**

44-) İla Rabbike müntehaha;
Onun (ilmi'nin**) müntehası (**nihayet ulaşacağı yeri**) Rabbine'dir (**Rabbinden önde nasıl olursun ki?**).**

45-) İnnema ente munziru men yahşaha;
Sen ancak ondan haşyet duyan kimsenin uyarıcısısın.

46-) Keennehüm yevme yeravneha lem yelbesu illâ 'aşiyyeten ev duhaha;
Onu gördükleri gün, sanki onlar (dünyada, fiziksel bedenlerinde**) hiç kalmamışlardır... Ancak bir Aşiyye (**Akşam; Güneş'in batma vakti**) yahut onun (**aşiyye'nin?**) Duha'sı (**o aşiyye'den sonraki kuşluk/Güneş'in doğması vakti kadar kalmaları**) müstesna (**o kadar bir süre kaldıklarını sanırlar**).**

****

ABESE SÛRESİ (80)

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

Abese Sûresi, Mekke-i Mükerreme'de 24.sırada nazıl olmuştur... 42 ayettir... Adını, ilk ayetinin ilk kelimesinden alır... 15.ayetinden dolayı "**Sefere**", 33.ayetinden dolayı "**Sahha**" diyede adlanır... "**Abese**", *kaşlarını çattı, yüzünü ekşitti*, anlamlarına gelir ki, bu sûrenin ilk bölümünün sebeb-i nüzülü ile alakalıdır... Hadisenin şöyle cereyan ettiği rivayet edilir:

Hz.Rasûlullah s.a.v. (Utbe b.Rabia, Ebu Cehil b.Hişam, Abbas b.Abdül Muttalib,..gibi) Kureyş'in ileri gelenleri ile, onların müslüman olmalarını umarak "**Allah**"a ve **İslam**'a davet edip konuşuyorlarken, İbni Ümmü Mektum böyle bir konuşmanın üzerine geldi... A'ma olduğu için de **Hz.Rasûlullah**'ın başkaları ile meşgul olduğunu bilmiyordu... Birkaç defa: "**Ya RasûlAllah!.. Allah'ın sana öğrettiğinden bana da öğret**" deyip isteğini tekrarladı... Sözünü kestiği ve muhatabı olan Kureyş ileri gelenlerinin taassubları dolayısıyla **Hz.Rasûlullah**'ın yüzünde hoşnutsuzluk belirdi ve suratını asıp konuştuğu kimselere yönünü dönerek konuşmağa devam etti (ki böylece İbni Ümmü Mektum'a sırtını dönmüş oldu)... Bunun üzerine bu sûre'nin ilk ayetleri nazıl oldu...

Hz.Rasûlullah'ın yüz halini ve yönünün ne tarafa dönük olduğunu a'ma olduğu için görmesi sözkonusu olmayan bu zata **Hz.Rasûlullah** her fırsatta ikram eder ve şöyle derdi: "**Merhaba, kendisi hakkında RABBİMİN itab ettiği kimse!... Bir ihtiyacın var mı?**"... Hatta,Veda Haccı'na çıkarken ve iki ayrı gazve için sefere çıkarken **Hz.Rasûlullah s.a.v.**in, Medine-i Münevvere'de, İbni Ümmü Mektum'u kendi yerine vekil bıraktığı da rivayet edilir ki bu da ayrı bir şeref ve bir iltifattır...

Olayın zahiri böyle olsa da, bize göre işin gerçeği, alemlere Rahmet olarak irsal olunmuş, bütün Nebîlerin imamı, Veliyler'in basiret Nuru, cümle ariflerin feyiz kaynağı olan **Efendimiz s.a.v.**in gafletinden dolayı değil, belki Rabbinin bir ma'rifetinden ve mekarim-i ahlak için kemalinin izharından hasıl olan örnek bir deneyimdir... Bu bakışla buyurun ayetleri OKUmağa çalışalım!...

Abese Sûresinde: İbni Ümmü Mektum hadisesinin öğrettikleri... Mü'min hikmetin-ilmin arayıcısıdır, şaki ise kendini müstağni görür... İnsan'ın nankörlüğü... İnsan'dan akıl gözü ile bakması istenen taamı nedir... Sahha... İnsanın çevresinden firar edeceği gün... Apaydınlık ve kara olan yüzler... Kafir-facir,... gibi konular açıklanmaktadır...

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) Abese ve tevella;
Kaşlarını çattı (surat astı**) ve yüzünü çevirdi.**

2-) En caehül'a'ma;
Kendisine o A'ma (İbni Ümmü Mektum**) geldi diye.**

3-) Ve ma yüdriyke le'allehu yezzekkâ;
Sana bildiren nedir (ne bilirsin**), belki o tezkiye olacak (**Hak ilim ile, kendisine perde olan yanlış kabullerinden, şartlanmalarından arınacak**).**

4-) Ev yezzekkeru fetenfe'ahüzzikra;
Yahut tezekkür edecek de o zikra (hatırlatma, öğüt**) kendisine fayda verecek (**Demek ki et gözü a'ma olan o zat'ın basiret gözü/iman nuru var... Zariyat: 55?**).**

5-) Emma menistağna;
Kendini mustağni görene (öğüte, ibrete, arınmaya ihtiyaç duymayan kimseye; şakıy'e**) gelince;**

6-) Feente lehu tesadda;
Sen karşısına çıkıp ona yöneliyorsun.

7-) Ve ma 'aleyke ella yezzekkâ;
Onun tezkiye olmamasından sana ne (sana vebal yoktur**).**

8-) Ve emma men caeke yes'a;
Amma sa'yederek (ilim öğrenmek için bi gayretle**) sana gelen kimseye (**o a'maya**) gelince;**

9-) Ve huve yahşa;
O (a'ma**) haşyet duyuyor (**imanlı**) olduğu halde,**

10-) Feente 'anhu telehha;
Sen (başkasıyla uğraşarak**) ondan vazgeçiyor (**oyalanıyor**) ilgilenmiyorsun.**

11-) Kella inneha tezkiretun;
Hayır (asla**) !.. Muhakkak ki o (**bu ayetler**) bir tezkire (**hatırlatma, öğüt**)'dir.**

12-) Femen şae zekereh;
Dileyen Onu (Kur'an'ı**) zikreder (**düşünür, öğüt alır; Allah'ın öğüt almasını dilediği, Kur'an'ı düşünür öğüt alır**).**

13-) Fiy suhufin mükerremetin;
Mükerrem (çok şerefli**) sayfalardadır (**O**),**

14-) Merfu'atin mutahheretin;
Merfu' (ulviyete yükseltilmiş, kadri yüce**) ve mutahhar (**arınmayanların dokunamayacağı, kirlerden arı sayfalarda**) dır.**

15-) Bieydiy seferetin;
Sefere'nin (sefirler'in: sifirleri-kitabları okuyanların; yazıcı melekler'in**) elleri (**kuvveleri**) ile (**B sırrınca hıfzedilen**).**

16-) Kiramin berereh;
Kerim (şerefli, üstün**) ve Barr (**daima iyilik ve taat sadır olan, Hakk'a ve Sistem'e asi olmayan sefere**).**

17-) Kutilel'İnsanu ma ekfereh;
Ölesi (kahrolası**) insan, ne kadar da kafir (**gerçeği reddedici, nankör**) dir!.**

18-) Min eyyi şey'in halekah;
Hangi şeyden yarattı onu?.

19-) Min nutfetin, halekahu fekadderehu;
Bir nutfeden... (Allah**) yarattı onu, onu takdir etti (**bir ölçü, bir kapasite ile ve bir işlev, bir alem için varetti**).**

20-) Sümmessebiyle yesserah;
Sonra yolu (nu**) müyesser etti (**kolaylaştırdı**) ona.**

21-) Sümme ematehu feakbereh;
Sonra onu öldürdü de kabre koydurdu onu.

22-) Sümme iza şae enşerah;
Sonra dilediğinde inşar etti (kabrinden ba'setti, diriltti, uyandırdı**) onu.**

23-) Kella lemma yakdı ma emerah;
Hayır!.. Ona emrettiği şeyi henüz yerine getirmedi.

24-) Felyenzuril'İnsanu ila ta'amih;
İnsan (faydalandığı, nasiplendiği**) taamına (**yemeğine, yediğine**) bir baksın!.**

25-) Enna sabebnelmae sabba;
Doğrusu biz o su'yu bolca akıtıp döktük.

26-) Sümme şakaknel'Arda şakka;
Sonra Arz'ı bir şakk (muhteşem bir yarış**) ile yardık da (**böylece**),**

27-) Feenbetna fiyha habba;
Orada habb (dane cinsi; ekinler**) inbat ettik (**bitirdik**),**

28-) Ve 'ineben ve kadba;
Üzüm, taze yonca/sebze (kesildikçe kökünden biten nebat**),**

29-) Ve zeytunen ve nahla;
Zeytin, hurma (ağaçları**),**

30-) Ve hadaika ğulba;
Sık ve iri ağaçlı/ağaçları sarmaş dolaş (etrafı çevrili**) bahçeler,**

31-) Ve fakiheten ve ebba;
Meyva (insan yer**) ve çayır (**yaş ve kuru yeşil ot; hayvan yer**),**

32-) Meta'an leküm ve lien'amiküm;
Sizin ve en'am (hayvanlar**) ınız için bir meta' (**faydalanma, nasib alma**) olsun diye.**

33-) Feiza caetissahhatu;
O Sahha (kulakları sağır eden sayha, ölüm**) geldiğinde,**

34-) Yevme yefirrulmer'u min ahıyh;
O gün kişi kardeşinden firar eder (kaçar**),**

35-) Ve ümmihi ve ebiyh;
Anasından, babasından,

36-) Ve sahıbetihi ve beniyh;
Eşinden ve oğullarından (kaçar**).**

37-) Liküllimriin minhüm yevmeizin şe'nün yuğniyh;
O gün onlardan herbir kişinin, kendisine yeter bir şe'ni (işi, oluşu, meşguliyeti**) vardır.**

38-) Vucuhun yevmeizin müsfiretün;
O gün yüzler (vardır ki**) müsfire (**nurlu, parlak**)'dir,**

39-) Dahıketün müstebşiretün;
Gülen, müjde edilen şeyi bulup sevinen (yüzler**).**

40-) Ve vucuhun yevmeizin 'aleyha ğaberetün;
Ve o gün nice yüzler de (vardır ki**), üzerlerini toz kaplamış,**

41-) Terhekuha kateretün;
Onu (o tozu**) da karalık-siyahlık bürür.**

42-) Ülaike hümülkeferetulfecerah;
İşte bunlar facir (batıla meyleden, sünnetullah'dan sapan**) kafirlerin (**gerçeği reddedenlerin**) ta kendileridirler.**

****

TEKVÎR SÛRESİ (81)

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

Tekvir Sûresi, Mekke-i Mükerreme'de 7.sırada nazıl olmuştur... Adını, ilk ayetinde Güneş'in dürüleceğini (tekvir edileceğini) bildirdiği için "**Tekviyr**" diye almıştır... Gene aynı nedenden dolayı "**Kuvviret**" sûresi diye de isimlenir... 29 ayettir...

Bir hadis-i şerif'te şöyle buyurulur:

Kimi, sanki gözü ile görür gibi Kıyamet Günü'ne bakmak sevindirir ise, *İzaşŞemsu Küvviret*, *izasSemaünfetarat* ve *izesSemaünşakkat*'ı okusun!...

<u>Tekviyr Sûresinde</u>: Kıyamet (?) tecellisi olayları... Hünnes-Cevar-Künnes... Astroloji... Kur'an-ı Keriym'in, Keriym Rasûlü'nün özellikleri ve Hz.Rasûlullah'ın Onu apaçık Ufuk'da görmesi... Kur'an kime Zikir'dir... Herşey Allah'ın dilemesi iledir ancak,... gibi hususlar açıklanmaktadır...

<u>AYETLERİN MÂNÂSI</u>

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) İzeşŞemsü küvviret;
Güneş dürüldüğünde,

2-) Ve izennücumünkederet;
Yıldızlar karardığında (ışıkları söndüğünde**),**

3-) Ve izelcibalu süyyiret;
Dağlar yürütüldüğünde,

4-) Ve izel'ışaru 'uttılet;
Işar (en gözde develer; zenginlik ve statü nesneleri**) başıboş bırakılıp terk edildiğinde,**

5-) Ve izelvuhuşu huşiret;
Vahşi (hayvan**) ler haşrolunduğunda,**

6-) Ve izelbiharu sücciret;
Denizler doldurulduğunda,

7-) Ve izennüfusu züvvicet;
Nefisler tezvic edildiğinde (eşleştirildiğinde, çiftleştirildiğinde**),**

8-) Ve izelmev'udetu süilet;
Mev'ude (diri diri toprağa gömülen bakire?)'ye sorulduğunda,

9-) Bieyyi zenbin kutilet;
"(*Bi-***) *hangi günahı ile öldürüldü?*", diye.**

10-) Ve izessuhufu nuşiret;
(Dürülen**) sayfalar neşrolduğunda (**açıldığında**),**

11-) Ve izesSema'u küşitat;
Sema sökülüp/koparılıp giderildiğinde,

12-) Ve izelcahıymu su' (ğğ) 'ıret;
Cahıym (cehennem**) tutuşturulup alevlendirildiğinde,**

13-) Ve izelcennetü üzlifet;
Ve cennet yaklaştırıldığında,

14-) 'Alimet nefsün ma ahdaret;
Her nefs hazırladığı şeyi bilmiştir (tüm amelleri kendilerine zahir olur**).**

15-) Fela uksimu Bilhunnesi;
(İse**) kasem ederim (**B sırrınca**) el-Hünnes'e (**geri kalıp (dönüp) pusup kaybolanlara; gezegenlere?**),**

<u>Not</u>: Hz.Ali r.a. "*el-Hünnes*"i şöyle tefsir eder: "*Bunlar gündüzün sinen-görünmeyen, geceleyin zahir olan-çıkan yıldızlardır* (*gezegenlerdir*)*... Battıkları vakit ise gizlendiği için görünmeyen yıldızlardır* (*gezegenlerdir*)*"...*

16-) Elcevarilkünnesi;
El-Cevar'e (yörüngelerinde akıp gidenlere, peryodlarını devredenlere**), el-Künnes'e (**yuvalarına (burçlarına) girenlere; gezegenlere?**),**

17-) Velleyli iza 'as'ase;
Ve geri döndüğünde (gittiğinde**) gece'ye,**

18-) Vessubhı iza teneffes;
Teneffüs ettiğinde sabah'a,

19-) İnnehu lekavlu Rasûlin keriym;
Ki, muhakkak O, kerim (şerefli, yakın**) bir Rasûl'ün kavli (**sözü**)'dir.**

20-) Ziy kuvvetin 'ında ziyl'arşi mekiyn;
Kuvvet sahibi (bir Rasûl'ün**), Arş sahibi'nin indinde mekiyn (**sarsılmaz-sağlam, kadri-menzilesi yüce bir Rasûl'ün; Ruh'ül Kuds'ün**).**

21-) Muta'ın semme emiyn;
İtaat edilendir orada (Sema'da**), Emiyn'dir (**O Rasûl**).**

22-) Ve ma sahıbuküm Bimecnun;
Sahibiniz (arkadaşınız HatemünNebî**) bir (**Bi-**) mecnun (**aklı örtülmüş**) değildir!.**

23-) Ve lekad reahu Bil'ufukılmübiyn;
Andolsun ki (HatemünNebî**), Onu (**Ruh'ül Kuds'ü**), o apaçık ufuk'ta (**Güneş'in doğduğu en yüksek yerde B sırrınca**) rü'yet etti (**gördü**).**

24-) Ve ma huve 'alelğaybi Bidaniyn;
O, gayb üzerine (Bi-**) cimri değildir!.**

25-) Ve ma huve Bikavli şeytanin raciym;
Ve O (Kur'an**), recmolunmuş (**hakikat'tan tardedilmiş**) şeytan'ın (**Bi-**) sözü de değildir!.**

26-) Feeyne tezhebun;
O halde (Kur'an'ı bırakıp**) nereye gidiyorsunuz?.**

27-) İn huve illâ zikrun lil'alemiyn;
O alemler için bir Zikir (hatırlatma, öğüt, ilim**) den başka değildir.**

28-) Limen şae minküm en yestekıym;
Sizden bilfiil müstakıym (dosdoğru, sapmasız, adalet-denge noktasına ulaşmış**) olmayı dileyenler için.**

29-) Ve ma teşaune illâ en yeşaAllahu Rabbül'alemiyn;
(Fakat**) Rabb'ül Alemiyn olan Allah dilemedikçe siz dileyemezsiniz!.**

****

İNFİTÂR SÛRESİ (82)

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

İnfitar Sûresi, Mekke-i Mükerreme'de 82.sırada nazıl olmuştur... 19 ayettir... Adını, ilk ayetinden alır... "**İnfitar**", *yarılmak* demektir...

İnfitar Sûresinde: Kıyamet/ölüm vakası olayları... İnsan'ı Rabbine kafir eden cür'etin sebebi... Sistem gerçeği... Hafaza-Kiramen-Katibiyn... Ebrar-füccar... Diyn Günü, gibi hususlar açıklanmaktadır...

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) İzesSemaunfetaret;
Sema yarıldığında,

2-) Ve izelkevakibünteseret;
Kevkebler (yıldızlar, gezegenler**) saçılıp dağıldığında,**

3-) Ve izelbiharu fucciret;
Denizler fışkırtıldığında,

4-) Ve izelkuburu bu'siret;
Kabirler deşilip içindekiler dışarı çıkarıldığında,

5-) 'Alimet nefsün ma kaddemet ve ahharet;
Her nefs takdim ettiği (yapıp önceden gönderdiği**) ve te'hir ettiği (**yapmadığı, sonraya bıraktığı**) şeyi bilmiştir (**her halleri kendilerine zahir olur**).**

6-) Ya eyyühel'İnsanu ma ğarreke BiRabbikelkeriym;
Ey insan!... Keriym olan (Bi-**) Rabbine (**ortak, rakip, nankör olmaya**) nasıl cür'et ettin/seni Rabbine karşı cüretlendirip aldatan nedir (**ki O'na kafir oldun**) ?.**

7-) Elleziy halekake fesevvake fe'adelek;
O (ismi Allah olan**) ki seni (**insan sûretinde**) yarattı (**izhar etti**), seni tesviye etti (**nefh-i ruh için düzenledi, kemalatını kabul edecek hale getirdi**), seni mu'tedil kıldı (**tam dengeli yaptı; özel mükemmelsin**).**

8-) Fiy eyyi sûretin ma şae rekkebek;
Dilediği herhangi bir sûrette (hangi sûrette diledi ise**) seni terkib etti.**

9-) Kella bel tükezzibune Biddiyn;
Hayır (iş sandığınız gibi değil**) !... Bilakis Diyn'i (**Sistem'i B sırrınca**) yalanlıyorsunuz (**siz**) !.**

10-) Ve inne 'aleyküm lehafizıyn;
Muhakkak ki üzerinizde hafızlar (her fiilinizi zabt-muhafaza edenler, hafaza**) olduğu halde.**

11-) Kiramen katibiyn;
Kiramen (Keriymler?**), Katibiyn (**yazıcılar**).**

12-) Ya'lemune ma tef'alun;
(O kiramen, katibiyn olan hafızların üçüncü bir sıfatı da**) ne fiil ederseniz bilirler.**

13-) İnnel'ebrare lefiy na'ıym;
Muhakkak ki Ebrar (iyiler; şükür fiili-infak-yakınlık hali sahipleri**), elbette Naiym (**ni'met cenneti**) içindedir.**

14-) Ve innelfuccare lefiy cahıym;
Ve muhakkak ki füccar (kötüler, Hak'dan sapanlar, Rablerinin ni'metine nankörler**), elbette Cahıym (**cehennem, ateş**)'dedirler.**

15-) Yaslevneha yevmeddiyn;
Diyn Günü maruz kalırlar ona (cehennem'e**) !.**

16-) Ve ma hüm 'anha Biğaibiyn;
Ve onlar ondan (Bi-**) gaib (**cehennem'in haricine çıkıp, orada görülmeyecek**) olmadıkları halde.**

17-) Ve ma edrake ma yevmüddiyn;
Diyn Günü'nü sana bildiren nedir (bilirmisin Diyn Günü'nü**) ?.**

18-) Sümme ma edrake ma yevmüddiyn;
Sonra, Diyn Günü'nü sana bildiren nedir (bilirmisin Diyn Günü'nü**) ?.**

19-) Yevme la temlikü nefsün linefsin şey'a* vel'emru yevmeizin Lillah;
O Gün bir nefs (bir başka**) nefs için bir şeye malik değildir... O Gün Emr, (**mutlak hükümran, tüm kuvvelerin sahibi**) Allah'a aittir (**beşeri, göresel hiç bir değer ve temenninin geçerliliği yoktur**).**

****

MUTAFFİFÎN SÛRESİ (83)

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

Mutaffifiyn Sûresi, Mekke-i Mükerreme'de nazıl olan son sûredir, 86.sırada nazıl olmuştur (29-36 ayetlerinin Mekke'de, diğer kısmının Medine-i Münevvere'de inen ilk sûre olduğu da rivayet edilir)... 36 ayettir... Adını, ilk ayetindeki "**Mutaffifiyn**" (*eksik ölçüp-tartanlar*) den alır...

Mutaffifiyn Sûresinde: Mutaffifiyn... Adalet ve Sistem... Füccar'ın kitabı ve Sicciyn... Kitab-ı merkum... Diyn Günü'nü yalanlamanın fenalığı... Kalbin örtülmesi ve Rabbinden perdelenmek... Ebrar'ın kitabı ve İlliyyiyn... Mukarrebunun şahid olduğu şey... Mahtum Rahıyk... Misk... Yarışılması istenilen husus... Mukarrebun'un içtiği kaynak, Tesniym... Perdeli müşrikler, iman ehli ile alay eder... Küffar'ın (gerçeği reddedenlerin) cezası,.. gibi hususlar açıklanmaktadır...

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) Veylün lilmutaffifiyn;
Veyl olsun (vay haline**) Mutaffifiyn'e (**eksik ölçüp-tartanlara; ölçü ve tartıyı tam ifa etmeyenlere**),**

2-) Elleziyne izektalu 'alenNasi yestevfun;
Onlar ki, insanlar üzerine (kendilerini, kendi haklarını**) ölçüp aldıklarında, ölçüyü tam ifa ederler (**haklarını tam alırlar**).**

3-) Ve iza kaluhüm ev vezenuhüm yuhsirun;
Onları (n hakkını vermek için**) ölçtüklerinde yahut onları tarttıklarında ise eksiltirler (**eksik ölçüp-tartarlar**).**

4-) Ela yezunnu ülaike ennehüm meb'usun;
Bunlar kendilerinin (ölümü tatmanın akabinden**) ba'solunacaklarını zannetmiyor mu?.**

5-) Liyevmin 'azıym;
Aziym bir gün için.

6-) Yevme yekumunNasu liRabbil'alemiyn;
Rabb'ül Alemiyn için insanların kıyam ettiğinin günü.

7-) Kella inne Kitabel füccari lefiy sicciyn;
Hayır (asla**) !... Muhakkak ki füccar (**adalet ve Hak'dan sapanlar**)'ın (**amellerinin**) kitab'ı, elbette sicciyn (**yedinci Arz'daki kayanın altı, süfli yer; hapishane**)'dedir.**

8-) Ve ma edrake ma sicciyn;
Sicciyn'i (n ne olduğunu**) sana bildiren nedir (**bilirmisin Sicciyn'i**) ?.**

9-) Kitabun merkum;
(O**) merkum (**rakamlandırılmış, taşa kazılan yazı gibi yazılmış, silinmesi sözkonusu olmayan**) bir kitab'tır.**

10-) Veylün yevmeizin lilmükezzibiyn;
O Gün (Sistem'i**) yalanlayanların vay haline!.**

11-) Elleziyne yükezzibune Biyevmiddiyn;
Onlar ki, Diyn (ceza**) Günü'nü (**B gerçeğince**) tekzib ederler.**

12-) Ve ma yükezzibu Bihi illâ küllü mu'tedin esiym;
Onu (Bihi**) ancak her haddi aşan (**zalim, adaletsiz**), günahkar (**müşrik**) yalanlar.**

13-) İza tutla aleyhi ayatuNA kale esatıyrul'evveliyn;
Ona (Sistem**) ayetlerimiz tilavet olunduğunda: "*Evvelkilerin efsaneleri*" dedi (**de somut realiteyi ciddiye almadı**).**

14-) Kella bel rane 'alâ kulubihim ma kanu yeksibun;
Hayır (asla**) !... Bilakis kazanmakta oldukları, onların kalblerinin üzerini (**bir pas gibi**) örtmüştür.**

15-) Kella innehüm 'an Rabbihim yevmeizin lemahcubun;
Hayır!... Muhakkak ki onlar, o gün, elbette Rablerinden mahcubturlar (perdelidirler**).**

16-) Sümme innehüm lesalulcahıym;
Sonra, muhakkak ki onlar cahıym'e maruz kalacaklardır (ateşe gireceklerdir**).**

17-) Sümme yukalu hazelleziy küntüm Bihi tükezzibun;
Sonra: "*İşte bu, (B sırrınca) kendisini yalanlamakta olduğunuz şeydir*" denilir.

18-) Kella inne Kitabel'ebrari lefiy 'ılliyyiyn;
Hayır (iş sandıkları gibi değil**) !... Muhakkak ki Ebrar'ın kitab'ı, elbette İlliyyiyn (**Sicciyn'in mukabili; en yüksek mekan?; Arş'ın altında yedinci Sema'da**)'dedir.**

19-) Ve ma edrake ma 'ılliyyun;
İlliyyiyn (in ne olduğunu**) sana bildiren nedir (**bilirmisin İlliyyiyn'i**) ?.**

20-) Kitabun merkum;
(O**) merkum (**nakşedilmiş**) bir kitab'tır.**

21-) YeşheduhulMukarrebun;
Ona mukarrebun (yaklaştırılmış olanlar; yakin sahipleri**) şahid olur.**

22-) İnnel'Ebrare. Lefiy na'ıym;
Muhakkak ki Ebrar, elbette Naiym (ni'met cenneti**) içindedir.**

23-) 'Alel'eraiki yenzurun;
Koltuklar üzerinde nazar ediyor oldukları halde.

24-) Ta'rifu fiy vucuhihim nadretenna'ıym;
Yüzlerinde, o ni'metlerin güzelliğini/parıldısını tanırsın.

25-) Yüskavne min rahıykın mahtum;
Mühürlenmiş (korunmuş**) halis bir şarabtan suvarılırlar/içirilirler.**

26-) Hıtamuhu misk* ve fiy zâlike felyetenafesilmütenasifun;
Onun (o halis şarabın**) hitamı (**sonu, mühürlemesi, mührü**) misk'tir... Yarışanlar işte onda yarışsınlar!.**

27-) Ve mizacuhu min tesniym;
Ve onun mizacı (karışımı, katkısı**) Tesniym'dendir.**

28-) Aynen yeşrebu BihelMukarrebun;
Mukarrebun'un (Yakin ehlinin B sırrınca**) kendisini içtiği bir kaynaktır (**Tesniym**).**

29-) İnnelleziyne ecremu kânu minelleziyne amenu yadhakûn;
Muhakkak ki o icram edenler (cürüm-şirk işleyenler**), iman edenlere gülerlerdi.**

30-) Ve iza merru Bihim yeteğamezun;
Onlara (iman edenlere**) uğradıklarında, birbirlerine göz kırparlardı (**küçümser, alay ederlerdi**).**

31-) Ve izenkalebu ila ehlihimunkalebu fekihiyn;
Kendi ehillerine (ailelerine, yandaşlarına**) döndüklerinde, fakih'ler (**keyiflenerek, hoşnud**) olarak dönerlerdi.**

32-) Ve iza raevhüm kalu inne haülai ledallun;
Onları (iman edenleri**) gördüklerinde: "*Muhakkak ki bunlar, elbette sapkınlardır*" derlerdi.**

33-) Ve ma ursilu 'aleyhim hafizıyn;
Halbuki onlar (iman edenler**) üzerine hafiziyn (**hafaza melekleri, bekçiler**) olarak irsal olunmadılar (**ki?**).**

34-) Felyevmelleziyne amenu minelküffari yadhakûn;
Bugün (kıyamet günü**) de iman edenler, o küffar'a (**gerçeği reddeden o perdelilere**) gülüyorlar.**

35-) 'Alel'eraiki yenzurun;
Koltuklar üzerinde nazar ediyor oldukları halde.

36-) Hel süvvibelküffaru ma kânu yef'alun;
Bilfiil yaptıkları şeylerle o küffar tesvib edildi mi (fiillerinin sevabı, karşılığı, cezası verildi mi**) ? (**elbette yaptıkları ile cezalandılar!**).**

****

İNŞİKAK SÛRESİ (84)

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

İnşikak Sûresi, Mekke-i Mükerreme'de 83.sırada nazıl olmuştur... 25 ayettir... Adını, ilk ayetinden alır... "**İnşikak**" *yarılmak*, demektir...

İnşikak Sûresinde: Kıyamet/ölüm ahvali... İnsan'ın Rabbine olan çabası... Kitabı sağ taraftan ve arka taraftan verilenler... İnsan'ın Rabbine dönme gerçeği, hakiki bir durum olup Kur'an'ın ana hitabı bunun içindir... gibi hususlar açıklanmaktadır...

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) İzesSemaunşakkat;
Sema inşikak ettiğinde (yarıldığında**),**

2-) Ve ezinet liRabbiha ve hukkat;
Ve (kendi**) Rabbini dinleyip boyun eğdiğinde- ki ona hak ve layık olan da budur-,**

3-) Ve izel'Ardu müddet;
Arz uzatılıp yayıldığında,

4-) Ve elkat ma fiyha ve tehallet;
İçinde olan şeyleri attığında ve boşaldığında,

5-) Ve ezinet liRabbiha ve hukkat;
Ve (Arz**) kendisine hak ve vacib olduğu üzere Rabbini dinleyip boyun eğdiğinde!.**

6-) Ya eyyühel'İnsanu inneke kadihun ila Rabbike kedhan femülakıyh;
Ey insan!... Muhakkak ki sen, Rabbine (doğru**) çalışıp çabaladıkça çabalamaktasın/çabalayacaksın!... Nihayet O'na mulakı olacaksın (**kavuşacaksın**) !.**

7-) Feemma men utiye Kitabehu Biyemiynih;
Amma kimin kitabı (B sırrınca**) sağ tarafından verilir ise,**

8-) Fesevfe yuhasebu hısaben yesiyra;
(O**), kolay bir hesab ile hesaba çekilecek,**

9-) Ve yenkalibu ila ehlihi mesrura;
Ve mesrur olarak kendi ehline dönecektir.

10-) Ve emma men utiye Kitabehu verae zahrih;
Kitabı arka tarafından verilen kimseye gelince,

11-) Fesevfe yed'u sübura;
"*Sübura= yetiş ey ölüm!*" diye çağıracak,

12-) Ve yasla se'ıyra;
Ve Sayır (alevli ateş**)'e maruz kalacaktır.**

13-) İnnehu kâne fiy ehlihi mesrura;
Muhakkak ki o, kendi ehli içinde mesrur idi.

14-) İnnehu zanne en len yehure;
Muhakkak ki o, asla (Rabbine**) dönmeyeceğini zannetti (**öyle yaşadı**).**

15-) Bela* inne Rabbehu kâne Bihi Basıyra;
Hayır!... Muhakkak ki onun Rabbi, onu (B sırrınca**) Basıyr idi (**tüm yaşamının karşılığını görecek**).**

16-) Fela uksimu Bişşefak;
Şafak'a (Güneş battıktan sonra ufukta meydana gelen kızıllığa B sırrınca**) kasem ederim,**

17-) Velleyli ve ma veseka;
Gece'ye ve toplayıp taşıdığı şeye,

18-) VelKameri izetteseka;
Tamamlandığında Ay'a ki,

19-) Leterkebünne tabekan 'an tabak;
Mutlaka siz tabaka'dan tabakaya (mertebeden mertebeye**) bineceksiniz (**geçip bürüneceksiniz**).**

20-) Femalehüm la yu'minun;
Böyleyken onlara ne oluyor da iman etmiyorlar (bunlar gerçek**) ?.**

21-) Ve iza kurie 'aleyhimülKur'ânu la yescüdun;
Onlara Kur'an okunduğunda secde etmiyorlar (arınmıyorlar**) ?.**

22-) Belilleziyne keferu yükezzibun;
Aksine o kafir olanlar (gerçeği reddeden kilitliler**), yalanlıyorlar!.**

23-) VAllahu a'lemu Bima yu' (ğ) un;
Halbuki Allah (içlerinde**) ne toplayıp yığdıklarını (**düşünce ve itikatlarını**) (**B sırrınca**) daha iyi bilir.**

24-) Febeşşirhüm Bi'azâbin eliym;
Artık onları elim (Bi-**) azab ile müjdele!.**

25-) İllelleziyne amenu ve 'amilussalihati lehüm ecrun gayru memnun;
Ancak (hakikatına**) iman edip (**buna uymayan itikatlardan arınıp**), salih amel işleyenler müstesnadır... Onlar için kesintisiz bir ecir vardır.**

****

BURÛC SÛRESİ (85)

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

Buruc Sûresi, Mekke-i Mükerreme'de 27.sırada nazıl olmuştur... 22 ayettir... Adını, ilk ayetindeki "**Buruc**" (*burçlar, galaktik özellikler*) kelimesinden alır...

Buruc Sûresinde: Burçlar sahibi Sema... Ashab-ı Uhdud... Mü'minlerin imtihanı olan zümre... Rabbin yakalayışı ve arınma... Ğafur, Vedud, Zül-Arş ve Meciyd isimlerinin işlevleri... Kur'an-ı Meciyd ve Levh-i Mahfuz,... gibi hususlar açıklanmakatdır...

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) VesSemai zatilburuci;
Andolsun o burçlar (galaktik özellikler**) sahibi Sema'ya,**

2-) Velyevmilmev'udi;
Va'dolunmuş o Gün'e (kıyamet?**),**

3-) Ve şahidin ve meşhud;
Şahid'e ve meşhud (şahid olunan**)'a ki,**

4-) Kutile ashabül'uhdud;
Öldürüldü o ashab-ı uhdud (uzun çukur-hendek halkı?**),**

5-) En nari zatİlvekud;
O yakıtlı Nar (ın ashabı**).**

6-) İz hüm 'aleyha ku'ud;
Hani onlar onun (o ateş çukurunun?**) üzerinde oturanlardı.**

7-) Ve hüm 'alâ ma yef'alune Bilmu'miniyne şuhud;
Ve onlar (Bi-**) mü'minlere yaptıkları şeylere şahidlerdi.**

8-) Ve ma nekamu minhüm illâ en yu'minu Billahil'AziyzilHamiyd;
(Başka bir sebeple değil**) onlardan (**mü'minlerden**) ancak Aziyz ve Hamiyd olan Allah'a (**B sırrıyla**) iman ettikleri için intikam aldılar (**mukabil fiilleri böyle oldu**).**

9-) Elleziy leHU MülküsSemavati vel'Ard* vAllahu 'alâ külli şey'in Şehiyd;
O (Allah**) ki, Semavat ve Arz'ın mülkü O'nundur... Allah herşeye Şehiyd (**Şahid**)'dir.**

10-) İnnelleziyne fetenülmu'miniyne velmu'minati sümme lem yetubu felehüm 'azâbu cehenneme ve lehüm 'azâbulharıyk;
Muhakkak ki, erkek mü'minlere ve kadın mü'minlere fitne edip (engelleyici-imtihan olup**) sonra da tevbe de etmeyenler (**ashab-ı uhdud?**) varya, onlar için cehennem'in azabı vardır ve onlar için yangın'ın azabı vardır.**

11-) İnnelleziyne amenu ve 'amilussalihati lehüm cennatün tecriy min tahtihel'enhar* zâlikelfevzülkebiyr;
Muhakkak ki iman edip salih amel işleyenlere gelince, onlar için altlarından nehirler akan cennetler vardır... İşte bu büyük kurtuluştur.

12-) İnne batşe Rabbike leşediyd;
Muhakkak ki Rabbi'nin batşı (yakalayışı**) çok şiddetlidir.**

13-) İnneHU HUve yübdiu ve yu'ıyd;
Muhakkak ki O'dur, ibda' (izhar**) eden ve iade (**tekrar izhar**) eden.**

14-) Ve HuvelĞafurulVedud;
O, Ğafur'dur, Vedud'dur.

15-) Zül'ArşilMeciyd;
Arş sahibi'dir, Meciyd (şanı, azameti yüce**)'dir.**

16-) Fa' (ğğ) 'alün lima yüriyd;
İrade ettiği şey için faaldır (dilediğini yapandır**).**

17-) Hel etake hadiysülcünud;
O orduların haberi sana geldi mi (gerçekten gelmiştir**) ?.**

18-) Fir'avne ve Semud;
Fravun ve Semud (u helak eden ordular?**).**

19-) Belilleziyne keferu fiy tekziyb;
Hayır!... Kafir olanlar bir yalanlama içindedirler.

20-) VAllahu min veraihim muhıyt;
Allah, onların verasından (arka-aşkın taraflarından**) Muhıyt'tir.**

21-) Bel huve Kur'ânun Meciyd;
Bilakis O, bir Kur'an-ı Meciyd'dir.

22-) Fiy Levhın Mahfuz;
Bir Levh-i Mahfuz'dadır.

****

TÂRIK SÛRESİ (86)

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

Tarık Sûresi, Mekke-i Mükerreme'de 36.sırada nazıl olmuştur... 17 ayettir... Adını, ilk ayetindeki "**Tarık**" kelimesinden alır...

Tarık Sûresinde: Tarık yıldızı... Her nefsin bir muhafaza edeni var... İnsan, neden yaratıldığına baksın ki aslına dönüşünün müjdesini alsın... Dönüş sahibi Sema, yarılma sahibi Arz nedir... Kur'an Hak-batılı ayıran bir sözdür, şaka değil... Mühlet,... gibi hususlar açıklanmaktadır...

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) VesSemai vetTarık;
Andolsun Sema'ya ve (gece karanlığını delip geçerek ışığı ile yol gösteren, daima parlayan**) Tarık'a (**Hz.Ali r.a.: *O, yedinci Semada'ki yıldızdır!*?**),**

2-) Ve ma edrake metTarık;
Tarık'ı sana bildiren nedir (bilirmisin Tarık'ı**) ?.**

3-) En Necm'üs sakıb;
(Gece karanlığını**) delip geçen/parlayan yıldızdır (**o**).**

4-) İn küllü nefsin lemma 'aleyha hafız;
Hiçbir nefs yoktur ki, onun üzerinde bir hafız (koruyucu, gözetleyici**) bulunmasın.**

5-) Felyenzuril'İnsanu mimme hulika;
İnsan neden (hangi şeyden**) yaratıldığına bir baksın!.**

6-) Hulika min main dafikın;
Def'aten dökülen/ileri derecedeki gücü ile atılan bir sudan (meni**) yaratıldı.**

7-) Yahrucü min beynissulbi vetteraib;
(O,**) Sulb (**sırt omurgası, bel; erkekten olan genetik, sülb**) ve Teraib (**göğüs-kaburga kemikleri**)'nin arasından çıkar.**

8-) İnneHU 'alâ rac'ıhı leKadir;
Muhakkak ki O (bütün bunları yapan**), onu (**aslına**) döndürmeye elbette Kaadir'dir.**

9-) Yevme tübles serair;
O Gün, serire'ler (gizliler**) açığa çıkartılıp bilinir.**

10-) Fema lehu min kuvvetin ve la nasır;
Artık onun için ne bir kuvvet vardır ve ne de bir yardım edici.

11-) VesSemai zatirrec' (ğ) i;
Andolsun rac' (dönüş**) sahibi (**melekli**) Sema'ya,**

12-) Vel'Ardı zatissad' (ğ) i;
Sad' (yarılma**) sahibi Arz'a ki,**

13-) İnnehu lekavlün fasl;
Muhakkak ki O (Kur'an**), elbette kavl-i fasl'dır (**Hak ile batılı ayırıcı bir söz**);**

14-) Ve ma huve Bilhezl;
O, bir (Bi-**) hezl (**şaka, ciddi olmayan şey, batıl**) değildir.**

15-) İnnehüm yekiydune keyda;
Muhakkak ki onlar bir tuzak kuruyorlar.

16-) Ve ekiydü keyda;
Ben de (böylece**) bir tuzak kuruyorum (**onlara**).**

17-) Femehhililkafiriyne emhilhüm ruveyda;
Bu yüzden o kafirlere mühlet ver, onlara az bir mühlet tanı.

****

A'LÂ SÛRESİ (87)

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

A'la Sûresi, Mekke-i Mükerreme'de 8.sırada nazıl olmuştur... 19 ayettir... Adını, **Hz.Rasûlullah**'a *Rabbini en a'la ismi ile tesbih* etmesini emreden ilk ayetindeki "**el-A'la**" kelimesinden alır...

A'la Sûresi ile ilgili üç hadis-i şerif:

Hz.Rasûlullah s.a.v., A'la Sûresi'ni: "**Efdalül Müsebbihat**", yani "**Tesbih edenlerin (**Tesbih ile başlayan sûrelerin; Hadiyd, Haşr, Saffe, Cum'a, Teğabun**) en faziletlisi**" diye isimlendirmiştir...

Hz.Rasûlullah ve Ashab'ı (Hz.Ali, İbni Abbas (r.a.),.. başta olmak üzere), "**Sebbihisme RabbiKElA'la**"yı (1.ayeti) okuduklarında: "**Subhane Rabbiyel A'la**" (**Subhansın, en a'la Rabbimiz!**) diye tesbih ederlerdi!...

<Muhakkak ki Allah Teala'nın, kendisine *Hızkıyaiyl* denilen bir Melek'i vardır... Onun onsekizbin kanadı vardır... Bir kanattan diğer kanata mesafe beşyüz yıldır... (O Melek'in**) hatırından (**içinden**): *Arş'ın tamamını görebilir misin*?, diye geçti... Bunun üzerine Allah Ona kanatları kadar (**bir misli daha**) ziyade etti... Böylece bir kanattan diğer kanata mesafe beşyüz yıl olmak üzere, onun otuzaltıbin kanadı oldu... Sonra Allah Ona: "*Ey Melek, uç*" diye vahyetti... Bunun üzerine (**O Melek**) yirmibin yıl miktar kadar uçtu da Arş'ın kaimelerinden (**dikilenlerinden, ayaklarından**) birinin başına ulaşamadı... Sonra Allah, kanatlarını ve kuvvetini bir kat daha artırdı ve kendisine uçmasını emretti... Bunun üzerine (**O Melek**) otuzbinyıl miktar kadar daha uçtu da yine (**Arş'ın ayaklarına**) vasıl olamadı... Allah Ona şöyle vahyetti: "*Ey Melek!... Eğer sen kanatların ve kuvvetin ile Sur'un Nefhine kadar dahi uçacak olsan, Arş'ımın bacağına ulaşamazsın*"... Bunun üzerine Melek: "*Subhane Rabbiyel A'la*" dedi... Allah da: "*Sebbihisme Rabbikel A'la*"yı inzal etti... HatemünNebî s.a.v. de: "*Onu (Subhane Rabbiyel A'la'yı) secdelerinizde kılın*" dedi>...**

A'la Sûresinde: Rabbin en a'la isminin tesbihi (Efendimiz Hz.Muhammed s.a.v.in Tesbihi)... Hz.Rasûlullah'ın OKUtulması ve unutmaması... Hz.Rasûlullah'a Yüsra'nın kolaylaştırılması... Öğüt kime fayda verir, kime vermez... En şakı kim?... En büyük Nar ne?... Bu sûre, ne ölüp kurtulma ne de kalıcı olarak dirilmenin olmadığı bir hali haber veriyor!???... Arınma-Rabbinin ismini keşf ve salatın bağlantısı ve önemi... Dünya hayatı mı Ahiret mi?... İbrahim ve Musa'nın sayfaları nerde?... gibi önemli konular açıklanmaktadır...

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) Sebbihisme Rabbikel'A'la;
Rabbinin en a'la ismi'ni (Allah'ı?**) tesbih et (**secde et?**) !.**

2-) Elleziy haleka fesevva;
O (Allah**) ki, yarattı da tesviye etti (**düzenledi, eşitledi, dengeledi**).**

3-) Velleziy kaddere feheda;
Ve O (Allah**) ki, takdir etti (**ölçüledi**) de hidayet etti (**kemalatını izhar için klavuzladı**).**

4-) Velleziy ahrecelmer'a;
Ve O (Allah**) ki, mer'a'yı (**hayvanların otlağını?**) çıkardı.**

5-) Fece'alehu ğusaen ahva;
(Sonra**) da onu simsiyah çer-çöp kıldı.**

6-) Senukriüke fela tensa;
Sana OKUtacağız da (Onu**) unutmayacaksın.**

7-) İlla maşaAllah* inneHu ya'lemulcehre ve ma yahfa;
MaşaAllah (Allah'ın dilediği**) müstesna... Muhakkak ki O, cehri (**açığa çıkanı**) de bilir, gizleneni de.**

8-) Ve nüyessirüke lilyüsra;
Biz sana Yüsra'yı (en kolayı, en kolay yolu**) müyesser edeceğiz.**

9-) Fezekkir in nefe'atizzikra;
Eğer zikra (hatırlatma, öğüt**) fayda verirse, tezkir et (**hatırlat, öğüt ver**).**

10-) Seyezzekkerü men yahşa;
Haşyet duyan (ilmin tesir ettiği**) tezekkür edecektir.**

11-) Ve yetecennebühel'eşka;
En şakıy ise ondan kaçacaktır/uzaklaşacaktır.

12-) Elleziy yaslennarelkübra;
O (en şakı**) ki, en büyük nar'a (**Allah'dan ebedi tard edilmişliğe**) maruz kalır.**

13-) Sümme la yemutü fiyha ve la yahya;
Sonra orada ne ölür (kurtulur**), ne de dirilir (**sürekli azab, ölme-dirilme yaşarlar**).**

14-) Kad efleha men tezekkâ;
Arınıp tezkiye olan, gerçekten kurtulmuştur.

15-) Ve zekeresme Rabbihi fesalla;
Ve Rabbinin ismini zikredip de bilfiil salat (müşahade**) eden (**kurtulmuştur**).**

16-) Bel tü'sirunelhayateddünya;
Fakat siz (Rabbinizin zikrinden ve salatından perdeleyen**) dünya hayatını (**en aşağı hayat mertebesini**) tercih ediyorsunuz.**

17-) Vel'ahıretü hayrun ve ebka;
Halbuki Ahiret (kudret-bilinç boyutu**) daha hayırlı ve daha kalıcıdır.**

18-) İnne hazâ lefissuhufil'ula;
Muhakkak ki bu (bildirilen realite, ilim**), ilk sayfalarda (**var**) dır,**

19-) Suhufi İbrahiyme ve Musa;
İbrahim'in ve Musa'nın sayfalarında!.

****

ĞÂŞİYE SÛRESİ (88)

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

Ğaşiye Sûresi, Mekke-i Mükerreme'de, 67. veya 68.sırada nazıl olmuştur...26 ayettir... Adını, ilk ayetinde anlatılan "**Ğaşiye**" (herşeyi kaplayıp örten; kıyamet) hadisesi dolayısıyla almıştır... Hz.Rasûlullah s.a.v.in bu sûreyi Cumua namazlarında, Cum'a Sûresi ile birlikte zammı sûre olarak kıraat ettiği rivayet edilir...

Ğaşiye Sûresinde: el-Ğaşiye... Yoran amel mi, dinlendiren ibadet mi?... Azabtan zelil yüzler, ni'metten parlayan mesud yüzler... A'li cennet ve ni'metleri... Deve, Sema, dağlar ve Arz'ın ibretleri... Kur'an "**Hatırlat**" diye insanı kendinde olana ibretle çağırıyor, dışarıdaki bir değere değil... gibi önemli konular açıklanmaktadır...

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) Hel etake hadiysülğaşiyeh;
Sana Ğaşiye (herşeyi kaplayıp örten, bütün insanları örtüp bürüyen o büyük bela-tecelli**)'nin (**kıyamet'in**) haberi geldi mi (**gerçekten gelmiştir**) ?.**

2-) Vucuhun yevmeizin haşi'ah;
O gün yüzler (vardır ki**) haşie (**zilletten alçalır, öne düşer**)'dir,**

3-) 'Amiletün nasıbetün;
(Örf-adet olarak, şeklen**) amel eden, (**cehennem'de**) yorulan.**

4-) Tasla naren hamiyeten;
Kızgın bir Nar'a maruz kalır (o yüzler**).**

5-) Tüska min 'aynin aniyeh;
Aniye (ateş derecesine yaklaşmış; erteleyip engelleyici?**) bir kaynaktan (**şartlanmalar ve ona göre olan değer yargıları, duygulardan**) suvarılır/içirilir (**ler**).**

6-) Leyse lehüm ta'amün illâ min dariy'ın;
Onlar için Dari' (zehirli-yırtıcı bir diken?**) den başka taam yoktur.**

7-) La yüsminu ve la yuğniy min cu'ın;
(O taam**) ne semirtir (**besler, şükürlenir**), ne de açlıktan kurtarır.**

8-) Vucuhun yevmeizin na'ımetün;
Ve o gün nice yüzler de (vardır ki**) naime'dir (**nimetin eseri görülür**).**

9-) Lisa'yiha radıyetün;
Sa'yi (çalışıp çabalaması**) için razıdır (**karşılığını almış, hoşnuttur**).**

10-) Fiy cennetin 'aliyeh;
A'li bir cennet'tedir (derece-i rafia'dadır?**).**

11-) La tesme'u fiyha lağıyeh;
Orada boş (batıl**) söz işitmez.**

12-) Fiyha 'aynün cariyetün;
Orada (daim**) akan bir kaynak (**ilim, hikmet,..**) vardır.**

13-) Fiyha sürurun merfu'atün;
Orada yükseltilmiş tahtlar vardır.

14-) Ve ekvabün mevdu'atün;
(Yerlerine**) konulmuş testiler,**

15-) Ve nemariku masfufetün;
(Arkalarına**) sıra sıra dizilmiş yastıklar,**

16-) Ve zerabiyyü mebsuseh;
Ve (altlarına**) yayılmış yaygılar (**vardır**).**

17-) Efela yenzurune ilel'İbilli keyfe hulikat;
Bakmıyorlar mı el-İbil'e (develere**) nasıl yaratılmış?.**

18-) Ve ilesSemai keyfe rufi'at;
Ve (bakmıyorlar mı**) Sema'ya, nasıl ref'olunmuş (**yükseltilmiş**),**

19-) Ve ilelcibali keyfe nusıbet;
Ve (bakmıyorlar mı**) dağlara, nasıl dikilmiş,**

20-) Ve ilel'Ardı keyfe sutihat;
Ve (bakmıyorlar mı**) Arz'a, nasıl yayılmış?.**

21-) Fezekkir innema ente müzekkir;
Tezkir et (hatırlat, öğütle**);çünkü sen ancak bir hatırlatıcısın!.**

22-) Leste'aleyhim Bimusaytır;
Onlar üzerine musallat-egemen olan (Bi-**) zorba değilsin.**

23-) İlla men tevella ve kefere;
Ancak kim yüz çevirir ve küfr (gerçeği red, nankörlük**) ederse,**

24-) Feyu'azzibühullahul'azâbel'ekber;
Allah onu, en büyük azab ile azablandırır.

25-) İnne ileyNA iyabehüm;
Muhakkak ki bizedir onların dönüşleri.

26-) Sümme inne 'aleyNA hısabehüm;
Sonra muhakkak ki bizim üzerimizedir onların hesabları!.

****

FECR SÛRESİ (89)

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

Fecr Sûresi, Mekke-i Mükerreme'de 10.sırada nazıl olmuştur... 30 ayettir... Adını, ilk ayetindeki "**el-Fecr**" (tan yerinin ağarması, gece karanlığını yaran ilk parıltı, gündüzün başlangıcı)'den alır...

Fecr Sûresinde: Kur'an'daki yeminler akıl sahipleri içindir... Bazı ibretlik helak örnekleri... İnsan'ın imtihan karşısında tutumu... Rabbin ve meleklerin geldiği gün?... Cehennem getirildiği gün!... İnsan'ın ölüm ile yaşadığı deneyim ve faydası olmayan tezekkürü... Ölüm'den sonra da hayat var ve onun için hazırlanmanın hayati önemi... Nefs-i Mutmainne, Radıye-Mardiyye ile Rabbine rücu'... Allah'ın kulları ve Allah'ın cenneti,... gibi önemli konular açıklanmaktadır...

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) Vel fecr;
Kasem ederim o Fecr'e (Nur'un doğuşunun başlangıcı**),**

2-) Ve leyalin 'aşr;
Ve On Gece'ye,

3-) Veşşef'ı velvetr;
Çift'e ve Tek'e (önce çif'te sonra tek'e?**),**

4-) Velleyli iza yesr;
Geçip gittiğinde o gece'ye,

5-) Hel fiy zâlike kasemün li ziy hıcr;
(Nasıl,**) işte bunda akıl sahibi için bir kasem var mı (**bir yemin değeri yok mu; muhakkak bir yemin değeri var**) ?.**

6-) Elem tera keyfe fe'ale Rabbüke Bi'Ad;
Görmedin mi Rabbin nasıl yaptı, (B sırrınca**) Ad'a (**Hz.Hud'un kavmi**),**

7-) İreme zatil'ımad;
Imad (direk; kuvvet**) sahibi İrem'e?.**

8-) Elletiy lem yuhlak mislüha fiylbilad;
Ki beldeler içinde onun misli yaratılmamıştı.

9-) Ve Semudelleziyne cabussahre Bilvad;
Ve (Rabbin ne yaptı**) (**Bi-**) vadide (**el-Vadil Kura'da**) kayaları oyan Semud'a (**Hz.Salih'in kavmi**) ?.**

10-) Ve fir'avne ziyl'evtad;
Ve kazıklar sahibi Fravun'a.

11-) Elleziyne tağav fiylbilad;
Onlar ki, beldeler içinde tuğyan (benlikle azgınlık**) etmişlerdi.**

12-) Feekseru fiyhelfesad;
Onların (beldelerin**) içinde fesadı çoğaltmışlardı.**

13-) Fesabbe 'aleyhim Rabbüke sevta 'azâb;
Bu sebeple Rabbin onların üzerine, azabın kamçısını (şiddetli bir azabı**) döktü (**azab kamçısı ile cezalandırdı**).**

14-) İnne Rabbeke lebil mirsad;
Muhakkak ki Rabbin (kemaline göre terbiyeyi eden**), mirsad'da (**rasat mevzii, gözetleme yerinde?**) dır (**tam gözetlemektedir**).**

15-) Femmel'İnsanu iza mebtelahu Rabbühu feekremehu ve na' (ğğ) amehu feyekulü Rabbiy ekremen;
Amma insana gelince, Rabbi onu ibtila (imtihan**) edip de ona ikram edip, onu ni'metlendirirse: "*Rabbim bana ikram etti, üstün kıldı*" der (**şımarır**).**

16-) Ve emma iza mebtelahü fekadere 'aleyhi rizkahu feyekulü Rabbiy ehanen;
Fakat onu ibtila (bela ile imtihan**) edip de rızkını ölçülendirir (**geçimini daraltır**) ise: "*Rabbim beni alçaltıp zelil kıldı*" der (**isyan eder, sabretmez**).**

17-) Kella bel la tükrimunelyetiym;
Hayır!... Bilakis yetime ikram etmiyorsunuz.

18-) Ve la tehaddune 'alâ ta'amilmiskiyn;
Miskinleri (yoksulları**) yedirip doyurmaya birbirinizi teşvik etmiyorsunuz.**

19-) Ve te'külunettürase eklen lemma;
Mirası toptan (helal haram demeden toplayıp, alabildiğine**) yiyorsunuz.**

20-) Ve tühıbbunelmale hubben cemma;
Malı da pek çok (toplayıp biriktirecek kadar**) seviyorsunuz.**

21-) Kella iza dükketil'Ardu dekken dekkâ;
Hayır (böyle yapmayın**) !... Arz, (**sarsılıp**) paramparça/darmadağın edildiğinde,**

22-) Ve cae Rabbüke velMelekü saffen saffa;
(Ölüm/Kıyamet ile**) Rabbin ve el-Melek (**melek cinsi, melekeler, kuvveler**) saf saf (**mertebe mertebe**) olarak geldiğinde,**

23-) Ve ciy'e yevmeizin Bicehenneme yevmeizin yetezekkerül'İnsanu ve enna lehüzZikra;
(İşte**) o gün, cehennem de (**yetmişbin dizgin ve her dizgini çeken yetmişbin melek ile çekilip**) getirilir... (**İşte**) o gün, insan tezekkür eder (**sorgular, hatırlar?**)... (**Fakat**) Zikra'nın (**hatırlayıp ibret almanın**) ona nasıl faydası olur (**beden aleti yok**) ?.**

24-) Yekulü ya leyteniy kaddemtü lihayatiy;
"*Keşke hayatım (?) için takdim etseydim (**önceden yararlı şeyler yapıp gönderseydim****)"* der.**

25-) Feyevmeizin la yu'azzibu 'azâbeHU ehad;
Artık o gün, O'nun azabı gibi hiçbir kimse azab edemez.

26-) Ve la yusiku vesakaHU ehad;
Ve hiçbir kimse O'nun bağladığı gibi bağlayamaz.

27-) Ya eyyetühen Nefsül Mutmainneh;
"*Ey O Nefs-i Mutmainne!*".

28-) İrci'ıy ila Rabbiki radıyeten mardıyyeten;
"*Radiye olarak, Mardıyye olarak Rabbine (**hakikatına****) rücu' et!*".**

29-) Fedhuliy fiy 'ıbadİY;
"*Kullarımın (**Evliya zümresi'nin****) içine dahil ol!*".**

30-) Vedhuliy cennetİY;
"*Cennetim'e dahil ol!*".

****

BELED SÛRESİ (90)

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

Beled Sûresi, Mekke-i Mükerreme'de 35.sırada nazıl olmuştur... 20 ayettir... Adını, üzerine yemin edilen "**el-Beled**" (o belde)'den alır...

Beled Sûresinde: Üzerine kasem edilen belde ve Hz.Rasûlullah'ın orada helal ikameti... Baba-oğul... İnsan meşakket içinde yaratılmıştır... İnsanın kendisini görmesi ona yetmez mi... el-Akabe nedir ve onu aşmak... ashab-ı meymene ve ashab-ı meş'eme... Hapishane ateş... gibi önemli konular açıklanmaktadır...

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) La uksimu Bilhazelbeledi;
Kasem ederim (B sırrınca**) şu (**na, yani o**) belde'ye (**Harem'e**),**

2-) Ve ente hıllun Bihazelbeled;
-Ki sen (Hz.Muhammed s.a.v., B sırrınca**) bu beldede bir hıll (**mukıym; mübah, helal, kayıtsız**) sın-,**

3-) Ve validin ve ma velede;
Doğuran (Baba?**)'a ve doğurduğu (**oğlu**) na (**kasem ederim**),**

4-) Lekad halaknel'İnsane fiy kebed;
Andolsun ki insan'ı meşakkat (sistem gereği zorluklar, mücadeleler**) içinde yarattık (**beden, terkibiyet, tabiat ile inşa ettik**).**

5-) Eyahsebu en len yakdire 'aleyhi ehad;
Hiçbir kimsenin kendisine asla güç yetiremeyeceğini mi sanıyor (insan**) ?.**

6-) Yekulu ehlektü malen lübeda;
"*Pek çok (*yığınla*) mal helak ettim (*harcadım*)"* diyor.

7-) Eyahsebü en lem yerahu ehad;
Kimsenin kendisini görmediğini mi sanıyor?.

8-) Elem nec'al lehu 'ayneyni;
Ona iki göz kılmadık mı (onun için iki göz oluşturmadık mı; kendisinin görmesi ne?**) ?**.

9-) Ve lisanen ve şefeteyni;
Bir dil ve iki dudak (kılmadık mı**) ?.**

10-) Ve hedeynahünnecdeyn;
Ona iki yolu (hayır-şer yolunu**) hidayet ettik.**

11-) Felaktehamel'akabete;
El-Akabe'ye (o sarp yokuşa**) gözü kara-tereddütsüz atılmadı (**insan**) !.**

12-) Ve ma edrake mel'akabeh;
el-Akabe'yi sana bildiren nedir (bilirmisin el-Akabe'yi**) ?.**

13-) Fekkü rekabetin;
(O,**) köle azad etmek (**esaret bağını çözmek**) tir.**

14-) Ev ıt'amun fiy yevmin ziy mesğabetin;
Yahut, açlık sahibi bir günde yemek yedirmektir.

15-) Yetiymen za makrebetin;
Makrabe (yakınlık, kısa yol**) sahibi bir yetime (**yemek yedirmektir**).**

16-) Ev miskiynen za metrebeh;
Yahut, metrebe sahibi (toprağa düşmüş, hiçbir şeyi olmayan**) bir miskiyne (**yoksula yedirip doyurmaktır**).**

17-) Sümme kâne minelleziyne amenu ve tevasav Bissabri ve tevasav Bilmerhameh;
(Bütün bunlardan**) sonra da iman eden, birbirlerine (**B sırrınca**) sabrı tavsiye eden ve (**B sırrınca**) merhamet'i tavsiye eden kimselerden olmaktır.**

18-) ülaike ashabülmeymeneh;
İşte bunlar ashab-ı meymene (sağ taraf'ın ashabı; saiydler**)'dir.**

19-) Velleziyne keferu BiayatiNA hüm ashabülmeş'emeh;
(Bi-**) ayetlerimize kafir olanlar (**reddedenler, nankörler**) ise, onlar ashab-ı meş'eme (**sol tarafın ashabı; şakıyler**) dir.**

20-) 'Aleyhim narun mu'sadeh;
Onların üzerinde mu'sade (kapatılıp kilitlenmiş, hapishane?**) bir Nar vardır.**

****

ŞEMS SÛRESİ (91)

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

Şems Sûresi, Mekke-i Mükerreme'de, 26.sırada nazıl olmuştur... 15 ayettir... Adını, üzerine kasem edilen, ilk kelimesi olan "**eş-Şems**" (Güneş) den alır...

Şems Sûresinde: Kur'an'daki önemli yeminlerden bazıları... Nefs'in tezkiyesi veya örtülüp gizlenmesi... Bu konuda Salih a.s.ın kavminin ibretliği... gibi... önemli konular açıklanmaktadır...

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) VeşŞemsi ve duhaha;
Andolsun Güneş'e ve Onun Duhası'na (nurunun parladığı kuşluk vaktine**),**

2-) VelKameri iza telaha;
Onu (Güneş'i?**) takib ettiğinde Ay'a,**

3-) Vennehari iza cellaha;
Onu (Güneş'i**) açığa çıkarttığında Gündüz'e,**

4-) Velleyli iza yağşaha;
Onu (Güneş'i**) örtüp kapladığında Gece'ye;**

5-) VesSemai ve ma benaha;
Sema'ya ve onu bina edene,

6-) Vel'Ardı ve ma tahaha;
Arz'a ve onu yayana/yaratana,

7-) Ve nefsin ve ma sevvaha;
(Herbir**) nefs'e ve onu tesviye edene (**düzenleyene, eşitleyene, terkib ve tekmil edene**),**

8-) Feelhemeha fucureha ve takvaha;
Sonra da ona (nefs'e**) hem fucuru'nu (**Hak'dan ve Sistem'den sapmışlığın ne olduğunu**) ve hem de takvasını (**korunmasını**) ilham edene ki...**

9-) Kad efleha men zekkâha;
Onu (nefsi**) tezkiye eden gerçekten kurtulmuştur.**

10-) Ve kad habe men dessaha;
Onu (nefsi**) gömüp gizleyen ise gerçekten kaybetmiştir.**

11-) Kezzebet Semudu Bitağvaha;
Semud (Hz.Salih'in kavmi**), (**Bi-**) tağvaları (**tuğyanları; isyanda haddi aşmaları, Nebî'i kabul etmemeleri**) ile (**hakikatlerini ve sistem'i**) yalanladı.**

12-) İzin be'ase eşkaha;
Onların en şakısi inbias ettiğinde (kalktığında, harekete geçtiğinde**),**

13-) Fekale lehüm Rasûlullahi nakatallahi ve sukyaha;
Allah'ın Rasûlü onlara dedi ki: "*Allah'ın devesini ve onun su içmesini (**engellemekten hazer edin; haklarını*** ***) muhafaza edin!*"**.

14-) Fekezzebuhu fe'akaruha* fedemdeme 'aleyhim Rabbühüm Bizenbihim fesevvaha;
Onu (Allah'ın Rasûlü'nü**) yalanladılar da onu (**Allah'ın dişi devesini**) vahşice öldürdüler... Bunun üzerine Rableri, (**Bi-**) günahları ile onlara azab tatbik etti (**toptan helak etti, toprağa gömdü**) de orayı tesviye etti (**düzledi**).**

15-) Ve la yehafü 'ukbaha;
Ve (Allah**) bunun akibetinden (**böyle olmanın sonucundan**) korkmaz (**ama siz korkmalısınız**) !.**

****

LEYL SÛRESİ (92)

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

Leyl Sûresi, Mekke-i Mükerreme'de 9.sırada nazıl olmuştur... 21 ayettir... Adını, üzerine yemin edilen ilk ayetindeki "**el-Leyl**" (Gece) den alır...

Leyl Sûresinde: Gece-Gündüz... Erkek-dişi... Yüsra-Usra ve bunların kolaylaştığı kimselerin özellikleri... En Şakıy-En Takva ne demek ve özellikleri... İnfak-cömertlik-tezkiye ilişkisi... gibi önemli konular açıklanmaktadır...

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) Velleyli iza yağşa;
Kasem ederim örttüğü vakit Gece'ye,

2-) Vennehari iza tecella;
Parlayıp açığa çıktığında Gündüz'e,

3-) Ve ma halekazzekere vel'ünsa;
Erkeği ve dişi'yi yaratana ki,

4-) İnne sa'yeküm leşetta;
Muhakkak ki sa'yiniz (çabanız, çalışmanız**), elbette muhtelif/başka başkadır.**

5-) Feemma men a'ta vetteka;
Kim verir ve korunursa,

6-) Ve saddeka Bilhüsna;
Ve el-Hüsna'yı (en güzeli, hakikatını B sırrıyla**) tasdik ederse,**

7-) Fesenüyessiruhu lilyüsra;
Ona el-Yüsra'yı (en kolayı, en kolay yolu; İslam'ı; en kolay yaşam hali olan cenneti**) müyesser ederiz (**kolaylaştırırız**).**

8-) Ve emma men bahıle vestağna;
Amma kim de cimrilik eder (infak etmez**) ve mustağni olursa (**arınmaya, korunmaya ihtiyaç duymazsa**),**

9-) Ve kezzebe Bilhüsna;
Ve el-Hüsna'yı (B sırrınca**) tekzib ederse,**

10-) Fesenüyessiruhu lil'usra;
Ona el-Usra'yı (en zoru, en zor yolu; Hak'dan ve Sistem'den perdeli yaşam halini**) müyesser ederiz.**

11-) Ve ma yuğniy 'anhu maluhu iza teredda;
(Cehhennem'e**) yuvarlandığında, malı ondan (**başına gelenlerden**) hiçbir şeyi savamaz/ona hiçbir fayda sağlamaz.**

12-) İnne 'aleyNA lelhüda;
Muhakkak ki hidayet bizim üzerimizedir.

13-) Ve inne leNA lel'ahırete vel'ula;
Ve muhakkak ki bizimdir Ahiret te Ula (ilk, dünya**) da.**

14-) Feenzertüküm naren telezza;
Sizi, çok alevlenen bir ateşi (ateşe karşı**) uyardım.**

15-) La yaslaha illel'eşka;
Ona ancak en şakıy maruz kalır.

16-) Elleziy kezzebe ve tevella;
O ki, (tanrı yok, sistem var'ı**) yalanlamış ve (**hakikatından**) yüz çevirmişti.**

17-) Ve seyücennebühel'etka;
En takva (tam fani; Hz.Ebu Bekir es-Sıddık r.a.**) ise ondan uzaklaştırılacaktır.**

18-) Elleziy yü'tiy malehu yetezekkâ;
O ki, (kendini**) tezkiye eder halde malını verir.**

19-) Ve ma liehadin'ındehu min nı'metin tücza;
Ve (O öyle bir haldedir ki**) Onun indinde, hiçbir kimse karşılığı verilen bir nimete sahip değildir (**verdiğini karşılıksız verir; infakın hakikatı**).**

20-) İllebtiğae vechi Rabbihil'A'la;
Ancak A'la olan Rabbi'nin vechini arzulayıp istemek müstesna!.

21-) Ve lesevfe yerda;
Yakında elbette razı olacaktır (vuslat**).**

****

DUHÂ SÛRESİ (93)

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

Duha Sûresi, Mekke-i Mükerreme'de 11.sırada nazıl olmuştur... 11 ayettir... Adını, ilk ayetindeki "**ed-Duha**" (kuşluk vakti) kelimesinden alır...

Müddessir Sûresi'nin girişinde açıklandığı üzere, **Hz.Rasûlullah**'a OKU'nun/vahyin açılmasından sonra bir müddet vahiy meleği nüzül etmez... Bu durum Mekke müşriklerinin "*Rabbi Muhammedi terketti*" gibi, dedikodularına da sebep olur... Nihayet bu sûre nazıl olur... Bu sûre nazıl olduğunda **Hz.Rasûlullah** "**Allahu Ekber**" diyerek manevi hissiyatını, sevincini ifade eder... Bu nedenle Kur'an'ın mukabele hatimlerinde bu sûre'den itibaren "**Allahu Ekber**" denilmesi bize sünnettir...

Duha Sûresinde: Kur'an'ın Kitab tertibi itibarıyla "**Leyl**" sûresinden sonra gelen "**Duha**" sûresi, nüzül sırası itibarıyla da "**Leyl**" sûresinden sonra nazıl olmuştur (rivayetlere göre 9. ve 11. sıradalar)... "**Leyl**" sûresinde **Hz.Ebu Bekr** r.a.ın ***en takva***, ***en cömert*** ve ***sıddıkıyyet*** gibi özelliklerinden bahsedildikten sonra "**Duha**" sûresinde ise **Efendimiz Hz.Muhammed s.a.v.**in muhteşem kemalatına, habibullah oluşuna, nübüvvet ve velayet gibi özelliklerine işaret edilmektedir...

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) VedDuha;
Kasem ederim Duha'ya (Güneş'in nurunun parladığı kuşluk'a**),**

2-) VelLeyli izâ seca;
Sükun bulduğunda (sükunet vaktinde**) Gece'ye ki,**

3-) Ma vedde'ake Rabbüke ve ma kala;
Rabbin sana veda etmedi/terketmedi ve darılıp buğzetmedi (sevgisi daim?**).**

4-) Ve lel'ahıretü hayrün leke minel'ula;
Elbette Ahiret (sonrası**) senin için Ula (**ilk**)'dan daha hayırlıdır.**

5-) Ve lesevfe yu'tıyke Rabbüke feterda;
Elbette Rabbin sana verecek de razı-hoşnud olacaksın.

6-) Elem yecidke yetiymen fe ava;
(Rabbin**) seni bir yetim (**tek başına**) bulmadı da barındırmadı mı (**seni bir yetim olarak buldu da barındırdı**) ?.**

7-) Ve vecedeke da (aaa) llen feheda;
(Rabbin**) seni dall (**Zati hakikatından sapkın**) bulup da hidayet etmedi mi?.**

8-) Ve vecedeke'ailen fe eğna;
(Rabbin**) seni ail (**fakr içinde**) bulup da zengin kılmadı mı?.**

9-) Feemmel yetiyme fela takher;
O halde, yetimi sakın kahretme (zulmetme; ilim ve ma'rifetle muamele et**) !.**

10-) Ve emmessaile fela tenher;
Sail'i (isteyeni, soru soranı**) sakın azarlama (**kaba-ağır söz söyleme; sormasını-ilim öğrenmesini teşvik et, kesme**) !.**

11-) Ve emma Bi nı'meti Rabbike fe haddis;
Ve Rabbinin ni'metini (B sırrınca Rabbinin ni'meti-sıfatları olarak**), tahdis et (**hadis'lendir, dillendir; nübüvvet ve risaletin ile ihbar et, öğret**) !.**

****

İNŞİRÂH SÛRESİ (94)

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

İnşirah Sûresi, Mekke-i Mükerreme'de 12.sırada (Duha Sûresinden sonra) nazıl olmuştur... 8 ayettir... Adını, ilk ayetinde Hz.Rasûlullah'ın göğsünün açılıp genişletilmesinden bahsettiği için bu manaya gelen "**İnşirah**" (açıp genişletmek) diye almıştır...

İnşirah Sûresinde: İnşirah-ı Sadr, Hz.Rasûlullah'ın zikrinin ref'i... İki zorluk ve iki kolaylık... Yoran iş, yormayan iş... gibi konular Hz.Rasûlullah s.a.v.in mübarek şahsiyetinde anlatılmaktadır...

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) Elem neşrah leke sadrek;
Senin için sadrını (göğsünü, kalbini**) inşirah etmedik (**açıp genişletmedik**) mi?.**

2-) Ve vada'na'anke vizrek;
(Böylece**) yükünü senden almadık mı (**Hakkani özellikler ile güçlendirmedik mi**) ?.**

3-) Elleziy enkada zahrek;
Ki o, senin zahrını (sırtını, belini**) çatırtatmıştı.**

4-) Ve refa'na leke zikrek;
Ve senin için zikrini (seyrini, müşahadeni**) yükseltmedik mi?.**

5-) Feinne me'al'usri yüsra;
Bundan ötürü muhakkak ki o zorlukla beraber bir kolaylık vardır.

6-) İnne me'al'usri yüsra;
Muhakkak ki bu zorlukla beraber de bir kolaylık vardır.

7-) Feiza ferağte fensab;
(Yorgunluk hükmü olmayan işinden**) fariğ olduğunda, yorul (**yorgunluk hükmü olan işini ifa et**) !.**

8-) Ve ila Rabbike ferğab;
Ve Rabbine rağbet et!.

****

TÎN SÛRESİ (95)

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

Tiyn Sûresi, Mekke-i Mükerreme'de 28.sırada nazıl olmuştur... 8 ayettir... Adını, ilk ayetindeki "**et-Tiyn**" (incir) den alır...

Tiyn Sûresinde: Üzerlerine yemin edilen Tıyn, Zeytun, Tur-u Siyna ve Emin Belde... İnsan'ın en güzel bir sûrette yaratılması ve kemalatının zuhuru... Doğru iman ve salih amelin işlevi... İnsan'ın Diyn'i yalanlaması, kendini yalanlaması kadar abestir...,gibi önemli husular açıklanıyor...

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) VetTiyni vezZeytuni;
Kasem ederim Tiyn'e (incir'e, beyt-i mukaddes'in üzerine oturduğu dağ?**) ve Zeytun'a (**zeytin'e, zeytin dağı?**),**

2-) Ve Tûri Siyniyne;
Tur-u Siyna'ya (ilahi kelamın işitildiği dağ?**),**

3-) Ve hazelBeledil'Emiyn;
Ve şu emin belde'ye (Harem?**) ki,**

4-) Lekad halaknel'İnsane fiy ahseni takviym;
(Böylece**) hakikaten biz insan'ı en güzel bir sûrette yarattık.**

5-) Sümme radednahu esfele safiliyn;
Sonra da onu esfele safiliyn'e (madde boyutuna, tabiat şartlarına**) reddettik (**döndürdük, attık**).**

6-) İllelleziyne amenu ve amilussalihati felehüm ecrün ğayrü memnun;
Ancak (hakikatına**) iman edip salih amel işleyenler (**arınıp hakikatlarının gereğini yaşayanlar**) müstesna... Onlar için kesilmeyen bir ecir vardır (**ilahi özelliklerle yaşarlar**).**

7-) Fema yükezzibüke ba'dü Biddiyn;
(Gerçek böyle iken**) bundan sonra (**Bi-**) Diyn (**Sistem, herşeyin bir karşılığının oluşması**) ile seni ne yalanlayabilir (**Diyni sana yalanlattıracak nedir**) ?.**

8-) EleysAllahu Biahkemilhakimiyn;
Allah (B sırrınca**) hükmedenlerin en güzel hükmedeni değil mi? (**belâ ve ene ala zâlike mineşŞahidiyn!**).**

****

ALAK SÛRESİ (96)

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

Alak Sûresi'nin ilk beş ayeti kur'an vahyi'nin ilk ayetleridir... Bu nedenle Alak Sûresi, iniş sırasına göre 1.sûre sayılır... Aslında bütün bir sûre olarak ilk inen sûre Fatiha Sûresi'dir... 19 ayettir... Adını, ikinci ayetinde gecen "**Alak**"dan alır... "**Alak**", "**Alaka**"nın çoğuludur... "**Alaka**" *pıhtılaşmış kan (**yaş, yapışkan; hayatiyeti ve manyetizması olan kan; genetik**), ilişip yapışmak, sevgi, alaka, embriyo*,... gibi manalara geliyor...

Mekke-i Mükerreme'de, Nur Dağı'nın zirvesindeki Ğar-ı Hira'da, Ramazan Ayı'nda, Kadir Gecesi'nde gerçekleşen bu ilk Kur'an vahyi şöyle rivayet edilir:

Rasûlullah s.a.v.e vahyin ilk zahir oluşu, uykuda (gördüğü**) sadık rüyalardır... O bir rüya gördü mü, sabahın aydınlığı gibi illa gelirdi (**gerçek çıkardı**)... Sonra ıssız yere/halvete çekilmek kendisine sevdirildi... Böylece Ğar-i Hira'da halvete çekiliyordu... Ehline (**ailesine**) dönmeden bir kaç gece orada tehannüs (**kendisi ile günahdan çıkılan fiil?, ibadet**) ederdi... Bunun için (**önceden**) azık da alırdı... Sonra yine Hadice'ye döner ve onun misli için (**Ğar-ı Hira'da kalacağı süre için**) gene azık alırdı... Ta ki Ğar-i Hira'da, O'na Hak geldi... O'na melek geldi de dedi ki: "*İkra'= OKU!*"... (**Rasûlullah da**) dedi ki: "*Ma ene Bi-Kari'in= ben (Bi-) OKUyan değilim!*"... (**Rasûlullah anlatmaya devam etti**): "(**Melek**) beni aldı da, cehdime (**takatımın son noktasına**) ulaşıncaya kadar (**kendine daldırıp**) şiddetlice sıktı... Sonra irsal etti (**saldı, bıraktı**) da dedi ki: <*İkra'= OKU!*>... Ben de dedim ki: <*Ma ene Bi-Kari'in= ben (Bi-) OKUyan değilim!*>... (**Nihayet O Melek**) beni üçüncü defa aldı da, cehdime (**takatımın son noktasına**) ulaşıncaya kadar (**kendine daldırıp**) şiddetlice sıktı... Sonra irsal etti (**saldı, bıraktı**) da dedi ki: <*İkra' Bi-ismi RabiKElleziy halak, halakal insan'e min alak, İkra' ve RabbükEl Ekrem, elleziy alleme Bil-Kalem, allemel insan'e ma lem ya'lem*>".**

Alak Sûresinde: "**OKU**"nun anlamı ve **OKU**'manın önemi... Nasıl OKUnur ve ne OKUnur... **İslam**'ın **Nebî**'si, **Allah Rasûlü Hz.Muhammed** s.a.v.in vahyinin ilk kelimesi/ilk emri "**OKU!**"???... **OKU**duktan sonra **Hz.Rasûlullah**, insanlara dönüp "**La ilah illAllah!**", yani "***tanrı ve tanrılık yok... Tek Bir Vücud Allah!***" dedi (Sad Sûresi'nin girişindeki açıklamaya bak)... Zira **OKU**mak olmazsa, yani "**OKU**"'dan önce ne "**ismi Allah olan**" ve ne yadsınamaz "**Diyn**" gerçeği anlaşılır, ve ne de insan kendini tanır!... Hadis-i Şerifte ifade olunduğu üzere: **Hak gelip, Melekle tafsile çıkmazsa, gerçek sana ebediyyen kapalıdır... Velevki en yakınında, bilkuvve hazinen olsun!**...

Ve Alak Sûresinde şunlar da açıklanmaktadır: Alak... Kalem... Ta'lim... İnsan'ın kendini OKUma gerçeğinden müstağni görmesindeki tuğyan... Şartlanmalar istikametinde oluşan taassubu diyn edinenlerin çıkmazı... Astrolojik faktör... Zebaniler... Secde ve Rabbine yakınlık ilişkisi...

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) Ikra' Bismi Rabbikelleziy halak;
Yaratan (seni izhar eden; sen yoksun, O kaim**) Rabbinin ismi (**hakikatın olan zati kuvveler**) ile (**B sırrınca**) OKU!.**

2-) Halekal'İnsane min'alak;
(O,**) insan'ı Alak' (**kan pıhtısı; yaş, yapışkan yani hayatiyeti ve manyetizması olan kan; genetik**) dan yarattı.**

3-) Ikra' ve Rabbükel'Ekrem;
Oku!.. Ekrem Rabbin olarak!.

4-) Elleziy'alleme BilKalem;
O (Rabbin**) ki, (**O Rabbani özellikleri ve o genetiği**) (**Bi-**) Kalem (?) ile ta'lim etti.**

5-) Allemel'İnsane ma lem ya'lem;
(Yani**) insan'a bilmediğini ta'lim etti.**

6-) Kella, innel'İnsane leyatğa;
Hayır (iş sanıldığı gibi değil; düşünün**) !?... Muhakkak ki insan (**OKUmaz, hazinesini bilkuvve gömülü tutarsa**), elbette tuğyan (**azgınlık**) eder;**

7-) En reahüstağna;
Kendini (nefsini**) müstağni (**OKUmaya, tanımaya ihtiyacı yok**) gördüğü için.**

8-) İnne ila Rabbikerrüca';
Muhakkak ki rüc'a (dönüş, dönmek**) Rabbinedir!.**

9-) Eraeytelleziy yenha;
Gördün mü o nehyedeni (engelleyeni, uzaklaştıranı; Ebu Cehl'i**),**

10-) Abden iza salla;
Bilfiil namazda iken bir kulu?.

11-) Eraeyte in kâne'alelhüda;
Gördün mü (bir düşün**) !.. Ya o (**namaz müşahadesindeki kul**) Huda (**Hidayet, Hak**) üzere ise?.**

12-) Ev emere Bittakva;
Yahut Takva (korunma; tevhid**) ile (**B sırrınca**) emretti ise?!.**

13-) Eraeyte in kezzebe ve tevella;
Gördün mü (bir düşün**) !... Ya (**o engelleyen bu uğraşı ve çağrısı ile Hakk'ı ve Sistem'i**) yalanladı ve yüz çevirdi ise?.**

14-) Elem ya'lem BiennAllahe yera;
(B gerçeğince**) bilmedi mi ki Allah muhakkak görür?.**

15-) Kella, lein lem yentehi lenesfe'an BinNasıyeh;
Hayır (iş sandığı gibi değil**) !... Andolsun ki eğer vazgeçmez ise, elbette o (**Bi-**) nasiye'yi (**alnını, başının ön kısmını B sırrınca**) şiddetle yakalayıp çekeriz.**

16-) Nasıyetin kazibetin hatıeh;
O yalancı (Allah üzerine imanı sahih olmayan**), o hata yapan (**günahkar, müşrik; bedene, dışa tabi olan; aklını kullanmayan**) nasiye'yi.**

17-) Felyed'u nadiyeh;
Haydi çağırsın nadiye'sini (meclisini**).**

18-) Sened'uzZebaniyeh;
Biz de çağıracağız Zebanileri (Nar'ın zebun edicileri; melekleri, astrolojik nesneleri**) !.**

19-) Kella* la tutı'hu vescüd vakterib;
Hayır, sakın (yapma**) !.. Ona (**kendini mustağni gören, Hakk'dan perdeli, namaz müşahadesinden nehyeden, zebanilerin zebunu alın'a**) itaat etme/boyun eğme; (**hakikatına olan imanın gereği**) secde et ve yaklaş!.**

****

KADR SÛRESİ (97)

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

Kadr Sûresi, Kadr Gecesi'nin hangi gece olduğunun gizli olması gibi nerde ve ne zaman nazıl olduğu da gizli kalmıştır... Mekke-i Mükerreme'de indiği de rivayet ediliyor, Medine-i Münevvere'de indiği de... Mekke-i Mükerreme'de ise, 25.sırada nazıl olduğu geleneksel resmi kabuldür (ki uslubu da Mekkidir!)... 5 ayettir... Adını, Kadr Gecesi'ni bahsettiği ayetleri dolayısıyla almıştır... "**Kadr**", *kudret, şeref, azamet, haşmet, tazyik (sıkma, sıkıştırma),* demektir...

Nüzül sebebi ile ilgili iki hadis-i şerif şöyledir:

1.hadis-i şerif:

Hz.Rasûlullah s.a.v., İsrailOğullarındandan bir kulun, bin ay, geceleri ibadet edip, gündüzleri de fiysebilillah savaş yaptığını, sahabe'ye anlatır... Ashab-ı Kiram da buna taacub eder... Bunun üzerine bu sûre nazıl olur ki, 3.ayeti "**Kadr Gecesi bin aydan daha hayırlıdır**", müjdesi ile...

2.hadis-i şerif:

"**Bana ÜmeyyeOğulları (**emeviler**) gösterildi, minberime çıkıyorlardı da bu bana ağır geldi... Bunun üzerine bana <*İnna enzelnaHU fiy Leylet-il Kadri...*> inzal olundu**"...

Nitekim ÜmeyyeOğullarının (emevilerin) saltanatının bin ay olduğu rivayet edilir...

Kadr Sûresi'nin manası ve yeri ile ilgili şunu da kaydedelim: Kadr Gecesi, konusu itibarıyla, Kur'an tertibi olarak kendinden bir önceki A'lak Sûresi'nin ilk beş ayetine ma'tuftur... Yani, **Hz.Rasûlullah** s.a.v.in "**İKRA**'" gecesi için bir açıklamadır... Zaten "**İkra'!**" gecesi, aynı zamanda Kadr Gecesi idi...

Esasında Kur'an'ın her sûre ve her ayetinin ortamdan, insanlardan ve olaylardan kaynaklanan bir "sebeb-i nüzül"ü yoktur... Yani örtünme, teyemmüm, alkol ayetleri gibi zahiri bir olaya binaen her ayet ve sûre nazıl olmamıştır... Mesela: Fatiha Sûresi ve A'lak Sûresi'nin ilk beş ayeti, gündelik bir olaya binaen nazıl olmamıştır... **Ma'lum İlme tabidir!**...

Kadr Sûresinde: **Efendimiz Hz.Muhammed** s.a.v.in kadri, azameti, şerefi, haşmeti; ve Kadir Gecesi'nin fazileti, özellikleri, işlevi anlatılmaktadır...

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) İnna enzelnaHU fiy LeyletilKadr;
Muhakkak ki biz O'nu (ilahi hüviyeti; OKUnanı, Kur'an'ı**), (**Onu izhara müsayit**) Kadr Gecesi'nde (**Muhammed isminin müsemması olan yapıda**) inzal ettik.**

2-) Ve ma edrake ma LeyletülKadr;
Kadr Gecesi'ni (n kadrini, şerefini, haşmetini**) sana bildiren nedir?.**

3-) LeyletülKadri hayrün min elfi şehr;
Kadr Gecesi, bin ay'dan daha hayırlıdır!.

4-) Tenezzelül Melaiketü ver Ruhu fiyha Biizni Rabbihim min külli emr;
(Ve dahi**) Melaike ve Ruh Onun (**O Gece'nin**) içinde tenezzül eder (**indikçe iner**), Rablerinin izni ile (**Bi-izni Rabbihim**), herbir Emr'den (**her iş için**);**

5-) Selâmun, hiye hatta matle'ılfecr;
Selam'dır O (Yakiyn'e ermek, selamet var**), Fecr'in doğmasına kadar (**Hakikatın zuhuru ile bilincin gördüğünü tanıması, farketmesi**).**

****

BEYYİNE SÛRESİ (98)

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

Beyyine Sûresi, Medine-i Münevvere'de tüm sûreler itibarıyla 101.sırada nazıl olmuştur... 8 ayettir... Adını, ilk ayetinde geçen "**el-Beyyine**" (apaçık hüccet) den alır... Bu sûreye, ayetlerinde geçen "**Kayyime**", "**Münfekkiyn**" ve "**Beriyye**" adları da verilir...

Beyyine Sûresinde: Beyyine ve sorumluluğumuz... Diyn-i Kayyım ve Temel Esasları... Beriyye'nin en şerlileri kim ve neden?... Beriyye'nin en hayırlıları kim ve neden?... Rıza... Haşyet... gibi çok önemli gerçekler açıklanmaktadır...

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) Lem yekünilleziyne keferu min ehlil Kitabi velmüşrikiyne münfekkiyne hatta te'tiye hümülbeyyinetü;
Ehl-i Kitab'tan ve müşrikler'den kafir olanlar (Diyn'in maslahatından ve Teklik'ten perdeliler**), kendilerine O Beyyine (**Nur gibi apaçık delil; Ayna?**) gelinceye kadar (**sapkınlıklarından**) ayrılacak değillerdi (**ama ya şimdi, O beyyine geldikten sonra?**).**

2-) Rasûlün minAllahi yetlu suhufen mutahhereten;
(O beyyine ile kasdolunan**) Allah'dan (**vahdet boyutundan irsal olunan**) ve tertemiz (**arınmayanın dokunamayacağı**) sayfaları tilavet eden bir Rasûl.**

3-) Fiyha kütübün kayyimeh;
Onların (o sayfaların**) içinde kütüb-ü kayyime** (en kaim-sağlam-payidar kitablar**) vardır.**

4-) Ve ma teferrakalleziyne utül Kitabe illâ min ba'di ma caethümül beyyineh;
Kitab verilmiş olanlar, ancak kendilerine O Beyyine geldikten sonra ayrılığa düştüler.

5-) Ve ma ümiru illâ liya'budullahe muhlisıyne lehüd diyne hunefae ve yukıymusSalate ve yü'tüzZekate ve zâlike diynülkayyimeh;
Oysaki onlar, Hanifler (müvahhidler**) olarak Diyn'i O'na (**yalnız Allah'a**) halis kılarak Allah'a kulluk yapmalarından, namazı ikame etmelerinden ve zekatı vermelerinden başka bir şeyle (**Kur'an'dan önce nazıl olan suhuf ve Kitab'larda da**) emrolunmadılar... İşte budur diyn-i kayyıme (**dosdoğru, payidar, hak diyn**).**

6-) İnnelleziyne keferu min ehlilKitabi velmüşrikiyne fiy nari cehenneme halidiyne fiyha* ülaike hüm şerrülberiyyeh;
Muhakkak ki ehl-i kitab'tan ve müşrikler'den kafir olanlar, içinde ebedi kalıcılar olarak Nar-ı Cehennem'dedirler... İşte onlar Beriyye'nin (yaratılanların, halkın**) en şerlisidir (**en alt yaşamda olanlar**).**

7-) İnnelleziyne amenu ve'amilussalihati ülaike hüm hayrülberiyyeh;
(Hakikatlarına ve Sistem'e**) iman edip (**arınıp**) salih amel işleyenlere (**5.ayette bahsedilen Temel

Esasları gerçekleştirenlere; kuvvelerini keşfedip kerametlenenlere**) gelince, işte bunlar Beriyye'nin en hayırlısıdır.**

8-) Cezaühüm'ında Rabbihim cennatü'Adnin tecriy min tahtihel'enharu halidiyne fiyha ebeda* radıyAllahu'anhüm ve radu'anHU, zâlike limen haşiye Rabbeh;
Rablerinin indinde onların cezası (çalışmalarının karşılığı**), altlarından nehirler akan Adn cennetleridir... İçlerinde ebedi kalıcılar olarak... Allah onlardan razı olmuştur ve onlar da O'ndan razı olmuşlardır (**ilahi özelliklerin tecellisi**)... İşte bu, Rabbinden haşyet duyan kimse içindir!.**

****

ZİLZÂL SÛRESİ (99)

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

Zilzâl Sûresi, Medine-i Münevvere'de tüm sûreler itibarıyla 91. veya 94. sırada nazil olmuştur... 8 ayettir... Adını, kıyamet/ölüm sarsıntısını anlatan ayetleri dolayısıyla almıştır... Ayrıca, "Zelzele", "İzâ zülzilet" adları da verilmiştir... "**Zilzâl**", sarsmak, sarsıntı, zelzele demektir...

Zilzâl Sûresi hakkında üç hadis-i şerif:

1.hadis-i şerif:

Ebu Said el-Hudriy r.a. diyor ki: "**Kim bir zerre ağırlığınca amel ederse...**" ayeti nazil olunca, dedim ki: "**Ya RasûlAllah, ben her halde amelimi** (her amelimi) **görecek miyim?**"... "**Evet**" buyurdu... "**büyüğe, büyük?**" dedim, "**Evet**" dedi... "**küçüğe, küçük**" dedim, "**Evet**" dedi... Bunun üzerine: "**Vay anamın ağladığına!**" dedim... **Hz.Rasûlullah** şöyle buyurdu: "**Sevin ey Ebu Said!... Çünkü iyilik on misliyledir**"...

2.hadis-i şerif:

Abdullah b. Amr b. El-As rivayet etti ki: "İzâ zülzilet" nazil olduğunda **Ebu Bekr** (es-Sıddık) ağladı... **Nebî s.a.v.** şöyle buyurdu: "**Eğer siz hata ve günah** (küçük-büyük günah) **işleyip, Allah'ın da sizi mağfiret etmesi olmasaydı, elbette** (Allah) **hata ve günah işleyip, kendilerini mağfiret edeceği bir ümmet yaratırdı... Çünkü muhakkak ki O, Ğafur'dur, Rahıym'dir**".

3.hadis-i şerif:

"İzâ zülzilet**" Kur'an'ın yarısına denktir!...**

Zilzâl **Sûresinde**: Ölüm ve kıyamet vakası sürecindeki olaylar... Bedenlerden (kabirlerden) çıktıktan sonra cennet ve cehennemliklerin durumu... Sistem terazisi, bir zerreyi bile atlamaz/karşılıksız bırakmaz... gibi hususlar açıklanıyor...

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) İza zülziletil Ardu zilzaleha;
Arz (beden)**,** (şiddette ondan sonrası olmayan) **şiddetli bir sarsıntı ile sarsıldığında** (ölüm, kıyamet?)**,**

2-) Ve ahrecetilArdu eskaleha;
Ve Arz, ağırlıklarını (kullandığı mallarını, kuvvelerini; biriktirdiği hazinelerini, ürettiği enerjilerini, ruhlarını) **ihraç ettiğinde,**

3-) Ve kalel İnsanu ma leha;
Ve insan: "Buna ne oluyor (panik, şok, hayret)**?" dediğinde,**

4-) Yevmeizin tühaddisü ahbareha;
İşte o gün (Arz)**, haberlerini söyler.**

5-) Bienne Rabbeke evha leha;
Çünkü Rabbin ona vahyetmiştir (B sırrınca, Rabbinin ona vahyetmesi olarak)**.**

6-) Yevmeizin yasdurun Nasu eştaten li yürav a'malehüm;
O gün insanlar, gruplar (cennet ve cehennem zümreleri) **halinde** (kabirlerinden) **sudur eder** (çıkar) **ki amelleri kendilerine gösterilsin.**

7-) Femen ya'mel miskale zerretin hayren yerah;
Kim bir zerre ağırlığınca bir hayır yaparsa, onu görür.

8-) Ve men ya'mel miskale zerretin şerren yerah;
Ve kim de bir zerre ağırlığınca bir şerr yaparsa, onu görür.

****

ÂDİYÂT SÛRESİ (100)

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

Adiyat Sûresi, Mekke-i Mükerreme'de 14.sırada nazıl olduğu geleneksel kabuldür... 11 ayettir... Adını, ilk ayetinin ilk kelimesi olan "**el-Adiyat**"tan alır... "**Adiyat**", *adiye*'nin çoğuludur... "**Adiye**", (at, deve?) *hızla koşan, tozu dumana katarak koşan*; ***daima harp ve kıtale (cihada, mücahadeye) koşup hücum eden erler***, demektir...

Adiyat Sûresinde: Allah yolunda cihad-mücahade edenler... İnsan'ın Rabbine karşı nakörlüğü... Mal-servet sevgisinin mahsuru... İnsanın kendine, yaşam gerçeğine karşı gafleti... gibi konular açıklanmaktadır...

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) Vel adiyati dabha;
Andolsun o nefesleriyle ses çıkararak (Allah yolunda**) harıl harıl koşanlara,**

2-) Fel muriyati kadha;
(Koşmanın tesiri ile**) çakıp ateş çıkaranlara,**

3-) Fel muğıyrati subha;
Sabahleyin (Nurun parlama vakti**) akın edenlere/ (**düşmana**) baskın yapanlara,**

4-) Feeserne Bihi nak'a;
Onunla (B sırrınca**) toz çıkaranlara (**etkili olanlara**),**

5-) Fevesatne Bihi cem'a;
Derken onunla (B sırrınca**) bir cem'in ortasına dalanlara ki,**

6-) İnnel'İnsane liRabbihi le kenud;
(Bunları yapmayan**) insan Rabbine karşı elbette çok nankördür.**

7-) Ve innehu alâ zâlike le şehiyd;
Ve muhakkak ki o (insan**) bunun üzerine elbette bir şahiddir.**

8-) Ve innehu lihubbil hayri le şediyd;
Ve muhakkak ki o (insan**) hayr (**mal**) ın sevgisi için (**mal ve servet sevgisinde**) çok şiddetlidir.**

9-) Efela ya'lemu iza bu'sire ma fiyl kubur;
Bilmez mi (insan**), kabirlerin (**bedenlerin**) içindekiler deşilip dışarı çıkartıldığında,**

10-) Ve hussile ma fiys sudur;
Sadırların (sinelerin, kalblerin**) içindekiler tahsil edildiğinde (**açığa çıkartıldığında**),**

11-) İnne Rabbehüm Bihim yevmeizin le Habiyr;
Muhakkak ki işte o gün Rableri onları (B sırrınca**) elbette Habiyr'dir.**

****

KÂRİA SÛRESİ (101)

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

Karia Sûresi, Mekke-i Mükerreme'de 30.sırada nazıl olmuştur... 11 ayettir... Adını, ilk üç ayetinde geçen "**el-Karia**"dan alır... "**el-Karia**" *şiddetle çalan (bela), şiddetle çarpan (darbe), şiddetli çarpması ile ses çıkaran (kıyamet, ölüm)* manalarına gelir...

Karia Sûresinde: Kıyamet ve ölüm'ün şiddeti... Ölüm'ün akabinde insanı bekleyen gerçek... Mizanda ağır-hafif gelenler... Haviye... gibi hususlar açıklanıyor...

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) El kariatü;
El-Karia (o şiddetle çarpan olay; kıyamet tecellisi, ölümün tahakkuku**) !.**

2-) Mel kariatü;
Nedir el-Karia?.

3-) Ve ma edrake mel kariah;
El-Karia'yı sana bildiren nedir (el-Karia'nın ne olduğunu sana ne bildirir**) ?.**

4-) Yevme yekûnün Nasu kelferaşil mebsus;
O Gün insanlar, yayılmış (ateşe atılan**) pervaneler gibi olur.**

5-) Ve tekûnül cibalü kelıhnil menfuş;
Dağlar didilip dağılmış renkli (boyanmış**) yün gibi olur.**

6-) Feemma men sekulet mevaziynüh;
(İşte o gün**) kimin mizanları/tartıları ağır basarsa (**iman nuru, meleki nurlar, hakkani özellikler**),**

7-) Fe huve fiy ıyşetin radıyeh;
O, razı (olduğu**) bir yaşayış içindedir.**

8-) Ve emma men haffet mevaziynüh;
Amma kimin de mizanları (o şartlara**) hafif kalırsa,**

9-) Fe ümmühu haviyeh;
Onun anası, Haviye' (içine yuvarlanılan derin çukur; en aşağı yaşam hali**) dir.**

10-) Ve ma edrake ma hiyeh;
Onun ne olduğunu sana bildiren nedir?.

11-) Narun hamiyeh;
(O**), kızışmış (**yakıcılığı pik noktasına ulaşmış**) bir ateş'tir.**

****

TEKÂSÜR SÛRESİ (102)

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

Tekasür Sûresi'nin, Mekke-i Mükerreme'de 16.sırada nazıl olduğu meşhur rivayettir... 8 ayettir... Adını, ilk ayetindeki "**et-Tekasür**" (çokluk övünüşü, çoğaltma yarışı; çokluk, kesret) den alır...

Tekasür Sûresinde: Tekasür'ün yani çokluk kuruntusunun, beşduyu dünyasının aldatıcılığı... Gerçeğe ancak "yakiyn" ile muttali olunduğu... Vefat'tan önce görmenin yolu ve perdeleyen dünyamız... Yakiyn mertebeleri... gibi önemli konular açıklanmaktadır...

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) Elhakümüt tekasürü;
Tekasür (çokluk, mal ve neseb itibarıyla çokluk övünüşü, çokluk kuruntusu; beşeri dünyanız; hayal**) sizi aldadıp meşgul etti/oyaladı,**

2-) Hatta zürtümülmekabir;
Hatta mezarlıkları ziyaret ettiniz.

3-) Kella sevfe ta'lemun;
Hayır!... Yakında (vefat**) bileceksiniz.**

4-) Sümme kella sevfe ta'lemun;
Sonra (yine**) hayır, yakında bileceksiniz.**

5-) Kella lev ta'lemune ılmel yekıyn;
Hayır!.. Keşke ilmel yakıyn (olarak vefattan önce**) bilseydiniz.**

6-) Le terevünnelcahıyme;
Andolsun, Cahıym (cehennem**)'i mutlaka görürdünüz.**

7-) Sümme leteravünneha aynel yekıyn;
Sonra yemin olsun onu (cehennem'i**) mutlaka aynel yakıyn göreceksiniz.**

8-) Sümme le tüs'elünne yevmeizin anin naıym;
Sonra andolsun o gün Naiym (ni'met**)'den elbette sorulacaksınız.**

****

ASR SÛRESİ (103)

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

Asr Sûresi, Mekke-i Mükerreme'de 13.sırada nazıl olmuştur... 3 ayettir... Adını, üzerine yeminle başladığı ilk ayetindeki "**el-Asr**" (Asr, Dehr, zaman; Güneş'in zevalinden gurubuna kadarki zaman, ikindi namazı?; HatemünNebî olan Hz.Rasûlullah'ın dönemi)'den alır...

Asr Sûresinde: Asr'ın manası, önemi ve işlevi... Zamanı (ömrü) doğru değerlendirmeyen insanın hüsranı, iyi değerlendirenin kurtuluş ve yücelişi... İman, salih amel, Hakkı ve sabrı tavsiye ile hüsran ehlinden istisna olunuluyor?... gibi çok temel ve hayati konular açıklanıyor...

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) Vel asri;
Kasem ederim O Asr'a (An'a, zamana; Hz.Muhammedi s.a.v.in Asrına, velayet dönemine?**) ki,**

2-) İnnel İnsane le fiy husrin;
Muhakkak ki (beşeriyyetinden arınıp kendini tanımayan**) insan, bir hüsran içindedir!.**

3-) İllelleziyne amenu ve amilus salihati ve tevasav Bil Hakkı ve tevasav Bis Sabr;
Ancak (hakikatlarına**) iman edip salih amel işleyenler (**arınıp bunun gereği yaşamı ortaya koyanlar**), birbirlerine (**Bi-**) Hakk'ı (**Hakk olarak**) tavsiye edenler ve birbirlerine (**Bi-**) Sabr'ı (**sabır ile**) tavsiye edenler müstesna!.**

****

HÜMEZE SÛRESİ (104)

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

Hümeze Sûresi, Mekke-i Mükerreme'de 32.sırada nazıl olmuştur... 9 ayettir... Adını, ilk ayetindeki "**Hümeze**" (dedikodu ve gammazlık yapan, arkadan göz kırpıp çokça alay eden) den alır...

Hümeze Sûresinde: Hakikatından perdeliliğin ve kendinden cahilliğin bir sonucu olarak büyüklük ve üstünlük taslama davranışları; hümeze-lümeze-mal sayma... Hutame... Allah ateşi ve fuad... Niçin o cehennemden çıkılamaz?... gibi hususlar açıklanmaktadır...

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) Veylün li külli hümezetin lümezeh;
Veyl olsun (vay haline**) tüm hümeze (**arkadan çekiştiren, arkadan göz kırpıp çokça alay eden**) ve lümeze (**ayıplayıp tahkir eden**) güruhuna (**büyüklük ve üstünlük taslayana**) !.**

2-) Elleziy cemea malen ve addedeh;
O ki, bir mal topladı ve onu ta'dit etti (tekrar tekrar saydı**).**

3-) Yahsebü enne malehu ahledeh;
Sanır ki malı onu ebedi kalıcı (sabit**) kılacak halde.**

4-) Kella, leyünbezenne fiyl hutameti;
Hayır (iş sandığı gibi değil**) !... Yemin olsun ki o Hutame'ye (**mıcır makinası gibi kırıp ufaltana, sert şartlara**) atılacaktır.**

5-) Ve ma edrake mel hutameh;
Hutame'yi sana bildiren nedir (Hutame'nin ne olduğunu sana ne bildirir**) ?.**

6-) Narullahil mukadeh;
(O Hutame, fıtratından gelen bir şekilde**) Allah'ın tutuşturulmuş Narı'dır!.**

7-) Elletiy tettaliu alel ef'ideh;
O ki çıkar (kaplayıp örter**) FUADlar (**kalbler**) üzerine.**

8-) İnneha aleyhim mu'sadeh;
Muhakkak ki o (Hutame**) onların üzerine kapatılıp kilitlenmiştir (**içinde ebedi mahpusturlar**).**

9-) Fiy amedin mümeddedeh;
Uzatılmış direkler içinde.

****

FÎL SÛRESİ (105)

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

Fil Sûresi, Mekke-i Mükerreme'de 19.sırada nazıl olmuştur... 5 ayettir... Adını, bahsettiği fil vakası dolayısıyla ilk ayetindeki "**el-Fiyl**" (fil) kelimesinden alır...

Fil Sûresinde: Zahiren ibretlik tarihi bir olay, Necaşi'nin kavminden Habeşiy Ebrehe'nin, Ka'be'yi yıkmayı amaçlayan saldırısı ve akibeti anlatılır... **Hz.Rasûlullah**'ın doğumuna yakın gerçekleşen bu vaka, hacıların şeytan taşlamak için taş topladıkları **Müzdelife**'de, Ashab-ı Fil'in, tayr-ı ebabil ile taşlanarak helak olması ile sonuçlanmıştır...

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) Elem tera keyfe feale Rabbüke Bi ashabil fiyl;
Görmedin mi Rabbin (B gerçeğince**) nasıl yaptı, ashab-ı fil'e (**Kabe'yi/Kalb'i harab etmeye kalkışan fil yaranına**) ?.**

2-) Elem yec'al keydehüm fiy tadliyl;
Onların tuzaklarını boşa çıkarmadı mı?.

3-) Ve ersele aleyhim tayren ebabiyl;
İrsal etti üzerlerine tayr'an ebabiyl'i (birbiri ardınca gelen grup grup kuşları; kuş görüntülü varlıkları; uçan çok kalabalık topluluğu; kuş gibi kanatları/kuvveleri ile uçup arza çakılı olmayanları**).**

4-) Termiyhim Bi hıcaretin min sicciyl;
(Mermi gibi**) atıyorlardı onlara, pişmiş/kurumuş çamurdan (**etkili**) (**Bi-**) taşlar.**

5-) Fecealehüm keasfin me'kûl;
Nihayet onları (böcek-kurt tarafından**) yenmiş ekin yaprağı gibi kıldı.**

****

KUREYŞ SÛRESİ (106)

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

Kureyş Sûresi, Mekke-i Mükerreme'de 29.sırada nazıl olmuştur... 4 ayettir... Adını, Kureyş kabilesinden bahsetmesi dolayısıyla ilk ayetindeki "**Kureyş**" kelimesinden alır... Kureyş Sûresi, mana ve bağlam itibarıyla Fil Sûresi'nin bir devamı gibidir... Bunu böyle sayan sahabeler de vardır... Mesela **Hz.Ömer** r.a.ın bir akşam namazında 1.rek'ta'ta "**Tiyn**" sûresini ve ikinci rek'at'ta "**Fil ve Kureyş**" Sûrelerini ittisalen kıraat ettiği rivayet edilir... Hatta **Übey b. Ka'b** r.a.ın (ki, **Hz.Rasûlullah**'ın "***Kur'an'ı şu dörtten alınız***" dediği dört kişiden biridir) mushafında bu iki sûre birbirinden ayrılmadan yazılmıştır...

Kureyş Sûresinde: Kureyş topluluğuna lutfedilen ni'metler ve Beyt'in Rabbine kullukla emrolunmaları?... Allah açlık'tan doyurur, korku'dan emin kılar!?... gibi önemli konular açıklanmaktadır...

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) Li iylafi Kureyşin;
Kureyş'in (takarruş eden, kaynaşıp ülfet eden kavmin?**) iylafı (**alıştırıp ünsiyet ettirmesi, ülfet ettirip sevdirmesi**) için (**ashab-ı fil'i helak etti**),**

2-) İylafihim rıhleteş şitai vas sayf;
(Yani**) kış ve yaz (**Güneş'e göre tanımlama?**) seferine iylafları için.**

3-) Felya'budu Rabbe hazelBeyt;
Artık bu Beyt'in Rabbine (muvahhid olarak**) kulluk etsinler!.**

4-) Elleziy at'amehüm min cuın ve amenehüm min havf;
O ki, onları açlıktan doyurdu ve onları korkudan emin etti.

Not: Kureyş Sûresini ezberlemek ve namazda okumak isteyenler, 3. ve 4. ayeti bitişik olarak şöyle de okuyabilirler:

"Felya'budu Rabbe hazelBeytilleziy at'amehüm min cuın ve amenehüm min havf"

****

MÂÛN SÛRESİ (107)

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

Maun Sûresi, Mekke-i Mükerreme'de 17.sırada nazıl olmuştur... 7 ayettir... Adını, 7. ayetindeki "**el-Maun**" (mal, alet gibi faydalı olan herşey; meunet, zekat, ma'ruf, taat, inkıyad) dan alır... Bu sûre'nin diğer bir adı da "**Diyn**" Sûresi'dir!...

Maun Sûresinde: Diyn ve yadsınamaz bu gerçekten perdelilerin insan fıtratına yakışmayan davranışları... Namaz'ından gafil olanların vay haline... Riyakarlar ve Maun'a mani olanlar... Diyn'den bahseden bu sûrede "Salat= Namaz"'dan bahsedilmesi, "**Namaz, Diyn'in direğidir**" hadis-i şerifi'nin de bir açıklamasıdır...

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) Eraeytelleziy yükezzibü Bid diyn;
Gördün mü Diyn (Sistem**)'i (**B gerçeğince**) yalanlayan şol kimseyi?.**

2-) Fezâlikelleziy yedu' (ğğ) ul yetiym;
İşte o, yetim'i azarlayıp iter-kakar,

3-) Ve la yehuddu alâ taamil miskiyn;
Miskinleri (yoksulları**) doyurmaya teşvik etmez (**cimri, bencil**).**

4-) Feveylün lil musalliyn;
Veyl olsun (vay haline**) o bilfiil namaz kılanlara ki,**

5-) Elleziyne hüm an Salatihim sahun;
Onlar, salat (namaz**) larından (**Rablerinden, Hakkani realiteden; müşahadeden**) gafillerdir.**

6-) Elleziyne hüm yuraun;
Onlar (tanrı merkezli dinlere mensub olanlar**) mürailik (**riya-gösteriş**) yapanların ta kendileridirler.**

7-) Ve yemneunel maun;
Ve Maun'u (faydalı olan şeyleri, Hak Diyn'in gereği taat ve inkiyadı?**) da engellerler.**

****

KEVSER SÛRESİ (108)

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

Kevser Sûresi'nin, Mekke-i Mükerreme'de 15.sırada nazıl olduğu meşhur rivayettir... 3 ayettir... Kur'an'ın en kısa sûresidir... Adını, **Hz.Rasûlullah** s.a.v.e a'ta olunan **Kevser**'i haber veren ilk ayetindeki "**el-Kevser**"den alır... Sûre'nin diğer bir adı da "**Nahr**" (kurban kesme) Sûresi'dir...

"**Kevser**", "**kesret**" kelimesinini bir türevi olup şu manalara gelir:

*Çokluğun ifrat derecesi, Kesret'in gayesine eren durum...Tam tafsil... Sünnetullah Ma'rifeti... Kur'an... İslam... Cennet'te **Hz.Rasûlullah** s.a.v.in Havz'ı (tüm cennet nehirlerinin kaynağı; ondan içenin bir daha susamayacağı)...*

Kevser Sûresi'nin nüzülü ile ilgili bir açıklama:

Hz.Rasûlullah'ın oğlu Hz.Kasım vefat ettiğinde müşrikler:

"**inne Muhammeden ebter**" (***muhakkak Muhammed ebter'dir***) ve "**asbeha Muhammedun ebtere**" (***Muhammed ebter oldu***), dediler...

"**ebter**" sözcük olarak *güdük, tamamlanmamış, soyu kesik*, *vefatından sonra adı sanı anılmayan*, demektir...

Hadis-i Şerif'te ise;

"***Bismillah* ile başlamayan her iş, EBTERdir (**güdük kalır**)"**, diye tarif edilir... Yani "Bismillah"sız başlamalara, kararlara, iş ve aktivitelere "**ebter**" deniyor...

Çok ilginçtir ki **Kevser Sûresi** "**Bismillah**" ile nazıl olmuştur... Yani Kur'an'da bulunan 114 sûrenin hepsi, başında "Bismillah" ile nazıl olmamıştır... Zaten her sûre bütün olarak inmemiştir... Ancak, mesela **Fatiha Sûresi** ve **Kevser Sûresi** "Bismillah" ile nazıl olmuştur...

Şöyle ki:

Enes B. Malik r.a. anlatıyor:

Hz.Rasûlullah s.a.v. bir *iğfa'*, yani *hafif uyku hali*nde dalmıştı... Derken *tebessüm* ederek başını kaldırdı... Biz: **Ya Rasûlallah sizi güldüren nedir?**, deyince: "**Bana az önce bir sûre nazıl oldu**", buyurdu ve okudu:

“BismillahirRahmanirRahıymi inna a’tayna kel’Kewser, feSalli liRabbik veNHar, inne şanieke hüwel’Ebter”

Sonra buyurdu ki: **Bilirmisiniz KEWSER nedir?**.. “**Allah ve Rasûlü en bilir**” dedik...

Buyurdu ki: **O bir NEHİRdir; onu bana Aziyz ve Celiyl olan Rabbim, va’detti/cennette verdi... Onda pek çok hayır var... O bir HAWZdır ki ümmetim kıyamet günü ona gelecek, kapları yıldızlar sayısıncadır... Derken içlerinden bir kul titreyerek çekilir atılır... Ey Rabb’im, o benim ümmetimdendir, derim... Buyurulur ki: Bilmezsin senden sonra onlar (sünnetinin yerine) neler ihdas ettiler?**”

“**Her Nebî’nin bir Havz’ı vardır ve Nebîler hangisinin su içmeye geleni fazla olursa iftihar ederler... Ben, su içmeye geleni en çok olan, olacağımı umuyorum**”

Hadis-i Şerif’te Kevser (diğer bir adı da Nahr) Sûresi’nin iniş şeklindeki bir incelik te “**uyku**”da nazıl olmasıdır... Malum ki **Efendimiz Hz.Rasûlullah**’ın **Ceddi İbrahim Halilullah**’a da, oğlunu kurban etmesi emri “**uyku**”da verilmiştir... Bu demektir ki **her iki vahyi de direk sözler olarak değil**, **rüyayı tabir eder gibi sembollerini çözerek** değerlendirmek gerek... Ne **Hz.İbrahim**’in oğlu hakiki olarak boğazlandı, ne de bu sûredeki “kurban kes” emri sırf zahiri mana ile sınırlıdır...

Kevser Sûresinde: **Efendimiz Hz.Muhammed** s.a.v.e i’ta edilen “**Kevser**”... **O**’na (ve dolayısıyla **O**’nun ümmetine) emredilen Namaz ve Nahr (kurban kesmek)... Ebter kime denir?... konuları anlatılmaktadır...

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) İnna a'taynakel Kevser;
Muhakkak ki biz verdik sana O Kevser’i (Kesret’te Tekliğin müşahadesini; en mazhar sensin**) !.**

2-) Fe salli li Rabbike venhar;
O halde Rabbin için (o Rabbani müşahadenin gerçekleşmesi için**) bilfiil salat (**Tam Namaz’ı**) ifa et (**Ettehiyyatu lillahi vasSALAVATU... diyerek teşehhüdü ifa etmek sana mümkündür**) ve (**tam fena’yı, tam yakınlığı sağlayan**) kurbanı kes.**

3-) İnne şanieke hüvel'ebter;
Muhakkak ki sana buğzedip uzak duran (el-As b. Vail**) var ya, asıl odur ebter (**güdük, soyu kesik; Baka’dan mahrum**).**

****

KÂFİRÛN SÛRESİ (109)

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

Kafirun Sûresi, Mekke-i Mükerreme’de 18.sırada nazıl olmuştur... 6 ayettir... Adını, ilk ayetindeki “**el-Kafirun**” (o kafirler) den alır... “**Kafir**”, *gerçeği örten, Hak’dan ve Diyn’den perdeli* demektir... Bu sûreye ayrıca “**İbadet**” Sûresi de denir...

Bu sûrenin sebebi nüzülü için şu rivayet edilir:

Mekke müşriklerinin önderleri (Velid b. Muğire, As b.Vail,..) **Hz.Rasûlullah**'a şöyle bir öneride bulunurlar: "*Ya Muhammed!... Gel sen bizim dinimize tabi ol, biz de senin diyinine tabi olalım... Bir yıl sen bizim ilahlarımıza tapınıp ibadet et, bir yıl da biz senin ilahına ibadet edelim... Eğer ilahlarımıza ibadet etmek sûretiyle bir hayra ulaşırsan (bir gelişme olursa), bize iştirak edersin (beraberce geleneksel diyinimizi devam ettiririz)... Biz de bundan bir haz duyarız... Eğer biz senin ilahına ibadet eder, senin elinle bir hayra ulaşırsak (biz de bir gelişme olursa), sana iştirak ederiz... Bundan da sen zevk duyarsın*" dediler...

Bunun üzerine **Hz.Rasûlullah**: "***Allah'a, gayrını ortak koşmaktan Allah'a sığınırım***" dedi... Bunun üzerine bu sûre nazıl oldu... **Hz.Rasûlullah** da erkenden **Mescid-i Haram**'a gidip orayı dolduran Kureyşlilere Kafirun Sûresini okudu... Bu yüzden Kureyşliler ümitsizliğe düştüler...

Kâfirûn Sûresi hakkında bazı hadis-i şerifler:

"Kul ya eyyühelKafirun" Kur'anın dörtte birine denktir...

Abdullah i. Ömer'den (r.a.) rivayet ediliyor... **Nebî** s.a.v. ashabı ile bir sefer'de sabah namazını kıldı... "**Kul ya eyyühelKafirun**" ve "**Kul HuvAllahu Ehad**"ı okudu... Sonra dedi ki: "***Size Kur'an'ın üçte biri ile dörtte birini okudum***"...

(Nitekim bu iki sûreye **el-Mukaşkışetan=** ***iki şifa veren***, **el-Ihlasayn=** ***iki ihlas***, denir)...

Cübeyr b. Mut'im (r.a.) den rivayet ediliyor... **Nebî** s.a.v. şöyle buyurmuş: "***Ey Cübeyr, bir sefere çıktığında, görünüş itibarıyla arkadaşlarının en örneği (****en güzeli****) ve azık itibarıyla da en çok olanı olmak hoşuna gider mi (****istermisin****) ?***"... "**Evet**" dedim...

(Hz.Rasûlullah) buyurdu ki: "***Kul ya eyyühel kafirun'dan kul euzü birabbinnasi'ye kadar (****tebbet hariç****) şu beş sûreyi oku... Okumana* <BismillahirRahmanirRahıym> *ile iftitah et (****başla****)"***... (Cübeyr) dedi ki: "***Allah'a yemin ederim ki ben malı çok olmayan birisi idim... Sefere çıktığımda da onların (****arkadaşlarımın****) görünüşte en kötüsü, azığı en az olanı olurdum... Fakat bunları okumaya başladığımdan itibaren seferden geri dönünceye kadar görünüşü onların en güzel olanı ve azığı en çok olanı ben olurdum***".

Bir adam gelip **H.zRasûlullah**'dan kendisine bir tavsiyede bulunmasını talep eder... (Hz.Rasûlullah) şöyle buyurur: "***Uyuyacağın vakit*** **<Kul ya eyyühelKafirun>** ***sûresini oku... Muhakkak ki o şirk'ten bir berat'tır***".

Kafirun Sûresinde: İbadet ve kulluğun dayandığı gerçek... Kafir kime denir... Diyn'de zorlama yoktur'un hikmetli bir izahı,... gibi önemli konular açıklanmaktadır...

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) Kul ya eyyühel kafirun;
De ki: "*Ey kafirler (**gerçeği reddedenler; ibadet gibi diyini işlerin maslahatından ve sistem'den perdeliler****)!"*.**

2-) La a'budu ma ta'budun;
"*Sizin kulluk/ibadet ettiğinize (**hayalinizde yarattıklarınıza****) ben kulluk/ibadet etmem*",**

3-) Ve la entüm abidune ma a'bud;
"*Siz de benim kulluk/ibadet ettiğime (**bizi yaratan Rabbimize****) abidler değilsiniz*".**

4-) Ve la ene abidün ma abedtüm;
"*Sizin (**fıtraten****) ibadet/kulluk ettiklerinize ben abid değilim*".**

5-) Ve la entüm abidune ma a'bud;
"*Siz de benim (fıtraten) kulluk/ibadet ettiğime abidler değilsiniz*".

6-) Leküm diynüküm ve liye diyn;
"(*Çünkü*) *sizin diyniniz size, benim diynim banadır*".

****

NASR SÛRESİ (110)

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

Nasr Sûresi, Medine döneminde fakat Mekke-i Mükerreme'de, Veda Haccı esnasında Mina'da nazıl olmuştur... (Bütün bir sûre olarak) Kur'an Vahyi'nin (Nübüvvet'in) son SÛREsidir... Bu nedenle İbni Mes'ud r.a. bu sûreye "**tevdi'**" (veda) sûresi de dendiğini söyler...

Nitekim bu sûre nazıl olduğunda bazı sahabeler **(Hz.Ömer, Hz.İbni Abbas, Hz.Aişa,..gibi**) ağlarlar... Kendilerine "**Zafer ve fetihten müjde veren bir sûre için mi ağlıyorsun?**" denildiğinde, "**Her kemal bir zevalin habercisidir... Bu sûre Hz.Rasûlullah'ın aramızdan ayrılacağını haber veriyor!**" diye cevap gelir... Rivayet edildiği üzere bu sûre nazıl olduğunda **Hz.Rasûlullah** bir hutbe irad eder ve o hutbade: "**Bir kul ki, Allah Onu dünya ile kendine lıka (**kavuşma**) arasında muhayyer bıraktı da o Allah'a lıkayı seçti**" deyince **Hz.Ebu Bekir** bunun ne anlama geldiğini bilir ve ağlar... Ağlayanlardan (anlayanlardan) biri olan **Aişa'yi Sıddık'a** validemiz ise şöyle anlatır: **"<*İza caae Nasrullahi vel-feth*> sûresi nazıl olduktan sonra, Hz.Rasûlullah her namazda: <*SubhaneKE Rabbena ve Bi-Hamdike; Allahümağfirliy*= Subhansın Rabbimiz!...**

Senin Hamdinle (dir bu tesbihimiz**)... Allahım beni mağfiret et!> derdi (**başka bir rivayetinde ise: Rüku' ve secdelerinde <***Subhanekellahümme Rabbena ve Bi-Hamdike; Allahümağfirliy*=***Subhansın Rabbimiz olan Allah!... Senin Hamdinle (****dir bu tesbihimiz****)... Allahım beni mağfiret et!***>derdi, şeklindedir**)"**...

Nasr Sûresi, 3 ayettir... Adını, ilk ayetindeki "**Nasr**" (nusret, zafer) den alır...

<u>Nasr Sûresinde</u>: **Efendimiz Hz.Rasûlullah** s.a.v.in mazhariyeti... Allah nusreti ve Feth... Tüm insanlar Allah'ın diyini içindedir, ne vakit görülür?... Tesbih-istiğfar ve tevbe nedir?...

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) İza cae nasrullahi velfeth;
Nasrullah (Allah nusreti**) ve el-Feth (**mutlak feth, ölüm**) geldiğinde,**

2-) Ve raeytenNase yedhulune fiy diynillahi efvaca;
Ve fevc fevc Allah'ın Diyni'ne dahil oluyor oldukları halde insanları gördüğünde,

3-) Fesebbıh BiHamdi Rabbike vestağfirHU, inneHU kâne Tevvaba;
Rabbinin Hamdi ile (B sırrıyla**) tesbih (**tenzih**) et ve O'ndan mağfiret (**örtmesini**) dile... Muhakkak ki O, Tevvab'dır.**

****

TEBBET SÛRESİ (111)

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

Tebbet Sûresi, Mekke-i Mükerreme'de 6.sırada Fatiha Sûresinden sonra nazıl olmuştur... 5 ayettir... Adını, ilk ayetindeki "**Tebbet**" kelimesinden alır... Ayrıca, son ayetinden dolayı "**Mesed**" (hurma lifinden ip) sûresi de dedir...

Bu sûrenin sebebi nüzülü hakkında şu rivayeti yazalım:

Hz.Rasûlullah'a: "**En yakın aşiretini uyar!**" (Şuara: 214) ayeti nazıl olduktan sonra, bir gün **Rasûlullah** a.s. **Safa** tepesine çıktı da"**Ya Sabahah!**"(Mekke örfünde bu hitap kırmızı alarm gibi hayati bir tehlikeyi duyurmak/uyarmak için kullanılır)" diye nida etti... Hayatında hiçbir kimseyi aldatmamış o emin zatın bu hitabını duyan Kureyş Onun yanında toplandılar ve "**Sana ne oluyor, ne var?**" dediler... **Rasûlullah** s.a.v. şöyle dedi: "***Gördünüz mü (****bir düşünün, ne dersiniz****) ?... Eğer size haber versem ki sabaha veya akşama bir düşman baskını olacak (****tehlikedesiniz, tedbir almanız lazım****), beni tasdik eder miydiniz?***"... "**Evet**" dediler... Bunun üzerine **Rasûlullah** s.a.v. buyurdu ki: "***Muhakkak ki ben önünüzdeki şiddetli bir azabdan dolayı size bir uyarıcıyım (****o azab ile sizi uyarıyorum****)"***... Bunun üzerine künyesi *abdü'l uzza* (uzza putunun kulu) olan Ebu Leheb: "*Seni helak olasıca, bizi bunun için mi topladın?*" dedi... İşte bu olay üzerine Tebbet Sûresi nazıl oldu...

Tebbet Sûresinde: Sebeb-i nüzülünde anlatılan hususun ibretlik durumu... Rasûlullah'a itaatsızlık ve muhabbetsizliğin akibeti... anlatılıyor...

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) Tebbet yeda ebiy lehebin ve tebbe;
Ebu Leheb'in iki eli kesilsin/ (Ebu Leheb**) helak olsun... Ve helak oldu da.**

2-) Ma ağna'anhü malühu ve ma keseb;
Ne malı ve ne kazandığı ondan bir şeyi önlemedi (ona fayda vermedi**).**

3-) Seyasla naren zate leheb;
Alevli bir ateşe maruz kalacaktır (o**).**

4-) Vemraetüh* hammaletel hatab;
Ve onun karısı da (o alevli ateşe maruz kalacaktır**)... Odun hamalı olarak.**

5-) Fiy ciydiha hablün min mesed;
Boynunda hurma lifinden bir ip olduğu halde (bitmeyen azab**).**

****

İHLÂS SÛRESİ (112)

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

İhlâs Sûresi, Mekke-i Mükerreme'de, Felak - Nâs Sûrelerinden sonra 22. sırada nazil olmuştur... 4 ayettir... Şirk kirlerinden arı, Allah'ı Ahadiyyeti ile tarif, İslam'ın özünü ifade ettiği için "İhlâs" ile isimlenmiştir... Öyle halisdir ki, sûreye isim olan kelimeler, yani sûrenin adı bile içinde yoktur... Oysa Kur'an'ın diğer sûrelerinin isimleri ile ilgili kelime kendi içlerinde geçer... Fâtiha Sûresi de böyledir; ismi içinde geçmez... İhlâs Sûresi'nin hadis-i şerif'lerde ismi "**Kul HuvAllahu EHAD**"dır... Diğer isimlerine gelince: **KulHUvAllahuEhad, Tevhid, Esas, Tefrid, Tecrid, Cemal, Ma'rifet, Velayet, Nur, Necat, Nisbet, Samed, İman**...

Sebebi nüzülüne gelince: İsmi Allah olanın kimliğinden sorulması üzerine nazil oldu...

Müşrikler cihetinden olan sorunun "**Rabbinin nesebini, orijininin neye dayandığını bize anlat**" ya da "**Rabbinden bize haber ver, bizim için Rabbini tavsif et** (özellikleri ile anlat)**; O nedir, hangi şeydendir O?**" şeklinde olduğu rivayet edilir...

Yahudiler ise: "**Ya Muhammed, mahlukatı Allah yarattı; peki Allah'ı kim yarattı?**" diye sordular... İşte bu sorular üzerine İhlâs Sûresi nazil oldu... Yani, dikkat edile, Kur'an "**Allah Nedir?**" sorusuna cevap veriyor!... Cevabında "Nedir?" ile beraber "Ne değildir?" lisanı da var; ama her ikisi de bilinci beşeri itikatlardan, göresel kabullerden arındırıp hakikata yönledirmek içindir... Bilfiil yaşam olmadıktan sonra hayalde bir model olmaya devam eder!...

İhlâs **Sûresi hakkında bazı hadis-i şerifler**:

"Kul HuvAllahu Ehad" Kur'an'ın üçte birine denktir...

Herşeyin bir nuru vardır, Kur'an'ın nuru da "Kul HuvAllahu Ehad"dır...

Muhakkak ki Allah Kur'an'ı üç cüz'e (ahkam, va'd-veiyd, Esma ve Sıfatlar yollu Vahdet) **ayırmıştır... "Kul HuvAllahu EHAD"ı, Kur'an'ın o cüzlerinden bir cüz kılmıştır...**

Yedi Sema'yı ve yedi Arz'ı, "Kul HuvAllahu Ehad" üzerine tesis ettim...

Her namazda, sevdiği için bu sûreyi okuyan bir sahabeye, **Hz.Rasûlullah**: "**Ona haber verin ki Allah azze ve celle de onu seviyor**", buyurdu...

Enes b. Malik r.a. diyor ki, Nebî s.a.v. ile bir yere geldik... "**Kul HuvAllahu EHAD**"ı okuyan bir adamı işitti de **Hz.Rasûlullah** s.a.v. şöyle dedi: "**Vacib oldu**"... Dedim ki: "**Ne vacib oldu?**"... Dedi ki: "**Cennet**"...

Kim her gün ikiyüz defa (bir başka rivayetinde elli defa) **"Kul HuvAllahu EHAD"ı okursa, ondan elli bin senelik günahı silinir... Ancak üzerindeki borç olması hariç...**

Allah Rasûlü şöyle buyurdu: "**Her kim <Kul HuvAllahu Ehad>ı on defa okursa onun için cennette bir köşk bina edilir... Her kim onu yirmi defa okursa, onun için cennette iki köşk bina edlir... Kim de bunu otuz defa okursa, onun için cennette üç köşk bina edilir**"... Bunun üzerine **Hz.Ömer** r.a. şöyle der: "**Allah'a andolsun ki Ya RasûlAllah, o zaman biz de köşklerimizi çoğaltırız**"... Bunun üzerine **Hz.Rasûlullah** şöyle buyurdu: "**Allah ondan daha geniştir!**".

İhlâs **Sûresinde**: İslam Diyni'nin temel esası, ismi "**Allah**" olan tanımlanır... Daha doğrusu kelimeler ve fikirler ile kavranamayan, algılamalar ile ihata olunamayana işaret edilir...

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) Kul HUvAllahu Ehad;
De ki: "O (senin hakikatın olan) **Allah EHAD** (mutlak tek bir vücud)**'dır** (varlığın gayrından değil)**!".**

2-) Allahus Samed;
"(O) **Allah SAMED** (Tam, ihtiyaçsız... som, gayrına mutlak kapalı, yani gayrı yok... başlangıçsız-sonrasız daim, mutlak var)**'dir".**

3-) Lem yelid ve lem yuled;
"(O) **lem yelid** (doğurmamış) **ve lem yuled** (doğurulmamış)**'dir** (çünkü EHAD-SAMED; gayrı-ikileyeni, ihtiyaçlılık sözkonusu olmayan)**".**

4-) Ve lem yekün leHU küfüven ehad;
"Ve O'na hiçbir küfuv (denk, benzer) **olmadı** (tefekkür, ihata ve idrak edilemez?)**".**

****

FELAK SÛRESİ (113)

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

Felak Sûresi, ihtilaflı olmakla beraber, Mekke-i Mükerreme'de 20.sırada nazıl olduğu meşhur kabuldür... 5 ayettir... Adını, ilk ayetindeki "**el-Felak**" (*yarmak, bir şeyi yararak içinden başka bir şey çıkarmak; tohumdan nebatı, karanlıktan nuru çıkarmak*) dan alır...

Felak ve Nas Sûrelerinin birlikte nazıl olduğu da rivayet edilir ve ikisine birlikte "**el-Muavvizeteyn**" (iki sığındırıcılar), İhlas Sûresi ile birlikte üçüne "**el-Muavvizat**" (sığındırıcılar) denilir... Hz.Rasûlullah'ın bir rahatsızlık hissettiğinde ve her gece yatağına yatarken bu üç sûreyi okuyup ellerine üfleyerek mübarek başına, yüzüne ve aşağıya doğru bedenine sürerek mesh ederlerdi... Bunu nüç kerre yaparlardı... Cuma namazından sonra ise bunları yedişer defa aynı şekilde tavsiye ettiği de rivayet edilir...

Bu sûrelerin iniş sebebi için **Hz.Rasûlullah**'a Kureyş'in göz değdirme eylemi, cinn'den bir ifritin bir tuzak kurmak istemesi ve yahudi Lebid b. A'sam'ın büyü yapması rivayetleri vardır...

Bu sûrelerin nazar, büyü, cin ve insan beyinlerinden gelen menfi tesirler, kıskançlık, duygusallık, evham, vesvese, bedensel dürtüler, ay etkileri,... gibi bir çok rahatsız edici-örtücü faktöre karşı bir şifa olduğu muhakkak... Özellikle idrak edilerek, ilgili kuvveler kullanılarak OKUnurlarsa...

Felak ve Nâs Sûreleri hakkında bazı hadis-i şerifler:

İbni Mes'ud r.a.dan rivayet olunuyor ki **Hz. Rasûlullah** s.a.v. şöyle dedi: "***Andolsun ki bana öyle ayetler inzal olundu ki onların misli (****daha önce****) bana nazıl olmamıştı, (****onlar****) el-Muavvezeteyn'dir***".

Ukbe b.Amr'dan (r.a.)... **Rasûlullah** s.a.v. dedi ki: "***Andolsun ki bana öyle ayetler inzal olundu ki onların misli (****daha önce****) görülmemiştir, (****onlar****) <Kul euzü Bi-RabbinNas>*** **(**sûrenin sonuna kadar**) ve <*****Kul euzü Bi-RabbilFelak*****>** **(**sûrenin sonuna kadar**)"**.

Ukbe b.Amr'dan (r.a.)... **Rasûlullah** s.a.v. dedi ki: "**Bu gece bana öyle ayetler inzal oldu ki, onların mislini (**daha önce**) görmemiştim... (**Onlar**), <*****Kul euzü Bi-RabbilFelak*****> ve <*****Kul euzü Bi-RabbinNas*****>dır**"...

Ukbe b.Amr'dan (r.a.)... **Rasûlullah** s.a.v. dedi ki: "***Her namazın arkasından el-Muavvizat (****İhlas-Felak-Nas****) ı okuyun***".

Ukbe b.Amr r.a.ya, Rasûlullah s.a.v. dedi ki: "***<Kul euzü Bi-RabbilFelak>* ve *<Kul euzü Bi-RabbinNas>ı oku... Muhakkak ki onlar Allah'a Kur'an'ın en sevgilisidir***".

Aişa r.a.a validemiz anlatıyor: **Rasûlullah** s.a.v. doğduğunda **Ay**'a baktı da bana dedi ki: "***Ya Aişa!... Şunun şerrinden Allah'a sığın!... Muhakkak ki şu el-Ğasık'u iza Vekab'dır***".

Felak Sûresinde: Yeryüzünde yaratılan insanı, yapısının doğası ve şartları gereği hakikatından perdeleyen nesneler ve kuvvelerin şerrinden Felak'ın Rabbine sığınma...

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) Kul e'uzü BiRabbil felak;
De ki: "*Sığınırım (**B sırrıyla****) Felak'ın (****karanlığı yarıp sabahı ortaya çıkaran nurun****) Rabbine*",**

2-) Min şerri ma halak;
"*Yarattığı halkının şerrinden*",

3-) Ve min şerri ğasikın iza vekab;
"*Karanlığı çöküp kapattığında gecenin (**beden; tabiat, duygusallık****) şerrinden*",**

4-) Ve min şerrin neffasati fiyl'ukad;
"*Düğümlere (**tükürür gibi****) üfüren kadınların/nefslerin şerrinden*",**

5-) Ve min şerri hasidin iza hased;
"*Ve hased ettiğinde hased edicinin şerrinden*".

****

NÂS SÛRESİ (114)

SÛRE HAKKINDA ÖZET BİLGİ

Nâs Sûresi 6 ayettir... Bir önceki Felak Sûresi için yapılan açıklama, Nas Sûresi için de geçerlidir...

Nas Sûresinde: Felak Sûresinde "**Falak'ın Rabbine**" diye genel-ilk sığınma yapılırken, burada "**Nas'ın Rabbine/Meliki'ne/İlahı'na**" diye Nas'a tahsis edilerek özel ve nihai bir sığınma yapılıyor...

Nas Sûresinin ilk üç ayetinde insanlara nisbetle ve insanlara tahsis edilerek **rab-melik-ilah** isimleri geçiyor... Fakat buradan "**Allah *ilah (tanrı)'*dır**", hükmü çıkmaz ("ilah" diye EsmaülHüsna'da bir isim yoktur)... Kur'an'da **RABbül'Alemiyn, RabbüsSemavati vel'Arz, Rabbül'meşarik'i velMeğarib'i, Rabbü külle şey'**, ifadeleri var iken; hiç bir ayette ***ilahel'Alemiyn, İlahe külli şey', ilahüsSemavati vel'Arz***,.. gibi ifadeler yoktur... Zaten 2. ve 3.ayette geçen **melik-ilah** isimleri 1.ayette geçen **rab** isminin **atf-ı beyanı**dır... Yani Nas'ın **RAB**bı ile hangi **nesne** kasdediliyorsa, **o nesnenin melik** (melekeleri ile işlevde olan), **ilah** (zatıyla baki; vahiy yollu uluhiyyet hükümlerini yaşayan) olduğu anlatılıyor... Ki bu, **Rablığın-terbiyenin en yüksek ve en TAM halidir**; bu da **insan**'da gerçekleşir... Yani buradaki *melik* ve *ilah* isimleri, insandaki terbiyenin kemali bakımından, **insanın rabbını** daha

özel boyutları ile zikretmektir... **Zira cinn'e teklif var, fakat vahiy alamazlar; melek vahiy alır, fakat onlara teklif yok; yalnız insan'a hem vahiy hem de teklif var**... **Bu nedenle Eşref-i Mahlukat; zira terbiye'nin kemali**...

"**İlah**" kelimesinin *Nas*'a muzaf (insanlara nisbetle) sözkonusu edilmesi önemlidir!.. Kur'an ayetlerinin (Bakara: 30, Hicr: 29) açıkladığı üzere vahdet makamının ya da vahidiyyet mertebesinin zuhuru olan **insani ruh** (bilinç)'**un**, beş duyu verilerine göre yaşayan Nas'la bağlantılı durumu, anlaşılması zorunlu bir püf noktasıdır... Hem zahirde hem batında bu bir realitedir!... Esasında insani ruh'un maddi-bedensel yapı üzerinde bir devri sözkonusu değildir!...

Nihayet, "**şirk**"i ve **tevhid**'i "**Allah**"'a değil de **Allah**'ın *tanrılığına* bağlamak gerçekten sapmaktır... Kur'an'daki bu inceliğin farkında olmayanlar ismi **Allah** olana "ilah (tanrı)" diyerek, **O**'nun alemlerin ilahı olduğunu, ilahlıkta (tanrılıkta) ortağı olmadığını, şirk'in ve tevhid'in bu bakımdan olduğunu iddia ederler?!!!...

AYETLERİN MÂNÂSI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHIYM

1-) Kul e'uzü BirabbinNas;
De ki: "*Sığınırım (**B sırrıyla****) Nas'ın Rabbine*",**

2-) Melikin Nas;
"(*Yani***) *Nas'ın Meliki'ne*",**

3-) İlahin Nas;
"(*Yani***) *Nas'ın İlahı'na*",**

4-) Min şerril vesvasil hannas;
"*el-Vesvas'il Hannas'ın (**hannas vasıflı vesvas; sinip sinip geri dönen vesvese kuvvesi; geri bırakan, çok aldatıcı, tek işi vesvese olan, evham kaynağı'nın****) şerrinden*",**

5-) Elleziy yüvesvisü fiy sudurin Nas;
"*O ki, insanların sadırlarında vesvese üretir*".

6-) Minel cinneti ven Nas;
"*Cinlerden ve insanlardan (**hem örtülü-görünmeyen ve hem de görünen nesnelerdendir o vesveseci; dolayısıyla onların da şerrinden****)*".**

****